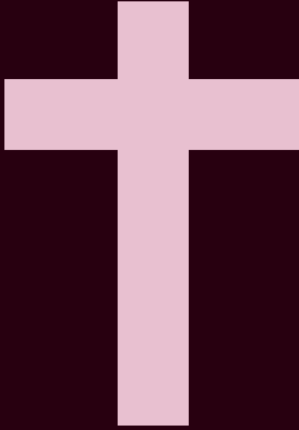

Nduudu n'dai yeⁿ'e Ndyuūs yeⁿ'e cuicateco yeⁿ'e

Tepeuxila

New Testament in Cuicatec, Tepeuxila (MX:cux:Cuicatec,
Tepeuxila)

Nduudu n'dai ye^{n'}e Ndyuūs ye^{n'}e cuicateco ye^{n'}e Tepeuxila New Testament in Cuicatec, Tepeuxila (MX:cux:Cuicatec, Tepeuxila)

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cuicatec, Tepeuxila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cuicateco, Tepeuxila [cux], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cuicatec, Tepeuxila

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
28b090dc-326e-56c7-994e-5d3354d1d54f

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	74
SAN LUCAS	118
SAN JUAN	193
HECHOS	241
ROMANOS	304
1 CORINTIOS	337
2 CORINTIOS	369
GÁLATAS	390
EFESIOS	402
FILIPENSES	414
COLOSENSES	422
1 TESALONICENSES	430
2 TESALONICENSES	437
1 TIMOTEO	441
2 TIMOTEO	450
TITO	457
FILEMÓN	461
HEBREOS	463
SANTIAGO	487
1 PEDRO	496
2 PEDRO	505
1 JUAN	511
2 JUAN	518
3 JUAN	519
JUDAS	520
APOCALIPSIS	523

NDUUDU N'DÁÍ CHÍ DÍNGUŪⁿ APÓSTOL MATEO

*Yeⁿ'é 'iⁿ'yāⁿ chi ndaata yeⁿ'é Jesucristo chí vmnááⁿ vmnaaⁿ
(Lc. 3.23-38)*

¹ Chuū chí lista yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é Jesucristo, ndíí na ndaata Abraham ndíí na ndaata David ndíí tiempo chí ch'iindiyááⁿ Jesucristo.

² Abraham miiⁿ ch'iindí daiya sa chí nguuvi Isaac. Isaac miiⁿ ní ch'iindí daiya sa chí nguuvi Jacob. Jacob miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Judá ndúúcu tanáⁿ'ā 'díínu yā.

³ Judá miiⁿ ní ndúúcu Tamar chí n'daataá yeⁿ'é sa ch'iindí daiyá yā chí cuates chí nguuvi Fares ndúúcu Zara. Fares miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Esrom. Esrom miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Aram.

⁴ Aram miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Aminadab. Aminadab miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Naasón. Naasón miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Salmón.

⁵ Salmón ndúúcu Rahab chí n'daataá yeⁿ'é sa ní ch'iindí daiyá yā Booz. Booz miiⁿ ndúúcu Rut chí n'daataá yeⁿ'é sa ní ch'iindí daiyá yā Obed. Obed miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Isaí.

⁶ Isaí miiⁿ ní ch'iindí daiya sa rey David. Rey David miiⁿ ní ch'iindí daiyá yā Salomón taachi canee yā ndúúcu n'daataá chí vmnááⁿ vmnaaⁿ ní n'daataá yeⁿ'e saⁿ'ā Urías.

⁷ Salomón miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Roboam. Roboam miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Abías. Abías miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Asa.

⁸ Asa miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Josafat. Josafat miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Joram. Joram miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Uzías.

⁹ Uzías miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Jotam. Jotam miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Acaz. Acaz miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Ezequías.

¹⁰ Ezequías miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Manasés. Manasés miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Amón. Amón miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Josías.

¹¹ Josías miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Jeconías. Jeconías miiⁿ ndúúcu tanáⁿ'ā vi'í yā ch'iindiyááⁿ yā taachi chiidá yā ndúúcu cheεcú yā ní preso yā ndúúcu tanáⁿ'ā 'iⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel ní taachi cueⁿ'é yā na cyúúni na yáⁿ'āa Babilonia.

¹² Cuayivi chí cho'ó yā na yáⁿ'āa Babilonia, Jeconías miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Salatiel. Salatiel miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Zorobabel.

¹³ Zorobabel miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Abiud. Abiud miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Eliaquim. Eliaquim miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Azor.

¹⁴ Azor miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Sadoc. Sadoc miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Aquim. Aquim miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Eliud.

¹⁵ Eliud miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Eleazar. Eleazar miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Matán. Matán miiⁿ ní ch'iindí daiya sa Jacob.

¹⁶ Jacob miiⁿ ní ch'iindí daiya sa José, 'iⁿ'yāⁿ chí isáⁿ'ā yeⁿ'e María. Ní daiya ta ní Jesús chí nguuvi Cristo.

¹⁷ Tíicā nducuéⁿ'é ndaata yeⁿ'e Abraham ndíí rey David ní ndiichicúúⁿ ndaata yeⁿ'é yā o generaciones. Ní ndíí rey David miiⁿ ndíí taachi cueⁿ'e nducyáácá 'iⁿ'yāⁿ ndaata yeⁿ'e yā na país Babilonia ní ndiichicúúⁿ ndaata yeⁿ'é yā. Ní ndíí taachi cheⁿ'e yā na yáⁿ'āa Babilonia ndíí taachi ndaā Cristo in'yéⁿ'di 'cūú ní ndiichicúúⁿ ndaata yeⁿ'é yā.

'Túucā ch'iindiyáan Jesucristo
(Lc. 2.1-7)

18 'Túucā ch'iindiyáan Jesucristo. Taachí María miiⁿ chi chεεcu Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chi 'caandavaacú yā ndúucū José nícu taachi 'āa cuéé 'caandavaacú yā ndúucū vi'l, véé 'áamá daiya yā chεeti yā cucáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

19 José miiⁿ ní neⁿ'é yā 'caandavaacu yā ndúucū María miiⁿ. Ní José miiⁿ ní néené n'dai yā. Ní cuayiivi nguéé neⁿ'é yā 'caandavaacú yā ndúucū táⁿ'ā cucáávā chi véé dacua'a chεeti yā. Ní nguéé neⁿ'é yā yaa'vi yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ miiⁿ'ya yeⁿ'e María chi nguéé n'daācā ti nguéé neⁿ'é yā chi María cuuvi 'cuinaaⁿ yā.

20 Ní taachí José miiⁿ nacadiínuuⁿ yā chi cu'neeⁿ yā María miiⁿ, cuayiivi ní taachí cyaadu yā, 'áamá ángel yeⁿ'e Señor Ndyuūs che'enaán yā yeⁿ'é yā ní caⁿ'a yā chi yā José miiⁿ: Díí, José, saⁿ'ā yeⁿ'e ndaata rey David, nguéé 'va' a di cuuvi n'daataá yeⁿ'e di María, ti dacuá'ā yeⁿ'ē tá chi véé chεeti tá nguéé yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ti yeⁿ'é Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs.

21 Ní táⁿ'ā miiⁿ ní 'cuundiyaāⁿ daiya tá 'áamá saⁿ'ā 'líí. Díí ní cu'neeⁿ di chí nguúví sá JESÚS caati cucáávā Jesús miiⁿ ní nadanguáⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē íⁿ'yeeⁿ'dí 'cūú ní nadich'εεcú yā nuuⁿ'ndi yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

22 Tanducuéⁿ'ē chuū ní 'túicā chi ndúucū María ní 'íicú cuuvi cuaacu chí caⁿ'ā profeta yeⁿ'e nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ndíí cuaaⁿ vmaaaⁿ, nduudu chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'túicā:

23 Níicú n'diichi ní. Tá 'cūú 'áamá chí cuiinuú tá 'cuūndí daiya tá. Taachí 'cuundiyaāⁿ 'áamá daiya tá ní cu'neeⁿ chí duuchi Emanuel chí neⁿ'e caaⁿ'maⁿ Ndyuūs ndúucū s'uūúⁿ.

24 Cuayiivi miiⁿ ní taachi José miiⁿ nanduuchí yā, tuu'mi ní dííⁿ yā tan'dúucā chí ngaⁿ'ā ángel yeⁿ'e Señor Ndyuūs nícu ch'iindivaacú yā ndúucū María miiⁿ.

25 Naati José miiⁿ nguéé n'diichi sá María miiⁿ ndíí ch'iindiyaāⁿ daiya tá, ní José s'neeⁿ sá chí nguúví dacua'āa miiⁿ dúuchí JESÚS.

2

Yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ magos chi cheⁿ'e sa n'diichi sa Jesús

1 Taachi Jesús ch'iindiyáan yā na yāāⁿ Belén yeⁿ'e yāⁿ'āa Judea, tiempo miiⁿ ní saⁿ'a Herodes miiⁿ ní rey yeⁿ'e yāⁿ'āa Judea. Ní n'duuví magos, 'iiⁿ'yāⁿ chí déenu ca yā yeⁿ'e 'íínyúⁿ ndiicá yaⁿ'ái yā ndíí cuaaⁿ ná ícan'daā 'yáⁿ'ā. Ní magos ndaa yā na yāāⁿ Jerusalén.

2 Magos ní ndaa yā nanááⁿ rey Herodes miiⁿ ní ntinguuneeⁿ yā rey: ¿Tíí cánéé 'iiⁿ'yāⁿ chí rey yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí 'niindiyáan yā? Nús'uū ní n'diichi 'nū 'áamá 'íínyúⁿ ch'εete cuááⁿ ná ícan'dáá 'yāⁿ'ā 'íicú chííⁿ chí cuchíí 'nū. Níicú ndaa 'nū chí cu'téénú 'nū saⁿ'ā 'lííⁿ rey miiⁿ.

3 Taachí rey Herodes miiⁿ ch'iindiveéⁿ yā chuū, chistaⁿ'ā vaanicadiínūⁿ yeⁿ'e yā. 'Tiicá ntúūⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén taachi ch'iindiveéⁿ yā.

4 Ní rey Herodes miiⁿ ní nádaamá yā nducyaaca chiidūu n'gεεté chí ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'e yaacú Israel ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngi'cuééⁿ ley 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Israel. Ní itinguuneeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿Tíí 'niindiyáāⁿ Cristo?

5 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā chí yā rey miiⁿ: 'Cuundiyaāⁿ yā na yāāⁿ Belén yeⁿ'e yāⁿ'āa Judea caati 'túicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs cucáávā saⁿ'a profeta:

6 Ndís'tií 'ii'nyān ye'n'e yáān Belén ye'n'e yá'n'āa Judá, ¿'áá nguéé yáān ye'n'e nī chi 'lín cá nguaaⁿ nducué'n'ē yáān ye'n'e yá'n'āa Judá naachi 'ii'nyān ndíi tīi'n nga'n'a ntii'nyu'n yā? Nguéé chi 'tíicā, caati nguaaⁿ ndís'tií chi ye'n'ē yáān Belén can'dáá 'áámá sá'n'ā chi nga'n'ā ntii'nyu'n sá ye'n'e nducyáácá 'ii'nyān Israel chi judíos chi 'ii'nyān s'ee'n chi Ndyuūs nndεεεε yā.

7 Tuu'mi ní rey Herodes yaa'vi n'dé'ei yā sa'n'ā magos ní ntingueneeⁿ cá yā sa'n'a s'ee'n: ¿De'ē tiempo n'diichi ní 'í'nyú'n mii'n?

8 Ní rey mii'n ní ca'n'a yā chii yā sa'n'a s'ee'n: Ndís'tií magos, cue'n'e nī na yáān Belén ní in'nuū'n n'daāca nī dacua'a 'lín mii'n. Ní taachi ndaaca nī dacua'a mí'n, nanguεεcunéⁿ nī ní caa'n'ma'n nī ye'n'ē. Maa'n níicú 'úú ntúū'n ní cuuvi ca'n'á cu'teenú dacua'a 'lín mii'n.

9 Magos ní ch'iindiveén yā nduudu ye'n'e rey mii'n ní cuna'n'a yā. Cuin'diichi nī. 'Í'nyú'n chi 'ii'nyān magos n'diichi yā cuaa'n na ican'daa yá'n'ā, 'í'nyú'n mí'n cue'n'ē nanáán ye'n'e magos taanduvéé ndaā ní cānee lugar naachi canéé dacua'a 'lín.

10 Ní taachi magos 'āā n'diichi yā 'í'nyú'n mii'n, yéénú taaví yā.

11 Ní taachi sndaá yā va'āi mii'n, n'diichi yā sa'n'ā 'lín dacua'ā mii'n ndúúcu chεεcu sá María. Ní chíintii'yé yā nanáán dacua'ā mii'n ní s'téenu yā. Taachi n'guaaⁿ yā caja naachi sáé regalos ye'n'e yā, tuu'mi ní ca'á yā ye'n'ē dacua'ā mii'n. Regalos ní 'dí'nguaāⁿ ndúúcu yá'n'ā chi n'dεεεε ngééⁿ ndúúcu mirra chí diitū taavi n'dai ngééⁿ.

12 Cuayiivi mii'n ní Ndyuūs yaa'vi yā magos na 'yúúduyaaⁿ ye'n'e yā chí 'āā ntéé na'n'a yā nanáán rey Herodes mii'n. Níicú magos cuna'n'a yā na vaacu yā na taama yúúni.

Cue'n'e yā ngéenu yā na yá'n'āa Egipto

13 Taachi magos cuna'n'a yā, tuu'mi ní Ndyuūs dicho'o yā 'áámá ángel níicú ángel mii'n ní ndaá yā nanáán José mii'n taachi cyaadú yā ní ca'n'a yā chii yā José: Díi José, nducueeⁿ dí ní cuta'a dí sa'n'ā 'lín ní cue'n'e dí cáanú dí ndúúcu chεεcu sa ndúú yá'n'āa Egipto. Ní 'cuεεtinéé nī mii'n ndíi taachi 'úú caa'n'máⁿ caati canéé chí rey Herodes mii'n ní nan'nuú'n yā sa'n'ā 'lín chí 'caa'n'nú'n yā sa'n'ā.

14 José mii'n ní nanduuchí yā. 'Tiicá ntúūⁿ chεεcu sa. Ní sta'a yā sa'n'ā 'lín mii'n ní nguūnū mí'n nūuⁿ cue'n'e yā ndúúcu chεεcu sa na yá'n'āa Egipto.

15 Níicú mii'n ch'εεtinéé yā ndíi chí ch'ií rey Herodes. Níicú cúúnú ca'a chíi'n chí Señor Ndyuūs ca'n'a yā na libro ye'n'e yā ndii cuáán vmnaaⁿ cucáávā sa'n'a profeta mii'n taachi ca'n'a yā 'tíicā: Ná yá'n'āa Egipto 'caí daiyā.

Rey Herodes ca'n'a ntii'nyú'n yā chí 'caa'n'nú'n yā dacua'āa ngaiyāā

16 Taachí rey Herodes mii'n tuumicadínnuuⁿ yā chí 'ii'nyān magos chinnche'ei yā 'ii'nyān, tuu'mi ní nduuvi taán n'dai yā. Ní rey mii'n ní ca'n'a ntii'nyu'n yā ní dichó'ó yā soldados chí ch'ií'nuⁿ yā nducyáácá dacua'āa chí sa'n'ā ndíi cuaacu 'uūvi nduūyū chí véé na yáān Belén ndúúcu taná'n'ā yáān chí na nii'nuú'n. 'Tíicā rey mii'n dii'n cuenta yā tí cho'oo 'uuvi nduūyū chí magos n'diichi yā 'í'nyú'n ch'εεεε mii'n ye'n'e nanguuvi.

17 Tuu'mi ní cho'oo chuū chí cuuvi cuaacu tan'dúúcā chí canéé nguūⁿ na libro ye'n'e Ndyuūs cucáávā chí ca'n'a sa'n'ā profeta Jeremías cuáán vmnaaⁿ 'túúcā:

18 Na yáān Ramá ch'iindiveén 'ii'nyān chí ngeεεcu yā ní n'gái yā ndúúcu 'áámá vaadi ya'ai ch'εεé cucáávā daiya yā chí ch'ií. N'daataá ye'n'ē Israel s'ee'n ngeεεcu yā cucáávā daiya yā chí ch'ií'nuⁿ rey tan'dúúcā chí tá'n'ā Raquel

ngεεcu yā cucáávā daiya yā chí ch'iī. Ní nguée chí ndaacā n'daataa se'eⁿ 'viich'εεtíínūⁿ miiⁿ.

19 Cuayiiⁿ taachí ch'iī rey Herodes miiⁿ, José miiⁿ ní 'āā canee yā na yáⁿ'āa Egipto. Tuu'mi ní Señor Ndyuūs dicho'o yā 'áámá ángel ní ángel che'enaán yā yeⁿ'é José taachi cyaadú yā.

20 Ní ángel miiⁿ caⁿ'a yā chí yā José: Díí José, nducueeⁿ di ní cuta'a di saⁿ'ā 'lííⁿ dacuá'āa ní cuinaⁿ'a di ndúúⁿcū cheεcu sa na yáⁿ'āa Israel caati ch'iī 'iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'e yā 'caaⁿ'nuⁿ yā saⁿ'ā 'lííⁿ.

21 Tuu'mi ní José ncueeⁿ yā. 'Tiicá ntúūⁿ cheεcu sa. Ní sta'a yā saⁿ'ā 'lííⁿ miiⁿ ní cueⁿ'e yā ndúúⁿcū cheεcu sa na yáⁿ'āa yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel.

22 Taachí José miiⁿ ch'iindiveeⁿ yā chí saⁿ'ā Arquelao canéé lado yeⁿ'e rey Herodes chí chiida sa, tuu'mi ní José miiⁿ ní 'va'á yā chí caⁿ'a yā na yáⁿ'āa Judea chí yáⁿ'āa yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel. Naati tan'dúúⁿcā chí ángel che'enaán yeⁿ'e yā na 'yuudiyaaⁿ yeⁿ'e yā, cueⁿ'e yā yáⁿ'āa Galilea chí yáⁿ'āa yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel ntúūⁿ.

23 Ní ndaá yā na yáⁿ'āa mííⁿ ní cueⁿ'e yā ch'εεtinee yā na yāáⁿ Nazaret yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea. Ní 'iicu cuuvi cuaacu chí caⁿ'a profetas vmnááⁿ vmaaⁿ yeⁿ'e Jesús chí 'túúⁿcā: Canéé chí cuuvi nguúⁿví yā 'iiⁿ'yāⁿ nazareno yā cucáávā chí cueⁿ'e yā na yāáⁿ Nazaret.

3

*Yeⁿ'e chí Juan cuεdínūⁿ'niⁿ yā ní ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu
(Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)*

1 Tiempo miiⁿ chíicá Juan chí cuεdínūⁿ'niⁿ yā na lugar naachi nguéeⁿ ch'εεtinéé 'iiⁿ'yāⁿ. Lugar miiⁿ chí yeⁿ'e yáⁿ'āa Judea ní mííⁿ ngaⁿ'a Juan nduudu cuaacu.

2 Juan miiⁿ ní ngaⁿ'a yā chí 'túúⁿcā: Ndís'tiī, ndaacadaamí nī yeⁿ'e chí dííⁿ nī chí nguée n'dai caati 'āā ndaā niiⁿnuúⁿ nguuví miiⁿ naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā na va'ai cheεti nguuví.

3 Níicú yeⁿ'e Juan 'cúū ní saⁿ'a profeta Isaías caⁿ'a yā yeⁿ'e yā vmnááⁿ vmaaⁿ taachí caⁿ'a yā 'túúⁿcā:

'Caandiveéⁿ nī. 'Áámá saⁿ'ā ngaⁿ'ā yuudu sa 'túúⁿcā na yáⁿ'āa cuūⁿmáⁿ naachi nguée ch'εεtinéé 'iiⁿ'yāⁿ: 'Cuundiyaáⁿ nī yúúⁿni yeⁿ'e Señor Ndyuūs caati cúchii yā. Nan'guááⁿ nī yúúⁿni cuaacu caavá yā. Didεεvé nī staava yeⁿ'e nī ní cuuvi cuaáⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ taachi ndaa yā.

4 Catecai Juan miiⁿ ní nin'dai ndúúⁿcū yuūdū yeⁿ'e 'iiti camello. Ní cinturón yeⁿ'e sa ní dííⁿmaⁿ 'iiti. Níicú chí che'e sa ní 'iiti langostas ndúúⁿcū n'di'í yeⁿ'e 'iiti 'yáaiⁿ chí vεε cueεti.

5 N'deeé 'iiⁿ'yāⁿ can'daa yā chí 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e Juan miiⁿ. Ní can'daa yā yeⁿ'e yááⁿ Jerusalén, yeⁿ'e yáⁿ'āa Judea, ní yeⁿ'e yáⁿ'āa chí cuaaⁿ 'diitúⁿ yeⁿ'e yíicú Jordán.

6 'Iiⁿ'yāⁿ ní caⁿ'a yā nuuⁿndi yeⁿ'e yā nanááⁿ Ndyuūs níicú Juan miiⁿ ní cheεdínūⁿ'niⁿ sá 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ na yíicú Jordán miiⁿ.

7 Taachí Juan miiⁿ n'diích sa chí neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ndúúⁿcū 'iiⁿ'yāⁿ saduceos neⁿ'é yā chí cuεdínūⁿ'niⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ, Juan miiⁿ caⁿ'a sa chí sa 'iiⁿ'yāⁿ mááⁿ: Ndís'tiī tan'dúúⁿcā cúú, 'túúⁿcā ndís'tiī. ¿Du'ú chí 'cuééⁿ ndís'tiī chí cuuvi cáanu nī yeⁿ'e castigo taaⁿ chí cuchii?

8 N'daāca dííⁿ nī maaⁿ níicú 'cuuⁿ'míⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ chí 'āā ndaacadaamí nī yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e nī.

⁹ Ndis'tiī ní 'āā ntéé nadacádínuuⁿ nī chi n'dai nī caati ndaata yeⁿe Abraham ndis'tiī. Naati 'úú ní ngaⁿ'á ngī ndis'tiī chi Ndyuūs cuuvi diīⁿ yā chi tuūu s'tiī ní cuuvi daiya Abraham.

¹⁰ Cutiīⁿ míiⁿ 'āā canéé na dii'yu yáⁿ'á. Nducyaaca yáⁿ'á chí nguéé n'dáacā ngii n'gui'i yeⁿe canee chi 'caata yáⁿ'á míiⁿ ní cūnuuⁿ na yaⁿ'ā.

¹¹ Úú ní cuaacu níiⁿnyúⁿ chí ngeédínuuⁿnīⁿ ndis'tiī ndúú^cū nuūⁿnīⁿ caati 'āā ndaacadaamí nī yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe nī. Naati ndáá táámá 'iiⁿ'yāⁿ cuayiivi yeⁿe 'úú chí ch'εεε taavi cá poder yeⁿe yā nguéé ti 'úú. 'Úú ní nguéé neené n'dai 'úú chí cuuvi candéé ndaacuú yeⁿe yā. 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní n'dai taavi cá yā chí cuuvi 'úú. 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní cuεεdínuuⁿnīⁿ yā ndúú^cū Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ndúú^cū yaⁿ'ā.

¹² Ní taachi ndaa 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chí nguuvi Jesús diīⁿ yā tan'dúú^cā 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí didεεvé yā trigo 'túicā diīⁿ yā ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ. Ní sta'á yā zaranda yeⁿe yā ní nadidaamá yā trigo na chεeti diīⁿūⁿ. Ní δεε^cú miiⁿ ní neeⁿ yaⁿ'a yā ná nguuchí yaⁿ'a chí 'āā ntéé n'tuūvi. Δεε^cú miiⁿ ní tan'dúú^cā 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téénu yā Ndyuūs.

*Juan chεεdínuuⁿnī sa Jesús
(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)*

¹³ Tuu'mi ní Jesús chiicá yā na yáⁿ'āa Galilea ní ndaa yā na yíicú Jordán naachi canee Juan chí Juan miiⁿ ní cuεεdínuuⁿnīⁿ sa Jesús miiⁿ.

¹⁴ Juan miiⁿ ní nguéé 'cuuⁿ sa. Ní caⁿ'a sa chí sa Jesús miiⁿ: 'Úú ní neⁿ'é chí dii cuεεdínuuⁿnīⁿ di 'úú. ¿Áá dii cuchí di nanáaⁿ 'úú?

¹⁵ Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā: Diiⁿ dí maaⁿ 'túicā; ní diiⁿ yú tan'dúú^cā chí Dendyuūs neⁿ'e yā chí diiⁿ yú. Tuu'mi ní Juan 'cūⁿ sa.

¹⁶ Cuayiivi taachi 'āā chεεdínuuⁿnīⁿ Juan miiⁿ Jesús miiⁿ, tuu'mi ní Jesús ní nan'dáa yā na nuūⁿnīⁿ. Cuayiivi ní nanguaāⁿ nanguuvi. Ní Juan n'diichí sa Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs miiⁿ chí tan'dúú^cā paloma 'túicā. Chiica yeⁿe na va'ai chεeti nguuvi ní ndaa vmnaaⁿ yeⁿe Jesús miiⁿ.

¹⁷ Tuu'mi ní n'giindiveéⁿ yā 'áámá nduudu yeⁿe nanguuvi chí ngaⁿ'a: Saⁿ'a 'cūú Daiyá chí neⁿ'e taaví. Ní yeenú taaví cáává sáⁿ'a 'cūú.

4

*Yáá'n'guiinūⁿ neⁿ'e sa tuu'vi neeⁿ sa Jesús
(Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13)*

¹ Tuu'mi ní Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs candéé Jesús miiⁿ ná yáⁿ'āa cuūⁿmánⁿ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiⁿ'yāⁿ chí yáá'n'guiinūⁿ neⁿ'e sa chí Jesús diīⁿ yā nuuⁿndi.

² Jesús canéé yā miiⁿ 'uūvū ngeεcu nguuvi ní 'uūvī ngeεcu n'gaaⁿ ní nguéé che'é yā. Ní cuayiivi ní cuuicú yā.

³ Yáá'n'guiinūⁿ ní ndaa sa nanáaⁿ Jesús chí n'diichineeⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ. Ní caⁿ'ā sa: Dii Jesús, nduuti chí dii chí Daiya Dendyuūs dii, caaⁿ'maⁿ dí cuuvi dí tuūu 'cūú chí nduuví pan. Ní nduuví pan ní cuuvi che'e di.

⁴ Jesús miiⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā: 'Túú^cā canee nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs: Nguéé dámaāⁿ pan che'é 'iiⁿ'yāⁿ ní cunduūchi yā caati ndúú^cū tanducuéⁿ'e nduudu chí ngaⁿ'a Ndyuūs ní 'iiⁿ'yāⁿ cunduūchí yā nduuti chí cu'téénu yā.

⁵ Tuu'mi ní yáá'n'guiinūⁿ miiⁿ candεε sa Jesús na yáāⁿ Jerusalén chí yáāⁿ yeⁿe Ndyuūs. Ní chin'duu sá 'iiⁿ'yāⁿ na yáácú yeⁿe yaácú.

⁶ Ní yáá'n'nguiinūu'n ca'n'a sa chii sa Jesús: Nduuti chi dii chi Daiya Dendyuūs dii, cáávā di ndii 'múú'n ndii na yá'n'āa; caati 'túúcā canéé nguū'n na libro ye'n'é Ndyuūs:

Ndyuūs dich'ó' yā ángeles ye'n'e yā chi dii'n yā cuidado ye'n'é di. Ní ángeles cundéε yā dii ndúúú'c ta'á yā, ní nguéé cuuvi ya'ai ca'a di na tuūu.

⁷ Jesús nán'guεεcútá'n'a yā: 'Tuucá ntúū'n canéé nguū'n na libro ye'n'é Ndyuūs: Nguéé dii'n di mar 'áámá cosa chi n'diichinee'n di Señor Ndyuūs ye'n'é di.

⁸ Tuu'mi candéε yáá'n'nguiinūu'n mii'n Jesús mii'n na 'áámá yīcū yáácú ní ch'in'i sa tanducué'n'é naciones ye'n'é in'yee'dí 'cūū ndúúú'c chí nga'n'á ntiin'nyu'n sa ye'n'é ndúúú'c dendú'ū chí n'gεεte chí véé ye'n'é.

⁹ Ní ca'n'a sa chii sa Jesús mii'n: Tanducué'n'é chuū teé dii nduuti chi caantí'ya dí nanaá'n ní cu'téénu di 'úú.

¹⁰ Tuu'mi ní Jesús mii'n ca'n'a yā chii yā sa'n'ā mii'n: Díí yáá'n'nguiinūu'n, cuv'í di nanaá'n caati 'túúcā canéé nguū'n na libro ye'n'e Dendyuūs: Cu'téénu di Señor Ndyuūs ye'n'é di ní 'caandivee'n di ye'n'e 'ii'n'yā'n mí'n nūu'n.

¹¹ Tuu'mi ní yáá'n'nguiinūu'n mii'n div'í sa ye'n'e Jesús, ní nındaā ángeles ní dichí'vε yā Jesús mii'n.

Jesús tucá'a yā ntiin'nyu'n ye'n'e yā na yá'n'āa Galilea
(Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15)

¹² Taachi ch'iindivee'n Jesús mii'n chi Juan chi ngeεdinuū'n'ni 'ii'n'yā'n canúú'n sá vácūū, nanguεεcunéε yā cuna'n'a yā na yá'n'āa Galilea.

¹³ Chiicá yā na yáā'n Nazaret ní ndaa yā canee yā na yáā'n Capernaum. Yáā'n mii'n ní ni'n'nuú'n na nuū'n'ni'yá'n'ā canee, ní canee na yá'n'āa ye'n'e Zabulón ndúúú'c yá'n'āa ye'n'e Neftalí.

¹⁴ Ní cuuvi cuaacu nduudu ye'n'e sa'n'ā profeta Isaías chí ca'n'a sa cuáá'n vmnāa'n 'tíicā:

¹⁵ Ná yá'n'āa ye'n'é Zabulón ndúúú'c na yá'n'āa ye'n'e Neftalí chí canéé na yúúni chí nge'n'e ná nuū'n'ni'yá'n'ā ndúúú'c na yá'n'āa chí canee taama lado ye'n'e yíicú chí nguuvi Jordán. Mí'n canéé yá'n'āa Galilea ye'n'e 'ii'n'yā'n chí nguéé ye'n'é ndaata 'ii'n'yā'n Israel.

¹⁶ 'Ii'n'yā'n chí sneé na maā'n ti nguéé ye'n'e Ndyuūs, 'ii'n'yā'n s'ee'n n'diichí yā 'áámá dεεve ch'εεte. Ní chí dεεvé mii'n naachi sneé 'ii'n'yā'n s'ee'n.

¹⁷ Ndíí tuu'mi tucá'á Jesús ca'n'a yā nduudu cuaacu ní ca'n'a yā: Ndaa-cadaamí ní ye'n'e nuu'ndi ye'n'é ní caati tiempo chí Ndyuūs nga'n'a ntiin'nyú'n yā na va'ai chεeti nguuvi 'āā ndaa ni'n'nuú'n.

Jesús yaa'vi yā cuūu'n sa'n'a chí itungáá'n 'yaācā
(Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11)

¹⁸ Cuayiivi ní Jesús mii'n cachiicá yā cuaa'n 'diituú nuū'n'ni'yá'n'ā chí nguuvi Galilea, ní n'diichí yā na 'uuv'í sa'n'ā 'díinu sa vi'ī. 'Áámá sa'n'a ní Simón Pedro nguuvi sa. Táámá sa'n'ā ní 'diinu sa ní Andrés nguuvi sa. Sa'n'ā s'uu'n ní n'gaa nuu'n sa yáanā ye'n'é 'yaācā mii'n na nuū'n'ni'yá'n'ā tí sa'n'ā s'ee'n itungáá'n sa 'yaācā na nuū'n'ni'yá'n'ā tí ntiin'nyu'n ye'n'é sa.

¹⁹ Jesús ca'n'a yā chii yā sa'n'ā s'ee'n: Cuchí nī nduucú, ní 'úú ní dii'n chí in'nuú'n nī 'ii'n'yā'n chí cuuvi ca'n'á yā nduucú. Ní tan'dúúú'c chí tungaá'n nī 'yaācā ye'n'e nuū'n'ni'yá'n'ā, 'tíicā in'nuú'n nī 'ii'n'yā'n chí ca'n'á yā nduucú.

²⁰ Hora mí'n nūu'n ní sa'n'ā s'ee'n s'nee'n sa yaānā ye'n'é sa ní cue'n'e sa ndúúú'c Jesús mii'n.

²¹ Tuu'mi ní Jesús mii'n cue'n'e ca yā ní n'diichí yā taama 'uuv'í sa'n'ā chí 'diinu sá vi'ī chí nguuvi sa Jacobo ndúúú'c Juan. Ní sa'n'ā s'uu'n ní daiya Zebedeo. Ní

snee sa na barco miiⁿ ndúú^cū chiida yā Zebedeo miiⁿ ní n'diyaatá yā yáanā yeⁿ'e yā. Jesús 'cai yā Juan ndúú^cū Jacobo miiⁿ.

²² Tuu'mí nūuⁿ ní saⁿ'ā s'uuⁿ ní s'neeⁿ sa barco miiⁿ ndúú^cū chiida sa, ní cueⁿ'e saⁿ'ā s'uuⁿ ndúú^cū Jesús miiⁿ.

Jesús ngi'cuéⁿ yā 'yaaⁿ taavi 'iiⁿ'yāⁿ
(Lc. 6.17-19)

²³ Jesús cachíicá yā núú^m'máⁿ ná yáⁿ'āa yeⁿ'e Galilea ní ngi'cuéⁿ yā na yaacū sinagogas na yāⁿ yeⁿ'ē yáⁿ'āa miiⁿ. Ní caⁿ'á yā nduudu cuaacu yeⁿ'é naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā. Jesús miiⁿ ní diíⁿ yā chi nduúvā yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducuéⁿ'ē naaⁿ ca'ái ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí ya'ai yeⁿ'e yā.

²⁴ Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e núú^m'máⁿ yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Siria ch'iindiveéⁿ yā yeⁿ'e Jesús miiⁿ. Ní candéε yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ya'ai yeⁿ'ē, ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ chí n'deeé nááⁿ ca'ai ndii yā, ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ chí canee yā ndúú^cū espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ, ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ chí ndistáⁿ'ā vaanicádiinūⁿ yeⁿ'ē, ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ ndúú^cū ca'ái chí in'dúúvī cuerpo yeⁿ'e yā. Ní Jesús diíⁿ yā chí nducyaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ nduúvā yeⁿ'é yā.

²⁵ Neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ cueⁿ'é yā ndúú^cū Jesús miiⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea, ndúú^cū distrito yeⁿ'ē Decápolis chí v'éé ndíichi yáⁿ yeⁿ'ē, ndúú^cū yáⁿ Jerusalén, ndúú^cū yáⁿ'āa yeⁿ'e Judea, ndúú^cū yáⁿ'āa chí snéé táamá lado yeⁿ'ē yíicū Jordán.

5

Jesús ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu na 'áamá yiicu
(Lc. 6.20-23)

¹ Taachi Jesús n'diichi yā chí n'deeé n'dái 'iiⁿ'yāⁿ cueⁿ'e yā ndúú^cū yā tuu'mi ní Jesús cueⁿ'e yā 'áamá yíicū. Taachi Jesús miiⁿ ch'iindí yā tuu'mi ní discípulos yeⁿ'e yā ní ndaa yā nanááⁿ yā.

² Jesús ní caⁿ'a yā ní ngi'cuéⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

³ De'ε chúú^cā n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí deenú yā na staaⁿva yeⁿ'é yā chí neⁿ'e deenu cá yā yeⁿ'e Ndyuūs, caati cuuvi yeⁿ'é yā yeⁿ'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā ná va'ai ch'eti nguuvi.

⁴ De'ε chúú^cā n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí ndaachi 'iinú yā cáávā chí i'téenu yā Ndyuūs maaⁿ, caati cuuyiivi ní Ndyuūs ca'á yā 'viich'εεtínūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ.

⁵ De'ε chúú^cā n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí ndiicúⁿ yā na staaⁿva yeⁿ'e yā, ti 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi ndaácá yā de'ε chí cuuvi yeⁿ'e yā chí Ndyuūs caⁿ'a yā chí ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

⁶ De'ε chúú^cā n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'e ca yā diiⁿ yā chí n'daācā tan'dúú^cā chí neⁿ'e Ndyuūs. Ní Ndyuūs cúnnee yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

⁷ De'ε chúú^cā n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí 'nuūⁿ ndīi ya'ai 'iinú yā cáávā tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ, caati Ndyuūs 'nuūⁿ ndīi ya'ai 'iinú ntúⁿ yā cáávā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

⁸ De'ε chúú^cā n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí deεve staaⁿva yeⁿ'é yā, ti 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní snaaⁿ yā Ndyuūs.

⁹ De'ε chúú^cā n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā chí nguéé 'caa'vá 'iiⁿ'yāⁿ, ti tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí daiyá Dendyuūs 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁰ De'ε chúú^cā n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí n'geenu yā ngii cáávā chí diíⁿ yā chíiⁿ chí Ndyuūs neⁿ'é yā, caati v'éé parte yeⁿ'e yā naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā ná va'ai ch'eti nguuvi.

11 De'ε chúúca n'dai ndís'tiī taachi 'ii'nyāⁿ diín yā chi ndís'tiī 'cueenú nī cuuvi cucáávā 'úú, ní taachi 'ii'nyāⁿ taán yā ndúúcū ndís'tiī ní n'dee n'dái caa'máⁿ yā nduudu yaadi ye'n'e ndís'tiī cucáávā 'úú.

12 Cuuvi yeenu taaví nī caati cuuvi ndaācá nī chí ch'εεte ye'n'é nī ná va'ai chεεti nguuvi. 'Túúca 'ii'nyāⁿ can'daa yā ndíi cuaaⁿ vmnaaⁿ 'ii'nyāⁿ profetas chí ndéε yā nduudu ye'n'e Ndyuūs. Ní profetas ch'eenú yā chíi.

Yīimā ye'n'é yá'n'āa

(Mr. 9.50; Lc. 14.34-35)

13 Jesús ca'n'a yā: Ndís'tiī, nduuti chí i'téenu nī chí 'úú chí Cristo, tuu'mi ní ndís'tiī, tan'dúúca yīimā ye'n'é yá'n'āa 'tiicá nī. Nduuti chí yīimā nguéé n'daācā sabor ye'n'e, ¿de'ε cuuvi diín ní? Nguéé de'ε vεε dichíí'vε yīimā miíⁿ. 'Āā taanduu rá chí cungéε 'ii'nyāⁿ na yá'n'āa ní n'diivi neeⁿ ca'a yā.

Déévé ye'n'e i'n'yeēndí'cūū

14 Ndís'tiī chí i'téenu nī chí 'úú chí Cristo, tan'dúúca deεve ye'n'e i'n'yeēndí'cūū 'tiicá nī, ti ca'n'á nī chí'n'í nī deεve ye'n'é Ndyuūs nanááⁿ 'ii'nyāⁿ. 'Áámá yāáⁿ chí canduūu na 'áámá yīicū nguéé cúúví cunuūⁿ n'de'ēi.

15 Ndíi nguéé ndúú 'ii'nyāⁿ ra 'cuu'miⁿ yā 'áámá lámpara ní cu'nuúⁿ yā maaⁿ 'áámá caja; naati cu'nduúⁿ yā na 'áámá mesa, ní ícú cuuvi deεve ye'n'é nducyaaca 'ii'nyāⁿ chí snée yā chεεti va'āi.

16 Tan'dúúca 'áámá lámpara chí ngii ndεεve, 'tíicā cuuvi n'daācā vida ye'n'é nī nanááⁿ 'ii'nyāⁿ chí snée yā i'n'yeēndí'cūū. Ní 'íicú 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ cuuvi snaaⁿ yā ntii'nyuⁿ chí n'daacā chí idiíⁿ nī. Ní 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ caa'máⁿ yā: De'ε chúúca ch'εεte Ndyuūs chí Chiidá nī, Ndyuūs chí canée yā ná va'ai chεεti nguuvi.

Jesús nga'n'a yā ye'n'e ley ye'n'e 'ii'nyāⁿ Israel

17 Nguéé nadicádíinuūⁿ ndís'tiī chí 'úú chí Jesús ní cúchíí chí divií ley ye'n'e Moisés ndúúcū nduudu ye'n'e profetas chí canée nguūⁿ ndíi cuaaⁿ vmnaaⁿ. 'Úú nguéé ndaá chí divií ti ndaá chí dicuaācū ye'n'é.

18 Ti cuaacu níin'yúⁿ nga'n'á ngii ndís'tiī: Ne'n'e chí canée cá nanguuvi ndúúcū i'n'yeēndí'cūū nguéé cuuvi chó'oo mar 'áámá punto 'lín' ndíi nguéé ndúú mar 'áámá coma ye'n'e ndúúúú ye'n'e ley, nuu'maⁿ ne'n'e chí tanducuéⁿé 'āā cuéé cuuvi cuaacu taanduvεε chí canée nguūⁿ na libro ye'n'e Ndyuūs.

19 'Tíicā 'āā du'ú nūuⁿ 'ii'nyāⁿ chí nguéé diín yā cumplir 'áámá mandamiento 'lín' ní 'tíicā ngi'cueeⁿ yā 'ii'nyāⁿ chí diín yā tan'dúúca maáⁿ yā diín yā, 'lín' 'lín' cá nūuⁿ cuuvi tuneeⁿ yā naachi Ndyuūs nga'n'a ntii'nyúⁿ yā na va'ai chεεti nguuvi nguéé tan'dúúca taná'n'ā 'ii'nyāⁿ. Naati 'ii'nyāⁿ chí n'daāca idiíⁿ yā ní ngi'cueeⁿ yā 'ii'nyāⁿ táácā chí cuuvi diín n'daacā yā, 'ii'nyāⁿ miíⁿ cuuvi tuneeⁿ yā dendu'ú chí n'daacā ná va'ai chεεti nguuvi naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nyuⁿ yā.

20 'Úú ní nga'n'á ngii ndís'tiī: Nduuti chí ndís'tiī nguéé n'daācā ca idiíⁿ nī chí cuuvi 'ii'nyāⁿ chí ngi'cueeⁿ ley ndúúcū 'ii'nyāⁿ fariseos, tuu'mi ní ndís'tiī nguéé cuuví cundaa nī na va'ai chεεti nguuvi naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nyúⁿ yā.

Jesús nga'n'a yā ye'n'e chí nduuvi táán 'ii'nyāⁿ

(Lc. 12.57-59)

21 Maaⁿ ní ch'íindiveéⁿ nī chí ca'n'a yā chíi yā 'ii'nyāⁿ ndii cuááⁿ vmnaaⁿ chí 'túúca: Nguéé 'caa'nuⁿ di 'ii'nyāⁿ. Du'u chí 'caā'núⁿ 'ii'nyāⁿ véé nuu'ndi ye'n'e yā nguuví chí Ndyuūs caa'maⁿ yā ye'n'e nuu'ndi.

22 Naati 'úú ní nga'n'á ngii ndís'tiī 'tíicā: 'Āā du'ú nūuⁿ chí nduuvi taaⁿ ye'n'é vi'i, véé nuu'ndi ye'n'e yā nguuví chí Ndyuūs caa'maⁿ yā ye'n'é nuū'ndi. 'Āā

du'ú nūuⁿ chí caaⁿmaⁿ cuuvi vi'i 'túicā: Dε'ε chúúca chεεchí tīiⁿ di, vée nuuⁿndi yeⁿe yā nanááⁿ juez. 'Aā du'ú nūuⁿ 'iiⁿyāⁿ chí caaⁿmaⁿ yā 'túicā: Dε'ε chúúca zonzo dii, caⁿ'á yā na infierno naachi canée 'áámá nguuchi yaⁿá.

23 Nduuti chí diiⁿ di tan'dúúca costumbre yeⁿe di ní ndεε di ofrenda yeⁿe di ní ca'a di Ndyuūs vmnááⁿ nátaí yeⁿe yaācú templo, ní hora míiⁿ nūuⁿ ninán'gaacu di chí vi'i di ní vée vaadi 'caa'va yeⁿe di ndúúcu sa;

24 tuu'mi ní cu'neeⁿ di ofrenda yeⁿe di niiⁿnuúⁿ nátaí. Ní cueⁿe di ntun'dáá n'dai di ndúúcu vi'i di. Cuayiivi ní cuuvi nguεεcundí di ní ca'a di ofrenda yeⁿe di nátaí.

25 Tun'dáá n'dai di ndúúcu 'āā du'u nūuⁿ 'iiⁿyāⁿ chí taaⁿ yeⁿe di maāⁿnchεēté nūuⁿ taachi canúu di yúúni ndúúcu yā, 'aatii caⁿ'a yā canguu yā dii nanááⁿ juez. Ní juez míiⁿ nca'a yā dii ta'a policia. Ní policia miiⁿ ní cu'nuūⁿ sa dii vácūu.

26 Cuaacu níiⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngii dii chí nguée nan'daá di vácūu neⁿe chí nguée 'cuiinu nadí'vε di tanducuéⁿe chí can'diicu di.

Jesús ngaⁿ'a yā yeⁿe adulterio

27 N'giindiveéⁿ ní chí caⁿ'a 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nuuⁿndi chí adulterio 'túúca: Ndis'tií chí n'giindivaacú ní, nguée in'nuúⁿ ní n'daataá o isaⁿ'á chí nguεε yeⁿe di.

28 Naati 'úú, Jesús ní ngaⁿ'á ngii ndís'tií 'túicā: 'Aā du'ú nūuⁿ chí n'giiⁿnyúⁿ ndúúcu 'áámá saⁿ'á o n'daataá ní neⁿe yā cuuvi ndái yā ndúúcu vi'i, 'āā diiⁿ nuuⁿndí yā na staava yeⁿe yā tan'dúúca chí 'āā 'túica yā ndúúcu vi'i. Ní 'āā diiⁿ yā adulterio.

29 Chuū ngaⁿ'á: Nduuti chí nduutináaⁿ di lado tá cuaācú di diiⁿ chí diiⁿ di nuuⁿndi, 'caaca di nduutinaaⁿ di ní cun'dáa di. Ti n'dáacā ca chí cuuvi ndai di 'áámá parte yeⁿe cuerpo yeⁿe di, nguée ti tanducuéⁿe cuerpo yeⁿe di caⁿ'a na infierno.

30 Ndúúti chí ta'a cuaācú di idiiⁿ chí diiⁿ dí nuuⁿndi, 'caaca di ní cun'dáa di. Ti n'dáacā ca chí cuuvi ndai 'áámá parte yeⁿe cuerpo yeⁿe di, nguée ti núúⁿmáⁿ ch'εεε cuerpo yeⁿe dii caⁿ'a na infierno.

Jesús ngaⁿ'a yā yeⁿe chí i'tεεchi vi'i yā

(Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18)

31 Tiempo chí chó'oo 'iiⁿyāⁿ caⁿ'a yā 'túúca: 'Aā du'ú nūuⁿ 'iiⁿyāⁿ chí 'tεεchi n'daataá yeⁿe yā, canée chí ca'a yā 'áámá caaca yeⁿe chí 'tεεchi vi'i yā.

32 Naati 'úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tií 'túicā: Nduuti chí 'áámá saⁿ'á chí 'tεεchi sa n'daataá yeⁿe sa, nguée cáāvā chí vée saⁿ'á chí n'dai ndúúcu tá, tuu'mi ní diiⁿ sa chí n'daātā cuuvi adulterio tá. 'Aā du'ú nūuⁿ saⁿ'á chí 'caandavaacu sá ndúúcu n'daataa chí i'néeⁿ isaⁿ'á yeⁿe ta táⁿ'á, saⁿ'á miiⁿ idiiⁿ ntúūⁿ sa nuuⁿndi chí adulterio.

Jesús ngaⁿ'a yā yeⁿe nduudu chí 'túicā o nguεε 'túicā

33 Ndis'tií ní chí iindiveéⁿ ní chí caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ tiempo chí 'āā chó'oo 'tuucā: Nguée caaⁿmaⁿ ní nduudu, “por Ndyuūs”, cáāvā cosa chí cuaacu níiⁿnyúⁿ chí diiⁿ ní ní nguée 'túicā diiⁿ ní. Taachi caaⁿmáⁿ ní nduudu, “por Ndyuūs”, diiⁿ cuaacú ní tan'dúúca chí diiⁿ ní cáāvā Ndyuūs.

34 Naati 'úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tií: Nguée caaⁿmáⁿ ní nduudu, “por Ndyuūs”, yeⁿe mar 'áámá naaⁿ. Ndií nguée caaⁿmáⁿ ní nduudu, “cucáāvā nanguuvi”, ti miiⁿ canée trono yeⁿe Dendyuūs.

35 Ndíí nguée ndúú caaⁿmáⁿ ní nduudu, “cáāvā yáⁿ'āa 'cūū”, ti chíiⁿ chí banco 'líiⁿ yeⁿe ca'a Ndyuūs; ndíí nguée ndúú 'áámá nduudu, “cáāvā yáāⁿ Jerusalén”, ti chíiⁿ chí yáāⁿ yeⁿe Rey Ndyuūs chí ch'εεε yā.

³⁶ Ndíí nguée ndúú caaⁿ máⁿ nī nduudu, “cáávā tííⁿ nī”, ti nguée cúúví diiⁿ nī chi cuuvi cuéε naachi cuáiⁿ mar 'áámá yuūdū tííⁿ nī. Ní nguée cuuvi diiⁿ nī chi cuuvi cuáiⁿ naachi cuéε mar 'áámá yuūdū tííⁿ nī.

³⁷ Naati ndís'tiī caaⁿ máⁿ nī, “tíicā”, nduuti chi 'tíicā; o nduuti chi nguée 'tíicā, tuu'mi ní caaⁿ maⁿ nī, “nguεε 'tíicā”, caati nduuti chi caaⁿ máⁿ nī nduudu, “por Ndyuūs” o cáávā táámá yeⁿe chuū, tuu'mí ní nduudu miiⁿ nī nguée n'daācā chi caaⁿ maⁿ nī.

Diné'e nī 'iiⁿ yāⁿ chi nguée ngí n'diichí yā ndís'tiī
(Lc. 6.29-30)

³⁸ Jesús caⁿ a yā: Ndís'tiī ní ch'iindiveéⁿ nī chí caⁿ a 'iiⁿ yāⁿ tiempo chi chó'ōo yeⁿe ley chi 'tíicā: Nduuti chi 'áámá 'iiⁿ yāⁿ tun'dáa yā nduutinaaⁿ taama 'iiⁿ yāⁿ, 'tiicá ntúūⁿ 'iiⁿ yāⁿ miiⁿ ní cuuvi tun'daá yā nduutinaaⁿ 'iiⁿ yāⁿ chí diiⁿ nduucú yā 'tíicā. Ní 'áámá 'iiⁿ yāⁿ chí tun'dáa yā 'diiⁿ yuⁿ táámá 'iiⁿ yāⁿ, 'tiicá ntúūⁿ cuuvi tun'daá yā 'diiⁿ yuⁿ 'iiⁿ yāⁿ chí diiⁿ nduucú yā 'tíicā.

³⁹ Naati 'úú ní ngaⁿ 'á ngí ndís'tiī: Nguée 'cuunⁿ maⁿ nī ndúúcu 'iiⁿ yāⁿ chi yaādii'yá yā. 'Āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ yāⁿ chí 'cueⁿ 'é yā tiicūnáaⁿ nī ti duuchineéⁿ yā yeⁿe nī 'cuuⁿ nī chí diiⁿ yā taama vmnéⁿ 'ēe nduuti chi neⁿe yā.

⁴⁰ Ní nduuti chi 'aama 'iiⁿ yāⁿ chí in'nuúⁿ yā vaadi 'caaⁿ va ndúúcu nī, ní neⁿe yā diví yā tiinuuⁿ yúudūu yeⁿe nī, ca'a ntúūⁿ nī cotón yeⁿe nī.

⁴¹ Ní nduuti chi 'aama 'iiⁿ yāⁿ chí cuuvi yā ndís'tiī chí a fuerza canéé chí cándεε nī chéédí yeⁿe yā tan'dúúca 'uūví kilómetros 'tíicā yaⁿ ai ca cándεε nī yeⁿe yā ndii cuūuⁿ kilómetros.

⁴² Taachí caaca 'iiⁿ yāⁿ ndís'tiī 'āā de'é nūuⁿ cosa ca'a nī 'iiⁿ yāⁿ cosa miiⁿ. Nguée nguεεcundí nī cuadáámí nī yeⁿe yā.

Diné'e nī 'iiⁿ yāⁿ chí taaⁿ ndúúcu nī
(Lc. 6.27-28, 32-36)

⁴³ Ndís'tiī ní ch'iindiveéⁿ nī chí caⁿ a 'iiⁿ yāⁿ tiempo chi 'āā chó'ōo: Diné'e di 'iiⁿ yāⁿ na niiⁿ nuúⁿ vaacu dí. Nguée diné'e di 'iiⁿ yāⁿ chí taáⁿ yā ndúúcu di.

⁴⁴ Naati 'úú ní ngaⁿ 'á ngí ndís'tiī: Diné'e nī 'iiⁿ yāⁿ chí taaⁿ yā ndúúcu nī. N'dáácā caaⁿ maⁿ nī yeⁿe 'iiⁿ yāⁿ chí nguée n'dáácā ngaⁿ a yā yeⁿe nī. N'dáácā diiⁿ nī ndúúcu 'iiⁿ yāⁿ chí nguée neⁿe yā ndís'tiī. Caaⁿ máⁿ ngua'á nī yeⁿe 'iiⁿ yāⁿ chí 'cueⁿ 'e ndís'tiī ní nguée n'daācā idiíⁿ yā ndúúcu nī ní idiíⁿ yā chí ndís'tiī n'geenu nī ngii.

⁴⁵ Ní ndís'tiī ní 'cuunⁿ miⁿ nī 'iiⁿ yāⁿ s'eeⁿ chí ndís'tiī ní daiya Dendyuūs ndís'tiī. Chiida yú chí cánéé na va'ai chεεti nguuvi idiíⁿ yā chí ican'daa 'yáⁿ á naachi snéé 'iiⁿ yāⁿ chí n'dai ndúúcu 'iiⁿ yāⁿ chí nguée n'daācā diiⁿ yā. Ní Ndyuūs idiíⁿ yā chí ngeeⁿ cuūví yeⁿe 'iiⁿ yāⁿ chí n'daācā idiíⁿ yā ndúúcu 'iiⁿ yāⁿ chí nguée n'daācā idiíⁿ yā.

⁴⁶ Ndúúti chí ndís'tiī diné'e nī 'iiⁿ yāⁿ chí neⁿe yā ndís'tiī, ¿de'ε premio chí ndaacá nī? ¿'Áá nguée 'tiicá ntúūⁿ idiíⁿ 'iiⁿ yāⁿ chí cobrador yā?

⁴⁷ Nduuti chí ndís'tiī diiⁿ nī saludar dámaāⁿ hermanos yeⁿe nī, ¿de'ε premio chí ndaacá nī? ¿'Áá nguée 'tiicá ntúūⁿ idiíⁿ 'iiⁿ yāⁿ chí nguée yeⁿe ndaata Israel chí nguée i'téenu yā Ndyuūs?

⁴⁸ N'daācā n'dai ca diiⁿ ndís'tiī chí diiⁿ nī tan'dúúca chí diiⁿ Dendyuūs, Chiida yú, chí cánéé na va'ai chεεti nguuvi.

6

Jesús ngaⁿ a yā yeⁿe chí nginnee yú 'iiⁿ yāⁿ

1 Ndís'tiī nguée díiñ nī dendu'ū chi n'daācā ye'n'e yaācū nanáán 'ii'yān caati snaan yā chí díiñ nī chi nadacadiinúúñ yā chí ndís'tiī ní n'daāca nī. Nduuti chi 'túucā idiíñ nī, tuu'mi ní Ndyuūs Chiida yú nguée téé yā chí cuuvi ye'n'e nī ye'n'ē chí díiñ nī taachi ndaa nī ná va'ai chεeti nguuvi.

2 Taachi ndís'tiī ca'a nī ofrenda ye'n'e nī, nguée díiñ yuudú nī níicú nguée cuuvi cadíinuuñ 'ii'yān. 'Tíicā idiíñ ná'nā 'ii'yān chí 'uūví naa'n 'uūví cheendí yā taachi snée yā na yaācū sinagoga ndúúcu na cuaañ cyúúni. Ní 'íicú 'ii'yāñ ní cuuvi snaan yā ní caa'mañ yā chí 'ii'yāñ s'eeñ ní nn'dai yā. Cuaacu níiñnyúñ 'úú nga'ná ngī ndís'tiī, chí 'ii'yāñ s'eeñ ní veε chí 'āā ndaāca yā ye'n'e chí díiñ yā na in'yee'dí cūū.

3 Taachi ndís'tiī ní ca'á nī cosas chí inneé nī 'ii'yāñ chí nguée ye'n'e yā, nguεε ca'a nī chí tuumicadiinuuñ ta'ā 'cueé nī chí díiñ tá'á cuaacú nī.

4 'Tíicā ca'a n'de'ei ní cosas miñ ye'n'e nī ní 'ii'yāñ nguεε cuuvi snaan yā; 'íicú Chiida yú chí cánée ná va'ai chεeti nguuvi inaán yā chí nguée n'diichi 'ii'yāñ s'eeñ. Ní Chiida yú téé yā chí cuuvi ye'n'e nī nanáán 'ii'yāñ.

Jesús ngi'cueeñ yā ye'n'ē chí nga'anguá'āa
(Lc. 11.2-4)

5 Taachi ndís'tiī caa'mañgua'á nī, nguée díiñ nī tan'dúúca 'ii'yāñ chí 'uūví naa'n 'uūví cheendí yā, caati 'ii'yāñ s'eeñ inee yiinú yā chí n'gεεtíndii yā na yaācū sinagoga ndúúcu cuaañ cyúúni ní 'íicú 'ii'yāñ ní snaan yā 'ii'yāñ s'eeñ. Cuaacu níiñnyúñ nga'ná ngī ndís'tiī, chí 'ii'yāñ s'eeñ ní 'āā véé chí cuuvi ye'n'ē yā na in'yee'dí cūū.

6 Ndís'tiī, taachi caa'mañgua'á nī, cundáa nī na cuarto 'líiñ ye'n'e va'ai ye'n'e nī ní n'gaadí nī cheendi va'āi cuarto 'líiñ miñ. Ní caa'mañgua'á nī ndúúcu Chiida yú chí inaañ n'de'ei yā. Ní Chiida yú ntée yā chí cuuvi ye'n'e nī nanáán 'ii'yāñ.

7 Ní taachi caa'mañgua'á nī, nguée dachíiñ dachíiñ caa'mañ nī tan'dúúca chí díiñ ná'nā 'ii'yāñ chí 'uūví naa'n 'uūví cheendí yā chí nguée i'téenu yā Ndyuūs ní nguεε ye'n'e ndaata Israel yā. Ní 'ii'yāñ s'eeñ nadicadiinuuñ yā chí Ndyuūs ca'ná yā 'caandiveéñ yā nduudu ye'n'é yā ti neené n'deé nduudu nga'ná yā.

8 Nguée díiñ nī tan'dúúca chí idiíñ 'ii'yāñ s'eeñ ti Chiida yú 'āā déenu yā dendu'ū chí ne'n'e nī taachi 'āā cuée caaca nī.

9 Ní taachi ndís'tiī caa'mañgua'á nī, 'túucā caa'mañgua'á nī: N'diī Chiidá nducyaaca 'nū, n'diī chí caneé nī ná va'ai chεeti nguuvi. De'ε chúucā deεve chí ngúúví nī.

10 Canée chí ndaá tiempo naachi chí nga'ná ntiíñnyuñ nī. Cúúví tan'dúúca chí n'diī ne'n'e nī tan'dúúca ná va'ai chεeti nguuvi 'tiicá ntúūñ na yá'nā cūū.

11 Téé nī chí cuuvi che'é nū nguuví cūū.

12 Nadich'εεcú nī nuu'ndi ye'n'e nū tan'dúúca chí nús'uu inadich'εεcú 'nū ye'n'e 'ii'yāñ chí nguεε n'daācā díiñ yā nduucú 'nū.

13 Nguée 'cuáañ nī chí ndaā nanaán 'nū cosas chí chεεchi ca chí díiñ chí díiñ 'nū nuu'ndi naati nadanguá'nai nī nús'uu ye'n'é nducué'nē chí nguεε n'daācā. Ti ye'n'é nī naachi nga'ná ntiíñnyúñ nī ndúúcu poder ndúúcu deεve chí n'dái taavi ca ye'n'e nī ndúúcu nducué'nē nduuyū cuen'e daā'mañ. 'Tíicā cuuvi.

14 Nduuti chí ndís'tiī nadich'εεcú nī ye'n'e 'ii'yāñ chí nguée n'daācā idiíñ yā nduucú nī, tuu'mi ní Chiida yú chí cánée yā ná va'ai chεeti nguuvi nadich'εεcú ntúūñ yā ye'n'é nī.

¹⁵ Ndúúti chi ndís'tiī nguée nadich'εεcú nī yeⁿe 'iⁿyāⁿ chi nguée n'daācā idiīn yā ndúúcu nī, 'tiicā ntúūⁿ Chiida yú nguée nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿe nī.

Jesús ngaⁿ'a yā yeⁿe chi 'iⁿyāⁿ nguée ca'diínú yā tiempo chi ngaⁿ'angua'á yā

¹⁶ Taachi nguée nga'diínúⁿ nī caati ngaⁿ'angua'á nī nguée nduuví ndaachií naáⁿ nī tan'dúúcā 'iⁿyāⁿ chí 'uūví naaⁿ 'uūví cheendí yā chí neⁿ'é yā chí tanáⁿ'á 'iⁿyāⁿ snaaⁿ yā. 'Iⁿyāⁿ s'eeⁿ idiví yā catecai vmnááⁿ yā ní 'cuuⁿ'míⁿ yā tanáⁿ'á 'iⁿyāⁿ chí nguée nga'diínúⁿ yā. Cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngií ndís'tiī, chí 'iⁿyāⁿ s'eeⁿ ní 'āā véé chí ndaācā yeⁿe yā na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

¹⁷ Naati ndís'tiī, ní taachi nguée nga'diínúⁿ nī, 'cuiīnī aceite tíⁿ nī ní nááⁿnú nī naaⁿ nī.

¹⁸ Ní nguée 'cuuⁿ'míⁿ nī nanááⁿ 'iⁿyāⁿ chí nguée nge[']é nī naati Chiida yú chí cánuuⁿ yā nán'de'ei snaáⁿ yā. Ní Chiida yú chí snááⁿ yā chíⁿ chí diiⁿ nī taachi cánúúⁿ nī nán'de'ei ní téé yā nanááⁿ 'iⁿyāⁿ de'ē chí cuuví yeⁿe nī.

Véé vaadī 'cuiica ná va'ai cheeti nguuvi

(Lc. 12.33-34)

¹⁹ Caⁿ'a Jesús: Ndís'tiī ní nguée diíⁿ nī chí cuuvi 'cuiica nī ná iⁿ'yeeⁿdí 'cūū naachi véé i'yéevē chí di'tuuví tī ndúúcu che'e yáⁿ'āa chí tuuvi ní naachi véé chí duucu ní diduucú sa.

²⁰ Naati n'dáācā chí diiⁿ nī chí 'cuūndí yeⁿe nī ná va'ai cheeti nguuvi naachi nguée véé i'yéevē chí di'tuuví tī ndíí nguée ndúú che'e yáⁿ'āa chí tuuvi, ndíí nguée ndúú cuuvi cundaā chí duucu ní diduucú sa.

²¹ Caati naachi canée vaadī 'cuiica yeⁿe nī, miiⁿ canee staava yeⁿe nī chí nadicadiínúⁿ nī yeⁿe tanducueⁿē.

Chíεεve yeⁿe cuerpo yeⁿe yú ní nduutinaaⁿ yú

(Lc. 11.34-36)

²² Caⁿ'a Jesús chí chíεεve yeⁿe cuerpo yeⁿe yú chíⁿ chí nduutinaáⁿ yú. Ndúúti chí nduutinaáⁿ nī n'daācā, tuu'mi ní núúⁿ'máⁿ ncheεεte cuerpo yeⁿe nī ní inaaⁿ chí deεεve.

²³ Ní nduuti chí nduutinaáⁿ nī nguée n'dai, tuu'mi ní núúⁿ'máⁿ ncheεεte cuerpo yeⁿe nī cunée na maāiⁿ. 'Tíicā nduuti chí deεεve chí cánee nduucú nī nguée n'daācā, tuu'mi ní canée nī na maāiⁿ chí díttūu n'dái.

Jesús ngaⁿ'a yā yeⁿe chí 'cuiica 'iⁿyāⁿ

(Lc. 16.13)

²⁴ Mar 'áámá 'iⁿyāⁿ nguée cuuvi dichí[']ve yā 'uūví 'iivi yā caati dinéⁿe yā 'aama yā ní nguεεe dinéⁿe yā taama yā. Ní n'dáācā nadicadíínuuⁿ yā yeⁿe 'aama yā ní nguée n'daācā nadicadíínuuⁿ yā yeⁿe taama yā. Nguée cuuvi in'nuúⁿ nī vaadī 'cuiica yeⁿe nī ní dichí[']ve nī 'iivú Ndyuús.

Ndyuús idiín yā cuidado yeⁿe 'iⁿyāⁿ yeⁿe yā

(Lc. 12.22-31)

²⁵ Chuū ngaⁿ'á ngií ndís'tiī: Nguée nadicadíínuuⁿ nī yeⁿe vida yeⁿe maaⁿ nī, o yeⁿ'ē chí che[']é nī, o yeⁿ'ē chí cu' u nī, ndíí nguée ndúú cáávā chí neⁿ'e cuerpo yeⁿe nī chí 'cuεεtinúu nī. ¿'Áá nguée yaⁿ'ai ca vida yeⁿe nī nguée ti chí ngé[']e nī? ¿'Áá nguεεe yaⁿ'ai ca chí[']vē cuerpo yeⁿe nī nguée ti catecai nī?

²⁶ Cuiⁿ'diichí nī 'yaada yeⁿ'ē nanguuvi. Nguée ngiínú tī ndaata, ndíí nguée ngii cosecha yeⁿe tī, ndíí nguée ndúú ín'guain' daí tī yeⁿe tī. Chiida yú chí cánée ná va'ai cheeti nguuvi ngá'a yā chí nge[']e tī. ¿'Áá nguée yaⁿ'ai cá chí[']vē ndís'tiī nguée tī 'yaada?

²⁷ ¿Cheé ndís'tiī chí nééné n'dai tiíⁿ nī cúúví iintiineeⁿ nī 'áámá yuūchí yeⁿ'ē chí yaācu nī?

²⁸ ¿De'ē cáāvā chí inadicádíínuuⁿ nī yeⁿ'ē catecaí nī? Nadacádíínuuⁿ nī yeⁿ'ē naāndā cuéé yeⁿ'ē cuēeti táácā chí n'giita. Nguéé dííⁿ ntiiⁿnyuⁿ ndíí nguéé ndúú idin'dái hilo.

²⁹ Naati 'úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī, chí rey Salomón miiⁿ ní ndúúcu tandu-cuéⁿ'ē catecaí yā chí n'déévé n'dai ndii tuunu ngii 'yáⁿ'ā naati nguéé neené n'déevéé tan'dúúca yeⁿ'e naāndā s'eeⁿ.

³⁰ Ndúúti chí Ndyuūs idiíⁿ yā cuidado yeⁿ'ē yáatā chí vee cuēeti chí maāⁿ ní canee ní cavyaaⁿ ní ntíⁿ ní n'nee yaⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ. ¿Áá nguéé diiⁿ cá Ndyuūs cuidado yeⁿ'e ndís'tiī, 'iiⁿ'yāⁿ chí duūⁿ'vī i'téenu nī Ndyuūs?

³¹ Nguéé nadicádíínuuⁿ ndís'tiī, ní caaⁿ'maⁿ nī 'tiicā: ¿De'ē che'ē nū? o ¿de'ē cu'ú nū? o ¿de'ē 'cuētinúu nū?

³² 'Iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'e ndaata Israel in'nuúⁿ yā dendu'ū chí 'túúca. Chiida yú chí cánéé yā ná va'āi cheeti nguuvi déenu yā tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí necesidades neⁿ'e yú.

³³ Naati ndís'tiī ní canee chí in'nuúⁿ nī vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'é naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā ndúúcu vaadi cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs, ní 'íicú tanducuéⁿ'ē dendu'ú 'cūú ní ntiineeⁿ yā yeⁿ'é nī.

³⁴ Nguéé nadicádíínuuⁿ nī yeⁿ'ē cavyaaⁿ caati cavyaaⁿ ní táámá nguuvi ndúúcu yeⁿ'ē, ní 'íicú nguuvi ní 'āā véé nūuⁿ chí véé. Dámaāⁿ nadacádíínuuⁿ nī yeⁿ'ē maaⁿnguuvi, 'āā 'tiicā nūuⁿ.

7

*'Túúca ngaⁿ'a Jesús: Nguéé tun'daá nī nuuⁿndi yeⁿ'e táámá 'iiⁿ'yāⁿ
(Lc. 6.37-38, 41-42)*

¹ Jesús caⁿ'a yā: Ndís'tiī ní nguéé caaⁿ'maⁿ néen nī yeⁿ'e táámá 'iiⁿ'yāⁿ maaⁿ ní 'íicú Ndyuūs nguéé caaⁿ'máⁿ yā nuuⁿndi yeⁿ'e nī.

² Caati ndúúti chí ndís'tiī caaⁿ'maⁿ nī nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ, 'tiicā ntúūⁿ Ndyuūs caaⁿ'máⁿ yā nuuⁿndi yeⁿ'e nī. Nduuti chí n'dee n'dái caaⁿ'máⁿ nī, 'tiicā ntúūⁿ caaⁿ'máⁿ Dendyuūs yeⁿ'e nī. Nduuti chí duuⁿ'vī nūuⁿ, 'tiicā ntúūⁿ Ndyuūs caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'e nī.

³ ¿De'ē cúúvī chí maaⁿ nch'ēeté nūuⁿ n'gíínu nī nuūⁿndī chí diiⁿ tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ní nguéé inaaⁿ nī nuuⁿndi ch'ēete chí diiⁿ nī?

⁴ ¿De'ē cúúvī chí caaⁿ'máⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e chí diiⁿ yā chí nguē n'daācā nduuti chí ndís'tiī diiⁿ nī cosas chí nguéé n'daācā? 'Caandivéⁿ nī. Véé nuuⁿndi yeⁿ'é nī chí ch'ēete chí nguéé ndaacadaamí nī yeⁿ'e.

⁵ Ndís'tiī 'iiⁿ'yāⁿ 'uūvī naaⁿ 'uuvī cheendi nī. Dííⁿ cā maáⁿ nī ndaacadaamí nī yeⁿ'e nuuⁿndi chí diiⁿ nī ní 'íicú cuuvi caaⁿ'máⁿ nī yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí cánéé chí diⁿ'daācā yā ní ndaacadaamí yā yeⁿ'e nuuⁿndi chí diiⁿ yā.

⁶ Nguéé ca'a nī dendu'ū chí yeⁿ'e Ndyuūs 'yaānā s'eeⁿ ti 'yaānā s'eeⁿ cuuvi contra yeⁿ'e nī. Ní caⁿ'á tī che'ē tī ndís'tiī chí pedazos cánéé nī. Nguéé 'cuíi nī cosas yeⁿ'e nī chí dichíⁿ'vē tan'dúúca perlas nanááⁿ puercos ti cuuvi nanguēcúndii tī ní ca'a ta'á tī ní ndís'tiī cánéé nī maaⁿ ca'a tī.

*Caacá nī, in'nuúⁿ nī, ní yaaⁿ'vī nī cheendī va'ai
(Lc. 11.9-13; 6.31)*

⁷ Caⁿ'a Jesús: Caacá nī Ndyuūs, ní Ndyuūs téé yā yeⁿ'e nī. In'nuúⁿ nī nī ndaāca nī. Yaaⁿ'vī nī cheendi va'āi ní nan'guaaⁿ yeⁿ'é nī.

8 Caati nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí ngiica Ndyuūs ní Ndyuūs ca'a yā yeⁿe yā. Ní nducyááca 'iiⁿyāⁿ chí in'nuuⁿ yā, ní inndaaca yā. Ní nducyááca 'iiⁿyāⁿ chí yaaⁿvi yā cheendi va'āi, ní nan'guaaⁿ yeⁿe yā.

9 ¿Cheé yeⁿe ndís'tiī taachi caaca daiya ní 'aama pan, ca'a ní 'áámá tuūu?

10 O nduuti chi caaca daiyá ní 'áámá 'yaācā, ¿'áá ca'á ní 'áámá cúú?

11 Nduuti chi ndís'tiī chí cúⁿncheeⁿ ní deenú ní ca'a ní cosa chí n'daācā daiya ní, ndiī 'tēε cá Chiida yú chí cané yā na va'ai cheeti nguuví ca'á yā cosas chí n'dááca n'dai cá 'iiⁿyāⁿ chí caaca yā Ndyuūs.

12 'Tíicā chí tanducuéⁿe chí neⁿe ní chí diíⁿ 'iiⁿyāⁿ ndúúcu ní, chuū ntúūⁿ diíⁿ ní ndúúcu 'iiⁿyāⁿ. Chuū chí ley yeⁿe Moisés ndúúcu chí canéé nguūⁿ yeⁿe profetas s'uuⁿ ndíí cuááⁿ vⁿmaaⁿ.

Cheendi va'āi chí tuūcuú

(Lc. 13.24)

13 Caⁿ'a Jesús: Cundáa ní chééndí va'āi chí 'tuūcuú, tí cheendi va'ai ch'εεⁿ nū ndúúcu yúúni ch'εεⁿ nū, chíiⁿ chí candéε 'iiⁿyāⁿ chí caⁿ'a yā na infierno. Nééé 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ chí ndaa yā chééndí va'ai chí ch'εεⁿ nū miíⁿ.

14 Naati chééndí va'āi 'tuūcuú miíⁿ ní yúúni cuéēⁿ miíⁿ chí candéε 'iiⁿyāⁿ chí caⁿ'a yā na vida cueⁿe daāⁿmaⁿ. Ní duuⁿ ví 'iiⁿyāⁿ chí ndaāca yā chééndí va'āi miíⁿ.

Yáⁿ'á ní cucááⁿvā n'guiⁿ'i yeⁿe tuumicádíⁿnuuⁿ ní

(Lc. 6.43-44)

15 Caⁿ'a Jesús: Diíⁿ ní cuidado ndís'tiī yeⁿe 'iiⁿyāⁿ profetas chí falsos yā chí ngaⁿ'a yā chí ndéε yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs naati nguεε 'tíicā. Taachi ndaa yā nanááⁿ ndís'tiī cuaaⁿ dáámí 'iiⁿyāⁿ miíⁿ tan'dúúca catecai 'iiti cuūchí naati cuááⁿ cheēti yā tan'dúúca 'yááⁿyāaⁿ ngaatāá chí taaⁿ tí.

16 Ní yeⁿe chí diíⁿ yā tuumicádíⁿnuuⁿ ní yeⁿe yā. ¿'Áá cuta'a 'iiⁿyāⁿ uvas yeⁿe yááⁿ? o ¿'áá cuta'a 'iiⁿyāⁿ n'guiidí yaaⁿ nguuví yeⁿe yááⁿ? Nguεε 'tíicā.

17 'Tíicā, nducyaaca yáⁿ'á chí n'dái, n'daācā ngíⁿ n'guiⁿ'i n'dáacā yeⁿe, naati yáⁿ'á chí nguéé n'daācā ní nguéé n'dai n'guiⁿ'i yeⁿe.

18 'Áámá yáⁿ'á chí n'daācā nguéé 'cuūndi n'guiⁿ'i chí nguéé n'daācā, ndíí nguéé ndúú yeⁿe chí nguéé n'daācā 'cuūndí n'guiⁿ'i chí n'daācā yeⁿe.

19 Nducyaaca yáⁿ'á chí nguéé n'daācā ngíⁿ n'guiⁿ'i yeⁿe, 'iiⁿyāⁿ ní 'cáaca yā ní 'cuiⁿ yā na yaⁿ'á.

20 'Tíicā ntúūⁿ ndís'tiī tuumicádíⁿnuuⁿ ní yeⁿe 'iiⁿyāⁿ cááⁿvā cosas chí diíⁿ yā yeⁿe chí n'daācā o yeⁿe chí nguéé n'daācā.

Nguéé cuuví cundaa nducyaaca 'iiⁿyāⁿ na va'ai cheeti nguuví

(Lc. 13.25-27)

21 Jesús ngaⁿ'a yā 'tíicā: Nguéé nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'á yā yeⁿe 'úú: N'díí Señor, Señor, ní cuuví cundaa yā naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yā, dámaāⁿ 'iiⁿyāⁿ chí diíⁿ yā tan'dúúca chí neⁿe Chiidá chí canee yā na va'ai cheeti nguuví.

22 Nééé 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ caaⁿ'maⁿ yā cuuví yā 'úú nguuví yeⁿe juicio N'díí Señor, Señor, ¿'áá nguéé caⁿ'a 'nū nduudu cuaacu ndúúcu chí duuchí ní ní tun'dáa 'nū yááⁿn'guiinūⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ ndúúcu chí duuchí ní? Ní nééé n'deēe vaadí n'gíⁿnú idíⁿ'n nū ndúúcu chí duuchí ní.

23 Tuuⁿ'mi ní 'úú Cristo caaⁿ'máⁿ cuaacú cuuví 'iiⁿyāⁿ s'een: 'Úú nguéé n'diichí tandíí ndís'tiī. Cuví ní yeⁿe 'úú, ndís'tiī chí nguéé n'daācā diíⁿ ní.

Yen'ē ndúú 'uūví cimientu ye'ē va'āi s'ee'
(Lc. 6.47-49; Mr. 1.22)

24 Ní ca'n'a ntúūⁿ Jesús: 'Āā du'ú nūuⁿ 'ii'nyāⁿ chi n'giindiveéⁿ yā ndúúúú 'cūū ye'ē nícuú idiíⁿ yā chεε chi 'úú nga'á, 'ii'nyāⁿ miiⁿ ní tan'dúúúá 'áámá sa'n'ā chí n'dεεεε nadicádíínuuⁿ sa. Sa'n'ā miiⁿ din'dái sa vacu sá na 'áámá yáává.

25 Nícuú chééⁿ cúúví na'n'ā ní ch'iita yíícú. Ní chéénū 'yúúné taaⁿ contra ye'ē va'āi miiⁿ ní nguéé chindεεεε caatí n'daacā chééndii na yáává miiⁿ.

26 'Āā du'ú nūuⁿ 'ii'nyāⁿ chi n'giindiveéⁿ yā nduúúú 'cūū ye'ē ní nguéé idiíⁿ yā tan'dúúúá chí nga'á, 'ii'nyāⁿ miiⁿ ní tan'dúúúá 'aama sa'n'ā chí nguéé n'daacā inadicádíínuuⁿ sa. Sa'n'ā miiⁿ ní din'dái sa vacu sa na yá'āa ndúútíi.

27 Ní cheeⁿ cuuví na'n'ā ní ch'iita yíícú miiⁿ. Ní chéénū 'yúúné taaⁿ contra ye'ē va'āi miiⁿ ní va'āi chidεεεε ní ntúūvíi.

28 Taachí Jesús miiⁿ ch'iinu ca'n'a yā ndúúúú 'cūū, 'ii'nyāⁿ míⁿ che'ne yiinú yā ye'ne chííⁿ chí ngi'cueeⁿ Jesús.

29 Caatí Jesús miiⁿ ngi'cueeⁿ yā 'ii'nyāⁿ s'ee' tan'dúúúá 'áámá 'ii'nyāⁿ chí déénu o 'áámá 'ii'nyāⁿ chí nga'á nti'nyúⁿ yā nguéé tan'dúúúá 'áámá maestro chí ngi'cueeⁿ ley ye'ne yā.

8

Jesús idií yā chi nduūvā ye'ē 'áámá sa'n'ā ye'ne ca'āi chí nguuvi lepra chí ín'duuti yuūtē ye'ē sa
(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)

1 Taachí Jesús cuch'eeⁿ yā na 'áámá yíícú, nééné 'yaaⁿ 'ii'nyāⁿ cue'ē yā ndúúúú yā.

2 N'diichí nī. Nanáán Jesús ndaā 'áámá sa'n'ā chí ndíi sa 'áámá ca'ai chí nguuvi lepra chí ín'duuti yuūtē ye'ē sa. Ní chíntii'ya sa nanáán yā ní s'teenu sá ní ca'n'a sa chíi sa 'ii'nyāⁿ: N'dií Señor, nduuti chí ne'ne nī, ní diíⁿ nī chí nduūvā ye'ē.

3 Jesús ní n'doó yā ta'á yā ní tuu'ví yā sa'n'ā miiⁿ ní ca'n'a yā chíi yā sa'n'ā: 'Úú ne'né. Nduūvā ye'ē di. Tuu'mí nūuⁿ ndúúúú n'daacā ye'ē sa ní nduūví dεεεε sa.

4 Tuu'mi ní Jesús ní ca'n'a yā chíi yā sa'n'ā miiⁿ: Cué'ne di ní 'cuu'miⁿ di cuerpo ye'ē di nanáán chíiúúú ní ca'a di ofrenda nanáán Ndyuūs tan'dúúúá chí nga'á na ley chí dinguuⁿ Moisés. 'Tíicā ní chíiúúú caa'maⁿ cuaacú yā ye'ē di nanáán nducyaaca 'ii'nyāⁿ, ní nguéé 'cuu'miⁿ di ye'ē chí chíi ndúúúú di mar 'áámá 'ii'nyāⁿ.

Jesús dií yā chí nduūvā ye'ē 'aama mozo ye'ne capitán romano
(Lc. 7.1-10)

5 Taachí Jesús cáámá ndaa yā na yāāⁿ Capernaum, ndaa 'áámá sa'n'ā capitán ye'ne ndaata ye'ne 'ii'nyāⁿ romanos nguéé ye'ne ndaata Israel. Ní ndaā sa nanáán Jesús miiⁿ ní di'cuútu sa 'ii'nyāⁿ.

6 Ní ca'n'a sa chíi sa Jesús: N'dií Señor, mozo ye'ne candíítí sá na cama ndúúúú ca'āi chí ín'dúúúú cuerpo ye'ne sa. Nééné ya'āi ngiitā sa.

7 Jesús ca'n'a yā chíi yā sa'n'ā: 'Úú ní ca'á ní diíⁿ chí sa'n'ā ní nduūvā ye'ne sa.

8 Sa'n'ā capitán nan'guεεcútaⁿ a sa ní ca'n'a sa chíi sa Jesús miiⁿ: N'dií Señor, 'úú nguéé neené n'dai 'úú chí cundaa nī chéé'tí va'āi ye'ē. Dámaāⁿ chí caa'maⁿ núuⁿ nī ní sa'n'ā mozo ye'ne ndúúúú ye'ne sa.

9 'Úú ní sa'n'ā chí véé sa'n'ā ndíi tíiⁿ ye'ne, ní nga'n'ā nti'nyúⁿ yā ye'ne 'úú. 'Úú ntúūⁿ ní nga'á nti'nyúⁿ ye'ne cien soldados chí maaⁿ poder ye'ne. 'Úú ní

ngan^a ngii^a aama sa: Cúnaⁿā di, ní inaⁿā sa. Ní ngan^a ngii^a taama sa: Cuchí di, ní chii sa. Ní ngan^a ngii^a mozo chí diiⁿ mandado yeⁿé: Diiⁿ di ntiⁿnyúⁿ 'cūū, ní diiⁿ sa.

¹⁰ Taachi Jesús ch'iindiveéⁿ yā chuū cheⁿé yiinú yā. Ní caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ndúúcu yā: Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngii^a ndis'tií chí 'úú nguéé Indaacá 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu n'dai yā mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe ndaata Israel tan'dúúca san^a 'cūū.

¹¹ Ní ngan^a ngii^a ndís'tií, chí neené 'yaaⁿ yā chí caaca yā cuaaⁿ ná ícan'daa 'yáⁿā ndúúcu cuaaⁿ na ngiiya 'yáⁿā ní 'cuéⁿé yā ná va'ai cheⁿti nguuví ndúúcu Abraham, ndúúcu Isaac, ndúúcu Jacob.

¹² Naati n'dee n'dái daiyá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe ndaata Israel chí canéé chí 'cuéⁿé yā naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ yā ná va'ai cheⁿti nguuví, Ndyuūs tun'dáa yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chuva'āi naachi máaⁿ. Míⁿ ní cuéⁿcu yā ní che'e 'diiⁿ'yuⁿ yā ti nguéé i'téenu yā Dendyuūs.

¹³ Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chí yā capitán miiⁿ: Cunaⁿ'ā di. Tan'dúúca chí i'téenu di chí 'úú idiⁿ chí nduūva yeⁿe mozo yeⁿ'é di, 'tíca cuuví ndúúcu mozo yeⁿ'é di. Ní hora míⁿ nūuⁿ nduūva yeⁿe mozo yeⁿ'é sa.

*Jesús diiⁿ yā chí nduūvā yeⁿe indáⁿ'ā Pedro
(Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39)*

¹⁴ Cuayiivi ní ndaa Jesús ná va'ai yeⁿ'é Pedro miiⁿ ní n'diichí yā chí indáⁿ'ā Pedro miiⁿ candiiti yā na cama. Ndeⁿé 'iiⁿ'nūⁿ taán táⁿ'ā miiⁿ.

¹⁵ Jesús tuu'ví yā ta'á tá ní 'iiⁿ'nūⁿ míⁿ ní chivii. Tuu'mi ní táⁿ'ā miiⁿ ní nducueeⁿ tá ní diiⁿ ta mandado yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní ca'a ta chí che'e yā.

*Jesús diiⁿ yā chí nanduūvā yeⁿ'é n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ
(Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41)*

¹⁶ Taachi chí 'da'a nguuví miiⁿ, tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe yááⁿ miiⁿ ndaa yā chí ndéⁿé yā 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ nanááⁿ Jesús. Ndeⁿé yā 'iiⁿ'yāⁿ chí snéⁿé yā ndúúcu espíritu yeⁿe yááⁿ'n'guiinūⁿ. Jesús caⁿ'a yā 'áámá nduudu nūuⁿ ní tun'dáa yā espíritu yeⁿe yááⁿ'n'guiinuuⁿ yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ. Ní diiⁿ yā chí nduuva yeⁿ'é nducyááca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí ngíta yā.

¹⁷ 'Tíca ní cuuví cuaacu chí caⁿ'a san^a profeta Isaías ndiiⁿ cuaaⁿ vmnaaⁿ taachi caⁿ'a yā 'túúca: 'Iiⁿ'yāⁿ mááⁿ yā sta'á yā ca'āi yeⁿ'e yú ní candéⁿé yā vaadi ya'ai yeⁿ'e yú.

*'Iiⁿ'yāⁿ 'āā neⁿ'e yā caⁿ'a yā ndúúcu Jesús
(Lc. 9.57-62)*

¹⁸ Taachi Jesús n'diichi yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ cuaaⁿ 'diiⁿ yā caⁿ'a yā chí yā discípulos yeⁿ'e yā chí cho'ó yā táámá lado yeⁿ'e nuūⁿn'iⁿ'yáⁿā.

¹⁹ 'Áámá san^a chí ngi'cueeⁿ ley ndaa sa nanááⁿ Jesús ní caⁿ'a sa chí sa 'iiⁿ'yāⁿ: N'dii Maestro, caⁿ'á ndúúcu nī 'āā tíⁿ nūuⁿ naachi cáⁿ'a nī.

²⁰ Jesús caⁿ'a yā chí yā san^a miiⁿ: 'Yuunéⁿ ní véé yiivi yáává yeⁿ'e tí. 'Yáádá yeⁿ'é nanguuvi véé 'déⁿé tí naati 'úú chí Saⁿ'á chí Daiya Dendyuūs nguéé va'ai chí vaacu naachi cundiiti tíⁿ.

²¹ Táámá discípulo yeⁿ'é yā caⁿ'a sá chí sa Jesús: N'dii Señor, vmnááⁿ vmnaaⁿ téⁿ ní lugar 'úú tí caⁿ'á 'cuúchí chiidá ní caⁿ'a yú.

²² Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā san^a: Cuchí di ndúúcu 'úú. Cu'neeⁿ dí 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téenu yā chí 'cuúchí yā tináⁿ'ā chí chiida di. Tí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúca tináⁿ'ā 'tíca yā.

Jesús chi'neen 'dii' yā olas ye'ē nuū'nī'yá'ā nduūcū 'yúúné chi táá'
(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

23 Jesús sndaa yā na 'áamá barco ní discipulos ye'ē yā cue'ē yā ndúúcu yā ní sndaa yā na barco mii'.

24 Hora mí' nūu' ní ndaa' 'áamá 'yúúné táá' chí olas ye'ē nuū'nī'yá'a mii' ní ch'εεε cá chí ndaa' nuū'nī' chεεεti barco mii'. 'Téé 'téé nūu' nguéé cánduū ná barco. Jesús mii' ní cyaadu yā.

25 Discipulos ye'ē yā ndaa yā nanáá' Jesús ní nanduūchí yā 'ii'yā' mii' ní nga' a yā ngii yā Jesús: N'dii Señor, nadanguá' ai ní s'uúú' caati 'cuūvi yú. 'Áá 'cuεεchi yú cuaa' maa' nuū'nī'yá'ā.

26 Jesús ca' a yā chii yā discipulos ye'ē yā: ¿De'ε cúúví chí 'va'á ní? Ndís'ti' ní dúú'vii i'téenu nī. Tuu'mi ní Jesús nducuee' yā ní yaa'vi yā 'yúúné mí' ndúúcu nuū'nī'yá'ā chí cu'néé' d'ii'. Ní hora mí' nūu' canee 'd'ii'.

27 Discipulos ní che'ē yiinú yā ní ca' a yā nguaa' vi'ī: ¿Du'u sá'ā chí 'túúcā, ti ndii 'yúúné ndí' nuū'nī'yá'ā n'giindiveéé' ye'ē sa'?

Sa'ā s'ee' ye'ē yá'ā Gadara chi véé espíritus ye'ē yáá'n'guiinū' ndúúcu sa
(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)

28 Taachi Jesús ndúúcu discipulos ye'ē yā cho'ó yā nuū'nī'yá'ā mii' ní ndaa' yā nī' nūu' na yá'ā Gadara mii', snéé na 'uuví sa'ā chí snéé sa ndúúcu espíritus ye'ē yáá'n'guiinū' ní nacan'dáa sa na yii'ε yáá'vá chí nguaa' yáinyā'. Ní nééne taa' sa chí mar 'áamá 'ii'yā' nguéé ngú ngo'ó yā yúúni mii'. Sa'ā s'ee' ní ndaa sa nanáá' Jesús.

29 Ní 'cai yiicu sa: N'dii Jesús Daiya Dendyuūs, ¿d'ε'ε canéé ye'ē ní ndúúcu nús'uu? ¿'Áá ndaa' nī 'muu' chí di'vaachí nī ye'ē nús'uu taachi 'āā cuéé cúúnú ca'a tiempo taachi Dendyuūs ca'a yā castigo?

30 Ní naachi snéé sa'ā s'ee' ní ya' ai 'téé na 'áamá yiicū. Ní nī' nūu' sa'ā s'ee' snéé 'yaa' n'dái puercos, chí nge' é tī.

31 Ní espíritus ye'ē yáá'n'guiinū' mii' ní di'cuítu sa Jesús mii': N'dii Jesús, ndúúti chí tun'dáa nī nús'uu ye'ē sa'ā s'uu', 'cuáa' nī chí cundaa 'nū chεεti puercos mii'ya.

32 Jesús mii' ca' a yā chii yā espíritus ye'ē yáá'n'guiinū': Cué'ē nī. Tuu'mi ní espíritus ye'ē yáá'n'guiinū' cán'daa sa ní cue'ē sa chεεti puercos. Cuin'diichí nī. Nducyaaca puercos chéénu tī na yiicū mii' ní chingéé nuú' tī nguáá' nuū'nī'yá'ā ní ch'í' nūu' tī nguáá' nuū'nī' mii'.

33 'ii'yā' chí dii' cuidado puercos mii' cuna'á yā ngéénu yā na yáá' mii' ní ca' a yā tanducué'é chí chíi' tan'dúúcā chí chó'oo ye'ē 'ii'yā' chí snéé ndúúcu espíritus ye'ē yáá'n'guiinū'.

34 Nducyaaca 'ii'yā' ye'ē yáá' mii' che'ē yā n'diichi yā Jesús. Taachí ndaa yā naachi canéé Jesús mii', 'ii'yā' s'ee' ní di'cuítu yā Jesús mii' chí cué'vii yā ye'ē yáá' vaacú yā.

9

Jesús dii' yā chi nduuvá ye'ē 'áamá sa'ā ndúúcu ca'āi chí in'dúuví sá
(Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

1 Tuu'mi ní Jesús mii' sndaa yā na barco, ní cue'ē yā táamá lado ye'ē nuū'nī'yá'ā ní cue'ē yā ní ndaa yā yáá' vaacú yā.

2 Tuu'mi ní ndaa' nanáá' Jesús 'ii'yā' ní ndεε yā 'áamá sa'ā ndúúcu ca'āi chí in'dúuví cuerpo ye'ē sa. Candúu sa na 'áamá yii'ε. Taachi Jesús mii'

tuumicadínnuu" yā chi sa"n'a s'ee"n i'téenu sa ye"n'é yā, tuu'mi ní ca"n'a yā chii yā sa"n'a mii": Nduuví tiínú di daiyá. 'Úú 'āā nadach'εεcú nuu"ndi ye"n'é di.

3 Tuu'mi ní ná"n'a sa"n'a s'ee"n chi ngi'cuee"n ley chi snee sa mii"n tucá'a sa nadacadínnuu" sa nguaa"n maá"n sa: Sá"n'a 'cūū ní nga"n'a taa"n sa contra ye"n'e Ndyuūs.

4 Jesús mii"n tuumicadínnuu" yā vaanicadínnūu" ye"n'é sa ní ca"n'a yā chii yā sa"n'a s'ee"n: ¿De'ē cuuví chi nguéé n'daācā inadacíadínnuu" nī na staaava ye"n'e nī?

5 ¿Chεε cá chi nguéé ngi"i"i chi caa"n'mán"n cuuví sá"n'a 'cūū: Nuu"ndi ye"n'é di nch'εεcū o chi caa"n'mán": Ndúcuéé"n dí ní caaca dí?

6 'Tíicā nga"n'a chí ndis'tiī cadínnuu" nī chí Sa"n'a chí Daiya Dendyuūs ní véé poder ye"n'é sa na i"n'yee"ndí 'cūū chí nadach'εεcú sa nuu"ndi ye"n'é 'i"n'yā"n. Tuu'mi ní ca"n'a yā chii yā sa"n'a ndúúcu cá'āi chí i"ndúúvī sá: Nducuee"n dí ní nta'a dí yivē ye"n'e di ní cuna"n'a dí na vaacu di.

7 Tuu'mi ní sa"n'a mii"n ní nducueé"n sá ní cūna"n'a sa na vaacu sa.

8 Taachí 'i"n'yā"n s'ee"n n'diichí yā chuū che"n'e yiinú yā ní ca"n'a yā: De'ε chúúca ch'εεte Dendyuūs chí ca'á yā poder 'cūū sa"n'a i"n'yee"ndi cūū.

Jesús yaa'vi yā sa"n'a chí nguuví Mateo

(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)

9 Jesús cho'ó yā mii"n, ní cachiicá yā ní n'diichí yā 'áámá sa"n'a chí nguuví sa Mateo. Mateo mii"n ní véε sa na cuarto naachi nadí'vē 'i"n'yā"n ye"n'é yá"n'āa ye"n'e yā. Jesús ca"n'a yā chii yā sa"n'a: Dí, cuchí di ca"n'a di nduucú. Ní Mateo mii"n nducuee"n sa ní cue"n'e sa ndúúcu Jesús.

10 Taachí Jesús véε yā na mesa ná va'āi ye"n'e Mateo mii"n, hora mí"n nééné 'yaa"n 'i"n'yā"n publicanos chí cobradores chí inn'guεε yā ye"n'e impuesto ndúúcu 'i"n'yā"n nuu"ndí"n ní ndaa yā ní ch'εēté yā na mesa ndúúcu Jesús ndúúcu discípulos ye"n'e yā.

11 Taachí 'i"n'yā"n fariseos n'diichí yā chuū, ca"n'a yā chii yā discípulos ye"n'e Jesús: ¿De'ē cúuví chí nge'e maestro ye"n'e nī ndúúcu sa"n'a publicanos chí cobradores chí inn'guεε yā ye"n'e impuesto ndúúcu 'i"n'yā"n nuu"ndí"n?

12 Taachí Jesús ch'iindivee"n yā chuū, ca"n'a yā chii yā 'i"n'yā"n s'ee"n: 'i"n'yā"n chí nguéé ngiitā nguéé ne"n'e yā 'aama médico, dámaa"n 'i"n'yā"n chí ngiitā.

13 Cue"n'e nī ní tuumicadínnuu" nī de'ε chí canéé nguū"n na libro ye"n'e Ndyuūs ndúúcu chí ne"n'é caa"n'ma"n chí 'tíicā: 'Úú ne"n'é chí 'i"n'yā"n nduuví ya'āi 'iinú yā ndúúcu v'i. 'Úú ní nguéé ne"n'é chí 'caa"n'nu"n yā 'iiti ní ca'á yā 'iiti tan'dúúca ofrenda cucáávā 'úú. 'Ní 'úú ní nguéé cuchíi i"n'yee"ndí 'cūū chí yaa'vi 'i"n'yā"n chí nadacadínnuu" yā chí n'daáca yā ti nguéé dinuu"ndi yā, naati 'i"n'yā"n chí véé nuu"ndi ye"n'e yā ní 'íicú ndaacadaamí yā ye"n'é nuu"ndi ye"n'e yā.

'i"n'yā"n ntiinguunee"n yā ye"n'e chí nguéé ca'diín'nú"n yā ti caa"n'ma"ngua'a yā

(Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39)

14 Tuu'mi ní discípulos ye"n'e Juan chí chεεdínnuū"n"nī yā ndaa yā nanáá"n Jesús mii"n ní ca"n'a yā: N'dií Jesús, ¿de'ē cúuví chí nús'uu ndúúcu 'i"n'yā"n fariseos nééné n'deeε cuuví nguéé nga'diín'nú"n 'nū ní discípulos ye"n'e nī nga'diín'nú"n yā?

15 Jesús ca"n'a yā chii yā 'i"n'yā"n s'ee"n: ¿'Áá cuuví 'cuεεtinéé 'i"n'yā"n ndúúcu catecai 'cuá"n' tina"n'a taachí ca"n'a yā naachi n'giindivaacu 'i"n'yā"n ne"n'e chí sa"n'a chí n'giindivaacu mii"n canéé sá? Naati ndaa nguuví chí isa"n'a ye"n'e yā ní cuaví sa ye"n'é yā ti 'cuūvī sa; tuu'mi ní nguεε ca'diín'nú"n yā.

16 Mar 'áámá 'i"n'yā"n nguéé cúuví cuta'á yā 'áámá tiinūu"n ngai chí nguéé naa"nu yā chí n'dyaatá yā na catecai ndiicúu ye"n'e yā. Nduuti chí 'tíicā dií"n

yā, caātā ndu'u tiinūuⁿ ndiicūū. Ní cuuvi ch'εεε ca naachí ndíí nteeⁿ tiinūuⁿ ndiicūū.

17 Ndíí nguéé ndúú caaⁿyúⁿ 'iiⁿyāⁿ vino ngai ch'ééti bolsa yiiⁿmaⁿ ndiicūū tan'dúúca chí diiⁿ 'iiⁿyāⁿ tiempo chí chó'ōo caati yiiⁿmaⁿ ndiicūū miiⁿ ní cúteeⁿ ní vino miiⁿ ní cungeé. Ní cuuvi ndái yiiⁿmaⁿ. Caaⁿyúⁿ yā vino ngai ch'εεti bolsa yiiⁿmaⁿ ngai; ní cuaví'i nduu 'uúví n'dáacā canéé yeⁿé.

Jesús diiⁿ yā chí nanduūvā yeⁿe 'uūví n'daataa

(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)

18 Taachi Jesús miiⁿ ngaⁿa yā ndúúdu 'cūū, 'áamá saⁿā chí ngaⁿa ntiinⁿnyúⁿ yā yeⁿe yáacū sinagoga ndáa sa nanááⁿ Jesús, ní chiintiiⁿya sá ní chí'teenú sa. Ní caⁿa sa chíi sa 'iiⁿyāⁿ: N'dií Jesús, miniiⁿyuⁿ ch'ií daiyá; naati cuchiiⁿ ní ní cun'duu ní ta'a ní vmnaaⁿ yeⁿé tá ní nnduuchi tá.

19 Ní Jesús nducueeⁿ yā ní cueⁿe yā ndúúcu discípulos yeⁿe yā ní ndáa yā ndúúcu saⁿā miiⁿ na vaacu sá.

20 Tuu'mi ní 'áamá n'daataa chí canéé ndúúcu 'áamá ca'ai, chí ican'dáā yuúúⁿ yeⁿe cuerpo yeⁿé tá 'āā ndiichúúví nduūyú ndaa niiⁿnuⁿ tá cuaaⁿ dáámí Jesús. Tuū'vi tá naachí ndεεtúú yeⁿe catecai Jesús miiⁿ.

21 Ti taⁿā miiⁿ maāⁿ tá nadicáadiinuuⁿ tá 'tíicā: Ndúúti chí 'úú tuū'ví dámaaⁿ catecai yā, tuu'mi ní nduūvā yeⁿé.

22 Tuu'mi ní Jesús nguεεcúndii yā ní n'diichi yā táⁿā, ní caⁿa yā chíi yā táⁿā: Cúúví dítiiⁿú di, díí daiyá; 'āā nanduūvā yeⁿé di ti i'téenu di 'úú. Hora míiⁿ núuⁿ táⁿā miiⁿ nanduūvā yeⁿé tá.

23 Taachi Jesús miiⁿ sndaā yā na va'ai yeⁿé sáⁿā chí ngaⁿa ntiinⁿnyuⁿ yā yeⁿe yáacū sinagoga tuu'mi ní n'diichi yā 'iiⁿyāⁿ chí i'tiiví yā flauta, ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí n'gai yā, ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí ngεεcú yā ní snéé yā naachi candííti tináⁿā.

24 Ní Jesús caⁿa yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Cuvíi ní; ti ta'dií miiⁿ nguéé n'dií tá, cyaadu tá. 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní chí'iiⁿnyuⁿneeⁿ yā Jesús miiⁿ.

25 Taachi tun'dáa yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ch'εεti va'āī, Jesús ndaa yā va'āī ní sta'á yā ta'a n'daataa líiⁿ miiⁿ, ní n'daata líiⁿ miiⁿ ní nducueeⁿ tá.

26 Chuú chí diiⁿ Jesús ní ndōō fama miiⁿ nuuⁿmaⁿ ná yāāⁿ naachí chíi chuū.

Jesús diiⁿ yā chí nanduūvā 'uuvi 'iiⁿyāⁿ chí ngueenááⁿ

27 Taachi Jesús cho'ó yā yeⁿé miiⁿ, ní 'uuví saⁿā chí ngueenááⁿ can'dáa sa 'iiⁿyāⁿ. 'Cai yiicú sá ní caⁿa sa: N'dií Daiya David, cunéé ya'ai 'iinu ní nús'uu.

28 Taachi Jesús cueⁿé yā ndaa yā na va'ai tuu'mi ní ndaa ndúú 'uūví saⁿā ngueenááⁿ miiⁿ nanááⁿ Jesús. Jesús caⁿa yā chíi yā saⁿā s'eeⁿ: ¿'Áá i'téenu ní chí 'úú cuuvi diiⁿ chí nanduūvā yeⁿé ní? Saⁿā s'eeⁿ ní caⁿa sa: 'Tíicā Señor.

29 Tuu'mi ní Jesús tuū'ví yā nduutinááⁿ saⁿā s'eeⁿ ní caⁿa yā: 'Tíicā cuuvi tan'dúúca chí i'téenu ní yeⁿé.

30 Nduutinááⁿ saⁿā s'eeⁿ ní n'guaaⁿ ní nduuvā yeⁿé sa. Ní Jesús caⁿa yā chíi yā saⁿā s'eeⁿ: Nguéé ca'a ní chí cadíínuⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe chuū.

31 Naati saⁿā s'eeⁿ ní cueⁿe sa núúⁿmáⁿ ná yáⁿāa miiⁿ, ní caⁿa sa nducueⁿéⁿ chí Jesús miiⁿ diíⁿ yā.

Jesús diiⁿ yā chí nduūvā yeⁿé 'áamá 'díi'mí

32 Taachi Jesús ndúúcu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nan'daa yā na va'ai miiⁿ, ndaa saⁿā s'eeⁿ nanááⁿ Jesús ní ndéε sa 'áamá 'díi'mí chí canee sa ndúúcu espíritu yeⁿe yááⁿn'guiinūuⁿ.

³³ Ní taachi Jesús miiⁿ tun'dáa yā espíritu ye^{n'e} yááⁿ'nguiinūⁿ miiⁿ, tuu'mi ní 'díí'mi miiⁿ ní chíí ca^{n'a} sa. 'Iiⁿ'yāⁿ ní che^{n'e} yiinú yā ní ca^{n'a} yā: Nguéé in'diichí dendu'ū chí 'túúca nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ye^{n'e} Israel.

³⁴ Naati 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ca^{n'a} yā: Sa^{n'ā} miiⁿ ní tun'dáa sa espíritu ye^{n'e} yááⁿ'nguiinūⁿ cáávā sa^{n'ā} chí nga^{n'a} ntiiⁿ'nyuⁿ sa ye^{n'e} espíritus ye^{n'e} yááⁿ'nguiinūⁿ.

Jesús ya'ai 'iinú yā 'iiⁿ'yāⁿ

³⁵ Jesús caachi yā yáaⁿ nuu^má na yááⁿ n'geete ndúúcu yaáⁿ n'gaiyáá, ní ngi'cueeⁿ yā na yáacū sinagogas ye^{n'e} 'iiⁿ'yāⁿ Israel. Ní nga^{n'a} yā nduudu cuaacu ye^{n'e} naachi Ndyuūs nga^{n'a} ntiiⁿ'nyúⁿ yā na va'ai cheeti nguuví. Ní dííⁿ yā chí nduúvā ye^{n'e} nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ye^{n'e} nducué^{n'e} naaⁿ ca'ai ye^{n'e} yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí ya'ai ye^{n'e} yā.

³⁶ Ní taachi Jesús n'diichi yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, tuu'mi ní yá'ai 'iinú yā caava 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, ti iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndicúúnu yā ní snée yā tan'duucā 'iiti cuúchí chí nguéé du'ū chí idiiⁿ cuidado 'iiti. 'Tiicá yā.

³⁷ Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ca^{n'a} yā chíi yā discípulos ye^{n'e} yā: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí ngíí ye^{n'e} nééne n'deée chí díiⁿ yú cosechar naati 'iiⁿ'yāⁿ chí idiiⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ nguéé 'yaaⁿ yā.

³⁸ Cáávā chuú cáácá nī Ndyuūs chí véé cosecha ye^{n'e} yā chí dicho'ó yā mozos ní nadidáámā yā cosecha ye^{n'e} yā.

10

Jesús yaa'vi yā ndu'u ndiichúúví discípulos

(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)

¹ Tuu'mi ní Jesús yaa'ví yā ndu'ū ndiichúúví discípulos ye^{n'e} yā chí ndaa yā nanáaⁿ yā. Ní Jesús miiⁿ ca'a yā poder discípulos chí tun'daá yā espíritus ye^{n'e} yááⁿ'nguiinūⁿ ye^{n'e} 'iiⁿ'yāⁿ, ní dííⁿ yā chí nduúvā ye^{n'e} 'iiⁿ'yāⁿ chí ngiitā ye^{n'e} nducué^{n'e} naaⁿ ca'ai ye^{n'e} yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí ya'ai ye^{n'e} yā.

² 'Túúca duúchi ndu'u ndiichúúví apóstoles; Simón chí nguuví Pedro ndúúcu Andrés 'díinu sa, Jacobo ndúúcu Juan 'diinū sa chí daiya Zebedeo;

³ ndúúcu Felipe, ndúúcu Bartolomé, ndúúcu Tomás, ndúúcu Mateo chí sáⁿ a publicano chí cobrador; ndúúcu Jacobo sa^{n'ā} daiya Alfeo; ndúúcu Lebeo chí nguuví Tadeo;

⁴ ndúúcu Simón ye^{n'e} yá^{n'ā} Caná; ndúúcu Judas Iscariote sa^{n'a} miiⁿ chí cuayiivi chí 'i'í sá du'u chí Jesús miiⁿ chí cuuvi 'caaⁿ'núⁿ ya' yā.

Ntiiⁿ'nyuⁿ ye^{n'e} ndiichúúví apóstoles

(Mr. 6.7-13; Lc. 9. 1-6)

⁵ Jesús dicho'ó yā ndu'ū ndiichúúví apóstoles ní ca^{n'a} yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ taacá chí canee chí díiⁿ yā. Ní Jesús ca^{n'a} yā: Nguéé ca^{n'á} ní cuaaⁿ yúúni ye^{n'e} 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé ndaata ye^{n'e} Israel chí judíos. Nguéé cundaa nī yááⁿ vacú 'iiⁿ'yāⁿ Samaritanos.

⁶ Naati ndís'tií ní ca^{n'a} nī nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ tí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúca 'ítí cuuchi chí nindái tí na icyá^{n'ā}, 'tíica yā.

⁷ Ní taachi ca^{n'á} nī 'túúca caaⁿ'maⁿ nī nduudu cuaacu ní caaⁿ'maⁿ nī ye^{n'e} naachi Dendyuūs nga^{n'a} ntiiⁿ'nyúⁿ yā na va'ai cheeti nguuví chí 'āā ndaa niiⁿ'nuúⁿ.

⁸ Díiⁿ nī chí nduúvā ye^{n'e} 'iiⁿ'yāⁿ chí ngíita. Díiⁿ nī chí nduuchi 'iiⁿ'yāⁿ chí n'díí chí tiná^{n'ā}. Díiⁿ nī chí nduúvā ní nduuví de^eve cuerpo ye^{n'e} 'iiⁿ'yāⁿ chí véé vaadí ya'ai chí nguuví lepra chí in'duuti yuútē ye^{n'e} yā. Ní díiⁿ nī chí díví

nī espíritus ye'n'ē yáá'n'nguiinūu'n chi snéé ndúúcu 'ii'n'yān. Ndis'tiī ndaacá nī poder 'cūu ye'n'ē Dendyuūs, ní nguéé cuta'a nī tuumī cáávā chuū. Chuū chi dii'n nī ndúúcu 'ii'n'yān nguéé cuuvi cún'di'i ye'n'ē yā.

⁹ Nguéé candéé nī 'dii'nguuaa'n, ndií nguéé ndúú 'dii'nguuee, ndií nguéé ndúú tuumī chee'yé ra.

¹⁰ Nguéé candéé nī morral ye'n'e nī cuaa'n cyúúni chi cá'a nī. Ndií nguéé ndúú 'uúvi ra catecal nī candéé nī. Ndií nguéé ndúú canduu ndaacuú ye'n'ē nī, ndií nguéé ndúú in'daacuú rá ye'n'e nī, ti 'ii'n'yān chi dii'n ntiinnyu'n, na ntiinnyú'n chi dii'n yā ní ndaacā chi ché'e yā ndúúcu necesidades chí ne'n'e yā.

¹¹ 'Āā tií nūu'n yáā'n n'geete ndúúcu yáā'n n'gaiyaá naachí cundáa nī tínguuee'n nī du'ú 'ii'n'yān ye'n'ē yáā'n mii'n chí n'dai yā ní cunée nī na vaacú yā ndií n'dáa cá nī.

¹² Taachí ndaá nī na vaacu 'ii'n'yān: Ndaí ndis'tiī, caa'n'má'n nī, tan'dúúca costumbre ye'n'e nī.

¹³ Ndúúti chi 'ii'n'yān ye'n'ē va'āi mii'n n'dai yā tuu'mi ní vaadi 'dii'n ye'n'e nī cunée ndúúcu yā. Nduuti chi nguéé n'dai yā o nguéé vaadi 'dii'n ndúúcu yā, nacan'dáa nī va'āi mii'n ndúúcu 'áamá nduudu n'dai.

¹⁴ Nduuti chi 'ii'n'yān s'ee'n nguéé 'cuaa'n yā ndis'tiī ndií nguéé ndúú 'caandivee'n ra yā nduudu ye'n'e nī nan'dáa nī va'ai mii'n o ye'n'e yáā'n mii'n ní n'dáadi nī iyaácáa ye'n'e ca'á nī ti nguéé n'giindivee'n yā ye'n'ē nī.

¹⁵ Cuaacu ní'nnyú'n cuaacu ní'nnyú'n nga'n'á ngií ndis'tiī chi taachi ndaá nguuvi chi Ndyuūs n'diichí yā nuu'ndi ye'n'e yáā'n, castigo ye'n'e 'ii'n'yān ye'n'e yáā'n 'cūu cunncaá ca chí cuuvi castigo ye'n'e 'ii'n'yān ye'n'e yáā'n Sodoma ndúúcu yáā'n Gomorra chi yáā'n s'ee'n ye'n'ē 'ii'n'yān chi nguéé dii'n yā chi n'dai ndií nguéé 'ii'n'yān ye'n'e ndaata Israel yā.

Ndaá nguuvi chi 'ii'n'yān din'gínu yā nduucú nī

¹⁶ Cun'diichí nī. 'Úú ní dicho'ó ndis'tiī tan'dúúca chí ndis'tiī ní 'iiti cuūchī náávta'n'á ye'n'ē 'yáa'yáa'n n'gaatáá, 'tiicá nī. Canéé chí dii'n nī chi listo nī tan'dúúca 'aama cúu. Ní canéé chí din'daacá nī ní canéé manso nī tan'dúúca 'áamá paloma. 'Tiicá dii'n nī.

¹⁷ Candéé nī cuidado caati 'ii'n'yān s'ee'n ní nca'á yā ndis'tiī nanáá'n 'ii'nntyen'e ye'n'e yaacú sinagoga. Ní cúuvi 'cuen'ē yā ndis'tiī na yaacú sinagoga mii'n.

¹⁸ Ní 'ii'n'yān s'ee'n candéé yā ndis'tiī nanáá'n gobernadores ndúúcu nanáá'n reyes cucáávā 'úú. Ní 'ífcú ndis'tiī cuuvi caa'n'má'n nī nduudu cuaacu ye'n'ē 'úú nanáá'n 'ii'n'yān s'ee'n ndúúcu 'ii'n'yān chí nguéé ye'n'e ndaata Israel.

¹⁹ Ní taachi 'ii'n'yān nca'a yā ndis'tiī nanáá'n 'ii'n'yān s'ee'n, nguéé nadicádínuu'n nī ye'n'e chí caa'n'má'n ní ti hora mí'n nūu'n ní Ndyuūs téé yā nduudu chí caa'n'má'n nī.

²⁰ Ti nguéé ndis'tiī chí caa'n'má'n nī naati Espíritu N'dai ye'n'ē Ndyuūs Chiida yú. Espíritu mii'n caa'n'má'n yā cáávā ndis'tiī ti canée yā nduucú nī.

²¹ Nguaa'n 'dii'nū sa ca'n'a sa caa'n'ma'n sa contra ye'n'ē ví'i chi canéé chí 'cuūvi sa. 'Tiicá ntúū'n chiidá yā ca'n'a yā caa'n'ma'n yā contra ye'n'ē daiya yā chí canéé chí 'cuūvi yā. 'Tiicá ntúū'n daiyá yā ní ca'n'á yā dii'n yā ndúúcu chiidá yā ti ndis'tiī candéé nī nduudu ye'n'ē.

²² Ní nducyáácá 'ii'n'yān nguéé cuuvi n'diichí yā ndis'tiī cucáávā 'úú ti cuen'ē ní nduucú. 'Ii'n'yān chí chuchéé yā tanducué'n'ē chuū nducué'n'ē nguuvi ye'n'ē yā 'ii'n'yān mii'n chí nangua'n'ai yā.

²³ Taachí 'ii'n'yān can'daá yā ndis'tiī chí ne'n'e yā chí ndis'tiī 'cuenú'n nī cuuvi, na 'áamá yáā'n, tuu'mi ní ca'n'á nī cáanu nī ná taama yáā'n ti cuaacu ní'nnyú'n

nga'n'á ngii ndís'tií chí Sa'n'ā chí Daiya Ndyuūs mii'n nndaa sá taama vmné'n'ēe vmaana'n chí ndís'tií cuuvi caa'n'ma'n nī nduudu cuaacu ye'n'ē nuu'ma'n na yá'n'āa Israel.

24 Mar 'áámá discípulo ní nguéé n'g'εεε ca ntii'nyu'n sá chí cuuvi maestro ye'n'ē sa, ndíí nguéé ndúú mar 'áámá mozo ní ng'εεε ca sa chí cuuvi 'iivi sa.

25 N'dáacá chí discípulo mii'n dii'n sa tan'dúúcā chí dii'n 'iivi sa. Ndúúti chí 'ii'n'yā'n chí nga'n'a ntii'nyu'n ye'n'e va'ai chí nguuví Beelzebú chí yáá'n'guiinūu'n, tuu'mi ní taná'n'ā 'ii'n'yā'n chí nguéé ye'n'e familia ye'n'e Beelzebú mii'n cunnacā ca'n'a yā caa'n'má'n yā ye'n'e 'ii'n'yā'n ye'n'e Beelzebú.

Du'ū chí cuuvi 'va'ā yú (Lc. 12.2-9)

26 Tuu'mi ní ndís'tií nguéé 'va'á nī 'ii'n'yā'n ti nguéé 'áámá chí canúú'n n'de'ei chí nguéé cuuví snaa'n yú, ndíí nguéé ndúú canee 'áámá secreto chí 'ii'n'yā'n nguéé cuuvi cadíinuu'n yā.

27 'Iicu chíi'n chí 'úú nga'n'á ngii ndís'tií ye'n'e nduūdū n'de'ei chí nguéé ituumicádíinuu'n 'ii'n'yā'n, ndís'tií caa'n'ma'n nī nduudu chí túúmícadíinuu'n 'ii'n'yā'n. Níicú dē'ε chí nga'n'á ngii ndís'tií ní 'cuai nī ndii na yaacū ye'n'ē tii'n va'āi ní túúmícadíinuu'n 'ii'n'yā'n nduudú 'cūū.

28 Nguéé 'va'á nī 'ii'n'yā'n chí 'caā'n'nū'n cuerpo ye'n'e nī ní nguéé cuuvi 'caa'n'nú'n yā alma ye'n'e nī. Di'va'á ca nī Dendyuūs chí cuuvi 'caa'n'nú'n yā alma ye'n'e nī ndúúcū cuerpo ye'n'e nī chí ca'n'á nī na infierno.

29 ¿'Áá nguéé in'díicui yā na 'uūvi 'yaada cáávā 'aama tuūmí? Mar 'áámá 'yáádá s'ée'n nguéé 'cuuvá tī na yá'n'āa 'cūū núú'n'má'n ne'n'e chí nguéé déenu Ndyuūs Chiida yú.

30 Níicú nducyaaca yuudu tii'n nī ní ndii dúúché ndúúcū Ndyuūs.

31 Nguéé di'vá'a ndís'tií caati ch'εεε cá nī chí cuuvi 'yaa'n n'dái 'yaada.

Ii'n'yā'n chí nga'n'á yā iintii'naa'n yā Cristo nanáá'n 'ii'n'yā'n (Lc. 12.8-9)

32 'Āā du'ú nūu'n chí nga'n'a chí iintii'naa'n 'úú nanáá'n 'ii'n'yā'n, 'úú ntúū'n ní caā'n'má'n chí iintii'naa'n 'ii'n'yā'n s'ee'n nanáá'n Chiidá chí canée yā na va'ai chεeti nguuvi.

33 'Āā du'ú nūu'n chí caā'n'má'n chí nguéé in'diichi 'úú nanáá'n 'ii'n'yā'n, 'úú ntúū'n ní caā'n'má'n chí nguéé in'diichí 'ii'n'yā'n s'ee'n nanáá'n chiidá chí canée yā na va'āi chεeti nguuvi.

Cáávā Jesús mii'n véé divisiones nguaa'n 'ii'n'yā'n (Lc. 12.51-53; 14.26-27)

34 Nguéé nadicádíinuu'n nī chí 'úú, Jesús, ndaa chí ndéé vaadi 'diíi'n 'ii'n'yā'n na i'n'yee'dí 'cūū. Nguéé ndaa chí ndéé vaadi 'diíi'n caati ndéé vaadi 'caa'va ní tan'dúúcā chí candéé 'áámá machete chí 'caā'i'n nduu 'uuví lados.

35 Tí ndaa chí 'ii'n'yā'n ní nguéé cuuvi n'diichí yā chiidá yā, ní n'daataá nguéé cuuvi n'diichí tá chεecu tá, n'daataá nguéé cuuvi n'diichí ntúū'n tá indá'n'a tá.

36 Caati 'áámá 'áámá yā ní enemigos yā ye'n'e yā ví'i na vaacu yā.

37 'Ii'n'yā'n chí ne'n'e cá yā chiidá yā o chεecu yā nguéé ti 'úú, nguéé neene n'dai yā chí cuuvi ye'n'ē 'ii'n'yā'n. 'Ii'n'yā'n chí ne'n'e cá yā daiyá yā sa'n'ā o daiyá yā n'daataá nguéé ti 'úú, nguéé neene n'dai yā chí cuuvi ye'n'ē 'ii'n'yā'n.

³⁸ Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé neⁿ'e yā 'cuenú yā cuuvi cucááⁿvā 'úú chí tan'dúúⁿcā chí cuta'á yā cruz yeⁿ'e yā ní caⁿ'a yā nduucú, nguéé neené n'dai yā chí cuuvi yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ.

³⁹ 'Iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'e cá yā vida yeⁿ'e yā cááⁿvā cosas chí v'éé ná iⁿ'yeeⁿdí 'cūū nguéé ti 'úú, tuu'mi ní táámá vida ní dindai yā. 'Iicú 'iiⁿ'yāⁿ chí dindai yā vida yeⁿ'e yā ná iⁿ'yeeⁿdí 'cūū cucááⁿvā 'úú, ti diiⁿ' yā chí 'úú neⁿ'é ní ndaacá yā táámá vida yeⁿ'é yā.

Yeⁿ'e chí ndaacá yeⁿ'é yú

(Mr. 9.41)

⁴⁰ 'Iiⁿ'yāⁿ chí 'cuaaⁿ yā ndís'tiī, 'cuaaⁿ yā 'úú. 'Iiⁿ'yāⁿ chí n'gúuⁿ yā 'úú, n'gúuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí dichó'o yā 'úú.

⁴¹ 'Iiⁿ'yāⁿ chí n'gúuⁿ yā 'áámá saⁿ'a profeta caati profeta miiⁿ chíi yā lado yeⁿ'e Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ ní cuta'á yā premio chí ndaacá yeⁿ'é chí tunééⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí profeta. 'Iiⁿ'yāⁿ chí n'gúuⁿ yā 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dai caati 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní n'dai yā, 'iiⁿ'yāⁿ ní cuta'á yā premio chí tunééⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dai.

⁴² 'Áa du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ca'a 'áámá vaso nuūⁿnī 'iiche 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ caati i'téenu yā 'úú, cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chí v'éé premio yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chí cuuvi ndaacá yā yeⁿ'e yā.

11

Juan chí chεēdínuūⁿnī sa dichó'o sa 'iiⁿ'yāⁿ nanááⁿ Jesús

(Lc. 7.18-35)

¹ Taachí Jesús ch'íinú chíi yā ndu'u ndiichúúví discípulos yeⁿ'e yā táácā chí canéé chí diiⁿ' yā tuu'mi ní Jesús chíicá yā yááⁿ miiⁿ ní cueⁿ'é yā ná tanáⁿ'ā yááⁿ s'eeⁿ chí ca'cueeⁿ yā ní caaⁿ'maⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs.

² Juan chí chεēdínuūⁿnī sa 'iiⁿ'yāⁿ canúúⁿ sá vácūū. Ní taachí ch'iindiveeⁿ sá taacā idiiⁿ Jesús miiⁿ, tuu'mi ní dichó'o sa ná 'uuvi discípulos yeⁿ'e sa nanááⁿ Jesús.

³ Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndáa yā ní ntiinguuneeⁿ yā Jesús miiⁿ: ¿'Áá n'diī chí Cristo chí canee chí ndaa o cunee ngiínú 'nū taama yā?

⁴ Jesús miiⁿ nán'guεεcútaⁿ'a yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: Ndís'tiī cúnaⁿ'a nī ní cuuvi nī Juan miiⁿ yeⁿ'é dendu'ū chí inaaⁿ nī ndúúⁿcū chí n'giindiveeⁿ nī.

⁵ 'Iiⁿ'yāⁿ chí ngeenááⁿ ní inaaⁿ yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé ngii ngiicá ní ngiicá yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí ndiī ca'ai lepra chí in'duuti yuūtē yeⁿ'e yā ní nduuva deεve yeⁿ'é yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí chεētúú ní n'giindiveeⁿ yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí n'diī ní nduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, níicú 'iiⁿ'yāⁿ chí ndaachí snee yā ch'iindiveeⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs chí nadanguáⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ ti 'iiⁿ'yāⁿ candεε yā nduudu cuaacu miiⁿ nanáaⁿ yā.

⁶ De'ε chúúⁿcá n'dai 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé cunncaá ch'εenú yā 'úú ndúúⁿcū nduudu yeⁿ'é.

⁷ Taachí cuinaⁿ'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, Jesús tucá'a yā caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Juan chí chεēdínuūⁿnī miiⁿ: ¿De'ε cheⁿ'e ndís'tiī n'diichi nī ná yáⁿ'āa cuūⁿmáⁿ naachi nguéé ch'εetinéé 'iiⁿ'yāⁿ? ¿'Áá 'áámá ndúú chí n'giidī 'yúúne?

⁸ O ¿de'ε tuu'mi cheⁿ'e ní n'diichi nī? ¿'Áá 'áámá saⁿ'ā chí cānuuⁿ sa catecaí n'dai sa? Cuiⁿ'diichi nī. 'Iiⁿ'yāⁿ chí snúuⁿ yā catecaí n'dai yā snee yā ná va'ai yeⁿ'é rey.

⁹ Tuu'mi ní çd'é'ε che'n'é nī n'diichi ní? ¿'Áá 'aama profeta chi nga'a nduudu cuaacu ye'n'e Ndyuūs? 'Tíicā nduudu cuaacu. Ní 'úú ní nga'a'á ngī ndís'tīi 'tíicā. Che'n'é nī n'diichi nī 'áámá 'iī'yān chí ch'εεε ca yā chí cuuvi profeta.

¹⁰ Chuū cánée nguūn ye'n'e Juan miiⁿ náⁿ libro ye'n'é Ndyuūs ndii cuááⁿ vmaaⁿ:

Cuin'diichí nī. 'Úú ní dicho'ó 'áámá sa'n'ā chí caa'n'maⁿ sa nduudu cuaacu ye'n'é nanáaⁿ di. Sa'n'ā miiⁿ ní nuū'n'ūⁿ cuaacú sa yúúní cáávā di.

¹¹ Cuaacu níiⁿnyúⁿ nga'a'á ngī ndís'tīi: Nguááⁿ nducyaaca 'iī'yān chí n'giindiyáaⁿ yā ye'n'é n'daataá nguéé taama yā chí ch'εεε ca yā ti Juan miiⁿ chí ch'εεdīnuūⁿnīⁿ sa. Naati 'iī'yān chí ndiicuúⁿ ca yā naachí Ndyuūs nga'a n'tiīⁿnyuⁿ yā ní ch'εεε ca yā nguéé ti Juan miiⁿ.

¹² Caati ndíi tiempo chí ch'iindiyāⁿ Juan chí ch'εεdīnuūⁿnīⁿ sa ndíi maaⁿ ye'n'e naachí Ndyuūs nga'a n'tiīⁿnyuⁿ yā ndúú^c 'iī'yān chí ye'n'é Ndyuūs ní n'geenu cá yā ngī. Ní 'iī'yān chí nguⁿ'u yā contra ye'n'e Ndyuūs ne'n'e yā caa'n'maⁿ n'tiīⁿnyuⁿ yā ye'n'e naachi Ndyuūs nga'a n'tiīⁿnyúⁿ yā.

¹³ Ní nducyaaca 'iī'yān profetas ndúú^c ley ye'n'e Moisés nga'a'ā nduudu cuaacu ye'n'é naachi Ndyuūs nga'a n'tiīⁿnyuⁿ yā ndíi tiempo chí ndaā Juan miiⁿ ná iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

¹⁴ Ndúúti chí ndís'tīi ne'n'e nī 'caandiveeⁿ nī nduudu ye'n'e profetas ndúú^c nduudu ye'n'e ley miiⁿ, tuu'ngā nī cadíiⁿnuūⁿ nī chí Juan miiⁿ ní sa'n'ā chí profeta Elías dīnguⁿ yā chí canée chí ndaa sa.

¹⁵ Ndís'tīi chí véé veén nī 'caandiveeⁿ nī ye'n'é.

¹⁶ ¿De'é tan'dúú^c 'iī'yān chí snéé yā na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū maan? 'iī'yān s'eeⁿ tan'dúú^c sa'n'ā n'gaiyāá chí n'ge'εεε ní v'εε ní duūchi sa ní n'gai sa compañeros ye'n'e sa.

¹⁷ Ní nga'a sa: 'Tiiví 'nū flauta cáávā baile naati nguéé inde'eí nī. Ní chiita 'nū canción chí ndaachií tan'dúú^c canciones cáávā tináⁿ'ā naati nguéé ch'εεcū nī.

¹⁸ Juan chí ch'εεdīnuūⁿnīⁿ sa ndaā sa. Nguéé che'e sa pan, nguéé chí'i sa vino ní ndís'tīi nga'a'á nī chí sa'n'ā miiⁿ ní canee sa ndúú^c espíritu ye'n'e yááⁿ'nguiiⁿūⁿ.

¹⁹ 'Úú ní ndaá, 'úú chí Sa'n'ā chí Daiyá Ndyuūs 'úú. Ní nge'é ní ngi'í. Tuu'mi ní ndís'tīi nga'a'ā nī ye'n'é: Cuin'diichí nī. 'Áámá sa'n'ā chí n'deēe n'dái nge'e sa ní ngi'í taavi sí vino. Ní nga'a'á nī chí 'úú ní sa'n'ā chí n'dai ndúú^c 'iī'yān publicanos chí cobradores chí inn'guεε yā ye'n'e yáⁿ'āa ndúú^c 'iī'yān chí dīnuūⁿndi yā. Nducyaaca 'iī'yān deenu yā chí vaadī deenu miiⁿ ní ye'n'é Ndyuūs. Ní 'iī'yān ch'iⁿ'í yā vaadī deenu miiⁿ cáávā dendu'ū chí n'daācā chí diiⁿ yā ti ye'n'é Ndyuūs 'iī'yān.

De'ε chúú^c ya'āi 'iī'yān ye'n'e yáāⁿ naachi nguéé indaacadaamí yā ye'n'é nuuⁿndi ye'n'é yā

(Lc. 10.13-15)

²⁰ Jesús tucá'a yā diiⁿ yā regañar 'iī'yān s'eeⁿ na yáāⁿ s'eeⁿ naachi diiⁿ yā nééné n'deēe vaadī n'giinu ti 'iī'yān ye'n'e yáāⁿ miiⁿ 'āā cuéé ndaacadaamí yā ye'n'é núúⁿndi ye'n'e yā. Ní nga'a'ā yā 'tíicā:

²¹ De'ε chúú^c ya'āi ye'n'é ndís'tīi 'iī'yān ye'n'e yáāⁿ Corazín. De'ε chúú^c ya'āi ye'n'é ndís'tīi 'iī'yān ye'n'e yáāⁿ Betsaida ti ndúúti chí chíi vaadī n'giinu na yáāⁿ Tiro ndúú^c yáāⁿ Sidón tan'dúú^c chí chíi nguaaⁿ ndís'tīi, tuu'mi ní 'iī'yān ye'n'e yáāⁿ s'eeⁿ 'āā 'naaⁿ tiempo ndaacadaamí yā ye'n'e nuuⁿndi ye'n'é

yā. Ní ch'ín'í yā 'iín'yān tan'dúúccā costumbre ye'n'é yā chi neené ya'ai yā. Ní ch'εεtinúuⁿ yā catecaí yā ye'n'e chi díínúuⁿ ní ch'εεt'é yā nguaaⁿ yaiyáa.

²² 'Úú nga'n'á ngíi ndís'tiī ti nguuvi chí Ndyuūs caa'n'máⁿ yā nuu'ndi ye'n'é 'iín'yān nguéé ya'ái ca 'cueenú yā cuuvi 'iín'yān ye'n'e yá'n'aa Tiro ndúúccū 'iín'yān ye'n'e yá'n'aa Sidón nguéé ti ndís'tiī.

²³ Ndís'tiī 'iín'yān ye'n'e yáán Capernaum, ¿'áá cuuvi ca'n'á nī na va'ai chεεti nguuvi? Nguéé cuuvi. Ca'n'á nī infierno ti nguéé i'téenu nī nduudu cuaacu ye'n'é ndúúccū vaadi n'giinu chí diiⁿ Ndyuūs. Ndúúti chí chíi vaadi n'giinu na yáán Sodoma tan'dúúccā chí chíi nguaaⁿ ndís'tiī tuu'mi ní 'iín'yān ye'n'e yáaⁿ 'cūū 'áá i'téenu yā. Ní yáaⁿ 'cūū 'áá canéé ndíi maaⁿ.

²⁴ 'Úú nga'n'á ngíi ndís'tiī ti nguuvi chí Ndyuūs caa'n'máⁿ yā nuu'ndi ye'n'é 'iín'yān nguéé ya'ái ca 'cueenú yā cuuvi 'iín'yān ye'n'e yá'n'aa Sodoma nguéé ti ndís'tiī.

*Cuchii nī nanaaⁿ 'úú ní ntaavi'tuunúúⁿ nī
(Lc. 10.21-22)*

²⁵ Ní tiempo miiⁿ ní Jesús nan'guεεcútaⁿ a yā ye'n'e yā ní ca'n'a yā: N'diī Chiidá chí 'iiví nī ye'n'é va'ai chεεti nguuvi ndúúccū yá'n'aa 'cūū, 'úú ca'á gracias n'diī caati snuuⁿ n'dé'ei nī nduudu 'cūū ye'n'e 'iín'yān chí déenu ca yā ndúúccū 'iín'yān chí n'deeé n'dái tuumicádíínúuⁿ yā, ní ca'a ní chí cadíínúuⁿ 'iín'yān chí ndiicúuⁿ yā chí nguéé n'deeé cá déenu yā.

²⁶ Tíicā díín nī Chiidá ti 'túicā ne'n'e nī chí n'daācā diiⁿ nī ti n'daācā.

²⁷ Ní Jesús ca'n'a yā chíi yā discípulos ye'n'e yā: Chiidá ní téé yā 'úú tan-ducué'n'é dendu'ū. Mar 'áámá 'iín'yān nguéé deenu yā táácā 'áámá n'dyá'n'ā Daiya Dendyuūs, dámaāⁿ Chiidá yā. Mar 'áámá 'iín'yān nguéé deenu yā táácā Dendyuūs Chiida yú, dámaāⁿ 'áámá n'dyá'n'ā Daiyá yā ndúúccū 'áá du'ú núuⁿ 'iín'yān chí Daiyá Ndyuūs ne'n'é yā 'cuu'miⁿ yā Chiida yā.

²⁸ Cuchii nī nanáaⁿ 'úú, ndís'tiī, chí véé n'deéé n'dái cuidado yē'n'e nī chí tan'dúúccā 'áámá carga ye'n'é nī ní 'úú ní díín chí ntaavi'tuunúúⁿ nī.

²⁹ Ní díín nī tan'dúúccā chí can'déé nī yugo ye'n'é chí 'tíica. 'Cueeⁿ nī ye'n'é 'úú caati 'úú ní ndiicúuⁿ 'úú ní nééné n'dai staaⁿ ye'n'é, tuu'mi ní ndaācā nī vaadi ntaavi'tuunúúⁿ ye'n'e alma ye'n'e nī.

³⁰ Caati yugo ye'n'é chí téé ndís'tiī nguéé ngi'n'í. Candéé nī chεεdí ye'n'é ní nguéé cuuvi n'gií ye'n'e nī.

12

*Discípulos ye'n'e Jesús sta'á yā trigo nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iín'yān Israel
(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)*

¹ 'Áámá nguuvi sábadu chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iín'yān Israel, Jesús cue'n'e yā ndúúccū discípulos ye'n'e yā cuaaⁿ naachí 'iín'yān 'áá ndíín n'tiín'nyúⁿ yā ní míín ní véé trigo. Discípulos ye'n'e Jesús miiⁿ chíi cuiicú yā ní sta'á yā trigo ní che'e yā.

² 'Iín'yān fariseos n'diichí yā chuū, ní ca'n'a yā chíi yā Jesús miiⁿ: Cuin'diichí nī, discípulos ye'n'e nī ní nguéé díín yā tan'dúúccā chí nga'n'a ley ye'n'e nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iín'yān.

³ Jesús ca'n'a yā chíi yā 'iín'yān s'eeⁿ: ¿'Áá nguéé n'geeⁿ nī táácā díiín David miiⁿ ndúúccū 'iín'yān chí cue'n'e ndúúccū sa taachi chíi cuiicú yā?

⁴ David miiⁿ sndáa yā ná yáacū ye'n'e Ndyuūs ní sta'á yā pan chí canéé na mesa ye'n'é nátaí. Ní che'é yā ní ca'a yā chí che'e 'iín'yān chí nduucú yā. Pan

miiⁿ dámaānⁿ chiiduúⁿ s'eeⁿ cuuvi che'é yā. Ní tan'dúúcā chí ngaⁿa na ley miiⁿ nguéé canéé chí che'e rey David ní nguéé cánéé chí che'é 'iiⁿyāⁿ chí ndúúcu yā.

⁵ ¿'Áá nguéé n'geeⁿ ndís'tiī na ley yeⁿe Moisés chí diīiⁿ chíduúⁿ s'eeⁿ? Nguéé ntaaviⁿtuunúúⁿ yā yeⁿe ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yaācū tūnūⁿ nguuví chí ntaaviⁿtuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ. Chiidu s'eeⁿ nguéé diīⁿ yā tan'dúúcā chí ngaⁿa ley yeⁿe Moisés ní nguéé nuuⁿndi yeⁿe yā.

⁶ 'Úú ngaⁿ'á ngīi ndís'tiī chí véé 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí ch'εεε ca yā chí yaācū templo ní canee yā ndúúcu ndís'tiī.

⁷ Ndís'tiī nguéé déenu nī de'ε chí neⁿe caaⁿmaⁿ chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs yeⁿe chuū: Neⁿ'é chí 'iiⁿyāⁿ ya'āi iinúⁿ yā 'iiⁿyāⁿ caavā 'úú. Nguéé neⁿ'é chí 'caaⁿnuⁿ yā 'iiti ní tée yā 'iiti caavā ofrenda yeⁿ'ē 'úú. Nduuti chí cadíínuuⁿ nī tuuⁿ'mí ní nguéé diīⁿ nī condenar 'iiⁿyāⁿ chí nguéé nuuⁿndi yeⁿe yā.

⁸ Tíicā Saⁿ'ā chí Daīyā Dendyuūs miiⁿ véé ntúūⁿ poder yeⁿe sa yeⁿe nguuví chí ntaaviⁿtuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ.

*Saⁿ'ā chí ntí'i ta'ā sa
(Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11)*

⁹ Cuayīivi ní Jesús cheⁿe yā na yāacū sinagoga yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yaāⁿ miiⁿ.

¹⁰ Cuín'diichí nī. Miiⁿ ní canéé 'áámá saⁿ'ā chí ntí'i ta'ā sa. Snéé 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí tiinguunéⁿ yā Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā: ¿'Áá canéé na ley yeⁿe yú chí nduuvā yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ nguuví chí ntaaviⁿtuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ? Chuū ní caⁿ'a yā ti neⁿ'é yā cuuvi caaⁿmaⁿ yā núúⁿndi yeⁿe Jesús miiⁿ.

¹¹ Jesús caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿Dú'u 'aama saⁿ'ā nguaaⁿ ndís'tiī chí véé 'áámá 'iiti cuūchī yeⁿ'é sa? Ní ndúúti chí cun'daa nuúⁿ tī na 'áámá yīivi yáⁿ'āa nguuví chí ntaaviⁿtuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ, ¿'áá nguéé ntuun'dáa sa 'iiti nguuví miiⁿ?

¹² ¿'Áá nguéé yaⁿ'ai ca chíiⁿvē 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé ti 'áámá 'iiti cuūchī? 'Tíicā diīⁿ yú chí n'daácā nguuví chí ntaaviⁿtuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ.

¹³ Tuuⁿ'mí ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā chí ya'āi yeⁿ'é sa: N'doo dí ta'a di. Saⁿ'ā miiⁿ ní n'doō sá ta'ā sa ní ta'ā sa nduūvi n'dáácā tan'dúúcā taama.

¹⁴ 'Iiⁿyāⁿ fariseos nan'dáa yā cheeti yaācū ní nduuvidaamá yā chí caⁿ'a yā contra yeⁿe Jesús miiⁿ ti neⁿ'é yā 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiⁿyāⁿ.

'Áámá nduudu chí caaⁿ'maⁿ yeⁿ'e Jesús

¹⁵ Taachí Jesús chicadíínuuⁿ yā chuū nan'daa yā miiⁿ. Neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ cueⁿe yā ndúúcu Jesús miiⁿ ní Jesús miiⁿ idiīⁿ yā chí nduūvā yeⁿe nducyáácá 'iiⁿyāⁿ.

¹⁶ Ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí nguéé caaⁿ'maⁿ yā cuuví yā tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ du'u yā.

¹⁷ Ní 'iicu cuaacu chí profeta Isaías miiⁿ caⁿ'a yā ndii cuáánⁿ vmnaaⁿ taachí dinguuⁿ yā 'tíicā. Ndyuūs ngaⁿ'a yā:

¹⁸ Sáⁿ'a 'cūū ni idichíⁿvē 'úú. 'Úú chínndeēvⁿ saⁿ'á 'cūū chí neⁿ'é ní neene yeenú ndúúcu sa. 'Úú ní cuⁿ'neéⁿ Espíritu N'dai yeⁿ'é vmnáánⁿ yeⁿe sa. Saⁿ'á 'cūū caaⁿ'maⁿ sa yeⁿe ley yeⁿ'é nanáánⁿ nducyáácá naciónes na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

¹⁹ Nguéé 'cuuⁿ'maⁿ sa ndíi nguéé ndúú 'cuāi ra sa. Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ na yúúni nguéé 'caandiveⁿ yā nduudú yeⁿe sa ti nguéé caaⁿ'maⁿ yúúdu sa cuaaⁿ na yúúni.

²⁰ Saⁿ'á 'cūū nginneⁿ sa 'iiⁿyāⁿ chí véé ca cuidados yeⁿe yā, 'iiⁿyāⁿ chí tan'dúúcā 'áámá taaⁿ ndúú chí 'aa ndēētúú 'tēε 'téé, 'tíicā yā. Ndíi nguéé

ndúú chí ntuūvi sa 'aama mecha yeⁿe quinque chí ican'dáa ca 'yaāⁿ'míⁿ yeⁿe. Ndíí nguéé candéε sa nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs ndii taachi a fuerza 'āā cuéé de'ε vεε chí cuchéε sa ndúúcu vaadi cuaacu miíⁿ yeⁿe tanducuéⁿē.

21 Ní 'ícú nducyááca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe naciones yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū cūnee ngíínú yā yeⁿe saⁿ'á 'cūū chí cu'téenu yā yeⁿe sa.

Tiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'á yā chí Jesús véé poder yeⁿe yááⁿ'nguiinūⁿ ndúúcu yā (Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10)

22 Tuu'mí ní 'iiⁿ'yāⁿ ndaa yā nanááⁿ Jesús ní ndéε yā 'áámá saⁿ'á chí canee sa ndúúcu espíritu yeⁿe yááⁿ'nguiinūⁿ yeⁿe chí ngeenáaⁿ sa ndúúcu chí nguéé ngii ngaⁿ'a sa. Jesús miíⁿ dííⁿ yā chí nduūvā yeⁿe sa. Ní saⁿ'á chí ngeenáaⁿ miíⁿ ní inaaⁿ sa ní ngíí ngaⁿ'a sa.

23 Nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ngeⁿe yíinú yā ní ngaⁿ'a yā: ¿'Áá sán'a 'cūū Daiya 'iiⁿ'yāⁿ chí ndaataá yeⁿe David?

24 Ní taachi 'iiⁿ'yāⁿ fariseos chí indiveén yā chuū ní caⁿ'a yā: Sán'a 'cūū nitun'dáa sa espíritu yeⁿe yááⁿ'nguiinūⁿ cáávā Beelzebú, chí Satanás chí ngaⁿ'á ntiíⁿ'nyuⁿ sa yeⁿe espíritus yeⁿe yááⁿ'nguiinūⁿ.

25 Jesús miíⁿ déenu yā chí nadacadíinūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Áámá gobierno chí ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyúⁿ yā yeⁿe yán'āa chí véé 'uūví partido yā chí nguⁿ'u yā 'áámá yā ndúúcu taama yā, tuu'mí ní nguεε cuuvi 'naaⁿ chí 'iiⁿ'ntyéⁿe yā. Ní nducuéⁿē yán'āa o va'ai naachi 'iiⁿ'yāⁿ véé 'uūví vaanīcadíinūⁿ yeⁿe yā nguéé cuuvi nduuvidaamā yā.

26 'Tiicá ntúūⁿ nduuti chí yááⁿ'nguiinūⁿ tun'dáa sa espíritus yeⁿe yááⁿ'nguiinūⁿ véé 'uūví vaanīcadíinūⁿ yeⁿe sa ní cuáácú chí nguⁿ'u sa yeⁿe maaⁿ sa ní véé 'uūví partido yeⁿe sa ní 'cuiinu sa.

27 Ndís'tií ní ngaⁿ'a nī chí 'úú itun'daá espíritu yeⁿe yááⁿ'nguiinūⁿ yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu poder yeⁿe Beelzebú chí Satanás chí ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyuⁿ sa yeⁿe espíritus yeⁿe yááⁿ'nguiinūⁿ. Ndúúti chí 'tíicā tuu'mí ní, ¿ndúúcu du'ū rá poder yeⁿe tun'daá 'iiⁿ'yāⁿ chí ndúúcu nī espíritu yeⁿe yááⁿ'nguiinūⁿ? Chííⁿ chí dííⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ndúúcu nī ng'iⁿ'i yā chí nguéé 'tíicā chí ngaⁿ'á nī.

28 Ndúúti chí 'úú itun'daá espíritus yeⁿe yááⁿ'nguiinūⁿ cáávā poder yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Dendyuūs, cuaacu nííⁿ'nyúⁿ naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyúⁿ yā ndaā nanááⁿ ndis'tií.

29 Mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguεε cuuví cundaa yā va'ai yeⁿe 'aama saⁿ'á chí véé fuerzas yeⁿe sa ní díví yā chí vεε yeⁿe sa. ¿Canéé chí cachiichí yā saⁿ'a vmnááⁿ vmnaaⁿ? Cuayiivi ní cuuví dííⁿ yā tun'dáa yā dendu'ū chí snúūⁿ va'ai yeⁿe sa.

30 'Iiⁿ'yāⁿ chí nguéé canéε yā lado yeⁿe, 'iiⁿ'yāⁿ miíⁿ canéε yā contra yeⁿe. 'Iiⁿ'yāⁿ chí nguéé dáámá dííⁿ yā cosechar nduucú, tuu'mí ní dííⁿ yā tan'dúúca chí ingéε tanducuéⁿē cosecha.

31 Chííⁿ chí nduudu cuaacu chí 'úú ngaⁿ'á ngíí ndís'tií: Tanducuéⁿē nuuⁿndi chí dííⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu nduudu taaⁿ chí nguéé n'dáacā chí ngaⁿ'a yā contra yeⁿe Ndyuūs, Ndyuūs nadach'εεcú yā yeⁿe yā. Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a yā nduudu taaⁿ chí nguéé n'dáacā chí contra yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ní nguéé nch'εεcú yeⁿe yā maaⁿ ní tiempo chí cuchíí.

32 'Áā du'ū nūⁿ chí caaⁿ'maⁿ nduudu chí nguéé n'dáacā contra yeⁿe Saⁿ'á chí Daiyá Ndyuūs ní cuuvi nach'εεcu yeⁿe yā. Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'daācā ngaⁿ'a yā contra yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ní nguéé cuuvi nach'εεcú

yeⁿe yā ndíí ngu^{éé} ndúú na iⁿ'yeeⁿdi 'cūū ndíí ngu^{éé} ndúú táámá iⁿ'yeeⁿdi chí cuchíí.

*'Áámá yáⁿá ní ngiⁿ'i cucáávā n'guiⁱ'i yeⁿe'
(Lc. 6.43-45)*

³³ 'Tiicá ntúūⁿ caⁿ'a Jesús: Nduúti chí v^{éé} 'áámá yáⁿá chí n'dáacā yeⁿe ní tuuⁿ'mi ní cuuvi n'guiⁱ'i n'dáacā yeⁿe. Níicú ndúuti chí v^{éé} 'áámá yáⁿá chí ngu^{éé} n'daācā yeⁿe ní ngu^{éé} n'dáacā cuuvi n'guiⁱ'i yeⁿe. Cáāvā n'guiⁱ'i yeⁿe yáⁿá ituumicadínuuⁿ yā táácā yáⁿá nduuti chí n'dai o nduuti chí ngu^{éé} n'dai.

³⁴ Ndís'tií, tan'dúúacā ndaata yeⁿe cúú 'tiicá ní. ¿Táácā ngaⁿ'a ní cosas chí n'daācā ní idiíⁿ ní chí ngu^{éé} n'daācā? Ti chííⁿ chí ngaⁿ'a ní ndúúacū cheendí ní ngiica na staava yeⁿe ní.

³⁵ Saⁿ'ā chí n'dái idiíⁿ sa dendú'ū chí n'daācā chí nadacadínuuⁿ sa na staava yeⁿe sa chí n'daācā. Saⁿ'a chí cunn^{cáá} idiíⁿ sa tanducueⁿ'ē chí ngu^{éé} n'daācā nadacadínuuⁿ sa caati staava yeⁿe sa ngu^{éé} n'dáacā. Nduudu chí ngaⁿ'ā sa ngiica sa yeⁿe chí ndiituuⁿ na staava yeⁿe sa.

³⁶ Naati 'úú ní ngaⁿ'á ngií ndís'tií: Nducueⁿ'ē nduudu chí ngu^{éé} de^{'ē} v^{éé} chííⁿv^é chí 'iíⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yā, nducyááca yā ní cánéé chí nca^{'á} yā cuenta yeⁿe nduudu chí ngu^{éé} n'daācā chí caⁿ'a yā nguuvi chí Ndyuūs caaⁿ'maⁿ yā yeⁿe nuuⁿ'ndi yeⁿe yā.

³⁷ Ti cáāvā nduudu yeⁿe ní chí n'daācā nduuví n'dai ní ní 'iicu cáāvā nduudu yeⁿe ní nduuti chí ngu^{éé} n'dáacā cuuví ní castigo.

*'Iíⁿ'yāⁿ chí ngu^{éé} n'daācā néⁿe yā snaaⁿ yā señales
(Mr. 8.12; Lc. 11.29-32)*

³⁸ Tuuⁿ'mi ní n'duuví maestros yeⁿe ley ndúúacū n'duuví saⁿ'ā fariseos ngaⁿ'a sá ngii sa Jesús miiⁿ ní caⁿ'a sa: N'díí maestro, néⁿe 'nū snaaⁿ 'nū 'áámá señal chí dííⁿ ní.

³⁹ Jesús nán'gu^{éé}cútaⁿ'a yā yeⁿe saⁿ'ā s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: 'Iíⁿ'yāⁿ cunn^{cáá} ndúúacū 'iíⁿ'yāⁿ chí ngu^{éé} i'ténuu yā Ndyuūs neⁿe yā snaaⁿ yā señal naati señal ngu^{éé} snaaⁿ yā. Dámaaⁿ snaaⁿ yā señal yeⁿe profeta Jonás chí ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ canee nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs.

⁴⁰ Ti tan'dúúacā Jonás canúúⁿ sá cheeti 'yaācā ch'ete 'iínū nguuvi 'iínū n'gaaⁿ 'tíicā canee chí cūnee Saⁿ'ā chí Daiyá Ndyuūs mááⁿ yáⁿ'āa 'cúú 'iínū nguuvi 'iínū n'gaaⁿ.

⁴¹ Na nguuví yeⁿe juicio 'iíⁿ'yāⁿ chí ch'etinée yā na yāāⁿ chí nguuvi Nínive nducueⁿ'ē yā contra yeⁿe 'iíⁿ'yāⁿ chí snéé maaⁿ'nguuví taachi Ndyuūs caaⁿ'máⁿ yā yeⁿe nuuⁿ'ndi yeⁿe 'iíⁿ'yāⁿ, ní cuuví yā condenado. 'Tíicā tí 'iíⁿ'yāⁿ yeⁿe yāāⁿ Nínive ní ndaacadaamí yā taachi profeta Jonás miiⁿ ndii cuááⁿ vmnaaⁿ caⁿ'a sá nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs. Cuin'diichí ní 'áámá saⁿ'ā chí ch'ete ca ngu^{éé} tí profeta Jonás miiⁿ canee sa 'muuⁿ' na lugar 'cūú.

⁴² 'Tiicá ntúūⁿ nguuví yeⁿe juicio n'daataá reina chí tiempo chí chó'oo ngaⁿ'ā ntiínyuⁿ tá yeⁿe lado yeⁿe Sur caⁿ'a tá nducueⁿ'ē tá contra yeⁿe 'iíⁿ'yāⁿ chí snéé yā maaⁿ'nguuví taachi Ndyuūs caāⁿ'máⁿ yā nuuⁿ'ndi yeⁿe 'iíⁿ'yāⁿ. Ní táⁿ'ā miiⁿ ní dííⁿ tá condenar 'iíⁿ'yāⁿ chí snéé yā maaⁿ'nguuví tí táⁿ'ā miiⁿ ndaā tá ndíí na yaⁿ'ai taaví yeⁿe yáⁿ'āa. Ní ngiica tá ní ch'iindiveeⁿ tá yeⁿe vaadī deenu yeⁿe rey Salomón. Cuin'díichí ní 'áámá saⁿ'ā chí ch'ete ca vaadī deenu yeⁿe sa canee sa 'muuⁿ' ngu^{éé} tí Salomón miiⁿ.

*Espíritu yeⁿe yááⁿ'n'guiinūⁿ chí nangu^{éé}cunéⁿe na saⁿ'ā
(Lc. 11.24-26)*

43 Caⁿ'a Jesús: Taachí espíritu yeⁿ'e yááⁿ'n'guiinūⁿ nacanⁿ'daa na 'áámá saⁿ'ā cachiica na yáⁿ'āa cuūⁿ'máⁿ naachi nguεε ch'εεtinéé 'iiⁿ'yāⁿ ní n'nuūⁿ naachi cuuvi ntaaviⁿ'tuunūⁿ ní nguéé ndaācā.

44 Tuuⁿ'mi ní espíritu yeⁿ'e yááⁿ'n'guiinūⁿ ngaⁿ'a: Nanguεεcuneéé na vaacu naachi chiicá. Taachí nguεεcūnēé ní ndaā na vaacu miiⁿ ndaācā saⁿ'a miiⁿ ní tanⁿ'dúúca 'aama vaⁿ'āi chí n'dai ní nduuvi dεεvέ ndúúcu nducuéⁿ'e na lugar yeⁿ'ē.

45 Tuuⁿ'mi ní espíritu miiⁿ cueⁿ'e ní inⁿ'nuuⁿ tá ná ndεεchē espíritus chi cunncaā ca chí cuuvi maāⁿ. Ní ndaā espíritu miiⁿ ndúúcu ndεεchē espíritus ní ch'εεtinéé na saⁿ'ā miiⁿ. Cuayivi ní n'geenu sa ngii taavi ca ní cunncaā ca canee sa nguéé ti vmaāⁿ. "Tiicá ntūⁿ 'cuenú yā cuuvi 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā maaⁿ ti nguεε n'dáacā idiíⁿ yā.

Chεεcú Jesús miiⁿ ndúúcu 'dínu yā
(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)

46 Taachí Jesús miiⁿ indeé yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ, tuuⁿ'mi ní ndaā niiⁿ'nuúⁿ chεεcú yā ndúúcu 'dínu yā ní snée yā chuvaⁿ'āi. Ní neⁿ'e yā ndeé yā ndúúcu Jesús miiⁿ.

47 'Áámá 'iiⁿ'yāⁿ caⁿ'a yā chí yā Jesús miiⁿ: N'dií Jesús, cuinⁿ'díchí nī. Chεεcú nī ndúúcu 'dínu nī snée yā chuvaⁿ'āi ní neⁿ'e yā ndee yā ndúúcu nī.

48 Jesús nanⁿ'guεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā chí yā saⁿ'a miiⁿ: ¿Dúⁿ'u chí chεεcú miiⁿ? o ¿dúⁿ'u chí 'diinú miiⁿ?

49 Ní n'doó yā taⁿ'á yā naachi snée discípulos ní caⁿ'a yā: Cuinⁿ'diichí nī, 'iiⁿ'yāⁿ s'ūⁿ ní tanⁿ'dúúca chí chεεcú ndúúcu 'diinú, 'tíca yā.

50 Tí 'āa duⁿ'u nūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā tanⁿ'dúúca chí neⁿ'e Chiidá chí canée yā ná vaⁿ'ai chεεti nguuvi tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí 'diinú ndúúcu víⁿ'i ndúúcu chεεcú.

13

'Áámá ejemplo yeⁿ'ē sáⁿ'ā chí ngiñū ndaata
(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

1 Nguuvi miiⁿ Jesús canⁿ'dáa yā vaⁿ'āi miiⁿ ní ch'iindí yā niiⁿ'nuúⁿ ná nuūⁿ'nī'yáⁿ'ā.

2 Ní nééné n'deēe 'iiⁿ'yāⁿ ndúúvidaamá yā naachi canée Jesús. Tuuⁿ'mi ní Jesús ndaa yā na 'áámá barco ní ch'iindí yā. Nducyáacá 'iiⁿ'yāⁿ snée yā 'diituu núⁿ'nīⁿ naachi vεε yáⁿ'āa ndúútií.

3 Ní Jesús caⁿ'a yā nééné n'deēe náⁿ ndúúcu parábolos chí ejemplos tanⁿ'dúúca denduⁿ'u chí véé iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū. Ní caⁿ'a yā chuū: 'Áámá saⁿ'ā chí ngiñū ndaata canⁿ'dáa sa chiñū sa ndaata.

4 Taachí chiñū sa, 'áámá duutu ndaata míⁿ ní chiya cyúúni. Ndaā 'yaadá ní ch'iinu cheⁿ'e tí.

5 Náⁿ'ā duutu ndaata miiⁿ ní chiya na tuū naachi nguéé ch'εεte yáⁿ'āa. Maaⁿ'nchεεtē nūⁿ canⁿ'dáa ti nguéé ch'εεte yáⁿ'āa yeⁿ'ē.

6 Canⁿ'dáa 'yáⁿ'ā ní yaata miiⁿ ní tíⁿ'i ti nguéé diiⁿ'yu yeⁿ'ē.

7 'Iicu náⁿ'ā duutu ndaata miiⁿ ní chiya nguaaⁿ yááⁿ. Yááⁿ miiⁿ ní ch'iita ní dí'vaáchí yeⁿ'ē yaata miiⁿ.

8 'Iicu náⁿ'ā duutu ndaata miiⁿ ní chiya na yáⁿ'āa n'dáacā ní n'dáacā chí cosecha yeⁿ'ē. 'Áámá ní chí 'áámá ciento yeⁿ'ē, taama ní chí 'iñū ngeεcu yeⁿ'ē, ní táámá ní chí ndícu ndiichi yeⁿ'ē.

9 'Iiⁿ'yāⁿ chí véé veéⁿ yā ní 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'ē.

Chíín chí ne'e caān'mān ejemplo miiñ
(Mr. 4.10-20; Lc. 8.9-15)

10 Tuu'mi ní discípulos ndaá yā nanáán Jesús miiñ ní ca'n'a yā chii yā Jesús: ¿De'e cáávā chí ndúúcū ejemplos ngi'cueeñ ní 'ii'yān'?

11 Jesús nan'guεεcúta'n'a yā ní ca'n'a yā chii yā discípulos ye'n'e yā: 'Áā ndís'tiñ nūu' ndaācā chicadíínnuun nī dendu'ū chí canúún n'de'ei ye'n'e naachí Ndyuūs nga'n'a ntiñnyún yā ná va'ai cheeti nguuví, naatí tanán'ā 'ii'yān' s'eeñ nguéé canéé chí cadíínnuun yā.

12 'Ii'yān' chí véé ye'n'e yā Ndyuūs ca'a cá yā ní n'deēe cá cuuvi ye'n'e yā. 'Ii'yān' chí nguéé véé ye'n'e yā, 'áará chí dúú'ví nūu' chí nadacadíínnuun yā chí véé ye'n'e yā chuū ní Ndyuūs ndiví yā ye'n'e yā.

13 Cáávā chíín chí nga'n'á ngí 'ii'yān' ndúúcū ejemplos caati inaañ yā naatí n'gεεtinée yā tan'dúúcā chí nguéé inaañ yā. Ní n'giindiveeñ yā naatí n'gεεtinee yā tan'dúúcā chí nguéé n'giindiveeñ yā ndíí nguéé ndúú tuumicadiinnuun yā.

14 Ní 'íícú cuuvi cuaacu ye'n'e 'ii'yān' s'eeñ chíín chí ca'n'a profeta Isaías ndíí cuáán vmnaañ taachí ca'n'a yā 'túúcā ní canéé nguū' na libro ye'n'e Ndyuūs: Nduúcū veeñ yā 'caandiveeñ yā ní nguεε tuumicadíínnuun yā; ní snaañ yā ní nguéé ca'a yā cuenta ye'n'ē.

15 Caati staava ye'n'e 'ii'yān' s'eeñ ní cheechi. Nduúcū veeñ yā n'giindiveeñ yā naatí nguéé tuumicadíínnuun yā n'daācā. 'Ii'yān' s'eeñ ní n'gaadí yā nduutinaañ yā caati nguéé snaañ yā ndúúcū nduutinaañ yā; ní nguéé 'caandiveeñ yā ndúúcū veeñ yā, ndíí nguεε ndúú ituumicadiinnuun yā ndúúcū staava ye'n'ē yā, ndíí nguéé ndúú ndaacadaamí yā ye'n'ē nuu'ndí ye'n'e yā chí 'úú cuuví nadich'εécú nuu'ndí ye'n'ē yā.

16 De'e chúúcā n'dai ndís'tiñ ti véé nduutinaañ nī chí inaañ nī ní veeñ nī chí n'giindiveeñ nī.

17 Ti cuaacu níñnyún 'úú Jesús nga'n'á ngí ndís'tiñ chí neené 'yaañ 'ii'yān' profetas ndúúcū 'ii'yān' chí n'dai ne'n'ē yā snaañ yā chíín chí ndís'tiñ inaañ nī naatí nguéé n'diichi yā. Ne'n'e yā 'caandiveeñ yā chíín chí ndís'tiñ n'giindiveeñ nī naatí nguéé ch'iindiveeñ yā.

18 'Caandiveeñ ndís'tiñ ejemplo ye'n'e sa'n'ā chí ngíñnū ndaata.

19 'Ii'yān' chí n'giindiveeñ yā nduudu ye'n'e naachí Ndyuūs nga'n'a ntiñnyún yā ye'n'ē va'ai cheeti nguuví ní nguéé ituumicadíínnuun yā, 'ii'yān' s'eeñ tan'dúúcā duutu ndaata chí chíiya cuaa' cyúúni. Ndaa yáán'nguiñū' ní sta'ā sa nduudu ye'n'ē Ndyuūs chí canéé na staava ye'n'ē yā.

20 Ndaata chí chíiya nguaañ tuūu ní tan'dúúcā 'ii'yān' chí n'giindiveeñ yā nduudu ye'n'ē Ndyuūs. Ní taachí n'giindiveeñ yā nduudu miiñ ní yeenú n'dai yā,

21 naatí nguéé 'áámá cānee na staava ye'n'ē yā ní nguéé 'náán' tiempo cūnee. Taachí n'géenu yā ngí ti 'ii'yān' cán'daa yā 'ii'yān' s'eeñ cáávā nduudu ye'n'ē Ndyuūs, tuu'mí nūu' diví yā nduudu miiñ ní nguéé canéé na staava ye'n'ē yā.

22 Ndaata chí chíiya nguaañ yáán' ní tan'dúúcā 'ii'yān' chí ch'iindiveeñ yā nduudu miiñ naatí ne'n'e cá yā nducuéñ'ē ye'n'ē iñ'yeedí' cūū ndúúcū chí véé. Ní nginnche'él yā 'ii'yān'. Ní vaadí 'cuiica miiñ d'ivaachí ye'n'ē nduudu miiñ ní díiñ chí nguéé dichí'vē nduudu miiñ na vida ye'n'e 'ii'yān' s'eeñ.

23 Ndaata chí chíiya na yá'n'āa n'dáacā chíín chí tan'dúúcā 'ii'yān' chí n'giindiveeñ yā nduudu ye'n'ē Ndyuūs ní tuumicadiinnuun yā ní i'téenu yā nduudu miiñ. Ní n'daācā idiñ yā. Ní nduudu miiñ tan'dúúcā chí chíí 'aama

ciento ye'n^e o chi chiī 'iīnū ngēεcu ye'n^e o chi chiī ndiicú ndiichi ye'n^e. 'Tíicā chiī cosecha ye'n^e nduudu miīⁿ.

Ejemplo ye'n^e yaātā chi nguéε n'daācā chi véε nguaaⁿ trigo

²⁴ Jesús miīⁿ nga'n^a yā ngii yā 'ii'n'yāⁿ s'een: Cuuví ndís'tiī táámá ejemplo. Ní caa'n^{má} ye'n^e naachí Ndyuūs nga'n^a ntiīⁿnyúⁿ yā ye'n^e na va'ai chεeti nguuví ní tan'dúúca 'áámá sa'n^a chí ngiīnū sa ndaata ye'n^e trigo chi n'daācā na campo ye'n^e sa.

²⁵ Taachí mozos cyaadu sa, tuu'mi ní sa'n^a chí enemigo ye'n^e sa ndaā sa ní chiīnū sa 'daa'n^{nu} trigo na campo ye'n^e sa'n^a miīⁿ nguaaⁿ trigo chi n'daācā miīⁿ, ní cūna'n^a sa.

²⁶ Taachí can'daa yaata ye'n^e ní chiī trigo, tuu'mi ní can'daā nguuví 'daa'n^{nu} trigo miīⁿ.

²⁷ Tuu'mi ní mozos chi idiiⁿ sa ntiīⁿnyuⁿ na campo miīⁿ ndaa sa nanááⁿ sa'n^a chí 'iivi ye'n^e campo miīⁿ ní ca'n^a sa chí sa 'iivi: N'díí Señor, ¿'áá nguéε chiīnū ndaata ye'n^e trigo chi n'daācā na campo ye'n^e ní? ¿Tíí chiīcā ndaata 'daa'n^{nu} trigo?

²⁸ Sa'n^a 'iivi miīⁿ ní ca'n^a sa chí sa mozos chi idiiⁿ ntiīⁿnyuⁿ: 'Áámá sa'n^a enemigo ye'n^e niīnū sa. Mozos ní ca'n^a sa chí sa 'iivi sa: ¿'Áá ne'n^e ní chí ca'n^a 'nū ní tiicū 'nū yaātā miīⁿ chí nguéε n'daācā?

²⁹ 'Iivi miīⁿ ní ca'n^a sa chí sa mozos chí idiiⁿ ntiīⁿnyuⁿ: Nguéε tiicū di 'daa'n^{nu} trigo miīⁿ caati cuuví tiicū ntúuⁿ di trigo chí n'daācā miīⁿ.

³⁰ Ca'a di lugar chí dáámá 'cuiita ndíí taachí ndaa tiempo ye'n^e cosecha miīⁿ, tuu'mi ní 'úú caa'n^{má} cuuví 'ii'n'yāⁿ chí 'caacá yā trigo miīⁿ chí 'caacá yā vmnááⁿ vmnaaⁿ 'daa'n^{nu} trigo miīⁿ ní dichiihí yā caadi ticuaá ní 'neeⁿ ya'n^a yā. 'Cuiinu maaⁿ ní nandεε yā trigo miīⁿ ní 'cuí yā chεeti díīnūⁿ.

'Áámá ejemplo ye'n^e ndaata ye'n^e yīivē ntíí'yāa

(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)

³¹ Táámá ejemplo Jesús ca'n^a yā chí yā 'ii'n'yāⁿ s'een: Naachí Ndyuūs nga'n^a ntiīⁿnyúⁿ yā na va'ai chεeti nguuví ní tan'dúúca 'aama nduutií ye'n^e yīivē ntíí'yāa chí 'áámá sa'n^a sta'a sa ní chiīnū sa na yá'n^ā ya ye'n^e sa.

³² Ndaata yīivē ntíí'yāa 'cūū ní 'liiⁿ ca nguéε ti tanducué'n^e ndaata. Taachí n'giita yaātā miīⁿ, tuu'mi ní ch'εεte ca chí cuuví taná'n^a yaātā. Ní chíí yá'n^á. Ní ndaá 'yáádá ye'n^e nanguuví ní din'dái ti 'deεε ti na dúu'nē yá'n^á miīⁿ.

Ejemplo ye'n^e levadura ye'n^e pan

(Lc. 13.20-21)

³³ Táámá ejemplo Jesús ca'n^a yā chí yā 'ii'n'yāⁿ s'een: Naachí Ndyuūs nga'n^a ntiīⁿnyúⁿ yā ye'n^e na va'ai chεeti nguuví ní tan'dúúca 'áámá táánⁿ levadura ye'n^e pan. 'Áámá n'daataá sta'a tá levadura miīⁿ ní chista'n^a tá nguaaⁿ 'iīnū medida ye'n^e harina ndíí chí nan'guiita tanducué'n^e yaāchī ye'n^e.

Chuū chí nga'n^a Jesús miīⁿ ndúúcu ejemplos

(Mr. 4.33-34)

³⁴ Tanducué'n^e chuū ngi'cueeⁿ Jesús ní ca'n^a yā chí yā 'ii'n'yāⁿ s'eeⁿ ndúúcu ejemplos. Ní nduuti chí nguéε ndúúcu ejemplos ye'n^e chí véε i'n'yeeⁿdí 'cuū, nguéε ngi'cueeⁿ yā 'ii'n'yāⁿ s'eeⁿ.

³⁵ Ní 'iicu cuuvi cuaacu chí ca'n^a profeta ndii cuáánⁿ vmnaaⁿ taachí ca'n^a yā 'túúca. Ní canéé nguūⁿ ná libro ye'n^e Ndyuūs 'túúca:

Caa'n^{má} ndúúcu ejemplos. Ca'cueeⁿ dendu'ū chí canúúⁿ n'de'ei ndíí taachi Ndyuūs din'dái yā i'n'yeeⁿdí.

Jesús nga'n'a yā ye'n'e chi ne'n'e caa'n'mān ejemplo ye'n'e trigo

36 Tuu'mi ní Jesús yaa'vi yā 'ii'n'yān s'ee'n chí cuna'n'á yā na vaacú yā. Jesús ntúū'n cuna'n'a yā ní sndaa yā 'áámá va'ai. Discípulos ye'n'e yā nndaa yā nanáán Jesús, ní ca'n'a yā chíi yā 'ii'n'yān: N'dií, Jesús, ca'cuéen ní chí ne'n'e caā'n'ma'n ejemplo ye'n'e 'daa'n'nu'n trigo chí véé nguaa'n trigo na campo.

37 Jesús nan'guεcúta'n'a yā ní ca'n'a yā chíi yā 'ii'n'yān s'ee'n: 'Ii'n'yān chí ngiinu ndaata chí trigo chí n'dáacā, 'ii'n'yān mii'n chí Sa'n'ā chí Daiya Ndyuūs.

38 Campo mii'n ní tan'dúúca i'n'yee'dí 'cūū. Ndaata chí n'dáacā mii'n ní tan'dúúca nducyáácá 'ii'n'yān chí daiya Ndyuūs ní ye'n'ē naachi Ndyuūs nga'n'a ntii'nnyú'n yā. Yaātā ye'n'e ndaata chí nguéé n'daācā ní tan'dúúca 'ii'n'yān chí nguéé n'daācā idií'n yā, 'ii'n'yān s'ee'n chí daiya yáá'n'guiinūū'n.

39 Sa'n'ā chí chíinū sa 'daa'n'nu'n trigo mii'n ní tan'dúúca maā'n yáá'n'guiinūū'n. Ní cosecha ye'n'ē mii'n ní tan'dúúca chí 'cuiinu i'n'yee'dí. Sa'n'ā s'ee'n chí ita'a sa cosecha mii'n ní tan'dúúca ángeles.

40 Tan'dúúca chí tíicú yā 'daa'n'nu'n trigo ní nadidáámá yā ní 'nee'n ya'n'a yā, 'tíicā cuuvi tiempo taachi 'cuiinū i'n'yee'dí 'cūū.

41 Sa'n'ā chí Daiya Ndyuūs ní dichó'o yā ángeles ye'n'e yā chí nadidáámá yā 'ii'n'yān chí ye'n'ē naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nnyú'n yā. Niicú tun'dáa yā nducyaa'a 'ii'n'yān chí dií'n yā chí ná'n'a yā idií'n nuu'ndí yā ndúúcú 'ii'n'yān chí idií'n chí nguεε n'daācā.

42 Ní cu'nuú'n yā 'ii'n'yān na nguuchi ya'n'ā. Míin 'ii'n'yān s'ee'n ní cuεεcú yā ní che'e 'dií'n'yú'n yā.

43 Tuu'mi ní 'ii'n'yān chí n'dái nanáán Ndyuūs cuuvi dεεvé yā ngii tan'dúúca 'yá'n'ā taachi 'āā snée yā naachi Ndyuūs Chiidá yā nga'n'a ntii'nnyú'n yā na va'ai chεeti nguuvi. Ndís'tií chí véé veé'n ní 'caandiveé'n ní nduudu ye'n'ē.

Ejemplo ye'n'e vaadí 'cuiica chí canúú'n n'de'ei

44 Ca'n'a ca Jesús mii'n táámá ejemplo: Naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nnyú'n yā ye'n'ē va'ai chεeti nguuvi ní tan'dúúca vaadí 'cuiica chí canúú'n n'de'ei na 'áámá campo. 'Áámá sa'n'ā ní ndaācā sa vaadí 'cuiica mii'n ní cunuū'n n'dé'ei ntúū'n sa lugar mii'n. Yeenú taavi sa. Cuna'n'a sa ní n'diicui sa tanducué'n'ē chí véé ye'n'ē sa ní cuái sa campo mii'n.

Ejemplo ye'n'ē 'áámá perla chí ya'n'ai taavi chíi'vε

45 'Tiicá ntúū'n. Naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nnyú'n yā na va'ai chεeti nguuvi ní tan'dúúca 'áámá sa'n'ā chí n'diicui sa chí in'nuu' sa perlas chí ya'n'ai taavi chíi'vε.

46 Taachí ndaācā sa 'áámá perla chí n'dεεvéé ní ya'n'ai taavi chíi'vε, tuu'mi ní cuina'n'ā sa ní n'diicui sa tanducué'n'ē chí véé ye'n'ē sa níicú cuai sa perla mii'n.

Ye'n'e ejemplo ye'n'e yaānā

47 'Tiicá ntuū'n. Naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nnyú'n yā na va'ai chεeti nguuvi ní tan'dúúca 'áámá yaānā chí sa'n'ā n'gaa nuú'n sa na nuū'n'ni'yá'n'ā ní ita'āa nducué'n'ē naa'n 'yaācā.

48 Taachí 'āā ndiitúú yaānā mii'n, intun'dáa yā cuaa'n 'diitúú nuū'n'ni'yá'n'ā mii'n. Ní n'daaviyai yā ní nan'gaaán yā 'yáacā chí n'daācā. N'gií yā 'iiti 'cuéé'tεε. Ní 'iiti chí nguéé n'dáacā mii'n nginngée yā 'iiti.

49 'Tiicá cuuvi taachi 'cuiinū i'n'yee'dí 'cūū. Nandaā ángeles ní tun'dáa yā 'ii'n'yān chí n'dai yā nguaa'n 'ii'n'yān chí nguεε n'dáacā idií'n yā.

50 Ní 'cuií yā 'ii'n'yān chí nguéé n'daācā ná nguuchi ya'n'ā. Míin 'ii'n'yān s'ee'n cue'n'e daā'ma'n cuεεcú yā ní cue'n'e daā'ma'n ché'é 'dií'n'yú'n yā.

Jemplo yeⁿ'ē vaadī 'cuítá ngai ndúúcu chí ndiicúū

51 Jesús tiinguuneeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿'Áá tuumicádíinuⁿ ndís'tīi tanducuéⁿe dendu'ū chí 'túúccá? 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní n'gucécutaⁿ'a yā: 'Tíicā Señor.

52 Jesús ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Áámá 'aama maestro yeⁿ'ē ley chí'neeⁿ yā yeⁿ'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā na va'ai cheeti nguuví, maestro miiⁿ ní cuuví yā tan'dúúccá 'áámá patrón chí véé vaadī 'cuuica yeⁿ'e sa na va'ai yeⁿ'ē sa. Ní deenu sa táácc tun'dáa sa yeⁿ'e vaadī 'cuuica yeⁿ'ē sa dendu'ū cosa chí ngai ndúúcu cosa chí ndiicúū.

*Jesús canee yā na yáāⁿ Nazaret
(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)*

53 Taachí Jesús miiⁿ chí'íinú caⁿ'á yā nduudu 'cūū, cueⁿ'é yā yeⁿ'ē miiⁿ'ya.

54 Ní ndaá yā yáāⁿ vaacú yā chí nguuví Nazaret ní ngi'cueeⁿ yā yaācū sinagoga miiⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cheⁿ'e yiinú yā yeⁿ'e chí chí'cueeⁿ Jesús. Ní ngaⁿ'a yā: ¿Tíi ndiicaá vaadī déenu yeⁿ'ē sa n'á 'cūū? ¿Táácc cuuví diiⁿ sa vaadī n'giinu chí idiiⁿ sa?

55 Sáⁿ'a 'cūū chí daiya 'viichiyáⁿ'ā ní María nguuví cheecu sa. Ní 'dínū sa ní Jacobo, ndúúcu José, ndúúcu Simón, ndúúcu Judas.

56 Ví'í ntúuⁿ sa snee yā ndúúcu yú. ¿Tíi ndiicaá tanducuéⁿ'ē vaadī deenu 'cūū chí ngi'cuééⁿ sa?

57 Ní cáávā chuū 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ cunncáa caⁿ'a yā yeⁿ'e Jesús miiⁿ, ní nguéé i'téenu yā yeⁿ'e yā. Naati Jesús ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Nguéé véé mar 'áámá profeta chí candee nduudu yeⁿ'é Ndyuūs chí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē yáāⁿ vaacú yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ na vaacu yā dinéⁿ'e yā profeta miiⁿ.

58 Jesús miiⁿ nguéé neenē n'deēe vaadī n'giinu diiⁿ yā miiⁿ caati 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé s'téenu yā yeⁿ'e Jesús miiⁿ.

14

*Ch'iiⁿ'núⁿ yā Juan chí ngēdínūⁿ'nīⁿ
(Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9)*

1 Tiempo 'cūū saⁿ'a rey Herodes, chí gobernador yeⁿ'e yāⁿ'aa Galilea, chí'indiveeⁿ sá tan'dúúccá chí 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yā yeⁿ'e Jesús miiⁿ.

2 Ní rey miiⁿ caⁿ'a sa chíi sa mozos yeⁿ'ē sa: Sáⁿ'ā Jesús 'cūū ní Juan chí ngēdínūⁿ'nīⁿ chí nduuchi sá yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní cáávā chuū véé poder yeⁿ'ē sa chí idiiⁿ sa vaadī n'giinu.

3 Rey Herodes miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā chí soldados sta'a sa Juan miiⁿ ní cáchiichí sa Juan ndúúcu cadenas ní chí'nuuⁿ sa Juan vácūū. 'Tíicā diiⁿ rey miiⁿ cucáávā n'daataá yeⁿ'e yā chí nguuví Herodías ti vmnááⁿ vmnaaⁿ n'daataá miiⁿ ní n'daataá yeⁿ'é Felipe chí 'dínū rey miiⁿ. Ní divíi rey miiⁿ táⁿ'ā miiⁿ yeⁿ'e Felipe.

4 'Tíicā diiⁿ rey ndúúcu Juan chí ngēdínūⁿ'nīⁿ ti Juan miiⁿ ngaⁿ'a sá ngii sa Herodes miiⁿ chí tan'dúúccá chí ngaⁿ'a na ley, nguéé canee chí cuuvi n'daataá yeⁿ'é yā n'daataá miiⁿ.

5 Rey Herodes miiⁿ ní neⁿ'e yā 'caaⁿ'nuⁿ yā Juan miiⁿ, naati 'va'á yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ; ti 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní s'téenu yā chí Juan miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ profeta chí díchó'o Ndyuūs.

6 Taachí 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā 'viicu yeⁿ'é cumpleaños yeⁿ'e Herodes miiⁿ, n'daataá 'líiⁿ daiya táⁿ'ā Herodías miiⁿ nde'ei tá naavtaⁿ'ā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní rey Herodes miiⁿ ní chíi yeenu yā chí nde'ei tá ní caⁿ'a yā:

7 Dii, n'daataa 'lín. 'Úú nga'ná ndúúcu nduudu, "por Dios", chi teé dii 'āā dē'é nūuⁿ chí ne'e di.

8 Chεεcu tá ní ca'n'a yā chí yā n'daataa 'lín miiⁿ dē'ε chí caaca tá. Ní n'daata 'lín ca'n'a ta chíi tá rey miiⁿ: N'dii rey, téé ní 'úú tiíⁿ Juan chí nγεεδίνuūⁿnīⁿ cu'nuúⁿ chεεti 'áámá cu'u.

9 Tuu'mi ní rey Herodes miiⁿ s'neeⁿ ndaachii yīnú yā; naati rey miiⁿ caati 'āā ca'n'a yā ndúúcu nduudu, "por Dios", ní ch'iindiveéⁿ 'iiⁿyāⁿ chí snée yā ndúúcu yā na mesa miiⁿ, ca'n'a yā chí 'āā ca'a núúⁿ yā chíⁿ chí ngiica táⁿā miiⁿ.

10 Ca'n'a ntiíⁿnyúⁿ yā chí 'caātā daandu Juan chí nγεεδίνuūⁿnīⁿ chí canúⁿ sa vácuū.

11 Ní ndεε sa tiíⁿ yā miiⁿ sn'núúⁿ chεeti cu'u ní ca'a sa n'daata 'lín miiⁿ. Ní táⁿā miiⁿ ní ca'a tá chεεcu tá.

12 Tuu'mi ní discípulos yeⁿe Juan chí nγεεδίνuūⁿnīⁿ ndaá yā ní sta'á yā cuerpo yeⁿe Juan miiⁿ ní ch'íichi yā. Ní cheⁿe yā chíi yā Jesús miiⁿ tan'dúúca chí chíi.

Jesús ca'á yā che'e nyu'u mil 'iiⁿyāⁿ
(Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

13 Taachí Jesús miiⁿ ch'iindiveéⁿ yā chuū, cueⁿ'é yā ní sndáa yā na 'áámá barco, ní cueⁿ'e yā na 'áámá lugar cuεeti naachi nguéé 'iiⁿyāⁿ. Taachí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ch'iindiveéⁿ yā chuū, can'dáa yā yeⁿe yáāⁿ s'eeⁿ ní cueⁿ'e yā ndúúcu Jesús.

14 Ní taachí Jesús miiⁿ nan'dáa yā ná barco miiⁿ, n'diichí yā n'dee n'dái 'iiⁿyāⁿ, ní nnee ya'ai 'iinu yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní diíⁿ yā chí nduūvā yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ chí ngiitā chí ndaá ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí candεε yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

15 Ní taachí 'āā chíinu discípulos yeⁿe Jesús miiⁿ ndaá yā nanááⁿ Jesús ní ca'n'a yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ: 'Āā chí chíínū maaⁿ, ní 'muuⁿ nguéé n'gεεtinéé 'iiⁿyāⁿ. Yaa'ví ní 'iiⁿyāⁿ s'tíⁿ chí ca'n'á yā cuááⁿ na yáāⁿ n'gaiyáá ní cuái yā chí che'e yā.

16 Jesús ca'n'a yā chíi yā discípulos: 'Iiⁿyāⁿ s'tíⁿ nguéé cánéé chí nán'a yā. Ndís'tíⁿ ca'a ní chí che'e yā.

17 Discípulos ní ca'n'a yā: Nguéé tunééⁿ chí che'e yā. Dámāāⁿ nyu'u panes ndúúcu na 'uūví 'yaacā véé.

18 Jesús ca'n'a yā chíi yā discípulos: Candεε ní panes ndúúcu 'yaacā 'muuⁿ.

19 Cuayiivi ní Jesús chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí ch'εεtē yā ná yaātā miiⁿ. Jesús ní sta'á yā nduu nyúⁿú panes miiⁿ ndúúcu 'uūví 'yaaca ní n'diichí yā nanguuvi ní ca'a yā gracias Ndyuūs Chiídā yā. Cuayiivi ní n'dee yā panes ní ca'a yā discípulos yeⁿ'e yā. Discípulos miiⁿ ní ca'a yā 'iiⁿyāⁿ chí snéé miiⁿ.

20 Nducyáacá yā che'e yā ní chítu 'iiⁿyāⁿ. Ní discípulos nān'guaáⁿ yā chí nángaáva panes yeⁿ'e miiⁿ ndúúcu 'yaacā miiⁿ ní chítu tá ndiichúúví 'cuεεtεε.

21 'Iiⁿyāⁿ chí che'e miiⁿ nyu'u mil ngii yā, ndii nguéé chiduūche n'daataá, ndíi nguéé ndúú da'caíyā ra.

Jesús ngiicá yā cuááⁿ vmnaaⁿ nuūⁿnīⁿyáⁿā
(Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21)

22 Cuayiivi ní Jesús ca'n'a yā chíi yā discípulos yeⁿ'e yā chí cundaa yā na barco ní ca'n'á yā táámá 'díftuú nuūⁿnīⁿyáⁿā, 'naaⁿ chí Jesús miiⁿ diíⁿ yā despedir yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ.

23 Jesús diíⁿ yā despedir yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní diví yā yeⁿ'e yā ní cucheε yā na 'áámá yīicū ní ca'n'angua'á yā. Taachí chíi 'da'a, 'āā dámaaⁿ Jesús canéé yā miiⁿ.

24 Barco miiⁿ ní 'āā cánduū naavtaⁿā yeⁿ'e nuūⁿnīⁿyáⁿā miiⁿ naachi olas yeⁿ'e nuūⁿnīⁿ miiⁿ neⁿ'e 'cuuchii na yaānūⁿ yeⁿ'e nuūⁿnīⁿ miiⁿ. 'Yúúné ní

ngeēnū taaⁿ ní diitu n'dáí n'geⁿe na barco miiⁿ. Ní barco miiⁿ nguéé ngii ngíicá.

²⁵ Taachi 'da'a ca táamá nguuví tan'dúúcā n'gεεcu cuūuⁿ o n'gεεcu nyuⁿu, Jesús ndaá yā nanááⁿ discípulos ní ngíicá yā cuaaⁿ vmnaaⁿ nuūⁿnīⁿyáⁿā miiⁿ.

²⁶ Taachí discípulos ní n'diichí yā Jesús miiⁿ chí ngíicá yā cuaaⁿ vmnaaⁿ nuūⁿnīⁿyáⁿā miiⁿ ní dií'yá yā chí. Ní chistaⁿa vaanicadiinūⁿ yeⁿe yā. Ní 'cai yā: Chuū ní 'áámá bulto. Ní caⁿá yā ndúúcu vaadi 'va'a.

²⁷ Cuayiivi miiⁿ ní Jesús yaa'ví yā discípulos ní caⁿa yā: Ndís'tiī cúúví ditiinú nī caati 'úú. Nguéé di'va'á nī.

²⁸ Tuu'mi ní Pedro nán'guεεcútaⁿa sa ní caⁿa sa: N'dií Señor, ndúúti chí n'diī caaⁿmaⁿ ntiīⁿnyúⁿ nī chí caⁿá naachi canee nī ní caacá cuaaⁿ vmnaaⁿ nuūⁿnīⁿyáⁿā.

²⁹ Jesús miiⁿ ní caⁿa yā chí yā: Pedro, cuchí di. Pedro miiⁿ ní nan'dáa sa na barco miiⁿ ní tucá'a sa ngiica sa cuaaⁿ vmnaaⁿ nuūⁿnīⁿ miiⁿ. Ní cueⁿe sa naachi canéé Jesús miiⁿ.

³⁰ Taachí Pedro miiⁿ n'diichi sa 'yúúné taaⁿ miiⁿ di'vá'a sa ní 'āā tucá'ā chεεchí sa nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ miiⁿ. Tuu'mi ní 'cái yiicu sa ní caⁿa sa: Señor, nadanguáⁿai nī 'úú.

³¹ Hora mííⁿ nūuⁿ, Jesús miiⁿ n'doó yā ta'a yā ní sta'á yā ta'a Pedro ní caⁿa yā chí yā Pedro: Dií saⁿā chí dúú'vīi i'téenu di, ¿de'ε cúúví chí nadi'uúví di staava yeⁿe di ní nguéé i'téenu di?

³² Ní taachí Jesús ndúúcu Pedro sndáa yā na barco miiⁿ, canee 'diiíⁿ 'yúúné mííⁿ.

³³ Tuu'mi ní discípulos chí snúuⁿ yā na barco miiⁿ ní ndaá yā nanááⁿ Jesús ní s'téenu yā 'iīⁿyāⁿ. Ní caⁿa yā: N'dií Jesús, cuaacu nííⁿnyúⁿ chí Daiya Ndyuūs n'diī.

*Jesús diíⁿ yā chí nduuvā yeⁿe 'iīⁿyāⁿ yeⁿe yáⁿā Genesaret
(Mr. 6.53-56)*

³⁴ Táachí ch'iinu cho'ó yā táámá lado yeⁿe nuūⁿnīⁿyáⁿā miiⁿ ní ndaá yā na yáⁿā Genesaret.

³⁵ 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yáⁿā miiⁿ taachi tuumicádínuuⁿ yā chí Jesús canéé yā miiⁿ, tuu'mi ní 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ caⁿá yā ní chí yā 'iīⁿyāⁿ yeⁿe núúⁿmáⁿ cuaaⁿ yáāⁿ n'gaiyāá chí snéé níⁿnuúⁿ chí Jesús canéé yā miiⁿ. Níicú 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ cándéε yā nducyaaca 'iīⁿyāⁿ chí ngíita yā nanááⁿ Jesús miiⁿ.

³⁶ Ní 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ di'cuútu yā Jesús miiⁿ chí 'cuáaⁿ yā chí 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ tuu'ví yā naachi n'déétií yeⁿe catecái yā. Ní nducyaaca 'iīⁿyāⁿ chí tuu'ví yā catecai Jesús miiⁿ ní nduuvā yeⁿe yā.

15

*Yeⁿe chí diíⁿ chí vεε nuuⁿndi yeⁿe 'iīⁿyāⁿ
(Mr. 7.1-23)*

¹ Tuu'mi ní duu'vi maestros chí ngi'cueeⁿ ley ndúúcu 'iīⁿyāⁿ fariseos chí chíicá yā yáāⁿ Jerusalén ndaá yā nanááⁿ Jesús miiⁿ, ní caⁿa yā chí yā 'iīⁿyāⁿ:

² ¿De'ε cúúví chí discípulos yeⁿe nī nguéé diíⁿ yā tan'dúúcā costumbre yeⁿe 'iīⁿyāⁿ ndiicúú? ¿De'ε cúúví chí nguéé inaaⁿnu yā ta'á yā taachi 'āā cuéé che'e yā pan?

³ Jesús nan'guεεcútaⁿa yā ní caⁿa yā chí yā 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ε cúúví chí ndís'tiī ní nguéé diíⁿ nī tan'dúúcā chí ngaⁿa ley yeⁿe Ndyuūs ní diíⁿ nī tan'dúúcā costumbre yeⁿe 'iīⁿyāⁿ ndiicúú?

4 Ti Ndyuūs ní ca'á yā ley ye'n'e yā ní ca'n'a yā: Díiⁿ nī honrar chiidá nī ndúúcu chεεcú nī. 'Ii'yāⁿ chi nguéé n'dáacā nga'n'a yā ye'n'e chiidá yā o ye'n'e chεεcú yā ní 'cuūvi yā.

5 Naati ndis'tiī ní nga'n'a nī chi 'āā du'ú nūuⁿ 'ii'yāⁿ chí caa'n'mán yā cuuvi yā chiidá yā ndúúcu chεεcú yā 'túicā: Nducuéⁿ'ē chí tee n'diī maaⁿ ní ca'á lado ye'n'é Ndyuūs caava ofrenda ye'n'e yā.

6 'Ii'yāⁿ 'āā ntéé idiīⁿ yā chí ne'n'é yā chíida yā ndúúcu chεεcú yā. 'Túicā caavā costumbre ye'n'é nī diīⁿ nī chí 'āā ntéé idichíⁱvē ley ye'n'é Ndyuūs ye'n'e yú.

7 Ndis'tiī 'uūvī naaⁿ 'uuvi cheendí nī. N'daācā ca'n'a profeta Isaías miiⁿ ye'n'é nī taachi ca'n'a sa ndíi vmnaaⁿ ní canéé nguūⁿ na libro ye'n'e Ndyuūs 'túica:

8 'Ii'yāⁿ s'uuⁿ ní i'téenu yā 'úú ndúúcu nduudu ye'n'e yā, naati staava ye'n'é yā ya'n'ai canee ye'n'é 'úú.

9 Nguéé de'ē vεε dichíⁱvē chí i'téenu yā 'úú, caati chí ngi'cueeⁿ yā ní ley ye'n'e sa'n'ā ye'n'e i'n'yeedí 'cūū nguéé ye'n'é Ndyuūs.

10 Jesús n'gai yā n'dee n'dái 'ii'yāⁿ chí ndaa yā nanáaⁿ yā. Ní ca'n'a yā chíi yā 'ii'yāⁿ s'eeⁿ: 'Caandivéeⁿ nī ní tuumicadínuuⁿ nī.

11 Nguéé tanducuéⁿ'ē chí nge'e sa'n'ā chí ndaā cheendi sa'n'ā idivaatí sa'n'ā naati nduudu chí ican'daā cheendi sa'n'ā, chíiⁿ chí diiⁿ chí véé nuūⁿndí ye'n'é sa'n'ā.

12 Tuu'mi ní discípulos ye'n'e Jesús ndaá yā nanáaⁿ yā ní ca'n'a yā chíi yā Jesús miiⁿ: ¿'Áá nguéé déenu nī chí 'ii'yāⁿ fariseos taachi chíiindiveéⁿ yā nduudú 'cūū nduuvi taáⁿ yā?

13 Naatí Jesús miiⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā ní ca'n'a yā: Taanduvéé yaāta chí nguéé chíichi Chiidá chí canéé yā na va'ai chεεti nguuvi canee chí tiicūu ndii díi'yú.

14 'Āā s'nééⁿ rá 'ii'yāⁿ s'eeⁿ chí tan'dúúca 'ii'yāⁿ chí ngueenááⁿ chí candéε yā táamá 'ii'yāⁿ chí ngueenááⁿ ndúúcu yā. Nduuti chí 'áámá 'ii'yāⁿ chí ngueenááⁿ candéε yā táamá 'ii'yāⁿ chí ngueenááⁿ ndúúcu yā, nduu 'uuvi yā cungeé nuúⁿ yā na yiivi yáⁿā.

15 Tuu'mi ní Pedro miiⁿ ní nan'guεεcútaⁿ'a sa ní ca'n'a sa chíi sa Jesús miiⁿ: Cúúví nī nús'uu de'ε né'é caā'n'māⁿ ejemplo 'cūū.

16 Jesús ca'n'a yā: ¿'Áá 'tiicá ntúūⁿ nguéé ituumicadínuuⁿ nī?

17 ¿'Áá nguéé ituumicadínuuⁿ nī chí tanducueⁿ'ē chí indaā cheendi sa'n'ā nge'n'e chεεti sa ní cungeé caaaⁿ ch'uvā'āi?

18 Naati nduudu chí ican'daa cheendi sa chí níngiica na staava ye'n'é sa, chuū idiīⁿ chí véé núúⁿndí ye'n'é sáⁿā.

19 Caati ye'n'e na staava ye'n'e 'ii'yāⁿ ngiicá dendú'ū chí nguéé n'dáacā chí inadicadínuuⁿ yā. Chuū ní inadicadínuúⁿ yā ye'n'é chí 'caā'n'nuⁿ yā 'ii'yāⁿ, ndúúcu ye'n'é chí ca'n'á yā ndúúcu isaⁿ'ā o n'daataá chí nguéé ye'n'e yā, ndúúcu chí n'diichí yā 'aama sa'n'ā o n'daataá chí duuchí vi'ī, ndúúcu ye'n'é chí ididuucú yā, ndúúcu ye'n'é chí testigo yā ní caa'n'máⁿ yā nduudu yaadi, ndúúcu ye'n'é chí caa'n'maⁿ taāⁿ yā contra ye'n'e Ndyuūs.

20 Dendú'u 'cūū chí idiīⁿ chí véé nuuⁿndí ye'n'é sa naati chí che'e sa taachi nguéé naaⁿni sa ta'a sa, chíiⁿ ní nguéé idinuunⁿdi sa.

Ye'n'e 'áámá n'daataá chí nguεε ye'n'e ndaata Israel ní i'téenu tá Jesús (Mr. 7.24-30)

21 Jesús chíicá yā ye'n'é yáāⁿ miiⁿ ní cue'n'e yā na yá'n'āa ye'n'e Tiro ndúúcu Sidón.

22 Cuin'dííchí nī. 'Áámá n'dáátāa ye'n'e yá'n'āa Canaán chí can'daā tá ye'n'e yāān vaacu tá. N'gaī yiicu tá ní nga'n'a tá ngii tá Jesús mii'n: N'díi Señor chí Daiya David, nnéé ya'ai 'iinu nī 'úú. 'Áámá espíritu ye'n'e yáá'n'guuinūu idindú'ū taaví tá'n'ā daiyā.

23 Jesús nguée nan'guεεcúta'n'a yā ye'n'ē tá. Tuu'mi ní discípułos ye'n'ē Jesús mii'n ndaā yā nanáa'n yā ní di'cuíitu yā Jesús ní ca'n'a yā chíi yā 'ii'n'yān: N'díi Jesús, díi'n ní despedir ye'n'ē ta ti tá'n'a 'cūū ní n'gaī tá cūchiitá cuaa' daami yú.

24 Jesús nan'guεεcúta'n'a yā ní ca'n'a yā: Dendyuūs dich'o'ó yā 'úú cucáāvā 'ii'n'yān ye'n'e Israel chí tan'dúúcā 'iiti cūūchī chí nindái, 'tiicá yā.

25 Tuu'mi ní ta'n'ā mii'n ndaā ta nanáa'n Jesús ní chiintii'ya tá ní ca'n'a tá chíi tá 'ii'n'yān: N'díi Señor, cunneé nī 'úú.

26 Jesús mii'n ní nan'guεεcúta'n'á yā ye'n'ē tá ní ca'n'a yā chíi yā tá'n'ā: Nguée n'daācā chí divíi pan ye'n'ē daiyā 'nū ní ca'á chí che'e 'yaānā.

27 Tá'n'ā mii'n ní ca'n'ā ta: 'Tíicā Señor, naati 'yāanā mii'n ng'e'ē tī ye'n'ē cheeyéē chí ngéē ye'n'ē na mesa ye'n'ē 'iiví tī.

28 Tuu'mi ní Jesús mii'n nan'guεεcúta'n'a yā ní ca'n'a yā chíi yā tá'n'ā: Díi n'daataá, dé'ε chúúca ch'εεte vaadi i'téénú ye'n'ē di. Cuuvi ndúúcu di tan'dúúcā chí ne'n'ē di. Daiya tá mii'n ní hora míi'n nūu'nduuva ye'n'ē ta.

Jesús idií'n yā chí nduūvā ye'n'e 'yaa'n n'dai 'ii'n'yān

29 Jesús chíicá yā ye'n'ē yá'n'āa mii'n ní ndaā yā 'diituú nuū'nī'n'yā'n'ā Galilea. Cuayiivi ní cuchée yā ná yiicū mii'n ní ch'iīndi yā.

30 Nééne 'yaa'n 'ii'n'yān ndaā nii'nuu'n yā nanáa'n Jesús mii'n ní ndée yā 'ii'n'yān chí ngaā yó'ōo, ndúúcu 'ii'n'yān chí ngeenáa'n, ndúúcu 'ii'n'yān 'díi'mī, ndúúcu 'ii'n'yān chí ló'ó ta'á yā o ca'a yā, ndúúcu 'yaa'n n'dái 'ii'n'yān chí véé cá tanán'ā ca'ai chí ndíi yā. Ní s'neen yā 'ii'n'yān s'een nanáa'n Jesús mii'n. Ní Jesús díi'n yā chí nduūvā ye'n'e 'ii'n'yān s'een.

31 Nducyááca 'ii'n'yān che'n'e yiinú yā taachí n'diichi yā chí 'ii'n'yān 'díi'mī ní ngii nga'n'a, ní 'ii'n'yān chí ló'ó ta'á yā o ca'a yā nduuva ye'n'e yā, ní 'ii'n'yān chí nguée ngii ngiicá, ngiica yā; ní 'ii'n'yān ngeenáa'n, inaa' yā; ní tucá'a yā ca'n'a yā: De'ε chúúca ch'εεte Ndyuūs ye'n'e 'ii'n'yān Israel.

Jesús ca'a yā chí che'e cuūu' mil 'ii'n'yān

(Mr. 8.1-10)

32 Jesús 'caí yā discípułos ye'n'ē yā ní ca'n'a yā chíi yā discípułos: Ya'ái cáāvā 'ii'n'yān s'tíi tī 'āā 'iīnū nguuví snée yā nduucú ní 'muu' ní nguée de'ε vεε chí che'e yā. Nguée ne'n'ē nadicho'ó 'ii'n'yān chí nguée che'e yā. 'Áatīi cuuvi cúunu yā cuaa'n cyúúní chí ná'n'a yā.

33 Tuu'mi ní discípułos ye'n'e yā ca'n'a yā chíi yā Jesús: ¿Tíi cá'n'a 'nū nguai 'nū pan chí n'dee n'dái chí che'é nducyaaca 'iis'tíi na lugar 'cūū naachi nguεε ch'εεtinéé 'ii'n'yān?

34 Jesús ca'n'a yā chíi yā discípułos: ¿'Áá 'yaa'n ca pan ye'n'ē nī vεε? Discípułos ca'n'a yā: Ndeēchē panes ndúúcu n'duuví 'yaācā n'gaiyāā vεε.

35 Jesús ca'a yā orden 'ii'n'yān s'een chí 'cuεεtē yā na yá'n'āa mii'n.

36 Tuu'mi ní Jesús sta'á yā ndu'ū ndeēchē panes mii'n ndúúcu 'yaācā mii'n. Ní ca'a yā gracias Ndyuūs cáāvā panes mii'n. Ní n'dee yā panes mii'n ní ca'a yā discípułos ye'n'e yā. Ní discípułos ní ca'a yā 'ii'n'yān chí snéé mii'n.

37 Nducyááca yā che'e yā ní chíitu 'ii'n'yān. Discípułos ní nān'guaān yā chí nángaāva ní chíitu tá ndeēchē 'cuéētēε.

38 'Ii'nyān chí che'e yā mii' ní taandu cuūuⁿ mil ngii sá'ā. Nguéé diduuche yā n'daataá ndíi nguéé ndúú da'caīyāa.

39 Tuu'mi ní Jesús yaa'ví yā 'ii'nyān s'ee'n chí cuna'ná yā. Ní Jesús ndaá yā na barco mii' ní cue'n'e yā na yá'n'āa ye'n'e Magdala.

16

'Ii'nyān s'ee'n ngiica yā vaadī n'giinu
(Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)

1 'Ii'nyān fariseos ndúúcu 'ii'nyān saduceos ndaá yā nanáán Jesús chí ne'n'e n'diichínee'n yā Jesús. Ní chiica yā Jesús 'áámá vaadī n'giinu ye'n'e va'ai cheeti nguuvi.

2 Naati Jesús nan'guεεcúta'n'a yā ye'n'e 'ii'nyān s'ee'n ní ca'n'a yā: Taachí ngii chíinū ní nanguuvi ní ndíi cuá'āa, ndís'tiī ní nga'ná nī chí n'dáacā diīn tiempo.

3 Ní cuáán ná nguεtyaaⁿ taachí meēⁿ ngii cuá'aá, ndís'tiī nga'n'a nī chí nguéé n'dáacā diīn tiempo maa'n. Ndis'tiī 'uūvi naa'n 'uūvi cheendi nī chí déénu nī de'ē chí cúví ye'n'e nanguuvi naati nguéé tuumicadínnuuⁿ nī de'ē chí cuuvi tiempo 'cūū ndúúcu señales chí inaa'n nī.

4 'Ii'nyān chí cunncaā idiīn yā ndúúcu 'ii'nyān chí nguéé i'téénu yā Ndyuūs 'ii'nyān mii'n'éne yā snaa'n yā 'áámá vaadī n'giinu naati señal mii'n nguéé ndaāca yā. Dámaāa'n cánéé señal ye'n'e profeta Jonás chí ndíi cuaa'n vmnaa'n chí canéé nguu'n na libro ye'n'e Ndyuūs. Jesús s'née'n yā 'ii'nyān s'ee'n ní cue'n'e yā.

Levadura ye'n'e 'ii'nyān fariseos
(Mr. 8.14-21)

5 Discípulos ye'n'e Jesús ndaá yā táámá lado ye'n'e nuū'nīn'yá'n'ā ní chinaán yā chí cāndεε yā pan.

6 Jesús ca'a yā chíi yā 'ii'nyān s'ee'n: Cundéē ndís'tiī cuidado ye'n'e levadura ye'n'e 'ii'nyān fariseos ndúúcu 'ii'nyān saduceos ní levadura mii'n ní chíi'n chí chí'cuee'n yā.

7 Discípulos ní tuca'á yā ca'n'a yā nguaa'n maa'n yā. ¿'Áa chí nguéé ndεε yú pan chíi'n chí 'tíicā nga'n'a yā?

8 Jesús mii'n tuumicadínnuuⁿ yā ye'n'e chí inadicadínnūuⁿ discípulos ní ca'n'a yā chíi yā discípulos: ¿De'ē cúví chí inadicadínnuuⁿ nī 'túúcā na staava ye'n'e nī chí cáávā chí nguéé ndεε nī pan? Ndis'tiī ní dúú'vii i'téénu nī.

9 ¿'Áa nguéé ituumicadínnuuⁿ nī, ndii nguεε ndúú inan'gaacú nī ye'n'e nyu'u panes chí che'e nyu'u mil sa'n'ā? ni ¿'áá n'deēe 'cuéētεε ca panes nángaāva?

10 ¿'Áa ndíi nguéé nduu inan'gaacú nī ye'n'e ndεēchē panes chí che'e cuūuⁿ mil sa'n'ā? ni ¿'áá n'deēe 'cuéētεε ca panes nángaāva?

11 ¿De'e cuuvi chí nguεε ituumicadínnuuⁿ nī chí nguéé cáávā pan mii'n chí ca'n'á chí cundεε nī cuidado ye'n'e levadura ye'n'e 'ii'nyān fariseos ndúúcu 'ii'nyān saduceos?

12 Tuu'mi ní discípulos tuumicadínnuuⁿ yā chí Jesús mii'n nguéé ca'n'a yā chíi yā chí discípulos nguéé cundεε yā cuidado ye'n'e levadura ye'n'e pan ti ye'n'e chí chí'cuee'n 'ii'nyān fariseos ndúúcu 'ii'nyān saduceos.

Pedro mii'n ca'n'a sa nduudu cuaacu chí Jesús chí Cristo yā
(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

13 Jesús ndaá yā ye'n'e yá'n'āa ye'n'e Cesarea ye'n'e yá'n'āa ye'n'e Filipino ní itinguuneén yā discípulos ye'n'e yā ní ca'n'a yā: ¿Du'ú 'úú nga'n'a 'ii'nyān ye'n'e 'úú chí Sa'n'á chí Daiya Dendyuūs 'úú?

14 Discípulos ní ca'n'a yā: Ná'n'a yā ní nga'n'a yā chí díí chí Juan chí chεεdinuū'nīn' díí. Ná'n'a yā ní nga'n'a yā chí díí chí profeta Elías mii'n díí. Níicú ná'n'a yā ní nga'n'a yā chí díí profeta Jeremías o 'āā du'ú nūu'n profeta.

15 Jesús ca'n'a yā chíi yā discípulos: ¿Du'ú 'úú nga'n'a ndís'tií?

16 Simón Pedro mii'n nan'guεεcúta'n'a sa ní ca'n'a sa: N'dií ní Cristo chí Daiya Dendyuūs chí cánduuchí cue'n'e daā'n'ma'n.

17 Tuu'mi ní Jesús mii'n nan'guεεcúta'n'a yā ye'n'e sa ní ca'n'a yā: De'ē chúúcā n'dai díi Simón, daiya Jonás, ti 'úú nguεé ch'i'n'í díi ndii nguεε nduu táámá 'i'n'yā'n, naati Chiidá chí canée yā ná va'ai chεeti nguuvu ch'i'n'í yā díi.

18 'Úú ntúū'n nga'n'á ngíi díi chí díi ní nguuvu Pedro díi ní nguuvu di ne'n'e caa'n'ma'n tuūu. Ní vmnaa'n 'áámá tuūu ch'εεt'ε' cūū chí ne'n'e caa'n'ma'n Cristo, ní 'úú din'dai yaācū ye'n'é. Ní ndíí mar 'áámá poder ye'n'e yáā'n'guiinūu'n nguεé cuuvi din'nú'u tuūu mii'n.

19 'Úú téé díi, Pedro, poder tan'dúúcā chí téé díi llaves ye'n'e va'ai chεeti nguuvu ye'n'e naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā 'tíicā díi'n. Ní tanducué'n'ē chí cachíichí dí na i'n'yee'dí 'cūū cuchíichí ntúū'n ná va'ai chεeti nguuvu. Ní tanducué'n'ē chí n'gúú'u dí na i'n'yee'dí 'cūū 'cuaā'n ntúū'n ná va'ai chεeti nguuvu.

20 Tuu'mi ní Jesús ca'á yā chíi yā discípulos ye'n'e yā chí nguεé caa'n'ma'n yā cuuvi yā mar 'áámá 'i'n'yā'n chí Jesús mii'n chí Cristo yā.

*Jesús ca'n'a yā chí canee chí 'cuūvi yā
(Mr. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27)*

21 Tuu'mi ní Jesús mii'n tucá'a yā chí 'cuee'n yā discípulos ye'n'e yā. 'Úú cánéé chí ca'n'á na yāā'n Jerusalén ní cánéé chí 'cueenu taaví cuuvi nééné n'deēe dendu'ú ye'n'é 'i'n'yā'n ndiicúú chí nga'n'ā ntii'nyu'n ye'n'e yaācū mii'n, ndúúcū chíiduú n'gεεt'ε, ndúúcū ye'n'e maestros ye'n'e ley. Cuayiivi ní 'i'n'yā'n s'ee'n 'caa'n'nú'n yā 'úú. Ní 'cuūví. Ndiichi ndii 'íínú nguuvu ní 'úú nduúchí ye'n'e nguaa'n tiná'n'ā.

22 Tuu'mi ní Pedro mii'n ní cue'n'e sa ndúúcū Jesús 'áámá lado ní ca'n'a sa chíi sa Jesús: N'dií Señor, nguεé 'cuāā'n nī Ndyuūs 'iivi yú ndii mar 'áámá naa'n chí cuuvi chuū ndúúcū ní.

23 Jesús nan'guεεcúta'n'a yā ye'n'e Pedro mii'n ní ca'n'a yā chíi yā sa'n'ā: Diví dí nanaá'n, díi chí tan'dúúcā yáā'n'guiinūu'n. Díi ní nguεé nadicádíínuu'n dí tan'dúúcā Ndyuūs nadicádíínuu'n yā ti nadicádíínuu'n dí ye'n'e dendú'ú ye'n'e i'n'yee'dí cūū.

24 Tuu'mi ní Jesús ca'n'a yā chíi yā discípulos ye'n'e yā: Nduuti chí 'áámá 'i'n'yā'n ne'n'e yā ca'n'á yā nduucú, canée chí cu'nee'n maán yā tanducué'n'ē dendu'ú chí véé ye'n'e yā ní cuta'á yā cruz ye'n'e yā chí tan'dúúcā chí 'cueenu taaví yā cuuvi cucáávā 'úú. Ní 'íicú ca'n'a yā nduucú.

25 Tí nducyáácá 'i'n'yā'n chí ne'n'e yā nadanguá'n'ai maán yā vida ye'n'e yā na i'n'yee'dí 'cūū ní dindai yā táámá vida ye'n'e yā nanaá'n Ndyuūs. Ní nducyáácá 'i'n'yā'n chí dindai yā vida ye'n'e yā cucáávā 'úú ní nandaācá yā táámá vida ye'n'e yā nanaá'n Ndyuūs.

26 ¿De'ε dichíí'vε ye'n'e sa'n'ā ndúúti chí díi sa ganar nducué'n'ē chí véé núú'má'n i'n'yee'dí 'cūū ní dindai sa alma ye'n'e sa? ¿'Áá n'deēe cuuvi nadíí'vε sa 'áámá 'i'n'yā'n cucáávā alma ye'n'e sa?

27 Naati 'úú chí Sa'n'á chí Daiya Dendyuūs 'úú ní ndaá ndúúcū deεve ch'εete n'dai ye'n'e Chiidá chí canée yā na va'ai chεeti nguuvu. Ní ndaá ndúúcū ángeles

yeⁿé. Tuuⁿmi ní 'úú dííⁿ chí nadííⁿve caⁿ'áámá caⁿ'áámá yā tuunu tuunu ca chí ndííⁿ yā.

²⁸ Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngíí ndísⁿtií chí véé náⁿ'a ní chí snée ní 'muuⁿ chí nguéé 'cuúvi ní taanduⁿvéé ndíí snaaⁿ ní Saⁿ'a chí Daiya Dendyuūs ndaa sá chí caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyuⁿ sa yeⁿ'e tanducuéⁿē.

17

Jesús n'dáaⁿ yā cuerpo yeⁿ'e maaⁿ yā
(Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36)

¹ Chó'ōo jaāⁿ nguuvi, ní Jesús candéε yā Pedro ndúúⁿcū Jacobo ndúúⁿcū Juan chí 'díinū Jacobo. Ní Jesús cueⁿ'é yā ndúúⁿcū saⁿ'á s'eeⁿ na 'áámá yīicū yaacu.

² Ní Jesús n'dáaⁿ yā cuerpo yeⁿ'e maáⁿ yā nanááⁿ saⁿ'á s'eeⁿ. Ní chíⁿ'gai naaⁿ yā tan'dúúⁿcā 'yáⁿ'á 'iicu catecai yā ní nduuvi cuéε tan'dúúⁿcā deεve.

³ Cuin'diichí ní. Tuuⁿ'mí nūⁿ che'enaāⁿ Moisés ndúúⁿcū profeta Elías. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí n'díí ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ ní nddeé yā ndúúⁿcū Jesús miiⁿ.

⁴ Tuuⁿ'mí ní Pedro caⁿ'a sá chíi sa Jesús: Señor, de'ε chúúⁿcā n'dáacā yeⁿ'e yú chí 'cuεⁿtinée yú 'muuⁿ. Ndúúⁿti chí neⁿ'é ní din'dai 'nū ná 'iīnū va'ai n'gaiyāá, 'áámá ní yeⁿ'é n'diī, táámá ní yeⁿ'e Moisés, táámá ní yeⁿ'e profeta Elías.

⁵ Taachí Pedro ngaⁿ'a sá chuū, 'áámá meēⁿ cuéε chí ngii yáⁿ'āa ndii sn'díí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní discípulos ch'iīndiveéⁿ yā 'áámá nduudu ná meēⁿ miiⁿ chí ngaⁿ'ā: Sáⁿ'a cūū Daiyá chí neⁿ'e taaví ní yeenú cáāvā sáⁿ'a 'cūū. 'Cuⁿ'neeⁿ veéⁿ ní yeⁿ'ē sa.

⁶ Taachí discípulos ch'iīndiveéⁿ yā nduudu 'cūū candiitín'dii yā ní dii'yaa n'dái yā chíi.

⁷ Tuuⁿ'mí ní Jesús miiⁿ ndaa niiⁿnuúⁿ yā ní tuuⁿ'ví yā discípulos ní caⁿ'a yā: Nducueeⁿ ní. Nguéé 'va'a ní.

⁸ Taachí nducueeⁿ discípulos 'āā ntéé n'diichí yā du'u véε caati 'āā dámaāⁿ Jesús miiⁿ n'diichí yā.

⁹ Taachi nangua'á yā yeⁿ'e yīicū miiⁿ ní na yúúⁿí naachí cunaⁿ'a yā, Jesús caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé cuuvi yā mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e chí n'diichí yā ndíí taachi Saⁿ'ā chí Daiya Ndyuūs nduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā.

¹⁰ Tuuⁿ'mí ní discípulos ntiinguunéeⁿ yā Jesús ní caⁿ'a yā: ¿De'ε cúúví chí ngaⁿ'a maestros yeⁿ'e ley chí canée chí profeta Elías miiⁿ nndaa sa vmnaaⁿ?

¹¹ Jesús miiⁿ nán'guεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā chíi yā discípulos: Cuaacu níⁿnyúⁿ profeta Elías miiⁿ nndaá sá vmnááⁿ vmnaaⁿ ní 'cuundiyaāⁿ sa tanducuéⁿē.

¹² Naati 'úú ní ngaⁿ'á ngíí ndísⁿtií chí profeta Elías miiⁿ ní 'āā ndaá yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ nguéé tuumicadínuuⁿ yā yeⁿ'e yā du'u chí Elías miiⁿ naati dííⁿ yā ndúúⁿcū Elías miiⁿ tan'dúúⁿcā chí neⁿ'e yā ní n'geenu sá ngii. 'Tiicá ntúūⁿ Saⁿ'ā chí Daiyá Ndyuūs 'cueenu sá cuuvi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ.

¹³ Tuuⁿ'mí ní discípulos tuumicadínuuⁿ yā chí Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā discípulos yeⁿ'e Juan chí cheédínuūⁿnīⁿ.

Jesús idiíⁿ yā chí nduūⁿvā yeⁿ'e 'áámá saⁿ'ā 'dííⁿ chí ndii sa ataques
(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)

¹⁴ Taachí ndaá Jesús ndúúⁿcū discípulos yeⁿ'e yā naachi snée n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ, tuuⁿ'mí ní ndaa 'áámá saⁿ'ā nanááⁿ Jesús ní chíintiiⁿ'ya sá ní caⁿ'a sá:

¹⁵ Señor, nnéeⁿ ya'ai 'iīnú ní daiyá ti sta'a ataques daiyá ní neenē n'geenu sá ngii. Néénē n'dee cuúvi in'dáa nuūⁿ sa na yaⁿ'ā ní 'āā neenē n'deē cuúví chí in'dáa nuūⁿ sa nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ.

16 Ní 'āā chi nguú sa'n'ā nanáán discipulos ye'n'e ní naati nguéé ngii díín yā chi nduúvā ye'n'e sa.

17 Jesús nan'guεεcúta'n'a yā ní ca'n'a yā chii yā sa'n'ā: Ndis'tií 'ii'n'yān chi nguεε i'téenu ní ndíí nguéé ndúú idii'n n'daacá ní. ¿'Áá 'naa' tiempo cánéé chi cunee ndúúcu ní? ¿'Áá 'naa' cucheé ndúúcu ndis'tií? Candéé ní 'muu' sa'n'ā 'díín.

18 Jesús mii'n yaa'vi nee'n yā espíritu ye'n'e yáán'nguiinūn ní espíritu mii'n nan'dáa ye'n'e sa'n'ā 'díín mii'n ní tuu'mí nūn ndúúvā ye'n'e sa.

19 Tuu'mí ní discipulos ní ndaa yā nanáán Jesús na 'áámá lado naachi nguéé snéé 'ii'n'yān ní ca'n'a yā chii yā Jesús: ¿De'ē cúúví chí nús'uú nguéé chí tun'dáa 'nū espíritu ye'n'e yáán'nguiinūn mii'n ye'n'e sa'n'ā 'díí?

20 Jesús mii'n ní ca'n'a yā chii yā discipulos: Nguéé ch'εεte vaadi i'téenu ye'n'e ní. Cuaacu ní'nnyú'n nga'n'á ngii ndis'tií chí nduuti chí véé vaadi i'téenu ye'n'e ní ní tan'dúúcā 'áámá duuti ye'n'é yíivē ntíi'yaá chí 'líín ca cuuvi ní yíicū 'cúú: Yíicū, cuví ndii 'muu' ní cué'n'é ndíí taama lugar. Ní yíicū ní ca'n'ā. Tanducué'n'é cuuvi díín ní nduuti chí cuaacu chí i'téenu ní.

21 Naati tanducué'n'é espíritu ye'n'e yáán'nguiinūn chí 'túúca nguéé nan'daā ye'n'e 'ii'n'yān chí 'tíicá nūn caati dámaān ndúúcu chí nga'n'angua'a yā ndúúcu chí nguεε 'āā ca'dii'nú'n yā nguuvi chí nga'n'angua'a yā.

Jesús ca'n'a ntuún yā táámá ye'n'é chí 'cuúvi yā
(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)

22 Taachi 'ii'n'yān s'ee'n snéé yā na yán'āa Galilea Jesús ca'n'a yā chii yā discipulos ye'n'e yā: Sa'n'ā chí Daiya Ndyuūs ní 'ii'n'yān canéé chí ca'a yā sa'n'ā na tá'ā 'ii'n'yān.

23 Ní 'ii'n'yān 'caan'nu'n yā sa'n'ā mii'n naati sa'n'a mii'n ndii chíín ndii 'íínú nguuvi nduuchi sa ye'n'e nguaa'n tinán'ā. Discipulos ní s'nee'n ndaachi yíinú yā.

Ye'n'é chí nadíí'vε yā ye'n'é yáacū templo

24 Taachí ndaa Jesús ndúúcu discipulos ye'n'e yā na yáán Capernaum, 'ii'n'yān s'ee'n chí indaaca tuumí ye'n'e yaacū templo ní ndaa yā nanáán Pedro mii'n. Ní ca'n'a yā chii yā sa'n'ā: ¿'Áá nguéé nadíí'vε maestro ye'n'é ní tuúmí chí cáávā ye'n'é yaacū templo?

25 Pedro mii'n ní ca'n'ā sa chí 'tíicā va. Taachí s'ndaa yā va'ai ye'n'e sa Jesús mii'n ca'n'a yā ndúúcu Pedro: ¿Táácā chí ngíí ye'n'e di, díí Simón Pedro? ¿Du'ú nadíí'vε impuestos ye'n'é yán'āa nanáán reyes ye'n'é i'n'yee'dí 'cúú? ¿'Áá daiya 'ii'n'yān ye'n'e yán'āa naachi rey nga'n'a ntíin'yú'n yā nadíí'vε sa o 'ii'n'yān chí cucii táámá lado?

26 Pedro mii'n nan'guεεcúta'n'a sa ní ca'n'a sa chii sa Jesús: 'Ii'n'yān chí chiica táámá lado nadíí'vε yā. Jesús ca'n'a yā chii yā Pedro: Daiya 'ii'n'yān ye'n'e yán'āa naachi rey nga'n'a ntíin'yú'n yā mii'n ní nguéé canéé chí nadíí'vε sa.

27 Nguéé ne'n'e yú chí nduuvi taa'n yā. Maa'n ní cué'n'e di ná nuún'ni'n'yán'ā ní ca'nuu' di 'áámá gancho ye'n'é 'yaacā nguaa'n nuún'ni'n. 'Yaacā chí ndaacā di vmnán' vmnaa'n cutá'a di ní nn'guaa'n di cheendí tí. Míín ní ndaacā di 'aama tuúmí. Ndúúcu tuúmí mii'n ní ca'n'a di cá'a di ye'n'é 'úú ndúúcu ye'n'e maa'n di chí nadíí'vε yú ye'n'e yaacū templo.

¹ Nguuvi míⁿ discípulos yeⁿe Jesús ndaa yā nanáaⁿ yā ní caⁿ'a yā chii yā Jesús: N'dií Jesús, ¿du'u cá chi ch'εεε cá naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiinyuⁿ yā na va'ai chεεti nguuví?

² Jesús 'cai yā 'áámá saⁿ'ā lííⁿ ní ch'ííndi yā saⁿ'ā lííⁿ náávtaⁿ'a yeⁿe discípulos.

³ Ní caⁿ'a yā: Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngí ndís'tií. Nduúti chí ndís'tií nguéé dííⁿ ní tan'dúúca 'áámá saⁿ'ā lííⁿ nguéé cuuvi ndaa ní naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiinyuⁿ yā na va'ai chεεti nguuvi.

⁴ Tíicā 'āā du'ú nūⁿ 'iiⁿyāⁿ chí ndiicúⁿ maáⁿ yā tan'dúúca saⁿ'a lííⁿ 'cūū, 'iiⁿyāⁿ 'cūū chí ch'εεε ca yā naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiinyuⁿ yā na va'ai chεεti nguuvi.

⁵ 'Āā du'ú nūⁿ 'iiⁿyāⁿ chí 'cuaáⁿ yā 'áámá saⁿ'ā lííⁿ ndúúcū chí duuchí, tuu'mi ní 'cuaáⁿ yā 'úú.

Dendu'ū chí idiíⁿ chí 'iiⁿyāⁿ dinuuⁿndi yā

(Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2)

⁶ Ní caⁿ'a Jesús: 'Āā du'ú nūⁿ 'iiⁿyāⁿ chí dííⁿ yā chí 'áámá chεε chí n'gaiyāá chí i'téenu yā 'úú dinuuⁿndi yā n'daācā ca cáávā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cāchiichí yā 'áámá tuūu yúúúú chí íngúú 'iiⁿyāⁿ na daandú yā ní canuúⁿ yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ naachi yāanūⁿ yeⁿe nuūⁿnīⁿyāⁿ'ā ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ cun'dáá nuúⁿ yā.

⁷ De'ε chúúcā ndaachí yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū cáávā dendu'ū chí 'túúca chí dííⁿ chí cuuvá yā na nuuⁿndi. 'Āā véé nūⁿ cosas chí 'tíicā naati de'ε chúúcā ndaachí yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí dííⁿ yā chí táámá 'iiⁿyāⁿ cuuva yā na nuuⁿndi.

⁸ Ní nduuti chí ta'a di o ca'a di idiíⁿ chí dinuuⁿndi ní, 'caacá ní ta'a di o ca'a di ní diví di. N'dáacā ca chí ndaa di ló'ó ta'a di o ló'ó ca'a di na vida cueⁿe daāⁿmaⁿ ní nguéé chí caⁿ'a di ndúúcū 'uūvi ta'a di o nduu 'uūvi ca'a di na infierno naachí nguuchi yaⁿ'ā chí 'áámá cūnee.

⁹ Nduutí chí nduutináⁿ di idiíⁿ chí idinuuⁿndi di, tun'dáa di ní diví di. N'daācā ca chí cunee di ndúúcū 'áámá nduutináⁿ di nguéé ti chí cunee di ndúúcū nduu 'uūvi nduutináⁿ di ní caⁿ'a di ná nguuchi yaⁿ'ā chí 'áámá cānee cueⁿe daāⁿmaⁿ.

'Áámá ejemplo yeⁿe 'iiti cuūchí chí nindái

(Lc. 15.3-7)

¹⁰ Ní caⁿ'a Jesús: Tandii ra dííⁿ ní ndúúcū mar 'áámá da'caiyāa n'gaiyāá ní dííⁿ ní chí cuuvi dinuuⁿndi ní. Nguéé cunncaā dííⁿ ní yeⁿ'ē ti 'úú ngaⁿ'á ngí ndís'tií chí ángeles yeⁿ'ē da'caiyāá snée yā ná va'ai chεεti nguuvi nanááⁿ Chiidá ní Inaaⁿ yā cucáávā da'caiyāá.

¹¹ Tí Saⁿ'ā Daiyá Ndyuūs miiⁿ ní ndaa sa chí nadinguáⁿ ai sa chííⁿ chí nindái.

¹² ¿De'ē inadicádiinuⁿ ndís'tií? Nduuti chí 'áámá saⁿ'ā véé 'áámá ciento 'iiti cuūchí yeⁿ'ē sa ní cuuvi ndái 'áámá tí ¿'áá nguéé cū'heeⁿ sa 'iiti chí cuūⁿ ngeεcú ndítiiⁿ'yuⁿ cuúⁿ tí ní caⁿ'a sa cuááⁿ yīcū miiⁿ ní cun'nuuⁿ sa 'áámá 'iiti chí nindái miiⁿ.

¹³ Nduúti chí ndaācā sa 'iiti, cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngí ndís'tií ti yeenú taavi sa cáávā 'iiti chí nindai nguéé ti ndu'ū chí cuūⁿ ngeεcú ndítiiⁿ'yuⁿ cuúⁿ tí chí nguéé chí nindái tí.

¹⁴ Tíicā Chiidá yú chí canée yā ná va'ai chεεti nguuvi nguéé neⁿ'e yā chí mar 'áámá chí n'gaiyāá s'ūⁿ cuuvi ndái.

'Iiⁿyāⁿ canee chí nadich'εεcú yā yeⁿ'ē ví'i

(Lc. 17.3)

15 *Tiicá ntúūn* ngaⁿá ngii ndís'tiī: Ndúúti chi 'dínū di diiⁿ sa chi nguéé n'daacā ndúúcu di, cueⁿe di ní ndee di ndúúcu sa nguaaⁿ maáⁿ nī yeⁿe chi nguéé n'daacā chi diiⁿ sa. Nduuti chí cu'neeⁿ veeⁿ sa yeⁿe di, 'āā nan'dáā n'dái di ndúúcu 'dínū di.

16 Naati nduuti chí nguéé cu'neeⁿ veeⁿ sa yeⁿe di 'cuai di ná 'uūvi o 'iīnu 'iīn'yāⁿ. Ní chíi yā na 'uūvi yā o na 'iīnu yā chí 'caandiveéⁿ yā tanducuéⁿē chí caaⁿmaⁿ di ní véé testigos yeⁿé di tan'dúúca chí canéé nguūⁿ na ley.

17 Ndúúti chí 'dínū di nguéé cu'nēēⁿ veeⁿ sa yeⁿé yā ndúúcu yeⁿe di cúúví dí 'iīn'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiīnyúⁿ yā yeⁿé 'iīn'yāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs. Ndúúti chí 'dínū di miiⁿ nguéé cu'nēēⁿ veeⁿ sa yeⁿé 'iīn'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiīnyúⁿ yā yeⁿe 'iīn'yāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs, cu'neeⁿ di 'dínū di tan'dúúca 'áámá 'iīn'yāⁿ ndiica yāⁿái chí nguéé yeⁿé ndaata yeⁿe di o tan'dúúca chí 'aama saⁿā chí inn'guéé sa yeⁿé yāⁿā.

18 Cuaacu nínyúⁿ ngaⁿá ngii ndís'tiī: Tanducuéⁿē chí nguéé 'cuaaⁿ nī chí 'iīn'yāⁿ diiⁿ yā na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū Ndyuūs chí canéé ná va'ai chēeti nguuvi nguéé 'cuaaⁿ ntuúⁿ yā. Tanducuéⁿē chí 'cuáaⁿ nī chí 'iīn'yāⁿ diiⁿ yā na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū Ndyuūs chí canéé ná va'ai chēeti nguuvi 'cuaaⁿ ntuúⁿ yā.

19 Taama vmnéⁿēe ngaⁿá ngii ndís'tiī: Nduuti chí ná 'uūvi ndís'tiī nduuvidaama nī ná yāⁿāa 'cūū yeⁿe 'āā de'é nūuⁿ chí caacá nī yeⁿé Chiidá chí canéé yā na va'ai chēeti nguuvi, Chiidá téé yā ndís'tiī.

20 Tiī naachí snéé 'uūvi o 'iīnu 'iīn'yāⁿ chí nduuvidaama yā cucáāvā chí duuchí, miiⁿ canéé nduucú yā.

21 Tuu'mi ní ndaā Pedro miiⁿ nanááⁿ Jesús ní caⁿ'a yā chíi yā 'iīn'yāⁿ: N'dií Señor, ¿'áá n'deēe cuūví canéé chí nádich'eécú yeⁿé 'dīnū chí nguéé n'daacā idiīⁿ sa nduucú? ¿'Áá ndēechē cuūví?

22 Jesús caⁿ'a yā chíi yā Pedro: Nguéé ngaⁿ'á ngii dii chí ndēechē cuuvi tiī 'iīnū ngēecu ndiichi veces chí ndēechē ngaⁿ'á ngii dii.

Ndúú 'uūvi 'iīn'yāⁿ chí sn'diicu yā

23 Ní caⁿ'a Jesús: 'Tiicā naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiīnyúⁿ yā ná va'ai chēeti nguuvi ní tan'dúúca 'áámá rey chí neⁿe yā tun'dáa yā cuenta ndúúcu mozos yeⁿé yā.

24 Taachí neⁿe yā tuca'a yā tun'daa yā cuenta, candéé yā 'áámá mozo yeⁿé rey nanáaⁿ yā chí can'diicu sa n'dee n'dái mil tuūmī.

25 Mozo miiⁿ ní nguéé cuuvi diiⁿ sá nadí'vē sa. Tuu'mi ní rey chí 'iivi sa caⁿ'a yā chíi yā táámá mozo miiⁿ chí n'diicui sa mozo ndúúcu n'daatáa yeⁿé sa ndúúcu daiya sa ndúúcu tanducuéⁿē chí véé yeⁿé sa ní nadí'vē mozo miiⁿ chí can'diicu sa yeⁿé yā.

26 Tuu'mi ní mozo miiⁿ candiitin'díi sa nanááⁿ 'iivi sa ní di'cuítu sa 'iīn'yāⁿ ní caⁿ'a sa chíi sa 'iīn'yāⁿ: N'dií Señor, cunee ngíínū nī 'áámá tiempo ní 'úú ní nadí'vé tanducuéⁿē yeⁿé nī.

27 'Iivi sa miiⁿ ní nneé ya'ai 'iīnu yā saⁿā ní caⁿ'a yā chíi yā saⁿā: Cunaⁿā di ní 'āā ntéé cun'diicū di yeⁿé.

28 Sáⁿa 'cūū cúinaⁿ'a sa ní nan'daā sa ní ndaacā sa mozo chí daama idiīⁿ sa ntiīnyuⁿ ndúúcu sa. Táámá mozo miiⁿ can'diicu ntúūⁿ sa 'aama ciento tuūmī yeⁿé sa. Ní mozo miiⁿ chitaⁿ'a sa daandu sáⁿā miiⁿ ní tucá'a sa chíi sa yaācū sa ní caⁿ'a sa: Nadí'vē di chí can'diicu di.

29 Tuu'mi ní mozo miiⁿ candiitin'díi sa nanáaⁿ sa ní caⁿ'a sa chíi sa: Cunee ngíínū dí 'téé ní nadii'vé yeⁿé di.

30 Naati sa'nā miiⁿ ngu'éé 'cuūⁿ sa. Che'n'e sa chiica sa nuūⁿndi ye'n'e mozo miiⁿ ndúúcu sa ní s'nuúⁿ yā mozo vácūū ndíí nadíí'vē sa chi cán'díicū sa.

31 Taná'nā mozos ndúúcu sa n'diichi yā chi chií ní s'neeⁿ ndaachi yiinú yā. Ní che'n'e yā nanááⁿ 'iivi yā ní ca'n'a yā chií yā 'iivi yā tanducuéⁿ'ē chí chií.

32 Tuu'mi ní 'iivi mozos 'cai yā mozo 'cūū chi ndaa sa nanáaⁿ yā. Ní ca'n'a yā chí yā mozo miiⁿ: Dii mozo, ngu'éé n'daācā di. Tanducuéⁿ'ē chí can'díicū di ye'n'é 'āa chíí dii chí 'āa ntéé nadíí'vē di ti di'cuítu di 'úú.

33 ¿'Áá ngu'éé nnee ya'ai 'iinu di mozo ndúúcu di tan'dúúca chí 'úú nnee ya'ai 'iinú dii?

34 Tuu'mi ní nduuví taáⁿ 'iivi sa ní chiicá yā nuūⁿndi ye'n'é sa. Ní cue'n'e sa vácūū chí che'n'é yā sa'nā ní miiⁿ canee sa ndii nadíí'vē sa tanducuéⁿ'ē chí can'díicū sa ye'n'é yā.

35 'Tiicá ntúūⁿ Chiidá chí canéé na va'ai che'eti nguuví 'túicá diíⁿ yā ndúúcu ndís'tií nduuti chí ndís'tií ní ngu'éé nadich'εεcú ní ndúúcu nuuⁿmaⁿ staava ye'n'e ní ye'n'e 'áámá 'áámá 'díinu ní ye'n'e chí ngu'éé n'daācā ndííⁿ yā ndúúcu ní.

19

*Jesús ngi'cueeⁿ yā ye'n'é chí 'tεεchí vi'i 'ii'yāⁿ
(Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)*

1 Taachí Jesús ch'íinú ca'n'a yā ndúúcu 'cūū chiicá yā na yáⁿ'āa Galilea ní cue'n'e ya'n'ai cá yā na yáⁿ'āa ye'n'e Judea chí táámá lado ye'n'e yíicú Jordán.

2 Nééné 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ cueⁿ'é yā n'daa yā Jesús miiⁿ ní Jesús diíⁿ yā chí nduūvā ye'n'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí ngiitā.

3 Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ndaa yā nanáaⁿ Jesús miiⁿ ti ne'n'é yā chí n'diichíneeⁿ yā Jesús miiⁿ. Ní nga'n'a yā ngii yā 'iiⁿ'yāⁿ: N'dií Jesús, ¿'áá canéé ná ley chí sa'nā ní cu'neeⁿ sa n'daataá ye'n'é sa chí ngu'éé ch'εεte de'ε chí ndiíⁿ tá?

4 Jesús miiⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā ní ca'n'a yā chíí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿'Áá ngu'éé n'geeⁿ ní naachi canéé nguūⁿ na libro ye'n'é Ndyuūs naachí nga'nā chí Ndyuūs din'dái yā taanduvéé cosas ndíí cuááⁿ vmnaaⁿ ní din'dái yā sa'nā ndúúcu n'daataá?

5 Ní ca'n'a yā: Chííⁿ chí sa'nā cu'neeⁿ sá chiida sa ndúúcu chεεcu sá ní ndūūvidaama sa ndúúcu n'daataá ye'n'é sa ní nduu 'uuví yā ní nduūví 'aama yā nduucú vi'í.

6 Tuu'mi ní 'āa ntéé 'uuví ngii yā tí 'āa 'aama núúⁿ yā. Chííⁿ chí Ndyuūs nádaama yā, 'iiⁿ'yāⁿ nguεε cánéé chí idivií yā.

7 'Iiⁿ'yāⁿ fariseos ca'n'a yā chíí yā Jesús: ¿De'ε cáávā chí Moisés ca'n'a ntiinyuⁿ sa chí ca'á yā carta chí i'tεεchi vi'i yā ní cu'neeⁿ yā n'daataá ye'n'e yā?

8 Jesús ca'n'a yā chíí yā 'iiⁿ'yāⁿ fariseos: Moisés miiⁿ ní 'cuūⁿ sa chí s'neeⁿ sa'nā n'daataá ye'n'e sa cucáávā chí staava ye'n'e sa ní nééné chεεchi. Naati cuááⁿ vmnaaⁿ naachí chí nga'a, nguεε 'túicá chíí.

9 'Úú ní nga'nā ngii ndís'tií chí 'āa du'ú nūuⁿ sa'nā chí cu'neeⁿ sa n'daataá ye'n'é sa ndúúti chí ngu'éé cáávā chí cue'n'e tá ndúúcu taama sa'nā ní sa'nā miiⁿ cunee sa ndúúcu taama tá, véé nuūⁿndi ye'n'é sa. Sá'nā chí 'caandavaacu sa ndúúcu n'daataá chí s'neeⁿ tá isa'nā ye'n'é tá, véé ntúūⁿ nuuⁿndi ye'n'é sa chí aduaterio.

10 Tuu'mi discípulos ye'n'e Jesús ní ca'n'a yā chíí yā Jesús: Ndúúti chí sa'nā miiⁿ cú'neeⁿ sa n'daataá ye'n'é sa tuu'mi ní n'daācā ca chí ngu'éé 'caandavaacu sa.

11 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chii yā discipulos: Nguéé nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi deenu yā chuū naati 'āā dámaāⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs nca'a yā chuū.

12 Véé 'yaaⁿ razones chí nguéé 'caandavaacu saⁿ'ā. Véé saⁿ'a chí ndii taachi n'giindiyāⁿ sa yeⁿ'ē cheⁿcu sa 'āā nguéé cuuvi 'caandavaacu sa. Ní véé ntūūⁿ saⁿ'ā eunucos chí 'iiⁿ'yāⁿ idiinⁿ yā chí nguéé cuuvi 'caandavaacu sa. Véé ntūūⁿ saⁿ'ā chí maaⁿ sa nguéé neⁿ'e sa 'caandavaacu sa cáávā chí diiⁿ sa ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā. Nduuti chí 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi ca'cueeⁿ yā nduudú 'cūū tuu'mi ní 'āā deenú yā.

Jesús idi'viicú yā dá'caiyāa
(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)

13 Tuu'mi ní ndaa 'iiⁿ'yāⁿ chí ndee yā dá'caiyāa nanááⁿ Jesús. Ní 'íicú Jesús miiⁿ cun'du'ú yā ta'a yā vmnááⁿ yeⁿ'ē dá'caiyāa s'eeⁿ ní caⁿ'angua'á yā yeⁿ'ē dá'caiyāa. Discipulos yaaⁿ'vi néeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí índaa ndúúⁿcú dá'caiyāa.

14 Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chii yā discipulos: 'Cuaáⁿ ní chí chíí dá'caiyāa nanaáⁿ. Nguéé caaca taaⁿ ní yeⁿ'ē dá'caiyāa s'tíⁿ ti naachí Ndyuūs chí canéé na va'ai cheⁿti nguuví ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā ní yeⁿ'ē dá'caiyāa s'tí. 'Tíica chíí.

15 Ch'iiⁿu chin'du'ú ta'á yā vmnaaⁿ yeⁿ'ē dá'caiyāa s'eeⁿ ní chíicá yā lugar miiⁿ.

Saⁿ'ā 'díⁿ chí 'cuica ní indeē sa ndúúⁿcú Jesús
(Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30)

16 Tuu'mi ní ndaa 'áámá saⁿ'ā 'díⁿ nanááⁿ Jesús miiⁿ ní caⁿ'a sa chíi sa Jesús: N'dii maestro chí n'dai, ¿de'ē chí n'dáacá chí cuuví diiⁿ ní cuuví ndaácá vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ chí cuuvi yeⁿ'é?

17 Jesús caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā 'díⁿ miiⁿ: ¿De'ē cúúví chí ngaⁿ'ā di chí n'dai 'úú? Mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé n'dai yā ti dámaāⁿ Ndyuūs. Naati ndúúⁿti chí neⁿ'e di cundaā di na va'ai cheⁿti nguuví naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yā, idiinⁿ di tan'dúúⁿcá chí ngaⁿ'ā mandamientos.

18 Saⁿ'ā 'díⁿ miiⁿ ní caⁿ'a sa: ¿Cheé chíí? Jesús caⁿ'a yā: Nguéé 'caāⁿ'nūⁿ di. Nguéé caⁿ'a di ndúúⁿcú 'aama n'daataá chí nguéé yeⁿ'ē di. Nguéé diduucú di. Nguéé caaⁿ'maⁿ di nduudu yaadi yeⁿ'é mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ.

19 Dinéⁿ'e di cheⁿcu di ndúúⁿcú chíida di. Dinéⁿ'e di 'iiⁿ'yāⁿ na niiⁿ'nuúⁿ vaacú di tan'dúúⁿcá chí neⁿ'e di maāⁿ di.

20 Saⁿ'ā 'díⁿ miiⁿ ní caⁿ'a sa: Tanducuéⁿ'e chuū 'āā idiinⁿ ndii taachi saⁿ'ā 'lííⁿ 'úú. ¿De'ē cá índai yeⁿ'é?

21 Jesús caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā: Ndúúⁿti chí neⁿ'e di chí cúúví n'dai ca di tuu'mi ní cueⁿ'e di ní n'diicú di tanducuéⁿ'e chí véé yeⁿ'ē di ní ca'a di 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'e yā. Tuu'mi ní ndaācá chí véé vaadi 'cuica yeⁿ'ē ná va'ai cheⁿti nguuví chí cuuví yeⁿ'ē di. Ní cuchí di ní caⁿ'a di nduucú.

22 Taachí saⁿ'ā 'díⁿ miiⁿ chí'iindiveeⁿ sa chuū, cunáⁿ'a sa ní s'neeⁿ ndaachi yiinú sa ti neené 'cuica sa.

23 Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā discipulos yeⁿ'e yā: Cuaacu níiⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tíí chí ngín'ti chí cundaā 'áámá saⁿ'ā 'cuica naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā na va'ai cheⁿti nguuví.

24 Táámá cosa ngaⁿ'á ngii ndís'tíí chí 'ááma iti camello chí ch'ēete ca nguéé ti 'yuudūu 'tiicá tī, nguéé ngín'ti ca chí cho'ó tī na nduutinááⁿ 'iini chí cheendi va'ai 'lííⁿ nguéé ti 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ 'cuica cu'ténu yā Ndyuūs ní cundaā yā naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā na va'ai cheⁿti nguuví.

25 Taachí ch'iindiveeⁿ discipulos yeⁿ'é yā chuū, néené nadicádíiⁿnuuⁿ yā ní caⁿ'a yā nguááⁿ maaⁿ yā: ¿Du'u cuuví nanguaⁿ'ái?

26 Jesús ch'íinu yā discípulos ní ca'n'a yā: Sa'n'ā ye'n'e i'n'yee'ndí 'cūū ní nguéé cuuví dii'n sa chuū naati Ndyuūs cuuví dii'n yā tanducuén'ē.

27 Tuu'mi ní Pedro mii'n ní nan'guεεcúta'n'a sa ní ca'n'a sa chii sa Jesús: N'diī Señor, cui'n'diichí nī. Nús'ūū ní sn'ée'n 'nū tanducuén'ē chí véé ye'n'é 'nū ní cuchii 'nū ndúúcu n'diī. ¿De'έ ndaācā ye'n'é 'nū?

28 Jesús ca'n'a yā chii yā discípulos: Cuaacu níi'nyú'n, nga'n'á ngii ndís'tiī, chí tiempo chí cuchii taachí nducuén'ē nduuví ngai ní Sa'n'a chí Daiyá Dendyuūs 'cuūndī sa na trono ye'n'ē sa ndúúcu dεεve ch'εεte ye'n'e maa'n sa ní 'cuai sa ndís'tiī chí cue'n'e nī ndúúcu sa. Ní ndís'tiī ní 'cuεεt'ē nī na ndiichuuví tronos ní dii'n nī juzgar ndu'u ndiichúúví ndaata ye'n'e 'ii'n'yā'n Israel chí judíos yā.

29 'Āā du'ú nūu'n chí cu'nee'n ná vaacu yā o 'dínu yā o ví'i yā o chiidá yā o cheεcú yā o n'daataá ye'n'e yā o daiya yā o yá'n'āa ye'n'e yā cáāvā chí duuchí, 'ii'n'yā'n mii'n ndaāca cá yā táámá ciento más cá. Ní Ndyuūs ca'á yā 'ii'n'yā'n mii'n vida cue'n'e daā'ma'n ye'n'e yā ná va'ai cheeti nguuví.

30 Nééne 'yaa'n 'ii'n'yā'n chí maa'n snée yā cuáán chí vmnaa'n ní 'ii'n'yā'n s'ee'n 'cuεεtinée yā cuaa'n chí cuayiivi ní nééne 'yaa'n 'ii'n'yā'n chí maa'n snée yā cuaa'n chí cuayiivi ní 'ii'n'yā'n s'ee'n 'cuεεtinée yā cuaa'n chí vmnaa'n.

20

Ejemplo ye'n'e 'ii'n'yā'n chí dii'n yā ntiin'nyu'n

1 Ca'n'a Jesús: Naachí Ndyuūs nga'n'a ntiin'nyú'n yā ye'n'e na va'ai cheeti nguuví ní tan'dúúca 'áámá dueño chí véé yá'n'āa ye'n'e yā. Dueño mii'n ní can'dáa yā cuaa'n ná nguεεtiyaa'n chí in'nuu'n yā mozos chí dii'n ntiin'nyu'n naachi véé dí'yú uvas ye'n'é yā.

2 Ní indeé yā ndúúcu mozos taaca chí nadí'vε yā mozos. Ní ca'n'a yā chí ca'a yā 'aama caadi plata nguuví mii'n ní dicho'ó yā mozos mii'n chí dii'n sa ntiin'nyu'n naachi véé dí'yú uvas ye'n'é yā.

3 Dueño mii'n can'dáa yā na vaacu yā taandúú cuáán náán n'gεεcú nuuu'n nguεεtiyaa'n ní cué'n'e yā cuaa'n nii'vεε ní n'diichí yā ta n'duuví sá'n'ā chí snée sa chí nguéé ndaācā ntiin'nyu'n ye'n'e sa.

4 Ní ca'n'a yā chí yā sa'n'ā s'ee'n: Ndís'tiī, cué'n'e nī dii'n nī ntiin'nyu'n ye'n'é naachi véé dí'yú uvas ye'n'é. 'Úú ní nadí'vé ndís'tiī tan'dúúca chí tuumicadiinúú'n chí n'daācā. Sa'n'ā s'ee'n ní cue'n'e sa dii'n sa ntiin'nyú'n mii'n.

5 Ní can'dáa ntuu'n yā taandúú cuáán naa'n ingyá'n'ā. 'Tiicá ntúū'n cun'daa yā táanduú cuaa'n náán n'gεεcú 'íinu chíinū, 'tiicá ntúū'n dii'n yā n'nuu'n yā mozos chí dii'n sa ntiin'nyu'n.

6 Ní taandúū n'gεεcu ju'n'u chíinū cue'n'e ntúū'n yā ní ndaācā yā taanduu 'uuví sa'n'ā chí nguéé ndaācā ntiin'nyu'n ye'n'e sá. Ní ca'n'a yā chí yā sa'n'ā s'ee'n: ¿De'ē cúúví chí ndís'tiī snée nī 'muu'n ní núú'mán' nguuví chí nguéé ntiin'nyu'n chí idií'n nī?

7 Sa'n'ā s'ee'n ca'n'a sa: Ti mar 'áámá 'ii'n'yā'n nguéé tee yā ntiin'nyu'n ye'n'é 'nū. Dueño mii'n ca'n'a yā chí yā sa'n'ā s'ee'n: Ndís'tiī, cué'n'é nī dii'n nī ntiin'nyu'n naachi véé dí'yú uvas ye'n'é ní nadí'vé ndís'tiī tan'dúúca chí ituumicadiinúú'n chí n'daācā.

8 Taachí cue'n'e yā 'yá'n'āa, dueño mii'n naachí véé dí'yú uvas mii'n ca'n'a yā chí yā sa'n'ā chí nga'n'a ntiin'nyu'n sa ye'n'e mozos: 'Cuai dí mozos ní nadí'vε di mozos chí ndaa sa cuayiivi. 'Cuiinu maa'n ní nadí'vε di mozos chí ndaa sá cuayiivi. 'Cuiinu maa'n ní nadí'vε di mozos chí ndaa sá cuayiivi 'teε 'téé. 'Cuiinu maa'n ní nadí'vε di mozos chí ndaa sá vmnaa'n.

9 Ndaa mozos chi cheⁿe sã na ntiⁿnyuⁿ miiⁿ taanduu na n'gεεcú juⁿu chiⁿũ ní nadíⁿvē sa mozos. 'Áámá 'áámá sã ndaāca sã 'áámá caadi plata yeⁿ'é sã.

10 Taachí ndaa mozos chi cheⁿe sã vmnaaⁿ ná ntiⁿnyuⁿ miiⁿ, nadacádiinuⁿ sã n'deēe cá tuūmī ndaāca sã. Mozos ntúūⁿ ndaāca sã 'áámá caadi tuūmī yeⁿ'e sã.

11 Taachí nadíⁿvē sã mozos ní neené n'deēe caⁿ'a mozos yeⁿ'e dueño yeⁿ'e naachi véé díⁿyú uvas miiⁿ.

12 Mozos ní caⁿ'a sa: Sáⁿ'a s'tī ti 'āā 'ai chiⁿũ ndaā sa ní 'áámá hora nūuⁿ diiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ ní dáámá nūuⁿ nadíⁿvē ní sáⁿ'a s'tī ndúúcu nús'uú. Nús'uú ní díⁿ'nū ntiⁿnyuⁿ ní ch'εεtinéé 'nū na 'yáⁿ'ā.

13 Dueño miiⁿ ní nan'gεεcútaⁿ'á yā ní caⁿ'a yā chii yā 'áámá cheε mozos: Ndis'tī saⁿ'á chí n'dai nduucú, nguéé nduuví taaⁿ di nduucú. Nguéé cunncaā idiⁿ nduucú ndís'tī. ¿'Áá nguéé ndeé ndúúcu ní chí nadiiⁿvé ndís'tī 'áámá caadi plata ní 'āā canéé yiinú ní?

14 Cutaⁿ'á ní chí tunééⁿ ndis'tī ní cunaⁿ'a ní. 'Úú ní nadicádiinúúⁿ chí nadiiⁿvé mozos chí ndaā sa cuayiivi tan'dúúca chí nadiiⁿvé ndís'tī.

15 ¿'Áá nguéé cuuvi diiⁿ 'úú tan'dúúca chí neⁿ'é ndúúcu tuūmī yeⁿ'é? ¿'Áá ngúⁿ nguee ní ti 'úú ní n'dai?

16 Túúca 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé cuááⁿ vmnááⁿ 'cuεetinéé yā ndii cuaaⁿ cuayiivi. 'Iiⁿ'yāⁿ chí snéé cuayiivi ní 'cuεetinéé yā cuááⁿ vmnaaⁿ ti neéné 'yaaⁿ n'deēe 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cai Ndyuūs naati duuⁿvī 'iiⁿ'yāⁿ chí ndεεve Ndyuūs.

Jesús ngaⁿ'a ntuⁿ yā yeⁿ'é chí 'cuūvi yā
(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)

17 Jesús cuchεε yā na yāāⁿ Jerusalén ní cueⁿ'é yā ndúúcu nduⁿ'ū ndiichúúví discípulos yeⁿ'é yā 'áámá lado. Ní Jesús caⁿ'a yā chii yā discípulos taachi ngiica yā:

18 Ndis'tī ní maaⁿ ní cuchεε yú na yāāⁿ Jerusalén miiⁿ. 'Úú chí Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ncaⁿ'á yā 'úú tá'āa chiiduú n'gεεtē ndúúcu maestros chí ngí'cuueⁿ ley. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní diiⁿ yā condenar 'úú ní 'cuūví.

19 Ní ncaⁿ'á yā 'úú ta'ā 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé ndaata yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní 'cááⁿnyuⁿneeⁿ yā 'úú ní 'cueⁿ'é yā 'úú ní cu'neeⁿngaⁿ'á yā 'úú. Ní 'úú chí Saⁿ'ā chí Daiya Ndyuūs miiⁿ nanduuchí ndiichi ndii 'íinú nguuvi yeⁿ'é nguaaⁿ tináⁿ'ā.

Chí cheεcu Jacobo ndúúcu Juan chiica tá yeⁿ'é 'áámá naaⁿ
(Mr. 10.35-45)

20 Tuuⁿ'mí ní ndaā n'daataá yeⁿ'e saⁿ'ā Zebedeo nanááⁿ Jesús miiⁿ ndúúcu daiya tá ní chiintíⁿ'ya tá nanááⁿ Jesús miiⁿ ní dich'εεte tá 'yā ní chiica ta 'áámá favor.

21 Jesús ní caⁿ'a yā: ¿D'éⁿ neⁿ'é di? Tánⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'a tá: Taachí ndaa di naachí caaⁿ'maⁿ ntiⁿnyuⁿ di, caaⁿ'maⁿ ntiⁿnyuⁿ di chí ndúú 'uūví saⁿ'ā daiyá 'cuεεte sa 'diituu dí, 'aama sa ní lado tá cuaacu di ní taama sa ní lado tá 'cuéé di.

22 Tuuⁿ'mí ní Jesús nan'gεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ: Nguéé déénu ní dε'ē chí ngiica ní. ¿'Áá cuuvi diiⁿ ní chí cú'u nuúⁿ ní yeⁿ'e chí n'geeⁿ yeⁿ'e vaso chí yeⁿ'é chí 'cuenú cuuvi? ¿'Áá cuuvi cutaⁿ'á ní maaⁿ ngeédínuūⁿ ní chí cutaⁿ'á? Juan ndúúcu Jacobo miiⁿ ní ngaⁿ'a yā chí cuuvi díⁿ yā.

23 Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Cuaacu níⁿnyúⁿ canéé chí cu'ú ní yeⁿ'e vaso yeⁿ'é yeⁿ'e chí 'cuenú cuuvi ní canéé chí cutaⁿ'á ní chí cheédínuūⁿ ní

chi 'úú ita'á. Naati ngu'éé tunéén 'úú chí ca'á du'ū chi 'cuundi lado tá cuaācú o lado tá 'cuēe. Lugar 'cūū ní Ndyuūs ca'á yā 'ii'yān chi Ndyuūs 'cuundiyaán yā cáāvā 'ii'yān.

²⁴ Taachí ndu'u ndííchí discípulos ch'iindiveén yā chuū, nduuví taán yā ye'e nduu 'uūví discípulos chí daiya sa'nā Zebedeo.

²⁵ Tuu'mi ní Jesús yaa'ví yā discípulos ní ca'n'a yā chí yā 'ii'yān s'ee'n: 'Āā deenu ndís'tiī chí 'ii'yān ye'e naciones chí nga'n'a ntii'nyu'n vεε poder ye'e yā nguāa'n 'ii'yān ye'e naciones ye'e yā. Ní 'ii'yān chí n'gεεε cá ye'n'ē naciones ní nga'n'a ntii'nyú'n yā ye'e taná'n'a yā.

²⁶ Naati ngu'éé 'tíicá cuuvi nguāa'n ndís'tiī. Sa'nā chí ne'e sa cúúví ch'εεε sa nguāa'n ndís'tiī canéé chí dichí'í'vε sa ndís'tiī.

²⁷ Sa'nā chí ne'e sa cūnee cuaa'n vmnaa'n ca ye'n'e ndís'tiī canéé chí dichí'í'vε ca sa ndís'tiī.

²⁸ Naati Sa'nā chí Daiya Ndyuūs ngu'éé ndaā sa chí 'íi'yān dichí'í'vε yā sa'nā ti maān sa dichí'í'vε sa 'ii'yān, ní chí ca'a sa vida ye'n'ē maa'n sa tan'dúúcā chí precio ye'n'ē nuu'ndi cáāvā chí nadangua'n'ai yā 'yaa'n n'dáí 'ii'yān.

*'Uūví chí nguēenáá' nduūvā ye'n'ē sa
(Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)*

²⁹ Taachí Jesús ndúúcu discípulos ye'n'é yā can'daa yā ye'n'e yāān Jericó nééné 'yaa'n 'ii'yān can'dáa yā 'ii'yān s'ee'n.

³⁰ 'Uuvi sa'nā chí nguēenáán chí vεεε sa nii'nuún cyúúni taachí ch'iindivee'n sa chí Jesús cho'ó yā mii'n, 'cai yīicú sa ní ca'n'a sa: N'diī Señor, Daiya David, nneé ya'ai 'iinu nī nús'uu.

³¹ Nééné 'yaa'n 'ii'yān yaa'ví nee'n yā sa'n'a s'ee'n chí cunēé 'diii'n cheendi sa naati sa'n'a s'ee'n ní n'gai yīicú cá sa: N'diī Señor, Daiya David, nneé ya'ai 'iinu nī nús'uu.

³² Jesús mii'n cheendii yā ní 'cai yā sa'nā s'ee'n ní ca'n'a yā chí yā sa'nā s'ee'n: ¿Dε'ē ne'n'é nī chí 'úú diī' ndúúcu nī?

³³ Sa'nā s'ee'n ní ca'n'a sa: N'diī Señor, diī'n nī chí snaa'n 'nū.

³⁴ Tuu'mi ní Jesús, Daiya David, nneé ya'ai 'iinu yā sa'nā s'ee'n ní tuu'ví yā nduutináa'n sa. Ní hora mii'n nūu'nduutináa'n sa nnguāa'n ní chí snaa'n sa. Sa'nā s'ee'n ní cue'n'e sa ndúúcu Jesús.

21

*Jesús sndaā yā na yāān Jerusalén tan'dúúcā 'áámá rey
(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)*

¹ Taachí Jesús ndaa nii'nuún yā na yāān Jerusalén ní ndaa yā ná yīicū chí nguuví Olivos chí ye'n'ē yāān 'líi'n chí nguuví Betfagé, dichó'o yā na 'uūví discípulos ye'n'é yā.

² Ní ca'n'a yā chí yā discípulos: Cue'n'e nī na yāān 'líi'n chí canéé nii'nuún. Mii'n ní ndaaca nī 'áámá burra chí n'dεēchiichí tī ndúúcu daiya tī. Ndís'tiī ní n'daati nī 'iiti ní candéε nī 'iiti 'muu'n.

³ Ní ndúúti chí 'áámá 'ii'yān yaa'ví yā ndís'tiī ye'n'e 'iiti mii'n, caa'ma'n nī cuuví nī 'ii'yān tī Señor ye'n'e yú ne'n'e yā 'iiti mii'n. Ní 'ii'yān mii'n caama nadicho'ó yā 'iiti.

⁴ Tanducué'n'ē 'túúcā chí ní 'iicu cuuví cuaacu chí ca'n'a profeta chí ndεε yā nduudu ye'n'é Ndyuūs ndii cuáán vmnaa'n taachí dinguún yā chuū na libro ye'n'é Ndyuūs:

5 Cuuví nī 'ii'nyāⁿ chí snée yā na yāāⁿ Sión 'tíicā. Cun'diichí nī, Rey yeⁿe nī cuchii yā nanáaⁿ nī. Rey miiⁿ ní ndiicuúⁿ yā ní canduú yā burra 'líiⁿ. Ní burra 'líiⁿ ní daiya 'iiti chí candéé.

6 Discípulos cueⁿe yā ní diiⁿ yā tan'dúúca chí Jesús miiⁿ dichó'o yā 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ.

7 Ní candéé yā burra miiⁿ ndúúcu daiyá tī. Ní sn'duú yā cotón yeⁿe yā vmnáaⁿ yeⁿe burra 'líiⁿ. Ní Jesús miiⁿ ní canduú yā 'iiti.

8 'Ii'nyāⁿ chí n'dee n'dái n'doo yā cotón yeⁿe yā cuaaⁿ cyúúni. Tanáⁿa yā chíica yā dúuⁿnē yáⁿá ní n'doo yā cuaaⁿ cyúúni.

9 'Ii'nyāⁿ chí cueⁿe yā cuááⁿ vmnáaⁿ ndúúcu 'ii'nyāⁿ chí cueⁿe yā cuaaⁿ dáámí yā tucá'á yā 'cai yiicú yā, ní caⁿ'a yā: De'ē chúúca ch'εεε n'dai 'ii'nyāⁿ chí Daiya rey David. De'ē chúúca n'dai 'ii'nyāⁿ chí cuchii ndúúcu chí duuchi Señor miiⁿ. Dich'εεε yú Ndyuūs chí snée na va'ai ch'εētī nguuví.

10 Taachí Jesús miiⁿ sndaa yā na yāāⁿ Jerusalén nducyááca 'ii'nyāⁿ yeⁿe yāāⁿ miiⁿ tuumicadiínuuⁿ yā ní caⁿ'a yā nguaaⁿ maaⁿ yā: ¿Du'u rá sáⁿa 'cūú?

11 'Ii'nyāⁿ míiⁿ ngaⁿ'a yā: Sáⁿa 'cūú saⁿa profeta Jesús chí cuchii sá cuaaⁿ na yāāⁿ Nazaret yeⁿe yāⁿāa Galilea.

Jesús inadidεévé yā yaācū templo

(Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

12 Jesús miiⁿ sndaa yā ná yaācū templo yeⁿe Ndyuūs ní tun'dáa yā nducyaaca 'ii'nyāⁿ chí in'diicui yā ndúúcu 'ii'nyāⁿ chí ngái yā na yaācū miiⁿ. Ní ch'εεcundaa yā mesas yeⁿe 'ii'nyāⁿ chí n'dáaⁿ yā tuūmí yeⁿe 'ii'nyāⁿ. Ní ch'εεcú yā sillas yeⁿe 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ chí in'diicui yā 'yáadá palomas.

13 Ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ: Na libro yeⁿe Ndyuūs naachi canéé nguūⁿ 'túúca ngaⁿ'a: Vá'ai yeⁿe canéé chí duuchi va'ai naachi 'ii'nyāⁿ caaⁿmaⁿnguaⁿ'á yā, naati ndís'tī ní diiⁿ nī chí yiivi yáává yeⁿe 'ii'nyāⁿ chí díduucu.

14 Ní ch'εeti yaācū miiⁿ ndaa nanááⁿ Jesús 'ii'nyāⁿ chí ngeenááⁿ ndúúcu 'ii'nyāⁿ chí ngái yó'ōo, ní Jesús miiⁿ diiⁿ yā chí nduūvā yeⁿe nducyaaca yā.

15 Naati chiiduu n'gεεtēē ndúúcu maestros yeⁿe ley nduuví taán yā taachí n'diichi yā chí 'tíicā idiíⁿ Jesús miiⁿ ní ch'iindiveéⁿ yā chuū. Ní saⁿ'ā dá'caiyāa n'gai sa ní caⁿ'a sa: De'ē chúúca ch'εεε saⁿ'ā chí Daiya rey David miiⁿ.

16 Ní 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ caⁿ'a yā chíi yā Jesús miiⁿ: ¿'Áá n'giindiveéⁿ nī chí saⁿ'ā da'caiyāa ngaⁿ'ā sa? Jesús caⁿ'a yā: N'giindiveéⁿ. ¿'Áá nguéé n'geen ndís'tī Nduudu yeⁿe Ndyuūs naachi canéé nguūⁿ? Ní ngaⁿ'a 'túúca: 'Áá diiⁿ dí chí da'caiyāá ndúúcu dacua'aá caata yā chí n'daāca n'dai yeⁿe Ndyuūs.

17 Jesús ní nan'daa yā yeⁿe yaācū miiⁿ. Ní nan'daa yā yeⁿe yāāⁿ miiⁿ ní cueⁿe yā na yāāⁿ 'líiⁿ chí nguuví Betania. Ní míⁿ canee yā nguūinū miiⁿ.

Jesús ngaⁿ'a yā chí ngeε n'dáacā yáⁿ'á yeⁿe n'guíidīi yaaⁿ nguuví chí nguéé n'gui'i yeⁿe

(Mr. 11.12-14, 20-26)

18 Chidéévé táámá nguuví, ní Jesús ndaa ntúuⁿ yā ná yāāⁿ miiⁿ ní chíi cuiicú yā.

19 Cuaaⁿ cyúúni ní n'diichi yā 'áámá yáⁿ'á yeⁿe n'guíidīi yaaⁿ nguuví niiⁿnuúⁿ cyúúni, ní cueⁿe yā naachí cutá'a yā n'guíidīi miiⁿ, ní nguéé ndaaca yā n'gui'i yeⁿe, dámaāⁿ tá'āa. Ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā yáⁿ'á 'túúca: Dii yáⁿ'á, 'āā ntéé nguεεcunéé 'cuūndī n'gui'i yeⁿe di. Tuu'mí nūuⁿ yaⁿ'á miiⁿ ntīⁿ.

20 Taachí discípulos n'diichí yā chuū, nge'ē yiinú yā ye'nē ní ca'n'a yā: ¿De'ē cúúví chi maā'ncheεté nuūu'n nti'i n'guíidíi yaa'n nguuví?

21 Jesús nán'guaeεcúta'n'a yā ní ca'n'a yā chíi yā discípulos: Cuaacu ní'nnyú'n nga'n'á ngíi ndís'tiī, ndúúti chí ndís'tiī i'téenu ní ní nguéé n'deεe nadicádíinu'u'n nī, nguéé dámaā'n chuū cuuvi díi'n nī ye'nē n'guíidíi yaa'n nguuvi naati cuuvi díi'n nī ndúúcu yīcū 'líi'n 'cūú chí caa'n'ma'n nī cuuvi ní: Díi yīcū, cuví dí 'múú'n ní cue'n'e di cundáá nuū' di ná nuū'nī'yá'n'á, ní cuuvi.

22 Tanducué'n'ē chí caaca nī naachi caa'n'ma'ngua'á nī, ndúúti chí cu'téenu nī, ní ndaācā ye'n'e nī.

Jesús nga'n'a ntiī'nnyú'n yā tan'dúúca 'ii'mtyé'n'ē
(Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8)

23 Taachí Jesús mii'n ndaá yā cheεti yaācū templo mii'n, chiiduú n'gεεté ndúúcu 'ii'yā'n ndiicūú chí nga'n'a ntiī'nnyú'n yā ye'n'e yaācū ndaá yā nanáá'n Jesús mii'n taachí ngí'cuee'n yā, ní ca'n'a yā chíi yā Jesús: ¿Du'ú 'íi'mtye'n'ē nga'n'a yā chí 'túúca idii'n nī? ¿Du'ú 'ii'yā'n tee yā poder chí caa'n'ma'n ntiī'nnyú'n nī 'túúca?

24 Nan'guaeεcúta'n'a Jesús mii'n ní ca'n'a yā chíi yā 'ii'yā'n s'ee'n: 'Úú ntúū'n ní intiinguuneé'n ndís'tiī. Nduuti chí nan'guaeεcúta'n'a nī ye'n'é, tuu'mi ní cuuvi ndís'tiī du'ú 'ii'mtye'n'ē tee yā poder 'úú chí idii'n dendú'u chuū.

25 Ye'n'ē chí cheεdinúū'nī'n Juan, ¿tíi chíicā? ¿'Áa ye'n'e Ndyuūs chí canéé na va'ai cheεti nguuví o ye'n'e sa'n'á i'n'yeedí 'cūú? Tuu'mi ní 'ii'yā'n s'ee'n ndeé yā nguáá'n maá'n yā ní ca'n'a yā: Nduuti chí caa'n'ma'n yú chí ye'n'ē nanguuvi, tuu'mi ní Jesús caa'n'ma'n yā cuuvi yā s'uūu'n: ¿De'ē cuuví chí nguéé s'teenu nī ye'n'e chí nga'n'a Juan mii'n?

26 Ní nduuti chí caa'n'ma'n yú chí ye'n'e sa'n'á i'n'yeedí 'cūú, 'va'a yú 'ii'yā'n ye'n'e yáā'n ti nducyaaca yā ní déenu yā chí Juan chí cheεdínúū'nī'n ní 'aama profeta ye'n'e Ndyuūs.

27 Ní nan'guaeεcúta'n'a yā ye'n'e Jesús mii'n ní ca'n'a yā: Nguéé déenu 'nū. Jesús mii'n ní ca'n'a ntúū'n yā: 'Tiicá ntúū'n 'úú ní nguéé cuuvi ndís'tiī du'u 'íi'mtye'n'ē tee yā poder 'úú chí idii'n chuū.

'Áámá ejemplo ye'n'ē 'uuví daiya yā

28 Jesús ca'n'a yā: ¿De'ē inadacadiinúú'n ndís'tiī ye'n'e chuū? Ca'n'á caa'n'má'n ndúúcu ndís'tiī ye'n'e 'áámá sa'n'á chí véé 'uūví daiya sa. Ndaā sa nanáá'n 'áámá daiya sa ní ca'n'a sa: Díi daiyá, cué'n'é di ní dii'n dí ntiī'nnyu'n naachi véé díi'yú uvas ye'n'é.

29 Daiya sa ní nan'guaeεcúta'n'a sa ní ca'n'a sa: Nguéé ne'n'é. Ch'iinu maa'n ní nadicádíinu'u'n sa chí nguéé n'daācā dii'n sa ní cué'n'e sa dii'n sa ntiī'nnyu'n mii'n.

30 Ní cue'n'e ntúū'n sa'n'á mii'n ní yaa'ví sa táámá daiya sa, ní 'tiicá ntúū'n ca'n'a sa chíi sa daiya sa. Ní daiya sa míi'n nán'guaeεcúta'n'á sa ní ca'n'a sa: 'Tiicá, n'diī chiidá, ca'n'á. Naati nguéé cue'n'e sa dii'n sa ntiī'nnyu'n.

31 ¿De'ē inadacadiinuu'n ndís'tiī? Naachi 'uūví daiya yā ¿cheε chí dii'n tan'dúúca chí ne'n'e chíidá yā? 'Ii'yā'n s'ee'n ca'n'a yā: Sa'n'á chí yaa'ví yā vmnaa'n. Jesús ca'n'a yā chíi yā 'ii'yā'n s'ee'n: Cuaacu ní'nnyú'n nga'n'á ngíi ndís'tiī, chí 'ii'yā'n chí inn'guéé ye'n'e impuestos ndúúcu n'daataá chí véé cá sa'n'á ye'n'e tá ca'n'á yā vmnaa'n ye'n'é nī naachi Ndyuūs nga'n'a ntiī'nnyú'n yā.

32 Tí Juan chí cheεdínúū'nī'n ndaá sa vmnáá'n ndís'tiī. Chiica sá na 'áámá yúúni cuaacu ní nga'n'a sa ye'n'e yúúni cuaacu ye'n'e Ndyuūs ní nguéé s'téenu nī ye'n'ē sa. Naati sa'n'á publicanos chí inn'guéé ye'n'e impuestos ndúúcu n'daataá

chi vée saⁿā s'ee ndúúcu tá s'téenu yā nduudu yeⁿe sa. Ndís'tiī, taachí n'diichi ní chuū chí 'āā diiⁿ Juan, nguée ndaacadaamí ní yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe ní ní nguée s'téenu ní chiⁿ chí ngaⁿa Juan miiⁿ.

'Áámá ejemplo yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi nguεε n'dáácā idiiⁿ yā ntiⁿnyuⁿ
(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

33 Tuuⁿmi ní caⁿa Jesús: 'Caandiveén ní táámá ejemplo chi 'tεε nguεε dáámá. Canée 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi vée yáⁿāa yeⁿe yā ní chiīnu yā diiⁿyu yeⁿe uvas na yáⁿāa yeⁿe yā. Ní din'dái yā 'áámá cheeⁿ yeⁿe yáⁿá 'líiⁿ núúⁿmáⁿ cuaaⁿ 'diituú. Din'dái yā 'aama tanque naachi cuuví tun'dáa yā nuūⁿnīⁿ yeⁿe uvas miiⁿ. Ní din'dái yā 'áámá torre nguaaⁿ diiⁿyu uvas naachi mozos yeⁿe yā 'cuεεtinéeⁿ sa diiⁿ sa cuidado n'guiⁱ uvas miiⁿ. Dueño miiⁿ ca'a yā yáⁿāa yeⁿe yā saⁿā s'eeⁿ chí diiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ miiⁿ ní cueⁿe yā táámá país.

34 Taachí snuū ca'a yeⁿe tiempo yeⁿe n'guiⁱ uvas miiⁿ chí túúmá yā, dueño dicho'ó yā mozos yeⁿe yā chí saⁿā s'eeⁿ nca'a sa n'guiⁱ uvas yeⁿe yáⁿāa, parte yeⁿe n'guiⁱ chí tuneēⁿ dueño.

35 Saⁿā chí diiⁿ ntiⁿnyuⁿ na yáⁿāa miiⁿ sta'a sa mozos. 'Áámá ní ch'eⁿe sa, táámá ní ch'iiⁿnuⁿ sa ní táámá ní chiītu sa.

36 Dueño miiⁿ dicho'ó yā taandúú 'uūví mozos, 'āā vi'í mozos chí cheⁿe vmnaaⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ diiⁿ sa ndúúcu mozos.

37 Cuayivi míiⁿ dichó'o yā daiya yā ti dueño miiⁿ ní ngaⁿa yā: Saⁿā s'eeⁿ ní diiⁿ sa honrar daiyá.

38 Taachí saⁿā s'eeⁿ chí diiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ yeⁿe yáⁿāa miiⁿ n'diichi sa daiya dueño miiⁿ, caⁿa sa nguááⁿ maaⁿ sa: Sáⁿa 'tīī chí cuuví yeⁿe sa yáⁿāa 'cūū. 'Caaⁿnuⁿ yú sáⁿā miiⁿ ní ndúúcu chí véeⁿ naaⁿ chí cuuví yeⁿe sa ní cuuví yeⁿe yú.

39 Ní staⁿā sa daiya dueño miiⁿ ní tun'daa sa saⁿā 'áámá lado yeⁿe chéēⁿ yeⁿe díí'yú uvas miiⁿ ní ch'iiⁿnuⁿ sa saⁿā.

40 Taachí ndaā dueño yeⁿe díí'yú uvas ζε'ε diiⁿ yā ndúúcu saⁿā chí ídiīiⁿ ntiⁿnyuⁿ na yáⁿāa yeⁿe ya?

41 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní caⁿa yā: Dueño miiⁿ ní 'caaⁿnúⁿ yā saⁿā chí cúúncheeⁿ sa diiⁿ sa. Ní ca'á yā yáⁿāa yēⁿe yā naachi véeⁿ díí'yú uvas táámá 'iiⁿyāⁿ chí diiⁿ yā ntiⁿnyuⁿ na yáⁿāa miiⁿ, 'iiⁿyāⁿ chí ntée yā uvas chí tuneēⁿ yā na tiempo yeⁿe n'guiⁱ.

42 Jesús caⁿa yā chii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ζ'Áá nguée n'geēⁿ ndís'tiī naachi canée nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs chí ngaⁿa 'túúcā:

Tuūu chí 'iiⁿyāⁿ chí idin'dái ya va'ai sta'á yā ní ch'εεcú yā 'áámá lado ti nguéeⁿ neⁿe yā. Tuūú 'cūū tuūú ch'εεε ní dichíí'vε ca ní canée tuūu ch'εεé esquina yeⁿe va'āī. Chuū ní Señor Ndyuūs diiⁿ yā. Chuū ní 'áámá chí ngeⁿe yiīnu yú taachí inaaⁿ yú yeⁿe.

43 Chíiⁿ chí 'túúcā nga'á ngii ndís'tiī, chí naachi Ndyuūs ngaⁿa ntiⁿnyuⁿ yā divíi yā yeⁿe ndís'tiī ní ca'á yā táámá 'iiⁿyāⁿ chí ca'á yā n'guiⁱ chí tuneēⁿ lado yeⁿe Ndyuūs.

44 'Áā du'ú nūuⁿ 'iiⁿyāⁿ chí cun'dáá nduú yā vmnaaⁿ na tuūu 'cūū ní caātū 'íiⁿi yeⁿe yā. Naati 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿyāⁿ chí cun'dáá nduūu tuūu 'cūū vmnaaⁿ yeⁿe yā, 'cuíiⁿú ndúúví yuūni yā.

45 Taachí 'iiⁿyāⁿ chiiduú n'geεé ndúúcu 'iiⁿyāⁿ fariseos ch'iindiveén yā chuū, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ tuumicadínuuⁿ yā chí yeⁿe yā ngaⁿa Jesús miiⁿ.

46 Nadicádínuuⁿ yā taacā chí cuta'á yā Jesús miiⁿ naatí 'va'a yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāáⁿ tí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ i'téenu yā Jesús miiⁿ tan'dúúca chí 'áamá profeta chí ngaⁿ'a nduudu yeⁿ'é Ndyuūs.

22

'Áamá ejemplo yeⁿ'é 'viicu chí n'giindivaacú yā

- 1 Jesús tuca'á yā ndee yā taama vmnéⁿ'ēe ndúúcu ejemplos, ní caⁿ'a yā:
- 2 Naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'ē va'ai chεeti nguuvi tan'dúúca 'áamá rey chí chiica yā 'viicu chí ch'iindivaacu saⁿ'a daiya yā.
- 3 Ní dichó'o yā mozos yeⁿ'e yā chí yaa'vi sa 'iiⁿ'yāⁿ chí ndíi yā invitado naati 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé néⁿ'e yā caⁿ'a yā.
- 4 Ní dichó'o yā tan'duuvi mozos ní caⁿ'a yā chíi yā mozos: Caaⁿ'maⁿ nī cuuvi nī 'iiⁿ'yāⁿ chí ndíi yā invitado 'túicā. 'Āā véé yaāaⁿ comida miiⁿ. 'Āā ch'iⁿ'núⁿ i'tiindu yeⁿ'é ní 'iiti chí 'viichεé. Tanducuéⁿ'ē 'āā véé yaāaⁿ. Cuchíi nī 'viicu.
- 5 Naatí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé díiⁿ yā cuenta. 'Áamá yā ní cueⁿ'e yā cuééti yeⁿ'e yā. Taama yā ní cueⁿ'e yā negocio yeⁿ'e yā.
- 6 Tanáⁿ'a yā ní sta'á yā mozos. Cuⁿ'u yā ndúúcu sa ní ch'iⁿ'nuⁿ yā mozos.
- 7 Taachi rey miiⁿ ch'iindiveéⁿ yā chuū, ndúúvi taaⁿ yā. Ní dichó'o yā soldados yeⁿ'é yā ní caⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā chí 'caaⁿ'nuⁿ sá 'iiⁿ'yāⁿ chí ch'iⁿ'nuⁿ yā mozos yeⁿ'é yā. Ní 'neeⁿ yaⁿ'ā sa yāáⁿ vaacú 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.
- 8 Tuu'mi ní caⁿ'a yā chíi yā mozos yeⁿ'é yā: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ 'viicu miiⁿ ní 'āā véé yaāaⁿ caava 'iiⁿ'yāⁿ chí chíi yā invitado naati nguéé n'dai taaví yā chí cuchii yā.
- 9 Maaⁿ ní cueⁿ'e nī na yúúni chí can'daā yeⁿ'e yāⁿ'āā yāáⁿ ní díiⁿ nī invitar 'iiⁿ'yāⁿ chí chíi yā na 'viicu, 'iiⁿ'yāⁿ chí ndaāca nī.
- 10 Mozos ní can'daa sa ní cueⁿ'e sa cuaaⁿ cyúúni ní nadaama sa nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí ndaāca sa, 'iiⁿ'yāⁿ chí cúúncheeⁿ yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dai yā. Ní ndaā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí mozos 'cai sa ní n'deēe n'dái 'iiⁿ'yāⁿ ndaa yā 'viicu miiⁿ.
- 11 Ní rey miiⁿ cheⁿ'e yā n'diichi yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ndii yā invitado ní ndaāca yā 'áamá saⁿ'ā chí nguéé cánúúⁿ sá catecai sa yeⁿ'ē naachi n'giindivaacu yā.
- 12 Ní caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā: N'dii amigo, ¿taacá chí ndāa nī 'muuⁿ chí nguéé canúuⁿ nī catecai nī yeⁿ'ē chí n'giindivaacú 'iiⁿ'yāⁿ? Saⁿ'ā miiⁿ ní nguéé nan'guεcútaⁿ'a sa yeⁿ'e yā.
- 13 Tuu'mi ní rey miiⁿ caⁿ'a yā chíi yā mozos yeⁿ'e yā: 'Caāchiichí nī ca'a sa ndúúcu ta'a sa ní divíi nī saⁿ'ā ndii 'múúⁿ ní 'cuεεcu nī saⁿ'ā cuaaⁿ chuvá'āi na maāiⁿ. Miiⁿ cuεεcu sa ní ché'é 'diiⁿ'yuⁿ sa cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.
- 14 Jesús caⁿ'a ntúuⁿ yā chuū: Nééⁿ'é 'yaaⁿ yā chí Ndyuūs 'cuai yā naati duu'ví yā chí Ndyuūs ndεεvé yā.

Chíiⁿ chí ntinguuneeⁿ yā yeⁿ'e asunto yeⁿ'e impuestos (Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

- 15 Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ fariseos cueⁿ'é yā ní nduuvidaamá yā. Ní ndeé yā nguaaⁿ maāⁿ yā táāca cuuvi díiⁿ yā chí Jesús miiⁿ cástaⁿ'a nduudú yeⁿ'e yā chí caaⁿ'máⁿ yā 'áamá nduudu yaadi.
- 16 Ní fariseos dichó'o yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Herodes miiⁿ chí caaⁿ'máⁿ yā Jesús: N'dii maestro, déénu 'nū chí n'dii ní 'áamá saⁿ'ā chí n'dai. N'dii ní díiⁿ nī chí n'dáāca. Ní cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngi'cueeⁿ nī yúúni yeⁿ'e Ndyuūs. Ní nguéé 'va'a nī 'iiⁿ'yāⁿ ti nguéé indeé nī cuidado táāca 'iiⁿ'yāⁿ.

17 Maaⁿ ní cúúví nī nús'uu: ¿De'ē inadacádínnuuⁿ nī? ¿'Áá canéé nguūⁿ na ley chí nadíí'vε 'nū emperador César tuūmī yeⁿ'é 'nū o nguéé?

18 Jesús tuumicádínnuuⁿ yā chí 'iīn'yāⁿ s'eeⁿ ní dííⁿ yā chí nguéé 'n'daācā ní caⁿ'a yā chí yā 'iīn'yāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ē cúúví chí neⁿ'e nī n'diichineéⁿ nī 'úú? Ndí's'tī ní vεε 'uūvī chí nadacádínnuuⁿ nī.

19 Téé nī tuūmī chí nadíí'vε ní yeⁿ'e impuesto. 'Iīn'yāⁿ s'eeⁿ ní ch'iⁿ'i yā 'áámá tuūmī Jesús miiⁿ.

20 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chí yā 'iīn'yāⁿ s'eeⁿ: ¿Du'u nááⁿ chí canéé ná tuūmī? ¿Du'ū chí nguúví cánéé nguūⁿ?

21 'Iīn'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: Naaⁿ emperador César cānee. Ní Jesús caⁿ'a yā chí yā 'iīn'yāⁿ s'eeⁿ: Nca'a nī tuūmī emperador César chííⁿ chí yeⁿ'é sa ní ca'a ní Ndyuūs chí yeⁿ'e Ndyuūs.

22 Taachí ch'iīndiveéⁿ yā chuū, cheⁿ'e yiīnu yā ní cueⁿ'e yā.

Chiiⁿ chí ntiinguunéⁿ yā yeⁿ'e chí 'iīn'yāⁿ nduuchi yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā
(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

23 Nguuvi miiⁿ 'iīn'yāⁿ saduceos ndaa yā nanááⁿ Jesús miiⁿ. 'Iīn'yāⁿ saduceos ngaⁿ'a yā chí nguéé índuuchi 'iīn'yāⁿ yeⁿ'é nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní ntiinguunéⁿ yā Jesús,

24 ní caⁿ'a yā: N'diī maestro, Moisés miiⁿ caⁿ'a sá chí 'āā du'ú nūuⁿ saⁿ'ā chí 'cuūvī sa ní nguéé ch'iīndi daiya n'daataá yeⁿ'é sa tuu'mi ní 'diīnū sa 'caandavaacu sa ndúúcu n'daataá mííⁿ. Ní saⁿ'ā miiⁿ ní 'cuūndi daiya sá lado yeⁿ'é 'díīnu tináⁿ'ā.

25 Maaⁿ ní véeⁿ ndeēchē sáⁿ'a nūuⁿ yeⁿ'é cheεcú sa yeⁿ'é chiidá sa. Sán'ā vmnaaⁿ miiⁿ ní ch'iīndivaacu sa ní ch'iī sa. Ní nguéé daiya n'daataá yeⁿ'é sa. Ní canee n'daataá yeⁿ'é sa. Ní 'díīnu sa ní canee sá ndúúcu tá.

26 'Tiicá ntúūⁿ chó'ōo yeⁿ'é ndii chííⁿ ndii 'uuvi saⁿ'ā. 'Tiicá ntúūⁿ chó'ōo yeⁿ'é saⁿ'ā chí ndii 'iīnū. 'Tiicá ntúūⁿ chó'ōo yeⁿ'é saⁿ'a s'eeⁿ nduu ndeēchē sa.

27 Ndíí ná ch'iīnū ní ch'iī ntúūⁿ n'daataá miiⁿ.

28 Taachí nduuchi 'iīn'yāⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, naachí ndeēchē saⁿ'ā s'eeⁿ ní ¿cheε sa chí n'daataá yeⁿ'é sa tán'ā caati nducyaaca sá canee sá ndúúcu tá?

29 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní nan'gueεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā chí yā 'iīn'yāⁿ s'eeⁿ: Ndí's'tī ní nguéé 'n'daācā nadicádínnuuⁿ nī, ti nguéé déenu nī taacā ngaⁿ'a na libro yeⁿ'é Ndyuūs naachi canéé nguūⁿ. Ndíí nguéé ndúú déenu nī poder yeⁿ'é Ndyuūs.

30 Ti naachí nduuchi 'iīn'yāⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, nguéé 'caandavaacú yā. Ndíí nguéé ca'a ra yā chí 'caandavaacu daiya yā ti cuuvi yā tan'dúúcā ángeles chí dichíí'vε Ndyuūs chí canéé yā na va'ai cheεtí nguuvi.

31 Naati yeⁿ'é chí nduuchi yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, ¿'áá nguéé n'geeⁿ nī chí maáⁿ Ndyuūs caⁿ'a yā yeⁿ'é taachí caⁿ'a yā 'túúca?

32 'Úú ní Ndyuūs yeⁿ'é Abraham ndúúcu Isaac ndúúcu Jacob. Ndyuūs miiⁿ ní nguéé Ndyuūs yeⁿ'e tináⁿ'ā ti yeⁿ'é 'iīn'yāⁿ chí sндуuchi.

33 Taachí nducyaaca 'iīn'yāⁿ ch'iīndiveéⁿ yā chuū, cheⁿ'e yiīnú yā yeⁿ'é nduudu yeⁿ'e Jesús miiⁿ tan'dúúcā chí ngi'cueeⁿ yā.

Mandamiento chí ch'εεε ca
(Mr. 12.28-34)

34 Tuu'mi ní saⁿ'ā fariseos taachí ch'iīndiveéⁿ yā yeⁿ'e chí Jesús dííⁿ yā, 'iīn'yāⁿ saduceos 'āā ntéé caⁿ'a yā ndúúcu Jesús miiⁿ, fariseos miiⁿ nduuvīdaamá yā.

35 'Áámá sa'n'a fariseo abogado chí ngi'cueen sa chí nga'n'á ley mii'n ne'n'e sa n'diichinéen sa Jesús ní ntinguunéen sa 'ii'n'yān. Ní ca'n'a sá chíi sa Jesús:

36 N'diī Maestro, ¿chéé mandamiento chí ch'εεε n'dai ca ye'n'ē na ley ye'n'ē Moisés?

37 Jesús ca'n'a yā chíi yā sa'n'á: Diné'n'e di Señor Ndyuūs ye'n'ē di ndúúcū núú'mán stáává ye'n'ē di ndúúcū núú'mán alma ye'n'ē di ndúúcū núú'mán vaanicadíinūu'n ye'n'ē di.

38 Chuū chí vmnaa'n ní ch'έέε ca chí cuuvi tanán'á mandamientos.

39 Ndiichi ndii 'úúví tan'dúúcā chí vmnáán vmnaa'n: Diné'n'e di 'ii'n'yān na nii'nuú'n vaacú di tan'dúúcā chí ne'n'e dí maān di.

40 Ye'n'ē ndúú 'uūví mandamientos mii'n canee tanducué'n'ē ye'n'e ley Moisés mii'n ndúúcū nduudu chí nga'n'a profetas ndii cuáán vmnaa'n.

*¿Du'ū 'ii'n'yān chíi daiya Cristo?
(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)*

41 Taachí 'ii'n'yān fariseos ndiidáámá yā Jesús ntinguunee'n yā fariseos,

42 ní ca'n'a yā chíi yā 'ii'n'yān s'ee'n: ¿De'ē nadicadíinuu'n ndís'tiī ye'n'e Cristo? ¿Du'ū daiyá 'ii'n'yān 'cúu? Ní fariseos ca'n'a yā chíi yā: Daiya David mii'n.

43 Ní Jesús ca'n'a yā chíi yā fariseos: ¿Táácā cuuvi David mii'n na espíritu ye'n'e sa ní ca'n'a sa chí Cristo ní Señor? Ní ca'n'a yā chuū:

44 Ca'n'a Señor Ndyuūs mii'n chíi yā Señor Cristo ye'n'é: 'Cuūndi di lado tá cuaacú chí lado ye'n'e honor ndí 'úú cu'neén 'ii'n'yān chí contra ye'n'ē di cuaa'n ndii yā na ca'a di tan'dúúcā chí enemigos ní 'áámá banco 'líi'n.

45 Maa'n ní nduuti chí David mii'n ca'n'á yā ye'n'e Cristo chí Señor ye'n'é yā, ¿táácā cuuvi chíi chí Señor mii'n ní daiya David 'ii'n'yān?

46 Mar 'áámá 'ii'n'yān nguéé cuuvi nan'guεεcúta'n'a yā ye'n'ē mar 'áámá. Ndíi guuvi mii'n s'nee'n naa'n yā ntinguunee'n yā Jesús mii'n.

23

Jesús nga'n'a yā chí díi'n yā cuidado ye'n'e maestros chí ngi'cueen ley ndúúcū 'ii'n'yān fariseos

(Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

1 Jesús yaa'vi yā 'ii'n'yān ndúúcū discípulos ye'n'e yā ní ca'n'a yā:

2 Maestros chí ngi'cueen ley ndúúcū 'ii'n'yān fariseos, 'ii'n'yān s'uu'n deenu n'dai yā ní ngi'cueén yā ní caa'n'ma'n cuaacú yā ley ye'n'e Moisés.

3 'Tiicá ntúū'n cu'téenu ndís'tiī ní díi'n ní tan'duucā 'ii'n'yān s'ee'n nga'n'a yā, naati nguéé díi'n ní tan'dúúcā 'ii'n'yān s'ee'n idií'n yā tí 'ii'n'yān s'ee'n ní nga'n'a yā ye'n'e ley naati nguéé 'tíicā idií'n yā.

4 'Ii'n'yān s'ee'n ní díi'n yā tan'dúúcā chí 'caachiichí yā chεεdi chí n'gii taavi chí 'ii'n'yān nguéé cuchée yā ní nga'n'á yā chí 'ii'n'yān canéé chí cuchée yā. Naati 'ii'n'yān s'ee'n maán yā ndíi nguéé ne'n'é yā 'nee'n nduutitá'a yā chí tuu'vi yā chεεdi mii'n ní díi'n yā.

5 'Ii'n'yān s'ee'n ní idií'n yā nducué'n'ē ntiinnyu'n ye'n'e yā caati tanán'á 'ii'n'yān snáa'n yā ní n'diichi yā táácā idií'n yā. Ne'n'é yā candεε yā chí canéé nguu'n chí ye'n'ē Nduudu ye'n'e Ndyuūs ní s'nee'n yā 'áámá caja 'líi'n ní dich'iichí yā 'áámá yii'n'ma'n ní s'nee'n yā maa'n ta'a yā ní nchεεtē yā. Ní n'gεεti núu'n yā vestido ye'n'e yā chí n'geé 'núu'n ca.

6 'Ii'n'yān s'ee'n ní ne'n'e yā 'cuūndi yā sillás chí ye'n'e 'ii'n'yān ch'εεε taachi ca'n'á yā 'áámá 'viicu chí che'é yā. Ní ne'n'e yā 'cuūndi yā sillás ye'n'e honor chí vmnáán vmnaa'n ná yácu sinagogas.

7 Ní neⁿe yā chí tanán^a 'iⁿ'yāⁿ diiⁿ n'daaca yā ní diiⁿ yā saluda^r 'iⁿ'yāⁿ taachi sneé yā cuaaⁿ nii^vεε ní neⁿe yā chí 'iⁿ'yāⁿ caaⁿ'máⁿ yā, maestro, maestro, taachi diiⁿ yā saluda^r 'iⁿ'yāⁿ.

8 Naati ndís'tiī ní nguéeⁿ neⁿe ní chí caaⁿ'maⁿ 'iⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ní maestro ti 'áámá 'iⁿ'yāⁿ nūuⁿ chí maestro ní 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ chí Cristo. Ní nducyaaca ndís'tiī ní hermanos yeⁿ'e ní viⁱ.

9 Nguéeⁿ caaⁿ'maⁿ ní yeⁿ'e mar 'áámá 'iⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'áa 'cúu: N'diī chiiduú padre, ti dámaāⁿ 'áámá chí Chiida yú chí Ndyuūs chí canéeⁿ na va'ai cheεti nguuví.

10 Ndíí nguéeⁿ ndúú caaⁿ'maⁿ rá yā yeⁿ'e ní: Maestro, ti 'áámá chí maestro yeⁿ'e ní chí Cristo.

11 'iⁿ'yāⁿ chí ch'εεte ca yā yeⁿ'e ní canee chí dichíⁱ've yā ndís'tiī.

12 Ní 'iⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā chí cuuví ch'εεte maáⁿ yā, 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ cuuví ndiicuúⁿ yā. 'iⁿ'yāⁿ chí idiíⁿ yā chí maáⁿ yā ndiicuúⁿ yā, cuuví ch'εεte yā.

Jesús caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e 'iⁿ'yāⁿ fariseos

(Mk. 12.40; Lc. 11.39-42, 44, 52; 20.47)

13 Naati de'ε chúúcā ya'ai yeⁿ'e ndís'tiī, maestros chí ngi'cueeⁿ ley ndúú^cū 'iⁿ'yāⁿ fariseos, ndís'tiī 'uūvī naaⁿ 'uūvī cheendí ní, ti nguéeⁿ ngi'cueeⁿ ní yeⁿ'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiíⁿnyúⁿ yā nanááⁿ 'iⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdi 'cūū. Ndíí nguéeⁿ ndúú maaⁿ ndís'tiī cundáa ní va'ai cheεti nguuví. Ndíí nguéeⁿ n'guúⁿ ní tanán^a 'iⁿ'yāⁿ chí neⁿ'e ndaá yā chí cūndaa yā.

14 De'ε chúúcā ya'ai yeⁿ'e ndís'tiī, 'iⁿ'yāⁿ chí dingúūⁿ ní ngi'cueeⁿ ní ley ndúú^cū 'iⁿ'yāⁿ fariseos, ti ndís'tiī 'uūvī nááⁿ 'uūvī cheendí ní, ti ndivíi ní va'ai yeⁿ'e n'daataa nguá^a. Ní neéⁿe n'deé^e ngaⁿ'a ní taachi ngaⁿ'angua^a ní nanááⁿ nducyaaca 'iⁿ'yāⁿ. 'Úú ngaⁿ'á chí ch'εεte ca castigo yeⁿ'e ní nguuví yeⁿ'e juicio.

15 De'ε chúúcā ya'ai yeⁿ'e ndís'tiī, maestros chí ngi'cueeⁿ ley ndúú^cū ndís'tiī 'iⁿ'yāⁿ fariseos ti ndís'tiī 'uūvī naaⁿ 'uūvī cheendí ní. Ndís'tiī ní chiicá ní ndíí yáⁿ'áa ya'ai táámá lado nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'a ní diíⁿ ní chí 'áámá 'iⁿ'yāⁿ i'téenu yā tan'dúú^cā ndís'tiī. Ní taachi 'iⁿ'yāⁿ cu'téenu yā tan'dúú^cā ndís'tiī neⁿ'é ní, idiíⁿ ní chí 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ ní 'uūvī tanto cuuví yā yeⁿ'e daiya infierno nguéeⁿ ti chí ndís'tiī.

16 De'ε chúúcā ya'ai yeⁿ'e ndís'tiī, chí ngi'cueeⁿ ní tan'dúú^cā 'iⁿ'yāⁿ chí ngeuenááⁿ. De'ε inadacádíⁿnuuⁿ ndís'tiī. Nduuti chí 'áámá 'iⁿ'yāⁿ caⁿ'a yā chí diiⁿ yā 'áámá cosa ní 'cuaí yā, “cáávā yaācū templo”, tuu'mi ní nguéeⁿ de'ε vεε nacádíⁿnuuⁿ ní yeⁿ'e chíu, naati nduuti chí 'iⁿ'yāⁿ 'cuaí yā, “cáávā 'diiⁿ'nguaaⁿ” chí véε cheεti yaācū templo miiⁿ, tuu'mi ní 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ canee cuuⁿ'miiⁿ chí diiⁿ yā chí caaⁿ'máⁿ yā chí caⁿ'a yā chí diiⁿ yā.

17 Ndís'tiī ní 'iⁿ'yāⁿ chí nguεε deenu ti tan'dúú^cā 'iⁿ'yāⁿ ngeuenááⁿ 'tiicá ní. ¿Cheε cá ch'εεte ca? ¿'Áá 'dííⁿ'nguāⁿ miiⁿ o yáacū miiⁿ chí diiⁿ chí didεεve 'dííⁿ'nguāⁿ miiⁿ cucááva Ndyuūs?

18 'Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī: Ndúúti chí 'áámá 'iⁿ'yāⁿ caⁿ'a yā chí diiⁿ yā 'áámá cosa, ní n'gai yā, “cáávā nátaí”, nguéeⁿ de'ε vεε nacádíⁿnuuⁿ ní yeⁿ'e. Naati ndúúti chí 'iⁿ'yāⁿ n'gai yā, “cáávā ofrenda” chí candúú vmnááⁿ yeⁿ'e nátaí, tuu'mi ní 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ canee cúuⁿ'miiⁿ chí diiⁿ yā chí caⁿ'a yā chí diiⁿ yā.

19 Ndís'tiī ní tan'dúú^cā 'iⁿ'yāⁿ chí cheεchí tiíⁿ o 'iⁿ'yāⁿ chí ngeuenááⁿ, 'tiicá ní ti ¿cheéⁿ ca chí ch'εεte ca? ¿'Áá ofrenda miiⁿ o nátaí chí diiⁿ chí ofrenda miiⁿ ní didεεve cucáávā Ndyuūs?

20 Tíicā. 'Ii'yān chí n'gai yā, “cáávā nataī”, n'gai yā cáávā nátaī ndúúcu tanducué'nē chí cánduū nátaī.

21 'Ii'yān chí n'gai yā, “cáávā yaācū templo”, nguéé dámaān nga'a yā cáávā yaācū templo mii'n naati cáávā maán Ndyuūs chí canéé na yaācū templo mii'n.

22 'Ii'yān chí n'gai yā, “cáávā va'ai chεēti nguuvī”, n'gai yā cáávā trono ye'n'e Ndyuūs ní cáávā Ndyuūs chí véε yā na trono mii'n.

23 Dε'ε chúúcā ya'ai ye'n'e ndís'tiī, maestros chí ngi'cueé n yā ley ndúúcu 'ii'yān fariseos, ndís'tiī 'uuvī naa' uūvī cheendí nī. Ndís'tiī ní nga'á nī Ndyuūs 'áámá ndiichi parte ye'n'e yaātā chí yiviī, ndúúcu yaāta anís, ndúúcu yaātā comino. Ní ndís'tiī ní s'née nī 'aama lado cosas chí n'geεε ca ye'n'e na ley, chí n' ndiichi nī nuu'ndi ye'n'e 'ii'yān ndúúcu vaadi cuaacu ndúúcu vaadi ya'ai 'iinu ndúúcu vaadi i'ténu. Chuū canee chí diī nī ní diī nī táámá naa' denduū.

24 Ndís'tiī 'ii'yān chí tan'dúúca chí ngeenáán chí candεε nī 'ii'yān. Diī nī tan'dúúca chí i'yaán nī 'áámá 'yaācū ye'n'e nuu'nī' chí cu'ú nī naati cu'ú nī 'iiti camello chí ch'εεε.

25 Dε'ε chúúcā ya'ai ye'n'e ndís'tiī, maestros ye'n'e ley ndúúcu 'ii'yān fariseos, ndís'tiī ní 'uūvī naa' uūvī cheendí nī, ti inadεεvé nī cuaa' daami ye'n'e vaso ndúúcu cu'u, chí tan'dúúca cuerpo ye'n'e maán nī, naati cuáán chεēti nī ní ndiituú ndúúcu chí diduucú nī ndúúcu tanducué'nē chí nguεε n'daācā.

26 'Caandiveé nī ndís'tiī 'ii'yān fariseos chí tan'dúúca chí ngeenáán. Diī nī cá nī chí didεεvé nī chí cuaa' chεēti vaso ní 'tiicá ntúū' cu'u, tuu'mi ní cuuvi dεεvé nī cuaa' chuván'ái vaso mii'n.

27 Dε'ε chúúcā ya'ai ye'n'e ndís'tiī, maestros ye'n'e ley ndúúcu 'ii'yān fariseos, ndís'tiī 'uuvī naa' uūvī cheendí nī, ti ndís'tiī ní tan'dúúca yaīnyān 'cuéε chí cuaa' daami mii'n n'dεεvé chí nne'nē yaāchī caaca, ti cuaacu ní'nyú' cuáán chεēti mii'n ndiituú 'iini ye'n'e tinán'ā ndúúcu taanduvéé cosas chí vaati.

28 Tíicā ndís'tiī ti cuaacu ní'nyú' n'gi'nī nī 'ii'yān chí ndís'tiī ní sa'nā chí n'dai ndís'tiī naati cuaa' chεēti nī ndiituú ndúúcu nduudu yaadi ndúúcu nuu'ndi.

29 Dε'ε chúúcā ya'ai ye'n'e ndís'tiī, maestros ye'n'e ley ndúúcu 'ii'yān fariseos, 'ii'yān 'uūvī naa' uūvī cheendí nī, ti idin'dái nī yaīnyān ye'n'e profetas ní n'dεεε nī yaīnyān ye'n'e 'ii'yān chí n'dai taachi snēε yā i'n'yeedí 'cū.

30 Ndís'tiī ní nga'ná nī 'tíicā: Ndúúti chí nús'uu ch'εetinéε 'nū tiempo chí ch'εetinéε chiidá 'nū cuáán vmnaa', nguéé chinnee 'nū ch'iī'nú' 'nū profetas taachi cungéε yuūu' ye'n'e yā.

31 Tíicā ndís'tiī ní nga'ná nī nduudu cuaacu ye'n'e maán nī ti ndís'tiī ní dáiyá 'ii'yān chí ch'iī'nu' yā profetas.

32 Ndís'tiī ní canéé chí diī nī tan'dúúca chiidá nī.

33 Ndís'tiī ní tan'dúúca cúú 'tíicā ndáátá ye'n'e nī. ¿Táácā cuuvi nguán'ai nī ye'n'e castigo ye'n'e inferno?

34 Cáávā chuū 'úú ní dicho'ó nanáán ndís'tiī profetas chí candεε yā Nduudu ye'n'e Ndyuūs, ndúúcu 'ii'yān chí déenū, ndúúcu 'ii'yān chí ngi'cuee ley. N'dúúví 'ii'yān s'ee nī ndís'tiī ní chita'á nī 'ii'yān ní chí'nee'nga'á nī 'ii'yān. Tá n'duuvī yā ní ch'e'né nī 'ii'yān na yaācū sinagogas ye'n'e nī ní can'dáa nī 'ii'yān ndii na 'áámá yāán táámá yāán chí ch'eenú yā chíi.

35 Ní ndís'tiī ní cá'á ní cuenta ye'n'e nducué'n'e yuūu' ye'n'e 'ii'yān chí n'dai chí 'ii'yān ye'n'é nī ch'iī'nú' yā 'ii'yān na yán'aa 'cūú ndii yuūu' ye'n'e Abel chí sa'nā n'dai ndii yuūu' ye'n'e Zacarías daiya sa'nā Berequías chí ndís'tiī ch'iī'nu' nī náavta'nā ye'n'e yaācū mii'n ndúúcu nátaī mii'n.

³⁶ Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngíi ndís'tiī: Castigo yeⁿ'ē tanducueⁿ'ē chuū canee vmnaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā maaⁿ tiempo 'cūū.

*Jesús ngeεcu yā cáávā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén
(Lc. 13.34-35)*

³⁷ Ní ngaⁿ'a Jesús: Ndis'tiī 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén, ndís'tiī 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén, chí ch'iiⁿ'núⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ profetas ní chí chíitúú nī 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs dicho'ó yā nanáaⁿ nī. Nééné n'deēe 'cuūví neⁿ'é nadaamá daiya nī tan'dúúcā tú'ū chí inadáámá tī daiya tī maaⁿ ngeεchi tī ní nguéé 'cuuⁿ nī.

³⁸ Ndis'tiī, n'diichí nī. Ndyuūs chí'neeⁿ yā ndís'tiī ndúúcu vaacú nī dámaāaⁿ.

³⁹ Tí 'úú ní ngaⁿ'á ngíi ndís'tiī, tī ndii maaⁿ ní 'āā ntéé snaaⁿ nī 'úú ndíi ndaa tiempo taachi caaⁿ'maⁿ nī: De'e chúúca n'dai 'iiⁿ'yāⁿ chí cuchii yā ndúúcu chí duuchi Señor chí Daiyá Dendyuūs miiⁿ.

24

*Jesús ngaⁿ'a yā chí yaácū templo miiⁿ ní ntuuvií
(Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6)*

¹ Taachí Jesús miiⁿ nan'dáa yā yeⁿ'e yaácū templo cueⁿ'é yā. Discípulos yeⁿ'é yā ní ndaa yā nanáaⁿ yā ní n'gíⁿ'í yā Jesús miiⁿ va'ai s'eeⁿ yeⁿ'e yaácū templo miiⁿ.

² Jesús miiⁿ ní n'guεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā: ¿'Áá inaaⁿ ndís'tiī nducyáácá chuū? Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngíi ndís'tiī, chí nguéé cunee tuūu cuaaⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'e ví'í chí nguéé ntuuvií.

Jesús ngí'cueeⁿ yā de'ē chí cuuvi taachi 'āā ndaa niiⁿnuúⁿ nguuví chí 'cuiinu iⁿ'yeeⁿdi

(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

³ Jesús véε yā ná yiicū chí nguuvi Olivos. Discípulos ndaa yā nanáaⁿ yā taachi canee yā damáaⁿ yā ní caⁿ'a yā chí yā Jesús: Cúúví nī nús'uu tíi cuaⁿ'ā cuuví chuū. ¿De'e señal 'cuuⁿ'míⁿ nī taachi 'āā ndaa nī taama vmnéⁿ'ēe ní taachí 'cuiinu iⁿ'yeeⁿdí?

⁴ Jesús nan'guεcútaⁿ'a yā yeⁿ'e yā ní caⁿ'a yā: Cundéε nī cuidado chí mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé canche'éi yā ndís'tiī.

⁵ 'Yáá n'dái 'iiⁿ'yāⁿ ndáa yā ndúúcu chí duuchí ní caaⁿ'maⁿ yā 'tíicā: 'Úú chí Cristo 'úú. Ní canche'éi yā 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ.

⁶ Ní 'caandiveéⁿ nī chí véε caandaá ní 'caandiveéⁿ nī chí 'cuūndí caandaá. Cundéε nī cuidado chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé castaⁿ'a vaanicádiinúúⁿ yeⁿ'e nī tí canéé chí chíⁿ nducueⁿ'ē dendu'ū chí 'túúcā cuuvi, naatí 'āā cuéé chí 'āā 'cuiinu iⁿ'yeeⁿdí.

⁷ Tí 'áámá nación 'cuuⁿ'maⁿ ndúúcu taama nación, ní 'áámá rey ndúúcu nducueⁿ'e país naachi ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yā contra yeⁿ'e taama rey ndúúcu nducueⁿ'e país naachi chí ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yā. Ndaá tiempos chí cuiicu ndúúcu tiempos chí 'iiⁿ'yāⁿ 'cueenú yā cuuvi cáávā chí ya'ai yeⁿ'é yā, ní ndúúcu tiempos chí inuⁿ'u yáⁿ'āa n'deēe cuááⁿ n'dai.

⁸ Taachí cuuví dendú'ū chí 'túúcā ní chíi tuuⁿ'mí ní cáámá cúuⁿ'ngaⁿ'a vaadí ya'ai.

⁹ Tuuⁿ'mí ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní ncaⁿ'a yā ndís'tiī na ta'a 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cueenu nī cuuvi ní 'caaⁿ'núⁿ yā ndís'tiī. Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuaaⁿ yā ndís'tiī caavá chí ngaⁿ'a nī chí duuchi.

10 Ní tiempo miiⁿ neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí 'āā i'téenu yā yeⁿe 'úú ní 'cuenú yā cuuvi. Ní 'áamá yā caaⁿ'máⁿ yā contra yeⁿe taama yā chí i'téenu yā. Ní 'āā ntéé neⁿ'é yā vi'í.

11 Ní neéné 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ profetas falsos chí nguéé ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ndaa yā ní canche'éi yā 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ.

12 Ní cáávā chí 'iiⁿ'yāⁿ neené dinuuⁿndí yā. 'Āā ntéé neⁿ'e yā 'áamá yā táámá yā vi'í.

13 'Iiⁿ'yāⁿ chí cuchéε yā ní 'áamá i'téenu yā yeⁿ'é Ndyuūs ndii tiempo chí 'cuúvi yā ní nguáⁿ'ai yā.

14 Ní nduúdu cuaacú 'cūū chí ngai yeⁿ'é naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ canéé chí caaⁿ'maⁿ yā nanááⁿ nducuéⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí. Ní nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ní cūnee chí 'caandiveéⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é tanducuéⁿ'é nación yeⁿ'é núúⁿmáⁿ iⁿ'yeeⁿdí tuuⁿ'mí ní ndaa chí 'cuiinu iⁿ'yeeⁿdí.

15 Taachí ndís'tiī snaaⁿ nī tanducuéⁿ'é chí cunncaā ca tan'dúúⁿcā chí dinguuⁿ profeta Daniel ndii cuááⁿ vmnaaⁿ taachi cheendí yā na cuaaⁿ chí santo tuuⁿ'mí ní ndís'tiī ndúúⁿcú 'iiⁿ'yāⁿ chí n'geeⁿ yā túúmíⁿcádíínuuⁿ yā yeⁿ'é.

16 Ní tiempo yeⁿ'e chúū, 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā na yáⁿ'āa Judea cáánu yā caⁿ'á yā cuaaⁿ yīcū.

17 Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí sndúu yā tiíⁿ va'āi nguéé nguaⁿ'ái yā chí cutaⁿ'á yā 'tεε chí snūūⁿ chεeti va'āi ti cáánu yā.

18 'Iiⁿ'yāⁿ chí canée yā cuεeti nguéé nguεεcundí yā na vacu yā chí cutaⁿ'á yā tiīnuuⁿ yeⁿ'e yā ti cáánu yā.

19 De'ε chúúⁿcā ya'ai yeⁿ'é n'daataá chí véé daiya tá chεeti tá ndúúⁿcū n'daataá chí ngiicu dacuaⁿ'āa yeⁿ'é tá nguuvi s'eeⁿ chí cáánu yā.

20 Caaⁿ'maⁿ'nguaⁿ'á nī chí taachi ndaa nguuvi chí cáánu nī, nguéé tiempo chí 'iiche ndíi nguéé ndúú nguuvi sábadó chí ntaavi tuunúúⁿ nī.

21 Tuuⁿ'mí ní ndaa nguuvi chí neéné 'cuenú cá nī cuuvi chí nguéé n'diichi nī, ndíi nguéé ndúú ndíi naachi chingaⁿ'ā yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí, ndíi mááⁿ, ndíi nguéé ndúú snaaⁿ ra nī cuayiivi.

22 Ndúúti chí Ndyuūs nguéé 'āā diduuⁿ'ví yā tiempo chí 'cuenú cá nī cuuvi mar 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé nguaⁿ'ai yā. Naati cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs deεεve yā, Ndyuūs diduuⁿ'ví yā tiempo miiⁿ.

23 Tuuⁿ'mí ní ndúúti chí 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ caaⁿ'maⁿ yā cuuvi yā ndís'tiī: Cuiⁿ'diichí nī, 'muuⁿ canee Cristo, o cuiⁿ'diichí nī, miiⁿ canéé Cristo miiⁿ'ya, nguéé cu'teenú nī 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ.

24 Ti ndaa 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'á yā chí Cristo yā naati nguéé Cristo 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ndaa 'yaaⁿ n'dái profetas falsos chí nguéé caaⁿ'máⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ idiíⁿ yā señales chí n'geeεε ndúúⁿcū vaadí n'giinu. Ní canche'éi yā 'iiⁿ'yāⁿ ndíi 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs ndεεve yā nduuti chí cuuvi yā.

25 'Caandiveéⁿ nī. 'Āā ndíi vmnaaⁿ, 'āā ngaⁿ'á ngíi chuū ndís'tiī.

26 Ndúúti chí 'iiⁿ'yāⁿ caaⁿ'maⁿ yā cuuvi yā ndís'tiī 'tiicā: Cuiⁿ'diichí nī, Cristo canée yā na yáⁿ'āa cuūⁿmáⁿ, nguéé caⁿ'á nī miiⁿ. O nduuti chí caaⁿ'máⁿ yā: Cuiⁿ'diichí nī, Cristo canée yā ná 'aama cuarto chεeti va'ai, nguéé cu'téenu nī.

27 Tan'dúúⁿcā 'cui chí ngiia cuááⁿ naachi icanⁿ'daa 'yáⁿ'ā ní inaaⁿ yú ndíi taachi ndaa cuaaⁿ na ngiia 'yáⁿ'ā, 'tiicā ntúūⁿ cuuvi taachi 'úú nndaá, 'úú chí Saⁿ'ā chí Daiya Ndyuūs.

28 Tí 'āā tií nūuⁿ naachi candiiti cuerpo yeⁿ'e tináⁿ'ā, míⁿ nduuidaama luuti.

Taaca ndaa Sa'a chi Daiya Ndyuūs

(Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-28)

²⁹ Jesús ca'n'a yā: Tuu'mi ni taachi 'cuiinu 'cuienu yā cuuvi ni chó'ōo tiempo mii'n, tuu'mi ni 'yán'ā ní cuuvi maāi'n, ní 'iiyū mii'n ní nguée cunuū'n deεve. 'Ii'nyu'n ní cun'daā ye'n'e nanguuvi ní nanguuvi ní nu'u ndúúcu poder ye'n'e.

³⁰ Tuu'mi ní snaá'n yā señales nanguuvi chi ye'n'e Sa'n'a chí Daiya Ndyuūs. Ní nducyáácá 'ii'yā'n ye'n'e nducue'n'e nación ye'n'e i'nyee'n'di ní cuεεcú yā ní snaa'n yā chí ndaa Sa'n'a chí Daiya Ndyuūs na meéén ye'n'e nanguuvi ndúúcu poder ye'n'e yā ndúúcu chídeεvé n'dai ye'n'e maá'n yā.

³¹ Taachí dichó'o yā ángeles ye'n'e yā, tuu'mi nūu'n áamá yā ní di'cuεεcú yā trompeta ye'n'e yā. Ní ángeles mii'n nadáámá yā 'ii'yā'n chi ye'n'e Cristo chí Cristo ndεεve yā ye'n'e cuaa'n núu'mán' yā'āa 'cūū ndii 'áamá 'diituú ndii táámá 'diituú ye'n'e nanguuvi.

³² Cuayiyi mii'n ní Jesús ca'n'a yā: 'Cueé'n nī ejemplo ye'n'e yán'a yē'n'e n'guíidii yaa'n nguuvi taachí ínn'gaa'n'nu duū'nē n'gaiyāá ní ican'daā tá'āā 'āā déenu nī chí 'āā cuchii yāāa'n.

³³ 'Tiicá ntúū'n, ndís'tiī, taachí snaa'n nī tanducue'n'e chúū, 'āā deenú nī chí 'āā cháá ndaa Sa'n'a chí Daiya Dendyuūs. Ní 'āā neenē nii'nuu'n cánéé tiempo chí ndaa sa.

³⁴ Cuaacu ní'nyú'n nga'n'á ngii ndís'tiī, chí 'ii'yā'n chí snée yā maa'n nguée 'cuūvi yā ne'n'e chí 'āā cuéeé cuuvi tanducue'n'e chuū.

³⁵ Nanguuvi ndúúcu yán'āa 'cūū chó'ōo naati nduudu ye'n'e nguεε chó'ōo.

³⁶ Naati nguuvi mii'n ndúúcu hora mii'n taachí ndaa Sa'n'a chí Daiya Dendyuūs, nguεε véé mar 'áamá 'ii'yā'n chí deenú yā ye'n'e, ndii nguée ndúú ángeles ye'n'e va'ai cheeti nguuvi, ti dámaa'n Ndyuūs Chiidá deenú yā.

³⁷ Tan'dúúcā chí chíi tiempo chí 'āā chó'ōo taachi canéé Noé mii'n tiempo taachi chó'ōo diluvio, 'tiicā cuuvi taachí ndaa Sa'n'a chí Daiya Dendyuūs.

³⁸ Ní tiempo taachí 'āā cuéeé chó'ōo diluvio chí cuee'n taa'n cuūvi, 'ii'yā'n ní ngé'e yā, ní ngi'i yā, ní n'giindivaacu yā, ní nga'a yā daiya yā chí n'giindivaacu, ndii nguuvi chí Noé mii'n sndaā yā na arca chí barco ch'εεte ca chí din'dái yā.

³⁹ Ní 'ii'yā'n ye'n'e tiempo ye'n'e Noé nguée s'nee' veén yā ndii taachi chee'n taa'n cuūvi ní ch'iīn'nducyáácá 'ii'yā'n ti ch'iī yā. 'Tiicá ntúū'n cuuvi taachí ndaa Sa'n'a chí Daiya Ndyuūs.

⁴⁰ Tuu'mi ní nguuvi taachí nndaā Daiya Ndyuūs snée 'uūvi sa'n'a na cuεeti. 'Aama sa'n'a ní Cristo candée yā sa'n'a, taama sa'n'a ní cūnee sa.

⁴¹ Ní na 'uūvi n'daataá snee ta ingúú tá 'áamá va'aī naachi inguú yā. 'Aama tá ní candee yā tá'n'ā, taama ta ní cūnee ta.

⁴² Ndís'tiī cundée nī cuidado, ti nguεε déenu nī de'ē hora chí ndaa Señor ye'n'e nī.

⁴³ Naati déenu nī chuū. Ndúúti chí sa'n'a n'dai chí vaacu sa mii'n déenu sa de'ē hora ndaa chí duucu tuu'mi ní canduuchi sa. Ní nguée ca'a sa lugar chí diduucú yā chí véé cheeti vaacu sa.

⁴⁴ Chí'n chí ndís'tiī ní 'cuεetinée yaa'n nī ti Sa'n'a chí Daiya Ndyuūs mii'n ndaa yā hora chí ndís'tiī nguée déenu nī.

Ejemplo ye'n'e mozo chí n'daācā ní ye'n'e mozo chí nguée n'daācā

(Lc. 12.41-48)

⁴⁵ Ca'n'a Jesús: ¿Du'tú dueño ca'n'a yā nti'nyu'n chí s'nee yā vmnaa'n ye'n'e va'ai ye'n'é yā nduuti chí nguée 'aama mayordomo chí n'daācā n'dai ní deenu sa ní ca'a sa chí che'e mozos ye'n'é yā hora chí che'e sa?

46 De'ε chúucá n'dai mayordomo miiⁿ chí diiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ taachi dueño miiⁿ ní ndāa yā ní ndaaca yā mayordomo chí diiⁿ sa tan'dúucá chi neⁿe yā.

47 Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngí ndís'tiī, chí dueño miiⁿ cuⁿ'néⁿ yā mayordomo miiⁿ chí caaⁿ'maⁿ ntiⁿnyuⁿ sa yeⁿ'é chí v'éε yeⁿe yā.

48 Ndúuti chí mayordomo miiⁿ ní ngu'éε n'dáacá idiīⁿ sá ní 'ícu nacádínuuⁿ sa na staava yeⁿ'é sa chí dueño cuuvi 'náaⁿ yā ní ndaa yā.

49 Ní tucá'a sa ch'eⁿe sa mozos chí idiīⁿ sa ntiⁿnyuⁿ ndúucu sa ní ngé'e sa ní ngi'i sa ndúucū amigos yeⁿ'e sa ní cuu'vi sa.

50 Dueño miiⁿ ní ndaa yā nguuvi chí nguεε canéé ngínuⁿ sa ní hora chí nguεε deenu sa.

51 Ní dueño miiⁿ ní ca'á yā 'aama castigo ch'εεε mayordomo miiⁿ. Ní 'caacá yā mayordomo chí cheeyēi ní cu'neeⁿ yā mayordomo miiⁿ chuva'āi ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ 'uuvi nááⁿ 'uūvi cheendi yā. Lugar miiⁿ ní cuεεcu sa ní che'e 'diiⁿ'yuⁿ sa cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

25

Ejemplo yeⁿ'e ndiichi n'daataá chí cuínuú

1 Jesús caⁿ'a yā taama ejemplo: Naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿnyúⁿ yā na va'ai ch'εεti nguuvi tan'dúucá ndiichi n'daataa chí cuínuú chí sta'á yā lámparas yeⁿ'e yā ní can'dáa yā. Ní cueⁿ'e yā ndaāca yā saⁿ'ā chí 'caandavaacu sa.

2 Ní nyuⁿ'u yā candéε n'daāca yā cuidado ti lista yā. Tá nyuⁿ'u yā ngu'éε candéε yā cuidado ní diiⁿ yā tan'dúucá chí n'daataá tonta yā.

3 N'daataa chí cuínuú chí ngu'éε candéε yā cuidado, candéε yā lámparas yeⁿ'e yā ní ngu'éε candéε yā petróleo yeⁿ'e.

4 Ní nyuⁿ'u yā ní candéε n'daacá yā cuidado, candéε yā botellas yeⁿ'e petróleo ndúucu yā ndúucū lámparas yeⁿ'e yā.

5 Ní chí'naaⁿ saⁿ'ā miiⁿ chí ndaa sa chí 'caandavaacu sa. Ní taachi 'āā cuéé ndaa sa, n'daataá s'eeⁿ chí ndaa yááⁿ nááⁿ yā ní ch'εεti yaadú yā.

6 Chí maⁿ'ā yaaⁿ, chí'iindiveéⁿ yā 'áamá nduudu chí 'caī. Ní ngaⁿ'a yā: Ndaa saⁿ'ā chí 'caandavaacu sa. Can'dáa nī ní diiⁿ nī recibir saⁿ'ā.

7 Tuu'mí ní nducyaaca chí cuínuú s'ééⁿ nducueeⁿ yā ní nuuⁿ'mí yā lámparas yeⁿ'e yā.

8 Chí cuínuú chí ngu'éε lista yā caⁿ'a yā chíi yā chí cuínuú chí lista yā: Téé nī 'téé petróleo yeⁿ'é nī nús'uu ti lámparas yeⁿ'é 'nū 'āā cháā 'āā n'tuuvi.

9 Chí cuínuú chí candéε yā petróleo n'guεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā chíi yā tanáⁿ'a yā: Ngu'éε cuuvi teé 'nū ndís'tiī. Nús'uu ní neⁿ'e cá 'nū petróleo chí candéε 'nū ní 'ícu 'áátii ngu'éε cuuvi falta yeⁿ'e yú. N'dáaca ca yeⁿ'e ndís'tiī chí caⁿ'a nī naachí in'diicuí yā petróleo ní cuái nī yeⁿ'é nī.

10 Neⁿ'e chí n'daātá s'eeⁿ chí nguεε lista yā cueⁿ'e yā cuái yā petróleo miiⁿ, saⁿ'ā chí 'caandavaacu sa ndaa sa ní chí cuínuú chí candéε n'daacá yā cuidado cueⁿ'é yā ndúucū saⁿ'ā naachí n'giindivaacu 'iiⁿ'yāⁿ. Ní saⁿ'ā miiⁿ nan'gaādí sá cheendi va'āi miiⁿ.

11 Cuayiivi miiⁿ ní ndaa tanáⁿ'ā chí cuínuú s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: N'diī Señor, Señor, nan'guaaⁿ nī yeⁿ'é 'nū.

12 Naati saⁿ'ā miiⁿ chí 'caandavaacu sa ní nan'guεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā: Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngí ndís'tiī, 'úú ní ngu'éε n'diichí ndís'tiī.

13 Maaⁿ ní nducyaaca ndís'tiī candéε nī cuidado ti ngu'éε déenu nī de'ε nguuvi o de'ε hora chí Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs nndaa sa.

Ejemplo yeⁿ'e tuūmī

14 Tuu'mi ní ca'n'a Jesús: Naachí Ndyuús nga'n'a ntii'nyuⁿ yā na va'ai chεεti nguuvi tan'dúúcā 'áámá sa'n'a chí ca'n'ā ya'n'ái yā ndii táámá yá'n'āa ní 'cai yā mozos ye'n'e yā ní nca'a yā mozos miiⁿ dendú'ū chí véé ye'n'e yā, chí diiⁿ sa cuidado ye'n'ē.

15 'Aama mozo ní ca'a yā nyu'u u mil caadi, táámá mozo ní 'uūví mil caadi, táámá mozo ní 'aama mil caadi. Ní ca'a yā 'áámá 'áámá mozo tan'dúúcā chí chεε sa. Ní cue'n'ē ya'n'ái yā.

16 Mozo chí sta'ā nyu'u u mil caadi cuna'n'ā sa ní diiⁿ sa negocio ndúúcu tuumī miiⁿ. Ní ndaācā sa tá nyu'u u mil caadi ye'n'e daiya túumī miiⁿ.

17 'Tiicā ntūn mozo chí sta'ā sa ná 'uūví mil caadi miiⁿ ndaācā sa ná 'uūví mil caadi ye'n'ē daiya tuumī miiⁿ.

18 Mozo chí sta'ā sa 'aama mil caadi che'n'e sa ní s'neeⁿ sa tuumī miiⁿ chεεti 'áámá 'cuutií cuééé ní ch'ii sa maaⁿ yá'n'āa. 'Tíicā chinuuⁿ n'dé'ei sa tuumī ye'n'e 'iivi sa.

19 Chí 'naáⁿ ní ndaā 'iivi mozos miiⁿ ní tun'dáa yā cuenta ndúúcu mozos.

20 Ndaā mozo chí nca'a yā nyu'u u mil caadi nanáaⁿ yā. Ndεε sa ta nyu'u u mil caadi ye'n'ē daiya tuumī miiⁿ. Ní ca'n'a sa chíi sa 'iivi sa: N'diī señor, nyu'u u mil caadi tee nī 'úú. 'Íngaā. Ndaācā ta nyu'u u mil caadi daiya tuumī ye'n'e nī.

21 'Iivi mozo miiⁿ ní ca'n'a yā chíi yā sa'n'ā: Díi mozo ye'n'ē chí n'daācā ní n'dai, n'daācā n'dai ndiíⁿ di. Maaⁿ ti 'āā n'daācā diiⁿ di ndúúcu chí duū'vi, maaⁿ ní caaⁿmaⁿ ntii'nyuⁿ di ye'n'e n'deēe cá téé dii. Cho'o di cuaaⁿ chεεti va'āi ní cue'n'e daāⁿmaⁿ cuuvi yeenu di nduucú.

22 Ndaā ntūn nanáaⁿ yā mozo chí nca'a yā na 'uūví mil caadi. Mozo miiⁿ ní ca'n'a sa chíi sa 'iivi sa: N'diī señor, 'uūví mil caadi tee nī 'úú. 'Íngaā tuumi ye'n'e nī. Ndaācā ta na 'uuvi mil caadi daiya tuumī miiⁿ.

23 'Iivi sá ca'n'a yā chíi yā sa'n'ā: Díi mozo ye'n'ē chí n'daācā ní n'dai, ní n'daācā idiiⁿ di. Nguéé ch'εεte téé dii ní n'daācā diiⁿ di. Maaⁿ ní caaⁿmaⁿ ntii'nyuⁿ ye'n'e n'deēe ca chí téé dii. Cho'o di cuaaⁿ chεεti va'āi ní cue'n'e daāⁿmaⁿ cuuvi yeenu di nduucú.

24 Ndaa nanáaⁿ yā mozo chí nca'á yā 'áámá mil cáádí, ní ca'n'a sa chíi sa 'iivi sa: N'diī Señor, deenu tí n'dií ní chεεchí nī, ní diiⁿ nī cosechar ndúúcu tuumī ye'n'ē nī chí nguéé ngiinu nī, ní 'naaⁿ trigo ngááⁿ nī naachí nguéé ngiinu nī ti ye'n'e nī.

25 Chíⁿ chí diiⁿ ti 'va'á. Ní che'n'ē ní s'nuuⁿ n'de'ei tuumī ye'n'e nī na 'áámá yiivi yáává maaⁿ yá'n'āa. 'Íngaā tuumī ye'n'e nī chí tee nī 'úú.

26 'Iivi sa míiⁿ nan'guεεcútaⁿ a yā ní ca'n'a yā chíi yā mozo miiⁿ: Díi mozo chí nguεε n'dáacā ní 'daān'di dii. Ní nguéé n'dáacā idiíⁿ. Díi ní déenu di chí nt'á cosecha naachi nguéé ndiíⁿ ntii'nyuⁿ ní nn'guaáⁿ trigo naachi nguéé ngiinú ti ye'n'ē.

27 ¿De'ē cúúví chí nguéé s'neeⁿ di tuumī ye'n'ē na banco? Ní taachi 'úú ndaā cuuvi ntee di tuumī ye'n'ē ndúúcu daiya tuumī miiⁿ.

28 'Iivi miiⁿ ca'n'a yā ndúúcu 'ii'yāⁿ chí snéé miiⁿ: N'dií, divíi nī tuumī ye'n'ē sa ní ca'a nī tuumī mozo chí ndεē ndiichi mil caadi.

29 Ti 'ii'yāⁿ chí véé ye'n'e yā, ní ndaācā ca ye'n'e yā. Ní 'ii'yāⁿ miiⁿ n'deēe cá véε ye'n'e yā. 'Iii'yāⁿ chí nguéé ye'n'e yā, ta 'líiⁿ duū'vi chí véé ye'n'e yā ní divíi yā ye'n'e yā.

30 Mozo chí nguεε dichíí'vē ní cuta'á nī ní cu'nuuⁿ nī cuaaⁿ chuva'āi ná maaíⁿ. Míiⁿ cuεεcu sa ní che'e 'díi'nyúⁿ sá cue'n'e daāⁿmaⁿ.

31 Ní caⁿ'a Jesús: Taachí ndaa Saⁿ'ā chi Daiyā Dendyuūs tan'dúúccā Rey chí ch'εετε ca ní n'dεεβε taavi ndúúccū tanducueⁿ'ē ángeles yeⁿ'e yā, tuu'mi ní saⁿ'ā miiⁿ 'cuūndi sa na trono yeⁿ'e sa.

32 Ní nduuvidaama nanááⁿ Rey miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyaaca naciones ní Rey miiⁿ diví yā 'iiⁿ'yāⁿ, 'áámá yā yeⁿ'e táámá yā tan'dúúccā chi 'iiⁿ'yāⁿ pastor chí idiíⁿ yā cuidado yeⁿ'e 'iiti cuūchī diví yā chiivu nguaaⁿ 'iiti cuūchī.

33 Ní cuⁿ'neeⁿ yā 'iiti cuūchī lado tá cuaacú yā ní chiivú miiⁿ lado ta 'cueé yā.

34 Tuu'mi ní Rey miiⁿ caaⁿ'máⁿ yā cuuvi yā 'iiⁿ'yāⁿ lado ta cuaacu yā: Ndis'tiī chí Chiídá ngaⁿ'a yā yeⁿ'e ní n'dái taavi ní. Cuchí ní. 'Íngāā parte chí ituneeⁿ ndís'tiī yeⁿ'ē naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā ní nguaiⁿ'n'dai yā yeⁿ'ē ndís'tiī ndíí taachi Ndyuūs 'āā cuéé din'dái yā iⁿ'yeeⁿdi.

35 Tí taachí cuiicú, ní tee ní chí che'é. Ní taachí chí yaácá, ní tee ní chí chí'í. Ní taachí canuúⁿ yúúni tan'dúúccā 'iiⁿ'yāⁿ chí ndiicá yā táámá yāāⁿ, ndís'tiī 'cuúⁿ ní 'úú.

36 Ní taachi 'āā ntéé catecaí, ní tee ní catecaí. Ní taachi chíitā 'úú, dicuéénaaⁿ ní 'úú. Ní taachi cheⁿ'é vácūú, ní ndaa ní n'diichí ní 'úú.

37 Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dái yā nan'guεεcútaⁿ'a ní caⁿ'a yā cuuvi yā 'iiⁿ'yāⁿ: N'diī señor, ¿tíí cuaⁿ'ā n'diichí 'nū n'diī chí cuiicu ní ní tee 'nū chí che'é ní, o yaacá ní ní tee 'nū chí chí'í ní?

38 ¿Tíí cuaⁿ'ā n'diichí 'nū n'diī cuaaⁿ cyúúni ní nta'á 'nū n'diī na vaacú 'nū, o nguéé catecaí ní ní tee 'nū catecaí ní?

39 O ¿tíí cuaⁿ'ā n'diichí 'nū n'diī chí ngíita ní o vácūú canuuⁿ ní, ní nínadaá 'nū nanáaⁿ ní?

40 Rey miiⁿ ní nan'guεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ 'úú ngaⁿ'á ngíí ndís'tiī, tí taachi dííⁿ ní 'tíicá ndúúccū 'áámá hermano 'áará chí ndíicúúⁿ cá yā, tuu'mi ní 'tíicá ntúūⁿ dííⁿ ní nduucú.

41 Tuu'mi ní Rey caaⁿ'maⁿ ntúūⁿ yā cuuvi yā 'iiⁿ'yāⁿ chí snée lado ta 'cueé yā: Cuví ní yeⁿ'ē 'úú, ndís'tiī, 'iiⁿ'yāⁿ condenado chí nguéé n'daācá idiíⁿ ní. Ní caⁿ'a ní ná nguuchi yaⁿ'ā chí 'áámá ngiichi cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ. Lugar 'cūū ní n'dai cááva yááⁿ'nguiinūⁿ ndúúccū ángeles yeⁿ'e sa.

42 Tí taachí cuiicú, nguéé tee ní chí che'é. Chí yaácá, ndíí nguéé ndúú tee ní chí chí'í.

43 Canuúⁿ yúúni, ndíí nguéé ndúú 'cuúⁿ ní 'úú. 'Āā ntéé catecaí, ndíí nguéé ndúú tee ní catecaí. Chíitā 'úú ní canuúⁿ vácūú, ndíí nguéé ndúú dicuéénaaⁿ ní 'úú.

44 Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā: N'diī señor, ¿tíí cuáⁿ'ā n'diichí 'nū n'diī chí cuiicú ní, o yaácá ní, o canúⁿ ní yúúni, o nguεε catecaí ní, o ngíita ní, o vácūú cánuuⁿ ní, ní nguéé dichí'íⁿve 'nū n'diī?

45 Tuu'mi ní Rey miiⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā ní caaⁿ'maⁿ yā cuuvi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngíí ndís'tiī, tan'dúúccā chí nguéé dííⁿ ní ndúúccū 'áámá chí ndíicúúⁿ cá 'tíicá ntúūⁿ 'úú, nguéé dííⁿ ní nduucú.

46 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā na 'áámá castigo chí 'áámá canee ní 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dái yā caⁿ'á yā ná vida cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ.

26

*Tiⁿ'yāⁿ ní n'nuuⁿ yiinú yā táácá cuta'á yā Jesús
(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)*

1 Taachí Jesús chíinu caⁿ'a yā tanducueⁿ'ē nduudú 'cūū, caⁿ'a yā chíi yā discípulos yeⁿ'e yā:

² 'Āā déenu ndís'tiī ná 'uūvī nguuvī maaⁿ cuūvā 'viicu yeⁿ'ē pascua. 'Íicu 'úu Saⁿ'ā chi Daiya Dendyuūs 'úu ní 'iiⁿ'yāⁿ nca'a yā 'úu ní cuⁿ'nééⁿnga'a yā 'úu.

³ Tuu'mi ní chiiduú n'gēēē ndúúcu maestros yeⁿ'e ley ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ ndiicú s'eeⁿ chí ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yaacū nduuvidaamá yā na palacio yeⁿ'ē chiiduú ch'ēēē ca chí nguuvī Caifás.

⁴ Ní ndēē yā taacā cuuvi canche'ēi yā Jesús ní cuta'á yā 'iiⁿ'yāⁿ ní 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

⁵ Ní caⁿ'a yā: Nguéé diiⁿ yú nguuvī 'viicu ti 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén miin didáⁿ'a yā ní diiⁿ yā vaadiⁿ 'caaⁿ'va ndúúcu nús'uu.

*Ch'eēndāa yā aceite vmaaaⁿ tiiⁿ Jesús na yāāⁿ Betania
(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)*

⁶ Jesús canēē yā na yāāⁿ Betania ná va'ai yeⁿ'e Simón chi canēē ca'ai lepra chí in'duuti yuūtē yeⁿ'ē sa.

⁷ Ní ndaā 'áámá n'daataa nanááⁿ Jesús miin chí ndēē tá 'áámá frasco tuūu alabastro chí s'nēēⁿ aceite perfume chí ya'ai n'dai chíí'vē. Ní ch'eēndāa ta perfume miin na tíⁿ Jesús taachí vεε yā na mesa.

⁸ Ní discípulos taachi n'diichi yā chuū nduuvī taáⁿ yā. Ní caⁿ'a yā: ¿De'ē cúví chí chingēē aceite 'cuū?

⁹ Cuuví n'diicui ta chuū ti ya'ai n'dai chíí'vē chuū ní ca'a tá tuūmī miin 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'ē yā.

¹⁰ Jesús tuumicadiínuuⁿ yā chí discípulos ngaⁿ'a yā 'tíicā, ní caⁿ'a yā chíi yā discípulos: ¿De'e cúví chí n'gaa'va ní ndúúcu n'daataá 'tíi? Táⁿ'a 'tíi n'dáacā diiⁿ tá nduucú.

¹¹ Tí 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé véé yeⁿ'é yā ní 'áámá cánēē yā nduucú ní, naati 'úu ní nguéé 'aama cunēē nduucú ní.

¹² Taachi tá 'tíi ch'eēndāa ta perfume vmaááⁿ cuerpo yeⁿ'é, ndaā ta 'úu tí taachí 'cuūví 'āā canee listo cuerpo yeⁿ'é chí 'cūēchí.

¹³ Cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngú ndís'tiī, chí 'āā tíi nūuⁿ chí caaⁿ'máⁿ yā ndúúdu ngai yeⁿ'e chí nanguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ na núuⁿ'máⁿ iⁿ'yeēⁿdī, caaⁿ'maⁿ ntuúⁿ yā chí tá 'tíi diiⁿ tá chuū ní n'gaacu yā yeⁿ'e tá.

*Judas miin ngaⁿ'a maaⁿ sa chí nca'a sa Jesús
(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)*

¹⁴ Tuu'mi ní 'áámá discípulo yeⁿ'ē naachi ndiichúví yā chí nguuvī sa Judas Iscariote, cheⁿ'e sá nanááⁿ chiiduú n'gēēē.

¹⁵ Ní caⁿ'a sa chíi sa 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ē téē ní 'úu ní 'cuuⁿ'míⁿ ndís'tiī du'u chí Jesús? 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā chí nadii'vé yā Judas miinⁿ ndiicú ndiichi caadi 'diinⁿguεε.

¹⁶ Ndií tuu'mí nūuⁿ in'nuuⁿ yínú Judas miin de'ē tiempo ní táacā chí nca'a sa Jesús miin.

*Jesús yaa'ví yā yeⁿ'ē chí che'e nguiinú yā 'viicu pascua
(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)*

¹⁷ Nguuvī vmaááⁿ vmaaaⁿ yeⁿ'e 'viicu pascua, nguuvī yeⁿ'e pan chí nguéé levadura yeⁿ'ē, discípulos ní ndaa yā nanááⁿ Jesús ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ: ¿Tíi neⁿ'e ní chí in'nuuⁿ nū chí che'e nguiinú yú mááⁿ yeⁿ'e 'viicu yeⁿ'e pascua?

¹⁸ Níicú Jesús caⁿ'a yā chíi yā discípulos: Cueⁿ'é ní na yāāⁿ Jerusalén ní ndaacá ní 'áámá saⁿ'á ní caaⁿ'maⁿ ní cuuvi ní saⁿ'á: Maestro yeⁿ'e yú caⁿ'a yā 'túucā: Tiempo yeⁿ'e chí 'cuūví 'āā snee niiⁿ'nuúⁿ ní neⁿ'é diiⁿ 'viicu yeⁿ'e pascua ndúúcu discípulos yeⁿ'é na va'ai yeⁿ'é ní.

19 Discípulos diín yā tan'dúúcā chi Jesús dicho'ó yā chi diin yā. Ní in'nuún yā chi che'e yā ye'n'e 'viicu ye'n'e pascua.

20 Taachi 'āa chi chii chiinū miiⁿ, Jesús ch'iindi yā na mesa ndúúcū ndu'u ndiichúúví discipulos.

21 Ní taachi vεεtē yā ní nge'e yā Jesús ca'n'a yā: Cuaacu ní'nyúⁿ nga'n'á ngii ndís'tiī, chí 'áámá chéé ndís'tiī dií nī entregar 'úú.

22 Discípulos s'neeⁿ ndaachi yiinú yā. 'Áámá 'áámá yā ní tucá'á yā ca'n'a yā: N'dií Señor, ¿'áá 'úú?

23 Tuu'mi ní Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā ní ca'n'a yā: 'Iiⁿ'yāⁿ chi nduucú ní di'caandá yā pan ye'n'ē yā na cú'ú 'cūū nduucú, 'iiⁿ'yāⁿ 'cūū ní nca'a yā 'úú.

24 Cuaacu ní'nyúⁿ cuuvi ndúúcū Sa'n'ā chi Daiya Dendyuūs tan'dúúcā chi canéé nguūⁿ ye'n'ē sa na libro ye'n'ē Ndyuūs, naati dε'ε chúúca ya'āi ye'n'ē sa'n'ā chí nca'a sa 'úú chí Sa'n'ā chi Daiya Dendyuūs. N'dáaca ca ye'n'ē sa nduuti chí nguéé ch'iīndiyáⁿ sa.

25 Tuu'mi ní Judas, sa'n'a chi ne'n'e nca'a sa Jesús, ní ca'n'a sa: ¿'Áá 'úú, Maestro? Jesús ca'n'a yā chii yā Judas: Díi, nga'n'a di 'túicā.

26 Taachi 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ nge'e yā, Jesús miiⁿ sta'á yā pan ní ca'á yā gracias Ndyuūs cáávā pan miiⁿ. Ní n'déé yā pan ní ca'a yā discipulos ye'n'e yā. Ní ca'n'a yā: Cuta'á nī, che'e nī pan caati tan'dúúcā cuerpo ye'n'ē 'túicā.

27 Ní Jesús sta'á yā taza ndúúcū jugo ye'n'e uvas ní ca'á yā gracias Ndyuūs cáávā nuūⁿnīⁿ uvas miiⁿ, ní ca'a yā discipulos ye'n'e yā. Ní ca'n'a yā: Nducyaaca ndís'tiī, cu'u nī nuūⁿnīⁿ uvas ye'n'e taza 'cūū,

28 ti jugo nuūⁿnīⁿ uvas miiⁿ ní tan'dúúcā yuūⁿ ye'n'ē ní ye'n'ē compromiso chi ngai ye'n'ē. Yuūⁿ ye'n'ē chi cungeé cáávā 'yaaⁿ ndai 'iiⁿ'yāⁿ, 'túicā. Yuūⁿ ye'n'ē chíⁿ chí nch'εεcú nuuⁿndi ye'n'e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

29 'Úú ní nga'n'á ngii ndís'tiī chí 'āa ntéé cu'ú jugo nuūⁿnīⁿ ye'n'ē uvas na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndii nguuvi chí cu'ú ndúúcū ndís'tiī naachi Chiidá nga'n'a ntiiⁿnyúⁿ yā.

Jesús nga'n'a yā Pedro miiⁿ chí cuééⁿdútu sa chí nguéé n'diichi sa Jesús (Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

30 Taachi ch'iinu chiita yā 'áámá canción ye'n'ē Ndyuūs nan'dáa yā va'āi ní cueⁿ'é yā na yiicū chí nguuvi Olivos.

31 Tuu'mi ní Jesús ca'n'a yā chii yā discipulos: Nducyáácá ndís'tiī cuuvi 'cuináaⁿ nī ye'n'e 'úú maaⁿnguūⁿ. Caati nga'n'a naachi canéé nguūⁿ na libro ye'n'ē Dendyuūs 'túúca: 'Úú Ndyuūs 'nuúca'ai ní 'caaⁿ'núⁿ sa'n'ā chí idiⁿ sa cuidado 'iiti cuúchī, ní 'iiti s'eeⁿ ní ca'n'á 'múúⁿ ca'n'á miiⁿ tī ní cuuvi ndai tī.

32 Taachi 'úú nduuchí nguaaⁿ tiná'n'ā, ca'n'á vmnaaⁿ ye'n'e ndís'tiī na yá'n'āa Galilea.

33 Tuu'mi ní Pedro miiⁿ ní nan'guεεcútaⁿ'a sa ní ca'n'a sa chii sa Jesús: 'Áárá chí nducyaaca yā cuuvi 'cuinaaⁿ yā cáávā n'diī 'úú nguéé cuuvi 'cuinaaⁿ mar 'aamá naaⁿ.

34 Tuu'mi ní Jesús ca'n'a yā chii yā Pedro: Cuaacu ní'nyúⁿ nga'n'á ngii dii chí maaⁿnguūⁿ taachi 'āa cuéé 'cuaī túsa'n'ā, dii ní 'āa 'iinū cuuvi cueeⁿ'diitū di ye'n'ē 'úú chí nguéé in'diichi di 'úú.

35 Naati Pedro miiⁿ ca'n'a sa: Ndúúti chí canéé chí 'cuúví nduucú ní maestro ní 'cuúví. Nguéé caaⁿ'máⁿ chí nguéé n'diichi n'diī. Ní nducyaaca discipulos ní 'tiicá ntúūⁿ ca'n'a yā.

*Jesús nga' angua'á yā na jardín chi nguuvi Getsemani
(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)*

36 Tuu'mi ní ndaa Jesús ndúúcu discípulos ye'né yā na 'áamá cuaa' chi nguuvi Getsemani ní ca'n'a yā chii yā discípulos ye'n'e yā: 'Cuεéé ní 'muu'. 'Úú ní ca'n'a nii'nuú' mii' ní caa'ma'ngua'á.

37 Jesús mii' cue'n'e yā ndúúcu Pedro ndúúcu nduu 'uuvi sa'n'a daiya Zebedeo. Tuu'mi ní Jesús s'nee' ndaachi yiinú yā.

38 Ní ca'n'a yā chii yā 'ii'nyā' s'uun': Alma ye'n'é ní neéne' ndaachi yiinú chi ya'āi chí 'cuúví. 'Cuεetinée ní 'muu' ní 'cuεeti nduuchi ní nduúcu.

39 Jesús ní cue'n'é ya ta 'líi' cuáá' vmnaa'. Candiitin'dii yā ní ca'ngua'a yā ní ca'n'a yā: N'dii Chiidá, ndúúti chi cuuvi, nguée' dii' ní chi 'cueenú cuuvi prueba 'cūú naati nguée' cuuvi tan'dúúca chí 'úú ne'n'é naati tan'dúúca chí n'dii ne'n'é ní.

40 Tuu'mi nūu' ndaa yā naachi snéé discípulos ye'n'e yā ní ndaāca yā 'ii'nyā' chi stiyaadú yā. Ní ca'n'a yā chii yā Pedro: ¿'Áá 'tíicá nguée' íchéé dí chi induuchi dí nduúcu 'áamá hora?

41 Ndis'tii ní candéε ní cuidado ní caa'ma'ngua'á ní níicú nguée' dii' ní nuu'ndi. Cuaacu ní'nyú' espíritu ye'n'e ní ne'n'e dii' n'daacā naati cuerpo ye'n'é ní 'āā dūúvā.

42 Jesús che'n'e chí ndii 'úúví cuuvi ní ca'ngua'a yā ní ca'n'a yā: N'dii Chiidá, ndúúti chí ne'n'é ní, dii' ní chí nguée' 'cueenú cuuvi prueba 'cuu chí n'daacā tuu'mi ní 'tíicá dii' ní, naati cuuvi tan'dúúca chí ne'n'e ní.

43 Jesús ndaa ntuu' yā táamá vmné'ēe naachi snéé discípulos ye'n'é yā ní ndaacā ntúu' yā 'ii'nyā' stiyaadú yā ti 'ii'nyā' s'ee' 'āā ntéé ichεε yā nduutināa' yā chí yaā'nnāa' yā.

44 Jesús mii' ní nguée' yaa'vi yā discípulos ní s'nee' yā 'ii'nyā' chí stiyaadú yā. Ní cue'n'e ntúu' yā ní ca'ngua'a ntúu' yā ndii chii ndii' íinú cuuvi ní ca'n'a ntuu' yā tan'dúúca chí 'āā nga'n'a yā.

45 Cuayivi ní ndaa ntuu' yā nanáá' discípulos ní cá'n'a yā chii yā discípulos: 'Cuεetiyaadú ní ní ntaavi'tuunú' ní. Cuin'diichi ní tī 'āā ndaa hora ye'n'e 'úú chí Sa'n'a chí Daiya Dendyuús. 'Ii'nyā' nca'a yā 'úú tá'a sa'n'a s'ee' chí véé nuu'ndi ye'n'e sā.

46 Nducuee' ndis'tii ní cú'u yú. 'Āā cuchii nii'nuú' sa'n'a chí nca'a 'úú.

*Sta'á yā Jesús ní candéε yā 'ii'nyā' presos
(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)*

47 'Naa' chí Jesús indeé yā, ndaa Judas mii', 'áamá sa'n'a ye'n'e nduu ndiichúúví discípulos. Ní neéne' yaa' 'ii'nyā' ndaa yā ndúúcu Judas mii' ndúúcu machetes 'uúví lados 'caāi' ndúúcu yá'n'a. Chiiduú n'geεté ndúúcu 'ii'nyā' ndiicúú s'ee' chí nga'n'a ntiinyu' ye'n'e yaācū dichó'o yā 'ii'nyā' s'ee'.

48 Judas mii' chí nca'a sá Jesús 'ii'nyā' s'ee', ca'a sa 'áamá seña ní 'túúca ca'n'a sa: 'Ii'nyā' chí 'úú chí'nee' cheendí, 'ii'nyā' mii' chí 'ii'nyā' chí cuta'a ní chí preso yā.

49 Tuu'mi ní Judas mii' ní ndaa sa nanáá' Jesús mii' ní ca'n'a sa: Tava'cho'onoó ní, n'dii Maestro. Ní 'nee' cheendí sá Jesús.

50 Jesús mii' ní ca'n'a yā chii yā Judas: Díi, amigo ye'n'é, ¿de'ē cáávā chí cuchii dí? Tuu'mi ní 'ii'nyā' s'ee' ní ndaa yā nanáá' Jesús mii' ní sta'á yā Jesús ní candéε yā 'ii'nyā' preso.

51 Naati 'áámá saⁿā chi canéé sá ndúú^cú Jesús miiⁿ ní tun'dáa sa machete 'uú^ví lados 'caāiⁿ ná ch'εε^tí vaacu ní 'nuú^cá'ai sa 'áámá mozo yeⁿ'ē chiiduú ch'εε^té ca ní ch'íica sa veēⁿ mozo miiⁿ.

52 Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chii yā saⁿ'ā: 'Nuūⁿ di machete 'uú^ví lados 'caāiⁿ yeⁿ'ē di vaacu. Nducyaa^ca 'iiⁿ'yāⁿ chi ita'á yā machete 'uú^ví lados 'caāiⁿ ní ndúú^cú machete 'uú^ví lados 'caāiⁿ 'cuú^ví.

53 ¿'Áá ngu^éé déénú dí chi 'úú cuu^ví caaⁿ'maⁿnguā'á ní caacá Chiidá ní miⁿ'níⁿyúⁿ miⁿ'niⁿ'nyuⁿ cho'ó yā nanááⁿ 'úú taanduⁿ ngo'oó ndiichúú^ví taāⁿ ángeles ní chiidá cuu^ví diiⁿ yā?

54 Naati maaⁿ ní nduuti chi diiⁿ chuu ¿táá^cā cuu^ví cúúnú ca'a naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'ē Ndyuūs, chí canéé chí cuu^ví 'tíicā?

55 Hora miiⁿ Jesús caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ē cúú^ví chí can'daa ní ndúú^cú machetes 'uú^ví lados 'caāiⁿ ndúú^cú yáⁿ'á s'eeⁿ tan'dúú^cā chí 'úú 'iiⁿ'yāⁿ chí duucu 'úú chí sta'á ní 'úú? Nguu^vi nguu^vi ch'iindí ndúú^cú ndís'tií na yaácú templo ní ngi'cueeⁿ ndís'tií ní ngu^éé sta'á ní 'úú.

56 Tanducuéⁿ'ē chuú cuu^ví ní cúúnú ca'a yeⁿ'ē chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'ē Ndyuūs cáávā profetas ndii cuááⁿ vmaaⁿ. Tuu'mi ní nducyaaca discípulos s'néeⁿ yā Jesús miiⁿ ní chéénu yā.

Jesús nanááⁿ 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē yeⁿ'e yaácú templo

(Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

57 'Iiⁿ'yāⁿ chí sta'á yā Jesús miiⁿ candεε yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ nanááⁿ chiiduú ch'εε^té ca chí ngu^ví Caifás. Miiⁿ nduuví^dáámá maestros yeⁿ'e ley ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú s'eeⁿ chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'e yaácú.

58 Pedro miiⁿ cueⁿ'ē ntúuⁿ sa ní n'dáa yaⁿ'ai sa cuaaⁿ dáámí Jesús ndíi ch'uaⁿ'āi yeⁿ'ē va'ai ch'εε^te yeⁿ'ē chiiduú ch'εε^te cá. Ní ndaa sa na patio ní ch'iindí sa ndúú^cú policías chí diiⁿ yā cuidado yeⁿ'e va'āi miiⁿ. Pedro neⁿ'e sa snaaⁿ sa táá^cā chí diiⁿ yā ndúú^cú Jesús miiⁿ.

59 Chiiduú n'gεε^té ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú s'eeⁿ chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ yā yeⁿ'e yaácú ndúú^cú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ yā in'nuúⁿ yā 'áámá testigo chí ngu^éé ngaⁿ'a cuaacu yeⁿ'ē Jesús miiⁿ. Ní 'íicú cuu^ví nca'a yā Jesús miiⁿ chí 'cuu^ví yā.

60 Ngu^éé ndaaca yā mar 'áámá naaⁿ taá^cā chí 'caaⁿ'nuⁿ yā Jesús miiⁿ. 'Áárá chí neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ caⁿ'a yā nduudu yaadi yeⁿ'e Jesús miiⁿ. Cuayiivi miiⁿ ní ndaa ntúūⁿ tanaaⁿ 'uú^ví testigos chí ngaⁿ'a yā nduudu yaadi.

61 Testigos ní caⁿ'a yā: Sáⁿ'a 'cūū ní caⁿ'a sa: 'Úú ní cuu^ví diiⁿ chuū. Natuū^ví yáacú templo 'cūū chí yeⁿ'ē Ndyuūs naati ch'εε^tí 'iimū ngu^ví nadan'daí.

62 Chiiduú ch'εε^te cá miiⁿ ní ncueeⁿ yā ní caⁿ'a yā chii yā Jesús: ¿'Áá ngu^éé nan'guεε^cútaⁿ'a ní mar 'áámá nduudu yeⁿ'e de'ē chí ngaⁿ'a 'íís'tií yeⁿ'e ní?

63 Naati Jesús ngu^éé de'ē vεε caⁿ'a yā. Tuu'mi ní chiiduú ch'εε^te cá miiⁿ caⁿ'a yā: 'Úú ní n'gai, "por Ndyuūs chí canduuchi". Cuu^ví ní nús'uu ndúú^ti chí n'dií chí Cristo, Daiya Ndyuūs chí canduuchi.

64 Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chii yā chiiduú ch'εε^te cá miiⁿ: 'Úú tan'dúú^cā chí n'dií ngaⁿ'a ní. Ngaⁿ'á ca ngúí ndís'tií, chí ndii maaⁿ snaaⁿ ní Saⁿ'á chí Daiya Ndyuūs 'cuūndí sa lado yeⁿ'e honor yeⁿ'ē Ndyuūs chí véé tanducuéⁿ'ē poder yeⁿ'é yā ní ndaa sa na meēⁿ yeⁿ'ē nanguu^vi.

65 Tuu'mi ní chiiduú ch'εε^te cá miiⁿ chíín'cuúⁿ yā catecai yā ní caⁿ'a yā: Sáⁿ'a 'cūū ní ngaⁿ'ā sa contra yeⁿ'ē Ndyuūs. ¿De'ē ca diiⁿ yú testigos chí in'nuuⁿ yú?

Cuin'dííchí nī. Maaⁿ ní ndís'tiī ní n'giindiveéⁿ nī táácā ngaⁿ'a sa contra yeⁿ'e Ndyuūs.

⁶⁶ ¿Dē'ē nadacádíínuuⁿ ndís'tiī? 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nan'guεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā: Vέé nuuⁿndi yeⁿ'e sa chi canéé chí 'cuūví sa.

⁶⁷ Tuuⁿ'mi ní ca'a nee daiⁿ yā naaⁿ Jesús miiⁿ ní ch'eⁿ'é yā Jesús. Ní n'gaadi yā nduutináaⁿ sa ndúúcu tiinūⁿ. Ní tanáⁿ'a yā ch'eⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu ta'á yā.

⁶⁸ 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: N'dii chi Cristo, cuuví nī nús'uu, ¿du'ū chí ch'eⁿ'é n'diī?

Pedro miiⁿ ní ngaⁿ'a sa chí nguέé n'diichi sa Jesús miiⁿ

(Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Pedro miiⁿ ní vεε sa na patio yeⁿ'e va'āi ch'εεte chiiduú ch'εεte cá ní ndaa niiⁿ'nuúⁿ 'áámá táⁿ'ā chí canéé caadi 'iīyū. Ní táⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'ā tá chíi tá Pedro miiⁿ: Diī ntúūⁿ ni canee di ndúúcu Jesús yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea.

⁷⁰ Naati Pedro miiⁿ ní chééⁿdiītu sa nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a sa: Nguεε deenú chí ngaⁿ'ā di.

⁷¹ Ní taachí ndaā Pedro miiⁿ cheendi va'āi yeⁿ'e patio miiⁿ, táámá táⁿ'ā chí canéé caadi 'iīyū n'diichi ntúūⁿ tá saⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'a tá chíi tá 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé miiⁿ: 'Tiicá ntúūⁿ sáⁿ'a 'cūū ní canee sa ndúúcu Jesús yeⁿ'e yááⁿ Nazaret.

⁷² Pedro miiⁿ ní cheeⁿdiītu ntúūⁿ sa, ndíí túúnú 'caī sa, “por Ndyuūs”. Ní caⁿ'a sa: 'Úú ní nguέé in'diichí sáⁿ'a 'cūū.

⁷³ Cuayivi 'tεε 'téé ní 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé yā cuaaⁿ na niiⁿ'nuúⁿ miiⁿ ndaa yā nanááⁿ Pedro miiⁿ. Ní caⁿ'a yā chíi yā Pedro: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ diī ntúūⁿ ní cachiica dí ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ti tan'dúúca chí ngaⁿ'a di ní n'g'iⁿ'i di yeⁿ'e di chí diī ní nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

⁷⁴ Tuuⁿ'mi ní Pedro miiⁿ ní tucá'a sa caⁿ'a taaⁿ sa, ní 'caī sa, “por Ndyuūs”, ní caⁿ'a sa chíi sa 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ: Nguέé in'diichí sáⁿ'a 'cūū. Tuuⁿ'mi nūuⁿ 'caī tusáⁿ'ā.

⁷⁵ Tuuⁿ'mi nūuⁿ ní Pedro miiⁿ ní n'gaācū sa nduudu yeⁿ'é Jesús taachí caⁿ'a yā 'túúca: Taachi 'āā cuéé 'cuaī tusáⁿ'ā, 'āā cheeⁿdiītu di 'iīnū cuuví chí nguέé n'diichi di 'úú. Ní Pedro miiⁿ ní can'daa sa na lugar 'cūū ní cheεεcu taavi sa ti ya'ai staava yeⁿ'e sa.

27

Jesús nanááⁿ Pilato

(Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

¹ Taachí 'āā chidεεve, nducyáácá chiiduú n'gεεte ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ ndiicūú chí ngaⁿ'a ntiīⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yaācū nduuvidaamá yā chí ndeé yā taācā diīⁿ yā ndúúcu Jesús miiⁿ ní nca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cuūvi yā.

² Ní n'dééchiichi yā Jesús miiⁿ ní candée yā ní nca'a yā Jesús miiⁿ Poncio Pilato, 'iiⁿ'yāⁿ gobernador.

Judas miiⁿ ch'ī sa

³ Tuuⁿ'mi ní Judas miiⁿ, saⁿ'a chí nca'a Jesús miiⁿ, taachí n'diīchī sa chí Jesús miiⁿ chíi yā condenado chí 'cuuví yā, ndaacadaamí sá yeⁿ'e nuuⁿndi chí diīⁿ sa. Ní cheⁿ'e sa nanááⁿ chiiduú n'gεεté ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ ndiicūú chí ngaⁿ'a ntiīⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yaācū ní nca'a sa ndu'ū ndiicu ndííchí caadi 'diiⁿ'nguεε 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

⁴ Ní caⁿ'a sa chíi sa 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Úú ní diīⁿ 'áámá nuuⁿndi. Ncā'á 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí nguέé nuuⁿndi yeⁿ'e yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caⁿ'a yā: ¿Dē'ē ínneeⁿ nús'uu chíiⁿ? Chuū chí maaⁿ di can'díícu di.

5 Tuu'mi ní Judas chingée sa tuūmī miiⁿ cheeti yaācū ní cunaⁿ'a sa. Ní dicuái yaacu sa maaⁿ sa. Ní Judas ní ch'ī sa.

6 Chiiduú n'geeté n'guáaⁿ yā tuūmī ní caⁿ'a yā: Na ley miiⁿ ní ngaⁿ'a chí nguée 'cuī yú túmī 'cūū na caja yeⁿ'e ofrendas yeⁿ'e yaācū, ti túmī 'cūū ní túmī yeⁿ'e yuūⁿ yeⁿ'e 'aama 'iīⁿyāⁿ.

7 Ch'iīnu chuū ní nduuvidaama yā chí cá yā 'áámá tááⁿ yáⁿ'āa ndúúcu tuūmī chí cuuvi panteón cáávā 'iīⁿyāⁿ chí snúúⁿ yúúⁿí. Miiⁿya yaⁿ'āa chí nguuvi Alfarero chí neⁿ'e caaⁿ'maⁿ yáⁿ'āa yeⁿ'e chí 'iīⁿyāⁿ din'dái 'cuūtí cueēe.

8 Chíⁿ chí yáⁿ'āa chí panteón cánéé chí dúúchí ndíí mááⁿ, Yáⁿ'āa yeⁿ'e Yuūⁿⁿ.

9 Tíicā ní cuunúū ca'a chí profeta Jeremías caⁿ'a yā chuū ndíi cuááⁿ vmaaaⁿ taachí dinguúⁿ yā na libro yeⁿ'e Ndyuūs 'tíicā: Ní sta'á yā ndu'ū ndíicu ndíichí caadi 'diiⁿguεε. Tuūmī miiⁿ ní saⁿ'ā s'eeⁿ canéé yiīnu sa chí ca'a sa Judas cucáávā chí ch'īⁿ'nūⁿ sa Cristo.

10 Ní ca'a yā tuūmī miiⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa chí nguuvi Alfarero, tan'dúúcā Señor yeⁿ'e yú caⁿ'a yā chí yā 'úú.

Pilato intínguuneeⁿ yā Jesús

(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)

11 Jesús cheéndii yā nanaáⁿ gobernador Pilato ní gobernador intínguuneeⁿ yā 'iīⁿyāⁿ ní caⁿ'a yā chí yā 'iīⁿyāⁿ: ¿'Áá díí chí Rey yeⁿ'e 'iīⁿyāⁿ Israel chí judíos? Jesús caⁿ'a yā chí yā gobernador: N'díi ngaⁿ'a cuaacú nī ti 'tíicā.

12 Chiiduú n'geeté ndúúcu 'iīⁿyāⁿ ndíicúú chí ngaⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ yā yeⁿ'e yaācū caⁿ'a yā chí véé nuuⁿndi yeⁿ'e Jesús naati Jesús miiⁿ ní nguée nan'guεεcútaⁿ'a yā mar 'áámá nduudu.

13 Tuu'mi ní Pilato miiⁿ caⁿ'a yā chí yā Jesús: ¿'Áá nguée n'giindiveeⁿ di tanducuéⁿ'e chí ngaⁿ'a yā yeⁿ'e dí?

14 Naati Jesús miiⁿ nguée nan'guεεcútaⁿ'a yā mar 'áámá nduudu. Tuu'mi ní gobernador miiⁿ cheⁿ'e yiīnu taavi yā yeⁿ'e Jesús ní nguée déenu yā táácā nadacadíínuuⁿ yā yeⁿ'e.

Jesús canéé chí 'cuūvi yā

(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

15 Maaⁿ ní nguúví 'viicu miiⁿ véé 'áámá costumbre chí gobernador miiⁿ canéé chí ín'déechí yā 'áámá saⁿ'ā chí canúⁿ sa vácūū 'viicu yeⁿ'e pascua 'aama saⁿ'ā chí preso sa chí 'iīⁿyāⁿ Israel neⁿ'e yā.

16 Ní canúⁿ 'aama saⁿ'ā vácūū chí nguuvi Barrabás. Nducyáácá 'iīⁿyāⁿ ní déenu yā táácā idiiⁿ Barrabás miiⁿ.

17 Ní taachi 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Jerusalén miiⁿ nduuvidaamá yā, gobernador Pilato miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿Du'ū neⁿ'e nī chí 'úú n'dεεchí? ¿'Áá neⁿ'e nī Barrabás o Jesús chí nguuvi Cristo chí 'úú caⁿ'á libre 'iīⁿyāⁿ?

18 Pilato miiⁿ ní deenu yā chí cáávā vaadi ngueee 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ nca'a yā Jesús chí preso yā.

19 Taachí Pilato miiⁿ ní véε yā na silla yeⁿ'e juez miiⁿ, n'daataa yeⁿ'e yā ní dich'ó tá 'áámá 'iīⁿyāⁿ chí caⁿ'a yā chí yā Pilato miiⁿ nduudú 'cūū: Nguée dé'ε véε díí nī ndúúcu saⁿ'ā n'dái 'cūū ti taachí cyaadú nééne n'deēe ch'eenú chí taachí ch'iīnú cáávā sáⁿ'a 'tī.

20 Naati chiiduú n'geeté ndúúcu 'iīⁿyāⁿ ndíicúú chí ngaⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ yā yeⁿ'e yaācū nééne n'deēe caⁿ'a yā chí yā 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Jerusalén miiⁿ chí caaⁿ'maⁿ yā chí Pilato miiⁿ n'déechii yā Barrabás miiⁿ ní 'cuūvi Jesús miiⁿ.

21 Gobernador miiⁿ caⁿa yā chii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿Naachí na 'uuvi yā ní chÉé yā chí neⁿe ní chí n'dééchií? 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní caⁿa yā: Barrabás.

22 Pilato miiⁿ ní caⁿa yā chii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿D'ē diiⁿ ndúúcu Jesús chí nguuvi yā Cristo? Nducyaa ca yā nan'guécútaⁿa yā ní 'cai yā: Cu'néé'nga'á yā.

23 Gobernador miiⁿ caⁿa yā chii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿D'ē nuuⁿdi yeⁿe yā veé? Naati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní n'gái yíicú yā ní caⁿa yā: Cu'néé'nga'á yā.

24 Taachi Pilato miiⁿ n'diichí yā chí nguéé d'ē veé chí diiⁿ yā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ ti yuudu n'dáí ca n'gai yā, tuuⁿmi ní sta'á yā nuūⁿní ní naaⁿnu yā ta'a yā nanááⁿ nducyaa ca 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáāⁿ Jerusalén miiⁿ. Ní ngaⁿa yā: Limpia canéé 'úú yeⁿe asunto 'cūú. 'Úú ní nguéé nuuⁿdi yeⁿe chí 'cuūví sáⁿa 'cūú ti n'dai sa. Ndís'tíi deenu ní táácā diiⁿ ní ndúúcu sa.

25 Nducyaa ca 'iiⁿyāⁿ nan'guécútaⁿa yā ní caⁿa yā: Yuuúⁿ yeⁿe sáⁿa 'cūú 'āā cūnee dáámí rá 'nū ndúúcu daiya 'nū.

26 Tuuⁿmi ní Pilato miiⁿ ní n'dééchií yā Barrabás miiⁿ ní caⁿa ntiiⁿnyuⁿ yā chí soldados ch'eⁿe yā Jesús. Ch'íínú ch'eⁿe yā ní nca'a Pilato miiⁿ Jesús miiⁿ 'iiⁿyāⁿ chí cu'nee'nga'á yā 'iiⁿyāⁿ.

27 Tuuⁿmi ní soldados romanos yeⁿe gobernador can'déé sa Jesús na vaacuyáāⁿ yeⁿe gobernador ní nducyáácá soldados nduuvídaama sa nanááⁿ Jesús miiⁿ.

28 Ní diví sa catecaí vmnaaⁿ Jesús ní s'nuuⁿ sa tíínūuⁿ morado cuá'āa Jesús miiⁿ.

29 Ní s'nuuⁿ sa tiiⁿ Jesús 'áámá corona chí ndeenyú ndúúcu yaaⁿ. Ní sn'duuⁿ sa 'áámá taaⁿ ndúú ná ta'ā cuaacú Jesús. Tuuⁿmi ní chíntiiⁿya sa nanááⁿ Jesús miiⁿ ní ch'íínnyuⁿneeⁿ sa 'iiⁿyāⁿ. Ní caⁿa sa: Cūnduuchí ní n'dií Rey yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe Israel.

30 Ní ca'a nee daiⁿ sa cuerpo yeⁿe Jesús ní sta'a sa 'áámá tááⁿ ndúú chí ndéé sa ní ch'eⁿe sa tiiⁿ Jesús.

31 Ch'íínú ch'íínnyuⁿneeⁿ sa Jesús miiⁿ ní ndiví sa tíínūuⁿ yā chí morado cuá'āa ní chí'nuuⁿ sa catecai yā. Ní candéé sa Jesús chí cu'néé'nga'a sa 'iiⁿyāⁿ.

S'néé'nga'á yā Jesús miiⁿ ní ch'íi yā

(Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

32 Taachí can'daa yā ní cueⁿe yā na yúúni naachí cu'néé'nga'á yā ndaaca yā 'áámá saⁿa yeⁿe yáāⁿ Cirene chí nguuvi sa Simón. Ní a fuerza soldados di'cuiitu sa Simón 'cūú chí candéé sa cruz yeⁿe Jesús.

33 Ní taachi ndaa yā na táámá lado yeⁿe yáāⁿ Jerusalén lugar chí nguuvi Gólgota chí neⁿe caaⁿmaⁿ, Lugar yeⁿe 'Iini Nga'ai Tíiⁿ,

34 saⁿa ca'a sa Jesús vinagre ndístaⁿa ndúúcu nuuⁿní yeⁿe yáatā yaāa cáávā chí nguéé cuenu ca cuuvi Jesús chí chí'í Jesús miiⁿ. Taachí Jesús n'diichineeⁿ yā, nguéé 'cuuⁿ yā chí'í yā.

35 Taachí 'āā s'nee'nga'a sa Jesús, soldados ní tun'dáa sa suertes na catecai Jesús miiⁿ chí ca'a sa 'áámá sa nduūcū taama sa. Ní 'iicu cúúnúú ca'a tan'dúúcā chí caⁿa profeta ndii cuááⁿ vmnaaⁿ ní canéé nguúⁿ na libro yeⁿe Ndyuús 'túúca: Tun'daa yā suerte na catecai Jesús miiⁿ ní nca'á yā nguuaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

36 Miiⁿ ch'ēētēé soldados ní diiⁿ sa cuidado 'iiⁿyāⁿ chí s'néé'nga'a.

37 Ní 'áámá nduudu naaⁿ tííⁿ cruz miiⁿ chí canéé nguūⁿ 'túúca: Jesús miiⁿ chí Rey yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata Israel. Ní nduudu miiⁿ ngaⁿa d'ē cáávā chí chí'í Jesús miiⁿ.

38 Tuu'mi ní miiⁿ ntúūⁿ s'neen'nga'á yā ndúú^{cū} Jesús miiⁿ 'uūvī chi duucu, 'áámá ní lado ta cuaacú yā, taama ní lado tá 'cuee yā.

39 'Iiⁿyāⁿ chí cho'ó yā naachi canee cruz miⁿ ch'iⁿnyuⁿneeⁿ yā Jesús miiⁿ. Ní idiⁿnúⁿ'u yā tíⁿ yā.

40 Ní can'a yā: N'diⁱ chí ngaⁿ'á nī chí maáⁿ nī cuuvi nada'tuūví nī yaācū templo ní chεētí 'iīnū nguuvi nadan'dái nī, nadinguáⁿ'āi maáⁿ nī maaⁿ. Nduúti chí Daiya Dendyuūs n'diⁱ, nch'éeⁿ nī yeⁿ'ē na cruz.

41 'Tiicá ntúūⁿ chiiduúⁿ n'gεεε ndúú^{cū} 'iiⁿyāⁿ fariseos chí dingúuⁿ yā ní ngi'cueeⁿ ley, ndúú^{cū} 'iiⁿyāⁿ ndiicúⁿ chí ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ yā yeⁿ'e yaācū templo ch'iⁿnyuⁿneeⁿ yā Jesús miiⁿ ní ngaⁿ'a yā yeⁿ'e yā:

42 Tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ ní nadinguáⁿ'ai yā naati nguéé cuuvi maaⁿ yā nguáⁿ'ai yā. Nduúti chí 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní Rey yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ Israel maaⁿ ní nch'éeⁿ yā yeⁿ'e na cruz ní cu'téenuⁿ 'nū 'iiⁿyāⁿ miiⁿ.

43 Jesús miiⁿ ní i'téenu yā Ndyuūs. Maaⁿ ní Ndyuūs nadinguáⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ nduuti chí cuaacu chí 'cuaáⁿ yā 'iiⁿyāⁿ. 'Iiⁿyāⁿ ngaⁿ'á yā 'tíicá ti Jesús ngaⁿ'a yā: 'Úú ní daiya Dendyuūs 'úú.

44 'Tiicá ntúūⁿ ch'iⁿnyuⁿneeⁿ chí duucu s'eeⁿ chí s'neéⁿ'nga'a sa dáámá ndúú^{cū} Jesús.

Jesús ch'ī yā

(Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

45 Ndiⁱ maⁿ'a nguuvi miiⁿ ndiⁱ taanduū n'gεεcu 'iinu chiīnū chí maāⁿ núúⁿmaⁿ iⁿ'yeeⁿdī.

46 'Āā táanduū n'gεεcu 'iinu, Jesús 'caī yiicú yā: Elí, Elí, ¿lama sabactani? Nduudu hebreo 'cūū ní neⁿ'ē caaⁿ'maⁿ Ndyuūs yeⁿ'é, Ndyuūs yeⁿ'é, ¿dε'ε cuuvi chí s'neéⁿ nī 'úú damaáⁿ?

47 N'duuvi 'iiⁿyāⁿ chí snée yā 'miiⁿ taachi ch'iⁿndiveéⁿ yā chí caⁿ'a Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā: Sáⁿ'a 'cūū n'gai sa profeta Elías.

48 Hora míⁿ nūⁿ 'áámá chéé 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chéⁿ'e yā ngeenu yā sta'a yā 'áámá esponja ní di'caāndá yā ndúú^{cū} vinagre ní s'neeⁿ yā esponja miiⁿ na 'áámá tááⁿ ndúú ní ca'a yā chí chíⁱ Jesús miiⁿ.

49 Tanáⁿ'a yā ní ngaⁿ'a yā: 'Āā canee ra yā. N'diichi yú ¿'áá chí Elías miiⁿ nadinguáⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ?

50 Naati Jesús miiⁿ 'caī ntúūⁿ yā taama vmnéⁿ'ēe ní maaⁿ yā nca'a yā espíⁿitu yeⁿ'e yā na ta'a Ndyuūs ní ch'ī yā.

51 Hora míⁿ nūⁿ chí ch'ī Jesús, cortina yeⁿ'e yaācū templo s'teeⁿ naavtáⁿ'ā ndii cuaaⁿ 'niⁿnuúⁿ ndíi cuááⁿ ndiⁱyā. Ní n'nuⁿ'u yáⁿ'āa ní tuū ní índee.

52 Tuu'mi ní yáinyāⁿ s'eeⁿ ní nguaaⁿ ní nééⁿ'e 'yaaⁿ cueros yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí n'diⁱ chí i'téenu yā Ndyuūs ndii cuááⁿ vmnaaⁿ nan'dáa yā chεeti yaīnyāⁿ s'eeⁿ.

53 Ní 'iiⁿyāⁿ s'uuⁿ chí 'āā n'diⁱ miiⁿ taachi 'āā nduuchi Jesús miiⁿ yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ s'uuⁿ ní nan'daa yā chεeti yaīnyāⁿ s'eeⁿ ní cueⁿ'e yā cachiiⁿca yā na yāāⁿ Jerusalén chí Ndyuūs dεεve yā. Ní 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿyāⁿ chinaáⁿ yā 'iiⁿyāⁿ chí 'āā n'diⁱ.

54 Saⁿ'a capitán ndúú^{cū} soldados chí snée yā ndúú^{cū} yā ní diⁿ yā cuidado yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e Jesús taachi s'neeⁿ yā na cruz. Soldados miiⁿ, taachi n'diichi yā chí n'nuⁿ'u yáⁿ'āa ndúú^{cū} dendu'ū chí chí, neené di'va'á yā ní caⁿ'a yā: Cuaacu níⁿnyúⁿ, sáⁿ'a 'cūū ní Daiya Dendyuūs saⁿ'ā.

55 'Yaa n'dáí n'daataá snéé yaⁿai yā ní n'gíinu yā tanducuéⁿē chi chó'ōo yeⁿe Jesús. N'daataá s'eeⁿ cachíica yā ndúúcu Jesús ndii na yáⁿāa yeⁿe Galilea ní dichí'vε yā Jesús miiⁿ.

56 Ní nguuaⁿ n'daataá s'eeⁿ, miiⁿ canéé ta María Magdalena ndúúcu María chi cheεcu Jacobo ndúúcu José. Ní canéé ntúuⁿ tá cheεcuú da'cáiyā yeⁿe sán^aā Zebedeo.

Ch'iichí yā cuerpo yeⁿe Jesús chεeti yáinyāⁿ

(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

57 Taachí chíinu nguuví miiⁿ ndaaⁿ 'áámá saⁿā chi nguuví José chi yeⁿe yáāⁿ Arimatea. Saⁿā miiⁿ ní 'cuiica sa ní discípulo yeⁿe Jesús.

58 Sáⁿa 'cūū ní cheⁿe sa nanááⁿ Pilato miiⁿ ní chiica sa cuerpo yeⁿe Jesús miiⁿ. Tuuⁿmi ní Pilato caⁿa ntiⁿnyúⁿ yā chí caⁿa capitán yeⁿe soldados chí ca'á yā cuerpo yeⁿe Jesús miiⁿ José miiⁿ.

59 Tuuⁿmi ní José sta^a sa cuerpo yeⁿe Jesús ní ch'εεcū sa 'áámá sávana deεve tan'dúúca chí costumbre yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

60 Ní s'nuūⁿ sa cuerpo yeⁿe Jesús na 'áámá yáinyāⁿ yeⁿe maaⁿ sa chí ngai chí maaⁿ sa níⁿnuⁿ sa na 'aama yaava. Ch'íinu chíiichi sa cuerpo yeⁿe Jesús, s'neeⁿ sa 'áámá tuūu chí nééné ch'εεte naachí nín^{daa} yā yeⁿe cheendi yaínyāⁿ miiⁿ. Ní cunáⁿa sa.

61 Miiⁿ v'éé María Magdalena ndúúcu táámá María niiⁿnuúⁿ ná yainyāⁿ.

Soldados ní idiíⁿ yā cuidado yáinyāⁿ miiⁿ

62 Chó'ōo nguuví chí in'nuúⁿ yā yeⁿe 'viicu yeⁿe pascua ní chideεve táámá nguuví chí sábadó ní chíiduú n'gεεtε ndúúcu 'iiⁿyāⁿ fariseos ní nduuvidaamá yā ní cheⁿe yā nanááⁿ Pilato miiⁿ.

63 Ní caⁿa yā chíi yā Pilato: N'dii Pilato, n'gaacú 'nū chí saⁿā chí n'dii chí chinche'ei sa taachí canee sa in'yeⁿedí 'cūū ní caⁿa sa 'túúca: 'Cuínū 'iinu nguuví ní nduúchí nguuaⁿ tináⁿā.

64 Maaⁿ ní dichó'ō nī soldados chí diiⁿ yā cuidado yáinyāⁿ miiⁿ ndíi 'cuiinu 'iinū nguuví. ¿'Áátī ndaaⁿ discípulos yeⁿe yā n'gaaⁿ ní diiⁿ iduucú yā cuerpo yeⁿe Jesús? Ní caaⁿmaⁿ yā cuuví yā 'iiⁿyāⁿ chí sán^aā miiⁿ ní nanduuchi sá yeⁿe nguuaⁿ tináⁿā. Ní cunncaá ca nduudu yaadi miiⁿ nguéé ti chí 'āa chó'ōo.

65 Pilato miiⁿ ní caⁿa yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: 'Ingaā 'áámá taaⁿ soldados. Cueⁿe nī ní diiⁿ nī cuidado yáinyāⁿ miiⁿ tan'dúúca chí déenu nī chí n'daācā.

66 Tuuⁿmi ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní cheⁿe yā yáinyāⁿ miiⁿ ní diíⁿ yā cuidado yáinyāⁿ miiⁿ. S'neeⁿ yā 'áámá sello na tuūu ch'εεtε ní s'neeⁿ yā soldados chí diiⁿ sa cuidado yáinyāⁿ miiⁿ.

28

Jesús nduuchi yā yeⁿe'ē nguuaⁿ tináⁿā

(Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

1 Chó'ōo nguuví sábadó chí ntaaviⁿtuunúⁿ yā ní chideεve táámá nguuví chí domingo, nguuví chí ngaⁿa yú chí nguuví vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿe ndεεtε, ní tá María Magdalena ndúúcu taama tá María cheⁿe ta n'diichi tá na yaínyāⁿ yeⁿe Jesús.

2 Ní nééné díitūu nuⁿu yáⁿāa ti 'aama ángel yeⁿe Señor Ndyuūs chíiya yā yeⁿe va'ai chεeti nguuví. Ní taachi ndaa yā, divíi yā tuūu ch'εεte miiⁿ yeⁿe cheendi yaínyāⁿ ní ch'iindi yā vmnaaⁿ yeⁿe tuūú miiⁿ.

3 Angel miiⁿ tan'dúúca chí inááⁿ 'cuai 'tíicā máaⁿ yā chí deεve yā. Ní catecai yā ní cuεε tan'duucā yaāⁿ.

4 Soldados chí idiíⁿ yā cuidado yáinyāⁿ miiⁿ in'dúúví yā chí 'va'a yā. Ní nduuví yā tan'dúúca chí ch'íi yā.

5 Naati ángel miiⁿ caⁿ'a yā chí yā n'daataá s'eeⁿ: Nguéé 'va'a ndís'tií; ti 'úú ní deenú ti in'nuúⁿ ní Jesús chí cā'neeⁿnga'ā.

6 'Āa ntéé 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ti nduuchi yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā tan'dúúca chí caⁿ'a yā. Cuchíi ní ní n'diichí ní naachí cānuuⁿ cuerpo yeⁿ'e Señor miiⁿ.

7 Cuayivi ní ngaⁿ'a ángel chíi yā n'daataá s'eeⁿ: Cuinaⁿ'a núuⁿ ní maāⁿncheéⁿté ní caaⁿ'máⁿ ní cuuvi ní discípulos yeⁿ'e yā chí nduuchi Jesús miiⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā. Cuin'diichí ní. Jesús miiⁿ caⁿ'a yā vmnááⁿ ndís'tií na yáⁿ'āa Galilea. Miiⁿ snaaⁿ' ní 'iiⁿyāⁿ. Chūú chí ngaⁿ'á ngii ndís'tií.

8 Tuuⁿ'mi ní n'daata s'ééⁿ nan'dáa yā cheεti yáinyāⁿ miiⁿ ní dii'yá yā chíi ní duuvi yeenú yā. N'daata s'ééⁿ ní cueⁿ'e yā ngéenū yā ní caⁿ'a yā chíi yā discípulos yeⁿ'e Jesús tan'dúúca chí n'diichí yā.

9 Tuuⁿ'mi ní taachi cueⁿ'é yā chí yaaⁿ'ví yā discípulos cuin'diichí ní, Jesús miiⁿ ndaá yā chí ndaaca yā n'daata s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: Tavacho'onoó ní ndís'tií n'daata s'eeⁿ. Ní n'daata s'eeⁿ ní ndáá niiⁿ'núⁿ yā Jesús miiⁿ ní túmaⁿ'a yā ca'a Jesús miiⁿ ní st'éenu yā 'iiⁿyāⁿ.

10 Tuuⁿ'mi ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā n'daataá s'ééⁿ: Nguéé 'va'a ní. Cueⁿ'e ní cuuví ní hermanos yeⁿ'é chí n'diichí ní 'úú. Ní hermanos caⁿ'a yā na yáⁿ'āa Galilea ní miiⁿ snaaⁿ yā 'úú.

Soldados ngaⁿ'a yā ngii yā chiidúú n'gεεte s'eeⁿ tan'dúúca chí chíi

11 Nchó'ōo n'daata s'uuⁿ cunaⁿ'á yā ní n'duuvi soldados chí diíⁿ yā cuidado yeⁿ'e yáinyāⁿ cheⁿ'é yā na yáⁿ'āa Jerusalén ní caⁿ'a yā chíi yā chiidúú n'gεεte yeⁿ'é tánducueⁿ'ē chí chíi.

12 Chiidúú n'gεεte nadidaamá yā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ ndíicuū chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e yaācū. Ní nduuvidaamá yā ní néené n'déé túmí ca'a yā soldados.

13 Ní caⁿ'a yā chíi yā soldados: Ndís'tií ní 'túúca caaⁿ'maⁿ ní: Taachi yaaⁿ stiyaadú 'nū discípulos yeⁿ'e Jesús ndaá yā ní diduucú yā cuerpo yeⁿ'e Jesús.

14 Ní nduuti chí gobernador 'caandíveéⁿ yā chíiⁿ chí ndís'tií caaⁿ'maⁿ ní, nús'uu yaaⁿ'ví neeⁿ 'nū 'iiⁿyāⁿ ní nguaⁿ'āi ndís'tií.

15 Soldados ní sta'á yā tuūmí miiⁿ ní diíⁿ yā tan'dúúca chí chiidúú n'gεεte caⁿ'á yā chíi yā soldados. Chíiⁿ chí ndii maaⁿ ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaataá Israel ngaⁿ'á yā 'tíicā.

Jesús idichó'o yā discípulos yeⁿ'e yā

(Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

16 Ndu'ū ndiicháámá discípulos cueⁿ'é yā na yáⁿ'āa Galilea ní ndaá yā ná yiicū naachí Jesús miiⁿ dichó'o yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

17 Taachí discípulos n'diichí yā Jesús miiⁿ, st'éenu yā 'iiⁿyāⁿ 'áará chí ná'a yā ní 'uūví vaanicádiinūⁿ yeⁿ'e yā.

18 Jesús ní ndaa niiⁿ'núⁿ yā ní yaaⁿ'ví yā discípulos ní caⁿ'a yā: Chiidá ní tee yā 'úú nducueⁿ'e poder chí caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyúⁿ na va'āi cheεti nguuvi ndúúcu na in'yeedí cūú.

19 Maaⁿ ní cueⁿ'e ní ní ca'cueéⁿ ní nuuⁿ'maⁿ naciones, ní cuuvi ní discípulos yeⁿ'é. 'Iiⁿyāⁿ chí i'téénú yā nduudu cuaacu yeⁿ'é, ndís'tií cueεdínūⁿ'ní ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ndúúcu chí duuchi Ndyuūs Chiida yú, ndúúcu Daiya yā, ndúúcu Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

²⁰ Cá'cueeⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí díiⁿ yā tanducuéⁿ'ē dendu'ū chi 'úú ngaⁿ'á ngí ndís'tiī. Ní cadíínuuⁿ nī chi 'úú ní caneé ndúúⁿcū ndís'tiī nducuéⁿ'ē tiempo ndíí ntuuví iⁿ'yeēⁿdī. 'Tíicā cuuvi.

NDUUDU N'DÁÍ CHÍ DÍNGŪŪⁿ APOSTÓL MARCOS

*Yeⁿe chi ngaⁿa Juan chi ngeḗdínúŭⁿníⁿ
(Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)*

¹ 'Túucā chí ngaⁿa nduudu ngai yeⁿe Jesucristo chí Daiya Dendyuūs.

² 'Iiⁿyāⁿ profeta Isaías miiⁿ chí ngaⁿa nduudu yeⁿe Ndyuūs ndíí cuááⁿ vmaaⁿ dinguúⁿ yā tan'dúucā chí caⁿa Ndyuūs, 'tíicā:

'Úú dicho'ó 'aama 'iiⁿyāⁿ chi caaⁿmánⁿ yā nduudu yeⁿe nanááⁿ ndís'tíi.

³ 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ní caⁿa yā ndúúdu ngai na yáⁿāa cuŭⁿmánⁿ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiⁿyāⁿ. Ní caⁿa yā: Cuundiyaáⁿ ní yúúni yeⁿe Señor Ndyuūs caati cuchii yā. Nan'guáaⁿ ní yúúni cuaacu caavá yā Dideevé ní staava yeⁿe ní ní cuuvi 'cuaáⁿ ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ taachi ndaa yā.

⁴ 'Tíicā Juan miiⁿ ní cheḗdínúŭⁿníⁿ sa 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ na yáⁿāa cuŭⁿmánⁿ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiⁿyāⁿ. Ní caⁿa cuáácú sá chí 'iiⁿyāⁿ ndaacadáámí yā yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe yā ní cuḗdínúŭⁿníⁿ sa 'iiⁿyāⁿ chí n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿe sa, naati Ndyuūs nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿe yā.

⁵ Ní n'dee 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáⁿāa Judea ndúúcu 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yááⁿ Jerusalén can'dáa yā chí 'caandiveéⁿ yā chí ngaⁿa Juan miiⁿ. Ní taachi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caⁿa yā nuuⁿndi yeⁿe yā nanááⁿ Ndyuūs níicú Juan miiⁿ ní cheḗdínúŭⁿníⁿ sa 'iiⁿyāⁿ miiⁿ na yíicú Jordán.

⁶ Catecai Juan miiⁿ ní nín'dai ndúúcu yuūdū yeⁿe 'iiti camello. Ní cinturón yeⁿe sa ní díimánⁿ 'iiti. Ní chí che'ē sa ní 'iiti langostas ndúúcu n'di'í yeⁿe 'iiti 'yáaiⁿ chí v'éé cuεeti.

⁷ Juan miiⁿ ngaⁿa sa nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs. Ní caⁿa sa: Cuayiivi yeⁿe 'úú cuchii 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí ch'εεε taavi cá poder yeⁿe yā nguéé ti 'úú. 'Úú ní nguéé neené n'dai 'úú chí cuuvi díiⁿ n'daatii yíimánⁿ yeⁿe ndaacuú yeⁿe yā.

⁸ 'Úú ní ngeḗdínúŭⁿníⁿ ndís'tíi ndúúcu nuuⁿníⁿ naati 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní cuḗdínúŭⁿníⁿ yā ndúúcu Espiritu N'dai yeⁿe Ndyuūs.

*Juan miiⁿ cheḗdínúŭⁿníⁿ sa Jesús
(Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22)*

⁹ Nguuvi s'eeⁿ Jesús miiⁿ chiicá yā yeⁿe yááⁿ Nazaret yeⁿe yáⁿāa Galilea ní ndaá yā na yíicú Jordán. Ní Juan miiⁿ ní cheḗdínúŭⁿníⁿ sa Jesús miiⁿ na yíicú Jordán.

¹⁰ Taachi Jesús can'daa yā na nuuⁿníⁿ miiⁿ, cuin'diichí ní. N'diichí yā chí nanguaáⁿ nanguuvi ní Espiritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ní cuch'éeⁿ vmaaⁿ yeⁿe yā tan'dúúca 'áámá paloma 'tíicā.

¹¹ Ch'iindiveéⁿ Jesús 'áámá nduudu chí chiicā yeⁿe n'anguuvi chí caⁿa: Díí Daiyá chí neⁿe taavi ní yeenú taavi cáávā díi.

*Yááⁿ'nguuiŭⁿ neⁿe sa n'diichineeⁿ sa Jesús
(Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13)*

¹² Cuayiivi miiⁿ ní Espiritu N'dai yeⁿe Ndyuūs candéé Jesús na 'áámá yáⁿāa cuŭⁿmánⁿ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiⁿyāⁿ.

13 Jesús miiⁿ ní canée yā miiⁿ 'uuvi ngeεcu nguuvi naachi véé 'iiti chí taaⁿ. Ní yááⁿ'nguiinūⁿ miiⁿ ní n'diichineeⁿ sa Jesús chí díiⁿ yā nuuⁿndi naati nguéeⁿ dinuuⁿndí yā. Níicú ángeles ndaá yā ní díiⁿ yā cuidado Jesús miiⁿ.

*Jesús tucá'a yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é yā na yáⁿ'āa Galilea
(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)*

14 Cuayiivi taachi s'nuúⁿ yā Juan chí cheεdinuúⁿnīⁿ 'iiⁿ'yāⁿ vácū, Jesús miiⁿ ndāa yā na yáⁿ'āa Galilea, ní caⁿ'a yā nduudu cuaacu chí ngai yeⁿ'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yā.

15 Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā: 'Āa snuú ca'a tiempo naachí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ Ndyuūs ní 'āa ndaá niiⁿnuúⁿ. Nandaacadaamí nī yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'é ní ní cuⁿ'teenú nī nduudu cuaacu chí ngai chí yeⁿ'e Cristo.

*Jesús yaaⁿ'ví yā cuúúⁿ saⁿ'ā chí itungááⁿ yaācā
(Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11)*

16 Jesús miiⁿ ní cachiicá yā cuaaⁿ 'diituú nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā chí nguuvi Galilea, taachí n'diichí yā Simón ndúú^c 'díinū sa Andrés. Sáⁿ'ā s'eeⁿ ní saⁿ'ā chí itungááⁿ 'yaācā, ní ngū sa yaānā yeⁿ'e sa cheεti nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā tí saⁿ'ā s'eeⁿ itungááⁿ sa 'yaācā na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā.

17 Ní Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā s'eeⁿ: Cuchí nī, caⁿ'á nī nduú^cú ní 'úú ní díiⁿ chí inⁿ'nuúⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ chí cuuvi caⁿ'á yā nduucú. Ní tanⁿ'dúú^cá chí ndísⁿ'tī tungaáⁿ nī 'yaācā yeⁿ'e nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā 'tíicā ngaⁿ'a nī ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'á yā nduú^cú.

18 Hora míⁿ nūⁿ saⁿ'a s'uuⁿ s'neeⁿ sa yaānā yeⁿ'e sa ní cueⁿ'e sa ndúú^cú Jesús.

19 Tuuⁿ'mi Jesús miiⁿ ní cueⁿ'é yā 'tεε 'téé ní ndaacá yā saⁿ'a chí nguuvi Jacobo ndúú^cú Juan chí 'diinū sa. Saⁿ'ā s'eeⁿ ní daiya Zebedeo ní snee sa na 'aama barco ní n'diyaata sá yaānā yeⁿ'e sa.

20 Jesús 'caí yā saⁿ'ā s'eeⁿ. Saⁿ'ā s'eeⁿ ní nanⁿ'dáa sa na barco naachi snée sa ndúú^cú chiida sa n'diyaata sá yaānā yeⁿ'e sa. Ní s'neeⁿ sa chiida sa Zebedeo ndúú^cú mozos yeⁿ'e yā ní cueⁿ'e sa ndúú^cú Jesús.

*'Áámá saⁿ'ā chí véε espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ
(Lc. 4.31-37)*

21 Jesús miiⁿ ní ndaá yā na yááⁿ Capernaum ndúú^cú saⁿ'ā s'eeⁿ. Ní caⁿ'áámá caⁿ'áámá sábadu, nguuvi chí ntaaviⁿ'tuunúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, Jesús cueⁿ'é yā na yaacū sinagoga ní chíⁿ'cuaeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

22 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngeⁿ'e yiinu yā yeⁿ'e chí Jesús ngaⁿ'a yā; tí ngíⁿ'cuaeⁿ yā tanⁿ'dúú^cá 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'ā ntiiⁿnyúⁿ yā, nguéeⁿ tanⁿ'dúú^cá 'áámá maestro yeⁿ'e ley.

23 Ní cheεti yaacū sinagoga míⁿ canée 'áámá saⁿ'ā chí véé espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ ndúú^cú sa. Ní espíritu miiⁿ n'gai yeⁿ'e sá:

24 N'dií Jesús yeⁿ'e yááⁿ Nazaret, cuⁿ'néeⁿ nī núsⁿ'uu. ¿Déⁿ'é canée yeⁿ'é 'nū nduucú ní? ¿'Áá ndaá nī chí diⁿ'cuiⁿnú nī núsⁿ'uu? 'Úú ní n'diichí duⁿ'ú n'dií. N'dií ní 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dai chí daiya Dendyuūs n'dií.

25 Jesús miiⁿ ní yaaⁿ'ví néeⁿ yā espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ, ní caⁿ'a yā: Dii espíritu n'gáádí dí cheendi dí, níicú nanⁿ'dáa dí yeⁿ'e saⁿ'ā tī.

26 Tuuⁿ'mi ní espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ diiⁿ chí chítáⁿ'āa 'áámá ataque sáⁿ'a 'cū. Ní 'cai yiicú espíritu miiⁿ, ní nanⁿ'daá espíritu miiⁿ ná cuerpo yeⁿ'e sáⁿ'a 'cū.

27 Ní nducyáácá 'ii'yān che'n'e yiinu yā ye'n'e chuū ní tiingūneeⁿ yā nguaaⁿ maaⁿ yā ndúúcū vī't: ¿Dé'ē chuū? ¿Dé'ē chí ngai chí ngi'cueen 'íi'yaⁿ 'cúū? 'Íi'yaⁿ 'cúū ní véé poder ca ye'n'é yā ní ngíi nga'a ntiinyúⁿ yā ye'n'é espíritus ye'n'e yáán'nguiinūⁿ ní n'giindivéén espíritus ye'n'é yā.

28 Maā'nch'eté nuūⁿ nducyaaca 'ii'yān n'giindiveén yā ye'n'e chi diiⁿ Jesús miiⁿ, 'ii'yān ye'n'e núúⁿmán ná yá'n'āa ye'n'e yá'n'āa Galilea.

Jesús diiⁿ yā chi nduūvā ye'n'é indá'n'ā Simón Pedro

(Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39)

29 Taachí n'daā Jesús na yaacū sinagoga Jesús miiⁿ ní cue'n'e yā ndúúcū Jacobo, ndúúcū Juan ná vaacu Simón ndúúcū Andrés.

30 N'daataá chí indá'n'ā Simón miiⁿ ní ngíita yā. Ndéē 'íi'nūⁿ 'ii'yān miiⁿ ní candiiti yā. Ní 'ii'yān na vaacu yā ca'n'a yā chíi yā Jesús miiⁿ chí n'daataá miiⁿ ní ngíita yā.

31 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní ndaa yā nanáán n'daataá míiⁿ ní sta'á yā ta'ā tá ní nadicuéeⁿ yā tá'n'ā. Níicú chivií 'ii'nūⁿ miiⁿ hora miiⁿ taachi nadicuéeⁿ yā n'daataa miiⁿ, ní tucá'a tá diiⁿ tá mandados ye'n'é 'ii'yān s'eeⁿ chi che'e yā.

Jesús miiⁿ ní diiⁿ yā chi nééné 'yaaⁿ 'ii'yān nduūvā ye'n'e yā

(Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41)

32 Cuayivi taachí 'āā chíiya 'yá'n'ā ní 'āā 'da'a miiⁿ, 'ii'yān s'eeⁿ ní ndaa yā nanáán Jesús miiⁿ ndúúcū nducyaaca 'ii'yān chí ngíita yā ndúúcū 'ii'yān chí véé espíritus ye'n'e yáán'nguiinūⁿ ndúúcū yā.

33 Ní nducyáácá 'ii'yān ye'n'e yáán miiⁿ ní ndaa yā na cheendi va'āi naachi canéé Jesús miiⁿ.

34 Ní Jesús miiⁿ ní diiⁿ yā chi nanduuva ye'n'e 'yaaⁿ n'dái 'ii'yān chí véé n'deeé náán n'dai ca'ai ye'n'é yā. Ní divíi yā n'deeé n'dái espíritus ye'n'e yáán'nguiinuuⁿ ye'n'é 'ii'yān s'eeⁿ. Nguéé 'cuúⁿ yā chí espíritus s'uuⁿ caāⁿmaⁿ, caati espíritus s'uuⁿ ní deenu du'ū chí Jesús miiⁿ.

Jesús nga'n'a yā nduudu cuaacú ye'n'e Dendyuūs na yá'n'ā Galilea

(Lc. 4.42-44)

35 Táámá nguēetiyaⁿ 'da'ā ca, Jesús miiⁿ ní ncuéeⁿ yā ní can'dáa yā na yáán Jerusalén miiⁿ ní cue'n'e yā 'áámá lado ye'n'e yáán miiⁿ naachi nguéé 'ii'yān ní miiⁿ caaⁿmaⁿngua'á yā.

36 Simón miiⁿ ndúúcū taná'n'ā compañeros ye'n'é sa che'n'e yā n'nuúⁿ yā Jesús.

37 Taachí ndaaca yā Jesús miiⁿ, tuu'mi ní ca'n'a yā chíi yā Jesús: N'dií Jesús, nducyáácá 'ii'yān in'nuúⁿ yā n'dií.

38 Jesús miiⁿ ní ca'n'a yā chíi yā 'ii'yān s'eeⁿ: Ca'n'ā yú taná'n'ā yáán chí snéé na ni'nuúⁿ, ní 'tiicá ntúūⁿ caaⁿmaⁿ yú nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs miiⁿ ti cáávā chuu chí cuchíi.

39 Jesús miiⁿ ní cachiicá yā núúⁿmán yáán cuaaⁿ na yá'n'ā Galilea. Ní nga'n'a yā nduudu cuaacú ye'n'é Ndyuūs miiⁿ na yáacū sinagogas ye'n'e yáán s'eeⁿ. Ní divíi yā espíritus ye'n'e yaa'n'ngiinūⁿ ye'n'e 'ii'yān.

Jesús diiⁿ yā chi nduūvā ye'n'e 'áámá sa'n'ā ndúúcū ca'ai lepra

(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)

40 'Áámá sa'n'ā chí canéé ca'ai chí ín'duuti yuutē ye'n'é sa ndaa sa nanáán Jesús, ti ne'n'e sa caaca sa 'áámá favor ye'n'é yā. Ní chíntii'ya sa ní ca'n'a sa: N'dií Jesús, ndúúti chí n'dií ne'n'e nī, diiⁿ nī chí nduūvā ye'n'é.

41 Jesús ní nduuví ya'āi 'íinu yā sa'n'ā miiⁿ, ní tuu'ví yā sa'n'ā ndúúcū ta'a yā ní ca'n'a yā: Táácā nguéē. 'Úú ne'n'é. Dii sa'n'ā, 'āā nduuvá ye'n'é di.

42 Taachí caⁿ'a Jesús 'tuucā, chivii ca'ai chi in'duuti yuute yeⁿ'ē sa ní nduūvā yeⁿ'ē sa, ní deεve sa.

43 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní yaa'vi yā saⁿ'ā miiⁿ chí cunaⁿ'a sa na vaacu sa, naatí neé ca'á yā cuidado saⁿ'a miiⁿ ní yaa'vi yā saⁿ'a miiⁿ:

44 Díi, cun'dúichí dí, nguéé cuuvi di mar 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ chi nanduūvā yeⁿ'e di. Cueⁿ'e di ní 'cuuⁿ'miiⁿ di maaⁿ cuerpo yeⁿ'e di nanááⁿ chiiduú chi nduūvā yeⁿ'ē di. Ní ca'á di ofrenda tan'dúucā chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'e Moisés miiⁿ cáávā chí nduūvā yeⁿ'ē di ní cáávā chí deεve cuerpo yeⁿ'ē di. 'Tíicā nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ snaaⁿ yā chí 'āā nduuvá yeⁿ'ē di.

45 Tuu'mi ní saⁿ'ā miiⁿ ní cunaⁿ'a sa ní caⁿ'a sa chii sa n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ tan'dúucā chí chíi ndúucu sa. Ní cáávā chí diiⁿ sa 'túucā, Jesús miiⁿ ní 'āā ntéé cheⁿ'e nguūvi yā mar 'áamá yāāⁿ, ti 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ snaaⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní Jesús cueⁿ'é yā yeⁿ'e yāāⁿ miiⁿ, ní cachiicá yā 'áamá lado yeⁿ'e yāāⁿ s'eeⁿ naachi nguéé ch'εstinéé 'iiⁿ'yāⁿ; naati 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducuéⁿ'ē yāāⁿ ní n'dāa yā chí n'diichi yā Jesús miiⁿ.

2

*Jesús diiⁿ yā chí nduūvā yeⁿ'e 'áamá saⁿ'ā chí nguéé ngii inuⁿ'u sa
(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)*

1 Cho'ōo nguuvi s'uuⁿ, Jesús miiⁿ ní nguεεcunée yā nndaa yā na yāāⁿ Capernaum. Ní 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yā chí Jesús canéé yā na va'ai miiⁿ.

2 Maaⁿnch'εεté núuⁿ na va'ai naachi canéé Jesús miiⁿ nduuvidaamá 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ, ní 'āā ntéé tunéé cheendi va'āi miiⁿ chí ch'εeti núūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní Jesús miiⁿ ngaⁿ'a yā nduudu yeⁿ'e Ndyuūs.

3 Tuu'ni ní ndaaⁿ na cuūuⁿ sán[']ā ndεε yā 'áamá saⁿ'ā ndúucū ca'āi chí in'dúuví cuerpo yeⁿ'e sa.

4 Nguéé chíi sndaa yā naachi canéé Jesús miiⁿ ti neenē n'deēe 'iiⁿ'yāⁿ snúuⁿ yā. Cuchéε yā cuaaⁿ tíiⁿ va'ai ní nadivíi yā na n'duuvi táátá tíiⁿ va'āi miiⁿ. Ch'íinú n'guaaⁿ yā miiⁿya dichó'o yā saⁿ'ā ndúucū ca'āi chí in'dúuví cuerpo yeⁿ'e sa na yiiε yeⁿ'ē sa ní ndεε sa naachi cheendii Jesús miiⁿ.

5 Taachi Jesús n'diichi yā chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ véé vaadi i'téenu nanáaⁿ yā, caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā ndúucū ca'āi chí in'dúuví cuerpo yeⁿ'e sa: Díi, daiyá, núúⁿndí yeⁿ'ē dí 'úú ní nch'εεcú.

6 N'duuvi maestros yeⁿ'e ley miiⁿ chí véεté yā miiⁿ, nadacádíinuⁿ yā 'tíicā na staava yeⁿ'é ya.

7 ¿De'ē cúuví chí 'tíicā ngaⁿ'a sán[']a 'tíi? Ngaⁿ'a sa yeⁿ'e dendu'ū chí nguéé n'daācā chí contra yeⁿ'e Ndyuūs, ti mar 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi diiⁿ yā nadach'εεcú yā nuūⁿndí yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ, ti dámaaⁿ Ndyuūs.

8 Jesús miiⁿ ní deenu yā de'ē chí nadacádíinuⁿ saⁿ'ā s'eeⁿ, ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ: ¿De'ē cúuví chí 'tíicā nadacádíinuⁿ ndís'tíi na staava yeⁿ'é ní?

9 ¿Áá nguéé ngiiⁿ ca chí caaⁿ'máⁿ cuuvi saⁿ'a ndúucū ca'āi chí in'dúuví cuerpo yeⁿ'e sa: Nuūⁿndí yeⁿ'ē di ní 'āā nchεεcú yeⁿ'ē di, o 'úú caaⁿ'máⁿ: Ndúucuéⁿ di, ní nadíucúeⁿ di yiiε yeⁿ'ē di ní caaca dí?

10 Ní caāvā chí ndís'tíi inaáⁿ ní chuū, níicú cadíinuⁿ ní chí Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs ní véé poder yeⁿ'é yā na in'yeeⁿdí 'cūú chí nadach'εεcú yā nuūⁿndí. Tuu'mi ní caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā ndúucū ca'āi chí in'dúuví cuerpo yeⁿ'e sa:

11 Díi saⁿ'ā, nducuéⁿ di, ní nadacuéⁿ di yiiε yeⁿ'e di ní cunaⁿ'a di na vaacu di.

12 Saⁿa chi ngiitā miiⁿ nducueeⁿ sa, ní nadacuéeⁿ sa yivie yeⁿ'e sa, ní nan'daa sa miiⁿ. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ n'diichí yā chuū ní cheⁿ'e yiinú yā ní dich'εεté yā Ndyuūs. Ní ngaⁿ'a yā: Mar 'áámá vmnéⁿ'ēe nguéeⁿ n'diichi yú dendu'ū chi tuuca.

*Jesús yaa'ví yā 'áámá saⁿ'ā chi nguuví Leví
(Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32)*

13 Cuayiivi Jesús miiⁿ cheⁿ'e yā cuaaⁿ 'díítuú nuūⁿnī'yāⁿ'ā. Ní taachi nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ndaá yā nanáaⁿ yā, ní Jesús miiⁿ ní chí'cuéeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

14 Ní taachi cachiicá Jesús miiⁿ, n'diichí yā 'áámá saⁿ'ā chi nguuví Leví, chí daiya Alfeo. Véé sá naachi véé 'iiⁿ'yāⁿ chí inn'guεε yeⁿ'e impuestos. Ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā miiⁿ: Díí saⁿ'ā, cuchí di caⁿ'ā di nduucú. Tuuⁿ'mi ní Leví miiⁿ nducueeⁿ sa ní cueⁿ'e sa ndúúú Jesús miiⁿ.

15 Tuuⁿ'mi ní Leví miiⁿ diiⁿ sa invitar Jesús miiⁿ chí caⁿ'á yā na vaacu sa ní cheⁿ'e yā ndúúú sa. Neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí inn'guεε yeⁿ'e impuestos ndúúú 'iiⁿ'yāⁿ chí véé nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yā ndaā ntúuⁿ yā. Ní 'yaaⁿ n'dái yā ch'εεté yā na mesa daama ndúúú Jesús ndúúú discípulos yeⁿ'e yā ti neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí cueⁿ'e yā ndúúú yā.

16 Ní taachi maestros yeⁿ'e ley ndúúú 'iiⁿ'yāⁿ fariseos n'diichí yā chí Jesús ní nge'e yā ndúúú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, tuuⁿ'mi ní caⁿ'a yā chíi yā discípulos yeⁿ'e Jesús: ¿De'ē cúúví chí maestro yeⁿ'e ní véé yā nge'e yā ní ngí'í yā ndúúú 'iiⁿ'yāⁿ chí inn'guεε yeⁿ'e impuestos ndúúú 'iiⁿ'yāⁿ nuuⁿ'ndi?

17 Taachí Jesús ch'iindiveéⁿ yā chuū, tuuⁿ'mi ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Iiⁿ'yāⁿ chí nguéeⁿ ngíita yā nguéeⁿ neⁿ'e yā 'aama médico. Dámaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ngiitā neⁿ'e yā chí cuuvi yíúú yā. 'Úú ní nguéeⁿ cuchí chí yaa'ví 'iiⁿ'yāⁿ chí nadacadiinúúⁿ yā chí ch'εεte maaⁿ yā chí nguéeⁿ dinuuⁿ'ndí yā caati chí yaa'ví 'iiⁿ'yāⁿ chí véé nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yā.

*'Iiⁿ'yāⁿ nítiinguuneeⁿ yā Jesús miiⁿ yeⁿ'e chí nguεε ca'diinú yā
(Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39)*

18 'Áámá tiempo taachi discípulos yeⁿ'e Juan miiⁿ ndúúú fariseos ca'diinúⁿ yā, náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ndaa yā nanáaⁿ Jesús miiⁿ ní ntiinguuneeⁿ yā Jesús: ¿De'ē cuuvi chí ca'diinúⁿ discípulos yeⁿ'e Juan miiⁿ ndúúú 'iiⁿ'yāⁿ fariseos miiⁿ naati discípulos yeⁿ'e ní nguéeⁿ ca'diinúⁿ yā?

19 Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿'Áá ca'diinúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ndíi yā invitado naachí n'giindivaacu 'iiⁿ'yāⁿ 'naaⁿ chí sáⁿ'ā chí n'giindivaacu sa canéé sá ndúúú yā? Ndúúti chí canéé saⁿ'ā chí n'giindivaacu sa miiⁿ, nguéeⁿ cuuvi ca'diinúⁿ yā.

20 Naati cuchí tiempo taachí ch'íi saⁿ'ā chí n'giindivaacu sa tuuⁿ'mi ní cuuvi ca'diinúⁿ yā.

21 Mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéeⁿ cuta'á yā 'áámá táán tiinūuⁿ ngai chí 'āā nguéeⁿ naaⁿ'nu yā chí 'iindí'yaatā yā yeⁿ'e na catecai ndiicúú yeⁿ'e yā. Ndúúti chí dííⁿ yā 'tíicā, maáⁿ tiinūuⁿ ngai miiⁿ ní cáancuūⁿ cú'teeⁿ tiinūuⁿ ndiicúú miiⁿ. Nífcú cuuvi ch'εεte ca naachí ndíi n'teeⁿ.

22 'Tíicā ntuūⁿ mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéeⁿ caaⁿ'nyúⁿ yā vino ngai na bolsa yííⁿ'máⁿ ndiicúú yeⁿ'e vino tan'dúúú chí dííⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú. Nduuti chí dííⁿ yā 'tíicā vino ngai miiⁿ ní dí'cuuní yííⁿ'máⁿ ndiicúú miiⁿ ní cuuvi ndai vino miiⁿ ndúúú yííⁿ'máⁿ. Chííⁿ chí vino miiⁿ canéé chí 'cueeⁿ na bolsa yííⁿ'máⁿ ngai.

Discípulos yeⁿe Jesús miiⁿ ní tiicú yā trigo nguuvi sábadó chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel

(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

23 'Áámá nguuvi chí sábadó chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel Jesús miiⁿ ndúúúúⁿ discípulos yeⁿe yā cho'ó yā 'áámá campo naachi véé trigo ní discípulos yeⁿe yā ní tucá'a yā tiicú yā yááⁿ miiⁿ yeⁿe trigo taachi cho'ó yā.

24 Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ fariseos ní caⁿ'a yā chí yā Jesús miiⁿ: N'dií cuin'díichí ní, ¿d'é'ē cúúví chí diíⁿ discípulos yeⁿe ní chí nguεε canéé chí diíⁿ yú nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ?

25 Naati Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā saⁿ'ā fariseos: ¿'Áá nguéé n'geēⁿ ndís'tií chí diíⁿ David miiⁿ ndúúúúⁿ 'iiⁿyāⁿ chí cachiica ndúúúúⁿ yā taachi cuiicu yā?

26 David miiⁿ ní sndáa yā ná yáacū yeⁿ'é Ndyuūs taachi saⁿ'ā chí nguuvi Abiatar ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ sa yeⁿ'é chiiduuⁿ ch'εεε ca. Ní David che'é yā panes yeⁿ'e nátaí yeⁿ'é Ndyuūs chí dámaāⁿ chiiduuⁿ s'eeⁿ cuuvi che'é yā. Ní David miiⁿ ca'a yā pan miiⁿ 'iiⁿyāⁿ chí snéé ndúúúúⁿ yā. Ní che'e yā.

27 Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿyāⁿ: Nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ yā canéé chí cuuvi yeⁿ'e saⁿ'ā yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū naati nguéé saⁿ'ā chí cuuvi yeⁿ'e nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ saⁿ'ā.

28 Cáávā chuū chííⁿ chí Saⁿ'ā chí Daiyá Dendyuūs cuuvi caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyúⁿ ntúuⁿ sa yeⁿ'e nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ.

3

Saⁿ'ā chí ntí'i ta'a sa

(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

1 Jesús miiⁿ ní chindáá ntúuⁿ yā na yáacū sinagoga. Ní miiⁿ canee 'áámá saⁿ'ā ndúúúúⁿ ta'ā sa chí ntí'i.

2 'Iiⁿyāⁿ fariseos ní nen'é yā n'diichi yā nduuti chí Jesús miiⁿ chí ndúúúúⁿ yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ caati nguuvi sábadó chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ. Ní fariseos cuuvi caaⁿ'máⁿ yā nuuⁿndi yeⁿ'e Jesús.

3 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā chí ntí'i ta'ā sa miiⁿ: Nducuééⁿ dí ní cueendii di naavtaⁿ'a yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ.

4 Jesús miiⁿ ní ntiinguuneeⁿ yā saⁿ'ā s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: ¿D'é'ē diíⁿ yú nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ yú? ¿'Áá cuuvi chí diíⁿ yú cosas chí n'daācā o cosas chí nguéé n'daācā? ¿'Áá n'daācā chí nguaⁿ'āi yú vida yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ o chí 'caaⁿ'núⁿ yú 'iiⁿyāⁿ? 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ch'εεtinééⁿ diíⁿ yā.

5 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní n'diichi yuudu yā saⁿ'ā s'eeⁿ ní s'neeⁿ ndaachi yiinú yā ti nguéé nen'e cu'téenuⁿ sá yeⁿ'e yā. Ní Jesús caⁿ'a yā chí yā saⁿ'ā miiⁿ: N'doō di ta'a di. Ní saⁿ'ā miiⁿ n'doō sa ta'ā sa, ní ta'ā sa ní nduūvā n'daācā tan'dúúúúⁿ taama.

6 Tuu'mi ní can'dáá 'iiⁿyāⁿ fariseos ní ndee yā ndúúúúⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e Herodes ní 'íúú n'diichí yā táacā diíⁿ yā ní 'íúú cuuvi 'caaⁿ'núⁿ yā Jesús miiⁿ.

Nééné 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ snéé yā na 'diituú nuūⁿ'niⁿ'yáⁿ'ā

7 Jesús miiⁿ ndúúúúⁿ discípulos yeⁿ'e yā cuen'é yā cuaaⁿ na 'diituú nuūⁿ'niⁿ'yáⁿ'ā. Nééné 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea ndúúúúⁿ yáⁿ'āa Judea cheⁿ'e yā can'dáa yā Jesús miiⁿ.

8 Taachi 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea chicadínuuⁿ yā yeⁿ'é dendu'ū chí n'gεεε n'dai chí Jesús diíⁿ yā, nééné 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ ndaa yā n'diichi yā Jesús miiⁿ. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Judea, ndúúúúⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yááⁿ Jerusalén, ndúúúúⁿ

'ii'nyān ye'n'e yá'n'āa Idumea, ndúúcu 'ii'nyān ye'n'e táamá 'diituú yícu Jordán, ndúúcu 'ii'nyān ye'n'e yá'n'āa Tiro ndúúcu yá'n'āa Sidón.

⁹ Cáávā chi ndaa n'deēe n'dái 'ii'nyān, Jesús ca'n'a yā chii yā discípulos ye'n'e yā chi cu'nee yaán yā 'áamá barco ye'n'e yā, nícu cuuví cuchée yā barco mii'n chi 'yaa n'dái 'ii'nyān nguée 'cuēti núūn chiichi yā ye'n'e Jesús mii'n.

¹⁰ Ní Jesús dii'n yā chí 'yaa n'dái 'ii'nyān nduūvā ye'n'e yā. Ní nducyáácá 'ii'nyān chí ngiitā ne'n'é yā tuu'ví yā Jesús.

¹¹ Ní 'ii'nyān chí canee yā ndúúcu espíritu ye'n'e yáá'n'guiinūn, espíritu mii'n dii'n chí 'ii'nyān s'uu'n ndaa yā nanáán Jesús ní espíritu ní 'cai ye'n'e 'ii'nyān: Díí ní Sa'n'a chí Daiya Dendyuūs.

¹² Jesús ca'n'a yuudu yā espíritu s'uu'n 'túúcā: Nguée caa'n'ma'n dí du'u 'ii'nyān 'úú.

Jesús ndeēve yā ndu'u ndiichúúví discípulos

(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

¹³ Cuayiivi mii'n ní Jesús cuchée yā na 'áamá yīcū, naachi yaa'ví yā 'ii'nyān chí ne'n'e yā, ní 'ii'nyān s'ee'n ndaa yā nanáán Jesús mii'n.

¹⁴ Ní nduuvidaamā ndu'ū ndiichúúví discípulos chí canee yā ndúúcu yā. Ní dicho'ó yā 'ii'nyān s'ee'n chí caa'n'mán yā nduudú ye'n'e Ndyuūs chí nduudu cuaacu ye'n'e yā.

¹⁵ Ní Jesús ca'a yā poder discípulos ye'n'e yā chí cuuvi dii'n yā chí nduūvā ye'n'e 'ii'nyān ní chí diví yā espíritu ye'n'e yáá'n'guiinūn ye'n'e 'ii'nyān.

¹⁶ 'ii'nyān s'ee'n ní ndiichúúví discípulos: Simón, chí duuchi ntúu'n sa Pedro,

¹⁷ ndúúcu Jacobo ndúúcu Juan 'diinū sa ní 'uūví sá'n'a s'ee'n chí daiya Zebedeo, ní sa'n'ā s'ee'n ní Jesús s'nee'n yā nguuví sa Boanerges chí ne'n'e caa'n'ma'n Daiya Dēevé;

¹⁸ taná'n'a yā ní nguuvi Andrés, ndúúcu Felipe, ndúúcu Bartolomé, ndúúcu Mateo, ndúúcu Tomas, ndúúcu Jacobo chí daiya Alfeo, ndúúcu Tadeo, ndúúcu táamá Simón chí ye'n'e 'ii'nyān ye'n'e yá'n'āa Canaan,

¹⁹ ndúúcu Judas Iscariote, sa'n'ā chí cuayiivi mí'n ch'i'n'i sá du'u chí Jesús mii'n chí cuuvi 'caa'n'nú'n yā 'yā. Ní Jesús ndúúcu ndiichuuví discípulos ye'n'e yā cue'n'e yā ní sndaa yā na 'áamá va'āi.

Nga'n'a yā chí Jesús canée yā ndúúcu poder ye'n'e yáá'n'guiinūn

(Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10)

²⁰ Cuayiivi ní Jesús cue'n'e yā na vaacu yā. Táamá vmné'n'ēe nééné n'deēe 'ii'nyān ndaa yā nanáán Jesús mii'n chí nguée véé yaán chí che'e yā pan.

²¹ Taachi 'ii'nyān ye'n'e familia ye'n'e Jesús chicadínuu'n yā ye'n'e Jesús, ye'n'e chí 'ii'nyān nga'n'a yā chí Jesús ní nduuví loco yā, ndaa yā chí nandé yā Jesús.

²² 'Tiicá ntúūn maestros chí ngi'cuee'n ley chí chiicá yā ye'n'e na yāān Jerusalén ní ca'n'a yā: Sá'n'a 'cūū canéé sá ndúúcu espíritu chí nguuvi Beelzebú chí Satanás chí nga'n'a ntii'nyu'n sa ye'n'e espíritu ye'n'e yáá'n'guiinūn, ní cáávā poder ye'n'e espíritu mii'n chí tun'daá yā espíritu ye'n'e yáá'n'guiinūn ye'n'é 'ii'nyān.

²³ Tuu'mi ní Jesús mii'n ní yaa'ví yā 'ii'nyān s'ee'n ní s'nee'n yā 'áamá ejemplo. Ni ca'n'a yā: ¿Táácā cuuví dii'n yáá'n'guiinūn diví sa yáá'n'guiinūn?

²⁴ Ndúúti chí 'áamá gobernador chí nga'n'a ntii'nyu'n yā ye'n'e yáá'n'naachi véé 'uūví partido chí ngu'n'u ná 'aamā yā ndúúcu ye'n'e taama yā 'ii'ntyé'n'é mii'n nguée cuuvi 'náán yā chí 'ii'ntyé'n'e yā.

²⁵ Ndúúti chí n'deēe nadacadínuu'n yā na 'áamá familia chí véé partido ye'n'e, familia mii'n ní nguée cuuvi nduuvidaámā yā.

26 ²⁶ Tiicá ntúūⁿ, ndúúti chi yááⁿnguiniūⁿ diiⁿ sa contra yeⁿe maaⁿ sa, nguéé cuuvi cūnee sa ti chúū diiⁿ chí 'cuiinu sa.

27 ²⁷ Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi cundaa yā na vaacu 'áámá saⁿā chí véé fuerzas yeⁿē sa ní diviⁱ yā dendu'u yeⁿē sa. Canéé chí caāchiichí yā saⁿā vmnááⁿ vmnāaⁿ. Cuayiivi ní cuuvi diiⁿ yā diviⁱ yā dendu'ū chí snūūⁿ va'ai yeⁿē sa.

28 ²⁸ Nduudu cuaacu 'úú ngaⁿá ngii ndís'tiī. Tanducueⁿe nuuⁿndi chí diiⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe in'yeeⁿdí 'cūū ndúú^cū nduudu taaⁿ chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ngaⁿa yā contra yeⁿe Ndyuūs, Ndyuūs nadich'εεcū yā nuuⁿndi yeⁿē yā.

29 ²⁹ Naati 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿa yā nduudu taaⁿ chí nguεε n'dáacā yeⁿe Espiritu N'dai yeⁿē Ndyuūs, ní nguéé nch'εεcū yeⁿē yā maaⁿ ní tiempo chí cuchíi.

30 ³⁰ Tiicá Jesús ngaⁿa yā ti náⁿā 'iiⁿyāⁿ ngaⁿa yā chí Jesús míiⁿ ní véé espíritu yeⁿe yááⁿnguiniūⁿ nduucú yā.

*Chεεcú Jesús ndúú^cū 'díinu yā
(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)*

31 ³¹ Cuayiivi ní ndaā chεεcú Jesús miiⁿ ndúú^cū 'díinu yā, ní ch'εεtinée yā cuaaⁿ chuva'aī. Ní dichó'o yā 'áámá saⁿā chí yaa'vi sa Jesús chí cuchíi yā nanááⁿ yā.

32 ³² Yááⁿ 'iiⁿyāⁿ ní veεté yā cuaaⁿ 'diituú Jesús miiⁿ ní caⁿa yā: Chεεcú nī ndúú^cū 'diinu nī ní in'nuūⁿ yā n'diī cuaaⁿ chuva'aī.

33 ³³ Jesús miiⁿ ní caⁿa yā chíi yā saⁿā miiⁿ: ¿Dú'ū chí chεεcú miiⁿ? o ¿dú'ū chí 'diinu miiⁿ?

34 ³⁴ Tuu'mi ní Jesús n'gíinu yā 'iiⁿyāⁿ chí veεté yā cuaaⁿ 'diituú yā ní ngaⁿa yā ngii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: N'diichí nī. 'Iiⁿyāⁿ chí snée yā nduucú miiⁿ, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ tan'dúú^cā chí chεεcú ndúú^cū 'diinu.

35 ³⁵ Ní 'āa du'ú nūⁿ chí diiⁿ chíiⁿ chí Ndyuūs neⁿe yā chí diiⁿ yā, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chíi' vi'í, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chíi' 'diinu, ndúú^cū chεεcú.

4

*'Aama ejemplo yeⁿe 'aama saⁿā chí ngiūⁿ sá ndaata
(Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8)*

1 ¹ Taama vmnéⁿēe Jesús miiⁿ ní tucá'a yā chí'cueeⁿ yā cuaaⁿ 'diituú nuūⁿnīⁿyáⁿā. Ní nduuvíidáámá n'dee n'dái 'iiⁿyāⁿ naachi canéé Jesús miiⁿ ndí 'āā ntéé lugar chí cuééndii Jesús. Ní chindáa yā na 'aama barco chí canuūⁿ vmnāaⁿ nuūⁿnīⁿyáⁿā miiⁿ. Ní miiⁿ ch'iindí yā chí ca'cueeⁿ yā. Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ ch'εεtinée yā na 'diituú nuūⁿnīⁿ miiⁿ.

2 ² N'dee n'dái parábolos caⁿa Jesús 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí ejemplos chí tan'dúú^cā dendu'u chí véé in'yeeⁿdí 'cūū. Ní taachí ngi'cueeⁿ yā caⁿa yā ndúú^cū 'iiⁿyā s'eeⁿ 'tíicā.

3 ³ Ndís'tiī ní 'caandiveéⁿ nī chuū. 'Áámá saⁿā chí ngiūⁿ ndaāta ní cuéⁿe sá cuūūⁿ sa ndaata miiⁿ.

4 ⁴ Taachi chíiūⁿ sa ní 'áámá duutu ndaata míiⁿ chíiya na 'diituú yúúⁿí ní ndaā 'yáádá ní che'e ti.

5 ⁵ Náⁿā duutu ndaata ní chíiya nguaaⁿ tuūú naachi nguéé dáana n'deēe yáⁿāa véé. Duutu ndaata miiⁿ núúⁿ cān'daa tí yáⁿāa miiⁿ nguεε daanáá yāānūⁿ.

6 ⁶ Ní taachi can'daā yaatū miiⁿ ní ti'i caati nguéé yaānūⁿ snūū díi'yú.

7 ⁷ Náⁿā duutu ndaata miiⁿ chíiya nguaaⁿ yááⁿ. Yááⁿ s'eeⁿ ní chíiⁿta ní di'vaachi yéⁿē. Chíiⁿ chí ndaata miiⁿ ní nguéé dichíi'vē.

⁸ Nán'ā duutu ndaata míñ na yán'āa n'dáacā chiyyā. Can'dāá ní ch'iita n'dee n'dái cosecha yeñ'e. N'duuvi ní ch'εεtinéé tanduu ndiicu ndiichi ndaata yeñ'e. Tan'duuvi ní 'iinū ngeecu ndiichi ndaata yeñ'e ní tan'duuvi ní 'áámá ciento ndaata yeñ'e.

⁹ Tuu'mi ní Jesús cañ'a yā chii yā 'iin'yāñ s'eeñ: Ndíst'iī chi véé veéñ nī, 'caandiveññ nī.

Chíñ chí neñ'e cañ'māñ ejemplo miiñ
(Mt. 13.10-23; Lc. 8.9-15)

¹⁰ Cuayiiwi taachí nduūwī dámaáñ yā ndaa nanáñ Jesús náñ'ā 'iin'yāñ chí snéé niiñ'núñ yā ndúúcu ndiichúwí discipulos ní ntiinguunéñ yā Jesús: ¿Deñ'e neñ'e caañ'mañ ejemplo cūñ?

¹¹ Ní Jesús cañ'a yā chii yā 'iin'yāñ s'eeñ: Ndíst'iī ní canéé chí cadiinuuñ nī chí canúñ n'de'ei yeñ'e naachi Ndyuūs ngañ'a ntiiñnyúñ yā. Naati tanáñ'ā 'iin'yāñ chí nguéé sneé yā nduucú, 'úú ní ngañ'á ngii tanducuéñ'e 'iin'yāñ s'eeñ ndúúcu ejemplos.

¹² Níicú 'iin'yāñ s'eeñ snaañ yā naati ch'εεtinéé yā tan'dúúca chí nguéé inaañ yā, ní 'caandiveññ yā naati ch'εεtinéé yā tan'dúúca chí nguéé 'caandiveññ yā, ní nguεε tuumicadiñnuñ yā. Ndíñ nguéé ndaacadáámí yā ní cu'téenu yā Ndyuūs ní nch'εεcū nuuñndi yeñ'e yā.

¹³ Tuu'mi ní Jesús cañ'a yā chii yā discipulos yeñ'e yā: ¿'Áá nguéé ituumicadiñnuñ nī yeñ'e ejemplo cūñ? ¿Táácā, túú'mí, cadiñnuñ nī yeñ'e tanáñ'ā ejemplo?

¹⁴ 'Iin'yāñ chí ngiinū yā ndaata miiñ tan'dúúca 'iin'yāñ chí candee yā nduudu cuaacu yeñ'e Ndyuūs.

¹⁵ N'dúúwí 'iin'yāñ ní tan'duūcā ndaata chí chiyya cyúúñí miiñ, 'tiicá yā ch'iindiveññ yā nduudu yeñ'e Ndyuūs. Ní cuayiiwi taachí ch'iindiveññ yā, chíi yáañ'nguiniñ nī diví sa nduudu chí ch'iindiveññ yā chí canéé na staava yeñ'e yā.

¹⁶ Tán'duuvi yā ní tan'dúúca ndaata chí chiyya nguaañ tuúú, 'tiicá yā. N'giindiveññ yā nduudu cuaacu yeñ'e Ndyuūs ní yeenú n'dái yā nduūcū.

¹⁷ Naati nguéé 'áámá cānee na staava yeñ'e yā ní nguéé 'náañ tiempo cūnee. Taachi ndaa tiempo chí 'cueenu yā cuuvi o neñ'e chí n'gíñnyuñ'neeñ 'iin'yāñ yeñ'e yā cáávā nduudu cuaacu miiñ, 'āā ntéé candii yā chí n'daacā miiñ.

¹⁸ Tán'duuvi yā ní tan'dúúca ndaata chí chiyya nguaañ yáañ miiñ, 'tiicá yā. N'giindiveññ n'daacā yā nduudu cuaacu yeñ'e Ndyuūs.

¹⁹ Naati neené neñ'e cá yā dendu'ū yeñ'e iñ'yeendí cūñ ndúúcu chí véé. Ní nginche'éi yā 'iin'yā. Ní 'iin'yāñ s'eeñ ní dineñ'e yā cosas chí véé yeñ'e taama 'iin'yā. Tanducuéñ'e chuū ní ndaá ní di'vaachii yeñ'e nduudu cuaacu yeñ'e Ndyuūs. Ní diiñ chí nguéé dichí'vé nduudu miiñ na vida yeñ'e 'iin'yāñ s'eeñ.

²⁰ Naati tán'duuvi yā ní tan'dúúca ndaata chí chiyya na yán'āa n'daacā, 'tiicá yā. N'giindiveññ yā nduudu cuaacu yeñ'e Ndyuūs ní i'teenu n'daacā yā, ní véé n'gui'i yeñ'e. N'duuví yā ní tan'dúúca ndaata chí chíi ndiicū ndiichi yeñ'e yeñ'e 'aama 'aama. N'duuví yā tan'dúúca chí chíi 'iinu ngeecu ndiichi yeñ'e, o tan'dúúca chí chíi 'aama ciento yeñ'e.

Tanducuéñ'e chí cunuñ n'de'ei cunduú nguuvi
(Lc. 8.16-18)

²¹ 'Tiicá ntúññ cañ'a Jesús táámá ejemplo chí 'téé nguéé dáámá. ¿'Áá ndee yā 'áámá lámpara chí cu'neeñ yā maañ 'aama caja o maañ 'aama cama? ¿'Áá nguéé cu'neeñ yā lámpara miiñ na yaacu, 'íicú 'iin'yāñ cuuvi snaañ yā?

22 Mar 'áámá cosa chí canúúⁿ n'de'ei nguéé cunee chí nguéé snaaⁿ 'iiⁿyāⁿ, ndíi nguéé ndúú 'áámá cosa chí cánúúⁿ n'de'ei chí nguéé cadíinuⁿ 'iiⁿyāⁿ.

23 Du'ū chí véé veéⁿ ní 'caandiveéⁿ.

24 Ní Jesús caⁿa ntúuⁿ yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Cunndéε ndís'tií cuidado yeⁿe chí n'giindiveéⁿ ní. Nduúúⁿ caadí chí ndís'tií idiíⁿ ní juzgar 'iiⁿyāⁿ, caadi míⁿ ntúú Dendyuús idiíⁿ yā juzgar ndís'tií. Ní n'deéⁿ cá n'daācā yeⁿe ndís'tií taachi Ndyuús idiíⁿ yā juzgar ndís'tií.

25 'Iiⁿyāⁿ chí véé yeⁿe yā Ndyuús ca'a cá yā 'yā. 'Iiⁿyāⁿ chí nguéé ca yeⁿe yā, Ndyuús ndiví yā 'téé chí 'āā véé yeⁿe yā.

Ejemplo yeⁿe ndaata chí ngiita

26 Jesús caⁿa ntúuⁿ yā: Naachi Ndyuús ngaⁿa ntiinyúⁿ yā ní tan'dúúⁿ 'áámá saⁿā chí ngiinu sa ndaata na yáⁿāa yeⁿe sa.

27 Saⁿā miiⁿ ngiinu sa ndaata na yáⁿāa. Ní chíi maāⁿ ní cyaadú sa ní nducueeⁿ sa taachi chidεεε. Cuayiivi ní cho'oo nguūvī cho'oo n'gááⁿ ní ndaata miiⁿ ní can'daa ní chíiⁿ naati saⁿā miiⁿ ní nguéé deenu sa táácā chíiⁿ.

28 Yáⁿāa miiⁿ ngi maāⁿ yéⁿē. Vmnaáⁿ vmnaaⁿ ican'dáā ta'ā n'gaiyāā. Cuayiivi ní can'daa yááⁿ miiⁿ yeⁿe. Cuayiivi ní n'giita ní ngi trigo chí ndiitú n'daāca na yááⁿ miiⁿ.

29 Taachi trigo miiⁿ 'āā ntí'i, tuu'mi ní ngeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿe ní n'giica yā, ti 'āā snuú ca'a chí 'caatā.

Tan'dúúⁿ ejemplo nduutií yeⁿe yíivē ntí'yāa

(Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19)

30 Jesús miiⁿ ní ca'a ntúuⁿ yā: ¿De'é tan'dúúⁿ naachi ngaⁿa ntiinyuⁿ Ndyuús miiⁿ? o ¿de'é nduucū chí nadidáámá yú?

31 Chuū tan'dúúⁿ nduutií yeⁿe yíivē ntí'yāa chí 'líiⁿ cá yeⁿe tanducueⁿ nduutií chí véé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Chíiⁿ chí chíinu 'iiⁿyāⁿ na yáⁿāa yeⁿe yā.

32 Taachi 'āā niínú yā ndaata miiⁿ ní ngi n'gεεε yeⁿe tanducueⁿ yāatā. Ní dúuⁿnē miiⁿ ní n'gεεε n'dái ngi chí 'yáádá ngi i'heeⁿ tī 'dééε tī na 'cuuti yeⁿe.

Taama ejemplo chí ngi'cueeⁿ Jesús

(Mt. 13.34-35)

33 'Tiícā ngi'cueeⁿ Jesús 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuús ndúúⁿ n'deé n'dái ejemplos tan'dúúⁿ chuū, tanducueⁿ chí cuuvi cadíinuⁿ yā.

34 Ní ngaⁿa yā ngi yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ ndúúⁿ ejemplos, naati taachi ca-nee yā dámaāⁿ ndúúⁿ discípulos yeⁿe yā tanducueⁿ miiⁿ n'gi'i yā discípulos yeⁿe yā de'ε chí neⁿe caaⁿman ejemplos chí 'āā caⁿa yā.

Jesús chí'neeⁿ 'diíⁿ yā 'yúúné ndúúⁿ nuūⁿnī'yáⁿā

(Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25)

35 Taachi chí'da'á nguuvi miiⁿ, Jesús miiⁿ ngaⁿa yā ngi yā discípulos yeⁿe yā: Caⁿā yú táámá 'diitú nuūⁿnī'yáⁿā.

36 Tuu'mi ní s'neeⁿ yā miiⁿ ní discípulos ní candéε yā Jesús miiⁿ na barco chí 'āā canéé na 'diitú nuūⁿnī'yáⁿā ní cueⁿé yā. Miiⁿ ntúuⁿ canéé tanáⁿā barcos. Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tanáⁿā barcos cueⁿé ntúuⁿ yā.

37 Tuu'mi ní chéenu 'áámá 'yúúné taaⁿ ní nuūⁿnī'yáⁿā miiⁿ sndaⁿ yaacú. Ní sndaā yaanuⁿ barco miiⁿ, ní chíitú nuūⁿnī'yáⁿā náachi canéé Jesús miiⁿ.

38 Ní Jesús miiⁿ ní cyáádu yā cuaaⁿ 'diitú barco miiⁿ, ní candiitinee yā na cojín. Ní discípulos ní nanduūchí yā Jesús miiⁿ ní caⁿa yā chíi yā: N'dii Maestro, ¿'áá nguéé de'ε vεε inee ní chí 'cuuvi yú?

39 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní nducueeⁿ yā ní yaa'vi yā 'yúúné miiⁿ ní caⁿ'a yā chii yā nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā miiⁿ 'túúcā: 'Diiíⁿ nūⁿ cunee di. Hora míⁿ nūⁿ 'yúúné miiⁿ ní canee 'diiíⁿ ní nducueéⁿ'ē canee 'diiíⁿ 'diiíⁿ.

40 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chii yā discípulos yeⁿ'e yā: ¿De'ē cuuvi tatiī 'va'a ní? ¿De'ē cúúví chí nguéé cu'téenu cá ní?

41 Ní discípulos yeⁿ'e yā neené dii'yá yā chí, ní ngaⁿ'a yā ngii yā nguaaⁿ maáⁿ yā ndúúúⁿ ví'í: ¿Du'u rá 'iiⁿ'yāⁿ 'cúú, chí ndii 'yúúné ndii nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā ch'iindiveéⁿ yeⁿ'e yā?

5

Saⁿ'ā yeⁿ'e yáⁿ'āa Gadara chi canéé sá ndúúúⁿ espíritus yeⁿ'e yááⁿ'n'guiinūⁿ (Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39)

1 Jesús ndúúúⁿ discípulos ndaa yā na táámá lado 'diituú nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā miiⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa chi nguuví Gadara.

2 Tuu'mi ní Jesús nan'daa yā na barco miiⁿ, ní ndaa 'áámá saⁿ'ā chi canéé ndúúúⁿ espíritus yeⁿ'e yááⁿ'n'guiinūⁿ. Ní ngiicá sa ná vaacu sa chí 'áámá yiivi yáává chí canéé nguaaⁿ yaínyāⁿ ní ndaa sa nanááⁿ Jesús.

3 Saⁿ'ā miiⁿ ní mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé chí cuuví cuta'á yā saⁿ'ā ní cachiichí yā saⁿ'ā, ndii nguéé ndúúúⁿ cadenas.

4 Nééné n'deéⁿ cuuví 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cachiichí yā saⁿ'ā miiⁿ ndúúúⁿ cadenas ca'a sa ndúúúⁿ ta'ā sa, náátí ch'iica sa cadenas miiⁿ, ní dicheēyéi sa cadenas miiⁿ. Ní mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé ichéé yā ndúúúⁿ sa.

5 Cuéⁿ'é daāⁿmaⁿ cachiica sá ng'ai sa cuaaⁿ ná yīcū ndúúúⁿ cuaaⁿ nguaaⁿ yaínyāⁿ ndii nguuví ndii n'gaaⁿ, ní 'nuu cá'ai maáⁿ sa sáⁿ'ā ndúúúⁿ tuū.

6 Ní taachi n'diichi yáⁿ'ái sa Jesús miiⁿ, cueⁿ'e sa ngéenu sá nanáaⁿ yā ní chíntiiⁿ'ya sa nanáaⁿ yā.

7 Ní caⁿ'a sa chíi sa Jesús miiⁿ ní 'cái yiicu sá: ¿De'ē cuuvi chí ndaa ní nanaáⁿ, n'dii Jesús, Daiya Dendyuūs chí canee yā na va'ai cheeti nguuví? Ngicá cáává chí dúúchí Ndyuūs chí nguéé téé ní vaadi 'caa'va 'úú.

8 Saⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'a sa chuú caati Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chíi yā espíritus yeⁿ'e yááⁿ'n'guiinūⁿ: Ndís'tiī, nan'dáa ní yeⁿ'e sáⁿ'a 'cúú.

9 Jesús miiⁿ tiinguuneeⁿ yā saⁿ'ā: ¿De'ē nguuví dí? Ní espíritus yeⁿ'e yááⁿ'n'guiinūⁿ chí canéé ndúúúⁿ sáⁿ'a 'cúú nan'guεεcúta'a sa: Legión nguúví, caati neené 'yaaⁿ 'nū.

10 Ní espíritus neené di'cuítuū ca Jesús miiⁿ chí nguéé tun'dáa yā espíritus chí caⁿ'ā yaⁿ'ai yeⁿ'e yáⁿ'āa miiⁿ.

11 Ní neené n'deéⁿ puercos nge'e tí cuaaⁿ na níⁿnúⁿ yīcū miiⁿ.

12 Ní espíritus yeⁿ'e yááⁿ'n'guiinūⁿ idi'cuuitu Jesús: N'dii, dicho'ó ní nús'uu chí caⁿ'a 'nū cheeti puercos miiⁿ.

13 Tuu'mi ní Jesús ní ca'a yā permiso, ní espíritus yeⁿ'e yááⁿ'n'guiinūⁿ chínan'dáa sa yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ chí ndáa sa cheeti puercos. Ní véé tan'duu 'uúvi míl puercos miiⁿ. Ní taachi espíritus yeⁿ'e yááⁿ'n'guiinūⁿ sndáa sa cheeti puercos tuu'mi ní cheenu nducyaaca tí ní chingéé nuúⁿ tí cheeti yaái miiⁿ. Ní chingéé tí nguaaⁿ nuuⁿnīⁿ'yáⁿ'ā. Ní chíitu nuūⁿnīⁿ vééⁿ tí duutu tí cheendi tí ní chí'ii tí nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ miiⁿ.

14 'Iiⁿ'yāⁿ chí idiiⁿ cuidado puercos cueⁿ'e yā ngéenu yā chí cuuvi yā 'iiⁿ'yāⁿ ná yááⁿ miiⁿ ndúúúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé na cuéētí chí chíi miiⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ can'daa yā n'diichi yā chí chíi.

15 Taachí ndaa yā niiⁿnuúⁿ nanááⁿ Jesús miiⁿ, ní taachí n'diichí yā saⁿā chi canéé sá ndúúcu espíritu yeⁿe yááⁿn'guiinūⁿ chi maaⁿ ní vεε sa 'diiⁿ ndúúcu catecai sa ní 'āā n'daācā sa tuu'mi ní dí'va'a yā.

16 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi n'diichí yā chi diiⁿ Jesús miiⁿ, ní caⁿ'a yā chii yā táácā chi ndúúcu saⁿ'ā miiⁿ chi canéé sá ndúúcu espíritu yeⁿe yááⁿn'guiinūⁿ, ní tan'duucā chí chii ndúúcu puercos.

17 Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ di'cuítu yā Jesús miiⁿ chi cáⁿ'a yā táámá lado yeⁿe yááⁿ miiⁿya.

18 Jesús cueⁿe yā. Ní taachi ndaa yā na barco miiⁿ ndaa saⁿ'ā chi vmnaaⁿ canéé sá ndúúcu espíritu yeⁿe yááⁿn'guiinūⁿ. Ní saⁿ'ā miiⁿ chiica sa Jesús chí caⁿ'a sa ndúúcu yā na barco miiⁿ.

19 Jesús ní nguéé 'cuuⁿ yā naatí caⁿ'a yā: Cunaⁿ'a dí ná vaacu di ndúúcu 'iiⁿyāⁿ yeⁿe di, ní cuuvi di 'iiⁿyāⁿ chí ch'εεte n'dai dendu'ū chí Señor 'iivú Ndyuús miiⁿ diiⁿ yā ndúúcu dii, ní tan'dúúcā Señor 'iivú Ndyuús miiⁿ chí nduuví ya'āi 'iinú yā dii.

20 Saⁿ'ā miiⁿ ní cunaⁿ'ā sa, ní tucá'a sa chii sa 'iiⁿyāⁿ nuuⁿmaⁿ yáāⁿ cuaaⁿ 'diituú chí nguuví Decápolis yeⁿe dendu'ū chí n'gεεte n'dai chí Jesús diiⁿ yā ndúúcu sa. Ní nducyaaca yā che'e yiinú yā.

Táⁿ'ā daiya sáⁿ'ā Jairo, ndúúcu n'daataá chí tuú'vi tá catecai Jesús (Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56)

21 Taachí Jesús miiⁿ nanguεεcunée yā ní cho'ó yā táámá lado yeⁿe nuūⁿnūⁿyáⁿ'ā ní ndaa yā na yáⁿ'āa 'diituú nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā, neené n'deēe 'iiⁿyāⁿ ndaa yā naachi Jesús canee yā.

22 Ní ndaa 'áámá saⁿ'ā chí nguuví sa Jairo, saⁿ'a chí ngaⁿ'a ntiinⁿnyuⁿ sa yeⁿe yáácū sinagoga. Taachí n'diichí sa Jesús miiⁿ candiitín'dí sa na ca'a yā.

23 Ní neené di'cuítu sa Jesús miiⁿ ní caⁿ'a sa: Daiyá ní neⁿ'ē 'cuūvi tá. Cuchí ní ní cún'du'u tá'a ní vmnaaⁿ yeⁿ'ē tá, ní cuuví nduūvā yeⁿ'e tá ní nguéé 'cuūvi tá.

24 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní cueⁿ'e yā ndúúcu sa. Neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ can'daa yā Jesús ní neéne chiiⁿnu chiichí yā Jesús.

25 Ní nguaaⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ miiⁿ canéé 'áámá n'daataá chí ngiitá tá, chí 'āā ndiichúúví nduūyū canee tá ndúúcu ca'ai chí nguuví nguuví ngee yuúúⁿ yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e tá.

26 Néené n'geenu tá ngii ndúúcu médicos, ní 'āā ch'iinu diiⁿ tá gaster tanducuéⁿ'ē chí véé yeⁿ'ē tá, naati nguéé du'ū vεε dichí'vε yeⁿ'ē tá ti dáyífcándíí cá ca'ai yeⁿ'ē ta cuaaⁿ vmnaaⁿ.

27 'Āā ch'iindiveen tá yeⁿ'e Jesús miiⁿ chí diiⁿ yā chí nduūvā yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí ngiitá. Ní cueⁿ'e tá nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cuaaⁿ daamí Jesús ní tuú'vi tá catecai yā.

28 Caati nadicádíinuⁿ tá maāⁿ tá 'tíicā. Ndúútí chí dámaāⁿ tuú'vi catecai yā, ní nduūvā yeⁿ'é.

29 Hora míⁿ nūⁿ chí tuú'vi tá catecai Jesús miiⁿ 'tíicā canéé naaⁿ chí ngeē yuúúⁿ yeⁿ'ē tá. Ní chicadiinuⁿ tá na cuerpo yeⁿ'e tá chí 'āā nduūvā yeⁿ'ē tá.

30 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ tuumicádíinuⁿ yā chí 'āā nduūvā yeⁿ'ē 'áámá 'iiⁿyāⁿ ndúúcu poder yeⁿ'é yā. Ní nguεεcundí yā ní n'diichí yā náávtaⁿ'ā yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ ní ntiinguuneeⁿ yā: ¿Du'u túu'vīi catecai?

31 Tuu'mi ní discípulos yeⁿ'e yā caⁿ'a yā: Cuin'diichí ní 'iiⁿyāⁿ chí i'nūⁿ chíichí yā s'uúúⁿ miiⁿ ní maaⁿ ní ntiinguuneeⁿ ní: ¿Du'u tuú'vīi 'úú?

32 Naati Jesús ní nguεεcúndii yā n'giinu yā 'áámá lado taama lado, ní 'iicu cuuvi snaaⁿ yā du'ū tuu'vī 'iiⁿyāⁿ.

33 Tuu'mi ní n'daataá miiⁿ, ní in'duuví tá chi 'va'ā tá. Deenū tá de'ē chí chíi. Cheⁿe tá ní chíintii'ya tá nanáán Jesús. Ní caⁿ'a tá chíi tá 'iiⁿyāⁿ tanducuéⁿ'ē chí nduudu cuaacu.

34 Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā tán'ā: Díi daiyá, nduuvā yeⁿ'ē dí cáávā chí i'téenu di 'úú. Díi 'diiⁿ nūuⁿ cunán'a di, ní ndúuvā yeⁿ'ē di yeⁿ'ē ca'ai chí ndii di.

35 Ngaⁿ'a Jesús miiⁿ ndúúcū tán'ā miiⁿ, taachí ndaa yā ná va'ai yeⁿ'ē saⁿ'ā Jairo chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ sa yeⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ na yáacū sinagoga miiⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'ē va'ai miiⁿ ní caⁿ'a yā Jairo: Daiya dí 'āā n'dii tá. ¿D'ē'ē cuuví chí idindú'ú ca di maestro?

36 Naati Jesús miiⁿ, ní ch'iindiveén yā chí caⁿ'a yā yeⁿ'ē saⁿ'ā chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ sa. Ní caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā miiⁿ chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ sa yeⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ na yáacū sinagoga: Nguéé 'va'a di naati cu'téenu dí.

37 Jesús nguéé 'cuuⁿ yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí cueⁿ'e ca yā cuaaⁿ cheⁿti va'ai ndúúcu yā, tí dámaān Pedro, ndúúcū Jacobo, ndúúcū Juan, saⁿ'ā 'diinū Jacobo.

38 Taachí ndaa yā va'ai yeⁿ'ē sán'ā chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'ē yaacū sinagoga miiⁿ, n'diichí yā 'iiⁿyāⁿ. Ní ch'iindiveén yā chí n'gai yā ní nguεεcu yā.

39 Tuu'mi ní taachi sn'daa yā cuaaⁿ cheⁿti va'āi miiⁿ, caⁿ'a yā: ¿D'ē'ē tátii yuudu idiíⁿ ní? ¿D'ē'ē cúúví chí nguεεcu ní? Tá'díⁿ nguéé n'dii tá, tí cyaadu tá.

40 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní n'gíiⁿnyūⁿneeⁿ yā yeⁿ'ē Jesús miiⁿ. Tuu'mi ní Jesús miiⁿ díiⁿ yā chí can'daa nducyaaca yā. Ní Jesús can'deε yā chíida tá ndúúcū cheεcu tá ndúúcū discípulos chí canéé ndúúcu yā ní sndaa yā naachi candíití ta'díiⁿ chí n'dii tá ní tinán'a.

41 Ní sta'á yā ta'ā tá ní caⁿ'a yā: Talita cumi, chí neⁿ'e caāⁿmaⁿ na nduudu yeⁿ'ē yú, díi n'daata 'líiⁿ, 'úú ngaⁿ'á ngii díi, ndúúcueⁿ di.

42 Hora míiⁿ nūuⁿ ta'díiⁿ miiⁿ ní nduucueēⁿ tá ní cachíca tá. N'daata 'líiⁿ miiⁿ ní ngii tá ndiichuuví nduūyū. Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cueⁿ'e yiinú yā.

43 Jesús míiⁿ yaa'vi yuudú yā 'iiⁿyāⁿ chí nguéé caaⁿmaⁿ yā cuuvi yā chíiⁿ mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ. Ní caⁿ'a Jesús chí ca'a yā yuündú chí che'ē n'daata 'líiⁿ miiⁿ.

6

Jesús canee yā na yāāⁿ Nazaret (Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)

1 Jesús ní ndaácá yā miiⁿ ní cunaⁿ'á yā na yāāⁿ Nazaret chí yāāⁿ vaacú yā, ní discípulos yeⁿ'e yā ní cueⁿ'e yā ndúúcu yā.

2 Taachí ndaa nguuví sábadu chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ, Jesús tucá'a yā chí'cueⁿ yā na yaacū sinagoga miiⁿ. Néené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ ch'iindiveén yā chí caⁿ'a Jesús, ní cheⁿ'e yiinú yā. Ní caⁿ'a yā: ¿Tíi ch'eēⁿ sán'a 'cūú tanducuéⁿ'ē chuú? ¿D'ē'ē vaadi déénú chí ca'a yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ, ndúúcū vaadi n'giinu chí díiⁿ yā chuú?

3 ¿Áá nguéé sán'a 'cūú daiya saⁿ'ā 'viichiyán'á miiⁿ, daiya María miiⁿ, saⁿ'ā chí 'diinū Jacobo, ndúúcū José, ndúúcū Judas, ndúúcū Simón, ndúúcū ví'i yā chí snéé yā miiⁿ nguaaⁿ s'uūuⁿ? Cáávā chí yeⁿ'e yāāⁿ miiⁿ chíiⁿ chí nguéé s'teenu yā 'iiⁿyāⁿ.

4 Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'tíi: Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ dinéⁿ'e yā profetas naati nguéé dinéⁿ'e yā 'áámá profeta yeⁿ'ē yāāⁿ vaacú yā. Ní nguéé dinéⁿ'e 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'é yā ndúúcū 'iiⁿyāⁿ na vacu yā profeta miiⁿ.

⁵ Jesús ní nguéé chidiíⁿ yā mar 'áámá vaadi n'giinú miiⁿ, dámaaⁿ chí sn'duú yā ta'a yā vmnaaⁿ yeⁿe n'duuví 'iiⁿyāⁿ chí ngítá ní nduūvā yeⁿe yā.

⁶ Ní cheⁿe yíinu Jesús tí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nguéé s'téenu yā. Cuayiivi miiⁿ ní Jesús cachiicá yā cuaaⁿ na yāāⁿ na niiⁿnuúⁿ ní ngi'cueeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ.

Jesús dichó'o yā discípulos yeⁿe yā chí caaⁿ'máⁿ yā nduudu yeⁿe Ndyuús (Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6)

⁷ Ní Jesús yaaⁿvi yā ndu'ū chí ndiichuuví discípulos, ní tucá'a yā dichó'o yā 'iiⁿyāⁿ 'uuví yā 'áámá 'áámá yāāⁿ. Ní ca'a yā poder discípulos chí tun'dáa yā espíritus yeⁿe yāāⁿn'guiinūⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ.

⁸ Ní caⁿ'a yā chíi yā discípulos chí nguéé de'ε vεε candéε yā chí cuuví yeⁿe yúúni yeⁿe yā, dámaaⁿ in'daacuú. Nguéé canéé chí candéε yā ndii mar 'áámá moral, ndii nguéé ndúú pan ra, ndii nguéé ndúú tuúmi ra na bolsa.

⁹ Cunúúⁿ ca'a yā ndaacuú ndaachíi, ní 'áámá nūⁿ catecai yā, nguéé 'uūvī.

¹⁰ Ní caⁿ'a Jesús: Ndís'tiī, taachi cúndaa ní cheeti 'áámá va'āi, 'cuεetinée ní miiⁿ taanduvéé ndii taachí nan'dáa ní yeⁿe yāāⁿ miiⁿ.

¹¹ Nduuti chí ndaaⁿ ní 'áámá yāāⁿ ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé 'cuaáⁿ yā 'cuεetinée ní miiⁿ, ndii nguéé ndúú neⁿe ra yā chí 'caandiveéⁿ yā yeⁿe ní, tuu'mi ní nan'dáa ní yeⁿe yāāⁿ miiⁿ. Ní n'dáadi ní yaácáa yeⁿe ca'a ní. Chuū ní 'áámá señal chí 'cuuⁿmiⁿ ní chí nguéé n'daacá idiíⁿ yā tí contra yeⁿe ní. Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tiī, chí nguuví yeⁿe juicio duuⁿvi cá castigo yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yāāⁿ Sodoma ndúúⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yāāⁿ Gomorra, chí ndíi cuááⁿ vmnaaⁿ, ní nguéé tí 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yāāⁿ naachí nguéé 'cuúⁿ yā ndís'tiī.

¹² Tuu'mi ní discípulos ican'dáa yā, chí caⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuús yeⁿe chí ndaacadáámí 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe yā. Ní chí n'daaⁿ yā chí cuuví 'cuεetinée n'daaca yā.

¹³ 'Tuucá ntúūⁿ discípulos diví yā neené n'deeε espíritus yeⁿe yāāⁿn'guiinūⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ. Ní chí'ii yā aceite n'deeε n'dái 'iiⁿyāⁿ chí ngítá ní nduūvā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ.

Juan chí ngēēdinuūⁿní ní chí'ī sa (Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9)

¹⁴ Rey Herodes chí'indiveéⁿ ntúūⁿ yā chuū chí núúⁿmáⁿ ín'yeēⁿdí miiⁿ ní chí'indiveéⁿ yā chí diiⁿ Jesús miiⁿ. Rey Herodes míiⁿ caⁿ'a yā: 'Áā nduūchi Juan chí ngēēdinuūⁿní nguaaⁿ tináⁿ'ā, chíiⁿ chí saⁿ'ā ní véé taavi poder yeⁿe sa.

¹⁵ Naⁿ'a 'iiⁿyāⁿ ní ngaⁿ'a yā: Jesús miiⁿ ní Elías chí profeta ndíi vmnaaⁿ. Naⁿ'a 'iiⁿyāⁿ ní ngaⁿ'a yā: Jesús miiⁿ ní 'áámá profeta tan'dúúⁿcā profetas chí chíεetinée ndii cuaaⁿ vmnaaⁿ.

¹⁶ Taachí Herodes miiⁿ chí'indiveéⁿ yā chuū, tuu'mi ní caⁿ'a yā: Juan sán'a 'cūū, chí 'úú chí caⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ chí chíicá yā daandu sá ní 'āā nduuchi sa yeⁿe nguaaⁿ tináⁿ'ā.

¹⁷ Tí Herodes miiⁿ caⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā soldados chí sta'a sa Juan ní chíicá chíichi sa ndúúⁿc cadenas ní chí'nuuⁿ sa saⁿ'ā váⁿcūū cááⁿvā n'daataá Herodias. Táⁿ'ā miiⁿ chí chíi n'daataá yeⁿe Felipe cuááⁿ vmnaaⁿ ní canéé tá ndúúⁿc sa. Ní Felipe miiⁿ ní 'diinu Herodes.

¹⁸ Juan miiⁿ ní caⁿ'a sa chíi sa Herodes miiⁿ: N'díi rey nguéé canéé chí cunee ní ndúúⁿc n'daataá yeⁿe 'diinu ní.

¹⁹ N'daataá yeⁿe Herodes miiⁿ nguéé canee yīnū tá ndúúⁿc chí caⁿ'a Juan miiⁿ. Ní neⁿe tá 'caaⁿ'nuⁿ tá Juan miiⁿ naati nguéé ngii diiⁿ tá.

²⁰ Herodes miiⁿ ní deenu yā chi Juan ní n'dai sa ní yeⁿe Ndyuūs saⁿ'ā miiⁿ. Ní rey miiⁿ 'va'á yā Juan miiⁿ. Chíⁿ chi nguéé n'guuⁿ rey miiⁿ chí tán'ā miiⁿ diiⁿ daño tá ndúúcu Juan. Ní rey miiⁿ s'neeⁿ veéⁿ yā n'daacā ní ch'iindiveéⁿ yā yeⁿ'ē nduudu Juan 'áará chí nguéé tuumicadiinúuⁿ yā nducuéⁿ'ē chí ngaⁿ'a Juan miiⁿ.

²¹ Naati n'daataa yeⁿ'e rey miiⁿ nguuvi tá Herodías ní ndaāca tá táacā chí diiⁿ tá. Herodes miiⁿ diiⁿ yā 'áámá 'viicu nguuvi cumpleaños yeⁿ'é yā. Diiⁿ yā 'áámá 'viicu yeⁿ'ē chí nge'é yā chí che'é 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiinⁿnyuⁿ, ndúúcu saⁿ'ā s'eeⁿ chí neéⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'e soldados, ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ yuudu yeⁿ'ē yán'āa Galilea.

²² Ní taachi nge'e yā n'daataa 'líiⁿ daiya táⁿ'ā Herodías miiⁿ sndaā tá naachi nge'e yā. Ní nde'ei tá. Rey Herodes ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā ndúúcu sa chíi yeenú yā chí nde'ei tá. Ní miiⁿ caⁿ'a yā chíi yā n'daataa 'líiⁿ miiⁿ: Dii, n'daataa 'líiⁿ, caaca di 'úú chí neⁿ'e dí ní 'úú ní teé dii.

²³ Ní caⁿ'a yā, “por Ndyuūs” chí ca'a yā n'daataa 'líiⁿ miiⁿ 'āā de'é nūuⁿ chí neⁿ'e tá, 'áará chí ná maⁿ'a yeⁿ'ē yán'āa chí ngaⁿ'a ntiinⁿnyuⁿ yā.

²⁴ N'daataa 'líiⁿ míiⁿ ní can'daā tá ní caⁿ'a tá chíi tá cheⁿcu tá: Mamá, ¿dé'ē caacá? Ní cheⁿcu tá ní caⁿ'a yā chíi yā tá'ā: Caaca di tíiⁿ Juan chí cheⁿedínúuⁿníⁿ.

²⁵ Maaⁿncheⁿēté nūuⁿ sndaā ta'díiⁿ miiⁿ naachi canúúⁿ rey miiⁿ, ní caⁿ'ā tá: Neⁿ'é chí maaⁿnguuví nūuⁿ teé ní 'úú cheⁿti 'áámá cu'u tíiⁿ Juan chí cheⁿedínúuⁿníⁿ.

²⁶ Tuuⁿ'mi ní rey miiⁿ ní s'neeⁿ ndaachi nuúⁿ yā naati cáávā chí caⁿ'a yā, “por Ndyuūs”, ní cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā ndúúcu rey miiⁿ, nguéé chí diiⁿ nuuⁿ yā cheeⁿdiitú yā yeⁿ'ē chí ngiica ta'díiⁿ miiⁿ.

²⁷ Hora míiⁿ nūuⁿ caⁿ'a ntiinⁿnyuⁿ rey miiⁿ 'áámá soldado chí cheⁿ'e sa 'caāca sa daandu Juan chí cheⁿedínúuⁿníⁿ ní nguaí sa tíiⁿ yā.

²⁸ Soldado miiⁿ ní cheⁿ'e sa ná vácúú ní chíiica sá daaⁿndu Juan miiⁿ. Ní sn'nuuⁿ sa tíiⁿ Juan miiⁿ cheⁿti 'áámá cu'u. Ní ndeⁿ soldado miiⁿ ní ca'a sa ta'díiⁿ miiⁿ. Ní ta'díiⁿ miiⁿ ní ca'a tá cheⁿcu tá.

²⁹ Taachí discipulos yeⁿ'e Juan miiⁿ ch'iindiveéⁿ yā chuū, cheⁿ'é yā chí nguai yā cuerpo yeⁿ'e Juan miiⁿ. Ní candée yā chí 'cuuchi yā.

*Jesús ca'a yā chí che'e nyuⁿ'u mil 'iiⁿ'yāⁿ
(Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)*

³⁰ Cuayiivi miiⁿ ní apóstoles ní nduuvidaamá yā ndúúcu Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chíi yā Jesús tanducuéⁿ'ē chí díiⁿ yā, ndúúcu chí chí'cueeⁿ yā.

³¹ Jesús caⁿ'a yā chíi yā apóstoles: Cuchí ní, ní caⁿ'a yú ntaaviⁿ'tuunúuⁿ yú na 'aama lugar chí 'aama lado yeⁿ'e yáā naachi nguéé 'iiⁿ'yā. Ngaⁿ'a yā 'tíica, caati n'deeⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ indaa yā nanáán Jesús ndúúcu n'deeⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí inaⁿ'a, ndíi maaⁿ rá chí nge'e yā, nguéé ngii.

³² Tuuⁿ'mi ní Jesús miiⁿ ndúúcu apóstoles yeⁿ'e yā cueⁿ'é yā dámaán yā na 'áámá barco na 'áámá lugar chí nguéé snée 'iiⁿ'yāⁿ.

³³ Naati néené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ n'diichí yā Jesús ndúúcu apóstoles, ní déénu yā du'u yā ní taachí cueⁿ'e yā. Ní nducuéⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáā s'eeⁿ cueⁿ'e yā chíicá yā na yán'āa naachi ndaa Jesús ní vmnaaⁿ cá ndaa yā. Ní cuayiivi ndaa Jesús miiⁿ ndúúcu apóstoles yeⁿ'e yā.

³⁴ Taachí Jesús nan'dáa yā na barco, n'diichí yā neené n'deeé 'iiⁿ'yāⁿ ní neené ya'ai 'iinú yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, ti sneé yā tan'dúúca 'iiti cuūchí chí nguéé du'u chí idiin cuidado 'iiti, 'tíica yā. Ní Jesús tucá'a yā chí'cueeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ n'deeⁿ n'dái dendu'ú.

35 Taachí chi chiinū, discípulos ye'n'é yā ní ndaa yā nanáa'n yā ní ca'n'a yā: N'dii Jesús, 'āā chiinū ní mar 'áámá 'ii'n'yā'n nguεε snée yā na yá'n'āa' cūū.

36 Yaa'ví nī 'ii'n'yā'n, ní ca'n'á yā yāā'n n'gaiyāā ndúúcu yāā'n n'gεεε chi snée na nii'nuú'n ní cuái yā pan, ti nguéé ndéε yā chi che'e yā.

37 Naati Jesús ní nan'guεεcúta'n'a yā ye'n'e yā ní ca'n'a yā: Ndís'tiī, ca'á nī che'e yā. Discípulos ní ca'n'a yā: ¿'Áá cuuvi dii'n nús'uu chi ca'n'a 'nū cuái 'nū 'uuvi ciento caadi pan, ní ca'á 'nū che'e yā?

38 Jesús ca'n'a yā chii yā discípulos: ¿'Áá n'deeε panes ye'n'ē ndís'tiī vεε? Cuén'e nī n'diichi nī. Taachí 'āā n'diichí yā, tuu'mi ní yaa'ví yā: Véε nyu'n'u panes ndúúcu 'uuví 'yaācā.

39 Tuu'mi ní ca'n'a ntiī'nyu' Jesús chí ch'εεté 'ii'n'yā'n s'ee'n caadi cuáá'n caadi cuáá'n naachí vεε yuuni cueéε.

40 Ní naachí ch'εεte yā 'áámá ciento yā ní naachi ch'ééteε tá 'uūvī ngeεcu ndiichí yā.

41 Tuu'mi ní Jesús mii'n ní sta'á yā ndu'ū nyu'n'u panes mii'n ndúúcu 'uuví 'yācā. Ní cheεnaa'n yā nanguuvi ní ca'a yā gracias Ndyuūs cáāvā pan mii'n ndúúcu 'yaācā. Ní ch'iinu ní n'dee yā panes mii'n ní nca'a yā discípulos ye'n'e yā chí ca'a yā che'e 'ii'n'yā'n s'ee'n. Discípulos ca'a yā nducyaaca 'ii'n'yā'n s'ee'n 'yaācā mii'n ndúúcu pan mii'n.

42 Nducyáácá yā che'e yā ní chiitu 'ii'n'yā'n.

43 Ní nanngaá'n yā chí ningaavā mii'n ní chiitu ndiichúúví 'cuεεtεε ndúúcu chí ningaāva mii'n ye'n'e pan ndúúcu 'yaācā mii'n.

44 Nducyaca sa'n'á chí che'ē sa panes mii'n ní ngii nyu'n'u mil sa.

Jesús ngíca yā vmnáá'n nuū'nī'n'yá'n'ā
(Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21)

45 Tuu'mi ní ca'n'a Jesús chii yā discípulos ye'n'e yā chí cundaa yā na barco mii'n ní ndaa yā táámá lado ye'n'e nuū'nī'n'yá'n'ā mii'n vmnaa'n yē'n'e yā chí ca'n'a yā na yāā'n Betsaida, nuu'ma'n ne'n'e chi Jesús dii'n yā despedir 'ii'n'yā'n s'ee'n.

46 Taachí Jesús dii'n yā despedir ye'n'e 'ii'n'yā'n s'ee'n, cue'n'é yā na yiicū mii'n chi caa'n'ma'ngua'á yā.

47 Taachí chii 'da'a mii'n, barco mii'n ndúúcu discípulos 'āā cachíicá vmnaa'n ye'n'ē nuū'nī'n'yá'n'ā mii'n ní náávta'n'a nuū'nī'n'yá'n'ā mii'n canéé. Ní 'āā dámaā'n Jesús mii'n canee yā na yá'n'āa mii'n.

48 Ní Jesús n'diichí yā chí discípulos ní ch'eenu yā chii chí dii'n yā chí chiica barco mii'n ti 'yúúné mii'n ní contra ye'n'ē naachí cachíica barco mii'n. Na nguεεtiyaa'n 'da'a ca, Jesús ndaa yā nanáa'n discípulos, ní ngiicá yā vmnaa'n nuū'nī'n'yā'n'ā. Ní ne'n'é yā cho'o daamá yā.

49 Taachí discípulos ye'n'e yā n'diichí yā Jesús chí ngiica yā cuaa'n vmnaa'n nuū'nī'n'yā'n'ā mii'n, discípulos nadacádíinuun' yā chí 'áámá bulto ch'εεte ní 'cai yiicu yā.

50 Ti nducyáácá discípulos n'diichí yā Jesús, ní dii'yá yā chii. Naati Jesús ní yaa'ví yā 'ii'n'yā'n s'ee'n ní ca'n'a yā: Ndís'tiī sa'n'ā, nguéé 'va'á nī ti 'úú.

51 Ní Jesús mii'n cuchéε yā na barco mii'n naachi snúu'n discípulos. Ní canéé 'dii'n 'yúúné. Ní discípulos nadicádíinuun' yā. De'ε chúúcā ch'εεte Ndyuūs. Ní che'e yiinú yā.

52 Vaanicadíinūu'n ye'n'e discípulos ní cheεchí caati nguéé tuumicádíinuun' yā vaadi n'giinu ye'n'e panes mii'n.

Jesús diiⁿ yā chí nduūvā yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chí ngíitā na yáⁿ'āa Genesaret (Mt. 14.34-36)

⁵³ Cho'ó barco miiⁿ ndúucu yā táamá lado yeⁿe nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā miiⁿ ní ndaá yā ná yáⁿ'āa Genesaret, naachí cachiichí yā barco miiⁿ cuaaⁿ 'diituú nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'āa.

⁵⁴ Ní taachi nacan'daa yā na barco miiⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí 'āā ndaá yā miiⁿ ní ntiinaáⁿ yā Jesús miiⁿ.

⁵⁵ Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caⁿ'á yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe núúⁿ'máⁿ cuaaⁿ na yáⁿ'ā n'gaiyáá chí snéé nīⁿ'nuúⁿ chí Jesús cané^e yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chinguai yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ngíitā. Ní tuca'a yā ndaa yā ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngíitā na cama yeⁿ'é yā ní candεε yā 'iiⁿ'yāⁿ nanááⁿ Jesús miiⁿ.

⁵⁶ Ní 'āā dε'ε núuⁿ lugar naachí cueⁿe Jesús miiⁿ, nduuti chí na yáⁿ'ā n'gaiyáá, o na yáⁿ'ā n'gεεε, o na campo, 'iiⁿ'yāⁿ ní i'neeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ngíitā cuaaⁿ cyúúni. Ní dí'cuútu yā Jesús chí ca'á yā lugar 'iiⁿ'yāⁿ chí ngíitā chí cuuví tuu'ví yā maaⁿ rá naachí ndεεtí yeⁿ'ē catecai Jesús. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí tuu'ví yā tiinūuⁿ yeⁿ'e yā, nduūvā yeⁿ'e yā.

7

Chíⁿ chí diiⁿ chí ngii nuuⁿ'ndi 'iiⁿ'yāⁿ (Mt. 15.1-20)

¹ Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ndúucū n'duuvi maestros yeⁿe ley n'daa yā na yáⁿ'ā Jerusalén, ní ndaa yā nanááⁿ Jesús.

² 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní n'diichí yā chí discípulos yeⁿe Jesús miiⁿ ngé'e yā ndúucū ta'a yā chí vaatí, ní vεε nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yā ti nguéé inaaⁿnu yā ta'a yā taachi āā cuéé che'e yā tan'duucā chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é yā.

³ Chūū chii caati 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ndúucū nducyááca 'iiⁿ'yāⁿ Israel candíi yā costumbres yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú s'eeⁿ chí nguéé che'e yā ndúúti chí nguéé n'deēe cuuví nnaaⁿ'nú yā ta'a yā.

⁴ Taachi indaa yā nīi'vεē, nguéé che'e yā nduuti chí nguéé nnaaⁿ'nu yā ta'a yā n'deεe cuúví. Véé cá costumbres chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ icandiica yā, chí nnaaⁿ'nu yā vasos chí n'geé chí ngí'i yā, ndúucū jarros, ndúucū taza yeⁿ'e cūū, ndúucū mesas.

⁵ Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ndúucū maestros yeⁿe ley miiⁿ itinguuné^e yā Jesús: ¿Dε'ε cúví chí nguéé candíi discípulos yeⁿ'e ní costumbres yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú s'eeⁿ? Nge'é yā ndúucū ta'a yā chí vaatí.

⁶ Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā: N'dáacā caⁿ'a profeta Isaías miiⁿ ndii cuááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'e ndís'tií chí 'uúvi naaⁿ 'uúvi cheendi ní. Chuū caⁿ'a yā taachi dingúuⁿ yā 'túucā:

'Iiⁿ'yāⁿ s'uúⁿ ní dich'εεté yā 'úú ndúucū cheendi yā, naati staava yeⁿ'e yā yaⁿ'āi canee yeⁿ'e 'úú.

⁷ Nguéé dε'ε vεε dichí'vε chí diiⁿ yā chí dich'εεté yā 'úú, ti chíⁿ chí ngí'cueeⁿ yā ní ley yeⁿ'e saⁿ'ā yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū.

⁸ Naati ndís'tií ní chí'né^e ní leyes yeⁿ'e Ndyuūs ní candíi ní costumbres yeⁿ'e saⁿ'ā yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū. Chíⁿ chí neené n'deeε cuúví nnaaⁿ'nu yā jarros ndúucū vasos naachi ngí'i nuúⁿ yā, ndúucū chí diiⁿ yā ndúucū neené n'deεe cá dendu'ū. Tanducuéⁿ'ē chuū ní nguéé dichí'vε.

⁹ Tíicā caⁿ'a Jesús chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Ndís'tií ní cándii ní costumbres maáⁿ ní ní cáávā chuū i'neéⁿ ní 'áamá lado ley yeⁿ'é Ndyuūs.

10 Moisés ca'n'a yā ley 'cūū: Díi'n nī honrar chiidá nī ndúúcu chεεcú nī nī 'ii'n'yā'n chi nguée' n'dáacā nga'n'a yā ye'n'e chiidá yā o ye'n'ē chεεcú yā canée' chi 'cuuvi yā.

11 Naati ndís'tiī ní nga'n'a nī chí nga'a nī permiso 'aama sa'n'ā chí caa'n'ma'n sá cuuvi sa chiida sa o chεεcu sa, 'tíicā: 'Úú ní nguée' cuuvi nneé n'diī, caati nducue'n'ē chi ye'n'ē ní Corbán. (Nduudu Corbán mii'n ní ne'n'e caa'n'ma'n chí ca'á yā Ndyuūs.)

12 Ndúúti chi sa'n'ā nga'n'a sa 'túúcā, tuu'mi ní ndís'tiī nga'n'a nī chí 'āā ntée' nga'a nī lugar chi cunnee sá chiida sá ndúúcu chεεcu sá.

13 Ndís'tiī ní dii'n nī chí 'āā ntée' dichí'vē Nduudu ye'n'ē Ndyuūs cáávā costumbre chí ngo'ó ye'n'ē 'áámá nī taama nī. Nééné n'deēe dendú'ū dii'n nī tan'dúúca chuū.

14 Ca'n'a ntúū'n Jesús chíi yā 'ii'n'yā'n taama vmné'n'ēe ní ca'n'a yā: Cu'nee'n vee'n nducyaaca ní ye'n'ē, ní tuumicadiinuu'n nī.

15 Mar 'áámá dendu'ū chí nge'e sa'n'ā chí 'āā cuée' che'e sa cuuvi dii'n chí 'āā ntée' deεve sa. Chíi'n chí nadicadíinuu'n sa'n'a na staava ye'n'ē sa ní ican'daā na staava ye'n'ē sa chíi'n idiī'n chí 'āā ntée' deεve sa.

16 Ndís'tiī chí vée' veé'n nī, 'caandiveé'n nī.

17 Taachí Jesús s'nee'n yā 'ii'n'yā'n mii'n ní sndaa yā va'ai ye'n'ē discípulos ye'n'ē yā, discípulos ye'n'ē yā ní itiinguunee'n yā: ¿De'ε ne'n'ē caa'n'ma'n ejemplo 'cūū?

18 Ní ca'n'a Jesús chíi yā discípulos: ¿'Áá 'tiicá ntuū'n ndís'tiī nguée' ituumi-cadíinuu'n nī? ¿'Áá nguée' deenu nī chí tanducue'n'ē chí nge'e sa'n'ā ní cungéε cuaa'n chuva'āi ní nguée' cuuvi dii'n chí sa'n'ā mii'n ní vaati sa,

19 ti nguée' indaā na staava ye'n'ē sa naati na chεētī sa? Ní cuayivi míi'n nan'daā na cuerpo ye'n'ē sa. 'Tíicā ní nducue'n'ē chí ngé'ε sa'n'ā ní deεve. Ní nguée' dii'n chí dinuu'ndi yā.

20 Ní ca'n'a Jesús: Chíi'n chí can'daā na staava ye'n'ē sa chíi'n chí dii'n chí vée' nuu'ndi ye'n'ē sa.

21 Ti chíi'n cuaa'n chεētī sá'n'ā chí ne'n'e caa'n'ma'n chí ye'n'ē na staava ye'n'ē sa, ican'dáa ye'n'ē vaanicadíinūū'n ye'n'e sa chí nguée' n'daācā. Nadacadíinuu'n yā ye'n'e chí ca'n'a sa ndúúcu 'aama n'daataá o isá'n'ā chí nguée' ye'n'e yā, ndúúcu ye'n'e chí n'diichí yā 'áámá sa'n'ā o n'daataá ní duuchinéé'n ví'i yā, ní ndúúcu chí 'caa'n'nú'n yā 'ii'n'yā'n,

22 ndúúcu ye'n'ē chí ididuucú yā, ndúúcu ye'n'e chí ne'n'e yā cosas chí vée' ye'n'ē taama yā, ndúúcu ye'n'ē dendú'ū chí ye'n'ē yáá'n'guiinūū'n, ndúúcu ye'n'e chí nginnche'εί yā 'ii'n'yā'n, ndúúcu vicios, ndúúcu n'daataá chí ca'n'ā tá ndúúcu n'daataá chí duuchinee tá ví'i, ndúúcu ye'n'ē sá'n'ā chí ca'n'a sa ndúúcu sa'n'ā chí duuchinee sa ví'i, ndúúcu ye'n'ē chí n'diichí yā cosas chí nguée' n'daācā, ndúúcu ye'n'ē chí caa'n'ma'n taá'n yā contra ye'n'e Ndyuūs, ndúúcu ye'n'e chí dich'εεté maán yā 'ii'n'yā'n, ndúúcu nduudu chí nadicadíinuu'n yā tan'duucá chí loco yā.

23 Tanducue'n'ē dendú'ū 'cūū chí nguée' n'daācā ican'daā ye'n'ē na staava ye'n'ē yā. Chíi'n chí dii'n chí vée' nuu'ndi ye'n'ē yā.

*'Áámá n'daataá chí nguée' n'daataá Israel tá chí i'teenu tá Jesús
(Mt. 15.21-28)*

24 Nan'dáa Jesús mii'n ní cuna'n'a yā na yá'n'āa Tiro ndúúcu Sidón. Ní chindáa yā na 'áámá va'ai. Ní nguée' ne'n'ē yā chí 'ii'n'yā'n s'ee'n cadíinuu'n yā naachi cánée' yā naati nguée' chíi canúú'n n'de'ei yā.

25 Maa'ncheetē tuumicadiinuuⁿ 'áámá n'daataá chi vée 'áámá n'daataá 'lín daiya tá chi cánéé ndúúcū espíritu yeⁿe yáá'n'guiinūuⁿ. N'daata miiⁿ ní ndaa tá ní chiintii'yā tá ná ca'a Jesús miiⁿ.

26 N'daata miiⁿ ní nguée yeⁿe ndaata yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ Israel naati yeⁿe ndaataá yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe yáⁿ'āa Sirofenicia. Ndaa tá ní chiica tá Jesús miiⁿ chí tun'daa yā espíritu yeⁿe yáá'n'guiinūuⁿ yeⁿe 'ndaataá 'lín daiya tá.

27 Naati Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chii yā n'daataá miiⁿ: Ca'a di lugar chi che'e daiyá 'iiⁿ'yāⁿ Israel vmnááⁿ vmnaaⁿ ti nguée cánéé chí divii pan yeⁿe daiyá 'nū ní ca'á 'nū chi che' e yaaná.

28 Táⁿ'ā miiⁿ ní nan'guēcútaⁿ'ā tá: 'Tíicā, Señor, naati 'yaaná chi snée tī maaⁿ mesa miiⁿ nge'é tī cheeyéi pan chí ngéé yeⁿe da'caiyā.

29 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chii yā táⁿ'ā: Dii n'daataá n'daācā ngaⁿ'a di. 'Āa cuuví naⁿ'a di. Espíritu yeⁿe yáá'n'guiinūuⁿ 'āa nan'dáa yeⁿe daiya di.

30 Taachí ndaa tá na vaacu tá, n'daataá 'lín miiⁿ yeⁿe tá canee tá na cama ní candiiti tá. Ní espíritu yeⁿe yáá'n'guiinūuⁿ ní 'āa nan'dáa yeⁿe n'daata 'lín miiⁿ.

Jesús diiⁿ yā chi nduūvā yeⁿe 'áámá sáⁿ'ā chí nguée ngaⁿ'a sa ndíi nguée ndúú n'giindiveeⁿ rá sá

31 Jesús nan'daa ntuuⁿ yā yeⁿe yáⁿ'āa Tiro ndúúcū yáⁿ'āa Sidón ndúúcū na yááⁿ s'eeⁿ yeⁿe yáⁿ'āa Decápolis. Ní ndaa yā na yáⁿ'āa chí 'díitūu nuūⁿnī'yáⁿ'ā Galilea.

32 Miiⁿ ní ndaa 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcū 'áámá saⁿ'ā chí chētūū chí nguée ngii ngaⁿ'ā sa n'dáacā. Ní chiicá sá Jesús chí cun'duú yā ta'a yā vmnaaⁿ yeⁿe sa.

33 Jesús candée yā saⁿ'ā miiⁿ 'áámá lado naachi 'āa ntée snée 'iiⁿ'yāⁿ ní tingúúⁿ ndutá'a yā na veeⁿ sá ní chíidaiⁿ yā ní s'neeⁿ nduta'á yā na ch'iyya sa.

34 Ní chíínu yā nanguuvi, ní ndaa nīⁿnúⁿ yā ní caⁿ'a yā: Efata, chí neⁿe caaⁿ'maⁿ na nduudu yeⁿe, n'guaaⁿ di.

35 Nduúcū chuū ní n'guaaⁿ veeⁿ sá ndúúcū ch'iyya sa ní nduūvā yeⁿe sa. Ní 'āa chí caⁿ'a n'dáacā sá.

36 Jesús ní caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguée cuuvi yā mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ. 'Áará chí neené ca'a cuidado yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguée cuuvi yā 'iiⁿ'yāⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā chii yā n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ.

37 Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní neene cheⁿe yiinú yā, ní caⁿ'a yā: 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní tanducuéⁿe idin'daacá yā, ndíi 'iiⁿ'yāⁿ chí chētūū ní idiíⁿ yā chí n'giindiveeⁿ yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí nguée ngaⁿ'á yā ní diiⁿ yā chí ngíi ngaⁿ'a yā.

8

Jesús ca'á yā che'e cuūuⁿ mil 'iiⁿ'yāⁿ
(Mt. 15.32-39)

1 Tiempo 'cūū neené 'yááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ nduuvidaama yā ndúúcū Jesús. Nguée de'ē chí ca'á yā chí che'e 'iiⁿ'yāⁿ s'uūⁿ. Tuu'mi Jesús 'caí yā discípulos yeⁿe yā, ní caⁿ'á yā chii yā discípulos:

2 'Úú ní ya'ái caáⁿvā 'iiⁿ'yāⁿ s'tí, tí 'āa 'iinu nguūvī snée yā nducú na lugar 'cūū ní nguée de'ē vee chí che' e yā.

3 Nduúti chí nadicho'ó 'iiⁿ'yāⁿ na vaacu yā ní nguée che' e yā, 'áatī cuuvi cúúnú yā cuaaⁿ cyúúⁿ chí naⁿ'a yā ti náⁿ'a yā ní yaⁿ'āi ndiicá yā.

4 Discípulos ní nan'guēcútaⁿ'a yā: ¿Taaca ca'á ní chí ché' e 'iiⁿ'yāⁿ na lugar naachi nguée ch'etinée 'iiⁿ'yāⁿ?

5 Jesús miiⁿ ntinguuné^en yā discípu^los: ¿'Áá n'dee^e cá panes yeⁿ'é nī véé? Discípu^los ní caⁿ'a yā: Tá ndeēchē vee.

6 Tuu[']mi ní chíi Jesús 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí 'cuē^eté yā na yáⁿ'āa miiⁿ. Ní Jesús sta'á yā ndeēchē panes miiⁿ. Ca'á yā gracias Ndyuūs cáá^vā panes miiⁿ. Ní n'dee yā panes miiⁿ ní ca'á yā discípu^los yeⁿ'é yā. Ní discípu^los ca'á yā che'e 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ.

7 Véé ntúūⁿ n'duuví 'yaācā. Jesús sta'á yā 'yaācā ní ca'á yā gracias Ndyuūs cáá^vā 'yaācā ní ca'á yā discípu^los chí ca'a ntúūⁿ yā 'yaācā 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ.

8 Nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ che'e yā ní chíitu 'iiⁿ'yāⁿ. Ní nin'guaáⁿ yā tá ndeēchē 'cuē^eté^e chí nángaava.

9 'Iiⁿ'yāⁿ chí che'e yā ní ngii yā tan'dúú cuūⁿ mil 'iiⁿ'yāⁿ. Tuu[']mi ní Jesús miiⁿ ní díiⁿ yā despedir yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ.

10 Ní Jesús ndaa yā na 'aama barco ndúú^cú discípu^los yeⁿ'e yā ní cueⁿ'é yā na yáⁿ'āa chí nguuví Dalmanuta.

'Iiⁿ'yāⁿ fariseos chíca yā Jesús chí ch'iⁿ'i yā 'aama vaadī n'giinu
(Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56)

11 Tuu[']mi ní ndaa 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ní tucá'a yā caⁿ'a yā n'dee n'dái ndúú^cú Jesús. Neⁿ'é yā n'diichi yā táacā caaⁿ'maⁿ Jesús. Chíca yā Jesús 'áámá vaadī n'giinu yeⁿ'é na va'ai che^etí nguuví.

12 Jesús nandaa yiinú yā tí ndaachí^r 'iinu yā na staava yeⁿ'é yā, ní caⁿ'a yā: ¿De'ē cúúvⁱ chí ngiica 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ 'áámá señal yeⁿ'é vaadī n'giinu? 'Úú ngaⁿ'á cuacu chí nguéé ca'á mar 'áámá señal 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ.

13 Cuayiivi chí caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ chuū, Jesús nanguē^ecuné^e yā sndaa yā na barco miiⁿ. Ní cueⁿ'é yā taama lado nuūⁿ'nī'yáⁿ'ā miiⁿ.

Levadura yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ fariseos
(Mt. 16.5-12)

14 Discípu^los chinaáⁿ yā chí candē^e yā chí che'e yā, naati ndē^e yā 'aama n'dyáⁿ'ā pan ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ na barco miiⁿ.

15 Tuu[']mi ní Jesús caⁿ'á yā chíi yā discípu^los: Cuin'diichí nī, cundē^e nī cuidado yeⁿ'e levadura yéⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ndúú^cú levadura yeⁿ'e rey Herodes. Levadura miiⁿ ní chíiⁿ chí díiⁿ yā chí nguéé n'daācā.

16 Discípu^los ní tucá'a yā caⁿ'a yā nguaaⁿ maáⁿ yā: ¿'Áá chí nguē^e ndé^e yú pan chíiⁿ chí 'tiicā ngaⁿ'a yā?

17 Jesús miiⁿ ní déénu yā chí ngaⁿ'ā discípu^los nguaaⁿ maáⁿ yā ní caⁿ'a yā: ¿De'ē cúúvⁱ chí ngaⁿ'a nī chí cáá^vā chí nguéé ndé^e nī pan? ¿'Áá cuéé tuumicadiinúúⁿ nī? ¿'Áá cuéé i'téénu nī na staava yeⁿ'e nī?

18 ¿'Áá nguéé inaaⁿ ndís'tiī ndúú^cú nduutináⁿ nī, ndíi nguéé ndúú n'giindiveeⁿ rá nī ndúú^cú veéⁿ nī? ¿'Áá nguéé inan'gaacú nī?

19 Taachí n'deé ndu'u nyuⁿ'u panes miiⁿ chí che'e nyuⁿ'u mil 'iiⁿ'yāⁿ, ¿'áá n'deē^e 'cué^eté^e ca pan nángaāva? ¿'Áá nin'guaáⁿ nī? 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: Ta ndiichuuví.

20 Ní caⁿ'a Jesús: Taachí ca'á ndeēchē panes miiⁿ che'e cuūⁿ mil 'iiⁿ'yāⁿ, ¿'áá n'deē^e 'cué^eté^e ca nin'guaáⁿ nī? Discípu^los ní caⁿ'á yā: Tá ndeēchē.

21 Tuu[']mi ní Jesús caⁿ'a yā: ¿'Áá cuéé tuumicadiinúúⁿ nī?

Jesús díiⁿ yā chí nduū^vā yeⁿ'e 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí ngueenááⁿ na yáāⁿ Betsaida

22 Cuayiivi miiⁿ mí ndaa Jesús ndúú^cú discípu^los yeⁿ'e yā na yáāⁿ Betsaida. Náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ní ndē^e yā 'áámá chí ngueenááⁿ nanááⁿ Jesús ní ngiicá yā Jesús chí tuu[']vi yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ngueenááⁿ.

23 Jesús sta'á yā ta'ā chi ngueenáán ní tun'dáa yā 'ii'nyān 'áámá lado ye'n'e yāán 'lín mii'n. S'nee'n yā nuu'nín dai'n yā na nduutináán sa ní snduu tá'a yā vmnaa'n ye'n'e sa'n'ān mii'n ní itinguunéen yā sa'n'ā ndúúti chi 'āā inaa'n sa 'tεε.

24 Chi ngueenáán mii'n ní ch'iinu sa, ní ca'n'ā sa: Inaa'n 'áámá sa'n'ā tan'dúúcā chi 'áámá yā'n'ā 'túicā sa'n'ā, naati ngicá sa.

25 Tuu'mi ní Jesús mii'n ní sn'duu ntúu'n yā ta'a yā na nduutináán sa'n'ā mii'n. Sa'n'ā mii'n ní ch'íinu n'daācā sa ní nduuví n'dai nduutináán sa. 'Āā tanducué'n'ē inaa'n n'dáacā sa.

26 Tuu'mi ní Jesús mii'n dichó'o yā sa'n'ā chí cuina'n'a sa na vaacu sa. Ní ca'n'a yā: Díí, nguéé cundaā di núúr'má'n na yāán mii'n ní cuuvi di chuū mar 'áámá 'ii'nyān.

*Pedro ní ca'n'ā cuaacu sá chí Jesús chi Cristo yā
(Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21)*

27 Cuayiivi mii'n Jesús ndúúcu discípulos ye'n'é yā che'n'é yā na yāán s'ee'n ye'n'e yā'n'āa Cesarea ndúúcu yāán s'ee'n ye'n'e yā'n'āa Filipo. Taachí snúu'n yā yúúni ntiinguunee'n Jesús mii'n discípulos ye'n'e yā, ní ca'n'a yā: ¿Du'ū 'úú nga'n'a 'ii'nyān?

28 Discípulos nan'guεεcúta'n'a yā: Ná'n'ā 'ii'nyān ní nga'n'a yā chí díí chí Juan chí cheεdínuū'nín díí. Ná'n'a yā ní nga'n'a yā chí díí chí profeta Elías díí. Ná'n'a yā ní nga'n'a yā chí díí chí 'áámá profeta díí.

29 Tuu'mi ní Jesús ntiinguunéen yā discípulos: ¿Du'ū 'úú nga'n'á ndís'tií? Tuu'mi ní Pedro mii'n ní ca'n'ā sa: N'dií chí Cristo chí ye'n'e Ndyuūs.

30 Jesús ní ca'n'a yā chí nguéé cuuvi yā mar 'áámá 'ii'nyān chuū.

*Jesús nga'n'a yā ye'n'e vaadi n'gii ye'n'e maán yā
(Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27)*

31 Tuu'mi ní Jesús tuca'á yā chí'cueen yā ye'n'ē Sa'n'ā chí Daiya Dendyuūs. Ní neen'ē 'cueenu sa cuuvi. 'Ii'nyān chiiduú n'gεεtē ndúúcu 'ii'nyān ndiicūú chí nga'n'ā ntiinyu'n ye'n'ē yāacu mii'n ndúúcu maestros ye'n'e ley, 'āā ntéé ne'n'e yā sa'n'ā. Ní ca'n'a yā chí yā 'ii'nyān s'ee'n chí 'caa'n'ún yā sa'n'ā, naati sa'n'ā mii'n ní cheεtí 'íinú nguuví nduuchi sa ye'n'e nguaa'n tinán'ā.

32 'Úú ní nga'n'á cuaācū chuū. Tuu'mi ní Pedro mii'n ní cue'n'e sa ndúúcu Jesús 'áámá lado ní tucá'a sa yaa'vi nee'n sa Jesús.

33 Naati Jesús nan'guεεcundíí yā ní n'diichí yā discípulos ní yaa'vi nee'n yā Pedro ní ca'n'a yā: Díí, Pedro, tan'dúúcā yāán'nguiniūu'n, 'túicā dii. Cuví di ye'n'ē 'úú, ti dii ní nguéé nadicádíinuun di tan'dúúcā Ndyuūs nadicádiinuun yā, ti nadicádíinuun di ye'n'e dendu'ū ye'n'e i'n'yee'dí cūú.

34 Tuu'mi ní Jesús yaa'vi yā discípulos ye'n'e yā ndúúcu tanán'ā 'ii'nyān, ní ca'n'a yā chí yā 'ii'nyān s'uu'n: Ndúúti chí 'áámá 'ii'nyān ne'n'e yā ca'n'a yā nduucú, canéé chí cu'néén maán yā tanducué'n'e dendu'ū chí véé ye'n'e yā ní cuta'á yā cruz ye'n'é yā chí tan'dúúcā chí 'cueenu taaví yā cuuvi cucáávā 'úú 'iicu ca'n'á yā nduucú.

35 Tí nducyáácá 'ii'nyān chí ne'n'e yā nadanguán'āi yā vida ye'n'e maán yā na i'n'yee'dí cūú ní dindaí taama vida ye'n'é yā nanáán Ndyuūs. Ní nducyáácá 'ii'nyān chí dindaí yā vida ye'n'e yā cucáávā 'úú ní cucáávā nduudu cuaacu chí ngua'n'ai 'ii'nyān, tuu'mi ní nandaacá yā vida ye'n'e yā nanáán Ndyuūs.

36 ¿De'ε dichí'vε ye'n'e sa'n'ā ndúúti chí diin sa ganar nducué'n'ē chí véé i'n'yee'dí cūú ní dindaí sa alma ye'n'ē sa?

37 ¿'Áá n'deēe cuuvi nadí'vε sa 'áámá 'ii'nyān cucáávā alma ye'n'ē sa?

³⁸ Nduuti chi 'áámá 'ii'yān cuuvi 'cuinaán yā ye'n'e 'úú ndúúcu nduudu ye'n'é nanáán 'ii'yān chi véé nuu'ndi ye'n'e yā, ní nguéé n'daācā idií' yā, 'tiicá ntúūn 'úú chi Sa'n'a chi Daiyá Ndyuūs, cuuví 'cuinaán ye'n'e yā taachi ndaá ndúúcu deεve ch'εεte n'dai ye'n'ē Chiidá ndúúcu ángeles chí deεve yā.

9

¹ Jesús ní ca'n'a yā chii yā 'ii'yān s'ee'n: Cuaacu ní'nyú'n nga'n'á, chí véé ná'a nī chí snée nī 'muu'n chí nguéé 'cuuví nī taanduvéé ndii snaa'n nī naachí Ndyuūs nga'n'a nti'nyú'n yā ye'n'ē chí ndaa yā ndúúcu poder ye'n'ē yā.

Jesús n'daa'n yā cuerpo ye'n'e maán yā
(Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36)

² Cho'ó jaā'n nguuvi, ní Jesús candée yā Pedro, ndúúcu Jacobo, ndúúcu Juan. Ní che'n'e yā ndúúcu 'ii'yān s'ee'n na 'áámá yīcū yaacu. Ní mii'n ní Jesús n'daa'n yā cuerpo ye'n'e yā nanáán 'ii'yān s'ee'n.

³ Catecai yā nguεεcundáá ngii n'gai ní cuéé tan'dúúcā nieve. Mar 'áámá 'ii'yān ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū nguéé cuuvi naán'nú yā 'áámá tīnūūn táátī cuéé.

⁴ Ní che'enaān sá'n'ā profeta Elías ndúúcu Moisés, 'ii'yān s'ee'n chí ch'iī ndíi cuáán vmnaa'n. Ní ndee yā ndúúcu Jesús.

⁵ Tuu'mi ní Pedro mii'n ní ca'n'a sá chíi sá Jesús: N'dií Maestro, de'ε chúúcā n'daācā ye'n'e yú chí 'cuεεtinée yú 'muu'n. Din'dái 'nū 'iīnū va'ai 'líi'n: 'Áámá ye'n'ē nī, táámá ye'n'e Moisés, táámá ye'n'e profeta Elías.

⁶ Discípulos ní di'yáá yā chíi. Ní Pedro mii'n nguεε deenu sa de'ē chí nga'n'a sa.

⁷ Tuu'mi ní ndaā vmnáán ye'n'e 'ii'yān s'ee'n 'áámá meēe'n ní sn'dií 'ii'yān s'ee'n. Ní discípulos ch'iīndiveé'n yā 'áámá nduudu chí nga'n'a nguaa'n meēe'n mii'n chí nga'n'ā: Sá'n'a 'cūū Sa'n'ā Daiyá chí ne'n'e n'dái. Cu'nee'n veé'n nī ye'n'ē sa.

⁸ Hora míi'n nūūn, taachi discípulos n'diichí yā, 'āā ntéé du'ū veε snéé ndúúcu yā, 'āā dámaān Jesús mii'n nduucú yā.

⁹ Taachí nangua'á yā ye'n'e yīcū mii'n na yúúni mii'n naachi cuna'n'a yā Jesús ca'n'a yā chíi yā 'ii'yān s'ee'n chí nguéé caa'n'mán yā ye'n'e chí n'diichí yā, ndíi taachi Sa'n'a chí Daiya Ndyuūs nduuchi sa ye'n'ē nguaa'n tiná'n'ā.

¹⁰ Cáávā chuū nanguáin'daí yā chí canúú'n n'de'ei nguaa'n maán yā, naati ntinguuné'e yā nguaa'n maán yā ¿de'ē chí 'túúcā chí nduuchi sa ye'n'ē nguaa'n tiná'n'ā?

¹¹ Tuu'mi ní discípulos ntinguuné'e yā Jesús ní ca'n'a yā: ¿De'ē cúuví chí nga'n'ā maestros ye'n'e ley chí Elías mii'n canéé chí ndaa vmnaa'n sa?

¹² Jesús mii'n nan'guεεcúta'n'a yā ní ca'n'a yā chíi yā discípulos: Cuaacu ní'nyú'n chí Elías mii'n 'āā ndaá sá vmnáán vmnaa'n ní dii'n sa n'neε sa tandu-cuéé ye'n'ē Ndyuūs. ¿De'é nga'n'ā naachi canéé nguū'n na libro ye'n'e Ndyuūs ye'n'e Sa'n'ā chí Daiya Ndyuūs? Nga'n'a chí canéé chí 'cueenu sá cuuvi ní 'ii'yān s'ee'n dii'n yā despreciar sa'n'ā ní nguéé ne'n'e yā sa'n'ā.

¹³ Naati maa'n ní nga'n'á chí 'āā ndaā profeta Elías mii'n ní 'ii'yān s'ee'n 'āā dii'n yā chí ne'n'e yā ndúúcu sa, tan'dúúcā chí nga'n'a naachi canéé nguū'n na libro ye'n'ē Ndyuūs ye'n'ē chí canéé chí chó'ōo.

Jesús divií yā espíritu ye'n'e yáá'n'guiiūūn ye'n'ē 'aama sa'n'ā 'díi'
(Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

¹⁴ Cuayivi míi'n Jesús ndaa yā naachi snéé discípulos ye'n'e yā. N'diichí yā neenē n'deeε 'ii'yān cuaa'n 'diitúú discípulos ye'n'ē yā. Véé ntúūn maestros ye'n'e ley mii'n chí ndee yā n'deeε n'dái ndúúcu discípulos.

15 Ní taachi n'díichi nducyaaca yā Jesús miiⁿ cueⁿe yiiⁿu yā ní ngéenu yā ní ndáa yā nanááⁿ Jesús chí dííⁿ yā saludar Jesús.

16 Tuu'mi ní Jesús ntiinguuneeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿De'é ngaⁿa ní ndúú^cú 'iiⁿyāⁿ s'tír?

17 'Áámá chéé 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí snée yā miiⁿ nn'guaacútaⁿa yā: N'díi Maestro, ndéé 'aama daiyá, chí canée sá ndúú^cú 'áámá espí^ritu yeⁿe yááⁿn'guiinūⁿ chí dííⁿ chí nguéé ngii ngaⁿ'á sa.

18 'Āā tíi nūuⁿ naachi canée sá espí^ritu 'cūū ní sta'a sáⁿā ní n'gē^εcú sáⁿā ná yáⁿ'āa. Ní saⁿ'ā miiⁿ ní ican'dáā yáⁿ cuaaⁿ cheendi sa. Ní n'gē^εcú r'íi 'dííⁿyúⁿ sá. Chííⁿ chí neené nduuví duūvā sa. 'Āā ngii discí^pulos yeⁿe ní chí tun'dáa yā espí^ritu yeⁿe yááⁿn'guiinūⁿ, naati nguéé cuuvi dííⁿ yā.

19 Jesús nan'gu^εcútaⁿa yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Ndís'tíi, 'iiⁿyāⁿ chí nguéé i'téenu ní. ¿Áá 'naaⁿ tiempo canée chí cunee ndúú^cú ndís'tíi? ¿Áá 'naaⁿ tiempo canée chí cucheé ndúú^cú ní? Candé^e ní 'muuⁿ saⁿ'ā 'dííⁿ.

20 Cheⁿe yā nguai yā saⁿ'ā 'dííⁿ miiⁿ. Ní taachi n'diichi espí^ritu yeⁿe yááⁿn'guiinūⁿ Jesús miiⁿ, yááⁿn'guiinūⁿ miiⁿ chindε^εve saⁿ'a 'dííⁿ miiⁿ. Che^εcú ndáá sa ní n'gee yáⁿ cuááⁿ cheendi sa.

21 Tuu'mi ní Jesús ntiinguuneeⁿ yā chiida saⁿ'ā 'dííⁿ: ¿'Áá 'naaⁿ canee sa ndúú^cú ca'ai 'cūū? Chiida sa miiⁿ ní caⁿ'a yā: Ndií chí 'lír' sa.

22 Nééné n'deē^e cuuví espí^ritu yeⁿe yááⁿn'guiinūⁿ miiⁿ ní n'gaanuuⁿ sáⁿ'ā nguaaⁿ nguuchi yáⁿ'ā ní nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ va, chí neⁿ'e 'caāⁿnūⁿ saⁿ'ā. N'díi Jesús, ndúú^ti chí cúúvⁱ dííⁿ ní 'tε^ε de'ē chí cunnee ní nús'uu, ní nuuⁿ nnee ya'āi 'iinú ní nús'uu ní cunnee ní nús'uu.

23 Jesús caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā miiⁿ: Nduuti chí cuuvi cu'téenu di, tuu'mi ní tanducuéⁿ'ē ní cuuvi cáá^vā 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā.

24 Tuu'mi ní chiida sa nééné 'caí ní n'gē^εcú yā. Ní caⁿ'a yā: 'Úú cu'teenú. Cunnee ní 'úú ní cuuvi cu'teenú ca.

25 Taachí Jesús n'diichi yā chí neené n'deē^e 'iiⁿyāⁿ nduuvidaamá yā, ngaⁿ'a diitú yā ndúú^cú espí^ritu yeⁿe yááⁿn'guiinūⁿ ní caⁿ'a yā: Dii espí^ritu chí dííⁿ chí nguéé ngii ngaⁿ'a ní nguéé n'giindiveéⁿ 'úú cuuví díi chí nan'dáa di yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e saⁿ'ā 'dííⁿ 'cūū, ní 'āā ntéé ngu^εcunée di cundaā di na cuerpo yeⁿ'ē sa.

26 Espí^ritu miiⁿ ní chindε^εve saⁿ'ā 'dííⁿ miiⁿ ní che^εcundáa saⁿ'ā taama vmnéⁿ'ē ní nan'daā yeⁿ'ē sa. S'neen saⁿ'ā 'dííⁿ miiⁿ tan'dúú^cā chí ch'ii sa. Taachí 'iiⁿyāⁿ s'uuⁿ n'diichi yā saⁿ'ā 'dííⁿ miiⁿ neené 'yaaⁿ yā caⁿ'a yā chí n'díí sá.

27 Naati Jesús miiⁿ ní sta'á yā ta'á sa, ní nadicué^e yā saⁿ'ā. Saⁿ'ā 'díí miiⁿ ní chééndii sa.

28 Cuayii^vi ní Jesús sndaa yā na 'áámá va'ai, ní discí^pulos yeⁿe yā ntiinguuneeⁿ yā Jesús taachi snée yā 'áámá lado: ¿De'ē cúúvⁱ chí nús'uu nguéé chitun'dáa 'nū espí^ritu yeⁿe yááⁿn'guiinūⁿ yeⁿ'e saⁿ'ā 'dííⁿ?

29 Ní Jesús caⁿ'a yā: Espí^ritu 'cūū chí 'túú^cā nguéé nan'daā yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí 'tiicá nūⁿ caati dámaāⁿ chí ngaⁿ'angua'á yā ndúú^cú chí nguéé 'āā ca'diinú yā nguuvⁱ chí ngaⁿ'angua'á yā.

Jesús ngaⁿ'a ntúuⁿ yā yeⁿ'e vaadi n'gii yeⁿ'e yā

(Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45)

30 Taachí can'daā Jesús ndúú^cú discí^pulos na yáāⁿ miiⁿ, cho'ó yā na yáⁿ'āa Galilea. Jesús miiⁿ nguéé neⁿ'e yā chí cadiinuuⁿ mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí canee yā miiⁿ,

31 ti Jesús miiⁿ ní ngi'cueeⁿ yā discipulos yeⁿe yā chí Saⁿ'a chí Daiya Dendyuūs miiⁿ ní canéé chí ca'a yā sáⁿ'ā na ta'āa 'iiⁿ'yāⁿ. Ní canéé chí 'caaⁿ'núⁿ yā saⁿ'ā. Ní taachí 'āā 'cuuvi sa cheⁿeti 'iinū nguuví canéé chí nduuchi sa yeⁿ'ē nguuaⁿ tináⁿ'ā.

32 Naati discipulos ní ngu^{éé} túúmícadíinuⁿ yā chí ngaⁿ'a Jesús. Ní 'va'a yā chí ntínguuneⁿ yā yeⁿ'e chūú.

¿Du'ū cá chí cheⁿete ca?

(Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48)

33 Tuuⁿ'mi ní ndaa Jesús ndúú^c discipulos yeⁿe yā na yāāⁿ Capernaum; ní taachí ndaa yā 'áámá va'ai, Jesús ntiinguuneⁿ yā discipulos: ¿De'é ngaⁿ'a ndís'tiī cuaaⁿ cyúúⁿí?

34 Discipulos ní 'āā ntéé caⁿ'á yā mar 'áámá ti cuaaⁿ cyúúⁿí míⁿ ntínguuneⁿ vi'i yā cheⁿé ca yā chí cheⁿete ca yā.

35 Tuuⁿ'mi ní Jesús miiⁿ ch'iindí yā ní yaa'ví yā ndiichúúví discipulos yeⁿ'é yā chí cuchii yā nanáaⁿ yā. Ní cāⁿ'a yā: Ndúúti chí 'áámá ndís'tiī neⁿ'e nī cuuvi nī cuááⁿ vmnaaⁿ, canéé chí cuuvi nī ndii cuayiivi yeⁿ'ē nducyáácá yā ní ndiicuⁿ ca nī. Ní canéé chí dichíⁿ'vē nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

36 Tuuⁿ'mi ní Jesús sta'á yā 'áámá saⁿ'ā 'lín' ní s'neeⁿ yā naavtáⁿ'ā yeⁿ'e discipulos. Ní sta'á yā saⁿ'a 'lín' miiⁿ ní caⁿ'nuúⁿ yā saⁿ'ā. Ní caⁿ'a yā chí yā discipulos yeⁿ'e yā:

37 'Iiⁿ'yāⁿ chí 'cuaáⁿ yā saⁿ'ā 'lín' 'túú^cā, nduú^c chí duuchí, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní 'cuaáⁿ yā 'úú. 'Iiⁿ'yāⁿ chí 'cuaáⁿ yā 'úú, ngu^{éé} dámaāⁿ 'úú cuaáⁿ yā, naati 'cuaáⁿ ntúuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí dichó'o yā 'úú.

Yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí lado yeⁿ'e Jesús

(Mt. 10.42; Lc. 9.49-50)

38 Tuuⁿ'mi ní Juan miiⁿ ní caⁿ'a sa chí sa Jesús: N'díi Maestro, n'diichí 'nū 'áámá saⁿ'ā chí diví sa espíritus yeⁿ'e yáán'guiiⁿūⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndúú^c chí dúú^chí nī, naati sáⁿ'ā miiⁿ ní ngu^{éé} cachiicá sá ndúú^c nús'uu. Ngu^{éé} 'cuúⁿ 'nū chí diiⁿ sa 'túú^cā.

39 Jesús caⁿ'a yā chí yā discipulos: Ndís'tiī 'cuáaⁿ nī chí diiⁿ sa 'túú^cā; ti ngu^{éé} véé mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā vaadi n'giinu ndúú^c chí duuchí, ní cuayiivi cúúⁿví caaⁿ'máⁿ yā chí 'úú ní ngu^{éé} n'daācā 'úú.

40 Ti 'iiⁿ'yāⁿ chí ngu^{éé} idiíⁿ yā contra yeⁿ'e s'uūⁿ, ní yeⁿ'é yā favor yeⁿ'ē yú.

41 'Āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí téé yā ndís'tiī 'áará chí 'áámá vaso nuūⁿ'nīⁿ ndúú^c chí duuchí, ti ndís'tiī yeⁿ'e Cristo ndís'tiī, cuaacu níⁿ'nyúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní véé chí ndaācā chí cuuvi yeⁿ'e yā ná va'ai cheⁿeti nguuvi.

Yeⁿ'e dendu'ū chí diiⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ nuuⁿ'ndí yā

(Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2)

42 Tuuⁿ'mi ní caⁿ'a Jesús: 'Āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā chí 'áámá cheⁿ chí n'gaiyāá chí i'ténu yā 'úú diiⁿ yā nuuⁿ'ndi, n'daācā ca cááⁿvā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cāchiichí yā 'áámá tuūu yúúⁿdú chí inguú 'iiⁿ'yāⁿ na daandu yā ní canuúⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ naachí yaānuúⁿ yeⁿ'e nuūⁿ'nī'yáⁿ'ā.

43 Ní ndúúti chí ta'ā di idiíⁿ chí dinuuⁿ'ndi di, n'daacā ca chí 'caaca di ta'a di ní diví di. N'daacā ca chí ndaa di ndúú^c 'aama ta'á nūuⁿ di ná vida cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ, ní ngu^{éé} chí caⁿ'á di ndúú^c 'uúví ta'a di na infierno, naachí nguú^chí yaⁿ'ā miiⁿ ní ngu^{éé} ín'tuúví.

44 Lugar miiⁿ naachi ngu^{éé} n'gií n'daāa ní nguuchi yaⁿ'ā miiⁿ ní 'āā ntéé n'tuúví.

⁴⁵ Nduúti chi ca'a di idiĩn chí dinuuⁿndi di 'caaca ntúuⁿ di ní diví di. N'daacā ca chí ndaa di lo'ō di na vida cueⁿe daāⁿmaⁿ miiⁿ, nguéé ti chí caⁿ'ā di ndúúcu 'uuví ca'a di na infierno naachí nguuchi yáⁿ'ā miiⁿ chí nguéé ín'tuúvī.

⁴⁶ Lugar miiⁿ ní naachi nguéé n'gii n'daāa ní nguuchi yáⁿ'ā miiⁿ 'āā ntéé ín'tuúvī.

⁴⁷ Nduúti chi nduutináaⁿ di diĩn chí idinuuⁿndi di, tuu'mi ní tun'dáa di; ti n'dáacā ca chí ndaa di ndúúcu 'áámá nduutináaⁿ naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā, nguéé ti chí caⁿ'a di ndúúcu nduu 'uuvi nduutináaⁿ di na infierno,

⁴⁸ naachi n'daāa míⁿ nguéé n'gii ti ní nguuchi yáⁿ'ā miiⁿ 'āā ntéé ín'tuúvī tan'díi nūⁿ.

⁴⁹ Ti nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā canéé chí n'diichi néⁿ yā 'cuenú yā cuuvi tan'dúúca chí cho'ó ná nguuchi yaⁿ'ā, ní tanducuéⁿ'ē 'iiti chí 'iiⁿ'yāⁿ 'caaⁿ'núⁿ yā cáavā ofrenda yeⁿ'é Ndyuūs, diĩⁿ yā preparar 'iiti miiⁿ ndúúcu yīimā.

⁵⁰ Yīimā ní n'dai. Ní nduuti chí nguεε ndaacā sabor yeⁿ'ē, ¿D'é'ε cuuvi diĩⁿ nī, ní cuuvi ndaacā sabor yeⁿ'ē? Ndís'tiī cuneé nī tan'dúúca chí yīimā, 'tíca cuneé nī, ní canéé n'daaca nī 'aama nī taama nī ndúúcu ví'ī.

10

Jesús ngi'cueen yā yeⁿ'e divorcio chí i'tεεchí vi' i'iiⁿ'yāⁿ
(Mt. 19.1-12; Lc. 16.18)

¹ Jesús can'daa yā yeⁿ'e yāā Capernaum, ní cueⁿ'e yā na yáⁿ'āa Judea ndúúcu yáⁿ'āa chí canee táámá lado yeⁿ'ē yíicú Jordán. Miiⁿ ní nduuvidaama ntúuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ naachi canéé Jesús miiⁿ. Jesús tuca'a yā chí'cueen yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúca costumbre yeⁿ'e yā.

² Tuu'mi ní n'duuvi 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ndaa yā nanáān Jesús ti nen'é yā n'diichíneeⁿ yā Jesús miiⁿ. Ní ntiinguunéⁿ yā Jesús ndúúti chí n'daacā chí saⁿ'ā n'tεεchí sá n'daataá yeⁿ'ē sa.

³ Jesús miiⁿ ní nan'guεεcútaⁿ'a yā: ¿D'é'ε caⁿ'a Moisés chí sa ndís'tiī na ley yeⁿ'e yú?

⁴ Fariseos ní caⁿ'a yā chí yā Jesús: Moisés miiⁿ ní 'cuūⁿ sa chí ca'a sá n'daataa miiⁿ 'áámá caaca yéⁿ'e chí i'tεεchí vi' i' yā. Tuu'mi ní cu'neeⁿ sa táⁿ'ā sa.

⁵ Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chí yā fariseos: Moisés miiⁿ tee sa mandamiento 'cūū, ndís'tiī, caati ndís'tiī ní neené cheεchí staava yeⁿ'é ní.

⁶ Naati ndíi cuaaⁿ vmaaaⁿ, taachi Ndyuūs din'dái yā tanducuéⁿ'ē dendu'ū, din'dái yā sáⁿ'ā ndúúcu n'daataá.

⁷ Chíⁿ chí saⁿ'ā miiⁿ cun'néⁿ sa chíida sa ndúúcu cheεcu sá ní ndūūvidaama sa ndúúcu n'daataá yeⁿ'ē sa,

⁸ ní nduu 'uuví yā ní nduúvī 'aama yā ndúúcu ví'ī. Chíⁿ chí 'āā ntéé 'uúvi yā tí 'āā 'aama núⁿ' yā.

⁹ Chíⁿ chí saⁿ'ā miiⁿ nguéé canee chí nadví sa chí Ndyuūs nadaamá yā.

¹⁰ Cuayii vi miiⁿ taachí 'āā snée Jesús ndúúcu discípulos yeⁿ'e yā cheεtí 'áámá va'āi, miiⁿ discípulos nguεεcunée yā ntiinguuneeⁿ yā Jesús yeⁿ'e nduudu 'cūū.

¹¹ Jesús caⁿ'a yā chí yā discípulos: Saⁿ'ā chí cu'neeⁿ sá n'daataá yeⁿ'ē sa ní 'caandivaacu sa ndúúcu táámá n'daataá, saⁿ'ā miiⁿ ní idinuuⁿndi sa chí véé táámá n'daataa yēⁿ'e sa.

¹² Ní ndúúti chí 'áámá n'daataá cu'neeⁿ ta isáⁿ'ā yeⁿ'e tá ní 'caandivaacu tá ndúúcu táámá saⁿ'ā, 'tiicá ntúūⁿ n'daataá miiⁿ idinuuⁿndi tá chí véé taama isáⁿ'ā yeⁿ'e tá.

Jesús di'viicú yā dá'caiyāa
(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)

13 Tuu'mi ní 'ii'nyān s'ee' nindéé yā da'caiyāa nanáán Jesús, chí Jesús tuu'ví yā da'caiyāa mii'n; naati discípulos ní yaa'vi néen yā 'ii'nyān s'ee' chí ndéé da'caiyāa s'ee'n.

14 Taachi Jesús n'diichi yā chuū, yaa'vi néen yā ní ca'n'a yā chiī yā discípulos: 'Cuaa' nī chiī da'caiyāa nanáán, ní nguéé ndivíi nī ye'n'é, tí na va'ai chεεti nguuvi naachi Ndyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā ní ye'n'é da'caiyāa s'tíi, 'túicā.

15 Cuaacu ní'nyú'n nga'n'á ngíi ndís'tíi, 'ii'nyān chí nguéé cu'téenu yā ye'n'e naachi Ndyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā tan'dúúicā chí i'teenú 'aama dá'caiyāa, nguéé cuuví cundaa yā naachi Ndyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā.

16 Ní Jesús sta'á yā da'caiyāa mii'n ní ca'nuú yā ní di'viicú yā. Ní s'neen yā sn'duú tá'a yā vmaa'n ye'n'é.

Ye'n'e sa'n'a 'díi' chí 'cuiica
(Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30)

17 Taachi Jesús candii yā yúúni ye'n'é yā, ndaā 'áámá sán'á. Ngeenu sa nanáán Jesús ní chíntii'ya sa nanáan yā ní ntínguuneé'n sa: N'dii Maestro chí n'dái ní, ¿de'ε díi'n ní ndaacá vida cue'n'e daā'ma'n chí cuuvi ye'n'é?

18 Jesús ca'n'a yā chiī yā sa'n'á: ¿De'ε cúuví chí nga'n'á dí chí n'dai 'úú? Mar 'áámá 'ii'nyān nguéé n'dai yā tí dámaa'n Ndyuūs.

19 Dii ní deenu dí chí canéé nguū'n na ley chí 'tuucā: Nguéé ca'n'a di ndúúicū táama n'daataá chí nguéé ye'n'e di. Nguéé 'caā'n'nu'n di. Nguéé diduucú di. Nguéé caa'n'ma'n nduudu yaadi ye'n'é mar 'áámá 'ii'nyān. Nguéé canche'ei di 'ii'nyān. Diné'n'e dí chíida di ndúúicū chεεcu di.

20 Sa'n'á mii'n ní nan'guεεcúta'n'á sa: N'dii Maestro, tanducué'n'é chuū 'āā idií'n ndíi taachi sa'n'á 'líi'n 'úú.

21 Jesús ní ch'iinu yā sa'n'á 'díi'n ní diné'n'e yā sa'n'á. Ní ca'n'a yā: Véé táámá chí indái ye'n'é di. Cué'n'é dí n'diicú dí tanducué'n'é chí véé ye'n'é di, ní ca'a di 'ii'nyān chí nguéé ye'n'e yā. Tuu'mi ní ndaācā chí véé vaadi 'cuiica ye'n'e na va'ai chεεti nguuvi chí cuuvi ye'n'é di. Tuu'mi ní cutá'a di cruz ye'n'é di chí ye'n'é chí 'cueenu dí cuuvi ní cuuchii di ní ca'n'a di nduucú.

22 Naatí taachi ch'iindivee'n sá chuū, nééné s'neen ya'āi 'iinu sa ní neene ndaachi 'iinú sa. Ní cuna'n'a sa tí neené 'cuiica sa.

23 Tuu'mi ní Jesús ch'iinu yā cuaa'n 'diitúú yā ní ca'n'a yā chiī yā discípulos ye'n'e yā: De'ε chúúicā ngí'n'íi chí cundaa 'ii'nyān 'cuiica naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā.

24 Discípulos ní nge'e yiinu yā ye'n'e nduudu ye'n'e yā; naati Jesús ní ca'n'a ntúu'n yā: Ndís'ti daíyá, de'ε chúúicā ngí'n'íi chí 'ii'nyān chí idiné'n'e ca yā chí véé ye'n'e yā chí cundaa yā naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā.

25 Nguéé ngí'n'íi cá chí 'áámá 'iiti camello, chí ch'εεte cá nguéé tí 'yúúduu chí cho'ó tí na nduutináán 'iini, chí cheendi va'ai 'líi'n nguéé tí 'áámá 'ii'nyān 'cuiica i'téenu yā Ndyuūs ní cundaa yā naachí Ndyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā.

26 Taachi discípulos ch'iindivee'n yā chuū, nadicádíinu'u taavi ca yā ní nguaa'n maa'n yā ntínguunéen yā ví'í. Tuu'mi ní nga'n'a yā: ¿Du'ú cuuví nangua'n'ái?

27 Jesús mii'n ch'iinu yā discípulos ní ca'n'a yā: Sa'n'á i'n'yee'dí 'cūú nguéé cuuvi díi'n sa chuū, naati Ndyuūs cuuvi díi'n yā caati nanáán Ndyuūs nguéé de'ε véε chí nguéé cuuvi díi'n yā.

28 Tuu'mi ní Pedro miiⁿ tuca'a sa caⁿ'a sa ní caⁿ'a sa chii sa 'iiⁿ'yān: Nús'uu ní s'neénⁿ nū tanducuéⁿ'ē chí v'éé yeⁿ'é nū, ní cuchíⁱ 'nū nduucú ní.

29 Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tiī. 'Āā du'ú nūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí cu'neénⁿ yā vaacu yā, o díⁿnu yā, o víⁱ, o chεεcú yā, o chiidá yā, o n'daataa yeⁿ'é yā, o daiya yā, o yáⁿ'āa yeⁿ'e yā, cáávā 'úú ní cáávā chí candεε yā nduucu chí nguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ,

30 cuta'á yā na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū 'áámá ciento cúúví cá chí n'dee ca dendu'ú yeⁿ'e va'ai s'eeⁿ ndúú^cú 'díⁿnu yā ndúú^cú 'cεε'vε yā ndúú^cú víⁱ yā, ndúú^cú chiidá yā, ndúú^cú chεεcú yā, ndúú^cú daiya yā, ní yeⁿ'ē yáⁿ'āa yeⁿ'e yā. Ní canéé chí n'g'éénú yā ngii chí 'iiⁿ'yāⁿ idiⁿ yā naati ná iⁿ'yeeⁿdí chí cuchí ndaācā vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'e yā.

31 Nééné 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí maaⁿ snée yā cuaaⁿ vmnaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'cuεεtinée yā cuaaⁿ chí cuayiivi. Ní neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí maaⁿ snée yā cuaaⁿ chí cuayiivi, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'cuεεtinée yā vmnaaⁿ.

Jesús ngaⁿ'a ntúⁿ yā yeⁿ'e chí 'cuūví yā
(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)

32 Jesús ndúú^cú discípulos yeⁿ'e yā snúúⁿ yā yúúⁿ ní cuchεε yā na yāāⁿ Jerusalén. Jesús cueⁿ'é yā vmnááⁿ discípulos. Ní discípulos nadicádíⁿnuⁿ yā ní cueⁿ'e yiínú yā ní 'va'á yā. Tuu'mi ní Jesús miiⁿ nguεεcunée yā ní yaaⁿ ví ndiichúúví discípulos yeⁿ'e yā ní tuca'a yā caⁿ'a yā chii yā discípulos yeⁿ'e chí canéé chí 'cuūví yā.

33 Ní caⁿ'a yā Cun'diichí ní, caa yú na yāāⁿ Jerusalén, naachí 'úú chí Saⁿ'a chí Daiya Dendyuūs miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ nca'a yā 'úú chiiduú n'gεεtε ndúú^cú maestros yeⁿ'e ley. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caacá yā yeⁿ'e 'úú chí 'cuūví. Ní nca'á yā 'úú 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé ndaata yeⁿ'ē Israel.

34 Ní 'caaⁿnyuⁿ néeⁿ yā 'úú. Ní 'cueⁿ'é yā 'úú ní ca'a neeⁿ daiⁿ yā 'úú. 'Cuiinu chuū ní 'caaⁿ'núⁿ yā 'úú. Naati ndiichi ndii 'íⁿú nguuví miiⁿ, nduuchí yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā.

Jacobo ndúú^cú Juan ngí^cá sá 'áámá favor
(Mt. 20.20-28)

35 Tuu'mi ní Jacobo ndúú^cú Juan, chí daiya Zebedeo, ndaá yā nanááⁿ Jesús miiⁿ ní caⁿ'a sa: N'díⁱ Maestro, neⁿ'é 'nū chí díⁿ nī 'áámá favor chí ngiica 'nū.

36 Tuu'mi ní Jesús ntiinguuneéⁿ yā: ¿De'ē neⁿ'e ní chí díⁿ?

37 Tuu'mi ní caⁿ'a sa chii sa Jesús miiⁿ: 'Cuááⁿ dí chí 'cuεēté 'nū 'áámá 'nū lado tá cuaācú dí ní táámá 'nū ní lado tá 'cueēe di taachi 'āā ndaá hora yeⁿ'e chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ dí yeⁿ'e n'nducuéⁿ'ē.

38 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿ'a yā: Ndís'tiī nguéé déénu nī de'ē chí ngiica ní. ¿'Áá cuuvi díⁿ di cu'ú nuúⁿ nī yeⁿ'ē chí n'geeⁿ chεεti vaso chí yeⁿ'e chí 'cuenú cuuvi? ¿'Áá cuuvi cuta'á ní maaⁿ chí ngeédíⁿnuⁿ'nī chí cuta'á?

39 Juan ndúú^cú Jacobo miiⁿ ní nan'guεεcútaⁿ'a yā: Cuuvi díⁿ 'nū. Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ canéé chí cu'ú ní yeⁿ'e vaso chí yeⁿ'e chí 'cuenú cuuvi ní canéé chí cuta'á ní chí ngeédíⁿnuⁿ'nī chí 'úú ita'á.

40 Caati nguéé ituneeⁿ 'úú chí ca'á du'ú chí 'cuūndí lado tá cuaacú o lado ta 'cueéé. Lugar 'cūū ní Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs díⁿ yā 'cundiyaáⁿ yā cáávā 'iiⁿ'yāⁿ.

41 Taachí ch'iindiveéⁿ ndu'u ndiichí discípulos chuū, nduuvi taáⁿ yā ndúú^cú Jacobo ndúú^cú Juan miiⁿ.

⁴² Jesús ní yaa'vi yā discípulos ní ca'n'a yā: Tan'dúúcā chi ndís'tiī deenu nī, 'ii'nyān chí nga'n'a ntiinyūn' yā ye'n'e naciones véé poder ye'n'é yā nguaa'n 'ii'nyān ye'n'e naciōn ye'n'e yā ní 'ii'nyān chí n'gεεε cá ye'n'é naciones nga'n'a ntiinyūn' yā 'ii'nyān s'ee'n.

⁴³ Naati nguaa'n ndís'tiī, nguεε 'tíicā. 'Ii'nyān chi ne'n'e cuuvi ch'εεε yā nguaa'n ndís'tiī canéé chí dichí'vé yā 'ii'nyān.

⁴⁴ 'Āā du'ú nūu'n ndís'tiī chi ne'n'e nī cunee nī cuaa'n vmnaa'n ye'n'e ndís'tiī canéé chí dichí'vé nī nducyaaca 'ii'nyān.

⁴⁵ Naati Sá'n'ā chí Daiya Dendyuūs nguéé ndaā sa chí 'ii'nyān dichí'vé yā sa'n'ā, ti maa'n sa dichí'vé sa nducyaaca 'ii'nyān, ní ca'a sa vida ye'n'e maā'n sa tan'dúúcā precio ye'n'é nuu'ndi cáāvā chí nangua'n'ai yā n'dee n'daī 'ii'nyān.

Jesús n'guaa'n yā nduutináan sa'n'ā Bartimeo

(Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43)

⁴⁶ Tuu'mi ní ndaī Jesús ndúúcu discípulos na yāān Jericó. Ní taachí can'daa yā yāān Jericó ndúúcu 'yaa'n n'daī 'ii'nyān 'áámá sán'ā chí ngeuenáán chí nguuvi Bartimeo, daiya Timeo, véé sá nii'nuún' cyúúni ní ngiica sá limosnas.

⁴⁷ Ní taachí ch'iindivee'n sa chí Jesús ye'n'e yāān Nazaret cho'o yā mii'n, sa'n'a ngeuenáán mii'n tuca'a sa 'caī sa ní ca'n'a sa: Jesús, Daiya David, nnéé ya'āi 'iinú nī 'úú.

⁴⁸ Néené 'yaa'n yā yaa'vi nee'n yā sa'n'ā mii'n chí cunéé 'dii'n sa cheendí sa, naati sa'n'ā mii'n ní n'gai'yiicú cá sá: N'diī Daiya David, nnéé ya'āi 'iinú nī 'úú.

⁴⁹ Tuu'mi ní Jesús cheendii yā ní ca'n'a yā: Yaa'vi nī sa'n'ā chí cuchii sa 'muu'n. Ní che'n'é yā ní chii yā sa'n'ā chí ngeuenáán mii'n: Canéé diitu di ní cáaniicú di ndúcuee'n di ti Jesús n'gai' yā dii.

⁵⁰ Tuu'mi ní sn'daa sa cotón ye'n'é sa ní nadacuee'n sa ní ché'n'é sa ndaā sa nanáan Jesús mii'n.

⁵¹ Tuu'mi ní Jesús ntinguunéen yā sa'n'ā: ¿De'ē ne'n'é di chí diín ndúúcu dii? Sá'n'ā chí ngeuenáán mii'n ní ca'n'a sa: N'diī Maestro diín nī chí snaán.

⁵² Jesús ca'n'a yā: Cuna'n'ā di. 'Āā inaa'n di, ti st'éenu di. Hora 'cūu nūu'n chí ngeuenáán mii'n ní snaa'n sa ní cue'n'e sá ndúúcu Jesús mii'n na yúúni.

11

Jesús ndaa yā na yāān Jerusalén

(Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Taachí Jesús ndúúcu discípulos ndaa yā nii'nuún' na yāān Jerusalén, ndaa yā na yāān Betfagé, ndúúcu yāān Betania, nii'nuún' na yiicú chí nguuvi Olivos. Ní Jesús dichó'o yā na 'uūvi discípulos ye'n'e yā.

² Ní ca'n'a yā: Cué'n'e nī na yāān 'lín' chí canéé nii'nuún' ní taachí ndaa nī mii'n ndaaca nī 'áámá burro n'déechiichí tī. Burro mii'n ní mar 'áámá 'ii'nyān 'āā cuéé cunduú yā 'iiti. N'daati nī 'iiti ní candéε nī 'iiti 'múú'n.

³ Ndúúti chí 'áámá 'ii'nyān ttinguunee'n yā ndís'tiī: ¿De'ē cúúvi chí 'tíicā idiín nī? Caa'n'ma'n nī cuuvi nī 'ii'nyān tí Señor ye'n'e yú ne'n'e yā 'iiti mii'n. Ní caama nadicho'ó yā 'iiti.

⁴ 'Ii'nyān s'ee'n ní 'tíicā che'n'e yā, ní ndaāca yā burro mii'n n'déechiichí tī na cyúúni nii'nuún' cheendiva'āi. Ní n'daati yā 'iiti.

⁵ N'dúúvi 'ii'nyān chí snéé yā mii'n ní ca'n'a yā chí yā discípulos: ¿De'ē idiín nī? ¿De'ē cúúvi chí n'daati nī burro?

⁶ Tuu'mi ní discípulos ní nan'guεεcúta'n'a yā tan'dúúcā chí Jesús ca'n'a yā chí yā 'ii'nyān. Ní cuu'n yā chí discípulos cue'n'e yā ndúúcu burro mii'n.

7 Tuu'mi ní cueⁿe yā ndaá yā ndúú^cū burro miiⁿ nanááⁿ Jesús miiⁿ. Ní sn'dúú yā cotón yeⁿe yā vmnááⁿ yeⁿe burro miiⁿ ní Jesús canduú yā 'iiti.

8 Taachí 'aā cueⁿe yā cuaaⁿ cyúúⁿí miiⁿ, nééⁿe 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ n'doó yā cotón yeⁿe yā cuaaⁿ cyúúⁿí miiⁿ. Taná'a yā ch'íicá yā dúúⁿnē yáⁿ'á ní chintaaví yā cuaaⁿ cyúúⁿí.

9 Nééⁿe 'yaaⁿ ca yā chí cueⁿe yā cuááⁿ vmnaaⁿ miiⁿ yeⁿe Jesús ndúú^cū 'yaaⁿ n'dai yā chí cuchii yā cuaaⁿ daami yā 'caí yā: De'ē chúú^cā ch'ēete Ndyuūs. Ndyuūs di'viicú yā 'iiⁿ'yāⁿ chí cuchii yā ndúú^cū chí dúú^cí Señor miiⁿ.

10 De'ē chúú^cā n'dai naachi ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ Ndyuūs. Cúchii tiempo maaⁿ chí tan'dúú^cā yeⁿe chiida yú David ngaⁿ'a ntiⁿnyúⁿ yā ndii cuááⁿ vmnaaⁿ. Hosanna. Nduudu miiⁿ ní nduudu Israel chí neⁿe caaⁿmaⁿ na nduudu yeⁿe yú, chí ch'ēete n'dai Ndyuūs chí canéⁿe na va'ai ch'ēeti nguuvi.

11 'Tíicá sndaá Jesús na yáāⁿ Jerusalén. Ní ndaá yā na yaacú templo yeⁿe yáāⁿ Jerusalén miiⁿ. Ch'íinu yā tanducuéⁿe dendu'ū nuuⁿmaⁿ cuaaⁿ 'diituú yā. Cueⁿe ntúⁿ yā na yáāⁿ Betania ndúú^cū ndu'ū ndiichuuví discípulos caati 'āa chí chíiⁿnū.

*Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā yáⁿ'á n'guídii yaaⁿ nguuví miiⁿ
(Mt. 21.18-19)*

12 Chidēve táámá nguuví miiⁿ, taachí Jesús ndúú^cū discípulos yeⁿe yā can'daa yā na yaāⁿ Betania, Jesús miiⁿ chí cuiicu yā.

13 Ní n'diichi yaⁿ'ái yā 'áámá yáⁿ'á yeⁿe n'guídii yaaⁿ nguuví chí véé tá'āa. Ní cueⁿe yā n'diichi yā chí 'áá snéé n'gui'i yeⁿe. N'diichi yā chí nguéé ndaācá n'gui'i yeⁿe ti ta'á nūⁿ, ti nguéé tiempo yeⁿe.

14 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chí yā yáⁿ'á míⁿ, 'túú^cā: Dii yáⁿ'á, mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé ché'e yā n'gui'i yeⁿe di, tanducuéⁿe tiempo. Discípulos yeⁿe yā ch'iindiveén yā tanducuéⁿe chí caⁿ'a yā.

*Jesús nadēve yā yaācū ch'ēete
(Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn 2.13-22)*

15 Cuayiivi míⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndaá yā na yáāⁿ Jerusalén miiⁿ. Taachí Jesús ndaá yā na yaacú templo miiⁿ, tucá'a yā tun'dáa yā 'iiⁿ'yāⁿ na yaacú miiⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ chí in'diicui yā ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngai yā. Ch'ēecundáa yā mesas yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dáaⁿ yā tuūmī. Ní ch'ēecundáa yā sillas yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chí in'diicui yā palomas.

16 Ní diiⁿ yā chí 'āā ntéé candéé 'iiⁿ'yāⁿ na yaacú miiⁿ mar 'áámá cosa.

17 Ní chí'cuéⁿe yā 'iiⁿ'yāⁿ ní caⁿ'a yā: Naachi canéⁿe nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs ní 'túú^cā ngaⁿ'ā: Va'ai yeⁿe canéⁿe chí duuchi va'ai naachi caaⁿmaⁿngua'á 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe nducuéⁿe nación. Naati ndís'tií ní diiⁿ ní chí yiive yááⁿ yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chí diduucu.

18 Chiiduú n'geete chí ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ ndúú^cū maestros yeⁿe ley ch'iindiveén yā chuū, ní tucá'a yā n'nuuⁿ yiinú yā taacá chí 'caaⁿ'nuⁿ yā Jesús, naati va'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ngeⁿe yiinú yā yeⁿe chí ngi'cueⁿ Jesús miiⁿ.

19 Taachí chí 'da'a, Jesús miiⁿ can'dáa yā na yáāⁿ Jerusalén miiⁿ ní cueⁿe yā táámá yáāⁿ 'líiⁿ chí níiⁿnuúⁿ.

*Yáⁿ'á in'guídii miiⁿ ntí'i
(Mt. 21.20-22)*

20 Chidēve táámá nguuví, ní Jesús ndúú^cū discípulos cho'ó yā na yúúⁿ ní n'diichi yā 'áámá yáⁿ'á n'guídii yaaⁿ nguuví chí 'āā ntí'i ndii dí'yú yeⁿe.

21 Tuu'mi ní Pedro miiⁿ ní nn'gaacu sa chi 'āā ch'ōo ní caⁿ'a sa chii sa Jesús miiⁿ: N'dii Maestro, cuin'diichí nī. N'guídíi chi nguéé n'daācā caⁿ'a nī yeⁿ'ē 'āā ntí'i.

22 Jesús miiⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā: Ndís'tiī, cuuvi cūnee chi véé confianza yeⁿ'e nī ndúúcu Ndyuūs.

23 Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tiī: 'Āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi caaⁿ'máⁿ yā cuuvi yā yiīcū 'cūū 'tíicā: Dii yiīcū, cuví di 'muuⁿ ní cundaā di nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā. Ní nduuti chi nguéé 'uūvī vaanicádíinūuⁿ yeⁿ'e yā ní i'téenu yā chí chíⁿ chi ngaⁿ'á yā chí cuuvi cuaacu, tuu'mi ní cuuvi 'tíicā.

24 Chíⁿ chí maaⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tiī: Tanducuéⁿ'ē chí ndís'tiī ngiicá nī Ndyuūs taachi ngaⁿ'anguaⁿ'á nī, nduuti chí cu'téenu nī chí ndaācā yeⁿ'e nī, tuu'mi ní tanducuéⁿ'ē nī ndaācā nī.

25 Ní taachi ngaⁿ'anguaⁿ'á nī, nduuti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ idinuuⁿndí yā contra yeⁿ'é nī, nadach'εεcú nī yeⁿ'e yā, 'tiicá ntúūⁿ Chiida yú chí canée yā na va'ai cheeti nguuví nádich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'é nī.

26 Ndúúti ndís'tiī nguéé nadich'εεcú nī nuuⁿndi yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ, 'tiicá ntúūⁿ Chiida yú chí canée yā na va'ai cheeti nguuví nguéé nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e nī.

*Jesús ní ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā
(Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8)*

27 Tuu'mi ní Jesús ndúúcu discípulos nndaa yā na yáāⁿ Jerusalén. Taachi Jesús chíicá yā na yaācū templo, chíiduú n'geete ndúúcu maestros chí ngí'cuéeⁿ ley ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ ndiicūú chí ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'e yaācū miiⁿ chindaá yā n'diichí yā Jesús.

28 Ní ntiinguuneⁿ yā Jesús: ¿Du'ú 'iiⁿ'ntyēⁿ'ē díiⁿ nduucú nī chuū? O ¿du'ú tee poder díi chí idiīⁿ nī chuū?

29 Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā: 'Úú ntúūⁿ ní tiinguuneéⁿ ndís'tiī, ní ndúúti chí cuuvi n'guεεcútaⁿ'a nī yeⁿ'é, tuu'mi ní cuuvi ndís'tiī du'ú 'iiⁿ'ntyēⁿ'ē tee yā poder 'úú chí idiīⁿ dendú'u 'cūū.

30 Chí ngeédínuuⁿnīⁿ Juan miiⁿ ¿tíi chíicā chíi? ¿'Áá yeⁿ'e sáⁿ'ā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū o yeⁿ'é va'ai cheeti nguuví? Nan'guεεcútaⁿ'a nī yeⁿ'é.

31 Tuu'mi ní tucá'a yā caⁿ'a yā nguááⁿ maáⁿ yā ní caⁿ'a yā chii yā vi'i: ¿Taacá caaⁿ'maⁿ yú? Ndúúti chí caaⁿ'maⁿ yú chí yeⁿ'é nanguuvi, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní nan'guεεcútaⁿ'a yā yeⁿ'é yú 'tíicā: ¿De'ē cúúví chí nguéé i'téenu nī?

32 Ní ndúúti chí caaⁿ'maⁿ yú, chí yeⁿ'é saⁿ'ā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū tuu'mi ní 'va'a yú 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caati nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ deenu yā chí Juan chí cheédínuuⁿnīⁿ miiⁿ ní 'áámá profeta chí cuaacu.

33 Ní nan'guεεcútaⁿ'a yā yeⁿ'e Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā: Nguéé cuuvi nī n'diī. 'Tíicā caⁿ'a yā chíi yā Jesús: Nguéé deenú 'nū. Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Tiicá ntúūⁿ 'úú nguéé cuuvi ndís'tiī du'ú 'iiⁿ'ntyēⁿ'ē idiīⁿ ndúúcu chuū.

12

*Ejemplo yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'daācā díiⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ
(Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19)*

1 Jesús miiⁿ tucá'a yā caⁿ'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndúúcu ejemplos chí 'téé nguéé dáámá. Ní caⁿ'a yā: Véé 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí chíinu yā díí'yú uvas na yáⁿ'āa yeⁿ'é yā. Ní din'dái yā 'áámá cheēⁿ yeⁿ'é yáⁿ'āa 'lííⁿ. Ní din'dái yā 'áámá tanque naachí cuuvi tun'dáa yā nuūⁿnīⁿ yeⁿ'e uvas miiⁿ. Ní din'dái yā 'áámá torre

nguaaⁿ yáⁿaa uvas naachi mozos yeⁿé yā 'cuεεtinée sa diiⁿ sa cuidado n'gui'i uvas miiⁿ. Cuayivi ní ca'a ya yáⁿaa miiⁿ mozos chi diiⁿ yā ntiinⁿyuⁿ yeⁿe yáⁿaa, ní cueⁿe yáⁿái yā.

² Taachi ndaa tiempo yeⁿe cosecha yeⁿe uvas miiⁿ, dueño miiⁿ dichó'o yā 'aama mozo yeⁿé yā nanáaⁿ mozos chi idiíⁿ sa ntiinⁿyuⁿ yeⁿe yáⁿaa yeⁿé yā chi nguai nca'a sa n'gui'i uvas parte yeⁿe cosecha chí ítuneeⁿ dueño miiⁿ.

³ Mozo miiⁿ ní cueⁿe sa, naati mozos ní sta'a sa mozo miiⁿ ní ch'eⁿe sa ní nadacho'o sa mozo miiⁿ ní nguéé de'ε vεε ca'a sa mozo.

⁴ Tuu'mi ní dueño yeⁿe yáⁿaa miiⁿ nguεεcunée yā dichó'o yā taama mozo. Mozos ní chií tuu sa mozo miiⁿ ní 'nuuca'ai sa tiíⁿ sa ní chií taaⁿ sa saⁿā miiⁿ.

⁵ Dueño yeⁿe yáⁿaa miiⁿ dichó'o yā táamá mozo. Mozo miiⁿ, mozos chí diiⁿ ntiinⁿyuⁿ na yáⁿaa miiⁿ ch'iinⁿ sa. Cuayivi miiⁿ ní 'yaaⁿ n'dái mozos dichó'o yā. Mozos ní náⁿa mozos miiⁿ ní ch'eⁿe sa saⁿā, tanáⁿā sa ní mozos miiⁿ ch'iíⁿ sa saⁿā.

⁶ Cánée cá daiya yā chí neⁿe taavi yā. Cuayivi míⁿ ní dueño miiⁿ dichó'o yā daiya yā ní nadacadíinuⁿ yā 'tíicā. Saⁿā daiyá ní diiⁿ sa honrar daiyá.

⁷ Naati mozos chí idiíⁿ sa ntiinⁿyuⁿ na yáⁿaa yeⁿé yā caⁿ'a sa nguaaⁿ maaⁿ sa: Sáⁿa 'cūū chí canee chi cuuvi yeⁿe sa yá'aa herencia cūū. 'Caāⁿnuⁿ yú saⁿā ní cúúví yeⁿe yú yáⁿaa ndúúcu chí véé yeⁿe.

⁸ Tíicā ní sta'a sa saⁿā ní ch'iinⁿnuⁿ sa saⁿā ní tun'daa sa cuerpo yeⁿe sa 'áamá lado yeⁿe yáⁿaa miiⁿ.

⁹ Tuu'mi ní Jesús ntiinguuneeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ε ra diiⁿ dueño yeⁿe yáⁿaa 'cūū? Ndaá yā ní 'caāⁿnúⁿ yā mozos chí idiíⁿ ntiinⁿyuⁿ, ní ca'á yā yáⁿaa tánaⁿ'a 'iiⁿyāⁿ.

¹⁰ ¿'Áá nguéé n'geeⁿ ndís'tií naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs? Ngaⁿ'a 'túúca:

Tuūu chí 'iiⁿyāⁿ din'dái yā va'ai miiⁿ ní sta'á yā ní ch'εεcú yā 'áamá lado ti nguéé neⁿe yā. Tuūu 'cūū chí tuūu ch'εεε ní canéé tuūu ch'εεε yeⁿe na esquina yeⁿe va'ai.

¹¹ Chuū ní Señor Ndyuūs diíⁿ yā, chuū ní 'áamá cosa chí ngeⁿe yiinu yú taachi inaaⁿ yú yeⁿe.

¹² Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nadacadíinuⁿ yā chí cuta'á yā Jesús miiⁿ ní diíⁿ yā preso 'iiⁿyāⁿ ti déenu yā chí Jesús miiⁿ caⁿ'a yā ejemplo 'cūū chí 'téé nguéé dáamá chí yeⁿe yā. Naati 'va'á yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáāⁿ miiⁿya, ní s'néeⁿ yā Jesús ní cueⁿe yā.

Chúū chí yeⁿe impuestos

(Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26)

¹³ Cuayivi miiⁿ 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'a ntiinⁿyuⁿ yeⁿe yaācū dicho'ó yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe Herodes ndúúcu n'duuví 'iiⁿyāⁿ fariseos nanáaⁿ Jesús miiⁿ. Ní neⁿé yā chí Jesús castáⁿ'a yā nduudu yeⁿe yā ní caaⁿmáⁿ yā 'áamá nduudu yaadi.

¹⁴ 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ndaa yā nanáaⁿ Jesús miiⁿ, ní caⁿ'a yā: N'dii Maestro, déenu 'nū chí n'dii ní ngaⁿ'a nī nduudu cuaacu ní nguéé diíⁿ nī cuenta yeⁿe chí ngaⁿ'a 'iiⁿyāⁿ yeⁿe. Ní nguéé ndeé nī cuidado táácā idináaⁿ 'iiⁿyāⁿ iⁿ'yeeⁿdí 'cūū naati ngi'cueeⁿ nī ndúúcu nduudu cuaacu yúúni yeⁿe Ndyuūs. ¿'Áá canéé chí nadíⁿ'vé 'nū na emperador César tuūmí yeⁿe recaudación yeⁿe yá'aa o nguéé?

¹⁵ Jesús miiⁿ ní déenu yā chí nguéé n'daācā chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ diíⁿ yā. Ní caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ε cúúví chí neⁿé nī chí castaⁿ'á nī nduudu yeⁿe? Candée nī 'áamá tuūmí, chí snaáⁿ.

16 'Iiⁿ'yāⁿ ndeé yā tuūmī. Ní Jesús miiⁿ n'diichí yā ní tiinguuneeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿Dú'u naaⁿ chuū? ¿Du'ū chí duuchi canéé nguūⁿ? 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní n'guεεcútaⁿ'a yā: Nááⁿ emperador César cānee.

17 Tuuⁿ'mi Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Nca'á nī tuūmī yeⁿ'e recaudación o impuestos chí yeⁿ'e emperador César miiⁿ chíⁿ chí yeⁿ'e sa, ní nca'á nī Ndyuūs chí yeⁿ'é yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cueⁿ'e yiinú yā yeⁿ'e chí n'guεεcútaⁿ'a Jesús miiⁿ.

'Iiⁿ'yāⁿ ntíngúúneeⁿ Jesús yeⁿ'é chí iiⁿ'yāⁿ nduuchi yā nguaaⁿ tinán'a
(Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40)

18 Tuuⁿ'mi ní ndaā n'duuví 'iiⁿ'yāⁿ saduceos nanááⁿ Jesús. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nguéé s'teenú yā chí tinán'a ní nduuchi yā. Ní ntiinguuneeⁿ yā Jesús chuū:

19 N'dií Maestro, Moisés miiⁿ ní s'neeⁿ nguūⁿ yā yeⁿ'e s'uuúⁿ tí chuū: Nduuti chí 'áámá saⁿ'ā 'cuūví sa ní cu'neeⁿ sa n'daataá yeⁿ'e sa ní nguéé daiya sa, tuuⁿ'mi ní 'dínú sā cuuví 'caandavaacu sá ndúúcu n'daataá miiⁿ. Ní saⁿ'ā miiⁿ ní 'cuūndí daiya sa lado yeⁿ'é 'dínú tinán'a.

20 'Áámá saⁿ'ā véé ndeεchē 'dínú sa ndúúcu sa. Saⁿ'ā miiⁿ chí vmnááⁿ vmaaaⁿ ch'iidivaacu sá ní ch'íi sa ní nguéé ch'iindí daiya sa ndúúcu n'daataá yeⁿ'e sa.

21 Saⁿ'ā ndii chíⁿ ndii 'úúví míⁿ ch'iindivaacu sa ndúúcu n'daataá yeⁿ'e tinán'a ní saⁿ'ā miiⁿ ch'íi ntúuⁿ sa ní nguéé ch'iindí daiya sá ndúúcu n'daata miiⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ ch'εenu saⁿ'ā ndii chíⁿ ndii 'íinú.

22 Ndu'ū ndeεche sá ch'iindivaacu sá ndúúcu tá ní mar 'áámá sá nguéé s'neeⁿ sa daiya sa ndúúcu tá. Cuayivi ní ch'íi ntúūⁿ n'daataá miiⁿ.

23 Tuuⁿ'mi ní taachi nduuchi yā nguaaⁿ tinán'a, ¿cheé yā chí n'daataá yeⁿ'é yā taⁿ'ā miiⁿ, caati ndu'u ndeεche yā ch'iindivaacu yā ndúúcu tá?

24 Tuuⁿ'mi ní Jesús míⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Ndís'tií ní nguéé déenu nī chí ngaⁿ'a nī, ti nguéé n'diichí nī naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'é chuū, ndíi nguéé ndúú n'diichi rá nī poder yeⁿ'é Ndyuūs.

25 Taachí 'iiⁿ'yāⁿ nanduuchi yā yeⁿ'e nguaaⁿ tinán'a, ndíi nguéé ndúú n'daataá rá, ndíi nguéé ndúú saⁿ'ā rá 'caandavaacu sa. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'cuεetinée yā tan'dúúca ángeles yeⁿ'é va'ai chεeti nguuví chí nguéé ch'iindivaacu yā.

26 Chuū chí yeⁿ'é tinán'a miiⁿ chí nanduuchi yā nguaaⁿ tinán'a, ¿áá nguéé n'geēⁿ ndís'tií na libro yeⁿ'é Ndyuūs chí dinguuⁿ Moisés tan'dúúca Ndyuūs yaa'ví yā Moisés, ndíi taachi canee sa nanááⁿ yáⁿ'á 'lín chí ngiichi? Ní 'túuca caⁿ'a Ndyuūs chí yā Moisés miiⁿ: 'Úú ní Ndyuūs yeⁿ'e Abraham, ndúúcu Isaac, ndúúcu Jacob.

27 Ndyuūs miiⁿ nguéé Ndyuūs yeⁿ'é tinán'a ti yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí sндуuchi. Chíⁿ chí ndís'tií nguéé déenu nī chí ngaⁿ'a nī.

Mandamiento chí ch'εεε ca
(Mt. 22.34-40)

28 'Áámá maestro yeⁿ'e ley chí ch'iindiveéⁿ yā chí ndeé 'iiⁿ'yāⁿ saduceos s'eeⁿ, déenu yā chí Jesús miiⁿ nan'guεεcútaⁿ'a n'daaca yā. 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní ntiinguuneeⁿ yā Jesús: ¿Cheé mandamiento chí canee nguūⁿ chí ch'εεε n'dai ca?

29 Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā: Mandamiento vmnááⁿ vmaaaⁿ miiⁿ ní chuū: 'Caandiveéⁿ nī, ndís'tií 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Israel miiⁿ, Señor Ndyuūs yeⁿ'é yú ní 'áámá n'dyáⁿ'á Señor miiⁿ.

³⁰ Canéé chí dine'ne ní Señor Ndyuūs ye'ne ní ndúúcu nuu'ma'na staava ye'ne ní, ndúúcu nuu'ma'na alma ye'ne ní, ndúúcu nuu'ma'na vaanicadínūu' ye'ne ní, ndúúcu nducu'éne fuerzas ye'ne ní. Chuū chí mandamiento chí vmnáá'na vmnáa'na.

³¹ Mandamiento chí canéé nguū' chí ndii chí'ndii ndii 'úúví mí' tan'dúúca chí vmnáá'na vmnáa'na 'āā 'tiicá ntúū: Diné'ne di 'ii'yā'na na nii'nuu'na vaacú di tan'dúúca chí ne'ne dí maā'na di. Nguéé 'áámá mandamiento chí canéé nguū' chí ch'εεε ca nguéé ti mandamientos s'uu'.

³² Tuu'mi ní maestro ye'ne ley ca'na yā chí yā Jesús mii': N'diī Maestro, cuaacú nga'na ní. Cuaacu ní'nyū' chí nga'na ní chí veε 'aama n'dyá'ā Ndyuūs. Nguéé táámá 'āā tanduu rá 'ii'yā'na mii'.

³³ Níicú 'ii'yā'na canéé chí diné'ne yā Ndyuūs ndúúcu nuu'ma'na staava ye'ne yā, ndúúcu nuu'ma'na vaanicadínūu' ye'ne yā, ndúúcu nuu'ma'na alma ye'ne yā, ndúúcu tanducu'éne fuerzas ye'ne yā. Ní dine'ne yā 'ii'yā'na na nii'nuu'na vaacú yā tan'dúúca chí ne'ne yā maā'na yā. Chuū chí n'daācā ca nguéé ti n'gii'nú'na 'iiti chí nga'na yā 'iiti lado ye'ne ofrenda ye'ne Ndyuūs ní ye'ne tanducu'éne ofrenda chí ngicyá'na nátaí.

³⁴ Tuu'mi ní taachi chí'indivee' Jesús tan'dúúca chí n'gucεεcuta'na cuaacu sa chí ca'na sa, Jesús ca'na yā chí yā san'ā mii': Nguéé ya'naí canee di ye'ne naachi Ndyuūs nga'na ntii'nyu'na yā. Cuayii'vi mii' ní 'ii'yā'na 'āā ntεε candii cá yā ntiinguunee' ca yā Jesús mar 'áámá.

¿Du'u chí Daiya Cristo mii'?

(Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44)

³⁵ Jesús ngi'cúee' yā chεεti yaācū templo ní nga'na yā: ¿De'ε cúúví chí maestros ye'ne ley nga'na yā chí Cristo mii' ní daiya David?

³⁶ Caati maa'na David mii' ca'na sá taachi yaa'vi Espiritu N'dai ye'ne Ndyuūs chuū chí canéé nguū'na na libro ye'ne Ndyuūs:

Señor mii' ca'na yā chí yā Señor ye'ne: 'Cuundi dí lado ta cuaacú chí lado ye'ne honor, ndii taachi 'úú cu'neé' 'ii'yā'na chí contra ye'ne di ndii cuaa'ndi'ya maa'na ca'ā di tan'dúúca chí 'aama banco 'lí'na, 'tiicá yā.

³⁷ David mii' nga'na sa chuū ye'ne Señor ye'ne yā. Maa'na ní ¿táácā cuuví chí chí Cristo mii' ní daiya David mii'? Nééne n'deéé 'ii'yā'na chí'indivee'na yā ye'ne Jesús ndúúcu vaadi yeenú.

Jesús nga'na yā nuu'ndi ye'ne 'ii'yā'na chí ngi'cúee'na yā ye'ne ley

(Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesús nga'na yā chuū taachi ngi'cúee'na yā: Cundéε di cuidado ye'ne maestros ye'ne ley. 'Ii'yā'na s'ee'na ní n'gεεtinéé yiinú yā chí n'geenūu catecai yā. Ní taachi chíicá yā cuaa'na cyúúni ne'ne yā chí 'ii'yā'na dii'na yā saludar yā ndúúcu respeto n'daācā.

³⁹ Ní ne'ne yā sillaa'na vmnáá'na vmnáa'na ye'ne honor taachi 'cuundi yā na yaācū sinagogas ndúúcu lugar chí ch'εεε taachi che'ne yā naachi véé 'viicu chí che'ne yā.

⁴⁰ Ní ndiví yā va'ai ye'ne n'daataá nguá'āa. Ní 'íicú cuunuu'na n'dé'ei yā chí idi'na yā mii' nduucú nééne n'deéé nga'na'angua'ā yā. 'Ii'yā'na s'ee'na ní ch'εεε ca castigo ye'ne yā nguuví ye'ne juicio.

Ofrenda ye'ne n'daataá nguá'āa

(Lc. 21.1-4)

⁴¹ 'Áámá vmné'ne Jesús véε yā na yācū templo nii'nuu'na na cajas naachi 'ii'yā'na n'gii' yā ofrendas. N'gii'nu yā tan'dúúca chí dii'na 'ii'yā'na táácā n'gii' yā

tuumī lado yeⁿ'e ofrenda na cajas. N'diichí yā chí 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ 'cuiica neené n'deēe tuūmī ca'a yā.

⁴² Tuu'mi ní ndaā 'áámá n'daataá nguá'āa chí neene ndaachíí canee tá. Táⁿ'a miiⁿ ní s'nuūⁿ tá na caja miiⁿ na 'uūvī centavos chí cobre.

⁴³ Tuu'mi ní Jesús yaaⁿ'vi yā discípulos yeⁿ'e yā ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngúí ndís'tií chí n'daataá nguá'āa 'cúu ch'εεte ca nga'á tá, nguéé ti tanáⁿ'a yā chí s'nuūⁿ yā tuūmī na cajas.

⁴⁴ Tí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nga'a yā yeⁿ'e chí ngaava yeⁿ'e yā; naati n'daataá míⁿ ní neené ndaachíí canee tá ní ca'ā tá tanducuéⁿ'ē chí yeⁿ'ē tá chí che'e tá.

13

*Jesús ngaⁿ'a yā chí yaacū templo miiⁿ ní ntúúvíí
(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)*

¹ Taachí Jesús miiⁿ nan'dáa yā yaacū templo miiⁿ 'áámá discípulo yeⁿ'e yā ní caⁿ'a yā chíi yā Jesús: N'dií Maestro, n'diichí ní de'ē chúúcā n'gεεte tuūu s'eeⁿ ní de'ε chúúcā n'gεεte va'ai s'eeⁿ yeⁿ'e yaacū templo.

² Jesús nán'guεεcútaⁿ'a yā: ¿Áá inaaⁿ ní va'ai templo? 'Muuⁿ ní nguéé cunee mar 'áámá tuūu cuaaⁿ vmnááⁿ yeⁿ'e víⁿ ti tanducuéⁿ'ē ní cundeεve.

*Jesús ngaⁿ'a yā yeⁿ'ē chíⁿ chí 'cuuⁿ'míⁿ taachí 'āā cuéé 'cuiinu iⁿ'yeēⁿdí
(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24)*

³ Tuu'mi ní cheⁿ'é yā 'áámá yīcū chí nguuvi Olivos, chí canéé niiⁿ'nuūⁿ na yaacū templo miiⁿ. Ní taachí Jesús veé yā miiⁿ, Pedro ndúúcu Jacobo, ndúúcu Juan, ndúúcu Andrés ndaa yā nanáaⁿ yā chí caⁿ'a n'de'ei yā 'áámá nduudu ndúúcu Jesús.

⁴ Ní caⁿ'a yā: N'dií Señor, néⁿ'e 'nū chí cuuvi ní nús'uu ¿tií cuaⁿ'ā cuuvi chuū? ¿De'ē senal 'cuuⁿ'míⁿ ní nús'uu yeⁿ'e tiempo chí cuuvi tanducuéⁿ'ē 'túúca?

⁵ Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā: Cundéε ní cuidado chí mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé canche'éi yā ndís'tií.

⁶ Ti nééne 'yááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chíi yā ndúúcu chí duuchí ní canche'éi yā 'iiⁿ'yāⁿ ní caaⁿ'máⁿ yā: 'Úú Cristo 'úú. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní canche'éi yā 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ.

⁷ Taachí ndís'tií 'caandiveéⁿ ní caandaá ní 'iiⁿ'yāⁿ 'va'a yā chí chíi caandaá nguéé idií'yá ní cuuvi ti 'tíicā canéé chí cuuvi. Naati chíi ní 'āā 'cuéé tiempo chí ntúúvíí iⁿ'yeēⁿdí.

⁸ Ti 'áámá nación ní 'cuuⁿ'maⁿ ndúúcu táámá nación ní 'áámá gobierno ní 'cuuⁿ'maⁿ yā ndúúcu táámá gobierno. Ní nééne n'deeε cuaaⁿ nuⁿ'u yáⁿ'āa. Ní ndaa vaadí 'cuiicu ndúúcu dendu'ū chí di'vaachíi. Taachí cuuvi dendu'ū chí 'tíúca ní chíiⁿ ní cáámá cuunngá'á vaadí ya'ai.

⁹ Diíⁿ ní cuidado maáⁿ ní ndís'tií ti 'iiⁿ'yāⁿ nca'a yā ndís'tií tá'āa 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē. Tuu'mi ní 'cueⁿ'é yā ndís'tií na yaacū sinagogas. Ndís'tií ní canee chí caⁿ'á ní nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ yā ndúúcu reyes cáávā ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é. Ní 'tíicú cuuvi caaⁿ'máⁿ ní yeⁿ'é ní 'caandiveéⁿ yā nduudu cuaacu.

¹⁰ Taachí 'āā cuéé ndaa chí 'cuiinu iⁿ'yeēⁿdí, nduudu cuaacu 'cūu canéé chí caaⁿ'maⁿ nanááⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e naciones yeⁿ'e núúⁿ'máⁿ iⁿ'yeēⁿdí.

¹¹ Taachí candéε yā ndís'tií chí nca'a yā ndís'tií vmnááⁿ 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē, nguéé nadicadíínuuⁿ ní yeⁿ'ē chí caaⁿ'maⁿ ní. Nguéé diiⁿ núúⁿ yíiⁿ'nuⁿ ní yeⁿ'ē. Caaⁿ'maⁿ ní tan'dúúca Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs caaⁿ'maⁿ cuuvi ndís'tií hora miiⁿ; ti nguéé ndís'tií chí caaⁿ'máⁿ ní ti Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

12 Ní ye'n'e tiempo mii'n nguaan 'díinu yā nca'a vi'i yā chí 'cáá'n'nú'n yā 'ii'n'yā'n. Ní 'íicú chiidá yā ní ca'a yā daiya yā. Ní daiya yā ní ca'a yā chiidá yā ndúúcu chεεcú yā ní 'caa'n'nú'n yā 'ii'n'yā'n.

13 Nducyáácá 'ii'n'yā'n nguéé cunee yiinu yā chi ndís'tiī diī'n nī ntiī'nyu'n caavā 'úu. Naati 'ii'n'yā'n chi cuchéé yā ní 'aama canéé yā ndúúcu chi i'teenu yā ye'n'e Ndyuūs ndíi tiempo chí 'cuūvi yā ní nguá'n'ai yā.

14 Taachí ndís'tiī 'āa snaa'n nī dendu'ū chí 'túúcā chí sa'n'ā profeta Daniel dinguú'n yā na libro ye'n'e Ndyuūs tiempo chí chó'ōo tuu'mi ní 'ii'n'yā'n chí snéé yā na yá'n'āa Judea canéé chí ca'n'á yā caanu yā ná yiīcu n'gεεε. ('Ii'n'yā'n chí 'cueēn chuū canéé chí cuuvi deenú yā ye'n'e chuū.)

15 Nguuvi mii'n ní ndúúti chí 'áámá 'ii'n'yā'n canduú yā tiī'n va'āi ní nguéé cuuvi núu'n nch'ee'n yā ní ndaa yā va'ai ní tun'dáa yā dendu'ū ye'n'e yā.

16 Ní ndúúti chí 'áámá 'ii'n'yā'n canéé yā na campo, ní nguéé cuuvi núu ndaa yā va'ai ye'n'e yā ní nta'a yā cotón ye'n'e yā.

17 De'ε chúúcā ya'n'ai ye'n'e n'daataá chí v'éé daiya tá chεεti tá ndúúcu n'daataá chí ngiicu dacuá'āa ye'n'e tá nguuvi chí cáanu yā.

18 Ndís'tiī, caaca nī Ndyuūs chí nguéé chó'ōo chuū tiempo chí 'iiche.

19 Ti nguuvi mii'n ní nééné 'cueenu 'ii'n'yā'n cuuvi tan'dúúcā chí mar 'áámá vmné'n'ēe 'āa cuéé cuuvi 'túúcā ndíi taachí Ndyuūs din'dái yā í'n'yee'di. 'Āa ntéé ndúú cuayiivi ra chí snaa'n yā dendu'ū chí 'túúcā.

20 Ndúúti chí Señor mii'n nguéé nadidúú'vi yā tiempo mii'n mar 'áámá 'ii'n'yā'n nguéé nngua'n'ai yā. Naati ndíi nadidúú'vi yā cáavā 'ii'n'yā'n chí ye'n'é yā ti 'ii'n'yā'n mii'n Señor ndεεve yā.

21 Tuu'mi ní ndúúti chí 'áámá 'ii'n'yā'n caa'n'ma'n yā cuuvi yā ndís'tiī: Cuín'díichí nī, 'íngaā Cristo mii'n, o cuín'díichí nī, mii'n canee Cristo mii'ya, nguéé cu'téenu nī 'ii'n'yā'n mii'n.

22 Ti ndaa 'ii'n'yā'n chí cristos chí falsos yā ndúúcu 'ii'n'yā'n chí profetas chí falsos yā. Ní diī'n yā señales ndúúcu vaadi n'giinu. Ní 'íicú cuuvi cannche'éi yā 'ii'n'yā'n, ndíi 'ii'n'yā'n chí Ndyuūs ndεεve yā ndúúti chí chuū cuuvi diī'n yā.

23 Naati ndís'tiī ní 'cuεεtinéé yaa'n nī. Nga'n'á ngii ndís'tiī tanducué'n'e chuū 'náá'n chí 'āa cuéé ndaa.

Táácā ndáá Sa'n'a chí Daiya Ndyuūs (Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36)

24 Cho'ōo chúu ní nguuvi mii'n chí 'cueenu nī cuuvi, 'yá'n'āa mii'n ní cúuvi maā'i'n ní 'iīyū mii'n ní 'āa ntéé cuuvi dεεve.

25 'Ii'nyu'n mii'n ní cun'dáa ye'n'e nanguuvi ní nducué'n'e chí v'éé nanguuvi ní nu'n'u.

26 Tuu'mi ní snaa'n yā Sa'n'ā chí Daiya Ndyuūs chí ndaa sa nguaan meē'n ndúúcu poder ye'n'e sa chí ch'εεε taavi ní ndεεv'e n'dai ngii n'gai maā'n sa.

27 Tuu'mi ní Ndyuūs dicho'ó yā ángeles ye'n'e yā chí nadidáámá 'ii'n'yā'n ye'n'é yā chí Ndyuūs ndεεve yā ye'n'e núu'mán' í'n'yee'di, ndii na yá'n'āa nducué'n'e n'dai ye'n'e yá'n'āa ndúúcu ndii na nducue'n'e nanguuvi.

28 Maa'n ní 'cueén nī ye'n'e ejemplo ye'n'e n'guíidii yaa'n nguuvi: Taachí inguaan'nu duū'nē n'gaiyāá ní ican'daā tá'āa, 'āa déénu nī chí 'āa cuchii tiempo yaā'n.

29 'Túúcā ntúū taachi snaa'n ndís'tiī chí cuuvi dendú'ū chí 'túúcā, 'āa deenú nī chí 'āa snee'n nii'nu'n tiempo chí ndaa Sa'n'ā chí Daiya Ndyuūs. Ní 'āa nééné nii'nuú'n cánee tiempo 'cūu.

³⁰ Cuaacu ní'nyú'ngan'á ngii ndís'tiī: 'Ii'nyā'n s'een chi snée yā maa'n 'āā cuéé 'cuūví yā ne'e chi 'āā cuéé cuuvi tanducuén'ē chuū.

³¹ Nánguūvi ndúúcu ná yá'āa 'cūū ní chó'ōo, naati nduudu ye'n'é nguéé cho'óo.

³² Naati ye'n'é nguūvi mii'n ndúúcu hora mii'n nguéé véé mar 'áámá 'ii'nyā'n chi deenu ye'n'é. Ndíi nguéé ndúú ángeles, ye'n'e va'ai cheeti nguūvi ndíi nguéé ndúú Sán'ā chi Daiya Dendyuūs deenu yā ye'n'é. Dámaā'n Chiida yú chi canée yā na va'ai cheeti nguūvi deenu yā.

³³ Chii' chí ndís'tiī ní 'cuéetinéé yaa'n nī. Dicuéénaa'n nī ní caa'n'ma'ngua'á nī, ti nguéé déenu nī tíi cua'n'ā ndaa hora mii'n.

³⁴ Ejemplo chuū tan'dúúca 'áámá 'ii'nyā'n chí ca'n'a yā ya'n'ai. Taachi 'āā cuéé can'dáa yā na vaacu yā, ca'n'a yā chii yā mozos ye'n'é yā chí ca'a yā ntiin'nyu'n 'áámá 'áámá mozo ye'n'é sa. Ní cuuvi yā sa'n'ā chí idiī'n cuidado ye'n'e cheendi va'āi mii'n chi cunée yaa'n sa. Ní cue'n'e yā.

³⁵ Maa'n ní ndís'tiī 'cuéetinéé yaá'n nī, ti nguéé déenu nī tíi cua'n'ā ndaa dueño ye'n'e va'āi mii'n. Nguéé déenu nī nduuti chi ndaa yā n'gaa'n, o yaa'n cheete, o taachi 'cuaí tú'u, o cuaa'n na nguéetiyaan.

³⁶ 'Áá tíi dácanaa'n ndaa yā ní ndaāca yā ndís'tiī chí styaadu nī.

³⁷ Chii' chí nga'n'á ngii ndís'tiī, ní ngii nducyaaca 'ii'nyā'n: 'Cuéetinéé yaá'n yā.

14

Sa'n'ā s'ee'n nadacádiinū'n sa taacā cuta'a sa Jesús

(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Ná 'uūvī nguūví ní cuuvā 'viicu ye'n'e pascua chi 'viicu ye'n'é pan chi nguéé levadura ye'n'é. Chiiduū n'geete ndúúcu maestros ye'n'e ley 'nuú'n yā taacā chi cuuvi canche'éi yā Jesús ní cuta'á yā 'ii'nyā'n ní 'caa'n'nú'n yā 'yā.

² Naati ca'n'a yā: Nguéé dii'n yú nguūvi 'viicu tí 'ii'nyā'n ye'n'e yáā'n Jerusalén mii'n didá'n'a yā ní dii'n yā vaadī 'caa'va ndúúcu nús'uu.

'Áámá n'daataá n'gīi tá aceite na cuerpo ye'n'e Jesús

(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ Jesús canee yā na yáā'n Betania na vaacu Simón chi canée sá ndúúcu ca'ai chi nguūvi lepra chi in'duuti cuerpo ye'n'é sa. Taachi Jesús mii'n véé yā na mesa, ndaā 'áámá n'daataá nanáā'n yā. Tá'n'ā mii'n ní ndēē tá 'áámá frasco ye'n'e alabastro ndiituū ndúúcu aceite perfume ye'n'e nardo chí ndēēve ngeen ní neenē ya'ai chí'vē. Ní 'cuū'n tá frasco mii'n ní ch'eendāá tá aceite mii'n na tíi'n Señor Jesús mii'n.

⁴ N'duūvi discipulos chi snée yā mii'n nduūvi táā'n yā ní ca'n'a yā nguāā'n maa'n yā: ¿De'ē cuuví chí chingéen ta aceite 'cūū?

⁵ Ti cuuvi n'diicui yú ní ngo'o 'iinū ciento caadi ní cuuvi ca'a yú 'ii'nyā'n chi nguéé ye'n'e yā. Ní nduūvi taā'n yā ndúúcu tá.

⁶ Naati Jesús mii'n ní ca'n'a yā: 'Áā canee ra tá. Nguéé yaa'vi ní tá'n'ā. ¿De'ē cúví chí yaa'vi ní tá'n'ā? Tá 'tíi ní n'daāca idiī'n tá nduucú.

⁷ 'Ii'nyā'n chi nguéé ye'n'e yā ní 'aama ca canée yā ndúúcu nī. Ní ndís'tiī ní cuuvi din'daacā nī nduucú yā taachi ne'n'e nī; naati 'úu nguéé 'aama cunee ndúúcu nī.

⁸ Tá 'cūū ní dii'n tá tan'dúúca chí ch'ii tá perfume cuerpo ye'n'é maa'n chí 'āā cuéé 'cuūví, 'tíicā dii'n tá. Ní 'āā nnee 'cuūi ta chuū 'úu taachi 'āā cuéé 'cuéechí.

9 Cuaacu ní'nyú'n nga'ná ngí ndís'ti: 'Āā tíí nūu'n chí 'ii'yā'n caa'n'mán yā nduudu ngai ye'n'é ye'n'ē chí nangua'n'ai 'ii'yā'n na núú'mán í'n'yee'n'dī caa'n'ma'ntuú'n yā chí dīn' n'daataa 'cūū ní n'gaacú yā ye'n'é tá.

Judas Iscariote nca'a sa Jesús

(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

10 Tuu'mi ní Judas Iscariote, 'áámá chéé 'ii'yā'n naachi ndiichuuvi discípulos, che'n'e sá nanáá'n chiiduú n'gēete. Ní nga'n'a sa táacā chí cuuvi nca'a sa Jesús mii'n ná ta'a 'ii'yā'n s'ee'n.

11 Taachí 'ii'yā'n s'ee'n ch'iindiveén yā chuū, neené yeenú yā, ní ca'n'a yā chí ca'a yā tuumí Judas mii'n cáávā chuū. Judas ní in'nuu'n sa de'ē hora chí nca'a sa 'ii'yā'n s'ee'n Jesús mii'n.

Naachí che'e nguiñū ye'n'e Señor Jesús mii'n

(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; I Co. 11.23-26)

12 Ndaā nguuví vmnáá'n vmnaa'n ye'n'e 'viicu chí che'é yā pan chí nguéé levadura ye'n'ē, 'viicu taachi n'gii'nú'n yā 'iiti cuūchí ye'n'e pascua mii'n. Ní discípulos ye'n'e Jesús mii'n ntinguuneé'n yā Jesús: ¿Tíí ne'n'e dí chí ca'n'a 'nū in'nuú'n 'nū chí che'e nguiñū yú ye'n'e 'viicu pascua?

13 Tuu'mi ní Jesús dicho'ó yā na 'uūvī discípulos ye'n'e yā, ní ca'n'a yā chí yā 'ii'yā'n: Ndís'tií cue'n'é nī yāā'n Jerusalén. Mii'n ní ndaacá nī 'áámá sán'a chí ndéé sa 'áámá 'cuuti cuéé nuū'nī'n. Can'dáa nī sa'n'í.

14 Naachí ndaa sa va'ai mii'n, ní cuuví nī sán'a chí ye'n'ē va'ai mii'n: Maestro ye'n'e yú nga'n'a yā 'tíicā: ¿Tíí canéé cuarto naachi che'e nguiñū ye'n'e pascua ndúúcu discípulos ye'n'é?

15 Tuu'mi ní chí'n'í yā 'áámá cuarto ch'ēete ná ndiichi ndii 'úúví piso mii'n chí 'áá véé yaā'n. Mii'n ní in'nuú'n nī chí che'e yú.

16 Discípulos cue'n'e yā ní ndaa yā ná yāā'n Jerusalén mii'n ní ndaacā yā tanducué'n'ē tan'duucá chí Jesús nga'n'a yā. Ní 'ii'yā'n s'ee'n in'nuú'n yā chí che'e nguiñū yā ye'n'e 'viicu ye'n'e pascua mii'n.

17 Taachí 'āā chíi chíñū mí'n ndaa Jesús ndúúcu ndiichuuvi discípulos ye'n'e yā.

18 Taachí véete yā na mesa mii'n chí che'e yā Jesús ca'n'a yā chí yā 'ii'yā'n s'ee'n: Cuaacu ní'nyú'n nga'ná ngí ndís'tií, chí 'áámá chéé ndís'tií chí nge'é nī nducú díí'n nī entregar 'úú.

19 Tuu'mi ní discípulos ní s'nee ndaachi núú'n yā ní tuca'a yā tiinguuné'n yā Jesús ca'áámá ca'áámá yā: ¿'Áá 'úú? Ní táámá yā nga'n'a ntúu'n yā: ¿'Áá 'úú rá?

20 Jesús nan'guεεcúta'n'a yā: 'Áámá cheε naachi ndiichúví chí dí'caāndá yā pan ye'n'é yā na cú'ú 'cūū nduucú ca'n'a yā díi'n yā 'tíicā.

21 Cuaacu, chí Sa'n'a chí Daiya Dendyuūs ca'n'a sa 'cuenú sa cuuvi tan'dúúca chí nga'n'a ye'n'é yā naachi canéé nguū'n na libro ye'n'é Ndyuūs. De'ε chúúca ya'ai ye'n'e sa'n'a chí nca'a sa 'úú chí Sa'n'a chí Daiya Ndyuūs. N'dáác ca ye'n'é sa ndúúti chí nguεε ch'iindiyaā'n sa.

22 Taachí véete yā nge'e yā, tuu'mi ní Jesús sta'a yā pan, ní nca'a yā gracias Ndyuūs cáávā pan mii'n. Ní n'deé yā pan ní ca'a yā discípulos. Ní ca'n'a yā: Che'é nī pan caati tan'dúúca cuerpo ye'n'é 'tíicā.

23 Ní Jesús sta'a yā taza ndúúcu nuū'nī'n ye'n'e uvas. Ní taachi nca'a yā gracias Ndyuūs, ca'a yā discípulos ye'n'é yā. Ní ca'n'a yā. Nducyaaca ndís'tií cú'ú nī nuū'nī'n uvas ye'n'e taza 'cūū.

24 Ní caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Nuūⁿnīⁿ uvas miiⁿ tan'dúú^{cá} yuūⁿ yeⁿ'é, ní yeⁿ'é 'áámá compromiso chi ngai yeⁿ'é. Yuūⁿ yeⁿ'é chí cungeeⁿ ní cáávā 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ.

25 Cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tiī, chí 'āā ntéé cu'ú nuūⁿ'nīⁿ yeⁿ'e uvas na in'yeeⁿ'dí 'cūū ndíi nguuvu chí cu'ú naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā.

Jesús ngaⁿ'a yā chi Pedro ní caaⁿ'maⁿ sa chi nguéé in'diichi sa Jesús

(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

26 Taachí ch'iinu chiita yā himno, chí canción yeⁿ'e Ndyuūs nan'dáa yā va'āī ní cueⁿ'é yā na yiicū chí nguuvu Olivos.

27 Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chii yā discípulos: Nducyaaca ndís'tiī cuuví 'cuinaáⁿ nī yeⁿ'é 'úú maaⁿ'nguuiⁿū caati ngaⁿ'a naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'túú^{cá}: 'Nuū^{cá}'ai yā 'caaⁿ'núⁿ yā saⁿ'ā chí idiīⁿ sa cuidado 'iiti cuū^{ch}í ní 'iiti cuū^{ch}í s'eeⁿ ní caⁿ'á 'muuⁿ caⁿ'á miiⁿ tī.

28 Taachi 'úú nduuchí yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, caⁿ'á vmnaaⁿ yeⁿ'é ndís'tiī na yáⁿ'āa Galilea.

29 Tuu'mi ní Pedro miiⁿ ní caⁿ'a sa chii sa 'iiⁿ'yāⁿ: 'Áará chí nducyaaca yā cuuví 'cuinaáⁿ yā, 'úú ní nguéé cuuví 'cuinaáⁿ.

30 Tuu'mi ní Jesús ní caⁿ'a yā chiya Pedro: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngii dii chí maaⁿ'nguuiⁿu taachi 'āā cuéé 'cuaī tusáⁿ'ā 'uū^ví cuuví, 'iinū cuuví cueeⁿ'dítu di ngaⁿ'a di yeⁿ'é 'úú chí nguéé in'diichi di 'úú.

31 Naati Pedro miiⁿ ní cheeⁿ'diitū caⁿ'a sa: 'Áará chí 'cuū^ví ndúú^cu nī, Maestro, nguéé ngaⁿ'á chí nguéé in'diichi N'diī. Ní nducyaaca discípulos ní 'tiicá ntúūⁿ caⁿ'a yā.

Jesús ngaⁿ'angua'á yā na jardín chi nguuvu Getsemani

(Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46)

32 Tuu'mi ní ndaá yā na 'áámá jardín chí nguuvu Getsemani, ní Jesús caⁿ'a yā chii yā discípulos yeⁿ'e yā: 'Cuεε^té nī 'muuⁿ, neⁿ'e chí 'úú caⁿ'á caaⁿ'māⁿ'ngua'á.

33 Ní Jesús candéε yā Pedro, ndúú^cū Jacobo, ndúú^cū Juan. Ní neeneⁿ nadicáⁿdiinuⁿ Jesús ní neéneⁿ s'neeⁿ ndaachí yiinú yā.

34 Ní caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Alma yeⁿ'é neeneⁿ ndaachi yiinú chí ya'āī chí 'cuū^ví. 'Áā snéé núúⁿ nī 'muuⁿ, ní nguéé 'cueeti yaadú yā.

35 Tuu'mi ní Jesús cueⁿ'e yā ta 'líⁿ cuááⁿ vmnaaⁿ, ní candiitín'dii yā na yáⁿ'āa ní caⁿ'angua'á yā ní caⁿ'a yā: N'diī Chiidá, ndúú^ti chí cuuví ní nguéé diīⁿ nī yeⁿ'e chí 'cueenú cuuví yeⁿ'e prueba 'cūū chí canéé chí cuuví hora chí cuchī.

36 Tuu'mi ní naachí caⁿ'angua'á yā ní caⁿ'a yā: N'diī Chiidá, n'diī cuuví diīⁿ nī tanducúⁿ'é. Ndinguáⁿ'ai nī 'úú yeⁿ'e chí 'cueenú cuuví prueba 'cūū. Naati nguéé cuuví tan'dúú^{cá} chí 'úú neⁿ'é, naati tan'dúú^{cá} chí n'diī neⁿ'e nī.

37 Tuu'mi ní ndaa ntúuⁿ yā naachi snee discípulos yeⁿ'é yā, ní ndaāca yā discípulos chí stiyaadú yā. Ní Jesús caⁿ'a yā chii yā Pedro miiⁿ: Díí Simón, ¿Áá cyaadu di? ¿'Áá nguéé ichεε^té dí canduuchi di mar 'áámá hora?

38 Ndís'tiī 'cueeti nduuchí nī ní caaⁿ'maⁿ'ngua'á nī ní nguéé diīⁿ nī nuuⁿ'ndi. Cuaacu níⁿ'nyúⁿ espíritu yeⁿ'e nī neⁿ'e diīⁿ n'daacáā, naati cuerpo yeⁿ'é nī ní 'āā duū^vā.

39 Tuu'mi ní Jesús cueⁿ'e ntúuⁿ yā ní ngaⁿ'angua'a yā, ní caⁿ'a ntúuⁿ yā tan'dúú^{cá} chí caⁿ'a yā vmnaaⁿ.

40 Ní nguεε^tcunéé yā ndaa ntúuⁿ yā naachi snéé discípulos, ní ndaaca ntúuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ stiyaadú yā. Ní 'āā ntéé ngii ichεε^té yā ndúú^cū yaaⁿ ti nduutináaⁿ yā chí yaaⁿ náaⁿ yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nguéé déenu yā chí n'guεε^tcútaⁿ'a yā.

41 Cueⁿé yā ndii chiiⁿ ndii 'íínú cuuvi, ní ngaⁿ'angua'á yā. Ní taachi ndaa yā naachi snee discípulos, caⁿ'a yā: Ndís'tií 'cuεεtiyaadú nī ní ntaavi'tuunúúⁿ nī. 'Āā tiinī cá. 'Āā ndaa hora chí 'iiⁿ'yāⁿ nca'a yā 'úú Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs na tá'ā saⁿ'ā s'eeⁿ chí dinuuⁿndi.

42 Nducueeⁿ ndís'tií ní cuⁿ'ū yú. 'Āā cuchiiⁿ niiⁿ'nuúⁿ saⁿ'ā chí nca'a 'úú.

*Chiichí yā Jesús ní candéε yā 'iiⁿ'yāⁿ preso
(Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)*

43 Naaⁿ chí Jesús indée yā ndaa Judas chí saⁿ'ā 'áámá yeⁿ'ē ndiichuuví discípulos. Ní ndaa sa ndúú^cú n'deeε n'dái 'iiⁿ'yāⁿ ndúú^cú machete 'uúwī lados 'caāiⁿ ndúú^cú yáⁿ'á. Chiiduú n'gεεε ndúú^cú maestros yeⁿ'e ley, ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú chí ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yaācū dichó'o yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

44 Judas miiⁿ chí nca'a sa Jesús 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, ní ca'a sa 'aama seña. Ní caⁿ'a sa 'túú^cā: 'Iiⁿ'yāⁿ chí 'úú chí'neeⁿ cheendí, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chíí. Cuta'á nī 'iiⁿ'yāⁿ ní candéε nī 'iiⁿ'yāⁿ ní din'daacá nī seguro 'iiⁿ'yāⁿ.

45 Taachí ndaa Judas nanááⁿ Jesús ní caⁿ'a sa: N'dií Maestro, Maestro. Ní 'neeⁿ cheendi sa 'iiⁿ'yāⁿ.

46 Tuu'mi ní sta'á yā Jesús ní candéε yā preso 'iiⁿ'yāⁿ.

47 Naati 'áámá chéé 'iiⁿ'yāⁿ chí sneé miiⁿ itun'dáa yā machete chí 'uuví lados 'caāiⁿ yeⁿ'e yā ní 'nuucá'ai yā mozo yeⁿ'e chiiduú ch'εεε ca ní ch'íica sa veēⁿ mozo miiⁿ.

48 Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chii yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿'Áá can'daa ndís'tií ndúú^cú machete chí 'uúwī lados 'caāiⁿ ndúú^cú yáⁿ'á chí cuta'á nī 'úú tan'dúú^c chí 'úú 'áámá duucu 'úú?

49 Nguuvi nguuví caneeⁿ na yāacū templo miiⁿ nguaaⁿ ndís'tií chí ngi'cueéⁿ ní ndís'tií ní nguεε sta'á nī 'úú. Chúú canéé chí cuuvi ní cuuvi cunnuú ca'á naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs.

50 Tuu'mi ní nducyaaca discípulos s'néⁿ yā Jesús miiⁿ dámaáⁿ yā ní cheenu yā.

Saⁿ'ā 'díí chí cueⁿ'e ngéénú

51 Naati 'áámá saⁿ'ā 'dííⁿ ndaa sa ní cueⁿ'e sa ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ndεεcu sa 'áámá n'dyáⁿ'ā sámana. 'Áámá yā sta'á yā saⁿ'a 'díí miiⁿ.

52 Naati saⁿ'ā 'dííⁿ miiⁿ ní s'neeⁿ sa sámana ní cueⁿ'e sa dácaa yuú^cú sa.

*Jesús nanááⁿ 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē chí n'gεεε ca yeⁿ'e yaācū
(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)*

53 Tuu'mi ní candéε yā Jesús miiⁿ nanááⁿ chiiduú ch'εεε ca. Ní miiⁿ nduuvidaamá yā nducyaaca chiiduú n'gεεε ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú chí ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yaācū ndúú^cú maestros yeⁿ'e ley.

54 Pedro miiⁿ ní cueⁿ'e yaⁿ'ai sa n'dáa sa Jesús miiⁿ. Ní ndaa sa ndii chuva'āi yeⁿ'e va'ai chiiduú ch'εεε ca ní ch'íindí sa ndúú^cú policías ní in'taavi cuutú sa dáámá ndúú^cú yā ti miiⁿ ní ngiichi yaⁿ'ā yeⁿ'e yā.

55 Chiiduú n'gεεε ndúú^cú nducyaaca yā chí nduuvidaama in'nuúⁿ yā 'áámá prueba contra yeⁿ'e Jesús miiⁿ chí dííⁿ yā condenar Jesús chí 'caaⁿ'núⁿ yā Jesús; naati nguéé ndaaca yā.

56 Neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yā nduudu yaadi yeⁿ'e Jesús miiⁿ naati mar 'áámá yā nguéé dáámá ngaⁿ'a yā.

57 N'duuví yā ní ncueeⁿ yā ní caⁿ'a yā nduudu yaadi, ní caⁿ'a yā:

⁵⁸ Nús'uu ní ch'iindiveén 'nū chí Jesús ca'n'a yā 'túúca: 'Úú ní nadituūví yáacu 'cūú chí sa'n'ā ye'n'e i'n'yee'dí 'cūú din'dái sa. Ní cheeti 'iinū nguuvi nadin'dái taama chí nguée sa'n'ā i'n'yee'dí 'cūú din'dái sa.

⁵⁹ Naati nguée nduuvídáámá nduudu yā ye'n'e chí nga'n'a yā.

⁶⁰ Tuu'mi ní chiiduú ch'εεε ca chí nga'n'a ntiinyu'n ye'n'e tanán'ā chiidūu, nducuee'n yā nguaan nducyáácá 'ii'n'yā'n s'ee'n ní ntinguunee'n yā Jesús mii'n: ¿'Áá nguée de'ē vee nan'guεεcúta'n'a ní? ¿De'ē chí nga'n'á yā ye'n'e ní? ¿De'ē nga'n'a ní maá'n ní ye'n'e ní?

⁶¹ Jesús mii'n 'āā ntée ca'n'a yā. Ní nguée n'guéeécúta'n'a yā ye'n'e mar 'áámá. Chiiduú ch'εεε ca mii'n ntinguunéén ntúu'n yā Jesús, ní ca'n'a yā: ¿'Áá dii Cristo, Daiya Dendyuūs chí n'dai taavi?

⁶² Jesús ca'n'a yā chí yā 'ii'n'yā'n s'ee'n: 'Tíicā 'úú. Ndis'tií ní ca'n'a ní snaa'n ní Sa'n'ā chí Daiya Dendyuūs chí 'cuūndí sa lado ye'n'e honor ye'n'e Ndyuūs chí véé tanducuee'n'e poder ye'n'e yā. Ní ndaa sa nguaan meéén ye'n'e nanguuvi.

⁶³ Tuu'mi ní chiiduú ch'εεε ca chíín'cuū'n sa catecai sa, ní ca'n'ā sa: ¿De'ē ca dii'n yú testigos chí n'nuu'n yú?

⁶⁴ 'Áā ch'iindiveén ní dendu'ū chí nga'n'ā sa contra Ndyuūs. ¿Táácā tuumi-cadíínuu'n ní? Nducyaaca 'ii'n'yā'n nga'n'a yā chí condenado Jesús chí 'cuuvi yā.

⁶⁵ Tuu'mi ní n'duuví yā ní ca'a nee daí'n yā Jesús ní n'gaadí yā nduutináa'n yā ndúúcu tíínūu'n. Ní policías ndúúcu ta'á yā ch'e'n'e yā naa'n Jesús. Ní ca'n'a yā: Caa'n'ma' dí ¿du'ū ch'e'n'e dii?

*Pedro mii'n ní nga'n'ā sa chí nguée n'diichi sá Jesús
(Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-29)*

⁶⁶ Pedro mii'n ní canee sa chuva'ai cuaa'n ndiyyā. Ní ndaā 'áámá n'daataa chí dii'n mandado ye'n'e chiiduú ch'εεε ca nanáán Pedro mii'n.

⁶⁷ Ní n'diichi tá chí in'taavi cúutu sa na ya'n'ā. Ní cānee tán'ā mii'n ní ch'iinu tá Pedro. Tuu'mi ní ca'n'a tá: Dii ntúū'n dí canee dí ndúúcu Jesús ye'n'e yāá'n Nazaret.

⁶⁸ Naati Pedro mii'n chee'ndiit'ū sa, ní ca'n'ā sa: 'Úú ní nguée in'diichí 'ii'n'yā'n, ndí nguée deenú chí nga'n'ā di. Ní can'dáa sa cuaa'n chuva'āi naachi indaa yā. Tuu'mi ní 'cai tusá'n'ā.

⁶⁹ Tá'n'ā chí idii'n mandado mii'n chíínú ntuū'n ta sán'ā, ní ca'n'a tá chí tá 'ii'n'yā'n chí snée yā mii'n: Sá'n'a 'cūú 'áámá chée sa'n'ā chí cachiica ndúúcu Jesús.

⁷⁰ Naati Pedro mii'n ní nguεεcunée sa chee'diitu sa. Cuayiivi mii'n ní 'ii'n'yā'n chí snée yā mii'n ní ca'n'a ntúu'n yā Pedro: Cuaacu chí dii ní dáámá chí cachiica dí ndúúcu Jesús ti dii ní ye'n'e yá'n'ā Galilea, ní nduudu ye'n'e di tan'dúúca 'ii'n'yā'n s'ee'n.

⁷¹ Tuu'mi ní Pedro mii'n ní 'caa'va sa, ní cunncaā ca'n'ā sa. Ní 'cái sa "por Ndyuūs": Nguée n'diichí 'ii'n'yā'n 'cūú.

⁷² Tuu'mi ní túsana'ā mii'n 'cai ntúu'n tí ndii 'úúví cuuvi. Ní Pedro mii'n ní n'gaacu sa chí Jesús ca'n'a yā chí yā sa'n'ā: 'Naa' chí 'āā cuée 'cuai túsana'ā 'uūví cuuvi, 'āā 'íínú cuuvi chee'ndiitu dí chí nga'n'a di chí nguée n'diichi dí 'úú. Taachi nádicadíínuu'n sa chuú, ní cheécū sa.

15

*Jesús nanáán Pilato
(Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38)*

¹ Taachí chideεεve, chiiduú n'geeté ní nduuvi daamá yā ndúúcu 'ii'n'yā'n ndiicū chí nga'n'a ntiinyu'n ye'n'e yaácū, ndúúcu maestros ye'n'e ley, ndúúcu

nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ n'gεεε. Ní ndεē chiichí yā Jesús ní candéε yā 'iiⁿ'yāⁿ nanááⁿ gobernador Pilato.

² Tuu'mi ní Pilato miiⁿ intiinguuneeⁿ yā Jesús: ¿'Áá díí Rey yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chi judíos? Ní Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā: N'diī ngaⁿ'a cuaacú nī ti 'túicā.

³ Chiiduú n'gεεε ní neenē n'deeē nááⁿ chi ngaⁿ'á yā contra yeⁿ'e Jesús naati Jesús nguéeⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā yeⁿ'ē mar 'áámá.

⁴ Tuu'mi ní Pilato miiⁿ ní nan'guεεcunée yā ntiinguunéeⁿ yā Jesús miiⁿ: ¿'Áá nguéeⁿ de'ē vεε nán'guεεcútaⁿ'á nī? 'Cuin'díichí nī yeⁿ'ē tanducue^m'ē chí nguéeⁿ n'daacā ngaⁿ'á yā yeⁿ'e nī.

⁵ Naati Jesús miiⁿ ní nguéeⁿ de'ē vεε nan'guεεcútaⁿ'á yā. Chííⁿ chí Pilato miiⁿ cheⁿ'e yiinú yā ní nguéeⁿ déenu yā de'ē nadicádíinuⁿ yā.

Pilato caⁿ'a yā chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ candéε yā Jesús chí 'caⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ (Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

⁶ Canéeⁿ 'áámá costumbre yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chí n'dεεchi yā 'áámá saⁿ'ā chí canuuⁿ vácūⁿ nguuví 'viicú yeⁿ'e pascua. 'Áámá saⁿ'ā chí preso sa chí 'iiⁿ'yāⁿ Israel neⁿ'e yā, 'túicā canee chí diiⁿ Pilato miiⁿ.

⁷ Ní canuuⁿ 'áámá saⁿ'ā vácūⁿ chí nguuví Barrabás ndúúⁿ ta n'duuví saⁿ'ā chí 'niiⁿ'nuⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ taachi 'áā diiⁿ caandá yā contra gobierno miiⁿ.

⁸ Ní 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ní ndaa yā nanááⁿ Pilato miiⁿ, ní chiica yā chí Pilato ní dííⁿ yā tan'dúúⁿ costumbre yeⁿ'e yā.

⁹ Ní Pilato miiⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā: ¿'Áá neⁿ'e nī chí n'dεēchí Rey yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ Israel?

¹⁰ Tí Pilato miiⁿ deenu yā chí chiiduú n'gεεε ncaⁿ'á yā Jesús miiⁿ cáávā vaadi nguéeⁿ.

¹¹ Naati chiiduú n'gεεε chinuú yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Jerusalén chí caaca yā Barrabás ti n'dáacā chí n'dεεchi yā saⁿ'ā chí nguuví Barrabás.

¹² Tuu'mi ní Pilato miiⁿ intiinguunéeⁿ yā: ¿De'é neⁿ'e nī chí dííⁿ ndúúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ndís'tiī ngaⁿ'a nī Rey yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel?

¹³ 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nan'guεεcútaⁿ'a yā ní 'cai yiicú yā: Cu'neeⁿnga'á nī 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁴ Pilato miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ē chí nguéeⁿ n'daacā ndííⁿ sáⁿ'a 'cūú? Naati 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nan'guεεcunée yā 'cai yā: Cu'neeⁿnga'á nī 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁵ Tuu'mi ní Pilato miiⁿ chí nguéeⁿ neⁿ'e yā chí nduuví táaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yā, n'dεεchi sá Barrabás miiⁿ. Cuayiivi ní caⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ sa chí 'cueⁿ'é yā Jesús miiⁿ. Ch'iinu ch'en'é yā Jesús miiⁿ ní ncaⁿ'a sa Jesús miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí cu'neéⁿnga'á yā.

¹⁶ Tuu'mi ní soldados romanos candéε sa Jesús vaacuyáāⁿ na cuarto yeⁿ'e palacio miiⁿ chí nguuví Pretorio, ní yaa'ví yā tanáⁿ'ā soldados ní nduuví-daamá yā miiⁿ.

¹⁷ Ní s'nuúⁿ yā catecai morado cuá'āa Jesús miiⁿ. Ní s'nuúⁿ yā tiíⁿ Jesús miiⁿ 'áámá corona chí ndeenyú ndúúⁿ yaaⁿ.

¹⁸ Tuu'mi ní tucá'a yā 'cai yā: Cunduuchi nī n'diī, Rey yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel.

¹⁹ Ní ch'en'é yā tííⁿ yā ndúúⁿ 'áámá taaⁿ nduu. Ní ca'a nee dáíⁿ yā Jesús ní nchiitíi'yá yā nanáaⁿ yā, ní dííⁿ yā honrar 'iiⁿ'yāⁿ.

²⁰ Ch'iinu ch'iⁿ'nyuⁿ'néⁿ yā yeⁿ'e Jesús 'túica, ndíví yā catecai chí morada ní 'nuuⁿ 'nuūⁿ ntúuⁿ yā catecai maáⁿ yā. Cuayiivi tun'dáa yā Jesús ní s'neeⁿnga'á yā 'iiⁿ'yāⁿ.

*S'nééⁿnga'á yā Jesús**(Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)*

21 'Áámá saⁿá yeⁿe yáⁿāa Cirene chi nguuvi sa Simón, chí chiidá Alejandro ndúúcu Rufo, ndáa sa cheⁿe sa cuεeti. Taachi cho'o sa cyúúni miiⁿ, soldados a fuerza di'cuítu yā saⁿá chi candεε sa cruz yeⁿe Jesús miiⁿ.

22 Ní candεε yā Jesús 'áámá lado yeⁿe yáāⁿ Jerusalén na lugar chí nguuvi Gólgota chí neⁿe caaⁿmaⁿ nduudu yeⁿe yú, Lugar ní 'Iini Nga'ai Tíiⁿ.

23 Ní ca'á yā chí chí'i Jesús vino chí staⁿa yā ndúúcu yaatā yaāa chí nguuvi mirra, naati Jesús nguéé chí'i yā.

24 Tuuⁿmi ní chí'neeⁿnga'á yā Jesús. Ní soldados ní tun'dáa yā suertes yeⁿ'é yā ndúúcu na catecai Jesús miiⁿ, ní n'diichi yā cheε chí candεε 'aama 'aama yā.

25 N'gεεcú nuuⁿ yeⁿ'e ngeetiⁿyaⁿ miiⁿ taachi s'neeⁿnga'á yā 'iiⁿyāⁿ.

26 Ní s'nééⁿ yā 'áámá letrero na tíiⁿ cruz yeⁿe Jesús miiⁿ. Ní letra chí cánéé nguūⁿ na tabla miiⁿ ní ngaⁿá yeⁿe nuūⁿndi yeⁿe yā. Ní cánéé nguūⁿ chuū: Rey yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel.

27 Dáámá ndúúcu Jesús s'neeⁿnga'á yā 'uūvi sáⁿá chí duucu. 'Áámá ní lado tá cuaacú yā táámá ní lado ta 'cueé yā.

28 'Tíicā ní chí cuaacu naachi cánéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā: Chídídúché yā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí véé nuuⁿndi yeⁿ'e yā.

29 'Iiⁿyāⁿ chí ngo'ó yā nanááⁿ cruz miiⁿ cunncaá ngaⁿa yā yeⁿ'é Jesús. Idi'núⁿu yā tíiⁿ yā ní cunncaá n'dai cheendi yā ní ngaⁿa yā: Díí chí ndiituūⁿ'ví di yaācú ní nadacueéⁿ di cheeti 'iīnū nguuvi,

30 nadanguáⁿāi maāⁿ di. Dii ní nch'eeⁿ di na cruz.

31 'Tiicá ntūⁿ chíiduú n'gεεtε ndúúcu maestros yeⁿ'e ley duuchinéeⁿ yā Jesús. Ní ngaⁿa yā nguaaⁿ maāⁿ yā: 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ nadinguáⁿ'ai yā táámá 'iiⁿyāⁿ naati maaⁿ ní nguéé ngí nadinguáⁿ'ai yā maāⁿ yā 'iiⁿyāⁿ.

32 Ndúúti chí 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí Cristo miiⁿ snaaⁿ yú 'iiⁿyāⁿ nch'éeⁿ yā na cruz maaⁿ. Tuuⁿmi ní cu'téenu yú. Ní ndíí 'iiⁿyāⁿ chí ca'neeⁿnga'á yā daama ndúúcu Jesús miiⁿ ní cunncaá ngaⁿa yā yeⁿ'e yā.

*Jesús ch'ii yā**(Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)*

33 Taachi chíi maⁿa nguuvi miiⁿ chí maāⁿ núúⁿmáⁿ íⁿyeⁿndi ndii ná n'gεεcu 'iīnú chíiⁿū.

34 'Áā táanduū n'gεεcu 'iinu Jesús miiⁿ ní 'cai yiicú yā: Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? (chí neⁿe caaⁿmaⁿ nduudu yeⁿ'é yú: N'díí Ndyuūs yeⁿ'é, n'díí Ndyuūs yeⁿ'é, ¿de'ε cuuvi chí s'néé ní maaⁿ 'úú dámaáⁿ?)

35 N'dúú'ví 'iiⁿyāⁿ chí snee yā miiⁿ ní ch'iindiveéⁿ yā ní caⁿa yā: 'Caandiveéⁿ ní, n'gai yā yeⁿ'e profeta Elías miiⁿ.

36 Ní ndāa 'áámá soldado ngeenu yā ní taachi chíitu 'áámá esponja yeⁿ'e vinagre s'nééⁿ yā esponja miiⁿ na 'áámá ndúú ní ca'a yā chí chí'i Jesús. Ní caⁿa yā: 'Áā canee rá yā. N'diichi yú nduuti chí 'áá chíi profeta Elías miiⁿ ní ndich'eēⁿ sa 'iiⁿyāⁿ.

37 Tuuⁿmi ní Jesús 'cai yiicú yā ní ch'ii.

38 Ní cortinas yeⁿ'e yaācú templo chíi 'uuvi taāⁿ, steēⁿ naavtáⁿā ndíí cuááⁿ 'niiⁿnúⁿ ndíí cuááⁿ ndiiyā.

39 Ní 'áámá saⁿá romano chí ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é cien soldados chééndii sa nanááⁿ Jesús miiⁿ. Taachi n'diichi sa ní ch'iindiveéⁿ sa taacá 'cai Jesús ní

taacá ch'i'í yā, soldado miiⁿ ní caⁿ'a sa: Cuaacu nííⁿnyúⁿ chí sáⁿ'a 'cūú ní Dáiyá Dendyuūs saⁿ'ā.

⁴⁰ Snée ntúūⁿ n'duuvu n'daataá n'giinu yaⁿ'ai tá. Ní ndúú^cú n'daata s'éeⁿ miiⁿ canee ta María yeⁿ'e yāⁿ Magdala, ndúú^cú tá María chí ch'εε^cuú José ndúú^cú Jacobo chí nguuvu Menor, ndúú^cú n'daataá chí nguuvu Salomé.

⁴¹ N'daata s'éeⁿ ní can'dáa yā Jesús miiⁿ ní dichíⁱve yā Jesús taachi cachiicá yā yáⁿ'āa Galilea. Ní neené 'yaaⁿ ca n'daataá snée yā miiⁿ, n'daataá chí ngaⁿ'a yā daama ndúú^cú Jesús miiⁿ na yāⁿ Jerusalén.

Ch'iichí yā cuerpo yeⁿ'e Jesús miiⁿ
(Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁴² Taachí chiinū nguuvu miiⁿ chí viernes chí ch'iindiyaáⁿ yā cáávā 'viicu pascua miiⁿ nguuvu chí cuuvi deε^vε nguuvu chí ntaavi'tuunúúⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ,

⁴³ ndaá José yeⁿ'e yāⁿ Arimatea. Saⁿ'ā miiⁿ ní saⁿ'a ch'εε^te yeⁿ'e Junta Ch'εε^te yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel. Ní cunee ngiinu sa nguuvu chí Ndyuūs ndaa yā ní ngaⁿ'a ntiíⁿnyuⁿ yā. Ní ndúú^cú valor ndaa sa nanáⁿ gobernador Pilato miiⁿ. Ní caⁿ'a sa Pilato miiⁿ chí nca^{'a} yā cuerpo yeⁿ'e Jesús.

⁴⁴ Pilato miiⁿ ní cueⁿ'e yiinú yā chí 'āá chí Jesús miiⁿ ní yaa^{'i} yā saⁿ'ā chí ngaⁿ'a ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e soldados chí cuchii sa nanáⁿ yā. Taachí ndaa sa ní 'iicu tiinguuneeⁿ yā saⁿ'ā: ¿'Áá cuaacu chí ch'i'í Jesús?

⁴⁵ Taachí soldado centurión miiⁿ ngaⁿ'a sa chí cuaacu, tuu^{'m}i ní Pilato miiⁿ ca^{'a} yā orden chí ca^{'a} sa cuerpo yeⁿ'e Jesús miiⁿ José miiⁿ.

⁴⁶ Cuayiivi ní José cái sa 'áámá sávana chí fina ní nadicheeⁿ sa cuerpo miiⁿ ní sta^{'a} sa ní ch'εε^cú sa cuerpo miiⁿ ná sávana miiⁿ. Ch'iinu maaⁿ ní s'nuūⁿ sa ch'εε^te 'áámá yáinyāⁿ ní nííⁿnuúⁿ canee 'áámá tuūu ch'εε^té. Ní s'nuúⁿ yā tuūu ch'εε^te cheendi yáinyāⁿ miiⁿ.

⁴⁷ Tá María Magdalena ndúú^cú María chí ch'εε^cuú José cueⁿ'é yā ní n'diichí yā naachí ch'εε^chi Jesús miiⁿ.

16

Jesús nduuchi yā yeⁿ'ē nguuaⁿ tináⁿ'ā
(Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Taachi chó'ōo sávido, nguuvu chí ntaavi'tuunúúⁿ yā, María yeⁿ'e yāⁿ Magdala, ndúú^cú María chí ch'εε^cuú Jacobo, ndúú^cú n'daata chí Salomé cai yā perfumes chí cuendái yā vmnááⁿ yeⁿ'ē cuerpo yeⁿ'ē Jesús miiⁿ ní cueⁿ'e yā.

² Neené tyaaⁿ yeⁿ'ē nguuvu vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'é ndεε^te chí domingo taachí can'dáá 'yáⁿ'ā n'daata s'eeⁿ ndaa yā na yáinyāⁿ miiⁿ.

³ Ní ngāⁿ'a yā nguááⁿ maáⁿ yā: ¿Du^{'u} ndivíi tuūu yeⁿ'ē yú taachí ndaa yú cheendi yáinyāⁿ?

⁴ Taachí ndaa yā, tuu^{'m}i ní n'diichí yā chí tuūu ch'εε^té n'dai miiⁿ 'āá ntée canée na lugar yeⁿ'ē.

⁵ Ní taachí ndaa yā ch'εε^ti yáinyāⁿ, miiⁿ n'diichí yā 'áámá saⁿ'ā 'dííⁿ vεε sa lado tá cuaácú ní canúúⁿ sá catecaí ch'éenūu sa ní cueⁿ'é. Ní n'daata s'eeⁿ dii'yá yā chíi.

⁶ Sáⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'a sa: Nguéé dii'yá ní cuuvi. Ndís'tií ní in'nuúⁿ ní cuerpo yeⁿ'e Jesús yeⁿ'e yāⁿ Nazaret, 'iiⁿ'yāⁿ chí iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ca'nééⁿnga^{'a} yā. Nááti 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní 'āá ndúú^chí yā yeⁿ'ē nguuaⁿ tináⁿ'ā ní nguéε yā 'muuⁿ. Cuin'diichí ní naachí canúúⁿ yā.

⁷ Ndís'tiī cuina'ná nī ní cuuvi nī discípułos ye'n'e yā, ndúúcu Pedro, chi Jesús mii'n ní ca'ná yā vmnáán ndís'tiī na yá'āa Galilea. Míín snaán nī 'ii'yān tan'dúúca chi Jesús ca'n'a yā chii yā ndís'tiī ndúúcu taná'nā 'ii'yān.

⁸ N'daata s'ee'n ní cuna'ná yā ngeenu yā ye'n'e na yáinyān, ti neenē cue'n'e yiinú yā ní yiinduuví yā. Nguéé de'ē vεε ca'ná yā chii yā mar 'áámá 'ii'yān, ti 'va'á yā.

Jesús che'enaán yā ye'n'e ta María Magdalena
(Jn. 20.11-18)

⁹ Taachí Jesús nduuchi yā chidεεvε nguuvi domingo chi nguuvi vmnáán vmnáan ye'n'e ndεētē mii'n, vmnáán vmnáan che'enaán yā nanáán María Magdalena, n'daataa chí nn'divií yā ndεēchē espíritus ye'n'e yáán'nguiniūu'n ye'n'e ta.

¹⁰ Tá'nā mii'n ní ca'n'a tá ní chii tá 'ii'yān chí chiicá yā ndúúcu Jesús mii'n. Ní ngeεcú 'ii'yān s'ee'n chí neenē ndaachii yiinu yā.

¹¹ Ní taachí 'ii'yān s'ee'n ch'iindiveén yā chí Jesús mii'n nduuchi yā ye'n'e nguuaa tiná'nā ní chí tá'nā mii'n n'diichi tá Jesús, nguéé s'teenú yā.

Jesús che'enaán yā ye'n'e 'uúvī discípułos yē'n'e yā
(Lc. 24.13-35)

¹² Cho'ōo chúu, ní Jesús che'enaán yā ye'n'e 'uuvi 'ii'yān chí cue'n'é yā na yúúní. Ní Jesús díín yā tan'dúúca chí ngeε déenu yā ye'n'e chí chó'ōo.

¹³ Ní cuayiivi 'ii'yān s'ee'n ní cuna'ná yā ní ca'n'a yā chii yā taná'nā discípułos. Tiicá ntúūn discípułos ní nguéé s'teenú yā.

Jesús idichó'o yā 'ii'yān apóstoles ye'n'e yā
(Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

¹⁴ Chii ch'ínū nguuvi domingo mii'n, ní Jesús che'enaán yā ye'n'e ndu'ū ndiicháámá discípułos yē'n'e yā, taachi 'ii'yān s'ee'n vεētē yā na mesa. Ní Jesús tuúvi iinú yā ndúúcu yā ti discípułos nguéé s'teenú yā ní cheεchi staava ye'n'é yā ti discípułos nguéé s'teenú yā 'ii'yān chí nga'n'a yā chí n'diichi yā Jesús chí 'āā nduuchi yā ye'n'e nguuaa tiná'nā.

¹⁵ Ní ca'n'a yā chii yā discípułos: Cué'n'e nī núú'mán naciún ye'n'e í'n'yee'dí ní caa'námán nī ndúúcu cuaacu ye'n'e chí nanguá'n'ai yā nanáán nducyaaca 'ii'yān.

¹⁶ 'ii'yān chí i'teenú yā ní ngeεdínuún'ní yā, ní nangua'n'ai yā ye'n'e nuu'ndí ye'n'e yā. Naati 'ii'yān chí nguéé i'téenu yā cuuví yā condenado.

¹⁷ Níicú señales ye'n'e poder mii'n canéé ndúúcu 'ii'yān chí i'téenu yā 'úu. Ndúúcu chí duúchí tun'daá yā espíritus ye'n'e yáán'nguiniūu'n ye'n'e 'ii'yān ní cuuví ca'ná yā táámá davaacu chí ngai.

¹⁸ Ní nduuti chí cuta'á yā ndúúcu ta'a yā 'áámá cúu ní nguéé de'ē daño díín ti ndúúcu yā. Ní nduuti chí cu'ú yā de'ē chí veneno mii'n nguéé díín daño 'ii'yān. Ní cun'duú yā ta'a yā vmnáan ye'n'e 'ii'yān chí ngíitá ní 'ii'yān s'ee'n ní nduūvā yē'n'e yā.

Jesús cundáa yā va'ai cheeti nguuvi
(Lc. 24.50-53)

¹⁹ Ch'íínú ca'n'a Señor Jesús ndúúcu 'cūu ndúúcu discípułos yē'n'e yā ní cundáa yā na va'ai cheeti nguuvi. Ní ch'iindí yā lado ye'n'e honor ye'n'é Nduyūs.

²⁰ Discípułos ní cue'n'e yā, ní ca'n'a yā nduudu cuaacu ye'n'e chí nangua'n'ai yā ndu'ū cuaa'n. Maa'n Señor Jesucristo ngiinnee yā discípułos 'íicú canee n'daācā ndúúcu ye'n'e yā cáāvā señales ndúúcu vaadi n'giinu chí díín yā. Tiicá chíi.

NDUUDU N'DÁÍ CHÍ DÍNGUŪⁿ APÓSTOL LUCAS

Yeⁿe cáávā chí idingúuⁿ yā carta 'cūū

1 Nééné 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ nguaaⁿ s'uuúⁿ neⁿ'é yā idingúuⁿ yā dendú'ū chí chiī, chíiⁿ chí s'uuúⁿ deenu yú chí nduudu cuaacu.

2 'Tíicā tan'dúúccā chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ n'diichí yā tanducuéⁿ'ē ndíi taachí chí nga'ā, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní chí'cueeⁿ yā s'uuúⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ candéε yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ní ngaⁿ'á yā nduudu miiⁿ.

3 'Úú, Lucas, idingúuⁿ yeⁿ'é díí Teófilo cáávā chí deenú chí díí ní n'dai di. 'Tiicá ntúūⁿ 'úú ní nadicadiinúúⁿ chí idingúuⁿ yeⁿ'é di tanducuéⁿ'ē chí chíi. Diiⁿ'ncā n'diichí tanducuéⁿ'ē ndúúccū cuidado ndíi taachí nga'ā.

4 'Túúccā idingúuⁿ ní tuumicadínnuuⁿ di cheε chí nduudu cuaacu yeⁿ'é dendú'ū chí 'iiⁿ'yāⁿ chí'cueéⁿ yā dii.

Yeⁿ'e chí ángel yaaⁿ'vi yā chí ch'iindiyāāⁿ Juan

5 Tiempo miiⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ Herodes miiⁿ chí chíi yā rey yeⁿ'e yáⁿ'āa Judea, canéé 'áámá chiiduú chí nguuví yā Zacarías. Chiiduú miiⁿ ní yeⁿ'e grupo yeⁿ'e Abías. Ní n'daataá yeⁿ'e Zacarías ní nguuvi tá Elisabet. Ní Elisabet miiⁿ ní yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e Aarón.

6 Ndúú 'uuví yā ní n'dai taaví yā nanááⁿ Ndyuūs. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé de'ē vεε díiⁿ yā chí nguéé n'daacā ndúúccū 'iiⁿ'yāⁿ caati s'neeⁿ veéⁿ yā nducuéⁿ'ē nduudu chí ngaⁿ'a 'iivú Ndyuūs.

7 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé daiyá yā, ti Elisabet miiⁿ nguéé taaví yā daiyá yā. Ní nduu 'uuví yā ní 'āā ndiicú yā.

8 'Áámá nguuvi, taachí tuneéⁿ turno yeⁿ'e grupo yeⁿ'e Zacarías chí diiⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e chiiduú chí dichí'vε yā na yáacū templo yeⁿ'é Ndyuūs, 'tíicā díiⁿ Zacarías ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e chiiduú nanááⁿ Ndyuūs.

9 Ní tan'dúúccā costumbre yeⁿ'e chiiduú s'eeⁿ, tuneéⁿ Zacarías miiⁿ chí cunnada yā na yáacū templo yeⁿ'e Ndyuūs ní 'neeⁿ yaⁿ'a yā incienso.

10 Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ snée yā cuaaⁿ chuva'āi yáacū templo ní ngaⁿ'angua'á yā neⁿ'e chí ngiichi incienso cheεti yaacū templo.

11 Zacarías miiⁿ canee yā na yaacū. Ní che'enaāⁿ yeⁿ'e Zacarías miiⁿ 'áámá ángel chí Ndyuūs dichó'o yā. Ní ángel míiⁿ chééndii yā lado tá cuaacu yeⁿ'é nátai naachi n'giichi incienso miiⁿ.

12 Ní taachi Zacarías miiⁿ n'diichí yā ángel miiⁿ 'āā ntéé deenú yā de'ε chí díiⁿ yā ní diiⁿ'ya taaví yā chíi.

13 Naati ángel miiⁿ ní caⁿ'a yā: N'dii Zacarías, nguéé 'va'á nī, ti Ndyuūs ní ch'iindiveéⁿ yā chí caⁿ'angua'á nī. Ní 'cuūndiyāāⁿ 'áámá daiya n'daataá yeⁿ'é nī Elisabet miiⁿ, ní cu'neéⁿ nī nguuvi sa Juan.

14 Ní cuuvi yeenu taaví ní cáávā saⁿ'á 'líiⁿ. Ní 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi yeenu yā cáávā chí 'cuūndiyāāⁿ dacua'ā miiⁿ.

15 Caati daiyá nī miiⁿ ní cuuvi ch'εεte sa nanááⁿ Ndyuūs. Nguéé cu' u sa vino ndíi nguéé ndúú cu' u sa de'ε vεε chí cuuvi cu'vi sa. 'Āā canee sa ndúúccū Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ndíi taachi 'āā cuéé 'cuūndiyāāⁿ sa.

16 Saⁿ'á miiⁿ ní diiⁿ sa chí 'yaaⁿ taavi ca daiyá 'iiⁿ'yāⁿ Israel nguεεcuneeⁿ yā ní i'téenu yā Ndyuūs yeⁿ'e yú.

17 Daiyá nī, Juan 'cūū, ní caⁿa sa vmaⁿaⁿ yeⁿ'ē Señor Jesucristo. Ní canee sa ndúú^cū espí^ritu ndúú^cū poder tan'dúú^cā chí canee profeta Elías ndii cuááⁿ vmaⁿaⁿ. Saⁿ'ā miiⁿ ní diiⁿ sa chí 'cu^eε^tin^eé^e n'daācā 'iiⁿ'yāⁿ chí n'g^eε^te ndúú^cū daiya yā. Níicú 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi cu'té^enu yā tan'dúú^cā Ndyuūs neⁿ'é yā chí cu'té^enu yā, ní tan'dúú^cā tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dai i'té^enu yā. Ní 'túicā caⁿ'a sa diiⁿ sa chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'cu^eε^tin^eé^e yaáⁿ yā chí cuuvi cu'té^enu yā Señor Jesús taachi ndaa yā.

18 Tuu'mi ní Zacarías miiⁿ ní tiinguuné^en yā ángel miiⁿ: ¿Táá^cā cu'teenú chí ngaⁿ'a nī? caati 'úú ní 'āā ndiicúú 'úú, 'tiicá ntúūⁿ n'daataá yeⁿ'é.

19 Angel miiⁿ n'gu^eε^cútáⁿ'a yā ní caⁿ'á yā: 'Úú ángel chí nguuvi Gabriel chí canee chí diiⁿ n'tiiⁿ'nyuⁿ nanááⁿ Ndyuūs. Dendyuūs dichó'o yā 'úú. Ní 'úú yaa'ví n'dii ní cuuvi nduudu n'dái 'cūū n'dii.

20 Maaⁿ ní cuuvi 'dí'mi nī ní 'āā nté^e cuuvi caaⁿ'máⁿ nī ndii chó'ōo chúū taachi cunuⁿ ca'ā tiempo yeⁿ'ē, ti ngu^eé^e chí'teenú nī nduudu yeⁿ'é taachi ngaⁿ'á chí chuū chí cuuvi.

21 Neⁿ'e chí chíi chuū, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí snée yā chuva'ai yáacū templo chí sné^e ngiinu yā Zacarías miiⁿ cueⁿ'e yíⁿú yā chí Zacarías miiⁿ ní chí'naáⁿ yā ch^eε^ti yaacū templo yeⁿ'é Ndyuūs.

22 Taachi Zacarías miiⁿ ní nan'dáa yā ch^eε^ti yaacū 'āā nté^e ngii ngaⁿ'a yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní tuumicadíⁿnuuⁿ yā chí vé^e 'áámá visión chí n'diichí Zacarías miiⁿ taachi canee yā ch^eε^ti yaacū templo. Zacarías miiⁿ dí^ta'á yā de'ē chí neⁿ'e caaⁿ'máⁿ yā ti chíi 'dí'mí yā.

23 Taachi ch'iⁿū turno chí 'áámá nd^eε^te yeⁿ'e servicio chí diiⁿ yā n'tiiⁿ'nyuⁿ ch^eε^ti yaacū templo Zacarías miiⁿ ní cunaⁿ'á yā na vaacu yā.

24 Cho'ō tiempo 'cūū ní n'daataá yeⁿ'é yā chí Elisabet miiⁿ ní ch'iⁿdi dí^cua'a yeⁿ'é yā ní 'áámá canúⁿ'a ta na vaacu ta nyuⁿ'u 'iⁿyū. Ní neen^e nacadíⁿnuuⁿ ta. Ní ngaⁿ'a ta maaⁿ ta:

25 Chuū chí Señor Ndyuūs miiⁿ ní diiⁿ yā nduucú na nguuví 'cūū ní diiⁿ yā chí 'āā nté^e 'cuinaáⁿ nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ.

Angel caⁿ'á yā chí 'cuundiyáⁿ Jesús

26 Cuayiivi chí ch'iⁿú jaaⁿ 'iⁿyū chí Elisabet miiⁿ ch'iⁿdi dí^cua'a yeⁿ'e tá ní Ndyuūs dicho'o yā ángel Gabriel taama vmn^e'é^e. Ní cueⁿ'é yā na 'áámá yááⁿ chí nguuvi Nazaret chí yeⁿ'é yáⁿ'āa Galilea.

27 Ndyuūs dicho'o yā ángel Gabriel miiⁿ nanááⁿ 'áámá n'daataá chí cuiⁿú chí nguuvi tá María. María miiⁿ ní caⁿ'á yā chí 'caandavaacū yā ndúú^cū 'aama saⁿ'á chí nguuvi José. Saⁿ'á 'cuū ní yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e rey David chí ndii tiempo chí 'āā chó'ōo.

28 Angel miiⁿ ní sndaⁿ yā naachi canee María ní caⁿ'a yā: N'dii, María, yeenú taavi nī chí Ndyuūs neⁿ'e taavi yā n'dii. Señor Ndyuūs canee yā ndúú^cū n'dii. Ndyuūs di'viicu cá yā n'dii nguaaⁿ nducyaaca n'daataá yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū.

29 Taachi María miiⁿ ch'iⁿdiⁿveéⁿ yā chuū, cueⁿ'é yíⁿú yā ní chistaⁿ'a vaadi cadíⁿnuuⁿ yeⁿ'é yā yeⁿ'e nduudu yeⁿ'e ángel miiⁿ. Ní nadicadíⁿnuuⁿ yā: ¿D^e'é neⁿ'e caaⁿ'maⁿ nduudú 'cūū?

30 Tuu'mí ángel miiⁿ ní caⁿ'a yā: N'dii, María, ngu^eé^e 'va'a nī, ti vé^e taavi favor yeⁿ'é nī nanááⁿ Ndyuūs, ti Ndyuūs dineⁿ'é yā n'dii.

31 Ní cuuvi daiyá nī ní 'cuūndi 'áámá saⁿ'ā daiyá nī, ní cuuvi nguuví yā JESÚS.

32 Daiyá nī cuuvi ch'εετε n'dai yā ní 'ii'yāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'á yā chi daiyá nī ní Daiyá Dendyuūs chi ch'εετε taavi ca. Ní Señor Ndyuūs caⁿ'a yā diiⁿ yā chi daiyá nī ní cuuvi yā rey lado yeⁿ'e rey David tan'dúucā nguuvi chí 'āā cho'oo.

33 Ní caaⁿ'maⁿ ntiiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'e 'ii'yāⁿ yeⁿ'e Israel cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ. Ní naachi caaⁿ'maⁿ ntiiⁿ'nyúⁿ yā ní 'áámá cūnee.

34 Tuu'mi ní María caⁿ'á yā chii yā ángel: ¿Taaca cuuvi chuū, ti 'úú ní nguéé isaⁿ'á yeⁿ'é?

35 Angel miiⁿ ní nan'guεεcútaⁿ'á yā: Ndúucū poder yeⁿ'é Ndyuūs chi canéé na va'ai chεeti nguuvi Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ní ndaá yā vmnaaⁿ yeⁿ'é n'diī. Ní cu'neéⁿ yā 'daaⁿ'núⁿ yā tan'dúucā meééⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'é n'diī ní 'iicu cuuvi chó'oo yeⁿ'é nī chí dacua'ā 'líiⁿ chi 'cuundiyaāⁿ miiⁿ 'tíicā cunée yā yeⁿ'é Ndyuūs ní cuuvi nguuví yā 'ii'yāⁿ chi dεεve chi Daiya Dendyuūs 'ii'yāⁿ.

36 Ní n'diichi nī. Prima yeⁿ'e nī chí nguuví Elisabet miiⁿ, 'cuundi ntúūⁿ 'áámá daiyá yā maaⁿ chí 'āā ndiicú yā. 'Áā jaaⁿ 'iiyu daiyá yā chεeti yā, n'daataa miiⁿ chí 'ii'yāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'a yā chi nguεε 'cuūndi daiya yā.

37 'Tíicā diiⁿ Ndyuūs caati 'iivú Ndyuūs cuuvi diiⁿ yā tanducuéⁿ'ē chi neⁿ'é yā diiⁿ yā.

38 Tuu'mi ní María miiⁿ ní caⁿ'á yā: 'Úú criada chi ngaⁿ'ā ntiiⁿ'nyuⁿ 'iivú Ndyuūs yeⁿ'é. Maaⁿ ní Ndyuūs diiⁿ yā nduucú tan'dúucā chí caⁿ'a yā chi diiⁿ yā. Taachi ch'iinu caⁿ'a yā chuū, ángel miiⁿ ní cunaⁿ'a yā.

María miiⁿ cheⁿ'é yā n'diichi yā Elisabet

39 Nguuvi s'eeⁿ María miiⁿ nuⁿ'u cueⁿ'é yā na yúúni ní ndāa yā na yāāⁿ Judá.

40 Ní ndāa yā na vaacu Zacarías miiⁿ ní yaaⁿ'ví yā Elisabet.

41 Taachi Elisabet miiⁿ ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e María dacua'āā miiⁿ ní nuⁿ'u chεeti Elisabet miiⁿ. Ní Elisabet míiⁿ chiitu Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs táⁿ'ā.

42 Ní caⁿ'a yā ndúucū nduudu díituú: De'ē chúucā n'dai n'diī nguaaⁿ nducyaaca n'daataá. Ní n'dai taavi daiyá nī chí 'cuūndi yā.

43 ¿Du'ū 'úú chí ndaā chεecu Señor Ndyuūs yeⁿ'é chí yaaⁿ'ví yā 'úú?

44 Ti taachi ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿ'e nī, dacua'ā yeⁿ'é nuⁿ'u chεeti tan'dúucā chí yeenu taavi yeⁿ'ē.

45 De'ē chúucā n'dai dii chí chi'téenu di caati cúuví cuaacu tan'dúucā chi Señor Ndyuūs caⁿ'a yā.

46 Tuu'mi María ní caⁿ'a yā:

Alma yeⁿ'é i'teenú taavi Ndyuūs ní dich'εéte Ndyuūs.

47 Ní staava yeⁿ'é ní yeenú n'dai chí i'teenú Ndyuūs. Ní Ndyuūs nadinguáⁿ'ai yā 'úú yeⁿ'e nuuⁿ'ndi yeⁿ'é.

48 Ti Ndyuūs n'diichi yā 'úú chí pobre 'úú ní dichiiⁿ'vé Ndyuūs, ti ndíi maaⁿ nducyaáacá 'ii'yāⁿ caaⁿ'maⁿ yā yeⁿ'e 'úú: De'ε chúucā n'dai 'úú.

49 Ti Ndyuūs chí v'éé taavi poder yeⁿ'é yā diiⁿ yā nduucú cosas chí ch'εεte n'dai. Ní Ndyuūs ní dεεvε taavi yā.

50 Ní Ndyuūs ya'ai iinu taavi yā caavā nducyaaca 'ii'yāⁿ chí i'téenu yā yeⁿ'e yā tiempo chí chó'oo, 'tiicā ntúūⁿ tiempo maaⁿ, ní 'tiicā ntúūⁿ tiempo chí cuchii.

51 Dendyuūs 'āā diiⁿ yā vaadi n'dai ch'εεte ndúucū poder yeⁿ'é yā, níicú diiⁿ yā ganar yeⁿ'e staava yeⁿ'é 'ii'yāⁿ chí dich'εéte yā maáⁿ yā.

52 Ndyuūs diví yā 'ii'ntyéⁿ'ē chí ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e trono yeⁿ'é yā, ní dich'εéte yā 'ii'yāⁿ ndiicúúⁿ.

53 Ndyuūs ca'á yā cosas chi n'dai taavi 'ii'nyān chí ch'iindiveén yā ye'n'e yā. Ní nguéé diín yā dε'ε vεε cáávā 'ii'nyān s'ee'n chí nguéé ne'é yā chí Ndyuūs nneé yā 'ii'nyān s'ee'n.

54 Ndyuūs chinnee yā s'uuún chí 'ii'nyān ye'n'e Israel ti dichí'vε yú 'ii'nyān. Ní nn'gaacú yā ye'n'e s'uuún ní nduuví ya'ái taaví yā ye'n'e s'uuún.

55 Ndyuūs cue'n'e daān'ma' idiín yā tan'dúúcā chí ca'n'a yā 'ii'nyān ye'n'e ndaata ye'n'e yú, ní ndúúcū chiida yú Abraham ndúúcū 'ii'nyān ye'n'é yā ndíí cuaa'n vmaa'n.

'Túúcā nga'n'a María mii'n.

56 Tuu'mi ní María mii'n canéé yā ndúúcū Elisabet tan'dúúcā 'íínú 'ii'yū. Cuayiivi ní cuna'n'á yā na vaacu yā.

Ye'n'ē chí ch'iindiyān Juan chí cheedínuū'ní'n

57 Taachí snuū ca'ā 'ii'yū ye'n'e dacua'ā mii'n, Elisabet mii'n ch'iindiyān 'áámá daiya yā chí sa'n'ā.

58 'Ii'nyān na nii'nuún va'āi ndúúcū 'ii'nyān ye'n'é yā yeenú n'dai yā ndúúcū yā taachí ch'iindiveén yā chí Ndyuūs ní ya'ai taaví yā Elisabet mii'n.

59 Ch'iinū dacua'ā 'líí' nii'ní'n nguuví, ní 'ii'nyān ndāa yā na vaacú Elisabet chí diín yā circuncidar dacua'ā mii'n. Níícú 'ii'nyān s'ee'n ne'n'é yā cu'nee'n yā chí cuuvi nguuví sá Zacarías tan'dúúcā chí nguuví chiida sa Zacarías.

60 Naati cheεcu sa míí' ca'n'a yā: Nguéé 'tíicā. Juan cuuvi nguúví sá.

61 Tuu'mi ca'n'a 'ii'nyān s'ee'n chí yā cheεcu sá mii'n: ¿D'é'ε cáávā? Mar 'áámá 'ii'nyān ye'n'e ní nguéé nguuví yā 'tíicā.

62 Ndúúcū chí ditá'a yā ntiinguunée'n yā chiida sa taacā né'n'e yā chí cuūví nguúví sá.

63 Zacarías mii'n ní 'nee'n ta'á yā naachi canee 'áámá caaca ní dingúu'n yā chuū: Chí Juan duuchi sa. Tuu'mi ní nducyaaca 'ii'nyān ní cue'n'e yiínú yā.

64 Caati hora mí'n nūu'n, Zacarías mii'n nacan'dāa nduudu ye'n'e yā. Níícú tuu'mi tuca'á yā ca'n'a yā: Dε'ε chúúcā ch'εεε Dendyuūs.

65 Ní nducyáácá 'ii'nyān nii'nuún va'āi 'dii'ya taavi cá yā chí. Ní ye'n'e chí chó'oo, chuū ní ca'n'a nducyáácá 'ii'nyān na yāā'n chí snū'n cuaa'n ya'n'āi ye'n'e chí snéé na yiícū s'ee'n ye'n'e yá'n'āa Judea.

66 Ní nducyáácá 'ii'nyān chí cadiinuu'n yā ye'n'e chuū ní nacádiinuu'n yā na staava ye'n'e yā. Ní ca'n'a yā 'áámá yā ndúúcū taama yā: ¿D'e'ε cuuvi ndúúcū dacua'a 'líí' chí 'tíicā? Caati 'tíicā Dendyuūs mii'n ní canéé ndúúcū dacua'ā mii'n.

Zacarías ca'n'a yā ye'n'e chí Dendyuūs ca'n'á yā diín yā ndúúcū dacua'āa mii'n

67 Zacarías, chíidāa dacua'āa mii'n, chíitúú 'ii'nyān ndúúcū Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs ní ca'n'a Zacarías nduudu chí ca'n'a Ndyuūs chí caa'n'má'n yā. Ní ca'n'a yā tan'dúúcā 'áámá profeta chí candεε nduudu ye'n'é Ndyuūs:

68 Dε'ε chúúcā n'dai Señor Ndyuūs ye'n'e 'ii'nyān Israel chí ndāa yā nanaa'n s'uuún chí nadinguán'ai yā s'uuún, ní ye'n'é yā s'uuún.

69 Ní tee yā s'uuún 'áámá 'ii'nyān chí nééné vεε poder ye'n'e yā chí nadinguán'ai yā s'uuún chí 'ii'nyān mii'n ye'n'e ndaata ye'n'e rey David chí dichí'vε Ndyuūs ndíí cuaa'n vmaa'n.

70 Ní Ndyuūs diín yā chí cuaacu tan'dúúcā chí ca'n'a yā cáávā nduudu ye'n'e profetas chí ca'n'a yā tiempo chí 'āā' naa'n n'dai.

- 71 Ní caⁿa yā chi Ndyuūs nadinguáⁿai yā s'uuúⁿ yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi taáⁿ yā yeⁿe yú. Ní nadinguáⁿai yā s'uuúⁿ yeⁿe nducyááca 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé ngii n'diichí yā s'uuúⁿ.
- 72 Ní neene yaⁿ'ai 'iinú Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe yú ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ, ní nan'gaacú yā yeⁿe chi caⁿ'a yā chi diiⁿ yā chi n'daacā ndii cuááⁿ vmnaaⁿ.
- 73 Chuū ní compromiso chi Ndyuūs caⁿ'ā cuaacu yā ndúúcu chiida yú Abraham chi tee yā s'uuúⁿ.
- 74 Taachi Ndyuūs nadanguáⁿai yā s'uuúⁿ yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi nduuví taáⁿ yā yeⁿe yú, diiⁿ yā 'túúca caati dichíí'vē yú Ndyuūs ní nguéé nduúcu vaadi 'va'a.
- 75 Tanducuéⁿe vida yeⁿe yú ní dichíí've yú Ndyuūs, ní diiⁿ yú tan'dúúca 'iiⁿ'yāⁿ chi dεεvε ní n'dai nanááⁿ Ndyuūs.
- 76 Díí, saⁿ'ā 'lín chi daiyá, cūnee chi dúúchí dí profeta yeⁿe Ndyuūs chi ch'εεte n'dai chi canéé na vaⁿ'ai chεeti nguuví caati caⁿ'ā dí cuááⁿ vmnaaⁿ yeⁿe Señor Jesucristo. Ní 'cuundiyaⁿ di 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi 'cuεetinéé ngiinu yā taachi ndaa Jesús.
- 77 Ní diiⁿ di chi 'iiⁿ'yāⁿ cadiinúúⁿ yā yeⁿe chí nguaⁿ'ai yā yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe yā ní Ndyuūs nadich'εεcú yā yeⁿe yā.
- 78 Ní cucáávā Ndyuūs yeⁿe yú nééné yaⁿ'ai 'iinú yā s'uuúⁿ tee yā 'áamá dεεve yeⁿe yā s'uuúⁿ, dεεve chi chíicā yeⁿe vaⁿ'ai chεeti nguuví.
- 79 Ní chí dεεve miiⁿ chíí Ndyuūs ní cuuvi dεεvé yā yeⁿe nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā na maáⁿ ndúúcu nuuⁿndi yeⁿe yā. Ní Ndyuūs nacandée yā s'uuúⁿ na yúúni yeⁿe vaadi 'diiⁿ.
- 80 Ní saⁿ'ā 'lín ní chíiita sa ní 'āā deenū sa ní ditinū sa na espíritu yeⁿe sa. Ní taachi 'āā ch'εεte sa, saⁿ'ā miiⁿ ní cueⁿe sa cuεeti ní canee sa miiⁿ ndii ndaa tiempo taachi caⁿ'a sa nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe Israel.

2

Yeⁿe chi ch'iindiyáⁿ Jesús (Mt. 1.18-25)

- 1 Nguuvi s'eeⁿ emperador Augusto César caⁿ'a ntiinnyúⁿ yā chi 'cuεetinéé nguūⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe núúⁿmáⁿ yáⁿ'āa naachi caⁿ'a ntiinnyúⁿ yā.
- 2 Ní taachi Cirenio ní gobernador yā yeⁿe yáⁿ'āa Siria, 'āā diiⁿ yā chuū chí ngεetinéé nguūⁿ yā.
- 3 Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ snaⁿ'a yā na yáāⁿ naachi ch'iindiyáⁿ yā ní ca'a yā chi ngúúví yā.
- 4 'Tíicā chíí José miiⁿ ní n'dāa yā na yáāⁿ Nazaret miiⁿ yeⁿe yáⁿ'āa Galilea ní ndaá yā na yaāⁿ Belén yeⁿe yáⁿ'āa Judea. Yáāⁿ miiⁿ ní duuchi Yáaⁿ yeⁿe David caati José miiⁿ ní na ndaata yeⁿe rey David miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ.
- 5 Cueⁿe José miiⁿ ndúúcu María ti chiida tá ndúúcu chεεcu tá diiⁿ yā prometer chi 'caandavaacu tá ndúúcu José miiⁿ. María miiⁿ ní véé daiya tá chεeti tá. Miiⁿ ní ndaá yā ca'a yā ngúúví yā.
- 6 Taachi miiⁿ snée yā, snuū ca'a nguuví yeⁿe María miiⁿ chi 'cuundiyaⁿ daiya yā.
- 7 Miiⁿ ch'iindiyáⁿ saⁿ'a 'lín, daiya tá chi vmnááⁿ vmnaaⁿ, ní chεεcú yā tiiⁿuⁿ saⁿ'a 'lín, ní sn'diití yā saⁿ'ā 'lín miiⁿ naachi snúúⁿ 'iiti. Ní ch'εεtinee yā miiⁿ caati nguéé ndaacá yā va'āi chi n'dai.

Angeles ndée yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí idiiⁿ cuidado 'iiti cuúchí

8 Ná campo yeⁿé yá^{ān} Belén miiⁿ véé 'iiⁿyāⁿ chi snéé cuidado 'iiti cuūchī. Ní n'g'eētí nduuchí yā n'gaaⁿ na cuēeti cucááva 'iiti cuūchī miiⁿ.

9 Ní n'gaaⁿ miiⁿ 'áámá ángel chi Señor Ndyuūs dich'ó yā che'enaáⁿ yā nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi snéé cuidado 'iiti cuūchī. Ní chi d'eeve ch'ēete n'dai yeⁿé Ndyuūs chiya nanáaⁿ yā ní 'dii'yā n'dái yā chii.

10 Angel miiⁿ ní caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Ndís'tiī, nguēē 'va'á ní ti 'úú nindeé 'áámá nduudu chí n'dai níicú cuuvi yeenu taavi ndís'tiī ndúúcu nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

11 Tí maaⁿ ní na yá^{ān} yeⁿ'e David ch'iindiyá^{ān} cááva ndís'tiī 'áámá saⁿ'a 'líiⁿ chi nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e nuuⁿdi yeⁿ'e yā. Saⁿ'a 'líiⁿ miiⁿ ní CRISTO chi Señor chi Ndyuūs dicho'ó yā.

12 Ní deenú ní chi cuaacu ndúúcu señal 'cuū. Ndís'tiī ní nndaaca ní dacua'ā miiⁿ ndēecu tíínūu ní candiiti sa na lugar naachi snúúⁿ 'iiti.

13 Hora miiⁿ nūuⁿ n'deeē n'dái ángeles yeⁿ'é va'ai ch'ēeti nguuvi che'enaáⁿ yā naachi canéé ángel miiⁿ. Angeles ní ngaⁿ'a yā chi ch'ēete n'dai Ndyuūs miiⁿ. 'Tíicā ngaⁿ'a yā:

14 Ch'ēete n'dái Ndyuūs chi canéē na va'ai ch'ēeti nguuvi. Ní véé vaadi 'diiⁿ na yáⁿ'aa nguuaⁿ 'iiⁿyāⁿ chi cunéé n'daacā n'dai ti snéē yā ndúúcu favor yeⁿ'é Ndyuūs.

15 Cho'ōo chuū ní ángeles s'eeⁿ cunaⁿ'á yā va'ai ch'ēeti nguuvi. Saⁿ'a chi snéé cuidado 'iiti cuūchī miiⁿ caⁿ'a sa chii sa vi't: Cú'u yú maaⁿ na yá^{ān} Belén ní n'diichi yú chuū chi Señor Ndyuūs miiⁿ chii yā s'uūúⁿ.

16 Maaⁿnch'ēeté nūuⁿ cueⁿ'e yā. Ní ndaacá yā María ndúúcu José, ndúúcu saⁿ'a 'líiⁿ dacua'a miiⁿ cándiiti sa na lugar naachi snúúⁿ 'iiti.

17 Ní taachi n'diichi yā saⁿ'a 'líiⁿ miiⁿ, caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿyāⁿ tan'dúúca ángel caⁿ'a yā chii yā maáⁿ yā yeⁿ'é dacua'a miiⁿ.

18 Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chi ch'iindiveéⁿ yā chuu chí caⁿ'a 'iiⁿyāⁿ chi snéé cuidado 'iiti cuūchī cueⁿ'é yiinu taavi yā yeⁿ'e chuū.

19 Naati María miiⁿ ní nguain'dai yā nducuéⁿ'ē chuū na staava yeⁿ'e tá. Ní nacadiínuuⁿ yā d'ē'ē cuuvi.

20 'Iiⁿyāⁿ chi snéé cuidado 'iiti cuūchī cuínaⁿ'a yā ní ngaⁿ'a yā chi ch'ēete n'dai Dendyuūs. Ní s'téenu yā Ndyuūs yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē chi ch'iindiveéⁿ yā ní n'diichi yā ti tan'dúúca chí ángel miiⁿ caⁿ'á yā chii yā 'iiⁿyāⁿ.

Yeⁿ'e saⁿ'ā chi nguuvi Simeón ní yeⁿ'e 'áámá n'daataá chi nguuvi tá Ana

21 Ch'iinu dacua'ā miiⁿ níⁿniⁿ nguuvi ní ndaā nguuvi chí diⁿ yā circuncidar dacua'ā miiⁿ. Ní s'néēⁿ yā chí nguuvi JESÚS, tan'dúúca chí caⁿ'a ángel miiⁿ cuááⁿ vmnaaⁿ ndíi taachi 'āa cuēē sa ch'ēeti María.

22 Taachi snuū ca'a níⁿniⁿ nguuvi chí 'aama n'daataá ní canéé d'eeve taachi véé dacua'a 'líiⁿ yeⁿ'e tá tan'dúúca chí canéé nguūⁿ na ley yeⁿ'e Moisés, tuu'mi ní José ndúúcu María candéē yā dacua'ā miiⁿ na yá^{ān} Jerusalén. Candéē yā chí diⁿ yā presentar dacua'ā miiⁿ nanááⁿ Señor 'iivú Ndyuūs.

23 'Tíicā caⁿ'a yā diⁿ yā ti canéé nguūⁿ na ley yeⁿ'e 'iiví Ndyuūs chí tanducuéⁿ'ē dacua'ā, chí vmnááⁿ vmnaaⁿ chí 'cuundiyá^{ān} yeⁿ'é ch'écūu chí sáⁿ'a canéé lado yeⁿ'é Ndyuūs. 'Tíica chíiⁿ chí diⁿ yā chuū.

24 Ní cheⁿ'e yā ca'a yā ofrenda yeⁿ'e 'áámá n'daataá chí 'cuundiyá^{ān} daiya tá tan'dúúca chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'e Señor 'iivú Ndyuūs. Ofrenda miiⁿ ní ná 'uūví 'yaada palomas o na 'uūví 'yaada pichones.

25 Na yáān Jerusalén miiⁿ canee 'aama saⁿā chi nguuvi sa Simeón. Sáⁿa 'cūū ní neéné n'dai sa ní chíⁿ'i sá chí i'téenu sa Ndyuūs, ní yeⁿ'é Ndyuūs saⁿā. Canéé Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ndúú^cū sa. Ní cánéé ngiinu sa 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí nandanguáⁿāi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel.

26 Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chíi yā saⁿ'á 'cūū chí nguéé canéé chí 'cuūví sa neⁿ'e chí 'āa cuéé n'diichi sá Cristo chí Señor Ndyuūs dichó'ó yā íⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū.

27 Ní Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs canéé ndúú^cū Simeón miiⁿ. Ní diiiiⁿ guiar Simeón miiⁿ. Ní cueⁿ'é yā na yaācū templo taachi José miiⁿ ndúú^cū María ndāa yā na yaacū templo ndúú^cū saⁿ'a lííⁿ Jesús miiⁿ. Ní 'íicú cuuvi díiⁿ yā presentar dacua'a miiⁿ nanááⁿ Ndyuūs tan'dúú^cā chí ngaⁿ'a ley miiⁿ.

28 Tuuⁿ'mi ní Simeón miiⁿ caⁿ'nuúⁿ yā Jesús ní caⁿ'a yā chí ch'εεε n'dai Dendyuūs. 'Túú^cā caⁿ'a yā:

29 Maaⁿ ní n'diī Señor Ndyuūs, díiⁿ ní chí cuaacu tan'dúú^cā chí ngaⁿ'ā nduudu yeⁿ'e ní. Maaⁿ ní díiⁿ ní chí cuuvi 'cuūví nduucú n'dai, 'úú chí dichiiⁿ'vé n'diī.

30 Caati 'āā n'diichi ndúú^cū nduutinaáⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí dichó'o ní chí inadan-guáⁿāi nús'uu.

31 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chíⁿ chí s'nééⁿyaáⁿ ní chí cáávā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí nadan-guáⁿāi yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nuuⁿ'ndí yeⁿ'é yā.

32 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chí dεεve ní cuuvi dεεve yeⁿ'é nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'é ndaata Israel. Ní ca'a yā honor 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ní chí 'iiⁿ'yāⁿ Israel yā.

33 José ndúú^cū María ngeⁿ'e yiinu yā yeⁿ'e chí Simeón ngaⁿ'a yā yeⁿ'e saⁿ'ā lííⁿ Jesús miiⁿ.

34 Simeón miiⁿ di'viicú yā María ndúú^cū José. Ní caⁿ'a yā chíi yā chεεcu sa María: 'Caandiveéⁿ ní. Saⁿ'ā lííⁿ 'cūū ndāa sa chí neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ na yáⁿ'āa nguéé i'téenu yā ní 'tiicá ntúūⁿ 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ cu'téenu yā. Ní saⁿ'a lííⁿ 'cūū 'áámá seña tí neéné 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ caaⁿ'maⁿ yā contra yeⁿ'é sa.

35 Chuū ní díiⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi cádiinuuⁿ yā yeⁿ'e ca'áámá cā'aama 'iiⁿ'yāⁿ taacā nadicádiinuuⁿ yā na staava yeⁿ'e yā. Chuū ní tan'dúú^cā 'áámá machete 'uūví lados 'caāiⁿ chí cho'ōo alma yeⁿ'e n'diī María.

36 Ná yaacú templo 'cūū, mííⁿ ntúūⁿ canee 'áámá n'daataá n'dai chí nguuvi Ana. Ní ngaⁿ'a tá dendu'ū chí cuchii. N'daataá miiⁿ ní daiya Fanuel, chí yeⁿ'e ndaataá yeⁿ'e Aser. Ní Ana miiⁿ 'āā neené ndiicúú ta. Ch'iindivaacu tá taachi lííⁿ tá ní ndεēchē ndúúyū nūuⁿ cánéé tá ndúú^cū isaⁿ'ā yeⁿ'e tá. Maaⁿ ní 'āā n'daataá nguá'á tá.

37 'Āā cuūuⁿ ngeεcú cuūuⁿ nduuyū chí nduuví tá n'daataá nguá'āa. 'Áámá canee tá na yācū templo yeⁿ'é Ndyuūs ní canéé tá ndíí nguuvi ndii n'gaaⁿ ní dichí'vé tá Ndyuūs. Ní ndii nguεε nga'diinú tá tí dámaāⁿ chí ngaⁿ'āngua'a tá.

38 Hora mííⁿ nūuⁿ Ana miiⁿ cheⁿ'e tá yaacū templo ní ndee tá nduucú Dendyuūs, 'tiicá ngaⁿ'a ta: N'diī, Ndyuūs teé gracias n'diī cáávā dacua'a lííⁿ miiⁿ. Cuayiivi ní caⁿ'a ta chíi ta nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí canéé ngiinu 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí nadinguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel yā yeⁿ'é saⁿ'ā lííⁿ miiⁿ.

José ndúú^cū María ndúú^cū dacua'a 'lííⁿ nandaá yā na yáān Nazaret

39 Taachi José ndúú^cū María ch'iinu díiⁿ yā nducuéⁿ'é chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'e Señor Dendyuūs, tuuⁿ'mi ní cueⁿ'e ntuúⁿ yā ndúú^cū saⁿ'ā lííⁿ na yāāⁿ vaacú yā chí nguuvi Nazaret yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea.

40 Saⁿ'ā lííⁿ Jesús miiⁿ ngiita sa ní ngii ditiīnu sa. Nééné deenu sa. Ní Ndyuūs di'viicú taavi cá yā saⁿ'ā lííⁿ miiⁿ.

Sa'n'ā 'lín Jesús chεeti yáacū ye'n'e Ndyuūs ndúúcū maestros

41 Nduuyu nduuyu taachi ndaā tiempo ye'n'e 'viicu ye'n'e pascua, tuu'mi ní chiida Jesús ndúúcū chεecu sa nge'n'e yā yāān Jerusalén.

42 Ní taachi Jesús chíi yā ndiichúúví nduūyū, 'iin'yān s'ee'n cue'n'e ntúu'n yā na yāān Jerusalén ndúúcū Jesús mii'n tan'dúúcā chí 'āā nge'n'e yā nduuyu nduuyu cáāvā 'viicū míi'n.

43 Cho'ōo 'viicū mii'n, ní José ndúúcū María mii'n ní cuna'n'a yā. Nguéé tuumicadíinuu'n yā chí sa'n'ā 'lín Jesús mii'n canee sá na yāān Jerusalén.

44 'Iin'yān s'ee'n ní nadicadíinuu'n yā chí Jesús mii'n ní cuna'n'a sa ndúúcū 'iin'yān parientes ye'n'e yā. 'Iin'yān s'ee'n núú'mámān nguuvi ní chíica yā. Tuu'mi nan'nuú'n yā Jesús nguaa'n 'iin'yān ye'n'e yā ndúúcū 'iin'yān chí n'dai nduucú yā,

45 naati nguéé ndaacá yā sa'n'ā 'lín Jesús mii'n. Ní nguεεcunée yā sna'n'a yā na yāān Jerusalén mii'n chí n'nuú'n yā Jesús mii'n.

46 Ndíi chíinu 'iinū nguuvi ní ndaacá yā Jesús na yáacū templo. Véé sá ndúúcū maestros chí ngi'cuée'n yā ley. Jesús mii'n ní í'nee'n vee'n sa chí nga'n'a yā ní tiinguunee'n sá maestros ye'n'e chí nga'n'a yā.

47 Nducyáácá 'iin'yān chí n'giindiveén yā chí nga'n'ā sa'n'a 'lín Jesús mii'n nge'n'e yíinú yā ye'n'e sa chí déenu sa ní nan'guεεcúta'n'ā sa chí ítiingúúnee'n yā sa'n'a 'lín mii'n.

48 Taachí chíidá sá ndúúcū chεecu sa n'diichí yā Jesús mii'n cue'n'e yiinú yā ye'n'é sa. Tuu'mi ní chεecu sa ní ca'n'ā yā chíi yā sa'n'ā 'lín: Díi, daiyá, ¿de'ē cuuvi chí 'tíicā díi'n di nduucú 'nū? Cuin'díicá dí. Chíida di ndúúcū 'úú ya'āi n'dai staava ye'n'é 'nū 'íicú chíicá 'nū in'nuú'n 'nū díi.

49 Tuu'mi ní nan'guεεcúta'n'ā sa ye'n'é yā: ¿Dé'ē vεε? ¿Dé'ē cúúví chí in'nuú'n ní 'úú? ¿'Áá nguéé deenu ndís'tií chí 'úú ní canéé chí cūneé ndúúcū dendu'ū ye'n'e Chíidá?

50 'Iin'yān s'ee'n ní nguéé tuūmīcadiinúú'n yā nduudu chí ca'n'a daiyá yā Jesús mii'n chíi sá 'iin'yān.

51 Tuu'mi ní cuna'n'a Jesús nduucú yā na yāān Nazaret mii'n ní 'nee'n vee'n sa ye'n'e yā. Chεecu sa mii'n ní nadacadiinúú'n yā tanducué'n'e na staava ye'n'e yā.

52 Jesús mii'n ní n'giita sa ndúúcū n'dee n'dái vaadi deenu, níicú véé favor ye'n'é sa nanáán Ndyuūs ní nanáán 'iin'yān na i'n'yee'dí 'cūū. Níicú 'āā ngeénū nduuyu ye'n'é sa.

3

Juan chí ngeedínuū'nīn sa nga'n'a sa chí ndaacadaamí 'iin'yān ye'n'e nuu'ndi ye'n'e yā

(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

1 Sa'n'a chí nguuvi Tiberio César, 'āā ndíitiin'yuu' nduūyū chí nga'n'a ntiinnyú'n yā chí emperador yā. Ní sa'n'ā chí nguuvi Poncio Pilato, ní gobernador yā ye'n'e yá'n'āa Judea. Sa'n'ā chí nguuvi Herodes ní rey yā ye'n'e yá'n'āa Galilea. 'Íicú 'diinū Herodes mii'n chí nguuvi Felipe ní rey yā ye'n'é yá'n'āa Iturea ndúúcū yá'n'āa Trachonite Ní sa'n'ā chí nguuvi Lisaniás ní rey yā ye'n'e yá'n'āa Abilinia.

2 Ní sa'n'a Anás ndúúcū Caifás, sa'n'ā s'uu'n ní chíiduú n'geete ca ye'n'e yaacū ye'n'e 'iin'yān Israel. Tiempo mii'n ní Ndyuūs ní ca'á yā 'áamá nduudu n'dai Juan, chí daiya Zacarías. Juan mii'n canee sa na yá'n'āa cuū'mámān naachi nguéé ch'εetinéé 'iin'yān.

3 Juan miiⁿ ní cachii ca sa nducueⁿē yáⁿáa chi snéé niiⁿnuúⁿ ná yíicú Jordán. Ní Juan miiⁿ chii sá 'iiⁿyāⁿ chi canéé chi cuεεdínuūⁿnī yā níicú ndaacadaamí yā yeⁿē nuuⁿndi yeⁿé yā, níicú Ndyuūs nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿé yā.

4 Chuū ní chii tan'dúúca chi profeta Isaías dingúuⁿ yā ndii cuaaⁿ vmnaaⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs yeⁿē:

'Caandiveeⁿ yú nduudu yeⁿē 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi caaⁿmáⁿ yā yuudú na yáⁿáa cuūⁿmáⁿ naachi nguéeⁿ ch'εεtinéeⁿ 'iiⁿyāⁿ ní caⁿa yā 'tuuca: Cuundiyaáⁿ nī yúúni yeⁿe Señor Ndyuūs caati cuchii yā; nan'guáaⁿ nī 'aama yúúni cuaacu caavá yā. Didεεvé nī staava yeⁿé nī ní cuuvi 'cuaáⁿ nī 'iiⁿyāⁿ miiⁿ taachi ndaa yā.

5 Naachi yaanú nī nduúti, núúⁿmáⁿ icyaⁿá ndúúcu nducyaaca yīicú nduuví neⁿe, yúúni 'cuéé nduuví cuaacu, yúúni chi nguéeⁿ neⁿe ní nduuví neⁿe.

6 Nducyaaca 'iiⁿyāⁿ snaaⁿ yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe Ndyuūs, 'iiⁿyāⁿ chí nadinguáⁿ'ai yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

7 Juan miiⁿ ní ngaⁿa sá ngii sa 'iiⁿyāⁿ chí ndaa yā chí cuεεdínuūⁿnī sa 'iiⁿyāⁿ: Ndís'tií ní tan'dúúca cúú 'tíicá ndís'tií. ¿Du'ú chí 'cuaeⁿ ndís'tií chí cuuvi cáanu nī yeⁿe castigo taaⁿ chí cúchii?

8 Díiⁿ nī dendu'ú chi n'dáacá maaⁿ níicú 'cuuⁿmí nī 'iiⁿyāⁿ chí 'áa ndaacadaamí nī yeⁿe nuuⁿndi yeⁿé nī. Nguεε tucá'a nī caaⁿ'maⁿ nī nguaaⁿ maaⁿ nī chi Abraham miiⁿ ní chiidá nī caati 'úú ngaⁿ'á ngī ndís'tií chí Ndyuūs ní cuuvi díiⁿ yā chi tuūu s'eeⁿ ní chí cuuvi daiya Abraham.

9 Ní cutiíiⁿ míiⁿ ní 'áa canéé na diiⁿ'yu yáⁿ'á. Nducyaaca yáⁿ'á chí nguéeⁿ ngii n'gui'i n'daacá yeⁿē canee chí 'caaca yáⁿ'á míiⁿ ní cūnuuⁿ na yaⁿ'á. 'Tíicá ntúūⁿ Ndyuūs díiⁿ yā juzgar nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

10 'Iiⁿyāⁿ s'uuⁿ ntiinguuneⁿ yā Juan miiⁿ: ¿De'ε cuuvi díiⁿ 'nū?

11 Juan miiⁿ ní nan'guεεcútaⁿá sa: 'Iiⁿyāⁿ chí 'uuví catecai yā, canéé chí ca'a yā 'áámá catecai 'iiⁿyāⁿ chí nguéeⁿ yeⁿe yā. 'Iiⁿyāⁿ chí véé chí nge'e yā, canéé chí ca'a yā 'iiⁿyāⁿ chí nguéeⁿ yeⁿé yā.

12 Ndaá ntúūⁿ 'iiⁿyāⁿ chí inn'guεε yeⁿe yáⁿ'áa chí Juan miiⁿ cuεεdínuūⁿnī sa 'iiⁿyāⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caⁿ'a yā chii yā Juan: N'dií, maestro, ¿de'ε cuuvi díiⁿ 'nū?

13 Juan miiⁿ ní caⁿ'a sa chii sa 'iiⁿyāⁿ: Nguéeⁿ caaca nī chí mar 'aama ndo'o tan'dúúca chí ngaⁿ'a na ley.

14 Tuu'mi ní soldados tiinguunéⁿ sá Juan: Nús'uu, ¿de'ε cuuvi díiⁿ 'nū? Ní Juan caⁿ'a sa chii sa 'iiⁿyāⁿ: Nguéeⁿ diduucú nī yeⁿē mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ. Nguéeⁿ cunncá caaⁿ'maⁿ nī yeⁿē tanáⁿ'á 'iiⁿyāⁿ. Níicú 'cuεεtinéeⁿ nī ndúúcu vaadi yeenú ndúúcu chí inadíⁿ've yā ndís'tií.

15 'Iiⁿyāⁿ s'uuⁿ snee yiinu yā Juan ní nducyaaca yā ní nadicádíinuⁿ yā na staava yeⁿe yā chí ¿'áa nguéeⁿ Juan chí Cristo?

16 Tuu'mi ní Juan miiⁿ ní caⁿ'a sa chii sa nducyaaca yā: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ 'úú ní ngeεdínuūⁿnī ndúúcu nuūⁿnī; naati cuayiivi cuchii taamá yā chí n'dáacá n'dai ca ndúúcu poder yeⁿé yā chí ch'εεte taavi nguéeⁿ ti 'úú. Ní 'úú ní nguéeⁿ n'daacá ca chí cuuvi díiⁿ n'daatí yíiⁿmáⁿ yeⁿe ndaacuú yeⁿé yā. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ní cuεεdínuūⁿnī yā ndúúcu Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs ndúúcu yaⁿ'á.

17 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ndéε yā ní diiⁿ yā tan'dúúca 'iiⁿyāⁿ chí didεεvé yā trigo. 'Tíicá díiⁿ yā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ. Ndaá yā ndúúcu zaranda na ta'a yā. Naachi nadeεvé yā trigo miiⁿ, diví yā trigo miiⁿ ní nguain'dai yā cheeti díiⁿuⁿ. Ní 'neeⁿ yáⁿ'a yā deεcú miiⁿ na nguuchí yaⁿ'á chí 'áa ntée n'tuūvi. Deεcú miiⁿ ní tan'dúúca 'iiⁿyāⁿ chí nguéeⁿ i'téenu yā Ndyuūs.

18 "Túucā ní ndúucū n'deeē n'dái ca chi caⁿā Juan miiⁿ, caⁿa sá chi 'cueēⁿ sa nduudu n'dai chí ngai 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

19 Tiempo miiⁿ Juan miiⁿ ní yaaⁿvi neeⁿ sa rey Herodes miiⁿ chi canéē sá ndúucū n'daataá yeⁿē 'dīnū sa ní yeⁿe tanducueⁿē chi nguēē n'daācā chi dīiⁿ yā. N'daataá miiⁿ ní nguuvi tá Herodías.

20 Tuuⁿmi ní rey Herodes miiⁿ ní dīiⁿ yā táámá nuuⁿndi chi ch'ēēē ca ní s'nuūⁿ chíichi yā Juan vácū.

*Juan miiⁿ ch'ēēdinūⁿniⁿ yā Jesús
(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)*

21 Cuayiivi taachi Juan ngēēdinūⁿniⁿ yā n'deeē n'dái 'iiⁿyāⁿ, ch'ēēdinūⁿniⁿ ntūⁿ yā Jesús miiⁿ. Ní taachi Jesús miiⁿ ngaⁿ'anguaⁿ'á yā nánguuvi ní nánguaāⁿ.

22 Ní ndaā Espiritu N'dai yeⁿē Ndyuūs vmnaaⁿ yeⁿē yā tan'dúucā 'áámá paloma. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ch'iindivēē yā 'áámá nduudu yeⁿē va'ai ch'ēēti nguuvi chí ngaⁿ'ā: Dīi, daiyá chi neⁿe taavi ní yeenú taavi cáāvā dīi.

*'Iiⁿyāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿe ndaata yeⁿē Jesús
(Mt. 1.1-17)*

23 Jesús miiⁿ ní chíi yā ndíicú ndiichi ndúuyū taachi tucáⁿ a yā ntíiⁿnyúⁿ yeⁿē yā. Ndaata yeⁿe Jesús ní 'tíicā: 'Iiⁿyāⁿ nadicádíinuⁿ yā chí Jesús miiⁿ ní daiya José. José miiⁿ ní daiya Elí.

24 Elí miiⁿ ní daiya Matat. Matat miiⁿ ní daiya Leví. Leví miiⁿ ní daiya Melqui. Melqui miiⁿ ní daiya Jana. Jana miiⁿ ní daiya José.

25 José miiⁿ ní daiya Matatías. Matatías miiⁿ ní daiya Amós. Amós miiⁿ ní daiya Nahum. Nahum miiⁿ ní daiya Esli. Esli miiⁿ ní daiya Nagai.

26 Nagai miiⁿ ní daiya Maat. Maat miiⁿ ní daiya Matatías. Matatías miiⁿ ní daiya Semei. Semei miiⁿ ní daiya José. José miiⁿ ní daiya Judá.

27 Judá miiⁿ ní daiya Joana. Joana miiⁿ ní daiya Resa. Resa miiⁿ ní daiya Zorobabel. Zorobabel miiⁿ ní daiya Salatiel. Salatiel miiⁿ ní daiya Neri.

28 Neri miiⁿ ní daiya Melqui. Melqui miiⁿ ní daiya Adi. Adi miiⁿ ní daiya Cosam. Cosam miiⁿ ní daiya Elmodam. Elmodam miiⁿ ní daiya Er.

29 Er miiⁿ ní daiya Josué. Josué miiⁿ ní daiya Eliezar. Eliezar miiⁿ ní daiya Jorim. Jorim miiⁿ ní daiya Matat.

30 Matat miiⁿ ní daiya Leví. Leví miiⁿ ní daiya Simeón. Simeón miiⁿ ní daiya Judá. Judá miiⁿ ní daiya José. José miiⁿ ní daiya Jonán. Jonán miiⁿ ní daiya Eliaquim.

31 Eliaquim miiⁿ ní daiya Melea. Melea miiⁿ ní daiya Mainán. Mainán miiⁿ ní daiya Matata. Matata miiⁿ ní daiya Natán.

32 Natán miiⁿ ní daiya David. David miiⁿ ní daiya Isaí. Isaí miiⁿ ní daiya Obed. Obed miiⁿ ní daiya Booz. Booz miiⁿ ní daiya Salmón. Salmón miiⁿ ní daiya Naasón.

33 Naasón miiⁿ ní daiya Aminadab. Aminadab miiⁿ ní daiya Aram. Aram miiⁿ ní daiya Esrom. Esrom miiⁿ ní daiya Fares. Fares miiⁿ ní daiya Fares. Fares miiⁿ ní daiya Judá.

34 Judá miiⁿ ní daiya Jacob. Jacob miiⁿ ní daiya Isaac. Isaac miiⁿ ní daiya Abraham. Abraham miiⁿ ní daiya Taré. Taré miiⁿ ní daiya Nacor.

35 Nacor miiⁿ ní daiya Serug. Serug miiⁿ ní daiya Ragau. Ragau miiⁿ ní daiya Peleg. Peleg miiⁿ ní daiya Heber. Heber miiⁿ ní daiya Sala.

36 Sala miiⁿ ní daiya Cainán. Cainán miiⁿ ní daiya Arfaxad. Arfaxad miiⁿ ní daiya Sem. Sem miiⁿ ní daiya Noé. Noé miiⁿ ní daiya Lamec.

37 Lamec miiⁿ ní daiya Matusalén. Matusalén miiⁿ ní daiya Enoc. Enoc miiⁿ ní daiya Jared. Jared miiⁿ ní daiya Mahalaleel. Mahalaleel miiⁿ ní daiya Cainán.

38 Cainán miiⁿ ní daiya Enós. Enós miiⁿ ní daiya Set. Set miiⁿ ní daiya Adán. Adán miiⁿ ní yeⁿ'e Dendyuūs.

4

*Yááⁿ'guiinūⁿ neⁿ'ē sá tuuⁿ'vineeⁿ sa Jesús
(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)*

1 Jesús ní ndiituuⁿ yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ ní n'daa yā na yíicú Jordán. Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs candéε yā Jesús na yáⁿ'āa cuūⁿmáⁿ naachi nguéé ch'εetinéé 'iiⁿ'yāⁿ.

2 'Uūvī ngeεcu nguuvi canéé yááⁿ'guiinūⁿ nanááⁿ Jesús miiⁿ chí n'diichineeⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ. Nguéé dε'ε vεε cheⁿ'é Jesús nguuvi s'eeⁿ. Cuayiivi míⁿ chíi cuiicú yā.

3 Tuuⁿ'mi ní yááⁿ'guiinūⁿ caⁿ'a sa chíi sa Jesús: Dii Jesús, ndúútí chí dii chí Daiya Dendyuūs dii caaⁿ'maⁿ dí cuuvi dí tuūⁿ 'cūú chí nduuví pan. Ní nduuví pan ní cuuvi cheⁿ'e di.

4 Jesús nan'guεεcútáⁿ'a yā: 'Túúcā cánéé nguūⁿ ná libro yeⁿ'é Dendyuūs: Nguéé dámaāⁿ pan cheⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ ní cunduúchí yā caati ndúúcu tanducuéⁿ'ē nduudu chí ngaⁿ'á Ndyuūs cunduuchí yā nduuti chí cuⁿ'téenu yā.

5 Yááⁿ'guiinūⁿ candéε sa Jesús na 'áamá yíicú yáácú. Maaⁿ nch'εeté nūuⁿ ch'iⁿ'i sa Jesús tanducuéⁿ'ē naciones yeⁿ'ē íⁿ'yeeⁿ'dí 'cūú.

6 Tuuⁿ'mi ní yááⁿ'guiinūⁿ caⁿ'a sa chíi sa Jesús. 'Úú ní teé dii nuuⁿ'maⁿ íⁿ'yeeⁿ'dí 'cuū chí cuuví yeⁿ'ē di chí caaⁿ'maⁿ ntíiⁿ'nyuⁿ dí yeⁿ'ē ndúúcu nuuⁿ'máⁿ ch'εεεε naciones 'cūú ndúúcu chí ngaⁿ'a ntíiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'ē caati poder 'cūú yeⁿ'é. 'Āā du'ú nūuⁿ chí neⁿ'é chííⁿ chí ca'á.

7 Ndúútí chí caantiiⁿ'ya di nanaáⁿ níicú cuⁿ'téenu di 'úú cuuvi yeⁿ'ē di tanducuéⁿ'ē chuū.

8 Jesús caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā miiⁿ: Dii yááⁿ'guiinūⁿ cuví di nanaáⁿ caati 'túúcā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Dendyuūs: Cuⁿ'téenu di Señor Ndyuūs yeⁿ'ē di, ní dámaāⁿ 'caandiveeⁿ di yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ míⁿ nūuⁿ.

9 Cuayiivi candéε yááⁿ'guiinūⁿ Jesús miiⁿ na yāāⁿ Jerusalén ní cuchεε sá ndúúcu yā na yáácú yeⁿ'ē yáacū templo. Ní caⁿ'a sa: Nduuti chí dii chí Daiya Dendyuūs dii, cáááⁿ di ndii 'múúⁿ ndii na yáⁿ'āa.

10 Caati 'túúcā canéé nguūⁿ cuááⁿ vmnaaⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs: Ndyuūs dich'óⁿ yā ángeles yeⁿ'e yā chí dííⁿ yā cuidado yeⁿ'ē di.

11 Ní ángeles cundéε yā dii ndúúcu ta'á yā, ní nguéé cuuvi ya'ai ca'a di na tuūu.

12 Jesús miiⁿ nán'guεεcútaⁿ'a yā: 'Tuucá ntúūⁿ canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs: Nguéé diiⁿ di mar 'áamá cosa chí n'diichineeⁿ di Señor Ndyuūs yeⁿ'ē di.

13 Taachí ch'iinu chí diiⁿ yááⁿ'guiinūⁿ chí n'diichineeⁿ sa Jesús diví sa yeⁿ'é yā 'áamá tiempo.

*Jesús tucá'a yā ntíiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā na yáⁿ'āa Galilea
(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)*

14 Jesús miiⁿ nnguεεcúnée yā na yáⁿ'āa Galilea ní canéé poder yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ndúúcu yā. Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chicadínuuⁿ yā na nuuⁿ'máⁿ na yáⁿ'āa cuaaⁿ 'diituuⁿ yeⁿ'e chí n'daācā n'dai idííⁿ Jesús.

15 Ní Jesús ngi'cueen yā na yaācū sinagogas ye'n'e 'ii'nyān Israel ye'n'e nducué'ē yāān ní nducyaaca 'ii'nyān idich'εεtē yā Jesús.

Jesús canee yā na yāān Nazaret

(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

16 Ndaá Jesús na yāān Nazaret naachi ch'iita yā. Ní tan'dúúccā chi costumbre ye'n'é yā, nguuví sábadó chí ntaavi'tuunúún 'ii'nyān ye'n'e ndaata Israel ndáa yā na yaācū sinagoga mii' ní Jesús chééndii yā ní ch'ee'n yā ye'n'e libro ye'n'e Ndyuūs.

17 Ní nan'guáan yā libro mii' naachi nga'n'a ye'n'é profeta Isaías. Taachí nan'guaa'n yā libro mii', ndaacá yā naachi canee'ē nguū'n chúu:

18 Espíritu ye'n'é Ndyuūs canee yā nducú, tí Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs ndεεv'é yā 'úú chí 'úú ní caa'n'mán nduudu chí ngai ye'n'é Ndyuūs nanáán 'ii'nyān chí ndaachí snee' ndúúccū nuu'ndi ye'n'e yā. Dicho'ó yā 'úú chí díi' chí nduūvā ye'n'e 'ii'nyān chí ya'n'ai staava ye'n'e yā, ní caa'n'mán chí nángua'n'ai 'ii'nyān ye'n'e nuu'ndi ye'n'é yā chí tan'dúúccā chí ca'á librad' 'ii'nyān chí snúū'n vácū, ní díi' chí inaa'n 'ii'nyān cosa chí n'daacā chí ngu'éé déénu yā ye'n'é caati maa'n canee yā tan'dúúccā 'ii'nyān chí ngueenáán, 'tiicá yā. Ní nadan'guai 'ii'nyān chí ngu'éé n'daacā idii' ndúúccū yā caati cuuvi n'daacā idii' ndúúccū yā.

19 Ní caa'n'mán ye'n'e tiempo chí n'dai taavi chí Ndyuūs ndεεv'é yā chí caa'n'mán, ye'n'é vaad' n'dai taavi ye'n'é yā.

20 Tuu'mi ní Jesús nan'gaadí yā libro ye'n'é Ndyuūs ní nanca'a yā 'ii'nyān chí díi' yā n'tii'nyu' ye'n'e yaācū sinagoga mii'. Ní cuayivi Jesús ch'iindí yā. Nducyaaca 'ii'nyān snee yā n'gíinu yā ye'n'e Jesús.

21 Jesús tucá'a yā ca'n'a yā 'ii'nyān s'een: Maa'n cunuun' ca'a chuū chí canee nguū'n cuáán vmnaa'n chí ye'n'e ndís'tiī, chuū chí ch'iinu chí iindive'ēn nī.

22 Nducyáácá 'ii'nyān n'dáácā nga'n'a yā ye'n'e Jesús. Nge'n'e yíinú yā ye'n'é nduudu chí n'dai chí nga'n'a Jesús mii' ní nga'n'a yā: ¿'Áá ngu'éé sá'n'a 'cūú daiya José?

23 Ní ca'n'a Jesús mii': Ndís'tiī ní cuuví nī nduudu 'cūú 'úú. N'diī 'ii'nyān chí déénu nī díi' yíicú nī 'ii'nyān, díi' yíicú maán nī n'diī. Tanducué'ē chí ch'iindive'ēn 'nū chí díi' nī na yāān Capernaum, 'tiicá ntúū'n díi' nī 'muu'nyān vaacú nī.

24 Naati 'uu ní ca'n'á chí ndís'tiī: Cuaacu ní'nyú'n mar 'áámá profeta ní ngu'éé ngíi inee yā na yāān vaacú yā.

25 Cuaacu ní'nyú'n nga'n'á ngíi ndís'tiī: Tiempo chí chó'ōo neené 'yaa'n n'daataá nguá'āa vεε tá nguaa'n 'ii'nyān Israel taachi profeta Elías cānee yā in'yee'n'dí 'cūú ní 'āā ntéé chee' cuuvi 'iinu ndúuyú canee' ma'n'a tiempo mii'. Ní ch'iīdi cuiicu nuu'mán yá'n'āa ye'n'e 'ii'nyān Israel.

26 Ní Ndyuūs ngu'éé dichó'o yā Elías mii' nanáán nducyaaca n'daataá nguá'āa, dámaā'n 'áámá n'daataá nguá'āa ye'n'e táámá nación. Ní canee tá na yāān Sarepta chí nii'nuú'n na yá'n'āa Sidón.

27 Ní tiempo taachi canee'ē profeta Eliseo na in'yee'n'dí 'cūú, 'tiicá ntúū'n néené 'yaa'n 'ii'nyān ndúúccū ca'ai chí lepra chí in'duuti yúutē ye'n'e yā naati ngu'éé nducyaaca 'ii'nyān s'een nduuva ye'n'e yā, dámaā'n sa'n'ā Naamán ye'n'e táámá nación chí ye'n'e yá'n'āa Siria.

28 Taachí 'ii'nyān ch'iindive'ēn yā chuū nducyaaca yā na yaācū sinagoga mii' neené nduuví taa'n yā.

29 Ní ch'εeti ndii yā tí neⁿé yā tun'daa yā Jesús cuaaⁿ chuvaⁿāi yáāⁿ miiⁿ ní candεε yā Jesús miiⁿ ndii na yaacu n'dai yeⁿe yīcū chi yaacú ca yeⁿe yáāⁿ miiⁿ. Ní 'iicu cuuví cun'dáa yā Jesús miiⁿ.

30 Naati nguéeⁿ cuuví díiⁿ yā ti Jesús miiⁿ ní cho'ó yā náávtaⁿā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní cunaⁿ'a yā na vaacu yā.

'Áámá saⁿā chi canée sa ndúúcu espíritu chi nguεε n'daācā yeⁿe yááⁿ'guiinūⁿ
(Mr. 1.21-28)

31 Cuayiiⁿ Jesús nangua'ái yā na yáāⁿ Capernaum yeⁿe yáⁿ'āa Galilea ní miiⁿ ngi'cueeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ nguuví sábadó chi nguuví chí ntaaviⁿtuunúúⁿ yā.

32 Ní 'iiⁿyāⁿ na yáāⁿ miiⁿ ngeⁿe yiinú yā yeⁿe chi ngi'cueeⁿ Jesús, ti ngi'cueeⁿ yā ndúúcu poder tan'dúúca 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'ā ntiⁿnyúⁿ yā.

33 Ní taachi snee Jesús na yaacu sinagoga míiⁿ canee 'áámá saⁿā ndúúcu espíritu yeⁿe yááⁿ'guiinūⁿ. Espíritu miiⁿ díiⁿ chí saⁿ'ā miiⁿ neenē yuudu 'cai sa.

34 Ní espíritu miiⁿ ní caⁿ'ā: N'diī, Jesús, yeⁿe yáāⁿ Nazaret, cuⁿ'éeⁿ ní nús'uu. ¿D'éē canee yeⁿe 'nū nduucú ní? ¿'Áá ndāa ní chi di'cuinú ní nús'uu? 'Úú n'diichí du'ú n'diī. N'diī ní 'iiⁿyāⁿ chí N'dai chí Daiya Dendyuūs n'diī.

35 Jesús ní yaa'vineeⁿ yā ní caⁿ'a yā: Dii espíritu n'gáádí dí cheendi di ní nan'dáa di yeⁿe sá 'tīl. Tuu'mi ní espíritu yeⁿe yááⁿ'guiinūⁿ chíndεεve sa sáⁿ'a 'cūū náávtaⁿā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nan'daa sa yeⁿe sáⁿ'a 'cūū. Nguéeⁿ de'ē vεε díiⁿ sa ndúúcu sáⁿ'a 'cūū.

36 Nducyaaⁿ yā ní ngeⁿe yiinú yā ní ngaⁿ'a yā ngii yā vi'l: ¿D'éē nduudu chí 'túuca? 'iiⁿyāⁿ 'cūū ngaⁿ'a ntiⁿnyúⁿ yā espíritu yeⁿe yááⁿ'guiinūⁿ ndúúcu poder tan'dúúca 'áámá 'iiⁿntyéⁿ'ē. Ngaⁿ'ā yā chí nan'daa espíritu yeⁿe yááⁿ'guiinūⁿ ní nacan'daā.

37 Ní nducyaaca 'iiⁿyāⁿ ngaⁿ'a yā yeⁿe Jesús miiⁿ nducuéⁿ'ē cuaaⁿ nducuéⁿ'ē yáāⁿ cuááⁿ 'diituu.

Jesús díiⁿ yā chí nduūvā yeⁿe indáⁿ'a Simon Pedro

(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

38 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ nan'dáa yā yaacū sinagoga miiⁿ ní ndaa yā va'ai yeⁿe Simón Pedro. Ní indáⁿ'ā Simón Pedro miiⁿ ndéε 'aama 'iiⁿnūⁿ taaⁿ n'daataá ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe vaacu tá di'cuítu yā Jesús miiⁿ chí cunée yā ní nanduūvā yeⁿe tá.

39 Jesús can'dii yā naachi canée n'daataa miiⁿ ní caⁿ'a yā chí cuavii 'iiⁿnūⁿ miiⁿ. Hora miiⁿ 'iiⁿnūⁿ miiⁿ chívii yeⁿe tá. N'daataa miiⁿ ní hora miiⁿ ncuéeⁿ nuuⁿ tá ní díiⁿ tá mandados yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ca'a tá chí che'e yā.

Jesús díiⁿ yā chí nduūvā yeⁿe 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿyāⁿ chí ngiitā

(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)

40 Taachí chíiya 'yáⁿ'ā, 'yááⁿ n'dái 'iiⁿyāⁿ ndéε yā 'iiⁿyāⁿ chí ngiitā nanááⁿ Jesús. Néenē n'deeē naaⁿ ca'ai ndii yā. Jesús miiⁿ ní yiin'duu tá'a yā vmnaaⁿ ca'áámá ca'áámá 'iiⁿyāⁿ ní 'tíicā nduuvā yeⁿe yā.

41 Ní yeⁿe 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ chí ngiitā yā yinan'dáa espíritus yeⁿe yááⁿ'guiinūⁿ chí 'cai yā ní ngaⁿ'a yā: N'diī ní Daiya Dendyuūs n'diī. Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní yaa'vineeⁿ yā espíritus yeⁿe yááⁿ'guiinūⁿ ní nguéeⁿ 'cuúⁿ yā chí caaⁿ'maⁿ sa tí espíritus yeⁿe yááⁿ'guiinūⁿ ní deenu sá chí Jesús miiⁿ chí Cristo.

Jesús ní caⁿ'a yā nduudu yeⁿe Ndyuūs na yáⁿ'āa Judea

(Mr. 1.35-39)

⁴² Chidεενε táámá nguuvi Jesús miiⁿ ní cueⁿe yā chuva'ai yáāⁿ miiⁿ na 'áámá lugar naachi nguée ch'εεtinée 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yáāⁿ miiⁿya in'nuúⁿ yā Jesús ní ndaá yā naachi canée Jesús miiⁿ. Ní di'cuiitú yā chi nguée cuvii Jesús yeⁿe yā.

⁴³ Naati Jesús miiⁿ ní ngaⁿ'a yā ngii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Canée chííⁿ chí 'úú ní caaⁿ'máⁿ yeⁿe nduudu ngai yeⁿ'ē naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiíⁿnyúⁿ yā, nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe tanáⁿ'ā yáāⁿ ti yeⁿ'ē chúú chí Dendyuūs dicho'ó yā 'úú.

⁴⁴ Ní Jesús miiⁿ cueⁿ'é yā yáāⁿ ndíí yáāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea ní ngaⁿ'á yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs na yaācū sinagogas naachi cueⁿ'é yā.

5

Nduúcu vaadi n'giinu yeⁿ'é chi itungaáⁿ yā yaācā (Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)

¹ 'Áámá tiempo taachi Jesús canée yā niiⁿnuúⁿ ná nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā chí nguuvi Genesaret, nééné 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ndaá yā nanáaⁿ yā ní chiitu yā chí cuuvi 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e Dendyuūs.

² Jesús n'diichi yā ná 'uúvī barcos chí snée níⁿnuúⁿ na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā. 'Iiⁿ'yāⁿ chí itungaaⁿ 'yaācā miiⁿ 'āā nan'daá yā na barco s'eeⁿ ní cueⁿ'é yā naaⁿ'nú yā yaānā yeⁿ'e 'yaācā na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā.

³ Tuuⁿ'mi Jesús sndáa yā na 'áámá barco chí yeⁿ'e Simón Pedro miiⁿ ní chíi yā Simón Pedro chí 'āā caⁿ'a rá barco miiⁿ ndíí niiⁿnuúⁿ 'diitúú nuūⁿnīⁿ miiⁿ. Tuuⁿ'mi ní Jesús ch'iindii yā na barco miiⁿ ní chí'cueeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

⁴ Taachi Jesús ch'iinu chí'cueeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ, tuuⁿ'mi ní caⁿ'a yā chíi yā Simón: Cueⁿ'e di ndúúcu barco ndíí ná yáanūⁿ ní 'caanuⁿ dí yaanā yeⁿ'e di nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ ní tungaaⁿ dí 'yaācā.

⁵ Simón miiⁿ ní nan'gucécutaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā chíi yā Jesús: N'dii Maestro, 'āā núúⁿ'máⁿ yaaⁿ ch'εεti nduuchí 'nú ní dííⁿ ntiíⁿnyúⁿ 'nú ní nguée de'ē vεε ndaāca 'nú; naati ndúúcu nduudu yeⁿ'e ní 'caanuúⁿ 'nú yaānā yeⁿ'é 'nú chεeti nuūⁿnīⁿ miiⁿ.

⁶ Taachi 'caanuúⁿ yā yaānā miiⁿ chiitu 'yaācā chεeti yaānā miiⁿ chí yaānā miiⁿ ndiitúú núⁿ chíiteⁿ.

⁷ Tuuⁿ'mi ní ditaⁿ'a yā yeⁿ'ē tanáⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ chí snúúⁿ yā chεeti taamá barco miiⁿ chí caⁿ'a yā ní cunnee yā Simón. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní ndaa yā ní chiitu 'yaācā nduu 'uuvi barcos chí nduu 'uuvi barcos neⁿ'e 'cucεechi ndii mááⁿ nuūⁿnīⁿ.

⁸ Taachi Simón Pedro n'diichi yā chuú chíntii'yá yā nanááⁿ Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chíi yā Jesús miiⁿ: N'dii Señor, 'úú nguée n'daācā 'úú chí cuchií nanááⁿ n'díi, ti 'úú ní 'iiⁿ'yāⁿ nuūⁿndí 'úú.

⁹ Simón Pedro miiⁿ ní nééné ngeⁿ'e yiinú yā. 'Tiicá ntúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā ndúúcu sa ngeⁿ'e yiinú yā cáāvā yeⁿ'e chí diiⁿ Jesús chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ itúngaáⁿ yā 'yaācā chí 'yaaⁿ taaví tí.

¹⁰ 'Tiicá ntúūⁿ Jacobo ndúúcu Juan, chí daiya Zebedeo, chí dáámá diiⁿ yā ntiíⁿnyuⁿ ndúúcu Simón, dii'yá yā chíi. Ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā Simón: Díi, Simón, nguée 'va'a di; ndii maaⁿ ní tan'dúúcā chí itungaaⁿ di 'yaācā yeⁿ'e nuūⁿnīⁿ, 'tiicá maaⁿ ní 'úú idiíⁿ chí in'nuuⁿ dí 'iiⁿ'yāⁿ chí cuuvi caⁿ'á yā nduucu.

¹¹ Taachi ndaa yā ndúúcu barco miiⁿ niiⁿnuúⁿ 'diitúú nuūⁿnīⁿ, tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ s'neeⁿ yā ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'é yā ndúúcu barco miiⁿ ndúúcu nducueⁿ'é chí snúúⁿ chεeti barco miiⁿ ní cueⁿ'e yā ndúúcu Jesús.

Jesús diiⁿ yā chí nduúvā yeⁿ'e 'áámá saⁿ'ā ndúúcu ca'ai lepra
(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

12 Taachi Jesús miiⁿ ndaa yā na 'áámá yááⁿ ní canée yā miiⁿ, ndaa nanááⁿ Jesús 'áámá saⁿā chí ndii sa 'áámá ca'ai chí nguuvilepra chí in'duuti yuūtē yeⁿē sa. Taachi saⁿā miiⁿ n'diichi sa Jesús miiⁿ, chííntii'ya sa can'dii sa ndii na yáⁿāa nanááⁿ Jesús miiⁿ. Ní chíica sa Jesús: N'díí Señor, ndúúti chí n'dii neⁿe ní, ní dííⁿ ní chí nduūvā yeⁿē.

13 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ n'doo ta'á yā ní tuu'ví yā saⁿā ní caⁿ'a yā: 'Úú ní neⁿé chí nduūvā yeⁿē dí. Tuu'mí nūuⁿ ndúuvā yeⁿē sa ní nduūví deεεε sá.

14 Ní Jesús caⁿ'a yā chíí yā saⁿā miiⁿ: Nguéé cuuvi dí mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí nduuva yeⁿē dí. Cueⁿe dí ní 'cuuⁿmiⁿ dí maaⁿ cuerpo yeⁿe dí nanááⁿ chíiduú. Ní ca'a dí nanááⁿ Ndyuūs ofrenda yeⁿē dí yeⁿe chí nanduuva yeⁿē dí tan'dúúcā chí ngaⁿ'a ley yeⁿe Moisés. Ní 'iicu cadíínuúⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí nduūvā yeⁿē dí.

15 Yeⁿe chí dííⁿ Jesús miiⁿ dándoō ca, ní neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ ndaa yā chí 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿe Jesús miiⁿ. Ní Jesús dííⁿ yā chí nduūvā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ.

16 Jesús cueⁿe yā na lugar naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiⁿyāⁿ chí caaⁿ'maⁿngua'á yā.

*Jesús dííⁿ yā chí nduūvā yeⁿe 'áámá saⁿā chí in'dúúví cuerpo yeⁿe sa
(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)*

17 'Áámá nguuvi Jesús ní ngi'cueeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ ní miiⁿ véε 'iiⁿyāⁿ fariseos chí dingúuⁿ leyes ndúúcu maestros chí ngi'cueeⁿ ley. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ngiicá yā yeⁿe táámá yááⁿ ní yeⁿē nducyáácá yááⁿ yeⁿe yáⁿāa Galilea ndúúcu yáⁿāa Judea, níicú yeⁿe yááⁿ Jerusalén. Jesús miiⁿ cuuvi dííⁿ yā chí nduūvā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ti poder yeⁿe Ndyuūs canéé nduucú yā.

18 Tuu'mi ní ndaa ntúūⁿ n'duuví saⁿā chí n'diichi yā Jesús. Ní saⁿā s'eeⁿ ní ndεε yā 'áámá saⁿā ndúúcu ca'āi chí in'dúúví cuerpo yeⁿe sa na 'áámá camilla. Ní ndííⁿ yā chí ndaā saⁿā miiⁿ cheeti va'āi nanááⁿ Jesús miiⁿ.

19 Nguéé ndaāca yā taacā cundáa yā ndúúcu saⁿā miiⁿ ti neené n'deeé 'iiⁿyāⁿ snuuⁿ yā. Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní cheε yā tííⁿ va'āi ní diví yā n'duuví táátá tííⁿ va'āi. Ní dí'cua'ái yā saⁿā na yíivε naachi candííⁿ saⁿā miiⁿ nanááⁿ Jesús.

20 Taachi Jesús miiⁿ tuumicadíínuuⁿ yā chí véé vaadi i'teenu yeⁿé saⁿā s'eeⁿ caⁿ'a yā chíí yā saⁿā: Díí saⁿā, 'úú nadach'εεcú nuuⁿndí yeⁿe dí.

21 Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ chí ngi'cueeⁿ ley ndúúcu 'iiⁿyāⁿ fariseos tuca'a yā nadicadíínuuⁿ yā ní caⁿ'a yā: ¿Du'u sáⁿa 'cūú chí duuchineeⁿ yā yeⁿe Ndyuūs? ¿Du'ū nadich'εεcu nuuⁿndí yeⁿē yú? Dámaaⁿ Ndyuūs cuuvi dííⁿ yā 'tíicā.

22 Jesús tuumicadíínuúⁿ yā chí nadicadíínuuⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Tuu'mi ní caⁿ'a yā chíí yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Ndís'tíí, ¿d'é'ε cúúví chí 'tíicā inadicadíínuuⁿ ndís'tíí na staava yeⁿé ní?

23 ¿Cheε cá nguéé ngíⁿlí chí caaⁿ'máⁿ: 'Áa nuuⁿndí yeⁿe dí ní nch'εεcū o ndúúncuéeⁿ dí ní caaca dí?

24 'Túúcā caⁿ'á chíí saⁿā chí ndís'tíí cuuvi déénu ní ti 'úú ní Saⁿ'a chí Daiyá Dendyuūs 'úú. Ní véé poder iⁿ'yeeⁿdí 'cūú chí inadach'εεcú nuuⁿndí. Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chíí yā saⁿā miiⁿ: Ncueeⁿ dí, nta'a dí yíivε yeⁿē dí ní cunaⁿ'ā dí na vacu dí.

25 Tuu'mi ní saⁿā miiⁿ chí ndii chí ca'āi sa 'áā ndúúvā yeⁿē sa ní sta'á sa yíivε yeⁿē sa naachi cándiiti sa ní ngaⁿ'a sa: De'ε chúúcā ch'εεte Dendyuūs. Ní cunaⁿ'ā sa naavtaⁿ'á yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

26 Nducyáácá 'i'in'yān che'n'e yiinú yā ní neene di'va'á yā ní ca'n'a yā: De'ē chūúćá ch'εετε Dendyuūs. Ní ca'n'a yā: Maa'n ní n'diichi yú dendu'ū chi nguéé ta nn'diichi yú chi ca'n'a yiinu yú.

*Jesús yaa'ví yā sa'n'ā chi nguuvi Levi
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)*

27 Cho'ōo chūū, ní Jesús mii'n can'daa yā cachiicá yā ní n'diichi yā 'áámá sa'n'ā chí inn'gucεε ye'n'ē impuestos ye'n'e yá'n'āa chí nguuvi sa Levi. Sa'n'ā mii'n ní veε sa naachi n'geεteé sa'n'ā chí inn'gucεε ye'n'ē impuestos. Jesús mii'n ní yaa'ví yā: Dii, sá'n'ā, cuchii di ca'n'a di nduucú.

28 Tuu'mi ní s'nee'n sá ntii'nyu'n ye'n'ē sa ndúúćū nducué'n'ē dendu'ū ní ndúćuee'n sá ní cue'n'ē sa ndúúćū Jesús.

29 Sa'n'a Levi mii'n ca'n'a ntii'nyu'n sá chí in'nuūu'n 'áámá comida ch'εετε n'dai na vaacu sa. Na vaacu sa mii'n véé 'yáá'n sa'n'ā chí inn'gucεε ye'n'e impuestos ndúúćū taná'n'ā sa'n'ā. Nducyaaca yā ní veεté yā ndúúćū Levi na mesa mii'n.

30 Tuu'mí maestros chi ngi'cuae'n ley mii'n ndúúćū 'i'in'yān fariseos chí dii'n yā ley cunncáa ca'n'a yā ye'n'e discípulos ye'n'e Jesús ní ca'n'a yā: ¿De'ē cúví chí ndís'tii ndúúćū Jesús nge'é ní ní ng'i'í ní ndúúćū 'i'in'yān chí inn'gucεε ye'n'e impuestos ndúúćū 'i'in'yān nuu'ndi? Chuū nguéé n'daācá.

31 Jesús ní n'gucεεćúta'n'a yā: 'I'in'yān chí nguéé ngiitā nguéé ne'n'e yā chí cuuvi yíćú yā. Dámaān 'i'in'yān chí ngiitā ne'n'e yā chí cuuvi yíćú yā.

32 'Úu nguéé cuchii chí yaa'ví 'i'in'yān chí nadacadiinúú'n yā chí n'dááca yā chí nguéé dinuu'ndi yā naati 'i'in'yān chí véé nuu'ndi ye'n'e yā ní 'íćú ndáácádáámí yā ye'n'e nuu'ndi ye'n'e yā.

*Jesús nga'n'a yā ye'n'e chí nguéé ca'diinú 'i'in'yān
(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)*

33 Tuu'mi ní 'i'in'yān s'ee'n tiingūūné'e'n yā Jesús: ¿De'ē cúví chí discípulos ye'n'e Juan chí ngeεdinuū'n'ni'ndúúćū discípulos ye'n'e fariseos néené n'deēe cuví ní ca'diinú'n'ú yā ní nga'n'angua'á yā ní discípulos ye'n'e ní ní nge'e yā ní ng'i'í yā?

34 Jesús ní ca'n'a yā chí yā 'i'in'yān: ¿Chεε ye'n'ē maán ní cuuvi dii'n ní chí nguéé che'e 'i'in'yān chí nandaa naachi n'giindivaacu sa'n'ā ne'n'e chí canéé sa'n'ā chí n'giindivaacu sa mii'n ndúúćū yā? Nguéé cuuvi ní.

35 Naati ndáa nguuvi chí 'cuuvi sá ní 'āa ntéé sa ndúúćū yā, tuu'mi ní 'i'in'yān ca'diinú'n'ú yā nguuvi mii'n.

36 Ca'n'a ntúū'n Jesús chí yā 'i'in'yān táámá ejemplo chí 'tεε nguεε daama: Mar 'áámá 'i'in'yān nguéé 'caaca yā 'áámá 'taa'n tiinūu'n ngai chí nguéé 'āa naa'nuu yā chí n'dyaatá yā 'áámá cateaí yā ndicúú caati tiinūu'n ngai mii'n ní cū'tee'n tíinūu'n ndiicúú. Ní ndiicúú mii'n nguéé n'daacā dináá'n dii'n'naachi nn'dyaatá ndúúćū chí ngai mii'n.

37 Tiicá ntúū'n mar 'áámá 'i'in'yān nguéé ca'nuú'n yā vino ngai cheeti bolsa dii'má'n 'iiti chí ndiicúú tan'duúćá chí dii'n 'i'in'yān ndiicúú ti vino ngai mii'n ní chó'ōo yaadi ye'n'ē ní dii'n chí 'caáncuū'n yíi'má'n ndiicúú. Ní vino mii'n ní cungéé ndí yíi'má'n'ni' tuuvií.

38 Cáávā chuū ca'nuú'n yā vino ngai mii'n cheeti bolsa dii'má'n ngai ní nduu 'uuvi ní n'daacā canee ye'n'ē.

39 Mar 'áámá 'i'in'yān chí ng'i'í yā vino ndiicúú ne'n'é yā cu'u yā vino ngai cuayiivi caati nga'n'a yā chí vino chí ndiicúú chí'n' chí n'dai nguéé ti vino ngai.

6

Discípulos ye'e Jesús sta'á yā trigo nguuvi chí ntaavi'tuunúú'n 'ii'yā'n Israel (Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

1 Áámá nguuvi sábadó chí ntaavi'tuunúú'n 'ii'yā'n Israel, Jesús cho'ó yā ndúúcu discípulos ye'e yā 'áámá campo naachi véé trigo. Discípulos ye'e yā ní sta'á yā trigo ní chíi yā tíi'n ndúúcu ta'á yā ní che'e yā trigo.

2 Tuu'mi ní n'duuví fariseos ca'n'a yā chíi yā discípulos ye'e Jesús: ¿De'ē cúuví chí ndís'tíi díi'n ní cosas chí nguéé canee chí díi'n ní ti contra ye'n'e ley ye'n'e nguuvi chí cánéé chí ntaavi'tuunúú'u'?

3 Jesús nan'guεεcúta'n'a yā: ¿'Áá nguéé n'geē'n ndís'tíi ná libro ye'n'é Ndyuūs tan'duucá chí díi'n rey David ndúúcu 'ii'yā'n chí snéé ndúúcu yā taachi cuíicu yā?

4 David sndáa yā yaācū ndúúcu 'ii'yā'n chí snéé ndúúcu yā ní David sta'a yā pan chí canéé nátaí ye'n'e Ndyuūs ní che'e yā ní ca'á yā chí che'e 'ii'yā'n chí snéé ndúúcu yā. David mii'n nguéé canee chí che'e yā pan ndúúcu 'ii'yā'n chí snéé ndúúcu yā ti dámaā'n chíiduú s'ee'n canee chí che'e yā pan mii'n.

5 Ní Jesús ca'n'a yā chíi yā 'ii'yā'n s'ee'n: 'Úú ní Sa'n'á chí Daiya Dendyuūs ní 'úú ngí nga'n'á ntii'nyu'n ye'n'e nguuvi chí ntaavi'tuunúú'n 'ii'yā'n.

Jesús díi'n chí nduuvā ye'n'e sa'n'á chí ndíi cheεchi ta'ā sa (Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

6 Táámá nguuvi sábadó chí ntaavi'tuunúú'n 'ii'yā'n Israel, Jesús mii'n ní ndaa yā ná yaācū sinagoga ní chí'cuee'n yā 'ii'yā'n. Mii'n canee 'áámá sa'n'á chí ntí'i ta'á sa ta cuaācū sa.

7 Maestros ye'n'e ley ndúúcu 'ii'yā'n fariseos ngeenu yā Jesús mii'n caati ne'n'e yā n'diichi yā nduuti chí idii'n Jesús chí nduuva ye'n'e sa nguuvi chí intaavi'tuunúú'n yā, ní 'tíicā cuuvi caa'n'má'n yā nuu'ndi ye'n'e Jesús mii'n.

8 Naati Jesús mii'n déenu yā ye'n'é chí nadicádiinuun 'ii'yā'n ní ca'n'a yā chíi yā sa'n'a chí ntí'i 'áámá ta'á sa: Díi sa'n'á, nducuee'n dí ní cuééndii dí náávta'n'á ye'n'e 'ii'yā'n s'ee'n. Sa'n'á mii'n ní cuééndii sa náávta'n'á ye'n'e 'ii'yā'n s'ee'n.

9 Tuu'mi ní Jesús mii'n ca'n'a yā chíi yā 'ii'yā'n s'ee'n: 'Úú intiinguuneé'n ndís'tíi. ¿De'ē chí cuuvi díi'n yú nguuvi chí ntaavi'tuunúú'n 'ii'yā'n? ¿'Áá díi'n yú cosas chí n'daacā o cosas chí nguéé n'daacā? ¿'Áá n'daacā chí nangua'n'āi yú vida ye'n'e 'ii'yā'n o 'caan'nu'n yú 'ii'yā'n?

10 Jesús ch'iinu yā nducyaaca 'ii'yā'n chí snéé yā cuaa'n 'diitú yā ní ca'n'a yā chíi yā sa'n'á: N'doo di ta'á di. Sa'n'á mii'n ní n'doo ta'á sa ní ta'á sa míi'n 'áa nduuvā ye'n'é sa.

11 'Ii'yā'n s'ee'n ní n'duuví taa'n n'daí yā ní yaa'vi yā vi'i: ¿Dé'ε díi'n yú chí cuuvi tun'daa yú nuu'ndi ye'n'e Jesús mii'n?

Jesús ndεεve yā ndu'u chí ndiichúví discípulos ye'n'e yā (Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

12 Nguuvi s'ee'n Jesús cue'n'e yā 'áámá yīcū chí caa'n'ma'ngua'á yā ní Jesús mii'n ní núú'má'n yaa'n ca'angua'á yā.

13 Ní taachí chidεεve Jesús yaa'vi yā discípulos ye'n'e yā ní ndεεve yā ndiichúví 'ii'yā'n ye'n'e nguaa'n discípulos s'uun ní ca'n'a yā chí ndiichúví 'ii'yā'n s'ee'n chí apóstoles.

14 'Ii'yā'n s'ee'n ní 'túucā nguuvi yā: Simón chí nguuvi ntúu'n yā Pedro; ndúúcu Andrés chí 'dii'nū Simón Pedro mii'n, ndúúcu Jacobo, ndúúcu Juan, ndúúcu Felipe, ndúúcu Bartolomé,

15 ndúúcu Mateo, ndúúcu Tomás, ndúúcu Jacobo chi saⁿa daiya Alfeo, ndúúcu Simón chi nguuvi sa Zelote,

16 ndúúcu Judas chí 'dínú Jacobo ndúúcu Judas Iscariote chi cuayiivi chíⁿi sá du^u chí Jesús miiⁿ chí cuuvi 'caaⁿ núⁿ yá 'yá.

Jesús chí 'cuéeⁿ yá 'yaaⁿ táávi 'iiⁿ yáⁿ
(Mt. 4.23-25)

17 Jesús nangua^ái yá yeⁿe yīcū miiⁿ ndúúcu apóstoles yeⁿe yá ní ndúúcu n'deēe n'dái discipulos yeⁿe yá ní cueⁿe yá 'áámá yáⁿ aa chí yúúduu. Ní canee ntúūⁿ nduucú yá n'deēe n'dái 'iiⁿ yáⁿ yeⁿe yáⁿ aa Judea ndúúcu yáⁿ Jerusalén ní yeⁿe yáⁿ s'eeⁿ ní diituú nuūⁿ n'í yáⁿ á ní yeⁿe yáⁿ aa Tiro ndúúcu yáⁿ aa Sidón. 'Iiⁿ yáⁿ s'eeⁿ ní 'áá ndāa yá chí 'caandiveéⁿ yá yeⁿe chí ngi'cuéeⁿ Jesús miiⁿ. Ní 'iiⁿ yáⁿ chí ngíta yá neⁿe yá chí Jesús diiⁿ chí nduū^vā yeⁿe yá.

18 Ní 'iiⁿ yáⁿ chí snée yá ndúúcu espíritu yeⁿe yáⁿ 'nguiinūⁿ ní Jesús diiⁿ yá chí nacan'dāa yeⁿe 'iiⁿ yáⁿ s'eeⁿ ní ch'εⁿnuu chí yeⁿe 'iiⁿ yáⁿ s'eeⁿ. Ní 'iiⁿ yáⁿ s'eeⁿ nduuvā yeⁿe yá.

19 Ní nducyáácá 'iiⁿ yáⁿ chí ngiitā neⁿe yá tuu^{vi} yá Jesús miiⁿ ti véé cá poder yeⁿe yá chí diiⁿ yá chí nanduū^vā yeⁿe yá.

Yeⁿe vaadi yeenú ndúúcu yeⁿe chí nguéé vaadi yeenú
(Mt. 5.1-12)

20 Tuu^{mi} ní Jesús n'diichí yá discipulos yeⁿe yá ní caⁿa yá chí yá 'iiⁿ yáⁿ s'eeⁿ: Dé'ε chúúca n'dai ndís'tií chí nguéé de'ε vεε yeⁿe ní ti yeⁿe ndís'tií cuuvi naachi Ndyuūs ngaⁿa ntiⁿnyúⁿ yá na va'ai chεeti nguuvi.

21 Dé'ε chúúca n'dai ndís'tií chí 'cuéeⁿ cá nī libro yeⁿe Ndyuūs chí n'daācā ca canee staava yeⁿe ní. De'ε chúúca n'dai ndís'tií chí maaⁿ ní nngεεcu ní nanááⁿ Ndyuūs ti neⁿe diiⁿ nī nducueⁿ chí cuaacu ti Ndyuūs ya'ái 'iinú yá ndís'tií.

22 Dé'ε chúúca n'dai ndís'tií taachi 'iiⁿ yáⁿ yeⁿe iⁿ yeⁿe dí 'cūū nguéé cuuvi snaaⁿ yá ndís'tií ní taachi 'iiⁿ yáⁿ s'eeⁿ cuví yá yeⁿe ndís'tií. Ní cunncaā diiⁿ yá ndúúcu ndís'tií. Ní 'áá ntéé neⁿe yá 'caandiveéⁿ yá chí duuchí nī. Caaⁿ máⁿ yá chí nguéé n'daaca ndís'tií cucáá^vā 'úú chí Saⁿ ā chí Daiyá Ndyuūs.

23 Ndis'tií canéé chí yeenú n'dai nī ní nguuvi miiⁿ cuuvi yeenú n'dai ca nī caati Ndyuūs téé yá chí cuuvi yeⁿe ní dendu^u chí ch'εεε n'dai taachi ndaa nī na va'ai chεeti nguuvi. Ti ndii cuááⁿ vmnaaⁿ 'tiicá ntúūⁿ idiíⁿ 'iiⁿ yáⁿ cosas chí nguéé n'daācā ndúúcu 'iiⁿ yáⁿ profetas chí candéε yá nduudu yeⁿe Ndyuūs.

24 Dé'ε chúúca ndaachí yeⁿe ndís'tií chí véé cá yeⁿe ní caati 'áá yeenú ní yeⁿe nducueⁿ yeⁿe iⁿ yeⁿe dí 'cūū.

25 Dé'ε chúúca ndaachí yeⁿe ndís'tií chí nadacádíinuⁿ ní chí n'daācā canee ní nanááⁿ Dendyuūs ní nguéé n'giindiveéⁿ ní nduudu yeⁿe Ndyuūs ti cuayiivi naachi neⁿe ní 'caandiveéⁿ ní ní nguéé cuuvi 'caandiveéⁿ ní. Dé'ε chúúca ndaachí yeⁿe ndís'tií chí maaⁿ ní n'gíiⁿnyuⁿ ní ti cuayiivi ní cuεεcú ní ti ndaāchí nī.

26 Dé'ε chúúca ndaachí yeⁿe ndís'tií taachi nducyaaca 'iiⁿ yáⁿ caaⁿ maⁿ n'daācā yeⁿe ní. Caati ndíi cuááⁿ vmnaaⁿ 'túicá ngaⁿa 'iiⁿ yáⁿ yeⁿe 'iiⁿ yáⁿ profetas chí falso yá ní nguéé profetas yeⁿe Ndyuūs, ní nguéé candéε yá nduudu yeⁿe Ndyuūs.

Dineⁿe yú 'iiⁿ yáⁿ chí taaⁿ yá nduucú yú
(Mt. 5.38-48; 7.12)

27 'Úú, Jesús, ní ngaⁿ'á ngī ndís'tī chi n'giindiveéⁿ nī nduudu chi ngaⁿ'á: Dinéⁿe ntúūⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ 'áará chi taāⁿ yā yeⁿ'e nī. Ní diiⁿ n'daacá nī ntúūⁿ ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ 'áará chi nguéé neⁿ'e yā ndís'tī.

28 Diⁿ'viicú nī 'iiⁿ'yāⁿ 'áará chi caⁿ'a cunncaá yā ndúúcu nī. Ní caaⁿ'maⁿngua'a nī caavā 'iiⁿ'yāⁿ 'áará chi nguéé n'daacá diiⁿ yā ndúúcu nī.

29 Nduuti chi 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ duuchineeⁿ yā yeⁿ'e nī ní n'geⁿ'e yā 'áamá tiicuaa náaⁿ nī, 'cuúⁿ nī chi diiⁿ yā táámá vmnéⁿ'ēe nduuti chi neⁿ'é yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chi divíi yā cotón yeⁿ'e nī, ca'ā ntúūⁿ nī catecai nī.

30 'Áā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi caaca yā cosa yeⁿ'é nī caavā necesidades yeⁿ'e yā, ca'á nī. 'Iiⁿ'yāⁿ chi cuta'á yā chi yeⁿ'e nī, 'āā ntéé nguεεcuné nī ndaacá nī.

31 Tan'dúúca chi ndís'tī neⁿ'e nī chi tanáⁿ'ā saⁿ'ā miiⁿ n'daacá diiⁿ sa nduucú nī, 'tiicá ntúūⁿ diiⁿ ndís'tī ndúúcu saⁿ'ā s'eeⁿ.

32 Nduúti chi ndís'tī dinéⁿ'e nī 'iiⁿ'yāⁿ chi neⁿ'e ndís'tī, ¿d'é'ē chi n'daacá idiíⁿ nī? Caati 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé n'daacá, 'tiicá ntúūⁿ idiíⁿ yā.

33 Nduúti chi ndís'tī n'daacá idiíⁿ nī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chi din'daacá nduucú nī, ¿d'é'ē chi n'daacá idiíⁿ nī? Caati 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé n'daacá, 'tiicá ntuūⁿ idiíⁿ yā.

34 'Tiicá ntúūⁿ, nduuti chi diiⁿ nī prestar chiiⁿ chi yeⁿ'é nī 'iiⁿ'yāⁿ ní cunee ngiinú nī chi 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ caⁿ'á yā tee yā chiiⁿ chi yeⁿ'é nī, ¿d'é'ē cuuvi chi 'iiⁿ'yāⁿ téé yā gracias ndís'tī? 'Tiicá ntúūⁿ idiíⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi nguεε n'daacá.

35 Ndís'tī dineⁿ'é nī 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi taāⁿ yā yeⁿ'e nī. 'Tiicá din'daacá nī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé ngii n'diichí yā ndís'tī. Diiⁿ nī prestar cosa chi yeⁿ'é nī ní nguéé de'ē veε nadacadiiⁿuú cá nī yeⁿ'ē. Ní Ndyuūs téé yā ndís'tīi cosas chi dendu'ú chi ch'εete ca yeⁿ'é yā taachi caⁿ'a nā na va'ai chεeti nguuvi ní cuuví ndís'tīi daiyá Dendyuūs chi ch'εete taavi ca. 'Tiicá Ndyuūs téé yā cosas chí n'daacá 'iiⁿ'yāⁿ chi cunncaá chi nguéé caaⁿ'máⁿ yā: N'dii Ndyuūs gracias.

36 'Tiicá ntúūⁿ yá'ai 'iinú nī cááva 'iiⁿ'yāⁿ tan'dúúca Chiidá nī Ndyuūs ya'ai 'iinú yā ndís'tī.

*Nguéé caaⁿ'maⁿ nī nuuⁿndī yeⁿ'e mar 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ
(Mt. 7.1-5)*

37 Nguéé caaⁿ'máⁿ nī nuuⁿndī yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ ní Ndyuūs ní nguéé caaⁿ'maⁿ ntúūⁿ yā yeⁿ'é nī. Nguéé diiⁿ nī condenar 'iiⁿ'yāⁿ ní Ndyuūs nguéé diiⁿ yā condenar ndís'tī. Nadich'εécú nī nuuⁿndī yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ní Ndyuūs nadich'εécú yā nuuⁿndī yeⁿ'e nī.

38 Ca'á n'daacá nī 'iiⁿ'yāⁿ chi véé necesidades yeⁿ'é yā ní 'íicú Ndyuūs téé yā ndís'tīi ní dicaadi n'dáaca yā chi cúúnú chiichi ndíi tuunu cungéé na morral yeⁿ'é nī, caati Ndyuūs dicaadí yā ndís'tīi ndúúcu maaⁿ caadi chí dicaadí nī.

39 Jesús ngii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'áamá ejemplo yeⁿ'e 'áamá nduudu chi 'téé nguεε daama. ¿'Áá cúuví diiⁿ 'áamá chi ngueenáán candεε táámá chi ngueenáán? ¿'Áá nguεε cun'dáá nūuⁿ nduu 'uuví yā na yiivi yáⁿ'āa?

40 'Áámá discípulo miiⁿ ní nguéé ch'εete cá yā nguéé ti maestro yeⁿ'e yā. 'Áā du'ú nūuⁿ chí neⁿ'e cuuvi Maestro, canee chí 'cuiinu 'cueeⁿ yā din'daacá yā ní cuuví yā tan'dúúca maestro yeⁿ'e yā.

41 Táácá cuuví chi maaⁿ nch'εete nūuⁿ n'gíinu nī nuūⁿndī chi diiⁿ tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ní nguéé inaaⁿ nī nuuⁿndī ch'εete chi diiⁿ nī.

42 Nguéé n'daacā chi caaⁿmáⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e chi diíⁿ yā chi nguéé n'daacā nduuti chi ndís'tií diiⁿ nī cosas chi nguéé n'daacā. N'daacā ca chi ndaacadaamí nī yeⁿ'e nuuⁿndi chi diiⁿ nī ní 'íicú cuuvi caaⁿmáⁿ nī yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi canéé chí din'daacā yā.

'Áámá yáⁿ'á ní ngíⁿ'í cucáávā n'guiⁱ'i yeⁿ'ē

(Mt. 7.17-20; 12.34-35)

43 N'guiⁱ'i yeⁿ'e yáⁿ'á chi n'dai, n'daacā chi cuuvi n'guiⁱ'i yeⁿ'ē ní yáⁿ'á chi nguéé n'dai ní nguéé n'daacā n'guiⁱ'i yeⁿ'ē. Naati yáⁿ'á chi nguéé n'daacā nguéé cuuvi n'guiⁱ'i chí n'daacā yeⁿ'ē.

44 'Tiícā ti tuunu tuunu ca yáⁿ'á n'giⁿ'i n'guiⁱ'i yeⁿ'ē. Nguéé n'giichi yā yaaⁿ chí 'cuúndi n'guiúdi yaaⁿ nguuvi yeⁿ'ē, ndíí nguéé ndúú tuúⁿmá yā uvas yeⁿ'ē diiⁿ'yu nduuti yaaⁿ.

45 'Tiicā ntúūⁿ saⁿ'ā chi n'dai idiⁿ sa dendu^u chí n'daacā chi nadacadíⁿnuuⁿ sa na staava yeⁿ'ē sa chí n'daacā. Saⁿ'ā chí cunncaá idiⁿ sa tanducuéⁿ'ē chí nadacadíⁿnuuⁿ sa na staava yeⁿ'ē sa caati staava yeⁿ'ē sa nguéé n'daacā. Nduudu chí ngaⁿ'ā sa ngiica yeⁿ'e chí ndiituu na staava yeⁿ'ē sa.

Yeⁿ'ē ndúú 'uúví cimientos yeⁿ'é nduu 'uuvi va'āi

(Mt. 7.24-27)

46 Caⁿ'a ntúūⁿ Jesús: ¿De'ε cúúví chí ndís'tií ngaⁿ'á ní ngiⁿ'i nī 'úú: N'dií, Señor yeⁿ'é, n'dií, Señor yeⁿ'é, ní nguéé 'caandiveéⁿ nī chí ngaⁿ'á?

47 'Úú cuuvi ndís'tií, du^u'ū 'iiⁿ'yāⁿ chí chí nanaⁿ'á ní n'giindiveéⁿ nduudu yeⁿ'é ní n'daacā idiⁿ yā tan'dúú^{cā} chí ngaⁿ'á,

48 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ tan'dúú^{cā} 'áámá saⁿ'ā chí din'dái sa vaacu sá. Chiinú yáanūⁿ n'daacā sá ní s'nuūⁿ sa cimientos yeⁿ'ē vmnaaⁿ 'áámá yáává. Ní taachi chíiya 'áámá cuuvi naⁿ'ā ní ch'íta yíicú ní diituu n'dái cheⁿ'ē nuūⁿnīⁿ miiⁿ. Ní nuūⁿnīⁿ miiⁿ nguéé cuuvi diíⁿ di'núⁿ'u va'āi miiⁿ ti n'daacā candúūⁿ na yáává miiⁿ.

49 Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é ní nguéé idiⁿ yā tan'dúú^{cā} chí ngaⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ tan'dúú^{cā} 'áámá saⁿ'ā chí din'dái sa vaacu sa na yaⁿ'á ndúú^{tí} ní nguéé ndúú^{cū} cimientos. Ní diituu n'dai cheⁿ'é nuūⁿnīⁿ miiⁿ ní va'āi miiⁿ maaⁿ'nch'εté nūⁿ chindεεve ní cunncaá ntuúvī va'āi miiⁿ.

7

Jesús idiⁿ yā chí nduúvā yeⁿ'e 'áámá mozo yeⁿ'e capitán romano

(Mt. 8.5-13)

1 Taachi Jesús ch'íinú ngi'cueeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ, tuu'mi ní cueⁿ'é yā na yaāⁿ Capernaum.

2 Ná yāⁿ miiⁿya canéé 'áámá saⁿ'ā capitán romano yeⁿ'ē soldados. Ní na vaacu capitán miiⁿ canéé 'áámá saⁿ'ā mozo chí idiⁿ mandado yeⁿ'ē sa. Nééne neⁿ'e sa mozo yeⁿ'é sa ní nééne ya'āi 'iinu sa ti mozo ní neéne ya'āi ngítā sa. 'Áā cháá 'cuúvī sa.

3 Taachi capitán miiⁿ ch'iindiveeⁿ sa chí Jesús miiⁿ diíⁿ yā vaadi n'giinu, capitán miiⁿ dicho'o sa n'dúúví 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí caaⁿ'maⁿ ntiⁿ'nyúⁿ yā na yaacū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ di'cuítu yā Jesús miiⁿ chí caⁿ'a yā na vaacu sa ní diíⁿ yā chí nduúvā yeⁿ'e mozo yeⁿ'ē sa.

4 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cueⁿ'e yā nanaáⁿ Jesús miiⁿ. Ní di'cuítu yā Jesús, ní caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ: N'dií Jesús, 'caandiveéⁿ nī caati capitán yeⁿ'é 'nú ní neéne n'dai yā chí diíⁿ nī chí nduúvā yeⁿ'e mozo yeⁿ'e yā.

5 Caati capitán romano miiⁿ ní idinéⁿ'e yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yú chí yeⁿ'e ndaata Israel, ní din'dái yā yáacū sinagoga yeⁿ'e yú.

⁶ Tuu'mi ní Jesús miiⁿ cueⁿe yā ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní taachi 'āā cháā ndaa niiⁿnuúⁿ yā ná va'ai yeⁿ'ē sa, capitán miiⁿ dicho'o sa n'duuví amigos yeⁿ'e sa chí caaⁿ'máⁿ yā cuuvi yā Jesús mii: N'diī, Señor, nguéé tuuviⁿúⁿ ní ti 'úú nguéé neené n'dai 'úú chí cundaa ní cheⁿeti va'ai yeⁿ'ē.

⁷ Maaⁿ ní deenú chí mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ ní neené n'dai chí cuuvi ndaá nanáaⁿ ní. Dámaāⁿ chí caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyuⁿ núúⁿ ní ní nduúvā yeⁿ'e mozo chí diiⁿ mandado yeⁿ'ē.

⁸ 'Āā de'ε nuūⁿ chí caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyúⁿ ní yeⁿ'ē tuu'mi ní cuuvī chó'ōo. 'Tiicá ntúūⁿ 'úú ní véé 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿ'ē. 'Úú ní capitán ní ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yeⁿ'e soldados chí canee maaⁿ poder yeⁿ'ē. Ngaⁿ'á ngii 'áámá sa: Cunaⁿ'a dí, ní inaⁿ'a sa. Ní ngaⁿ'á ngii taama sa: Cuchí dí, ní chíi sa. Ní ngaⁿ'á ngii mozo chí diiⁿ mandado yeⁿ'ē: Diiⁿ di ntiiⁿnyúⁿ cūū, ní diiⁿ sa.

⁹ Ní taachí Jesús ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e sa chí ngaⁿ'a amigos yeⁿ'e capitán miiⁿ chéⁿ'é yiiⁿu yā yeⁿ'e capitán. Ní nguεεcundí yā n'diichi yā 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé yā cuaaⁿ daami yā ní caⁿ'a yā. 'Úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī: 'Úú nguéé indaacá mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel chí i'teenú n'dai cá yā Ndyuūs tan'dúú^cā capitán miiⁿ.

¹⁰ Taachí ndaa 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ va'ai chí capitán miiⁿ dichó'o sa, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ n'diichi yā chí mozo miiⁿ chí neéné ngíta sa ní 'āā nduuvá yeⁿ'e sa.

Jesús nadanduuchí yā daiya 'áámá n'daata nguá'āa chí 'āā tináⁿ'ā sa

¹¹ Cuayiiⁿvi, Jesús miiⁿ cheⁿ'e yā na yāāⁿ Naín ndúú^cū discípulos yeⁿ'e yā ndúú^cū 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ chí cueⁿ'e ndúú^cū yā. Ní chúū chíi.

¹² Taachí Jesús ndaá yā niiⁿnuúⁿ ná cheendi va'āi yeⁿ'e yāāⁿ miiⁿ, n'diichi yā chí ndεε 'iiⁿ'yāⁿ 'áámá caja tináⁿ'ā canuúⁿ yúúⁿí chí cueⁿ'e yā cuεεchi yā. Tináⁿ'ā miiⁿ 'áámá n'dyáⁿ'ā sa yeⁿ'ē cheεcú sá. Ní n'daata miiⁿ ní n'daataá ngua'a yā. Ní neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ miiⁿ snee yā ndúú^cū yā.

¹³ Taachí Jesús n'diichi yā n'daataá miiⁿ, neéné ya'ai 'iinú yā n'daataá ní caⁿ'a yā chíi yā n'daataá miiⁿ: Nguéé cuεεcú dí.

¹⁴ Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní cueⁿ'e ndaa yā ní tuu'ví yā caja yeⁿ'e tinaⁿ'ā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí ndεε yā caja miiⁿ ch'εεtindii yā. Ní Jesús caⁿ'a yā: Saⁿ'ā 'dííⁿ 'úú yaa'ví dii, nducueeⁿ dí.

¹⁵ Tuu'mi ní 'nuūⁿndi saⁿ'ā 'dííⁿ chí n'dii ní tucá'a sa ndeē sa. Ní Jesús miiⁿ ní nca'á yā saⁿ'a 'dííⁿ cheεcú sa.

¹⁶ Nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ dí'va'á yā yeⁿ'e chí n'diichi yā ní caⁿ'a yā: De'ε chúú^cā ch'εete Ndyuūs. Ní caⁿ'a yā chí 'áámá profeta ch'εete ndāa yā nguaaⁿ nús'uu chí Ndyuūs dicho'ó yā caati ya'ai 'iinú yā yeⁿ'ē s'uuúⁿ chí nación yeⁿ'é yā.

¹⁷ 'Tíicā ngaⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e Jesús miiⁿ. Ní caⁿ'a yā chuū núúⁿ'máⁿ na yáⁿ'āa Judea ndúú^cū nuuⁿ'máⁿ yāāⁿ cuaaⁿ 'diituú.

Juan chí nguεédínuūⁿnīⁿ dichó'o yā nduu 'uuvi 'iiⁿ'yāⁿ nanááⁿ Jesús (Mt. 11.2-19)

¹⁸ Discípulos yeⁿ'e Juan chí nguεédínuūⁿnīⁿ caⁿ'a yā chíi yā Juan miiⁿ yeⁿ'é tanducueⁿ'ē dendu'ū chí diiⁿ Jesús. Tuu'mí Juan miiⁿ yaa'vi yā 'uuvi discípulos yeⁿ'e yā nanáaⁿ yā.

¹⁹ Ní dichó'o yā discípulos s'eeⁿ chí ntinguuneeⁿ yā Jesús miiⁿ chuū: ¿'Áá n'diī Cristo chí canéé chí ndaā o 'āā cūnee ngííⁿú 'nū taama yā?

²⁰ Discípulos yeⁿ'e Juan miiⁿ cueⁿ'e yā ní ndaá yā nanááⁿ Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chíi yā Jesús: N'diī Señor, Juan chí nguεédínuūⁿnīⁿ dichó'o yā nús'uu chí

ntíngúúneeⁿ 'nū n'diī: ¿'Áá n'diī chi canéé chí ndaa o 'āā cūnee ngíínúⁿ 'nū taama yā?

21 Tiempo miiⁿ Jesús diíⁿ yā chi nduūvā yeⁿe 'yaaⁿ n'dai 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe ca'ai chi ndiī yā ní yeⁿe ca'ai chi véé espíritu yeⁿe yááⁿ'guinūⁿ ndúúcu yā. 'Tiica ntúūⁿ diíⁿ yā chi snaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi ngeuenááⁿ.

22 Tuu'mi Jesús nánⁿ'guécúúⁿ'a yā yeⁿe nduu 'uuvi discípulos yeⁿe Juan miiⁿ ní caⁿ'a yā: Ndís'tiī, cunaⁿ'a ní ní cuuvi ní Juan miiⁿ yeⁿe nducueⁿ'ē chí n'diichi nī ndúúcu chí n'giindiveéⁿ nī. 'Iiⁿ'yāⁿ chí ngeuenááⁿ ní inaaⁿ yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé ngii ngííca yā ní ngiica yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí ndiī ca'ai chí lepra chí in'duuti yuútē yeⁿ'é yā ní nduuva yeⁿ'é yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí chεεtúū ní n'giindiveéⁿ yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí n'diī ní nnduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā, ní 'iiⁿ'yāⁿ chí ndaachí snee yā 'úú ní ngaⁿ'á naáaⁿ yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs, nduudu ngai chí yeⁿ'ē chí nanguaⁿ'āi 'iiⁿ'yāⁿ.

23 De'ε chúúca n'dai 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé cunncáā ch'eenú yā 'úú ndúúcu nduudu yeⁿ'é.

24 Taachi cueⁿ'e discípulos yeⁿe Juan chí dicho'o Juan miiⁿ, tuu'mi ní Jesús tucá'a yā caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ chí snee yā ndúúcu yā yeⁿ'e Juan chí ngεεdínúūⁿ'nīⁿ miiⁿ: ¿De'ε cheⁿ'e nī n'diichi ní na yáⁿ'āa cuuⁿ'maⁿ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiⁿ'yāⁿ? ¿'Áá 'áámá ndúú chí idinⁿ'núⁿ'u 'yúúné? Nguεε 'tíicā.

25 ¿Du'ú cheⁿ'e nī n'diichi ní tuu'mi? ¿'Áá 'aama saⁿ'ā chí canúuⁿ sa catecai n'dai sa? Deenu nī chí 'iiⁿ'yāⁿ chí n'daācā catecai yā nguéé n'geenu yā ngii ní snee yā na va'ai yeⁿ'ē rey.

26 ¿Du'ú cheⁿ'é nī n'diichi ní tuu'mi? ¿'Áá 'áámá profeta chí ngaⁿ'a nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs? 'Úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chí 'tíicā. Cheⁿ'é nī n'diichi ní 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ ch'εεte ca yā nguéé tí tanáⁿ'ā profetas.

27 Chuū canéé nguūⁿ yeⁿ'e Juan miiⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs ndii cuááⁿ vmnaaⁿ:

Cun'diichi nī. 'Úú ní dicho'ó 'áámá saⁿ'ā chí caaⁿ'maⁿ sā nduudu cuaacu yeⁿ'é nanááⁿ dii. Ní saⁿ'ā miiⁿ ní 'cuundiyaáⁿ sa yúúní cáávā dii.

28 'Úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chí nguaaⁿ nducyaaca saⁿ'ā chí ch'iindiyaáⁿ sa na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū nguéé táámá saⁿ'ā chí ch'εεte ca sa tí 'āā Juan miiⁿ chí chεεdínúūⁿ'nīⁿ sa. Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí ndiicuúⁿ ca yā naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiinⁿ'yúⁿ yā ní ch'εεte cá yā nguéé tí Juan miiⁿ.

29 Neené n'dai 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí innⁿ'guεε yeⁿ'ē yánⁿ'āa ch'iindiveéⁿ yā nduudu chí ngaⁿ'a Jesús. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí'téenu yā nduudu yeⁿ'e Juan miiⁿ ní diíⁿ yā tan'duucā Ndyuūs neⁿ'e yā. Ní Juan miiⁿ chεεdínúūⁿ'nīⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

30 Naati 'iiⁿ'yāⁿ fariseos miiⁿ ndúúcu maestros yeⁿ'e ley, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé neⁿ'e yā Juan ndiī nguéé s'téenu yā nduudu yeⁿ'e Juan miiⁿ. Ní nguéé chεεdínúūⁿ'nīⁿ yā.

31 Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ: ¿D'é'ε cuuvi nadidaamá ndúúcu tan'dúúca 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé yā na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū maaⁿ? ¿De'ε tan'duucá yā?

32 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúca saⁿ'ā ngaiyāá chí n'gεεtεε sa níiⁿ'vεε ní duúchī sa ndúúcu vi'í ní n'gai sa compañeros yeⁿ'e sa. Ní ngaⁿ'á sa ngii sa vi'ī: Tiiví 'nū flauta cáávā baile ní nguéé nde'éi nī. Ngiiita 'nū canciones chí ndaachí ní nguéé chεεcu nī.

33 Ní ndaa Juan chí chεεdínúūⁿ'nīⁿ chí 'aama 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé che'e yā pan ní nguéé chí'i yā vino ní ndís'tiī ní ngaⁿ'a ní yeⁿ'e yā: Juan miiⁿ ní cánéé yā ndúúcu espíritu yeⁿ'e yááⁿ'guinūⁿ.

34 'Úú ní ndaaá, 'úú Saⁿā chi Daiya Dendyuūs 'úú. Ní nge'é ní ngi'í ní ndís'tiī nga'a nī yeⁿe 'úú: 'Cuiⁿdííchí nī, 'iⁱn'yāⁿ chi n'deēe nge'é yā ní yaāⁿ n'dáí ngi'í taaví yā vino. Ní nga'a ntuúⁿ nī chi 'úú 'áámá amigo yeⁿe 'iⁱn'yāⁿ chi ínn'guee yeⁿe yáⁿāa ndúú^cú 'iⁱn'yāⁿ chi diiⁿ nuuⁿndi.

35 Caati nducyaaca 'iⁱn'yāⁿ deenu yā chi vaadī deenu miiⁿ ní yeⁿe Ndyuūs. Ní 'iⁱn'yāⁿ ch'j'í yā vaadī deenu miiⁿ cáávā dendu'ū chi n'daācā chi diiⁿ yā ti yeⁿe Ndyuūs 'iⁱn'yāⁿ.

Jesús cueⁿe yā na vaacu Simón chi saⁿā fariseo

36 'Áámá saⁿā fariseo di'cuí^tu sa Jesús chi ché'é yā ná váácu sá. Tuu'mi ní Jesús sndaá yā ná va'ai yeⁿe saⁿā fariseo miiⁿ ní ch'iindi yā na mesa ndúú^cú sa.

37 Tuu'mi ní 'áámá n'daataá chi véé nuuⁿndi yeⁿe ta chí canee tá yeⁿe yāāⁿ miiⁿ, taachí chicádíínuuⁿ tá chí Jesús miiⁿ canéé yā na va'ái yeⁿe saⁿā fariseo ní véé yā na mesa, n'daataá míⁿ ndaa ta ní ndéé ta 'áámá caja yeⁿe aceite perfume.

38 N'daataa míⁿ chííntii'ya tá na ca'a Jesús ní nge^ecu tá. Ní ndúú^cú nuūⁿīⁿ nduutináⁿ tá naaⁿnu tá ca'a yā ní nadídeēve tá ca'a yā ndúú^cú yuūdū tíⁿ tá. Ní 'neeⁿcheendi ta ca'a yā ní chíí tá aceite perfume ca'a yā.

39 Taachí sáⁿā fariseo miiⁿ n'dííchi sa chí diiⁿ n'daataá miiⁿ, tuu'mi nadícadíínuuⁿ sa ní caⁿā sa nguááⁿ maāⁿ sa 'tíicā: Ndúútí chí sáⁿa 'cūū profeta sa, tuu'mi ní deēnū sa du'ū n'daātaa 'cūū chí ituu'vī tá saⁿā ti véé nuuⁿndi yeⁿe tá.

40 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿa yā chíi yā saⁿa fariseo miiⁿ: Dii, Simón, véé de'ē chí cuuví dii. Simón miiⁿ ní n'gue^ecútaⁿa sa ní caⁿa sa: Maestro, caaⁿmaⁿ nī.

41 Jesús caⁿa yā ejemplo 'cūū: 'Uūvī 'iⁱn'yāⁿ can'díícu yā yeⁿe 'áámá saⁿā. 'Áámá yā ní can'díícu yā nyuⁿu ciento caadi, taama yā ní 'uūvī nge^ecu ndiichi caadi.

42 Naati 'iⁱn'yāⁿ s'eeⁿ ní ngu^eé tuūmī miiⁿ yeⁿe yā chí nadí'v^e yā. 'Áā ntéé ndaaca yā tuūmī. Sáⁿā chí chinnee miiⁿ ní nadach'εεcú sa yeⁿe ndúú 'uuvi sa. Maaⁿ ní cuuvi di 'úú, ¿cheē cá saⁿā s'eeⁿ neⁿe cá yā 'iⁱn'yāⁿ miiⁿ?

43 Simón miiⁿ nan'gue^ecútaⁿa yā: 'Úú inadacádíínuúⁿ chí dinéⁿe ca yā saⁿā chí n'deēe ca can'díícu miiⁿ. Jesús nan'guaacútaⁿa yā: N'daācā inadacádíínuuⁿ di.

44 Tuu'mi ní ngu^ecundíí Jesús naachi canéé n'daataá míⁿ ní caⁿa yā chíi yā Simón: ¿'Áá ínaaⁿ di chí diiⁿ n'daātā 'cūū? 'Úú indaa na vaacu di ní ngu^eé tee di nuūⁿīⁿ chí naaⁿnú ca'á tan'dúú^cā costumbre yeⁿe yú naati n'daātā 'cūū ní cheendáa tá nuūⁿīⁿ nduutinaaⁿ tá ca'á ní nadídeēve tá ca'á ndúú^cú 'yuūdū tíⁿ ta.

45 Taachí ndaa ní ngu^eé 'neeⁿcheendi di 'úú tan'dúú^cā costumbre yeⁿe yú naati n'daātā 'cūū 'áámá i'neeⁿcheendi tá ca'á, ndíi taachi sndaá.

46 Ndíí ngu^eé ndúú cheendáa di aceite perfume tíⁿ tan'dúú^cā costumbre yeⁿe yú naati n'daātā 'cūū cheendaa tá aceite perfume na ca'á chí diiⁿ tá honrar 'úú.

47 Chuū ngaⁿá ngí, dii Simón; ti tanducuéⁿe nuuⁿndi chí n'deēe n'dáí yeⁿe tá nadach'εεcú yeⁿe tá caati neené neⁿe ta 'úú, ní diiⁿ tá 'túú^cā cáávā chí nadach'εεcú yeⁿe tá. Ní 'iⁱn'yāⁿ chí duū'vī neⁿe yā 'úú ní duū'vī nadich'εεcú yeⁿe yā.

48 Tuu'mi Jesús caⁿá yā chíi yā táⁿā: Díí n'daataá 'úú nadich'εεcú nuuⁿndi yeⁿe di.

49 'Iiⁿyāⁿ chi veētē yā na mesa miiⁿ tucá'a yā caⁿ'a yā chiī yā vi'i: ¿Du'u sán'a chuū chi nadicadiínuuⁿ sa chí cuuvi nadich'εεcu sa nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ?

50 Tuuⁿmi Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chiī yā n'daataá mí: Cáávā chi i'téenu di 'úú, ndiīⁿ chí nanguáⁿ'ai di. Maaⁿ ní cunaⁿ'ā di ndúúcuⁿ vaadi 'diīⁿ.

8

N'daataa s'eeⁿ chí chinneé yā Jesús

1 Cuayiivi miiⁿ, ní cheⁿ'e Jesús nuuⁿmáⁿ yáāⁿ n'gεεεε ndúúcuⁿ nuuⁿmáⁿ yáāⁿ 'líiⁿ ní ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'e naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ yā. Ní ndu'u ndiichúúví apóstoles yeⁿ'e Jesús miiⁿ cueⁿ'e yā ndúúcuⁿ yā.

2 Tiicá ntúūⁿ n'duuvi n'daataá chí Jesús diīⁿ yā chí nanduūvā yeⁿ'e ca'ai yeⁿ'e yā ní chí diīⁿ yā chí nacan'dáā espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ yeⁿ'e náⁿ'ā n'daataa s'eeⁿ. Ní nguuaⁿ n'daataa s'eeⁿ canee María yeⁿ'e yáāⁿ Magdala. N'daata miiⁿ ní Jesús diīⁿ yā chí nán'daā ndēēchē espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ yeⁿ'e ta.

3 Cueⁿ'e ntúūⁿ Juana chí n'daataa yeⁿ'e saⁿ'ā chí nguuvi Chuza chí ngaⁿ'a ntiīⁿnyuⁿ sá yeⁿ'e cosas yeⁿ'e rey Herodes, ndúúcuⁿ táⁿ'ā Susana, ndúúcuⁿ 'yaaⁿ n'dái ca n'daataá chí ca'a tá tuumí yeⁿ'e tá ní cuai tá 'āā de'é nūuⁿ chí neⁿ'e Jesús.

Áámá ejemplo chí nguuvi parábola chí yeⁿ'e 'áámá saⁿ'ā chí ngiīnū sa ndaata (Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)

4 Taachí nduuvidaama 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿyāⁿ chí chiica yā yeⁿ'e 'yaaⁿ n'dai yáāⁿ tuuⁿ'mi ní ndaa yā nanááⁿ Jesús. Ní Jesús yaaⁿ'vi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ndúúcuⁿ 'áámá ejemplo tan'dúúca 'áámá dendu'ū chí véé iⁿ'yééⁿdi 'cūū. Ní caⁿ'a yā 'tíicā:

5 'Áámá saⁿ'ā chí cuūnū ndaata míⁿ cuéⁿ'e sa cuūnū sa. Taachí chiīnū sa 'áámá duutu ndaata chiīya 'diitúú cyúúni ní ch'iincaⁿ'a 'iiⁿyāⁿ ní 'yaada ní cheⁿ'e tī.

6 Duutu ndaata ní chiīya naachi véé n'dee n'dái tuū. Taachí can'daā, ní tī'i tī nguéé ya'ai yeⁿ'e.

7 Duutu ndaata ní chiīya nguuaⁿ yááⁿ. Yááⁿ miiⁿ chí dáámá ch'iita ndúúcuⁿ yaatá ní di'vaachí yeⁿ'e vi'i.

8 Náⁿ'ā duutu ndaata ní chiīya na yáⁿ'āa n'dáacā ní taachí can'daā n'dee n'dái cosecha chí yeⁿ'e. Ní yeⁿ'e 'áámá ndaata ní chí 'aama ciento ndaata yeⁿ'e. Taachí Jesús caⁿ'a yā nduudú 'cūū, yuūdú n'dái caⁿ'a yā, ní caⁿ'a yā: Ndís'tī chí véé veéⁿ nī, ní 'caandiveéⁿ nī.

Jesús caⁿ'a yā yeⁿ'e chí neⁿ'ē caāⁿmāⁿ ejemplo miiⁿ (Mt. 13.10-23; Mr. 4.10-20)

9 Tuuⁿ'mi ní discípulos yeⁿ'e Jesús caⁿ'a yā chí yā Jesús: ¿D'éē néⁿ'é caāⁿ'maⁿ nduudú 'cūū?

10 Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā: Ndís'tī ní maaⁿ ní cuuvi déénu nī chí cánuuⁿ n'de'ei yeⁿ'e Ndyuūs naachi ngaⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ yā naati 'úú ní ngaⁿ'á ndúúcuⁿ nduudu chí 'tεε nguεε dáámá. Ní taachi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ snaaⁿ yā nguéé cuuvi snaaⁿ n'daaca yā, ní taachí 'caandiveeⁿ yā nguéé tuumicadiínuuⁿ yā yeⁿ'e.

11 Chuū chí neⁿ'e caāⁿ'māⁿ ejemplo miiⁿ. Ndaata miiⁿ ní chííⁿ chí tan'dúúca nduudu yeⁿ'e Ndyuūs.

12 Duutu ndaata chí chiīya ná 'diitū cyúúni, chííⁿ chí tan'dúúca nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs chí 'iiⁿyāⁿ ch'iindiveeⁿ yā. Daacá nūuⁿ ndaa yááⁿ'nguiinuuⁿ miiⁿ ní diví sa nduudu miiⁿ na staava yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ tī nguéé cuuvi cu'téenu yā ní nguéé ndúú cuuví nnguuaⁿ'ai yā.

13 Ndaata chí chiiya nguaan tuūu chi nguéé dii'yu ye'nē ni tan'dúúccā nduudu cuaacu ye'né Ndyuūs chi 'ii'yān n'giindiveeⁿ yā ní yeenú taavi yā. Cánéé yā tan'dúúccā 'áámá milpa chi nguéé véé dii'yu ye'nē. 'Ii'yān s'eeⁿ ní 'áámá tiempo nūuⁿ i'téenu yā ní taachí ndaa nguuvi chí chíⁿnyúⁿnéén 'ii'yān ye'né yā chí 'cuináaⁿ yā cáávā nduudu miiⁿ ní 'ii'yān s'eeⁿ divíi yā nduudu miiⁿ na staava ye'né yā.

14 Dúútú ndaata chí chiiya nguaan yáán tan'dúúccā nduudu cuaacu ye'né Ndyuūs chí 'ii'yān ch'iindiveeⁿ yā. Ní 'ii'yān s'eeⁿ damáān nadacadiinúúⁿ yā ye'né vaadí 'cuiica ndúúccū dendu'ū chí idi'vaachí ye'né iⁿyeendí 'cūū ndúúccū dendu'ū chí vicio ye'né yā. Nducuéⁿé di'vaachi nduudu miiⁿ ní diiⁿ chí nguéé dichí'vé nduudu miiⁿ na vida 'ii'yān s'eeⁿ.

15 Duutu ndaata chí chiiya na yáⁿāa n'dáacā chíⁿ chí tan'dúúccā nduudu cuaacu ye'né Ndyuūs chí 'ii'yān ch'iindiveeⁿ yā ní din'daacá yā ndúúccū 'viich'εεtúūnūⁿ. Ní i'téenu yā nduudu miiⁿ na staava ye'né yā. Ní ch'iⁿí yā tanáⁿā 'ii'yān chí i'téenu yā nduudu cuaacu miiⁿ.

'Áámá ejemplo ye'né 'áámá lámpara

(Mr. 4.21-25)

16 Ní Jesús chí 'cuaeⁿ yā 'túúccā: 'Áámá 'ii'yān nguéé ngi'í yā 'áámá lámpara ní cu'nuuⁿ yā maaⁿ 'áámá 'cuééεε o cu'nuúⁿ yā maaⁿ 'áámá cama ti cu'nuúⁿ yā na 'áámá mesa ní 'ii'yān chí cundáa yā ní snaaⁿ yā.

17 'Tiicá ntúūⁿ, nducuéⁿé chí nguéé deenu 'ii'yān ye'né chí cunúúⁿ n'de'ei nguéé cunee chí nguéé snaaⁿ yā. Ní nguéé chí cunúúⁿ n'de'ei chí nguεε cadíinuuⁿ 'ii'yān ye'né.

18 Caandiveeⁿ n'daacá ní cáávā chí cuuvi deenu ní ti 'ii'yān chí véé ye'né yā ní Ndyuūs ca'a cá yā ní n'deeé cá cuuvi ye'né yā. Ní 'ii'yān chí nguéé ye'né yā 'áará chí dúú'ví nūuⁿ chí nadacáadiinúúⁿ yā chí véé ye'né yā, chuū ní Ndyuūs divíi yā ye'né yā.

Chεεcu Jesús miiⁿ ndúúccū 'díinu yā chí ndāa yā

(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

19 Tuu'mi ní 'díinu Jesús ndúúccū chεεcú yā ne'né yā ndaá yā nanáán Jesús naati nguéé cuuvi ndaa yā caati neené 'yaaⁿ n'dai 'ii'yān snéé yā miiⁿ.

20 Ní 'áámá 'ii'yān cueⁿé yā nanáán Jesús ní caⁿa yā: N'dii Jesús, chεεcú ní ndúúccū 'díinu ní snéé yā cuaaⁿ chūva'āi ní ne'né yā snaaⁿ yā n'dii.

21 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿa yā chíi yā 'ii'yān s'ee: 'Ii'yān chí n'giindiveeⁿ yā nduudu ye'né Ndyuūs ní i'téenu yā 'ii'yān, 'ii'yān s'eeⁿ chíi chεεcú ní 'ii'yān s'eeⁿ chíi 'diinú.

Jesús chin'neeⁿ 'díiⁿ yā 'yúúné ndúúccū nuūⁿní'yáⁿā

(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

22 Chúū chíi. 'Áámá nguuvi Jesús miiⁿ sndaá yā na 'áámá barco ndúúccū discípulos ye'né yā ní caⁿa yā chíi yā 'ii'yān s'eeⁿ: Cho'o yú táámá 'díituú nuūⁿní'yáⁿā. Ní cueⁿé yā.

23 Taachí chíica yā na barco miiⁿ, Jesús miiⁿ ní cyaadu yā. Chéenū 'aama 'yúúné taaⁿ ní diiⁿ chí chindaā nuūⁿní chεεti barco miiⁿ ti barco miiⁿ ne'né 'cuεεchi nguááⁿ nuūⁿní. Ní discípulos 'va'a yā.

24 Tuu'mi ní discípulos s'eeⁿ ndaa yā naachi canéé Jesús miiⁿ ní nadin'duuchí yā 'ii'yān ní caⁿa yā: N'dii Maestro, n'dii Maestro, 'cuεεchi yú nguááⁿ nuūⁿní. Taachi Jesús miiⁿ nduuchi yā, tuu'mi ní caⁿa yā chí cūnéé

'diiⁿ 'yúúné miiⁿ ndúúcu nūⁿnīⁿ, ní canéé 'diiⁿ. Tuu'mi ní 'āā ntéé chéenú 'yúúné miiⁿ ní canéé 'diiⁿ ní n'daacā cueⁿe yā ndúúcu barco miiⁿ.

25 Jesús ní caⁿ'a yā: ¿Dē'ē cúúvī chí nguéé cu'téenu cá ní? Discípulos ní 'va'a n'dai yā ní cheⁿ'e yiinú yā ní ngaⁿ'a yā ngii yā vī'i: ¿Du'u sáⁿ'a 'cūú chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ sa yeⁿ'ē 'yúúné ndúúcu nuūⁿnīⁿ ní ngiindiveéⁿ yeⁿ'ē sa?

Jesús diiⁿ yā chí nanduúva 'áamá saⁿ'ā yeⁿ'e yáⁿ'āa Gadara chí canéé sá ndúúcu espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ
(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

26 Jesús ndúúcu discípulos yeⁿ'e yā cueⁿ'e yā na yáⁿ'āa Gadara. Yáⁿ'āa miiⁿ ní canee 'diituú nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā Galilea.

27 Taachí Jesús nacan'dáa yā na barco miiⁿ ní ndaa yā na yáⁿ'āa, ndaā niiⁿnuúⁿ Jesús miiⁿ 'áamá saⁿ'ā yeⁿ'e yáⁿ'āa miiⁿ. 'Āā 'naaⁿ tiempo canéé sá ndúúcu espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ. Nguéé catecai sa ndii nguéé ndúú canúúⁿ rá sá va'āi ti na yiivi yáá^v cānuuⁿ sa. Ní ndaaí sa ní ndaāca sa Jesús miiⁿ.

28 Ní taachi sáⁿ'a 'cūú n'díichi sa Jesús miiⁿ chiintiiⁿyā sá nanáaⁿ yā ní 'caī yiicú sa: N'dii Jesús, Daiya Ndyuūs chí ch'ετε n'dai poder yeⁿ'e nī, ¿dē'ē diiⁿ ní nduucú? 'Úú di'cuiitú n'dii chí nguéé diiⁿ nī chí diiⁿ sufrir.

29 'Túúca caⁿ'a sa ti Jesús caⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā chí nan'daā espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ yeⁿ'e sáⁿ'ā miiⁿ. 'Āā néené 'naaⁿ tiempo chí espíritus ichéé ndúúcu saⁿ'ā miiⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yááⁿ miiⁿ ní ngaā chiichí yā saⁿ'ā miiⁿ ndúúcu cadenas naati ch'iica sá cadenas ní espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ candéé sa saⁿ'ā naachi nguéé 'iiⁿ'yāⁿ.

30 Tuu'mi ní Jesús tinguunéⁿ yā saⁿ'ā miiⁿ: ¿Dē'ē nguuvi di? Saⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'a sa: Legión nguúvī. 'Tíicā ngaⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē sa ti neené 'yaaⁿ espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ canee ndúúcu sa.

31 Ní espíritus idi'cuítú Jesús chí nguéé dichó'o yā na abismo chí canéé cuaaⁿ maaⁿ yáⁿ'āa.

32 Ní niiⁿnuúⁿ ná snée yā néené n'deēe cuuchí vεε tī 'cuεeti miiⁿ chí in'nuúⁿ ti chí ché'e ti. Ní espíritus di'cuítú Jesús miiⁿ chí ca'á yā lugar chí cundáa chεēti cuuchí s'eeⁿ. Jesús miiⁿ ní 'cuúⁿ yā.

33 Tuu'mi ní espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ nan'dáa na cuerpo yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ ní ndaaí na cuerpo yeⁿ'e cuuchí s'eeⁿ. Ní 'iiti s'eeⁿ ní chéenu tī na yiivi yaavá yeⁿ'e yiicú miiⁿ ní chingéé nuúⁿ tī nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ ní ch'íi nuúⁿ tī nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ miiⁿ.

34 'Iiⁿ'yāⁿ chí idiiⁿ cuidado cuuchí s'eeⁿ taachí n'diichí yā chuū, cueⁿ'é yā ngéenu yā ní cuuvi yā 'iiⁿ'yāⁿ na yááⁿ ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí snée na 'cuεeti nducuéⁿ'ē chí chíi.

35 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yááⁿ miiⁿ ní cheⁿ'e yā n'diichi yā chí chíi. Ndaá yā nanáaⁿ Jesús miiⁿ ní n'diichí yā saⁿ'a chí nacan'daā espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ. Saⁿ'ā miiⁿ ní vέé sa na ca'a Jesús. Canúúⁿ sá catecai sa ní 'āā n'daāca idiiⁿ sa. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní dii'yá yā chíi.

36 Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí n'diichí yā nducuéⁿ'ē chí chó'ōo caⁿ'a yā 'iiⁿ'yāⁿ chí caama ndaa yā táácá espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ nan'dáa na cuerpo yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ.

37 Tuu'mi ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Gadara di'cuítú yā Jesús chí cuεεvíi yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ti neené 'va'á yā. Tuu'mi ní Jesús ndaa yā barco miiⁿ.

38 Ní saⁿá chí nān^l daa espíritus yeⁿe yááⁿnguiniūⁿ di'cuítu sa Jesús miiⁿ chí cundáa sa na barco miiⁿ ndúúcu yā. Jesús yaa^lvi yā saⁿa miiⁿ ní caⁿ'a yā:

39 Cunaⁿ'ā di ná vaacu di ní caaⁿ'maⁿ di cuuvi di 'iiⁿ'yāⁿ dendu'ū chí ch'εεε n'dai chí Nduyuūs diiⁿ yā ndúúcu di. Saⁿ'ā miiⁿ ní cunaⁿ'a sa ní caⁿ'a sa chíi sa 'iiⁿ'yāⁿ núúⁿmáⁿ na yáāⁿ dendu'ū chí ch'εεε n'dai chí Jesús diiⁿ yā ndúúcu sa.

Yeⁿe daiya Jairo chí ngúitā ní yeⁿe n'daataá chí tuu^lvi tá catecai Jesús (Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

40 Taachi Jesús cueⁿe yā cho'o yā táámá 'diituú nuūⁿnīⁿ'yāⁿā, ní ndaa yā yāāⁿ miiⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ 'cuúⁿ yā Jesús ndúúcu vaadī yeenú ti n'deeē n'dai 'iiⁿ'yāⁿ ní snee ngiinu yā Jesús miiⁿ.

41 Miiⁿ cánée 'aama saⁿa chí nguuvi sa Jairo. Saⁿ'a miiⁿ ngaⁿ'a ntiīⁿ'nyuⁿ sa yeⁿ'ē yaācū sinagoga ní ndaā sa nanáāⁿ Jesús ní chiintii^l'ya sa na ca'a Jesús miiⁿ. Ní di'cuítu sa 'iiⁿ'yāⁿ chí cundáa yā na vaācū sa,

42 caati 'áámá n'dyāⁿ'ā daiya sa 'āā 'náāⁿ tá tan'duudu ndiichúúví nduūyū tá 'āā cháá 'cuuvi tá. Taachi cueⁿe Jesús miiⁿ neenē n'deeē 'iiⁿ'yāⁿ cueⁿe yā ndúúcu yā ní ndii tuunúúⁿ ngεεnūú chiichi yā.

43 Nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ canée 'áámá n'daataá chí 'āā ndiichúúví nduūyū canee tá ndúúcu 'áámá ca'āi chí ngéē yuuúⁿ yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'ē ta. 'Āā diiⁿ tá gastar ndúúcu médicos tanducuéⁿ'ē chí vεε yeⁿ'ē tá. Mar 'áámá médico nguéé ngii diyiicú yā táⁿ'ā miiⁿ.

44 Ndaā niiⁿ'nuⁿ tá cuaaⁿ daami Jesús ní tuū^l'vi tá naachi n'dεεe tií yeⁿ'e catecai Jesús miiⁿ. Tuu^l'mí nūuⁿ canee naaⁿ chí ingéē yuuúⁿ yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'ē tá.

45 Tuu^l'mí ní Jesús miiⁿ caⁿ'a yā: ¿Du^l'u tuū^l'vi 'úú? Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ ní caⁿ'a yā: Nguεε 'úú. Pedro miiⁿ ní caⁿ'a sa: N'dii Maestro, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní i'nuuⁿ chiichi yā n'dii ní táácā chí ngaⁿ'a ní: ¿Du^l'u tuū^l'vi 'úú?

46 Jesús caⁿ'a yā: Véé du^l'u chí tuū^l'vi 'úú. 'Úú ní deenú chí ndúúcu poder yeⁿ'ē nduūvā yeⁿ'e 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ.

47 Taachi n'daata míⁿ tuumicádiinuⁿ tá chí Jesús deenú yā in'duuví n'dai tá ní ndaā tá nanáāⁿ Jesús miiⁿ ní chiintii^l'yā ta nanáāⁿ yā. Ní caⁿ'a cuaacu tá nanáāⁿ nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ de'ε cáávā chí tuū^l'vi tá catecai Jesús. Ní hora míⁿ nūuⁿ chí tuu^l'vi ta nduūvā yeⁿ'ē tá.

48 Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā: Díí, daiyá, cáávā chí i'teenú di 'úú, ní nduūvā yeⁿ'ē di. Maaⁿ ní cunaⁿ'a di na vaacu di ndúúcu vaadī 'diííⁿ.

49 Ní taachi Jesús ngaⁿ'a yā chuū ndaā 'áámá saⁿ'ā yeⁿ'e na vaacu saⁿ'ā chí ngaⁿ'a ntiīⁿ'nyuⁿ yeⁿ'ē yaācū sinagoga. Ndaā sa nanáāⁿ Jairo ní caⁿ'a sa: 'Āā ch'ii daiya di. 'Āā ntéé yaa^lvi di Maestro.

50 Jesús miiⁿ ch'iindiveén yā nduudu 'cūú ní caⁿ'a yā: Nguéé 'va'ā di. Cu'téenu di 'úú ní nanduūchi ta yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā.

51 Tuu^l'mí ní Jesús sndaā yā na vaacu Jairo. Nguéé 'cuuⁿ yā chí nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ sndaá yā ndúúcu yā cuaaⁿ cheεti va'āi miiⁿ, dámaaⁿ Pedro ndúúcu Jacobo, ndúúcu Juan, ndúúcu cheεcu n'daata 'lííⁿ, ndúúcu chíida tá.

52 Nducyaaca yā cuaaⁿ chufa'āi ch'εetinée yā ní ngεecu yā ní n'gai yā ti ya'ái yā caavá tá. Ní Jesús caⁿ'a yā: Nguéé cuεεcú ní. Nguéé n'díi tá ti cyaadu tá.

53 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní taachi n'giindiveén yā nduudu yeⁿ'e Jesús miiⁿ ch'ííⁿ'nyuⁿ'neeⁿ yā yeⁿ'e Jesús miiⁿ ti 'āā deenú chí chí 'āā n'díi tá.

54 Tuu^l'mí ní Jesús ndaa yā cuaaⁿ cheεti va'āi ní sta'á yā ta'ā tá ní caⁿ'a yuudú yā: Dii, ta'dííⁿ, nducueeⁿ di.

55 Hora míiⁿ nū^u espíritu yeⁿ'ē ta'díiⁿ míiⁿ nnguεεcunéé ndúú^{cū} ta. Tuu'miⁿ nū^u nducueⁿ'ē tá. Jesús caⁿ'a ntiⁱ'nyúⁿ yā chí ca'á yā chí che'e tá.

56 Chiida tá ndúú^{cū} cheεcu tá neené ngeⁿ'e yiinu yā ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé cuuví ní chí nnduuchi tá yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā.

9

Jesús dichó'o yā ndu'u ndiichúúví discipulos yeⁿ'e yā

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

1 Jesús yaaⁿ'ví yā ndu'u ndiichúúví discipulos yeⁿ'é yā ní ca'a yā poder. Ní caⁿ'a yā chí tun'dáa yā espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiniūⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ní díiⁿ yā chí nduū^{vā} yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí ngíitā.

2 Ní Jesús dichó'o yā discipulos chí caaⁿ'maⁿ yā nduudu n'dai yeⁿ'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁱ'nyúⁿ yā ní díiⁿ yā chí nduuvā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí ngíitā.

3 Ní caⁿ'a yā chíi yā discipulos yeⁿ'e yā: Ndís'tií nguéé de'ē vεε candéε ní cuaaⁿ cyúúni. Nguéé ndúú in'daacuú, ndíi nguéé ndúú morral, ndíi nguéé ndúú pan ra, ndíi nguéé ndúú tuúgai ra, ndíi nguéé nduu candéε ní 'uūví catecai.

4 Ní 'āā tíi nū^u va'ai naachi ndaa ní 'cuεεtinéε ní miiⁿ ní ndíi taachi ndaa ní ndíi taachi nan'dáa ní yeⁿ'e yaaⁿ miiⁿ.

5 Ní naachi ndaa ní 'áámá yáāⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ nguéé 'cuaáⁿ yā ndís'tií, tuu'miⁿ ní nan'dáa ní yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ ní n'dáadi ní yaācāā yeⁿ'e ca'a ní. Chuú ní 'áámá señal chí 'cuuⁿ'míⁿ ní chí nguéé n'daacā idiíⁿ yā ti contra yeⁿ'é ní.

6 Discipulos ican'dáa yā ní cheⁿ'é yā nuuⁿ'máⁿ cuaaⁿ yáāⁿ s'eeⁿ ní nduu cuááⁿ ní ngaⁿ'a yā nduudu tuúgai yeⁿ'é Ndyuūs, nduudu chí nanguaⁿ'āi 'iiⁿ'yāⁿ. Ní díiⁿ yā chí nduū^{vā} yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí ngíitā.

Rey Herodes nguéé s'teenu yā yeⁿ'e Jesús

(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

7 Ch'iindiveeⁿ rey Herodes tanducueⁿ'ē chí Jesús miiⁿ idiíⁿ yā ní 'āā nεε déénu yā de'ē nadicadíinuⁿ yā. Ní véé 'uūví vandiicadiiⁿúúⁿ yā caati náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ní ngaⁿ'a yā chí Jesús chí Juan miiⁿ chí nduuchi yā yeⁿ'é nguaaⁿ tináⁿ'ā.

8 Náⁿ'a yā ní ngaⁿ'a yā chí profeta Elías miiⁿ ní 'āā che'enaáⁿ yā. Náⁿ'a yā ní ngaⁿ'a yā chí 'áámá profeta chí n'díi yā ndíi yeⁿ'e tiempo chí 'āā 'naaⁿ nandúúchi yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā.

9 Ní rey Herodes miiⁿ ní caⁿ'a yā: 'Úú caⁿ'ā ntiⁱ'nyúⁿ chí 'chiitā daandu saⁿ'ā chí Juan chí cheεdínuūⁿní sa. ¿Dú'ú chí saⁿ'ā miiⁿ chí ch'iindiveeⁿ tanducueⁿ'é yeⁿ'é sa? 'Úú neⁿ'é cadiiⁿúúⁿ ní neⁿ'é snaáⁿ sáⁿ'a 'cūū.

Jesús ca'a yā che'e nyuⁿ'u míl 'iiⁿ'yāⁿ

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

10 Taachi discipulos ndaa yā naachi canee Jesús, tuu'miⁿ ní caⁿ'a yā Jesús tanducueⁿ'e chí díiⁿ yā. Cuayiivi ní Jesús cueⁿ'é yā ndúú^{cū} discipulos yeⁿ'e yā níⁿ'nuúⁿ na yáāⁿ Betsaida ní cueⁿ'é yā cuεeti yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ'ya.

11 Taachi 'iiⁿ'yāⁿ cadíinuⁿ yā yeⁿ'e Jesús miiⁿ, cueⁿ'é yā n'dáa yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní Jesús 'cuuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁱ'nyúⁿ yā. Ní díiⁿ yā chí nduū^{vā} yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí ngiita yā.

12 Taachi chí chiinū, ndu'u chí ndiichúúví yā ndaa yā nanaáⁿ Jesús ní caⁿ'a yā chíi yā Jesús: Yaaⁿ'ví ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí caⁿ'a yā cuaaⁿ yáāⁿ s'eeⁿ, ní cuaaⁿ yáāⁿ 'líiⁿ naachi snéé 'iiⁿ'yāⁿ ní véé naachi 'cuεεtinéε yā ní ndaaca yā chí che'e yā, ti nguéé de'ē vεε naachi snéé yú.

13 Jesús ca'n'a yā chii yā discípuos: Ndís'tií ní ca'a nī chi che'e yā. Discípuos ní ca'n'a yā: 'Āā ntéé n'deēe ye'n'é 'nū véé ti táá nyu'u nūu pan ndúúcu 'uūví 'yaācā. Nguéé cuuvi díí' nū cuái' nū chí che'e nducyaaca 'ii'yā'n s'tíi.

14 Mii' ní snéé taanduu nyu'u mil sa'n'ā. Tuu'mi ní Jesús mii' ca'n'á yā chii yā discípuos ye'n'e yā: Caa'ma' ntiinyú'n nī 'ii'yā'n s'ee' chí 'cuētéé yā 'uūví ngeecu ndiichí yā 'aama 'áámá cuaa'n.

15 'Tíicā díí' discípuos ní ch'etéé nducyaaca 'ii'yā'n s'ee'.

16 Tuu'mi ní Jesús mii' sta'á yā ndu'u nyu'u pan ndúúcu nduu 'uuví 'yaācā. Ní 'iicu n'diichí yā nanguuvi ní ca'á yā gracias Dendyuūs cáávā pan ndúúcu 'yaācā mii'. Cuayiivi ní Jesús n'deé yā pan ndúúcu 'yaācā ní ca'a yā discípuos ye'n'e yā. Ch'ínu ní discípuos ca'a ntúu' yā 'ii'yā'n s'ee' chí che'e yā.

17 Che'e nducyaaca yā ní chiituu' 'ii'yā'n. Cuayiivi ní discípuos nan'gaá'n yā chí ningaavā ní chiituu' tá ndiichuuví 'cuētētē chí ningaavā.

Pedro mii' ní ca'n'ā cuaacu sa chi Jesús mii' chí Cristo yā
(Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29)

18 'Áámá nguuví taachí Jesús ndúúcu discípuos ye'n'é yā canéé yā 'aama lado ní nga'n'angua'á yā, tuu'mi ní Jesús itiinguuné'e yā discípuos: ¿Du'ú 'úu nga'n'a 'ii'yā'n?

19 'Ii'yā'n s'ee' ní n'guεεcúta'n'a yā: Ná'n'a yā ní nga'n'a yā chí díí Juan chí cheédínuū'ní' sa díí. Ná'n'a yā ní nga'n'a yā chí díí ní profeta Elías díí; ní ná'n'a yā ní nga'n'a ntúu' yā chí díí ní 'aama profeta chí 'āā 'naa' tiempo chí n'dii ní nduuchí yā ye'n'e nguaa' tina'n'ā.

20 Jesús mii' ní ca'n'a yā: Ndís'tií, tuu'mi, ¿du'ú 'úu nga'n'a nī? Tuu'mi ní Simón Pedro nan'guεεcúta'n'a yā ní ca'n'a yā: N'dii chí Cristo ye'n'é Ndyuūs.

21 Jesús chii yā 'ii'yā'n s'ee' chí nguéé cuuvi yā chuū mar 'áámá 'ii'yā'n.

Jesús nga'n'a yā ye'n'é chí taācā 'cuūvi yā
(Mt. 16.20-28; Mr. 8.30-9.1)

22 Tuu'mi ní Jesús ca'n'a yā: Cánéé chí 'úu chí Sa'n'ā chí Daiyá Ndyuūs n'dee n'dái 'cuenú cuuvi ní 'íicú sa'n'ā ndiicúu chí nga'n'a ntiinyu' ye'n'é yaācū ndúúcu chiiduu' n'geete chí nga'n'a ntiinyú'n yā ndúúcu maestros ye'n'e ley ní nguéé ne'n'e yā snaa' yā 'úu chí Sa'n'ā chí Daiyá Ndyuūs. Ní canéé chí 'caan'nú' yā 'úu. Ní 'úu nduuchí ye'n'é nguaa' tiná'n'ā ndii 'cuíínú' iinū nguuví.

23 Cuayiivi ní Jesús nga'n'a yā ngii yā nducyáácá 'ii'yā'n. Ndúúti chí 'áámá 'ii'yā'n ne'n'e yā ca'n'a yā nduucú, canéé chí cu'néé' maá'n yā tanducué'n'é dendu'ú chí véé ye'n'e yā, ní nguuví nguuví cuta'á yā cruz ye'n'e yā chí tan'dúúcā chí 'cuenue taaví yā cuuvi cucáávā 'úu ní ca'n'a yā nduúcu.

24 Caati nducyaaca 'ii'yā'n chí ne'n'e cá yā nadanguá'ai yā vida ye'n'e maa'n yā na i'n'yee'ndí 'cūú dindaí yā táámá vida ye'n'e yā nanáán' Ndyuūs. Ní nducyaaca 'ii'yā'n chí dindaí yā vida ye'n'e yā cucáávā 'úu ndaāca yā táámá vida ye'n'é yā nanáán' Ndyuūs.

25 ¿De'e dichí'vé sa'n'ā ndúúti chí dii' sa ganar nducué'n'é chí véé na i'n'yee'ndí 'cūú ní díí' sa chí dindaí sa vida cue'n'e daā'ma' chí táámá vida ye'n'e yā ní idituu' sa maā'n vida ye'n'e sa?

26 Ní 'ii'yā'n chí cuuvi 'cuináán' yā ye'n'é 'úu nanáán' 'ii'yā'n ndúúcu nduudu ye'n'é tuu'mi ní 'úu chí Sa'n'a chí Daiyá Dendyuūs cuuví 'cuinaán' ye'n'é 'ii'yā'n 'cūú taachi 'úu ndaá' taama vnné'n'ēe tan'dúúcā Rey ndúúcu poder ye'n'é Chiidá ndúúcu poder ye'n'é maá'n ní ndúúcu ángeles.

27 'Úú ngaⁿa cuaacú ndúúccū ndís'tiī, chí vεε nánⁿa nī chí snee nī 'muuⁿ chí nguéé 'cuūvi nī taanduvéé ndíí snaaⁿ nī yeⁿ'e naachí Ndyuūs ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā.

Jesús n' daaⁿ yā cuerpo yeⁿ'e maáⁿ yā
(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

28 Ch'íínú níⁿníⁿ nguuví chí Jesús caⁿ'a yā nduudu 'cūū, Jesús cueⁿ'e yā ndúúccū Pedro, ndúúccū Juan ndúúccū Jacobo ní chεε yā na yīcū chí caaⁿ'maⁿngua^{'á} yā.

29 Ní taachí Jesús ngaⁿ'angua^{'á} yā, n' d'ááⁿ naaⁿ yā ní catecai yā nduuví cuéé ní ngiiⁿ n'gai.

30 Ní tuu^{'m}í nūⁿ che'enaáⁿ na 'uuví saⁿ'ā ndúúccū Jesús. Saⁿ'ā s'eeⁿ chíiⁿ Moisés ndúúccū profeta Elías chí 'āā 'naaⁿ tiempo chí n'díiⁿ yā.

31 Nduu 'iinú yā ní na chidεεvε chí ngiiⁿ n'gai yeⁿ'e va'ai chεεti nguuví sneé yā. Ní ngaⁿ'a yā yeⁿ'e chí 'cuūvi Jesús ní 'cueenu taaví yā na yāāⁿ Jerusalén.

32 N' d'ááⁿ rá chí cyaadu Pedro ndúúccū Juan ndúúccū Jacobo nadacueéⁿ yā ní n'diichi yā chí ngiiⁿ n'gai naaⁿ Jesús ndúúccū saⁿ'ā s'eeⁿ chí canee ndúúccū yā.

33 Ní taachí Elías ndúúccū Moisés chíví yā yeⁿ'e Jesús ní 'āā cuéé caⁿ'ā yā, tuu^{'m}i ní Pedro miiⁿ ní caⁿ'a yā chíi yā Jesús: N'díi Maestro, dε'ε chúúca n'daācā yeⁿ'e yú chí 'cuεetinée yú 'muuⁿ. Ní din'dáiⁿ nū 'iīnū va'ai n'gaiyāā; 'áámá yeⁿ'e nī, 'áámá yeⁿ'e Moisés, ní 'áámá yeⁿ'e Elías. Pedro miiⁿ ní nguéé déénu yā dε'ε chí ngaⁿ'a yā.

34 Ní neⁿ'e chí ngaⁿ'a Pedro miiⁿ ndaā 'áámá meéⁿ ní sn'díi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní 'va'a yā chí ndaa meéⁿ vmaⁿ yā.

35 Tuu^{'m}i ní ch'iindiveéⁿ yā 'áámá nduudu chí ngaⁿ'ā nguuaⁿ meéⁿ: Sáⁿ'a 'cūū ní Daīyá chí neⁿ'e taaví. Cu'neeⁿ veéⁿ nī nducueⁿ'ē chí ngaⁿ'a sa.

36 Ch'íínú ch'iindiveéⁿ yā nduūdū miiⁿ ní discípulos n'diichí yā chí Jesús miiⁿ canéé yā dámaaⁿ yā nduucú yā. Ní discípulos ch'εεtinee 'dīiⁿ cheendí yā nguuví s'eeⁿ ní nguéé chíi yā mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e chí n'diichi yā.

Jesús díiⁿ yā chí nanduūvā yeⁿ'e 'áámá saⁿ'ā 'líiⁿ yeⁿ'e espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ

(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

37 Táámá nguuví cuayivi, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nangua^{'á} yā yeⁿ'e yīcū miiⁿ ní nééne 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ can'dáa yā na yāāⁿ ní cueⁿ'é yā chí ndaacá yā Jesús.

38 Tuu^{'m}i ní 'áámá saⁿ'ā chí canéé ndúúccū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'cái sa: N'díi Maestro dí'cuíítū n'díi chí snaaⁿ nī daiyá tí 'áámá n'dyá^{'á} dáiyá.

39 Tí 'áámá espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ ita'a saⁿ'ā ní ndáaca naāⁿ nn'gai sa ní 'caí diitú sa ní ican'daā yāⁿ cuaaⁿ cheendi sa ní n'dee n'dái tiempo chí nééne taaⁿ idiⁿ espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ ndúúccū sa ní nguéé ngiiⁿ vii espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ yeⁿ'e sa.

40 Ní 'āā díiⁿ 'cuíítú discípulos yeⁿ'e nī chí divíi yā espíritu miiⁿ yeⁿ'e daiyá naati nguéé cuuvi díiⁿ yā.

41 Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā: Ndís'tiī, 'iiⁿyāⁿ chí nguéé i'téénu nī ndíi nguéé ndúú idiiⁿ n'daacá nī. ¿'Áá 'naaⁿ tiempo canéé chí cuneé ndúúccū ndis'tiī? ¿'Áá 'naaⁿ tiempo ní canéé chí cucheé ndúúccū ndis'tiī? Ní ngaⁿ'a yā ngiiⁿ yā sán^{'ā} miiⁿ: Cuchí di nanaáⁿ ndúúccū daiya dí.

42 Taachí saⁿ'ā 'díiⁿ miiⁿ ndaa niiⁿnuúⁿ sá nanaáⁿ Jesús miiⁿ, espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ miiⁿ chindεεvε saⁿ'ā 'díiⁿ miiⁿ ní ch'εεcundā saⁿ'ā. Ní Jesús

yaa'vineeⁿ yā espíritu yeⁿe yáá'n'nguiinūⁿ chí divíⁿ yeⁿe saⁿ'a 'dííⁿ miiⁿ, ní nanduūvā yeⁿ'ē sa. Tuu'mi ní Jesús nca'á yā saⁿ'á 'dííⁿ miiⁿ chiida sa.

⁴³ Nducyááca 'iiⁿ'yāⁿ ngeⁿ'e yiinu yā yeⁿ'ē poder yeⁿ'e Dendyuūs chí ch'εεε n'dai. Ní taachi nducyaaca yā cheⁿ'e yiinu yā yeⁿ'e tanducueⁿ'ē chí diíⁿ Jesús miiⁿ, Jesús caⁿ'a yā.

Jesús caⁿ'a yā táamá cuuvi yeⁿ'ē chi 'cuuvi yā

(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

⁴⁴ Ní chií yā discípulos yeⁿ'e yā: 'Caandiveéⁿ ní n'daācā yeⁿ'e tanducueⁿ'ē nduudu chi caaⁿ'máⁿ ní nguéé cuuvi naánⁿ ní yeⁿ'ē. 'Úú Saⁿ'ā chí Daiya Ndyuūs 'úú ní 'iiⁿ'yāⁿ canee chí naca'a yā 'úú ta'á 'iiⁿ'yāⁿ.

⁴⁵ Discípulos ní nguéé tuumicádiinuuⁿ yā nduudu chí ngaⁿ'a Jesús. Canúúⁿ n'de'ei nduudú 'cūú yeⁿ'e yā. Ní nguéé túumicádiinuuⁿ yā. Ní 'va'á yā chí ntiinguuneeⁿ yā Jesús de'ē neⁿ'e caaⁿ'maⁿ nduudú 'cūú.

Nduudu yeⁿ'e du'ú chí ch'εεε ca

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

⁴⁶ Tuu'mi ní discípulos yeⁿ'e yā tucá'a yā caⁿ'a yā ndúúcu vī'i: ¿Du'u ca chí ch'εεε ca nguaaⁿ s'uúúⁿ?

⁴⁷ Jesús tuumicadíinuuⁿ yā táacā chí discípulos nadicádiinuuⁿ yā na staava yeⁿ'e yā ní sta'á yā 'áamá saⁿ'ā 'lííⁿ ní s'neeⁿ yā saⁿ'ā nanáaⁿ yā.

⁴⁸ Ní caⁿ'a yā chií yā discípulos yeⁿ'e yā: 'Áa du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cuaaⁿ yā saⁿ'ā 'lííⁿ 'cūú ndúúcu chí duuchi 'cuaaⁿ yā 'úú. 'Áa du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cuaáⁿ yā 'úú 'cuaáⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí dichó'o yā 'úú. 'Iiⁿ'yāⁿ chí ndiicuuⁿ ca yā nguaaⁿ ndis'tií ní 'iiⁿ'yāⁿ 'cūú, ní ch'εεε ca yā nguaaⁿ ndis'tií.

'Iiⁿ'yāⁿ chí nguéé contra yeⁿ'ē yú ní snée yā favor yeⁿ'ē yú

(Mr. 9.38-40)

⁴⁹ Tuu'mi ní Juan caⁿ'a yā chií yā Jesús: N'díí, Maestro, 'āa n'diichí 'nū 'áamá saⁿ'ā chí diví sa espíritu yeⁿ'ē yáá'n'nguiinūⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu chí duuchi ní; ní nguéé cuúⁿ 'nū ti nguéé canee sa ndúúcu yú.

⁵⁰ Jesús caⁿ'a yā chií yā Juan: 'Cuaáⁿ ní chí diíⁿ sa 'túúcā; ti 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé diíⁿ yā contra yeⁿ'e s'uúúⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ snée yā favor yeⁿ'ē yú.

Jesús yaa'vineeⁿ yā 'uúvī discípulos yeⁿ'e yā

⁵¹ Taachi snuú ca'a nguuvi miiⁿ chí Jesús miiⁿ canéé chí caⁿ'á yā na va'ai cheeti nguuvi, Jesús 'āa deenú yā de'ē chí diíⁿ yā ní cueⁿ'e yā ndúúcu valor na yāaⁿ Jerusalén.

⁵² Ní dicho'ó yā na 'úúví saⁿ'ā vmnááⁿ yeⁿ'e yā. Saⁿ'ā s'eeⁿ ní cueⁿ'ē sa ní sndaá sa na 'áamá yāaⁿ yeⁿ'e yá'āa Samaria chí in'nuuⁿ sa nááchí 'cueetinée yā.

⁵³ Ní 'iiⁿ'yāⁿ samaritanos nguéé 'cuuⁿ yā Jesús miiⁿ ti chicadiinuuⁿ yā chí Jesús caⁿ'a yā yáaⁿ Jerusalén.

⁵⁴ Taachí discípulos yeⁿ'e yā n'giindiveéⁿ yā chuū, Jacobo ndúúcu Juan caⁿ'a yā: N'díí, Señor, ¿'áa neⁿ'e ní chí caaⁿ'maⁿ ntiíⁿnyuⁿ yú chí cun'geéⁿ yaⁿ'ā yeⁿ'ē nanguuvi ní di'cuíinú yú 'iiⁿ'yāⁿ 'muuⁿ tan'dúúca chí diíⁿ profeta Elías miiⁿ tiempo chí chó'ōo caati 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé neⁿ'é yā 'cuaaⁿ yā s'uúúⁿ?

⁵⁵ Tuu'mi ní Jesús miiⁿ yaa'vineeⁿ yā Jacobo ndúúcu Juan ní caⁿ'a yā chí yā saⁿ'ā s'eeⁿ: Ndis'tií ní nguéé tuumicádiinuuⁿ ní de'ē espíritu yeⁿ'ē chí ngaⁿ'a ní.

⁵⁶ 'Úú, ní Saⁿ'ā chí Daiyá Ndyuūs. 'Úú ní nguéé cúchií chí dindaí vida yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ naati chí nadinguaⁿ'ái vida yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Tuu'mi ní cho'ó yā yáaⁿ miiⁿ ní cueⁿ'e yā táamá yáaⁿ.

*Ye'n'e 'ii'nyā'n chi ne'n'e yā ca'n'a yā ndúúcu Jesús
(Mt. 8.19-22)*

⁵⁷ Taachi snúuⁿ yā yúúni, 'áamá sa'nā ní ca'n'a sa chii sa Jesús miiⁿ: N'dií, Señor, ca'n'a nduucú nī 'āā tíi nūuⁿ naachi ca'n'a nī.

⁵⁸ Jesús ca'n'a yā chii yā sa'nā miiⁿ: 'Yuunéé ní véé yiivi yáává ye'n'e tí ní 'yaada ní véé 'd'ééce tí; naati 'úú, Sa'nā chi Daiya Dendyuūs, nguéé mar 'áamá cuaaⁿ naachi cundiití tíiⁿ.

⁵⁹ Ní ca'n'a yā chii yā 'áamá sa'nā: Cuchíi nī nduucú. Ní sa'nā miiⁿ ní ca'n'a sa: N'diíⁿ Señor, téé nī lugar 'úú tí ca'n'á 'cuūchí chiidá ní ca'n'á yú.

⁶⁰ Jesús ca'n'a yā: Cu'neeⁿ dí 'ii'nyā'n chi nguéé i'téenu yā chi 'cuūchí yā tina'nā ye'n'e yā tí 'ii'nyā'n s'eeⁿ chi tan'dúúca tina'nā miiⁿ, 'tiicá yā. Dii ní cueⁿe di ní caaⁿ'maⁿ dí nduudu ye'n'é Ndyuūs ye'n'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā.

⁶¹ Tuu'mi ní táamá sa'nā ca'n'a sa chii sa Jesús miiⁿ: N'dií, Señor, 'úú neⁿ'é ca'n'á nduucú nī naati téé nī lugar 'úú tí ca'n'á yaaⁿ'ví 'ii'nyā'n chi snúuⁿ yā ndavaacuⁿ chi ca'n'á ndúúcu nī.

⁶² Jesús ca'n'a yā chii yā sa'nā miiⁿ: 'Āā du'ú nūuⁿ sa'nā chi cuūndū tá'a sa na laatuⁿ ní 'cuūnu sa cuaaⁿ dáámí sá, nguéé dichíi'vē sa chi cuuvi sa ca'n'a sa nduucú ní diiⁿ sa ntiiⁿ'nyuⁿ ye'n'é naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā.

10

*Jesús dichó'o yā 'iinū ngεεcu ndiichi discípulos ye'n'e yā chí nga'nā nduudu
cuaacu*

¹ 'Cuiinú chúuⁿ ní Jesús nandεεve yā tá 'iinū ngεεcu ndiichi discípulos ye'n'e yā ní dichó'o yā cá'uūvi ca'uuví yā. Ní cueⁿe yā cuááⁿ vmaaaⁿ ye'n'e Jesús cuaaⁿ nducyáácá yáāⁿ ndúúcu nduu cuaaⁿ naachi Jesús canéé chí cáⁿ'a yā.

² Ní Jesús ngaⁿ'a yā ngīi yā 'ii'nyā'n s'eeⁿ: 'Cuaacu níiⁿ'nyúⁿ chí nééné n'deé cosecha véé chí nééné n'deé 'ii'nyā'n chí canéé chí 'caandiveeⁿ yā nduudu ye'n'é Ndyuūs naati sa'nā chí idiiⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ nguéé 'yaaⁿ sa. Cáávā chuū dí'cuútu ní 'iivi Ndyuūs chí dichó'o yā 'ii'nyā'n chí caaⁿ'maⁿ yā nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs ní nadacuééⁿ yā cosecha ye'n'é Ndyuūs. Cosecha miiⁿ ní tan'dúúca 'ii'nyā'n chí cu'téenu yā Ndyuūs.

³ Ndís'tií cueⁿe nī caati 'úú dicho'ó ndís'tií chí ndís'tií ní ca'n'a nī tan'dúúca 'iiti cuūchí ca'n'a tí nguaaⁿ lobos.

⁴ Nguéé candéé nī bolsa ndúúcu tuūmī, ndíi nguéé nduu morral, ndíi nguéé ndúú ndaacú ye'n'e nī. Ní taachi diiⁿ nī saludar 'ii'nyā'n cuaaⁿ cyúúni, ní nguéé cuuvi 'naaⁿ nī.

⁵ Ní tanducuéⁿe va'āi chí ndaá nī caaⁿ'máⁿ nī vmaáⁿ vmaaaⁿ 'túúca: Cuneé 'ii'nyā'n ye'n'e va'ái'cūú ndúúcu vaadi 'diiⁿ.

⁶ Ní nduuti chí 'ii'nyā'n ní ndiicúuⁿ yā na va'ai miiⁿ, tuu'mi ní vaadi 'diiⁿ cunéé ndúúcu yā. Ní nduuti chí nguéé véé 'ii'nyā'n ndiicúuⁿ na va'ai miiⁿ, vaadi 'diiⁿ nguéé cunéé ndúúcu yā.

⁷ 'Cuεεtinéé núuⁿ nī va'āi naachi 'ii'nyā'n 'cuaáⁿ yā ndís'tií. Che'é nī ní cu'u nī chí téé yā caati 'ii'nyā'n chí idiiⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ canéé chí nduuví 'íi'vε yā. Ndís'tií nguéé ca'n'a nī nduu va'āi nduu va'āi.

⁸ 'Āā tíi nūuⁿ yáāⁿ naachi cūndaa nī ní 'ii'nyā'n míiⁿ 'cuaáⁿ yā, che'é nī 'āā d'e'ε nūuⁿ chí téé yā chí che'é nī.

⁹ Idiíⁿ nī chí índuūvā ye'n'é 'ii'nyā'n chí ngiitā chí sneé yā na yáāⁿ. Ní cuuvi ní 'ii'nyā'n ye'n'é naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā ní 'āā ndaā niiⁿ'nuúⁿ naachi sneé yā.

10 Naati 'āā tīi nūuⁿ yāāⁿ naachi ndaá nī ní 'iīⁿyāⁿ ní nguéé 'cuáaⁿ yā ndís'tiī, tuuⁿmi ní can'daa nī cuaaⁿ cyúúni ní caaⁿmaⁿ nī 'túúca:

11 Ndíi yācāā yeⁿ'ē yāāⁿ 'cūū chí caī na ca'á 'nū n'dáádi 'nū ti nguéé cu'teenu nī yeⁿ'ē 'nū. Naati cadíínuuⁿ nī chuū chí yeⁿ'ē naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ yā ní 'āā ndaā niīⁿnuúⁿ naachi snée nī.

12 'Úú, Jesús, ngaⁿ'á ngí ndís'tiī chí nguuvi taachi Ndyuūs caaⁿ'máⁿ yā nuuⁿndi yeⁿ'ē 'iīⁿyāⁿ, castigo yeⁿ'e 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ s'tiī ní díitu cá ní nguéé ti chí cuuvi yeⁿ'e 'iīⁿyāⁿ chí nguéé din'daācā yeⁿ'e yāāⁿ Sodoma.

*Yeⁿ'e yāāⁿ s'eeⁿ naachi 'iīⁿyāⁿ nguεε i'téenu yā Ndyuūs
(Mt. 11.20-24)*

13 Caⁿ'a Jesús: De'ē chúúca yā'ai yeⁿ'e 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Corazín. De'ē chúúca yā'ai yeⁿ'e 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Betsaida. Tí ndúúti chí 'iīⁿyāⁿ na yáⁿ'āa Tiro ndúúcu 'iīⁿyāⁿ na yáⁿ'āa Sidón n'diichí yā vaadi n'ginu chí chíi nguaaⁿ ndís'tiī, 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa s'eeⁿ 'āā 'naaⁿ ndaācādaamí yā yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yā. Ní ch'εεtinúuⁿ yā catecai yā tan'dúúca díínnūⁿ ní ch'εεté yā nguaaⁿ yaiyāā tan'dúúca costumbre yeⁿ'e 'iīⁿyāⁿ miīⁿ ndíi vmnāaⁿ taachi chíⁿ'i yā chí neené yā'ai yā.

14 Cáāvā chuū ní 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Tiro ndúúcu 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Sidón 'duú'vi cá castigo yeⁿ'ē yā nguéé ti yeⁿ'e ndís'tiī taachí ndaā nguuvi chí Ndyuūs caaⁿ'maⁿ yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iīⁿyāⁿ.

15 Ndís'tiī, 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Capernaum, neⁿ'é nī díiⁿ nī chí maáⁿ nī n'gεεté nī naati caⁿ'á nī na infierno.

16 'Iīⁿyāⁿ chí n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'ē ndís'tiī ní nduudu yeⁿ'ē 'úú n'giindiveéⁿ yā. 'Iīⁿyāⁿ chí nguéé neⁿ'e yā ndís'tiī, nguεε neⁿ'e yā 'úú. Ní nguéé neⁿ'e yā Ndyuūs ti 'iīⁿyāⁿ miīⁿ dichó'o yā 'úú.

Nanguεεcuunéé 'iīnū ngeεcu ndííchí discípulos yeⁿ'é Jesús

17 Nguεεcuunéé ndu'ū 'iīnū ngeεcu ndííchí discípulos ndúúcu vaadi yeenú. Ní caⁿ'a yā: N'dií, Señor, espíritus yeⁿ'e yāāⁿ'nguīnūⁿ n'giindiveeⁿ sa yeⁿ'e 'nū chí caaⁿ'maⁿ ntiīⁿnyúⁿ 'nū ndúúcu chiduuchi nī.

18 Jesús caⁿ'a yā: Cuáácú 'úú ní inaáⁿ yāāⁿ'nguīnūⁿ tan'dúúca chí sn'daā sa yeⁿ'ē nánguuví tan'dúúca 'cuai.

19 Ní Jesús caⁿ'a yā chíi yā discípulos yeⁿ'e yā: 'Úú ní teé poder ndís'tiī chí cunnca'á nī cúú ndúúcu 'iiti dán'āi, níicu cuchée nī ndúúcu 'iīⁿyāⁿ chí contra yeⁿ'e nī. Ní nguéé du'ū vεε cuuvi cuchée yeⁿ'e ndís'tiī. Ní nguéé idiīⁿ dañó ndís'tiī.

20 Ndís'tiī nguéé ngii yeenú nī taachi caaⁿ'máⁿ nī ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'ē espíritus yeⁿ'e yāāⁿ'nguīnūⁿ ní n'giindiveeⁿ yeⁿ'e nī naati yeenú nī chí canéé nguūⁿ chí dúúchí nī na libro yeⁿ'e Ndyuūs na va'ai chεεti nguuvi.

*Jesús chíi yeenú yā
(Mt. 11.25-27; 13.16-17)*

21 Hora míiⁿ nūuⁿ Jesús yeenú n'dai yā cáāvā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ní caⁿ'a yā: N'diī, Chiidá, 'úú ní teé gracia n'diī chí 'iiví nī yeⁿ'e va'ai chεεti nguuvi ndúúcu yáⁿ'āa 'cúú caati snuuⁿ n'dé'ei nī nduudú 'cúú yeⁿ'e 'iīⁿyāⁿ chí déénu ca yā ndúúcu 'iīⁿyāⁿ chí n'deé n'dái túúmícadíínnūⁿ yā. Ní ca'á nī chí cadíínnūⁿ 'iīⁿyāⁿ chí ndiícúuⁿ yā chí nguéé n'deé cá déénu yā caati 'tíicā neⁿ'e nī diīⁿ nī ti n'daācā.

22 N'diī Chiidá, 'āā tee nī tanducuéⁿ'ē 'úú. Mar 'áámá 'iīⁿyāⁿ nguéé déénu yā du'ū chí 'aama n'dyaⁿ'ā Daiya Dendyuūs, dámaaⁿ n'diī Chiidá. Mar 'aama

'iin'yān nguéé déénu yā du'ū chi n'dii Chiidá dámaān 'áámá n'dya"ā daiyá nī, ndúúćū 'āā du'ú nūu" 'iin'yān chi Daiyá Dendyuūs ne"é yā 'cuu"mīn yā.

23 Tuu"mī ní Jesús nga"ā yā ngii yā discípulos ye"e yā: De"e chúúćā n'dai ndís'tī chí ngii naa" nī dendu'ū chi ndís'tī n'g'ínu nī.

24 Úú ní nga"á ngii ndís'tī chi neené 'yaa" profetas ndúúćū reyes chi ye"ē ndii cuáá" vmnaa" né"e yā snaa" yā chí ndís'tī ínaa" nī naati nguéé n'diichí yā. Ní ne"ē yā 'caandivee" yā chí ndís'tī n'giindivee" nī naati nguéé ch'iindivee" yā.

Sa"ā samaritano chí n'dai

25 Áámá maestro ye"e ley chi ne"e sa n'diichinee" sa Jesús ndaa sa nanáa" yā ní ntiinguunee" sa Jesús: N'dií, Maestro, ¿de"ē chí canee chí dií" chí ndááca vida cue"e daā"ma"?

26 Jesús nan'guεεćúta"ā yā: ¿Taacā canéé nguū" na ley ye"é chuū? ¿De"ē tuumicadiinuū" di ye"e ley ye"e chuū?

27 Maestro ye"e ley mii" nan'guεεćúta"ā sa: 'Túúćā canéé nguū": Diné"e di Señor Ndyuūs ye"ē di ndúúćū núú"má" staava ye"ē di, ndúúćū núú"má" alma ye"ē di, ndúúćū tanducué"ē fuerzas ye"ē di, ndúúćū tanducué"ē vaadi cadíinūu" ye"ē di. Ní diné"e di nducyaaca 'iin'yān na nii"nuú" va'āi ye"e di tan'dúúćā chí ne"e di maā" di.

28 Jesús nan'guεεćúta"ā yā: N'dáácā nan'guεεćúta"ā di. Dii" di chuū, ní cunduūchi di cue"e daā"ma".

29 Sa"ā mii" ne"e sa cunéé n'daāca sa ní ca"ā sa chii sa Jesús: ¿Dú'ú chí 'iin'yān chí canéé chí ne"é chí nii"nuú" va'āi ye"é?

30 Tuu"mī ní Jesús mii" nan'guεεćúta"ā ye"ē sa ndúúćū 'áámá cuento chí ejemplo chí 'tíicā: 'Áámá sa"ā ngua'āi sa ye"ē yáā" Jerusalén mii" ní cūna"ā sa na yāā" Jericó. Taachi canúú" sá yúúni 'iin'yān duucu ní sta'á yā sa"ā mii" ní diví yā ndii catecai sa ní ch'e"e yā sa"ā ndíi chí ya'āi ca ye"ē sa ní 'tεε 'tεé nguéé ch'ii sa ní cuna"ā yā.

31 Tuu"mī ní 'áámá chiiduú cho'ó yā yúúni mii" ní taachi n'diichi yā sa"ā mii", diví yā cuáá" diituú yúúni ní cho'ó yā ní cue"é yā.

32 Tiicā ntúū" sa"ā levita chí chiiduú chí dii" ntiinyu" ye"e nátai cho'ó yā naachi candíití sa"ā mii". N'diichi yā sa"ā mii" ní diví yā cuaa" diituú yúúni. Ní cho'ó yā ní cue"é yā.

33 Cuayivi ní 'áámá sa"ā ye"e yá"āa Samaria cho'ó sa yúúni mii". Taachi ndaa nii"nuú" sa naachi candíití sa"ā mii", n'diichi sa sa"ā nnee ya'āi 'iinu sa sa"ā.

34 Ní ndaa sa naachi candíití sa"ā mii" ní idii" yíicú sá naachi ya'āi ndúúćū aceite ndúúćū vino ní ch'εεcu sa tīinūu" naachi ya'āi ye"ē sa. Ní sn'duū sa sa"ā 'yúudūu ye"e sa ní candεē sa sa"ā na yáā". Ní 'nuū" sa 'áámá va'ai naachi cuuvi cu'nee" sa sa"ā mii" naachi 'iin'yān dií" yā cuidado sa"ā mii".

35 Chidεεve táamá nguuví, taachi ne"e ca"ā sa tun'dáa sa na 'uūvī caadi ye"e bolsa ní ca'ā sa sa"ā vaacu mii". Ní ca"ā sa chii sa sa"ā: N'dií, dií" ní cuidado sa"ā, tí 'āā taa véé nūu" chí dií" nī gastar ndúúćū sa, taachí nguεεcunee nadií"vé ye"e ní.

36 Maa" ní Jesús ntiinguunee" yā sa"ā mii": Naachi 'iinū sa"ā s'ee" ¿cheε sá chí sa"ā chí ne"e sa sa"ā na nii"nuú" ya'āi chí 'nuū cá'ai chí duucu mii"?

37 Sa"ā mii" ní ca"ā sa: Sa"ā chí nnee ya'āi 'iinu sa. Tuu"mī ní Jesús mii" ca"ā yā: Díi, cue"e di, ní dii" ntúu" di 'túúćā.

Jesús canéé yā na vaacu Marta ndúúćū María

38 Cuayivi ní cueⁿe Jesús na 'áámá yáāⁿ líiⁿ ní ndaa yā na vaacu 'áámá n'daataá chi nguuví tá Marta. Ní 'cuūⁿ tá chi canee yā na vaacu tá.

39 Ní Marta miiⁿ ní véé 'aama ví'i yā chi nguuví tá María. Ní María miiⁿ ch'iindi tá ná ca'a Señor Jesús miiⁿ, ní n'giindiveeⁿ tá nduudu chí ch'i'cueeⁿ yā.

40 Marta miiⁿ ní nééné n'deēe ntiⁿnyuⁿ idiⁿ tá ní ndaa tá nanaáⁿ Jesús ní caⁿ'a tá: N'dií Señor, ¿'áá nguéé inadicaáiiⁿuūⁿ yeⁿ'é chí dámaaáⁿ n'nééⁿ ví'í 'úú chí diíⁿ mandado? Cuuvi ní táⁿ'ā ní cunnee tá 'úú.

41 Jesús caⁿ'a yā: Dií, Marta, Marta, nééné n'deēe dendu'ū chí nadicaáíiⁿnuuⁿ di yeⁿ'é déndu'ū chí idi'vaachií.

42 Véé 'áámá nūuⁿ dendu'ū chí n'daacā ca. Tá María miiⁿ ndeεve tá chí n'daacā ca. Ní chuū nguéé ndivií 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é tá.

11

*Jesús ngi'cueeⁿ yā táácā chí 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi caaⁿ'maⁿngua'á yā
(Mt. 6.9-15; 7.7-11)*

1 'Áámá vnnéⁿ'ēe ní Jesús ngaⁿ'angua'á yā 'áámá cuaaⁿ, ní taachí ch'iinu caⁿ'angua'á yā, discípulos yeⁿ'e yā caⁿ'a yā chii yā Jesús: N'dií Señor, ca'cuéⁿ ní nús'uu taacá chí cuuvi caaⁿ'maⁿngua'á 'nū tan'dúúⁿcā chí Juan chí cheεdínuūⁿ ní chí'cueeⁿ yā discípulos yeⁿ'e yā.

2 Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chí yā discípulos yeⁿ'e yā: Taachí ndís'tií caaⁿ'maⁿngua'á ní 'túúⁿcā caaⁿ'maⁿ ní:

N'dií, chí Chiidá 'nū chí canee na va'ai cheeti nguuví. N'daacā n'dai chí 'iiⁿ'yāⁿ dich'εt'εt'ε yā n'dií. Cuchií tiempo chí ngaⁿ'a ntiⁿnyúⁿ ní yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē. Cúúví tan'dúúⁿcā chí n'dií neⁿ'e ní tan'dúúⁿcā ná va'ai cheeti nguuví, 'tiicá ntuūⁿ ná yáⁿ'āa 'cúú.

3 Téé ní chí cuuvi che'é 'nū maaⁿnguuví.

4 Nadich'εεcú ní nuuⁿndi yeⁿ'é 'nū, tan'dúúⁿcā chí nús'úú nadach'εεcú 'nū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí nguεε n'daacā diíⁿ yā nduucú 'nū. Nguéé 'cuááⁿ ní chí ndaa nanaáⁿ 'nū cosas chí cheεchi ca chí diíⁿ chí diíⁿ 'nū nuuⁿndi naati cunneé ní nús'uu chí nguéé diíⁿ 'nū nuuⁿndi ní cuhéé 'nū.

5 Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā 'áámá ejemplo. ¿Du'ú ndís'tií chí véé amigo yeⁿ'e ní ní caⁿ'á ní nduu vaacu amigo ná maⁿ'a yaaaⁿ ní caaⁿ'máⁿ ní: N'dií amigo, teé ní 'iinū panes yeⁿ'e ní 'úú,

6 caati 'áámá amigo yeⁿ'é chí canuuⁿ sa yúúⁿí ndaa sa na vaacú ní nguéé de'ē veε chí ca'á chí che'e sa?

7 Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí canúuⁿ yā va'ai miiⁿ nán'guεεcútaⁿ'a yā: Nguéé diíⁿ ndu'ú ní 'úú. 'Áa nduudí cheendi va'ái ní dá'caíyáá yeⁿ'é ní candiiti yā nducú na cama. 'Úú nguéé cuuvi nducueéⁿ ní teé n'dií chíⁿ chí neⁿ'e ní.

8 Jesús ngaⁿ'á yā: 'Úú ngaⁿ'á ngií ndís'tií. 'Áará chí nguéé nducueeⁿ amigo yeⁿ'é sa chí ca'a yā pan saⁿ'ā miiⁿ cááva chí amigo yeⁿ'é sa, naati nducueeⁿ yā ní ca'a yā amigo miiⁿ ti amigo miiⁿ nguéé 'cuinaaⁿ sa chí ngiica sa n'dee n'dái vueltas.

9 Ní 'úú ní ngaⁿ'á ngií ndís'tií: Cáácá ní ní Ndyuūs ní téé yā yeⁿ'é ní, in'nuúⁿ ní ní ndaacā ní, 'yááví ní cheendi va'ái ní nan'guaaⁿ yeⁿ'é ní.

10 Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí ngiica yā Ndyuūs ní Ndyuūs ca'á yā yeⁿ'e yā. Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí in'nuúⁿ yā ní inndaaca yā. Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí yaa'vi yā cheendi va'ai, ní nan'guaaⁿ yeⁿ'e yā.

11 Maaⁿ ní chεé ndís'tiī chi vée daiya nī, ndúúti chi daiya nī caaca pan, ¿'áá ca'á nī lado ye'e pan 'áámá túūu? O ndúúti chi caaca daiyá nī 'aama 'yaācā, ¿'áá ca'a nī lado ye'e 'yaācā miiⁿ ní 'áámá cúú?

12 O ndúúti chi caaca 'áámá dūtu'u, ¿'áá ca'á nī lado ye'e dūtu'u 'áámá 'iitidaⁿ 'ái?

13 Ndúúti chi ndís'tiī chi cúnncheeⁿ nī déenu nī ca'a nī dendu'ū chi n'dáacā daiya nī, tuu'mi ní Chiidá nī chi canée na va'ai chεeti nguuví n'deēe cá cá'a yā caati cá'a yā Espiritu N'dai ye'ε Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ chí caaca yā chiida yū.

Tiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nga'a yā chi Jesús miiⁿ vée poder ye'e yááⁿ'guiinūⁿ ndúúcu yā (Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27)

14 Jesús miiⁿ tun'daa yā ye'ε 'áámá saⁿ'ā 'līiⁿ 'áámá espíritu ye'e yááⁿ'guiinūⁿ chí diiⁿ chi nguée ngii ngaⁿ'ā sa. Ní taachí nan'daa espíritu ye'e yááⁿ'guiinūⁿ saⁿ'ā 'diiⁿ'mī miiⁿ, ní caⁿ'a sa. Níicú 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ n'diichí yā chuū ní ché'ε yiinú yā ye'ε.

15 Nán'ā 'iiⁿ'yāⁿ ní caⁿ'a yā: Sán'a 'cūū ní nitun'dáa sa espíritu ye'e yááⁿ'guiinūⁿ cáávā poder ye'ε Beelzebú chí Satanás chí ngaⁿ'ā ntiⁿ'nyuⁿ sa ye'e espíritus ye'e yááⁿ'guiinūⁿ.

16 Taná'a yā ní neⁿ'e n'diichineeⁿ yā Jesús ní ngiica yā Jesús chí diiⁿ yā 'áámá señal ye'ε na va'ai chεeti nguuví chí cuuvi n'diichí yā.

17 Jesús déenu yā chí nacadíinuuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Áámá gobernador chí ngaⁿ'ā ntiⁿ'nyúⁿ yā ye'e yáⁿ'āa naachi vée 'uuví partido yā chí nguⁿ'u 'aamá yā ndúúcu táámá yā, tuu'mi ní nguée cuuvi 'naaⁿ tiempo chí 'iiⁿ'ntyéⁿ'ε yā. 'Tiicá ntúūⁿ naachi 'áámá familia yā ndúúti chí n'deēe nadacadíinuuⁿ yā chí vée partido ye'e familia miiⁿ nguεε cuuvi nduuvidaamá yā.

18 'Tiicá ntúūⁿ nduuti chí yááⁿ'guiinūⁿ 'cuuⁿ'maⁿ sa ndúúcu maaⁿ sa, ¿táácā canee naachí ngaⁿ'ā ntiⁿ'nyuⁿ sa? Caaⁿ'máⁿ nī 'úú: ¿De'ε cáávā chí ngaⁿ'ā ndís'tiī chí caavā yááⁿ'guiinūⁿ chí duuchi Beelzebú chí Satanás itun'dáa espíritus ye'e yááⁿ'guiinūⁿ ye'ε 'iiⁿ'yāⁿ?

19 Nduuti chí 'úú idivií espíritus ye'e yááⁿ'guiinūⁿ cáávā Beelzebú, tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu nī ní ¿du'ū poder itun'dáa yā espíritus ye'e yááⁿ'guiinūⁿ? Chiiⁿ chí diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ndúúcu nī n'g'iⁿ'í yā chí nguεε 'tiicá chí ngaⁿ'ā nī.

20 Ndúúti chí cáávā poder ye'ε Ndyuūs 'úú itun'dáa espíritus ye'e yááⁿ'guiinūⁿ ye'ε 'iiⁿ'yāⁿ, tuu'mi ní cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí naachi Ndyuūs ngaⁿ'ā ntiⁿ'nyúⁿ yā nndaā nanááⁿ ndís'tiī.

21 Taachi saⁿ'ā dítiínú diiⁿ cuidado sa ná vaacu sa ndúúcu íngaatu, tuu'mi ní na vaacu sa canée seguro.

22 Taachí ndaa táámá saⁿ'ā chí vée fuerzas ye'e sa ní ichεε sa nduucú yā ní idivií sa tanducuéⁿ'ε íngaatu ye'ε yā chí ngii chεetinūⁿ yā ye'e va'ái miiⁿ tuu'mi ní diiⁿ sa repartir íngaatu s'eeⁿ ndúúcu compañeros ye'ε sa.

23 'Iiⁿ'yāⁿ chí nguée canée yā lado ye'ε, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní canée yā contra ye'ε. 'Iiⁿ'yāⁿ chí nguée daama diiⁿ cosechar nduucú tuu'mi ní diiⁿ yā tan'dúúca chí ingēē tanducuéⁿ'ε cosecha.

Espiritu ye'e yááⁿ'guiinūⁿ chí inguεεcunée na saⁿ'ā (Mt. 12.43-45)

24 Caⁿ'ā Jesús: Taachí espíritu ye'e yááⁿ'guiinūⁿ nacan'daa na 'áámá saⁿ'ā, cachiica na yáⁿ'āa cuuⁿ'maⁿ naachi nguée ch'εetinee 'iiⁿ'yāⁿ ní in'nuūⁿ naachi cuuvi ntaavi'tuunuuⁿ ní nguée ndaācā. Tuu'mi espíritu miiⁿ nadicadíinuuⁿ ní ngaⁿ'ā: Nanguεεcunée na vacú naachi chiicá.

25 Taachí nndaa na vaacu miiⁿ ndaācā chi saⁿā miiⁿ tan'dúúcā 'áámá va'ai chi 'āā déévé n'dai ndúúcu nducueⁿe na lugar yeⁿē.

26 Tuuⁿmi ní espíritu miiⁿ cueⁿe ní inⁿnuūⁿ tá ndeēchē espíritus chi cunncaā ca chí cuuví maāaⁿ. Ní ndaā espíritus ní ch'ετιnéε na saⁿā miiⁿ. Cuayiivi ní n'geenu sa ngiī ca ní cunncaā ca canéé sá nguéé ti cuáán vmnaaⁿ.

Véé vaadi yeenú yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs

27 Taachí Jesús ngaⁿa yā dendú'u 'cūū 'áámá n'daataá 'caī yuudu tá nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: De'ē chúúca n'dai n'daataá chí ch'iindiyáaⁿ ní ní ntaavi tá n'diī.

28 Jesús ní caⁿa yā: N'daacā ca yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿe'é Ndyuūs, ní i'téenu yā nduudu miiⁿ.

Iiⁿyāⁿ chí nguéé n'daāca yā ngiica yā 'áámá señal
(Mt. 12.38-42; Mr. 8.12)

29 Taachí nduuvidaama 'iiⁿyāⁿ ndúúcu Jesús, Jesús tucá'a yā caⁿa yā nduudu miiⁿ: 'Iiⁿyāⁿ chí véε yā nguúví 'cūū néénε cúnncheeⁿ yā. Inⁿnuūⁿ yā señales naati nguéé ndaācā táámá señal caati dámaāaⁿ snaaⁿ yā señal chí diiⁿ Ndyuūs ndúúcu profeta Jonás tiempo chí 'āā chó'ōo.

30 Tan'dúúcā Ndyuūs diiⁿ yā señal ndúúcu profeta Jonás yeⁿe' 'iiⁿyāⁿ na yāāⁿ Nínive, 'tiicá ntuūⁿ Saⁿā chí Daiya Ndyuūs cuuvi cunée yā lado yeⁿe' señal tiempo 'cūū.

31 Taachi ndaá nguuvi yeⁿe' juicio chí Ndyuūs caaⁿ máⁿ yā yeⁿe' nuuⁿndi yeⁿe' 'iiⁿyāⁿ, n'daataá reina chí tiempo chí chó'ōo ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ tá yeⁿe' lado yeⁿe' sur chí caⁿa tá ní nducueⁿ tá contra yeⁿe' 'iiⁿyāⁿ chí snée yā maaⁿnguuví. Ní táⁿā miiⁿ ní diiⁿ tá condenar 'iiⁿyāⁿ chí snée yā maaⁿnguuví caati táⁿā miiⁿ yaⁿāī n'dai ngiica tá chí neⁿe' tá ch'iindivee tá yeⁿe' vaadi deenu yeⁿe' rey Salomón. Maaⁿ ní 'muuⁿ canéé 'áámá yā chí ch'ετε ca vaadi deenu yeⁿe' yā nguéé ti rey Salomón.

32 'Iiⁿyāⁿ chí ch'ετιnéε na yāāⁿ Nínive ndii cuáán vmnaaⁿ nducueeⁿ yā ní caaⁿ máⁿ yā nuuⁿndi yeⁿe' 'iiⁿyāⁿ chí snée yā maaⁿ caati 'iiⁿyāⁿ yeⁿe' yāāⁿ Nínive ndaacadaamí yā yeⁿe' nuuⁿndi yeⁿe' yā cáávā nduudu yeⁿe' Ndyuūs chí caⁿa profeta Jonás miiⁿ. 'Tiicā caⁿa yā diiⁿ yā nguuví chí Jesús caaⁿ máⁿ yā nuuⁿndi yeⁿe' 'iiⁿyāⁿ. 'Caandiveéⁿ ní. 'Múúⁿ ní véé 'áámá saⁿā chí ch'ετε ca sa nguéé ti profeta Jonás.

'Áámá ejemplo chí tan'dúúcā 'áámá déεve yeⁿe' e cuerpo yeⁿe' yú
(Mt. 5.15; 6.22-23)

33 Caⁿa Jesús: Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé cunuuⁿ n'dé'ei yā 'aama lámpara chí ngiichi ní nguéé ndúú 'iⁿnuūⁿ ra yā maaⁿ 'aama caja naati s'nuúⁿ yā na 'áámá mesa ní 'iiⁿyāⁿ chí cundaa yā ní snaaⁿ yā déεve miiⁿ.

34 Ndúútináaⁿ yú chíiⁿ chí tan'dúúcā 'aama lámpara yeⁿe' cuerpo yeⁿe' yú. Taachí n'dai nduutináaⁿ ní 'tiicá ntúūⁿ n'dai cuerpo yeⁿe' ní ní inaaⁿ chí déεve. Naati taachí nguεε n'daacā nduutináaⁿ ní tan'dúúcā lámparas chí nguéé ngiichi ní 'tiicá ntúūⁿ cuerpo yeⁿe' ní cunee ná maāiⁿ.

35 N'diichi ní, cundéé ní cuidado nduutináaⁿ ní chí déεve yeⁿe' cuerpo yeⁿe' ní chí nguéé canee ní na maāiⁿ.

36 'Tiicá ntúūⁿ inaaⁿ n'dáāca ní ní nguéé maāiⁿ naachi canee ní nduuti chí candéε ní cuidado nduutináaⁿ ní. Ní véé déεve nanáaⁿ ní tan'dúúcā 'áámá lámpara ngiichi ní naāⁿ ní chí déεve yeⁿe'.

Jesús ngaⁿa nuuⁿndi yeⁿe' maestros yeⁿe' e ley ndúúcu 'iiⁿyāⁿ fariseos
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

37 Taachí Jesús miiⁿ ch'iinu cāⁿa yā chuū, 'áamá saⁿā fariseo ndaa sá nanááⁿ Jesús ní di'cuí^tu sa Jesús chí ché^{'e} yā ndúú^cū sa. Ní cue^{'e} yā ndúú^cū sa. Ní ndaa yā na vaacu sa ní che^εé^té yā na mesa.

38 Taachí ndaa tiempo chí che^{'e} yā ní saⁿa fariseo miiⁿ n'diichi sa chí ngu^éé naáⁿū Jesús ta'á yā, (tan'dúú^cā costumbre ye^{'e} 'iiⁿ'yāⁿ Israel) tuu^{'m}i ní cue^{'e} yā yīnu sa.

39 Ní Señor Jesús caⁿa yā chí yā saⁿa fariseo: Díí ndúú^cū tanáⁿā saⁿā fariseos inadé^évé ní cuāⁿ daami vaso ndúú^cū cu'u chí tan'dúú^cā cuerpo ye^{'e} ní naati cuááⁿ che^εtí chí tan'dúú^cā staava ye^{'e} ní ndiituú ndúú^cū vaadí 'caa^{'v}a ndúú^cū dendú^{'u} chí ngu^εε n'daacā.

40 Ndís'tī chí che^εchi tííⁿ ní, ¿'áá ngu^éé deenú ní chí Ndyuūs din'dái yā 'iiⁿ'yāⁿ ndúú^cū staava ye^{'e} yā ndúú^cū cuerpo ye^{'e} yā, ní ne^{'é} yā 'iiⁿ'yāⁿ chí nadé^εvé cuerpo ye^{'e} yā ndúú^cū staava ye^{'e} yā ndúú^cū taanduvé^é chí vé^ε che^εtí cuerpo ye^{'e} yā?

41 Ndís'tī cané^é chí ca'á ní limosnas ye^{'e} ní ndúú^cū nuu^{'m}aⁿ staava ye^{'e} ní caati chuū ní cosa chí n'daacā.

42 De'ε chúú^cā ya'āi ye^{'e} ndís'tī 'iiⁿ'yāⁿ fariseos caati nadicádíⁿnuuⁿ ní chí n'daacā ní chí dííⁿ ní chí ngaⁿā ley ye^{'e} Ndyuūs ti ca'a ní Ndyuūs décima chí ndiichi parte ye^{'e} nducue^{'n}é cosecha ye^{'e} ní chí yīví ndúú^cū 'iicudaáⁿ ndúú^cū tanducue^{'n}é yaātā ngaiyāā. Ngu^éé vé^é vaadí ne^{'e} ye^{'e} Ndyuūs ndúú^cū ní ndí ngu^éé dííⁿ ní dendu'ū chí cuaacu. Cané^é chí dííⁿ ní tanducue^{'n}é chí ngaⁿā ley ye^{'e} Ndyuūs ní diné^{'e} ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní ca'á ní décima dendu'ū.

43 De'ε chúú^cā ya'āi ye^{'e} ndís'tī chí ne^{'e} ní 'cu^εé^té ní na silla ye^{'e} 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿā ntii^{'n}yuⁿ ye^{'e} yaācū sinagogas. Ní ndís'tī ne^{'e} ní chí 'iiⁿ'yāⁿ dííⁿ yā saludar ndís'tī taachi sné^e ní na yúúⁿi.

44 De'ε chúú^cā ya'āi ye^{'e} ndís'tī chí ngi'cue^{'n} ní ley ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ fariseos. Ndís'tī ngaⁿā ní chí n'daacā idiíⁿ ní ní ngu^éé n'daacā idiíⁿ ní. Ndís'tī ní tan'dúú^cā 'áamá yáinyāⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ ngu^éé inaaⁿ yā ní ngu^éé déénu yā ye^{'e} ní chíicá yā vmnááⁿ ye^{'e} yáinyāⁿ, 'tiicá ní.

45 Tuu^{'m}i ní nan'gu^εεcú^taⁿā 'áamá abogado, chí maestros ye^{'e} ley. N'dií, Maestro, taachí ngaⁿā ní chuū, idiíⁿ ní chí induuvi táaⁿ 'nū.

46 Naati Jesús caⁿa yā: De'ε chúú^cā ya'āi ntúūⁿ ye^{'e} ndís'tī, abogados, maestros ye^{'e} ley. Ndís'tī idiíⁿ ní n'dee^e cá leyes chí che^εchi cá ní ngaⁿā ní tan'dúú^cā chí che^εdí chí saⁿā ngu^éé cuuvi candé^e sa. Ní ndís'tī ní ndii mar 'áamá ta'a ní ní ngu^éé ituu^{'v}i ní ché^édí miiⁿ. Ní ngu^éé dííⁿ ní, ní ngu^éé nginnee ní 'iiⁿ'yāⁿ.

47 De'ε chúú^cā ya'āi ye^{'e} ndís'tī chí nadin'dái ní yaínyāⁿ ye^{'e} saⁿā profetas chí 'āa candé^e yā nduudu ye^{'e} Ndyuūs tiempo chí 'āa chó'ōo. Ní 'iiⁿ'yāⁿ ye^{'e} ndaata ye^{'e} ní ndii cuááⁿ vmnaaⁿ ch'iiⁿ'nu^{'n} yā saⁿā profetas.

48 Cuaacu níí^{'n}yuⁿ chí ndís'tī ní n'gi^{'n}i ní chí yeenú ní ye^{'e} chí 'iiⁿ'yāⁿ ye^{'e} ní ndii cuááⁿ vmnaaⁿ ti cuaacu níí^{'n}yuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ye^{'e} ndaata ye^{'e} ní chí 'iiⁿ'nú^{'n} yā saⁿā profetas ní maaⁿ ní ndís'tī idin'dái ní yaínyāⁿ ye^{'e} profetas.

49 Ní cáávā chuū ní cáávā chí Ndyuūs deenú yā tanducue^{'n}é, Ndyuūs caⁿa yā 'tíicā: 'Úú dicho'ó profetas ndúú^cū apóstoles ní náⁿa yā 'caaⁿ nú^{'n} yā 'iiⁿ'yāⁿ ní tanáⁿa yā can'dáa yā 'iiⁿ'yāⁿ ní dííⁿ yā chí 'iiⁿ'yāⁿ s'ee^{'n} n'geenú yā ngii.

50 Ndyuūs caⁿā yā dííⁿ yā castigar 'iiⁿ'yāⁿ chí maaⁿ n'geenú i^{'n}yeedí 'cūū ti 'iiⁿ'yāⁿ ye^{'e} ndaata ye^{'e} yā ch'iiⁿ'nú^{'n} yā profetas ndíí tiempo taachí Ndyuūs din'dái yā i^{'n}'yeedí.

51 Ní ndii tiempo taachi ch'iirⁿnuⁿ yā Abel ní chingéé yuúúⁿ yeⁿe sa, ndíi taachi ch'iirⁿnuⁿ yā Zacarías miiⁿ naavtaⁿā yeⁿe nátai ndúúúⁿ yeⁿe yaacu templo. Chuū ní ngaⁿá ngii ndís'tiī, caati Ndyuūs caⁿá yā diiⁿ yā castigar 'iiⁿyāⁿ chi maaⁿ snee iⁿyeⁿeⁿdí 'cūū cáávā yuúúⁿ yeⁿe 'ē 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

52 De'ε chúúúⁿ ca'āi yeⁿe ndís'tiī chi 'cuéⁿe ní ley ní nguéé ca'cueeⁿ ní chi cadíimúúⁿ 'iiⁿyāⁿ vaadí deenu yeⁿe Ndyuūs, ní nguéé diiⁿ ní tan'dúúúⁿ chi deenu ní chi canéé chi diiⁿ nī.

53 Taachí Jesús ch'iinu caⁿa yā dendu'u 'cūū, tuu'mi ní maestros yeⁿe ley ndúúúⁿ 'iiⁿyāⁿ fariseos nduuví taáⁿ yā yeⁿe Jesús ní tucá'a yā itiinguunéⁿ yā n'dee n'dái ní caⁿa yā chii yā Jesús.

54 Ní n'diichineeⁿ yā Jesús ndúúúⁿ nduudu yeⁿe yā. Ní canéé ngiinu yā Jesús miiⁿ chi cucáávā nduudu yeⁿe yā ní Jesús cásta'a yā vaanicadíimúúⁿ yeⁿe yā ní caⁿa yā nduudu chi nguéé cuaacu. Ní 'iícú cuuvi caaⁿmáⁿ yā nuuⁿndi yeⁿe Jesús.

12

Levadura yeⁿe 'iiⁿyāⁿ fariseos

1 Tuu'mi ní neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ nduuvidaama yā chi tá tīī n'dee 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chingúúⁿndai yā 'aamá yā taamá yā. Tuu'mi ní Jesús miiⁿ tucá'a yā caⁿa yā chíi yā discípulos yeⁿe yā: Diiⁿ ní cuidado yeⁿe chí ca'cueeⁿ 'iiⁿyāⁿ fariseos ti tan'dúúúⁿ levadura yeⁿe pan. Nguéé diiⁿ n'daaca yā yeⁿe chí ngi'cueeⁿ yā.

2 Ti nguéé de'ε ee chi nin'díi naaⁿ chí nguéé cuuvi nánguuaⁿ naaⁿ. Ní nguéé 'áámá dendúúⁿ chí cánúúⁿ n'de'ei chí nguéé cuuvi cadíimúúⁿ yā.

3 'Tiicá ntúūⁿ dendu'ū chí ngaⁿa n'de'ei ndís'tiī, tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ ní 'caan-diveeⁿ yā. Ní chíiⁿ chí ndís'tiī ngaⁿa ní ndúúúⁿ 'iiⁿyāⁿ chεeti va'āi tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ caaⁿmaⁿ yā cuuvi yā nducyáácá 'iiⁿyāⁿ ndíi na yaacú yeⁿe va'āi.

Du'ū di'va'a yú (Mt. 10.28-31)

4 Caⁿa Jesús: Ndís'tiī chí n'dai nduucú, 'úú ngaⁿá ngii ndís'tiī chí nguéé 'va'á ní 'iiⁿyāⁿ chí 'caanⁿnuⁿ yā cuerpo yeⁿe 'iiⁿyāⁿ, ti 'āā ntéé cuuvi diiⁿ yā cosa chí nguéé n'daacá ca ti chuū.

5 'Úú ní cuuvi ndís'tiī du'ū chí diiⁿ 'va'á ní: Ndís'tiī ní 'va'á ní Ndyuūs chí taachí 'āā n'díi 'iiⁿyāⁿ, Ndyuūs cuuvi diiⁿ yā 'caanuúⁿ yā 'iiⁿyāⁿ infierno. 'Túúúⁿ ngaⁿá ngii ndís'tiī 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí di'va'a ní.

6 ¿'Áá nguéé in'diicuí yā na 'uūví 'yáádā cáávā 'uūví taaⁿ tuūmí? Ndyuūs ní nguéé ngiinaáⁿ yā mar 'áámá 'yáádá.

7 Níicú ndíi nducyaaca yuūdú tīīⁿ ndís'tiī ndii dúúché ndúúúⁿ Ndyuūs. Cáávā chuū nguéé 'va'á ndís'tiī. ¿'Áá nguéé ya'ai ca chí'vé ndís'tiī nguéé ti 'aama 'yáádá?

Yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí i'teenú yā Cristo ní ngaⁿa yā yeⁿe chuū nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ (Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 Caⁿa Jesús: 'Úú ngaⁿá ngii ndís'tiī chí nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿa yā chí yeⁿe 'úú nguuaⁿ 'iiⁿyāⁿ 'tiicá ntúūⁿ 'úú Saⁿā chí Daiya Ndyuūs caaⁿmáⁿ nanááⁿ ángeles yeⁿe Ndyuūs chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿe 'úú.

9 Nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí nguéé ngaⁿa yā chí yeⁿe 'úú nguuaⁿ 'iiⁿyāⁿ 'tiicá ntúūⁿ 'úú Sáⁿā chí Daiya Ndyuūs caaⁿmáⁿ nanááⁿ ángeles yeⁿe Ndyuūs chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nguéé yeⁿe 'úú.

¹⁰ Nducyáácá 'ii'nyāⁿ chí caⁿ'a yā nduudu taaⁿ chí nguéé n'daacā chí contra yeⁿ'e 'úú chí Sán'ā chí Daiya Dendyuūs, Ndyuūs nadach'εεcú yā yeⁿ'e yā. Nducyáácá 'ii'nyāⁿ chí caⁿ'á yā nduudu taaⁿ chí nguéé n'daacā chí contra yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs, Ndyuūs nguéé nadach'εεcú yā yeⁿ'e yā. Ndíí nguéé ndúú 'ii'yeeⁿ'dí cūū, ndíí nguéé ndúú táámá 'ii'yeeⁿ'di chí cuchíí.

¹¹ Taachí 'ii'nyāⁿ ndéε yā ndís'tíí na yaácū sinagogas nanáán 'ii'nyéⁿ'ē ndúú cū jueces, nguéé nadicádíínuuⁿ ní dε'ε chí nan'guεεcútaⁿ'a ní o dε'ε chí caaⁿ'maⁿ ní.

¹² Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs cuuvi ndís'tíí hora mííⁿ nūū dε'ε chí caaⁿ'maⁿ ní.

Jesús ngi'cueeⁿ yā yeⁿ'ē peligro yeⁿ'ē vaadí 'cuiica

¹³ Áámá saⁿ'ā caⁿ'a sa ngii sa Jesús: N'díí, Maestro, cuuvi ní 'diinú chí ntée sa vaadí n'guaⁿ'áá yeⁿ'ē chiidá 'nū cuuvi yeⁿ'é.

¹⁴ Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chíí yā saⁿ'ā: N'díí, sán'ā, ¿du'ú s'neēⁿ 'úú vmaaaⁿ yeⁿ'ē n'díí tan'dúú cā juez chí nca'á chí cuuvi yeⁿ'é ní yeⁿ'ē 'taa chí véé yeⁿ'ē chiidá ní?

¹⁵ 'Úú ní ngaⁿ'á ngii nducyáácá ndís'tíí: Cuiⁿ'diichí ní ní cundéε ní cuidado yeⁿ'e chí neⁿ'é ní yeⁿ'e vaadí 'cuiica caati 'ii'nyāⁿ nguéé ndaacā yā vida cueⁿ'e daaⁿ'maⁿ cáávā chí véé n'deeε n'dái yeⁿ'e yā.

¹⁶ Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chíí yā ejemplo 'cūū 'ii'nyāⁿ: 'Áámá saⁿ'ā 'cuiica véé yáⁿ'āa yeⁿ'ē sa chí neené n'deeε chíinu sa.

¹⁷ Sán'ā miiⁿ ní nadicádíínuuⁿ sa ní caⁿ'ā sa: ¿Táácā dííⁿ tí nguéé cuescomate ch'εεε naachi nadidaamá cosecha yeⁿ'é?

¹⁸ Ní caⁿ'a sa: 'Túú cā dííⁿ. Cúndεεvé cuescomate yeⁿ'é ní ndííⁿ taama chí ch'εεε ca ní miiⁿ nadaamá tanducuéⁿ'ē cosecha yeⁿ'é ndúú cū dendú'ú yeⁿ'é.

¹⁹ Tuu'mi ní caaⁿ'máⁿ māaⁿ cuuvi alma yeⁿ'é. Díí alma yeⁿ'é dε'ε chúú cā n'dai díí. Nééné n'deεε vεε yeⁿ'ē dí chí nguáín'daí chí 'náán n'dai cuchéé. Maaⁿ ní ntaavi'tuunúūⁿ cuché'ε, cu'ú, ní cuuvi yéénú.

²⁰ Naatí Ndyuūs caⁿ'a yā chíí yā saⁿ'ā: Díí saⁿ'ā chí chεεchi tíjⁿ dí. Maaⁿ nguiínú 'cūū caⁿ'a dí 'cuúví dí. Ní chííⁿ chí nguáín'daí dí chí vaadí 'cuiica yeⁿ'ē dí, ¿du'ú cuuvi yeⁿ'ē?

²¹ Ní Jesús ngaⁿ'a yā: 'Tíí cā 'ii'nyāⁿ chí nguain'dai yā chí véé yeⁿ'e maáⁿ yā cáávā maaⁿ yā naatí 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ ní nguéé véé yeⁿ'é yā nanáán Ndyuūs.

Ndyuūs idiíⁿ yā cuidado nducyaaca 'ii'nyāⁿ chí daiyá yā

(Mt. 6.25-34)

²² Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā discípulos yeⁿ'e yā: Cáávā chuū chí ngaⁿ'á ngii ndís'tíí. Nguéé nadicádíínuuⁿ ní yeⁿ'e vida yeⁿ'e maaⁿ ní yeⁿ'ē chí nge'e ní cáávā vida yeⁿ'e ní ndíí nguεε ndúú cáávā catecaí ní yeⁿ'ē cuerpo yeⁿ'é ní.

²³ Vida ní ya'ai ca chíí'vε nguéé tí chí nge'ε ní. Ní cuerpo ní ya'ai ca chíí'vε nguéé tí catecaí ní.

²⁴ Nadicádíínuuⁿ ní yeⁿ'e 'yaadā chí nguuvi tí cuervos. 'Yaada s'eeⁿ ní nguéé ngíinu tí ndaata; ndíí nguéé ndúú ingii cosecha yeⁿ'é tí chí che'e tí; ndíí nguéé ndúú véé ra vaacú tí chí nguain'dai tí; ndíí nguéé ndúú cuescomates yeⁿ'e tí. Ní Ndyuūs nga'a yā chí nge'e tí. ¿'Áá yaⁿ'ai ca chíí'vε ndís'tíí nguéé tí 'yaada s'eeⁿ?

²⁵ ¿Du'ú 'áámá chéé ndís'tíí cuuvi cundéε ní cuidado ní n'deeε n'dái nacadiínúⁿ ní ní ntiinee ní maⁿ'a metro yeⁿ'ē chí yaacu ní?

²⁶ Ndúú tí chí nguεε cuuvi dííⁿ ní chuū chí 'lín' ¿dε'ε cúúví chí indéé ní cuidado ní n'deeε n'dái nadicádíínuuⁿ ní yeⁿ'e dendu'ú chí n'geεε cá?

27 Cuin'diichí nī naāndā táacā n'giita. Nguéé din'dái t́ínūuⁿ, ndíi nguéé ndúú idin'dái hilo. 'Úú nga'n'á ngií n'dís'tiī ti rey Salomón canúuⁿ yā catecái yā chi n'dεεvεé n'dai yeⁿe rey nguéé neené n'dεεvεé tan'dúúcā 'áámá naāndā s'eeⁿ.

28 Nduuti chí Ndyuūs nga'a yā catecai n'daacā naāndā chí maaⁿ ní snéé cuεeti ní cavyaaⁿ ní ntí'ī ní 'iíⁿyāⁿ 'neen yán'a yā, n'deēe cá Ndyuūs tée yā ndís'tiī ti Ndyuūs diiⁿ yā cuidado yeⁿe ndís'tiī chí ddu'vīi i'téenu nī Ndyuūs.

29 Ndís'tiī ní nguéé in'nuúⁿ nī chí che'e nī o cu'ú nī. Nguéé nadicádínuuⁿ nī yeⁿe ní 'cuεetinéé 'diiíⁿ nī.

30 Ti 'iíⁿyāⁿ chí nguéé yeⁿe ndaata Israel o judíos in'nuúⁿ yā tanducuéⁿē dendu'ú 'cūū. Naati ndís'tiī ní véé 'aama Chiidá nī chí 'āā déénu yā yeⁿe tanducuéⁿē dendu'ū chí necesidades yeⁿe ndís'tiī.

31 Vmnaáⁿ vmnaaⁿ ndís'tiī ní cánéé chí in'nuúⁿ nī Ndyuūs ní yeⁿe nducuéⁿē yeⁿe chí Ndyuūs nga'a n'tiíⁿnyúⁿ yā, ní 'íicú Ndyuūs tée yā ndís'tiī tánducueⁿē dendu'ū.

Vaadī 'cuiica chí véé na va'ai cheeti nguuvi

(Mt. 6.19-21)

32 Ca'n'a Jesús: Ndís'tiī chí tan'dúúcā 'iiti cuūchí yeⁿe'é 'tiicá nī. Nguéé 'va'á nī ti Ndyuūs Chiida yú neⁿ'é yā tée yā ndís'tiī dendu'ū yeⁿe naachi nga'n'a n'tiíⁿnyúⁿ yā.

33 Cuin'díicui nī chí véé yeⁿe nī ní ca'á nī 'iíⁿyāⁿ chí nguéé véé yeⁿe yā. Diiⁿ n'daacá nī caati cuuvi yeⁿe'é nī vaadī 'cuiica yeⁿe'ē va'ai cheeti nguuvi naachi 'iíⁿyāⁿ duucu nguéé cuuvi cundaa yā, ndii nguεε nduu í'yéevē cuuvi dí'tuuví ti.

34 Caati naachi canéé vaadī 'cuiica yeⁿe'é nī, miiⁿ canee staava yeⁿe'é nī chí nadicadiinúúⁿ nī yeⁿe'ē nducuéⁿē.

Canéé chí candéé nī cuidado yeⁿe nducuéⁿē

35 'Cuεetinee chiichi n'daacā ndúúcu catecai nī. Cuεechiichí nī paño cheēti nī 'íicú candεε nī lámparas yeⁿe nī chí ngiichi.

36 'Cuεetinéé ndís'tiī tan'dúúcā 'áámá sa'n'ā chí snéé ngiinu sa chí ndaa patrón yeⁿe'ē sa naachi n'giindivaacú 'iíⁿyāⁿ. Ní maaⁿ nda'ai sa cheendi va'āi ní taachi ndaa yā chí dí'cuεεcú yā tuu'mí nūuⁿ nn'guaāⁿ sa yeⁿe yā.

37 De'ē chúú^{cā} n'dai mozos chí diiⁿ mandado ní taachi ndaa Señor miiⁿ ní ndaaca yā mozos chí sduuchí yā. Cuaacu níⁿnyúⁿ nga'n'á ngií ndís'tiī chí Señor miiⁿ ní cuεechiichí n'daacá yā paño cheēti yā. Ní Señor miiⁿ ní diíⁿ yā chí mozos 'cuεεte sa na mesa. Tuu'mí ní Señor miiⁿ 'cuí yā cu'u che'e mozos.

38 'Áará chí Señor miiⁿ ndaa yā ma'n'a yaaⁿ o taachi 'āā cuéé chidεεvεε nguuvi ní ndaacá yā mozos chí sduuchi sa. De'ε chúú^{cā} n'dai mozos ti sduuchí yā.

39 Ndís'tiī ní cadínuuⁿ nī chuū. Ndúúti chí 'iíⁿyāⁿ vaacu déénu yā de'ē hora chí ndaa chí duucu, cuaacu níⁿnyúⁿ 'cuεεtí nduuchí yā ní nguéé 'cuaaⁿ yā chí duucu na vacú yā.

40 'Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī 'cuεetinéé yaáⁿ nī ti hora chí nguéé inacádínuuⁿ nī 'úú chí Sa'n'ā chí Daiyá Dendyuūs ní ndaa taama vmnéⁿēe.

Yeⁿe mozo chí din'daacā ndúúcu mozo chí nguεε din'daacā

(Mt. 24.45-51)

41 Tuu'mí ní Pedro miiⁿ ní ca'n'a yā chí yā Jesús: N'dií, Señor, ¿'áá ca'n'a ní ejemplo 'cūū caavā nús'uu o caavā nducyaaca 'iíⁿyāⁿ?

42 Jesús miiⁿ ní caⁿa yā: ¿Du'ú dueño ca'a yā ntiⁿnyuⁿ chi s'neeⁿ yā vmaaaⁿ yeⁿ'ē va'ai yeⁿ'e yā 'áámá mayordomo nduuti chi nguεε ca'a sa chí che'e mozos yeⁿ'ē yā hora chí che'e sa?

43 De'e chúúcā n'dai mayordomo chi diiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ taachí dueño miiⁿ ní ndaa yā ní nandaaca yā mayordomo chi diiⁿ sa tan'dúúcā chí neⁿ'e yā.

44 Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tií chí dueño miiⁿ ní cu'néⁿ yā mayordomo miiⁿ chí caaⁿ'maⁿ ntiⁿnyuⁿ sa yeⁿ'ē tanduvéé chí veε yeⁿ'e yā.

45 Ndúúti chí mayordomo miiⁿ nadicádiinuⁿ sa na staava yeⁿ'e sa chí dueño cuuvi 'náaⁿ yā nndaa yā tuu'mi ní tuca'a sa 'cueⁿ'e sa mozo ndúúcū n'daataá chí snéé caadi 'iyyū ní nge'e sa ní ngi'i sa ndúúcū amigos yeⁿ'e sa ní cuu'vi sa.

46 Tuu'mi ní dueño miiⁿ ní ndáa yā nguuvi chí mayordomo nguéé cānee ngiinu sa ní 'áámá hora chí nguéé déénu sa. Ní dueño miiⁿ ca'a yā castigo ch'εεte ca mayordomo miiⁿ tan'dúúcā chí Ndyuūs ca'a yā castigo 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téénu yā 'yā.

47 Mayordomo chí deenu sa chí neⁿ'e dueño yeⁿ'e sa naati nguéé véé yaaⁿ sa ndíi nguéé ndúú diiⁿ sa chí ngaⁿ'a dueño yeⁿ'e sa cuuvi sa castigado ndúúcū neené n'deeε cuūvi 'cueⁿ'é yā saⁿ'ā.

48 Naati mayordomo chí nguéé déénu sa taacā neⁿ'e dueño yeⁿ'e sa chí diiⁿ sa, ní diiⁿ sa chí nguéé n'daacā chí cuuvi sa castigado, tuu'mi ní cuuvi sa castigado ndúúcū 'téé nūuⁿ cuūvi cueⁿ'é yā saⁿ'ā. 'Áā du'ú nūuⁿ saⁿ'ā chí n'deeé nga'a dueño yeⁿ'e sa, dueño miiⁿ ní n'deéε cá caaca yā cuenta yeⁿ'ē chí diiⁿ sa. 'Iiⁿ'yāⁿ chí nga'a n'deéε cá táámá yā, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ n'deéε cá caaca yā cuenta yeⁿ'e chí diiⁿ taamá yā.

*Véé 'áámá 'uūvi taaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ cáávā Jesús miiⁿ
(Mt. 10.34-36)*

49 'Úú Jesús ní ndāa chí cu'neén yaⁿ'ā ná iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. De'ε ca neⁿ'é diiⁿ nduuti chí 'āā ngiichi.

50 Canéé chí 'úú 'cuenú cuuvi n'deeε n'dái ní neⁿ'é chí 'cuenú cuuvi ndíi taachí 'āā cuuvi cuaacu tanducuéⁿ'ē.

51 ¿'Áá nadicádiinuⁿ nī chí 'úú ndaa chí ndéé vaadi 'diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū? 'Úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tií chí nguéé cuaacu caati ndéé vaadi 'caa'va, ní 'iiⁿ'yāⁿ 'caa'vá yā ndúúcū táámá 'iiⁿ'yāⁿ.

52 Ndíi tiempo miiⁿ ndíi tiempo chí cuchí, nduuti chí nyuⁿ'u 'iiⁿ'yāⁿ na 'áámá va'āi ndúúcū vaadi 'caa'va 'cuεεtinéε yā, 'iinu yā ní caⁿ'a yā contra yeⁿ'ē na 'uuvi yā ní 'uuvi yā ní caⁿ'a yā contra yeⁿ'ē ná 'iinú yā.

53 Saⁿ'ā chí véé daiya sa ní 'caa'va sa ndúúcū daiya sa, 'íicú daiya sa ní 'caa'vá sa ndúúcū chiidá sa. Ní 'áámá n'daataá nguéé cuuvi n'diichi tá daiya tá, 'íicú daiya ntúūⁿ tá nguéé cuuvi n'diichi tá chεεcu tá. Ní taⁿ'ā indá'a tá ní 'caa'vá yā ndúúcū dicuūnú ta, ní dicuūnú ta ní 'caa'vá yā ndúúcū táⁿ'ā indá'a tá.

*Señales yeⁿ'e tiempo 'cūū
(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)*

54 'Tiicá ntúūⁿ ngaⁿ'a Jesús ngii yā 'iiⁿ'yāⁿ: Taachí ndís'tií inaaⁿ nī mééεⁿ chí íneeⁿ naachí ngiia 'yáⁿ'ā, tuu'mi ní ngaⁿ'a nī chí 'cueeⁿ cúúvi. Ní 'tíicā ngii.

55 Ní taachí ngéenú 'yúúné cuááⁿ ndiyyā ngaⁿ'a nī chí cuuvi yááaⁿ 'iicu ní ngii.

56 Ndís'tií chí 'uūvi naaⁿ 'uūvi cheendi nī déénu nī taaca canéé nánguuví ndúúcū na yaⁿ'á, taachi ndaa 'íi'nūuⁿ nī taachi cuuvi 'cueeⁿ cuuvi. ¿De'ε cúúvi chí nguéé déénu nī yeⁿ'e señales chí inaaⁿ nī yeⁿ'e tiempo 'cūū?

Diiⁿnu yiiⁿnu di tun'dáa n'dai di ndúúú 'iiⁿyāⁿ chi táaⁿ yā yeⁿ'ē di
(Mt. 5.25-26)

⁵⁷ Tuu'mi ní caⁿ'a Jesús: ¿Dé'ē cúuví chí nguéé indéē ndís'tiī cuidado chεε chí n'daācā chí diiⁿ nī?

⁵⁸ Taachi caⁿ'á nī ndúúúú sáⁿ'ā chí táāⁿ ndúúúú nī nanááⁿ juez, n'diichi nī chí indee nī ndúúúú vi'ī cuaaⁿ cyúúúú ní diiⁿ nī chí 'cuεetinéé n'dáaca nī ndúúúú vi'ī nī 'iicu nguéé caⁿ'a nī nanááⁿ juez. Ní juez miiⁿ nca'á yā ndís'tiī ta'ā policia, ní policia miiⁿ ní cu'nuūⁿ sá ndís'tiī vácūū.

⁵⁹ 'Úú ngaⁿ'á ngii ndís'tiī ti nguéé nan'dáa nī vácūū neⁿ'e chí nguéé 'cuiinu nadí'vē tanducueⁿ'ē chí ndiicuí nī.

13

N'dáacā n'dai chí ndaacadaami nī yeⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'e nī

¹ Ndáa n'duuví saⁿ'ā nanááⁿ Jesús ní caⁿ'a sa chíi sa Jesús tan'dúúúú chí diiⁿ gobernador Pilato. Ca'a yā orden chí ch'iīⁿnuⁿ sa n'dúúúú 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea ní staⁿ'a yā yuuúⁿ yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ndúúúú yuuúⁿ yeⁿ'ē 'iiti chí 'āā 'niiⁿ'núⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chí ca'a yā ofrenda yeⁿ'é Ndyuūs.

² Jesús ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿'Áá nadicadínuuⁿ ndís'tiī chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea ch'eenu yā 'tíicā ti véé ca nuuⁿndi yeⁿ'e yā nguéé ti tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea?

³ 'Úú ngaⁿ'á ngii ndís'tiī: Nguéé 'tíicā. Nduúti chí ndís'tiī nguéé ndaacadaami nī yeⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'e nī, tuu'mi ní nducyaaca ndís'tiī 'cuúvi ntúuⁿ nī cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

⁴ ¿Dé'ē nadicadínuuⁿ ndís'tiī yeⁿ'é ndu'ū ndítiiⁿ'yu 'iinu 'iiⁿyāⁿ chí ndíi cuaaⁿ vmnaaⁿ sndaā nduūu torre na yāāⁿ Siloé vmnááⁿ yā ní nducyáácā yā ch'iī yā? ¿'Áá nadicadínuuⁿ ndís'tiī chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ véé ca nuūⁿndi yeⁿ'e yā nguéé ti tanáⁿ'a yā chí snéé yā na yáāⁿ Jerusalén?

⁵ 'Úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chí nguéé 'tíicā. Nduuti chí ndís'tiī ntúūⁿ nguéé ndaacadaami nī yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'ē nī, tuu'mi ní nducyaaca ndís'tiī 'cuúvi nī cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

Ejemplo yeⁿ'e yáⁿ'á yeⁿ'e n'guiídii yaaⁿ nguuví chí nguéé n'gui'i yeⁿ'e

⁶ Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā ejemplo 'cūū: 'Áámá saⁿ'ā ní catá'āi 'áámá yáⁿ'á yeⁿ'ē n'guiídii yaaⁿ nguuví yeⁿ'e sa naachi véé yáⁿ'āa chεeti chéēⁿ yeⁿ'ē sa. Chó'oo tiempo ní cheⁿ'e sa in'nuuⁿ sa n'gui'i yeⁿ'e yáⁿ'á yeⁿ'e sa ní nguéé ndaācā sa n'gui'i yeⁿ'ē.

⁷ Tuu'mi ní caⁿ'a sa chíi sa 'iiⁿyāⁿ chí diiⁿ yā ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa yeⁿ'e sa: 'Áā 'iinu nduūyū chí ichiⁿ ní nguéé indaāca n'gui'ī na yáⁿ'á 'cūū. 'Caaca nī yáⁿ'á. ¿Dé'ε cuuvi chí yáⁿ'á di'vaachi na yáⁿ'āa naachi snéé yáⁿ'á 'cūū?

⁸ Naati saⁿ'ā chí idiiⁿ ntiīⁿnyuⁿ na yaⁿ'ā miiⁿ nán'guεεcútaⁿ'ā sa: N'dií, señor, 'āā canéé rá nduuyú 'cūū ní 'úú nadidεεvé yáⁿ'á yeⁿ'ē ní ca'á taavi abono yeⁿ'ē.

⁹ Ní nduuti chí 'cuúndi n'gui'i yeⁿ'ē ní n'daacā. Nduuti chí nguéé, ní 'caaca nī.

Jesús diiⁿ yā chí nduūvā yeⁿ'e 'áámá n'daataá chí neené n'guutí

¹⁰ Nguuvi sábadó chí ntaavi'tuunúúⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ, Jesús ngi'cueeⁿ yā na 'áámá yaácú sinagoga.

¹¹ Miiⁿ ní canéé 'áámá n'daataá chí 'āā ndítiiⁿ'yu 'iinu nduūyū chí ndii n'guuti ta cáávā chí diiⁿ espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ 'tíicā ndúúúú ta. Ndíi mar 'áámá naaⁿ nguéé ngii ndaa cuaacú ta.

12 Taachí Jesús n'diichí yā n'daata miiⁿ yaa'ví yā táⁿā ní caⁿ'a yā chii yā táⁿā: N'díí, n'daataá, ¿'áá neⁿ'e nī chi nduuvi cuaacú nī?

13 Jesús sn'duú yā ta'a yā vmnaaⁿ yeⁿ'e n'daataá miiⁿ. Tuu'mí nūuⁿ ndaaⁿ cuaacu n'daataá mííⁿ ní n'daataá mííⁿ ní ngaⁿ'a yā: De'ē chúúcā ch'εεte Ndyuūs.

14 'Iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'ā ntiiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'ē yaacu sinagoga nduuvi taáⁿ yā ti Jesús miiⁿ ní diyiiúú yā n'daataá mííⁿ nguuvi chí 'iiⁿ'yāⁿ ntaavi'tuunúúⁿ yā. Ní ngaⁿ'a yā ngii yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ: Jaāⁿ nguuví nūuⁿ canee chí diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ ní nguuvi s'eeⁿ 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi chíí yā nanááⁿ Jesús miiⁿ ní cuuvi diiⁿ yiiúú yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, naati nguéé cuuvi diiⁿ yā 'tíicā nguuvi chí ntaavi'túúnúúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ.

15 Tuu'mí ní Jesús nan'guεεcútaⁿ'a yā yeⁿ'ē sa: Ndís'tíí saⁿ'ā 'uūvī naaⁿ 'uūvī cheendí nī, ¿'áá nguéé in'daatí ndís'tíí 'iiti yeⁿ'e nī naachi snéé 'iiⁿ'yu tī ní ngeⁿ'é ní ngaⁿ'a ní nuūⁿ'nī 'iiti nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ nī?

16 N'daataa 'cūú ní yeⁿ'ē ndaata yeⁿ'e Abraham. 'Áá ndítiiⁿ'yu 'iinu nduūyū ncachiichí yááⁿ'n'guiniūⁿ táⁿ'ā. ¿'Áá nguéé canee chí n'daatíí táⁿ'ā miiⁿ yeⁿ'e ca'ai nguuví chí ntaavi'tuunúúⁿ nī?

17 Taachí Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chuū, taanduvéε yā chí taaⁿ yā yeⁿ'e yā ní 'cuináaⁿ yā. Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāáⁿ miiⁿ'ya yeenú n'dai yā yeⁿ'é tanducuéⁿ'é dendu'ú chí n'geεte chí diiⁿ Jesús miiⁿ.

Ejemplo yeⁿ'ē nduuti yéⁿ'ē yíivē ntí'yāa

(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

18 Jesús caⁿ'a yā: ¿De'ē tan'dúúúcā naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā? ¿De'ē nadídaamā nduūcū?

19 Tan'dúúúcā nduutií yeⁿ'ē yíivē ntí'yāa chí 'áámá saⁿ'ā ní sta'a sa ní chiinū sa na yáⁿ'āa yeⁿ'ē sa. Yaáta miiⁿ ní ch'íita tan'dúúúcā 'áámá yáⁿ'ā ch'εεte. 'Yáádá yeⁿ'ē nanguuvi din'dái tī 'deεé tī na dúuⁿ'nē.

Ejemplo yeⁿ'e levadura yeⁿ'e pan

(Mt. 13.33)

20 Jesús ní caⁿ'a ntúūⁿ yā: ¿De'ē tan'dúúúcā naachí Ndyuūs ngaⁿ'ā ntiiⁿ'nyúⁿ yā?

21 Tan'dúúúcā 'aama tááⁿ levadura yeⁿ'e pan chí 'áámá n'daataá chistaⁿ'ā tá nguuaⁿ 'iinū medidas harina ndíí chí nan'guuiita tanducuéⁿ'ē yaachí yéⁿ'ē.

Cheendí va'āi 'tuucuú

(Mt. 7.13-14; 21-23)

22 Taachi Jesús canúúⁿ yā yúúní chí cho'ó yā na yááⁿ Jerusalén cueⁿ'é yā tanáⁿ'ā yááⁿ n'geεte ndúúúú yááⁿ n'gaiyáá ní ngí'cueeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

23 Tuu'mí ní 'áámá saⁿ'ā ndaa sa nanááⁿ yā ní ntiinguuneeⁿ sa: N'díí, Señor, ¿'áá duú'ví 'iiⁿ'yāⁿ chí nnguaⁿ'ai yā? Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chíí yā saⁿ'ā miiⁿ:

24 Díí nī tanducuéⁿ'ē chí cuuvi ní chí cundaá nī cheendi va'āi 'tuucuú caati ngaⁿ'á ngii ndís'tíí chí néééⁿ 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ neⁿ'e yā cundaá yā cheendi va'āi 'tuucuú chí candéε naachi Ndyuūs nadanguaⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ naati nguéé cuuvi diiⁿ yā.

25 Taachi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e va'ai nducueeⁿ yā ní n'gaadí yā cheendi va'āi yeⁿ'e ndís'tíí, tuu'mí ní ndís'tíí snee nī cuaaⁿ chuva'āi. Ní di'cuεεcú nī cheendi va'āi ní caaⁿ'máⁿ nī: Señor, Señor, nn'guaáⁿ nī yeⁿ'e 'nū. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e va'ai ní nan'guεεcútaⁿ'a yā: Nguéé in'diichí ndís'tíí ndii nguεε deenú tī ndiicá nī.

26 'Áará chí ndís'tíí ní tucá'a nī caaⁿ'maⁿ nī 'tíicā: Che'é 'nū ní chí'i 'nū ndúúúú nī taachi n'díí ní chí'cueeⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ na yúúní yeⁿ'e yááⁿ vacú 'nū.

27 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e va'ai miiⁿ ní caaⁿ'maⁿ yā cuuvi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Úú ngaⁿ'á ngii ndís'tiī ti nguéé in'diichí ndís'tiī ndíi nguéé deenu tíi ndiica nī. Cueevii nī yeⁿ'é nducyaaca ndís'tiī ti nguéé n'daācā idiīⁿ nī.

28 Cuaacu chi ndís'tiī snaaⁿ nī chiida yú s'eeⁿ Abraham, ndúúcu Isaac, ndúúcu Jacob, ndúúcu nducyaaca profetas chi ndii cuááⁿ vmnaaⁿ snée yā naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiīⁿnyuⁿ. Ní ndís'tiī ní 'cuēetinée nī cuááⁿ chuva'āi. Miiⁿ ní cuēecú nī ní che'é ní 'diiⁿ'yúⁿ nī.

29 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chii yā yeⁿ'e nducuéⁿ'ē cuaaⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūú ní ndaa yā nanááⁿ Ndyuūs. Chii yā ndíi cuaaⁿ na ican'dáā 'yáⁿ'ā, ndii cuaaⁿ na ngiiya 'yáⁿ'ā, ndíi cuaaⁿ 'níⁿ'núⁿ, ndíi cuaaⁿ ndiīya, ní 'cuēetē yā na mesa yeⁿ'e banquete naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiīⁿnyuⁿ yā.

30 Tuu'mi ní náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chi n'gēetē chi ngaⁿ'a ntiīⁿnyuⁿ yā maaⁿ na iⁿ'yeeⁿdí 'cūú ní cuuvi ndiicuuⁿ cá yā naachi snée Ndyuūs ní naⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ chi ndiicuuⁿ cá maaⁿ na iⁿ'yeeⁿdí 'cūú ní cuuvi n'gēetē yā naachi snée Ndyuūs.

Jesús chēecú yā cáāvā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén (Mt. 23.37-39)

31 Nguuvi 'cuú nūⁿ 'áámá chéé 'iiⁿ'yāⁿ fariseos ndáa yā nanááⁿ Jesús ní caⁿ'a yā: N'diī, Jesús, cueⁿ'e nī ti rey Herodes neⁿ'é yā 'caaⁿ'núⁿ yā n'diī.

32 Naati Jesús caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Cunaⁿ'á nī nanááⁿ rey miiⁿ ní caaⁿ'maⁿ nī cuuvi nī: N'diī rey, tan'dúúcā 'yuúnēē, 'tiicā nī. Cuin'diichí nī, Jesús miiⁿ ngaⁿ'á yā 'túúca: 'Úú itun'daá espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ ní diīⁿ chi nduūvā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ maaⁿnguuví ndúúcu cavyaaⁿ, tuu'mi ní 'cuiinu ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'é damáíⁿ. 'Tíicā canee chi diīⁿ ná 'iīnū nguuvi.

33 Naati 'úú ní canéé chi caacá cuaaⁿ cyúúni ní diīⁿ ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'é maaⁿ ndúúcu cavyaaⁿ ndúúcu damáíⁿ, caati nguéé canéé chí 'cuuví 'áámá saⁿ'ā profeta ch'ēetē chi diīⁿ ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs 'áámá lado yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén ti na yāāⁿ Jerusalén chí 'caaⁿ'núⁿ yā saⁿ'ā profetas.

34 Jesús caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén: Nds'tiī chí 'muuⁿ n'giiⁿ'nuⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ profetas ní ngíitúú nī 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs dicho'ó yā chí ndēē yā nduudu yeⁿ'é yā. Ní Jesús caⁿ'a yā: Neenē n'deēē cuūví neⁿ'é nadaamá daiyá 'iiⁿ'yāⁿ yāāⁿ Jerusalén miiⁿ tan'dúúcā 'áámá tú'u nadaamá tí daiya tí mááⁿ ngēēchi tí, ní nguéé 'cuúⁿ nī.

35 'Túúca caⁿ'a yā: N'diichí ndís'tiī. Vaacú nī cu'néēⁿ maāaⁿ. Ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chí 'āā ntéē snaaⁿ nī 'úú ndíi ndáá tiempo chí caaⁿ'maⁿ nī yeⁿ'é: Dē'ē chúúca n'dai 'iiⁿ'yāⁿ chí cuchii yā ndúúcu chí duuchi Señor 'iivú Ndyuūs ti 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é Ndyuūs.

14

Jesús diīⁿ yā chí nduūvā yeⁿ'e 'áámá saⁿ'ā

1 'Áámá sábado, nguuvi chí ntaavi'túúnuuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ, Jesús sndaa yā ní cheⁿ'e yā 'áámá va'ai yeⁿ'e 'áámá saⁿ'ā fariseo chí ngaⁿ'a ntiīⁿnyuⁿ sa. Ní tanáⁿ'ā saⁿ'ā fariseos canee ngiinu sa Jesús dē'ē chí caⁿ'á yā chí diīⁿ yā.

2 Tuu'mi ní ndaa nanááⁿ Jesús 'áámá saⁿ'ā chí ngiitā ní ndiituu núúⁿmáⁿ ch'ēetē sa.

3 Jesús caⁿ'a yā chii yā maestros yeⁿ'e ley ndúúcu saⁿ'ā fariseos: ¿'Áá 'cuaaⁿ ley miiⁿ chí cuuví diīⁿ chí nduūvā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ yā?

4 Saⁿā s'eeⁿ ní 'diiin' 'diiin' ch'εεtinee sa ní nguée nan'guεεcutaⁿa sa. Tuu'mi ní Jesús sta'á yā ta'a saⁿā chi ndiituú ní diiⁿ yā chi nduūvā yeⁿe saⁿā miiⁿ. Ní yaa'vi yā saⁿā chi cunaⁿa sa.

5 Cuayiiⁿ ní Jesús yaa'vi yā saⁿā s'eeⁿ ní caⁿa yā: ¿Cheε ndís'tiī ndúúti chi 'áámá burro o 'áámá itiindu yeⁿe ní cun'dáá nuúⁿ tí na 'áámá viini ní nguéeⁿ tuu' mí nuúⁿ ntun'dáa ní iiti 'áará chí nguuvi chí ntaavi'tuunuúⁿ 'iⁿ'yāⁿ?

6 Saⁿā s'eeⁿ nguée chíi nan'guεεcútaⁿa sa cucáávā nduudu chí ngaⁿa yā.

'Iiⁿ'yāⁿ chí invitado yā naachi n'giindivaacu 'iⁿ'yāⁿ

7 Taachí Jesús n'diichí yā táácá diiⁿ 'iⁿ'yāⁿ chí invitados chí ndεεve yā silla yeⁿe mesa chí lugar chí n'daacá ca, tuu'mi ní caⁿa yā 'áámá ejemplo chí 'tεε nguεε dááma ndúúcu 'iⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā invitados.

8 Ngaⁿa yā 'tíicā. Taachí 'áámá 'iⁿ'yāⁿ diiⁿ yā invitar dii naachí n'giindivaacu 'iⁿ'yāⁿ nguée 'cuúndi di na silla vmnááⁿ vmnaaⁿ caati cuuvi ndaa táámá 'iⁿ'yāⁿ invitado chí ch'εεté yā nguée tí dii. Ní silla miiⁿ ní caava 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ.

9 Ní taachí ndaa 'iⁿ'yāⁿ chí ch'εεte ca yā, tuu'mi ní 'iⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā invitar di ndaa yā nanáaⁿ di ní caaⁿ máⁿ yā cuuvi yā dii: Cu'neeⁿ di lugar 'cūū yeⁿe 'iⁿ'yāⁿ 'cūū. Tuu'mi ní cuuvi 'cuináaⁿ di ní 'cuúndi di na silla n'díi naaⁿ n'giinu.

10 Taachí 'iⁿ'yāⁿ diiⁿ yā invitar dii caⁿa di 'cuúndi di na silla ndíi naaⁿ n'giinu. Ní taachi ndaa nanáaⁿ dii 'iⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā invitar dii, tuu'mi ní caaⁿ máⁿ yā cuuvi yā dii: Díi sáⁿā chí n'dai nduucu, caaca di cuaaⁿ 'niinuⁿ. Ní 'áa n'daacá cuuvi yeⁿe di nanáaⁿ 'iⁿ'yāⁿ chí vεεté yā na mesa.

11 'Iiⁿ'yāⁿ chí dich'εεté maáⁿ yā táámá 'iⁿ'yāⁿ ní diiⁿ yā chí ndiicuuⁿ yā. Ní 'iⁿ'yāⁿ chí maaⁿ yā diiⁿ chí ndiicuuⁿ yā tááma 'iⁿ'yāⁿ ní diiⁿ yā chí ch'εεté yā.

12 Tuu'mi ní Jesús ngaⁿá yā ngii yā saⁿā chí diiⁿ invitar 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Dii taachí in'nuuⁿ di chí che'e nguaiⁿ di o chí che'e nguínū di, nguée 'cuai di 'iⁿ'yāⁿ chí n'dai ndúucu di, ndíi nguée ndúú ví'i rá di, ndíi nguée ndúú 'iⁿ'yāⁿ yeⁿe di, ndíi nguée ndúú 'iⁿ'yāⁿ na niinuúⁿ va'ái yeⁿe di chí 'cuíca yā caati 'iⁿ'yāⁿ s'uuⁿ ní diiⁿ ntúuⁿ yā invitar dii chí che'e di nduucu yā. 'Tíicā ní nadíi'vεe yā diiⁿ cáávā chí ca'a di chí che'e yā.

13 Naatí taachi idin'dái di 'aama comida n'dai, 'cuai di 'iⁿ'yāⁿ chí ndaachí snee yā, ndúúcu 'iⁿ'yāⁿ chí nguée ngii ngiicá yā, ndúúcu chí ngaí yó'o, ndúúcu 'iⁿ'yāⁿ chí ngueenáⁿ.

14 Ní caaⁿ maⁿ 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿe di: De'ε chúúcā n'dai di. Tí 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguée nteé yā dii. Naati Ndyuús nadíi'vεe yā dii taachí ndaa nguuvi chí 'iⁿ'yāⁿ chí n'dai nduuchí yā yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā.

Ejemplo yeⁿe 'iⁿ'yāⁿ chí che'e yā cena chí ch'εεte

15 Taachí 'áámá 'iⁿ'yāⁿ chí vεε yā na mesa miiⁿ ch'iindiveéⁿ yā chuū, caⁿa yā chíi yā Jesús: De'ε chúúcā n'dai chí caⁿá yā che'e yā pan naachí Ndyuús ngaⁿa ntiinyúⁿ yā.

16 Tuu'mi ní Jesús caⁿa yā ejemplo 'cūū: 'Áámá saⁿā ca'a sa chí din'dái yā 'áámá chí che'e nguínū 'yaaⁿ 'iⁿ'yāⁿ, ní idiiⁿ sa invitar n'deeε n'dái 'iⁿ'yāⁿ.

17 Ní taachi 'áa chaa che'e nguínū yā dicho'o yā 'áámá mozo chí caⁿa sa cuuvi sa 'iⁿ'yāⁿ chí ndii yā invitado: Cuchíi ní. 'Áa vée tanducuéⁿe chí che'e nguínu yú.

18 Nducyaaca yā ní tucá'a yā caⁿa yā 'tíicā: Ch'εεtinúuⁿ ní yeⁿe. Ní 'áámá saⁿā ní caⁿá sa: Cáámá ch'iínū 'cái 'áámá finca ní cánée chí caⁿá n'diichí finca, chíiⁿ chí ch'εεtinúuⁿ ní yeⁿe.

19 Táámá yā ní caⁿa yā: 'Caí nyuⁿu yáandā itiindu ní nen^{'é} díiⁿ ntiⁿnyuⁿ ndúúcu tī. Ngiicá favor. Ch'εtinúⁿ nī yeⁿ'é.

20 Táámá yā ní caⁿa yā: Cáámá ch'iinu ch'iindivaacú chi chiiⁿ nguéé cuuvi caⁿ'á.

21 Taachí nguεcunéé mozo, caⁿ'a sa chuū chii sa 'iivi sa. Tuu^{'mi} ní 'iivi miiⁿ nduuvi taáⁿ yā ní caⁿ'a yā chii yā mozo miiⁿ: Cueⁿ'e di cuaaⁿ ní^{'vεε} ndúúcu cuaaⁿ cyúúni yeⁿ'e yáāⁿ ní candéε di 'iiⁿ'yāⁿ ndaachí, ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé ngii ngiicá yā, ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chi ngai yó'o, ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chi ngueenāāⁿ.

22 Sáⁿ'ā mozo ní cueⁿ'e sa. Cuayiivi ní ndaā sa ní caⁿ'ā sa chí sa 'iivi sa: N^{'díi}, señor, 'āā díiⁿ tan^{'dúúca} chí ngaⁿ'a nī ní véé cá lugar chi 'cuεtεé 'iiⁿ'yāⁿ na mesa.

23 Caⁿ'a señor miiⁿ chí yā saⁿ'ā mozo miiⁿ: Cueⁿ'e di cuaaⁿ cyúúni n^{'gεεtε} ndúúcu yúúni chi véé chi neēⁿ cuááⁿ 'diitū ní di^{'cuíftu} di 'iiⁿ'yāⁿ chí chii yā na vaacú ní 'íicú cuuvi diituú na vaacú.

24 Tí 'úú ní ngaⁿ'á ngii ndís^{'tiī} chí mar 'áámá saⁿ'ā chí díiⁿ invitar saⁿ'ā vmaⁿ nguéé 'cuúⁿ ndāa sa che^{'ē} nguiinú sa nduucú na mesa yeⁿ'é.

'Iiⁿ'yāⁿ chi caⁿ'a yā ndúúcu Jesús canee chi 'cuéenu yā cuuvi

25 Cuayiivi míⁿ nééné n^{'deε} 'iiⁿ'yāⁿ cueⁿ'e yā ndúúcu Jesús. Ní Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s^{'ee}n 'áámá ejemplo:

26 Nduúti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ neⁿ'e ca yā chíidá yā o che^εcú yā o n^{'daata} yeⁿ'e yā o daiya yā o díiⁿu yā o ví^{'i} yā o vida yeⁿ'e maáⁿ yā nguéé tí 'úú chí Jesús, nguéé cuuvi discípulo yeⁿ'é.

27 'Āā du^{'ú} nūⁿ chí caⁿ'a yā nduucú ní nguéé ndéε yā cruz yeⁿ'e yā chí tan^{'dúúca} nducuéⁿ'ē chí 'cueenu taavi yā cuuvi cucáāv 'úú nguéé cuuvi discípulo yeⁿ'é.

28 ¿'Áá cheé nūⁿ 'áámá ndís^{'tiī} taachí neⁿ'e nī din^{'dái} nī 'áámá torre, ¿'áá nguéé n^{'gεεtε} nī ní ididuuché nī? ¿'Áá n^{'deē} díiⁿ nī gasto ndúúti chí tu^{'néε} chí^{'vεε} yeⁿ'e nī chí 'cuiinu din^{'dái} nī torre yeⁿ'e nī?

29 Ní nduuti chí cu^{'nuú}n nī cimientos yeⁿ'ē torre ní cuayiivi nguéé cuuvi din^{'dái} nī torre yeⁿ'e nī, tuu^{'mi} ní nducyaaca yā chí snaⁿ' yā 'caíⁿnyū^{'nee}n yā ndís^{'tiī}.

30 'Iiⁿ'yāⁿ s^{'ee}n ní caaⁿ'maⁿ yā: Sáⁿ'a 'cūū tucá'a sa din^{'dái} sa ní nguéé ch'iinu di^{'cuíftu} sa.

31 Ní Jesús ngaⁿ'a yā 'tíicá: ¿Du^{'ú} rey ndúúti chí canee chí díiⁿ yā caandaá ndúúcu táámá rey, 'áá nguéé n^{'giindi} yā ndúúcu táámá saⁿ'ā ní ididuuché yā? Nduuti chí tunééⁿ ndiicu mil soldados ní 'iicu ndúúcu chuú nūⁿ cuuvi 'cuuⁿ'maⁿ yā ndúúcu soldados chí ndiichi mil yeⁿ'ē táámá rey.

32 Ní nduuti chí nguéé cucheε yā, taachi cuchí yā táámá rey ndúúcu soldados yeⁿ'e yā chí díiⁿ yā caandaá ní canéé yaⁿ'ai ca yā miiⁿ tuu^{'mi} ní rey miiⁿ dicho^{'ó} yā 'iiⁿ'yāⁿ chí candéε nduudu miiⁿ. Ní 'iicu caaca yā taama rey chí 'cuεtinéé 'diiⁿ yā. Ní nguéé díiⁿ yā caandaá ndúúcu rey yeⁿ'e yā.

33 'Tiicá ntúūⁿ. 'Āā cheé nūⁿ ndís^{'tiī} nduuti chí nguéé cu^{'nee} nī tanducuéⁿ'ē chí véé yeⁿ'e nī, nguéé cuuvi cuuvi ndís^{'tiī} discípulos yeⁿ'é.

Jesús ngaⁿ'a yā yeⁿ'é yiima chí nguéé n^{'daācā} sabor yeⁿ'é

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

34 Jesús ngaⁿ'a yā: Yiima ní n^{'dai}. Nduuti chí nguéé n^{'daācā} sabor yeⁿ'ē, ¿de^{'é} ca^{'ā} sabor yeⁿ'ē?

³⁵ Nguéé dichí'vĕ, ndii nguεε cáávā yá'nāa, ndii nguεε ndúú naachi véé abono, caati canangée yā yūima miiⁿ. 'Iiⁿyāⁿ chi véé veén yā, 'caandiveén yā yeⁿé.

15

Ejemplo yeⁿé 'íití cuūchī chi nindai

¹ Nducyáácá saⁿā chí ínn'guεε sa yeⁿe yá'nāa ndúúcu 'iiⁿyāⁿ nuuⁿndi ndaá yā nanááⁿ Jesús chí 'caandiveén yā nduudu yeⁿe yā.

² Cáávā chuū 'iiⁿyāⁿ fariseos ndúúcu maestros chi ngi'cueeⁿ ley ngaⁿ'a yā n'de'ei yā nguááⁿ maáⁿ yā contra yeⁿe Jesús. 'Túúca ngaⁿ'á yā: Jesús miiⁿ n'gúuⁿ yā chí ndaá nanááⁿ yā 'iiⁿyāⁿ chi véé nuuⁿndi yeⁿe yā. Ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ngéⁿe yā ndúúcu yā.

³ Tuuⁿ'mi ní Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā 'aama chi 'téé nguεε daama ndúúcu 'iiⁿyāⁿ miiⁿ.

⁴ Chéé ndís'tiī ndúúti chi véé 'áámá ciento 'iiti cuūchī yeⁿe nī ní nduuti chí 'áámá chεε 'iiti s'uuⁿ cuuvi ndái tī, ¿'áá nguéé cu'nee nī ndu'u chí cuūⁿ ngεεcú nditiīⁿ yú cuuúⁿ tī na 'cuééti? Ní caⁿ'á nī in'nuúⁿ nī 'iiti chi nindái miiⁿ ndíi taachí ndaaca nī 'iiti miiⁿ.

⁵ Ní taachí ndaaca nī 'iiti miiⁿ cun'duú nī 'iiti ná 'diimi nī ní candée nī 'iiti cuūchī miiⁿ naachi canée tanáⁿā 'iiti cuūchī. Ní yeenú n'dai nī.

⁶ Ní taachi ndaa nī na vaacu nī, tuuⁿ'mi ní nadidaama nī 'iiⁿyāⁿ chi n'dai ndúúcu nī ndúúcu 'iiⁿyāⁿ na niiⁿnuúⁿ na va'ai yeⁿe nī. Ní caaⁿ'maⁿ nī cuuvi nī, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Ndís'tiī cuuvi yeenú n'dai nī nduucú ní di'viicu yú ti 'āā n'daaca 'iiti cuūchī yeⁿé chí nīndái.

⁷ Tuuⁿ'mi ní Jesús ngaⁿ'á ntúuⁿ yā, 'úú ngaⁿ'á ngī ndís'tiī: 'Tíicā véé vaadi yeenú taavi na va'ai chεεti nguuvi yeⁿé 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí véé nuuⁿndi yeⁿe yā ní ndaacadaami yā yeⁿé nuuⁿndi yeⁿe yā nguéé ti yeⁿé cuūⁿ ngεεcú nditiīⁿ yu cuūuⁿ 'iiⁿyāⁿ chí n'dai chí nguéé canee cuumi chí ndaacadaami yā yeⁿé nuuⁿndi yeⁿe yā.

Ejemplo yeⁿé 'áámá cáádí chí nindái

⁸ Ní caⁿ'a Jesús: Du'u 'áámá n'daataa chí véé ndiichi cáádí yeⁿé ta nduuti chí dindai tá 'áámá ¿'áá 'cuuⁿ'miⁿ tá lámpara ní n'daaca tá va'āī, ní in'nuuⁿ tá ndúúcu cuidado tanduvéé ndíi ndaācā ta tuūmī miiⁿ?

⁹ Taachí ndaācā tá nadaama tá 'iiⁿyāⁿ chí n'dai ndúúcu ta ndúúcu 'iiⁿyāⁿ na niiⁿnuúⁿ va'ai yeⁿe ta ní caⁿ'a tá: Cuuvi yeenú nī nduucú ní di'viicu yú ti 'āā ndaācā 'áámá cáádí yeⁿé chí chindái miiⁿ.

¹⁰ 'Úú ngaⁿ'á ngī ndís'tiī caati 'tiicā ntúūⁿ véé vaadi yeenú nguaaⁿ ángeles yeⁿé Nduyuús cucáávā 'áámá 'iiⁿyāⁿ nuuⁿndi chí nandaacadaami yā yeⁿé nuuⁿndi yeⁿe yā.

Ejemplo yeⁿe saⁿā n'gaiyāá pródigo chí s'neeⁿ sa chiida sa

¹¹ Jesús ngaⁿ'a ntúuⁿ yā ejemplo 'cūū: 'Áámá saⁿā véé 'uūvī daiya sa.

¹² Saⁿā n'gaiyāá daiya sa chí 'líiⁿ ca miiⁿ caⁿ'a sá chíi sá chiida sa: N'diī, chiidá, téé nī parte chí ituneeⁿ 'úú yeⁿe vaadi ngua'áa yeⁿe nī. Chiida sa ní nacaⁿ'á yā ní nca'á yā saⁿā chí parte yeⁿe sa.

¹³ Nguéé chí 'naaⁿ, saⁿā 'líiⁿ ca miiⁿ ní nadidaamá sá tanducueⁿé déndu'ú yeⁿé sa. Ní cueⁿe yaⁿ'ai sa táámá país. Miiⁿ ch'iinu diiⁿ sa gastar tanducueⁿé ti diiⁿ sa nducueⁿé chí nguεε n'daaca.

14 Ní taachi ch'iinu tuūmī yeⁿē sa tanducuéⁿē chi ca'a chiida sa, ndaā 'áámá cuiicu ch'εεε na país miiⁿ. Sáⁿā miiⁿ ní ch'eenū n'dai sa chiī caati nguéé chí che'e sa.

15 Saⁿā miiⁿ ní ndaā sa nanááⁿ 'áámá 'iiⁿyāⁿ yeⁿe país miiⁿ. Ní caⁿa sa chí neⁿe sa diiⁿ sa ntiiⁿnyuⁿ. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ní caⁿa yā chíi yā saⁿa miiⁿ chí cueⁿe sa tan'dúúca mozo yeⁿé yā ní diiⁿ sa cuidado cuúchí s'eeⁿ yeⁿé yā.

16 Saⁿā miiⁿ ní nacáadiinuⁿ sa chí neⁿē sa che'e sa chí yeⁿē cuuchí s'eeⁿ caati mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé ca'a yā de'ē veε saⁿā.

17 Tuuⁿmi ní n'gaācu sa ní caⁿā sa nguaaⁿ maaⁿ sa: N'dee n'dái mozos yeⁿe chiidá chí nge'e yā pan ní neené n'dee chí nge'e yā veε, 'iicu 'muuⁿ 'úú ní idiⁿ ntiiⁿnyuⁿ ní neⁿē 'cuúvi chí cuiicú.

18 N'daa cá 'muuⁿ. Naⁿ'á n'diichí chiidá ní caaⁿmáⁿ cuuvi 'iiⁿyāⁿ: N'diī chiidá véé nuūⁿndi yeⁿé nanááⁿ Ndyuūs chí canéé na va'ai cheeti nguuvi ní nanááⁿ n'diī.

19 'Áā ntéé n'dai ca 'úú chí tuneen 'úú chí caaⁿmaⁿ nī chí daiya nī 'úú. Cu'neé nī 'úú tan'dúúca 'aama mozo yeⁿe nī.

20 Tuuⁿmi ní cunaⁿ'ā sa ndaā sa nanááⁿ chiidá sa. Taachi indái ca ndaa sa, tuuⁿmi ní chiida sa ní n'diichí yā saⁿā ní nnee ya'āi 'iinú yā saⁿā. Chiida sa ní cueⁿe yā ngeenu yā naachi canéé sá ní tumaⁿ'á yā daiyá yā ní tuuⁿ'vi yā cheendi sa.

21 Daiya yā miiⁿ ní caⁿa sa chíi sa chiida sa: N'diī, chiidá, véé nuuⁿndi yeⁿé nanááⁿ Ndyuūs chí canee na va'ai cheeti nguuvi ndúúcu nanááⁿ n'diī. 'Áā n'téé n'dai ca 'úú chí ituneeⁿ 'úú chí caaⁿmáⁿ nī chí daiya nī 'úú.

22 Naati chiida sa míⁿ ní caⁿa yā chíi yā mozos yeⁿe yā: Dii mozos, maaⁿ nch'εεé nūu tun'dáa di tíinūuⁿ chí n'dai ca ní cu'nuuⁿ di saⁿā daiyá. Ní ca'a di chíinūta'āa cunuur' ta'á sa ndúúcu ndaacuú chí cunuur' ca'á sa.

23 Cuéⁿe di canguaiⁿ di itiindu 'línⁿ chí 'viicheé. Ní 'caaⁿnuⁿ di 'iiti chí che'é 'nū. Ní dííⁿ 'nū 'viicu.

24 Tí sáⁿ'a 'cūu daiyá cueⁿe sa yaⁿ'ai ní 'āā tan'dúúca chí n'dií sá. Maaⁿ ní navaacunee sa ní nduuchi sa. Ní tan'dúúca chí n'ndái sá ní ndaācā sa. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní yeenu taavi yā ní diiⁿ yā 'áámá 'viicu.

25 Ní saⁿ'ā daiyá yā chí vmnaaⁿ canee sa cuεεti. Ní taachí ndaā níinūuⁿ sa ná va'ai, ch'iindiveeⁿ sa chí itiivi saⁿ'ā flauta ní 'iiⁿyāⁿ nde'ei yā.

26 Tuuⁿmi ní saⁿ'ā miiⁿ ní 'caī sa 'aama mozo ní itiinguuneeⁿ sa mozo miiⁿ de'ē chí véé.

27 Mozo miiⁿ ní caⁿ'ā sa chíi sa 'iiⁿyāⁿ: 'Áā ndāā 'dínū nī. Ní nguéé de'ē veε yeⁿē sa. Ní chiidá nī ní caⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yā chí ch'ii itiindu 'línⁿ chí 'viiche.

28 Saⁿ'ā miiⁿ ní nduuvi taaⁿ sa. Nguéé 'cuuⁿ sa ndaā sa va'āi. Tuuⁿmi ní chiida sa miiⁿ ní cun'dáa yā va'āi ní di'cuútu yā daiya yā chí nuūⁿ ndaā sa va'āi.

29 Naati saⁿ'ā miiⁿ ní nán'guεεcútaⁿ'ā sa yeⁿe chiida sa: 'Áā 'naaⁿ n'dái idichíⁿve 'úú n'diī, ní diiⁿ tanducuéⁿē chí ngaⁿ'a nī ní mar 'áámá vmnéⁿēe nguéé tee nī mar 'áámá 'iiti cuúchí 'línⁿ chí 'caaⁿnúⁿ ní dííⁿ 'viicu. Ní 'úú cuuvi yeenu ndúúcu amigos yeⁿé.

30 Naati taachi ndaā daiya nī sáⁿ'a 'cūu, 'nínūuⁿ 'tuūⁿ'vi sa tanducuéⁿē chí vaadi n'guá'āa yeⁿé sa ndúúcu n'daataa s'eeⁿ chí véé saⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿe. Ní ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ nī chí mozos ch'iiⁿnúⁿ yā itiindu 'línⁿ chí 'viicheé chí che'e sa.

31 Tuuⁿmi ní chiida sa miiⁿ caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā: Díí, daiyá, 'áámá canee di nduucú ní tanducuéⁿē dendu'ú chíi yeⁿé ní yeⁿē di.

³² Canéé chí diiⁿ yú 'viicu ti saⁿ'á 'diinu di chi 'úú nacadiinú chi tan'duucá chí 'áá n'dií sá ní nduuchí sa. 'Áá nindáa sa na vaacu yú ní maaⁿ ní ndaācā yú saⁿ'á.

16

Ejemplo yeⁿ'e 'áámá patrón chi nguéé n'daācā diiⁿ yā ndúúcu mozos yeⁿ'e yā

¹ Jesús ní caⁿ'a ntúuⁿ yā chíi yā discípulos yeⁿ'e yā: 'Áámá dueño 'cuiica s'nééⁿ 'áámá mayordomo yeⁿ'e yáⁿ'áa yeⁿ'e yā. Náⁿ'á mozos ndaa sa nanááⁿ dueño ní tun'dáá nuuⁿndi sa yeⁿ'e mayordomo miiⁿ ní ngaⁿ'á sa deⁿ'ē chí diiⁿ mayordomo chí nguεε n'daācā ndúúcu dendu'ū chí yeⁿ'e dueño.

² Tuu'mi ní dueño miiⁿ ní yaa'vi yā mayordomo yeⁿ'e yáⁿ'áa ní caⁿ'a yā chíi yā sáⁿ'á: N'dií, ¿deⁿ'ē 'túucá n'giindiveéⁿ yeⁿ'e ní? Teé ní cuenta 'úú yeⁿ'e ntiíⁿnyuⁿ chí diíⁿ ní tí 'áá ntéé cuuvi ní mayordomo.

³ Saⁿ'á mayordomo yeⁿ'e yáⁿ'áa miiⁿ nadicádínuuⁿ sa 'túucā: ¿Taācā diíⁿ maaⁿ caati dueño yeⁿ'e yáⁿ'áa ndivíⁿ yā 'úú yeⁿ'e chí mayordomo 'úú yeⁿ'e ntiíⁿnyuⁿ? Nguéé ditiíⁿu 'úú chí diíⁿ ntiíⁿnyuⁿ chí n'gii ní nduuti chí caācá limosnas, 'cuinaáⁿ.

⁴ 'Áá deenú deⁿ'ē chí diíⁿ ní taachi 'áá ntéé ngaⁿ'a ntiíⁿnyúⁿ yeⁿ'e mayordomo tuu'mi ní amigos yeⁿ'e 'cuaáⁿ yā 'úú na vaacu yā.

⁵ Tuu'mi ní mayordomo miiⁿ yaa'vi sa nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí cán'díicu yā yeⁿ'e dueño yeⁿ'e yáⁿ'áa yeⁿ'e yā ní caⁿ'a sa chíi sa 'iiⁿ'yāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ: ¿'Áá n'deēe cán'díicu di yeⁿ'e dueño?

⁶ Saⁿ'á miiⁿ ní caⁿ'a sa: 'Úú can'diicú 'áámá ciento toneles aceite. Tuu'mi ní mayordomo miiⁿ ní caⁿ'a sa saⁿ'á: Cuta'a dí caaca naachi canéé nguúⁿ yeⁿ'e dí. Cuundi dí ní n'nee nguúⁿ di 'uúvī ngeεcu ndiichí toneles aceite.

⁷ Ch'iinu maaⁿ ní caⁿ'a sa chíi sa taama saⁿ'á: Díi, ¿'áá n'deēe cán'díicu di? Saⁿ'á miiⁿ ní caⁿ'a sa: 'Úú can'diicú 'áámá ciento maquilas yeⁿ'e trigo. Tuu'mi ní mayordomo miiⁿ caⁿ'a sa: Cuta'a dí caaca naachi canéé nguúⁿ yeⁿ'e di ní 'neeⁿ nguúⁿ di cuúⁿ ngeεcú maquilas.

⁸ Tuu'mi ní dueño miiⁿ tuumicádiinuuⁿ yā yeⁿ'e mayordomo chí nguéé n'daācā ní chuuné listo sa ndúúcu asuntos yeⁿ'e sa. Ní dueño míⁿ caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'á: Tiempo miiⁿ sáⁿ'á chí snéé iⁿ'yeeⁿdí 'cūú nguéé n'daaca sa ní neene listo ca sa ndúúcu asuntos yeⁿ'e sa ndúúcu vaadi 'cuiica chí véé iⁿ'yeeⁿdí 'cūú nguéé ti 'iiⁿ'yāⁿ chí diíⁿ yā chíiⁿ chí Ndyuūs neⁿ'e yā chí snéé yā na deεve.

⁹ Cáávā chuú 'úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tií: Nduúcu vicios yeⁿ'e vaadi 'cuiica chí véé iⁿ'yeeⁿdí 'cūú diíⁿ ní n'daācā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ ti véé amigos yeⁿ'e ní caati taachi 'cuuvi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nnee ní ní ngaⁿ'á yā: N'dai ndís'tií ¿'áá cuuvi ndaa ní na va'ai cheεti nguuvi 'tíicā?

¹⁰ 'Iiⁿ'yāⁿ chí n'daācā idiíⁿ yā ndúúcu cosas chí 'líiⁿ 'tiicá ntúuⁿ n'daācā idiíⁿ yā ndúúcu cosas chí n'deeⁿ n'dái ní n'gεεε.

¹¹ Nduuti chí ndís'tií nguéé n'daācā idiíⁿ ní ndúúcu tuūmī chí véé iⁿ'yeeⁿdí 'cūú, ¿du'ú 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi teé yā ndís'tií ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e Ndyuūs chí ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e vaadi 'cuiica chí véé chí yeⁿ'e Ndyuūs?

¹² Nduúti chí ndís'tií nguεε n'daācā idiíⁿ ní ndúúcu dendu'ū chí véé yeⁿ'e taamá yā, ¿du'ú 'iiⁿ'yāⁿ téé yā chí véé yeⁿ'e ní?

¹³ Mar 'áámá saⁿ'á nguéé cuuvi diíⁿ sa mandados yeⁿ'e 'uúvī 'iivi sa; ti neⁿ'e ca sa 'aama yā nguéé ti taama yā, o n'daācā ca diíⁿ sa ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e 'aama yā nguéé ti taama yā. Ndis'tií ní nguéé cuuvi dichííⁿ vē Ndyuūs nduuti chí neⁿ'e ca ní vaadi 'cuiica chí véé iⁿ'yeeⁿdí 'cūú.

14 'Iiⁿyāⁿ fariseos n'giindiveéⁿ ntúuⁿ yā dendu'ū chi 'túúccā ngaⁿ'a Jesús miiⁿ ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ dinéⁿ'e n'dai yā tuūmī ní yaa'vi neeⁿ yā Jesús.

15 Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chiī yā 'iiⁿyāⁿ fariseos: Ndis'tiī ní nadicádiinuⁿ nī chi ndis'tiī ní 'iiⁿyāⁿ n'dai ndis'tiī nanááⁿ saⁿ'ā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū naati Ndyuūs ní n'diichi yā staava yeⁿ'e ndis'tiī. Chiiⁿ chí 'iiⁿyāⁿ nadicádiinuⁿ yā chí ch'εεε ca, chiīⁿ chí Ndyuūs diīⁿ yā cuenta chí nguéé de'ē vεε.

Jesús ngaⁿ'a yā chí ley ní n'daācā

16 Ley yeⁿ'e Moisés ndúúccū chíiⁿ chí chi'cueeⁿ profetas canee nanááⁿ ndis'tiī ndiiⁿ taachi ndaā Juan chí chεεdínuūⁿnīⁿ na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ndiī tiempo miiⁿ 'iiⁿyāⁿ caⁿ'a yā nduudú n'dai chí ngai yeⁿ'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā ní nducyáácc 'iiⁿyāⁿ neⁿ'e yā cu'téenu yā nduudu miiⁿ.

17 Ngíⁿ'ti ca chí 'cuiīnu nanguuvi ndúúccū na yáⁿ'āa nguéé ti 'cuiīnū 'áámá letra 'líiⁿ yeⁿ'e ley.

Jesús ngi'cueeⁿ yā yeⁿ'e divorcio

(Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12)

18 'Áā du'ú nūuⁿ sáⁿ'ā chí cū'neeⁿ sa n'daataa yeⁿ'ē sa ní 'caandivaacu sá ndúúccū taama tá diiⁿ nuuⁿndí sa. Sáⁿ'ā chí cunee sá ndúúccū n'daataa chí s'neeⁿ tá isaⁿ'ā yeⁿ'ē tá 'āā dinuuⁿndí ntúuⁿ sa.

Yeⁿ'ē sáⁿ'ā 'cuiica ndúúccū saⁿ'ā chí nguuvi Lázaro

19 Caⁿ'a Jesús: Tiempo chí chó'ōo canéé 'áámá saⁿ'ā 'cuiica chí 'nuuⁿ sa catecai n'dai sa ní diiⁿ sá 'viicu. Ní nge'e sa cosas chí n'dai nguuvi nguuvi.

20 Canéé ntúūⁿ 'áámá saⁿ'ā chí nguuvi sa Lázaro chí ngiica limosnas. Ní diituuⁿ n'duu'vi núuⁿmáⁿ chεεε sa. Ní vεε ca cheendi va'āi yeⁿ'é saⁿ'ā 'cuiica miiⁿ.

21 Saⁿ'ā miiⁿ ní neⁿ'e sa che'e sa cosas chí ingéé yeⁿ'e mesa yeⁿ'e saⁿ'a 'cuiicá miiⁿ. Ndaā 'yaānā s'eeⁿ naachi vεε sa ní yaā'vi néé ti naachi ya'āi yeⁿ'e Lázaro miiⁿ.

22 Cuayiiⁿ miiⁿ ní ch'iī Lázaro. Ángeles yeⁿ'é Ndyuūs candéé yā Lázaro naachi canéé chiida yú Abraham na lugar paraíso chí yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí n'dái. Ch'iī ntúūⁿ saⁿ'a 'cuiica miiⁿ ní ch'iichi yā saⁿ'ā.

23 Taachi sáⁿ'ā 'cuiica miiⁿ ch'eenu sa chiī na infierno n'diichi sa cuaaⁿ 'niiⁿnuⁿ ní n'diichi sa chiida yú Abraham ndúúccū Lázaro miiⁿ.

24 Tuu'mi ní 'caī saⁿ'ā 'cuiica miiⁿ: N'diī, chiidá Abraham, inneé ya'ai 'iinú nī 'úú, ní dichó'ō nī Lázaro chí di'caandá yā tiī nduuti tá'a nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ ní cun'duú yā na ch'iīyá ní di'caanda ch'iīyá ti neene n'geenu ngii ná nguuchi yaⁿ'ā 'cūū.

25 Abraham miiⁿ ní caⁿ'a yā chiī yā saⁿ'ā: Díí, daiyá, n'gaacú di tí taachi canee dí iⁿ'yeeⁿdí miiⁿ ch'iīndī ndii n'dee n'dái chí n'daācā yeⁿ'ē di. Lázaro miiⁿ nguéé vεε yeⁿ'ē sa naati maaⁿ ní 'muuⁿ ní vεé 'viich'ēētííuūⁿ yeⁿ'ē sa ní díí ní 'cuéénú dí cuuvi miiⁿ.

26 Miiⁿ vεé 'áámá yíívi yáⁿ'āa chí neene ch'εεε nguaaⁿ nús'uu ndúúccū ndis'tiī. 'Iiⁿyāⁿ chí neⁿ'e yā chó'ō yā ndii 'muuⁿ ndii naachi snéé ndis'tiī nguéé cúúví diīⁿ yā. Ndiī nguéé ndúú 'iiⁿyāⁿ chí snéé yā taa nguéé cuuvi cho'ō yā ní ndaā yā naachi snéé 'nū.

27 Tuu'mi ní saⁿ'ā 'cuiica miiⁿ ngaⁿ'ā sa: N'diī, chiidá Abraham, idi'cuítú n'diī chí dichó'ō nī Lázaro iⁿ'yeeⁿdí ndii vaacu chiidá,

28 ti vεé nyuⁿ'u 'diinú chí saⁿ'ā miiⁿ ní Lázaro cuuvi sa 'diinú chí nguéé ndaa yā lugar 'cūú chí 'cueenu yā cuuvi.

²⁹ Abraham miiⁿ ní caⁿ'a yā chii yā saⁿ'a: Canee nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs naachi canee nguūⁿ yeⁿ'e Moisés miiⁿ ndúú^cū profetas ní cuuví yā 'iiⁿ'yāⁿ chí 'caandiveéⁿ yā yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

³⁰ Tuu[']mi ní saⁿ'ā 'cuiica miiⁿ ní caⁿ'ā sa: N'diī, chiidá Abraham, nguéé n'giindiveéⁿ yā yeⁿ'e yā. Ndúú^ti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí 'āā n'diī caⁿ'a yā nanááⁿ 'diinú, tuu[']mi ní 'caandiveéⁿ yā yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní ndaacadaamí yā yeⁿ'é nuu[']ndi chí diīⁿ yā.

³¹ Abraham miiⁿ ní caⁿ'a yā chii yā saⁿ'a 'cuiica: Ndúú^ti chí nguéé cu'téénu yā chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'e Moisés ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ profetas ndíi cuááⁿ vmnaaⁿ, nguéé cu'téénu ntúuⁿ yā yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ 'cúū chí cuuví yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'áará chí 'iiⁿ'yāⁿ 'cúū ncuééⁿ yā yeⁿ'e nguaaⁿ tinaⁿ'ā.

17

Jesús ngi'cueeⁿ yā chí nguéé canee chí diīⁿ yú nuu[']ndi (Mt. 18.6-7; 21-22; Mr. 9.42)

¹ Jesús caⁿ'a yā chii yā discípulos yeⁿ'e yā: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí véé de'ε cáávā chí diīⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ dinuu[']ndi yā naati de'ε chúú^cā ya'ai yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí diīⁿ yā chí taama 'iiⁿ'yāⁿ dinuu[']ndi yā.

² N'daacā ca chí cuuvi 'túú^cā ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caāchiichí yā 'áámá tuūu yúúú^d chí inguúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ na daandu 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní 'caanuú yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ naachi yáánūuⁿ yeⁿ'é nuu[']ni'yáⁿ'ā ní nguéé cuuvi diīⁿ 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chí taama da'caiyáá idinuu[']ndi yā.

³ Cundéε ndís'tiī cuidado. Ndúú^ti 'd'íinu nī dinuu[']ndi sa contra yeⁿ'e 'aama nī, yaa'vi neéⁿ nī saⁿ'ā. Ndúú^ti chí ndaacadaami sa yeⁿ'é nuu[']ndi yeⁿ'é sa nadich'εεcú nī yeⁿ'é sa.

⁴ 'Áará chí ndéεchē cuuvi idinuu[']ndi sa contra yeⁿ'e nī 'áámá nguuvi ní ndéεchē cuuvi ndaa sa nanááⁿ ndís'tiī ní caaⁿ'maⁿ sa cuuvi sá ndís'tiī: Ndaacadaamí yeⁿ'é nuu[']ndi yeⁿ'é, tuu[']mi ní nadich'εεcú nī yeⁿ'é sa.

Poder yeⁿ'é vaadi i'teenu

⁵ Apóstoles caⁿ'a yā chii yā Señor Jesús: N'diī, Señor, diīⁿ nī chí nús'uu cuuvi cu'téénu cá 'nū.

⁶ Tuu[']mi Jesús caⁿ'a yā chii yā apóstoles: Ndúú^ti chí ndís'tiī duu'vi i'téénu nī, tuu[']mi ní vaadi i'teenu yeⁿ'é nī ní tan'dúú^cā 'áámá nduutí yeⁿ'é yīwē ntíi'yaá. Ní cuuvi caaⁿ'maⁿ ní 'tíicā ndúú^cū yáⁿ'á: Díi yáⁿ'á cuví dí 'muu['] ní cueⁿ'é di ná nuu[']nī'yáⁿ'ā. Ní 'caandiveeⁿ yáⁿ'á miiⁿ yeⁿ'e dii.

Yeⁿ'e táácā cuuvi diīⁿ yú ntii[']nyuⁿ ndúú^cū Ndyuūs 'iivu yú

⁷ Nga[']a Jesús: Du'u ndís'tiī ndúú^ti chí véε 'áámá mozo chí di'cuúndú 'iiti o diīⁿ sa cuidado 'iiti cuúchí yeⁿ'e nī taachi nguεεcunée sa yeⁿ'e campo miiⁿ, ¿'áá hora míⁿ nūuⁿ caaⁿ'maⁿ nī cuuvi nī saⁿ'ā?: Cho'o di 'cuúndi di na mesa.

⁸ ¿'Áá nguéé vmnááⁿ vmnaaⁿ caaⁿ'maⁿ nī cuuvi nī mozo miiⁿ 'tíicā?: N'nuu['] di chí che'e nguūnu yú. Ní 'cuiinduú di yeⁿ'é na mesa, 'cuii di ní 'úú cu'ú che'é. 'Cuiiⁿu che'é 'cuiinu cu'ú tuu[']mi ní dii cuuvi che'é di cu'ú di.

⁹ ¿'Áá aama patrón nca'a yā gracias mozo miiⁿ ti diīⁿ sa mandados chí cāⁿ'a patrón yeⁿ'é sa? Nguéé diīⁿ yā 'tíicā.

¹⁰ 'Tíicā ntúūⁿ, ndís'tiī, taachí 'cuiinu diīⁿ nī tanducuéⁿ'é ntii[']nyuⁿ chí nga[']a Ndyuūs ndís'tiī, tuu[']mi ní caaⁿ'maⁿ nī 'tíicā: Ndyuūs, nús'uu ní mozos yeⁿ'e nī naati nús'uu ní diīⁿ 'nū dámaāⁿ chí canee chí diīⁿ 'nū.

Jesús idií' yā chi nduūvā ye'n'e ndiichi 'ii'yā' ye'n'e ca'āi lepra chi ín'duuti yuūtē ye'n'e yā

11 Taachí Jesús miiⁿ canúuⁿ yā yúúni chí cue^{n'e} yā na yāāⁿ Jerusalén, cho'ó yā naavta^{n'ā} ye'n'e na 'uuví yá^{n'ā} chi Samaria ndúúcu Galilea.

12 Ní taachí Jesús snda^a yā 'áamá yāāⁿ 'líiⁿ sné^e ndiichi sa^{n'ā} chí induuti yuūtē ye'n'e sa chí ndii sa ca'ai lepra. Ndaā sa nanááⁿ Jesús miiⁿ ní ch'éétindii ya^{n'ai} sa.

13 Ní 'cai sa: N'dií, 'iivú Jesús, nné^e ya'ai 'iinu nī nús'uu.

14 Taachí Jesús n'diichi yā sa^{n'ā} s'eeⁿ, tuu'mi ní yaa'vi yā: Ndís'tií, cue^{n'e} nī ní 'cuu^{n'mi} nī nanááⁿ chiiduú s'eeⁿ. Ch'íínú ca^{n'a} Jesús ndúúdu 'cū sa^{n'ā} s'eeⁿ ní nduuvá ye'n'e sa.

15 Tuu'mi 'áamá ché^e sa^{n'ā} s'eeⁿ taachí n'diichi yā chí 'āā nduuvá ye'n'e yā, nguεεcuné^e yā ní che^{n'e} yā naachi cané^e Jesús miiⁿ ní ca^{n'a} yuudu yā: De'ē chúúca ch'εεε Ndyuūs.

16 Ní chiintii'yā yā nanááⁿ Jesús ní chí snaaⁿ na yá^{n'ā}, ní ca'a yā gracias 'ii'yāⁿ. Sa^{n'ā} miiⁿ ní 'áamá sa^{n'ā} ye'n'e yá^{n'ā} Samaria.

17 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ca^{n'a} yā: ¿'Áá nguεε ndiichi sa^{n'ā} chí nduūvā ye'n'e sa? Ta nuuⁿ sa, ¿tíi sné^e sa?

18 ¿'Áá nguεε táamá yā chí cané^e chí caa^{n'ma} yā chí ch'εεε Dendyuūs? Dámaāⁿ sa^{n'ā} miiⁿ chí canuuⁿ yúúni chí ca'a sa gracias.

19 Tuu'mi ní Jesús ca^{n'a} yā chíi yā sa^{n'ā} chí ngiita miiⁿ: Nducueeⁿ dí. Cúna^{n'ā} dí. 'Āā nanduuva ye'n'e dí caati i'téenu nī.

Ye'n'e taaca Ndyuūs nga'a ntii'nyúⁿ yā (Mt. 24.23-28, 36-41)

20 Taachí 'ii'yāⁿ fariseos intínguúneeⁿ yā Jesús miiⁿ: ¿Tíi cua'a ndáá naachi Ndyuūs nga'a ntii'nyúⁿ yā? Jesús miiⁿ ní nan'guεεcúta^{n'a} yā: Naachi Ndyuūs nga'a ntii'nyúⁿ yā ngué^e ndaa tan'dúúca 'áamá manera chí ndís'tií cunee ngiinú nī ye'n'e.

21 Ní ngué^e ndúú 'ii'yāⁿ caa^{n'ma} ra yā 'tíicā: 'Muuⁿ canee o miiⁿ canee ti Ndyuūs 'āā nga'a ntii'nyúⁿ yā nguaaⁿ ndís'tií.

22 Tuu'mi ní Jesús ca^{n'a} yā chíi yā discípulos ye'n'e yā: Tiempo miiⁿ ndaa nguuví taachi ndís'tií ne^{n'e} nī snaaⁿ ní taachi cané^e Sa^{n'ā} chí Daiya Dendyuūs, naati ngué^e snaaⁿ ní sa^{n'ā} miiⁿ.

23 Ní 'ii'yāⁿ caa^{n'ma} yā cuuvi yā nduudu yaadi ndís'tií: 'Muuⁿ cané^e Sa^{n'a} chí Daiya Dendyuūs, o miiⁿ canee sa. Ngué^e ca^{n'a} nī ndíi ngué^e ndúú can'dáa nī 'ii'yāⁿ cuayiivi.

24 Tan'dúúca chí inaaⁿ yú chí ngé^{n'é} 'cuai maaⁿ ncheεé^e nūuⁿ ngiiyā, 'tiicá ntúⁿ cuuvi taachi 'úú chí Sa^{n'ā} chí Daiya Dendyuūs ndaa nguuví miiⁿ.

25 Naati vmnááⁿ vmnaaⁿ 'úú chí Sa^{n'ā} chí Daiya Ndyuūs ní neen^e 'cuenú cuuvi. Ní 'ii'yāⁿ chí maaⁿ sné^e i^{n'yee}dí 'cūú díiⁿ yā condenar 'úú.

26 Tan'dúúca chí canee tiempo chí 'āā chó'oo taachí canee sa^{n'ā} Noé i^{n'yé}ndi 'cūú, 'tiicá ntúⁿ cuuvi tiempo ye'n'e Sa^{n'a} chí Daiyā Dendyuūs taachi ndaa sa.

27 Tiempo ye'n'e Noé 'ii'yāⁿ s'eeⁿ ngé^e yā ngi'i yā ní n'gíindivaacu yā. Ní ca'a yā daiya yā chí n'gíindivaacu ndii nguuví chí Noé sndaá yā na arca. Tuu'mi ní chee taaⁿ cuūvi ní chíitu i^{n'yee}dí 'cūú ndúúcu nuū'nī ní chíi nducyaaca 'ii'yāⁿ.

²⁸ 'Tiicá ntúūⁿ chí tiempo chí 'āā chó'ōo taachi canee saⁿ'a Lot iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nge'e yā ngí'i yā. Ngai yā ní n'diicui yā. Ní ngiinú yā ní idin'dái yā vaacu yā.

²⁹ Taachi can'daā saⁿ'ā Lot miiⁿ ná yáāⁿ Sodoma chí cheeⁿ nguuchi yaⁿ'ā ndúúcu azufre chí tuūú chí ngiichi chí yeⁿ'e nanguuvi. Cáávā chuū ch'īi nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ na yáāⁿ miiⁿ.

³⁰ 'Tíicā cuuvi nguuvi miiⁿ taachi 'úú Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs ndaá taama vmnéⁿ'ēe.

³¹ Ní nguūvī chí ndaá, taachí 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā tííⁿ va'āī n'daacā ca chí 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní nguéé nch'éeⁿ yā ní cuta'a yā dendu'ū chí véé yeⁿ'e yā chεεtí va'āī. 'Tiicá ntúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā cuεεtí n'daacā ca chí nguéé naⁿ'a yā nduvaacu yā.

³² Nan'gáácú ní tan'dúú^{cā} chí ch'īi n'daataá yeⁿ'e saⁿ'ā Lot.

³³ 'Āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'e cá yā vida yeⁿ'e yā nguéé ti 'úú, dindaí yā táámá vida yeⁿ'e yā. 'Āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí dichí'í^{ve} yā 'úú ní dindaí yā vida yeⁿ'e maáⁿ yā cucáávā 'úú, ní nndaacá yā táámá vida yeⁿ'e yā.

³⁴ 'Úú ngaⁿ'á ngií ndís'tiī chí nguiⁿnū miiⁿ 'uuvi yā chí ndiiti yā na 'áámá cama, 'aama yā ní ndaā naáⁿ ní taama yā ní canée yā.

³⁵ Níicú naachi 'uuvi n'daataá daama snee ta ingúu tá, 'aama ta ní ndaā naáⁿ tá ní taama tá ní canee ta.

³⁶ Naachí 'uūvi yā snée yā cuεεtí, 'áámá yā ní ndaā naáⁿ yā, níicú taama yā ní canee yā.

³⁷ Taachí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ch'iindiveén yā chuū itinguuneén Jesús: Señor, ¿tíi cuuví chuū? Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā yeⁿ'e tiempo miiⁿ: Naachi candiití cuerpo yeⁿ'e tináⁿ'ā, miiⁿ ní nduuvidaamá luutí ní che'e tī, tuu'mi ní cuuví chuū.

18

Ejemplo yeⁿ'e n'daataa nguá'āa chí cueⁿ'e tá nanaaⁿ juez ndúúcu 'áámá asunto

¹ Jesús caⁿ'a yā 'aama ejemplo chí 'téé nguéé daama yeⁿ'e chí 'iiⁿ'yāⁿ canéé chí caaⁿ'maⁿngua'á yā cuéⁿ'é daāⁿmaⁿ nguéé ndúúcu vaadi 'daan'di.

² Ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ejemplo 'cūū: Canéé 'áámá juez na 'aama yáāⁿ chí nguéé 'va'a sa Dendyuūs. Ní ndíi nguéé ndúú idiíⁿ rá yā respetar 'iiⁿ'yāⁿ chí ch'iindiveén yā asunto yeⁿ'e yā.

³ Canéé ntúūⁿ na yáāⁿ miiⁿ 'áámá n'daataa nguá'āa chí ndaa yā nguuvi nguuvi nanááⁿ juez miiⁿ ní ngiica tá justicia juez yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí taaⁿ ndúúcu tá.

⁴ Juez miiⁿ ní nguéé 'cuuⁿ yā 'naaⁿ tiempo naati cuayiivi nadicáⁿinuⁿ yā: 'Áará chí nguéé 'va'á Dendyuūs ndíi nguéé ndúú idiíⁿ rá respetar 'iiⁿ'yāⁿ,

⁵ naati n'daata nguá'āa 'cūū nééⁿé ididú'ū ta 'úú ní maaⁿ ní caⁿ'á dííⁿ n'daacā ndúúcu tá chí 'āā ntéé candiī tá dindú'ū ta ti 'cuiⁿu paciencia yeⁿ'é.

⁶ Naati Señor miiⁿ caⁿ'a yā: 'Caandiveén ní chí ngaⁿ'ā juez chí nguéé n'daacā táácā idiíⁿ yā.

⁷ ¿'Áá Ndyuūs nguεε nnee ntúuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ndεεve yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí caaⁿ'maⁿngua'á yā ndii nguuvi ndíi n'gaaⁿ ní Ndyuūs dííⁿ yā castigar 'iiⁿ'yāⁿ chí contra yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí ndεεve yā? ¿'Áá cuuvi 'naaⁿ Ndyuūs chí cunnee yā 'iiⁿ'yāⁿ? Nguéé 'tíicā.

⁸ 'Úú ní ngaⁿá ngii ndís'tiī chi Ndyuūs maaⁿ nch'eté nadanguáⁿai yā 'iiⁿyāⁿ. Naati taachi 'úú chi Saⁿ'ā chi Daiya Dendyuūs ndaá, ¿'áá nndaaca ntuúⁿ 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs ná iⁿ'yeeⁿdí 'cūú?

Saⁿ'ā fariseo ndúúcu saⁿ'ā chí inn'guεε yeⁿe yáⁿ'āa

⁹ Jesús caⁿ'a yā ejemplo 'cūú chi 'tée nguée dáamá caava n'dúúví 'iiⁿyāⁿ chí idin'gεεté maáⁿ yā ní nguée diiⁿ yā respetar tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ. Ní caⁿ'a yā:

¹⁰ Na 'úúví saⁿ'ā cheⁿe sa yáacū templo chí caaⁿ'maⁿnguaⁿ'ā sa. 'Aama sa ní saⁿ'ā fariseo, taama sa ní saⁿ'ā chí inn'guεε yeⁿe yáⁿ'āa.

¹¹ Saⁿ'ā fariseo chí ndii sa ní 'túúca caⁿ'anguaⁿ'ā sa: N'dií Señor, nteé gracias n'dií ti 'úú ní nguée tan'dúúca tanáⁿ'ā saⁿ'a 'cūú. 'Úú nguée ididuucá, nguée yáadí'ya 'úú, nguée caⁿ'á ndúúcu taama n'daataá chí nguεε n'daataá yeⁿ'é, nguée idiíⁿ tan'dúúca chí idiíⁿ saⁿ'a 'cūú chí inn'guεε sa yeⁿ'é yáⁿ'āa.

¹² 'Úú ní nguée nga'diiⁿnúⁿ 'uúví cuuvi 'áamá ndeεte taachi caaⁿ'maⁿnguaⁿ'ā. 'Úú ní teé décima yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē chí véé yeⁿ'é chí lado yeⁿ'e Ndyuūs chiiⁿ chí tunéeⁿ Ndyuūs.

¹³ Naati saⁿ'ā chí inn'guεε yeⁿe yáⁿ'āa yaⁿ'ai canee sa ní nguée neⁿ'e sa snaaⁿ sa nánguuví. Dámaāⁿ chí n'geⁿ'e sá niiⁿ'nuⁿ sa ní ngaⁿ'ā sa: N'dií Ndyuūs, ya'ai 'iinu ní 'úú, ti 'úú 'iiⁿyāⁿ nuūⁿndí 'úú.

¹⁴ 'Úú ngaⁿ'á ngii ndís'tiī: Sáⁿ'a 'cūú cúnaⁿ'ā sá ndavaacu sa ní Ndyuūs nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e sa. Saⁿ'ā fariseo miiⁿ nguée 'tíicā. 'Áa du'ú nuūⁿ 'iiⁿyāⁿ chí dich'εεté maāⁿ, cuuvi yā ndicúúⁿ nanááⁿ Ndyuūs. Ní 'iiⁿyāⁿ chí nguée dich'εεté maáⁿ yā 'iiⁿyāⁿ, Ndyuūs dich'εεté yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ.

Jesús idi'viicu yā da'caiyāa
(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

¹⁵ 'Iiⁿyāⁿ ní candεε yā da'caiyāa nanááⁿ Jesús ní 'iicu Jesús tuu'ví yā da'caiyāa. Taachi discípulos yeⁿ'e Jesús n'diichi yā chuū, yaa'vi née yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí indáa yā ndúúcu dá'caiyāa.

¹⁶ Tuu'mi ní Jesús yaa'vi yā discípulos yeⁿ'e yā ní caⁿ'a yā: 'Cuááⁿ ní chí dá'caiyāa chí yā nanaáⁿ. Nguée 'caaca taaⁿ ní caati naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā ní yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí ndiicuúⁿ yā tan'dúúca dá'caiyāa.

¹⁷ Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tiī: 'Iiⁿyāⁿ chí nguée cu'téenu yā Ndyuūs tan'dúúca 'áamá dá'caiyāa i'téenu yā nguée cuuvi ndaa yā naachi ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yā.

'Áamá saⁿ'ā chí 'cuiica ndeε sa ndúúcu Jesús
(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

¹⁸ 'Áamá saⁿ'ā chí ngaⁿ'ā ntiiⁿnyuⁿ sa itínguuneeⁿ sa Jesús miiⁿ: N'dií, Maestro chí n'dai, ¿de'ε cuuvi diiⁿ ní ndaācá vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ chí cuuvi yeⁿ'é?

¹⁹ Jesús ní caⁿ'a yā chí yā saⁿ'ā: ¿De'ε cúúví chí ngaⁿ'a di ngii di 'úú chí 'úú n'dai 'úú? Mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ nguée n'dai yā, dámaāⁿ Dendyuūs.

²⁰ Dii ní déenu di chí canée nguūⁿ na ley 'tíicā: Nguée 'caāⁿ'nūⁿ di; nguée caⁿ'a di ndúúcu táamá n'daataá chí nguεε yeⁿ'e di; nguεε diduucú di; nguée caaⁿ'maⁿ di nduudu yaadi ndúúcu mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ; dinéⁿ'e di ch'εεcu di ndúúcu chíida di.

²¹ Saⁿ'ā miiⁿ n'guεεcútaⁿ'ā sa ní caⁿ'ā sa: Tanducuéⁿ'ē chuū 'āá idiíⁿ taachi saⁿ'ā 'líiⁿ 'úú.

22 Taachí Jesús ch'iindiveén yā chuū, caⁿa yā chii yā saⁿā: Véeé 'áámá cosa nūⁿ chi canéé chí diiⁿ di. N'diicui dí tanducueⁿé chí véeé yeⁿé di ní ca'a dí 'iiⁿyāⁿ chí nguéeé yeⁿe yā, ní nndaācā chí véeé vaadi 'cuiica na va'ai cheeti nguuvi chí cuuvi yeⁿé di. Ní cuchí di ní caⁿa di nduucú.

23 Taachí saⁿā miiⁿ ch'iindiveeⁿ sá chuū, neené s'neeⁿ ndaachii yiinú sa, ti neené 'cuiica sa.

24 Ní taachí Jesús n'diichi yā saⁿā miiⁿ chi neené s'neeⁿ ndaachi yiinú sa, tuuⁿmi ní caⁿa yā: De'ē chúucā ngíⁿti chí cundaa 'iiⁿyāⁿ chí 'cuiica naachí Ndyuūs ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā.

25 Ní tan'dúucā ejemplo 'cūū 'túicā. Nguéeé ngiⁿti cá yeⁿe 'áámá 'iiti camello chí ch'εεte cá ti 'yúúduu chí cho'ó ti nduutináaⁿ 'iini chí cheendi va'ai 'líiⁿ nguéeé ti 'aama saⁿā chí 'cuiica ti 'téenu sa Ndyuūs ní cundaa sa na va'ai cheeti nguuvi.

26 Taachi discípulos n'giindiveén yā chuū, caⁿa yā: ¿Du'ū cuuvi nánguuaⁿāi?

27 Ní Jesús caⁿa yā: Saⁿā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū nguéeé ngí diiⁿ sa chuū naati Ndyuūs cuuvi diiⁿ yā tanducueⁿé.

28 Tuuⁿmi ní Pedro miiⁿ ní caⁿa yā: Señor, cuin'díichí nī. Nús'uu ní s'neeⁿ 'nū chí véeé yeⁿé 'nū, ní cuchiiⁿ 'nū ndúucu nī.

29 Jesús miiⁿ ní caⁿa yā chii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Cuaacu níⁿnyúⁿ ngaⁿá ngii ndíⁿti chí 'āa du'ū nūⁿ 'iiⁿyāⁿ chí cu'nee yā vaacu yā, o chiidá yā, o cheecú yā, o 'díinu yā, o n'daataá yeⁿe yā, o daiya yā, cáávā chí diiⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿé naachí Ndyuūs ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā,

30 'iiⁿyāⁿ miiⁿ n'deēe ca ndaācā yeⁿe yā ná iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní cuayiivi ní ndaacá yā vida cueⁿe daāⁿmaⁿ ná va'ai cheeti nguuvi.

Jesús ngaⁿa yā chí 'cuūvi yā

(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

31 Jesús cueⁿe yā 'áámá lado ndúucū ndu'ū ndiichúúví discípulos yeⁿe yā ní caⁿa yā chii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Maaⁿ ní caⁿā yú na yāāⁿ Jerusalén ní miiⁿ cúnuuⁿ ca'a tanducueⁿé chí profetas dingúuⁿ yā ndíi cuááⁿ vmnaaⁿ yeⁿe 'úú chí Saⁿā chí Daiya Dendyuūs.

32 Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ diiⁿ yā entregar 'úú 'iiⁿyāⁿ chí nguéeé yeⁿe ndaata Israel. Ní 'iiⁿyāⁿ s'uuⁿ ní dūuchineeⁿ yā 'úú ní diiⁿ taaⁿ yā nduucú níicú ca'a neeⁿ daíⁿ yā 'úú.

33 'Cuíinú 'cueⁿé yā 'úú ní 'caaⁿnúⁿ yā 'úú naati 'cuíinú 'iīnū nguuvi ní nnduúchí yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā.

34 Discípulos s'eeⁿ nguéeé tuumicadínuuⁿ yā yeⁿé dendú'u 'cūū ti canúúⁿ n'de'ei yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Nguéeé tuumicadínuuⁿ yā de'ē chí caⁿa Jesús.

Jesús diiⁿ yā chí nduúvā yeⁿe 'áámá saⁿā chí ngueenááⁿ yeⁿe yāāⁿ Jericó

(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

35 Taachí Jesús ndaā niiⁿnuúⁿ yā na yāāⁿ Jericó, 'áámá saⁿā ngueenááⁿ véeé sa niiⁿnuúⁿ cyúúni. Ngíica sá limosnas.

36 Sáⁿa 'cūū táachí ch'iindiveeⁿ sa chí cho'ó n'deēe n'dái 'iiⁿyāⁿ, itinguunééⁿ sá: ¿Dé'ē chí chíi?

37 Ní 'iiⁿyāⁿ caⁿa yā chii yā saⁿā chí ngueenááⁿ chí chó'oo Jesús chí yeⁿe yāāⁿ Nazaret.

38 Tuuⁿmi ní saⁿā nguéeⁿnaaⁿ miiⁿ 'caī sa: N'díi Jesús, Daiya David, nneé ya'ai 'iinu nī 'úú.

39 'iiⁿyāⁿ chí cueⁿe vmnaaⁿ yeⁿe Jesús ngaⁿa yā ngii yā saⁿā miiⁿ chí 'āā ntéé 'cuāī sa, naati saⁿā miiⁿ ní n'gaī yiicu ca sa: N'díi, Daiya David, nnéé ya'ai 'iinu nī 'úú.

40 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ chééndii yā ní caⁿ'a yā chi canguai yā saⁿ'a chi nguéé inaaⁿ. Taachí saⁿ'ā miiⁿ ndaā sa nanááⁿ Jesús, Jesús miiⁿ ní itiinguunéⁿ yā saⁿ'ā:

41 'De'ē neⁿ'e di chi diiⁿ ndúúcu dii? Saⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'ā sa: Señor, diiⁿ nī chi snāaⁿ.

42 Jesús caⁿ'a yā chii yā saⁿ'ā: Cáávā chi i'téenu di nduūvā yeⁿ'ē di.

43 Tuu'mi nūuⁿ snaaⁿ sa ní cuéⁿ'e sa ndúúcu Jesús. Ní ngaⁿ'a sa: De'ē chúúca ch'εεte Ndyuūs. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ miiⁿ chí n'diichí yā chuū ní caⁿ'a yā: De'ē chúúca ch'εεte Dendyuūs.

19

Jesús ndúúcu saⁿ'ā chi nguuvi Zaqueo

1 Taachí Jesús sndaā yā na yāāⁿ Jericó, cánúuⁿ yā yúúni ní cho'ó yā náávtaⁿ'ā yāāⁿ Jericó miiⁿ.

2 Na yāāⁿ miiⁿ canee 'áámá saⁿ'ā chí 'cuiica sa chi nguuvi sa Zaqueo. Saⁿ'ā miiⁿ, ní saⁿ'ā ndíí tiiⁿ yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí inn'guεε yeⁿ'e impuestos yeⁿ'e yáⁿ'āa.

3 Saⁿ'a miiⁿ ní neⁿ'e sa snaaⁿ sa chéé yā chí Jesús miiⁿ naati nguéé ngī inaaⁿ sa ti neené n'deēe 'iiⁿ'yāⁿ ti nguéé yaacu sá.

4 Tuu'mi ní cueⁿ'e sa ngéenu sa cuááⁿ vmaaaⁿ ní cucheεε sá 'áámá tiiⁿ yáⁿ'á sicómoro caati cuuvi sa snaaⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ, ti Jesús miiⁿ canee chí cho'ó yā miiⁿ.

5 Taachí Jesús miiⁿ ndaá yā miiⁿ, n'diichí yā Zaqueo miiⁿ, ní caⁿ'a yā chii yā saⁿ'ā: Díí, Zaqueo, maaⁿ nch'εεte nūuⁿ nch'éeⁿ dí ti maaⁿ ní neⁿ'é cuneé na vaacu dí.

6 Tuu'mi ní Zaqueo miiⁿ maaⁿ nch'εεte nūuⁿ nch'éeⁿ sa ní 'cuuⁿ sa chí cueⁿ'e Jesús miiⁿ ndúúcu sa na vaacu sa. Ní yeenú taavi sa.

7 Taachí 'iiⁿ'yāⁿ n'diichí yā chuū, nducyaaca yā ní neené n'deēe caⁿ'a yā. Ní caⁿ'a yā chí Jesús miiⁿ ní chinndaá yā chí cunee yā ndúúcu 'aama saⁿ'ā chí véé nuuⁿndi yeⁿ'ē sa.

8 Tuu'mi ní taachi ch'iindiveeⁿ Zaqueo chuū, chééndii sa nanááⁿ Jesús miiⁿ ní caⁿ'a sá chí sa 'iiⁿ'yāⁿ: Señor, 'caandiveéⁿ nī yeⁿ'é. Ná maⁿ'a chí véé yeⁿ'é ca'á 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'e yā. Ndúúti chí de'ē ndivií yeⁿ'é 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ, tuu'mi ní n'guεεcunee cuūuⁿ tanto yeⁿ'e yā.

9 Jesús caⁿ'a yā chí yā saⁿ'ā: Maaⁿ ní nnguá'āi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e va'ai Zaqueo yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yā ti Zaqueo miiⁿ ní yeⁿ'e ndaata Abraham.

10 Ti 'úú chí Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs ní ndaá chí in'nuúⁿ ní 'úú nadinguaⁿ'ái 'iiⁿ'yāⁿ chí nindái ndúúcu nuuⁿndi yeⁿ'e yā.

Ejemplo yeⁿ'e dueño chí ca'a tuumī mozos yeⁿ'é yā chí cuuvi diiⁿ sa negocio

11 Taachí Jesús miiⁿ 'āa canee niiⁿnúⁿ yā na yāāⁿ Jerusalén, 'iiⁿ'yāⁿ chí ch'iindiveéⁿ yā chuū nadicádínuuⁿ yā chí 'āā maáⁿ nūuⁿ ndaā naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiinnyuⁿ yā. Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā 'áámá ejemplo.

12 'Áámá saⁿ'ā chí n'dai chí yeⁿ'e familia chí ngaⁿ'ā ntiinnyuⁿ cueⁿ'e sa na 'aama país chí yaⁿ'ai chí cunee sa rey yeⁿ'é país miiⁿ. Cueⁿ'e sa ní cuayiivi nguεεcunee sa.

13 Taachi 'āā cháā caⁿ'ā sa, yaaⁿ'vi sa ndiichi saⁿ'ā mozos yeⁿ'é sa ní ca' a sa 'áámá cáádí 'diiⁿnguāⁿ 'áámá 'áámá mozo yeⁿ'é sa. Ní caⁿ'a sa chíi sa mozos: Diiⁿ nī negocio ndúúcu tuumí 'cūū nuuⁿ'maⁿ neⁿ'e chí caⁿ'á.

14 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e país chí yaⁿ'ai nguéé neⁿ'e yā saⁿ'a miiⁿ ní nguéé neⁿ'é yā chí cuuví rey yeⁿ'é yā saⁿ'ā. Dichó'o yā n'duuvi 'iiⁿ'yāⁿ chí caaⁿ'maⁿ ya 'túúca: Nguéé neⁿ'e 'nū chí saⁿ'á 'cūū ní cúuví sá rey yeⁿ'é nús'uu.

15 Saⁿa miiⁿ chi rey chi ngaⁿ'a ntiⁿnyúⁿ yā cueⁿ'e yā ní nguεεcunée yā ndāā yā na vaacu yā. Dichó'o sa 'iiⁿyāⁿ chi yaa'ví yā mozos chí ca'a sa tuumī miiⁿ chí ndaa sa nanāāⁿ yā ní cuuvi cadíinuⁿ yā, ¿'áá n'deēe daiyā tuumi ndaacá 'aama yāa yā?

16 Ndaa saⁿ'á chi vmnááⁿ vmnāaⁿ ní caⁿ'a sa chíi sa 'iiⁿyāⁿ: N'diī, señor, yeⁿ'e 'aama caadi 'díⁿnguāaⁿ yeⁿ'e nī, daiya tuumī miiⁿ díiⁿ ganar ndiichi caadi 'díⁿnguāaⁿ.

17 'Iiⁿyāⁿ 'cuiica miiⁿ ní caⁿ'a yā chíi yā mozo miiⁿ: Díi, n'daacā idiīⁿ di; ní díi 'áámá mozo chí n'dai. Tan'dúúccā chí n'daacā chí díiⁿ di ndúúccū chí 'téé chí teé díi maaⁿ ní díi ní caaⁿ'maⁿ ntiⁿnyuⁿ di yeⁿ'ē ndiichi yāāⁿ.

18 Cuayiivi ndaa táámá sá ní caⁿ'ā sa: N'diī, señor, yeⁿ'e 'aama caadi 'díⁿnguāaⁿ yeⁿ'e nī, daiya tuumī miiⁿ díiⁿ ganar nyuⁿ'u cáadí 'díⁿnguāaⁿ.

19 Tuuⁿ'mí ní caⁿ'a 'iiⁿyāⁿ 'cuiica miiⁿ chíi yā mozo 'cūu: 'Tiicá ntuūⁿ díi ní caaⁿ'maⁿ ntiⁿnyuⁿ di yeⁿ'ē nyuⁿ'u yāāⁿ.

20 Ndaā táámá mozo ní caⁿ'ā sa chíi sa 'iiⁿyāⁿ 'cuiica miiⁿ: N'diī, señor, ingāā tuumī yeⁿ'e nī chí cachíichí na pañuelo ní chí'neeⁿ n'dai.

21 'Úú ní 'va'á n'diī ti neené cheεchí n'diī chí nanguai ní cosas naachi nguéé idiīⁿ nī ntiⁿnyuⁿ ní ndúúccū tuumī yeⁿ'ē nī díiⁿ nī cosechar naachi nguéé niiⁿnuⁿ nī ti yeⁿ'é nī.

22 Tuuⁿ'mí ní 'iiⁿyāⁿ 'cuiica miiⁿ caⁿ'a yā chíi yā mozo miiⁿ: Díi, mozo chí nguéé n'daacā idiīⁿ di, cáávā nduudu chí ngaⁿ'a di canee di condenado. Díi ní déénu di chí cheēchi 'úú ní nanangaáⁿ chí nguéé yeⁿ'é ní idiīⁿ cosechar chí nguéé díiⁿ ntiⁿnyuⁿ ti yeⁿ'é.

23 ¿Dē'ē cúúví chí nguéé s'nuūⁿ di tuumī yeⁿ'é na banco? Maaⁿ níccú taachi nindaá ní cuta'á tuumī yeⁿ'é ndúúccū daiya.

24 Tuuⁿ'mí ní 'iiⁿyāⁿ 'cuiica caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí snée yā miiⁿ: Diví ní tuumī yeⁿ'é sa ní ca'á nī saⁿ'a chí véé n'diichí caadi 'díⁿnguāaⁿ yeⁿ'é sa.

25 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: N'diī, señor, saⁿ'a miiⁿ ní 'āā véé ndiichi cáadí 'díⁿnguāaⁿ yeⁿ'é sa.

26 'Iiⁿyāⁿ 'cuiica nan'guεεcútaⁿ'a yā ní caⁿ'a yā: 'Úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chí 'iiⁿyāⁿ chí véé yeⁿ'e yā cuta'a cá yā chí cuuvi yeⁿ'e yā naati 'iiⁿyāⁿ chí dúú'vī véε yeⁿ'e yā 'téé chí véé yeⁿ'e yā ní 'iiⁿyāⁿ ndiví yā yeⁿ'e yā.

27 'Tiicá ntuūⁿ, 'iiⁿyāⁿ chí nguéé neⁿ'e n'diichí yā chí táāⁿ yā nduuccū, ní nguéé neⁿ'e yā chí 'úú cuuvi rey yeⁿ'e yā, tuuⁿ'mí ní candéε nī 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nanaáⁿ 'muuⁿ ní caaⁿ'nuⁿ nī 'iiⁿyāⁿ 'muuⁿ.

*Jesús ndāā yā na yāāⁿ Jerusalén
(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)*

28 Ch'íínú caⁿ'a yā chuū, Jesús cueⁿ'e yā cuááⁿ vmnāaⁿ ní cueⁿ'é yā ní ndaa yā na yāāⁿ Jerusalén. Cuayiivi cueⁿ'e ntúūⁿ discípulos yeⁿ'e yā.

29 Taachí ndaa niⁿ'núⁿ yā yeⁿ'e yāāⁿ Betfagé ndúúccū yāāⁿ Betania niiⁿnuúⁿ naachi canee yíicū chí nguuví Olivos, tuuⁿ'mí ní Jesús dichó'o yā ná 'uūví discípulos yeⁿ'e yā vmnāaⁿ yā.

30 Ní Jesús caⁿ'a 'túúccā: Cueⁿ'e nī na yāāⁿ 'líiⁿ chí canéé niiⁿnuúⁿ ní taachí cundaá ní yāāⁿ miⁿ'i nndaacá ní 'áámá burro 'líiⁿ chí n'dééchiichí tí. Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ 'āā cuéé cunduú yā 'iiti. N'daatí nī 'iiti ní candéε nī 'iiti 'muuⁿ.

31 Ní nduuti chí 'áámá 'iiⁿyāⁿ tiinguuneeⁿ yā 'túúccā: Ndís'tiī, ¿dē'ē cúúví chí n'daatí nī 'iiti? 'Túúccā nan'guεεcútaⁿ'a nī chí Señor yeⁿ'e yú ní neⁿ'e yā 'iiti.

32 Discípulos chi dicho'ó Jesús cueⁿe yā ní ndaāca yā 'iiti tan'dúucā chi Jesús miiⁿ caⁿ'a yā.

33 Taachí n'daātí yā burro 'líiⁿ miiⁿ, 'iiví tī ní caⁿ'a yā chii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ē cúuví chí in'daati ní burro 'líiⁿ yeⁿ'é?

34 Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: Señor yeⁿ'e yú ní nen'e yā 'iiti.

35 Tuu'mi ní candéε yā 'iiti nanááⁿ Jesús. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ sn'dúu yā cotón yeⁿ'e yā vmnááⁿ yeⁿ'e tī ní Jesús canduú yā 'iiti miiⁿ.

36 Ní taachí Jesús cho'ó yā cyúúni miiⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ ní n'doo yā cotón yeⁿ'e yā caaaⁿ cyúúni míⁿ.

37 Taachí Jesús ndaa niiⁿ'núⁿ yā naachi nga'ái yúúni míⁿ yeⁿ'ē yīicū chí nguuví Olivos, nducyáácá discípulos yeⁿ'e yā ní yeenú taavi yā. Ní tuca'á yā caⁿ'a yā chí ch'εεε n'dai Ndyuūs cucáávā chí vaadi n'giinu chí n'diichí yā chí Jesús diiⁿ yā. Níicú diitūu n'dai 'cai yā ti yeenu taavi yā.

38 Ní 'cai yā: De'ē chúucā n'dai Rey chí cuchii yā ndúucū chí duuchi Señor Ndyuūs. Ní cuneé vaadi 'diiⁿ ná va'ai chεεti nguuví. Ní caⁿ'á yā ndúucū vaadi yeenú. De'ē ch'εεε ca n'dai Ndyuūs chí δεεvé n'dai yā ndúucū poder yeⁿ'é yā.

39 Tuu'mi ní n'duuví 'iiⁿ'yāⁿ fariseos chí snée yā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ caⁿ'a yā chí yā Jesús miiⁿ: N'diī, Maestro, yaa'vi neeⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé caaⁿ'maⁿ yā tíicā.

40 Jesús miiⁿ ní nán'guεεcútaⁿ'a yā yeⁿ'e fariseos ní caⁿ'a yā: Ndúúti chí 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ ní 'túicā nguéé caaⁿ'maⁿ yā, tuu'mi ní tuūu miiⁿ ní caaⁿ'maⁿ 'túicā.

41 Taachí ndaa niiⁿ'núⁿ yā chí n'diichí yā yáāⁿ Jerusalén miiⁿ, tuu'mi ní Jesús chεεcú yā cucáávā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ ti ya'ai 'iinu yā caavā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

42 Ní caⁿ'a yā 'túucā: Ndís'tiī, 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Jerusalén, nduuti chí incheenaáⁿ ní yeⁿ'ē nguuví 'cūu chí cuuvi nanguaⁿ'ai ní tuu'mi ní 'úu cuuví teé ndís'tiī vaadi 'diiⁿ. Naati maaⁿ ní Ndyuūs canuuⁿ n'de'ái yā yeⁿ'e ní ní nguéé cuuvi deenu ní.

43 Ti ndaa nguuví taachí 'iiⁿ'yāⁿ chí taaⁿ ndúucu ní chééndii yā núúⁿ'máⁿ 'diitúu yáāⁿ yeⁿ'e ní ní nguéé cuuvi cáanu ní yeⁿ'e yā.

44 Ní diiⁿ yā chí cundεε ní ti nguεε cuchéé ní ndúucu yā. Ní 'caaⁿ'núⁿ yā nducyaaca ndís'tiī ndúucū daiyá ní, ní dituuví yā yáāⁿ Jerusalén yeⁿ'e ní ti 'iiⁿ'yāⁿ nguéé deenu yā chí tiempo maaⁿ ní nguuví chí Ndyuūs s'neéⁿ yā chí cuuvi nanguaⁿ'ai yā.

*Jesús nadideεvé yā yaacū templo
(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)*

45 Tuu'mi ní Jesús sndaá yā na yaacū templo ní tucá'a yā tun'dáa yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí in'diicui yā ní ngái ntúuⁿ yā miiⁿ.

46 Jesús caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Túucā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs: Yáacū yeⁿ'é ní naachi caaⁿ'maⁿ'ngua'a 'iiⁿ'yāⁿ naati ndís'tiī ní diiⁿ ní tan'dúucā chí yīiε yaava yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ chí diduucu.

47 Jesús miiⁿ nguuví nguuví ngi'cueeⁿ yā ná yáacū templo; naati 'iiⁿ'yāⁿ chiiduú n'gεεtē, ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngi'cueeⁿ ley, ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ nduuvidaamá yā ti neⁿ'é yā n'diichí yā táácā chí cuuvi 'caaⁿ'núⁿ yā Jesús miiⁿ.

48 Nguéé indaacá yā táácā chí 'caaⁿ'núⁿ yā Jesús, ti nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ s'neeⁿ veeⁿ n'daacá yā yeⁿ'ē chí ngi'cueeⁿ Jesús miiⁿ.

20

Jesús nga'a ntiinyu'nyū yā
(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)

1 'Áámá nguuvi taachí Jesús miiⁿ ngí'cueeⁿ yā chεεti yaācū templo ní ngí'cueeⁿ yā nduudu chí ngai ye^{n'e} Ndyuūs, ndaā nanáán Jesús miiⁿ chiiduú n'gεεtē ndúúcū maestros ye^{n'e} ley, ndúúcū 'iiⁿyāⁿ ndiicúū chí nga'a ntiinyuⁿ ye^{n'e} yaācū.

2 Ní ntiinguunéⁿ yā Jesús: ¿Du'ú ca^{n'a} ntiinyuⁿ chí ca'cueeⁿ nī dēndu'u chí 'tuucā? O ¿du'ú 'iiⁿntyéⁿē tee yā orden chí diiⁿ ní 'tíicā?

3 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ nan'guεεcúta^{n'a} yā: 'Úú ntúūⁿ ní ntiinguunéⁿ 'áámá ndís'tiī. Nan'guεεcúta^{n'a} nī ye^{n'e}:

4 ¿Du'ú ca' orden Juan chí chεεdínuūⁿniⁿ yā 'iiⁿyāⁿ? ¿'Áá ye^{n'e} Ndyuūs o sa^{n'a} iⁿ'yeeⁿdí 'cūū?

5 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nduuvidaamá yā ní ca^{n'a} yā nguaaⁿ maaⁿ yā: Ndúúti chí caaⁿ'maⁿ yú chí ye^{n'e} Ndyuūs, Jesús miiⁿ ní cuuvi yā s'uūūⁿ: ¿De'ē cuuvi chí nguεé chí'téénu nī?

6 Nduuti chí caaⁿ'maⁿ yú chí ye^{n'e} sa^{n'a} iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, nducyaaca 'iiⁿyāⁿ ní cuiitúū yā s'uūūⁿ ti 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nadicádíinuūⁿ yā chí cuaacu níⁿnyūⁿ Juan miiⁿ ní 'áámá profeta chí Ndyuūs dicho'ó yā.

7 Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nan'guεεcúta^{n'a} yā ye^{n'e} Jesús chí nguεé déénu yā tíi ndiicā ye^{n'e} chí ngeεdínuūⁿnīⁿ Juan miiⁿ.

8 Tuu'mi ní Jesús ca^{n'a} yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Ndíí nguεé ndúú 'úú ra cuuvi ndís'tiī du'u 'iiⁿntyéⁿē tee yā orden 'úú chí idiíⁿ chuū.

Yá'āa ye^{n'e} sa^{n'a} chí diiⁿ cuidado dí'yú uvas
(Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11)

9 Jesús tucá'a yā ca^{n'a} yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'áámá ejemplo chí 'téé nguéé dáámá: 'Áámá sa^{n'a} chíiⁿū sa dí'yú uvas ná yá'āa ye^{n'e} sa. Dueño miiⁿ ca'a yā n'duuvi sa^{n'a} chí idiíⁿ sa ntiinyuⁿ ní nadí've yā sa^{n'a}. Ní chíica yā yāāⁿ vaacú yā ní cue^{n'e} yā chí cuuvi 'náaⁿ yā.

10 Taachí ndaā tiempo ye^{n'e} cosecha ye^{n'e} uvas miiⁿ, dueño miiⁿ dicho'ó yā 'aama mozo ye^{n'e} yā chí cue^{n'e} sa cuta'a sa parte ye^{n'e} cosecha chí tuneⁿ dueño miiⁿ. 'Iiⁿyāⁿ chí idiíⁿ ntiinyuⁿ ye^{n'e} yá'āa ch'en'é yā mozo ní nadichó'ó yā mozo miiⁿ. Ní nguéé de'ē veε ca'a yā mozo miiⁿ.

11 Dueño nguεεcunéⁿ yā dicho'ó yā táámá mozo nanáán sa^{n'a} chí idiíⁿ ntiinyuⁿ na yá'āa ye^{n'e} yā. 'Tiicā ntúūⁿ nguéé n'daacā diiⁿ sa ndúúcū mozo miiⁿ. Ch'é^{n'e} sa sa^{n'a} ní nadicáánu sa sa^{n'a} miiⁿ. Ní nguéé de'ē veε ca'a sa sa^{n'a} mozo miiⁿ.

12 Dueño ye^{n'e} yá'āa miiⁿ nguεεcunéⁿ ntúūⁿ yā dicho'ó yā táámá mozo nanáán 'iiⁿyāⁿ chí idiíⁿ ntiinyuⁿ na yá'āa ye^{n'e} yā naati 'nuucá'a sa sa^{n'a} ní nadicaanu sa sa^{n'a}.

13 Tuu'mi ní dueño ye^{n'e} yá'āa miiⁿ ca^{n'a} yā: ¿Táácā diiⁿ? Dicho'ó sa^{n'a} daiyá chí ne^{n'e} taaví. ¿'Áá nguéé taachí snaaⁿ sa sa^{n'a} diiⁿ sa honrar sa^{n'a} daiyá?

14 'Iiⁿyāⁿ chí idiíⁿ ntiinyuⁿ na yá'āa miiⁿ taachí n'diichi sa sa^{n'a} daiya dueño ye^{n'e} yá'āa miiⁿ nadicádíinuūⁿ sa ní ca^{n'a} sa chíi sa vi'I: Sá'a 'cuu chí cuuvi ye^{n'e} sa yá'āa 'cūū. 'Caāⁿnuⁿ yú sa^{n'a} ní yá'āa ndúúcū chí véé naaⁿ cuuvi ye^{n'e} yú.

15 Tuu'mí tun'dáa sa sa'n'ā daiya dueño 'áámá lado ye'n'e chéee' ye'n'e díí'yú uvas ní ch'ii'n'nuⁿ sa sa'n'ā. Jesús ca'n'a yā: Maa'n ní, ¿de'ē díín dueño ye'n'e yá'n'āa nduucú sa'n'ā s'ee'n chí díín 'tíicā?

16 Dueño mii'n taachi ndaa yā ní divíi yā sa'n'ā chí idii'n ntií'nyuⁿ na yá'n'āa ye'n'é yā ní 'caa'n'núⁿ yā sa'n'ā s'ee'n. Ní ca'á yā yá'n'āa mii'n ye'n'e yā táámá 'ii'n'yā'n. Taachí 'ii'n'yā'n fariseos ch'indiveé'n yā chuú, tuu'mí ní ca'n'a yā: N'daacā chí Ndyuūs nguéé 'cuaa'n yā chí 'tíicā.

17 Jesús ch'ii'nú yā 'ii'n'yā'n s'ee'n, ní ca'n'a yā: ¿De'ē ne'n'e caa'n'ma'n nduudu chí canéé nguū'n na libro ye'n'é Ndyuūs chí 'tuucā?

Tuūu ch'εεté chí 'ii'n'yā'n chí din'dái yā va'āi mii'n ní sta'á yā ní ch'εεcú yā 'áámá lado, ní tuūu 'cúú chí tuūu ch'εεte mii'n dichíí'vε ca ní canéé tuūu ch'εεté ye'n'e esquína ye'n'e va'āi.

18 'Āā du'ú nūuⁿ 'ii'n'yā'n chí cun'daa nduú yā vmnaa'n na tuūu 'cúú ní caātú 'ííní ye'n'e yā. Naati 'āā du'ú nūuⁿ 'ii'n'yā'n chí cun'dáá nduūu tuūu 'cúú vmnaa'n ye'n'e yā, 'cuíínú ndúúví yuūni yā.

Ye'n'e tuumí chí ca'á yā emperador César

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

19 'ii'n'yā'n chíiduu n'gεεté ndúúcú maestros ye'n'e ley ne'n'é yā cuta'á yā Jesús ní díín yā chí preso yā naati dí'va'á yā 'ii'n'yā'n ye'n'e yāá'n mii'n. Tuu'mí nūuⁿ tuumicádiinuⁿ yā chí Jesús mii' ca'n'a yā ejemplo 'cúú chí 'téé nguéé dáámá ní ye'n'e yā.

20 Tuu'mí ní dichó'o yā 'ii'n'yā'n chí 'cueenuúⁿ Jesús mii'n. 'ii'n'yā'n s'ee'n ní ndaacá yā táácā chí cásta'n'a yā nduudu Jesús mii'n chí Jesús cuuví caa'n'má'n yā 'aama nduudu yaadi. 'Tíicā ní cuuvi dichó'o yā Jesús nanáán gobernador.

21 Chii'n chí 'ii'n'yā'n s'ee'n ní ntiinguuné'e yā Jesús nduudú 'cúú: N'díi, maestro, déénu 'nū chí nga'n'a ní ní ngi'cuee'n yā chíi'n chí n'daacā. Ní nguéé díín ní juzgar 'ii'n'yā'n tan'dúúcā chí n'gee ní chí n'daacā o nguéé, naati ngi'cuee'n ní yúúni ye'n'e Ndyuūs ndúúcú nduudu cuaacu.

22 Maa'n ní cuuví ní chuú: ¿'Áá n'daacā chí nadíí'vε 'nū emperador César tuūmí ye'n'e yá'n'āa o nguéé?

23 Jesús tuumicadíinuⁿ yā chí 'ii'n'yā'n s'ee'n ní nguéé n'daacā chí díín yā ní ca'n'a yā chíi yā 'ii'n'yā'n s'ee'n: ¿De'ē cúúví chí ne'n'e ní casta'n'á ní nduudu ye'n'é?

24 'Cuu'n'mi'n ní 'áámá tuumí. Jesús n'diichí yā tuūmí ní ca'n'a yā: ¿Du'ú naa'n ndéē tuūmí mii'n? ¿Du'ú chí nguuví canee ngúūⁿ naa'n? Tuu'mí ní sa'n'a s'uu'n nan'gυεεcúta'n'ā sa: Naa'n emperador César cānee.

25 Tuu'mí ní Jesús ca'n'a yā chíi yā 'ii'n'yā'n s'ee'n: Nca'a ní tuūmí emperador César mii'n chíín chí ye'n'é yā ní ca'á ní Ndyuūs chíín chí ye'n'é yā.

26 Nguéé cuuvi díín yā chista'n'a mar 'áámá nduudu ye'n'e Jesús mii'n ní che'n'e yíinú yā ye'n'é chí nan'gυεεcúta'n'ā Jesús. Ní 'āā ntéé ca'n'a yā mar 'áámá.

'Ii'n'yā'n itiinguunee'n yā Jesús ye'n'é chí nduuchi tiná'n'ā

(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

27 Cuayiiivi ní n'duuví 'ii'n'yā'n saduceos ndaa yā nanáán Jesús. Saduceos nguéé s'téénu yā chí nduuchi tiná'n'ā. Ní ca'n'a yā chíi yā Jesús:

28 N'díi, Maestro, Moisés dingúuⁿ yā na ley 'tíicā: Ndúúti chí 'áámá sa'n'ā 'cuuvi sa ní cu'vee'n sa n'daataá ye'n'é sa ní nguéé daiya tá, tuu'mí ní 'díínu sa cuuvi 'caandavaacu sa ndúúcu n'daataá mii'n ní 'cuundi daiya sa lado ye'n'e 'díínú tiná'n'ā.

29 Maa'n ní véé ndeēchē 'díínu yā. Sa'n'ā vmnaa'n míín canee sa ndúúcu n'daataá ye'n'é sa ní ch'íi sa. Nguéé ch'εεtinéé daiya sa.

³⁰ Saⁿá 'dínú sa ndiichi ndii 'úúví canee sá ndúúcü n'daataá yeⁿé tináⁿá. 'Diinu sa miiⁿ ch'ií ntúūⁿ saⁿá miiⁿ. Nguéé ch'εetinée ntuūⁿ daiya sa.

³¹ Saⁿá 'dínú sa ndiichi ndii 'ínú canéé ntúūⁿ sa ndúúcü n'daataá míⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ ch'ií sa ní nguéé ch'εetinée ntúūⁿ daiya sa. Nduu ndεεche yā ch'εetinée yā ndúúcü n'daataá míⁿ ní ca'áámá ca'áámá yā ch'ií yā ní nguéé ch'εetinée mar 'áámá daiya yā.

³² Cuayiivi miiⁿ ní ch'ií n'daataá míⁿ.

³³ Taachí ndaā nguuvi chi nduuchi 'iiⁿyāⁿ chi n'díí, ¿chéé saⁿá s'eeⁿ n'daataá yeⁿé sa táⁿá? Tí nduu ndεεche yā ch'εetinée yā ndúúcü n'daataá míⁿ.

³⁴ Tuuⁿmi ní Jesús miiⁿ nan'guéécútaⁿa yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní caⁿa yā: 'Iiⁿyāⁿ chi snée yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū n'giindivaacu yā ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yā nga'a yā chi n'gíindivaacu yā.

³⁵ 'Iiⁿyāⁿ chi tūneeⁿ chi ndaá yā na táámá iⁿ'yeeⁿdí, taachi nduuchí yā yeⁿé nguuaⁿ tináⁿá, na yáⁿáa miiⁿya ní nguεε 'caandavaacu yā, ndíí nguéé ndúú chí ca'a 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yā chí 'caandavaacu yā.

³⁶ Yáⁿáa miiⁿya 'áā ntéé 'cuuvi yā ti daama yā ndúúcü ángeles. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí daiya Ndyuūs tí induuchi yā yeⁿé nguuaⁿ tináⁿá.

³⁷ Ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ ndíí taachi maaⁿ Moisés miiⁿ dingúūⁿ yā yeⁿé yáⁿá 'lííⁿ chí ngiichi itéé cadíínuuⁿ yú caati tináⁿá ninduuchi yā. Ní Moisés miiⁿ ngaⁿá yā chí Señor Ndyuūs miiⁿ ní Ndyuūs yeⁿe Abraham, ndúúcü Isaac, ndúúcü Jacob.

³⁸ Tí Ndyuūs ní nguéé Ndyuūs yeⁿe tináⁿá ti yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí sндуuchí yā. Caati nanááⁿ Ndyuūs miiⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ ní sндуuchí yā cueⁿe daāⁿmaⁿ.

³⁹ Tuuⁿmi ní n'duuvi maestros chi ngí'cueeⁿ ley caⁿa yā chí yā Jesús miiⁿ: N'díí, Maestro, n'daacá ngaⁿa ní.

⁴⁰ 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'áā ntéé neⁿe yā ntiinguuneeⁿ ca yā.

¿Du'ū 'iiⁿyāⁿ chí Cristo?

(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)

⁴¹ Jesús caⁿa yā chí yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Ndís'tií, ¿táácā chí ngaⁿa ní chí Cristo miiⁿ ní daiya David?

⁴² Maāⁿ David miiⁿ ní ngaⁿa yā na libro yeⁿé Ndyuūs chí Salmos 'túúca: Caⁿa Señor Ndyuūs chí yā Señor yeⁿé: 'Cuundi di lado tá cuaācü yeⁿé chí lado yeⁿe honor,

⁴³ ndíí taachi 'úú cu'neéⁿ 'iiⁿyāⁿ chí enemigos chí contra yeⁿé di cuaaⁿ ndii yā ca'a di tan'dúúca chí 'aama banco 'lííⁿ.

⁴⁴ Ndúúti chí David miiⁿ caⁿa yā chí Cristo miiⁿ ní Señor yeⁿe yā, ¿táácā cuuvi chí chí chí Cristo miiⁿ ní daiya David?

Jesús ngíicá nuuⁿndi yeⁿe maestros chí ngí'cueeⁿ ley

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

⁴⁵ Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ n'giindiveéⁿ yā taachi Jesús caⁿa yā ndúúcü discípulos yeⁿe yā ní tuca'á yā caⁿa yā chuú:

⁴⁶ Dííⁿ ní cuidado, ndís'tií, yeⁿé maestros chí ngí'cueeⁿ ley. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní neⁿe yā 'cuεeti núūⁿ yā catecai n'geénúú yā, ní neⁿe yā chí ndís'tií ní dííⁿ ní saludar 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ taachi snée yā niiⁿvεε ní neⁿé yā chí dííⁿ ní respetar 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní neⁿe yā 'cuεté yā na sillas vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿé honor ná yaacú sinogag ní sillas yeⁿe honor yeⁿe 'viicu naachi ché'e yā.

⁴⁷ 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ndivíí yā va'ai yeⁿe n'daataá nguá'áa. Ní neéne n'deéé ngaⁿ'angua'á yā ní neⁿe yā chí snaaⁿ tanáⁿá 'iiⁿyāⁿ chí dííⁿ yā 'tíicā. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní neene ch'εεε ca castigo yeⁿe yā nguuvi yeⁿe juicio.

21

Ofrenda yeⁿe n'daataá nguá'áa
(Mr. 12.41-44)

1 Jesús sné^e yá na yaácu templo ní n'diichi yá chi 'iiⁿyáⁿ 'cuiica ngii yá ofrendas yeⁿe yá na cajas naachi inúuⁿ ofrendas.

2 N'diichi ntúuⁿ yá 'áámá n'daataá nguá'áa chí neene ndaachíí cānee tá. Táⁿá miiⁿ ní s'nuuⁿ tá chεeti caja miiⁿ 'uúvī centavos chí cobre.

3 Jesús miiⁿ ní ngaⁿ'a yá ngii yá 'iiⁿyáⁿ s'eeⁿ: Cuaacu níⁿnyuⁿ 'úú ngaⁿ'á ngii ndís'tií chí n'daataá nguá'áa 'cūū ch'εεε ca tuūmī chíí tá, nguéé ti tanáⁿ'á 'iiⁿyáⁿ.

4 Tí 'iiⁿyáⁿ s'eeⁿ ní ngaⁿ'a yá yeⁿ'é chí nngaáva yeⁿ'e yá chi cuuvi ofrenda yeⁿ'e Ndyuūs; naati n'daataá 'cūū chí neené ndaachíí canee tá ní ca'á tá tanducuéⁿ'é chí véé yeⁿ'e ta chí che'e tá.

Jesús nn'geeⁿ yá táámá ejemplo chí yeⁿ'e yaācá chí ntuvií
(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

5 Náⁿ'á 'iiⁿyáⁿ ní ngaⁿ'a yá yeⁿ'e yaācū templo miiⁿ chí yaáva canéé ndúúcu tuūu n'dεε cheeⁿ ndúúcu adornos yeⁿ'é regalos chí lado yeⁿ'e ofrenda. Jesús caⁿ'a yá chíí yá 'iiⁿyáⁿ s'eeⁿ:

6 Ndís'tií ní inaaⁿ ní dendú'ū chí 'túúcā. Ndáá nguuvi taachí nadituuvi yá yaācū miiⁿ ní 'āā ntéé cūnee tuūu cuaaⁿ vmnááⁿ yeⁿ'e vi'í chí nguéé ntuvií.

Ejemplo yeⁿ'e tiempo taachi 'āā cuéé ndaa nguuvi chí 'cuiñū iⁿ'yeēⁿdī
(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

7 Tuu'mi ní 'iiⁿyáⁿ s'eeⁿ ntiinguunéⁿ yá Jesús miiⁿ: N'dií, Maestro, ¿tíí cuaⁿ'á cuuví chuú? ¿Dε'ē señal 'cuuⁿ'míⁿ ní taachi 'āā cuuvi chí 'tūicā?

8 Jesús caⁿ'a yá: Cundéε nī cuidado chí 'iiⁿyáⁿ nguéé canche'éí yá ndís'tií caati neené n'deēe 'iiⁿyáⁿ chíí yá caaⁿ'máⁿ yá ndúúcu chí duuchi 'tííca: 'Úú chí Cristo; ní 'āā snéé nguuvi chí 'cuiñū iⁿ'yeēⁿdī. Naati ndís'tií, nguéé caⁿ'á ní ndúúcu yá.

9 Ní taachí 'caandiveéⁿ nī chí véε caandaá ní 'iiⁿyáⁿ 'cuuⁿ'maⁿ yá contra yeⁿ'e taama yá nguéé dii'yá nī cuuvi. Tanducuéⁿ'é chuū canéé chí cuuvi vmnááⁿ vmnaaⁿ naati 'āā cuεε 'cuiñū iⁿ'yeēⁿdī.

10 Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yá chíí yá 'iiⁿyáⁿ s'eeⁿ: 'Áámá nación ní 'cuuⁿ'máⁿ contra yeⁿ'e taama nación ní 'iiⁿyáⁿ yeⁿ'e 'áámá país ní 'cuuⁿ'máⁿ yá contra yeⁿ'e 'iiⁿyáⁿ yeⁿ'e taama país.

11 Ní n'deēe cuuvi nuⁿ'u taaⁿ yáⁿ'āa, ndúúcu tiempos chí 'cuūndī cuiicu, ndúúcu ca'ai taaⁿ n'deēe cuaaⁿ n'dai, ní 'iiⁿyáⁿ snaaⁿ yá dendu'ū chí vaadī n'giinu yeⁿ'é va'ai chεeti nguuvi ní dii'yá yá cuuvi.

12 Ní taachi 'āā cuéé cuuvi tanducuéⁿ'é dendu'ū chí 'túúcā, 'iiⁿyáⁿ ní cuiítuú yá ndís'tií ní cuta'á yá ndís'tií chí presos nī. Ní nca'á yá ndís'tií 'iiⁿyáⁿ chí ngaⁿ'a ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e yaācū sinagogas ní 'cuii yá ndís'tií vácūū. Cuayiivi ní candéε yá ndís'tií nanááⁿ 'iiⁿyáⁿ reyes ndúúcu gobernadores cáávā chí ngaⁿ'a nī chí duuchi.

13 Chuū 'cuenu ndís'tií cuuvi ti cueⁿ'é ní nduucú ní nanááⁿ 'iiⁿyáⁿ s'eeⁿ cuuvi caaⁿ'máⁿ nī nduudu cuaacu yeⁿ'é.

14 Cundéε n'daaca nī cuidado ná staava yeⁿ'e nī ní nguéé nadacadíínuuⁿ nī vmnaaⁿ yeⁿ'e taācā nán'guεεcútaⁿ'a nī yeⁿ'e 'iiⁿyáⁿ s'eeⁿ.

15 Ti hora míñ nūuñ 'úú ní yaa'ví ndís'tiī nduudu chi caa'n'mán nī. Ní tee ndís'tiī vaadī deenu ye'n'é ní 'ii'n'yān s'eeñ nguéé cucheε ya ndúúcu ndís'tiī, ndíí nguéé ndúú cuuvi caa'n'mañ yā contra ye'n'é ndís'tiī.

16 Naati chiidá nī, ndúúcu 'díínu nī, ndúúcu 'ii'n'yān ye'n'e nī, ndúúcu amigos ye'n'e nī ní caa'n'mán yā contra ye'n'e ndís'tiī chí 'ii'n'yān 'caa'n'nún yā ná'ā ndís'tiī.

17 Ní nducyaaca 'ii'n'yān nguéé cuuvi n'diichí yā ndís'tiī cucáāvā 'úú ti cue'n'é nī nduucu.

18 Naati mar 'áámá yuūdū tíñ nī nguéé cuuvi ndái.

19 Nduuti chí ndís'tiī ngiinū ngiinū cuchéε nī na staava ye'n'é nī ní 'cuetinéé n'daāca nī, tuu'mi ní ndáá nguuví chi ndaaca nī vida cue'n'e daā'mañ ye'n'e nī.

20 Taachi ndís'tiī snaañ nī soldados nuu'mañ ndííví yā yāāñ Jerusalén, tuu'mi ní cadiinuñ nī chí yāāñ Jerusalén miiñ 'āā ntuvíí.

21 Tuu'mi ní n'daacá chí 'ii'n'yān chí snée yā na yāñ'āa Judea ca'n'á yā cáánu yā cuaáñ yīícū. Ní 'ii'n'yān chí snée yā na yāāñ Jerusalén miiñ ní nan'dáa yā miiñ. Ní 'ii'n'yān chí snée yā campo nguéé nguεεcunee nndaā yā na yāāñ Jerusalén.

22 Ti nguuví s'eeñ ní nguuví chí cuchíí 'cuenú yā cuuvi cáāvā nuu'ndí yā. Níícú canéé chí cuuvi cuaacu tanducué'n'é chí canéé nguñ na libro ye'n'é Ndyuūs.

23 Naati de'ē chúúca ya'āi ye'n'e n'daataá chí véé daiya tá cheεti tá ndúúcu n'daataá chí ngiícú da'cua'āa daiya tá nguuví chí cáánu yā. Ní 'ii'n'yān miiñ néénéé 'cuenú yā cuuvi na yāñ'āa 'cúú.

24 Ní 'yāāñ 'ii'n'yān ní 'cuúví yā ndúúcu machete 'uúví lados 'caāiñ taachi dííñ yā caandaá. Ní candεε yā 'yaañ 'ii'n'yān chí presos yā ní ca'n'á yā ndíí nducyaaca países. Níícú yāāñ Jerusalén miiñ cūnee ndúúcu 'ii'n'yān gentiles chí 'ii'n'yān chí nguéé ye'n'é ndaata Israel ní 'ii'n'yān s'eeñ canéé yā na yāñ'āa miiñ ndíí tiempo chí Ndyuūs 'cuaañ yā 'ii'n'yān gentiles cuuvi ye'n'é yā.

*Táácā ndaá Sa'n'ā chí Daiya Dendyuūs
(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)*

25 Tuu'mi ní Ndyuūs 'cuu'miñ yā ndúúcu vaadī n'giinu señales ná yāñ'āa, ndúúcu ná 'ii'yu, ndúúcu na 'ii'nyúñ. Néénéé ya'āi 'cuenú 'ii'n'yān ye'n'e tanán'ā naciones nī nducyaaca 'ii'n'yān díí'ya cá yā cuuvi. Ní nguéé déenu yā taacā chí idiñ yā cucáāvā chí 'yuudu n'dai 'cuεεcu nuñ'nī'yāñ'ā ní can'dái yaacu nuñ'nīñ miiñ.

26 'ii'n'yān s'eeñ cuuvi cúúnu yā chí 'va'á yā ndúúcu dendu'ū chí ndaa vmnáañ yāñ'āa 'cúú ní cucáāvā nducué'n'é nanguuví ní 'nuñ'u.

27 Tuu'mi ní 'ii'n'yān snáañ yā 'úú chí Sa'n'ā chí Daiya Dendyuūs chí ndaā na 'áámá meēñ ndúúcu poder ch'εεte ye'n'é ndúúcu chí deεv'é n'dai ye'n'e maāñ cuerpo ye'n'é.

28 Taachí cunga'ā tanducué'n'é chuū cu'neeñ díítú nī na staava ye'n'é nī tí ndaā nguuví chí nnguañ'āi ndís'tiī ní canéé nii'nuuñ.

29 'Úú ní nga'n'á ngií ndís'tiī 'áámá ejemplo: Cuiñ'diichí nī yāñ'á ye'n'e n'guíídíi yaañ nguuví ndúúcu nducyaaca yāñ'á.

30 Taachí snaañ nī chí 'āā ndaa tá'āa yāñ'á míñ, tuu'mi ní 'āā deenú nī tí 'āā snee nii'nuuñ tiempo chí cuchíí yāāñ.

31 'Tiicá ntúñ cuuvi taachi snaañ nī dendu'ū chuū chí nga'n'á, 'āā deenú nī chí naachí Ndyuūs nga'n'a ntiñnyúñ yā 'āā snee nii'nuuñ.

32 'Úú nga'n'á ngií ndís'tiī, chí cuaacu níñnyúñ 'ii'n'yān chí snée yā maañ 'āā cuéé 'cuuvi yā nen'e chí 'āā cuéé cuuvi tanducué'n'é chuū.

33 Nanguuví ndúúcu yāñ'āa ní chó'oo naati nduudu ye'n'é nguéé chó'oo.

34 Ndís'tiī ní cundéε nī cuidado chi staava yeⁿe nī nguéé nduuvi cheεchi ndúúcu vicios chi véé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Nguéé nadicádiinúúⁿ ca nī yeⁿe chi che'é nī o cu'ú nī o yeⁿ'é n'deeε yeⁿ'e vida yeⁿ'e nī ti nguuvi miⁱn ní dácanaāⁿ ndáa nanááⁿ yeⁿ'e ndís'tiī. Ní canéé chi canéé listo nī.

35 Ti nguuvi s'eeⁿ ní ndaa nanááⁿ ndís'tiī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chi snéε yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní nducyaaca yā ní 'cueenú yā cuuvi tí ndaa nguuvi s'eeⁿ tan'dúúca 'áámá tuūvī dácanaāⁿ 'induudi.

36 'Cuεeti nduuchi nī ní caaⁿ'maⁿ'ngua'á nī nguuvi nguuvi chi cuuvi nnguaⁿ'ai nī yeⁿ'e dendu'ū vaadi ya'ai chí cuchī. Ní cuuvi ndaa nī nanááⁿ 'úú, Saⁿ'ā chí Daiya Ndyuūs.

37 Nguuvi nguuvi Jesús miⁱn ngí'cueeⁿ yā na yáacū templo ní n'gaaⁿ ní nn'daa yā ná yīcū 'líiⁿ chí nguuvi Olivos.

38 Ní nguuvi nguuvi cuaaⁿ ná nguεetiⁿ yaaⁿ ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ndaa yā na yaacū templo nanááⁿ Jesús miⁱn chí 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e yā.

22

Iiⁿ'yāⁿ chí contra Jesús ngaⁿ'a yā táácā chí diiⁿ'yā chí cuuvi cuta'á yā Jesús (Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

1 'Áā snee niⁿ'nuúⁿ nguuví yeⁿ'e 'viicu yeⁿ'e pascua chí 'viicu chí che'é yā pan chí nguéé levadura yeⁿ'é.

2 Ní 'iiⁿ'yāⁿ chiiduú n'gεεté ndúúcu maestros yeⁿ'e ley nduuvidaamá yā ní ngaⁿ'á yā taacā chí cuuvi 'caaⁿ'núⁿ yā Jesús naati 'va'á yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Jerusalén miⁱn.

3 Espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ sndáa na staava yeⁿ'e saⁿ'ā chí nguuvi Judas Iscariote chí 'aama discípulo yeⁿ'e Jesús naachí ndiichuuví yā.

4 Judas miⁱn cheⁿ'e sa nanááⁿ chiiduú n'gεεté ndúúcu capitanes ní yaa'vi sá 'iiⁿ'yāⁿ táácā chí cuuvi diiⁿ' sa chí naca'a sa Jesús miⁱn 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

5 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní yeenú n'dai yā ní nduuvidaamá yā chí ca'a yā tuūmī Judas miⁱn.

6 Judas sta'a sa tuūmī ní caⁿ'a sa. Nadacádiinuuⁿ sa táácā cuuvi nta'a sa Jesús miⁱn na ta'a 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ manera chí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Jerusalén miⁱn nguéé ntuumicadiinúúⁿ yā yeⁿ'é.

N'nuúⁿ yā chí che'e yā cáávā 'viicú yeⁿ'e pascua (Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; I Co. 11.23-26)

7 Ndaā nguuvi yeⁿ'e pascua, 'viicu chí nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ che'e yā pan chí nguéé levadura yeⁿ'é. Nguuvi miⁱn ní 'iiⁿ'yāⁿ 'caaⁿ'núⁿ yā 'áámá 'iiti cuūchī 'líiⁿ chí sacrificio yeⁿ'e pascua.

8 Jesús dicho'ó yā Pedro miⁱn ndúúcu Juan ní caⁿ'a yā chí yā 'uuvi yā: Cuéⁿ'é nī ní n'nuúⁿ nī naachi che'e nguūnū yú yeⁿ'e 'viicu yeⁿ'e pascua.

9 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā chí yā Jesús miⁱn: ¿Tíi neⁿ'e nī chí in'nuúⁿ 'nū chí che'e nguūnū yú?

10 Jesús n'guεεcútaⁿ'a yā: Taachí cundaa nī na yáāⁿ Jerusalén miⁱn ndaāca nī 'áámá saⁿ'ā chí ndéε sa 'cuuti cuéé nuūⁿnī. Caⁿ'á nī ndúúcu sa ndíí ná va'ai naachi ndaa sa.

11 Ní caaⁿ'máⁿ nī cuuvi nī saⁿ'ā chí va'ai yeⁿ'é miⁱn: N'diī, señor Maestro yeⁿ'e yú ngaⁿ'á yā 'túúcu: ¿Tíi cánéé cuarto chí che'é nguūnú yeⁿ'e pascua ndúúcu discípulos yeⁿ'é?

12 Saⁿ'ā miⁱn ní 'cuuⁿ'mīⁿ sa ndís'tiī 'áámá cuarto ch'εεte yeⁿ'e va'āi chí ndiī 'uūvī piso ní 'aa véé yaāⁿ. Miⁱn in'nuúⁿ nī chí che'e yú yeⁿ'e pascua.

13 Apóstoles ní cueⁿe yā ní ndaaca yā tanducueⁿē tan'dúú^{cā} chí Jesús ngaⁿa yā ngii yā, ní n'nuúⁿ yā chí che'e yā yeⁿe pascua.

14 Taachí ndaā snuū ca'a hora chí che'e nguiinú yā, Jesús miiⁿ ndúú^{cū} apóstoles yeⁿe yā ch'εε^{té} yā na mesa chí che'e nguiinú yā.

15 Jesús caⁿa yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: De'ε chúú^{cā} neⁿ'é che'é ndúú^{cū} ndís'tiī 'viicu yeⁿe pascua cūū neⁿ'e chí 'āā' cué^é 'cuúvī.

16 Caati ngaⁿ'á ngii ndís'tiī ti 'úú ní 'āā nté^é che'é ndúú^{cū} nī táámá 'viicu pascua ndíí taachi cuuvi cuaacu chí neⁿ'e caaⁿ'maⁿ yeⁿ'ē naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā.

17 Tuu'mi ní Jesús sta'á yā taza ndúú^{cū} vino ní ca'a yā gracias Ndyuūs. Ní caⁿ'a yā chí yā apóstoles yeⁿe yā: Cuta'á nī chuū ní cu'u nī nguaaⁿ nducyaaca nī.

18 Ti 'úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī, chí 'āā nté^é cu'ú jugo yeⁿe uvas, ndii ndaā nguuvī yeⁿe naachí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā.

19 Tuu'mi ní sta'a Jesús pan miiⁿ ní ca'a yā gracias Ndyuūs. Ní n'deé yā ní ca'a yā apóstoles ní caⁿ'a yā: Chuū chí tan'dúú^{cā} cuerpo yeⁿ'é 'tíicā. Ní teé lugar 'iiⁿ'yāⁿ chí 'caaⁿ'núⁿ yā 'úú cáávā ndís'tiī. Diīⁿ nī chuū taachi n'gaacú nī yeⁿ'e 'úú.

20 Tiicá ntúūⁿ diīⁿ yā ndúú^{cū} taza. Taachí ch'íínú che'e yā ní caⁿ'a yā: Jugo yeⁿe uvas yeⁿ'e taza chí cuuvi cuaacu ní chuū tan'dúú^{cā} chí yuūⁿ yeⁿ'é chí cungeé cáávā ndís'tiī.

21 Maaⁿ ní saⁿ'ā chí naca'ā 'úú vεε sa ndúú^{cū} yú na mesa.

22 Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs chí 'úú cuaacu níⁿnyúⁿ caⁿ'a sa 'cuúvī sa tan'dúú^{cā} chí neⁿ'e Dendyuūs. De'ε chúú^{cā} ya'ai yeⁿ'é saⁿ'ā chí naca'ā sa 'úú.

23 Tuu'mi ní apóstoles tucá'a yā ntiingūūneeⁿ ví'i yā: ¿Du'u ra chí diīⁿ chuū?

Ngaⁿ'a yā nguaaⁿ maaⁿ yā: ¿Du'ú chí ch'εε^{té} ca?

24 Tuu'mi ní apóstoles tuca'a yā caⁿ'a yā nguaaⁿ maaⁿ yā che^é yā chí ch'εε^{té} ca yā.

25 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Reyes yeⁿ'e tanáⁿ'ā naciones ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yā tan'dúú^{cā} chí 'iivi cheεchi ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e naciones ní ngaⁿ'a yā chí rey yeⁿ'e yā n'daacā idiīⁿ yā.

26 Naati nguaaⁿ ndís'tiī ngué^é 'tíicā. 'Iiⁿ'yāⁿ chí ch'εε^{té} ca nguaaⁿ ndís'tiī cané^é chí diīⁿ yā tan'dúú^{cā} saⁿ'ā da'caiyāa chí diīⁿ mandados. 'Iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā nguaaⁿ ndís'tiī canee chí diīⁿ yā tan'dúú^{cā} 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí dichí'vε 'iiⁿ'yāⁿ.

27 Che^é cá yā chí ch'εε^{té} yā. ¿'Áá 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giindí yā na mesa o 'iiⁿ'yāⁿ chí n'gii chí cho'o chí cu'u? ¿'Áá ngué^é 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giindí na mesa? N'diichí nī. 'Úú ní canee nguaaⁿ ndís'tiī tan'dúú^{cā} 'iiⁿ'yāⁿ ndíicūūⁿ chí dichí'vε.

28 Ndís'tiī ní ch'εε^{tíné} nī nduucú nguuvī nguuvī taachi 'úú n'geenú ngii tanducueⁿē.

29 Ní tan'dúú^{cā} Chiidá tee yā 'úú naachí ngaⁿ'ā ntiiⁿnyúⁿ 'tiicá ntúūⁿ 'úú ní teé ndís'tiī 'áámá chí caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyúⁿ nī.

30 Ní ndís'tiī 'cuεε^{té} nī na mesa nduucú chí che'é nī ní cu'ú nī naachi 'úú ngaⁿ'á ntiiⁿnyuⁿ. Ní 'cuεε^{té} nī na sillas yeⁿ'e juez ní n'diichí nī nuuⁿndi yeⁿ'ē ndichúúví ndaata yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí judíos.

Jesús caaⁿ'maⁿ yā chí Pedro caaⁿ'maⁿ yā chí ngué^é deenu sa Jesús (Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

31 Jesús yaa'ví yā Pedro ní ca'n'a yā: N'dii, Simón Pedro, Simón Pedro, cuin'diichí nī ti yáá'n'guinūu'n ngiicá sa ye'n'e ndís'tiī chí cuuvi dii'n sa. N'diichinee'n sa ndís'tiī tan'dúúca 'i'in'yā'n ndáádi yā trigo 'tíicá dii'n sa. Ní véé permiso ye'n'e sa.

32 Naati 'úú ní nga'n'angua'á cáávā dii, Pedro, chí cu'téenu ca di. Ní taachi ndaacadaamí di ye'n'e nuu'ndi ye'n'e di ní cu'téenu ca di tuu'mi ní cunnee di taná'n'ā hermanos ye'n'e di chí cu'téenu cá yā.

33 Simón ca'n'a yā chíi yā Jesús mii'n: Señor, 'āā véé yáá'n chí ca'n'á nduucú nī ndíí vácūū; ní ndúúti chí 'cuuví nī, 'úú ní 'cuuví ndúúcu nī.

34 Jesús ca'n'a yā chíi yā Pedro: Nga'n'á ngií dii chí tusá'n'ā ní nguéé 'cuai tī ndíí taanduvéé cuee'diitú di 'i'inū cuuvi ye'n'e 'úú chí nguéé in'diichi di 'úú.

Jesús nga'n'a yā ye'n'e chí cuchī.

35 Tuu'mi ní Jesús itiinguunée'n yā apóstoles: Taachí dicho'ó ndís'tiī nguéé cándεε nī bolsa ye'n'e tuumi nī, ndíí nguéé ndúú morral ye'n'e nī, ndíí nguéé ndúú ndaacú ye'n'e nī, 'á'á véé de'ε véε chí chíi faltar ye'n'e nī? Apóstoles ní ca'n'a yā: Nguéé de'ε véε.

36 Ní Jesús ca'n'a yā: Maa'n ní ndís'tiī chí véé bolsa ye'n'e nī, candεε nī. 'Tiicá ntúú'n ndís'tiī chí véé morral ye'n'e nī, candεε nī. Ndís'tiī chí nguéé 'aama machete 'uúvi lados 'caāi'n ye'n'e nī, n'diicú nī cotón ye'n'e nī ní cuai nī.

37 Tí nga'n'á ngií ndís'tiī chí canéé chí cuuvi cuaacú tanducué'n'ē chí canéé nguū'n ye'n'é: Ní 'i'in'yā'n ca'n'a yā chí véé nuū'ndi ye'n'e 'úú tan'dúúca taná'n'ā 'i'in'yā'n chí véé nuu'ndi ye'n'e yā. Tí tanducué'n'ē chí canéé nguū'n ye'n'e 'úú canéé chí cuuvi cuaacu.

38 Tuu'mi ní discípulos ní ca'n'a yā: N'diī, Señor, íngáā na 'uuvi machete 'uúvi lados 'caāi'n. Jesús ní ca'n'a yā: Ndúúcu stī 'āā véé.

Jesús nga'n'angua'á yā na jardín chí nguuvi Getsemaní

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

39 Cuayiivi ní can'daā Jesús tan'dúúca costumbre ye'n'e yā ní cue'n'é yā na yīicū ye'n'e Olivos. Ní discípulos ye'n'e yā cue'n'é yā ndúúcu yā.

40 Ní taachí ndaa yā na lugar mii'n, tuu'mi ní Jesús mii'n ní ca'n'a yā chíi yā discípulos ye'n'e yā: Ndís'tiī caa'n'ma'ngua'á nī chí yáá'n'guinūu'n nguéé n'diichinee'n sa ndís'tiī chí dii'n nī nuu'ndi.

41 Jesús ní cue'n'e yā ye'n'e discípulos ye'n'e yā tanduu naa'n chí naachi ndaa 'áámá tuūu chí ngií ya ní Jesús caanti'yá yā ní ca'n'angua'á yā.

42 Ní ca'n'a yā: N'diī, Chiidá, ndúúti chí ne'n'e nī ní divíi nī ye'n'e chí canee chí 'cueenú cuuvi ye'n'e prueba' cūū. Naati nguéé cuuví tan'dúúca chí 'úú ne'n'é naati tan'dúúca chí n'diī ne'n'e nī.

43 Ní che'enaān 'áámá ángel ye'n'e nanguuvi ní ca'á yā fuerzas Jesús mii'n.

44 Tí neené ya'ai Jesús mii'n ní ndiituu n'dai ca ngá'n'angua'á yā. Ní nuu'ní'yaan ye'n'e yā tan'dúúca yuuú'n chí ndii na yá'n'āa íngéé.

45 Nducuee'n yā naachi nga'n'angua'á yā ní ndaa yā nanáán discípulos ye'n'e yā ní ndaaca yā chí styaadú yā, tí discípulos ní neené ndaachi núú'n yā ti ya'ai yā cáávā Jesús mii'n.

46 Tuu'mi ní Jesús ca'n'a yā chíi yā discípulos: ¿De'ε cúúví chí styaadú nī? Nducuee'n nī ní caa'n'ma'ngua'á nī ní yáá'n'guinūu'n nguéé n'diichinee'n sa ndís'tiī chí dii'n nī nuu'ndi.

Sta'a yā Jesús mii'n ní candéé yā preso

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

47 Taachí Jesús indée yā neené n'deeē 'ii'nyāⁿ ndaa yā ní saⁿ'ā chi nguuvi Judas miiⁿ chí 'áámá chéé naachí ndiichuuví discipulos yeⁿ'é yā cueⁿ'é yā vmnááⁿ yeⁿ'é 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ ní ndaa niiⁿnuúⁿ yā Jesús miiⁿ chí 'neeⁿcheendí yā.

48 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā saⁿ'ā: Díí, Judas, ¿'áá ndúú^cú 'áámá beso ínaca'a di 'úú chí Saⁿ'ā chí Daiya Ndyuús 'ii'nyāⁿ?

49 Discipulos chí snée yā ndúú^cú Jesús taachí snaaⁿ yā chí cuuvi, tuu'mi ní caⁿ'a yā chí yā Jesús: N'díí, Señor, ¿'áá 'caaca taaⁿ 'nū ndúú^cú machete 'uúví lados 'caāiⁿ yeⁿ'é yú?

50 Tuu'mi ní 'áámá chéé discipulos 'nuú^cá'ai yā 'áámá mozo yeⁿ'é chiiduú ch'εε^té ca ní ch'iica yā veeⁿ sa lado tá cuaā^cú sa.

51 Ní Jesús caⁿ'a yā: 'Áā ntéé 'cuuⁿ'miⁿ dí. 'Áā snée ra yā. Ní Jesús tuu'ví yā veeⁿ sa ní nduúvā yeⁿ'é sa.

52 Cuayivi ní Jesús caⁿ'a yā chí yā chiiduú n'geete ndúú^cú soldados chí capitanes chí diiⁿ sa cuidado yaā^cú templo ndúú^cú 'ii'nyāⁿ ndicúú chí ngaⁿ'ā ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿ'e yaā^cú chí ndaa yā ndúú^cú Judas miiⁿ: ¿'Áá ndaā ndís'tíí ndúú^cú machetes 'uúví lados 'caāiⁿ ndúú^cú yáⁿ'á yeⁿ'e soldados tan'dúú^cá chí caⁿ'a ní cutá'a ní 'áámá chí duú^cú?

53 Taachí caneé ndúú^cú ndís'tíí nguuvi nguuvi ná yaā^cú templo nguéé neⁿ'é ní cutá'a ní 'úú. Naati maaⁿ ní hora 'cūú chí yeⁿ'é ndís'tíí ti hora taachí maāiⁿ miiⁿ, chííⁿ chí yááⁿ'nguiinūuⁿ ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ sa.

Pedro miiⁿ ní ngaⁿ'a sa chí nguéé in'diichi sa Jesús

(Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27)

54 Tuu'mi ní 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ sta'a yā Jesús miiⁿ ní candéē yā Jesús va'ai yeⁿ'é chiiduú ch'εε^té ca. Pedro miiⁿ ní ndaa yaⁿ'ai sa 'ii'nyāⁿ.

55 Náⁿ'ā 'ii'nyāⁿ tiivíí yā yaⁿ'ā náávtāⁿ'ā chuva'ai ní ch'εε^té yā cuaaⁿ 'diituú yaⁿ'ā miiⁿ chí dicuutú yā. Pedro miiⁿ ní ch'iīndi sa ntúuⁿ sa ndúú^cú 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ.

56 Tuu'mi ní 'áámá tán'a chí cánéē caadi 'iīyū, n'diichí tá Pedro miiⁿ chí vee sa 'diituú na yaⁿ'ā. Ní n'giinu n'dai tá saⁿ'ā ní caⁿ'a tá: Sáⁿ'a 'cūú ní caneē sa ndúú^cú 'ii'nyāⁿ chí preso yā.

57 Pedro miiⁿ ní caⁿ'a sa chí sa n'daātā miiⁿ: 'Úú nguéé in'diichí 'ii'nyāⁿ miiⁿ.

58 Cuayivi miiⁿ ní 'aama saⁿ'ā n'diichí n'dai sa ní caⁿ'a sa chí sa Pedro miiⁿ: Díí, ní ndúú^cú di nguaaⁿ 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ. Pedro miiⁿ ní caⁿ'a sa chí sa saⁿ'ā miiⁿ: Nguεε 'úú.

59 Cho'ōo 'áámá hora, ní táámá yā ní caⁿ'a yā: Cuaacu nííⁿnyúⁿ sán'a 'cūú ní caneé sa ndúú^cú 'ii'nyāⁿ chí preso yā ti sán'a 'cūú ní yeⁿ'é yáⁿ'āa Galilea ntúūⁿ.

60 Pedro miiⁿ ní caⁿ'ā sa chí sa saⁿ'ā miiⁿ: Díí, sán'a, nguéé deenú chí ngaⁿ'ā dí. Taachí Pedro miiⁿ 'āā cuéé 'cuiinu sa caⁿ'a sa chí, tusán'a miiⁿ ní 'cai tí.

61 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ nguεεcundí yā ní n'diichí yā Pedro. Pedro miiⁿ nán'gaā^cú sa nduudu chí caⁿ'a Jesús miiⁿ chí yā saⁿ'ā 'túú^cā: 'Áā 'iinu cúúví caaⁿ'maⁿ dí chí nguéé n'diichí di 'úú, taachí 'āā cuéé 'caí 'áámá vmnéⁿ'ée tusán'a.

62 Tuu'mi ní Pedro miiⁿ ní can'dáa sa cuaaⁿ va'ai, ní chεεcu taaví sa ti ya'ai staava yeⁿ'é sa.

Saⁿ'ā s'eeⁿ ch'eⁿ'e sa Jesús

(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

63 Sáⁿ'ā s'eeⁿ chí diiⁿ cuidado Jesús miiⁿ chííⁿnyuⁿneeⁿ sa Jesús miiⁿ ní ch'eⁿ'e sá 'ii'nyāⁿ.

64 Ní n'gaadi sa nduutináaⁿ yā ndúú^{cū} 'aama tínuuⁿ. Tuu'mi ní ch'eⁿe sá naaⁿ Jesús ní ngaⁿ'a sa ngii sa 'iiⁿ'yāⁿ: Dii, caaⁿ'maⁿ di, ¿du'ú ch'eⁿ'ē dii?

65 Ní neene cunnkáā nduudu ngii sá Jesús.

*Jesús nanááⁿ 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē yeⁿ'e yaācū templo
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)*

66 Taachí chidεεve táamá nguuví, 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ ndiicū^u yeⁿ'e yāāⁿ miiⁿ chí ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yā yeⁿ'e yaācū, ndúú^{cū} chiiduú n'gεεtē, ndúú^{cū} maestros chí ngi'cueéⁿ ley miiⁿ candεε yā Jesús nanááⁿ 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē yeⁿ'e yaācū templo.

67 Miiⁿ íntiinguunéⁿ yā Jesús: ¿'Áá díi chí Cristo? Jesús miiⁿ nan'guεεcutaⁿ'a yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Ndúú^{tí} chí caaⁿ'máⁿ chí 'tíicā, ní nguéé cu'téenu ní yeⁿ'é.

68 Nduuti chí 'úú ntiinguunéⁿ ndís'tií, nguéé n'guεεcutaⁿ'a ní yeⁿ'é, ndíi nguéé ndúú n'dεεchi ra ní 'úú.

69 Naati hora chí cuchí ní Saⁿ'ā chí Daiya Ndyuūs ní 'cuūndi sa lado yeⁿ'e honor yeⁿ'é Ndyuūs chí véé tanducuéⁿ'ē poder yeⁿ'e yā.

70 Tanducuéⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caⁿ'a yā: ¿'Áá díi Daiya Dendyuūs miiⁿ? Ní Jesús ní caⁿ'a yā: Ndís'tií maáⁿ ní ngaⁿ'a ní chí 'úú ní 'tíicā.

71 Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: ¿Dε'ē cá nduudu cuaacu yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'e yú? Tí maāⁿ yú chí'indiveeⁿ cuaacú yú nduudu chí caⁿ'a sa.

23

*Jesús nanááⁿ gobernador Pilato
(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)*

1 Tuu'mi ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní candεε yā Jesús miiⁿ nanááⁿ gobernador Pilato.

2 Ní tuca'a yā caⁿ'a yā nuuⁿ'ndi yeⁿ'ē Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā: Inndaacá 'nū sáⁿ'a 'cūú chí díiⁿ sa chí 'iiⁿ'yāⁿ nguéé i'téenu yā chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é 'nū. Ní nguéé neⁿ'e sa chí nadí'vε 'nū yeⁿ'e yáⁿ'āa emperador César tan'dúú^{cā} chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é ní. Ní sáⁿ'a 'cūú ní ngaⁿ'ā sa chí maāⁿ sa chí Cristo, chí Rey yeⁿ'é 'nū.

3 Tuu'mi ní saⁿ'ā Pilato miiⁿ ní itinguunéⁿ sa Jesús: ¿'Áá díi chí Rey yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ? Jesús nan'guεεcutaⁿ'a yā: N'dií ngaⁿ'ā cuaacú ní ti 'tíicā.

4 Pilato miiⁿ ní caⁿ'a yā chíi yā chiiduú n'gεεtē ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Úú nguéé inndaacá mar 'áámá nuuⁿ'ndi yeⁿ'e sáⁿ'a 'cūú.

5 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní diitu n'dái 'cai yā: Sáⁿ'a 'cūú ní idiiⁿ sa chí 'iiⁿ'yāⁿ n'g'éécú cheendi yā nguaaⁿ maaⁿ yā ndúú^{cū} chí ngi'cueeⁿ yā ní ngi'cueeⁿ yā nuuⁿ'máⁿ yáⁿ'āa Judea ndíi na yáⁿ'āa yeⁿ'ē Galilea ndii 'muuⁿ.

Jesús nanááⁿ rey Herodes

6 Tuu'mi ní Pilato, taachi chí'indiveeⁿ yā chí Jesús cheⁿ'e yā ndii yáⁿ'āa yeⁿ'e Galilea, ní ntiinguunéⁿ yā Jesús nduuti chí yeⁿ'e yáⁿ'āa yeⁿ'e Galilea.

7 Ní taachí Pilato chí'indiveeⁿ sa chí Jesús miiⁿ ní yeⁿ'é yáⁿ'āa Galilea yeⁿ'e yáⁿ'āa naachi rey Herodes ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā, Pilato miiⁿ ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā chí Jesús caⁿ'a yā nanááⁿ rey Herodes tíi canée yā na yāāⁿ Jerusalén nguuví miiⁿ.

8 Taachí rey Herodes n'díichi sa Jesús miiⁿ, neené yeenú sa ti 'āā 'nááⁿ n'dai tiempo néⁿ'é sá snaaⁿ sa Jesús. Tí nééⁿé n'deēe 'nááⁿ chí chí'indiveeⁿ sa yeⁿ'é yā ní canéeⁿ ngíínú sá chí snaaⁿ sa 'áámá vaadí n'giinu chí díiⁿ Jesús miiⁿ.

9 Nééⁿé n'deēe 'naaⁿ chí ntiingūūneeⁿ sa Jesús miiⁿ, naati nguéé dε'ē vεε nan'guεεcutaⁿ'a Jesús.

10 Tuu'mi ní miiⁿ canee ntuuⁿ chiiduú n'g^εεt^ε ndúú^cū maestros chí ngi'cué^en ley miiⁿ chí n'deē^e 'nááⁿ n'dai ngaⁿ'a yā chí nuuⁿndi yeⁿ'ē Jesús.

11 Tuu'mi ní Herodes ndúú^cū soldados yeⁿ'e yā chí nuuⁿ yā 'áámá tīnūⁿ n'dái tan'dúú^cā catecai rey Jesús miiⁿ ní chíiⁿnyuⁿneeⁿ yā Jesús miiⁿ ní cunn^cā caⁿ'a yā yeⁿ'e Jesús miiⁿ. Cuayiivi ní dicho'o ntúuⁿ yā Jesús nanááⁿ Pilato miiⁿ.

12 Ndíi nguuvi miiⁿ tuu'mi ní Pilato ndúú^cū Herodes naaⁿ n'daá n'dai yā ndúú^cū vi'ī ti cuááⁿ vmaaaⁿ ní ngué^e n'diichi yā vi'ī.

Pilato nca'a sa Jesús chí 'cuūvi

(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39-19.16)

13 Tuu'mi ní Pilato nduuvidaamá yā chiiduú n'g^εεt^ε ndúú^cū 'iiⁿntyéⁿe ndúú^cū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē yāⁿ Jerusalén miiⁿ.

14 Ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: Ndís'tiī ní ndaá nī chí 'cúúⁿ nī sáⁿ'a 'cūū chí diiⁿ sa chí 'iiⁿ'yāⁿ ní ngué^e n'g^εεtiné^e 'diiⁿ yā ndúú^cū chí ngi'cue^en sa. Taachí intiinguuneéⁿ saⁿ'ā nanááⁿ ndís'tiī ngué^e nindaācá mar 'áámá nuuⁿndi yeⁿ'ē sa chí ngaⁿ'a ndís'tiī yeⁿ'ē sa.

15 Ndíi ngué^e ndúú rey Herodes miiⁿ ndaāca yā nuuⁿndi yeⁿ'ē sáⁿ'a 'cūū chí cané^e chí 'cuūvi sa ti Herodes 'āā dicho'ó yā sáⁿ'a 'cūū nanaáⁿ. Sáⁿ'a 'cūū nguεε diiⁿ sa nuuⁿndi ch'εεt^ε chí 'cuūvi sa.

16 Maaⁿ ní diiⁿ 'cueⁿ'é saⁿ'ā miiⁿ ní cuáyíívi n'dεεchí saⁿ'ā.

17 Cané^e 'áámá costumbre yeⁿ'é nī chí gobernador canee chí n'dεεchi yā 'áámá preso 'viicu pascua ní gobernador Pilato miiⁿ ní cané^e yā diiⁿ yā 'tíicā.

18 Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ 'cai yā: N'dεεchii nī saⁿ'ā chí nguúví Barrabás. Ní 'āā 'cuuvi rá sáⁿ'a 'cūū.

19 Barrabás miiⁿ canúúⁿ sá vácūū chí diiⁿ sa chí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāⁿ Jerusalén miiⁿ ní 'cuuⁿ'míⁿ yā contra yeⁿ'e gobierno ní chíiⁿ'nuⁿ sa 'áámá tináⁿ'ā.

20 Gobernador Pilato miiⁿ ní neⁿ'e sa n'dεεchi sa Jesús, ní caⁿ'a sa chíi sa 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ taama vmnéⁿ'ēe chí n'dεεchi sá Jesús.

21 Naati 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'cai ntúuⁿ yā: Cu'nééⁿnga'á nī saⁿ'ā, cu'nééⁿnga'á nī saⁿ'ā.

22 Gobernador Pilato miiⁿ ní caⁿ'a ntúuⁿ yā ndii chíiⁿ ndii 'íínú cuuvi: ¿Dé'ε chí ngué^e n'dáacā ndííⁿ sáⁿ'a 'cūū? 'Úú ngué^e inndaācá mar 'áámá núúⁿndí ch'εεt^ε yeⁿ'ē sa chí 'cuūvi sa. 'Úú ní ca'á orden chí ch'eⁿ'é yā sáⁿ'a 'cūū ní n'dεεchí sáⁿ'a 'cūū.

S'nééⁿnga'á yā Jesús

23 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí canndíi cá yā 'cai yā chí chíica yā chí cu'neeⁿngá'āa Jesús miiⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndúú^cū chiiduú n'g^εεt^ε diituú n'dái ca 'cai yā.

24 Tuu'mi ní gobernador Pilato miiⁿ ní ca'á yā orden chí diiⁿ yā tan'dúú^cā chí neⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

25 Ní n'dεεchi yā saⁿ'ā chí nguuvi Barrabás miiⁿ chí canúúⁿ vácūū. Sáⁿ'ā miiⁿ ní diiⁿ sa chí 'cuuⁿ'míⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Israel contra yeⁿ'e gobierno ní 'niiⁿ'nuⁿ sa 'áámá tináⁿ'ā. Sáⁿ'a 'cūū chí chíica 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí n'dεεchí yā saⁿ'ā. Ní nca'á yā Jesús miiⁿ chí soldados cu'neeⁿnga'a sa tan'dúú^cā chí neⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

Yeⁿ'ē chí cu'neeⁿnga'á yā Jesús

(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27)

26 Taachí cueⁿ'e yā cuaaⁿ cyúúⁿí miiⁿ ndúú^cū Jesús miiⁿ, soldados sta'á yā 'áámá saⁿ'ā yeⁿ'e yáⁿ'āa Cirene chí nguuvi sa Simón. Saⁿ'ā miiⁿ ní yúúⁿí canuuⁿ

sa chi cueⁿe sa cuεεti. Soldados a fuerza di'cuítu yā Simón miiⁿ chi candée sa cruz yeⁿe Jesús miiⁿ ní cueⁿe sa cuaaⁿ daami Jesús miiⁿ.

27 Nééné 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe yāāⁿ Jerusalén miiⁿ cueⁿe yā n'dáa yā Jesús miiⁿ ndúúcu n'daataá chí diituu ngεεcu yā ní ya'ai yā cáávā Jesús miiⁿ.

28 Jesús miiⁿ ní ch'íinu yā n'daataá s'ééⁿ ní caⁿ'a yā chii yā táⁿ'ā s'eeⁿ: Ndís'tiī, daiya 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe yāāⁿ Jerusalén, nguée cuεεcú nī cáávā 'úú, naati cuεεcú nī cáávā maāⁿ nī ní caavā daiya ní.

29 Ti ndaa nguuvi chí caaⁿ'maⁿ 'iiⁿ'yāⁿ: ¿De'ē chúucā n'dai n'daataá chí nguée ncuuvi daiya tá ní n'daataá chí nguée ntaavi daiya tá ní n'daataá chí nguée daiya tá chí ca'a ta daiya tá chí chíicu?

30 Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tucá'a yā caⁿ'a yā 'tuucā: Díi yīicū cun'daá nduú nī vmnaaⁿ yeⁿ'ē nū. Caⁿ'a ntúuⁿ yā chii yā yīicū n'gaiyāā: Cun'díi neeⁿ dí nús'uu.

31 Caati ndúúti chí 'iiⁿ'yāⁿ chí taaⁿ yā 'caaca yā yáⁿ'á cueé chí tan'dúúca 'úú, ¿'áá nguée caniicu cá yā 'caaca yā yáⁿ'á chí cuuⁿ'maⁿ chí tan'dúúca ndís'tiī? 'Tíicā ngaⁿ'a Jesús.

32 Nguuvi miiⁿ ní candée ntúuⁿ yā na 'uuvi saⁿ'ā chí n'giiⁿ'nuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí cu'neeⁿ'nga'a yā saⁿ'ā s'eeⁿ dáámá ndúúcu Jesús miiⁿ.

33 Taachí ndaa yā lugar yeⁿ'ē 'áámá yīicū 'líiⁿ chí nguuvi Calavera, miiⁿ'ya chí 'nééⁿ'nga'a yā Jesús miiⁿ ndúúcu nduu 'uúvi saⁿ'ā chí n'giiⁿ'núⁿ 'iiⁿ'yāⁿ, 'áámá sa lado ta cuaacú Jesús miiⁿ, nī táámá sá lado tá 'cueé yā.

34 Tuu'mi ní taachi snée yā i'neeⁿ'nga'á yā, Jesús miiⁿ caⁿ'a yā: N'diī, Chiidá, nadich'εεcú nī yeⁿ'e saⁿ'ā s'uunⁿ caati nguεε déenu sá de'ē chí 'túucā idiīⁿ sa. Tuu'mi ní soldados tun'dáa sa suerte na catecai Jesús chí ca'ā sa 'áámá sá ndúúcu taama sa.

35 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén miiⁿ snée yā n'giinu yā nícu 'iiⁿ'ntyen'ē n'giiⁿ'nyu'neéⁿ yā Jesús miiⁿ. Ní ngaⁿ'a yā ngii yā yeⁿ'e Jesús: Sáⁿ'a 'cūū ní nadanguáⁿ'ai sa tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ. ¿De'ē cuuvi chí nguée nadinguáⁿ'ai maāⁿ sa saⁿ'ā nduuti chí saⁿ'ā miiⁿ chí Cristo chí Ndyuūs dicho'ó yā?

36 'Tíicá ntúūⁿ soldados n'giiⁿ'nyu'neeⁿ sa Jesús miiⁿ. Cheⁿ'e niiⁿ'núⁿ yā ní ca'a yā vinagre.

37 Ní caⁿ'a yā chii yā Jesús miiⁿ: Ndúúti chí díi chí Rey yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel, nadanguáⁿ'ai maāⁿ di díi.

38 Ní canée nguūⁿ na tiīⁿ cruz yeⁿ'e Jesús miiⁿ nduudu griego ndúúcu nduudu latín ndúúcu nduudu hebreo, chí ngaⁿ'a: Sáⁿ'a 'cūū Rey yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel.

39 'Áámá chεε saⁿ'ā chí véé nuuⁿ'ndi yeⁿ'ē sa chí ca'nééⁿ'nga'a yā 'áámá lado yeⁿ'e Jesús cunnacá caⁿ'a sa ní caⁿ'a sa chíi sa Jesús: Ndúúti chí dii chí Cristo miiⁿ nadinguáⁿ'ai di maaⁿ ní ní nadinguáⁿ'ai ntuuⁿ di nús'uu.

40 Táámá saⁿ'ā chí cu'nééⁿ'nga'a yā táámá lado yeⁿ'e Jesús 'caa'va sa ndúúcu sáⁿ'a 'cūū ní caⁿ'a sa chíi sa saⁿ'ā: Díi ¿'áá nguée 'va'a di Ndyuūs? Dii ní dáámá condenado ndúúcu nús'uu.

41 S'uúⁿ ní cuaacu níⁿ'nyúⁿ n'geenu yú ngii ti véé nuuⁿ'ndi yeⁿ'ē yú chí nadíi'vé yú nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yú naati sáⁿ'a 'cūū nguée de'ē véε nuuⁿ'ndi díiⁿ sa.

42 Saⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'a sa chíi sa Jesús miiⁿ: N'diī, Jesús, n'gaacú nī yeⁿ'ē 'úú taachí ndaa nī naachi caaⁿ'maⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'ē.

43 Tuu'mi ní Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chíi yā saⁿ'ā: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á ngii dii, ti maaⁿ ní cunee di nduucú na lugar chí nguuvi paraíso.

Jesús ch'ii yā

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

44 Taachí chii maⁿ'a nguuvi chii maáiⁿ núúⁿ máⁿ íⁿ'yeeⁿdi ndíí taanduú n'gεεcu íⁿúⁿ chíiⁿū.

45 Yáⁿ'á ní nduuví maáiⁿ ní cortina yeⁿ'e yaācū templo nda'ai náávtáⁿ'ā.

46 Tuuⁿ'mí ní Jesús miiⁿ 'cai yā: N'diī, Chiidá, na tá'á ní cuⁿ'neéⁿ espíⁿritu yeⁿ'é. Ch'íⁿúⁿ caⁿ'a yā chuū, ní Jesús ch'íⁿ yā.

47 Taachí saⁿ'ā chí ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e soldados romanos n'diichi sa chí ch'íⁿ Jesús, tuuⁿ'mí ní caⁿ'a sa: De'ε chúúⁿcā ch'εεte Ndyuús. Cuaacu níⁿ'nyúⁿ sáⁿ'a 'cūū saⁿ'ā chí nguéé nuuⁿ'ndi yeⁿ'ē sa.

48 Nducyááⁿcā 'iiⁿ'yāⁿ chí cheⁿ'e yā ní n'diichi yā chí chíi, nguεεcundí yā ch'eⁿ'e niiⁿ'nuⁿ yā taachi cueⁿ'é yā vaacu yā.

49 Ní nducyááⁿcā 'iiⁿ'yāⁿ chí n'diichi yā Jesús miiⁿ, ndúúⁿcū n'daataá chí cheⁿ'e ndúúⁿcū Jesús miiⁿ ndii yáⁿ'āa yeⁿ'e Galilea, ch'εεtinéé yaⁿ'ai yā ch'íⁿúⁿ yā denduⁿ'ū chí 'túúⁿcā.

Ch'iichi yā Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

50 Véé 'áámá saⁿ'ā chí n'dai ní n'daacā sa chí nguúⁿví sá José. Sáⁿ'ā miiⁿ ní saⁿ'ā ch'εεte yeⁿ'é 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē ch'εεte yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ Israel.

51 Saⁿ'ā miiⁿ ní yeⁿ'e yáāⁿ Arimatea chí yáⁿ'āa yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel. Ní saⁿ'ā nguéé ndúúⁿvídaama sa ndúúⁿcū tanáⁿ'ā 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē tí nguéé canee yíⁿúⁿ sa ndúúⁿcū chí díⁿ' yā. Tí saⁿ'ā miiⁿ canee ngíⁿúⁿ sá tiempo chí Ndyuús ndaa yā íⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā.

52 Ní cueⁿ'e sa ndaa sa nanááⁿ gobernador Pilato ní chíica sa cuerpo yeⁿ'e Jesús miiⁿ.

53 Cuayiivi taachi José ndiví sa cuerpo yeⁿ'e Jesús na cruz ní ch'εεcu sa áámá sáⁿbana na cuerpo yeⁿ'e yā tan'dúúⁿcā costumbre yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel ní ch'iichi sa na 'áámá yáinyāⁿ ngai chí din'dái yā chεeti yíⁿvi yaava naachí mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé nnúⁿ' yā.

54 Nguuvi miiⁿ ní nguuvi viernes chí 'iiⁿ'yāⁿ ch'iindiyaáⁿ yā tanducuéⁿ'ē cááⁿvā 'viicu pascua ní cááⁿvā nguuvi chí cuchí chí sáⁿbado chí nguuvi chí ntaaviⁿ'tuunúúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ Israel.

55 N'daata s'eeⁿ chí can'daa Jesús ndii na yáⁿ'āa Galilea, cueⁿ'e tá ní n'diichi tá yáinyāⁿ ní tááⁿcā canuúⁿ cuerpo yeⁿ'e Jesús.

56 Ní taachí n'daataá s'eeⁿ ndaa tá vaacu tá, n'nuuⁿ tá perfumes ndúúⁿcū pomadas chí n'dεεvé ngeéⁿ. Ní nguuvi cuayiivi, ní nguuvi sáⁿbado chí ntaaviⁿ'tuunúúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ tan'dúúⁿcā chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'e yā.

24

Jesús nanduuchi yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

1 Nguuvi domingo chí maaⁿ ní nguuvi vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'ē ndεεte, tyaaⁿ n'dái cueⁿ'e n'daataá s'éeⁿ ní cueⁿ'e yā ndúúⁿcū tanáⁿ'ā n'daataá. Candεε yā especias chí dεεvé ngeéⁿ chí 'āā véé yaáⁿ yā.

2 Taachí ndāa yā na yáinyāⁿ miiⁿ, 'āā ntéé tuúⁿ ch'εεté miiⁿ na cheendi yáinyāⁿ tí canéé 'aama lado.

3 Tuuⁿ'mí ní taachí sndaⁿ yā chεeti yáinyāⁿ miiⁿ, nguéé ndaacá yā cuerpo yeⁿ'e Jesús.

4 Taachí n'diichi yā chuū, ní díⁿ'yá yā chíi, tuuⁿ'mí ní neééⁿ na 'uuvi saⁿ'ā 'diituú yā ndúúⁿcū catecai chí dεεvé ngii.

5 Ní n'daataá s'eeⁿ dii'ya n'dai yā chí ní n'diichí yā ndii na yáⁿāa. Saⁿā s'eeⁿ ní caⁿ'a sa: ¿De'ē cuuví chí in'nuúⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ chí candúúchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā?

6 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní 'āā ntéé canée yā 'muuⁿ. 'Āā nnduuchi yā nguaaⁿ tináⁿ'ā. N'gáácu nī yeⁿ'ē nduudu chí caⁿ'a yā taachi canée yā ndúúcu nī na yáⁿāa Galílea taachí 'āa cuéé 'cuúvi yā.

7 Ní Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā ndís'tiī: 'Úú Saⁿ'a chí Daiya Ndyuūs ní 'iiⁿ'yāⁿ canée chí nca'á yā 'úú ta'á 'iiⁿ'yāⁿ chí dinuuⁿndí yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cu'neeⁿnga'á yā 'úú; naati ndiichi ndii 'íínú nguuvi 'úú nduuchi yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā.

8 Tuu'mi ní n'daata s'eeⁿ n'gaacu tá yeⁿ'ē nduudu yeⁿ'ē Jesús miiⁿ.

9 Ní cueⁿ'e tá yeⁿ'e yáinyāⁿ ní cunaⁿ'ā ta ní caⁿ'ā tá chí yā ndu'u ndiicháámá apóstoles ndúúcu tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā miiⁿ'ya.

10 N'daata s'eeⁿ chí caⁿ'a ta chí tá apóstoles ní ta María yeⁿ'e yáāⁿ Magdala, ndúúcu tá Juana, ndúúcu tá María chí cheⁿcuú Jacobo, ndúúcu tanáⁿ'ā n'daata s'eeⁿ.

11 Apóstoles ní nadicadiinúúⁿ yā chí tán'ā s'eeⁿ ní loca tá cáávā chí ngaⁿ'a tá. Ní nguéé s'téenu yā nduudu yeⁿ'ē tá.

12 Tuu'mi ní Pedro miiⁿ ní ncueeⁿ sa ní cueⁿ'e sa ngéenu sa na yáinyāⁿ. Taachí ndaā sa, tuu'mi ní n'diichi núúⁿ sa cheⁿti yáinyāⁿ ní 'āā dámaāⁿ sábanas canee miiⁿ. Saⁿ'ā ní cueⁿ'e yīinu sá yeⁿ'e chí chó'oo ní cunaⁿ'ā sa na vaacu sa.

*Saⁿ'ā s'eeⁿ ní cueⁿ'e sa cuaaⁿ cyúúni chí ngeⁿ'e cuaaⁿ na yáāⁿ Emaús
(Mr. 16.12-13)*

13 Nguuvi míiⁿ nūuⁿ, 'uuvi saⁿ'ā s'eeⁿ cueⁿ'é yā 'áámá yáāⁿ 'líiⁿ chí nguuvi Emaús chí canee taanduū ndiichúúví kilómetros yeⁿ'e yáāⁿ Jerusalén.

14 Ní taachí cueⁿ'e yā cuaaⁿ cyúúni ní índee yā yeⁿ'e tanducueⁿ'ē dendu'ū chí chí.

15 'Nááⁿ chí índee yā ní itinguuneeⁿ vi'í yā, maaⁿ Jesús miiⁿ ndaa niin'núⁿ yā ní cueⁿ'é yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

16 Taachí n'diichí yā Jesús miiⁿ nguéé iintiinaaⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

17 Jesús caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ē índee ndís'tiī? ¿De'ē cuuví tátiī ndaachi yīinu nī?

18 Saⁿ'ā chí nguuvi Cleofas nan'guⁿecútaⁿ'a yā. ¿Áá díí, 'áámá n'dyáⁿ'ā dii chí canuuⁿ di yúúni na yáāⁿ Jerusalén chí nguéé déenu di de'é chí nguuvi s'eeⁿ na yáāⁿ Jerusalén miiⁿ?

19 Tuu'mi ní Jesús caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿De'é chí yáāⁿ miiⁿ'ya? 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: Jesús yeⁿ'e yáāⁿ Nazaret, chí 'áámá saⁿ'ā profeta ní diiⁿ yā 'áámá ntiīⁿnyuⁿ n'dai ndúúcu poder. Ní diiⁿ yā n'deeⁿ n'dái vaadi n'giinu ní ngaⁿ'a yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs nanááⁿ Ndyuūs ní nanááⁿ nducuyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

20 Chiiduú n'geⁿeté ndúúcu 'iiⁿ'ntyéⁿ'é yeⁿ'é yú tun'dáa nuuⁿndí yeⁿ'e Jesús ní nca'á yā Jesús 'iiⁿ'yāⁿ ní caⁿ'a yā chí 'cuuvi yā. Níicú s'neeⁿnga'á yā Jesús.

21 Nús'uu ní snéeⁿ yúúni 'nū ní cunee ngiinúⁿ 'nū chí sáⁿ'a 'cúú ní nadinguáⁿ'ai sa 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é nación Israel chí nación yeⁿ'é 'nū. Maaⁿ ní 'iínū nguuvi chí chí chuú.

22 Ní ná n'duuvi n'daataá chí chiicá yā dáámá nduucú 'nū cheⁿ'é yā tyaaⁿ na yáinyāⁿ ní cueⁿ'e yíínú 'nū.

23 Ní ndaá yā nanááⁿ 'nū ní caⁿ'a yā chí nguéé ndaaca yā cuerpo yeⁿ'e Jesús miiⁿ. Ní n'diichí yā n'duuvi ángeles chí caⁿ'a yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí Jesús miiⁿ 'āā nduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā.

24 Ni che'n'é n'duuví sa'nā chi chiicá nduucú 'nū na yáinyān ní ndaāca sa tan'dúúccā chi nga'n'a n'daataá s'ee'n naati nguéé n'diichi sa Jesús.

25 Tuu'mi ní Jesús ca'n'a yā chii yā sa'nā s'ee'n: De'ē chúúccā vaadicadínnūn ye'n'e ndís'tií ndúúccū staava ye'n'e ní chí che'echi chí nguéé s'téénu ní tanducuén'é chi ca'n'a sa'nā profetas.

26 ¿'Áá nguéé canee nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs chi Cristo mii'n canéé chí 'cueenú yā cuuvi cosas chí 'túúccā ní cuayivi míi'n cuna'n'á yā ná va'ai che'eti nguuvi?

27 Tucá'a Jesús ca'n'a yā ye'n'e tanducuén'é chi canéé nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs ndíi taachí dinguu'n Moisés ndúúccū chí dingúūn nducyaaca profetas. Ní nga'n'a Jesús ye'n'e chí dingúūn yā ye'n'é Cristo ndíi cuáán vmnaa'n ye'n'e chí canéé chí chó'oo ye'n'é yā.

28 Tuu'mi ní taachi ndaa yā na yáān 'líi'n chí cue'n'e yā, Jesús mii'n ní díi'n yā chí candiicá ca yā.

29 Sa'nā s'ee'n di'cuíitu sa Jesús chí canee yā ndúúccū sa, ní ca'n'a sa chii sa Jesús: N'dií cuneé ní nduucú 'nū, tí cuuvi chíinū ye'n'e ní. 'Áá cuéé cuuvi 'da'ā. Tuu'mi ní Jesús cue'n'e yā ndúúccū sa'nā s'ee'n cuaa'n che'eti va'āi ní canéé yā ndúúccū sa.

30 Taachí Jesús mii'n vee yā na mesa ní che'é yā ndúúccū 'ii'n'yān s'ee'n, tuu'mi ní sta'á yā pan ní ca'n'angua'á yā ní ca'a yā gracias Ndyuūs caavā pan mii'n. Ní n'dee yā pan ní ca'a yā 'ii'n'yān s'ee'n.

31 Tuu'mi nūn sa'nā s'ee'n iintiinaa'n sa Jesús mii'n, naati Jesús ndaanaán yā ye'n'e sa'nā s'ee'n.

32 Ní sa'nā s'ee'n nga'n'a sa ngi sa vi'i: ¿'Áá nguéé chicadiinuun yú na staava ye'n'e yú chí va'ai taachi snúun yú yúúni taachí indeé yā ndúúccū yú, ní ngi'cueé'n yā nduudu ye'n'é Ndyuūs s'uuu'n?

33 Hora míi'n nūn nducuee'n sa ní cuna'n'á sa na yáān Jerusalén. Ní ndaaca sa ndu'ū ndiicháámá apóstoles ndúúvídaama yā ndúúccū tanán'ā 'ii'n'yān chí snéé yā ndúúccū yā.

34 'ii'n'yān s'ee'n ní nga'n'a yā nguaa'n maán yā: Cuaacu ní'n'yú'n Jesús nduuchi yā nguaa'n tinán'ā ní che'enaán yā ye'n'e Simón.

35 Tuu'mi ní 'uuvi sa'nā s'ee'n ní ca'n'a yā tááccā chíi yúúni chí cue'n'e yā. Tii ní iintiinaa'n Jesús mii'n taachí n'dee yā pan.

Jesús che'enaán yā ye'n'e discípulos ye'n'e yā

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)

36 Taachí sa'n'a s'ee'n nga'n'a sa chuū, Jesús mii'n ní che'n'e naán yā naavta'n'a 'ii'n'yān s'ee'n ní ca'n'á yā chíi yā 'ii'n'yān s'ee'n: Cuuvi 'díi'n ndúúccū ndís'tií.

37 Tuu'mi ní 'ii'n'yān s'ee'n dii'yā yā chíi tí nadicadínnūn yā chí n'diichi yā 'aama espíritu.

38 Naati Jesús mii'n ca'n'á yā chíi yā 'ii'n'yān s'ee'n: ¿De'ē cúúví chí dii'yā ní chíi? ¿De'ē cúúví chí 'tíicā nadacadínnūn ní na staava ye'n'e ní?

39 Cuin'diichí ní ta'á ndúúccū ca'á. 'Úú maán chuū. Cuituu'ví ní 'úú. Cuin'diichí ní. 'Úú nguéé 'aama espíritu tan'dúúccā chí nadacadínnūn ní. 'Áamá espíritu nguéé 'iini ní nguéé yuútē tan'dúúccā chí inaa'n ndís'tií chí véé ye'n'é 'úú.

40 Taachí Jesús ca'n'a yā nduudú 'cūú, ch'i'n'í yā ta'a yā ndúúccū ca'a yā.

41 Naati 'ii'n'yān s'ee'n ní nguéé s'téénu yā tí yeenú n'dai yā ní nge'n'e yiinu yā. Ní cáavā chuū Jesús ca'n'a yā chíi yā 'ii'n'yān s'ee'n: ¿'Áá nguéé de'ē vee 'muu'n chí che'é yú?

42 Tuu'mi ní ca'a yā 'áámá táán 'yaācā ndúúćū 'aama taa' va'ai ndi'i.

43 Cristo mii' ní sta'a yā ní che'e yā nanáán 'ii'yā' s'ee'.

44 Ní ca'n'a yā chí yā 'ii'yā' s'ee': Nduúđú 'cūu ca'n'á taachi canéé ndúúćū ndís'tiī. Canéé chí cúvív cuaacu tanducué'ē dendu'ū chí canéé nguū' ye'ē 'úú na libro ye'ē Ndyuūs chí canéé nguū' na ley ye'ē Moisés ndúúćū ye'e profetas ndúúćū ye'e salmos.

45 Tuu'mi ní Jesucristo dii' yā chí tuumicadiinuu' 'ii'yā' s'ee' chí canéé nguū' na libro ye'ē Ndyuūs.

46 Ní ca'n'a yā chí yā 'ii'yā' s'ee': 'Tíicā canéé ye'ē 'úú chí Cristo 'úú. 'Tíicā canee chí 'cuenú cuuvi ní 'cuúví. Ní nduuchí ye'e nguaa' tiná'nā ndii chí ndii 'íínú nguuvi.

47 Ní 'ii'yā' s'ee' canéé chí caa'ma' yā nduudu mii' chí ndaacadaami 'ii'yā' ye'ē nuu'ndi ye'e yā vmaaa' núú'má' na yāā' ní Ndyuūs nadach'εεćú yā nuu'ndi ye'e yā cáávā chí duuchí. Ní vmaáán vmaaa' nanáán 'ii'yā' ye'e yāā' Jerusalén. Cuayivi ye'e 'ii'yā' ye'e núú'má' naciones ye'e í'ye'e'đi.

48 Nđís'tiī ní cuuví nī testigos ye'e chuū ti n'điichí nī chuū ní canéé chí caa'má' nī 'ii'yā'.

49 Cuin'điichí nī. 'Úú dicho'ó Espíritu N'dai ye'ē Ndyuūs chí ca'n'ā Chiidá chí ndaā nanáán ndís'tiī. 'Cuεεtinéé nuú' nī na yāā' Jerusalén ndíí chí ndaāca nī poder ye'e Ndyuūs, poder chí cuchī ye'ē cuaa' 'níf'nú'.

Jesús cuna'a yā va'ai cheeti nguuvi

(Mr. 16.19-20)

50 Che'e Jesús ndúúćū 'ii'yā' s'ee' na yāā' 'líín Betania ní di'viicú yā 'ii'yā' s'ee'.

51 Taachí ch'iinu di'viicú yā 'ii'yā' s'ee', cue'ē yā ye'e 'ii'yā' s'ee' ní cundaa yā va'ai cheeti nguuvi.

52 Cuayivi 'ii'yā' s'ee' dich'εεté yā Ndyuūs ní cuna'a ntuú' yā na yāā' Jerusalén. Ní neené yeenu taavi yā.

53 Ní 'áámá cheetinéé yā na yaāćū templo ní nga'n'á yā chí ch'εεte Ndyuūs. Ní i'téenu yā Ndyuūs. 'Tíicā chíi.

NDUUDU N'DÁÍ CHÍ DÍNGŪŪⁿ APÓSTOL JUAN

N'dūi ní sa'n'ā chi Nduudu

1 Cuááⁿ nááchí ch́ng'a 'a'ā ngaⁿ a Dendyuūs ndúú^{cū} Nduudu, ní Nduudu míⁿ 'a'ā ngaⁿ 'ā ndúú^{cū} Dendyuūs, ní Nduudu miiⁿ ní Dendyuūs.

2 Chuū chí naachi ch́ng'a' a ndúú^{cū} Dendyuūs miiⁿ.

3 Tanducuéⁿ ē chí vεε ní cucáá^{vā} 'iiⁿ yāⁿ miiⁿ din'dái yā chí vée. Nduuti chí nguée yā, nguée vée mar 'aama cosa chí vée.

4 'Iiⁿ yāⁿ miiⁿ canée ndúú^{cū} vida cueⁿ e daāⁿ maⁿ ní vida miiⁿ ní dεεve yeⁿ e 'iiⁿ yāⁿ.

5 Níicú dεεve chí dεεvε na maaⁱ, chí maaⁱ míⁿ 'iiⁿ yāⁿ nguεε tuumicadínuuⁿ yā.

6 Dendyuūs nidichó^o yā 'áámá saⁿ 'ā, chí nguuvi sa Juan.

7 Saⁿ 'ā miiⁿ ndaa sa chí caⁿ 'a sa nduudu cuaacu. Ní caaⁿ máⁿ sá nduudu cuaacu yeⁿ e chí dεεve caati nducyaacá yā cu'téenu yā cáá^{vā} saⁿ 'ā miiⁿ.

8 Nguée saⁿ 'ā miiⁿ chí dεεve; naati chí ngaⁿ 'ā sa nduudu cuaacu yeⁿ 'ē dεεve.

9 Chííⁿ chí nduudu cuaacu chí dεεve. Chííⁿ ngaⁿ 'ā dεεve yeⁿ 'ē nducyáácá yā chí sneé yā íⁿ yeeⁿ dí 'cū.

10 'Iiⁿ yāⁿ miiⁿ chí dεεve ní canée yā iⁿ yeeⁿ dí 'cū, ní din'dái yā iⁿ yeeⁿ dí, ní 'iiⁿ yāⁿ yeⁿ e íⁿ yeeⁿ dí nguée n'diichi yā 'yā.

11 Ndaá yā caavā ndaata yeⁿ 'é yā 'íicú 'iiⁿ yāⁿ yeⁿ 'é yā nguée 'cuúⁿ yā chí canēe yā.

12 Nducyáácá 'iiⁿ yāⁿ chí 'cuúⁿ yā chí 'iiⁿ yāⁿ miiⁿ canée yā nduucú yā, Nduuūs caⁿ 'a yā poder 'iiⁿ yāⁿ miiⁿ chí cuuvi daiya Dendyuūs 'iiⁿ yāⁿ, 'iiⁿ yāⁿ chí i'téenu yā chí nguúvⁱ yā.

13 Nguée cuuvi yā daiya yā cáá^{vā} yuú^{ún}, ní nguée caava yuútē, ní nguée caavā isáⁿ 'ā, caati cáá^{vā} 'iivú Nduuūs.

14 Níicú Nduudu miiⁿ ní ch'iindiyáaⁿ yā tan'dúú^{cā} s'uuúⁿ ní canée yā ndúú^{cū} s'uuúⁿ. N'dái taavi yā ndúú^{cū} favor ndúú^{cū} nduudu cuaacu. Ní n'diichi yú poder yeⁿ 'é yā, poder tan'dúú^{cā} yeⁿ 'ē 'áámá n'dyáⁿ 'ā yeⁿ 'ē Chiidá yā chí Dendyuūs miiⁿ. Ndiituú taaví yā ndúú^{cū} favor ndúú^{cū} nduudu cuaacu.

15 Juan caⁿ 'a sa nduudu cuaacu yeⁿ 'é yā ní 'caí sa ní ngaⁿ 'ā sa yeⁿ e 'iiⁿ yāⁿ 'cú: 'Iiⁿ yāⁿ chí cuchí yā caaⁿ daamí ní vmaⁿ 'ā cá yā yeⁿ 'ē 'úu caati 'āā 'naaⁿ cá yā níicu 'úu.

16 Níicú nducyaaca yú itaⁿ 'a yú favor ndúú^{cū} favor yeⁿ 'ē Jesús chí ndiituú yā ndúú^{cū} favor.

17 Caati vée ley miiⁿ cucáá^{vā} Moisés caⁿ 'a yā naati vée favor ndúú^{cū} nduudu cuaacu cucáá^{vā} Jesucristo caⁿ 'a yā.

18 Mar 'áámá 'iiⁿ yāⁿ nguée n'diichí yā Dendyuūs miiⁿ. Jesús 'áámá n'dyáⁿ 'ā yeⁿ 'ē Chiidá yā chí canée nduucú yā, Jesús míⁿ díⁿ yā chí 'iiⁿ yāⁿ deenú yā yeⁿ 'ē Chiidá yā.

Nduudu cuaacu yeⁿ e Juan chí ngeedinuūⁿ nī

(Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17)

19 Taachi 'iiⁿ yāⁿ Israel yeⁿ e yáⁿ Jerusalén dichó^o yā chiiduú s'eeⁿ ndúú^{cū} 'iiⁿ yāⁿ levitas s'eeⁿ ní ndaa yā nanááⁿ Juan miiⁿ chí itiinguunéeⁿ yā: ¿Díí, du'ū díí? chuú chí nduudu cuaacu chí n'guεcútaⁿ 'ā Juan.

20 Ní Juan miiⁿ ntumiiⁿnúⁿ yā ní nguéé cheēⁿdiitú yā ní caⁿ'a cuaacú yā: Nguéé 'úú chi Cristo.

21 Ní natiinguunéeⁿ yā saⁿ'ā: ¿Du'ū dii, tuu'mi? ¿'Áá díí profeta Elías? Ngaⁿ'ā Juan: Nguéé 'úú. Ní natiinguunéeⁿ yā saⁿ'ā: ¿'Áá díí chi profeta? Ngaⁿ'ā ntúuⁿ sa: Nguéé 'úú.

22 Ngaⁿ'ā ntúuⁿ yā ngii yā saⁿ'ā: ¿Du'ū di, tuu'mi? Ní 'tíicā caaⁿ'máⁿ 'nū cuuvi 'nū 'iiⁿ'yāⁿ chi dichó'o yā nús'uu. ¿De'é ngaⁿ'ā di yeⁿ'e maāⁿ di?

23 Tuu'mí caⁿ'a Juan: 'Úú nduudu chi caⁿ'a na yáⁿ'āa naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiⁿ'yāⁿ: Nan'guáaⁿ nī yúúni cuaacu yeⁿ'é Dendyuūs, tan'dúúcā chi ngaⁿ'a profeta Isaías miiⁿ naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs.

24 'Íicú 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi ndaá yā miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é fariseos.

25 Níicú ntiinguunéeⁿ yā saⁿ'ā ní ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: ¿De'ε cúúví chí ngeεdinúuⁿnīⁿ di, ndúúti chi dii nguéé Cristo dii, ní nguéé Elías dii, ní nguéé profeta 'cūú dii?

26 Níicú Juan nan'guεεcútaⁿ'a yā yeⁿ'é yā ní caⁿ'a ya: 'Úú ní ngeεdinúuⁿnīⁿ ndúúcu nuūⁿnīⁿ: naati nguaaⁿ ndís'tií ní canéé 'áámá yā ní nguéé ináaⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ.

27 'Iiⁿ'yāⁿ 'cūú chi cuchii cuayiivi ní vmnaaⁿ ca yā yeⁿ'é 'úú. Niicu 'úú ngeε n'dai 'úú, chí cuuvi dííⁿ n'daatíí yííⁿmáⁿ yeⁿ'e ndaacuú yeⁿ'é yā.

28 Cosa 'cūú chí chíí ná yáⁿ'āa Betábara na táámá lado yeⁿ'e yíicú Jordán, naachi Juan chéédinuūⁿnīⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ.

Titi cuūchī yeⁿ'e Dendyuūs

29 Chi deεεε táámá nguuvi ní Juan n'diichi sa Jesús ndaá yā naachi canee sa, níicú ngaⁿ'ā sa: Cun'diichí nī. 'Íngaā Jesucristo chí nguuví yā 'Íiti Cuūchī yeⁿ'é Dendyuūs chí nadivíí yā nuūⁿndí yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ín'yeēⁿdí.

30 Chuū chí ngaⁿ'á yeⁿ'é yā: Cuchii 'áámá saⁿ'ā cuayiivi yeⁿ'e 'úú níicú 'āā vmnaaⁿ sa yeⁿ'é 'úú, caati 'āā 'naaⁿ ca sa niicu 'úú.

31 'Úú ní nguéé n'diichí 'iiⁿ'yāⁿ naati deenú chí snaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ Israel 'yā. Cáávā chuū 'úú cuchíí ní ngeεdinuūⁿnīⁿ ndúúcū nuūⁿnīⁿ.

32 Juan mííⁿ ní ngaⁿ'ā sa nduudu cuaacu: 'Úú ní n'diichí Espíritu N'dai yeⁿ'e Dendyuūs chí cuch'éeⁿ nanguuvi tan'dúúcā paloma ní ndaa vmnaaⁿ yeⁿ'é yā ní canéé yā ndúúcu yā.

33 'Úú nguéé n'diichí 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ naati 'iiⁿ'yāⁿ chí dichó'o yā 'úú chí ngeεdinuūⁿnīⁿ ndúúcū nuūⁿnīⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chí ngaⁿ'a yā ngii yā 'úú: Du'ū chí n'diichí di chí ndεε Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ní canéé yā nduucú yā, 'iiⁿ'yāⁿ 'cūú chí ngeεdinuūⁿnīⁿ ndúúcū Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

34 'Úú ní n'diichí ní ngaⁿ'a cuaacú chí chuū chí Daiya Dendyuūs.

Discípulos chí vmnáaⁿ vmnaaⁿ

35 Chi deεεε táámá nguuvi canéé ntuūⁿ Juan ndúúcū 'uuvi discípulos yeⁿ'é sa.

36 Ní inaaⁿ sa Jesús miiⁿ chí cachiicá yā cuaaⁿ miiⁿ. Ní ngaⁿ'ā sa: N'diichí nī. 'Íngaā Jesucristo chí nguuví yā 'Íiti Cuūchī yeⁿ'é Dendyuūs.

37 Ndúú 'uuví discípulos yeⁿ'e Juan chí ch'iindiveéⁿ yā chííⁿ chí ngaⁿ'ā sa, ní cueⁿ'é yā ndúúcū Jesús.

38 Ngeεcundíí Jesús ní n'diichí yā chí n'dáa yā 'yā. Ní ngaⁿ'a yā ngii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ε in'nuuⁿ di? Ngaⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngii yā 'yā: Rabí (nduudu mííⁿ neⁿ'e caaⁿ'maⁿ chí Maestro), ¿tií canééⁿ vaacu dí?

39 Tuu'mi nga'n'a yā ngīi yā sa'n'ā: Cuchii nī níicú n'diichí nī. Ní ndaa yā ní n'diichí yā tii canée yā. Ní ch'εetinée yā nduucú yā nguuvu mii'n caati 'āa tandúú n'gεecú cuúú' chīinū.

40 Ní ye'n'e 'uuví yā chi ch'iindiveén yā ye'n'e Juan ní cue'n'é yā ndúúcu Jesús. 'Áámá sa'n'ā mii'n ní nguuvu sa Andrés 'dīinū Simón Pedro.

41 Ní Andrés mii'n ndaacá sa maa'n 'dīinu sa Simón ní nga'n'a sa ngii sa sán'ā: Nndaaca 'nū Mesías mii'n (ne'n'e caa'n'ma'n nduudu mii'n chí Cristo).

42 Ní candēē sa Simón nanáán Jesús. Ní taachi Jesús mii'n n'gíinu yā sa'n'ā mii'n, ní nga'n'á yā: Díi Simón Pedro, daiya Jonás mii'n. Máán ní cu'nee'n yú chi duuchi Cefas (nduudu mí'n ne'n'e caa'n'ma'n tuúú).

Jesús yaa'ví yā Felipe ndúúcu Natanael

43 Chi déévé táámá nguuvu Jesús ne'n'é yā ca'n'a yā na yán'āa Galilea, ní cue'n'é yā. Ndaaca yā Felipe ní nga'n'a yā ngii yā sa'n'ā: Cuchii di nduucú.

44 Ní yáán vaacú Felipe ní ye'n'e yáán Betsaida ní dáámá yáán vaacú sa ndúúcu Andrés ndúúcu Pedro.

45 Felipe mí'n ndaacá sá Natanael, níicú nga'n'ā sa ngii sa sán'ā: 'Āā ndaacá 'nū Jesús daiya José ye'n'e yáán Nazaret. Dingúūn Moisés ye'n'e 'iin'yán' cūū na ley, ní dingúūn profetas ye'n'e 'iin'yán' cūū.

46 Ní nga'n'a Natanael: ¿'Áá véé cosa chi n'daacá na yáán Nazaret? Ní nga'n'ā Felipe mii'n: Cuchii di ní n'diichí di.

47 Jesús mii'n ní n'diichí yā Natanael chi cuchii sa nanáan yā. Ní nga'n'á yā ye'n'e sa: N'díichí nī 'áámá sa'n'ā chí cuaacu ní'nyú'n ye'n'e ndaata Israel mii'n. Ní nguéé nginnche'ei sa 'iin'yán'.

48 Nga'n'a Natanael ngii sa 'iin'yān: ¿Tíi n'diichí di 'úú? Ní nga'n'ā Jesús ngii yā sa'n'ā: Taachi 'āa cuéé yaa'ví Felipe dii ní taachi canée dí maa'n yán'á ye'n'e n'guúidii yaa'n nguuvu, 'āa n'diichí díi.

49 Ní nan'gucεcután'ā Natanael mii'n ní nga'n'a sa ngii sa 'iin'yān: Maestro, n'dií chí Daiya Dendyuūs mii'n. N'dií chí Rey ye'n'e Israel.

50 Ní nga'n'a Jesús ngii yā sa'n'ā: ¿'Áá cáávā chí nga'n'á ngii dii chí n'diichí dii maa'n n'guúidii yaa'n nguuvu chí 'āa iteenu di 'úú? Ch'εete n'dai ca n'diichí dí dendú'u nguéé ti chúú.

51 Ní nga'n'á yā ngii yā sa'n'ā: Cuaacu ní'nyú'n cuāácū nii'nyu'n nga'n'á ngii dii. Ngúúví maa'n ní ngúúví chí cuíchii cunée chí n'diichí di chí nanguaā'n nanguuvi níicú ángeles ye'n'é Dendyuūs mii'n ní ngeε yā ní ngua'á yā nanáán Sa'n'ā chí Daiya Dendyuūs.

2

Ch'iindivaacu 'iin'yān ye'n'e yáán Caná

1 Chīi ndii chíin ndii 'ínú nguuvu mii'n ní ch'iindivaacú 'áámá 'iin'yān na yáán Caná ye'n'e yán'āa Galilea. Ní mii'n cánée cheεcú Jesús.

2 Ní idiín yā invitar Jesús ndúúcu discípulos ye'n'é yā nááchí ch'iindivaacú 'iin'yān.

3 Ní ch'iinu vino ye'n'é yā. Ní cheεcú Jesús nga'n'á yā ngii yā Jesús: 'Āā ntéé vino ye'n'é yā.

4 Ní nga'n'á Jesús ngii yā cheεcú yā: ¿De'ε caneé ye'n'é ndúúcu dii n'dataá? 'Āā cuéé ndaa hora ye'n'é mii'nii'nyu'n.

5 Cheεcú yā mii'n nga'n'á yā ngii yā sa'n'ā s'ee'n chí dii'n mandado: Dii sán'ā s'ee'n, dii'n di tan'dúúca chí Jesús caa'n'mán yā cuuví yā ndis'tíi.

⁶ Miiⁿ snéé níyaaⁿ 'cuutií n'gεεε chi nin'dai ndúúúcu tuūu chí ngeε nuūⁿnīⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ naaⁿnú yā 'cuutií s'eeⁿ tan'dúúúcā costumbre yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ Israel. 'Aama 'aama 'cuutií ch'εεε tunéēⁿ nn'geēⁿ nduuví cuūuⁿ ngeεcu ndii 'áámá ciento litros yeⁿe nuūⁿnīⁿ.

⁷ Ní ngaⁿ'a Jesús ngii yā saⁿ'ā chi idiiⁿ mandado: Diícuutú nī ndúúúcu nuūⁿnīⁿ 'cuutií n'gεεε chí nin'dai ndúúúcu tuūu. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ diícuutú yā ndiitúú n'dai ndúúúcu nuūⁿnīⁿ.

⁸ Ní ngaⁿ'á Jesús ngii yā saⁿ'ā s'eeⁿ chi idiiⁿ mandado: Tun'dáa nī naachi s'néēⁿ nuūⁿnīⁿ, ní tun'dáa nī nuūⁿnīⁿ, ní candéε nī nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí chééⁿ ndii vmnaaⁿ yeⁿe 'viicū. Ní candéε yā ch'iⁿ'í yā na 'iiⁿ'yāⁿ chí chééⁿndii vmnaaⁿ yeⁿe 'viicū.

⁹ Ní taachi 'iiⁿ'yāⁿ chí chééⁿndii vmnaaⁿ yeⁿe 'viicū canéé yiinú yā nuūⁿnīⁿ chí 'āā ndii vino naati nguéé déénú yā tii ngiica vino miiⁿ. Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí idiiⁿ mandado ní déénú yā caati cheⁿ'é yā nguai yā nuūⁿnīⁿ. Tuu'mi ní yaa'ví yā saⁿ'ā chí n'giindivaacu miiⁿ.

¹⁰ Ní ngaⁿ'á yā ngii yā saⁿ'ā chí n'giindivaacu: Tanducuéⁿ'ē saⁿ'ā miiⁿ díincā vino chí n'dai ca nga'a sa vmnaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ. Ní taachi 'āā ndiitú yeⁿ'é yā, tuu'mi nnga'a sa vino chí nguéé n'dai ngi'i. Naati dii ní nnguaīn'dai di vino chí n'dai ndii maaⁿ.

¹¹ Chiīⁿ ní vmnááⁿ vmnaaⁿ señal chí diīⁿ Jesús ná yāāⁿ Caná yeⁿe yāⁿ'āa Galilea. Ní ch'iⁿ'i yā poder yeⁿ'é yā. Ní discípulos yeⁿ'é yā chí'teenú sa 'yā.

¹² Cho'o chuū ní cuinaⁿ'á Jesús ndúúúcu chεεcú yā, ndúúúcu 'díinu yā ndúúúcu discípulos yeⁿ'é yā na yāāⁿ Capernaum. Ní duu'ví nguuví canéé yā miiⁿ.

Jesús didεεv'ē yā yáacū templo

(Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46)

¹³ Ní 'āā snee niiⁿnuúⁿ nguuví chí ndaā 'viicū yeⁿ'ē pascua yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ Israel, ní cuchεε Jesús na yāāⁿ Jerusalén.

¹⁴ Ní ndaacá yā chεεti cheendi chéēⁿ yáacu templo 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí ch'εεé yā n'diicuí yā 'itiindu ndúúúcu 'iiti 'cuūchī ndúúúcu palomas, ní ndaacá yā 'iiⁿ'yāⁿ chí inñ'daaⁿ tuūmī.

¹⁵ Taachí Jesús din'dái yā cuerda ní dichó'o yā nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chuva'āi cheendi cheēⁿ yāacū templo miiⁿ, ndúúúcu 'iiti 'cuūchi s'eeⁿ ndúúúcu 'itiindu s'ééⁿ. Ní ch'iinu ngéé yā tuūmī yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí inñ'daaⁿ tuūmī ní chingúúⁿndaa yā mesas yeⁿ'é yā.

¹⁶ Níúcu ngaⁿ'a Jesús ngii yā saⁿ'ā chí n'diicuí palomas: Divií nī chuū 'muuⁿ ní nguéé diíⁿ nī va'āi yeⁿ'e Chiidá va'ai chí n'diicuí 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁷ Tuu'mí ní n'gaacu discípulos yeⁿ'é yā yeⁿ'e chí cánéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs chí vaādī n'diitē yeⁿ'ē vaacu di, ní di'cuiinú 'úú.

¹⁸ Níúcu 'iiⁿ'yāⁿ Israel nan'guεεcutaⁿ'á yā ní caⁿ'a yā Jesús: ¿De'ē señal chí cu'neeⁿ di nús'uū chí véé poder yeⁿ'ē di chí diīⁿ di 'túúcā?

¹⁹ Nan'guεεcútaⁿ'ā Jesús ní caⁿ'a yā: Nadtuuví nī yáacū templo 'cūū ní 'iīnū nguuví 'úú nadācúeēⁿ.

²⁰ Tuu'mi caⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ Israel: Ch'εεti na 'uūvī ngeεcu jaaⁿ ndúúyū chí n'dai yáacū templo 'cūū. Níúcu dii, ¿'áá na 'iīnū nguuví neⁿ'e di nadācúeēⁿ di?

²¹ Naati Jesús caⁿ'a yā yeⁿ'ē yāacū templo chí cuerpo yeⁿ'ē maáⁿ yā.

²² Taachi Jesús nanduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā tuu'mi discípulos yeⁿ'é yā nan'gaacú yā chí caⁿ'a yā chuū. Ní i'téenu yā chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Dendyuūs ndúúúcu nduudu chí ngaⁿ'a Jesús miiⁿ.

Jesús deenú yā nducyáácá saⁿ'ā

²³ Taachi Jesús canée yā yáan Jerusalén, nguuvi 'viicú ye'n'e pascua neené 'yaán yā ch'i'téenu yā Jesús caati 'āā n'diichí yā señales chi diín yā.

²⁴ Naati maa' Jesús mii' ní nguée ngí chεtinuú' yā 'ii'yā' s'ee' caati déénu Jesús ye'n'e nducyáácá yā.

²⁵ Ní nguée ne'n'é yā chí ndii 'áámá 'ii'yā' caa'n'ma' cuaacu ye'n'e sa'n'ā ti deénu yā dε'ε chí canée ndúúcū sa'n'ā.

3

Jesús ndúúcū Nicodemo

¹ Níicú canee 'áámá sá'n'ā ye'n'e fariseos chí nguuvi sa Nicodemo. Sa'n'ā mii', sa'n'ā chí chéé'ndii vmnáán 'ii'yā' Israel.

² Sá'n'a 'cūū nndaa sa nanáán Jesús nguui'nú mii'. Níicú nga'n'a sa ngii sá 'ii'yā': N'dii Maestro, déénu 'nū chí ndaa nī ye'n'é Dendyuūs chí lado ye'n'e maestro caati mar 'áámá 'ii'yā' nguée cuuvi diín yā señales chí idiín nī ndúúti chí nguée canee Dendyuūs ndúúcu yā.

³ Jesús ní nan'guεcúta'n'á yā ní nga'n'a yā ngii yā sa'n'ā: Cuaacu ní'nnyú'n cuāácū nii'nyu'n nga'n'á ngii dii, du'ū chí nguée nguεcundí' cundiyaā' táámá vmné'n'ee nguée cuuví n'diichí yā naachi 'iivú Dendyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā.

⁴ Ní nga'n'ā Nicodemo ngii sa Jesús: ¿Táácā nanguεcundí' áámá 'ii'yā' sa'n'ā ndiicú' 'cuundiyáa' ntuú'n yā? ¿Táácā cuuví nuu' ndáá ntuú'n yā na chεti chεcú yā ní 'cuundiyáa' ntuú'n yā?

⁵ Jesús nga'n'a yā ngii yā sa'n'ā: Cuaacu ní'nnyú'n cuāácū nii'nyu'n nga'n'á ngii dii, du'ū chí nguée 'cuundiyáa' yā cáávā nuū'n'īn ní cáávā Espiritu N'dai ye'n'e Ndyuūs nguée cuuvi cundáa yā naachi canée 'iivú Dendyuūs.

⁶ Du'u chí ch'iindiyáa' ye'n'e 'ii'yā', 'ii'yā' canee ndúúcū. Níicú du'ū chí ch'iindiyáa' ye'n'e Espiritu, espíritu canee ndúúcū.

⁷ Nguée ca'n'ā yiinu di chí nga'n'á ngii dii chí nducyaaca 'ii'yā' cánée chí 'cuundiyáa' ntuú'n yā taama.

⁸ Yúúné ní na ne'n'e mii' ngéenu. Níicú n'giindivee' di chí ngeénu. Ní nguée déénu di tí' chíicā tí' ca'n'ā. 'Tíicā nducyáácá 'ii'yā' chí 'niindiyáa' yā ye'n'e Espiritu N'dai ye'n'e Ndyuūs.

⁹ Ní nan'guεcúta'n'ā Nicodemo ye'n'é yā ní nga'n'a sa ngii sa Jesús: ¿Táácā cuuví chuū?

¹⁰ Nan'guεcúta'n'ā Jesús ní nga'n'á yā ngii yā sá'n'ā: ¿'Áá dí' maestro ye'n'e 'ii'yā' Israel ní nguée deenu di chuū?

¹¹ Cuaacu ní'nnyú'n cuāácū nii'nyu'n nga'n'á ngii dii chí déénu 'nū chí chí nga'n'a 'nū. Níicú chí n'diichí 'nū chí chí nga'n'a cuaacu 'nū ní nguée n'diichí 'nū chí chí nga'n'ā cuaacu 'nū. Níicú nguée 'caandivee' di chí caa'n'ma' 'nū nduudu cuaacu.

¹² Nduuti chí nga'n'á cosa chí véé i'n'yee'dí 'cūū niicu nguée i'téenu dí, ¿táácā cu'téenu di nduuti chí caa'n'má' cosa chí véé na va'ai chεti nguūvī?

¹³ Ndii 'áámá 'ii'yā' nguée chε yā na va'ai chεti nguuvi nduuti chí nguée 'ii'yā' chí ch'ee' ye'n'e va'ai chεti nguuvi. 'ii'yā' mii', Sá'n'ā chí Daiya Dendyuūs, chí canée na va'ai chεti nguuvi.

¹⁴ Tan'dúúcā Moisés mii' chinadácúee' sa cúu na yá'n'āa cuū'má' naachi nguée ch'εtinéé 'ii'yā' 'tíicā canee chí nicueē' Sa'n'a chí Daiyá Dendyuūs.

¹⁵ Caati nducyaaca 'ii'yā' chí cu'téenu yā 'ii'yā' nguée cuuvi ndái yā caati cunduuchi yā cue'n'e daā'ma'.

'Tíicā Dendyuūs dīnē'e yā 'ii'yān ye'e i'yeēndī

16 Caati chuū dīnē'e Dendyuūs 'ii'yān ye'e i'yeēndī chí dichó'o yā 'aama n'dyá'nā Daiya yā, caati nducyáácá 'ii'yān chí cu'téenu yā 'ii'yān nguée cuuvi ndái yā. Níicú cunduuchí yā cue'e daā'ma'n.

17 Caati Dendyuūs ní dicho'ó yā Daiyá yā i'yeēndī chí Daiyá yā nguée dii'n yā juzgar 'ii'yān chí snée i'yeēndī, naati chí cuchii yā nadanguá'ai yā 'ii'yān ye'e i'yeēndī cáava yā.

18 Du'u chí i'téenu 'ii'yān nguée condenado yā, niicu du'u chí nguée i'téenu 'ii'yān 'aā condenado yā caati nguée chí'teenu chí nduuchi 'áámá n'dyá'nā ye'e Chiidá yā chí Dendyuūs.

19 Níicú chuú ní condenación. Chí δεενε 'cūū ndaá i'yeēndī 'cūū naati sa'nā ye'e i'yeēndī 'cūū dīnē'e sa na maai'n nguée ti chí δεενε caati dii'n sa chí nguée n'daacā.

20 Caati nducyáácá 'ii'yān chí dii'n yā chí nguεε n'daacā, nguée dīnē'e yā chí δεενε. Ní nguεε indaá yā chí δεενε mii'n caati nguée ne'e yā chí cuuvi déénú 'ii'yān ní caa'n'ma'n 'ii'yān chí nuu'ndí yā.

21 Naati 'ii'yān chí dii'n yā ntii'nyu'n chí n'daacā, índaa yā naachi chí δεενε caati 'ii'yān snáa'n yā ntii'nyu'n ye'é yā chí ye'e Dendyuūs.

Juan chí nguēdīnuū'nīn nga'a sa ndúucū Jesús táámá vmnē'ēe

22 Cho'ōo chúū, ndaā Jesús ndúucū discípulos ye'é yā na yá'nāa Judea. Ní cuné yā ndúucū 'ii'yān s'een. Níicú Jesús cheēdinuū'nīn yā 'ii'yān.

23 Ní Juan mii'n nguēdinuū'nīn ntúu'n yā na yá'n Enón nīi'nuú'n na yaā'n Salim ti mii'n neenē veε ca nuū'nī'n. Ní ndaa 'ii'yān ní cheēdinuū'nīn yā.

24 Caati Juan mii'n 'aā cuéé cunúu'n yā vácūū.

25 Discípulos ye'e Juan ch'εεcu cheendí yā ndúucū 'ii'yān Israel ye'é táácá 'ii'yān nduuví δεεvé yā.

26 Níicú nndaa sá nanáán Juan ní nga'n'a sa ngī sa sa'nā: Dii, Maestro, 'ii'yān chí cané ndúucu di na táámá lado ye'e yíicú Jordán 'ii'yān chí dii caa'n'ma'n cuaacu di ye'é yā; n'diichi di, 'ii'yān mii'n nguēdinuū'nīn yā. Niicu nducyáácá 'ii'yān ndaa yā nanáa'n yā.

27 Nan'guεεcúta'nā Juan ní ca'n'a sa: Nguée cúuví cuta'a 'ii'yān de'ε veε nduuti chí nguée cuchii ye'e va'ai cheeti nguuví.

28 Ndís'ti'i testigo ye'é chí ca'ná: 'Úú ní nguée Cristo 'úú, caati dichó'o Dendyuūs 'úú vmnāa'n ye'é yā.

29 Du'ū chí vée n'daataá ye'e yā, 'ii'yān mii'n ní isá'nā ye'e tá. Amigo ye'e isá'nā mii'n ní 'ii'yān chí cané ndúucu yā ní n'giindiveé'n yā ye'é yā. Yeenú taavi yā cáávā nduudu ye'e isá'nā mii'n. 'Tíicā vaadi yeenu ye'é ní 'áámá ndiituú taaví ca.

30 'Ii'yān mii'n ní cané chí ch'εεté yā, niicu 'úú dánduu'vi líi'n 'úú.

'Ii'yān chí cuchii yā ye'e va'ai cheeti nguuví

31 Du'ū chí nndaa ye'e va'ai cheeti nguuví ch'εεte ca ye'e nducyaaca 'ii'yān. Du'ū chí ye'e yá'nāa ní ye'e yá'nāa ní nga'n'a ye'e cosas ye'e yá'nāa. 'Ii'yān chí nndaa yā ye'e va'ai cheeti nguuví, ch'εεte cá yā ye'e nducyáácá 'ii'yān.

32 'Ii'yān mii'n nga'n'a cuaacú yā ye'e chí n'diichí yā ndúucū chí ch'iindiveé'n yā ní mar 'áámá 'ii'yān ní nguée ne'e yā 'caandiveé'n yā nduudu cuaacu ye'é yā.

33 'Ii'yān chí n'gúu'n yā nduudu cuaacu ye'e Jesús nduuvidaamá yā ndúucu yā ní nga'n'a yā chí Dendyuūs mii'n chí cuaacu.

³⁴ Du'ū chí Dendyuūs dichó'o yā, 'ii'yān miiⁿ ngán'a yā nduudu ye^{n'e} Dendyuūs miiⁿ, caati Dendyuūs nga'a yā 'ii'yān Espíritu N'dai ye^{n'e} Ndyuūs nguéé ndúúctū caadi.

³⁵ Dendyuūs Chiida yú diné^{n'e} yā Daiyá yā. Níicú tanducué^{n'e} dendu'ū ca'á yā ta'ā Daiyá yā.

³⁶ 'ii'yān chí i'téenu yā Daiya Dendyuūs miiⁿ cané^e yā ndúúctū vida cue^{n'e} daāⁿmaⁿ. Naati 'ii'yān chí nguéé i'téenu yā Daiya Dendyuūs miiⁿ nguéé snaaⁿ yā vida cue^{n'e} daāⁿmaⁿ miiⁿ naati ca^{n'a} yā cuta'á yā castigo ye^{n'e} Dendyuūs chí diituú n'dai.

4

Jesús ndúúcu n'daataá ye^{n'e} yá^{n'}āa Samaria

¹ Tááchí Jesús ituumicádiinuuⁿ yā 'tíic chí sa^{n'}ā fariseos ch'iindiveeⁿ sa chíiⁿ chí Jesús diiⁿ yā ní chí chεεdinuūⁿniⁿ yā 'yaaⁿ ca 'ii'yān ní véé 'yaaⁿ ca discípulos ye^{n'e} yā nguéé ti Juan miiⁿ;

² 'áará chí nguéé Jesús chí nγεεdinuūⁿniⁿ yā caati discípulos ye^{n'e} yā nγεεdinuūⁿniⁿ yā;

³ Jesús s'néⁿe yā yá^{n'}āa Judea ní che^{n'e} ntuúⁿ yā yá^{n'}āa Galilea.

⁴ Ní cané^e chí cho'ó yā yá^{n'}āa Samaria.

⁵ Ní ndaá yā na 'áamá yāāⁿ ye^{n'e} Samaria chí nguuvi Sicar, niiⁿnuúⁿ ná yá^{n'}āa chí ca'á Jacob ye^{n'e} daiya sa José.

⁶ Ní míiⁿ cané^e vaacunuūⁿniⁿ ye^{n'e} Jacob. Jesús chicúúⁿnu yā chí ngiica yā ní ch'iindí yā niiⁿnuúⁿ na vaacunuūⁿniⁿ. Ní 'āā tanduu n'γεεcu ndiichuuví.

⁷ Ndaā 'áamá n'daataá ye^{n'e} yá^{n'}āa Samaria chí sta'a tá nuūⁿniⁿ. Ní Jesús ca^{n'a} yā chíi yā tá^{n'}ā: Díi n'daataá, téé dí tíi nuūⁿniⁿ cu'ú.

⁸ Discípulos ye^{n'e} yā cue^{n'e} sa yāāⁿ Sicar chí cuāi sa chí che'é yā.

⁹ Ní n'daataá ye^{n'e} yá^{n'}āa Samaria nga^{n'a} tá ngii tá Jesús: ¿Táác chí ngiica di nuūⁿniⁿ chí cu'ú di 'úú ti dii ní 'ii'yān Israel dii niicu 'úú ye^{n'e} yá^{n'}āa Samaria 'úú? Sa^{n'}ā Israel s'eeⁿ ní nguéé n'diichi sa 'ii'yān ye^{n'e} yá^{n'}āa Samaria.

¹⁰ Ní n'guεεcúta^{n'a} Jesús, ní nga^{n'a} yā ngii yā tá^{n'}ā: Nduúti chí n'diichi di regalo ye^{n'e} Dendyuūs miiⁿ, ní du'ū chí nga^{n'}ā ngii dii, tee di nuūⁿniⁿ cu'ú, tuuⁿmi ní caaca di nuūⁿniⁿ ye^{n'e} yā. Ní 'ii'yān miiⁿ ca^{n'a} yā tee yā nuūⁿniⁿ chí cu'ú di, nuūⁿniⁿ chí dii chí canduuchi 'ii'yān.

¹¹ N'daataa míiⁿ ní nga^{n'a} tá ngii tá Jesús: Señor, nguéé de'ē chí cuta'á nduucú ní tíi vaacunuūⁿniⁿ yāanūⁿ. ¿Tíi cuuvi canguai nuūⁿniⁿ ye^{n'e} ní chí dii chí canduuchi 'ii'yān?

¹² ¿'Áá vmnaaⁿ ca n'dii ye^{n'e} chiida 'nū Jacob? 'ii'yān miiⁿ din'dái yā vaacunuūⁿniⁿ 'cūū cáávā nús'uu. 'Múúⁿ sta'á yā nuūⁿniⁿ ndúúctū daiya yā ndúúctū 'iiti ye^{n'e} yā.

¹³ Nan'guεεcúta^{n'a} Jesús nga^{n'a} yā ngii yā tá^{n'}ā: Nducyáácá 'ii'yān chí ngi'í yā nuūⁿniⁿ 'cūū cané^e chí cuuvi yaaca ntúuⁿ yā.

¹⁴ Naati du'ú 'ii'yān chí cú'u yā nuūⁿniⁿ chí 'úú chí ca'á, 'āā ntéé cuuvi yaacá yā. Nuūⁿniⁿ chí 'úú ca'á 'ii'yān míiⁿ, nuūⁿniⁿ miiⁿ tan'dúúctū chí cuuvi nduucú yā 'áamá vaacunuūⁿniⁿ chí ngáāa nuūⁿniⁿ miiⁿ ye^{n'e} yā caavā vida cue^{n'e} daāⁿmaⁿ.

¹⁵ N'daataa míiⁿ ní nga^{n'a} tá ngii tá Jesús: Dii Señor, téé ní 'úú nuūⁿniⁿ 'cūū. Cu'ú ní 'aa ntéé cuuvi yaacá, ní 'aa ntéé chíi cuta'á nuūⁿniⁿ.

¹⁶ Jesús nga^{n'a} yā ngii yā tá^{n'}ā: Cué^{n'e} dí ní cananguai di isa^{n'a} ye^{n'e} di. Ní cuchii di ndúúctū sa 'muuⁿ.

17 N'gυεεcúta^a n'daataa míⁿ ní nga^{'a} tá ngii tá 'ii^{'yā}ⁿ: Nguéé isa^{'ā} ye^{'é}. Nga^{'a} Jesús ngii yā tá^{'ā}: N'daacā chi nga^{'a} di chi nguéé isa^{'ā} ye^{'é} di.

18 Caati nyu^{'u} isa^{'ā} canéé ndúúcu dii, ní sa^{'ā} chi canéé ndúúcu dii mi^{'nii}nyu^{'n} nguéé isa^{'ā} ye^{'é} di. Chii^{'n} chuū ní nga^{'ā} cuaacú dí.

19 Nga^{'a} n'daataá ngii ta Jesús: N'diī Señor, deenú chi n'diī ní 'áámá profeta n'diī.

20 Chiida 'nū ní dii^{'n} yā adorar ná cuééti 'cūū naati 'ii^{'yā}ⁿ Israel chi judíos nga^{'ā} ntuu^{'n} yā chí na yāāⁿ Jerusalén chi cánéé chi dii^{'n} yā adorar Ndyuūs.

21 Ní nga^{'ā} Jesús ngii yā tá^{'ā}: N'daataá, cu^{'téénu} di 'úú. Ndaā hora taachi ní nguéé cuéeti 'cūū ní nguéé yāāⁿ Jerusalén 'ii^{'yā}ⁿ dii^{'n} yā adorar Chiida yú.

22 Ndís'tiī ní dii^{'n} ní adorar chi nguéé deenú nī. Nús'uū ní idiī^{'n} 'nū adorar chi déénu 'nū naati vaadi ngua^{'ai} ndaā lado ye^{'é} 'áámá 'ii^{'yā}ⁿ chi nadanguá^{'āi} ní ye^{'é} 'ii^{'yā}ⁿ Israel.

23 Naati hora mii^{'n} ní cúchiī nícu^{'ú} hora mii^{'n} ní ndaā, taachi cuaacu ní^{'nyú}ⁿ 'ii^{'yā}ⁿ s'ee^{'n} dii^{'n} yā adorar Dendyuūs Chiida yú ndúúcu chidεεve ye^{'é} yā ndúúcu vaadi cuaacú. Caati 'tíicā Chiida yú mí^{'n} in^{'nuú}ⁿ yā 'ii^{'yā}ⁿ chi dii^{'n} yā adorar 'yā ni cu^{'téénu} yā 'yā.

24 Dendyuūs ní Espíritu 'yā. Ní 'ii^{'yā}ⁿ cánéé chi dii^{'n} yā adorar 'yā cánéé chi dii^{'n} yā adorar 'yā ndúúcu chidεεve ye^{'é} yā ndúúcu vaadi cuaacu.

25 N'daataá mí^{'n} nga^{'a} ta ngii ta Jesús: Deenú chí Mesías canéé chí ndaá chi duuchi Cristo. Taachí 'ii^{'yā}ⁿ mii^{'n} ndaá yā, tuu^{'mí} caa^{'ma}ⁿ yā nducué^{'é} cosas.

26 Ní nga^{'a} Jesús ngii yā tá^{'ā}: 'Úú chi Cristo chi indeé ndúúcu di.

27 Taachí indeé yā ndúúcu n'daataá mí^{'n}, ndáa discípulos ye^{'é} yā. Ní cue^{'e} yí^{'nú} sá chí indeé yā ndúúcu n'daataá mii^{'n}. Mar 'áámá sa^{'ā} nguéé natinguunee^{'n} sa Jesús: ¿De'ē i^{'n}nuu^{'n} di? ¿De'ē cuuvi chí ndee di ndúúcu tá?

28 Ní n'daataá mí^{'n} ní s'nee^{'n} tá 'cuuti cuééé ye^{'é} tá ní cue^{'e} tá ná yāāⁿ mii^{'n}. Ní ca^{'a} tá chii^{'n} tá 'ii^{'yā}ⁿ s'ee^{'n}:

29 Cuchiī nī ní n'diichí nī 'áámá sa^{'ā} chí ca^{'a} sa chíi sa 'úú tanducué^{'é} chí ndiī^{'n}. ¿'Áá nguéé 'ii^{'yā}ⁿ mii^{'n} chí Cristo?

30 Ní 'ii^{'yā}ⁿ s'ee^{'n} can^{'dáa} yā na yāāⁿ mii^{'n}. Cue^{'e} yā n'diichí yā Jesús.

31 Ní taachi cue^{'e} n'daataa mí^{'n} na yāāⁿ tuu^{'mí} ní discípulos ye^{'é} yā nga^{'a} sa ngii sá Jesús: N'diī Maestro, che^{'é} nī yuūndū nduucú 'nū.

32 Ní Jesús mii^{'n} nga^{'a} yā ngii yā sa^{'ā} s'ee^{'n}: 'Úú ní véé 'áámá comida ye^{'é} chí che^{'é}. Ndís'tiī nguéé déénu nī.

33 Nícu^{'ú} discípulos nga^{'a} sa ngii sa vi'ī: ¿'Áá ndaā 'ii^{'yā}ⁿ chí cuú yā chí che^{'é} yā?

34 Ní nga^{'a} Jesús ngii yā sa^{'ā} s'ee^{'n}: Comida ye^{'é} chí^{'n} chí cuuvi dii^{'n} tan^{'duúca} chí ne^{'é} 'ii^{'yā}ⁿ chí dichó'o yā 'úú. Ní di^{'cuiin} nti^{'nyu}ⁿ ye^{'é} yā.

35 Nga^{'a} ndis'tiī: ¿'Áá nguéé véé cá tá cuū^{'n} 'iīyū taachi ndaá tiempo ye^{'é} cosecha? N'diichí nī. 'Úú nga^{'á} ngii ndís'tiī: N'diichí nī cuaa^{'n} 'nii^{'nu}ⁿ. Snaá^{'n} ní cuééti ye^{'é} nī. 'Áá ndaa nguuvi chí dii^{'n} nī cosechar.

36 'Ii^{'yā}ⁿ chí nadacuée^{'n} yā cosecha veε chíi^{'vεε} ye^{'é} yā. Ní véé n'gui^{'i} ye^{'é} yā chí cūnee cue^{'e} daa^{'ma}ⁿ. Nícu^{'ú} 'ii^{'yā}ⁿ chí niīnu yā ndúúcu 'ii^{'yā}ⁿ chí nadacuée^{'n} yā cosecha ní nduu 'uuví yā yeenú taaví yā.

37 Caati chuū chí cuaacu ní^{'nyú}ⁿ chí nduudu cuaacu: 'Áámá 'ii^{'yā}ⁿ ní ngiīnu yā ní táámá yā ní nadacuée^{'n} yā.

38 'Úú nidicho'ó ndís'tií ní nadacuéeⁿ nī cosecha chí nguéeé ñdiíⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ. Táámá yā diíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ. Ní ndís'tií chí ndaá nī tuu'ví nī ntiiⁿnyuⁿ ñdiíⁿ yā.

39 Ní neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ samaritanos yeⁿ'ē yāāⁿ miíⁿ s'teenú yā Jesús cucáāvā nduudu yeⁿ'e n'daātāa miíⁿ chí caⁿ'a yā nduudu cuaacu: 'Iiⁿyāⁿ mííⁿ ní caⁿ'a yā chí yā 'úú tanducuéⁿ'ē cosa chí ñdiíⁿ.

40 Ndaa saⁿ'ā samaritanos nanááⁿ Jesús. Di'cuítu sa 'iiⁿyāⁿ chí canée yā ndúúcu sa. Ní canée yā miíⁿ 'uuvi nguuvi.

41 Neené 'yaaⁿ cá yā s'teenú yā cucáāvā nduudu yeⁿ'e Jesús.

42 Níícú 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'a yā ngii yā n'daataá miíⁿ: 'Āā ntéé cu'teenú 'nū caavā chí ch'iindiveéⁿ 'nū chí cuaacu nííⁿnyúⁿ nguéeé dámaaⁿ yeⁿ'e chí ngaⁿ'ā di. Caatí maáⁿ 'nū n'diichí 'nū ní ch'iindiveéⁿ 'nū chí cuaacu nííⁿnyúⁿ chí 'iiⁿyāⁿ 'cūū nguuvi Cristo chí inadan'guáⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

Jesús diíⁿ yā chí nduuvā yeⁿ'e daiya 'áámá rey

43 Ch'íínú 'uuvi nguuvi ní Jesús cueⁿ'é yā yáⁿ'āa Galilea.

44 Caatí maaⁿ Jesús miíⁿ caⁿ'a cuaacú yā chí 'iiⁿyāⁿ nguéeé diíⁿ yā honrar 'áámá 'iiⁿyāⁿ profeta taachi ngaⁿ'a yā yāāⁿ vaacú yā.

45 Ní ndaá yā yáⁿ'āa Galilea ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea miíⁿ tuu'mi di'cuúⁿ yā chí canee yā. 'Āā n'diichí yā tanducuéⁿ'ē chí diíⁿ yā na yāāⁿ Jerusalén, nguuvi yeⁿ'e 'viicu yeⁿ'e pascua, caatí 'iiⁿyāⁿ s'uúⁿ cheⁿ'e ntuúⁿ yā 'viicu miíⁿ.

46 Ndaa ntúūⁿ Jesús na yāāⁿ Caná yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea naachi din'dái yā vino ndúúcu nuūⁿnīⁿ. Mííⁿ canée 'áámá rey yeⁿ'e yāāⁿ Capernaum. Ngiiⁿā 'áámá daiya rey miíⁿ.

47 'Iiⁿyāⁿ 'cūū mííⁿ ch'iindiveéⁿ yā chí ndaá Jesús yeⁿ'ē yáⁿ'āa Judea na yáⁿ'āa Galilea. Cheⁿ'é yā nanááⁿ Jesús ní di'cuítu yā 'yā chí caⁿ'a yā n'diichí yā daiya sa chí nanduūvā yeⁿ'ē caatí 'aa cháā 'cuuvi.

48 Tuu'mi ní ngaⁿ'ā Jesús ngii yā saⁿ'ā: Nduúti chí nguéeé snaaⁿ di señales ndúúcu milagros chí vaadí n'giinu nguéeé cu'téenu di.

49 'Iiⁿyāⁿ yeⁿ'e rey ngaⁿ'á yā ngii yā Jesús: Señor, cú'u yú caatí 'āā cuéé 'cuūvī saⁿ'ā 'lííⁿ yeⁿ'é.

50 Ngaⁿ'ā Jesús ngii yā 'iiⁿyāⁿ: Cúnaⁿ'a di, daiya dí cánduuchi sa. Ní saⁿ'ā miíⁿ ní chí'téenu sa nduudu chí caⁿ'ā Jesús miíⁿ. Ní cuinaⁿ'a sa.

51 Taachi 'āā ndaa niiⁿnuúⁿ vaacu sa 'iiⁿyāⁿ chí idiíⁿ mandado yeⁿ'ē sa can'dáa yā n'diichi yā saⁿ'ā. Ní ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: Daiyá ní miíⁿ candúúchi sa.

52 Tuu'mi ní itiinguunéeⁿ sa 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: ¿De'ē hora naachi cuaáⁿ yeⁿ'ē sa? Níícú ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: 'Iicu taachi n'gēecu 'áámá ní ch'iinu 'iⁿ'nūúⁿ miíⁿ sáⁿ'ā.

53 Tuu'mi ní chiida saⁿ'ā 'lííⁿ miíⁿ tuumicádíínuuⁿ yā chí hora miíⁿ chí ngaⁿ'a Jesús ngii yā: Daiya dí ní cánduuchi sa. Ní 'iiⁿyāⁿ miíⁿ ndúúcu nducyaaca familia yeⁿ'e yā s'téenu yā Jesús.

54 Chuū ndii 'úúví señal chí Jesús diíⁿ yā cuayiivi chí ndáa yā yeⁿ'e yáⁿ'āa Judea ndii yáⁿ'āa Galilea.

5

Saⁿ'ā chí nguēē ngii ngííca

1 Chó'ōo tanducuéⁿ'ē cosa 'túúca. Véé 'áámá 'viicu yeⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ Israel. Níicu Jesús cuchéé yā yāāⁿ Jerusalén.

² Míiⁿ canéé 'áámá viini ch'εετε niiⁿnuⁿ cheendi chéēⁿ, cuaaⁿ naachí indáa yā ndúúcu 'iiti cuúchí chí n'diicui yā na yáāⁿ Jerusalén. Viini ch'εετε miiⁿ nguuvi Betesda na nduudu hebreo. Vεε nyuⁿu corredor nuuⁿmaⁿ ndiivi viini ch'εετε.

³ Na corredor miiⁿ ndiitú ndúúcu n'deēe n'dái 'iiⁿyāⁿ ngiitā; 'iiⁿyāⁿ ngeueaáⁿ, ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí nguéeⁿ ngii ngiicá yā, ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí ntíⁿí ta'á yā o ca'a yā. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ canéé ngiínú yā chí inⁿnuⁿu nuúⁿnī.

⁴ Caati vεε tiempo chí 'áámá ángel nch'eéⁿ yā níicú idi'núⁿu yā nuúⁿnī chí snéē ná viini ch'εεte. Ní cuayiivi 'iiⁿyāⁿ chí ndáa yā vmnááⁿ vmnaaⁿ chεεtí viini míiⁿ nanduuva yeⁿ'é yā yeⁿ'ē 'āā de'é nūⁿ ca'āi chí ndii yā.

⁵ Ní miiⁿ canéé 'áámá sáⁿ'ā ndiicú nditiiⁿyuⁿ 'iinu ndúuyū chí ngiitā sa.

⁶ Taachí Jesús n'diichí yā saⁿ'ā chí candiití sá, níicú 'āā deenú yā chí 'āā naáⁿ ngiitā sa, tuuⁿmi ní ngaⁿ'ā yā ngii yā saⁿ'ā: ¿'Áá néⁿ'é dí chí nduūvā yeⁿ'ē dí?

⁷ Ní saⁿ'ā chí ngiitā miiⁿ nan'guεεcútaⁿ'ā sa yeⁿ'é yā: Señor, nguéeⁿ mar 'áámá saⁿ'ā chí cuⁿnuūⁿ sa 'úú chééti viini taachí íⁿnuⁿu nuúⁿnī. Caati taachí ndaá, 'āā ndáa taamá yā chεεtí viinī.

⁸ Ní ngaⁿ'ā Jesús ngii yā saⁿ'ā: Nacuéeⁿ di. Nadacuéeⁿ di yivve yeⁿ'ē dí ní cūnaⁿ'ā dí.

⁹ Tuuⁿmi nūⁿu nduūvā yeⁿ'ē sa. Ní nadacuéeⁿ sa yivve yeⁿ'ē sa. Ní cunaⁿ'ā sá. Ní nguuvi miiⁿ ní sábadu nguuvi chí ntaaviⁿtuunúⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel.

¹⁰ Níicú 'iiⁿyāⁿ Israel ngaⁿ'ā yā ngii yā saⁿ'ā chí 'āā nanduuvā yeⁿ'ē sa: Caati maaⁿ ní sábadu miiⁿ, tan'dúúca chí caⁿ'ā ley, nguéeⁿ cuuvi nandéε di yivve yeⁿ'ē dí.

¹¹ Ní n'guεεcútaⁿ'ā sa yeⁿ'é yā: 'Iiⁿyāⁿ chí diín yā chí nduuvā yeⁿ'é, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní ngaⁿ'ā yā ngii yā 'úú: Nadacuéeⁿ di yivve yeⁿ'ē dí. Ní cuinaⁿ'ā dí.

¹² Tuuⁿmi ní tiinguunéⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel saⁿ'ā: ¿Du'ú chí 'tíicá ngaⁿ'ā ngii di: Nadacuéeⁿ di yivve yeⁿ'ē dí, ní cuinaⁿ'ā dí?

¹³ Níicú saⁿ'ā chí 'āā nduuvā yeⁿ'ē sa nguéeⁿ déénú sá du'ū 'iiⁿyāⁿ miiⁿ, caati Jesús diví yā yeⁿ'ē saⁿ'ā miiⁿ. Ní neené n'deēe 'iiⁿyāⁿ snéē yā miiⁿ.

¹⁴ Cuayiivi Jesús nandaacá yā saⁿ'ā na yáácú templo. Ní ngaⁿ'ā Jesús ngii yā saⁿ'ā: Cun'díicá dí maaⁿ 'āā nduuvā yeⁿ'ē dí. 'Aa ntéε diiⁿ di nuuⁿndi niicu nguéeⁿ cuta'āa táamá ca'ái chí más cá taarⁿ dí.

¹⁵ Tuuⁿmi saⁿ'ā miiⁿ cunaⁿ'ā sa ní caⁿ'ā sa chíi sa 'iiⁿyāⁿ Israel chí Jesús chí diín yā chí ndúúvā yeⁿ'ē sa.

¹⁶ Ní cáāvā chuū ní can'dáā 'iiⁿyāⁿ Israel Jesús miiⁿ chí neⁿ'é sa 'caaⁿ'núⁿ sa 'iiⁿyāⁿ caati diín yā cosa chí 'tíicá miiⁿ nguuvi chí sábadu chí ntaaviⁿtúunuuⁿ 'iiⁿyāⁿ.

¹⁷ Jesús nan'guεεcútaⁿ'ā sa yeⁿ'ē sa: Chiidá ní ndíi maaⁿ chí idiiⁿ cá yā ntiiⁿnyuⁿ. Ní 'úú idiín ntiiⁿnyuⁿ dendu'ū.

¹⁸ Tuuⁿmi ní 'iiⁿyāⁿ Israel neⁿ'ē taavi sa 'caaⁿ'núⁿ sa Jesús, caati nguéeⁿ damaāⁿ chí nguéeⁿ diín yā cumplir chí ngaⁿ'ā na ley yeⁿ'ē sábadu, caati ngaⁿ'ā yā chí Dendyuūs Chiidá yā, ní diín yā chí nduuvídáámá yā ndúúcu Dendyuūs.

Dendyuūs dicho'ó yā Daiya yā

¹⁹ Nan'guεεcútaⁿ'ā Jesús ní ngaⁿ'ā yā ngii yā saⁿ'ā: Cuaacu níⁿnyúⁿ, cuāácú niiⁿnyuⁿ chí ngaⁿ'ā ngii ndis'tií chí nguéeⁿ cuuvi diiⁿ Daiyá Dendyuūs mar 'áámá cosa dámaāⁿ ndúúti chí nguéeⁿ n'diichí yā chí diiⁿ Chiidá yā. Caati tanducuéⁿ'ē chí diiⁿ Chiidá yā, 'tíicá ntúū diiⁿ Daiyá yā.

²⁰ Caati Dendyuūs Chiidá ní dinéⁿ'ē yā 'úú chí Daiya yā. Ní n'giniⁿ yā 'úú tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí diín yā. Niicu Chiidá n'giniⁿ cá yā 'úú ntiiⁿnyuⁿ n'gεεte ca nguéeⁿ tii chuū. Níicú ndis'tií caⁿ'ā yíínú ní yeⁿ'ē.

21 Tan'dúúcā Chiidá nadacuéeⁿ yā 'iⁿ'yāⁿ chí 'āā n'dií ní nga'a yā vida yeⁿ'é yā, 'tíicā ntúūⁿ 'úú Daiyá yā ní nadacuéeⁿ 'iⁿ'yāⁿ chí 'āā n'dií ní nga'á vida 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ chí neⁿ'é nga'á.

22 Caati Chiidá nguéeⁿ diíⁿ yā juzgar mar 'aama 'iⁿ'yāⁿ naatí ca'á yā 'úú chí Daiya yā chí diíⁿ juzgar tanducueⁿ'ē.

23 Caati tanducueⁿ'ē 'iⁿ'yāⁿ diíⁿ yā honrar 'úú chí Daiyá yā tan'dúúcā tanducueⁿ'ē 'iⁿ'yāⁿ diíⁿ yā honrar Chiidá. Du'ū chí nguéeⁿ idiíⁿ yā honrar 'úú chí Daiyá Dendyuūs ní nguéeⁿ idiíⁿ yā honrar Chiidá chí dicho'ó yā 'úú.

24 Cuaacu níⁿ'nyúⁿ, cuāācū niiⁿ'nyuⁿ nga'á ngií ndis'tií: 'Iⁿ'yāⁿ chí n'giindiveéⁿ yā nduudu chí nga'á, ní i'téenu yā yeⁿ'e 'iⁿ'yāⁿ chí dicho'ó 'úú, véé vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'é yā. Niicu nguéeⁿ condenado yā. Nguéeⁿ canee yā dácaā yeⁿ'ē chí n'gii caati véé vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'é yā.

25 Cuaacu níⁿ'nyúⁿ, cuāācū niiⁿ'nyuⁿ nga'á ngií ndis'tií: Cuchii hora ní hora miiⁿ chuú taachi 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí 'āā n'dií yā, 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e 'úú chí Daiyá Dendyuūs. 'Iⁿ'yāⁿ chí i'teenu yā nduudu yeⁿ'e cunduuchi yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

26 Tan'dúúcā Chiidá véé vida yeⁿ'ē maāⁿ yā, 'tíicā ntúūⁿ ca'a yā 'úú chí Daiya yā vida yeⁿ'ē maāⁿ.

27 'Tíicā ca'á yā poder 'úú chí diíⁿ juzgar 'iⁿ'yāⁿ caati 'úú Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs 'úú.

28 Nguéeⁿ caⁿ'ā yiinu di yeⁿ'ē chúū, caati cuchii hora taachi nducyáácá 'iⁿ'yāⁿ chí chinúu yā maaⁿ yaⁿ'āa 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é.

29 Ní nadacuéeⁿ yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā. 'Iⁿ'yāⁿ chí diíⁿ yā chí n'daacā, ní caⁿ'á yā cuneé yā ndúúcū vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'é yā. Ní 'iⁿ'yāⁿ chí nguéeⁿ n'daacā idiíⁿ yā, caⁿ'á yā na condenacióⁿ.

'Iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caⁿ'a cuaacú yā yeⁿ'ē Jesús

30 Ní caⁿ'a Jesús: 'Úú ní damaāⁿ ní nguéeⁿ de'ε veε cuuvi diíⁿ. Tan'dúúcā chí n'giindiveéⁿ, 'tíicā diíⁿ juzgar. Ní chí diíⁿ juzgar ní cuaacu caati nguéeⁿ in'nuúⁿ chí neⁿ'é maāⁿ naati chí neⁿ'e maāⁿ Chiidá chí dichó'ó yā 'úú.

31 Ndúútí chí yeⁿ'é māaⁿ chí ngaⁿ'á cuaacu ní nguéeⁿ cuaacu.

32 Táámá 'iⁿ'yāⁿ chí diíⁿ yā caaⁿ'maⁿ cuaacú yā yeⁿ'ē 'úú. 'Úú ní deenu tii chí ngaⁿ'a yā yeⁿ'ē 'úú chí cuaacu.

33 Ní ndis'tií ní dichó'ó ní 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nanááⁿ Juan. Ní Juan miiⁿ caⁿ'a sa nduudu cuaacu yeⁿ'e 'úú.

34 Caati 'úú nguéeⁿ ita'á nduudu cuaacu yeⁿ'ē sán'ā yeⁿ'e in'yeeⁿdí 'cūū naati ngaⁿ'á tanducueⁿ'ē chuú caati ndis'tií ní cuuvi nanguáⁿ'ai ní.

35 Níicú Juan chí cheđínuūⁿ'niⁿ yā 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ tan'dúúcā 'áámá chí deεve ngiichi ní ngí n'gai, 'tíicā yā. Ní ndis'tií ní dinéⁿ'e ní vaadī yeenú yeⁿ'é ní 'áámá tiempo ndúúcū chí deεve yeⁿ'é yā.

36 Naati 'úú ní ngaⁿ'á nduudu cuaacu chí ch'εεε ca chí caⁿ'a Juan miiⁿ caati ntiíⁿ'nyuⁿ chí tee Chiidá 'úú, ní chuú idiíⁿ. Tan'dúúcā maāⁿ ntiíⁿ'nyuⁿ chí diíⁿ ní ngaⁿ'ā nduudu cuaacu yeⁿ'é chí Chiidá dichó'ó yā 'úú.

37 Níicú maaⁿ Chiidá chí dichó'ó yā 'úú ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'ē 'úú. Ndis'tií mar 'áámá vmnéⁿ'e nguéeⁿ n'giindiveéⁿ ní nduudu yeⁿ'e chiidá, ndí nguéeⁿ ndúú n'diichí ní 'iⁿ'yāⁿ taacá yā.

38 Ní ndis'tií ní nguéeⁿ 'áámá canee ní ndúúcū nduudu yeⁿ'é yā caati ndis'tií nguéeⁿ s'téenu ní chí 'úú ní 'iⁿ'yāⁿ chí Dendyuūs dichó'ó yā.

39 In'nuún nī naachi cánée nguūn na libro ye'n'e Ndyuūs, níicú cadiinúún nī chi véé vida cue'n'e daā'ma'na ye'n'é nī. Ní míi'nganā cuaacu ye'n'ē 'úú.

40 Ndis'tīi nguéé ne'n'é nī chii nī nanaán tīi cuūvi vida cue'n'e daā'ma'na ye'n'é nī.

41 'Úú ní nguéé cuta'á honra ye'n'e sa'n'ā ye'n'e i'n'yee'dí 'cūú.

42 Naati 'úú ideenú táacā ndis'tīi ní nguéé ne'n'é nī Dendyuūs.

43 'Úú ní cuchii ndúúcu chi duuchi Chiidá. Ní nguéé 'cuaa' nī ndis'tīi 'úú. Ndúúti chi taamá yā cuchii yā ndúúcu nduudu ye'n'e maán yā, tuu'mi ní 'cuaán nī 'ii'yā' mii'.

44 ¿Táacā cu'téenu ndis'tīi chi dii' nī honrar 'áamá nī ye'n'ē taamá nī ní nguéé ne'n'é nī chi Dendyuūs dii' yā honrar n'dii'?

45 Nguéé nadacadíinuun ndis'tīi chi 'úú nga'n'á nuu'ndi ye'n'e ndis'tīi nanaán Chiidá. Véé 'áamá 'ii'yā' chi nga'n'á nuu'ndi ye'n'e ndis'tīi chi Moisés chi 'ii'yā' chi i'téenu nī.

46 Ndúúti chi ndis'tīi chi téenu nī ye'n'e Moisés mii' tuu'mi ní cu'téenu nī 'úú caati ye'n'ē 'úú chi dingúu' sa.

47 Ndúúti chi nguéé i'téenu nī chi dingúu' Moisés, ¿táaca cu'téenu nī nduudu ye'n'ē 'úú?

6

Jesús ca'á yā chi che'é nyu'u mil sa'n'ā

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17)

1 Cho'o cosa chuū, ní cue'n'e Jesús taama lado ye'n'ē nuu'nin'yā'n'ā Galilea chi nguuví ntūūn Tiberias.

2 Nééné n'deēe 'ii'yā' cue'n'e yā n'dáa yā Jesús caati n'diichi yā señales ye'n'ē yā chi dii' yā ndúúcu 'ii'yā' chi ngiita.

3 Ní cuheε Jesús 'áamá cuεeti ní míi' ch'iindí yā ndúúcu discípulos ye'n'ē yā.

4 Ní chinee mii'nuún nguuví ye'n'e pascua ye'n'ē 'ii'yā' Israel s'ee'.

5 Tuu'mi n'diichi Jesús cuaa' n'ii'nuún níicú snaa' yā chí n'deēe n'dái 'ii'yā' cuchii yā nanaán yā. Ní Jesús nga'n'á yā ngii yā Felipe: ¿Tīi ca'n'á yú cuai yú pan chi che'e 'ii'yā' s'tíi?

6 Ní chuū Jesús nga'n'á yā ti dii' yā probar sa'n'ā mii' táacā dii' sá maán sa, caati Jesús maán yā deenú yā de'ē chí dii' yā.

7 Nan'guεcúta'n'á Felipe mii' ye'n'ē yā: Ndúúcu nyu'u ciento caadi tuūmī chí ca'n'á nguai pan nguéé tunéén chí cuta'á 'ii'yā' s'tīi 'aama taa' chí che'e yā.

8 'Áamá discípulo ye'n'ē yā chí nguúví Andrés chi 'díinu yā Simón Pedro, nga'n'á sá ngii sa Jesús:

9 'Áamá sa'n'ā líin chí canee 'muu' ndée sa nyu'u panes cebada ndúúcu na 'uuvi 'yaacā ng'aiyáa. ¿De'ē tunéén chuū chí che'e 'ii'yā' s'tíi?

10 Tuu'mi ní nan'guεcúta'n'ā Jesús mii' nga'n'á yā ngii yā sa'n'ā: Cúúvi nī 'ii'yā' s'tíi ní 'cuεεé núún yā. Nééné véé yuune lugar mii' níicú ch'εεε 'áamá número tan'duucā nyu'u mil sa'n'ā.

11 Ní Jesús mii' sta'á yā panes mii' níicú taachi nga'n'á yā ngii yā: Gracias N'dii Ndyuūs, tucá'a yā ca'a yā discípulos, ní discípulos ní ca'á yā 'ii'yā' chí vééé mii'. Tīicā ntūūn dii' Jesús ndúúcu 'yaacā. Ní 'ii'yā' mii' sta'á yā 'yaacā. Sta'á yā nducué'n'ē chí ne'n'ē yā.

12 Taachi 'āa nteε véé chí ne'n'ē yā, Jesús nga'n'á yā ngii yā discípulos ye'n'ē yā: Nadicué'n' di nducué'n'ē táán panes chí nángaava caati nguéé cuuvi ndái de'εεε.

13 Nadicuéen yā tanducuéen'e taaⁿ panes chi nángaava. Níicú chiitu ndi-ichúúví 'cuεεtεε naachi nyu'u pan cebada chi ningaava naachí che'e 'ii'yāⁿ s'eeⁿ.

14 Taachi n'diichi 'ii'yāⁿ s'eeⁿ señal chi diiⁿ Jesús miiⁿ tuu'mi ní ngaⁿ'a yā ngii yā vi'ī: Cuaacu níiⁿnyúⁿ 'ii'yāⁿ 'cúú chi profeta chi canee chi ndaa yā iⁿ'yéé'di 'cúú.

15 Taachí tuumicadíinuuⁿ Jesús chi 'ii'yāⁿ s'eeⁿ neⁿ'é yā cuta'á yā 'yā ní cu'néeⁿ yā 'yā lado yeⁿ'é rey tuu'mi ní cueⁿ'é máaⁿ yā na 'áámá cuεεtī.

Jesús ngiica yā vmnaaⁿ nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā
(Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52)

16 'Āā chii chíinū miiⁿ ní cueⁿ'e discípulos yeⁿ'é yā na nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā.

17 Ní chí ndaa yā 'áámá barco ní cueⁿ'é yā ná nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā. Ní 'āā ntéé ndaa yā na yāāⁿ Capernaum. 'Āā chii 'da'a ní nguéé ndāā Jesús naachi snéé yā.

18 Ní cho'ó 'aama 'yúúné taaⁿ ní nadācuééⁿ n'dai nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā.

19 Taachí 'āā cueⁿ'é yā tanduu nyu'u candúú nyaaⁿ kilómetros, tuu'mi n'diichí yā chí cúchī Jesús miiⁿ. Ngiiá yā cuaaⁿ vmnaaⁿ nuūⁿnīⁿ. Ní taachi 'aa cháá ndaa Jesús niiⁿnuúⁿ na barco miiⁿ discípulos dii'yā sá chíi.

20 Ní Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā s'eeⁿ: Nguéé 'va'ā ndís'tiī ti 'úú.

21 Tuu'mi ngaⁿ'a sá ngii sa Jesús: Cho'ó ní cuaaⁿ chεεti barco. Yeenú n'dai sa chí sndaā Jesús na barco. 'Āā nuúⁿ ndaa barco miiⁿ na yáⁿ'āa naachí cuéⁿ'ē.

Tiⁿ'yāⁿ in'nuúⁿ yā Jesús

22 Chí dεεve táámá nguuvi ní 'ii'yāⁿ chí snéé yā táámá lado yeⁿ'e nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā n'diichí yā 'áámá barco nūuⁿ, barco miiⁿ chí 'āā cueⁿ'e discípulos. Ní n'diichí yā chí nguéé cueⁿ'e Jesús ndúúⁿcú discípulos yeⁿ'é yā. Ní discípulos yeⁿ'é yā cuínaⁿ'á yā dámaáⁿ yā.

23 Tan'duuví barcos yeⁿ'e Tiberias ndaa niiⁿnuúⁿ na lugar naachi ch'εεtεé yā chí che'é yā pan 'iicú cuayiivi chí Jesús ngāⁿ'a yā: Gracias n'dii Dendyuūs Chiidá.

24 Taachí 'ii'yāⁿ n'diichi yā chí nguéé Jesús miiⁿ ndí nguéé ndúú discípulos yeⁿ'é yā, tuu'mi ní chí ndaa yā chεεti barcos. Ní cueⁿ'é yā na yāāⁿ Capernaum. N'nuūⁿ yā Jesús miiⁿ.

Jesús tan'dúúⁿcā yuūndū chí ca'a vida

25 Taachí 'ii'yāⁿ s'eeⁿ ndaacá yā Jesús táámá lado yeⁿ'e nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā tuu'mi ní ngaⁿ'a yā ngii yā 'ii'yāⁿ: N'diī Maestro, ζtíí cuaⁿ'a ndaa ní 'muuⁿ?

26 Nan'guεεcútaⁿ'a Jesús yeⁿ'e yā ní ngaⁿ'a yā ngii yā: Nds'tiī, cuaacu níiⁿnyúⁿ cuāācū niiⁿnyuⁿ nguéé in'nuúⁿ nī 'úú ti n'diichí nī chí diiⁿ señales naati chí teé pan, ní che'é nī ní chiitu ndis'tiī.

27 Nguéé diiⁿ nī ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'e comida chí chó'ōo ti yeⁿ'e comida chí cunéé cueⁿ'e daāⁿmaⁿ, chεε chí tee Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs ndís'tiī caati Dendyuūs Chiidá ca'á yā poder Daiyá yā.

28 Tuu'mi ní ngaⁿ'a saⁿ'ā s'eeⁿ ngii sá 'ii'yāⁿ: ¿Taacā diiⁿ 'nū chí cuuví diiⁿ 'nū ntiīⁿnyuⁿ chí ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'é Dendyuūs miiⁿ?

29 Nan'guεεcutáⁿ'ā Jesús yeⁿ'e sa ní ngaⁿ'á yā ngii yā saⁿ'ā: Chuū chí ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'e Dendyuūs miiⁿ chí cu'téenu di yeⁿ'e 'ii'yāⁿ chí Ndyuūs dichó'o yā 'ii'yāⁿ.

30 Tuu'mi ngaⁿ'a sa ngii sa 'ii'yāⁿ: ¿Dε'ε señal chí cu'neeⁿ nī chí snaáⁿ 'nū, ní cu'téenu 'nū n'diī? ¿Dε'ε ntiīⁿnyuⁿ idiíⁿ ní?

31 Chiida yú ní che'é yā yuūndū maná na yáⁿāa naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiⁿyāⁿ tan'dúúca chi canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs 'tíicā: Yuūndū yeⁿe nanguuvi Ndyuūs ca'á yā chi che'é 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

32 Nan'guεεcutáⁿā Jesús yeⁿe sa: Cuaacu níⁿnyúⁿ, cuāacū niiⁿnyuⁿ ngaⁿá ngii ndis'tí: Nguéé teé yā Moisés miiⁿ yuūndū chi maná chi yeⁿe nanguuvi, naati Chiidá teé yā n'diī pan chi cuaacu níⁿnyúⁿ chí yeⁿe va'ai chεεti nguuví.

33 Caati pan chi yeⁿe Dendyuūs ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí inch'eén yā yeⁿe va'ai chεεti nguuví ní nga'á yā vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeēⁿdī.

34 Tuu'mi ní ngaⁿā sa ngii sa Jesús: Señor, téé nī pan 'cūū nús'uu cueⁿe daāⁿmaⁿ.

35 Jesús ngaⁿa yā ngii yā san'ā: 'Úú ní tan'dúúca pan 'tíicā 'úú ní ca'á vida cueⁿe daāⁿmaⁿ. Du'ū chí chii nanaáⁿ nguéé cúúví cuiicú yā. Ní du'ū chí cu'teenú 'úú 'āā ntéé cuuvi yaacá yā.

36 Naati 'úú ní ngaⁿá ndis'tí: 'Áā n'diichí nī 'úú, níicú ndíi nguéé s'téénu nī 'úú.

37 Tanducueⁿē 'iiⁿyāⁿ chí itée Chiidá 'úú, 'iiⁿyāⁿ s'tíi cuchiī nanaáⁿ. Du'ū chí chii nanaáⁿ nguéé tun'daá 'iiⁿyāⁿ chuvé'ai.

38 Caati 'úú chíicá yeⁿe na va'ai chεεte nguuví ní nguéé diīⁿ chí 'úú neⁿe mááⁿ, caati diīⁿ chí neⁿe maāⁿ 'iiⁿyāⁿ chí dichó'o yā 'úú.

39 Chuu chí neⁿe Chiidá chí dichó'o yā 'úú, caati 'úú ní nguéé nindaí mar 'áámá yeⁿe tanducueⁿē chí tee yā 'úú. 'Úú ní nadin'duuchí tanducueⁿē 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā nguuví chí 'cuiīnū iⁿ'yeēⁿdī.

40 Chuū chí neⁿe 'iiⁿyāⁿ chí dichó'o yā 'úú: Nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí n'diichí yā Daiya Ndyuūs, ní i'téénu yā 'iiⁿyāⁿ, véé vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿe yā. Níicu 'úú ní nadicueéⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguuví chí 'cuiīnū iⁿ'yeēⁿdī.

41 Tuu'mí ngaⁿā 'iiⁿyāⁿ Israel yeⁿe yā: Nguéé n'daacā chí ngaⁿa yā: 'Úú tan'dúúca pan chí cuch'eén nanguuvi, 'tíicā 'úú.

42 Ní ngaⁿa yā: ¿'Áá nguéé sáⁿa 'cūū chí Jesús daiya José? Ní n'diichi yú chiidá yā ndúúcu chεεcú yā. ¿Taacā chí ngaⁿā sa: 'Úú chí cuch'eén yeⁿe na va'ai chεεti nguuví?

43 Ní Jesús nan'guεεcutaⁿá yā yeⁿe sa, ní ngaⁿa yā ngii yā san'ā: Nguéé caaⁿmáⁿ ndís'tíi nguááⁿ maáⁿ nī.

44 Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi ndaá yā nanaáⁿ ndúútí chí Chiidá chí dichó'o yā 'úú nguéé nndéé yā 'iiⁿyāⁿ. 'Úú nadan'duuchí 'yā nguuví chí 'cuiīnū iⁿ'yeēⁿdī.

45 Canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs naachi ngaⁿa profetas 'tíicā: Dendyuūs ca'cuaeⁿ yā nducyaaca yā. Nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí ch'iindiveéⁿ yā yeⁿe Chiidá ní 'āā cueéⁿ yā yeⁿe Chiidá, cuchií yā nanááⁿ 'úú.

46 Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ 'āā n'diichí yā Chiidá, dámaaⁿ Cristo chí yeⁿe Dendyuūs tí Daiyá Ndyuūs. 'Iiⁿyāⁿ 'cúū dámaaⁿ n'diichí yā Chiidá.

47 Cuaacu níⁿnyúⁿ, cuāacū niiⁿnyuⁿ ngaⁿá ngii ndis'tí: Du'ū chí i'téénu yā 'úú cunduuchí yā cueⁿe daāⁿmaⁿ.

48 'Úú tan'dúúca pan chí canduuchi, 'tíicā 'úú.

49 Chiidá ní che'é yā pan maná na yáⁿāa naachi nguéé 'iiⁿyāⁿ ní ch'iī yā.

50 Chūū chí pan chí cuch'eén na va'ai chεεti nguuví caati 'iiⁿyāⁿ chí che'é yā yeⁿe nguéé 'cuūvi yā.

51 'Úú tan'dúúca pan chí canduuchi chí cuch'eén na va'ai chεεti nguuví. Du'u 'iiⁿyāⁿ chí ché'e yā pan 'cūū, cunduuchí yā cueⁿe daāⁿmaⁿ. Níicú pan miiⁿ

chi 'úú ca'ná ní yuūtē ye'né maán. Chuū chi ca'a cáávā vida ye'né 'ii'yān ye'né in'yee'dí 'cūū.

52 Tuu'mi ní 'ii'yān Israel ch'εεcu cheendí sá nguaa'n maān sa: ¿Táácā cuuvi téε sá cuerpo ye'né sa chi che'é 'nú?

53 Tuu'mi nga'n'a Jesús ngii yā sa'nā: Cuaacu níi'nyú'n, cuāācū nii'nyu'n nga'ná ngii ndis'tiī. Nduuti chi nguéé che'e nī cuerpo ye'né Sa'nā chi Daiya Dendyuūs ní nduuti chi nguéé cu'ū ní yuuú'n ye'né sa, nguεε cūnee vida cue'né daā'ma'n ndúúcu nī.

54 Du'u chi che'e cuerpo ye'né ní cu'u yuuú'n ye'né, cunéé vida cue'né daā'ma'n ndúúcu. Níicú 'úú nadicueén 'ii'yān s'ee'n nguuvi chi 'cuiinū in'yee'dí.

55 Caati cuerpo ye'né, cuaacu níi'nyú'n yuūtē chi che'e yā. Ní yuuú'n ye'né, cuaacu níi'nyú'n chi yuuú'n chi cu'u yā.

56 Du'u chí che'e cuerpo ye'né ní cu'ú yuuú'n ye'né cunee yā nduucú, ní 'úú cunee ndúúcu yā.

57 Tan'dúúcā chi Chiidá canduuchí yā ní dichó'o yā 'úú, ní 'úú canduuchí cáávā 'ii'yān mii'n. 'Tiicá ntúū'n 'ii'yān chí che'e yā 'úú, 'ii'yān mii'n ní canduuchí ntúū'n yā cáávā 'úú.

58 Chuū pan chí cuch'eé'n ye'né na va'ai cheeti nguuvi. Nguéé tan'dúúcā pan maná chí che'e chiidá nī mii'n tiempo chí 'āá chó'oo ní ch'iī yā. Du'u chí che'e pan 'cūū canduuchí yā cue'né daā'ma'n.

59 Chuū chí ca'n'a Jesús na yáacū sinagoga taachi cue'né yā na yáān Capernaum.

Nduudu ye'né vida cue'né daā'ma'n

60 Tuu'mi n'deeε n'dái discípulos ye'né yā taachi ch'iindiveén yā chuū ní ca'n'a yā: Chεεchí 'tééε nduudu 'cūū. ¿Du'ú rá 'caandivee'n rá?

61 Taachí déénú maān Jesús chí discípulos ye'né yā indeé sa nguáá'n maān sa ye'né chuū tuu'mi ní nga'ná yā ngii yā sa'nā s'een: ¿'Áá chuū chí nguεε ineén nūū'n ndís'tiī?

62 ¿De'ε ca dii'n ndis'tiī, taachí n'diichí nī Sa'nā chí Daiya Dendyuūs chí che'e sa na va'ai cheeti nguuvi naachí canéé sa vmnáá'n vmnaa'n?

63 Espíritu chuū chí nga'a vida ye'né 'ii'yān ní 'ii'yān canéé ndúúcu espíritu ye'né yā. Yuūtē mii'n nguéé de'ε vεε idiī'n. Nduudu chí nga'ná ngii ndis'tiī, ní ye'né espíritu ní ca'a vida 'ii'yān.

64 Véé n'duuvi ndís'tiī chí nguéé i'téénú nī. Caati Jesús ndíi cuaa'n vmnaa'n 'āá deenú yā du'ú 'ii'yān s'ee'n chí nguéé cu'téenu yā, níicú du'ú 'ii'yān chí dii'n yā entregar 'ii'yān.

65 Ní Jesús nga'n'a yā: Cáávā chuū chí nga'ná ngii ndís'tiī, caati mar 'áámá 'ii'yān nguéé cuchíi yā nanaá'n ndúúti chí nguéé cáávā chí Dendyuūs 'cuú'n yā 'ii'yān.

66 Ndiī tuu'mi, neené 'yaa'n discípulos ye'né yā ndaacadáámí sá ní 'āá ntéé cachiica sa ndúúcu Jesús.

67 Tuu'mi ní nga'n'a Jesús ngii yā sa'nā chí ndiichúúví: ¿'Áá ne'né nī ntuū'n ndís'tiī ndaacadáámí nī ye'né?

68 Tuu'mi ní nan'guεεcúta'nā Simón Pedro: Señor, ¿du'ú chí ca'nā ndúúcu 'nú? N'diī ní canéé nī ndúúcu nduudu ye'né vida cue'né daā'ma'n.

69 Nús'uu i'téenu 'nū ní deenú 'nū chí n'diī chí Cristo, Daiya Dendyuūs chí canduuchi cue'né daā'ma'n.

70 Ní Jesús nan'guεεcúta'ná yā: ¿'Áá nguéé 'úú chí ndεεv'é ndís'tiī ndiichúúví ní? Ní 'áámá chéé ndís'tiī ní yáá'n'guiniū'n.

71 Ní nga'n'a yā ye'n'e Judas Iscariote, daiya Simón caati sá'n'a 'cūū chi canee chí dii' sa entregar 'ii'yā'n. Sa'n'ā mii' 'áámá sá ye'n'ē naachi ndiichúúví sá.

7

'Dīnū Jesús nguéé i'teenú yā

1 Cho'ōo tanducue'n'ē chuū, Jesús cachiicá yā na yá'n'āa Galilea. Nguéé ne'n'e yā cuchicá yā na yá'n'āa Judea caati sa'n'ā Israel s'ee'n canéé ngiinū sa chí 'caan'nú'n sa Jesús.

2 Ní 'āā chinee nii'nuú'n nguuví 'viicu ye'n'ē va'āī chí 'nee'n n'dái yā arco ye'n'ē testamento ye'n'ē 'ii'yā'n Israel s'ee'n.

3 Tuu'mí ní nga'n'a 'dīnū yā ngii yā 'ii'yā'n: Nan'dáa di 'múú'n ní cue'n'e di na yá'n'āa Judea caati discípulos ye'n'ē di cuuví snaa'n yā dendu'ū ntii'nyu'n chí idii'n di.

4 Caati ndii 'áámá 'ii'yā'n nguéé dii'n yā 'áámá chí canúú'n n'de'ei. Níícú maán yā ní ne'n'é yā chí 'ii'yā'n n'diichí yā 'yā. Ndúúti chí dii chí dii'n di cosa chí 'tíicá tuu'mi ní 'cuu'mi' di maā'n di nanáán 'ii'yā'n ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū.

5 Ní mar 'áámá 'dīnū yā nguéé chí'teenú yā 'ii'yā'n.

6 Tuu'mí nga'n'a Jesús ngii yā sa'n'ā: 'Aa ntéé v'éé chí 'aacu hora ye'n'é, caati tiempo ye'n'é nī 'āā canéé.

7 'Ii'yā'n ye'n'ē i'n'yee'dí cuuvi n'diichí yā ndis'tiī. Nguéé cuuvi n'diichí yā 'úú caati 'úú ní nga'n'á cuaacú cheε chí nguéé n'daacā idii'n 'ii'yā'n ye'n'e i'n'yéé'di 'cūū.

8 Ndís'tiī ca'n'a nī 'viicú 'cūū. 'Úú ní nguεε ca'n'á maa'nguuví, caati 'āā cuéé cunuū'n ca'a hora ye'n'é.

9 Taachi ch'iinu ca'n'a yā chii yā nduudú 'cūū 'dīnū yā, tuu'mi Jesús canéé ca yā yá'n'āa Galilea.

Jesús cue'n'e yā 'viicu ye'n'ē va'āī chí 'nee n'dái yā arco ye'n'ē testamento

10 Taachi cue'n'é sa'n'a 'dīnū yā 'viicu, 'tiicá ntúū'n mii' ní cue'n'é Jesús cuayiivi. Nguéé ch'i'n'í yā chí Jesús mii'n. Che'n'e n'de'ei núu'n yā.

11 Tuu'mi ní sa'n'a Israel s'ee'n ní in'nuu' sa 'ii'yā'n na 'viicu mii'n. Ní nga'n'a sa: ¿Tíí cánéé 'ii'yā'n mii'n?

12 'Ii'yā'n yáā'n mii'n neen'e n'deēe nga'n'a yā ye'n'é yā. N'duuví yā nga'n'a yā: 'Ii'yā'n mii'n n'dai taavi yā. Ta n'duuví yā nga'n'a yā: Nguéé, caati nginnche'éí yā 'ii'yā'n.

13 Mar 'áámá sa'n'ā chí che'n'e sa 'viicu nguéé ca'n'a sa ye'n'é yā ti 'va'a sa 'ii'yā'n Israel.

14 Chí man'ā 'viicu, tuu'mi ní Jesús cucheé yā cheeti yáacū templo ní chí 'cuee'n yā.

15 Níícú sa'n'a Israel nge'n'e yiinu sa ní nga'n'ā sa: ¿Táácá déenu sá'n'a 'cūū letras caati sá'n'a 'cūū nguεε 'néen sa?

16 N'guεεcúta'n'a Jesús ní ca'n'a yā: Chii'n chí ngi'cueé'n chí deenú ní nguéé ye'n'é, ti ye'n'e 'ii'yā'n chí dichó'o yā 'úú.

17 Ndúuti chí 'ii'yā'n ne'n'é yā dii'n yā voluntad ye'n'é Dendyuūs, tuu'mi ní deenú yā chí ngi'cueé'n nduuti chí ye'n'é Dendyuūs o nduuti chí 'úú nga'n'á ye'n'ē maán'.

18 'Ii'yā'n chí nga'n'a yā ye'n'ē maán yā in'nuú'n yā poder ye'n'ē maán yā. Naati 'ii'yā'n chí in'nuú'n yā poder ye'n'e 'ii'yā'n chí dichó'o yā 'yā, 'ii'yā'n mii' ní cuaacú yā. Ní nguéé chí nguéé cuaacu nduucú yā.

19 ¿'Áá nguéé ca'a Moisés ndís'tiī ye'n'e ley? Ní mar áámá ndís'tiī nguéé idiín nī chí nga'n'a ley mii'n. ¿De'ē cáávā chí ne'n'e 'caa'n'nu' ndís'tiī 'úú?

20 N'guεcutá'n'ā 'ii'n'yā'n ní ca'n'a yā Jesús: Yáá'n'guiinū'n canéé ndúúcu di. ¿Du'ū idiín núu' yīnu chí ne'n'e 'caa'n'ū'n dii?

21 Jesús ní n'guεcutá'n'a yā ní nga'n'a yā ngii yā 'ii'n'yā'n: Diín 'áámá ntii'nyu'n ní nducyaaca ndís'tiī nge'n'e yīnu nī.

22 Cuaacu chí Moisés mii'n tee sa ley ye'n'e circuncisión ndís'tiī. (Nguéé chíí'n ye'n'e Moisés mii'n chí ye'n'e chiidá nī.) Ní sábadó chí nguuví chí 'ii'n'yā'n Israel ntaaví'tuunúu'n yā, ndís'tiī idiín nī circuncidar sa'n'ā 'líí'n.

23 Ndúúti chí cuaá'n nī chí dií'n yā circuncidar sa'n'ā 'líí'n nguuví sábadó caati ley ye'n'e Moisés canéé chí dií'n nī cumplir, ¿de'ē induuvi táa'n nī nduucú caati sábadó idiín chí nduūvā n'dáacā ye'n'e 'áámá sa'n'ā?

24 Nguéé dií'n nī juzgar tan'diúúca chí nadacadíínuu'n nī naati dií'n nī juzgar chí cuaacu ndúúcu chí n'dái mii'n.

¿'Áá sa'n'ā mii'n chí Cristo?

25 Tuu'mí nga'n'a n'duuví 'ii'n'yā'n ye'n'e yáá'n Jerusalén: ¿'Áá nguéé 'ii'n'yā'n 'cúū chí ne'n'e 'caa'n'ú'n yā?

26 N'diichí nī. Jesús nguéé 'va'á yā nga'n'a yā nanáá'n nducyáácá 'ii'n'yā'n. Ní nguéé du'ū veε 'ii'n'yā'n nga'n'a yā ngii yā 'yā. ¿'Áá cuaacu ní'nyú'n chí 'ii'n'yā'n n'gεε chí nga'n'ā ntii'nyú'n yā ní déémú yā chí 'ii'n'yā'n 'cúū chí cuaacu ní'nyú'n chí Cristo?

27 'Ii'n'yā'n 'cúū deenu yú tí ndiicá yā naati taachi ndiicá Cristo mii'n, mar 'áámá 'ii'n'yā'n nguεε deenú yā tí ndiicá yā.

28 Tuu'mí ní nga'n'a yuudu Jesús taachí chí'cuee'n yā na yáacu templo ní nga'n'a yā: Ndís'tiī, ní 'āā n'diichí nī 'úú. Ní 'āā deenú nī tí yáá'n ye'n'e. Níicú 'úú ní nguéé cuchíí ye'n'e maá'n, naati 'ii'n'yā'n chí dichó'o yā 'úú ní cuaacú yā. Ndís'tiī nguéé n'diichí nī 'ii'n'yā'n mii'n.

29 Naati 'úú ní n'diichí 'ii'n'yā'n mii'n caati 'úú ndiicá ye'n'e yā, ní 'ii'n'yā'n mii'n dichó'o yā 'úú.

30 Tuu'mí ní idiín núu' yīnu 'ii'n'yā'n chí cuta'á yā Jesús naati mar 'áámá 'ii'n'yā'n nguéé che'e ta'á yā Jesús, caati 'āā cuéé ndaa hora ye'n'e yā.

31 Níicú 'yaa' n'dái 'ii'n'yā'n ye'n'e 'ii'n'yā'n chí snéé mii'n chí'téenu yā Jesús. Ní nga'n'a yā ngii yā 'ii'n'yā'n s'ee'n: Taachi ndaá Cristo mii'n, ¿'áá nguéé cuuvi dií'n yā más cā señales chí dií'n sá'n'a 'cúū?

Sa'n'ā fariseos dicho'ó yā policías chí sta'á yā Jesús

32 Tuu'mí ní sa'n'ā fariseos chí'indivee'n sa ye'n'e 'ii'n'yā'n chí neené n'deeé nga'n'a yā 'túúca ye'n'e Jesús mii'n. Chiiduú n'gεεtē ndúúcu sa'n'ā fariseos dicho'ó yā policías chí cuta'a sa Jesús.

33 Tuu'mí ní Jesús nga'n'a yā ngii yā sa'n'ā s'ee'n: 'Áā nteε 'náá'n cuneé ndúúcu ndís'tiī ní na'n'á n'diichí 'ii'n'yā'n chí dichó'o yā 'úú.

34 In'nuú'n nī 'úú ní 'āā ntéε ndaacá nī 'úú. Ní naachi 'úú caneé, ndís'tiī ní nguéé cuuvi ndaa nī.

35 Tuu'mí ní nga'n'a 'ii'n'yā'n Israel nguaa'n maá'n yā: ¿Tíí cá'n'ā 'ii'n'yā'n 'cúū chí nguéé nindaaca yú 'ii'n'yā'n? ¿'Áá ca'n'á yā n'diichí 'ii'n'yā'n Israel chí cue'n'e yā 'muu'n cue'n'e yā mii'n'yā nguaa'n 'ii'n'yā'n chí nguεε ye'n'e ndaata Israel ní ca'cueé'n yā 'ii'n'yā'n mii'n?

36 ¿De'ē chí ntúū'n nga'n'ā Jesús: In'nuú'n nī 'úú ní nguéé nindaaca nī 'úú; ní naachi 'úú caneé, nguéé cuuvi cundaá ndís'tiī?

Yíicú yeⁿe nuūⁿnīⁿ chi canduuchi

³⁷ Ngúúví chí ch'iinū 'viicu ch'εεε miiⁿ, Jesús cheendii yā caⁿ'ā diitú yā: Du'u chí yaaca chí nanaáⁿ ní 'úú ca'á chí cu'u yā.

³⁸ Du'ū chí i'teenu 'luú, véé vida yeⁿ'é yā. Ní vida canéé tan'dúúca 'áámá yíicú nuūⁿnīⁿ chí ca'a vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ 'iīⁿyāⁿ miiⁿ. Chuū canee nguūⁿ na libro yeⁿ'e Dendyuūs.

³⁹ Ní chuū ngaⁿ'á yā yeⁿ'ē Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs. 'Iiⁿ'yāⁿ chí cu'téenu yā Jesús canéé chí cuta'á yā Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs. Ní Dendyuūs nguéé ca'a yā Espíritu N'dai yeⁿ'e yā ti Jesús miiⁿ ní 'āa cuéé cheⁿ'é yā na va'ai chεeti nguuvi.

Véé división nguaaⁿ 'iīⁿ'yāⁿ

⁴⁰ Tuu'mí ní neené 'yaaⁿ 'iīⁿ'yāⁿ taachí ch'iindiveéⁿ yā chuū ngaⁿ'a yā: Cuaacu níⁿnyúⁿ 'iīⁿ'yāⁿ 'cúū chí profeta.

⁴¹ Ta n'duuví yā ngaⁿ'a yā: 'Iiⁿ'yāⁿ 'cúū chí Cristo. Naati n'duuví yā ngaⁿ'a yā: ¿'Áa yeⁿ'ē yáⁿ'āa Galilea chí cánéé chí ndaa Cristo?

⁴² ¿'Áa nguéé ngaⁿ'ā naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs chí Cristo ní cuchí yā yeⁿ'ē ndaata yeⁿ'ē rey David, ní yeⁿ'e yāāⁿ 'lín Belén, yāāⁿ chí chiica David miiⁿ?

⁴³ Tuu'mí neene véε división nguaaⁿ 'iīⁿ'yāⁿ cucáávā Jesús miiⁿ.

⁴⁴ N'duuví 'iīⁿ'yāⁿ neⁿ'e yā cuta'á yā Jesús naati mar 'áámá saⁿ'ā miiⁿ nguéé tuu'vi sa 'iīⁿ'yāⁿ.

Mar 'áámá saⁿ'ā ndii tíiⁿ nguéé i'téenu sa Jesús miiⁿ

⁴⁵ Policías ndaa sa nanááⁿ chíidúú n'gεεtē ndúúcu saⁿ'a fariseos. Ní 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní ngaⁿ'a yā ngii yā policías: ¿De'ē cuuvi chí nguéé candéé ní saⁿ'ā?

⁴⁶ Policías n'guεεcutáⁿ'a yā 'iīⁿ'yāⁿ: Mar 'áámá saⁿ'ā nguéé ngaⁿ'a sa tan'dúúca chí ngaⁿ'ā 'iīⁿ'yāⁿ 'cúū.

⁴⁷ Tuu'mí saⁿ'ā fariseos n'guεεcutaⁿ'a sa policías: ¿'Áa nginnche'éi yā ntúūⁿ ndis'tíi?

⁴⁸ ¿'Áa i'teenu n'duuví 'iīⁿ'yāⁿ chí caⁿ'ā ntiīⁿnyuⁿ yā o saⁿ'ā fariseos nduudu Jesús miiⁿ?

⁴⁹ 'Iiⁿ'yāⁿ chí nguéé déenu yā chí cánéé nguūⁿ na ley, 'āa condenado 'iīⁿ'yāⁿ.

⁵⁰ Sáⁿ'ā miiⁿ nguuvi Nicodemo chí 'āa ndaa nanááⁿ Jesús n'gaaⁿ, saⁿ'ā miiⁿ canéé sa ndúúcu yā. Tuu'mí ngaⁿ'a Nicodemo ngii sa 'iīⁿ'yāⁿ:

⁵¹ ¿'Áa ley yeⁿ'ē yú cuuvi caaⁿ'maⁿ nuuⁿndi yeⁿ'e 'iīⁿ'yāⁿ, ndúúti chí nguéé n'diichi di 'iīⁿ'yāⁿ, ní 'caandiveeⁿ dí yeⁿ'e 'iīⁿ'yāⁿ ní túúmícadíínuuⁿ di chí díiⁿ yā?

⁵² Nan'guεεcutáⁿ'a yā ní ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: ¿'Áa 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea ntúūⁿ dii? In'núúⁿ di níicú n'diichi di chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs caati yeⁿ'ē yáⁿ'āa Galilea mar 'áámá vmnéⁿ'ēe nguéé can'dáá 'áámá profeta.

⁵³ Ní cunaⁿ'a nducyaacá yā na vaacu yā.

8

'Áámá n'daataá chí cueⁿ'e tá ndúúcu saⁿ'ā

¹ Jesús miiⁿ ní cueⁿ'e yā cuééⁿ chí nguuvi Olivos.

² Tyaaⁿ tyaaⁿ chí deεεε táámá nguuvi ndaa ntúūⁿ yā yaācū templo. Nuuⁿmáⁿ yáāⁿ 'iīⁿ'yāⁿ ndaa yā nanááⁿ yā. Ch'iindí yā ní ca'cueéⁿ yā 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

³ Tuu'mi ní ndaā n'duuvi sa'nā chi ngi'cuee'n ley ndúúcu n'duuvi sa'nā fariseos. N'déε sa nanáán Jesús 'áámá n'daataa chi cyaadu tá ndúúcu 'aama sa'nā chi 'āā 'niinivaacu. Níicú chi canee sa chi nuu' sa tá'nā náávta'nā ye'nē 'ii'yā'n s'ee'n.

⁴ Nga'nā sa'nā s'ee'n: Maestro, n'daataá 'cūū ní tunéé 'nū tán'ā ndúúcu táámá sa'nā.

⁵ Naachi cánéé nguu'n ley ye'nē Moisés mii'n ní nga'nā chí cuítuú 'nū n'daataa chí 'tíicā. N'dīi túú'mi, ¿de'ε nga'nā n'dīi?

⁶ Chuū nga'nā sa'nā s'ee'n chí ne'n'e sá n'diichi sa táácā dii'n Jesús 'iicu tun'dáá nuu'ndi sa ye'né yā. Jesús ní can'dii yā ní dingúu'n yā na yá'nāa mii'n ndúúcu nduutita'á yā. Dii'n yā tan'dúúcā chí nguéé ch'iindiveé'n yā ye'nē 'ii'yā'n mii'n.

⁷ Taachí nitiinguunéé'n ntuū'n sá'nā 'ii'yā'n, tuu'mi nanguaacundii yā ní nga'nā yā ngii yā: Du'ū ndís'tiī chí nguéé nuu'ndi ye'né nī, cuta'á nī vmnáán' vmnaa'n 'áámá túūū ní ca'á nī tá'nā.

⁸ Can'diī ntuu' yā ní dingúu'n ntúu'n yā ná yá'nāa.

⁹ 'Ii'yā'n chí ch'iindiveé'n yā chuu tuumicádíinuun yā chí véé nuu'ndi ye'né yā. Ní ca'áámá ca'áámá inan'daá yā, 'ii'yā'n ndiicúū 'āā ndíi ná ch'iinuun maa'n. Nan'daā nducyáácá yā. Ní 'aa dámaā'n Jesús canee yā ndúúcu tán'ā chí canéé naavta'nā.

¹⁰ Nacuee'n Jesús ní n'diichi yā 'āā ntéé du'ū veε ti 'āā dámaā'n n'daataá mii'n. Ní nga'nā yā ngii yā tán'ā: Dii n'daataá, ¿tíi canéé 'ii'yā'n chí tun'dáá nuu'ndi yā ye'né di? ¿'Áá ndii 'áámá 'ii'yā'n nguεε nga'nā yā nuu'ndi ye'né di?

¹¹ N'daata míi'n ní nga'nā tá: Señor, mar 'áámá 'ii'yā'n. Tuu'mi ní Jesús nga'nā yā ngii yā tán'ā: 'Úú nguéé caa'n'mán nuū'ndi ye'né di. Cuna'nā di ní 'āā ntéé dii'n nuu'ndi di.

Jesús chí dεεve ín'yeēndī

¹² Cuayivi Jesús ní nga'nā ntúu'n yā ngii yā 'ii'yā'n: 'Úú tan'dúúcā dεεve ye'n'e ín'yeēndí cūū, 'tíicā 'úú. Du'ū chí can'daá 'úú nguéé ca'nā yā na maa'n caati cunéé yā ndúúcu chí dεεve ye'né vida.

¹³ Tuu'mi ní nga'nā sa'nā fariseos ngii sa Jesús: Dii ní ye'né maa'n di nduudu cuaacu chí nga'nā di. Nduudu chí nga'nā di nguéé nduudu cuaacu.

¹⁴ Nan'guεεcúta'nā Jesús nga'nā yā ngii yā sa'nā: 'Úú ní nga'nā nduudu cuaacu ye'né maá'n. Nduudu chí nga'nā ní nduudu cuaacu mii'n. Deenú tíi ndiicá ní tíi ca'nā. Naati ndís'tiī nguéé déénu nī tíi ndiicá ní nguéé déénu nī tíi ca'nā.

¹⁵ Ndís'tiī ní nga'nā ní nuu'ndi ye'n'e 'ii'yā'n dacaá 'ii'yā'n. Naati 'úú nguéé nga'nā nuu'ndi ye'né mar 'áámá 'ii'yā'n.

¹⁶ Ndúúti chí 'úú nga'nā nuu'ndi ye'n'e 'ii'yā'n, nduudu ye'né ní nduudu cuaacu chí, caati 'úú ní nguεε damaáán' ti 'úú ní ndúúcu Chiidá chí dichó'o yā 'úú.

¹⁷ Caati naachi canéé nguū'n na ley ye'né nī naachi nga'nā na 'uuvi 'ii'yā'n, chíi chí nduudu cuaacu.

¹⁸ 'Úú chí nga'nā nduudu cuaacu ye'né māa'n. Ní Chiidá chí dichó'o yā 'úú nga'nā yā nduudu cuaacu ye'né.

¹⁹ Tuu'mi nga'nā sá'nā s'ee'n ngii sa Jesús: ¿Tíi canéé Chiida di? Nan'guεεcúta'nā Jesús: Nduuti chí nguéé 'āā n'diichi nī 'úú, ndíi nguéé ndúú 'āā n'diichi nī Chiidá. Ndúúti chí 'āā n'diichi nī 'úú, 'tiicá ntúūū 'āā n'diichi nī Chiidá.

20 Ndúúúú 'cūū ngaⁿā Jesús taachi canée yā naachi snúūⁿ cajas yeⁿe ofrendas. Tuu'mi ní taachí ngí'cueéⁿ yā chεεti yáácū templo mar 'áámá 'ii'yāⁿ inátuu'vi yā Jesús caati 'āā 'cuéé cunuūⁿ ca'a hora yeⁿé yā.

Naachi 'úú caⁿ'á ndís'tiī ní nguéé cuuvi ndaa ní

21 Jesús ngaⁿ'a ntúuⁿ yā ngii yā saⁿ'ā: 'Úú ní caⁿ'á ní ndís'tiī in'nuúⁿ ní 'úú. Ná nuuⁿndi yeⁿé ní 'cūūvi ní. Naachi 'úú caⁿ'á ndís'tiī ní nguéé cuuvi ndaa ní.

22 Tuu'mi saⁿ'ā Israel s'eeⁿ ngaⁿ'a sa: ¿'Áá 'caaⁿ'nuⁿ maáⁿ yā 'ii'yāⁿ caati ngaⁿ'a yā: Naachi 'úú caⁿ'á, ndís'tiī nguéé cuuvi ndaa ní?

23 Tuu'mi ní Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: Ndís'tiī ní yeⁿ'ē cuaaⁿ ndiiyā ndís'tiī niicu 'úú ní yeⁿ'ē cuaaⁿ 'niiⁿ'nuⁿ 'úú. Ndís'tiī ní yeⁿ'ē iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ndís'tiī naati 'úú ní nguéé yeⁿ'ē iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū 'úú.

24 Caavā chūū chi ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chi 'cuūvi ní na nuuⁿndi yeⁿ'e ní. Ndúúti chi nguéé cu'téenu ní chi 'úú chi Cristo miiⁿ tuu'mi ní na nuuⁿndi yeⁿ'é ní ní 'cuūvi ní.

25 Ni ngaⁿ'a sa ngii sa 'ii'yāⁿ: ¿Díi du'ū dii? Tuu'mi ní Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: Tan'dúúúú cā nūuⁿ chí ngaⁿ'á ndii cuaaⁿ vmaaaⁿ, 'tíicā 'úú.

26 Nééné n'deēe dendú'ū chi canée chí caāⁿ'máⁿ ndúúúú ndís'tiī ní diiⁿ juzgar ndís'tiī. 'Ii'yāⁿ chí dich'ó yā 'úú, 'ii'yāⁿ miiⁿ chí cuaacu yā. Chíiⁿ chí n'giiⁿndiveéⁿ yeⁿ'e yā, chíiⁿ ngaⁿ'á na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū.

27 'Ii'yāⁿ s'eeⁿ nguéé tuumicádíiⁿnuuⁿ yā chí 'ii'yāⁿ miiⁿ ní ngaⁿ'á yā yeⁿ'ē Chiidá yā.

28 Tuu'mi ngaⁿ'ā Jesús ngii yā saⁿ'ā: Taachí nadacuéeⁿ ní Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs, tuu'mi ní cuuvi déénu ní chí 'úú. Nguéé du'ū vεε chí diiⁿ chí yeⁿ'ē maáⁿ naati Chiidá chí'cueé yā 'úú. Ní chíiⁿ chí ngaⁿ'á.

29 Ní 'ii'yāⁿ chí dich'ó yā 'úú canée yā nduucú. Chiidá ní nguéé chí'neeⁿ yā 'úú dámaáⁿ. Naati 'úú ní diiⁿ tanducuéⁿ'ē chí neⁿ'e yā.

30 Taachí ngaⁿ'á Jesús chuū nééné 'yaaⁿ 'ii'yāⁿ chí'téenu yā yeⁿ'é yā.

Nduūdū Cuaacu chí nanguaⁿ'ai 'ii'yāⁿ

31 Tuu'mi ngaⁿ'ā Jesús ngii yā saⁿ'ā Israel sen'e chí i'téenu sa 'yā: Ndúúti chí ndís'tiī cuneé ní ndúúúú nduudu yeⁿ'é tuu'mi ní cuaacu chí ndís'tiī discípulos yeⁿ'é.

32 Ní n'diichí ní nduudu cuaacu. Ní caavā nduudu cuaacú miiⁿ ndís'tiī nanguáⁿ'ai ní.

33 Nan'guεεcútaⁿ'ā saⁿ'ā yeⁿ'é yā: Nús'uu ní ndaata yeⁿ'ē Abraham. Níicú mar 'áámá 'ii'yāⁿ nguéé dichiiⁿ've 'nū. ¿Táácā chí ngaⁿ'a dí chí ndís'tiī ní canee chí nanguáⁿ'ai ní?

34 Jesús ní nan'guεεcutáⁿ'a yā yeⁿ'ē sa: Cuaacu níiⁿ'nyúⁿ, cuācū niiⁿ'nyuⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chí nducyáácá 'ii'yāⁿ chí diiⁿ yā nuuⁿndi, 'ii'yāⁿ s'tíi dichiiⁿ've yā yeⁿ'ē nuuⁿndi.

35 'Ii'yāⁿ chí diiⁿ mandado yeⁿ'ē 'iivi yā nguéé 'áámá ineéⁿ yā ndúúúú familia yeⁿ'e 'iivi yā naati daiya 'iivi miiⁿ ní 'áámá cuneéⁿ yā.

36 Ndúúti chí Daiyá yā nadinguáⁿ'ai yā, cuaacu níiⁿ'nyúⁿ chí ndís'tiī ní nínguaⁿ'ai ní.

37 'Úú deenú chí ndís'tiī chí ndaata yeⁿ'é Abraham. Naati dinúúⁿ yiinu ní chí neⁿ'e 'caaⁿ'núⁿ ní 'úú, caati nduudu yeⁿ'é nguéé ngii neé ndúúúú ndís'tiī.

38 Chíiⁿ chí n'diichí ndúúúú Chiidá, chíiⁿ chí 'úú ngaⁿ'á. Ndís'tiī ní diiⁿ ní chí n'diichí ní chiidá ní.

Ndís'tiī yeⁿ'é yááⁿ'guiinūuⁿ chí chiidá ní

39 'Iin'yān s'eeen nan'gυεεcutān'a yā ye'n'é yā ní nga'n'á yā: Chiidá 'nū Abraham. Nga'n'a Jesús ngii yā sa'n'a: Nduuti chí daiya Abraham ndís'tiī tuu'mi ní ntiīnyu'n ye'n'é sa idiīn nī.

40 Naati maa'n ní idinúu'n yiinu nī chí 'caa'n'nu'n nī 'úú, caati 'úú sa'n'a chí nga'n'a nduudu cuaacu chí ch'iindiveé'n ye'n'é Dendyuūs. Abraham nguéé diin sa chuū.

41 Ndís'tiī ní diin nī ntiīnyu'n ye'n'e chiidá nī. Tuu'mi ní nga'n'a sa ngii sa Jesús: Nús'uū nguéé ch'iindiyāa'n 'nū ye'n'é daiya sa sa'n'a cyúúni. Canéé 'áámá chiidá 'nū chí Dendyuūs mii'n.

42 Tuu'mi ní nga'n'a Jesús ngii yā sa'n'a s'eeen: Ndúúti chí chiidá nī chí Dendyuūs mii'n cuaacu ní'nyu'n chí diné'n'e nī 'úú, caati 'úú ní ye'n'é Dendyuūs chiicá ní ndaá. Ní nguéé ndaá ye'n'é maá'n ti Ndyuūs maá'n yā dich'ó' yā 'úú.

43 ¿De'ε cuuvi chí nguεε n'gúu'n nī nduudu ye'n'é? Ti nguεε n'giindiveé'n nī nduudu ye'n'é.

44 Ndís'tiī ní yáá'n'guiinūu'n chiidá nī. Ndís'tiī ní ne'n'é nī diin nī tanducué'n'é chí ne'n'é chiidá nī. Yáá'n'guiinūu'n chí n'gii'n'ūu'n 'āā canéé núu'n yā ndíi naachi nga'ā. Nguéé 'áámá canéé yā na nduudu cuaacu ti nguéé nduudu cuaacu nduucú yā. Taachí yáá'n'guiinūu'n nga'n'a sa nduudu yaadi ye'n'é maa'n sa nga'n'a sa ti sa'n'a ye'n'é nduudu yaadi ní chiida nduudu yaadi sá'n'a.

45 Naati 'úú ní nga'n'á nduudu cuaacu ní nguéé i'téenu nī ye'n'é.

46 ¿Du'ú ye'n'é ndís'tiī nga'n'a chí idiīn nuu'ndi? Ní nduuti chí 'úú ní nga'n'á nduudu cuaacu, ¿de'ē chí nguéé i'téenu nī 'úú?

47 Du'u chí ye'n'é Dendyuūs mii'n nduudu ye'n'é Dendyuūs n'giindiveé'n yā. Chiīn chí ndís'tiī ní nguéé n'giindiveé'n nī ti nguéé ye'n'é Dendyuūs ndís'tiī.

Jesús canéé yā vmnáá' vmnaa' chí in'yee'ndi

48 Tuu'mi ní nan'gυεεcutān'a sa'n'a Israel s'eeen ní nga'n'a sa ngii sa Jesús: ¿'Áá nguéé cuaacu nga'n'a nús'uū chí samaritano dii, ní cánéé dí ndúúcu yáá'n'guiinūu'n?

49 Nan'gυεεcutān'a Jesús: 'Úú nguéé cánéé ndúúcu yáá'n'guiinūu'n. 'Úú diin honrar Chiidá. Ndís'tiī nguéé i'téenu nī 'úú.

50 'Úú ní nguéé in'nuú'n honra ye'n'é māa'n. Véé 'ii'n'yān chí in'nuú'n yā honra ye'n'é ní diin yā juzgar 'ii'n'yān.

51 Cuaacu ní'nyu'n, cuāācū nii'nyu'n nga'n'á ngii ndís'tiī: Du'u chí n'giindiveé'n nduudu ye'n'é nguéé n'diichí yā vaadi n'gii taanduv'éé nguuvi.

52 Tuu'mi ní sa'n'a Israel s'eeen nga'n'a sa ngii sa Jesús: Maa'n ní tuumicádíímuu'n 'nū ye'n'é di. Caneé di ndúúcu yáá'n'guiinūu'n. Abraham mii'n ní ch'ii ndúúcu profetas 'iicu díi ní nga'n'á di: Du'u chí n'giindiveé'n nduudu ye'n'é nguéé n'diichíneé'n yā vaadi n'gii taanduv'éé nguuvi.

53 ¿'Áá vmnaa'n ntuū'n ca dii ye'n'é chiida yú Abraham chí ch'ii yā ní ye'n'e profetas chí ch'ii yā? ¿Du'ū nadacáíiinu'u' di chí máā'n di?

54 Nan'gυεεcutān'a Jesús: Ndúúti chí 'úú diin honrar māa'n tuu'mi ní honra ye'n'é ní nguéé de'ē vεε. Chiidá mii'n chí idiīn yā honrar 'úú. Ní ye'n'e chiidá chí nga'n'a ndís'tiī chí Dendyuūs ye'n'é nī.

55 Ní nguéé 'āā n'diichí nī 'ii'n'yān naati 'úú 'āā nin'diichí 'ii'n'yān. Ndúúti chí nga'n'á chí nguéé nin'diichí 'ii'n'yān tan'dúúcu chí yaadi ndís'tiī, 'tíicā ntuū'n 'úú. Caati 'āā n'diichí 'ii'n'yān ní n'giindiveé'n nduudu ye'n'é yā.

56 Chiidá nī Abraham yéénú taavi sa chí 'āā n'diichí sa nguuví ye'n'é. Ní 'āā n'diichí sa. Ní yéénú taavi sa.

57 Tuu'mi ní nga'n'a 'ii'nyān Israel s'ee'n: ¿'Áá 'āā cuéé cuuvi 'uuvi ngeεcu ndiichi nduūyū ní 'āā n'diichi di Abraham?

58 Ní nga'n'a Jesús ngii yā sa'n'a: Cuaacu ní'nnyū'n, cuāācū nii'nyu'n nga'n'a ngii ndís'tiī chi 'úú vnmáá'n vnmāa'n chí Abraham.

59 Tuu'mi ní sa'n'ā s'ee'n sta'á sa tuūu chí ca'a sa Jesús, naati Jesús ní canúú'n n'de'ei yā ní nan'dáa yā cheeti yāacū templo ní cho'ó yā náavta'n'á yā 'íi'nyā'n s'ee'n. Ní cuna'n'á yā.

9

Jesús ca'á yā vista ye'n'e 'áámá sá'n'ā chí ngueenáá'n ndii taachi chí ch'iindiyāa'n
sa

1 Níicú taachi cho'ōo Jesús ní n'diichi yā 'áámá sa'n'ā chí ngueēē nduutináa'n sa ndíi taachí ch'iindiyáa'n sa.

2 Níicú discípulos ye'n'é yā ntiinguunee'n yā Jesús ní nga'n'a yā ngii yā 'ii'nyā'n: N'dii Maestro, ¿du'u dínuū'ndí? ¿'Áá chíida sa ndúúcu cheεcu sa vεε nuu'ndi ye'n'é yā? ¿'Áá maa'n sa 'tíicā sa chí ngueēē nduutináa'n sa taachí ch'iindiyáa'n sa?

3 Nan'guεεcúta'n'ā Jesús ní nguéé ndúú sá'n'a cūū ní nguéé chíida sa ndúúcu cheεcu sa vεε nuu'ndi ye'n'é yā chí ngueēē nduutináa'n sa. "Tíicā sa'n'ā ní 'cuu'n'mi'n chí dii'n Déndyuūs mii'n nduucú yā.

4 Cánéé chí dii'n ntiinnyu'n chí idii'n 'ii'nyā'n chí dicho'ó yā 'úú ne'n'e chí véé nguuvi. Ndaá chí cuuvi 'da'a taachi mar 'áámá 'ii'nyā'n ní nguéé dii'n yā ntiinnyu'n.

5 Nuuma ne'n'e chí cuneé i'n'yeē'dī 'úú chí cuneé tan'dúúcā deεve ye'n'ē i'n'yeē'dī 'úú.

6 Taachí nínga'n'a yā chuū chíidai'n yā na yá'n'āa níicú in'dái yā inchεεtí ndúúcu nuu'n'i'n da'i'n yā. Níicú s'néee'n yā ncheeti nduutináa'n sa'n'ā ngueenáá'n.

7 Ní nga'n'a yā: Cúna'n'ā dí. Náá'nú dí nduutináa'n dí na cheendi yííve ye'n'ē Siloé. (Nduudu mii'n ne'n'e caa'n'mā'n Dich'ó Yā.) Tuu'mi ní cuna'n'ā sa ní naā'nu sa ní ngeεcundí sa 'āā inaa'n sa.

8 Tuu'mi ní 'ii'nyā'n na ní'nú'n va'ai ye'n'ē sa ndúúcu 'ii'nyā'n chí 'āā ndíi vnmāa'n n'diichi yā sa'n'ā chí ngueenáa'n ní nga'n'a yā: ¿'Áá nguéé sá'n'a 'cūū n'g'iindí ngiica limosna?

9 N'duuví yā nga'n'a yā: Sá'n'a 'cūū. Ta n'duuví yā ní nga'n'a yā: Tan'dúúcā sa'n'ā mii'n, 'tíicā sa'n'ā. Sa'n'ā mii'n nga'n'a sa: 'Úú.

10 Nga'n'a yā ngii yā sa'n'ā: ¿Taaca nínguāa'n nduutináa'n di?

11 N'guεεcúta'n'ā sa ní nga'n'ā sa: Sa'n'ā chí nguuvi Jesús mii'n din'dái sa ncheeti ní chí'nee'n sa nduutinaá'n. Ní nga'n'ā sa ngii sa 'úú: Cue'n'e di cheendi yííve nuū'nī'n ye'n'ē Siloé. Naa'n nu di nduutináa'n di. Níicú che'n'é, ní naā'nu nduutinaá'n, ní 'āā inaa'n.

12 Tuu'mi ní nga'n'a yā ngii yā sa'n'ā: ¿Tii canéé sa'n'ā mii'n? Tuu'mi nga'n'ā sa: Nguéé deenú.

Fariseos itiinguunée'n yā sa'n'ā ngueenaa'n chí 'āā nduuva ye'n'ē sa

13 Tuu'mi ní candée yā sa'n'ā chí ngueenaa'n ndíi cuaa'n vnmāa'n nanáá'n sa'n'ā fariseos.

14 Ní sábado mii'n nguuvi chí ntaavi'túúnuu'n 'ii'nyā'n Israel chí Jesús idin'dái yā ncheeti mí'n. Ní nín'guāa'n yā nduutinaa'n sa.

15 Tuu'mi ní ntiinguunee'n ntúu'n yā fariseos: ¿Tááacā 'āā inaa'n di? Tuu'mi ní nga'n'ā sa: S'néee'n yā ncheeti na nduutinaá'n, níicú naā'nú. Maa'n ní inaa'n.

16 Tuu'mi ní 'áamá sa'n'á fariseo nga'n'a sa: Sán'a 'cūū ní ngu'éé ye'n'é Dendyuūs sa'n'á caati ngu'éé dii' sa nguuvi sábadō tan'dúúcā chi nga'n'a ley ye'n'e yú. Ta n'duuví sa nga'n'a sa: ¿Táácā sa'n'á chí véé nuu'ndi ye'n'é sa dii' sa señales chí 'tuucā? 'Uuvi nuú' díi' sa vaanicadínuū'n ye'n'é sa.

17 Ngu'eecundíi ntúu' sa ní nga'n'a sa ngii sa sa'n'á chí ngueenáa' sa: Díi, ¿de' é nga'n'a di ye'n'é sa'n'a chí nan'guaa' nduutináa' di? Sa'n'á mii' nga'n'á sa: 'Ii'yā'n mii' profeta.

18 Sa'n'a Israel s'ee'n ngu'éé i'téenu sa ye'n'e sa'n'á chí chingueēnáa' sa ní inaa' sa ndíi 'cai yā chiida sa ndúúcu chεεcu sa ye'n'é sán'á chí 'āā inaa' sa.

19 Ní ntinguunéé'n sa'n'á s'ee'n 'ii'yā'n, ní nga'n'á sa: ¿'Áá sán'a 'cūū daiyá nī, sa'n'á chí nga'n'á ndís'tiī chí ch'iindiyáa' sa 'āā ngueenáa' sa? ¿Tááca chí maa' inaa' sa?

20 Nan'gu'eecutá'n'a yā chiida sa ndúúcu chεεcu sa ní nga'n'a yā 'ii'yā'n: Déenu 'nū daiya 'nū sa'n'á 'cūū 'āā ngueeé nduutináa' sa taachi ch'iindiyáa' sa.

21 Maa' ní inaa' sa. Ngu'éé déenu 'nū táácā inaa' sa. Du'ú yā chí nin'guaa' yā nduutináa' sa nús'uu ngu'éé déenu 'nū. Sa'n'á tii' 'āā 'naa' sa, ntinguúnee'n nī sa'n'á. Sa'n'á tii' caa'ma' sa ye'n'é maa' sa.

22 Chuū chí nan'gu'eecutá'n'a sa chiida sa ndúúcu chεεcu sa, caati 'va'á yā 'ii'yā'n Israel s'ee'n. Caati 'ii'yā'n Israel s'ee'n 'āā indeē sa chí du'ū chí caa'ma' chí Mesías chí Cristo mii' chuū ní tun'daa yā chεeti yaacū.

23 Chii chí 'tíicā ca'n'á chiida sa ndúúcu chεεcu sa: Sán'á 'caa 'āā 'nāa' sa. Ntíngúúnee'n nī sa'n'á.

24 'Tíicā ní 'caī ntúu' yā sa'n'á chí ngueenáa' níicu nga'n'a yā ngii yā sa'n'á: Dii, ní ca'a di honra Dendyuūs. Nús'uu deenu 'nū chí sán'a 'cūū véé nuu'ndi ye'n'é sa.

25 Tuu'mi ní nan'gu'eecutá'n'a sa ní ca'n'á sa: Ndúúti chí nuu'ndi yā o ngu'éé nuu'ndi yā ngu'éé deenu. 'Áamá chí deenu chí ngueeé nduutinaá'n ní maa' ní ināa'.

26 Ní nga'n'á ntúu' yā ngii yā sa'n'á: ¿D'é'ē dii' yā ndúúcu dii? ¿Táácā 'āā inaa' di?

27 Nan'gu'eecutá'n'a sa ye'n'é yā: 'Āā nga'n'á ngii ndís'tiī ní ngu'éé ch'iindiveé'n nī. ¿D'é'ē cúúví chí ne'n'é ntúu' nī 'caandiveé'n nī? ¿'Áá ne'n'é ní ntúu' ndís'tiī chí cuuvi discípulos ye'n'é yā ndís'tiī?

28 Ní 'caa'vá yā ndúúcu sa ní ca'n'a yā: Díi, chí discípulo ye'n'é yā dii, naati nús'uu discípulos ye'n'é Moisés nús'uu.

29 Nús'uu ní déenu 'nū chí Dendyuūs ní yaa'vi yā Moisés naati ngu'éé déenu 'nū tíi ndiica sán'a 'cūū.

30 Nan'gu'eecutá'n'a sa'n'á mii' ní ca'n'a sa: Chuū ní cuaacu ní cosa chí 'āā nge'n'e yīnu yú caati ndís'tiī ngu'éé déenu nī tíi ndiicá yā ní nn'guaa' yā nduutinaá'n.

31 Ní deenu yú chí Dendyuūs ní ngu'éé n'giindiveé yā ye'n'e 'ii'yā'n nuu'ndi. Du'ú 'ii'yā'n chí ne'n'é Dendyuūs níicu idií' yā chíi' chí ne'n'é Dendyuūs, tuu'mi ní Dendyuūs mii' nn'giindiveé'n yā ye'n'é 'ii'yā'n 'cúú.

32 Ní taachi chí nga'ā i'n'yeedí 'cūū, ngu'éé ch'iindivee'n yú chí mar 'áamá 'ii'yā'n nn'guaa' yā nduutinaá'n 'ii'yā'n chí ngueenáa' ndíi ch'iindiyáa' yā.

33 Ndúúti chí 'ii'yā'n 'cúú chí ngu'éé ye'n'é Dendyuūs 'ii'yā'n, tuu'mi ní ngu'éé du'ū véε cuuvi dii' yā.

34 Nan'gu'eecutá'n'á 'ii'yā'n s'ee'n ní ca'n'a yā chíi yā sa'n'á: Dii ní na nuu'ndi ch'iindiyáa' di. ¿'Áá dii ngi'cuéé'n dí nús'uu? Ní tun'daa yā sa'n'a chεeti yaacū.

Ngueenáaⁿ yeⁿē cosa chi yeⁿē Espíritu

³⁵ Jesús ch'iindiveéⁿ yā chí 'āā tun'dáa yā saⁿā chiva'āi yaacu templo. Taachi nindaaca yā saⁿā ní ngaⁿa yā ngii yā saⁿā: ¿'Áá i'téenu dí Daiya Dendyuūs miiⁿ?

³⁶ Tuu'mi ní nan'guεεcutáⁿa sa ní caⁿa sa: Señor, ¿du'ū míiⁿ, ní 'tíicā cu'teenú?

³⁷ Ní ngaⁿa Jesús ngii yā saⁿā: In'diichi dí 'iiⁿyāⁿ ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní 'iiⁿyāⁿ chí indeé yā ndúúcu dí.

³⁸ Tuu'mi ní ngaⁿā sa ngii sa Jesús: Señor, cu'teenú n'diī. Ní diiⁿ sa adorar yā.

³⁹ Ní ngaⁿā Jesús: 'Úú nindaá iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí caaⁿmáⁿ nuuⁿndi yeⁿé 'iiⁿyāⁿ caati 'iiⁿyāⁿ chí nguéé inaán yā ní naán yā. Ní 'iiⁿyāⁿ chí cuuvi inaán yā cuuvi ngueenáaⁿ yā.

⁴⁰ N'duuví 'iiⁿyāⁿ fariseos chí canée yā ndúúcu yā ch'iindiveéⁿ yā chuū ní caⁿá yā Jesús: ¿'Áá ngueēe ntúuⁿ nduutináaⁿ 'nū tuu'mi?

⁴¹ Tuu'mi ní ngaⁿā Jesús ngii yā saⁿā s'eeⁿ: Ndúúti ngueenáaⁿ nī nguéé nuuⁿndi yeⁿe nī. Naati maaⁿ ní ngaⁿa nī: Inaaⁿ 'nū. Chiiⁿ chí nuuⁿndi yeⁿé nī 'áámá cunée nūⁿ.

10*Cuenta yeⁿē 'iiⁿyāⁿ chí véé 'iiti yeⁿe yā*

¹ Cuaacu níiⁿnyúⁿ cuāācū niiⁿnyuⁿ ngaⁿā ngii ndís'tiī: Du'u chí nguéé indaa cuaaⁿ cheendi chéēⁿ yeⁿē 'iiti cuūchī naati ngé'ē yā na chéēⁿ táámá lado, tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ 'cūū duucú yā ní diduucú yā.

² Du'ú 'iiⁿyāⁿ chí indáa yā cuaaⁿ cheendi chéēⁿ miiⁿ, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ineenaán yā 'iiti.

³ 'Iiⁿyāⁿ ineenaán yā cheendi chéēⁿ ní inin'guaaⁿ yā cheendi chéēⁿ caavā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní 'iiti cuūchī n'giindiveéⁿ tī nduudu yeⁿé yā. Ní n'gaí yā duuchi 'iiti cuūchī yeⁿé yā. Ní n'daa tī saⁿā.

⁴ Taachi intuun'dáa yā tanducuéⁿē 'iiti yeⁿé yā cuaaⁿ dáámí cheēⁿ candéε tī vmnaaⁿ yeⁿé tī. Níicú 'iiti cuūchī cueⁿé tī cuayiivi 'iivi tī. Caati 'caandiveéⁿ tī nduudu yeⁿé yā.

⁵ Nguéé can'dáa tī 'iiⁿyāⁿ chí nguéé 'iivi tī níicú ngéenu tī yeⁿé yā caati nguéé 'caandiveéⁿ tī nduudu yeⁿé yā chí nguéé 'iivi tī 'iiⁿyāⁿ.

⁶ Chuū cuenta chí caⁿa Jesús 'iiⁿyāⁿ ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ nguéé tuumicadíiⁿnuuⁿ yā de'ε chí caⁿā Jesús miiⁿ.

Jesús chí n'dai ca pastor yā

⁷ Ngueεcúndíi ntuūⁿ Jesús ní ngaⁿa yā: Cuaacu níiⁿnyúⁿ, cuāācū niiⁿnyuⁿ ngaⁿā ngii ndís'tiī: 'Úú tan'dúúca cheendi cheēⁿ naachi cho'o 'iiti cuūchī.

⁸ Tanducuéⁿē 'iiⁿyāⁿ chí ndaa yā vmnaaⁿ yeⁿē 'úú, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní duucu yā ní diduucú ntuūⁿ yā. Caati nguéé ch'iindiveéⁿ yā 'iiti cuūchī miiⁿ yeⁿé yā.

⁹ 'Úú tan'dúúca cheendi cheēⁿ 'úú. Du'ú 'iiⁿyāⁿ chí indaa caavā yeⁿé, ninguaⁿ'ai yā. Ní can'dáa yā. Ní ndaa ntuūⁿ yā. Ní ndaacá yā chí che'ē yā.

¹⁰ Duucú míiⁿ taachi ndaa sa miiⁿ, iduucu sa. Ní n'giiⁿ'nuⁿ sa ní nadi'tuuví sa. 'Úú nindaa chí ca'á vida níicú ca'á vida chí yeenú taavi yā.

¹¹ 'Úú 'iivi 'iiti cuūchī chí n'dai taavi. 'Iivi 'iiti cuūchī chí n'dai taavi yā, nga'á yā vida yeⁿe maáⁿ yā caavā 'iiti.

12 'Ii'nyān chí canee naán 'iiti cuūchī chí nguéé ye'n'é yā 'iiti ní nguéé 'iiví tī 'ii'nyān. Taachí ináan yā yáá'nyān ngaátáa chí cuchí tī ní cu'néen yā 'iiti cuūchī ní nge'e yā ngéenu yā. Ní yáá'nyān ngaátáa cúchií tī mii' ní cuta'á tī 'iiti cuūchī ní 'iiti cuūchī mii' idi'nyān tī ngii ní ngéenu tī.

13 'Ii'nyān chí nguéé ye'n'e yā 'iiti ngéenu yā caati nguéé ye'n'é yā 'iiti. Ní nguéé idi'nyān yā cuidado 'iiti cuūchī.

14 'Úú 'iiví n'dai taavi 'iiti cuūchī. Ní canúnaán 'iiti cuūchī ye'n'é. Ní 'iiti cuūchī ye'n'é ní canúnaán tī 'úú.

15 Tan'dúucā chí Chiidá in'diichí yā 'úú, 'tíicā 'úú in'diichí Chiidá. Ní nga'á vida ye'n'é cucaava 'iiti cuūchī.

16 Véé ntúū ta n'duuví 'iiti cuūchī ye'n'é chí nguéé ye'n'é cheēndí chéen' cūū 'iiti. 'Iiti mii' ntúū ní cánéé chí candéé 'iiti. Ní 'caandiveén tī chí caā'n'mán nífc 'áámá cheēn nduuví tī ní 'áámá nūū 'íiví 'iiti.

17 Caavā chíi' chí ne'n'e Chiidá 'úú caati 'úú ca'á vida ye'n'e maán chí ní nanguεεcundí ntuún cuta'á.

18 Mar 'áámá 'ii'nyān nguéé cuuvi 'caa'n'nú' yā 'úú naati 'úú ca'á vida ye'n'e maán. Cuuví di' cu'néen vida ye'n'é ní cuuví di' cuta'á. Chuū mandamiento chí di' chí nga'n'ā Chiidá.

19 Ch'íindi ntúū vaadi 'caa'va nguaa' ná'n'ā 'ii'nyān Israel s'een cáávā nduudú 'cūū.

20 Néené 'yaa' 'ii'nyān Israel ca'n'a yā chuū: Cánéé yā ndúucū yáá'n'guiinūū ní nguεε nndéé yā vaanicadiinúú ye'n'é yā. ¿De'ē cúuví chí n'giindiveén ní ye'n'e yā?

21 Tá n'duuví yā ní nga'n'a yā: Ndúúdú 'cāā ní nguéé ye'n'é 'ii'nyān chí cánéé ndúucū yáá'n'guiinūū. ¿'Áá cúuví nán'guaa' yáá'n'guiinūū nduutinaán 'ii'nyān chí ngeenān'?

'Ii'nyān Israel s'een nguéé 'cuú' yā Jesús

22 Ch'íindi 'víicú ye'n'é dedicación na yáā Jerusalén tiempo chí 'iicheε.

23 Nífc Jesús cachíicā yā chεeti yaacū templo na corredor chí nguuvi Salomón.

24 'Iicu sa'n'a Israel s'een ní che'n'e sa nduuvídaama sa nanáa' yā ní ca'n'a sa chíi sa Jesús: ¿Tíi cua'n'ā casta'n'ā dí chídεεve ye'n'e 'nū? Ndúúti chí dii chí Cristo mii', caa'ma'n' cuaacú dí cuuvi dí nús'uū.

25 Nan'guεεcúta'n'a Jesús ye'n'é sa: 'Áā ngii ndís'tií ní nguéé i'teenu nī. Ntii'nyu' chí di' ndúucū chí dúuchí Chiidá, chuū nga'n'ā nduudu cuaacu ye'n'é.

26 Ndís'tií nguéé i'téenu nī caati nguéé 'iiti cuūchī ye'n'é ndís'tií, tan'duucā 'āā nga'n'á.

27 'Iiti cuūchī ye'n'é n'giindiveén tī nduūdū ye'n'é ní 'úú in'diichí ntúū' 'iiti. Ní 'iiti mii' can'daa tī 'úú.

28 'Úú ní nga'á vida cue'n'e daā'ma' ye'n'é tī ní nguéé 'cūūvi tī. Ní mar 'áámá 'ii'nyān cuuvi cuta'á yā 'iiti s'een taachí 'āā cánéé ta'á.

29 Chiidá chí téé yā 'ii'nyān s'een 'úú vmnaán yā ye'n'é nducyáácá 'ii'nyān. Mar 'áámá 'ii'nyān cuuvi cuta'á yā taachí 'āā cánéé ta'ā Chiidá.

30 'Úú ndúucū Chiidá 'áámá nūū' nū.

31 Tuu'mi ní sta'ā ntúū sa'n'a Israel s'een túūu chí ne'n'e ca'a sa Jesús.

32 Nan'guεεcúta'n'a Jesús 'ii'nyān: Néené n'deēe n'daacā nti'nyu' chí n'gi'n'i ye'n'é Chiidá. ¿Chéé nti'nyu' chí nguéé innéé yiinú ndís'tií chí ngiitúú ní 'úú?

33 Nan'gucúta^a sa n'a Israel s'eeⁿ ní ngaⁿā sa ngii sá Jesús: Nguéé caavā ntiⁿnyuⁿ n'daacā chi ngiituū 'nū dii naati cáavā chi ngaⁿā di chi nguéé n'daacā, ní caati dii chí saⁿā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní diiⁿ di chi Dendyuūs dii.

34 Nan'gucúta^a Jesús yeⁿē sa: ¿'Áá nguéé cánéé nguūⁿ na ley 'tíicā: 'Úú ningaⁿá chi ndyuūs s'eeⁿ ndís'tiī?

35 Nduúti chí ngaⁿá yā chi 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní ndyuūs s'eeⁿ, 'iiⁿyāⁿ chi sta'á yā nduudu yeⁿe Dendyuūs níicú naachi cánéé nguūⁿ canéé chí cuuvi cuaacu.

36 Chiidá indeⁿve nuúⁿ yā 'úú ní dicho'ó yā 'úú iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. ¿'Áá ndís'tiī ní ngaⁿa nī chi nguéé n'daacā yeⁿé chí 'úú nduuvidaamá ndúucū Dendyuūs caati caⁿá chí 'úú Daiya Dendyuūs 'úú?

37 Nduuti chí nguéé diiⁿ ntiⁿnyuⁿ yeⁿē Chiidá, nguéé cu'téenu di 'úú.

38 Naati ndúuti chí diiⁿ ntiⁿnyuⁿ miiⁿ 'áará chí nguéé i'téenu di 'úú, cu'téenu di na ntiⁿnyuⁿ chí diiⁿ. 'Iicu cuuvi deenu di ní cu'téenu di chí Chiidá canee nduucú níicú 'úú ní canéé ndúucū Chiidá.

39 Ní neⁿe ntuuⁿ sa cuta'á sa Jesús, naati Jesús miiⁿ ní nan'dáa yā na ta'a sa s'uuⁿ.

40 Níicú nguécúndii yā taama lado yeⁿē yíicú Jordán na yáⁿāa miiⁿ naachi vmnááⁿ vmnaaⁿ nacheeⁿdinúuⁿnīⁿ Juan. Níicú canéé yā miiⁿ.

41 Níicú néené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ ndaá yā nanáaⁿ yā, ní ngaⁿá yā: Nduudu cuaacu tii Juan miiⁿ ní 'áamá señaⁿl nguéé diiⁿ sa naati tanducuéⁿé chí caⁿá Juan yeⁿé yā, chuū nduudu cuaacu.

42 Níicú néené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní chí'téenu yā Jesús na yáⁿāa miiⁿ.

11

Lázaro ch'ti yā

1 Véé 'áamá sáⁿā ngiitā sa chí nguuvi sa Lázaro na yáⁿā Betania. Yáⁿā miiⁿ vaacú tá María nduucú vi'i tá Marta.

2 Niicu tá María ní vi'i ta Lázaro. N'daataa miiⁿ ch'eendái tá aceite Jesús ní náti'ī tá ca'a yā ndúucú yuūdū tiīⁿ tá.

3 Vi'ī sa miiⁿ ní dicho'ó ta 'áamá 'iiⁿyāⁿ chí yaa'ví yā yeⁿē Jesús miiⁿ chí caⁿa yā: Señor, n'diichí nī. Saⁿā chí néⁿe nī ní ngiitā sa.

4 Taachi ch'iindiveeⁿ Jesús chuū, ní caⁿa yā: Ca'āi miiⁿ ní nguéé ca'āi chí 'cuūvi sa, naati ca'āi chí diiⁿ honrar Dendyuūs, níicú cuuvi yā honrar Daiyá Dendyuūs caava ca'ai' cūū.

5 Niicu Jesús ní ya'āi 'iinu yā Marta ndúucú vi'i tá María ndúucú vi'ī tá Lázaro.

6 Taachí Jesús ch'iindiveeⁿ yā chí ngiitā saⁿā miiⁿ canéé yā tá 'uuvi nguuvi lugar naachi canéé yā.

7 Cho'o 'uuvi nguuvi ngaⁿa Jesús ngii yā discípulos yeⁿé yā: Cuⁿ'u ntuūⁿ yú na yáⁿāa Judea.

8 Ní discípulos ní ngaⁿá yā ngii yā 'iiⁿyāⁿ: N'dii Maestro, ngiituū 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ n'diī. ¿'Áá neⁿe ntuūⁿ nī caⁿā ní miiⁿ?

9 Nan'gucúta^a Jesús: ¿'Áá nguéé ndeē nguuvi ndiichúví hora? 'Iiⁿyāⁿ chí chiicá yā nguuvi nguéé indeē ca'a yā tii inaaⁿ yā chí deⁿve yeⁿé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

10 'Iiⁿyāⁿ chí ngiica na maāiⁿ indeē ca'á yā, ti nguéé chí deⁿve ndúucu yā.

11 Caⁿa yā chuū, ní caⁿa yā chí yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Lázaro amigo yeⁿe yú cyaadu sa. Caⁿá nanduuchí saⁿā chí cyaadu sa.

12 Tuu'mí caⁿá discípulos yeⁿé yā: Señor, ndúuti chí cyaadu sa ní 'āā ninguaⁿāi sa.

13 Chuñ ngaⁿã Jesús miiⁿ yeⁿẽ vaadĩ n'dii yeⁿẽ Lázaro nícu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní cadíinuⁿ yā chi ngaⁿ'a yā chí cyaadu n'dai Lázaro.

14 Tuuⁿ'mi ní Jesús caⁿ'a cuaacú yā: Lázaro miiⁿ ch'ĩ sa.

15 'Úú ní yeenú cáāvā ndís'tĩ chí nguéé caneé miiⁿ ní 'íicú cu'téénú nĩ. Naati caⁿ'ã yú n'diichi yú saⁿ'ã.

16 Tuuⁿ'mi ní caⁿ'ã Tomás, saⁿ'ã chí duuchi Dídimo chí Gemelo ní ngaⁿ'a sa ngii sa saⁿ'ã s'eeⁿ chí discípulos ndúúcu sa: Cúⁿ'u ntúúⁿ s'uúⁿ ní 'cuúvĩ yú ndúúcu yā.

Jesús chí nanduuchi niicu teé yā vida yeⁿé yā

17 Taachi ndaā Jesús miiⁿ ní 'ãā cuúⁿ nguuvĩ n'dii Lázaro canúúⁿ sa na chεεti yáinyāⁿ.

18 Ní yāā Betania 'ãā niiⁿnuúⁿ ná yāā Jerusalén tan'dúúca 'iinu kilómetro.

19 Neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ ndaá yā na vaacu Marta ndúúcu María chí nica'á yā 'viichεεtĩnūⁿ n'daata s'eeⁿ yeⁿẽ vi'i yā Lázaro.

20 Tuuⁿ'mi ní Marta miiⁿ taachi ch'iindiveéⁿ yā chí ndaā Jesús miiⁿ can'dáa yā chuvé'ai ní nandaaca yā 'iiⁿyāⁿ. Naati María miiⁿ canúúⁿ yā chεεti va'ai.

21 Ní Marta miiⁿ ní ngaⁿ'a yā ngii yā Jesús: Señor, ndúúti chí canée nĩ ndúúcu 'nū nguéé ch'ĩ vi'í.

22 Naati maaⁿ deenú chí tanducuéⁿẽ chí caaca di Dendyuús miiⁿ ní téé yā dii.

23 Tuuⁿ'mĩ ngaⁿ'a Jesús ngii yā Marta: Nduuchi ntuúⁿ vi'i di.

24 Marta ngaⁿ'a ta ngii ta Jesús: 'Úú ní deenú chí nduuchi ntúúⁿ sa ní nacueeⁿ sa nguuvĩ chí 'cuiinu iⁿ'yeéⁿdi.

25 Ní ngaⁿ'a Jesús ngii yā táⁿ'ã: 'Úú chí nanduuchi niicu 'úú teé vida yeⁿé yā. Du'ú chí i'téénú 'úú 'aara n'dii yā, 'tíicā nduuchi yā.

26 Ní nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chí véé vida yeⁿe yā chí i'téenu yā 'úú, nguéé 'cuúvi yā cueⁿe daāⁿmaⁿ. ¿'Áá i'teenú di chuú?

27 Tuuⁿ'mi ní Marta ngaⁿ'a yā: I'teenú Señor. 'Úú i'teenú dii chí Cristo Daiya Dendyuús chí ndaā nĩ iⁿ'yeeⁿdí 'cū.

Cueecu Jesús taachi snée yā na yáinyāⁿ yeⁿẽ Lázaro

28 Taachi Marta ch'iinu caⁿ'a ta chuú cueⁿe tá ní yaaⁿvi n'dé'ei ta vi'i María ní ngaⁿ'a ta: Dii María, Maestro caneé yā ní ngai yā dii.

29 Taachi María ch'iindiveeⁿ ta chuú ní ncueeⁿ ta ngéeniicu tá ní ndaa ta nanááⁿ Jesús.

30 Jesús miiⁿ 'ãā cuéé nindáa yā yaaⁿ miiⁿ. Naati canée yā miiⁿ naachi nandaaca María 'iiⁿyāⁿ.

31 Tuuⁿ'mi ní 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chí snée yā na vaacu tá ndúúcu tá ní inca'á yā 'viichεεtĩnū María. Taachi n'diichi yā chí María miiⁿ ní nnicueeⁿ tá ngéeniicu tá, tuuⁿ'mi ní can'dáa yā cuaaⁿ chuvé'ái. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cueⁿé yā ndaá yā ní ngaⁿ'a yā: Táⁿ'ã 'cáá ní caⁿ'a tá na yáinyāⁿ. Caⁿ'a tá cuεecu ta.

32 María miiⁿ taachi ndaa ta nanááⁿ Jesús ní n'diichi ta 'iiⁿyāⁿ ní chiin'tiia tá ná ca'ã Jesús. Ní ngaⁿ'a ta ngii ta Jesús: Señor, ndúúti chí caneé nĩ 'muuⁿ, ní nguéé ch'ĩ vi'í.

33 Tuuⁿ'mi ní taachi n'diichi Jesús miiⁿ chí ngεεcu María ndúúcu 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chí ndaá yā ndúúcu María ngεεcu ntuúⁿ yā ní neené yaⁿ'ái 'iinu Jesús ndii Espíritu yeⁿé yā.

34 Ní ngaⁿ a yā: ¿Tíí s'neeⁿ yā saⁿ 'ā? Ní ngaⁿ a yā ngii yā 'iiⁿ yāⁿ: Señor, cuchí nī ní n'diichí nī.

35 Ní che^εcu Jesús.

36 Tuuⁿ mi ní 'iiⁿ yāⁿ Israel s'eeⁿ ní caⁿ 'a yā: Cúnⁿ dííchí nī tanⁿ dúú^cā chí dinéⁿ e yā saⁿ 'ā.

37 Ní n'duuví 'iiⁿ yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ 'a yā: ¿'Áá ngu^éé ngii diiⁿ 'iiⁿ yāⁿ 'cúu chí ininⁿ guaaⁿ yā nduutináaⁿ 'iiⁿ yāⁿ chí ngeuenáaⁿ, ngu^éé cuuvi diiⁿ yā chí saⁿ 'a 'cúu ngu^éé ní ch'ii sa?

Nanduuchi Lázaro yeⁿ 'ē nguaaⁿ tináⁿ 'ā

38 Ní Jesús neené yaⁿ 'ai 'iinú ntuúⁿ yā maáⁿ yā ní ndaaⁿ yā na yáinyāⁿ. Ní yáinyāⁿ miiⁿ 'áamá yiivi yáává. Níícú canee 'aama túúu vmnaaⁿ yeⁿ 'ē.

39 Ngaⁿ 'ā Jesús miiⁿ: Ndiví nī túúu. Marta viⁿ 'i saⁿ 'ā chí ch'ii ngaⁿ 'a ta ngii ta Jesús miiⁿ: Señor, 'āa ngeéⁿ sá. 'Āa cuúúⁿ nguuvu n'dii sa.

40 Jesús ní ngaⁿ 'a yā ngii yā Marta: ¿'Áá ngu^éé ngii dii chí nduuti chí cuⁿ téénú dí tuuⁿ mi ní n'diichí di poder yeⁿ 'ē Dendyuús?

41 Tuuⁿ mi ní ndiví yā túúu naachí canéé tináⁿ 'ā. Níícú Jesús ní n'diichí yā cuaaⁿ 'niiⁿ nuⁿ ní caⁿ 'a yā: N'dii Chiidá, 'úú caⁿ 'á gracias n'dii Dendyuús chí n'giindiveéⁿ nī yeⁿ 'ē.

42 'Úú ní deenú chí 'āa cueⁿ 'e daaⁿ máⁿ nūuⁿ n'giindiveéⁿ nī yeⁿ 'ē ti cáávā 'iiⁿ yāⁿ chí snéé nanaáⁿ cuuvi cuⁿ téénú yā chí n'dii dichoⁿ 'ó nī 'úú.

43 Ní ch'iinú caⁿ 'a yā chuū nééné yuudu caⁿ 'a yā: Lázaro, cuchí di.

44 Saⁿ 'ā chí n'dii miiⁿ ní nanⁿ 'dáa sa. Nandéécú sá ndíí taⁿ 'ā sa ndíí caⁿ 'a sa ndúú^cú cintas tiinúuⁿ. Nde^εcuú nuuⁿ máⁿ cuerpo yeⁿ 'ē sa ndíí naaⁿ sa. Níícú pañuela canee naaⁿ sa. Tuuⁿ mi ngaⁿ 'a Jesús miiⁿ 'iiⁿ yāⁿ: Nnⁿ 'daatí nī saⁿ 'ā ní 'āa naⁿ 'ā sa.

Nduuvidaamá yā chí diiⁿ yā 'caaⁿ 'núⁿ yā Jesús

(Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2)

45 Nééné 'yaaⁿ 'iiⁿ yāⁿ Israel s'eeⁿ chí ndaaⁿ yā ndúú^cú María ní n'diichí yā chí diiⁿ Jesús miiⁿ chí teenú yā 'iiⁿ yāⁿ.

46 Tanáⁿ 'a yā ní cheⁿ 'é yā nanááⁿ saⁿ 'ā fariseos ní chíi yā saⁿ 'ā s'eeⁿ chí diiⁿ Jesús miiⁿ.

47 Tuuⁿ mi ní saⁿ 'ā chiiduú n'ge^εéⁿ ndúú^cú saⁿ 'ā fariseos nduuvidaamá yā ndeé yā. Ní ngaⁿ 'a yā: ¿Deⁿ 'é diiⁿ yú? Tíí sáⁿ 'a 'cúu caati neené n'deé chí n'giiⁿ 'i sa señales nanáaⁿ yú.

48 Ndúúⁿ ti chí cuⁿ 'nee yú saⁿ 'ā chí 'tííca nūuⁿ nducyáácá yā ní cuⁿ 'téénú yā saⁿ 'ā. Ní ndaa saⁿ 'ā romanos ní ndiví yā lugar yeⁿ 'ē yáacú yeⁿ 'é yú ndúú^cú nación yeⁿ 'é yú.

49 'Áamá chéé saⁿ 'ā s'eeⁿ chí nguuvu Caifás miiⁿ, saⁿ 'ā chí chiiduú ch'ε^εte ca yeⁿ 'ē nduuyu miiⁿ caⁿ 'a sa chíi sa saⁿ 'ā s'eeⁿ: Ndísⁿ 'tií ní ngu^éé duⁿ 'vεε deenú nī.

50 Ní ngu^éé nacáⁿ diinúúⁿ nī chí 'áamá saⁿ 'ā 'cuūⁿ vi sa yeⁿ 'e nducyaacá yā níícú ngu^éé ti nación yeⁿ 'é yú cuuvi ndái.

51 Chuū ní ngu^éé caⁿ 'a yā yeⁿ 'é maáⁿ yā caati 'iiⁿ yāⁿ miiⁿ chiiduú ch'ε^εte ca yeⁿ 'ē nduuyu miiⁿ. Caⁿ 'ā cuaacú sa chí cuchí chí 'cuūⁿ vi Jesús cáávā nación 'cúu.

52 Ní Jesús nduuvidaamá yā ngu^éé damaáⁿ 'iiⁿ yāⁿ nación miiⁿ naati ndúú^cú tanáⁿ 'ā daiyá Dendyuús miiⁿ chí snéé 'muuⁿ chí snéé miiⁿ.

53 'Tííca ndíí tuuⁿ mi ndeé yā chí 'caaⁿ 'nuⁿ yā Jesús.

⁵⁴ Tuu'mi ní 'aa ntéé cuchiica nguuví Jesús nguaan 'ii'yān Israel s'eeⁿ naati cueⁿé yā na 'áámá yáāⁿ niiⁿnuúⁿ yáⁿāa cuuⁿmáⁿ naachi nguéé ch'εεtinéé 'ii'yān chí nguuví Efraím. Ní canée yā miiⁿ ndúúⁿcū discipulos yeⁿé yā.

⁵⁵ Ní 'viicu pascua yeⁿé 'ii'yān Israel s'eeⁿ 'āā chí neé niiⁿnuúⁿ nguuví. Néené 'yaaⁿ yā cuchéε yā yeⁿe yáāⁿ yeⁿé yā na yáāⁿ Jerusalén, vmnaaⁿ tiempo yeⁿé 'viicu pascua. Ní 'ii'yān s'eeⁿ didεεvé yā vida yeⁿé yā tan'dúúⁿcā costumbre yeⁿé yā.

⁵⁶ Ní in'nuúⁿ yā Jesús miiⁿ. Ní 'ii'yān s'eeⁿ indeé yā ndúúⁿcū viⁿnaachi canee yā chεεti yaacū templo taacā chí ngii yeⁿé ndís'ti: ¿'Áá nguéé chii Jesús 'viicu?

⁵⁷ 'Ii'yān chiiduú n'gεεtε ndúúⁿcū saⁿā fariseos 'āā s'neéⁿ yā caaca 'tíicā. Nduúⁿti du'ū chí dééⁿú tí canee Jesús miiⁿ caaⁿmaⁿ yeⁿé chiiduú n'gεεtε níⁿcú cuta'á yā 'ii'yān.

12

Cheëndáa yā aceite Jesús na yáā Betania

(Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9)

¹ Níicú indaá cá taaⁿ jááⁿ nguuví chí ndaa 'viicu yeⁿé pascua. Ndaā Jesús yáā Betania naachi canee Lázaro, saⁿā chí 'āā chí 'ii ní n'duuchí ntuūⁿ Jesús miiⁿ saⁿā yeⁿe nguaaⁿ 'ii'yān chí n'dii.

² Ní miiⁿ ca'a yā chí che'e nguūⁿ Jesús. Marta miiⁿ ní n'gii yā cu'ū na mesa. Ní Lázaro miiⁿ vεε sa ndúúⁿcū Jesús na mesa.

³ Tuu'mi ní sta'ā María miiⁿ 'áámá libre yeⁿé aceite perfume yeⁿé nardo nūⁿ chí yaⁿai chíiⁿvē. Ní cheëndáa tá ca'a Jesús miiⁿ. Ní ndúúⁿcū yuūⁿdū tíⁿ tá miiⁿ nadeεve tá ca'á Jesús miiⁿ. Niicu nuuⁿmáⁿ ch'εεte chεεti va'āi cheéⁿ perfume yeⁿe aceite miiⁿ.

⁴ 'Áámá chéé discípulo yeⁿé yā chí nguuví Judas Iscariote chí daiya Simón chí saⁿā chí canee chí díⁿ sa entregar Jesús, ngaⁿā sa:

⁵ ¿De'ē cúúví chí nguéé n'diicūi yú aceite 'cūū ndúúⁿcū ndεεchē ciento caadi canee 'uūvī ngeεcu ndiichi centavo ní ca'a yú 'ii'yān chí nguéé yeⁿe yā?

⁶ Ní caⁿa sa chuū ní nguéé chí ya'āi sa 'ii'yān chí ndaachí snée yā, naati cáávā chí duucu sa. Ní ndεε sa bolsa miiⁿ snúⁿ tuūⁿmī.

⁷ Tuu'mi ní ngaⁿā Jesús: 'Áā canee 'nū tá, taachi n'dai tá chuū cáávā nguuví chí caⁿá 'cuεεchí.

⁸ Caati 'ii'yān chí nguéé yeⁿe yā 'āā canee núⁿ ní nduucú yā cueⁿe daaⁿmaⁿ, naati 'úú ní nguéé 'áámá cuneé núⁿ nduucú ní.

Nduuvidaamá yā contra yeⁿe Lázaro

⁹ Tuu'mí neené 'yaaⁿ 'ii'yān yeⁿé 'ii'yān Israel tuumicadíⁿnuuⁿ yā chí Jesús miiⁿ ní cunee yā na yáā Betania. Ní nindaá yā nguεε cáávā damaāⁿ chí neⁿe n'diichí yā Jesús miiⁿ tí neⁿe n'diichí yā Lázaro, saⁿā chí 'āā n'dii ní nduuchi.

¹⁰ Saⁿā s'eeⁿ chí chiiduú n'gεεtε nduuvidááma yā chí neⁿé 'caaⁿnuⁿ ntúⁿ yā Lázaro.

¹¹ Tí neéⁿé 'yaaⁿ 'ii'yān Israel s'eeⁿ ngeⁿe yā ní i'téenu yā Jesús miiⁿ caavā Lázaro.

Jesús ndaá yā yáā Jerusalén lado yeⁿe rey

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40)

¹² Chí dεεve táámá nguuví ní neené 'yaaⁿ 'ii'yān ndaá yā 'viicu taachi chíiⁿndiveéⁿ yā chí Jesús miiⁿ ndaa yā Jerusalén.

13 Sta'a yā n'duuvī tiicuáá yí'nyú' ní can'daa yā Jesús. Ní ndaacá yā Jesús ní 'caí yā: Hosanna. N'dái taavi 'ii'nyā' chí cuchí yā ndúú'cú chí dúú'chí Señor chí Rey ye'n'ē Israel ntú'ñ.

14 Ní ndaacā Jesús 'aama burro 'lín' ní canduú yā 'iiti tan'dúú'cā chí canéé nguū'ñ na libro ye'n'e Ndyuūs 'tíicā:

15 Tá'nā daiya Sión nguéé 'va'a di. N'dí'chí dí, cuchii Rey ye'n'ē di. Canduú yā 'aama daiya burro.

16 De'ε ndúú'cú chí 'tuucā nguéé tuumicadiinú'ñ yā discípulos ye'n'é yā nguuvī mii'. Taachi Jesús cánéé yā na va'ai chεeti nguuvī tuu'mi ní discípulos ye'n'e yā nn'gaacú yā tanducué'n'ē de'ē chí canee nguū'ñ ye'n'é yā, 'íicú díi'ñ yā de'ē ndú'ú chí 'túú'cā.

17 'Ii'nyā' chí canéé yā ndúú'cú Jesús nga'n'a cuáácú yā: Taachí yaa'ví yā Lázaro na yáinyā'ñ ní nnduuchi sa nguua'ñ tina'mā.

18 Cáávā chuū ní n'daa' yaa'ñ 'ii'nyā' caati n'giindiveé'ñ yā chí Jesús ní díi'ñ yā señal mii'ñ.

19 Sa'nā fariseos ní nga'n'a sa nguua'ñ maā'ñ sa: Inaa'ñ nī ti nguéé de'ε vεε idii'ñ nī aprobechar ye'n'e asunto 'cū. N'dí'chí nī. Núú'ma'ñ i'nyee'ndi ní ca'nā can'dāá Jesús.

Sa'nā griegos in'nuú'ñ yā Jesús

20 'Iicu véé 'ii'nyā' griegos chí chεε yā ye'n'ē 'viicū mii'ñ ní díi'ñ yā adorar.

21 'Ii'nyā' s'uú'ñ ndaa' yā nanáá'ñ Felipe ye'n'ē yāá'ñ Betsaida chí ye'n'ē yá'nā Galilea. Ní di'cuutú yā 'ii'nyā'ñ, ní nga'n'a yā ngii yā 'ii'nyā': Señor, ne'n'é 'nū n'di'chí 'nū Jesús.

22 Ndaa' Felipe mii'ñ ní nga'n'a yā ngii yā chuū Andrés. Tuu'mi ní Andrés ndúú'cú Felipe nga'n'a yā ngii yā Jesús.

23 Tuu'mi ní Jesús nan'guεεcutá'n'a yā, ní nga'n'a yā ngii yā sa'nā s'ee'ñ: Hora mii'ñ cuchii taachi Sa'nā chí Daiya Dendyuūs cánéé chí ca'nā yā na va'ai chεeti nguuvī.

24 Cuaacu ní'nyú'ñ cuāācū nii'nyu'ñ nga'n'á ngii ndís'tii: Nduuti chí 'áámá trigo nguéé cuuvā na yá'nā ní 'cuú'ví damaāa'ñ canee. Naati ndúú'ti chí trigo 'cuú'ví neené n'deeε nduuvī trigo 'cúu'ndi.

25 Du'u chí ne'n'e vida ye'n'é yā na i'nyee'dí 'cū n'dái yā vida ye'n'e yā cue'n'e daā'ma'ñ.

26 Du'u 'ii'nyā' chí dichí'vε yā 'úú' ní chíi yā can'daa yā 'úú', naachi 'úú' chí canéé, mii'ñ ntú'ñ snée 'ii'nyā' chí dichí'vε 'úú'. Nduuti 'áámá 'ii'nyā' chí dichii'vε yā 'úú', Chiidá ní díi'ñ yā honrar 'ii'nyā'ñ.

Jesús yaa'ví yā ye'n'ē vaadi n'gii ye'n'é yā

27 Ní ca'n'a Jesús: Maa'ñ ní neené ndista'nā alma ye'n'é. ¿De'ε caā'ma'ñ? N'di Chiidá, ¿'áá nadanguá'ñ ai nī 'úú' ye'n'e hora 'cū? Cáávā chuū chí cuchii hora 'cū.

28 N'di Chiidá, ch'i'ni nī poder ye'n'e chí duuchi ye'n'é nī. Tuu'mi ní cuchii 'áámá nduudu ye'n'ē nanguuvī chí nga'n'a: 'Úú' ní 'āā' ch'i'ni poder ye'n'é ní cuuvi 'cuu'mi'ñ poder ye'n'é ntú'ñ taama vmné'ñē.

29 'Ii'nyā' chí chinée yā mii'ñ ní ch'iindiveé'ñ yā 'áámá nduudu ní nga'n'a yā: Daavi mii'ñ. Ta n'dúú'vi yā ní nga'n'a yā: Angel yaa'ví yā 'ii'nyā'ñ.

30 Nan'guεεcutá'nā Jesús ní ca'n'a yā: Nguéé ndaa'ñ nduudu 'cū caavā 'úú', ti cáávā ndís'ti.

31 Maa'ñ ní véé chí díi'ñ juzgar 'ii'nyā'ñ ye'n'e i'nyee'dí 'cū. Maa'ñ ní 'aama sa'nā chí ch'εεε ye'n'é i'nyee'di 'cū 'cuεεcú yā cuaa'ñ chūva'āi.

32 Ndúúti chi 'úú chí ncueéⁿ yeⁿ'ē yáⁿ'āa 'cūū tuu'mi candεé nducyaacá yā nanáaⁿ 'úú.

33 Ní chuū ngaⁿ'a Jesús ngii yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'á yā de'é vaadī n'gii 'cuuví yā.

34 Nan'gueεcútaⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'é yā: Nús'uū ní n'giindiveéⁿ 'nū chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs chí Cristo cuneé yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. ¿Táácá chí ngaⁿ'ā dii, cánéé chí níncueeⁿ Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs? ¿Du'ū chí Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs?

35 Tuu'mí ngaⁿ'a Jesús ngii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Téé nūⁿ chí canéé chí deεve nanáaⁿ nī. Cúchiicá nī naachi canéé chí deεve neⁿ'e chí canéé chí deεve nduucú nī, ní nguéé ndaā maāⁿ naachi canéé yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chí cachiicá yā na maāⁿ nguéé deenú yā tí caⁿ'a yā.

36 Naachi canéé chí deεve ndúúcu nī cu'téenu nī chí deεve miiⁿ ní cuuvi daiya chí deεve ndís'tií. Chuū caⁿ'a Jesús, ní cueⁿ'e yā ní canúúⁿ n'de'ei yā maáⁿ yā yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

'Iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ nguéé i'téenu yā

37 Nééné ch'iⁿi Jesús señales dendu'ū nanáaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ naati nguéé chí'teenú yā 'iiⁿ'yāⁿ.

38 'Iicu cuuví cuaacu chí caⁿ'ā saⁿ'ā profeta Isaías naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs 'tíicá:

Señor, ¿du'ū i'teenú chí ngaⁿ'a yā? ¿Du'ū n'diichi chí n'giⁿ'i yā poder yeⁿ'e Señor?

39 Cáavā chuū chí nguéé i'téenu yā chí táamá vmnéⁿ'ēe caⁿ'a Isaías naachi ndii nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs 'tíicá:

40 Nan'gaadi yā nduutinaáⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní diīⁿ cheεchí yā staava yeⁿ'é yā, caati nguéé inaáⁿ yā ndúúcu nduutináaⁿ yā, ní nguéé deenú yā yeⁿ'ē staava yeⁿ'é yā, ndii nguéé ndúú cu'téenu yā, ní 'úú diyiciú 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

41 Chuū caⁿ'a Isaías miiⁿ taachi n'diichi sa Dendyuūs ndúúcu poder yeⁿ'é yā ní caⁿ'a sa yeⁿ'e yā ní 'āā dinguūⁿ sa yeⁿ'ē.

42 Caavā yeⁿ'ē nducueⁿ'ē chuū nééné 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí n'gεεε ca chí'téenu yā Jesús naati nguéé ntumiiⁿ'núⁿ yā chí chí'téenu yā tí 'va'a yā chí nan'daa yā yaācū cáavā saⁿ'ā fariseos.

43 Caati neⁿ'é ca yā honra yeⁿ'e saⁿ'ā iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū, nguéé tí honra yeⁿ'ē Dendyuūs miiⁿ.

Nduudu yeⁿ'ē Jesús diiⁿ juzgar saⁿ'ā s'eeⁿ

44 Naati Jesús ní caⁿ'a yuudú yā: Du'ū chí i'téenu 'úú, nguéé 'úú i'téenu yā tí 'iiⁿ'yāⁿ chí dichó'o yā 'úú.

45 Du'ú 'iiⁿ'yāⁿ chí inaaⁿ yā 'úú, inaaⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí dichó'o yā 'úú.

46 'Úú tan'dúúca deεve ní ndaá iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū. Ní 'iicu nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí cu'téenu yā 'úú nguéé cunee yā ndúúcu maāⁿ.

47 'Iiⁿ'yāⁿ chí n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é ní nguéé i'téenu yā nduudu yeⁿ'é, 'úú nguéé diiⁿ juzgar 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ. Caati nguéé ndaá diiⁿ juzgar 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū, tí ndaá chí nadanguaⁿ'ái 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí.

48 Du'ū chí nguéé neⁿ'ē 'úú, ní nguéé n'gúuⁿ yā nduudu yeⁿ'é. Véé 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā juzgar 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguuvi chí 'cuiinu iⁿ'yeeⁿ'dí.

49 Caati 'úú nguéé ngaⁿ'á yeⁿ'e maáⁿ. Chiidá chí dichó'o yā 'úú, 'iiⁿ'yāⁿ míiⁿ teé yā nduudu cuaacu chí ngaⁿ'á ní yeⁿ'ē chí canéé chí caaⁿ'máⁿ.

50 'Úú deenú chí cucáavā nduudu cuaacu yeⁿ'é yā cūnduuchi yú cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. 'Tíicá ngaⁿ'á 'úú, tan'dúúca chí ngaⁿ'a Chiidá ngii yā 'úú.

13

Jesús naaⁿnú yā ca'a discipulos yeⁿ'é yā

¹ Ní vmnááⁿ vmnaaⁿ 'viicu yeⁿ'e pascua 'āā deenu Jesús chi hora 'āā cuéé ndaa chi cho'ó yā yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí' cūū chí ndaa yā nanááⁿ Chiidá yā. Tan'dúúca chí dineⁿ'e Jesús 'iⁿ'yā yeⁿ'é yā chí snéé yā iⁿ'yeeⁿdí' cūū, 'āā dinéⁿ'e núúⁿ yā 'iⁿ'yāⁿ ndii cuááⁿ ná ch'iinu.

² Ch'iínú che'e nguiinú yā. Yááⁿ'nguiinúⁿ 'āā s'neeⁿ sa na staava yeⁿ'e Judas Iscariote chí daiya Simón chí canéé chí diíⁿ yā entregar Jesús.

³ Déénú Jesús chí tanducuéⁿ'e ní ca'a Chiidá yā ta'a daiyá yā ní chí nan'dáa yā yeⁿ'é Dendyuūs ní duu'vī tiempo tuu'mí naⁿ'á yā nanááⁿ Dendyuūs.

⁴ Nadacuéeⁿ yā naachi chí che'e nguiinú yā ní ndiví yā catecaí yā. Ní sta'á yā 'aama toalla cheⁿεcu vmnaaⁿ cuerpo yeⁿ'e yā.

⁵ Ní ch'iinuúⁿ yā nuūⁿ'nī cheⁿεti tina ní tucá'a yā naaⁿ'nu yā ca'a discipulos. Ní natí'i yā ndúúcu toalla chí ndeⁿεcú yā.

⁶ Ndaá yā naachi canéé Simón Pedro ní sáⁿ'a 'cūū ngaⁿ'a sa ngii sa 'iⁿ'yāⁿ: Señor, ¿'áá n'dií ntúūⁿ naaⁿ'nú nī ca'á?

⁷ Nan'guεεcútaⁿ'ā Jesús ní ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'a: 'Úú ní chí diíⁿ nguéé deenu di maaⁿ naati cadíinuⁿ di cuayiivi.

⁸ Ngaⁿ'ā Pedro ngii sa 'iⁿ'yāⁿ: N'dií, nguéé nááⁿ'nú nī ca'á mar 'áámá tiempo. Nan'guεεcútaⁿ'ā Jesús yeⁿ'e sa: Ndúúti chí nguεε naaⁿ'nú yeⁿ'e di nguéé 'áámá parte yeⁿ'e di nduucú.

⁹ Tuu'mi ní ngaⁿ'a Simón Pedro: Señor, nguéé dámaāⁿ ca'á ti ndii ta'á ntúūⁿ ndúúcu tííⁿ.

¹⁰ Tuu'mi ní ngaⁿ'a Jesús ngii yā saⁿ'a: Du'u chí chíⁿē nguéé neⁿ'e sa chí naaⁿ'nu sa cuerpo yeⁿ'e sa ti dámaāⁿ ca'a sa caati tanducuéⁿ'e cuerpo yeⁿ'e sa ní deⁿεε. Ndis'tií ní 'āā deⁿεé nī 'āā n'dáá rá chí nguéé nducyaaca nī.

¹¹ Ti deenú yā du'u chí diíⁿ entregar 'iⁿ'yāⁿ ní cááⁿvā chíⁿ chí caⁿ'a yā: Nguéé nducyaaca nī deⁿεε nī.

¹² Taachi ch'iinu naaⁿ'nú yā ca'a discipulos, ní sta'á yā catecaí yā nguεεcundí ntúūⁿ yā 'cuundi yā. Ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'a s'eeⁿ: ¿'Áá déénú nī de'ē chí idiíⁿ nduucú nī?

¹³ Ndis'tií ngaⁿ'a nī chí 'úú ni Maestro, chí 'úú ni Señor. N'daācā ngaⁿ'a nī caati 'tíicā 'úú.

¹⁴ 'Úú ní Señor yeⁿ'é nī, 'úú ni Maestro yeⁿ'é nī. 'Úú inaaⁿ'nú ca'a nī. Ndis'tií canéé nī ntúūⁿ chí naaⁿ'nu nī 'aama nī ca'a taama nī.

¹⁵ Caneéⁿ chí diíⁿ chuū. Tan'dúúca chí 'úú chí diíⁿ 'tíicā nī ntúūⁿ diiⁿ ndis'tií.

¹⁶ Cuaacu níⁿ'nyūⁿ cuāācū níⁿ'nyuⁿ ngaⁿ'á ngii ndis'tií: 'Iⁿ'yāⁿ chí diiⁿ mandado nguéé 'āā 'naaⁿ ca yā chí 'iⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyūⁿ yeⁿ'é yā. Ndí nguéé ndúú 'iⁿ'yāⁿ chí dicho'ó yā nguéé 'āā 'naaⁿ cá yā chí 'iⁿ'yāⁿ chí dicho'ó yā 'iⁿ'yāⁿ.

¹⁷ Nduuti chí deenu nī taanduvéé dendu'ū ní yeenu taaví nī ndúúti chí diíⁿ nī chuū.

¹⁸ Nguéé ngaⁿ'á yeⁿ'e nducyaaca ndis'tií. 'Úú ní deenú 'iⁿ'yāⁿ chí ndeⁿεé. Ní 'iicu canéé chí cuuví cuaacu chí canéé nguūⁿ. Du'ū chí nge'é pan nduucú, canéé chí caⁿ'á yā contra yeⁿ'e 'úú.

¹⁹ Ndí maaⁿ 'āā ngaⁿ'á 'aara chí 'āā cuéé cuuvi níⁿ'nuúⁿ. Taachi 'āā cho'ōo chuū cuuví cu'ténu nī chí 'úú.

20 Cuaacu níⁿnyúⁿ cuāācū níⁿnyuⁿ 'úú ngaⁿ'á ngii ndís'tiī: 'Iiⁿyāⁿ chi 'cuāaⁿ yā 'iiⁿyāⁿ chi 'úú dicho'ó 'cuāaⁿ yā 'úú. Ní 'iiⁿyāⁿ chi 'cuāaⁿ yā 'úú 'cuāaⁿ yā 'iiⁿyāⁿ chi dicho'ó yā 'úú.

*Jesús diiⁿ yā anunciar chi Judas diiⁿ yā entregar 'iiⁿyāⁿ
(Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23)*

21 Taachi ngaⁿ'a Jesús chuū ya'ai 'iinú yā na espíritu yeⁿ'é yā ní caⁿ'a cuaacu yā: Cuaacu níⁿnyúⁿ cuāācū níⁿnyuⁿ ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chi 'áámá chéé ndís'tiī diiⁿ nī entregar 'úú.

22 Tuu'mi discípulos n'gíinú yā na 'áámá yā na táámá yā. Nguéé tuumicadiinúúⁿ yā du'ú yeⁿ'é chi ngaⁿ'a yā.

23 'Áámá discípulo, chi nééné neⁿ'é Jesús, candiítí neeⁿ yā na níⁿnúⁿ Jesús.

24 Simón Pedro ca'a yā señas saⁿ'á 'cūū ní ngaⁿ'a yā saⁿ'á chí natiingúúneeⁿ sa yeⁿ'é sáⁿ'á chí ngaⁿ'a Jesús.

25 Níicú taachi candiítí neeⁿ yā níⁿnúⁿ Jesús, tuu'mí ngaⁿ'á yā: Señor, ¿du'ú chi?

26 Nan'guεεcútaⁿ'ā Jesús: Caⁿ'á di'caandá pan ní ca'á 'iiⁿyāⁿ ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chíiⁿ. Ní di'caandá yā pan ní ca'á yā Judas Iscariote, daiya Simón.

27 Ch'íinú che'e sa pan miiⁿ ní yááⁿnguiinūⁿ ndaa sa na staaava yeⁿ'é sa. Tuu'mí Jesús ní ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'á: Chíi chí neⁿ'e di diiⁿ dí miiⁿ, diiⁿ núúⁿ yíiⁿnu nuuⁿ di.

28 Naati mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi véé na mesa miiⁿ nguéé tuumicadiinúúⁿ yā de'ē chíú chí 'tíicā caⁿ'a yā.

29 N'duuví yā nnacadiinuuⁿ yā chí caati Judas ndéε sa bolsa chí Jesús ní 'āā ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'á: Cuái dí chí neⁿ'e yú yeⁿ'é 'viicu o cuica'a dí 'tεε 'iiⁿyāⁿ chí ndaachí snéε yā.

30 Ch'iiⁿú che'é yā pan can'daā núúⁿ Judas chuva'ai ní 'āā chí 'da'a.

Mandamiento chí ngāī

31 Taachi Judas miiⁿ can'daā sa miiⁿ tuu'mi ní ngaⁿ'a Jesús: Maaⁿ ní canéé chí cuuví ch'εεte Saⁿ'ā chí Daiya Dendyuūs. Ní Dendyuūs miiⁿ canéé chí ch'εεte ndúúcu yā.

32 Ndúúti chí Dendyuūs canéé chí ch'εεte yā, 'tiicā ntúūⁿ diiⁿ yā chí ch'εεte maāⁿ yā. Ní 'cuiinu ní diiⁿ yā chí ch'εεte 'iiⁿyāⁿ.

33 N'dii daiya n'gaiyāá 'téé 'téé nuúⁿ cunee ndúúcu ndis'tiī. In'nuúⁿ nī 'úú tan'dúúca chí 'úú chí ngaⁿ'á ngii 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ: Naachi 'úú caⁿ'á ndís'tiī ní nguéé cuuvi ndaā nī. 'Tíicā ngaⁿ'á ndis'tiī maaⁿ.

34 'Áámá ley ngai iteé ndis'tíi chí diiⁿ yá'āi 'iinu nī vi't 'aama nī taama nī tan'dúúca chí idiⁿ yá'āi 'iinú ndis'tíi. 'Tiicā ntúūⁿ diyá'ai 'iinú nī vi't 'aama nī taama nī.

35 'Íicú chúū tuumicadiinuuⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí ndís'tiī ní discípulos yeⁿ'é ndúúti chí neⁿ'é nī 'áámá nī taama nī.

*Jesús ngaⁿ'a yā chí Pedro caaⁿ'máⁿ yā chí nguεε n'diichi yā Jesús
(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34)*

36 Tuu'mí ngaⁿ'ā Simón Pedro ngii sa Jesús: Señor, ¿tíi cáⁿ'a dí? Nan'guεεcútaⁿ'ā Jesús miiⁿ: Naachi 'úú caⁿ'á nguéé cuuví chíi ndís'tiī can'dáa nī 'úú. Naati canéé chí chíi nī can'dáa nī 'úú cuayiivi.

37 Tuu'mí ngaⁿ'ā Pedro miiⁿ: Señor, ¿de'ē cuuví chí 'āā nteε cuuví chí can'daā dii maaⁿ? Vida yeⁿ'é cu'neéⁿ luar yeⁿ'é di.

38 Nan'guεεcutá"á Jesús mii": ¿'Áá 'cuūví di lado ye"e 'úú? Cuaacu ní"nyú"n cuāācū nii"nyu"n nga"á ngii dii chí nguée 'cai tusá"á taachí nguée cuee"ndítū di 'úú 'iinū cuuvi vuelta.

14

Jesús ní tan'dúúcā yúúní chí candéε 'ii"yā"n nanáá"n Chiidá yā

1 Ca"á Jesús: Nguée ndii 'úúví staava ye"é nī. Cu'téenu nī Dendyuūs. Cu'téenu nī 'úú dendu'ū.

2 Na vaacu Chiidá véé taavi naachi 'cuεεtinée yú. Ndúúti chí nguée nduudu cuaacu, tuu'mi ní 'úú nguée caa"má"n 'tiicā. Ca"á nanguain'daí naachi 'cuεεtinée ndís'tiī.

3 Ndúúti chí na"á ní nnguain'daí 'áámá cuaa" ye"é ndís'tiī chí 'cuεεtinée ndís'tiī, cuchii ntuú"n táámá vmné"ēe ní candéε māa"n ndís'tiī. Naachí cuneé mii"n ndís'tiī ní 'cuεεtinée nī ntúu"n nī.

4 Ní déénu nī naachi ca"á míi", ní n'diichí nī yúúni.

5 Tuu'mi ní nga"á Tomás ngii sa Jesús: Señor, nguée déénu 'nū tíi ca"á nī. ¿Táácā n'diichí 'nū yúúni?

6 Jesús nan'guεεcutá"á yā ye"e sa: 'Úú tan'dúúcā yúúni, 'úú nga"á nduudu cuaacu, 'úú teé vida. Nguée du'ū véε ndaá nanáá"n Chiidá ndúúti chí nguεε cáāvā 'úú.

7 Ndúúti chí n'diichí nī 'úú in'diichí nī ntúu"n Chiidá. Ní ndii maa"n ní n'diichí nī 'ii"yā"n. Ní n'diichí nī ntúu"n 'ii"yā"n.

8 Tuu'mi nga"á Felipe mii"n ngii sa 'ii"yā"n: Señor, 'cuu"mi"n nī Chiida yú ní 'cuεεtinée 'nū ndúúcu vaadi yeenú.

9 Jesús ní nga"á yā ngii yā sa"á: Dii Felipe, 'naa"n n'daí ntúu"n caneé ndúúcu ndís'tiī ní ¿'áá nguée nin'diichi di 'úú, Felipe? Du'ú 'ii"yā"n chí n'diichí yā 'úú, n'diichí yā Chiidá. ¿Táácā caa"ma"n di: 'Cuu"mi"n nī Chiida yú?

10 ¿'Áá nguée i'téenu di chí 'úú ní caneé ndúúcu Chiidá ní Chiidá caneé yā nduucu? Nduudu chí nga"á nanáá"n ndís'tiī nguée nga"á ye"é maá"n ti ye"é Chiidá chí canéé yā nduucu. 'Ii"yā"n mii"n dii"n yā ntii"nyu"n.

11 Cu'téenu di 'úú ti 'úú caneé ndúúcu Chiidá ní Chiidá míi"n canéé yā nduucu, o cu'téenu di 'úú cáāvā ntii"nyu"n chí dii"n.

12 Cuaacu ní"nyú"n cuāācū nii"nyu"n nga"á ngii ndís'tiī: Du'ū chí i'teenu 'úú, ní ntii"nyu"n chí 'úú idií"n, 'tiicā ntúu"n dii"n yā. Ní ch'εεte ca ntii"nyu"n nidií"n yā nguée ti chuū caati 'úú ní ca"á nanáá"n Chiidá.

13 Ní tanducué"ē chí caaca nī Chiidá ndúúcu chí duuchí, chuū 'úú idií"n niicu Chiidá mii"n ní 'cuuvi 'cuu"mi"n yā poder caavā 'úú.

14 Ndúúti chí de'ē chí caaca nī ndúúcu chí duuchí, 'úú ní dii"n.

Jesús ca"á yā dicho'ó yā Espíritu N'dai ye"e Dendyuūs

15 Ndúúti chí ne"e nī 'úú, dii"n nī chí nga"á ley ye"é.

16 'Úú di'cuítu Chiidá ní teé yā taama yā chí teé yā poder ndís'tiī. Ní cuneé yā ndúúcu nī cue"e daā"ma"n.

17 Espíritu nga"á yā vaadi cuaacu. Chii"n chí nguée 'cuú"n 'ii"yā"n ye"e i"n'yeē"ndī caati nguée 'ii"yā"n s'ee"n inaa"n yā ní nguée ntúu"n ní n'diichí yā Espíritu mii"n. Naati ndís'tiī n'diichí nī ti Espíritu mii"n canéé ndúúcu ndís'tiī ní cunéé ntúu"n ye"é ndís'tiī.

18 Nguée cu'neé"n ndís'tiī da'caiya nguá"áa. Ndaá nanaá"n ndís'tiī.

19 'Tεε 'téé nūu"n 'aā ntée snaā"n i"n'yeē"ndī 'úú. Ndís'tiī ní snaā"n nī 'úú. Caati 'úú ní canduuchí, ní ndís'tiī canduuchi ntuú"n nī.

20 Tuu'mí nguuvi miiⁿ ní canéé chi n'diichí nī 'úú chi canéé ndúúcu Chiidá. Ní ndís'tiī canéé nī nduucú. Ní 'úú canéé ndúúcu nī.

21 Du'ú 'iiⁿyāⁿ chi canéé yā ndúúcu ley yeⁿ'é ní diiⁿ yā tan'dúúca chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'é, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chi neⁿ'é yā 'úú. Ní 'iiⁿyāⁿ chi neⁿ'é yā 'úú, Chiidá neⁿ'e ntúuⁿ yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní 'úú ní neⁿ'é ntuúⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ. Ní 'úú 'cuuⁿ'míⁿ maáⁿ nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ.

22 Tuu'mí ngaⁿ'ā Judas ngii sá Jesús (nguéeⁿ saⁿ'ā Judas Iscariote): Señor, ¿deⁿ'é vééⁿ chi 'cuuⁿ'míⁿ nī nanááⁿ nús'uu ní nguéeⁿ nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī?

23 Nan'guēcútaⁿ'ā Jesús ní caⁿ'a yā: Dú'ú 'iiⁿyāⁿ chi neⁿ'e yā 'úú, nduudu yeⁿ'é n'giindiveéⁿ yā. Ní Chiidá míⁿ neⁿ'é yā 'iiⁿyāⁿ. Ní ndaaⁿ 'nū nanáaⁿ yā. Ní ndaaⁿca 'nū naachi 'cuaeⁿtinéⁿ 'nū nduucú yā.

24 Du'u 'iiⁿyāⁿ chi nguéeⁿ neⁿ'é yā 'úú ní nguéeⁿ n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é. Nduudu chí n'giindiveéⁿ nī nguéeⁿ yeⁿ'é caati yeⁿ'é Chiidá chi dichó'o yā 'úú.

25 Chuū ngaⁿ'á taachi canéé ndúúcu ndís'tiī.

26 'Iiⁿyāⁿ chi téé yā poder s'uuúⁿ, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs. Chuū chi dichó'ó Chiidá ndúúcu chí duuchí. 'Iiⁿyāⁿ míⁿ ca'cueeⁿ yā ndís'tiī tanducuéⁿ'ē dendu'ū. Ní nin'gaacú yā ndís'tiī tanducuéⁿ'ē chí caⁿ'á nanááⁿ ndís'tiī.

27 Chí cunee 'diiⁿ cu'neéⁿ ndúúcu ndís'tiī. Chí cu'neéⁿ 'diiⁿ yeⁿ'é māaⁿ teé ndís'tiī. Nguéeⁿ tan'dúúca chí iⁿ'yeēⁿdī teē chí 'úú teé ndís'tiī. Nguéeⁿ 'cuūndi daanā yeⁿ'e staava yeⁿ'é nī, ndíi nguéeⁿ ndúú 'va'a rá nī.

28 Ch'iindiveéⁿ nī chí 'úú ngaⁿ'á: Caⁿ'á ní cuchii ntúuⁿ nanááⁿ ndís'tiī. Ndúúti chí neⁿ'é nī 'úú, tuu'mí ní cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí yeenú taavi ní ti ngaⁿ'á chí caⁿ'á nanááⁿ Chiidá. Ní Chiidá vmaaaⁿ cá yā ní chí cuuvi 'úú.

29 Maaⁿ ní ngaⁿ'á yeⁿ'e chí cuuvi, ní 'iicu taachi chó'ōo chuū cuuvi cu'téenu nī.

30 'Āā ntéé 'yaaⁿ caⁿ'á ndúúcu ndís'tiī caati ndaa saⁿ'ā chí 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī 'cūū. Ní nguéeⁿ du'ū véé canéé yeⁿ'é yā nduucú.

31 'Iicu cuuvi cu'téenu 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī chí 'úú neⁿ'é Chiidá. Ní tan'dúúca chí Chiidá ca'á yā mandamiento 'úú 'tíicā chí diiⁿ. Ncuaeⁿ yú ní caⁿ'a yú maaⁿ.

15

Jesús tan'dúúca 'áámá dii'yu dúnde'e chí cuaacu

1 Caⁿ'a Jesús: 'Úú tan'dúúca dii'yu dúnde'e chí cuaacu, ní Chiidá diiⁿ yā cuidado yeⁿ'e dii'yu dúnde'e.

2 Tanducuéⁿ'ē duuⁿ'né yeⁿ'é chí nguéeⁿ deⁿ'é véé n'gui'i yeⁿ'é 'caacá yā ní divíi yā. Ní nducuéⁿ'ē duuⁿ'né chí véé n'gui'i yeⁿ'é ní didéevé yā 'iicu cuuvi n'deé ca n'gui'i yeⁿ'é.

3 Ndís'tiī 'āā deévé nī cáāvā nduudu chí ngaⁿ'á.

4 Ndís'tiī cunéé nī nduucú ní 'úú cunéé ndúúcu nī. Tan'dúúca duúⁿ'ne nguéeⁿ 'cuaeⁿtinéⁿ n'gui'i yeⁿ'é nduūtí chí nguēe canéé na dii'yu dúnde'e, 'tiicá ntúūⁿ ndís'tiī nduuti chí nguéeⁿ cunéé nī nduucú.

5 'Úú tan'dúúca dii'yu dúnde'e ní ndís'tiī ní dúuⁿ'né. 'Iiⁿyāⁿ chí canéé yā nduucú ní 'úú canéé nduucú yā, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ nééné n'dee n'gui'i candéé yā. Ndúúti chí nguéeⁿ 'úú nduucú yā ní nguéeⁿ deⁿ'é véé cuuvi diiⁿ yā.

6 Du'u 'iiⁿyāⁿ chí nguēe canéé yā nduucú cun'dáa yā tan'dúúca dúuⁿ'ne chí nguéeⁿ n'gui'i yeⁿ'é ní ntí'i. Ní 'iiⁿyāⁿ ita'á yā ní ngii yā na yaⁿ'ā. Ní ngiichi.

7 Ndúúti chi canée nī nduucú, ní nduudu yeⁿ'é canée nduucú nī, caaca nī tanducuéⁿ'ē chi neⁿ'é nī ní cuuvi.

8 Taachi candéé nī n'deéē n'dáí n'gui'i yeⁿ'é nī, ní ch'iⁿ'í nī chi discípulos yeⁿ'é tuu'mi ní ndúúcu chuū ní ch'iⁿ'í nī poder Chiidá.

9 Tan'dúúca chi neⁿ'e Chiidá 'úú 'tiicá ntúūⁿ 'úú neⁿ'é ndís'tiī. Cunée nī ndúúcu vaadi neⁿ'e yeⁿ'é.

10 Ndúúti chi diīⁿ nī tan'dúúca chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'é, tuu'mi cunée nī ndúúcu vaadi neⁿ'e yeⁿ'é. Ní chuū tan'dúúca chi 'úú idiīⁿ nducuéⁿ'ē chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'é Chiidá ní canée ndúúcu vaadi neⁿ'e yeⁿ'é yā.

11 Dendú'ū chi 'tuucā ngaⁿ'á. Níicú vaadi yeenú yeⁿ'é cunee nduucú nī. Ní vaadi yeenú yeⁿ'é nī diīⁿ cumplir.

12 Chuū ley yeⁿ'é chi dineⁿ'é nī vi'ī 'aama nī taama nī tan'dúúca chi 'úú neⁿ'é ndís'tiī.

13 Mar 'áámá saⁿ'ā nguéeⁿ vaadi neⁿ'e chi ch'εεε cá yeⁿ'ē chi 'cuuvi 'áámá saⁿ'ā caavā amigo yeⁿ'ē sa.

14 Ndís'tiī ní amigos yeⁿ'é ndís'tiī ndúúti chi diīⁿ nī cosa chi 'úú ngaⁿ'á.

15 'Āā ntéé caaⁿ'máⁿ chi ndís'tiī ní mozos yeⁿ'é ti mozos nguεε deenu sa de'ē chi diīⁿ 'iīⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ yā yeⁿ'ē sa. Naati ngaⁿ'á chi ndís'tiī ní amigos yeⁿ'é ti tanducuéⁿ'ē chi n'giindiveéⁿ yeⁿ'ē Chiidá, ngaⁿ'á ngiī ndís'tiī.

16 Ndís'tiī nguéeⁿ ndεεε nī 'úú, naati 'úú nindεεε ndís'tiī. Ní 'neéⁿ ndís'tiī caati cuuvi candéé nī n'gui'i. Ní n'gui'i yeⁿ'e nī 'áámá cūnee. Ní tanducuéⁿ'ē chi caaca nī Chiidá ndúúcu chi duuchí, 'iīⁿ'yāⁿ miīⁿ ní téé yā ndís'tiī.

17 Chuū ní ngaⁿ'á ndís'tiī chi dinéⁿ'e nī vi'ī 'áámá nī táámá nī.

Iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī nguéeⁿ n'diichi ndís'tiī

18 Ndúúti chi 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī nguéeⁿ neⁿ'e yā ndís'tiī 'āā déenu nī chi vmnááⁿ vmnāaⁿ nguéeⁿ neⁿ'e yā 'úú.

19 Ndúúti chi canée nī ní diīⁿ nī cosas ndúúcu 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī, 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī dinéⁿ'e yā ndís'tiī, naati ndís'tiī nguéeⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī ndís'tiī. Ndεεé ndís'tiī vmnāaⁿ yeⁿ'ē chi din'dáí iⁿ'yeēⁿdī. Cáavā chuū chi iⁿ'yeēⁿdī nguéeⁿ neⁿ'e ndís'tiī.

20 N'gaacu nī yeⁿ'e nduudu chi 'úú ngaⁿ'á ngiī ndís'tiī: Nguéeⁿ vmnāaⁿ ca 'iīⁿ'yāⁿ chi diīⁿ mandado ti 'iīⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'a ntiīⁿnyuⁿ. Ndúúti chi 'iīⁿ'yāⁿ s'tfi ní can'daa yā 'úú 'tiicá ntúūⁿ can'daa yā ndís'tiī. Nduuti chi diīⁿ yā tan'dúúca chi ngaⁿ'á 'tiicá ntúūⁿ diīⁿ yā tan'dúúca chi ngaⁿ'á nī.

21 Tanducuéⁿ'ē chuū diīⁿ yā ndúúcu ndís'tiī caavā chi duuchí ti nguéeⁿ n'diichi yā 'iīⁿ'yāⁿ chi dichó'o yā 'úú.

22 Ndúúti chi nguéeⁿ ndaa ndíi nguéeⁿ ndúú yaa'ví rá 'iīⁿ'yāⁿ tuu'mi 'iīⁿ'yāⁿ ní nguéeⁿ déenu yā chi véé nuuⁿndi yeⁿ'é yā. Maaⁿ ní nguéeⁿ mar 'áámá yā chi cuuvi caaⁿ'máⁿ yā chi nguéeⁿ véé nuuⁿndi yeⁿ'e yā.

23 'Iīⁿ'yāⁿ chi nguéeⁿ neⁿ'é yā 'úú 'tiicá ntúūⁿ Chiidá míiⁿ ní nguéeⁿ neⁿ'e yā 'iīⁿ'yāⁿ.

24 Ndúúti chi 'úú nguéeⁿ diīⁿ nguaaⁿ yā ntiīⁿnyūⁿ chi mar 'áámá 'iīⁿ'yāⁿ nguéeⁿ diīⁿ yā, nguéeⁿ déenu yā chi véé nuuⁿndi yeⁿ'e yā. Naati maaⁿ ní n'diichi yā 'úú, ní nguéeⁿ neⁿ'é yā 'úú ndúúcu Chiidá.

25 'Iicu cuuvi caacu nduudu chi canée nguūⁿ na ley yeⁿ'e yā: Nguéeⁿ de'ē caavā chi nguεε neⁿ'é yā 'úú.

26 Naati taachi ndaa yā 'iīⁿ'yāⁿ chi Espíritu N'dai yeⁿ'e Dendyuūs ní téé yā poder s'uuūⁿ. Ní 'úú ní dicho'ó Espíritu N'dai chi yeⁿ'ē Chiidá. Espíritu

N'dai yeⁿe Dendyuūs ní cuaacu ní cuchii yeⁿē Chiidá. Espíritu miiⁿ caaⁿ'maⁿ cuaacú yā yeⁿē 'úú.

²⁷ 'Iicu ndís'tiī ní caaⁿ'maⁿ cuaacú nī yeⁿē 'úú caati canée nī nduucú ndii cuááⁿ naachi chi nga'a.

16

¹ Caⁿ'a Jesús: Chuū ngaⁿ'á ngii ndís'tiī 'iicu nguée nduuví taáⁿ nī.

² 'Iiⁿ'yāⁿ ní 'cuεεcú yā ndís'tiī cuaaⁿ chufa'āi yaācū. Ní taachí ndaá hora chí 'caaⁿ'núⁿ yā ndís'tiī, nacádiinúúⁿ yā chí n'daacá idiíⁿ yā ntiinyuⁿ yeⁿé Dendyuūs.

³ Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'tī ní 'tíicā idiíⁿ yā ti nguεε n'diichí yā Chiidá, ndii nguée nduu 'úú ra.

⁴ Maaⁿ ní ngaⁿ'á ngii chuū ndís'tiī caati taachí ndaa hora miiⁿ n'gáácú nī ti 'úú ní 'āa caⁿ'á. Chuū ní nguée caⁿ'á ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ ti 'úú caneé ndúúⁿ ndís'tiī.

Ntiinyuⁿ yeⁿé Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs

⁵ Caⁿ'a Jesús: Naati maaⁿ ní caⁿ'á n'diichí 'iiⁿ'yāⁿ chí dichó'ō 'úú. Ní mar 'áámá ndís'tiī nguée ntiinguuneéⁿ nī 'úú: ¿Tíí caⁿ'á nī?

⁶ Chiiⁿ chí caⁿ'á chí 'túúcā, ní néené chí ndaāchíí staaⁿ yeⁿé nī.

⁷ 'Úú ngaⁿ'á nduudu cuaacu miiⁿ: N'daacā cáávā ndís'tiī chí caⁿ'á. Ndúúⁿ chí 'úú nguée caⁿ'á tuu'mi ní Espíritu N'dai yeⁿe Dendyuūs chí téé yā poder ndís'tiī nguée ndai yā nanááⁿ ndís'tiī. Ndúúⁿ chí 'úú caⁿ'á ní 'úú dichó'ō 'iiⁿ'yāⁿ.

⁸ Taachí 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní ndāa yā, ní caaⁿ'máⁿ yā ndúúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí yeⁿe nuuⁿndi, ní yeⁿē vaadí cuaacu, ní yeⁿē 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ juzgar.

⁹ Caaⁿ'máⁿ yā yeⁿé nuuⁿndi chí nguée i'téenu yā 'úú.

¹⁰ Caaⁿ'máⁿ yā yeⁿe vaadí cuaacu chí 'úú caⁿ'á nanááⁿ Chiidá ní 'āā ntéeⁿ n'diichí yā 'úú.

¹¹ Caaⁿ'máⁿ yā nuuⁿndi yeⁿe 'áámá 'iiⁿ'ntyeⁿē ch'εεte yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū 'āā canée juzgado sa.

¹² Néené n'dee dendu'ū chí véé chí cuuví ndís'tiī naati maaⁿ ní nguεε cuuvi cūnee ná vaanicadiinūⁿ yeⁿé nī.

¹³ Taachí ndaá Espíritu yeⁿé vaadí cuaacu, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní ca'cuéeⁿ yā ndís'tiī na tanducuéⁿé vaadí cuaacu. Ní nguée caaⁿ'máⁿ yā yeⁿé maáⁿ yā ti caaⁿ'máⁿ yā tanducuéⁿé chí n'giindiveéⁿ yā. Ní ch'iⁿ'i yā ndís'tiī de'ε chí cuchíí.

¹⁴ 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní ch'iⁿ'i yā poder yeⁿé ti cuta'á yā poder yeⁿe 'úú ní ch'iⁿ'i yā ndís'tiī. Ní cuuvi cádiinúúⁿ nī.

¹⁵ Nducuéⁿé chí véé yeⁿé Chiidá, chuū ní yeⁿé. Cáávā chuū ngaⁿ'á chí Espíritu yeⁿe vaadí cuaacu cuta'á yā yeⁿé 'úú ní ch'iⁿ'i yā ndís'tiī. Ní cádiinúúⁿ nī.

Chi ndaachíí yeⁿé nī ní nduuví vaadí yeenú

¹⁶ Caⁿ'a Jesús: Taa 'lííⁿ ní 'āā ntéeⁿ snaáⁿ nī 'úú. Taama vmnéⁿee, taa 'lííⁿ ní snaáⁿ nī 'úú ti 'úú ní caⁿ'á nanááⁿ Chiidá.

¹⁷ Tuu'mi caⁿ'á n'duuví discípulos yeⁿé yā ngii yā 'áámá yā táámá yā: ¿De'ε chí 'tíicā ngaⁿ'á yā ngii yā s'uúúⁿ taaⁿ 'lííⁿ ní 'āā ntéeⁿ chinaáⁿ nī 'úú ní taama vmnéⁿee taaⁿ 'lííⁿ ní chinaáⁿ nī 'úú, ti 'úú ní caⁿ'á nanááⁿ Chiidá?

¹⁸ Tuu'mi ní ngaⁿ'á yā. ¿De'ε chí 'tíicā taaⁿ 'lííⁿ? Nguée tuumicadiinuuⁿ yú.

19 Ní tuumicádíínuuⁿ Jesús chi neⁿe ntinguuneeⁿ saⁿ'ā s'eeⁿ, ní ngaⁿ'a yā: ¿'Áá ntíngúúneeⁿ vi'í nī chi 'túúcā caⁿ'á chíí taaⁿ 'lín' ní 'āā ntéé chíí naaⁿ nī 'úú, ní taama vmnéⁿ'ēe, taa 'lín' ní chíí naáⁿ nī 'úú?

20 Cuaacu níⁿ'nyú cuāácū níⁿ'nyuⁿ ngaⁿ'á ngíí ndis'tiī: Maaⁿ ní cuεεcu nī ní ya'ai nī. Ní iⁿ'yeēⁿdī ní cuuvi yeenú naati ndís'tiī ní chíí n'íⁿ'daaⁿ chíí yá'ai nī ndúúcū vaadí yeenú.

21 N'daataá chíí canee chíí 'āā 'cuundiyaāⁿ daiyā tá, véé vaadí ya'ai yeⁿ'ē ta, ti 'āā chéé ndaa hora yeⁿ'ē tá. Taachí 'āā véé daiyā tá 'āā ntéé n'gaacu tá yeⁿ'ē vaadí ya'ai yeⁿ'ē tá chíí yeenú tá chíí véé 'áámá daiyā tá yeⁿ'ē iⁿ'yeēⁿdī.

22 'Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī ní canéé vaadí ndaachíí nanáaⁿ nī. Naati taama vmnéⁿ'ēe ní n'diichí ntuúⁿ ndís'tiī. Ní cuneé nī vaadí yeenú na staava yeⁿ'ē nī. Ní mar 'áámá 'iíⁿ'yāⁿ ní nguéé divíí yā vaadí yeenú yeⁿ'ē ndís'tiī.

23 Ní nguuvi miiⁿ nguéé ntinguuneeⁿ ní du'ú véε yeⁿ'é. Cuaacu níⁿ'nyúⁿ cuāácū níⁿ'nyuⁿ ngaⁿ'á ngíí ndís'tiī chíí tanducuéⁿ'ē chíí caaca nī Chiidá ndúúcū chíí duuchí ní Chiidá téé yā ndís'tiī.

24 Ndií maaⁿ nguéé du'ú véε nguica nī ndúúcū chíí duuchí. Caaca nī ní Chiidá téé yā ndís'tiī. Ní vaadí yeenú yeⁿ'é nī cuuvi yeenú taavi.

Jesús chichéé yā ndúúcū iⁿ'yeēⁿdī

25 Chuū chíí ngaⁿ'á ndúúcū cuentas yeⁿ'é ndúúcū ndís'tiī. Maaⁿ ní ndaa hora chíí 'āā ntéé caⁿ'á yeⁿ'é ndís'tiī ndúúcū cuentas naati caaⁿ'máⁿ cuaacu yeⁿ'ē Chiidá.

26 Nguuvi miiⁿ ní caaca nī ndúúcū chíí duuchí. Ní 'úú nguéé ngaⁿ'á chíí 'úú níⁿ'dí'cuítú Chiidá cáávā ndís'tiī.

27 Maaⁿ Chiidá neené neⁿ'é yā ndís'tiī caati ndís'tiī neⁿ'é nī 'úú. Ní i'teenú nī chíí 'úú chíicá yeⁿ'ē Chiidá.

28 Chiicá yeⁿ'é Chiidá ní ndaa iⁿ'yeēⁿdí'cūū. Cu'neeⁿ ntuúⁿ iⁿ'yeēⁿdī. Ní naⁿ'á n'diichí Chiidá.

29 Tuu'mí ngaⁿ'a discípulos yeⁿ'é yā: Cun'díichí díí maaⁿ ní ngaⁿ'ā cuaacu di nguéé ndúúcū cuentas.

30 Maaⁿ ní tuumicadiinúúⁿ 'nū chíí deenú nī tanducuéⁿ'ē dendu'ū. Ní nguéé canee ngiinú nī chíí ntinguuneeⁿ 'iíⁿ'yāⁿ n'diī. Cáávā chuū i'teenú 'nū chíí chíicá nī yeⁿ'é Dendyuūs.

31 Nan'guεεcútaⁿ'ā Jesús: ¿'Áá i'téenu nī maaⁿ?

32 Cun'diichí nī. Hora miiⁿ ní cuchíí. Ní 'āā ndaa chíí caⁿ'ā 'muuⁿ caⁿ'á miiⁿ ndís'tiī na vacú nī. Ní cu'neéⁿ nūuⁿ nī 'úú dámaaáⁿ. Naati nguéé canee dámaaáⁿ ti Chiidá canéé yā nduucu.

33 Chuū ní ngaⁿ'á ngíí ndís'tiī chíí cucáávā 'úú canee 'diíⁿ nī. Iⁿ'yeēⁿdī ní 'cuenú nī cuuvi. Cuuvi ch'εétiinú nī. 'Úú ní chichéé ndúúcū iⁿ'yeēⁿdī.

17

Jesús ndee yā ndúúcū Chiidá yā caavā discípulos yeⁿ'é yā

1 Chuū caⁿ'a Jesús ní n'diichí yā cuaaⁿ nanguuvi ní caaⁿ'a yā: N'diī Chiidá, hora yeⁿ'é ní 'āā ndaa. Dííⁿ nī dich'εεté nī Daiya nī. 'Tiicá ntúūⁿ 'úú chíí Daiya nī cuuvi dich'εεté n'diī.

2 Tan'dúúcā chíí tee nī poder 'úú chíí Daiya ní yeⁿ'ē de'ε chíí dííⁿ nducyaaca 'iíⁿ'yāⁿ cáávā chíí ca'á vida cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ 'iíⁿ'yāⁿ chíí tee nī 'úú.

3 Chuū chíí vida cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ chíí n'diichí yā n'diī chíí 'áámá n'dyaⁿ'ā Dendyuūs chíí cuaacu níⁿ'nyúⁿ chíí Dendyuūs ndúúcū Jesucristo chíí dich'óⁿ nī.

4 'Úú ní dich'εετé n'diī na yán'āa 'cūū. 'Āā ch'iīnū díīn ntiīnyuⁿ chi teé nī chi díīn.

5 Maaⁿ ní n'diī, Chiidá, dich'εετé nī 'úú, n'diī ndúúcu māán nī, ndúúcu poder chi caneé nduucú maán taachi 'āā 'cuéé cunee iⁿ'yeēⁿdī.

6 Ngaⁿ'a cuaacú yeⁿ'é chi duuchi yeⁿ'é nī nanáán saⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī 'cūū chi teé yā 'úú. Saⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'é nī. Ní teé nī 'úú. Ní n'giīndiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é nī.

7 Maaⁿ ní déénú yā chi tanducuéⁿ'ē dendu'ū chi teé nī 'úú ní yeⁿ'é nī.

8 Ti ndúúúú chi teé nī 'úú ní caⁿ'á nanáán 'iīⁿ'yāⁿ ní 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nī n'giīndiveéⁿ yā nduudu miīⁿ. Ní deenu cuaacu yā chi chīcá nanáán n'diī. Ní i'téenu yā chi n'diī dich'o'ó nī 'úú.

9 'Úú ngiicá caavā 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Nguéé nidi'cuítu cáávā iⁿ'yeēⁿdī ti cáávā 'iīⁿ'yāⁿ chi teé nī 'úú, ti yeⁿ'é n'diī.

10 Ní taanduvéé dendu'ū yeⁿ'é ní yeⁿ'é nī. Ní taanduvéé dendu'ū yeⁿ'é nī ní yeⁿ'é. Ní chuū ch'iⁿ'i poder yeⁿ'é.

11 Ní 'āā ntéé cūnéé iⁿ'yeēⁿdī naati 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ snée yā iⁿ'yeēⁿdī. 'Úú ní cuchii nanáaⁿ nī. N'diī Chiidá chi δεενε, díīn nī cuidado 'iīⁿ'yāⁿ chi teé nī 'úú ndúúcu chi duuchi nī. Ní chi cuuví 'áámá yā tan'dúúcā s'uuuⁿ ní 'áámá yú.

12 Taachi caneé ndúúcu 'iīⁿ'yāⁿ iⁿ'yeēⁿdī ní díīn cuidado 'iīⁿ'yāⁿ ndúúcu chi duuchi nī, 'iīⁿ'yāⁿ chi nteé nī 'úú. 'Úú ní díīn cuidado 'iīⁿ'yāⁿ ní mar 'áámá yā nguéé chindai yā. 'Áámá nūuⁿ saⁿ'ā daiya yáán'nguiīnūuⁿ chindai sa. Ní 'iicu naachi cánéé nguūⁿ ní cúúví cuaacu.

13 Naati maaⁿ ní cuchii nanáaⁿ nī. Ní ngaⁿ'á chuū taachi cunee iⁿ'yeēⁿdī 'cūū caati vaadī yeēnu yeⁿ'é canéé nduucú yā, ní cuuvi yeēnu taavi yā.

14 'Úú ní ca'á 'iīⁿ'yāⁿ nduudu yeⁿ'e nī. Iⁿ'yeēⁿdī nguéé dinéⁿ'e 'iīⁿ'yāⁿ ti nguéé yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī 'iīⁿ'yāⁿ. 'Tiicá ntúūn nguéé yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī 'úú.

15 Nguéé di'cuíttu chi ndivíi nī 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī. Díīn nī cuidado 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yáán'nguiīnūuⁿ.

16 Nguéé yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúcā chi nguéé yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī 'úú.

17 Díīn nī didεενé nī 'iīⁿ'yāⁿ cucáávā nduudu cuaacu yeⁿ'é nī. Nduudu yeⁿ'é nī ní nduudu cuaacu.

18 Tan'dúúcā chi dich'o'ó nī 'úú iⁿ'yeēⁿdī 'tiicá ntúūn dich'o'ó 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ iⁿ'yeēⁿdī.

19 Cáávā 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'úú māān didεενé maán. Ní 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuví yā δεενε na nduudu cuaacu.

20 Nguéé di'cuíttu dámaaⁿ caavā 'iīⁿ'yāⁿ miīⁿ ti cáávā 'iīⁿ'yāⁿ chi cu'téenu yā 'úú cáávā nduudu yeⁿ'e 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

21 Ní nducyaaca yā ní 'áámá nūuⁿ cuuví yā tan'dúúcā n'diī canéé nī nduucú, ní caneé nduucú nī. Níicú 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní canéé ntúūn yā 'áámá nūuⁿ ndúúcu yú. Ní 'iicu cu'téenu 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī chi n'diī dich'o'ó nī 'úú.

22 Ní poder chi téé nī 'úú, miīⁿ ní ca'á 'iīⁿ'yāⁿ. Ní 'áámá nūuⁿ cuuví yā tan'dúúcā chí 'áámá nus'ūu.

23 'Úú ní ndúúcu 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní n'diī ní ndúúcu 'úú. Níicú 'áámá nūuⁿ chí n'daacá cuuví yā. Ní iⁿ'yeēⁿdī ní cuuvi deenu chi dich'o'ó nī 'úú ní chí dinéⁿ'e nī 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúcā chí neⁿ'é nī 'úú.

24 N'diī Chiidá, 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí teé nī 'úú, neⁿ'é chí naachi 'úú cuneeⁿ, 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cūnéé yā nduucú. Ní cuuvi n'diīchí yā poder yeⁿ'é chí teé nī 'úú caati n'diī ní neⁿ'é nī 'úú ndiī taachi 'āā 'cuéé iⁿ'yeēⁿdī.

²⁵ N'diī Chiidá chi deενε, 'aa ntéé rá chi iⁿ'yeēⁿdī nguéé n'diichí n'diī 'úú n'diichí n'diī. Ní 'iⁿ'yāⁿ s'tíⁿ ní deenú yā chi n'diī dichó'o nī 'úú.

²⁶ 'Úú ní ngaⁿ'á yeⁿ'e chi duuchí nī, ní caⁿ'á ngaⁿ'a yeⁿ'e chi duuchí nī. Níⁿícu maaⁿ vaadi neⁿ'e chi néⁿ'e nī 'úú cuuvi cunéé ndúúcu yā. Ní 'úú caneé ndúúcu yā.

18

Sta'á yā Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53)

¹ Taachí Jesús caⁿ'á yā chuū, canⁿ'dáa yā ndúúcu discípulos yeⁿ'é yā táamá lado yíⁿícu 'líⁿ chi nguuvi Cedrón naachi canéé 'áamá cheēⁿ yeⁿ'e naandā. Ní miiⁿ sndaā Jesús ndúúcu discípulos yeⁿ'é yā.

² Judas chí diiⁿ sa entregar Jesús ní n'diichi ntúūⁿ saⁿ'ā na cheēⁿ miiⁿ ti 'āā cánéé n'dee cuuvi nduuvídáamá yā Jesús ndúúcu discípulos yeⁿ'é yā na cheēⁿ miiⁿ.

³ Saⁿ'ā chiiduú n'gεεté ndúúcu saⁿ'ā fariseos teé yā Judas Iscariote soldados ndúúcu policías ní Judas cueⁿ'e sa ndúúcu 'aama taaⁿ soldados ndúúcu policías. Ndaa yā na cheēⁿ miiⁿ ndúúcu lámparas, ndúúcu antorchas, ndúúcu armas.

⁴ Naati Jesús chi déénú yā tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí cuchí, cueⁿ'e yā ní ndaa yā nanáⁿ 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: ¿Du'ū in'nuúⁿ ní?

⁵ Ní nan'guεεcutáⁿ'a sa yeⁿ'e yā: Jesús yeⁿ'é yāⁿ Nazaret miiⁿ. Tuu'mí ngaⁿ'a Jesús ngíⁿ yā 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Úú 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ. Canéé ntúūⁿ Judas miiⁿ, saⁿ'ā chí díⁿ ncaⁿ'a sa 'iⁿ'yāⁿ.

⁶ Taachí Jesús caⁿ'a yā: 'Úú 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ, tuu'mí ní saⁿ'ā s'eeⁿ ndaacadaamí yā ní ch'εεtindiití yā na yáⁿ'āa.

⁷ Nan'guεεcúnéé ntuúⁿ yā tiinguuneeⁿ yā: ¿Du'ū ra in'nuúⁿ ní? Ní 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: Jesús yeⁿ'é yāⁿ Nazaret miiⁿ.

⁸ Nan'guεεcútaⁿ'ā Jesús: 'Āā ngaⁿ'á ngíⁿ ndís'tií chí 'úú. Ndúúti chí 'úú chí in'nuúⁿ ní, 'cuáaⁿ ní chí naⁿ'a 'iⁿ'yāⁿ s'tíⁿ.

⁹ Ní cuuvi cuaacu chí 'úú chí caⁿ'á: 'Iⁿ'yāⁿ chí teé ní 'úú, mar 'áamá yā nguéé chí ndai yā.

¹⁰ Tuu'mí Simón Pedro chí ndéé sa espada ní tun'dáa sa ní 'nuūcá'ai sa ní ch'iica sa veēⁿ sa lado tá cuaacu yeⁿ'é sán'ā chí diiⁿ mandado yeⁿ'e chiiduú ch'εεte ca. Ní saⁿ'ā miiⁿ ní nguuvi sa Malco.

¹¹ Tuu'mí Jesús ngaⁿ'a yā ngíⁿ yā Pedro: N'nuūⁿ dí espada vaacu. Prueba chí teé Chiidá 'úú, ¿'áá nguéé cánéé chí 'cuenú cuuvi yeⁿ'é?

Jesús nanáⁿ chiiduú ch'εεté ca

(Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54)

¹² Tuu'mí ní 'iⁿ'yāⁿ yeⁿ'é 'áamá taaⁿ soldado ndúúcu soldado chí yuudu ndúúcu policías yeⁿ'é 'iⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ní sta'á sa Jesús ní cachiichí sa 'iⁿ'yāⁿ.

¹³ Ní candéε sa vmnááⁿ vmnaaⁿ nanááⁿ saⁿ'ā chí nguuvi Anás, tii sán'ā miiⁿ ní nchaⁿ'ā ndiicú Caifás miiⁿ. 'Iⁿ'yāⁿ miiⁿ ní chiiduú ch'εεté ca nduuyu miiⁿ.

¹⁴ Ní Caifás miiⁿ caⁿ'a sá consejo saⁿ'ā Israel s'eeⁿ chí canéé chí 'cuūvī 'aama saⁿ'ā cáávā 'iⁿ'yāⁿ.

Pedro canéé yā chuva'ai yeⁿ'é Anás

(Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57)

15 Ní n'daā Simón Pedro Jesús miiⁿ ní táámá discípulos. Ní chiiduú ch'εεté ca n'diichí yā discípulos miiⁿ chí sndaá sa ndúúcu Jesús corredor yeⁿ'ē va'ai yeⁿ'ē chiiduú ch'εεté ca miiⁿ.

16 Naati Pedro miiⁿ canéé sá cuaaⁿ dáámí cheendi va'āi. Ní can'daā taama discípulo chí chiiduú ch'εεté ca n'diichí yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní yaa'ví yā n'daataá chí canéé cheendi va'āi. Ní dii'yúⁿ yā Pedro míⁿ ch'εeti va'āi.

17 Tuu'mi ní n'daataá chí diiⁿ mandado chí canéé cheendi va'āi ngaⁿ'a tá: ¿'Áá nguéé dí ntúūⁿ 'áámá discípulo yeⁿ'ē saⁿ'a 'cūū? Tuu'mi Pedro ngaⁿ'a sa: Nguéé 'úú.

18 Ní chéendii saⁿ'ā chí dichíⁿ'vē ndúúcu policías, saⁿ'ā miiⁿ tiivi sa yaⁿ'ā yeⁿ'ē yíyū ti 'áámá 'iicheε. Saⁿ'ā miiⁿ ngaⁿ'a taviiⁿnu sa. Ní canéé nī ntúūⁿ Pedro ndúúcu sa. Ní chéendii sa ngaⁿ'a taviiⁿnu sa ca'a sa.

Anás tiinguunéⁿ sa Jesús

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71)

19 Ní chiiduú ch'εεté cá miiⁿ nítiinguuneeⁿ sa Jesús yeⁿ'e discípulos yeⁿ'é yā ndúúcu yeⁿ'e chí Jesús chí'cueéⁿ yā.

20 Jesús nan'gueεcutáⁿ'a yā yeⁿ'ē sa: 'Úú ní ngaⁿ'á cuaacú nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī. 'Úú ní chí'cueéⁿ na yaacū sinagogas ní na yaacū templo ntúūⁿ naachí nduuvidaama nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ní nguéé de'ē vεε chí ngaⁿ'a n'de'él.

21 ¿De'ē tíngúúnéⁿ di 'úú? Tíngúúnéⁿ dí 'iiⁿ'yāⁿ chí chí'indiveéⁿ yā chí caⁿ'á chí 'iiⁿ'yāⁿ. N'diichi nī. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ déénú yā chí caⁿ'á.

22 Taachí Jesús chí'iiⁿu caⁿ'á yā chuū, 'áámá policía chí canéé miiⁿ ch'éⁿ'e sá Jesús, ní caⁿ'a sa: ¿'Áá 'tíicá nan'gueεcutáⁿ'a di yeⁿ'ē chiiduú ch'εεte ca?

23 Nan'gueεcutáⁿ'a Jesús: Ndúúti chí nguεε n'daacá chí ngaⁿ'á caaⁿ'maⁿ di de'ē chí nguεε n'daacá chí ngaⁿ'á. Ndúúti chí n'daacā, ¿de'ē cuuvi chí n'geⁿ'ē di 'úú?

24 Anás miiⁿ ní dichí'o sa Jesús ch'εεchiichí yā nanááⁿ saⁿ'ā chí nguuvi Caifás miiⁿ, saⁿ'ā chí chiiduú ch'εεté cá miiⁿ.

Pedro miiⁿ ngaⁿ'a sa taama vmnéⁿ'ēe chí nguéé n'diichi sa Jesús miiⁿ

(Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62)

25 Chéendii Simón Pedro miiⁿ ní ngaⁿ'a taviiⁿnu sa saⁿ'ā. Ní ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: ¿'Áá nguéé 'tíicá chí díí ní discípulo yeⁿ'é yā? Pedro cheeⁿdítu sa ní ngaⁿ'ā sa: Nguéé 'úú.

26 'Áámá saⁿ'ā chí diiⁿ mandado yeⁿ'ē chiiduú ch'εεté cá ní saⁿ'ā miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e saⁿ'ā chí chíica Pedro miiⁿ veeⁿ sa. Ngaⁿ'a sa ngii sa saⁿ'ā: ¿'Áá nguéé n'diichí dii ch'εeti ch'éēⁿ naāndā miiⁿ ndúúcu yā?

27 Taama vmnéⁿ'ēe ní cheeⁿdiitú táaⁿ Pedro: Nguéé 'úú. Ní miⁿ'niiⁿyu miⁿ'niiⁿyu ní tusaⁿ'ā chíita tí.

Jesús nanááⁿ Pilato

(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5)

28 Ní candéε sa Jesús miiⁿ tyaaⁿ tyaaⁿ yeⁿ'ē nanááⁿ Caifás miiⁿ ndii naachi canéé cuarto yeⁿ'ē juzgado. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nguéé chí ndaá yā cuaaⁿ ch'εeti va'ai ch'εεte miiⁿ cáávā chí nguéé neⁿ'e yā chí cuneedáámí yā nuuⁿndi taachi ch'éⁿ'e yā nguínú yeⁿ'ē pascua.

29 Tuu'mi ní can'daā Pilato chuva'aī nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a sa: ¿De'ē nuuⁿndi yeⁿ'ē saⁿ'a 'cūū vεε?

30 Nan'guεεcutá'n'a yā ní ca'n'a yā 'ii'n'yā'n: Ndúúti chi sa'n'a 'cūū chi nguεε du'ú vεε dii' sa, nguéé teé 'nū sa'n'a n'diī.

31 Tuu'mi ní nga'n'ā Pilato ngii sa 'ii'n'yā'n s'ee'n: Cuta'á nī 'ii'n'yā'n. Ní n'diīchí yā dε'ε nuu'ndi ye'n'e yā véé tan'dúúcā chi canéé na ley ye'n'é nī. Nífcú 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n ní ca'n'a yā: Nús'uu ní nguéé cánéé chí 'caa'n'nu'n 'nū mar 'áámá 'ii'n'yā'n.

32 Ní cuuví cuaacu chi ca'n'a Jesús mii'n. Ní ca'n'a yā chí cadiinuun 'ii'n'yā'n de'ε vaadi n'gii' cuuvi yā.

33 Nífcú nuu' ndáá ntúū'n Pilato cuarto ye'n'ē juzgado. Ní 'cái sa Jesús mii'n ní ca'n'a yā: ¿'Áá díí chi Rey ye'n'ē 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n chí judíos?

34 Nan'guεεcúta'n'ā Jesús: ¿'Áá nga'n'a dii chuū ye'n'e maā'n di o 'ii'n'yā'n 'cúū ch'i'n'i yā ní nga'n'a yā n'diī ye'n'ē 'úú?

35 Pilato mii'n ní n'guεεcutá'n'a sa: ¿'Áá 'úú chi sa'n'a Israel 'úú? 'Ii'n'yā'n ye'n'e nación ye'n'ē di ndúúcū chiiduú n'gεεtē nteé yā dii 'úú. ¿Dε'ε n'diī'n di?

36 Nan'guεεcúta'n'ā Jesús: Cuaa'n naachi 'úú chí 'ii'n'tye'n'e nguéé canéé i'n'yee'n'dí 'cūū. Ndúúti chi ye'n'ē i'n'yee'n'dí 'cūū naachi caa'n'ma'n nti'n'nyú'n tuu'mi ní 'ii'n'yā'n chí dii'n mandado ye'n'é ní 'cuu'n'ma'n yā cáávā 'úú ní nguéé nica'á yā 'úú 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n. Maa'n ní cuaa'n naachi 'úú chí 'ii'n'tye'n'e nguéé ye'n'ē i'n'yee'n'dí 'cūū.

37 Tuu'mi nga'n'a Pilato ngii sa 'ii'n'yā'n: Tuu'mi, ¿'áá díí chí rey mii'n? Nan'guεεcúta'n'ā Jesús: Díí nga'n'ā di chí rey 'úú ní 'tíicā 'úú. 'Úú ní cáávā chuū ch'i'ndiyáás', ní cáávā chuū chí ndáá i'n'yee'n'dí 'cūū, caavā chí caa'n'ma'n cuaacú ye'n'ē nduudu cuaacu. Nducyáácá 'ii'n'yā'n chí ye'n'ē vaadi cuaacu mii'n, n'giindiveé'n yā nduudu ye'n'ē.

*Jesús canéé chí 'cuūvi yā
(Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25)*

38 Tuu'mi nga'n'ā Pilato: ¿Chεε chí vaadi cuaacu? Taachí ca'n'a Pilato chúū ní can'dáá ntuú'n sa nanáán 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n ní ca'n'a sa 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n: 'Úú ní nguéé ndaácá mar 'áámá nuu'ndi ye'n'é yā.

39 Naati cáávā costumbre ye'n'e ndís'tiī ní 'úú caneécúú'mí'n chí ín'dεεchí 'áámá sa'n'ā chí preso sa 'viicu ye'n'e pascua. ¿'Áá ne'n'é nī chí in'dεεchí Rey ye'n'ē 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n?

40 Tuu'mi ní 'cai ntúū'n nducyaaca yā, ní nga'n'a yā: Nguéé 'ii'n'yā'n 'cūū ti Barrabás. Nífcú sa'n'ā Barrabás mii'n ní neené duucu sa.

19

1 Tuu'mi ní sta'āa Pilato Jesús mii'n ní ch'e'n'e sa 'ii'n'yā'n.

2 Ní soldados ní dín'dáa sa 'áámá corona ye'n'ē yáán ní chí n'duu sá na tiín yā. Ní chí nuú'n sa 'áámá catecai morado 'ii'n'yā'n.

3 Ní ca'n'a sa: Néené 'náán cānee di i'n'yee'n'di, dii, Rey ye'n'e 'ii'n'yā'n ye'n'e Israel. Ní n'ge'n'é sa 'ii'n'yā'n.

4 Tuu'mi can'dáa ntuū'n Pilato chūva'āī. Ní ca'n'ā sa chí sa 'ii'n'yā'n s'ee'n: Cui'n'diīchí nī, tun'daá 'ii'n'yā'n chūva'āī niicu tuumicadiinuú'n nī chí nguéé n'diīchí mar 'áámá nuu'ndi ye'n'ē yā.

5 Ní can'daā Jesús chūva'āī. Can'dée yā corona ye'n'e yáán ndúúcū catecai morado yā. Ní nga'n'a Pilato mii'n: Cun'díichí nī sa'n'ā.

6 Taachí n'diīchí yā 'ii'n'yā'n tuu'mi ní chiiduú n'gεεtē ndúúcū policías n'gai yiicu sa: Cu'néé'nga'á nī 'ii'n'yā'n. Cu'néé'nga'á nī 'ii'n'yā'n. Tuu'mi nga'n'ā Pilato

ngii yā 'ii'yān s'eeñ: Cuta'a ndis'ti 'ii'yāñ, ní cu'néé'nga'á nī 'ii'yāñ, ti 'úú ní nguéé'indaacá mar 'áámá nuu'ndi yē'e yā.

7 Nan'guεεcúta'n'á 'ii'yāñ Israel s'eeñ: Nús'uū ní cánéé ley ye'n'é n.ū. Ní tan'dúúca chí nga'n'a ley miiñ canee chí 'cuuvī caati ca'n'a yā chí maán yā Daiya Dendyuūs 'ii'yāñ.

8 Taachí ch'iindiveeñ Pilato chuū dii'yā ca sá chí.

9 Chindáa ntuūñ sa cuarto ye'n'é juzgado ní ca'n'á yā chí yā Jesús: ¿Tíí 'ii'yāñ dii? Naati Jesús ní nguéé ca'n'a yā.

10 Tuu'mi ní ca'n'a Pilato Jesús: Dii, ¿'áá nguεε nga'n'á di ye'n'é? ¿'Áá nguéé deenu di chí 'úú ní cúúví caa'n'ma'ñ ntiñnyúñ chí cu'néé'nga'á nī dii, ní cuuvi n'tεεchi ntúuñ dii?

11 Nan'guεεcúta'n'á Jesús miiñ: Nguéé du'ū vεε cuuvi diiñ di ndúúcu 'úú ndúúti chí nguéé du'ū vεε ndii ca'a ye'n'é di ye'n'é va'ai chεeti nguuvi. 'ii'yāñ chí tee yā 'úú chí preso 'úú nanáá n'diñ, 'ii'yāñ miiñ dich'εεte ca nuu'ndi yē'e yā.

12 Ndií tuu'mi ní ne'n'e Pilato n'tεεchi sa 'ii'yāñ. Naati 'ii'yāñ Israel s'eeñ n'gai yiicú yā ní nga'n'a yā: Ndúúti chí sa'n'á 'cūū n'tεεchi di, nguéé dii amigo ye'n'é César. Nducyáácá 'ii'yāñ chí nga'n'a ye'n'é yā chí maán yā rey nga'n'a yā contra César.

13 Tuu'mi Pilato, taachi ch'iindiveeñ sa chuū, candéε sa Jesús chuva'ái. Ní ch'iindi sa ná silla ye'n'e juzgado chí nguuvi Enlosado, ní nduudu hebreo ne'n'e caa'n'ma'ñ Gabata.

14 Ní nguuvi chí diiñ yā ntiñnyuñ ye'n'é 'viicu ye'n'é pascua, tan'dúúca ndiichúúví na nguuvi. Tuu'mi nga'n'a Pilato 'ii'yāñ Israel s'eeñ: Cuin'diichí nī Rey ye'n'é nī.

15 Naati 'ii'yāñ s'eeñ 'caí yā diitú yā: Diví nī 'ii'yāñ, diví nī 'ii'yāñ, cu'néé'nga'á nī 'ii'yāñ. Tuu'mi nga'n'a Pilato: ¿'Áá rey ye'n'é nī chí cu'néé'nga'á nī? Tuu'mi nan'guεεcúta'n'á sa'n'á chiiduú n'gεεtē: Nguéé rey ye'n'e 'nū caati 'áá César nuúñ.

16 Tuu'mi ní Pilato ca'á yā Jesús miiñ 'ii'yāñ s'eeñ ní 'iicu cu'néé'nga'á yā. Ní 'ii'yāñ s'eeñ sta'á yā Jesús miiñ ní candéε yā 'ii'yāñ.

Cu'néé'nga'á yā Jesús ní ch'í yā

(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43)

17 Ní Jesús candéε yā cruz yē'e yā. Ní can'dáa yā na lugar chí 'áámá lado ye'n'e yāñ Jerusalén chí nguuvi Calavera chí lugar 'Ini Nga'ai Tiiñ, 'iicu nduudu hebreo ne'n'e caa'n'ma'ñ Gólgota.

18 Naachí cu'néé'nga'á yā Jesús ndúúcu taa na 'uuví yā. 'Áámá yā 'áámá 'áámá lado 'iicu Jesús miiñ ní naavtá'n'á canuúñ yā.

19 Ní 'neeñ Pilato miiñ 'áámá letra chí n'duu sa nanáá cruz ní cánéé nguūñ miiñ, Jesús ye'n'é yāñ Nazaret, Rey ye'n'e 'ii'yāñ ye'n'e ndaata ye'n'e Israel.

20 Ní neené 'yaañ 'ii'yāñ Israel s'eeñ ch'éeñ yā letra 'cūū ti nááchí cu'néé'nga'á yā Jesús miiñ niiñnuúñ na yāñ Jerusalén miiñ. Cánéé nguūñ miiñ na nduudu hebreo ndúúcu nduudu griego ndúúcu nduudu latín.

21 Ní nga'n'a sa'n'á chiiduú n'gεεtē ye'n'é 'ii'yāñ Israel s'eeñ ngii sa Pilato: Nguéé 'neeñ di Rey ye'n'é 'ii'yāñ ye'n'e ndaata ye'n'e Israel naati maán yā nga'n'a yā: 'Úú Rey ye'n'e 'ii'yāñ ye'n'e Israel 'úú.

22 Nan'guεεcúta'n'á Pilato sa'n'á miiñ: Chiiñ 'nééñ 'áá 'nééñ.

23 Taachi soldados chí 'neeñ'nga'á sa Jesús, sta'á sa catecai yā ní diiñ sa repartir catecai yā. Niicu 'áámá 'áámá tááñ catecai yā 'aama soldado. Abrigo catecai yā miiñ nguéé n'deenyú ndii 'nii'núñ ndíí cuaañ ndiyya.

24 Ní ca'n'a sa nguaa'n maán sa: Nguéé 'canuu cuūn yú naati tun'daí yú suerte ye'n'ē yú nduūcū. Du'ú ye'n'ē cuuvi. Ní 'iicu cuuví cuaacu naachí canee nguūn chí nga'n'ā:

Nca'á yā catecaí nguaa'n maán yā, ní na catecaí ch'íí yā suerte. Ní soldados ní dii'n sa chuū.

25 Ní cheεcuú Jesús mii'n canée yā nii'nuú'n ná cruz ye'n'e Jesús ndúúcu vi'í cheεcuú yā chí nguuvi María chí n'daataá ye'n'ē Cleofas, ndúúcu María Magdalena.

26 Taachí n'diichi Jesús cheεcú yā ndúúcu discípulos chí ya'āi 'iinú yā chí canée nii'nuú'n tuu'mi ní Jesús nga'n'á yā ngiī yā cheεcú yā: N'diī n'daataá, cun'diíchí nī daiya nī.

27 Tuu'mi ní nga'n'a yā ngiī yā discípulo: Cun'diichi di, 'ííngaā cheεcu di. Ndií tuu'mi ní discípulo mii'n ní dicheεcú yā 'ii'yā'n.

Jesús ch'íi yā

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49)

28 Cho'ó tanducue'n'ē chuū ní déénu Jesús chí tanducue'n'ē dendu'ū ní 'āā chíi cuaacu. Niicu naachí canée nguūn nícu cuuvi cuaacu. Nga'n'a Jesús: Yaacá.

29 Mii'n canée 'áámá vaso ndiitu vinagre. Tuu'mi ní 'áámá soldado dicuutu yā 'áámá esponja ndúúcu vinagre. Ní chí'nee'n yā na áámá yá'n'á hisopo. Ní s'nee'n yā na cheendi Jesús.

30 Taachí Jesús chí'i yā vinagre, ca'n'a yā: Ch'íínú tanducue'n'ē dendu'ū. Ní nadicua'á yā tii'n yā chí n'neé'n maán yā espíritu ye'n'e yā.

Soldado n'da'ai yā 'iini 'tiicua Jesús ndúúcu 'aama lanza

31 Tuu'mi ní caati nguuvi viernes chí dii'n yā ntii'nyu'n ye'n'ē 'viicu pascua mii'n, ní 'ii'yā'n Israel s'ee'n di'cuútu sa Pilato chí 'cúu'mā'n sa 'ííní ca'a sa'n'á s'ee'n ní candéε sa cuerpo ye'n'ē yā. Caati nguéé ne'n'ē sa chí canée cuerpo ye'n'ē yā na cruz nguuvi sábadu mii'n caatí sábadu ní nguuvi ch'εεte ye'n'e 'viicu pascua.

32 Ní ndaā soldados ní ndaa sa nanáá'n sa'n'á chí vmnáá'n vmnaa'n. 'Tíicā' cuú'n sa ca'a sa. 'Tíicā' cuú'n ntúū'n sa ca'ā taama sa.

33 Naati taachí ndaa sa nanáá'n Jesús mii'n, ní caati n'diíchí yā chí 'āā n'diī Jesús nguéé 'cuú'n sa ca'a yā.

34 Naati 'áámá soldado n'da'ai sa tiicua Jesús ndúúcu 'aama lanza ní can'daā yuuú'n ndúúcu nuū'n'í.

35 'Ii'yā'n chí n'diíchí yā nga'n'á yā nduudu cuaacu. Nícu chíi'n chí nga'n'á yā. Mii'n ní cuaacu chíi'n. 'Iicu déénu yā chí nga'n'á yā nduudu cuaacu nícu ndís'tiī ntúū'n ní cu'teenú nī.

36 Nícu chuū cho'óo ní cúúv' cuaacu chí canée nguūn na libro ye'n'e Ndyuūs: Mar 'áámá 'iini ye'n'ē yā nguéé 'cúú'n sa.

37 Ní taama naachí canée nguūn ní nga'n'ā: N'diichi yā 'ii'yā'n chí cho'óo neé'n tiicua yā.

S'nuú'n yā Jesús cheεti yáinyā'n

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56)

38 Cho'óo chuū. José ye'n'ē yāā'n Arimatea chí 'áámá discípulo ye'n'e Jesús n'de'ei n'de'ei nūn ti 'va'a sa 'ii'yā'n Israel s'ee'n, di'cuútu sa Pilato mii'n chí cuuví candéε sa cuerpo ye'n'ē Jesús. Ní 'cuū'n Pilato sa'n'á mii'n. Tuu'mi ní ndaā sa ní nadivi sa cuerpo ye'n'ē Jesús mii'n ní candéε sa cuerpo mii'n.

³⁹ Ndaa ntúūⁿ Nicodemo, saⁿā chi vmnaaⁿ indaá sá nanááⁿ Jesús miiⁿ 'aama n'gaaⁿ, ní ndéε sa 'áámá perfume chi ndístaⁿā perfume yeⁿē mirra ndúú^cū áloes. Ngíí tanduu 'áámá ciento libras.

⁴⁰ Sta'á yā cuerpo yeⁿe Jesús ní ch'εε^cú yā ná tīnūuⁿ ndúú^cū perfume miiⁿ, tan'dúú^cā costumbre yeⁿē 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ taachi n'giichí yā tinaⁿā.

⁴¹ Ní lugar miiⁿ naachi chi'neeⁿnga'a yā, miiⁿ canéé 'áámá chéēⁿ naāndā. 'Ícú chεeti chéēⁿ miiⁿ canéé 'áámá yáinyāⁿ ngai. Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguée in'nuúⁿ yā chεeti.

⁴² Cáávā chi nguuvi viernes chi ch'iindiyaáⁿ yā yeⁿe 'viicú yeⁿe pascua yeⁿē 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ, s'nuúⁿ yā cuerpo Jesús miiⁿ chεeti yáinyāⁿ miiⁿ chi canee niiⁿnuúⁿ.

20

Jesús nduuchi yā yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā
(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

¹ 'Áámá domingo chi nguuvi vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿe ndεetē miiⁿ tá María Magdalena néené 'da'a ca ndaá tá na yáinyāⁿ. Ní n'diichi tá tuūu miiⁿ chi ndiiví na yáinyāⁿ.

² Tuu'mí ní n'daataá ngéenū tá nanááⁿ Simón Pedro ndúú^cū táámá discípulo, 'iiⁿyāⁿ chi dinéⁿe taavi yā Jesús. Tuu'mí ngaⁿā tá ngii tá saⁿā s'eeⁿ: 'Áā ndiiví yā Jesús miiⁿ ná chεeti yáinyāⁿ, ní nguée deenu yú tíi n'néeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ.

³ Ní can'dáa Pedro miiⁿ ndúú^cū taama discípulo ní ndaá yā na yáinyāⁿ.

⁴ Ngéenū, ngéenū nduu 'uuví yā. Táámá discípulo diitu cá chéenu sa nguée ti Pedro, ní ndaá vmnaaⁿ sa na yáinyāⁿ.

⁵ Can'díi sa ní n'diichi sa. Ní n'diichi sá chi 'aa dámaaⁿ tīnūuⁿ miiⁿ snúūⁿ naati nguée chi ndaa sa chεeti yáinyāⁿ.

⁶ Simón miiⁿ ní sndaá sa chεeti yáinyāⁿ. Ní n'diichi sa tīnūuⁿ miiⁿ naachi snúūⁿ.

⁷ Niicu pañuelo ch'εete ca tīiⁿ nguée dáámá tīnūuⁿ lino. Ndéétií nduu cánéé táámá cuaaⁿ.

⁸ Tuu'mí ní sndaá ntúūⁿ táámá discípulo chi ndaá vmnááⁿ vmnaaⁿ ná yáinyāⁿ ní n'diichi yā ní ch'i'téenu yā.

⁹ Tii nguée déenu yā chi canéé nguūⁿ chí Jesús miiⁿ cuuví nduuchi yā yeⁿē nguaaⁿ tináⁿā.

¹⁰ Ní nguεεcundií discípulos na vaacu yā.

Jesús nndaaca yā María Magdalena
(Mr. 16.9-11)

¹¹ Naati tá María canee ta chúva'āi yáinyāⁿ. Neené ngεεcu tá. Ní di'cua'ái naaⁿ tá n'diichi tá chεeti yáinyāⁿ.

¹² Ní n'diichi tá na 'uuví ángeles ndúú^cū catecaí yā cuéē. 'Áámá ángel miiⁿ vεε yā cuaaⁿ tīiⁿ naachi canúúⁿ cuerpo Jesús miiⁿ ní táámá yā vεε yā cuaaⁿ ndiyya.

¹³ Ní can'á yā: Díi n'daataá, ¿de'ē cúví chí ngεεcu di? Tuu'mí ngaⁿā tá: Caati candéε yā Señor yeⁿé, ní nguée deenu tíi s'néeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ.

¹⁴ Taachi caⁿā tá chuū, ndaacadaami tá. Ní n'diichi ta Jesús chi canéε yā miiⁿ naati nguée deenu tá chi Jesús miiⁿ.

¹⁵ Tuu'mí ngaⁿā Jesús ní ngii yā táⁿā: Díi n'daataá, ¿de'ē cúví chí ngεεcu di? ¿Du'ū in'nuuⁿ di? 'Ícu n'daataá miiⁿ ní nacadínuuⁿ tá chí 'iiⁿyāⁿ 'cúú ní 'iiⁿyāⁿ

chi diiⁿ cuidado yeⁿ'ē chéēⁿ yeⁿ'e naāndā miiⁿ. Ní caⁿ'a tá: Señor, ndúúti chi dii candéε di 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi di 'úú tíí chi'neeⁿ dí 'iiⁿ'yāⁿ ní 'úú ní candéε 'iiⁿ'yāⁿ.

16 Tuu'mí ngaⁿ'a Jesús miiⁿ: María. Nguéεcundíí ntuūⁿ ta ní ngaⁿ'a ta: Raboni. (Nduudu 'cúu neⁿ'e caaⁿ'maⁿ, Maestro.)

17 Tuu'mí ngaⁿ'a Jesús: Nguéε tuūⁿ'vī di 'úú caati 'āā cuéé caⁿ'a nanááⁿ Chiidá. Naati dii, cuéⁿ'e di n'diichi di hermanos yeⁿ'e yú ní caaⁿ'maⁿ di cuuvi di 'iiⁿ'yāⁿ: Caⁿ'a nanááⁿ Chiidá ní nanááⁿ Chiida yú, nanááⁿ Ndyuūs yeⁿ'é ní nanááⁿ Ndyuūs yeⁿ'é yú.

18 Cheⁿ'e tá María Magdalena nanááⁿ discípulos ní caⁿ'a tá chi n'diichi tá Jesús miiⁿ. Caⁿ'a tá chii tá discípulos nduudu chi Jesús miiⁿ caⁿ'a yā chii yā táⁿ'ā.

Jesús ndaacá yā discípulos

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49)

19 Chii chí nguiinū yeⁿ'e maāⁿ nguuvi domingo mííⁿ, nguuvi vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'ē ndéεte miiⁿ ní naachi snúūⁿ discípulos ní nduudi cheendi va'āi miiⁿ caati 'va'á yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ. Ndaa Jesús miiⁿ. Ní canéε yā naavtaⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní caⁿ'a yā: Cuuvi 'diiíⁿ ndúúcu ndís'tií.

20 Taachí caⁿ'a yā chuū, ní ch'iⁿ'i yā ta'á yā ndúúcu tiicuáá yā. Ní discípulos yeenu taavi yā chí n'diichi yā Jesús.

21 Tuu'mí ngaⁿ'ā ntúūⁿ Jesús ngii yā 'iiⁿ'yāⁿ: Cuuvi 'diiíⁿ ndúúcu ndís'tií. Tan'dúúca chí dich'ó Chiidá 'úú, 'tiicá ntúūⁿ 'úú dich'ó ndís'tií.

22 Taachí caⁿ'a yā chuū tiivineeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ ní caⁿ'a yā: Cuta'á ní Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

23 'Iiⁿ'yāⁿ chí ndís'tií nadich'εεcú ní nuūⁿndi yeⁿ'é yā, ní 'āā nach'εεcu yeⁿ'é yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chíí nguéé nadich'εεcu ní nuuⁿndi yeⁿ'é yā, 'āā nguéé nach'εεcu yeⁿ'é yā.

Nguéé chí'teenú Tomás

24 Naati Tomás 'áamá discípulo chí nguuvi Dídimó chí Gemelo nguéé cúnéé sá ndúúcu saⁿ'ā s'eeⁿ taachi Jesús miiⁿ ndaa yā.

25 Chíí tan'duuvi discípulos miiⁿ ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: N'diichí 'nū Señor miiⁿ. Saⁿ'ā miiⁿ ní ngaⁿ'a sa ngii sá 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: 'Úú ní nguéé cu'teenú ndúúti chí nguéé n'diichí, ní nguéé tiinguú nduutita'á naachí ch'εεchi clavos, ní tiinguú ta'á ná tiicuáá yā.

26 Ch'iinu niini nguuvi veεte ntúūⁿ discípulos snéε yā chεeti va'āi. Mííⁿ canéé Tomás ndúúcu yā. Ní nduudi cheendi va'āi miiⁿ. Ndaa ntúūⁿ Jesús miiⁿ. Ní canúⁿ yā naavtaⁿ'ā ní caⁿ'a yā: Cuuvi 'diiíⁿ ndúúcu ndís'tií.

27 Tuu'mí ní Jesús ngaⁿ'a yā ngii yā Tomás miiⁿ: Tiinguú nduutitá'a di 'muuⁿ ní n'diichi di ta'á. Ní tiinguú ta'a di ndii 'muuⁿ ní tiinguú ta'ā di tiicuáá. Ní nguéé chí nguéé cu'téenu dí, canéé chí cu'téenu dí.

28 Tuu'mí ní Tomás miiⁿ ní caⁿ'ā sa: N'dií Señor yeⁿ'é. N'dií Dendyuūs yeⁿ'é.

29 Tuu'mí ní ngaⁿ'a Jesús miiⁿ: Tomás, díí ní chí'téenu di tíí n'diichi di 'úú. N'dai 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'diichi yā 'úú ní chí'téenu yā.

¿De'ε cúúví chí véé libro 'cúú?

30 Ní nééne n'deεe ca señales chí ch'iⁿ'i Jesús nanááⁿ discípulos yeⁿ'é yā chí nguéé canéε nguūⁿ na libro 'cúú.

31 Naati chuū ní canéε nguūⁿ níccú cuuvi cu'téenu di chí Jesús miiⁿ chí Cristo chí Daiya Dendyuūs. Ní chí cu'téenu di 'iiⁿ'yāⁿ ní cunee ndúúcu vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ cáāvā chí duuchi yā.

21

Jesús nndaacá yā ndēchē discipulos yeⁿé yā

1 Cuayivi chi cho'oo chuú chiiáaⁿ ntúⁿ maaⁿ Jesús miiⁿ yeⁿē discipulos yeⁿé yā niiⁿnuúⁿ ná yaana nuuⁿniⁿyáⁿā chi nguuvi Tiberias ní 'túúcā chiiáaⁿ yā.

2 Ndidaama yā Simón Pedro ndúúcu Tomás miiⁿ chi nguuvi Dídimo chi Gemelo, ndúúcu Natanael saⁿā yeⁿe yāāⁿ Caná yeⁿē yáⁿāa Galilea, ndúúcu na 'úúví saⁿā daiya Zebedeo ndúúcu táa na 'uuvi discipulos yeⁿe Jesús.

3 Tuuⁿmi ngaⁿa Simón Pedro: Caⁿá tungaaⁿ 'yaācā. Tuuⁿmi ngaⁿā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ngii yā saⁿā: Caⁿā ntúⁿ nús'uu ndúúcu di. Ní cueⁿe yā ní chindáa yā na 'áamá barco. Nguiⁿnū miiⁿ nguéé sta'á yā mar 'áamá tí.

4 Chi deεve táamá nguuvi, Jesús ní caneé yā cuaaⁿ 'diitú yā yaana nuuⁿniⁿyáⁿā naati discipulos nguéé túúmicadínuuⁿ yā chi Jesús miiⁿ.

5 Ní caⁿā yā chii yā saⁿā s'eeⁿ: Ndís'tií, saⁿā 'n'gaiyáāⁿ ¿'áá véé chi tungaaⁿ di chi che'e yú? Nan'guεεcutáⁿa yā yeⁿe yā: Nguéé.

6 Tuuⁿmi ní ngaⁿa yā ngii yā saⁿā s'eeⁿ: Caⁿnuúⁿ nī yaāna lado ta cuaacu yeⁿē barco miiⁿ ní ndaacá nī. Tuuⁿmi ní chiⁿnuúⁿ yā yaāna tíí ní 'āa nteε ngii dííⁿ yā tun'dáa yā chi neené tááⁿ n'gii 'yaācā.

7 Tuuⁿmi ní discipulo chi neené diya'āí 'íinu Jesús ngaⁿā sa ngii sa Pedro: Señor miiⁿ 'iiⁿyāⁿ s'tíí. Ní Simón Pedro, taachi ch'iindiveeⁿ sa chi Jesús miiⁿ nuⁿnuúⁿ sá catecai sa ti dámaāⁿ ngáaⁿ sa, ní chindáa sa cheeti yaana nuⁿniⁿyáⁿā.

8 Ní tanduu 'uuvi discipulos ndaá yā ndúúcu barco ti nguéé dáana yaⁿāi chi chinée yā yeⁿe yáⁿāa miiⁿ ti tandúú na cuúⁿ ngeεcu ndiichi metros. Ngii n'daā yā yaāna yeⁿe 'yaācā.

9 Taachí n'cheéⁿ yā yáⁿāa miiⁿ n'diichi yā n'giichi yáⁿā. Ní 'áamá 'yaācā nduú tí nanáaⁿ nduucyáⁿā. Ní n'diichi yā pan.

10 Tuuⁿmi ngaⁿa Jesús ngii yā saⁿā: Teé nī ta n'duuvu 'yaācā chí caama sta'á nī maaⁿ.

11 Cucheε Simón Pedro ní nandéε sa yaāna na yáⁿāa miiⁿ ndiituuⁿ 'yaācā n'geεté, ngii 'áamá ciento 'uuvi ngeεcu n'diichi 'íinú, ní yaāna miiⁿ nguéé chi teéⁿ n'dáá rá chi n'deeε taaví 'yaācā.

12 Tuuⁿmi Jesús ngaⁿa yā ngii yā saⁿā s'eeⁿ: Cuchií nī ca'diinú nī. Mar 'áamá discipulo miiⁿ nguéé tiinguuneéⁿ yā 'iiⁿyāⁿ: ¿Du'u rá díí? Ti 'āa deenú yā chi Jesús miiⁿ.

13 Ndaā Jesús miiⁿ ní sta'á yā pan ní ca'a yā 'iiⁿyāⁿ. 'Tííca nī ntúⁿ dííⁿ yā ndúúcu 'yaācā.

14 'Áa chíí 'iinu cuuvi chi n'geenaāⁿ Jesús yeⁿē discipulos yeⁿé yā taachí 'āa nnduuchi yā nguaaⁿ tináⁿā.

Ca'a di chi ché'é 'iiti cuūchī yeⁿé

15 Taachí ch'iinu ca'diinú yā, Jesús ngaⁿa yā ngii yā Simón Pedro: Simón, díí daiya Jonás, ¿'áá neⁿe ca di 'úú, nguéé tí chuú? Tuuⁿmi ngaⁿa sa ngii sa Pedro: 'Tííca, Señor, n'dií ní déénú nī chi neⁿé n'dií. Ngaⁿa yā ngii yā saⁿā: Ca'a di 'iiti cuūchī 'lííⁿ yeⁿé chí che'é tí.

16 Jesús ní ntiinguuneéⁿ ntúⁿ yā yeⁿe saⁿā naachi ndii 'uuvi cuuvi: Simón, díí daiya Jonás, ¿'áá neⁿe di 'úú? Nan'guεεcutáⁿa sa yeⁿē yā: 'Tííca, Señor, n'dií ní déénú nī chi neⁿé n'dií. Tuuⁿmi ngaⁿa yā ngii yā saⁿā: Ca'a dí 'iiti cuūchī yeⁿé chí che'é tí.

¹⁷ Tuu'mí ngaⁿa yā ngii yā saⁿā naachi ndii chíⁿ ndii 'íⁿú cuuvi: Simón, dii saⁿā daiya Jonás, ¿'áá neⁿe di 'úú? Canéé ndaachi yiinú Pedro chí 'āā naachi ndii chíⁿ ndii 'íⁿú cuuvi yaa'ví yā saⁿā: ¿'Áá neⁿe di 'úú? Tuu'mí ngaⁿa sa ngii sa 'iiⁿyāⁿ: Señor, n'dií dééⁿú ní tanducuéⁿē dendu'ū. Maaⁿ ní deenu ní chi neⁿé n'dií. Tuu'mí ngaⁿa Jesús ngii yā saⁿā: Ca'á dí 'iiti cuūchi yeⁿé, chi che'é tī.

¹⁸ Cuaacu níⁿnyúⁿ cuāācū niiⁿnyuⁿ ngaⁿá ngii dii: Taachi saⁿā 'líⁿ dii in'nuuⁿ canúⁿ dí catecai di ní cheⁿe di naachi neⁿe di. Naati taachí 'āā cuuvi ndiicú di ndoo tá'a di ní táámá 'iiⁿyāⁿ in'nuúⁿ yā catecai di ní candéε yā dii naachi nguéé neⁿé di.

¹⁹ Ní chuū Jesús caⁿa yā ní ngá'a yā chí cádiinuuⁿ sa de'é vaadi n'gii diiⁿ honrar Dendyuūs miiⁿ. Ch'iinu caⁿa yā chuū, tuu'mí ngaⁿa yā ngii yā Simón Pedro: Can'dáa di 'úú.

Discípulo chi ne'e taavi Jesús

²⁰ Nguεεcundí Pedro miiⁿ n'diichi sá discípulo chí dineⁿé Jesús, discípulo chí cueⁿe sa ndúúⁿcū Jesús. Sáⁿā chí candiitínee sa 'iiⁿyāⁿ taachi 'āā caama chí che'e nguínú yā. Ní 'āā caⁿa yā chí yā saⁿā: Señor, ¿du'ū chí canéé chí diiⁿ entregar n'dií?

²¹ Taachi Pedro miiⁿ n'diichi sa discípulo miiⁿ tuu'mí ngaⁿa yā ngii yā Jesús: Señor, ¿de'ε idiiⁿ sáⁿā tī?

²² Tuu'mí ngaⁿā Jesús ngii yā saⁿā: Ndúúti chí 'úú chí neⁿé chí cunee sá ndii taachi nindaá, ¿de'ε íneeⁿ di chíⁿ? Díí can'dáa di 'úú.

²³ Caāvā nduudu 'cūū tuumicadiinuuⁿ víⁿ s'eeⁿ chí discípulo miiⁿ nguéé canéé chí 'cuūví sa. Naati Jesús ní nguéé caⁿá yā chí nguéé 'cuūví sa, naati Jesús caⁿa yā: Ndúúti chí 'úú chí neⁿé chí cunee sá ndii taachi nindaá, ¿de'ε íneeⁿ di chíⁿ?

²⁴ Saⁿá 'cūū discípulo chí ngaⁿā cuaacu sa yeⁿé chúū. Ní idingúuⁿ sa chuū. Ní deenu yú chí chíⁿ chí ngaⁿa sa ní nduudu cuaacu ní cuaacu níⁿnyúⁿ chí nduudu cuaacu.

²⁵ Neené n'deēe n'dái cosa chí diíⁿ Jesús miiⁿ. Ndúúti chí canéé nguūⁿ 'áámá 'áámá cosa 'úú nadacadínúⁿ chí maaⁿ rá iⁿ'yeēⁿdí 'cūū nguéé tunééⁿ libros chí canéé nguūⁿ yeⁿe chuū. Tííca chí.

CHUÛ CHI DIIⁿ APÓSTOLES

Dendyuūs ca'n'a yā chi tée yā Espiritu N'dai

¹ Dii Teófilo, taachí vmnáán vmnáan dinguún ye'n'e di, ca'n'a ye'n'e tanducué'n'e chi 'túúcā diiⁿ Jesús ní ca'cueé'n yā,

² ndii nguuvi chí cunaⁿā Jesús va'ai chεeti nguuvi. Vmnáán vmnáan chi cunaⁿā Jesús miiⁿ ch'íínú ca'a yā orden ye'n'é yā apóstoles caava Espiritu N'dai ye'n'e Ndyuūs. Jesús ndεεv'é yā ní dichó'o yā apóstoles.

³ Jesús ch'eenú yā chi ní ch'i'i yā. Cuayivi taachi 'āā ch'i'i yā néené n'dee n'áán chíín' ch'i'n'i maán yā ye'n'é yā tan'dúúcā chí 'āā cuεε 'cuūvi yā vmnáán apóstoles caati apóstoles cuuvi déénu yā chí cánduuchi ntuuⁿ yā. Canée yā ndúúcū apóstoles ye'n'é yā 'uuvi ngεεcu nguuvi ní ca'n'a yā ye'n'e chí Dendyuūs ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā.

⁴ Taachí ndii dáámá yā tuu'mi ní Jesús ca'n'a ntiiⁿnyúⁿ yā apóstoles. Nguéé náⁿa ní ye'n'e yáāⁿ Jerusalén naati cunee ngíínú ní ye'n'e chí ca'n'a Chiida yú chí tée yā. Chuū chí 'āā ch'iindiveé'n ní ye'n'e 'úú.

⁵ Juan cuaacu níⁿnyúⁿ chí ndúúcū nuūⁿnīⁿ chεεdinuūⁿnīⁿ sa naati ndís'tiī ní cuεεdinuūⁿnīⁿ ní ndúúcū Espiritu N'dai ye'n'e Ndyuūs.

Jesús cuchés yā

⁶ Tuu'mi ní saⁿa chí ndúúvidáámá nitinguunéeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ ní ngaⁿá yā: Señor Jesús, ¿'áá nadicuéé'n ntuuⁿ ní taama saⁿā Israel chí caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyuⁿ sa ye'n'e 'iiⁿyāⁿ Israel maaⁿ nguuví 'cūū?

⁷ Ní ngaⁿ'a Jesús ngiiⁿ yā 'iiⁿyāⁿ: Nguéé ituneeⁿ ndís'tiī chí cadíínuuⁿ ní dε'ε tiempo o dε'ε nguuvi ye'n'e chuū chí Chiida yú s'neeⁿ yā na poder ye'n'e maán yā.

⁸ Naati cuta'á ní poder chí diitú ní taachi 'āā ndaa Espiritu N'dai ye'n'e Ndyuūs vmnáan ye'n'é ní. Ní ndís'tiī ní caaⁿ'máⁿ ní nduudu cuaacu ye'n'é na yáāⁿ Jerusalén ndii nuuⁿmaⁿ yáⁿāa Judea, ndii yáⁿāa Samaria, ndii núúⁿmáⁿ iⁿ'yeéⁿdi.

⁹ Ní ch'íínú ca'n'a yā chuū taachi n'diichi saⁿā s'eeⁿ Jesús cuchés yā ní che'enaāⁿ sa 'iiⁿyāⁿ ná meéⁿ. Ní 'āā ntéé snaaⁿ saⁿ'a s'eeⁿ 'iiⁿyāⁿ.

¹⁰ Ní saⁿā s'eeⁿ ní ngíínú sá nanguuvi. Taachí 'āā cuchés Jesús, n'diichi sa na 'uuvi saⁿā chí ángel chineē ndúúcū sa ndúúcū catecai cuéε sa.

¹¹ 'Úuvi 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní ngaⁿ'a yā ngiiⁿ yā saⁿā s'eeⁿ: Nds'tiī saⁿ'a ye'n'e yáⁿāa Galilea, ¿dε'ε ngíínú ní nanguuvi? Maāⁿ Jesús chí cunaⁿ'a yā ye'n'e ndís'tiī nanguuvi 'túícā ndaa túuⁿ yā tan'dúúcā chí n'diichí ní 'iiⁿyāⁿ cuinaⁿ'á yā nanguuvi.

Ndεεvε yā saⁿ'ā lado ye'n'e Judas

¹² Can'dáa yā ná yíícū 'lííⁿ chí nguuvi Olivos chí canée níⁿnuⁿ ná yáāⁿ Jerusalén ní ndáá yā na yáāⁿ Jerusalén. Distancia 'cūū chí ngaⁿ'a ley chí cuuvi caacá yā sábado nguuvi chí ntaaviⁿtuunuⁿ yā.

¹³ Ndaá yā na yáāⁿ miiⁿ. Chéé yā na cuarto yaacu naachi cānee Pedro, ndúúcū Jacobo, ndúúcū Juan, ndúúcū Andrés, ndúúcū Felipe, ndúúcū Tomás, ndúúcū Bartolomé, ndúúcū Mateo, ndúúcū Jacobo dáiyā saⁿ'ā chí nguuvi Alfeo, ndúúcū Simón Zelote, ndúúcū Judas chí 'diínú Jacobo.

14 Nducyáácá 'ii'nyān s'ee'ndúúcu n'daata s'ee'ndúúcu María chi che'ecu Jesús ndúúcu 'dii'nu Jesús nduuvidaamá yā ní 'áámá vaādī cadiinúú' ye'e yā ní nga'angua'á yā ní di'cuiitú yā Dendyuūs.

15 'Ii'nyān chi nduuvídaama mii'ngí yā tan'dúúcā 'áámá ciento canee ndiicú yā. Hora mii'n nacueé' Pedro naavta'a ye'e 'ii'nyān s'ee' chi i'téenu yā Cristo ní ca'na sa:

16 Ndís'ti'hermanos, canee cuu'mi'n chí cuuvi cuaacu Escritura chí Espíritu N'dai ye'e Ndyuūs ca'n'a David cuaa' vmaā'n ní David mii'ngí yā ye'e Judas. Judas mii'ngí ch'i'ni sá du'u chí Jesús. Maa' nícu chí chita'á yā Jesús.

17 Judas mii'ngí ndúúcu nús'uu ní dii' sa nti'nyu'ndúúcu nús'uu.

18 Sá'n'a mii'ngí ní cá' sa 'áámá táán' yá'n'āa ndúúcu tuūm' ye'e nuu'ndi ye'e sa. Ní chin'daā sa dácaā n'dái sa ní nda'ai naavta'a cuerpo ye'e sa ní tanducue'e' ngēēti sa ch'i'nu cān'daa.

19 Nducyáácá 'ii'nyān ye'e yā'n' Jerusalén chicadínuu' yā chuū. Ní yá'n'āa mii'ngí ní 'túicā canee chí duuchi Acéldama davaacu ye'e yā chí ne'e caa'ma' campo ye'e yuū'.

20 Ti canéé nguū' na libro ye'e Ndyuūs naachi chí duuchi Salmos: Naachí navaacu sa mii'nduuví díyáaí. Ndí nguéé 'ii'nyān chí 'cuētinéé yā mii'ngí.

Nícu canéé nguū':
Cuta'a taamá yā nti'nyu' ye'e sa'n'ā ndí ti'i'ngí.

21 'Ii'nyān sá'n'ā mii'ngí canee cuu'mi'n chí canéé yā ndúúcu 'nū nducue'e' tiempo chí Señor Jesús canéé yā ndúúcu 'nū.

22 'Ii'nyān mii'ngí canee cuu'mi'n chí canéé yā ndúúcu 'nū taachi tucá'a yā che'edinuū'ní Juan ndí nguuví chí Jesús cuna'á yā cuaa' 'nii'nu' nanguuvi. 'Túucā canee cuu'mi'n chí 'áámá yā caa'ma' yā ndúúcu nús'uu nduudu cuaacu ye'e chí nduuchi Jesús ngaa' tiná'n'ā.

23 Ní 'nee'ndutá'a yā ná 'uuví 'ii'nyān. 'Áámá sa'n'ā mii'ngí nguuví sa José Barsabás chí nguuví Justo ndúúcu taama sa'n'ā mii'ngí nguuví sa Matías.

24 Ní ca'angua'á yā ní ca'n'a yā: N'di'i, Señor Ndyuūs, chí n'diichi ní staava ye'e nducyáácá yā, 'cuu'mi'n ní nús'uu 'áámá chéé sá'n'ā s'ūu' chí 'āa ndēēvé ní.

25 Nícu cunee ndúúcu sa nti'nyu'ndúúcu apóstoles lado ye'e Judas. Ní dii'ngí sa nti'nyu' ye'e Judas nti'nyu' chí nguéé dii'ngí sa cumplir cucáavā nuu'ndi ye'e sa. 'Túicā ní Judas cuna'a sa na lugar naachi tune'e sa'n'ā.

26 Nícu dinguū' yā na 'úuví caaca ndúúcu 'uuví chí nguuví 'ii'nyān, José mii'ngí ndúúcu Matías. Ní tun'dáá yā 'áámá chí nguuví Matías ní Matías mii'ngí tune'e. Ní nduuvidaama sa chí ndicháámá apóstoles chí 'ii'nyān chí dichó'ó Dendyuūs.

2

Ndaa Espíritu N'dai

1 Nducyáácá yā nduuvidaamá yā taachi ndaā nguuví ye'e Pentecostés chí 'viicu ye'e cosecha.

2 Tuu'mí nūu' tucá'ā ch'ē'ecu ruu' cuchi' nanguuvi tan'dúúcā 'áámá 'yúúné táán' chí ngēēnū. Chí'ndiveé'n yā ruū' mii'ngí chí chíftú va'āi naachi snéé yā mii'ngí. Ní 'ii'nyān s'uu'ngí vééte yā.

3 Ní che'enaá'n n'dee'ndai cosas tan'dúúcā ch'íyá ye'e ya'n'ā n'gaiyā. Ní ch'ēte ndúúcu vmaā' ye'e 'ii'nyān.

4 Níicú canée yā nducyááca yā chiitu ndúúcu Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs. Níicú Espíritu N'dai miiⁿ diiⁿ yā chí tucá'a yā caⁿ'a yā táámá naaⁿ davaacu s'eeⁿ tan'dúúca nduudu chí ca'á Espíritu N'dai miiⁿ.

5 Tuu'mi ní na yáā Jerusalén ch'εstinéé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe Israel chí saⁿ'ā chí i'téénú Dendyuūs yeⁿ'ē nducyaaca naciones yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

6 Taachí ndaā chí 'εcu ruuⁿ míiⁿ nduuvidaamá n'dee n'dái yā ní chidáanā yeⁿ'ē yā tí ca'áámá ca'áámá yā ch'iindiveeⁿ yā chí ngaⁿ'ā davaacu yeⁿ'e maáⁿ yā.

7 Nducyááca yā 'áámá cheⁿ'e yiinu yā ní 'áámá nínacadiínuuⁿ yā, ní ngaⁿ'ā yā: N'diichí nī, ¿'áá nguéé yeⁿ'ē yáⁿ'āa Galilea nducyaaca saⁿ'ā s'eeⁿ chí ngaⁿ'ā sa?

8 ¿'Taacā chíiⁿ n'giindiveeⁿ yú nduudu yeⁿ'ē yú tan'dúúca naachí ch'iindiyaāⁿ yú?

9 Véé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e país Partia, 'iiⁿ'yāⁿ país Media, país Elam, ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā na país Mesopotamia, 'iiⁿ'yāⁿ yáⁿ'āa Judea, yáⁿ'āa Capadocia, yáⁿ'āa Ponto, yáⁿ'āa Asia,

10 'iiⁿ'yāⁿ yáⁿ'āa Frigia ndúúcu país Panfilia, país Egipto, yáⁿ'āa s'eeⁿ yeⁿ'e Africa chí canee cuaāⁿ 'diituú 'áámá lado cuaaⁿ yeⁿ'ē yáⁿ'āa Cirene, ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáā Roma chí snée yā miiⁿ. Tan'dúúca ntúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ 'tiicá ntúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí 'āa maaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ Israel.

11 Níicú 'iiⁿ'yāⁿ isla Creta, ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ país Arabia snée yā miiⁿ. Nducyaaca yú n'giindiveeⁿ yú davaacu yeⁿ'e yú. Ngaⁿ'ā yā yeⁿ'ē chí ch'εεε taavi cá yeⁿ'ē Dendyuūs.

12 Nducyaaca yā ní 'áámá cheⁿ'é yeⁿ'é yā, ní ndiiniⁿ 'uuví yā vaanicadiínuuⁿ yeⁿ'é yā. Ní ngaⁿ'ā yā 'aamá yā ndúúcu taamá yā: ¿'D'éé neⁿ'e caaⁿ'maⁿ chuū?

13 Tanáⁿ'a yā ní sta'á yā tan'dúúca 'áámá duuchi ní ngaⁿ'a yā: 'Āa chí í yā.

Chuū ngaⁿ'a Pedro vmnááⁿ vmnaaⁿ

14 Tuu'mi ní Pedro míiⁿ cheendii sa ndúúcu ndiicháámá yā ní caⁿ'a yuudu sá ní ngaⁿ'a sá ngii sa 'iiⁿ'yāⁿ: Ndis'tiī saⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'e Israel ndúúcu nducyaaca chí snée yā na yáā Jerusalén. Ní cánéé chí 'cuuⁿ'míⁿ ndis'tiī ní tumicadiínuuⁿ nī chuū. Ní 'caandiveeⁿ nī nduudu yeⁿ'ē 'úú.

15 Sáⁿ'ā s'uuⁿ nguéé cúú'ví sá tan'dúúca chí nadacadiínuúⁿ ndis'tiī caati maaⁿ ní n'εεcu nuuⁿ 'yáⁿ'ā.

16 Chuū canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs naachi caⁿ'a profeta Joel chí ngaⁿ'a chí cuchii:

17 Ndyuūs ní caⁿ'a yā taachi ndaā nguuvi cuayiivi chí cuchii, chí teé Espíritu yeⁿ'é vmnaaⁿ nducyaacá 'iiⁿ'yāⁿ. Ní daiyá nī saⁿ'ā ndúúcu daiyá nī n'daataa caaⁿ'máⁿ yā nduudu yeⁿ'é. Ní saⁿ'ā n'gaiyáá n'deē nááⁿ chí 'cuuⁿ'míⁿ'nááⁿ yeⁿ'ē sa. Ní 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúū yeⁿ'é nī n'dee nááⁿ chí 'cuínu yā.

18 'Tíicā yeⁿ'e nguuvi miiⁿ, 'úú teé Espíritu yeⁿ'é vmnaaⁿ yeⁿ'e saⁿ'ā chí dichí'vε 'úú ndúúcu n'daataa chí dichí'vε 'úú. Ní caaⁿ'maⁿ yā nduudu yeⁿ'é.

19 Níicú 'cuuⁿ'míⁿ vaadi n'giinu yeⁿ'é cuaaⁿ 'niiⁿ'nuⁿ nanguuvi, ndúúcu señales yeⁿ'é cuaaⁿ ndiyyā na yáⁿ'āa, ndúúcu yuūúⁿ, ndúúcu yaⁿ'ā, ndúúcu yaaⁿ'mi,

20 'iicu 'yáⁿ'ā miiⁿ nduuvi maāiⁿ. Níicú 'iyyū míⁿ ndúúví yuūúⁿ, taachi 'aa cuéé ndaa nguuví yeⁿ'ē Señor. Nguuví miiⁿ ch'εεε ní chí 'cuuⁿ'míⁿ yā.

21 Níicú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí caaca: Señor 'iivú, ní Ndyuūs nanguáⁿ'ai yā.

22 Ndis'tiī sa'nā ye'n'e 'ii'nyān Israel, 'caandiveéⁿ nī nduudu 'cūū: Jesús ye'n'e yāāⁿ Nazaret ní 'áámá sa'nā chi Dendyuūs n'diichí yā chi n'daācā sa nguaaⁿ ndis'tiī. Ní Dendyuūs diīⁿ yā vaadi n'gíimú ndúúcu señales ndúúcu ntiī'nyuⁿ ch'εεte cáāvā sa'nā miiⁿ nguaaⁿ ndis'tiī tan'dúúcā ndis'tiī deenú nī.

23 Sá'n'a 'cūū Ndyuūs ní ca'a yā sa'nā cáāvā voluntad ye'n'e maaⁿ yā tan'dúúcā chi déenú n'dai yā ndíí vmnaaⁿ. Ndis'tiī ní chiicá nī chí sta'á yā sá'n'a 'cūū chí'neé'nga'á yā sa'nā. Ní ch'ii'núⁿ yā sa'nā cucáāvā 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ chí nguéé n'daācā.

24 Sá'n'a 'cūū Ndyuūs nadacuéeⁿ yā sa'nā ye'n'e nguaaⁿ tinán'ā. Sá'n'a 'cūū nguéé cuuví cunée sa nguaaⁿ tinán'ā. Cáāvā chuū ní Dendyuūs nadacuéeⁿ yā sa'nā nguaaⁿ tinán'ā.

25 David ca'n'a sá ye'n'e sá'n'a 'cūū:

Ti cue'n'e daā'maⁿ inaán Señor 'iivú Ndyuūs vmnáán ye'n'é. Ní canée yā lado ye'n'e honor, ní mar 'aamá 'ii'nyāⁿ nguéé cuuví dí'vaachí yā 'úú.

26 Cáāvā chuū caa'máⁿ ndúúcu 'áámá vaadi yeenú ye'n'e staava ye'n'é ndúúcu vaadi yeenú ye'n'e cheendí. 'Iicu cuerpo ye'n'é 'intaavi'tuunúuⁿ ndúúcu chí canee ngiínú ye'n'é Ndyuūs.

27 Ti nguéé cu'neéⁿ nī alma ye'n'é na lugar Hades chí lugar ye'n'e alma. Ní nguéé 'cuaaⁿ nī 'úú chí daiyá nī 'úú chí 'ii'nyāⁿ chí nguéé nuu'ndi 'úú chí choó cuerpo ye'n'é.

28 Diīⁿ nī chí n'diichí chí yúúni cuaacu ye'n'e vida. N'diī dích'εεte nī vaadi yeenú 'úú ti canee nī nduucú.

29 Ndis'tiī ví'í, cuuví caa'maⁿ cuaacú ndis'tiī ye'n'e chiida yú David. Ch'iī yā ní ních'εεchí yā na yáinyāⁿ. Ní yáinyāⁿ ye'n'é yā canee ndúúcu yú ndii nguuví 'cūū.

30 Sa'n'a miiⁿ sa'nā profeta miiⁿ chí nga'n'a nduudu ye'n'e Dendyuūs. Ní deenú sa chí Ndyuūs nga'n'a cuaacú yā ndúúcu nduudu cuaacu chí 'áámá 'ii'nyāⁿ chí cuchíi na ndaata ye'n'é yā. Ní Dendyuūs nadacuéeⁿ yā Cristo chí 'cuundi yā na trono ye'n'é yā ní caa'maⁿ ntiī'nyúⁿ yā.

31 David déénu sa chí cuaaⁿ vmnaaⁿ ní ca'n'a sa chí Cristo nanduuchí yā ye'n'e nguaaⁿ tinán'ā. Nguéé cunee alma ye'n'é yā na lugar Hades chí lugar ye'n'e alma ní nguéé yúute ye'n'é yā chí choo.

32 Ndyuūs nadin'duuchí yā Jesús ye'n'e nguaaⁿ tinán'ā ní cáāvā 'ii'nyāⁿ miiⁿ nducyaaca 'nū cuuví caa'maⁿ 'nū nduudu cuaacu ye'n'é yā.

33 'Tíicā Jesús canée yā ná yaacu na lado ye'n'e honor ye'n'e Dendyuūs ní diīⁿ yā recibir ye'n'e Chiidá yā miiⁿ ye'n'e chí ca'nā Chiidá yā chí ca'a yā Espíritu N'dai. Chuū ní Jesús teé yā ndis'tiī ní inaán nī ní n'giindiveéⁿ nī.

34 Ti David miiⁿ nguéé cuchεε sa nanguuvi; ti maāⁿ sa nga'n'a sa:

Ca'n'a Señor chíí yā Señor ye'n'é: 'Cuundi dí lado ye'n'e honor,
35 ndíí cu'neéⁿ 'ii'nyāⁿ chí táaⁿ yā ye'n'e di chí tun'dáá n'dai di ndúúcu yā ní cunée yā na poder ye'n'é di.

36 Cuaacu nii'nyuⁿ cádiinuⁿ nducyáácá 'ii'nyāⁿ ye'n'e ndaata Israel chí Jesús chí ndis'tiī ní chí'neé'nga'á nī 'ii'nyāⁿ, Ndyuūs diīⁿ yā chí Señor ní Cristo yā ní 'ii'nyāⁿ ch'εεte taavi.

37 Taachí ch'iindiveéⁿ yā chuū ní néené ya'ai chíi staava ye'n'é yā. Ní ca'n'a yā chí yā 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ Pedro ndúúcu taa na 'uuví apóstoles: Ndis'tiī sa'nā ví'í, ¿de'ē diīⁿ 'nū?

38 Pedro miiⁿ nga'n'a sa ngii sa 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ: Nguεεcúndií nī ye'n'e nuu'ndi ye'n'é nī ní cuεεdinúu'nīⁿ ca'áámá ca'áámá nī cucáāvā chí chí duuchi Jesús.

Níicú Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndí yeⁿe ndís'tiī; ní cuta'á ní chí tee Ndyuūs miiⁿ chí Espíritu N'dai yeⁿ'é yā.

39 Caati Espíritu N'dai caⁿā Chiida yú chí teé yā cucáávā ndís'tiī ndúúcū daiya ní ní cucáávā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā yaⁿ'ai, ní cucááva nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cuaí Señor 'iivú Ndyuūs yeⁿ'é yú 'iiⁿ'yāⁿ.

40 Pedro miiⁿ ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu nanááⁿ na 'uuví yā ndúúcū n'dee taaví nduudu ní ngaⁿ'a diitú yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní ngaⁿ'a yā: Nanguáⁿ'ai ní yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'daacā.

41 Tíicā 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cuúⁿ yā nduudu yēⁿ'e yā cheεdinúūⁿniⁿ yā, ní chí 'yaáⁿ yā nguuví miiⁿ tan'dúúcā 'iiⁿ'nūⁿ míl 'iiⁿ'yāⁿ.

42 Ní 'áámá canee yā ndúúcū chí chí'cueeⁿ apóstoles ní nduuvidaama yā ní n'dee yā pan ní caⁿ'angua'á yā.

Vida yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e Evangelio yeⁿ'e Jesucristo vmnááⁿ vmnaaⁿ

43 Ní vaadí 'va'á nindaā nanááⁿ nducyaaca yā. Nééné n'deé vaadí n'giinu ndúúcū señales chí díⁿ apóstoles chí dich'ó Dendyuūs.

44 Ní nducyaaca yā chí i'téenu yā nduuvidaama yā. Ní nducuéⁿ'é chí véé yeⁿ'e yā canee yeⁿ'é nducyaaca yā.

45 Ní n'diicú yā yáⁿā yeⁿ'é yā ndúúcū chí véε yeⁿ'e yā ní ngaⁿ'a yā 'téé 'téé nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ tuunu tuunu cá chí ngi'vaachí 'iiⁿ'yāⁿ.

46 Áámá ninduuvidaamā yā na yáacu nguuví nguuví. Ní ninduuvidaamā yā ní yeenú taaví yā staava yeⁿ'é yā ndúúcū 'áámá vaanicadiinúūⁿ yeⁿ'e yā taachi n'deé yā pan ní taachí che'é yā na vaacú yā.

47 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ dich'εεté yā Dendyuūs. Ní véé favor yeⁿ'é yā ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yááⁿ miiⁿ. Ní Señor Ndyuūs nguuví nguuví idi'yáaⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí i'teenú yā 'iiⁿ'yāⁿ.

3

Saⁿ'ā chí nguéé ngii ngíicá sá ní nānduūvā yeⁿ'é sa

1 Pedro míⁿ ndúúcū Juan dáámá cueⁿ'e yā chueε yā na yaacū templo cuaaⁿ nan'gεεcú 'íiⁿ'nūⁿ chíinu, hora chí caⁿ'angua'á yā.

2 Ní ná'a yā ndée yā 'áámá saⁿ'ā chí ndii dúúvā sá ndíi cheeti cheεcu sa. Saⁿ'ā miiⁿ ní nguúví nguúví i'néeⁿ yā saⁿ'ā cheendi yaacū chí nguuví Hermosa o N'dεεvéé. Saⁿ'a miiⁿ ngiica sa limosna 'iiⁿ'yāⁿ chí ngeⁿ'e yaacū templo.

3 Sáⁿ'a 'cūū taachi n'diichí sa Pedro ndúúcū Juan chí chindāa yā yáacū ch'εεte, chíica sá limosna 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

4 Pedro ndúúcū Juan ch'εεtinée yā ch'íinu yā saⁿ'ā miiⁿ, ní caⁿ'á yā chíi yā saⁿ'ā: Cun'diichi dí nús'uu.

5 Tuu'mi ní saⁿ'ā miiⁿ ch'íinu sa 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí canee ngíinu sá de'ē ca'á yā saⁿ'ā.

6 Naati Pedro miiⁿ caⁿ'á yā: Nguéé tuūmī 'díiⁿ'nguεε yeⁿ'é ní nguéé 'diiⁿ'nguāⁿ yeⁿ'é chí canee yeⁿ'é chí teé dii, cucáávā Jesucristo yeⁿ'e yááⁿ Nazaret miiⁿ, nacuéⁿ dí ní caaca di.

7 Ní sta'á yā ta'á sa lado tá cuaācū sa ní nadacuéⁿ yā saⁿ'ā. Hora míⁿ nūuⁿ ní ndāā dítiinúⁿ ca'a sa ndúúcū 'íiⁿ'nūⁿ ruundi ca'a sa.

8 Ní caí yaacú sa, ní cheéndi sá, ní chíicā sa. Sndāa sa ndúúcū Pedro ndúúcū Juan cheeti yaacū templo miiⁿ. Ngíica sá ní ngái yaacú sa ní i'téenu sá Dendyuūs.

9 Núúⁿmáⁿ yááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ n'diichí yā saⁿ'ā chí ngiica sa ní i'téenu sa Dendyuūs.

10 Ní nntíinaaⁿ yā chí saⁿā miiⁿ chí saⁿā chí n'giindī cheendi yaacū templo chí nguuví Hermosa, ní ngiica sa limosnas. Ní cheⁿe yīinu yā ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ dii'yā yā chí chí 'tíicā nanduuvá yeⁿ'ē sa.

Pedro ngaⁿ'á yā na corredor chí nguuví Salomón

11 Saⁿā chí nguεε ngiica ní chí nduūvā yeⁿ'ē sa staⁿ'á sa Pedro ndúúcu Juan ní nuuⁿmaⁿ yāaⁿ yā ngeⁿ'e yīinú yā 'iiⁿyāⁿ. Ní cueⁿ'é yā na corredor chí nguuví Salomón chí 'áámá corredor yeⁿ'e yaacū ch'εεε.

12 Taachi Pedro n'diichi sa 'iiⁿyāⁿ s'uúⁿ Pedro nan'guεεcútáⁿa sa yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ yāaⁿ: Ndís'tiī saⁿ'ā yeⁿ'e Israel, ¿de'ε cuuvi chí ngeⁿ'e yīinú nī yeⁿ'e chúú? O ¿de'ε cuuvi chí n'gíinu nī nús'uú? ¿'Áá caava chí diitú 'nū o chí n'dái 'nū chí diiⁿ 'nū chí ngíicá sáⁿa 'cūú?

13 Ndyuūs yeⁿ'e saⁿ'ā s'eeⁿ, Abraham ndúúcu Isaac ndúúcu Jacob ní Ndyuūs yeⁿ'é chiida yú, Ndyuūs diiⁿ yā honrar Daiyá yā Jesús. Ndís'tiī ní ca'á nī 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní cheeⁿdiitú nī nanááⁿ Pilato miiⁿ taachi Pilato neⁿ'é yā ca'á yā libertad yeⁿ'é yā.

14 Ndís'tiī ní cheeⁿdiitú nī chí Jesús chí n'daaca yā, Jesús chí n'dai taaví yā, ní chíica nī chí canéé libre 'áámá saⁿ'ā chí 'niiⁿnūⁿ 'iiⁿyāⁿ.

15 Ní ch'iiⁿ'nuⁿ nī Jesús chí ca'á yā vida yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ní nadin'dūúchí Dendyuūs 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'é nguaaⁿ tináⁿ'ā ní nús'uú caaⁿ'maⁿ cuaacú 'nū yeⁿ'é yā.

16 Sáⁿ'a 'cūú chí nguεε ngiica chí ndís'tiī inaáⁿ nī ní n'diichí nī, sáⁿ'a 'cūú ní ditiinú sa cucáavā chí i'téenu sa Jesús. Ndúúcu vaadi i'téenu chí ca'á Jesús, sáⁿ'a 'cūú 'āā nduuví n'dái sá tan'dúúcā chí n'diichí nducyaacá ndís'tiī.

17 Naati maaⁿ ní, ndís'tiī vi'í, deenú chí ndís'tiī diiⁿ nī chuū cucáavā chí nguεε déenu nī tan'dúúcā chí díⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿ'é ndís'tiī.

18 'Tíicā Dendyuūs ní snuūⁿ ca'á chí caⁿ'a yā vmnááⁿ vmnaaⁿ cáavā cheendi nducyaaca profetas chí n'dai chí caⁿ'a nduudu yeⁿ'e Dendyuūs yeⁿ'e chí Cristo Daiyá yā. Ní canéé chí Cristo ní 'cuenú yā cuuvi.

19 'Tíicā maaⁿ ní nacadínuuⁿ nī ní ndaacadáámí nī yeⁿ'é nuuⁿndi yeⁿ'é nī ní cu'téenu nī. Níicú Ndyuūs nadiví yā nuuⁿndi yeⁿ'é nī. Níicú ndaa tiempo chí ntaavi'tuunúⁿ nī nanááⁿ Señor 'iivú Ndyuūs.

20 Ndyuūs ní ndεεv'é yā Jesucristo ndíí vmnaaⁿ níicú caⁿ'a yā chí dichó'o yā Jesucristo tan'dúúcā chí caⁿ'a yā ndíí cuááⁿ vmnaaⁿ.

21 Cuaacu níⁿnyúⁿ chí 'iiⁿyāⁿ miiⁿ canee cúúⁿmíⁿ chí canéé yā va'āi cheeti nguuví ndíí taachi ndáa nguuví chí Dendyuūs diiⁿ yā taanduvéé dendú'u chí Dendyuūs caⁿ'á yā vmnááⁿ vmnaaⁿ cucáavā cheendi profetas yeⁿ'e yā. Profetas chí n'dai caⁿ'a yā chí cuchí ndíí cuááⁿ vmnaaⁿ.

22 Caati Moisés miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā chíida yú s'eeⁿ ndíí vmnaaⁿ: Señor Ndyuūs yeⁿ'é yú nadacuéeⁿ yā 'áámá profeta nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'é yú tan'dúúcā 'úú. Ní yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ miiⁿ 'caandiveéⁿ nī yeⁿ'é taanduvéé dendú'u chí caaⁿ'maⁿ yā ndúúcu ndís'tiī.

23 Ní cuuvi chí nducyaaca yā chí nguéé 'caandiveéⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ profeta miiⁿ canéé chí can'dáa yā yeⁿ'é nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ.

24 Tanducueⁿé profetas ní ndii tiempo yeⁿ'e Samuel ndii tiempo chí cuchí 'yaaⁿ n'dái yā ní caⁿ'a yā, ní 'āā caⁿ'a ntúúⁿ yā yeⁿ'é nguuví 'cūú.

25 Ndís'tiī daiya profetas chí caⁿ'a nduudu yeⁿ'é Dendyuūs ní yeⁿ'e compromiso chí Dendyuūs caⁿ'a cuaacú yā ndúúcu chíida yú s'eeⁿ ní caⁿ'a yā chí yā

Abraham: Ná ndaatá yeⁿé di cuchii 'áámá saⁿá cuayiivi, caati sán^a miiⁿ cúúví di'viicú sa tanducuéⁿé 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

²⁶ Ndyuūs nadicuéⁿé yā Daiyá yā vmnááⁿ vmnaaⁿ cáávā ndís'tiī. Ní dichó'ó yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí di'viicú yā ndís'tiī chí 'áámá 'áámá nī ndaacadaamí nī yeⁿé nuuⁿndí yeⁿé nī.

4

Pedro ndúúcu Juan nanááⁿ 'iiⁿntyéⁿé Concilio

¹ Taachi Pedro ndúúcu Juan yaa'ví yā nanaaⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí nduuvidáámá yā tuu'mí ndaá nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chiiduú s'eeⁿ yeⁿé Israel ndúúcu soldados ndíi tiīⁿ yeⁿé soldados chí diiⁿ cuidado yeⁿe yáacū templo yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel ndúúcu 'iiⁿyāⁿ saduceos chí nguéé i'teenú yā chí nnduuchi 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā.

² 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ miiⁿ ya'āi chí yeⁿe staava yeⁿé yā taachi ch'iindiveéⁿ yā chíiⁿ chí Pedro ndúúcu Juan caⁿa yā chí chí'cuéⁿe yā 'iiⁿyāⁿ yáāⁿ miiⁿ. Ní caⁿa yā chí Dendyuūs nadacuéⁿé yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā cucáávā Jesús miiⁿ.

³ Ch'íinū nguuví míiⁿ ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chita'á yā Pedro ndúúcu Juan ní chinuúⁿ yā saⁿa s'eeⁿ vácúú ndíi chidεεve miiⁿ.

⁴ Naati nguaaⁿ tanducuéⁿé yā neené 'yaaⁿ yā chí ch'iindiveéⁿ yā ní n'dee taaví yā chí chí'teenú yā, ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ngii yā taandu uyuⁿu mil.

⁵ Chidεεve táámá nguuví miiⁿ nduuvidaamá na yáāⁿ Jerusalén 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí ngaⁿ'ā ntiīⁿnyuⁿ ndúúcu 'iiⁿyāⁿ ndiicúú chí ngaⁿ'ā ntiīⁿnyuⁿ yeⁿé yáacū ndúúcu maestros yeⁿe ley,

⁶ ndúúcu chiiduú ch'εεte cá yeⁿé Israel chí nguuví Anás, ndúúcu Caifás, ndúúcu Juan, ndúúcu Alejandro, ndúúcu nducyáácá 'iiⁿyāⁿ yeⁿe familia chiiduú ch'εεte cá yeⁿé Israel.

⁷ Ní ch'iinú yā Juan ndúúcu Pedro naavtaⁿā, ní ntinguunééⁿ yā saⁿ'ā s'eeⁿ: ¿De'ε poder, o de'ε duuchi 'iiⁿyāⁿ chí teé poder chí diiⁿ nī chuū?

⁸ Tuu'mí ní Pedro miiⁿ ní diituú Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ caⁿ'ā yā chíi yā saⁿ'a: Ndís'tiī 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'ā ntiīⁿnyúⁿ yā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ ndiicúú chí ngaⁿ'ā ntiīⁿnyúⁿ yā yeⁿé yáacū yeⁿé 'iiⁿyāⁿ Israel;

⁹ ndúúti chí ndís'tiī maaⁿ ní diiⁿ nī juzgar nús'uu yeⁿe saⁿ'ā chí ngiitā miiⁿ ní n'daacá 'nū ndúúcu sa, ní sán'a 'cūū miiⁿ nanduuva yeⁿé sa,

¹⁰ cadíinuⁿ nducyaaca ndís'tiī ndúúcu nducyáácá 'iiⁿyāⁿ yeⁿé Israel miiⁿ chí sán'a 'cūū chí canéé sá ndúúcu yú nanduuvá yeⁿé sa cucáávā Jesucristo yeⁿé yáāⁿ Nazaret. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ndís'tiī ní s'nééⁿnga'ā nī 'iiⁿyāⁿ ní Dendyuūs nadicuéⁿé yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā.

¹¹ Jesús tan'dúúcá tuū 'cūú chí ndís'tiī 'iiⁿyāⁿ chí din'dái va'ai ní nguéé canee yiinú nī, naati maaⁿ ní Ndyuūs chí cu'nééⁿ yā tuuú 'cūū yeⁿé lado tuū ch'εεte yeⁿé esquina yeⁿe va'ai.

¹² Véé dámaāⁿ 'áámá n'dyáⁿā sán'a 'cūū chí cuuvi nadanguáⁿai sa 'aa du'ú nūⁿ 'iiⁿyāⁿ. Neⁿe chí nguéé ndúúcu 'iiⁿyāⁿ miiⁿ nguéé nínguaⁿāi yú, tí nguéé táámá 'iiⁿyāⁿ ná iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí nadanguáⁿai yā s'uuúⁿ.

¹³ Tuu'mí ní taachi n'diichi yā chí Juan ndúúcu Pedro ditiinú taavi sa, nguéé di'vá^a sa ní cudéenu yā chí nguéé saⁿ'ā chí deenu sa letra tí tonto sa, cheⁿe yiinú yā chíi. Ní deenu yā chí saⁿ'ā s'eeⁿ ch'εεtinéé sa ndúúcu Jesús.

¹⁴ Taachi n'diichi yā chí chééndii saⁿ'ā chí 'āā nnduuvá yeⁿé ndúúcu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé ngíi ngaⁿ'ā yā contra yeⁿe sa.

15 Tuu'mi ngaⁿá 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngii yā saⁿ'ā s'eeⁿ miiⁿ chí nacan'dáa sa nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nddeé yā nguaaⁿ maáⁿ yā.

16 Ní ngaⁿ'a yā: ¿De'ē diiⁿ yú ndúú^cú saⁿ'ā s'eeⁿ? Cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí vεε 'aama señal caavā saⁿ'ā s'eeⁿ diiⁿ sa 'tíicā ní cadíinuⁿ nducyaaca yā na yāāⁿ Jerusalén miiⁿ. Ní nguéé cuuvi 'cuεεcutáⁿ'a yú yeⁿ'e chūū.

17 Naati chí 'aa ntéé caaⁿ'maⁿ sa chí 'yaaⁿ cá chuū nguaaⁿ yāāⁿ, tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'ē yāāⁿ miiⁿ ngaⁿ'a yā: Yáá'ví yúúdu yú yeⁿ'e saⁿ'ā s'eeⁿ chí 'aa ntéé caaⁿ'maⁿ sa mar 'áámá yeⁿ'e Jesús ndii mááⁿ ndíí nguuvi chí cuchíi.

18 Ní 'cai yā saⁿ'ā s'eeⁿ ní caⁿ'a yúúdu yā chíi yā saⁿ'ā s'eeⁿ chí 'āā ntéé caaⁿ'maⁿ sa ní 'aa ntéé ca'cuéⁿ sa yeⁿ'ē Jesús miiⁿ.

19 Naati Pedro ndúú^cú Juan nán'guεεcutáⁿ'a sa yeⁿ'e yā ní caⁿ'ā sa yeⁿ'e yā: Canéé chí tuumicadiinuⁿ nī nanááⁿ Dendyuūs. ¿'Áá canéé chí cu'téenu 'nū yeⁿ'e ndís'tíi vmnááⁿ vmnaaⁿ o cu'teenú 'nū yeⁿ'ē Dendyuūs?

20 Ti nguéé cuuvi chí 'aa ntéé caaⁿ'máⁿ nús'uú de'ε chí n'diichi 'nū o chííⁿ chí ch'iindiveéⁿ 'nū.

21 Tuu'mi ní taachi yaa'vi yuúdu yā saⁿ'ā s'eeⁿ ní nadichó'o yā saⁿ'ā s'eeⁿ cáávā nducyáácá yā i'téenu yā Dendyuūs cucáávā chíí 'āā chíi. Ní nguéé indaacá yā mar 'áámá nuuⁿndi ch'εεte yeⁿ'e saⁿ'ā s'eeⁿ chí cuuvi diiⁿ yā castigar saⁿ'ā s'eeⁿ cáávā chí 'va'á yā 'iiⁿ'yāⁿ yāāⁿ miiⁿ.

22 Níicú diiⁿ yā 'áámá milagro ndúú^cú saⁿ'ā miiⁿ chí nduūvā yeⁿ'e sa. Saⁿ'ā miiⁿ 'āā ngo'o sá 'uūvī ngeεcu nduūyū yeⁿ'ē sa.

'Iiⁿ'yāⁿ chí i'teenu caacá yā confianza ndúú^cú ánimo

23 Taachí 'āā nduuví yā libre cueⁿ'é yā nanááⁿ compañeros yeⁿ'é yā. Tuu'mi ní caⁿ'á yā nducuéⁿ'é chí ncaⁿ'a chíiduú n'geεtε yeⁿ'e Israel ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yáacú.

24 Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní taachí ch'iindiveéⁿ yā chuū, nduuvidaamá yā ní caⁿ'a yā ndúú^cú Dendyuūs: N'díí, Señor Dendyuūs chí ch'εεte n'dai ca, n'dií 'iiⁿ'yāⁿ chí diⁿ'dáí nī nanguuvi ndúú^cú yáⁿ'āa ndúú^cú nuūⁿ'nīⁿ'yáⁿ'ā ndúú^cú tanducuéⁿ'é chí v'εé.

25 Caati ndúú^cú cheendi David, saⁿ'ā chí n'dií chí 'āā diiⁿ mandado yeⁿ'é nī ní 'āā caⁿ'a nī:

¿De'ē cuchíí chí rebelde 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē ndaata Israel? Níicú 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē naciones miiⁿ inacádiimúúⁿ yā cosa chí nguéé dichíi'vε.

26 Nduuvidaamá reyes yeⁿ'ē yáⁿ'āa 'cúū, 'íicú saⁿ'ā n'geεte chí ngaⁿ'ā ntiⁿ'nyúⁿ yā nduuvidaamá yā contra yeⁿ'e Señor Dendyuūs, ndúú^cú Cristo yeⁿ'é yā.

27 Maaⁿ ní cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí nduuvidaamá yā Herodes ndúú^cú Poncio Pilato, ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē ndaata Israel ndúú^cú 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Israel na yáaⁿ 'cúū contra yeⁿ'e Jesús chí Daiya nī chí n'dai. Ní n'dií ca'á nī ntiⁿ'nyuⁿ chí diiⁿ yā.

28 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ diiⁿ yā chí cuuvi tan'dúú^cā chí neⁿ'é nī vmnááⁿ vmnaaⁿ chí cuuvi 'tíicā.

29 Maaⁿ ní n'dií Señor, n'diichí nī chí tan'dúú^cā chí chíiduú n'geεtε yeⁿ'e Israel ngaⁿ'a taáⁿ yā ndúú^cú nús'uu. N'dií Señor, teé nī nús'uu chí idiíⁿ mandado yeⁿ'é nī chí nguéé 'va'á 'nū ní caaⁿ'máⁿ 'nū nduudu yeⁿ'é nī.

30 Ch'íⁿ'í maáⁿ nī chí diitú nī chí 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā chí nánduūvā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ, ní diiⁿ yā señales ndúú^cú vaadi n'giinu cucáávā Daiyá nī chí Jesús chí n'dai taavi.

³¹ Taachí ch'iinu ca'ángua'á yā naachi nduuvídaámá yā, nu'u va'āi miiⁿ. Ní nducyaaca yā ní chiitu Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ. Nguéé 'va'á yā chí caⁿa yā nduudu yeⁿe Dendyuūs.

Nducuéⁿe chi véé yeⁿe nducyáácá 'iiⁿyāⁿ

³² 'Iiⁿyāⁿ n'dee n'dái chí chí'téenu yā nduuvídaamá yā ní 'áámá staava yeⁿe yā, 'áámá alma yeⁿe nducyaaca yā. Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguεε caⁿa yā chí yeⁿe yā dendu'ū chí véé yeⁿe yā ti nducuéⁿe chí véé ní yeⁿe nducyáácá yā.

³³ Apóstoles chí dichó'ó Ndyuūs ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu ndúúcu poder ch'εεε yeⁿe Señor Jesús chí nadacuéeⁿ yā yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā. Níícú favor ch'εεε taavi cá yeⁿe Dendyuūs cánéé nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

³⁴ Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguεε ngii 'vaachí yā. Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chí véé yeⁿe chiidá yā chí yeⁿe yā ndúúcu dendu'u yeⁿe yā ín'diicuí yā. Ní ndéε yā chí ndáaca yā chí n'diicuí yā chíiⁿ.

³⁵ Ní 'neeⁿ yā na ca'a apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs. Ní nga'á yā ca'áámá 'iiⁿyāⁿ tuunu tuunu ca ngii 'vaachí 'iiⁿyāⁿ.

³⁶ Tuu'mi ní José, ní 'iiⁿyāⁿ chí s'neeⁿ apóstoles chí duuchi Bernabé (chí neⁿe caaⁿmaⁿ, 'Iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'a 'viich'εεtínūⁿ). José miiⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata yeⁿe levita ní ch'iindiyáaⁿ yā na isla Chipre.

³⁷ 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ véé 'áámá vaadi ngua'aá yeⁿe yā. N'diicuí yā ní ndéε yā tuumi yeⁿe miiⁿ, ní s'neeⁿ yā na ca'a apóstoles chí dichó'ó Ndyuūs.

5

Ananías ndúúcu Safira

¹ Véé 'áámá saⁿā chí nduuvi sa Ananías ndúúcu Safira n'daataa yeⁿe sa chí n'diicuí sá 'áámá vaadi ngua'aá yeⁿe sa.

² Nguéé tanducuéⁿe tuumi chí sta'a sa yeⁿe yán'āa ndéε sa, ní n'daataá yeⁿe sa chicadiínúⁿ tá chuū. Saⁿ'ā miiⁿ ní 'téé nūu ndéε sa chí 'neeⁿ sa na ca'ā apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs.

³ Tuu'mí ngaⁿ'ā Pedro miiⁿ: Díi, Ananías, ¿de'ē cuuví chí yáán'nguiniūⁿ chistaⁿ'a sa na staavá yeⁿe di, ní nguéé caⁿa cuaacú dí nanááⁿ Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs, ní nguéé ndéε di tanducuéⁿe tuumí yeⁿe yán'āa miiⁿ?

⁴ 'Naaⁿ chí cánéé ta'ā di, ¿'áá nguéé yeⁿe di? Ní taachi 'āā n'diicuí di, ¿'áá nguéé yeⁿe di dendu'ū? ¿De'ε cúuví chí chí'neeⁿ di na staava yeⁿe di? Nguéé caⁿ'a di nduudu yaadi miiⁿ ná saⁿ'ā iⁿ'yeeⁿdi 'cūū naati nanááⁿ Dendyuūs.

⁵ Taachi Ananías chí'indiveeⁿ sa nduudú 'cūū sndεεve sá ní ch'iī sa. Ní nducyáácá yā chí chí'indiveeⁿ yā chuū dii'yā taavi yā chíiⁿ.

⁶ Ní saⁿ'ā da'cáiyāa chí s'nééⁿ miiⁿ nadicuéeⁿ sa 'iiⁿyāⁿ, ní ch'εεcu sa tínūⁿ 'iiⁿyāⁿ, ní tun'dáa sa 'iiⁿyāⁿ ch'uvā'āi. Ní chí'ichi sá 'iiⁿyāⁿ na panteón.

⁷ Cho'ōo tan'dúúcā 'iiⁿnūⁿ hora chí ndāā n'daataa yeⁿe sa cheeti yaācū. Táⁿ'a 'cūū ní nguéé deenū tá de'ε chí chíiⁿ.

⁸ Tuu'mi ní Pedro ngaⁿ'a sa ngii sa táⁿ'ā: Cuuvi di 'úú, ¿'áá n'deēe tuumí sta'a di yeⁿe yán'āa miiⁿ chí n'diicuí sa? Ní tá miiⁿ ní caⁿ'a tá: 'Tíicā.

⁹ Pedro miiⁿ ngaⁿ'a sa ngii sa táⁿ'ā: ¿De'ē cáávā chí diiⁿ di ndúúcu isaⁿ'a yeⁿe di chí chinnche'ei dí Espíritu yeⁿe Señor 'iivú Ndyuūs? N'diichí dí. 'Iiⁿyāⁿ chí cheⁿe chí n'guuchi isaⁿ'ā yeⁿe di sneé yā cheendi yaācū ní cánéé chí tun'dáa ntūⁿ yā dii.

10 Tuu'mi ní chi nndεενέ túūn tá 'cūū na ca'a Pedro ní ch'ii tá. Taachi ndáa sa'n'ā s'eeñ yáacū ní nndaaca sa tán'a 'āā n'dii ntúūn tá. Ní tun'dáa nī ntúūn sa'n'ā da'caiyāa s'eeñ tán'ā. Ní ch'iichi sa tán'ā nīi'nuúñ ná yáinyāñ ye'n'ē sa'n'a ye'n'ē tá.

11 Nducyáácá 'ii'yāñ ye'n'ē yáacū ndúúcu 'ii'yāñ chí ch'iindiveén yā chuū neenē dii'yá yā chí.

N'dee taavi señal s'eeñ ndúúcu vaadi n'giinu s'eeñ

12 Cáāvā ta'a apóstoles neenē n'dee n'ááñ señales ndúúcu vaadi n'giinu s'eeñ diiñ yā na yāāñ miiñ. Ní nducyáácá yā 'áámá nduuvidaamá yā corredor chí nguuví Salomón ye'n'e yaacū templo ye'n'e 'ii'yāñ Israel.

13 'Ii'yāñ chí nguéé nduuvidaamá yā ndúúcu 'ii'yāñ ye'n'e yáacū 'va'á yā chí nduuvidaamá yā nduucú yā. Naati 'ii'yāñ ye'n'e yāāñ miiñ diiñ yā honrar 'ii'yāñ ye'n'e yáacū.

14 'Ii'yāñ chí i'téénú Señor 'iivú Ndyuūs chí 'yaañ cá yā tan'dúúcu chí 'yaañ sá'n'ā 'tiicá ntúūñ n'daataá;

15 tun'dáa yā 'ii'yāñ s'eeñ chí ngíta miiñ cyuuni. Ní sn'duú yā 'ii'yāñ na cama, ní sn'duú yā 'ii'yāñ na colchones, ti taachi cho'o Pedro miiñ ní 'aa cunee 'cuutií ye'n'ē Pedro miiñ vmaañ ye'n'ē 'áámá chεε 'ii'yāñ s'eeñ.

16 Níicú 'ii'yāñ yāāñ na nīi'nuúñ míñ neenē 'yāāñ yā ndaá yā yāāñ Jerusalén ndúúcu 'ii'yāñ chí ngítā ndúúcu 'ii'yāñ chí sta'á 'yúúné chí nguéé n'dāācā ye'n'e yāāñ'nguiñūñ. Nducyáácá yā nduuva ye'n'ē yā.

'Ii'yāñ s'eeñ can'dáa yā chí n'nuuñ cá'ai yā Pedro ndúúcu Juan

17 Tuu'mi ní chiiduú ch'εεε ca ye'n'e Israel ndúúcu 'ii'yāñ chí sné yā ndúúcu yā chí ye'n'ē saduceo s'eeñ chí nguéé i'téénú yā chí nduuchi 'ii'yāñ nguaañ tiná'n'ā diiñ yā contra ye'n'e 'ii'yāñ s'eeñ. Ní diiñ nguéé yā.

18 Ní sta'á yā apóstoles chí dichó'ó Ndyuūs ní s'nuúñ yā sa'n'ā s'eeñ vácūū ye'n'e yāāñ miiñ.

19 Naati 'áámá ángel ye'n'e Señor 'iivú Dendyuūs miiñ ní nn'guaañ yā cheendi vácūū miiñ n'gaañ, ní tun'dáa yā 'ii'yāñ s'eeñ ní can'a yā:

20 Cuna'n'á nī, ní 'cuetíndií nī na yáacū templo ní caa'mañ nī tanducuéñ'ē nduudu ye'n'e vida ngái 'cūū nanáāñ nducyaaca 'ii'yāñ ye'n'ē yāāñ miiñ.

21 Taachí ch'iindiveén yā chuū ní sndaā yā yaacū templo miiñ tyaañ tyaañ ní ca'cueñ yā. 'Naañ chí sné yā chεεti yaacū miiñ ní nduuvidaámá chiiduú ch'εεε ca ye'n'e Israel ndúúcu 'ii'yāñ chí snéé nduucú yā. Ní 'cai yā 'ii'yāñ chí nga'n'a ntiinyuñ ndúúcu nducyaaca 'ii'yāñ ndicúū ye'n'e 'ii'yāñ Israel. Ní dichó'o yā soldado s'eeñ chí can'ā sa na vácūū chí canguái sa 'ii'yāñ.

22 Taachi ndáā soldado s'eeñ nguéé indaāca sa 'ii'yāñ s'eeñ vácūū tuu'mi ní nguεεcundí sa ní yaa'vi sa 'ii'yāñ s'eeñ.

23 Ní nga'n'ā sa: Cuaacu nínyuñ taachí ndaá 'nū, ní nduudí vácūū ní canéé candado, ní 'ii'yāñ chí snéé cuidado vácūū snéé yā cheendi vácūū. Taachí nan'guaañ 'nū míñ, mar 'áámá 'ii'yāñ nguéé yā chεεti vácūū miiñ.

24 Taachí chiiduú ch'εεε ca ye'n'e Israel miiñ ndúúcu soldado ndíitiñ ye'n'e soldado s'eeñ chí idiñ cuidado yaacū templo miiñ ndúúcu chiiduú ch'εεε ch'iindiveén yā nduudu 'cūū, neéné nadacadíñnuuñ yā chí chí chuū.

25 Naati 'áámá 'ii'yāñ ndaá yā ní chí yā 'ii'yāñ s'eeñ chuū: Cun'diichi nī, sá'n'ā chí s'nuúñ nī vácūū miiñ yáacū templo snúūñ sa. Ní ngi'cuéñ sa 'ii'yāñ yāāñ.

26 Tuu'mi ní cueñ'e soldado ndíi tiñ' ye'e soldado s'eeñ chi diñ' cuidado yeñ'e yáacū ndúúcu soldado s'eeñ ní nguéé ndúúcu vaadi caa'va chi nguái yá sa'n'á, ti 'va'á yá chí cuítuūu 'ii'yāñ yāāñ miñ'.

27 Taachi ndéε yá sa'n'á s'eeñ ní diñ' yá presentar sa'n'á s'eeñ nanáāñ 'ii'ntyéñ'e yeñ'e concilio tuu'mi ní chiidúú ch'εεε cá yeñ'e Israel miñ' ntinguunéñ yá sa'n'á s'eeñ.

28 Ní nga'eñ yá sa'n'á s'eeñ: ¿Áá nguéé ca'n'a 'nū chii 'nū diituú ndís'tiñ chí nguéé ca'cueéñ nī yeñ'e Jesús? Maañ ní 'āā dicutuū ntúuñ nī na yāāñ Jerusalén ndúúcu nduudu ná'n'á yeñ'é nī. Ní neñ'e cu'neéñ nī nuu'ndi nús'uu ndúúcu nuu'ndi yeñ'e vaadi n'gii yeñ'e sá'n'a 'cūu.

29 Nanguεεcúta'n'á Pedro ndúúcu apóstoles ní ca'n'a yá: Caneé chí diñ' 'nū o cu'téénu 'nū yeñ'é Dendyuūs vmaāñ vmaañ chí 'ciinu ní cu'téénu 'nū yeñ'é sa'n'á iñ'yeeñdí 'cūu.

30 Dendyuūs yeñ'e chiida yú nadācueéñ yá Jesús. Ní ndís'tiñ ní ch'ii'núñ nī 'ii'yāñ ní dicuái nī 'ii'yāñ ná 'áámá yá'n'á.

31 Ndyuūs nadicueéñ yá Jesús lado yeñ'e honor. Ní ch'i'neéñ yá 'ii'yāñ chí ch'εεε ní Salvador chí nadach'εεcu Jesús 'ii'yāñ yeñ'e nuu'ndi yeñ'é yá. Ní chuū ní cáāvā chí Jesús ca'a yá 'ii'yāñ Israel chí cuuvi ndaacadaámí yá yeñ'e nuu'ndi yeñ'e yá. Níicú Dendyuūs nadach'εεcú yá nuu'ndi yeñ'é yá.

32 Níicú nús'uū ní testigo 'nū yeñ'é yá yeñ'e cosa 'cūu ndúúcu Espíritu N'dai yeñ'e Ndyuūs. Dendyuūs miñ' ca'a yá Espíritu N'dai miñ' 'ii'yāñ chí ch'iindiveéñ yá yeñ'é yá.

33 Taachí 'ii'yāñ s'eeñ ch'iindiveéñ yá chuū neené nduuvi taáñ yá ní neñ'e 'caañ'núñ yá sa'n'á s'eeñ.

34 Tuu'mi ní nguañ 'ii'ntyéñ'e yeñ'e concilio ncueñ 'áámá sa'n'á yeñ'é 'ii'yāñ fariseo s'eeñ chí nguuvi sa Gamaliel, chí sa'n'á chí déénu taavi yeñ'e ley. Sa'n'á miñ' 'áámá sá chí neené induuvi 'ii'yāñ yāāñ sá'n'á. Ca'n'a ntiñ'nyuñ sa chí can'daa apóstoles chí dichó'ó Ndyuūs chuva'ai miñ' 'áámá rato 'lííñ.

35 Tuu'mi ní ca'n'a sa: Ndís'tiñ, 'ii'yāñ Israel, cuin'díichí nī chí diñ' nī ndúúcu sá'n'a s'eeñ.

36 Caati nguuvi chí 'āā chó'ōo nācúeeñ sa'n'á chí nguuvi Teudas chí ca'n'a sá 'ii'yāñ chí 'áámá 'ii'yāñ ch'εεε. Ní nduuvidaamá 'ii'yāñ ndúúcu sa'n'á miñ' tan'dúúca cuuñ ciento 'ii'yāñ. Sá'n'a 'cūu ní ch'íi sa, ní 'ii'yāñ chí ch'iindiveéñ yá yeñ'é sa, tuunu tuunu ca na vaacú yá cuinán'a yá. Mar 'áámá yá 'āā ntéé ch'εεtiné yá.

37 Chó'oo chúu ní nācúeeñ Judas, sa'n'á yeñ'e yá'n'aa Galilea taachí nduūvi duuché 'ii'yāñ. Ní neené 'yaañ 'ii'yāñ n'dáa yá sa'n'á. Sa'n'á miñ' ní ch'ii ntúuñ sa ní nducyaaca 'ii'yāñ chí ch'iindiveéñ yá cueñ'e 'múúñ cueñ'e miñ' yá.

38 Maañ ní nga'n'á ngii ndís'tiñ: Cuvíñ nī yeñ'e sá'n'á s'eeñ. Ní 'āā snéé ra sa ti ndúúti chí consejo 'cūu o ntiñ'nyuñ 'cūu yeñ'e sa'n'á iñ'yeeñdí 'cūu tuu'mi ní nguéé de'ē vεε dichí'vē.

39 Nguéé cuuvi diñ' nī chí nadituuvi nī chuū ndúúti chí yeñ'e Dendyuūs ní nguéé diñ' nī chí cuuvi cuu'mán' nī ndúúcu Dendyuūs.

40 Caneé yiinú yá chí ca'n'a sa. Ní 'cai yá apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs ní cheñ'é yá sa'n'á s'eeñ. Ní yaa'vi yuudu yá sa'n'á s'eeñ chí nguéé caañ'mañ sa yeñ'e Jesús miñ'. Ní n'dεεchí yá sa'n'á s'eeñ.

41 Sa'n'á s'eeñ ní nan'dáa sa nguañ 'ii'yāñ concilio s'eeñ, ní yeenú taavi sa caati Dendyuūs 'cuúñ yá chí ch'εεnu sa chíi cucáāvā Jesús.

42 Nguéé i'neen naan yā chi ndii ngi'cueen yā, ní ngaⁿa yā yeⁿe Jesucristo miiⁿ cheeti yáacū templo ndúú^{cū} ná vaacū 'iiⁿyāⁿ nguuvi nguuvi.

6

Diⁿ yā votar ndēechē sáⁿā diáconos

1 Nguuvi miiⁿ chi'yááⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi i'téenu yā Jesús. Chi'indiveéⁿ yā nduudú vaadi caaⁿva nguáaⁿ yā. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi griego yā caⁿ'a yā chí 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nguéé diⁿ yā cuenta ndii nguεε ca'á yā nguuvi nguuvi n'dáátaa nguáⁿaā chí cuta'á tá cheε chi che'ē tá.

2 Tuuⁿmi ní ndiichúúví apóstoles nadidaama yā nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Jesús, ní caⁿ'a yā: Nguéé n'daacā chí cu'neeⁿ 'nū chí caaⁿ'máⁿ 'nū yeⁿ'ē nduudu yeⁿ'e Dendyuūs ní ca'á 'nū chí che'ē 'iiⁿyāⁿ.

3 Ndís'tiī hermanos, in'nuúⁿ ní nguaaⁿ s'uuúⁿ ndēechē saⁿ'ā chí n'daacā vida yeⁿ'e yā ní chí diitú yā ndúú^{cū} Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ndúú^{cū} vaadi cadiínūⁿ. Saⁿ'ā s'eeⁿ ca'á yú ntíiⁿnyúⁿ 'cūū saⁿ'ā.

4 Ní nús'uū 'cuεεtinée 'nū lado yeⁿ'ē chí caaⁿ'máⁿ 'nū nduudu yeⁿ'e Dendyuūs.

5 Nducyáácá yā ní canee yiinú yā chuū. Ní diⁿ yā votar Esteban saⁿ'ā chí i'teenu taavi ní ndiituu ndúú^{cū} Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs, ndúú^{cū} Felipe, ndúú^{cū} Prócoro, ndúú^{cū} Nicanor, ndúú^{cū} Timón, ndúú^{cū} Parmenas, ndúú^{cū} Nicolás 'aama chí i'teenu yeⁿ'e yāā Antioquía ní maaⁿ ní 'āā saⁿ'ā Israel.

6 Nducyaacá yā chí'neéⁿ yā saⁿ'ā s'eeⁿ ní cueⁿ'e sa nanaán apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs. Ní cuayíví chí caⁿ'angua'á yā tuuⁿmi ní sn'dúu yā ta'á yā vmnááⁿ yeⁿ'e saⁿ'ā s'eeⁿ cáávā ntiiⁿnyūⁿ chí ca'á yā saⁿ'ā.

7 Níicú chiī 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ chí chí'teenú yā nduudu yeⁿ'e Dendyuūs miiⁿ. Ní 'iicu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí i'teenú yā Jesús neené chiī 'yaaⁿ taavi sá ná yāāⁿ Jerusalén. Neené 'yāāⁿ chiiduú s'úúⁿ yeⁿ'ē Israel chí'téenu yā tan'dúú^{cā} chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí'téenu yā.

Sta'á yā Esteban

8 Esteban miiⁿ ní 'áamá 'iiⁿyāⁿ chí i'teenú taavi yā níicú chí diitú yā ndúú^{cū} poder. Ní neene n'gεεε vaadi n'giinu ndúú^{cū} señales diⁿ yā nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ yāāⁿ.

9 Tuuⁿmi ní tanáⁿā 'iiⁿyāⁿ chí caⁿ'á yā yaacū sinagoga yeⁿ'e yāāⁿ yeⁿ'e yā 'iiⁿyāⁿ chí nguuvi Libertos, ndúú^{cū} 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'ē yāāⁿ Cirene, ndúú^{cū} 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Alejandría, ndúú^{cū} dendu'ū 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yāⁿ'āa Cilicia, ndúú^{cū} 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'ē yāāⁿ Asia, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ch'εεcu cheendí yā ndúú^{cū} Esteban.

10 Naati nguéé chí cheé yā ndúú^{cū} Esteban cáávā vaadi deenu yeⁿ'é yā ndúú^{cū} chiī Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs caⁿ'a chí caaⁿ'maⁿ Esteban.

11 Tuuⁿmi ní n'de'ei n'de'ei caⁿ'a yā chí yā nán'ā 'iiⁿyāⁿ chí caaⁿ'máⁿ yā chí 'āā n'giindiveéⁿ yā chí Esteban miiⁿ caⁿ'a yuudú yā contra Moisés ndúú^{cū} Dendyuūs.

12 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní chicadiinuuⁿ yā chí nducyaaca 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ miiⁿ ní neéné ch'εεcu cheendí yā ní ndástaⁿā vaadi cadiínúⁿ yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ ndicúú ndúú^{cū} maestros yeⁿ'e ley. Ní nducyáácá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ndaacá yā Esteban, ní sta'á yā 'iiⁿyāⁿ, ní ndéε yā nanaán 'iiⁿntyéⁿ'ē concilio.

13 Ní 'nēēⁿ yā testigos chí ngaⁿ'a nduudu yaadi ní ngaⁿ'a sa: Esteban 'cūū ní nguéé i'nēēⁿnaaⁿ sa chí ngaⁿ'a taaⁿ sá yeⁿ'e lugar 'cūū yeⁿ'é Dendyuūs ní contra yeⁿ'e ley.

14 N'giindiveeñ 'nū chi ngañ'a sa chi Jesús miiñ yeñ'e yáañ Nazaret nadatuuvi yā lugar 'cūū ní ñ'daáñ yā costumbre chi teē Moisés s'uūñ.

15 Tuu'mi ní nducyaacá 'iinntyéñ'e concilio vεεtē yā ní n'diichí yā sañ'a miiñ. N'diichí yā naañ sa tan'dúucā naañ ángel chi sañ'a yeñ'e va'ai cheeti nguuvi chi diiñ ntiñnyuñ yeñ'e Ndyuūs.

7

Esteban cañ'á yā yeñ'e maáñ yā nī ch'iñ yā

1 Tuu'mi ní ngañ'ā chiiduú ch'εεtē cá miiñ yeñ'e Israel: ¿'Áá 'túicā chuñ?

2 Ní Esteban miiñ ní ngañ'ā sa: Ndís'tiñ sañ'a ví'í ndúucū chiida yú s'tiñ, 'caandiveeñ nī yeñ'e 'úú: Chiida yú Abraham n'diichí yā Ndyuūs chi dεεvε taavi ca taachi canée yā na yáñ'ā Mesopotamia taachí 'āā cuéé cuneé yā na yáñ Harán.

3 Ní Ndyuūs cañ'a yā chiñ yā 'iñ'yāñ: Can'dáa di yeñ'e yáañ vaacú di ndúucū yeñ'e 'iñ'yāñ yeñ'e di, ní cuchii di na yáñ'āa chi 'cuuñ'miñ dii.

4 Tuu'mi ní Abraham miiñ nan'dáa yā yeñ'e ná yáñ'āa yeñ'e 'iñ'yāñ s'eeñ yeñ'e yáñ'āa Caldea ní canée yā na yáñ Harán. Cuayiivi chi ch'iñ chiidá yā, tuu'mi ní Ndyuūs nadachó'o yā 'iñ'yāñ miiñ ná yáñ'āa 'cúú naachi snée ndís'tiñ maañ.

5 Tiempo miiñ Ndyuūs nguéé ca'a yā Abraham dε'ε vεε chi cuuvi yeñ'é yā yeñ'e na yáñ'āa miiñ, mar 'aama naachi 'canca'á yā naati cañ'a Ndyuūs chi ca'á yā cuayiivi yáñ'āa 'cúú chi yeñ'e Abraham, ní yeñ'e daiyá yā chi cuchii ca ndiñ cuayiivi ca taachi 'āā cuéé daiya yā.

6 Ní Ndyuūs ní 'túucā cañ'a yā chiñ yā: Daiyá nī chi cuchii ní 'iñ'yāñ chi snúúñ yúúni cañ'á yā yáañ vaacú 'iñ'yāñ. Ní 'iñ'yāñ yáñ'āa miiñ ní cuta'á yā daiyá yā chi dichí'vε 'iñ'yāñ yáñ'āa miiñ. Ní 'iñ'yāñ yáñ'āa miiñ ní nguéé n'daacā ti 'cueenu yā cuuvi cheeti cuuñ ciento nduūyū.

7 Tuu'mi cañ'a Ndyuūs: 'Úú ca'á castigo 'iñ'yāñ na yáñ'āa chi cuuvi yā mozos yeñ'e yáñ'āa miiñ. Ní cuayiivi chi chó'oo chuū, ní nan'dáa yā. Níicú cu'téenu yā 'úú na lugar 'cúú ní diiñ yā che'ε chi neñ'é.

8 Ní Ndyuūs diiñ yā 'áámá compromiso yeñ'e circuncisión ndúucū Abraham. Circuncisión miiñ 'áámá señal chi 'caacá yā na cuerpo. Ní Abraham miiñ v'éé daiyá yā chi nguuvi Isaac, ní diiñ yā circuncidar daiyá yā Isaac nguuvi chi niñiñ nguuvi sa. 'Tiicá ntúñ Isaac ndúucū daiyá yā Jacob, ní Jacob ndúucū ndichúuvi daiyá yā chi sañ'a patriarcas chi chiida yú s'eeñ.

9 Ní chiida yú s'eeñ chinn'gueé yā yeñ'e 'diiñu yā José. Ní n'diicui yā 'diiñu yā José miiñ na 'iñ'yāñ yeñ'e yáñ'āa Egipto. Ní cuen'e José na yáñ'āa Egipto naati Dendyuūs canée yā ndúucū yā.

10 Dendyuūs nadanguáñ'ai yā sañ'a yeñ'e tanducuen'e chi ch'e'ēnu sa chiñ na yáñ'āa Egipto. Ní Dendyuūs diiñ yā chi rey Faraón yeñ'e yáñ'āa Egipto n'diichí yā José chí sañ'a n'dai ní sañ'a chi déenu taavi ndúucū taanduv'éé vaadi deenu chí ca'a Dendyuūs. Ní cucáávā chuū rey Faraón chi'neñ yā José lado yeñ'e gobernador nanáañ yeñ'e yáñ'āa Egipto ndúucū taanduv'éé chí v'éé na vaacú yā.

11 Ndaā cuiicú ní nuu'máñ na yáñ'āa Egipto ndúucū yáñ'āa Canaán, ní nch'eenu n'dái yā chii. Chiida yú s'eeñ ní nguéé índāca yā chí che'e yā.

12 Taachí ch'iindiveeñ Jacob miiñ chí v'éé trigo ná yáñ'āa Egipto, dichó'o yā daiyá yā chí chiida yú s'eeñ ndiñ vñnāñ vñnañ ní cuen'e yā 'áámá viaje.

13 Ndiichi ndii 'úúví viaje ntiinaa' sá chi José miiⁿ ní 'diinū sa cáávā chi José ch'iⁿ'i maāⁿ sa chi 'diinū sa. Tuu'mi ní rey Faraón miiⁿ ní n'diichi yā ti 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē José saⁿ'ā s'eeⁿ.

14 José miiⁿ ní diiⁿ sa chí ndaā chiidá sa Jacob ndúúcu nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē sa. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē sa ní ngii yā 'iiⁿ'nūⁿ ngēecu ndítiiⁿ'yu yā.

15 'Tíicā cueⁿ'e Jacob na yáⁿ'āa Egipto naachí ch'iⁿ'i yā ndúúcu chiida yú s'eeⁿ.

16 Ní cuerpo yeⁿ'ē tináⁿ'ā s'eeⁿ candéε yā 'iiⁿ'yāⁿ na yāⁿ Siquem ní ch'iⁿ'iichí yā 'iiⁿ'yāⁿ na yáinyāⁿ chí cai Abraham. Abraham miiⁿ ní ndúúcu túumí yeⁿ'ē yā cai yā yáⁿ'āa miiⁿ na yāⁿ Siquem yeⁿ'ē daiya saⁿ'ā s'eeⁿ Hamor yeⁿ'ē yāⁿ Siquem miiⁿ.

17 Ní taachi 'aā snee niiⁿ'nuúⁿ nguuví chi Dendyuūs diiⁿ yā chí cā'a yā chí yā Abraham, ch'iitá 'iiⁿ'yāⁿ Israel ní chí 'yáaⁿ yā na yáⁿ'āa Egipto.

18 Ní nducueēⁿ táamá rey na yáⁿ'āa Egipto chí nguéé in'diichi yā José.

19 Ní rey miiⁿ ní nguéé n'daacā diiⁿ sa ndúúcu ndaata yeⁿ'e yú ndúúcu chiida yú s'eeⁿ. Ní chí cu'neeⁿ sa daiyá yā na peligro chí 'cuūví. Ní nguéé cuuvi 'yáaⁿ yā.

20 Tiempo miiⁿ ní ch'iindiyāⁿ Moisés, ní Ndyuūs n'diichi yā saⁿ'ā 'línⁿ chí n'daacā sa. Ch'iita sá na vaacu chiida sa 'iiⁿ'nuⁿ 'iiyū taaví yā saⁿ'ā.

21 Ní taachí chiida Moisés chí cu'néeⁿ yā saⁿ'a 'línⁿ na peligro chí 'cuūví sa, tuu'mi ní táⁿ'ā 'díí daiya rey Faraón chinguaí tá saⁿ'ā 'línⁿ ní taaví tá saⁿ'ā tan'dúúcā 'áámá daiya tá.

22 Ní Moisés miiⁿ ní ch'eēⁿ sa yeⁿ'ē taanduvéé vaadī deenu yeⁿ'ē yáⁿ'āa Egipto. Ní diitinú taavi sa ndúúcu nduudu yeⁿ'ē sa ndúúcu ntiinⁿ'nyuⁿ yeⁿ'ē sa.

23 Taachi chí sá 'uuvi ngēecu ndúuyū, nacádiinuuⁿ sa na staava yeⁿ'ē sa chí caⁿ'a sa n'diichi sa 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē sa chí saⁿ'ā Israel miiⁿ.

24 Taachí n'diichi yā 'áámá saⁿ'a yeⁿ'ē yáⁿ'āa Egipto chí nguεε n'daacā idiiⁿ sa ndúúcu 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē ndaata yeⁿ'é yā, Moisés miiⁿ ní diiⁿ yā nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní ch'eⁿ'e ca yā ní 'nuūcáⁿ'ai yā saⁿ'ā Egipto 'cūū ní ch'iⁿ'i sa.

25 Moisés miiⁿ nacádiinuuⁿ sa chí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē sa tuumicadiinúúⁿ yā chí Dendyuūs caⁿ'á yā ca'a yā libertad 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cáávā ta'ā sa. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nguéé tuumicadiinúúⁿ yā chí 'tíicā.

26 Táámá nguuvi miiⁿ ní Moisés cueⁿ'ē sa naachí nguⁿ'u 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē sa. Neⁿ'e sa chí ntun'dáa n'dai yā ndúúcu paz. Ní ngaⁿ'a sa na ngii sa 'iiⁿ'yāⁿ: Ndís'tiī saⁿ'ā 'diinū, nguéé 'cuuⁿ'máⁿ ní, ¿de'ē cáávā chí nguⁿ'u ní ndúúcu ví'í?

27 'Áámá saⁿ'ā Israel chí n'geⁿ'e ví'í miiⁿ chingúúⁿ ndaā sa Moisés ní nadivíⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ 'áámá lado ní ngaⁿ'a sá ngii sa 'iiⁿ'yāⁿ: ¿Du'ú s'neeⁿ n'dii tan'dúúcā 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē o juez nanááⁿ nús'uú?

28 ¿'Áá neⁿ'é ní 'caāⁿ'nuⁿ ní 'úú tan'dúúcā chí ch'iinⁿ'nuⁿ ní saⁿ'ā yeⁿ'e yáⁿ'āa Egipto 'iicu?

29 Tááchí Moisés ch'iindiveéⁿ yā nduudú 'cūū, chéenu yā ní chindaa sa na yáⁿ'āa Madián. Cánée yā tan'dúúcā 'áámá sáⁿ'ā canuuⁿ yúúni. Ní ch'iindí na 'uúví daiyá yā.

30 Cho'ōo 'úúví ngēecu ndúuyū, ní 'áámá ángel che'enaáⁿ yā yeⁿ'ē Moisés ní 'cai yā 'iiⁿ'yāⁿ naachi ngiichi yaⁿ'a 'línⁿ na yícu 'línⁿ chí nguuvi Sinaí.

31 Moisés miiⁿ n'diichi yā ní cueⁿ'é yínu yā yeⁿ'ē chí n'diichi yā miiⁿ. Ndaa niiⁿ'núⁿ yā chí cuuvi n'diichi yā. Saⁿ'ā miiⁿ ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'ē Dendyuūs miiⁿ chí ngaⁿ'ā:

32 'Úú Ndyuūs yeⁿ'ē chiidá nī s'eeⁿ, Ndyuūs yeⁿ'ē Abraham, Ndyuūs yeⁿ'ē Isaac, ní Ndyuūs yeⁿ'ē Jacob. Moisés miiⁿ ní nééⁿé dii'yá yā chíi ndíí 'āā ntééⁿē yā n'diichi yā.

33 Ní caⁿ'a Señor Ndyuūs chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ: Tun'dáá ca'a di ndaacuú yeⁿ'ē di caati naachi canéé dí chíi chééndií di nanááⁿ Dendyuūs.

34 Cuaacu níⁿ'nyuⁿ chí n'diichi chí ch'eenu taavi chíi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é chí snéé yā yáⁿ'āa Egipto. N'giindiveéⁿ chí n'gai ya'ái yā. Ní caⁿ'á chí nadinguaⁿ'ái 'iiⁿ'yāⁿ. Maaⁿ ní cuchí di. 'Úú dicho'ó dii na yáⁿ'āa Egipto.

35 Moisés miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chí saⁿ'a diiⁿ sa chí cheenu yā chuya'āi yáⁿ'āa miiⁿ taachi caⁿ'a sa: ¿Dú'ú s'neeⁿ n'dií tan'dúú^cā 'iiⁿ'ntyéⁿē o juez? Maaⁿ ní Moisés miiⁿ Ndyuūs dichó'o yā chí cuuví yā saⁿ'a ntyéⁿ'ē, ní nadinguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ. Dendyuūs diiⁿ yā chí canéé Moisés ndúú^cū nduudu yeⁿ'é yā cucáá^vā ángel chí che'enaáⁿ yā yeⁿ'ē Moisés na yáⁿ'á 'lííⁿ.

36 Moisés cuayiivi taachi diiⁿ yā vaadi n'gíⁿúⁿ ndúú^cū señales na yáⁿ'āa Egipto, na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā chí nguuvi Cuá'ā, ní na yáⁿ'āa cuuⁿmáⁿ chεεti 'uuvi ngeεcu ndúú^yū, ní tun'dáá yā 'iiⁿ'yāⁿ.

37 Moisés miiⁿ chíiⁿ chí ngāⁿ'a yā ngí yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel: Señor Dendyuūs yeⁿ'ē yú caⁿ'á yā s'neéⁿ yā profeta chí caaⁿ'maⁿ nduudu yeⁿ'é yā nguaaⁿ víⁱ yú. 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ tan'dúú^cā 'úú. Ní 'caandiveéⁿ nī yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ profeta miiⁿ.

38 Sáⁿ'a 'cūú Moisés 'cūú chí canee sa naati nduuvidaamá yā na yáⁿ'āa cuūⁿmáⁿ ndúú^cū ángel chí yaa'vi yā saⁿ'ā na yīcū chí nguuvi Sinaí, ní canee sa ndúú^cū chíida yú. Ní Dendyuūs ca'á yā nduudu yeⁿ'ē vida chí tee sa s'uuúⁿ.

39 Chiida yú ní nguéé ch'iindiveéⁿ yā yeⁿ'ē Moisés miiⁿ ní chí'neéⁿ yā saⁿ'ā 'áamá lado, ní diví yā vaanicadínuuⁿ yeⁿ'ē yā, ní neⁿ'é yā nanguεcúndí yā yáⁿ'āa Egipto.

40 Ní caⁿ'á yā chíi yā Aarón 'iiⁿ'yāⁿ chí chíida yú: Din'dái nī nús'uu dendyuūs s'eeⁿ chí cuuvi caⁿ'a yā vmnááⁿ yeⁿ'ē yú caati Moisés 'cūú chí tun'dáa sa nús'uu yeⁿ'ē yáⁿ'āa Egipto, nguéé deenu yú de'ē chíi ndúú^cū sa.

41 Tuu'mi ní din'dái yā 'áamá ídolo 'itiindu 'lííⁿ yeⁿ'ē 'dííⁿnguāⁿ chí n'duúⁿ yā 'iiti ná^tai ní 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiti cuūchí 'lííⁿ ní ca'a yā ídolo miiⁿ tan'dúú^cā sacrificio. Ní yeenú taaví yā caavā ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'ē ta'ā saⁿ'ā s'eeⁿ.

42 Níicú Ndyuūs chiví yā yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní chí'neéⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí i'teenú yā tanducuéⁿé cosa chí v'éé nanguuvi tan'dúú^cā 'yáⁿ'ā ndúú^cū 'íyū, ndúú^cū 'íiⁿ'nyúⁿ. 'Tíicá canee nguūⁿ na libro yeⁿ'ē Ndyuūs naachi nguūⁿ profetas:

N'dií 'iiⁿ'yāⁿ Israel miiⁿ, ¿'áá tee nī 'úú 'iiti sacrificio chí 'āā 'niiⁿ'núⁿ nī ndúú^cū dendú'ú na yaⁿ'āa cuuⁿmáⁿ chεεti 'uuvi ngeεcu ndúú^yū?

43 Nguéé de'ē vεε tee nī 'úú. Candéε nī yaácū tíⁿūⁿ yeⁿ'ē ídolo Moloc, ndúú^cū 'íiⁿ'nyúⁿ yeⁿ'ē ndyuūs yeⁿ'é nī chí nguuvi Renfán, ndúú^cū cosa chuū chíⁿ chí din'dái ní chí cu'téenu nī. Níicú 'úú dichó'ó ndis'tíi táámá lado yeⁿ'ē yáⁿ'āa Babilonia.

44 Chiida yú s'eeⁿ ní canéé yeⁿ'é yā na yáácū tíⁿūⁿ yeⁿ'é Ndyuūs chí caⁿ'ā nduucú yā na yáⁿ'āa cuuⁿmáⁿ. Ní caⁿ'a Ndyuūs chíi yā Moisés miiⁿ chí din'dái sa yáácū tíⁿūⁿ tan'dúú^cā chí n'diichi sa.

45 Chíⁿ'n yáácū tíⁿūⁿ miiⁿ ní sta'a chíida yú s'eeⁿ ní candéε yā ndúú^cū Josue tiempo miiⁿ taachi sta'a yā yáⁿ'āa yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē ndaata Israel. Ndyuūs nadacaanú yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē ndaata Israel nanááⁿ chíida yú s'eeⁿ. Ní yaácu tíⁿūⁿ snee ndúú^cū yā ndii nguuvi yeⁿ'ē David miiⁿ.

46 David miiⁿ nandaāca sa favor nanáaⁿ Dendyuūs ní chiica sa chi din'dái sa yaācū ch'εεε yeⁿ'é Ndyuūs chi i'téénú Jacob miiⁿ.

47 Salomón nídin'dái sa yaācū ch'εεε yeⁿ'e Dendyuūs.

48 Naati Ndyuūs chi canée yā na va'ai chεεti nguuví, nguée canée yā na yaācu chi din'dái 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu ta'á yā, ti tan'dúúca chi ngaⁿ'a profeta nduudu Dendyuūs tiempo chi chó'ōo:

49 Nánguúví míiⁿ chí tan'dúúca trono yeⁿ'é, ní yáⁿ'āa miiⁿ ní tan'dúúca banco yeⁿ'ē ca'á. ¿D'é'ε va'āi idin'dái dí yeⁿ'é? ngaⁿ'a Señor 'iivú Ndyuūs. O ¿de'e lugar chi ntaavi'tuūnuúⁿ?

50 ¿'Áa nguée 'úú din'dái ndúúcu ta'á tanducueⁿ'ē dendu'ú?

51 Chéechí tiⁿ nī ní chεεchi staava yeⁿ'é nī ní nduudí veéⁿ nī. Ndis'tiī ní nguée diiⁿ díveéⁿ nī yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. Tan'dúúca chiidá nī 'tiicá ntúūⁿ ndís'tiī.

52 ¿Du'u profeta chi caⁿ'a nduudu yeⁿ'e Dendyuūs chi chiidá nī nguée can'dáa yā chí ya'ái yā 'iiⁿ'yāⁿ? Ní ch'iiⁿ'nuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'a yā vmnáaⁿ vmnaaⁿ chí cuchíi 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dai taavi. Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chí n'dai taavi ndís'tiī ní sta'á nī 'iiⁿ'yāⁿ ní ch'iiⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

53 Ndis'tiī ní sta'á nī ley chí tee ángeles ní nguée diiⁿ nī cumplir.

54 Taachi ch'indiveeⁿ saⁿ'ā s'uuⁿ chuū chí caⁿ'a Esteban nduuvi taaⁿ n'dái sa na staava yeⁿ'e sa ní ndiitunuúⁿ ngé'ε 'diiⁿ'yuⁿ sa contra yeⁿ'e Esteban.

55 Naati Esteban miiⁿ ndiitu Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs che'enaáⁿ yā nanguuvi ní n'diichi yā Dendyuūs chí neené ngii 'yáⁿ'ā ní n'diichi yā Jesús miiⁿ chí canée yā lado yeⁿ'ē honor yeⁿ'e Dendyuūs.

56 Tuu'mi ní Esteban caⁿ'a yā: Cuin'díichí nī, inaáⁿ nanguuvi canda'āi 'íicu Daiyá Dendyuūs canée lado yeⁿ'e honor yeⁿ'e Dendyuūs.

57 Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní 'caí yiicú yā ní n'gaadí yā veéⁿ yā ní tanducueⁿ'e yā ndaá yā nanáaⁿ Esteban.

58 Ní tun'dáa yā saⁿ'ā yáāⁿ miiⁿ ní chíituú yā saⁿ'ā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ testigos s'neéⁿ yā cotón ná ca'a 'áamá saⁿ'ā 'díiⁿ chí nguuví Saulo.

59 Tuu'mi ní nga'a yā tuū Esteban. 'Iicu Esteban miiⁿ ní 'cai sá Ndyuūs ní ngaⁿ'ā sa: Señor Jesús, nánguái nī espíritu yeⁿ'é.

60 Chiintii'ya sá ní 'caí yiicu sá: Señor, nguée diiⁿ cuenta nī núúⁿndí 'cūu yeⁿ'ē 'iis'tíi. Ní taachi caⁿ'ā sa chuū, ní ch'ii sa.

8

Saulo diiⁿ sa chí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū chéénu yā

1 Ní Saulo miiⁿ canee yiínú sa chí 'cuūví Esteban miiⁿ. Nguuvi miiⁿ n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ ní nduuvi taán yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ná yáacū chí canée yáāⁿ Jerusalén ní nducyaaca yā chí i'teenu Jesús cueⁿ'ē 'muuⁿ cueⁿ'é miiⁿ'yā. Chéénu yā cuaaⁿ na yáⁿ'āa Judea ndúúcu yáⁿ'āa Samaria. Dámaaⁿ apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs nguεε chéénu yā.

2 Saⁿ'ā s'eeⁿ chí n'dai nanáaⁿ Dendyuūs candée sa Esteban. Ní ch'iichi sá 'iiⁿ'yāⁿ ní chεεcu taavi sá yēⁿ'e yā.

3 Saulo míiⁿ ní can'dáa sa 'iiⁿ'yāⁿ chí ngeⁿ'e yaācū chí n'nuūⁿ cá'ai sa 'iiⁿ'yāⁿ. Cheⁿ'e sa ndúú va'ai nduu vā'āi ní candée sa 'iiⁿ'yāⁿ ndíi n'daataá ndíi saⁿ'ā. Ní n'gíi sa 'iiⁿ'yāⁿ vácúu.

Caⁿ'a yā ndúúdu ngai na yáāⁿ Samaria

4 'Iiⁿyāⁿ chi chéenū miiⁿ cheⁿ'é yā nduu yāāⁿ nduu yāāⁿ ní caⁿ'a yā ndúúúú ngai yeⁿ'e Jesucristo chi evangelio.

5 Tuuⁿmi ní Felipe miiⁿ canⁿ'dáa sa na yāāⁿ Samaria ní ngaⁿ'a sa yeⁿ'e Cristo.

6 Ní nducyáácá 'iiⁿyāⁿ ch'iindiveéⁿ niiⁿnyúⁿ yā de'ε nduⁿ'ū chi ngaⁿ'ā Felipe miiⁿ. Ch'iindiveéⁿ yā ní inaaⁿ yā señales chiiⁿ idiiⁿ sa.

7 Neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ chí snée yā ndúúúú 'yúúné chi espíritus chi nguεε n'daacá yeⁿ'e yāāⁿ 'guiinūⁿ taachi canⁿ'daa 'yúúné na cuerpo yeⁿ'é yā neéné 'cai espíritus. Ní neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ ndúúúú ca'āi chi in'dúúúú cuerpo yeⁿ'é yā ndúúúú 'iiⁿyāⁿ chi nguéé ngíicá ní nducyaacá yā nanduūvā yeⁿ'é yā.

8 'Iiⁿyāⁿ yeⁿ'é yāāⁿ miiⁿ ní yeenú taavi yā.

9 Cánéé 'áámá saⁿ'ā chi nguuví Simón chi déénu sa magia chi cuaaⁿ vmnaaⁿ neené diiⁿ sa na yāāⁿ miiⁿ. Ní nginnche'ei sá 'iiⁿyāⁿ na yāāⁿ Samaria. Ngaⁿ'ā sá ngii sa 'iiⁿyāⁿ chi ch'εεε sa.

10 Chi'neenⁿ veeⁿ ndii n'gaiyāā ndii n'gεεε yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'á yā: Chuū poder ch'εεε yeⁿ'e Dendyuūs.

11 Ní s'neeⁿ veéⁿ yā yeⁿ'é sa ti ndúúúú artes magias yeⁿ'é sa neené 'nááⁿ chinnche'ei sá 'iiⁿyāⁿ.

12 Taachi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi'téénu yā yeⁿ'é Felipe miiⁿ chi ngaⁿ'á yā ndúúúú ngai yeⁿ'e chi Ndyuūs ngaⁿ'á yā ntiⁿnyuⁿ ní yeⁿ'é ndúúúú ngai yeⁿ'e Jesucristo miiⁿ, tuuⁿmi ch'εēdinūⁿnīⁿ ndii n'daataá ndii sáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ.

13 S'teenú ntúūⁿ Simón. Ch'εēdinūⁿnīⁿ sa. 'Áámá cānee sa ndúúúú Felipe. Taachi n'diichi sa señales ndúúúú vaadi n'giinu ch'εεε chi diiⁿ Felipe miiⁿ tuuⁿmi ní cheⁿ'e yiinu sá.

14 Taachi ch'iindiveéⁿ apóstoles chi dichó'ó Dendyuūs chí snée yā yāāⁿ Jerusalén chi 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Samaria i'téénu yā nduudú yeⁿ'e Dendyuūs miiⁿ, dicho'ó yā Pedro ndúúúú Juan miiⁿ.

15 Taachí ndaa 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ tuuⁿmi caⁿ'angua'á yā cáávā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi diiⁿ yā recibir Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs,

16 ti Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs miiⁿ 'āa cuéé caⁿ'ā nanááⁿ ndii 'áámá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Dámaāⁿ chi ch'εēdinūⁿnīⁿ núuⁿ yā ndúúúú chi duuchi Jesús miiⁿ.

17 Apóstoles sn'duú yā ta'a yā vmnaaⁿ yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní diiⁿ yā recibir Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs.

18 Taachi Simón n'diichí sa chí cáávā chí sn'duu tá'ā apóstoles diiⁿ yā recibir Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs, tuuⁿmi ní caⁿ'a sa chí ca'a sa tuumí.

19 Ní caⁿ'ā sa: Tée ntúūⁿ nī poder 'cūú 'úú ní 'āā du'ú nūuⁿ chí cun'duū ta'ā vmnaaⁿ yeⁿ'é, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ cunéé yā ndúúúú Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs.

20 Tuuⁿmi ní Pedro míiⁿ caⁿ'a sá chii sa 'iiⁿyāⁿ: Túumí yeⁿ'é di 'cuiinú ndúúúú di caati nacádiinuuⁿ di chí regalo yeⁿ'é Ndyuūs ní ndúúúú tuūmí cuai di.

21 Nguéé Ítuneeⁿ di ndíi nguéé ndúú suerte yeⁿ'é di na asunto 'cūú ti staava yeⁿ'é di nguéé n'daacā nanááⁿ Dendyuūs.

22 Ndáácádáámí dí yeⁿ'é nuuⁿndi yeⁿ'é di, ní caaca di Dendyuūs ti neⁿ'e Ndyuūs nadách'εεcú yā yeⁿ'é di chí nacádiinuuⁿ di na staava yeⁿ'é di.

23 Ti 'úú inaaⁿ dii ní cunee di na vaadi nguéeε yeⁿ'é di. Ní n'dεε chíichí di ndúúúú nuuⁿndi yeⁿ'é di.

24 Tuuⁿmi ní Simón nan'guεεcútaⁿ'ā sa yeⁿ'é yā ní caⁿ'ā sa: N'diī caacá nī Señor caavā 'úú chí nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'é ti mar 'áámá chí ngaⁿ'a nī nguéé chíi nanááⁿ yeⁿ'é 'úú.

25 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caⁿ'a cuaacú yā nduudu yeⁿ'e Ndyuūs miiⁿ. Ní caⁿ'a yā yeⁿ'ē evangelio chi ndúúdu ngai yeⁿ'e Cristo. Ní cueⁿ'e yā ndíí neééné n'deeé yáāⁿ yeⁿ'e yāⁿaa Samaria. Ní ndaa ntúuⁿ yā na yáāⁿ Jerusalén miiⁿ.

Felipe ndúúcu saⁿ'a yeⁿ'e yāⁿaa Etiopía

26 'Áámá ángel yeⁿ'e Señor miiⁿ yaaⁿvi yā Felipe ní caⁿ'a yā: Nducuééⁿ dí ní cuéⁿ'é dí ndíi cuaaⁿ ndiyya sur na yúúni chí nga'ai yeⁿ'ē yáāⁿ Jerusalén ndii yáāⁿ Gaza. Yúúni miiⁿ ní cho'ō na yāⁿaa cuūⁿmáⁿ.

27 Tuuⁿ'mi ní Felipe miiⁿ nducueeⁿ sá ní cueⁿ'e sa. Ní chó'ōo chí 'áámá saⁿ'a yeⁿ'ē yāⁿaa Etiopía canuuⁿ sa yúúni ní sáⁿ'ā miiⁿ eunuco. Saⁿ'ā miiⁿ chí idiiⁿ sá ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e n'daataá reina chí duuchi Candace. Saⁿ'ā miiⁿ ní diiⁿ sa cuidado nducuéⁿ'ē tuūmī yeⁿ'e reina. Ndaa sa yáāⁿ Jerusalén miiⁿ chí diiⁿ sa chí cuⁿ'teenu sá Ndyuūs.

28 Nanguεεcunééⁿ sá yáāⁿ yeⁿ'é yā ní ch'iindī sa na carreta yeⁿ'ē sa. Ní n'geeⁿ sa libro yeⁿ'e Ndyuūs naachi profeta Isaías chí caⁿ'a nduudu Dendyuūs tiempo chí chó'ōo.

29 Ní Espíritu miiⁿ ní ngaⁿ'a yā ngii yā Felipe miiⁿ: Cueⁿ'e di ní ndaa niiⁿnūⁿ di na carreta 'cūū.

30 Ní Felipe miiⁿ cueⁿ'ē sa ngeēnū sa ní ch'iindiveeⁿ sa chí n'geēⁿ saⁿ'a miiⁿ naachi dinguūⁿ profeta Isaías miiⁿ. Ní caⁿ'a sa: ¿'Áá túúmícaáiiⁿnuuⁿ ní chí n'geēⁿ ní?

31 Saⁿ'ā miiⁿ caⁿ'a sa: ¿Taacā cuuvi díiⁿ tí mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé ngiⁿ'cueeⁿ yā 'úú? Ní neⁿ'e sa chí Felipe miiⁿ caa sa ní 'cuūndi sa ndúúcu sa.

32 Naachi n'geēⁿ sa yeⁿ'ē Escritura, chuū chíi: Tan'dúúca 'iiti cuūchí candéε yā 'iiti ní 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiti. Tan'dúúca 'iiti cuūchí 'líiⁿ nguéé ngii n'gai tí taachi ngii yā duudú tí 'tíicā nguéé n'dai yā cheendi yā.

33 Caati ndiicuūⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ n'dái yā ní nguéé ca'a sa justicia yeⁿ'é yā; ¿du'u caaⁿ'maⁿ yeⁿ'e ndaatá yeⁿ'é yā? Caati divi 'iiⁿ'yāⁿ vida yeⁿ'é yā na iⁿ'yeēⁿdi.

34 Saⁿ'ā eunuco nan'guεεcútaⁿ'ā sa ní caⁿ'a sa chíi sa Felipe miiⁿ: Ngiiá chí cuuvi ní 'úú: ¿Du'ú yeⁿ'ē chí caⁿ'a profeta 'túúca? ¿'Áá yeⁿ'ē maán yā o yeⁿ'ē taama 'iiⁿ'yāⁿ?

35 Tuuⁿ'mi ní Felipe miiⁿ nan'guεεcútaⁿ'ā sa. Tucáⁿ'ā sa yeⁿ'ē libro 'cūū ní caⁿ'a sa yeⁿ'ē evangelio chí ndúúdu ngai yeⁿ'ē Jesús.

36 Canúⁿ yā yúúni chíi cueⁿ'é yā ndaá yā naachi vεε nuūⁿnīⁿ. Ní caⁿ'a saⁿ'ā eunuco: 'Muuⁿ ní vεε nuūⁿnīⁿ. ¿De'ε cucááavá chí nguéé cuεεdinuūⁿnīⁿ?

37 Felipe miiⁿ ngaⁿ'ā sa: Nduuti chí i'téénú ní ndúúcu núúⁿmánⁿ staava yeⁿ'é ní tuuⁿ'mí cuuvi cuεεdinuūⁿnīⁿ ní. Nan'guεεcútaⁿ'ā sa yeⁿ'é yā ní ngaⁿ'ā sa: I'teenú chí Jesucristo miiⁿ ní Daiyá Dendyuūs 'iiⁿ'yāⁿ.

38 Ní caⁿ'a sa chí cuééndii carreta. Nduu 'uuví yā, Felipe ndúúcu eunuco cueⁿ'e yā naachi véé nuūⁿnīⁿ ní cheεdinuūⁿnīⁿ sa.

39 Taachi cúicεε yā naachi véé nuūⁿnīⁿ Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs candεε Felipe miiⁿ. Ní saⁿ'ā eunuco 'āā ntéé n'diichi sa saⁿ'ā. Ní cuinaⁿ'ā sa ní yeenu taavi sa.

40 Felipe miiⁿ ndaaca sa na yáāⁿ Azoto. Cho'o sá nduu yáāⁿ nduu yáāⁿ ndii ndaā sa yáāⁿ Cesarea ní caⁿ'a sa yeⁿ'ē evangelio chí ndúúdu ngai yeⁿ'e Jesucristo nanááⁿ tanducuéⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ.

9

Saulo ndaacadaami sa ye'e nuū'ndi ye'e sa ní i'téenu sa (Hch. 22.6-16; 26.12-18)

1 Taachi Saulo taaⁿ sa ní yaā'vī yuudu sa ye'e chí 'cuūvī 'ii'yāⁿ chi i'téenu yā Señor Jesucristo, ndaa sá nanáánⁿ chiiduú ch'εεε cá ye'e 'ii'yāⁿ Israel.

2 Ní chiica sa carta s'eeⁿ chí 'cuu'miⁿ sá nanáánⁿ 'ii'yāⁿ ye'e yaācu sinagogas ye'e yāāⁿ Damasco chí ndúúti chí ndaācā sa saⁿ'ā o n'daataá miiⁿ ye'e Yúúni ye'eⁿ vaadi i'téenu ye'e Jesucristo miiⁿ cúúví diiⁿ sa nandεε sa 'ii'yāⁿ chi preso yā ní nndaa yā na yāāⁿ Jerusalén.

3 Taachi canúuⁿ sá yúúni míⁿ taachi 'āā cháā ndaa sa yaāⁿ Damasco dácānaāⁿ chiya 'áámá dεεvé ye'e nanguuvi naachi canée sa.

4 Taachí sndeεve sá ná yaⁿ'āa miiⁿ ch'iindiveeⁿ sa 'áámá nduudu chi ngaⁿ'ā: Saulo, Saulo, ¿de'ε cúúví chí nn'daā di 'úú?

5 Saⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'ā sa: ¿Du'ú n'dií, Señor? Tuu'mi ní ngaⁿ'á yā: 'Úú Jesús chí n'daā di. Nguéé n'daacā chí diiⁿ di ti diiⁿ di tan'dúúcā 'iiti chí ca'a ca'a tī na yāⁿ'á cuiiⁿnyuⁿ.

6 Saulo miiⁿ ní in'duuvi sa, ní 'va'a sa, ní caⁿ'a sa: Señor, ¿de'ε néⁿ'e ní chí diíⁿ? Señor Jesús miiⁿ ngaⁿ'á yā ngii yā saⁿ'ā: Nducueeⁿ dí ní cueⁿ'e di yāāⁿ, ní cuuvi yā dii de'ε diiⁿ di.

7 Ní 'ii'yāⁿ chí cueⁿ'é ndúúcū Saulo neé yā n'gīnu yā. N'giindiveeⁿ cuaacú yā nduudu ti nguéé du'ú vεε inaaⁿ yā.

8 Tuu'mi ní Saulo nducueeⁿ sá ná yāⁿ'āa miiⁿ naachi chí ndεεve sá. Nán'guaaⁿ sa nduutináaⁿ sa naati nguéé inaaⁿ sa. Candéeⁿ neeⁿ yā ta'ā sa, ní ndaā sa yāāⁿ Damasco.

9 Miiⁿ ní canee sa 'iī'nūⁿ nguuvi ní nguéé inaaⁿ sa, ní nguéé che'e sa, ní nguéé chí i sa.

10 Na yāāⁿ Damasco canée 'áámá saⁿ'ā chí n'geeⁿ chí i'téenu sa Jesucristo chí nguuvi sa Ananías. Tuu'mi ní Señor Jesús miiⁿ ní caⁿ'a yā chí yā saⁿ'ā na visión ye'e sa: Dii Ananías. Ananías miiⁿ nan'guεεcutáⁿ a sa: Señor, 'úú canee.

11 Ní Señor Jesús miiⁿ ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: Nadacueeⁿ di ní cueⁿ'e di yúúni chí nguuvi Cuaācú miiⁿ ní in'nuuⁿ di vaacu Judas. Miiⁿ canée 'áámá saⁿ'ā chí nguuvi sa Saulo ní sáⁿ'ā ye'e yāāⁿ Tarso. N'diichi ní, saⁿ'ā miiⁿ ngaⁿ'angua'ā sa.

12 Ní Saulo miiⁿ n'diichi sa na visión ye'e sa 'áámá saⁿ'ā chí nguuvi sa Ananías. Ní Ananías miiⁿ cho'o sá cuaaⁿ cheeti va'āi ní chí n'duūⁿ sá tá'a sá vmnáánⁿ ye'e Saulo, ní ninguaāⁿ nduutináaⁿ sa. 'Tíícá n'diichi Saulo miiⁿ na visión ye'e sa.

13 Naati Ananías miiⁿ nan'guεεcutaⁿ'ā sa: Señor Jesús, n'giindiveeⁿ chí neené ngaⁿ'a 'ii'yāⁿ ye'e sáⁿ'a 'cūū. Saⁿ'ā miiⁿ ní nguéé n'daacā diiⁿ sa ndúúcū 'ii'yāⁿ chí i'téenu Jesucristo na yāāⁿ Jerusalén.

14 Chiiduú n'geεe ye'e Israel ca'á yā poder Saulo miiⁿ chí cuta'a sa ní candée sa vácūū 'ii'yāⁿ chí ngaⁿ'angua'á yā ndúúcū chí duuchi Cristo.

15 Señor miiⁿ ngaⁿ'a yā ngii yā saⁿ'ā: Cunaⁿ'ā di. Saⁿ'ā miiⁿ 'úú ndεεvε saⁿ'ā chí cándεε sa chí duuchi nanáánⁿ 'ii'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé 'ii'yāⁿ ye'e ndaata Israel ndúúcū rey s'eeⁿ ndúúcū 'ii'yāⁿ Israel.

16 Ti 'úú 'cuu'míⁿ naaⁿ sa chí cánée chí 'cueenu sa cuuvi caavā 'úú.

17 Tuu'mi ní cueⁿ'é Ananías ní chindaā sa va'ai ní sn'duú sa ta'a sa vmnáánⁿ ye'e Saulo. Ní caⁿ'a sa: Díí, Saulo hermano, Señor Jesús miiⁿ chí che'enaáⁿ yā ye'e di na yúúni chí cuchí di. 'Ii'yāⁿ miiⁿ dichó'o yā 'úú 'íícú cuuvi nanguaāⁿ nduutináaⁿ di. Ní cuuvi cuūtū di ndúúcū Espíritu N'dai ye'e Ndyuús.

18 Hora miiⁿ chiiya na nduutináaⁿ sa cosa tan'dúucā díiⁿmáⁿ 'yaācā ní inguaāⁿ nduutináaⁿ sa. Nacueeⁿ sá ní cheēdinuūⁿnīⁿ sa.

19 Taachí che'ē sa yuūndū miiⁿ nndaaca tīnū sa. Saulo miiⁿ cánéé sá nguuvi chi ch'ētinee sa ndúúcu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi i'teenú yā Cristo chi snée yā yāāⁿ Damasco.

Saulo ngaⁿā sa nduudu cuaacu na yāāⁿ Damasco

20 Cuayiivi míiⁿ ch'i'cueéⁿ sa yeⁿe Cristo na yaācū sinagoga. Ní ngaⁿā sa 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí Cristo ní Daiya Dendyuūs.

21 Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chí ch'iindiveéⁿ yā cheⁿe yiinú yā ní ngaⁿā yā: ¿'Áá nguéé sáⁿa 'cūū chí n'gaā'vā sa ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿāngua'á yā ndúúcu chí duuchi Cristo na yāāⁿ Jerusalén? ¿'Áá nguéé cáāvā chíiⁿ chí cuchii sáⁿa 'cūū chí candéé sa 'iiⁿyāⁿ 'cuēē chíichí yā nanááⁿ chíiduú n'geēté yeⁿe Israel?

22 Saulo miiⁿ ditiinú taavi sa. Ní véé 'uuvi nadacááinūⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe Israel yeⁿe yāāⁿ Damasco. Saⁿā miiⁿ ní ch'iⁿi sá chí Jesús miiⁿ chí Cristo.

Saulo nanguáⁿai yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ

23 Cheēnū n'deēe nguuví ní 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nduuvidaamá yā ní nndeé yā chí 'caaⁿnuⁿ yā Saulo.

24 Saulo 'āā deenu sa de'ē chí neⁿe díiⁿ yā. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ch'ētinee yā cuidado cheendi va'āi yeⁿe pared yeⁿe yāāⁿ miiⁿ ndii nguuvi ndíi n'gaaⁿ ti cuuvi 'caaⁿnúⁿ yā sáⁿā.

25 Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí i'teenú yā Cristo ní tun'dáa yā saⁿā cheeti va'ai n'gaaⁿ. Ní s'núuⁿ yā saⁿā cheeti 'áámá 'cuéētē. Tun'dáa yā saⁿā na tiiⁿ pared yeⁿe yāāⁿ miiⁿ i'cuáa yā saⁿā ndúúcu 'cuéētē.

Saulo na yāāⁿ Jerusalén

26 Taachi ndaā Saulo na yāāⁿ Jerusalén neⁿe sa nduuvidaama sa ndúúcu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí i'téenu yā Cristo. Nducyáácá yā ní 'va'a yā saⁿā ti nguéé i'téenu yā chí i'teenú saⁿā miiⁿ.

27 Tuu'mi ní Bernabé ndáa yā ndúúcu sa nanááⁿ apóstoles chí dich'ó^o Dendyuūs. Ní chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ táácā n'diichi Saulo miiⁿ Señor Jesús na yúúni. Ní Señor yaa'vi yā saⁿā. Ní 'túúca caⁿā Saulo miiⁿ nduudu cuaacu yeⁿe Jesús miiⁿ na yāāⁿ Damasco, ní nguéé ndúúcu vaadī 'va'ā.

28 Saulo miiⁿ canee sa ndúúcu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yāāⁿ Jerusalén miiⁿ.

29 Caⁿā sa nduudu cuaacu yeⁿe Señor Jesús nguéé ndúúcu vaadī 'va'ā. Ní n'deēe n'dáí ngaⁿā sa ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí nguéé ndaata Israel naati 'iiⁿyāⁿ s'uúⁿ nacááinúⁿ yā chí 'caaⁿnúⁿ yā Saulo.

30 Taachi hermanos chicááinuuⁿ yā chuū, candéē yā Saulo ndii yāāⁿ Cesearea, ní dich'ó^o yā saⁿā yāāⁿ Tarso.

31 Tuu'mi ní nducyaaca yāacū canéé 'díiⁿ tan'dúúca ná yāⁿāa Judea ndúúcu yāⁿā Galilea ndúúcu yāⁿā Samaria. Ní ngi'cueeⁿ yā ná nduudu cuaacu ní chí chíicá yā ná vaadī i'teenú yeⁿe Señor Jesús miiⁿ. Ní Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs miiⁿ ca'á yā vaadī diitúú 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ, ní chí yaaⁿ yā.

Saⁿā Eneas nanduuvá yeⁿe sa

32 Chíi chúū Pedro miiⁿ ní cueⁿe yā nduu cuáāⁿ ndaa yā ntúuⁿ yā naachi snéé 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu na yāāⁿ Lida.

33 Ní ndaaca yā 'áámá saⁿā chí nguuvi sa Eneas. 'Áā níⁿniⁿ nduūyū chí canee sa na cama. Ní saⁿā canee sa ndúúcu ca'āi chí in'dúúví cuerpo yeⁿe sa.

³⁴ Ní caⁿa Pedro miiⁿ: Eneas, Jesucristo miiⁿ ní dííⁿ yā chi nduūvā yeⁿ'ē di. Nacueeⁿ di ní cuta'a di yivv̄ yeⁿ'ē di. Hora mííⁿ nūⁿ nacueeⁿ sá.

³⁵ Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí sné^e yā na yāāⁿ Lida ndúú^cū yāāⁿ Sarón n'diichi yā sáⁿa 'cūū. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndaacadaamí yā ní chí'téenu yā Ndyuūs Señor.

Nadacué^en yā táⁿ'ā Dorcas yeⁿ'e nguaaⁿ tínáⁿ'a

³⁶ Canéé 'áámá n'daataá chí i'teenu Jesucristo na yāāⁿ Jope chí nguuvi tá Tabita chí neⁿ'ē caaⁿ'maⁿ ndúú^cū dávaacu griego Dorcas. Tá 'cūū neené n'daacā diiⁿ tá ní caⁿ'ā tá limosnas.

³⁷ Nguuvi miiⁿ ní chiitā tá ní chí'i ta. Ch'iinu naaⁿ'nú yā cuerpo yeⁿ'ē táⁿ'ā ní chin'diiti yā cuerpo yeⁿ'e táⁿ'ā na 'áámá sala.

³⁸ Yāāⁿ Lida miiⁿ canéé niiⁿ'nuúⁿ ná yāāⁿ Jope. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí i'téenu Jesucristo chí'indiveeⁿ yā chí Pedro canéé sá miiⁿ. Dichó'lo yā na 'uuví sáⁿ'ā chí caⁿ'a sa cuuvi sa Pedro. Nguéé cuuvi 'naaⁿ di ní chíi di naachi sneé 'nū.

³⁹ Tuu'mi ní Pedro miiⁿ ní ncueeⁿ sa ní cueⁿ'e sa ndúú^cū yā. Taachi ndāⁿ sa miiⁿ candé^e yā saⁿ'ā na sala naachi ndúúvídaama nducyaaca n'daataá nguá'āa. Ngεεcu yā ní n'gíⁿ'i yā ntúuⁿ yā camisas yeⁿ'e yā ndúú^cū vestidos yeⁿ'é yā chí Dorcas miiⁿ din'dái tá taachi canduūchi tá.

⁴⁰ Tun'dáá Pedro nducyaaca yā chuva'ái. Pedro miiⁿ chíintii'yá yā ní caⁿ'angua'á yā, ní ngueεcundíi yā naachi canéé cuerpo yeⁿ'ē tínáⁿ'ā ní caⁿ'a yā: Tabita, nacuééⁿ di. Taⁿ'ā miiⁿ ní nn'guaāⁿ tá nduutinaaⁿ tá ní taachi n'diichi tá Pedro, 'nuūⁿ ndii tá.

⁴¹ Pedro miiⁿ ní caⁿ'ā sa ta'ā sa táⁿ'ā miiⁿ ní nadacué^en sa táⁿ'ā. Tuu'mi ní n'gái sa 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs miiⁿ ndúú^cū n'daataá nguá'āa. Ní chí'iⁿ'i sa táⁿ'ā nááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí 'āa cánduūchí tá.

⁴² Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yāāⁿ Jope chí'indiveeⁿ yā chuū. Ní neené 'yaaⁿ yā s'téenu yā Señor miiⁿ.

⁴³ Ní chó'oo chí Pedro miiⁿ canéé yā 'áámá tiempo na yāāⁿ Jope na vaacu 'áámá saⁿ'ā chí nguuvi Simón chí idicuuⁿ'nuⁿ sa dííⁿmáⁿ 'iiti.

10

Pedro ndúú^cū Cornelio

¹ Cánéé 'áámá saⁿ'ā na yāāⁿ Cesarea chí nguuvi sa Cornelio. Saⁿ'ā miiⁿ capitán yeⁿ'ē 'áámá taaⁿ soldado chí nguuvi Italiano.

² Saⁿ'ā miiⁿ ní n'dai taavi sa ní i'téenu sa Dendyuūs ndúú^cū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ na vaacu sá. Saⁿ'ā miiⁿ neéné nga'a sa limosnas yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí nguá'āa yeⁿ'e na yāāⁿ. Cueⁿ'é daāⁿ'maⁿ ngaⁿ'angua'ā sa Ndyuūs.

³ Sáⁿ'a 'cūū ní claro n'diichi cuaacú sa ná 'áámá visión tan'dúú^cā chí n'gεεcu 'iiⁿ'nuⁿ yeⁿ'ē nguuvi miiⁿ. 'Áámá ángel yeⁿ'ē Dendyuūs chindāa yā naachi cánéé sa miiⁿ. Ní ngaⁿ'a ángel ngii yā saⁿ'ā: Díí, Cornelio.

⁴ Sáⁿ'ā miiⁿ ní chí'ínú cuaacú sa ndúú^cū vaadi 'va'ā, ní caⁿ'a sa: ¿Du'u n'dií, Señor? Ní ngaⁿ'a ángel ngii yā saⁿ'ā Cornelio: Chííⁿ chí ngaⁿ'angua'a di ndúú^cū limosnas chí nga'ā di, Dendyuūs n'giindiveeⁿ yā ní nan'gaacú yā dii.

⁵ Ángel ngaⁿ'a yā ngii yā Cornelio: Dicho'ó di 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ na yāāⁿ Jope ní diiⁿ di chí cuchíi saⁿ'ā Simón chí nguuvi sa Pedro.

⁶ Sáⁿ'a 'cūū ní canee sa na vaacu sáⁿ'ā chí nguuvi Simón, saⁿ'ā chí idicuuⁿ'nuⁿ sa dííⁿmáⁿ 'iiti. Va'ai yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ canéé niiⁿ'nuúⁿ na nuūⁿnī'yáⁿ'ā. Saⁿ'ā miiⁿ cuuvi sa díí dε'ε chí diiⁿ di.

7 Cuen'e ángel chi ca'n'a yā ndúúcū Cornelio, nícu Cornelio mii'n ní 'cai sa 'uuvī sa'n'ā chí dii'n mandado ye'n'ē sa ndúúcū 'áámá soldado chí i'téénú Dendyuūs chí snéé ndúúcu sa.

8 Dichó'o sa 'ii'n'yān s'een' yāān Jope taachī ch'íínú ca'n'a sa tanducue'n'ē chí ch'ó'ōo.

9 Chidεεεε tááma nguuvī taachī snúu'n yā yúúní ní taachī snee nii'n'nuún' yā yāān mii'n Pedro mii'n nchεε sa tii'n va'āi chí caa'n'ma'ngua'a sa tan'dúúca chí n'gεεcu ndichúúví nguuvī.

10 Sa'n'ā mii'n ndaa cuicú sá. Ní ne'n'e sa che'e sa naati nuu'n'mán' ne'ē chí idin'dái yā chí che'e sa mii'n, n'diichi sa 'áámá visión.

11 N'diichi sá nanguuvi chí canda'āi ní cuich'ée'n' nanguuvi 'áámá cosa tan'dúúca 'áámá tiinūu'n ch'εεε chí n'déé chíichí nduū cūu'n esquinás cuch'ée'n' cuaacu na yá'n'āa mii'n.

12 Ní mii'n ní n'diichi sa nducyaaca naa'n 'iiti chí cuuún' ca'a tī chí véé ná yá'n'āa ndúúcū nducyaaca naa'n cúú ndúúcū 'yaada chí véé nanguuvi.

13 Ní ndaā 'áámá nduudu ní ca'n'a: Díí Pedro, nducuee'n' di, 'caa'n'nu' di ní che'e di.

14 Tuu'mi ní Pedro mii'n ní ca'n'ā sa: Nguéé, Señor. Mar 'áámá chí vaatī ndúúcū chí nguεε n'daacā, nguéé che'é.

15 Yáá'ví ntuū'n nduudu mii'n ndiichi ndii 'úúví cuuvi ní nga'n'ā: Chuū chí nadindεεvé Ndyuūs mii'n, nguéé caa'n'ma' di ye'n'ē chí vaatī.

16 Chuū ní chíi 'ii'n'nū' cuuvi ní tiinūu'n mii'n cuina'n'ā ntū'n nanguuvi.

17 Naachí Pedro mii'n nadācadíinuun' sa ye'n'ē visión de'ε chí ne'n'ē caa'n'ma'n, tuu'mi ní 'ii'n'yān s'een' chí nadicho'ó Cornelio, 'ii'n'yān s'een' itiingúúné'e yā tíí va'ai ye'n'ē Simón. Ní ndaa yā cheendi va'āi.

18 Ní 'cai yā ní ntínguune'e yā: ¿'Áá mii'n canee Simón chí nguūví sa Pedro?

19 Taachī 'āa chicadíinuun' Pedro ye'n'ē visión chí n'diichi sa Espírítu N'dai ye'n'ē Ndyuūs mii'n nga'n'a ngii sa'n'ā: Cun'diichí dí. 'Ii'n'nū' sa'n'ā in'nuu'n sá dii.

20 Nducuee'n' dí ní nangua'ai di ní nguéé n'deēe nacadíinuun' di chí ca'n'ā di nduucú yā, tí 'úú dicho'ó 'ii'n'yān.

21 Tuu'mi ní ca'āi Pedro mii'n ní cue'n'ē sa naachí snéé 'ii'n'yān s'een' chí dicho'ó Cornelio, ní ca'n'a sa: N'diichi nī. 'Úú sa'n'ā chí in'nuu'n nī. ¿De'ε cáávā chí cuchíí nī?

22 'Ii'n'yān s'een' ní ca'n'a yā: Cornelio, capitán romano, 'áámá sa'n'ā chí n'dái taavi ní i'téenu sa Dendyuūs. Sá'n'ā mii'n, 'ii'n'yān Israel s'een' déenu yā chí sa'n'ā mii'n n'daacā n'dai sa. Sa'n'ā mii'n ní ca'n'a 'áámá ángel ye'n'ē Ndyuūs chíi yā sa'n'ā, chí ne'n'e yā chí ndaa nī na vaacú yā ní 'caandiveé'n' yā nduudu ye'n'ē nī.

23 Tuu'mi ní Pedro mii'n 'cai yā sa'n'ā na vaacú yā ní canee sa ndúúcu yā. Chidεεεε táámá nguuvī mii'n nacuee'n' sá ní cue'n'ē sa ndúúcu yā. Ní cue'n'e n'duuvī hermanos ye'n'e yāān Jope mii'n ndúúcu sa.

24 Táámá nguuvī mii'n ndaa yā yāān Cesarea. Ní Cornelio cunee ngíínú yā. Ní 'cai yā 'ii'n'yān ye'n'e yā ndúúcū nducyaaca 'ii'n'yān chí amigo chí n'dai ndúúcu yā ní nduuvídaama nducyaaca yā.

25 Taachí ndaā Pedro mii'n, can'daā Cornelio mii'n ní díín' yā recibir sa'n'ā s'een'. Chintíi'yá yā na ca'a Pedro míín' ní chí'téénú yā 'ii'n'yān.

26 Pedro mii'n nadacué'e sa Cornelio mii'n ní ca'n'a sá chíi sa 'ii'n'yān: Nacuee'n' dí. 'Úú sa'n'ā ntū'n 'úú.

27 Ní ne'n'e chí indeé yā ndúúcu sa ní candεε yā sa'n'ā chεεti va'āi. Nééne 'yaa'n yā nduuvídaámá yā mii'n.

²⁸ Ní caⁿá Pedro: Ndís'tiī ní deenu nī chí ngu^éé n'daacá chí 'áámá saⁿá Israel nduuvíáámá sá o ndaa niiⁿnuúⁿ sá ndúú^cū 'iiⁿyāⁿ chí ngu^éé 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'ē ndaata Israel. Ndyuūs ní ch'iⁿi yā 'úú chí ngu^éé canéé chí caaⁿ'maⁿ yā mar 'áámá saⁿá vaatī sa o chí ngu^éé n'daacá sa.

²⁹ Taachí Dendyuūs 'cai yā 'úú, núúⁿ ndaá. Maaⁿ ní intínguuneéⁿ ndís'tiī: ¿De^é neⁿ'é nī 'úú chí cuchī?

³⁰ Tuuⁿ'mi ní Cornelio caⁿ'á yā: Maaⁿ cuūⁿ ngūūví chí 'āā hora 'cūū nūuⁿ chí n'g^εεcu 'iiⁿnúⁿ chíiⁿū taachi 'āā cu^éé ca'diinú, cucáāvā chí ngaⁿ'angua^a á na vaacú. N'dííchí 'áámá saⁿá. Neené ngii 'yáⁿ'ā catecai sa.

³¹ Ní ngaⁿ'ā sa ngii sa 'úú: Díí Cornelio, chííⁿ chí caⁿ'angua^a di ndúú^cū limosnas yeⁿ'ē di Dendyuūs n'giindiveéⁿ yā ní nan'gauca yā.

³² Díí, dichó'o di saⁿ'ā na yāāⁿ Jope ní diiⁿ di chí chí Simón chí nguuví Pedro miiⁿ. Saⁿ'ā miiⁿ cánéé sa na vaaca sa Simón, saⁿ'ā chí idicuúⁿnuⁿ dííⁿ máⁿ 'iiti. Vaacu sa niiⁿnuúⁿ ná nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā. Taachí ndaa saⁿ'ā miiⁿ ní yaaⁿ'vi sa díí.

³³ Tuuⁿ'mi ní Cornelio ngāⁿ'a yā ngii yā Pedro: Hora miiⁿ dicho'o 'iiⁿyāⁿ cáāvā di. N'dááca diiⁿ di chí cuchī di. Maaⁿ ndúcyaa^cá 'nū ní snéé 'nū 'muuⁿ ndúú^cū Dendyuūs. Ní sneé 'nū chí 'caandiveéⁿ 'nū tanducuéⁿ'ē chí Dendyuūs caⁿ'á yā chíi yā dii.

³⁴ Tuuⁿ'mi ní Pedro ngaⁿ'a sa ngii sa: Maaⁿ ní, 'úú tuumicadiinúⁿ chí Ndyuūs ní neⁿ'e yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ daama daama.

³⁵ Nducyáá^cá 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'ē nducyaaca yáⁿ'āa chí i'téenu yā Dendyuūs ní dííⁿ yā n'daacá ní Ndyuūs ní 'cuaáⁿ yā 'iiⁿyāⁿ.

³⁶ Ndyuūs ní dicho'o yā 'áámá nduudu yeⁿ'e yā nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'é Israel. Caⁿ'a yā nduudu ngai yeⁿ'ē evangelio ní véé vaadi 'dííⁿ cucáāvā Jesucristo. 'Iiⁿyāⁿ 'cūū Señor 'iivú Ndyuūs yeⁿ'ē nducyáá^cá 'iiⁿyāⁿ.

³⁷ Ndís'tiī ní déénú ní nduudu chí caⁿ'a yā nuuⁿmáⁿ yáⁿ'āa Judea. Tucá'a yā ndii yáⁿ'āa Galilea, cuayiivi chí 'iinu chí caⁿ'a Juan yeⁿ'e chí che^εdinuūⁿníⁿ yā.

³⁸ 'Tíicā Dendyuūs tee yā Jesús yeⁿ'e yāāⁿ Nazaret Espíritu N'dai ndúú^cū poder. Jesús miiⁿ ní chíica yā dííⁿ yā chí n'daacá. Ní dííⁿ yā chí nduuvā yeⁿ'e nducyáá^cá 'iiⁿyāⁿ chí canéé yā ndúú^cū espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ caati Ndyuūs miiⁿ canéé yā ndúú^cū Jesús.

³⁹ Ní nús'uū ní testigo 'nū yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē chí Jesús dííⁿ yā na yáⁿ'āa Judea ndúú^cū na yāāⁿ Jerusalén. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ miiⁿ ní ch'iⁿ'nuⁿ yā 'iiⁿyāⁿ. Ní chí'nééⁿnga^a yā 'iiⁿyāⁿ na 'áámá yáⁿ'á.

⁴⁰ Jesús 'cūū Ndyuūs nadicuéeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā ndiichi ndii 'íiⁿnúⁿ nguuví miiⁿ ní dííⁿ yā chí che'enaáⁿ yā nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ.

⁴¹ Ngu^éé che'enaáⁿ yā yeⁿ'ē nducyaaca 'iiⁿyāⁿ caati yeⁿ'ē testigo chí Dendyuūs ndεεve yā cucááⁿ vmnaaⁿ. Nús'uū ní che^é' nū ní chí'í 'nū nduucú yā cuayiivi taachí nducueeⁿ yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā.

⁴² Ní dichó'o yā nús'uū chí caaⁿ'máⁿ 'nū evangelio chí nduudú ngai nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ. Ní ngaⁿ'a cuaacú 'nū chí Cristo miiⁿ ní s'neéⁿ Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ lado yeⁿ'e Juez yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ chí nduuchi ndúú^cū 'iiⁿyāⁿ chí n'díí.

⁴³ Nducyaaca profeta s'eeⁿ chí caⁿ'a nduudú yeⁿ'e Dendyuūs caⁿ'a yā yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ miiⁿ. Nducyáá^cá 'iiⁿyāⁿ chí cu'téenu yā 'iiⁿyāⁿ, véé vaadi nadich'εεcu nuūⁿndí yeⁿ'é yā cucaāvā Jesús miiⁿ.

⁴⁴ Taachí ngaⁿ'á Pedro nduudú 'cūū, Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ní ndaā vmnaaⁿ yeⁿ'ē nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí ch'iindiveéⁿ yā nduudu 'cūū.

⁴⁵ Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e Israel chí'téenu yā chí ndaá yā ndúú^cū Pedro, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ch'εεtinéé n'giinu yā chí vmnaaⁿ yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ s'uuⁿ chí ngu^éé 'iiⁿyāⁿ

yeⁿ'e ndaata Israel, Dendyuūs ca'a ntuúⁿ yā regalo yeⁿ'ē Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs,

⁴⁶ caatí ch'iindiveéⁿ yā chi ngaⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tanáⁿ'ā davaacu. Ní ngaⁿ'á yā chí ch'εεε taaví Dendyuūs.

⁴⁷ Tuuⁿ'mi ní nan'guεεcútaⁿ'ā Pedro: ζ'Áá cúúví chí 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé 'cuáaⁿ yā yeⁿ'ē nuūⁿ'nī chí cuεεdinuūⁿ'nī 'iiⁿ'yāⁿ chí dīiⁿ yā recibir Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs tan'dúúca s'uúúⁿ?

⁴⁸ Ní dichó'o yā 'iiⁿ'yāⁿ chí cuεεdinuūⁿ'nī yā ndúúcu chí duuchi Jesús. Tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chiica yā Pedro chí cunée yā 'áámá tiempo ndúúcu yā.

11

Pedro caⁿ'a yā chuū ná yaācū templo yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén

¹ Ch'iindiveeⁿ apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs ndúúcu hermanos chí snée yā na yáⁿ'āa Judea chí 'tiicá ntúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé 'iiⁿ'yāⁿ yéⁿ'ē ndaata Israel chí dīiⁿ yā recibir nduudu yeⁿ'e Dendyuūs.

² Taachí Pedro miiⁿ cuchεε sa yāāⁿ Jerusalén, hermanos yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel ch'εεcu cheendí yā ndúúcu Pedro.

³ Ngaⁿ'á yā: ζDε'ē cúúví chí sndáa di va'ai yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel, ní che'e di ndúúcu yā?

⁴ Tuuⁿ'mi ní Pedro miiⁿ ní tuca'a sa chí sa 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ táacā chíi. Ní caⁿ'a sa:

⁵ Caneé na yāāⁿ Jope ní ngaⁿ'angua'á ní nnduúchí ní n'diichí 'áámá visión dácaā 'áámá tiñūⁿ ch'εεé cuch'éeⁿ nanguuvi n'déé chíichí nduū cúūⁿ esquinan daā ndii vmnááⁿ.

⁶ Taachi n'diichí, nacááimúúⁿ. Tuuⁿ'mi ní n'diichí yeⁿ'ē icyáⁿ'ā 'iiti chí cuūuⁿ cá'a tí ndúúcu 'iiti taaⁿ ndúúcu cúú ndúúcu 'yaada yeⁿ'ē nanguuvi.

⁷ Ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu chí caⁿ'ā chíi 'úú: Díí Pedro, nacueeⁿ di. 'Caaⁿ'nuⁿ dí 'iiti, ní ch'éé dí 'iiti.

⁸ Ní caⁿ'á chuū: Señor, nguéé; ti mar 'áámá chí vaatí chí nguεε n'daacā che'é.

⁹ Tuuⁿ'mi ní nduudu yeⁿ'ē nanguuvi caⁿ'a ntuūⁿ ndiichi ndii 'úúví: Chíiⁿ chí Ndyuūs nááindεεvé yā, nguéé caaⁿ'maⁿ di yeⁿ'ē chí vaatí.

¹⁰ Chuū ní 'iiⁿ'nuⁿ cúúví chíi. Cuinaⁿ'ā ntúūⁿ tanducuéⁿ'ē nandéε yā cuááⁿ 'niiⁿ'nuⁿ nanguuvi.

¹¹ Ní n'diichí nī. Hora miiⁿ ndaā na 'iiⁿ'nuⁿ saⁿ'ā na va'āi naachi 'úú caneé. 'Áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí nguuvi Cornelio dichó'o yā saⁿ'ā yeⁿ'e yāāⁿ Cesarea ndíi naachi caneé.

¹² Ní Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ngaⁿ'a ngii 'úú chí caⁿ'á ndúúcu sa. Ní nguéé dε'ε vεε nadicááimúúⁿ. Cheⁿ'é ndúúcu niyaaⁿ hermanos ní sndáa 'nū vacu Cornelio.

¹³ Saⁿ'ā miiⁿ caⁿ'a sá chíi sá nús'uū, táaca n'diichí sa 'áámá ángel vaācū sa chí cheendii yā ní cāⁿ'a yā: Díí Cornelio, dicho'ó dí saⁿ'á s'eeⁿ yāāⁿ Jope ní dīiⁿ dí chí ndaa sáⁿ'ā Simón chí nguuvi Pedro miiⁿ.

¹⁴ Saⁿ'ā miiⁿ ní caaⁿ'maⁿ sá nduudu chí nanguaⁿ'āi dii ndúúcu nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e di na vacu di.

¹⁵ Ní taachí tucá'á caⁿ'á, ndaā Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs yeⁿ'e cuaaⁿ 'niiⁿ'nuⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'ē nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ dendu'u, tan'dúúca chí chíi ndúúcu s'uūúⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ.

¹⁶ Tuuⁿ'mi ní n'ngaacú chí caⁿ'a Señor miiⁿ, chí caⁿ'a yā: Juan miiⁿ chεεdinuūⁿ'nī yā ndúúcu nuūⁿ'nī naati ndís'tií ní cuéédinuūⁿ'nī nī ndúúcu Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs.

17 Nduuti chi Dendyuūs chi ca'a yā regalo miiⁿ 'iiⁿyāⁿ tan'dúú^{cā} chi teé yā s'uúūⁿ chi i'teenu yú Señor Jesucristo, ¿du'ū 'úú chi dí'vaachí yeⁿ'ē Dendyuūs miiⁿ?

18 Tuu'mi ní ch'iindiveéⁿ yā nduudu miiⁿ ní ch'εεtinéé 'dííⁿ yā ní cāⁿ'a yā chi ch'εεté yā Ndyuūs, ní caⁿ'a yā: 'Tiicá ntúūⁿ ca'a Dendyuūs 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi nguéeⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel chi ndaacadaamí yā yeⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'é yā ní nndaāca yā vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

Yáacū yeⁿ'e yáāⁿ Antioquía

19 Maaⁿ ní 'iiⁿyāⁿ chi cueⁿ'ē 'múúⁿ cueⁿ'e miiⁿ yā cucáá^{vā} chiiⁿ chi dííⁿ 'iiⁿyāⁿ ndúú^{cū} Esteban, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ cho'ó yā ndii yáⁿ'āa Fenicia, ndúú^{cū} isla Chipre, ndii yāāⁿ Antioquía. Ní nguéeⁿ cāⁿ'a yā nduudu yeⁿ'e Dendyuūs ndúú^{cū} nducyáá^{cā} 'iiⁿyāⁿ, dámaāⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ caⁿ'a yā nduucú yā.

20 Nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní snéé saⁿ'ā yeⁿ'e isla Chipre yeⁿ'e yáāⁿ Cirene. Saⁿ'ā s'eeⁿ ní taachi ndaā sa yáāⁿ Antioquía yaaⁿ'vi sá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi nguéeⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'ē ndaata Israel dendú^{'ū} ní caⁿ'a sa evangelio chí ndúú^{dú} ngai yeⁿ'ē Señor Jesús.

21 Ní ta'a Señor 'iivú Ndyuūs miiⁿ canéé ndúú^{cū} sa. Chii 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿyāⁿ chí'téenu yā Señor miiⁿ. Ní can'dáa yā Señor miiⁿ.

22 Cho'ōo chí 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yáacū chí snéé yā yáāⁿ Jerusalén ch'iindiveéⁿ yā chuū. Ní dichó'o yā Bernabé chí caⁿ'a sa yáāⁿ Antioquía.

23 Sáⁿ'a 'cūū taachi ndaā sa ní n'diichi sa favor ch'εεte taavi yeⁿ'ē Dendyuūs miiⁿ, yeenú taavi sa. Ní chí'cueeⁿ sa chí nducyáá^{cā} yā 'cuεεtinéé yā ndúú^{cū} nuuⁿmaⁿ staava yeⁿ'é yā ndúú^{cū} Señor 'iivú Dendyuūs miiⁿ.

24 Saⁿ'ā Bernabé miiⁿ ní n'dai sa, ní ndiituú saⁿ'ā Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ní i'téenu sá ndúú^{cū} núúⁿmaⁿ staava yeⁿ'e sa. Chii 'yaaⁿ n'dái 'iiⁿyāⁿ chí'téenu yā Señor miiⁿ.

25 Cuayiivi miiⁿ ní cueⁿ'ē Bernabé na yáāⁿ Tarso chí in'nuuⁿ sa Saulo miiⁿ; ní ndaācā sa saⁿ'ā ní nandεε sa saⁿ'ā na yáāⁿ Antioquía.

26 Ní nduuvidaamá yā 'áámá nduuyu na yaācū miiⁿ, ní chí'cuééⁿ yā neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ. Chíí vmnááⁿ vmnaaⁿ na yáāⁿ Antioquía 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ caⁿ'a yā chí duuchí cristiano s'eeⁿ, 'iiⁿyāⁿ chí i'teenu Cristo.

27 Nguuvi s'uúⁿ tanáⁿ'ā profetas chí ngaⁿ'ā nduudu yeⁿ'e Dendyuūs can'dáa yā na yáāⁿ Jerusalén. Ndaá yā na yáāⁿ Antioquía.

28 Nadacueeⁿ 'áámá yā chí nguuví yā Agabo ní dííⁿ yā chí inadacádiinūⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cáá^{vā} Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs chí ndaa 'áámá cuiicu ch'εεte núúⁿmaⁿ yáⁿ'āa chí véé 'iiⁿyāⁿ. Cho'ōo chuū nguuví yeⁿ'e saⁿ'ā Claudio.

29 Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí i'téenu Cristo dííⁿ yā chí dicho'ó yā ofrendas yeⁿ'ē hermanos chí snéé yā yáⁿ'āa Judea. 'Áámá 'áámá yā tuunu tuunu ca tan'dúú^{cā} chí cuuvi ca'á yā.

30 Chuū ní dííⁿ yā ní ca'á yā 'iiⁿyāⁿ ndiicū. Ní 'iiⁿyāⁿ ndiicū dichó'o yā limosna ndúú^{cū} Bernabé ndúú^{cū} Saulo.

12

Herodes 'caan'núⁿ yā Jacobo, ní s'nuúⁿ yā Pedro vácū

1 Tiempo miiⁿ ní rey Herodes diiⁿyuⁿ ta'á yā chí neⁿ'e 'caan'núⁿ yā náⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ chí ngeⁿ'e yaācū.

2 Níicú ch'iin'nuⁿ rey miiⁿ ndúú^{cū} machete chí 'caāⁿ ndúú 'uuvī lados Jacobo chí 'díin Juan.

³ N'diichí yā chi 'ii'nyān Israel s'eeⁿ canee yiinú yā chuū. Dichó'o yā sa'n'a s'eeⁿ chí cuta'ā ntúuⁿ sa Pedro dendu'ū. Nguuvi míiⁿ ní nguuvi ye'eⁿ pan chí nguéé yiinúuⁿ levadura miiⁿ.

⁴ Sta'á yā Pedro ní s'nuúⁿ yā sa'n'ā vácūū naachi snéé cuūuⁿ taán soldado, 'áámá taán soldado miiⁿ cuūuⁿ ngíi sa. Soldado s'eeⁿ cunun'dai sa Pedro ní cho'ó ye'n'eⁿ pascua ní rey Herodes tun'dái yā sa'n'ā.

⁵ Cunun'dai sa Pedro miiⁿ chí canuuⁿ sa vácūū. 'Ii'nyān chí nge'n'eⁿ yaacū miiⁿ ngá'n'ánguá'á yā ní ngíicá yā Dendyuūs ndii nguuvi ndíi n'gaaⁿ cucáávā Pedro miiⁿ.

Nangua'n'ai Pedro ye'n'e vácūū

⁶ Taachi ne'n'e ntun'dáa Herodes miiⁿ Pedro miiⁿ, nguiinū míiⁿ nūuⁿ ní cyaadu Pedro miiⁿ naavta'n'a ye'n'eⁿ 'uuvī soldado s'eeⁿ. Ndeē chíichí sa ndúúcu 'uuvī cadena s'eeⁿ. Sa'n'ā s'eeⁿ chí diiⁿ cuidado vácūū míiⁿ snéé sa cheendi vacūū miiⁿ.

⁷ 'Caandiveéⁿ nī, ndaa 'áámá ángel ye'n'eⁿ Señor. Ní 'áámá deevé canéé na vácūū. Tuu'vi yā tíicuaa Pedro ní nanduuchi yā Pedro. Ní ca'n'a yā: Nacueeⁿ di cániicū di. Cadena s'ūuⁿ ní chivíi na ta'ā sa.

⁸ Tuu'mi ní nga'n'a ángel miiⁿ ní ngii yā sa'n'ā: Cu'neeⁿ di cinto ye'n'eⁿ di ní cunuūⁿ cá'a di ndaacuú ye'n'eⁿ di ní diiⁿ chíichí di cinta ye'n'eⁿ. 'Tíicā diiⁿ sa. Ní ca'n'a yā: Nunúúⁿ dí catecai vmnaaⁿ di ní cuchí di, ní can'daa di 'úú.

⁹ Ní n'daa sa ní cue'n'eⁿ sa n'daa sa 'ii'nyān. Pedro miiⁿ ní nguéé deenu sa chí cuaacu chí diiⁿ ángel miiⁿ. Nadacadiinuuⁿ sa chí 'áámá visión chí n'gíi'nuⁿ sa nguaaⁿ na 'yúúduyaān ye'n'eⁿ sa.

¹⁰ Cho'ó yā, ye'n'eⁿ 'áámá taán soldado s'eeⁿ, ní cho'ó yā ndii chíiⁿ ndii 'úúví taán soldado s'eeⁿ. Ní ndaa yā ná cheendi va'ái cūū chí canéé cuaaⁿ na yāāⁿ miiⁿ. Chíi ní nánguáán máāaⁿ cheendi va'ai ye'n'eⁿ yā. Can'dáa yā ní cho'ó yā 'áámá yúúni, ní ángel miiⁿ ní chivíi yā ye'n'eⁿ yā.

¹¹ Tuu'mi ní Pedro miiⁿ ní nduuchi sa. Ní ca'n'ā sa: Maaⁿ ní ituumicadiinúuⁿ chí Ndyuūs miiⁿ nidicho'ó yā ángel ye'n'eⁿ yā ní nanguá'n'ai yā 'úú ye'n'eⁿ ta'a rey Herodes. Níicú ye'n'eⁿ tanducue'n'eⁿ yāāⁿ chí yāāⁿ ye'n'eⁿ 'ii'nyān Israel s'eeⁿ chí snéé ngiinu yā chí 'cuúvi 'úú.

¹² Taachí Pedro nacadiinuuⁿ yā ye'n'eⁿ chuū cue'n'é yā, ní ndaa yā na vaacu María cheecu Juan, chí ngúúví ntúūⁿ sa Marcos, naachí neeni 'yaaⁿ yā snéé yā chí nduuvíidáámá yā ní nga'n'angua'á yā.

¹³ Taachí di'cuēcū Pedro cheendi va'āi ye'n'eⁿ patio, can'dāā 'áámá n'daataá chí nguuvi tá Rode.

¹⁴ Tá 'cūū ní 'naanaveeⁿ tá nduudu ye'n'eⁿ Pedro ní chíi yeenú tá. Ní nguéé nn'guaaⁿ tá cheendi va'āi. Cuna'n'ā tá ngeēnū tá cheeti va'āi ní ca'n'a tá chí Pedro miiⁿ canee sa cheendi va'āi.

¹⁵ 'Ii'nyān s'eeⁿ ní nga'n'ā yā ngii yā tán'ā: Loca dii. Ta'n'ā miiⁿ dicuaacu tá sa'n'ā miiⁿ. Tuu'mi 'ii'nyān s'eeⁿ ca'n'a yā: Ángel chí diiⁿ cuidado sa'n'ā.

¹⁶ Pedro miiⁿ ní iyaa'vi ca sá. Taachí nn'guaaⁿ yā ní n'diichi yā sa'n'ā dii'yá yā chíi.

¹⁷ Pedro miiⁿ ní ditá'a sa ye'n'eⁿ yā chí 'cuētinéé 'diiⁿ cheendi yā. Ní chíi sa 'ii'nyān táácā ángel ye'n'eⁿ Señor ntun'dáa yā sa'n'ā vácūū. Pedro ní ca'n'a sa: Diiⁿ ní chíi cadinuuⁿ Jacobo ndúúcu hermanos. Pedro can'dáa sa ní cue'n'eⁿ sa taama lugar.

¹⁸ Chí deevé míiⁿ ní dii'yā n'dái soldado s'eeⁿ chí chíi ndúúcu Pedro.

19 Herodes miiⁿ ní n'nuúⁿ yā saⁿ'ā. Nguéé ndaaca yā saⁿ'ā. Ch'iinu maaⁿ ní tiinguuneéⁿ yā saⁿ'ā s'eeⁿ chí diiⁿ cuidado. Caⁿ'a yā chí 'cuúvī saⁿ'ā s'eeⁿ. Cuayiivi cueⁿ'e Herodes miiⁿ yāⁿ'āa Judea ná yāāⁿ Cesarea ní canee yā miiⁿ.

Ch'iī rey Herodes

20 Herodes miiⁿ taaⁿ n'dai yā yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ yāāⁿ Tiro ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ yāāⁿ Sidón. Naati 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ s'eeⁿ ní ndaá yā nanááⁿ rey Herodes miiⁿ chí neⁿ'e taavi yā chí canéé 'diiⁿ, ti chí nge'é yā chí yeⁿ'ē yāⁿ'āa yeⁿ'e rey. Cuta'á yā tan'dúú^cā amigo yeⁿ'é yā saⁿ'ā chí nguuvī Blasto chí diiⁿ cuidado va'ai yeⁿ'e rey, cuarto naachi cyaadú yā. Neⁿ'é yā chí cuuví caaⁿ'maⁿ sa ndúú^cū rey cáava yā.

21 'Áamá nguuvī chí diiⁿ señalado cáávā chuū, Herodes canuuⁿ yā catecai rey. Ch'iindi yā na trono yeⁿ'é yā ní caⁿ'a yā chíi yā 'iiⁿ'yāⁿ 'áamá nduudu.

22 Ní 'iiⁿ'yāⁿ yāāⁿ miiⁿ 'cai yiicú yā ní caⁿ'a yā: Ndúú^dú miiⁿ yeⁿ'ē Dendyuūs, nguéé yeⁿ'e saⁿ'ā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

23 Hora miiⁿ ní 'áamá ángel yeⁿ'e Señor miiⁿ n'nuuⁿ cá'ai yā saⁿ'ā Herodes caati nguéé caⁿ'a sa chí yeⁿ'e Dendyuūs chí ch'εεε taavi chí ngaⁿ'a sa. Ní che'é taavi n'dáá rey miiⁿ ní ch'iī sa.

24 Nduudú yeⁿ'ē Señor Jesucristo miiⁿ ndíi ch'εεε ca ní 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu ngíi 'yaaⁿ cá yā.

25 Bernabé ndúú^cū Saulo miiⁿ ndaá ntúuⁿ yā yāāⁿ Jerusalén ti 'āā diiⁿ yā cumplir ntiinⁿyuⁿ yeⁿ'é yā. Ndεε ntúuⁿ yā Juan chí nguuvī Marcos.

13

Bernabé ndúú^cū Saulo tucaⁿ'á yā viaje vmnááⁿ vmmaaⁿ

1 Véé 'iiⁿ'yāⁿ profetas chí caaⁿ'maⁿ nduudu yeⁿ'e Dendyuūs ndúú^cū maestros yeⁿ'e yaacū yeⁿ'e yāāⁿ Antioquía. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní Bernabé, ndúú^cū Simón chí nguuvī sa Niger, ndúú^cū Lucio yeⁿ'ē yāāⁿ Cirene, ndúú^cū Manaén saⁿ'ā chí dáamá chíita sá ndúú^cū rey Herodes, ndúú^cū Saulo.

2 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní taachí sneé yā i'téenu yā Señor Jesucristo. Ní taachí 'āā cuéé che'é yā tuu'mí Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs caⁿ'a yā: Cu'neeⁿ ví'i ní 'āā ví'i Bernabé ndúú^cū Saulo cáávā ntiinⁿyuⁿ chí 'úú ca'á saⁿ'ā s'eeⁿ.

3 Taachi 'āā cuéé che'é yā ní ngaⁿ'àngua'á yā níicú sn'duúⁿ yā ta'á yā vmmaaⁿ yeⁿ'e saⁿ'ā s'eeⁿ ní diiⁿ yā despedir yeⁿ'ē sa.

Apóstoles caⁿ'a yā nduudu cuaacu na isla Chipre

4 Espíritu N'dai dichó'o yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cueⁿ'é yā yāāⁿ Seleucia. Ndiī miiⁿ ní cueⁿ'é yā na barco isla Chipre.

5 Ndaá yā na yāāⁿ Salamina ní ngaⁿ'a yā nduudu yeⁿ'e Dendyuūs miiⁿ na yáacū sinagogas yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ. Ní canéé ntúuⁿ yā ndúú^cū Juan miiⁿ chí ginnee sá 'iiⁿ'yāⁿ.

6 Ní ch'iinu snee yā cheⁿ'e yā núú^máⁿ yāāⁿ yeⁿ'e isla Chipre ní ndaá yā na yāāⁿ Pafos, ní nndaacá yā 'áamá saⁿ'ā Israel chí nguuvī Barjesús. Saⁿ'ā miiⁿ saⁿ'ā chí idin'dái magia ní profeta chí nguéé ngaⁿ'ā nduudu cuaacu yeⁿ'e Dendyuūs nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ.

7 Saⁿ'ā miiⁿ canéé sá ndúú^cū saⁿ'ā gobernador Sergio Paulo ní 'áamá saⁿ'ā chí déenu sa. Sergio Paulo miiⁿ ní 'cai sa Bernabé ndúú^cū Saulo. Neⁿ'e sa 'caandiveeⁿ sa nduudú yeⁿ'e Dendyuūs.

⁸ Sá'n'a Elimas (nguuví sá ne'n'e caa'n'mān davaaacú 'cūū sa'n'ā chi idin'dai' magia) ngu'éé 'cūūn sa sa'n'ā. Ne'n'e sa diví sa chi i'teenu Sergio Paulo chi gobernador.

⁹ Tuu'mi ní Saulo chi nguuví Pablo dendú'ū, ndiituú sa ndúú'cū Espiritu N'dai ní n'gíinu sa sa'n'ā Elimas mii'n.

¹⁰ Pablo ca'n'a sa: Dii, sá'n'a diitú ye'n'e tanducué'n'e vaadi nginnche'éei ndúú'cū nducué'n'e chi ngu'eε n'daācā, daiya yáá'n'nguiniūu'n ní contra ye'n'e tanducué'n'e vaadi cuaacu. ¿'Áá ngu'éé cu'nēēn 'naa' di chi di'vááchí di ye'n'e yúúni cuaacu ye'n'e Señor Jesucristo?

¹¹ Maa'n ní ta'ā Señor mii'n canee contra ye'n'e di ni cúuvi nngueenáa' di. Ngu'éé n'díichi di 'yá'n'ā 'áámá tiempo. Tuu'mi nūu'n chi nngueenáa'n sa ní 'áámá chí maai ye'n'e sa. Ní cachiica 'múú'n cachiicá mii'n sa ní in'nuu'n sa du'ū chí cundéé nee'n ta'ā sa.

¹² Tuu'mi ní gobernador Sergio Paulo n'diichi sa chí chí, ní s'teenu sa. Nge'n'e yíinú sá ye'n'e nduudu ye'n'e Señor Ndyuūs.

Pablo ndúú'cū Bernabé cuē'n'e yā na yáá'n Antioquía ye'n'e distrito Pisidia

¹³ Pablo ndúú'cū 'ii'n'yā'n chi ndúú'cū sa cue'n'é yā na barco ye'n'e yáá'n Pafos ní cue'n'é yā na yáá'n Perge ye'n'e país Panfilia. Naati Juan mii'n ní cue'n'e sa ye'n'e yā na yáá'n Jerusalén.

¹⁴ 'Ii'n'yā'n s'ee'n ní cue'n'é yā ye'n'e yáá'n Perge ní ndaá yā yáá'n Antioquía ye'n'e distrito Pisidia. Ní ndaa yā na yaācu sinagoga nguuví sábado, 'áámá nguuví chí ntaavi'tuunúú'n yā tiempo mii'n. Ní ch'εεtε yā na silla.

¹⁵ Cuayii'vi chí sa'n'a ch'εεtε ye'n'e yaācū sinagoga ch'ee'n sa ná libro ye'n'e ley ndúú'cū ná libro ye'n'e profetas, sa'n'a ch'εεtε dich'ó'o sa sa'n'a s'ee'n chí caā'n'mā'n sa ní ca'n'a sa: Ndis'ti'i sa'n'ā vi'í, ndúú'ti chí canee 'áámá nduudu ye'n'e chí ca'cuee'n di 'ii'n'yā'n 'cūū, caa'n'ma'n di.

¹⁶ Tuu'mi ní Pablo mii'n ní nacuee'n sa. Dii'n sá ndúú'cū ta'a sa chí cuuvi 'dii'n. Ní ca'n'a sa: Ndis'ti'i sa'n'ā ye'n'e Israel ndúú'cū 'ii'n'yā'n chí i'téénú Ndyuūs, 'caandivé'e'n nī.

¹⁷ Ndyuūs ye'n'e 'ii'n'yā'n ye'n'e yú Israel ndεεvε yā chiida yú s'ee'n ní dii'n yā chí 'ii'n'yā'n ch'εεtε. Ní 'ii'n'yā'n s'ee'n snéé yā yá'n'āa Egipto tan'dúú'cā 'ii'n'yā'n snúú'n yúúni. Ní Ndyuūs ndúú'cū poder ye'n'e yā ndúú'cū ta'á yā ní tun'dáa yā 'ii'n'yā'n.

¹⁸ Ní taandúú' 'úúvi ngeεcu nduūyū dii'n yā cuidado 'ii'n'yā'n na yá'n'āa cuū'ma'n. Ní chí chεé yā taanduvéé chí 'ii'n'yā'n s'ee'n dii'n yā.

¹⁹ Ní taachí Ndyuūs dii'n tuuvi yā ndεéché nación ye'n'e 'ii'n'yā'n chí ngu'éé ndaata Israel na yá'n'āa Canaán, ca'á yā yá'n'āa mii'n chí cuuvi ye'n'e 'ii'n'yā'n Israel.

²⁰ Cho'ó chuū chεeti cuūu'n ciento canéé 'uūvī ngeεcu ndiichi ndúuyū ca'a yā juez ye'n'é yā ndii nguuví profeta Samuel mii'n chí ca'n'a nduudu Ndyuūs.

²¹ Tuu'mi ní tiempo mii'n chiica yā rey ní Ndyuūs ní ca'á yā Saúl mii'n chí cuuvi sa rey. Chεεtí 'uuví ngeεcu nduūyū Saúl mii'n rey mii'n. Saúl mii'n sa'n'a daiya Cis, 'áámá sa'n'ā ye'n'e 'ii'n'yā'n ye'n'e Benjamín.

²² Diví yā sa'n'ā ní Ndyuūs nadicué'e'n yā táámá rey chí David chí ca'n'a yā nduudu cuaacu ye'n'é yā. Ní Ndyuūs nga'n'á yā: 'Úú ndaacá David daiya Isái mii'n 'áámá sa'n'ā tan'dúú'cā chí ne'n'e staava ye'n'é. Sa'n'ā mii'n ní dii'n sa tanducué'n'e chí ne'n'é.

²³ Ye'n'e ndaata sá'n'a 'cūū mii'n tan'dúú'cā chí Ndyuūs nga'n'a chí ca'a yā, Ndyuūs nadicué'e'n yā Jesús ye'n'e 'ii'n'yā'n Israel lado ye'n'e Salvador chí 'ii'n'yā'n chí nadanguá'n'ai yā 'ii'n'yā'n ye'n'e nuu'ndi ye'n'é yā.

24 Taachí 'aa cuéé ndaá Jesús miiⁿ, caⁿ'ā Juan miiⁿ chi cuεεdinuūⁿniⁿ yā yeⁿ'ē chi nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Israel ndaacadaami yā yeⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'e yā.

25 Juan miiⁿ taachi ch'iinu diiⁿ sa ntíiⁿnyūⁿ yeⁿ'ē sa, caⁿ'a sa: ¿Du'ū 'úu nadicááinuūⁿ ndis'tiī? Nguéé 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ 'úú. Cun'diichí nī. Cuchii 'áámá na cuaaⁿ daami 'úú nī 'úú nguéé n'daācā 'úú chi cuuvi diiⁿ n'daatii yíiⁿmáⁿ naaⁿ ndaacuú yeⁿ'ē chí cánúúⁿ ca'a.

26 Ndis'tiī saⁿ'ā vi'í, daiya 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Abraham ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā ndúúcu ndis'tiī chí i'téenu yā Ndyuūs, caavā ndis'tiī dicho'o Ndyuūs nduudu chí nnguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ.

27 'Iiⁿ'yāⁿ chí snée yā na yāāⁿ Jerusalén miiⁿ ndúúcu nducyáácá yā chí ngaⁿ'ā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é yā nguéé n'diichí yā Jesús ní nguéé nduudu yeⁿ'e profetas chí n'geeⁿ yā nducuéⁿ'ē nguuvi sábadó chí intaavi tuunúúⁿ yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ diiⁿ yā condenar Jesús.

28 Íicu ní nguéé ndaacá yā falta yeⁿ'e yā chí 'caanⁿ'nuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ. Chiica 'iiⁿ'yāⁿ nanááⁿ Pilato miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'a yā chí Pilato 'caanⁿ'núⁿ yā Jesús ní 'cuūvi yā.

29 Taachí ch'iinu chiī tánducuéⁿ'ē chí canéé nguūⁿ yeⁿ'é yā, 'iiⁿ'yāⁿ divi yā Jesús na yáⁿ'á cruz ní s'nuūⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ na yáinyāⁿ.

30 Ndyuūs nadicueeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ tinaⁿ'ā.

31 Jesús miiⁿ ch'iⁿ'í maáⁿ yā nééne n'deēe nguuvi nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí dáámá cuchéé yā ndúúcu yā yeⁿ'e yáⁿ'āa Galilea ní ndaá yā yāāⁿ Jerusalén. 'Iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ testigos yeⁿ'é yā nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ.

32 Nús'luú ntuūⁿ ngaⁿ'á 'nū ndúúdu ngai. Chuū chí nduudu chí Ndyuūs ca'a yā chiida yú s'eeⁿ taachi Ndyuūs caⁿ'a yā chí diiⁿ yā.

33 Chuū chí Ndyuūs miiⁿ ní dicuaacú yā ní Ndyuūs diiⁿ yā cáávā s'uuúⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ daiyá chiida yú s'eeⁿ yeⁿ'e Israel tááchí Ndyuūs nadacueéⁿ yā Jesús miiⁿ. Chuū chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs naachi nguūⁿ salmo ndii 'úúví chí ngaⁿ'ā: Dii daiyá dii, maaⁿ nguuvi 'úú n'giⁿ'í chí daiyá dii 'túicā.

34 Ndyuūs nadacueéⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā. 'Āā ntéé nguεεcunéé choó yā. 'Túúca caⁿ'a yā: 'Úú teé dii cosa chí n'dai chí cāⁿ'a chí ca'á David. Chuū chí cuaacu.

35 Cáávā chuū ngaⁿ'á yā na táámá salmo: Nguéé 'cuaáⁿ nī chí Daiyá nī chí n'dai chí nguεεcunéé choó cuerpo yeⁿ'é yā.

36 Cuaacu níiⁿ'nyúⁿ chí David miiⁿ tááchí dichí'vε yā 'iiⁿ'yāⁿ yēⁿ'e yā tan'dúúca chí neⁿ'e Dendyuūs, ch'iī yā níicú ch'εechí yā naachi ch'εechi chiidá yā. Ní choo yā.

37 Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí Dendyuūs nadacueéⁿ yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā ní nguéé choo yā.

38 Nadacadíinuūⁿ nī chuū, ndis'tiī saⁿ'ā vi'í. Caⁿ'a 'nū ndis'tiī nduudu yeⁿ'e Ndyuūs chí Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e nī cucáávā 'iiⁿ'yāⁿ cūū.

39 Cucáávā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ Ndyuūs nadach'εεcú yā nducuéⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'e nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Dendyuūs. 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní diiⁿ yā chí nduuví n'dai dii nanááⁿ Dendyuūs, naati ley yeⁿ'e Moisés nguéé cuuvi nach'εεcu nuūⁿndi yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ.

40 Cuin'díichí nī chí nguéé chiī nanááⁿ ndis'tiī chí cánéé nguūⁿ cáávā profetas chí caⁿ'a nduudu yeⁿ'e Dendyuūs, ní canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs:

41 Cuin'díichí nī ndis'tiī chí taaⁿ nī, ní ngeⁿ'e yiiⁿ'núúⁿ nī, ní 'cuuvi nī; caati 'úú ní diiⁿ 'áámá ntiiⁿnyuⁿ neⁿ'e chí ndis'tiī snée nī iⁿ'yeeⁿ'dí cūū, 'Áámá

ntiiⁿnyuⁿ chi ngu^éé i'téenu nī ndúúti chi du'ū 'iiⁿyāⁿ caaⁿmaⁿ yā yeⁿe chuū.

42 Taachí nan'daa yā na yaācū sinagoga yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi ngu^éé yeⁿe ndaata Israel di'cuútu yā 'iiⁿyāⁿ, chí cúúví de^εve táámá nguuvi sábadu, nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ nī chí caaⁿmaⁿ nī yeⁿe chuū.

43 Ní taachi 'āā díiⁿ yā despedir 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yaācū sinagoga neeneⁿ 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe Israel ndúú^cū 'iiⁿyāⁿ chí n'daacā chí 'āā maaⁿ nī 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ, can'dáa yā Pablo ndúú^cū Bernabé. Pablo ndúú^cū Bernabé ní caⁿa yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí 'áámá 'cu^εtinéé yā na favor ch'ε^εte yeⁿe Dendyuūs.

44 Chide^εve táámá nguuvi sábadu, nguuvi chí ntaavi'tuunúúⁿ yā, nduuvíⁿdaámá yā n'deeⁿ taavi 'iiⁿyāⁿ 'téé nuuⁿmaⁿ yáaⁿ yā chí 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿe Dendyuūs.

45 Naati 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ taachi n'diichí yā chí n'deeⁿ n'dai 'iiⁿyāⁿ miiⁿ nī ndiitú yā ndúú^cū vaadiⁿ ngue^εe, caⁿa yā chí ngu^éé n'daacā chí ngaⁿ'ā Pablo miiⁿ. Ní caⁿa taáⁿ yā contra yeⁿe yā ní contra yeⁿe Dendyuūs.

46 Tuuⁿmi ní Pablo ndúú^cū Bernabé miiⁿ caⁿa yā ngu^éé ndúú^cū vaadiⁿ 'vaⁿ caⁿ'a yā: Ndis'tiī cuaacu níⁿnyúⁿ cánéé chí caaⁿmaⁿ 'nū ndúú^cū ndis'tiī nduudu yeⁿe Dendyuūs vmnááⁿ vmnáaⁿ naati ndis'tiī ní divíⁿ nī yeⁿe véⁿ nī. Ní túúmíⁿcadíinúúⁿ maáⁿ nī chí ngu^éé n'daacá nī chí tuneⁿ nī vida cueⁿe daāⁿmaⁿ. Cáávā chí díiⁿ nī, Ndyuūs ngu^éé teé yā ndis'tiī vida cueⁿe daāⁿmaⁿ ndis'tiī. Cuin'diichí nī. Ngu^εcunéⁿ 'nū caⁿ'a ntuúⁿ 'nū ndúú^cū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí ngu^éé yeⁿe ndaata Israel.

47 Caati 'tíicā chidichó'ó Señor 'iivú Ndyuūs miiⁿ nús'uu, ní Ndyuūs cáⁿ'a yā chí yā nús'uu:

'Úú chíⁿheéⁿ ndis'tiī tan'dúú^cā chíde^εve yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí ngu^éé yeⁿe ndaata Israel, chí cuuvi caaⁿmaⁿ nī nduudu chí nanguaⁿ'āi 'iiⁿyāⁿ ndii núúⁿmaⁿ iⁿ'yeⁿndi.

48 Taachí ch'iindiveéⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí ngu^éé yeⁿe ndaata Israel chuū ndiitú yā ndúú^cū vaadiⁿ yeenú ní caⁿ'a yā chí ch'ε^εte taavi Ndyuūs cáávā nduudu yeⁿe Señor Ndyuūs miiⁿ. Ní s'teenú yā nducyáácá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí Ndyuūs chínde^εve yā ní tee yā vida cueⁿe daāⁿmaⁿ.

49 Ní nduudu Señor miiⁿ 'āā chí chíicadíinuⁿ 'iiⁿyāⁿ ti cheⁿe núúⁿmaⁿ yáāⁿ estado miiⁿ.

50 Naati 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ díiⁿ yā chí ngu^éé snéé 'díiⁿ yā n'daataá chí n'dai taaví chí n'dááca taavi ndúú^cū 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'a ntiinnyuⁿ yeⁿe yáāⁿ miiⁿ. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ndúú^cū n'daataá ndúú^cū 'iiⁿntyéⁿe nadacuéeⁿ yā vaadi 'caaⁿ'va contra yeⁿe Pablo ndúú^cū Bernabé ní ndivíⁿ yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe na yáāⁿ naachí snéé yā.

51 Pablo ndúú^cū Bernabé ní n'dáádi yā iyaacá yeⁿe caⁿ'a yā ti 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáāⁿ miiⁿ ní contra yā. Cueⁿe yā ní ndaa yā yáāⁿ Iconio.

52 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí i'téenu yā Cristo ní yeenú taavi yā ndúú^cū vaadiⁿ yeenú ndúú^cū Espíritu N'dai.

14

Pablo ndúú^cū Bernabé na yáāⁿ Iconio

1 Chíⁿ na yáāⁿ Iconio chí Pablo ndúú^cū Bernabé sndaa yā daama daama na yaācū sinagoga yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ. Ní 'túúⁿca caⁿ'a yā. Ní neeneⁿ n'dai 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ s'téenu yā. 'Tiicā ntúūⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí ngu^éé yeⁿe ndaata Israel.

² Naati 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chi nguéé i'téenu yā, n'geecu cheendí yā ndúúcū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi nguéé yeⁿ'ē ndaata Israel ní diín yā chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi nguéé yeⁿ'ē ndaata Israel nguéé nacadínuuⁿ yā n'daacá yeⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā.

³ Tuu'mi ní Pablo miiⁿ ndúúcū Bernabé 'naaⁿ n'dáí ch'εεtinée yā miiⁿ ní Señor Jesucristo diín yā chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé 'va'á yā caⁿ'a yā yeⁿ'ē Señor Jesucristo. Señor Jesucristo miiⁿ ní ch'iⁿ'i yā chí nduudu cuaacu miiⁿ chí nduudú yeⁿ'é yā yeⁿ'é favor ch'εεte yeⁿ'é yā. Ní Señor miiⁿ diín yā chuū ní cā'a yā poder chi Pablo ndúúcū Bernabé diín yā señales ndúúcū vaadí n'giinu.

⁴ Nífcú 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'ē yāāⁿ miiⁿ ní 'uūvī vaanicadiinúúⁿ yeⁿ'é yā. Náⁿ'a yā ní lado yeⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ní tanáⁿ'a yā ní lado yeⁿ'ē apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs.

⁵ 'Iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ndúúcū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí nguéé yeⁿ'ē ndaata Israel ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'a ntiīⁿnyūⁿ in'núúⁿ yā vaadí 'caaⁿ'va chí tun'dáa yā Pablo ndúúcū Bernabé ní chí cuituú yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

⁶ Taachí chicadínuuⁿ saⁿ'ā s'eeⁿ chuū, cueⁿ'é yā ngeenu yā na yāāⁿ Lистра ndúúcū yāāⁿ Derbe chí distrito yeⁿ'ē Licaonia ndúúcū nducyaaca yāāⁿ nuuⁿ'maⁿ ndiiví ná yáⁿ'āa.

⁷ Ní miiⁿ caⁿ'a yā evangelio chí ndúúdú ngaī yeⁿ'ē Jesucristo miiⁿ.

'Iiⁿyāⁿ ca'ā tuú yā Pablo na yāāⁿ Lистра

⁸ Cánéé 'áamá saⁿ'ā yeⁿ'ē yāāⁿ Lистра chí véé sá ti mar 'áamá fuerza yeⁿ'ē ca'a sa. Nguéé ngiica sa ndíí ch'iindiyāāⁿ sa.

⁹ Sáⁿ'a 'cūū ní ch'iindiveeⁿ sa chí caⁿ'a Pablo. Ní Pablo miiⁿ ní n'gíinu yā saⁿ'ā miiⁿ ní nacadíinúúⁿ yā yeⁿ'é saⁿ'ā miiⁿ ti i'téenu sa chí cuuví nduūvā yeⁿ'é sa.

¹⁰ Ní caⁿ'a yuudú yā: Nducueeⁿ cuaacú di ndúúcū ca'a di. Hora miiⁿ ní saⁿ'ā miiⁿ nducueeⁿ sa ní chíica sa.

¹¹ 'Iiⁿyāⁿ chí n'diichí yā chí diín Pablo 'cai diitú yā ní caⁿ'á yā ndúúcū davaacu yeⁿ'ē yāāⁿ Licaonia chí ndyuūs s'eeⁿ ndáa yā nanáaⁿ yā tan'dúúca saⁿ'ā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

¹² Caⁿ'a yā yeⁿ'ē Bernabé chí Júpiter, ní Pablo miiⁿ ní Mercurio ti Pablo miiⁿ ní chindéε yā nduudu.

¹³ Yáacū yeⁿ'ē Júpiter cánéé ch'va'āi yāāⁿ miiⁿ. Chiiduú yeⁿ'ē Júpiter ndéε yā itiindu s'ééⁿ ndúúcū corona s'eeⁿ yeⁿ'ē naāndā nanáaⁿ ch'ééndí cheēⁿ yāāⁿ miiⁿ. Ní neⁿ'e yā 'caaⁿ'núⁿ yā 'iití chí ca'a yā sacrificios. 'Tiica ntúūⁿ n'dee taaví 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'ē yāāⁿ miiⁿ neⁿ'e yā diín yā.

¹⁴ Ní naachí ch'iindiveeⁿ apóstoles Bernabé ndúúcū Pablo chuū chíin'cuuⁿ yā catecai yā tí neené ndachíⁿ ní cueⁿ'é yā nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ. Ní 'cai yā.

¹⁵ Ní caⁿ'a yā: Ndís'tií saⁿ'ā, ¿d'é'ε cuuvi chí 'tíicá idiín ní? Nús'uu sán'ā ntuuⁿ nús'uu tan'dúúca ndís'tií. Ní ngaⁿ'a 'nū nduudu cuaacu chí diví ní yeⁿ'ē nducuéⁿ'ē dendu'ū ní cu'téenu ní Ndyuūs chí cánduuchi chí din'dái yā nanguuvi ndúúcū yāāⁿ ndúúcū nuūⁿníⁿ'yāⁿ'ā ndúúcū nducyáácá dendu'ū chí véé.

¹⁶ Nguuvi chí 'āā cho'ōo Ndyuūs s'neeⁿ yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí cáⁿ'a yā yúúní damaáⁿ yā.

¹⁷ Nguéé s'neeⁿ yā ti nguéé cosa chí ch'iⁿ'i dú'ūu 'iiⁿyāⁿ yā. Din'daacá yā. Ní teé yā cuuví yeⁿ'é nanguuvi ndúúcū tiempo yeⁿ'ē n'deē taaví n'gui'í o cosecha. Ní di'cuuitá yā staava yeⁿ'é yú ndúúcū vaadí yeenú ti teé yā chí neⁿ'ē cuerpo yeⁿ'é yú.

¹⁸ Caⁿ'a yā chuū, ngii n'dái naati idiín yā chí 'iiⁿyāⁿ yāāⁿ miiⁿ nguéé idiín yā sacrificio.

¹⁹ Tuu'mi ní ndaā ná'n'ā 'i'in'yān Israel s'ee'n ye'n'e yāān Antioquía ní ye'n'ē yāān Iconio chí yaa'ví yā nducyáácá yā contra ye'n'e Pablo. Ní ca'a tuú yā sa'n'ā ní chíi n'dai yā sa'n'ā 'áámá lado chuya'ai yāān mii'n ní 'áácú yā chí 'āā n'dií sa.

²⁰ 'Ii'n'yān s'ee'n chí i'téenu yā Cristo ní nuu'ma'ndiiví nanáa'n yā. Pablo mii'n ní nacuee'n sá ní nuu'n ndáá tuu'n sa na yaān mii'n. Ní chidεεεε táámá nguuvi cue'n'e sa ndúúcu Bernabé na yāān Derbe.

²¹ Ní ca'n'a yā evangelio chí ndúúdu ngai ye'n'e Jesucristo yāān mii'n. Ní dií'n yā chí néené 'yaa'n 'ii'n'yān chí i'teenu. Pablo ndúúcu Bernabé nguεεcunéε yā yāān Lистра, yāān Iconio, ndúúcu yāān Antioquía.

²² Ní dií'n yā chí ditiinú yā ndúúcu vaadi i'teenu na alma ye'n'ē 'ii'n'yān s'ee'n chí i'téenu yā Cristo ndúúcu staava ye'n'ē yā. Ní ngi'cueé'n yā 'ii'n'yān chí 'áámá cunee yā ndúúcu vaadi i'teenu. Ní ca'n'a yā ndúúcu 'ii'n'yān s'ee'n: Cánéé chí néené n'deéε chí cho'o núu'n yú maa'n nícu ndaā yú va'ai cheεti nguuvi.

²³ S'néé'n yā 'ii'n'yān ndiicú chí sa'n'a ndii tíi'n ye'n'ē 'áámá 'áámá yaācú ní ca'n'angua'á yā taachi 'āā cueε ca'diinú yā. Ní s'néé'n yā na ta'a Señor 'iivú Nduyūs 'ii'n'yān chí i'téenu.

Ngúéεcundií yā ní cue'n'ē yā yāān Antioquía ye'n'e yā'n'āa Siria

²⁴ Cuayivi chí cho'ó yā distrito ye'n'ē Pisidia ní ndaā yā yā'n'āa Panflia.

²⁵ Taachi ca'n'a yā nduudu cuaacú mii'n na yāān Perge cuna'n'á yā na yāān Atalia.

²⁶ Ye'n'e yāān mii'n cuna'n'á yā na barco na yaān Antioquía. Mii'n ní naachi hermanos s'ee'n vmnáán vmaaa'n tucá'a yā Pablo ndúúcu Bernabé na ta'a Dendyuūs ndúúcu favor ye'n'e Dendyuūs cáávā ntiin'yū'n chí 'āā dií'n yā.

²⁷ Ní ndaā yā na yāān Antioquía. Ní taachi nduuvidaamá yā na yaacú ca'n'a yā tanducué'n'ē cosa ch'εεεε chí 'āā dií'n Dendyuūs ndúúcu yā. Ní táácá Dendyuūs ca'á yā permiso 'ii'n'yān chí nguéé ye'n'e ndaata Israel chí cu'téenu yā nduudu ye'n'e yā.

²⁸ 'Náán tiempo canéé yā ndúúcu 'ii'n'yān s'ee'n chí i'téenu yā Cristo.

15

Concilio na yāān Jerusalén

¹ Tuu'mi ní ná'n'a yā chí nndaā yā ye'n'ē yā'n'āa Judea chí cueé'n yā hermanos chuū: Ndúúti chí nguéé dii'n di circuncidar 'ii'n'yān tan'dúúcu chí nga'n'a 'áámá ley ye'n'e Moisés tuu'mi ní nguéé cuuvi nínguana'ai di.

² Pablo ndúúcu Bernabé ch'εεcu cheendi yā ndúúcu 'ii'n'yān ye'n'e yāān mii'n'ya ní néené n'deéε ca'n'a yā. Ní 'ii'n'yān ye'n'e yāān mii'n ca'n'a yā chí ca'n'a Pablo ndúúcu Bernabé ndúúcu tan'duuvi 'ii'n'yān s'ee'n na yāān Jerusalén. Ní ca'n'á yā ní tinguunee'n yā ye'n'ē chuū nanáán 'ii'n'yān ndiicú chí 'ii'n'yān ndíi tíi'n ye'n'e yaācú ndúúcu apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs.

³ 'Ii'n'yān s'ee'n ye'n'e yaācú ch'εεtinúún yúúni yā ndúúcu 'ii'n'yān s'ee'n. Ní cho'ó yā 'ii'n'yān s'ee'n na yā'n'āa Fenicia ndúúcu yā'n'āa Samaria. Ní 'ii'n'yān s'ee'n ca'n'a yā taacá chí i'teenu 'ii'n'yān s'ee'n chí nguéé ye'n'e ndaata Israel. Ní nducyaaca hermanos mii'n yeenu taavi yā.

⁴ Ní ndaā yā na yāān Jerusalén. Ní apóstoles ndúúcu 'ii'n'yān ndiicú ndúúcu 'ii'n'yān ye'n'e yaācú mii'n dií'n yā recibir 'ii'n'yān s'ee'n. Ní 'ii'n'yān s'ee'n ca'n'a yā tanducué'n'ē chí Dendyuūs dií'n yā ndúúcu yā.

5 Naⁿa 'iiⁿyaⁿ yeⁿe fariseos chi s'teenⁿu yā ní diíⁿ yā costumbre yeⁿe yā nacuéⁿ yā ní caⁿ'a yā: Canéé chí diíⁿ yú circuncidar 'iiⁿyaⁿ ní canee cúúⁿmiⁿ yā diíⁿ yā chí ngaⁿ'a ley yeⁿe Moisés.

6 Ní nduuvidaamá yā apóstoles ndúú^cū 'iiⁿyaⁿ ndiicú^ū chí 'iiⁿntyéⁿe yeⁿe yaā^c chí n'diichí yā yeⁿe chuū.

7 Ní ch'iinu caⁿ'a yā n'deeⁿ n'dáí, ní Pedro miiⁿ ní ncueeⁿ sá ní caⁿ'ā sa: Ndís'tií, saⁿ'ā hermanos, deenú ní tan'dúú^cā 'āā 'naaⁿ tiempo chí Dendyuūs ndeεv^e yā 'úú nguaaⁿ s'uúúⁿ ní cáávā cheendí ní 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ chí nguéé yeⁿe ndaata Israel ch'iindiveéⁿ yā nduudu cuaacu ní s'téenu yā.

8 Ní Ndyuūs chí inaaⁿ yā staava yeⁿe yú ch'iⁿ'i yā chí i'téenu 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ. Ní caⁿ'a yā Espíritu N'dai 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ chí nguéé yeⁿe ndaata Israel tan'dúú^cā s'uúúⁿ.

9 Dáámá nducyaaca yú ndúú^cū 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ ní Ndyuūs nadidεεv^e yā staava yeⁿe 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ cáávā chí i'téenu yā.

10 Maaⁿ ní ζεε^e cáávā chí di'vaachi ní yeⁿe Ndyuūs, ní s'néeⁿ ní na tiíⁿ 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ chí i'téenu yā Cristo tan'dúú^cā 'áámá yugo chí s'uúúⁿ nguéé cuuvi candε^e yú ndii nguεε chíi candεε yā chíida yú s'eeⁿ dendú'ú?

11 Maaⁿ ní i'téenu yú cucáávā favor ch'εεε taavi yeⁿe Señor Jesús cuuvi nanguaⁿ'āi yú dáámá dáámá ndúú^cū 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ chí nguéé yeⁿe ndaata Israel.

12 Tuuⁿmi ní nducyaaca 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ 'aa ntéé caⁿ'ā yā mar 'áámá. Ní ch'iindiveéⁿ yā yeⁿe Bernabé ndúú^cū Pablo chí caⁿ'a yā n'deeⁿ n'dáí señales ndúú^cū vaadí n'giinu chí Ndyuūs diíⁿ yā cáávā 'iiⁿyaⁿ miiⁿ nguááⁿ 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ chí nguéé yeⁿe ndaata Israel.

13 Taachí 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ miiⁿ snéé 'diíⁿ yā tuuⁿmi Jacobo nan'guεεcutaⁿ'ā sa ní caⁿ'a sa: Ndís'tií saⁿ'ā hermanos cu'neeⁿ veeⁿ ní yeⁿe.

14 Simón miiⁿ 'āā caⁿ'a sá tááca Dendyuūs vnmááⁿ vnmnaaⁿ n'diichí yā 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ chí nguéé yeⁿe ndaata Israel ní sta'á yā 'iiⁿyaⁿ nguaaⁿ 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ chí 'iiⁿyaⁿ yeⁿe yā cáávā chí i'téenu yā Jesucristo.

15 Ndúú^cū nduudu 'cúū ní ndíí tiempo vnmnaaⁿ cunee yiinú profetas chí caⁿ'a chí cuchii tan'dúú^cā chí cunee nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs:

16 Cho'ōo chúū nanguεεcúndií ní nadin'daí va'ai yeⁿe David chí sndεεv^e ní nadin'daí to'o ndiicúú, ní va'ai miiⁿ nanguεεcunee nádacuééⁿ ntuúⁿ.

17 Ní tanáⁿ'a yā 'iiⁿyaⁿ n'nuuⁿ ntuúⁿ yā Señor Jesucristo, ní yeⁿe nducyaaca 'iiⁿyaⁿ chí nguéé yeⁿe ndaata Israel miiⁿ chí Dendyuūs caⁿ'a yā chí cuuvi déenu yā.

18 Chuū ngaⁿ'a Señor miiⁿ chí din'daí tuuū ndeεv^e ní dendú'ū diíⁿ yā chí cadiinuūⁿ 'iiⁿyaⁿ chúū ndíí tiempo ndii cuaaⁿ vnmnaaⁿ.

19 Maaⁿ ní 'úú diíⁿ inacadiinúúⁿ yeⁿe chuū, chí nguéé di'vaachi yú yeⁿe 'iiⁿyaⁿ s'eeⁿ chí nguéé yeⁿe ndaata Israel chí cu'téenu yā Dendyuūs.

20 Miiⁿ dingúúⁿ yú yeⁿe 'iiⁿyaⁿ chí cūvii yā yeⁿe tanducuéⁿ'e chí yeⁿe ídolos ndúú^cū yeⁿe 'áámá saⁿ'ā 'áámá n'daataá chí nguéé sneé yā ndúú^cū vi'í ní nguéé n'giindivaacu yā, ndíí nguéé che'é yā yuúε yeⁿe 'áámá 'iiti chí idi'núú yā daandú tí, ndíí nguéé che'é yā ingée yā yuúúⁿ yeⁿe tí.

21 Ndíí tiempo yeⁿe Moisés miiⁿ ní ndíí cuááⁿ vnmnaaⁿ ndíí nducyáácá yááⁿ v'éé 'aama yá chí ngaⁿ'a yā yeⁿe Dendyuūs na yaācū sinagoga naachí n'geeⁿ yā libro yeⁿe Dendyuūs nguuvi nguuvi chí intaavi'tuunúúⁿ yā chí sábadó.

22 Apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs ndúú^cū 'iiⁿyaⁿ ndiicúú chí ngaⁿ'a ntiíⁿnyuⁿ yeⁿe yáacu ndúú^cū nducuéⁿ'e 'iiⁿyaⁿ na yaācū canéé yiinú yā chí n'daacā chí nínδεεv^e yā yeⁿe nguááⁿ yā 'uuvi saⁿ'ā. Ní dichó'ó yā saⁿ'ā s'eeⁿ

ndúúcu Pablo ndúúcu Bernabé na yáān Antioquía. Ní ndεεve yā Judas chi nguuví sa Barsabás, ndúúcu Silas. Sa'n'ā s'ee'n n'gεεε sá nguaa'n hermanos.

23 Ní dicho'ó yā caaca ndúúcu 'ii'n'yā'n s'ee'n. Apóstoles ndúúcu 'ii'n'yā'n ndicúu ndúúcu hermanos níngu'u'n yā chuu ye'n'ē hermano chi nguéé ye'n'ē ndaata Israel chi snée yā na yáān Antioquía, na yá'n'āa Siria, ndúúcu na yá'n'āa Cilicia: N'dai n'dii.

24 Nús'uū ní n'giindiveé'n 'nū chi nán'a yā cue'n'é yā ye'n'é 'nū ní dii'n yā chi ndís'tiī nguéé ch'εεtinéé 'dii'n nī ndúúcu nduudu ye'n'é yā. Ní nguéé ca'n'a ntii'nyu'n 'nū chi can'dáa yā. 'Ii'n'yā'n mii'n dii'n yā chí sta'n'a yā alma ye'n'é ní nī chi'cuee'n yā chí dii'n circuncidar 'ii'n'yā'n ní dii'n yā chí nga'n'a ley ye'n'e Moisés.

25 N'daacā n'dai canéé nus'ūu chí 'āā ndúúvidaama nducyáácá 'nū chí dεεve 'nū sa'n'ā s'ee'n ní dicho'ó 'nū nanáá'n 'nū nanáá'n ndís'tiī sa'n'a s'ee'n ndúúcu Bernabé ndúúcu Pablo, 'ii'n'yā'n s'ee'n chí ne'n'e taavi yú.

26 Sa'n'ā s'ee'n n'deēe cuūví cue'n'é yā naachi deenú yā chí vεε peligro chí 'cuūví yā cáávā Señor Jesucristo ye'n'ē yú.

27 Chí'n chí dicho'ó 'nū Judas ndúúcu Silas. 'Ii'n'yā'n s'ee'n ní 'tiicá ntūū'n caa'n'mán yā chí cuuvi deenú nī.

28 Chuū ní n'daacā canee ndúúcu Espíritu N'dai ndúúcu nús'uu dii'n 'nū chí nguéé i'nee'n 'nū vma'n' ndís'tiī mar 'áámá carga chí ngo'o ca ndís'tiī caati 'āā chí ne'n'e nūu'n.

29 Nguéé tuu'ví nī cosa chí nga'á yā na ídolos ndíi nguéé ye'n'e yuūū'n ndíi nguéé yuute ye'n'e 'iiti chí nge'e yíicú ndíi nguéé dii'n ní chí cunee nī ndúúcu 'áámá 'ii'n'yā'n chí nguéé n'giindivaacu ndúúcu nī. Ndúúti chí dii'n nī chuū tuu'mi ní n'daacā idií'n nī. N'dáácá cho'ó nī. Chuū chí nga'n'á.

30 Tíicá chí 'ii'n'yā'n chí dichó'o yā cue'n'ē na yáān Antioquía. Ní nduuvidaamá yā ndúúcu nducyaaca hermanos. Ní nica'á yā carta 'ii'n'yā'n.

31 Taachí ch'ee'n yā carta mii'n ní yeenú taavi yā cáávā nduudu 'vi-ch'εεtinūu'n.

32 Judas ndúúcu Silas chí profetas ntūū'n chí ca'n'a nduudu ye'n'e Dendyuūs ní ca'a yā 'viich'εεtinūu'n ní didiitú yā hermanos ndúúcu neene n'dái nduudu.

33 Canéé yā 'áámá tiempo mii'n ní hermanos dii'n yā despedir 'ii'n'yā'n ní ne'n'é yā chí n'daacā canéé yā chí 'cuεεtinéé 'dii'n yā ndúúcu vaadi 'diií'n. Ní 'ii'n'yā'n mii'n nguεεcunéé'n yā na yáā'n naachi snéeé 'ii'n'yā'n chí dichó'o yā.

34 Silas mii'n canéé yíinu sa chí canéé sa mii'n.

35 Pablo ndúúcu Bernabé mii'n canee yā na yáān Antioquía. Ngi'cuéé'n yā nduudu Dendyuūs mii'n ní nga'n'a yā evangelio chí ndúúcu ngai ye'n'e Jesucristo ndúúcu nán'ā 'yáán 'ii'n'yā'n.

Pablo diví yā ye'n'ē Bernabé ní cue'n'é yā ndii 'uuví viaje

36 Cuayivi chí cho'o tan'duuvi nguuví, Pablo ngā'n'a yā ngii yā Bernabé: Nanguεεcunéé ntuū'n yú, ca'n'ā yú n'diichi yú hermano s'ee'n ye'n'ē nducyaaca yáā'n naachí che'n'e yú, ní ca'n'a yú nduudu ye'n'ē Señor. Ní n'diichi yú táácā snée yā.

37 Ní Bernabé mii'n ne'n'ē sa chí ca'n'á Juan chí nguuví Marcos ndúúcu sa.

38 Naati Pablo mii'n ní nguéé canee yíinu sa chí candéε sa 'ii'n'yā'n chí diví yā ye'n'ē sa'n'ā s'ee'n ndii yá'n'ā Panfilia. Ní 'ii'n'yā'n mii'n nguéé che'n'é yā chí dii'n yā ntii'nyu'n.

39 Nguéé canéé yíinu yā nguaa'n maán yā ní ndaacádaamí yā hermanos Bernabé ndúúcu Marcos ní cue'n'é yā isla Chipre na barco.

40 Pablo miiⁿ ní ndεενε sa saⁿ'ā Silas ní náⁿ'ā hermanos caⁿ'a yā chiī yā chi vaadī ch'εετε yeⁿ'e Dendyuūs cunée ndúúcu Pablo ndúúcu Silas miiⁿ.

41 Ní cuayiiivi cho'ó yā yáⁿ'āa Siria ndúúcu yáⁿ'āa Cilicia. Ch'εεtinée chiichi yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū.

16

Timoteo cueⁿ'é yā ndúúcu Pablo ndúúcu Silas

1 Cuayiiivi miiⁿ ndaa sa yāⁿ Derbe ndúúcu yāⁿ Listra, ní 'caandiveéⁿ ní. Caneé 'áámá saⁿ'ā discípulo chí ch'eēⁿ chí nguuvi sa Timoteo, daiya 'áámá n'daataá 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí i'téenu tá Dendyuūs, ní chiidá sa miiⁿ nguée yeⁿ'e ndaata 'iiⁿ'yāⁿ Israel.

2 Ní hermanos chí snée yā yāⁿ Listra ndúúcu yāⁿ Iconio ngaⁿ'a cuaacú yā yeⁿ'e sáⁿ'ā miiⁿ chí neenē n'dai sa.

3 Pablo miiⁿ ní neⁿ'e yā chí caⁿ'a sa nduucú yā. Ní sta'á yā saⁿ'ā ní diiⁿ yā circuncidar saⁿ'ā miiⁿ caavā 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ti déénú yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāⁿ miiⁿ chí saⁿ'ā miiⁿ daiya sa saⁿ'ā chí nguée yeⁿ'e ndaata Israel.

4 Ní taachi cho'ó yā yāⁿ s'eeⁿ caⁿ'a yā orden chí nn'gaacú yā chí caⁿ'a apóstoles chí caⁿ'a nduudu yeⁿ'e Dendyuūs ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúu chí ngaⁿ'a ntiinnyuⁿ yeⁿ'e yāacū chí snée yā na yāⁿ Jerusalén chí diiⁿ yā nducuéⁿ'e chuū.

5 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yaācū s'eeⁿ 'āā neē chiichí yā ndúúcu vaadī i'teenu. Ní ngíⁿ 'yaaⁿ ca yā 'áámá nguuvi taama nguuvi.

Pablo n'diichi yā na visión yeⁿ'é yā 'áámá saⁿ'ā yeⁿ'e yáⁿ'āa Macedonia

6 Ní cho'ó yā yáⁿ'āa Frigia ndúúcu yáⁿ'āa Galacia. Espiritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs miiⁿ nguée 'cuūⁿ chí caⁿ'á yā caaⁿ'máⁿ yā nduudu cuaacu na yáⁿ'āa Asia.

7 Ndaá yā yáⁿ'āa Misia ní neⁿ'e caⁿ'a yā yáⁿ'āa Bitinia naati Espiritu miiⁿ nguée 'cuūⁿ.

8 Ní cho'ó yā 'diituú yáⁿ'āa Misia ní cueⁿ'é yā na yāⁿ Troas.

9 Nguuinū miiⁿ ní Pablo miiⁿ ní ch'iⁿ'i 'yúúdiyaaⁿ sáⁿ'ā na yaāⁿ yeⁿ'e sa. Ní n'diichi sa 'áámá saⁿ'ā yeⁿ'e yáⁿ'āa Macedonia chééndii sa ní di'cuútu sa Pablo ní caⁿ'a sa: Cho'ó dí yáⁿ'āa Macedonia miiⁿ ní cunnee di nús'uu.

10 Ní Pablo miiⁿ taachi n'diichi sa na 'yúúdiyaaⁿ yeⁿ'e sa, cuayiiivi míiⁿ nacádiinuⁿ 'nū chí caⁿ'a 'nū yáⁿ'āa Macedonia. Déénú 'nū chí Dendyuūs ndεεvé yā nús'uu chí caaⁿ'maⁿ 'nū yeⁿ'e evangelio chí ndúúcu ngai yeⁿ'e Jesucristo.

Cueⁿ'é yā vácuū na yāⁿ Filipos

11 Cheⁿ'é 'nū na barco yeⁿ'e yāⁿ Troas ní ndaa 'nū yúúni cuaacu na isla Samotracia. Chidεενε táámá nguuvi ní ndaa 'nū yāⁿ Neápolis.

12 Ndii míiⁿ cueⁿ'é 'nū na yāⁿ Filipos chí yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ romanos ní yāⁿ miiⁿ vmnááⁿ vmaaⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Macedonia. Ní ch'εεtinée 'nū 'aama tiempo yāⁿ miiⁿ.

13 'Áámá nguuvi sábadu chí intaavi'tuunuúⁿ yā tan'dúúca ley yeⁿ'é yā can'daa 'nu cuaaⁿ dáámí cheendi va'āi yeⁿ'e yāⁿ miiⁿ niiⁿ'nuuⁿ yíicú naachi caⁿ'angua'á yā ní ch'εεté 'nū. Ní caⁿ'a n'deeé 'nū ndúúcu n'daataá chí nduvidaama.

14 Miiⁿ canéeé 'áámá n'daataá chí nguuvi tá Lidia. N'diicui tá tíiⁿūⁿ morada cua'á yeⁿ'e yāⁿ Tiatira. Ní i'téenu tá Dendyuūs. Táⁿ'ā miiⁿ ní n'gindiveeⁿ tá. Ní Señor miiⁿ ní nnda'ai yā vaanicadiinuⁿ yeⁿ'e tá chí cu'neeⁿ veeⁿ tá chí caaⁿ'maⁿ Pablo.

15 Ní taachi che ϵ dinuūⁿnī tá ndúú ϵ cū 'iiⁿyāⁿ yeⁿē tá, di'cuí ϵ tu tá nús'uu ní ngaⁿa tá: Ndúú ϵ ti chi deenu nī chi 'úú 'áámá canee ndúú ϵ cū Dendyuūs, cundáa nī vaacú ní 'cu ϵ et ϵ inēe nī. Ní di'cuí ϵ tu tá nús'uu ní ch' ϵ et ϵ inēe 'nū.

16 Taachí cueⁿ'e 'nū na lugar chi caⁿ'angua'a 'nū tuuⁿ'mi ní ndaacá 'nū 'áámá n'daata 'líiⁿ chi canee tá ndúú ϵ cū espí ϵ ritu yeⁿ'e yááⁿ'n'guinūⁿ chi diiⁿ adivinar. Ní ndaa tá nanááⁿ 'nū. N'daata miiⁿ neené n'deée idiíⁿ tá ganar yeⁿ'ē 'iivi tá ndúú ϵ cū espí ϵ ritu yeⁿ'ē chi diiⁿ adivinar.

17 Tá 'cūū ní cán'daa tá Pablo ndúú ϵ cū nús'uu ní n'gai yiicu ta ní caⁿ'a tá: Saⁿ'ā s'uuⁿ ní saⁿ'ā chi dichíⁿ'v ϵ Dendyuūs chi ch' ϵ ete n'dai chi canee na va'ai che ϵ ti nguuví. Saⁿ'ā s'eeⁿ n'gíⁿ'i sa yúú ϵ ní chi nanguaⁿ'āi yú.

18 N'daata miiⁿ diiⁿ tá 'túú ϵ cā neené 'yaaⁿ nguuví. Pablo miiⁿ ní nguéé canee yíinū sa ní caⁿ'a sá chíi sa espí ϵ ritu miiⁿ: 'Úú dicho'ó dii ndúú ϵ cū chi duuchi Jesucristo chi nan'dáa di yeⁿ'ē tá 'tū. Ní nan'dáa espí ϵ ritu miiⁿ hora miiⁿ.

19 Taachí n'diichi 'iivi tá chi cueⁿ'e espí ϵ ritu yeⁿ'ē adivinanza chí diiⁿ tá ganar cáava yā, tuuⁿ'mi sta'ā yā Pablo ndúú ϵ cū Silas. Ní cand ϵ e yā saⁿ'ā s'eeⁿ na vaacúyááⁿ nanááⁿ 'iiⁿ'ntyéⁿ'e.

20 Ní ch'iⁿ'i yā saⁿ'ā s'eeⁿ nanááⁿ 'iiⁿ'ntyéⁿ'e ní caⁿ'a yā: Sáⁿ'a s'uuⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ diiⁿ yā chí v ϵ é vaadí 'caa'va na yááⁿ yeⁿ'e yú.

21 Ní ngí'cueeⁿ yā s'uuúⁿ costumbre chí ngu ϵ e 'cuaaⁿ yú ní nguéé canee chí diiⁿ yú, caati s'uuúⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ romanos s'uuúⁿ.

22 Ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yááⁿ miiⁿ nduuvídáama yā ndúú ϵ cū 'iiⁿ'ntyéⁿ'e. Ní 'iiⁿ'ntyéⁿ'e s'eeⁿ chí ϵ n'cuúⁿ yā catecaí sa ní ca'á orden yā chí 'cueⁿ'ē yā saⁿ'ā ndúú ϵ cū nduucú.

23 Ch'ínú ch'eⁿ'ē yā saⁿ'ā s'eeⁿ n'dee taavi vueltas ní s'nuúⁿ yā saⁿ'ā s'eeⁿ vácūū. Ní chíi yā saⁿ'ā chí ϵ n' idiíⁿ yā cuidado chééndí vácūū chí diíⁿ yā cuidado n'daacā saⁿ'ā s'eeⁿ.

24 Taachí ch'iindiveéⁿ yā chuū s'nuúⁿ yā saⁿ'ā s'eeⁿ vácūū chí yáanū ca ní snuúⁿ chíichí yā ca'a sa na cepo.

25 Maⁿ'a yááⁿ míⁿ taachi Pablo ndúú ϵ cū Silas ngáⁿ'ángua'a yā ní ngiita yā canciones yeⁿ'é Dendyuūs ní 'iiⁿ'yāⁿ chí snúūⁿ vácūū miiⁿ ní n'giindiveéⁿ yā.

26 Hora miiⁿ diituú nuⁿ'u yáⁿ'āa ní cimientos yeⁿ'ē vácūū miiⁿ ní nuⁿ'u. Ní hora míⁿ nūⁿ nducyaaca cheendi vácūū míⁿ ní nánguááⁿ. Ní ndaatí ca'a yā ndúú ϵ cū ta'a yā nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí snúūⁿ vácūū.

27 Saⁿ'ā soldado chí canee cuidado vácūū miiⁿ taachí nduuchi sa chí cyaadu sa, ní n'diichi sa chí sdá'āi nducyaaca cheendi vácūū. Tuuⁿ'mi ní nntun'dáa sa espada yeⁿ'ē sa ní neⁿ'e sa 'caaⁿ'nuⁿ maaⁿ sa saⁿ'ā, caati nadacadí ϵ nuuⁿ sa chí 'iiⁿ'yāⁿ chí snúūⁿ vácūū miiⁿ cheenú yā.

28 Pablo miiⁿ 'cai yiicu sa ní ngaⁿ'ā sa: Nguéé diiⁿ di ndúú ϵ cū di 'túú ϵ cā. Nducyaacá 'nū snéⁿ 'nū.

29 Tuuⁿ'mi ní saⁿ'ā miiⁿ ngiica sa de ϵ e ϵ . Chindáa sa ngeenū sa che ϵ ti cuarto miiⁿ. Ní yinduuví sa ní chí ϵ ntii'ya sa na ca'a Pablo ndúú ϵ cū Silas.

30 Ní tun'dáa sa saⁿ'ā s'eeⁿ ní caⁿ'a sa: Ndís'tí Señores, ¿táácá diíⁿ ní 'iicu nanguaⁿ'ái?

31 Saⁿ'ā s'eeⁿ ní caⁿ'a sa: Cu'téénú dí Señor Jesucristo ní ϵ cú nanguaⁿ'āi di ndúú ϵ cū 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē di ná vaacu di.

32 Ní caⁿ'a yā nduudu yeⁿ'e Señor saⁿ'ā miiⁿ ndúú ϵ cū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ná vaacu sa.

³³ Saⁿá miiⁿ ní hora mííⁿ nū^u yeⁿé yáāⁿ sta'a sa 'iiⁿyāⁿ ní naāⁿnū sa chi ya'āi yeⁿe yā. Cuayiivi miiⁿ ní cheⁿedinuūⁿnī saⁿá miiⁿ ndúú^cū nducyaaca 'iiⁿyāⁿ yeⁿé sa.

³⁴ Ní candé^e sa 'iiⁿyāⁿ na vaacu sa ní ca'a sa chi che'e yā. Nducyááca yā navaacu sa yeenu taavi yā chi s'téenu yā Dendyuūs miiⁿ.

³⁵ Chidεεε táámá nguuvi miiⁿ 'iiⁿntyéⁿé s'eeⁿ dichó'o yā policía chi yaa'vi sa saⁿá ní caⁿa sa: N'dεεchi yā saⁿá s'eeⁿ.

³⁶ Ní saⁿá soldado chi canee cuidado cheendi vácū^u chii sa Pablo nduudú 'cū^u: 'Iiⁿntyéⁿé yaa'ví yā 'úú chi 'úú tun'dáá ndís'tií. Maaⁿ ní cho'ó ní ní caⁿá ní ndúú^cū cuidado.

³⁷ Naati Pablo miiⁿ ní ngaⁿa sa ngii sa 'iiⁿyāⁿ: Cuayiivi chí ch'ínú ch'ēⁿe yā nús'uu nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ ndii nguéé itínguuneéⁿ yā yeⁿe asunto miiⁿ de'ē chi caaⁿmáⁿ 'nū ní candé^e yā nús'uu vácū^u, ¿'áá ntun'dáá n'de'éi yā nús'uu, ti nús'uu 'iiⁿyāⁿ romanos s'uuuⁿ ní s'nuúⁿ yā nús'uu vácū^u?

³⁸ Ní soldado s'eeⁿ ní ca'a sa chi cádiinuⁿ 'iiⁿntyéⁿé. Taachi ch'iindiveéⁿ yā chuū ní dii'yá yā chii taachi chicadiinúⁿ yā chi romanos 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

³⁹ Ní 'iiⁿntyéⁿé ndaá yā ní di'cuiitú yā 'iiⁿyāⁿ. Ní tun'dáa yā 'iiⁿyāⁿ vácū^u. Ní chii yā saⁿá s'eeⁿ chi nan'daa sa na yáāⁿ miiⁿ.

⁴⁰ Tuu'mi ní taachi nan'dáa yā vácū^u ndaa yā na vaacu 'áámá n'daataa chi nguuvi Lidia. Ní n'diichí yā hermanos ní chii yā 'iiⁿyāⁿ chi caⁿá yā ndúú^cū cuidado. Ní cunaⁿ a yā.

17

Nduuvitaáⁿ yā na yáāⁿ Tesalónica

¹ Cho'ó yā yáāⁿ Anfípolis, cho'ó yā yáāⁿ Apolonia ní ndaá yā na yáāⁿ Tesalónica. Naachi véé 'áámá yaacū sinagoga yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ.

² Ní Pablo miiⁿ ti 'áá ndii níⁿnuⁿ yā chēⁿe yā naachi snéé 'iiⁿyāⁿ. Ní 'iiⁿnuⁿ sábadó chi ntaaviⁿtuunúⁿ yā, caⁿa yā ndúú^cū nducyaaca yā nduudú yeⁿe Dendyuūs.

³ Chi'cueeⁿ sá ní caⁿa sa yeⁿé chi neeneⁿ nguūⁿ na Escrituras. Ngaⁿa sa chi canéé chi Cristo 'cuū^{vi} yā ní nnduuchí yā nguaaⁿ tináⁿá. Ní Jesús yeⁿe chi 'úú chi ngaⁿá, Jesús miiⁿ chi Cristo chi Ndyuūs deεεε yā.

⁴ Náⁿa 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ s'téenu yā ní nduuvidaamá yā ndúú^cū Pablo ndúú^cū Silas ndúú^cū n'deeé n'dái 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi nguéé yeⁿé ndaata Israel chi 'iiⁿyāⁿ n'dai taavi, ndúú^cū n'deeé n'dái n'daataa chi n'dái taavi, nguéé duu'ví yā.

⁵ Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chi nguéé i'téenu yā ní ngueé yā sta'á yā náⁿá saⁿá chi nguéé n'daacá saⁿá chi 'daān'di. Ní n'deeé nduuvidaamá yā ní nduuvi taán yā 'iiⁿyāⁿ yáāⁿ miiⁿ ní ndaa staⁿa vaadicadiinuⁿ yeⁿé yā. Ní sta'á yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe vaacu Jasón. Ní neⁿé yā tun'dáa yā Pablo ndúú^cū Silas nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yáāⁿ miiⁿ.

⁶ Naati nguéé nindaāca yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Candé^e yā Jasón ndúú^cū náⁿá hermanos nanááⁿ 'iiⁿntyéⁿé yeⁿe yáāⁿ miiⁿ. Ní 'cai yiicú yā: Sáⁿá s'ūūⁿ nidi'vaachi sá nducyááca 'iiⁿyāⁿ yeⁿé núúⁿmáⁿ iⁿ'yeēⁿdī ní ndaa sa ndii 'múúⁿ.

⁷ Ní Jasón miiⁿ snéé yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ na vaacu sa. Ní nducyaaca yā nguéé idiíⁿ yā tan'dúú^cā chi ngaⁿá César. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ngaⁿá yā ti véé táámá rey chi Jesús.

⁸ Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ndúú^cū 'iiⁿntyéⁿé yeⁿe yáāⁿ 'cū^u nduuvi taán yā taachi ch'iindiveéⁿ yā chuū.

⁹ Tuu'mi ní sta'á yā tuumi yeⁿé Jasón ndúú^cū náⁿa yā ní n'dεεchi yā 'iiⁿyāⁿ.

Pablo ndúúcu Silas na yáāⁿ Berea

¹⁰ Tuu'mí nūuⁿ hermanos dichó'o yā Pablo ndúúcu Silas ndii yáāⁿ Berea. Ní taachí ndaá yā miiⁿ ní sndaá yā na yaacū sinagoga yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ.

¹¹ 'Iiⁿyāⁿ s'uuⁿ n'daacá yā nanááⁿ Dendyuūs nguéé tan'dúúca 'iiⁿyāⁿ chi snée yā na yaāⁿ Tesalónica. Sta'á yā nduudu miiⁿ ndúúcu vaadi yeenú ní ch'eeⁿ yā nguuvi nguvi Escrituras. Neⁿ'é yā n'diichí yā, ¿'áá cuaacu chi 'tíicá?

¹² Neené 'yaaⁿ yā s'téenu yā, n'daataá chi nguéé yeⁿe ndaata Israel chi táⁿ'ā n'dai taavi ndúúcu néené 'yaaⁿ saⁿ'ā.

¹³ Taachi 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ yeⁿe yáāⁿ Tesalónica chicadínuuⁿ yā chi 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáāⁿ Berea 'aa deenú ntúuⁿ yā yeⁿ'ē nduudu yeⁿe Dendyuūs cáāvā chi ngaⁿ'a Pablo, tuu'mi ní cheⁿ'é yā miiⁿ. 'Tíicá ntúuⁿ ca'á yā vaadi 'caa'va 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ.

¹⁴ Hora míiⁿ nūuⁿ hermanos dichó'o yā Pablo ndíi na nuūⁿnī'yáⁿ'ā. Ní Silas ndúúcu Timoteo ch'etinée yā miiⁿ.

¹⁵ 'Iiⁿyāⁿ chí cánée chi can'dáa yā Pablo, candéε yā saⁿ'a miiⁿ na yáāⁿ Atenas. Ní Pablo ca'a sa orden 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi dichó'o yā Silas ndúúcu Timoteo naachí cunée sa chinúúⁿ cueⁿ'é nūūⁿ. Ní cueⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

Pablo na yáāⁿ Atenas

¹⁶ Pablo miiⁿ canee ngiinu sa 'iiⁿyāⁿ na yáāⁿ Atenas. Ní neené ndaachi ndíi espíritu yeⁿ'ē sa taachí n'diichi sa nducyaaca 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'ē yáāⁿ chi néené i'téenu yā ídolos.

¹⁷ Caⁿ'a yā n'dee n'dáí ná yaacū sinagoga ndúúcu 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā chi maaⁿ ní 'iiⁿyāⁿ Israel. Ní nguuvi nguuvi caⁿ'a ntuúⁿ yā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chi snée yā nī'vē.

¹⁸ Ní nán'ā 'iiⁿyāⁿ chi ch'eēⁿ chi neené n'dáí tīiⁿ, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ epicúreos, yeⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ estoicos ní n'gεεcú cheendí yā ndúúcu yā. Ní n'dúúví 'iiⁿyāⁿ ngaⁿ'á yā: ¿De'ε neⁿ'é caaⁿ'maⁿ sán'a cūū chí tá'tií n'deēé ngaⁿ'ā sá? Ní nán'a yā ní caⁿ'a yā: Ngaⁿ'ā sa tan'dúúca chí 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'a yeⁿ'é ndyuūs ngai. Pablo miiⁿ caⁿ'a yā yeⁿ'ē evangelio chí ndúúcu ngai yeⁿ'ē Jesucristo ní yeⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ chí nduuchi yā nguaaⁿ tináⁿ'ā.

¹⁹ Ní sta'á yā saⁿ'ā ní ndaá yā nanááⁿ 'iiⁿntyéⁿ'ē ndúúcu sa yiicū chí nguuvi Areópago. Ní caⁿ'a yā: ¿'Áá cuuvi cádínuuⁿ 'nū de'ē chí ca'cueéⁿ nī chí ngai chí ngaⁿ'a nī?

²⁰ Ngaⁿ'a nī dendu'u chí n'daaⁿ ní neⁿ'é 'nū cadiinuuⁿ 'nū de'ε neⁿ'e caaⁿ'māⁿ chuū.

²¹ (Naati 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáāⁿ Atenas ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí snúuⁿ yúúni chí snée yā miiⁿ, nguéé tuumicadínuuⁿ yā yeⁿ'ē taama naaⁿ, caati dámaāⁿ neⁿ'e yā 'caandiveéⁿ yā ní caaⁿ'maⁿ yā cosa chí ngai.)

²² Tuu'mi ní Pablo míiⁿ chééndii sa náávtaⁿ'ā 'iiⁿntyéⁿ'ē yiicū chí nguuvi Areópago, ní caⁿ'a sa: Ndís'tií saⁿ'a yeⁿ'e yaāⁿ Atenas, 'úú tuumicadiinúúⁿ yeⁿ'e nī chí neené i'téenu nī ndyuūs s'eeⁿ.

²³ Cho'ó ní n'diichí lugar naachi cu'téenu nī ndyuūs s'eeⁿ yeⁿ'é nī. Ndaacá 'áamá na santo naachi canée nguūⁿ nduudu 'cūū, NDYUŪS CHI NGUÉÉ N'DIICHI YŪ. Ndyuūs chí ndís'tií nguéé n'diichí nī ní i'téenu nī, Ndyuūs miiⁿ chí 'úú ní ngaⁿ'á.

²⁴ Ndyuūs chí din'dái yā iⁿ'yeeⁿdí ndúúcu tanducuéⁿ'ē chí véé iⁿ'yeeⁿdí, Señor miiⁿ chí yeⁿ'é yā nanguuvi ndúúcu yeⁿ'ē na yáⁿ'āa miiⁿ. Ní nguéé canúuⁿ yā yaacū chí nín'dai ta'ā 'iiⁿyāⁿ.

25 Ndíí nguéé ndúú chí nen'e yā de'ē vεε yen'e 'iī'yāⁿ caati 'iī'yāⁿ miiⁿ ní ca'a yā vida nducyaaca 'iī'yāⁿ ye'e iⁿ'yeeⁿdī ndúú^{cū} 'yúúné chí yíúú yā ndúú^{cū} tanducuéⁿē dendu'ū.

26 Ndyuūs diīⁿ yā chí 'áámá ndaata nducyáácá 'iī'yāⁿ chí 'cuεεtinée yā vmnaaⁿ yáⁿā. Ní vmnááⁿ vmnaaⁿ diīⁿ yā señalar yáⁿā naachi 'cuεεtinée yā ndúú^{cū} tiempo chí 'cuεεtinée yā na yáⁿā.

27 Dendyuūs s'neéⁿ yā 'iī'yāⁿ na yáⁿā chí n'nuúⁿ yā Dendyuūs miiⁿ ndúú^{ti} chí cuuvi ndaā niiⁿnúⁿ yā níúú ndaacá yā 'iī'yāⁿ, 'áará chí cuaacu níⁿnyūⁿ nguéé yaⁿ'ai canée yā yeⁿe ca'áámá ca'áámá s'uūⁿ.

28 Ní cucáávā 'iī'yāⁿ miiⁿ canduuchi yú ní inuⁿ'u yú ndúú^{cū} yā ní s'uuúⁿ 'cuεεtinée yú ndúú^{cū} yā. Tan'dúú^{cā} chí caⁿ'a tanáⁿ'ā 'iī'yāⁿ poetas yeⁿ'ē ní: Tí ndáátá yeⁿ'ē Ndyuūs s'uuúⁿ.

29 Caneé yú na ndaata yeⁿ'é Dendyuūs. Nguéé cánée chí nadacadíⁿnuuⁿ yú chí Dendyuūs miiⁿ tan'dúú^{cā} 'díⁿnguaaⁿ 'iī'yāⁿ, tan'dúú^{cā} 'díⁿnguεε 'iī'yāⁿ, tan'dúú^{cā} tuūⁿ 'iī'yāⁿ, tan'dúú^{cā} chí saⁿ'ā din'dái ndúú^{cū} vaadi cadíⁿūⁿ yeⁿ'ē sa.

30 Tuu'mi ní Dendyuūs nguéé díⁿ cuenta yeⁿ'ē tiempo yeⁿ'e vaadī tonto yeⁿ'e 'iī'yāⁿ. Maaⁿ ní Ndyuūs ca'á yā orden nducyaaca 'iī'yāⁿ nducueⁿ'ē cuaaⁿ chí 'iī'yāⁿ ndaacadáámí yā yeⁿ'ē nuuⁿ'ndí yeⁿ'é yā.

31 Cáávā chuū Dendyuūs 'cuuⁿ'mīⁿ yā 'áámá nguuvi chí díⁿ yā juzgar 'iī'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdī ndúú^{cū} justicia cucáávā saⁿ'ā miiⁿ chí ndεεvε. Cáávā saⁿ'ā miiⁿ Dendyuūs díⁿ yā chí nducyaaca 'iī'yāⁿ deenú yā chí cuaacu chí Dendyuūs nadacuéⁿ yā saⁿ'ā nguaaⁿ tináⁿ'ā.

32 Taachí ch'iindiveéⁿ yā chí nnduuchi yā nguaaⁿ tináⁿ'ā, náⁿ'ā yā diīⁿ duuchi yā 'iī'yāⁿ. Níúú náⁿ'a yā caⁿ'a yā: 'Áā 'caandiveeⁿ ntúuⁿ 'nū yeⁿ'ē ní ndíi táámá.

33 Pablo miiⁿ nan'daa sa naavtaⁿ'ā yeⁿ'é yā.

34 Náⁿ'a yā chí'ténu yā ní nduuvidaamá yā ndúú^{cū} Pablo miiⁿ. Nguaaⁿ 'iī'yāⁿ miiⁿ canee 'áámá saⁿ'ā Dionisio yeⁿ'ē 'iīⁿntyéⁿ'ē concilio chí nduuvidaamá yā na lugar Areópago ndúú^{cū} 'áámá n'daataá chí nguuvi tá Dámaris, ndúú^{cū} táámá 'iī'yāⁿ s'eeⁿ ndúú^{cū} 'iī'yāⁿ miiⁿ.

18

Pablo na yáⁿ Corinto

1 Cuayiivi chí chó'ōo chuū Pablo miiⁿ ní nan'dáa sa yeⁿ'ē yáāⁿ Atenas ní cuen^e sa na yáāⁿ Corinto.

2 Ní ndaaca sa 'áámá saⁿ'ā Israel chí nguuvi sá Aquila. Saⁿ'ā miiⁿ yeⁿ'e yáⁿ'ā Ponto chí cáámá ndaā sa yeⁿ'e yáⁿ'ā Italia ndúú^{cū} táⁿ'ā sa chí nguuvi Priscila ti Claudio miiⁿ chí rey ch'εεε ní ca'a sa orden chí nan'daā nducyaaca 'iī'yāⁿ Israel s'eeⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Roma. Pablo cuen^e sa naachi canée 'iī'yāⁿ s'eeⁿ.

3 Saⁿ'ā miiⁿ ní dáámá diīⁿ sa ntiīⁿnyūⁿ ní canée sá ndúú^{cū} yā. Dáámá nūu díⁿ yā ntiīⁿnyuⁿ. Ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'e 'iī'yāⁿ s'eeⁿ chí din'dái yā va'ai tíⁿūⁿ.

4 Ní nguuvi nguuvi sábadu miiⁿ Pablo n'deeé indeé yā na yáacū sinagoga. Ní díⁿ yā chí nduuvidaamá yā 'iī'yāⁿ Israel s'eeⁿ ndúú^{cū} 'iī'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé yeⁿ'ē ndaata Israel lado yeⁿ'é yā.

5 Taachi Silas ndúú^{cū} Timoteo ndaā yā yeⁿ'é yáⁿ'ā Macedonia, Pablo miiⁿ 'aama canée sá chí ngaⁿ'ā sa nduudu yeⁿ'é Dendyuūs. Ní ngaⁿ'ā sa nduudu cuaacu ní ngaⁿ'ā sa ngii sa 'iī'yāⁿ Israel s'eeⁿ chí Jesús miiⁿ chí Cristo.

6 Ní 'ii'nyān s'ee' nga'á yā contra ye'n'e Pablo ní 'caa'va yā ye'n'e sa. Pablo ch'íidí sa tiinuún ye'n'e sa. Ní Pablo ca'a sa chíi sa 'ii'nyān: Ndis'tií ní canéé chí 'āā maán nī can'díicu nī chí cuuvi ndúúcu nī. 'Úú nguéé can'diicú ye'n'e chuū. Maa'n ní ca'n'á ndúúcu 'ii'nyān s'ee' chí nguéé ye'n'e ndaata Israel.

7 Nan'dáa sa mii'n ní cuen'e sa na vaacu 'áámá sa'n'ā chí nguuvi Justo chí i'ténu sa Dendyuūs. Vaacu sa canéé sá na nii'nuún na yaácú sinagoga.

8 Níicú sa'n'ā Crispo sa'n'ā chí ndii tiíi'n ye'n'e yáacú sinagoga s'téenu sa Señor 'iivú Ndyuūs ndúúcu nducyaacá yā na vaacu sa. Ní neené 'yaa'n 'ii'nyān ye'n'e yāān Corinto mii'n ch'indiveén yā. Ní s'téenu yā ní cheedinuū'níi'n yā.

9 Tuu'mi ní Señor ca'n'a yā ndúúcu Pablo na 'yúúdüyaa'n ye'n'e sa: Nguéé 'va'a dí caā'mā'n dí. Nguéé cunee 'dii'n cheendí dí.

10 Caati 'úú canéé ndúúcu dí ní mar 'áámá 'ii'nyān nguéé díi'n n'gíinu yā ndúúcu dí. Ti 'úú neené n'deeé 'ii'nyān chí véé ní ye'n'é na yāān 'cūū.

11 Ní canee sá mii'n 'áámá nduuyū canee ma'n'ā. Chí'cuee'n sa nduudu ye'n'e Dendyuūs 'ii'nyān s'ee'n.

12 Taachi sa'n'ā Galión canéé sá 'ii'ntyé'n'e gobernador ye'n'e yā'n'āa Acaya, tuu'mi ní 'ii'nyān Israel s'ee'n ní nducuee'n yā ti nduuvidaamá yā contra Pablo. Ní candéε yā sa'n'ā nanáán silla ye'n'e juez mii'n.

13 Ní ca'n'a yā: Sa'a 'cūū nga'n'a sa chí 'ii'nyān s'ee'n cu'téenu yā Dendyuūs nguéé tan'dúúcu chí nga'n'a ley.

14 Taachí Pablo mii'n ní tuca'a sa ca'n'a sa, tuu'mi sa'n'a Galión nga'n'a sa ngii sa 'ii'nyān Israel s'ee'n: Ndis'tií 'ii'nyān Israel s'ee'n, ndúúti chí 'áámá cosa chí ya'ai n'dai chíi o 'áámá tina'n'ā n'dii yā tuu'mi ní cuaacu cucheé ndúúcu nī.

15 Ndúúti chí vaadi tiinguuneén ye'n'e nduudu ye'n'é ní ndúúcu chí duuchi 'ii'nyān ndúúcu ye'n'e ley ye'n'é nī, tuu'mi ní, ndis'tií, díi'n nī juzgar chuū. Ti 'úú nguéé ne'n'é díi'n juzgar chí 'túúca.

16 Tuu'mi ní tun'dáa yā 'ii'nyān chuva'aí ye'n'e cuarto ye'n'e juez.

17 Tuu'mi ní nducyaacā 'ii'nyān chí nguéé ye'n'e ndaata Israel sta'á yā sa'n'ā Sóstenes chí chééndii vmnaa'n ye'n'e yáacú sinagoga ní ch'e'n'é yā sa'n'ā nanáán silla ye'n'e juez. Naati Galión mii'n nguéé díi'n yā cuenta ye'n'e nducueé'n'e chuū.

18 Níicú Pablo mii'n neené 'naa'n canee sa mii'ya ní ca'n'a sa hermanos: Cuidado 'cuεetinée nī. Cuen'e sa na barco na yā'n'āa Siria ndúúcu 'áámá tá'n'ā chí nguuvi Priscila ndúúcu 'áámá sa'n'ā chí nguuvi Aquila. Vmnáán vmnaa'n na yāān Cencrea Pablo mii'n 'chiica sa yuūdú tií'n sa tí 'áámá seña chí díi'n sa compromiso ndúúcu Dendyuūs.

19 Tuu'mi ní ndaā sa yāān Efeso ní Pablo s'nee'n sá 'ii'nyān mii'n. Ní sndaa maā'n sa na yáacú sinagoga mii'n. Ní ca'n'a sa ní n'deéé ndeé sa ndúúcu 'ii'nyān Israel s'ee'n.

20 'Ii'nyān s'ee'n dí'cuítu yā sa'n'ā chí 'náán cunee sa ndúúcu yā naati nguéé chíi 'tuucā.

21 Naatí yaa'vi sá 'ii'nyān ní ca'n'a sa: Cánéé chí nguεεcúndíi na yāān Jerusalén cáāvā 'viicu chí cuchíi. Nguεεcunée ntuún n'diichí ndis'tií ndúúti chí Dendyuūs ne'n'e yā. Ní chiica sá ye'n'e yāān Efeso ní cuen'e sa ná barco.

Pablo ndaá yā yāān Antioquía ní cuen'e yā ndii chí 'ii'nyān viaje

22 Cuchéε sa na yāān Cesarea ní che'n'e sá díi'n sa saludar hermanos chí ca'n'á yā na yaácú. Tuu'mi ní cuen'e sa na yāān Antioquía.

23 Cánéé sá míi'n 'áámá tiempo. Cun'dáa sa ní cuen'e sá na orden ye'n'e nducyaaca yā'n'āa Galacia ndúúcu yā'n'āa Frigia. Ní s'nee'n chiichi sa nducyaaca 'ii'nyān chí i'ténu yā Cristo ná vaadi i'teenu.

Apolos nga'n'á yā nduudu cuaacu na yáān Efeso

24 'Áámá sa'n'ā Israel chi nguuvi sa Apolos ndáa sa yáān Efeso ye'n'e yáān vaacu sa chi nguuvi Alejandría. Sa'n'ā mii'n sa'n'ā chi deenú taavi sa. Neené n'dεεve nduudu ye'n'e sa ní véé valor sa chi caā'n'mān sa Escrituras chi canéé nguūn.

25 Sa'n'ā mii'n ní 'áámá 'ii'n'yān chi 'cueén yā sa'n'a yúúni ye'n'e Señor mii'n. Ní sa'n'ā mii'n ní dii'n sa ndúúcu núú'mámá espíritu ye'n'e sa. Ní nga'n'a sá ngí'cueén sa cué'n'e daān'ma'n nduudu ye'n'e Dendyuūs mii'n, 'áará chí dámaān deenu sa ye'n'e chí chεεdinuū'nīn Juan.

26 Ní Apolos mii'n tucá'a sa ca'n'a sa nguée ndúúcu vaadi 'va'a cheeti yaācū sinagoga taachí sa'n'ā Aquila ndúúcu tá'n'ā sa Priscila ch'iindiveén yā, s'néén vi'i yā sa'n'ā ní chí'cueén cá yā sa'n'ā más ca ye'n'e yúúni cuaacu ye'n'e Ndyuūs.

27 Apolos ne'n'e sa cho'o sa yá'n'āa Acaya, ní hermanos ní ca'n'a yā chí ca'n'ā sán'ā mii'nyā. Ní hermanos dingúun yā ye'n'e 'ii'n'yān s'ee'n chí i'téenu yā Cristo chí 'cuaán yā sa'n'ā. Tuu'mi ní ndaā sa mii'n ní chinnee taavi sa 'ii'n'yān chí i'téenu yā cáávā favor ch'εεte ye'n'e Dendyuūs.

28 Ndúúcu nducué'n'e poder n'deéé ch'écū cheendi sa ndúúcu 'ii'n'yān Israel s'ee'n nanáán nducyaaca 'ii'n'yān s'ee'n ní n'g'i'n'i sa chí Jesús mii'n chí Cristo chí nndεεve Dendyuūs cáávā Escrituras.

19

Pablo na yáān Efeso

1 Taachí canéé Apolos mii'n yáān Corinto, Pablo mii'n ch'íínú che'n'e sa yá'n'āa ye'n'e distrito cuaan nii'n'uú'n ní ndaa sá yáān Efeso. Ní nndaaca sa'n'ā ndúúví sa'n'ā chí i'téenu yā Cristo.

2 Ní ca'n'a sa: ¿'Áá dii'n di recibir Espíritu N'dai ye'n'e Ndyuūs taachí chí'teenu di? Ní 'ii'n'yān s'ee'n mii'n ní ca'n'a yā: Nguéeé n'giindivee'n 'nū chí véé Espíritu N'dai ye'n'e Ndyuūs.

3 Tuu'mi ní ca'n'a sa: ¿Du'u chεεdinuū'nīn dii? 'Ii'n'yān s'ee'n ní cā'n'a yā: Chεεdinuū'nīn 'nū cucáávā nduudu Juan.

4 Pablo mii'n ní ca'n'a sa: Juan mii'n chεεdínúun'ni sa chí cuεεdínúun'ni 'ii'n'yān ye'n'e chí indaacadaamí yā ye'n'e nuu'ndi ye'n'e yā, ní Juan nga'n'a sa ngii sa 'ii'n'yān chí cu'téenu yā 'ii'n'yān chí cuchii yā cuaan dáámí sá. 'Ii'n'yān 'cúu chí Cristo Jesús mii'n.

5 Taachí ch'iindiveén yā chuū chεεdinuū'nīn yā ndúúcu chí duuchi Señor Jesús mii'n.

6 Taachí Pablo sn'duun ta'á yā vmnaa'n ye'n'e 'ii'n'yān s'ee'n tuu'mi ní ndaā vmnaa'n ye'n'e 'ii'n'yān s'ee'n Espíritu N'dai ye'n'e Ndyuūs. Ní ca'n'a yā davaacu chí n'dáán ní ca'n'a yā chí'n chí Dendyuūs yaa'vi yā.

7 Sa'n'ā s'ee'n ní ngii sa tan'dúúcā ndiichúúví sá.

8 Sndáá Pablo mii'n na yaācū sinagoga mii'n ní ca'n'a cuaacú sá taandúú cuuvi 'ii'n'nu'n 'ii'yū, nguéeé ndúúcu vaadi 'va'a. Ní n'cuee'n sa ní nga'n'a sa ndíi ne'n'e sa chí cu'téenu yā ye'n'e chí Dendyuūs nga'n'a yā ntiin'nyu'n.

9 Naatí dii'n chεεchi ná'n'a yā na staava ye'n'e yā ní nguéeé chí'téenu yā. Nguéeé ca'n'a yā n'daacé ye'n'e yúúni ye'n'e Dendyuūs mii'n nanaa'n nducyaaca 'ii'n'yān. Ndaacadaamí Pablo ye'n'e yā ní snee vi'i sa 'ii'n'yān chí i'teenú yā Cristo. Ngí'cuee'n sá nguuvi nguuví ná escuela chí nguuvi Tiranno.

10 Canéé sá taanduu 'úúvi nduúyū. 'Tíicā chi nducyaaca 'ii'yān chi snée yā na yá'nāa Asia, 'ii'yān Israel s'ee' ndúúcū 'ii'yān s'ee' chi nguéé ye'nē ndaata Israel ch'iindiveén yā nduudu ye'nē Señor Jesús.

11 Dendyuūs mii'n dií' yā vaadī n'giinu ch'εεε n'dai cáávā ta'a Pablo mii'n.

12 Manera chi 'tíicā sta'á yā paños ndúúcu delantales chi tuu'vi cuerpo ye'n'e Pablo ní candée yā nanáán 'ii'yān ngiita. 'Iicu ndiiví ca'ai ye'n'é yā ndúúcu 'yúúné s'ee' chi nguéé n'daacā ye'n'é yáán'nguiinūn.

13 Tuu'mi ní ná'nā 'ii'yān Israel s'ee' chi ngiicá yā ndí' mii'n ndí' 'muu' chí nga'nā yā ndúúcu espíritu chi nguéé n'daacā ye'n'é yáán'nguiinūn ne'n'é yā caa'n'mán yā chi ye'n'é Jesús mii'n. Ní nga'nā yā: 'Úú ní caacá cáávā Jesús mii'n, 'ii'yān chí nga'nā Pablo ye'n'é chi can'daā na cuerpo mii'n.

14 'Áámá sa'nā chi nguuvī Esceva véé ndēēchē daiya sa chi sa'nā s'ee'. Sa'nā mii'n ní sa'nā Israel ní sa'nā chi nga'nā ntii'nyu' ye'n'e chiiduú s'ee' ye'n'é Israel. Ní daiya sa dií' yā chuū.

15 Nan'guεεcúta'nā espíritu chi nguéé n'daacā ye'n'e yáán'nguiinūn ní ca'nā yā: 'Úú ní n'diichi Jesús mii'n ní deenú ntúū du'ū chi Pablo. Ndís'tiī, ¿du'ū ndís'tiī?

16 Ní 'iicu sa'nā chi canee sa ndúúcu espíritu chi nguéé n'daacā cú'u sá ndúúcu 'ii'yān s'ee', ní chícheε sa ndúúcu 'ii'yān s'ee' ní dii' ca sá ndúúcu 'ii'yān s'ee'. 'Ii'yān s'ee' ní chéenu yā ye'n'é va'āi mii'n. 'Āā ntéé snúú' yā catecai vmnān yā ní nca'ái yā.

17 Chuū chicadiinúu' nducyaaca 'ii'yān chi snee na yáān Efeso, tan'dúúcā 'ii'yān Israel s'ee' 'tiicá ntúū' 'ii'yān s'ee' chi nguéé ye'n'e ndaata Israel. Ní nducyaaca yā dii'yá yā chii. Ní chí' ch'εεε ca Señor Jesús mii'n.

18 Neené 'yaa'n yā chi s'téenu yā ní ndaá yā. Ní ca'nā yā chi véé nuu'ndi ye'n'é yā.

19 Neené 'yaa'n 'ii'yān chi ch'ēen yā cosas magias ndéε yā libros ye'n'é yā ní chicyá'nā yā nanáán nducyaaca 'ii'yān. Ntun'dáa yā cuenta ye'n'e libros ní chicadiinúu' yā chí ngí' 'uúvī ngeεcu ndiichi mil tuúmī ye'n'e 'dí'ngueε.

20 'Tíicā chí' 'yaa'n 'ii'yān chi chí'teenu nduudu ye'n'e Señor 'iivú Dendyuūs mii'n. Ní 'áámá canéé chíichi yā nduudú Dendyuūs mii'n.

21 Cho'ōo chúū ní Pablo mii'n nacadiinu sa na staava ye'n'é sa chi cho'ō sa na yá'nā Macedonia ndúúcu yá'nā Acaya ní cuayiivi ca'nā sa na yáān Jerusalén. Ní nga'nā sa: Cuayiivi chí 'āā che'n'é yáān s'ee' canee chí n'diichi ntúū' yáān Roma.

22 Ní dicho'o na yá'nā Macedonia 'uúvī sa'nā, Timoteo ndúúcu Erasto chi cunnée yā 'ii'yān. Pablo mii'n canee sa 'áámá tiempo na yá'nā Asia.

'Caa'vá yā na yáān Efeso

23 Tiempo mii'n ch'iindí 'áámá vaadī 'caa'va ch'εεε ye'n'é yúúní ye'n'e Dendyuūs mii'n.

24 Caati cunee 'áámá sa'nā chi nguuvī sa Demetrio chi din'dái sa yaácū n'gaiyāā ye'n'e imagen chí nguuvī Diana. Dámaān 'dii'ngueεε din'dái sa. Ní dii' sa ganar n'deeε taaví tuúmī ye'n'é ntii'nyu' ye'n'é sa ndúúcu sa'nā s'ee' chidin'dái yā yaácū n'gaiyāā s'ee'.

25 Demetrio mí'n ní dii' sa chí nduuvidaamá sa'nā s'ee' chi idii' ntí'nyu' mii'n. Ca'nā Demetrio: Ndís'tiī sa'nā, déénu nī chí véé tuúmī ye'n'é yú ye'n'é ntii'nyú'n' cūū.

²⁶ Naati inaaⁿ nī ní n'giindiveéⁿ nī chi Pablo 'cūū taanduvééⁿ diiⁿ sa chi neené n'dai 'iiⁿyāⁿ s'téenu yā. Nguéé dámaaⁿ yāāⁿ Efeso ti nuuⁿmaⁿ yáⁿāa Asia. Ní ngaⁿā sa chi nguéé dendyuūs s'eeⁿ chi din'dái yā ndúúcu ta'á yā.

²⁷ Nguéé dámaaⁿ negocio yeⁿē yú chi véé peligro yeⁿē chi 'aa ntéé du'ū vεε. 'Tiicá ntúūⁿ yāacū yeⁿē imagen Diana chi ch'εεte miiⁿ, mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ 'āā ntéé neⁿe yā. Ní tuca'á yā natuuví yā chi ch'εεte yeⁿē Diana miiⁿ chi i'teenu nuuⁿmaⁿ nación yeⁿe yáⁿāa Asia ndúúcu núúⁿmāⁿ iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

²⁸ Taachí ch'iindiveéⁿ yā chuū nduuví taán yā ní 'cai yā, ngaⁿ'a yā: Ch'εεte n'dai tá táⁿā imagen Diana yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿē yāāⁿ Efeso.

²⁹ 'Iiⁿyāⁿ yāāⁿ miiⁿ chiidáānā yeⁿé yā. Ní sta'á yā saⁿā chi nguuví Gayo ndúúcu saⁿā chi nguuví Aristarco ní candéε yā saⁿā s'eeⁿ na teatro. Saⁿā miiⁿ ní yeⁿé yáⁿāa Macedonia ní compañeros yeⁿe Pablo.

³⁰ Pablo miiⁿ neⁿe sa can'dāa sa nanáāⁿ 'iiⁿyāⁿ yāāⁿ miiⁿ naati 'iiⁿyāⁿ s'uúⁿ chi i'téenu yā Cristo nguéé 'cuúⁿ yā.

³¹ Dendú'ū náⁿ'a 'iiⁿntyéⁿē saⁿā yeⁿe yáⁿāa Asia, saⁿā chi amigo yeⁿē Pablo dichó'o yā caaca yeⁿē chí ngaⁿ'á yā chi nguéé caⁿā sa na teatro.

³² Náⁿ'a yā n'gai yā 'áámá cosa, náⁿ'a yā táámá cosa ti ngüidáānā yeⁿé yā. Náⁿ'a yā miiⁿ ní nguéé déénú yā de'ē cáāvā nduuvidaamā yā.

³³ Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe Israel tun'dāa yā Alejandro nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ chi n'dee n'dái. 'Iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ingúúndaí yā saⁿā. Tuuⁿ'mi ní Alejandro miiⁿ ca'a sa ndúúcu ta'a sa chi cunee 'diiⁿ. Neⁿe sa caaⁿ'maⁿ sa yeⁿē maaⁿ sa nanáāⁿ 'iiⁿyāⁿ yāāⁿ miiⁿ.

³⁴ Taachí tuumicadiinúúⁿ yā chi saⁿ'a Israel saⁿ'a miiⁿ nducyáácá yā 'caī yā taanduu 'uuví hora: Ch'εεte n'dai imagen ndyuūs Diana yeⁿé 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yāāⁿ Efeso.

³⁵ Tuuⁿ'mi ní saⁿ'a 'iiⁿntyéⁿē chi idingúūⁿ diiⁿ sa chí 'caadií nducyaaca yā cheendi yā ní caⁿ'a sá: Ndís'tiī saⁿ'a s'eeⁿ yeⁿe yāāⁿ Efeso, ¿du'u saⁿ'a chi nguéé deenu sa chí 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yāāⁿ Efeso diiⁿ yā cuidado yāacū yeⁿe táⁿā ch'εεte n'dai chí imagen Diana ní imagen yeⁿē tá chí ndaā yeⁿe nanguuvi?

³⁶ Deenu yú chuū chí mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi caaⁿ'māⁿ yā contra yeⁿe chuū. Ndís'tiī canéé chí 'cuεεtinéé diiⁿ ní ní inadacadiinúúⁿ ní. Ní nguéé diiⁿ ní de'ε vεε.

³⁷ Naatí candéε nī saⁿ'a s'eeⁿ ti nguéé diiⁿ duucú sá 'áámá cosa yeⁿē yāacū ndí nguéé ndúú ngaⁿ'a rá yā chi nguéε n'daaca lado yeⁿe imagen dendyuūs n'daataa yeⁿe yú.

³⁸ Nduuti chí Demetrio miiⁿ ndúúcu tanáⁿ'a 'iiⁿyāⁿ chí diiⁿ yā ntiⁿ'nyuⁿ miiⁿ véé vaadi 'caa'va ndúúcu sa o dendú'ū contra 'áámá 'iiⁿyāⁿ, tuuⁿ'mi ní, can'déε yā saⁿ'a vaacuyāāⁿ ní véé saⁿ'a 'iiⁿntyéⁿē. Miiⁿ ní cuuvi caaⁿ'maⁿ 'áámá yā táámá yā.

³⁹ Ndúúti chí ngiicá nī yeⁿē táámá naaⁿ dendu'ū 'iiⁿntyéⁿē s'eeⁿ cuuvi cāāⁿ'maⁿ yā chéé chí cuaacu.

⁴⁰ Tí cáándá yeⁿe yú chí caaca nuuⁿndí yā yeⁿe yú ní cadiiⁿúúⁿ yā yeⁿē chí 'caī yú 'maaⁿ. Nguéé mar 'áámá nduudu chí caaⁿ'maⁿ yú yeⁿē chuū.

⁴¹ Taachí caⁿ'á yā chuū ní diiⁿ yā despedir nducyaaca yā.

20

Pablo cueⁿ'é yā yáⁿ'āa Macedonia ndúúcu yáⁿ'āa Grecia

¹ Taachí canee 'diiⁿ 'iiⁿyāⁿ, yaa'vi Pablo miiⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí i'téenu yā Cristo. Ní taachí Pablo ca'a sa consejo 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní 'cuεεtinéé n'daaca yā

ndúúcu Dendyuūs miiⁿ. Ní diiⁿ sa despedir yeⁿ'é yā ní tu'maⁿ'á sá 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Tuu'mí can'dáa sa ní cueⁿ'é sa yáⁿ'āa Macedonia.

² Cuayiivi míⁿ cheⁿ'e ntúuⁿ sa yāⁿ s'eeⁿ chí chí'cueeⁿ taavi sa 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndúúdu yeⁿ'e Dendyuūs miiⁿ ní ndaā sa yáⁿ'āa Grecia.

³ Cuayiivi taachi 'āā cānee sa 'iiⁿ'nuⁿ 'iīyū miiⁿ ní cuayiivi taachí nadi-cadínuuⁿ sa chí 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chí diiⁿ n'gínu yā ndúúcu sa hora chí neⁿ'e sa tucá'a sa sndáa sa na barco miiⁿ na yáⁿ'āa Siria, tuu'mí ní nadacadínuuⁿ sa chuū chí cho'o ntúuⁿ sa na yáⁿ'āa Macedonia.

⁴ Ní sáⁿ'ā s'ūuⁿ cheⁿ'e sá ndúúcu Pablo ndii yáⁿ'āa Asia. Sáⁿ'ā s'uuⁿ ní Sópater yeⁿ'e yāⁿ Berea, ndúúcu Aristarco ní saⁿ'ā chí nguuvi Segundo saⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'é yāⁿ Tesalónica, ndúúcu saⁿ'ā chí nguuvi Gayo yeⁿ'e yāⁿ Derbe, ndúúcu Timoteo, ndúúcu saⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Asia chí sáⁿ'ā Tíquico ndúúcu sáⁿ'ā Trófilo.

⁵ 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ néé can'dáa naaⁿ yā ní canéé ngínú yā nús'uuⁿ na yāⁿ Troas chí niiⁿ'nuúⁿ nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā.

⁶ Taachi 'aa chó'ōo nguuvi yeⁿ'é pan chí nguéé levadura, tuu'mí cueⁿ'é 'nū na barco yeⁿ'é yāⁿ Filipos. Chó'ōo nyuⁿ'u nguuvi ní ndaá 'nū ní nduuvidaamá 'nū ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'é na yāⁿ Troas. Ní ch'εtinée 'nū ndεchē nguuvi miiⁿ.

Pablo na yāⁿ Troas

⁷ Nguuvi domingo vmnáⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'é ndaata miiⁿ nduuvidaamá 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí i'ténu yā Cristo chí n'déé yā pan. Pablo miiⁿ ní ngi'cueeⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ. Canéé chí can'dáa sa nguuvi chí cuchū. Ní chí'cueeⁿ sa taandu ndíⁿ maⁿ'a yaaⁿ.

⁸ Ní na cuarto yāacū naachi nduuvidaama yā nééné n'deēe lámparas νεε.

⁹ 'Náá tiempo caⁿ'a Pablo miiⁿ ní 'áámá saⁿ'a 'díⁿ chí nguuvi sá Eutico chí véé sá na ventana, cyaadú n'dai sa. Saⁿ'ā miiⁿ chin'dáa sa ndiichí ndii 'iiⁿ'nuⁿ píso. Taachí nadacuéⁿ yā saⁿ'ā miiⁿ ní 'āā n'dii sa.

¹⁰ Tuu'mí ní nangua'āi Pablo miiⁿ ní tu'maⁿ'á yā saⁿ'ā ní can'nuu yā saⁿ'ā. Ní caⁿ'a Pablo chí yā saⁿ'ā s'uuⁿ: Nguéé 'va'á nī. Canduuchi ntúūⁿ staava yeⁿ'é sa taama vmnéⁿ'ēe.

¹¹ Ch'iinu maáⁿ ní Pablo cuindáa tuuⁿ yā cuaaⁿ 'niiⁿ'nuúⁿ. Ní n'dee yā pan. Ní cheⁿ'é yā ndúúcu yā chí candii yā chí'cueeⁿ ntúuⁿ yā nuu'máⁿ yaaⁿ ndii chidεενε. Níicú cuéⁿ'e yā.

¹² Candεε yā saⁿ'ā 'díⁿ miiⁿ ní candúuchi sa. Ní yéénú n'dai yā ndúúcu 'viich'εtíinūⁿ ch'εετε.

Cueⁿ'é yā yeⁿ'e yāⁿ Troas ndii yāⁿ Mileto

¹³ Nús'uuⁿ ní can'dáa naaⁿ 'nū ní cueⁿ'e 'nū na barco na yāⁿ Asón chí ndaacá 'nū Pablo yāⁿ miiⁿ. Pablo miiⁿ 'āā neⁿ'e sa chí caaca sa na yáⁿ'āa.

¹⁴ Taachí Pablo nduuvidaama sa nduucú 'nū na yāⁿ Asón miiⁿ, ní cueⁿ'é 'nū na barco miiⁿ, ní ndaá 'nū na yāⁿ Mitilene.

¹⁵ Cueⁿ'é 'nū na barco miiⁿ ní chidεενε táámá nguuvi ndaa 'nū niiⁿ'nuúⁿ na isla Quío. Ní chidεενε táámá nguuvi chí ndaa 'nū isla Samos. Ní cueⁿ'é 'nū ndaa 'nū na yāⁿ Trogilio. Ch'εetinée 'nū ngiūnū miiⁿ. Chidεενε táámá nguuvi cueⁿ'é 'nū na barco ní ndaa 'nū yāⁿ Mileto.

¹⁶ Pablo miiⁿ nacadínuuⁿ sa chí chó'o sa yáⁿ'āa Asia. Canéé chí cacyiinu sa chí cunee ngiinu sa nguuvi yeⁿ'é Pentecostés chí 'viicu yeⁿ'e cosecha na yāⁿ Jerusalén ndúúti chí cuūvi.

Pablo ngaⁿ a sa nduudu cuaacu ní diiⁿ sa despedir 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáāⁿ Mileto

17 Pablo dich'o sa 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáāⁿ Mileto ndii yáāⁿ Efeso chi 'cái yā 'iiⁿyāⁿ ndiicū chi ngaⁿ a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yācū.

18 Taachí ndaa 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nanááⁿ Pablo, caⁿ'a sá chii sa 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: Ndis'tiī deenú nī ti ndii nguuví vmnááⁿ vmnaaⁿ chi ndaa yáⁿ'āa Asia táácā diiⁿ ní canee nduucú nī tanducueⁿ'ē tiempo.

19 Diiⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Señor ndúucū vaadī ndiicúúⁿ taavi. Ch'eenú chii taanduvéé chi nguéé n'daacā chi diiⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nduucú. Ch'εεcú níicú tun'daa nuūⁿnīⁿ nduutinaáⁿ.

20 Ní 'áámá ngaⁿ'á tanducueⁿ'ē dendú'ū chi n'daacā yeⁿ'é nī. Ní chi'cueéⁿ nanááⁿ nducyaacá 'iiⁿyāⁿ nduu va'ai nduu va'āi.

21 Ni caⁿ'á nduudu cuaacu 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ndúucū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi nguéé yeⁿ'ē ndaata Israel yeⁿ'ē chi ndaacādaamí yā yeⁿ'é nducueⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'é yā nanááⁿ Dendyuūs. Ní cu'téenu yā yeⁿ'ē Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú.

22 Maaⁿ ní cun'diichi nī. Canee chi diiⁿ cucaava espíritu yeⁿ'é. Caⁿ'á na yáāⁿ Jerusalén ní nguéé deenú dε'ε 'cueēnú miiⁿ.

23 Maaⁿ deenú chi Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs miiⁿ ngaⁿ'a yā ngii yā 'úú na nducyáácá yáāⁿ chi caⁿ'á cunee ngíínú chi 'cueēnú cuuví ní caⁿ'á vácū.

24 Naati mar 'áámá naaⁿ nguéé idiíⁿ cuenta ndii nguéé ndúú ya'ái 'úú vida yeⁿ'é maáⁿ. Cane ngiinú chi di'cuiínú ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é, ntiiⁿnyuⁿ chi teē Señor Jesús 'úú chi caaⁿ'māⁿ nduudu cuaacu yeⁿ'é yā yeⁿ'ē evangelio chí ndúúú ngai ndúucū vaadī yeenú. Nduūdū miiⁿ yeⁿ'e favor ch'εεε yeⁿ'é Dendyuūs.

25 Maaⁿ ní 'caandiveéⁿ nī. 'Úú ní deenú ti mar 'áámá ndís'tiī nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ naachí chō'o ní caⁿ'á yeⁿ'e chi Dendyuūs ngaⁿ'a yā ntiiⁿnyuⁿ mar 'áámá nī 'aa ntéé n'diichi nī naáⁿ.

26 Tanducueⁿ'ē chuū ngaⁿ'á ngii ndís'tiī maaⁿnguuví caati 'úú nguéé canee chi diiⁿ responder yeⁿ'ē mar 'áámá nī yeⁿ'ē tanducueⁿ'ē vida yeⁿ'ē tanducueⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ.

27 Nguéé cheeⁿdiitu ti caⁿ'á tanducueⁿ'ē consejo yeⁿ'e Dendyuūs ndúucú ndís'tiī.

28 Tuuⁿmi ní cundεε nī cuidado yeⁿ'ē maáⁿ nī ndúucū nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā ti Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs chi'neéⁿ yā ndís'tiī cáávā chi cuuvi diiⁿ nī cuidado yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu Señor, 'iiⁿyāⁿ chí caⁿ'á yā yaācū yeⁿ'e Señor. Señor miiⁿ ní cai yā 'iiⁿyāⁿ ndúucū yuúúⁿ yeⁿ'ē maáⁿ yā.

29 'Úú ní deenú chi cuayiivi taachí 'āā ntéé canduuchí ní ndaa 'iiⁿyāⁿ tan'dúucā lobos nguaaⁿ ndís'tiī ní diiⁿ yā chi nguéé diiⁿ n'daacā nī ndúucú tanducueⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ.

30 Nguaaⁿ ndís'tiī nūuⁿ nacueeⁿ sán'a s'eeⁿ chí ngaⁿ'a nduudu chí nguéé n'daacā chí cuuvi candéé sa 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí i'téenu yā Cristo ndúucú sa.

31 Cáávā chuū cuin'diichi n'daacā nī. N'gáácú nī ti chεεti 'iiⁿnūⁿ nduuyū ndii nguuví ndii n'gaaⁿ nguéé chí'neéⁿ naáⁿ caⁿ'á ndúucú nuūⁿnīⁿ nduutinaáⁿ 'áámá 'áámá ndís'tiī.

32 Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos, i'neéⁿ ndis'tiī yeⁿ'e Dendyuūs ndúucú nduudu yeⁿ'ē favor ch'εεε taavi yeⁿ'é yā. Nduudu miiⁿ diitu ch'εεé chí 'cuiitá ndis'tiī ní teē ndís'tiī 'áámá cosa chí véé chí cuuví yeⁿ'e ní ndúucú nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí Dendyuūs didεεv yā.

33 Nguéé diiⁿ ngueēe ndíí nguéé tuumi 'dííⁿnguεε ndíí nguéé ndúú tuumi 'dííⁿnguāaⁿ ndíí nguéé ndúú catecai 'iiⁿyāⁿ.

³⁴ Ndis'tiī ní deenú nī chi ta'á dichí'vĕ 'úú ndúúcu 'ii'yāⁿ chi snéé nducúcu ye'nĕ nducué'nĕ chi ne'nĕ 'nū.

³⁵ Tanducué'nĕ chuū chi'cueé'n ndís'tiī chi diiⁿ yú ntiī'nyuⁿ 'túúca. Caneé chi cuuvi cunnee yú 'ii'yāⁿ chí ngi'vaachí. Ní nn'gaacu yú nduudu ye'nĕ Señor Jesús miiⁿ chí ca'n'a yā: N'dai taavi ca chi ca'a yú nguéé ti chí cuta'ā yú.

³⁶ Taachi ca'n'a yā chuū chiintii'yá yā ní ca'n'angua'á yā ndúúcu nducyaaca 'ii'yāⁿ s'uúⁿ.

³⁷ Tuu'mi ní nducyaaca yā cheecu taaví yā ní tú'ma'n'á yā Pablo, maaⁿ ní 'neeⁿ cheendi yā 'ii'yāⁿ.

³⁸ Néénéé ya'ai taaví yā cáávā nduudu chi ca'n'ā Pablo miiⁿ chí 'āā ntéé nanguεcuneé n'diichi nī naáⁿ. Ní cue'nĕ yā canguu yúúni yā sa'n'ā ndii na barco.

21

Pablo cue'nĕ sa na yāāⁿ Jerusalén

¹ Cuayiivi chi n'daá cá 'nū ye'nĕ 'ii'yāⁿ s'eeⁿ, cue'nĕ 'nū na barco ní cue'nĕ 'nū yúúni cuaacu ní ndaá 'nū na isla Cos. Chidεεve táamá nguuví cue'nĕ 'nū na barco ní cho'ó 'nū na isla Rodas ní ndii ye'nĕ isla miiⁿ ndaá 'nū na yaāⁿ Pátara.

² Ní ndaaca 'nū 'áámá barco chi ca'n'a na yāⁿāa Fenicia, cuch'ée 'nū cue'nĕ 'nū na barco.

³ Ní n'diichí 'nū isla Chipre chi snee lado tá 'cueēe. Ní cue'nĕ 'nū na yāⁿāa Siria, ní ndii miiⁿ ndaá 'nū na yaāⁿ Tiro ti barco miiⁿ míiⁿ cu'neeⁿ carga ye'nĕ.

⁴ Nndaacá 'nū 'ii'yāⁿ s'eeⁿ chí i'téénú Cristo ní canéé 'nū miiⁿ ndεēchĕ nguuví. 'Ii'yāⁿ s'eeⁿ ní nga'n'a yā ngī yā Pablo miiⁿ cáávā Espiritu N'dai ye'nĕ Ndyuūs chí nguéé ca'n'a sa yāāⁿ Jerusalén.

⁵ Taachi snuūⁿ ca'a nguuví miiⁿ nan'dáa 'nū nducyaaca 'ii'yāⁿ ndaá yā chí cunee ngínú yā nús'uu ndúúcu n'daataá ye'nĕ yā ndúúcu daiya yā ndii 'áámá lado ye'nĕ yāāⁿ. Ní nducyaaca yā chiintii'yá yā na 'diituú nuū'nī'yāⁿā.

⁶ Ní tu'ma'n'a 'nū hermanos 'áámá 'nū taama 'nū ní cue'nĕ 'nū na barco. Ní 'ii'yāⁿ s'eeⁿ ní cuna'n'a yā na vaacu yā.

⁷ Nús'uū ní ch'iinu che'nĕ 'nū na barco. Cue'nĕ 'nū ye'nĕ yāāⁿ Tiro ní ndáa 'nū yāāⁿ Tolemaida. Ní taachí yaa'vi hermanos nús'uu ch'εεtineé 'nū ndúúcu yā 'áámá nguuví.

⁸ Chidεεve táamá nguuví miiⁿ ni Pablo ndúúcu nús'uu chí snéé 'nū ndúúcu sa, can'dáa 'nū. Cue'nĕ 'nū na yāāⁿ Cesarea. Ní sndāa 'nū va'āi ye'nĕ Felipe chí nga'n'a sa evangelio chí ndúúdu ngai ye'nĕ Jesucristo. Felipe miiⁿ 'áámá sa'n'ā naachi ndεēchĕ diáconos. Ní canéé 'nū ndúúcu sa.

⁹ Sa'n'ā miiⁿ cuūⁿ n'daataá n'gáiyāa daiya sa chí nga'n'ā tá chí Ndyuūs yaa'vi yā.

¹⁰ Ch'εεtinéé 'nū n'deeé nguuví. Cuch'éeⁿ 'áámá sa'n'ā profeta chí caa'maⁿ chí cuchí chí ye'nĕ yāⁿāa Judea. Sa'n'ā miiⁿ nguuví sa Agabo.

¹¹ Sa'n'ā miiⁿ ní n'diichi sá nús'uū. Sta'ā sá cinta ye'nĕ Pablo miiⁿ ní ca'ā chíichi sá ca'a Pablo ndúúcu ta'á yā. Ní ca'n'ā sá: Chuū nga'n'a Espiritu N'dai ye'nĕ Ndyuūs: 'Tíicá 'ii'yāⁿ Israel s'eeⁿ ye'nĕ yāāⁿ Jerusalén ca'ā chíichi yā sa'n'a ye'nĕ cinta 'cūū. Ní nca'á yā sa'ā ta'a 'ii'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé ye'nĕ ndaata Israel.

¹² Taachí ch'iindiveén 'nū ndúúcu 'ii'yāⁿ yāāⁿ miiⁿ nducyáácá 'nū chiica 'nū Pablo miiⁿ chí nguéé cá'n'a sa yāāⁿ Jerusalén.

13 Tuu'mi ní Pablo miiⁿ nan'guεεcútaⁿá sa: ¿Dε'ε cúúví chí ngeεcú ndís'tií ní neéné i'neeⁿ ya'ai ní staāvā yeⁿé? Ti 'úú ní nguée dámaāⁿ chí 'caāchiichí yā 'úú caati canée chí 'cuuvi na yāāⁿ Jerusalén cucáāvā Jesús miiⁿ.

14 Nguée cuuvi di'cuítu 'nū 'iiⁿyāⁿ chí cu'neeⁿ 'nū 'iiⁿyāⁿ ní ngaⁿá 'nū: Cuuvi tan'dúúca chí neⁿe Señor.

15 Cho'ōo nguúví miiⁿ cúcheε 'nū na yāāⁿ Jerusalén ndúúcu dendu'ū yeⁿé 'nū.

16 Ní ndaa ntúuⁿ yā ndúúcu nús'uu náⁿa yā chí i'téenu Jesucristo yeⁿe yāāⁿ Cesarea. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ndéε yā nús'uu na vaacu 'áámá saⁿá chí nguuvi Mnasón chí yeⁿe isla Chipre. Saⁿá miiⁿ i'teenu sa cuaaⁿ vmnaaⁿ ní nús'uu ch'εetinée 'nū ndúúcu sa.

Sta'á yā Pablo na yaācū templo

17 Taachí ndaá 'nū na yāāⁿ Jerusalén, hermanos yeenú taavi yā taachi sndaa 'nū.

18 Chidεεve táamá nguuvi Pablo miiⁿ cueⁿe sa ndúúcu 'nū ní snaáⁿ 'nū Jacobo ndúúcu nducyáácá 'iiⁿyāⁿ ndiicúū s'eeⁿ chí 'áā nduuvidaama yā.

19 Taachi diiⁿ sa saludar 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ, Pablo caⁿa sá chii sa 'iiⁿyāⁿ ca'áámá ca'áámá nducueⁿé dendu'u chí Dendyuūs diiⁿ yā nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí nguée yeⁿe ndaata Israel caavā ntiiⁿnyúⁿ yā.

20 Taachí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ch'iindiveéⁿ yā chuū, s'téenu yā Dendyuūs ní caⁿa yā chii yā saⁿá: 'Caandiveéⁿ ní, hermanos. Véé cá 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chí s'téenu yā tan'duucá 'yaaⁿ millares. Ní nducyaaⁿ yā ní neené chí'téenu yā ley yeⁿe Moisés.

21 Naati 'áā caⁿa yā chii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe ndís'tií chí ndís'tií ca'cuéⁿ ní nducyaaⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chí snée yā nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí nguée yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel. Ca'cuéⁿ ní chí 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nguée cánée chí diiⁿ yā chí ngaⁿa ley yeⁿe Moisés ndí nguée diiⁿ yā circuncidar daiya yā, ndí nguée ndúú diiⁿ yā costumbres yeⁿe Moisés.

22 ¿Dé'ε chí tuu'mi? Neené n'deeé 'iiⁿyāⁿ caⁿa yā ní nduuvidaámá yā taachi ch'iindiveéⁿ yā chí nddaá ní.

23 Diiⁿ dí chuū chí ngaⁿa 'nū ndúúcu dii: Véé cuūuⁿ saⁿá nguaaⁿ nús'uū chí véé compromiso yeⁿe sa ndúúcu Dendyuūs.

24 Candéε di saⁿá s'eeⁿ. Tan'dúúca costumbre yeⁿe religión yeⁿe di, nduuví dεεvé di ndúúcu yā yeⁿe nducueⁿé. Niicú cuayiivi nadí'ive di saⁿá chí cuū tiíⁿ sa. Ní nducyáácá 'iiⁿyāⁿ tuumícadiinúúⁿ yā ti nguée dε'ε veε chí caⁿa yā cucaavā yeⁿe di. Ní tuumícadiinúúⁿ yā chí ngíca cuaacu di ní chí diiⁿ di chí ngaⁿa ley.

25 Naati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí nguée yeⁿe ndaata Israel chí i'téenu yā nguée canée chí diiⁿ yā chuū. Nús'uū ní idingúuⁿ 'nū chí nguée du'ū chí canée chí diiⁿ chuū. Damaāⁿ chí nguée cuta'á yā yuute yeⁿe 'iiti chí 'caaⁿ'núⁿ yā caavā ídolos, ndí nguée ndúú yuuú yeⁿe tí, ndí nguée ndúú yuuú yeⁿe 'iiti chí nduuchi dí'nú yā daandu tí. Ní nguée cánée chí cunée sa ndúúcu 'áámá n'daatāa chí nguée n'daataá yeⁿe sa.

26 Tuu'mi ní Pablo miiⁿ nícandéε sa 'iis'uūⁿ. Ní chidεεve táamá nguuvi tan'dúúca costumbre yeⁿe yā Pablo 'áā nididεεvé sa maaⁿ sa ndúúcu saⁿá s'eeⁿ. Ní sndáa yā yaācū templo chí caaⁿ'máⁿ yā chí cúúnú ca'ā nguuvi yeⁿe compromiso yeⁿe yā, chí cánée chí ca'ā yā 'áámá 'aama yā ofrenda yeⁿe yā.

27 Taachi cánéé chí cúnúú ca'á chí ndéēchē nguuvi, taachí 'ii'nyān Israel ye'e yá'āa Asia n'diichí yā Pablo cheeti yaacū templo n'gaā'vá yā ndúúcu sa. Ní díi' yā chí nduuvi taán yā nducyaaca yā. Ní sta'á yā Pablo.

28 N'gaí yiicú yā: Ndis'tiī sa'ā Israel, cúnnéé nī. Sán'a 'cūū chí nduu cuaa' ngi'cuee' sa nducyaaca 'ii'nyān contra yāā' mii' ndúúcu ye'e contra ye'e ley ndúúcu ye'e contra ye'e lugar 'cūū. N'déee ca nguéé ti chuū. Ní candee sa 'ii'nyān chí nguéé ye'e ndaata Israel cheeti yaacū templo. Ní divaati sa yaacū templo chí déeve.

29 Tii cuáán vmaaa' ní ná'ā 'ii'nyān n'diichí yā ndúúcu sa sán'a chí nguuvi Trófimo ye'e yāā' Efeso. Ní nadacadíinu' yā chí Pablo mii' nicandee sa sa'ā cheeti yaacū templo.

30 Nducyáácá 'ii'nyān mii' n'geecú cheendí yā ní ch'ii dáanā ye'é yā. Ní din'gíinu yā ní sta'á yā Pablo mii' ní tun'dáa yā sa'ā cheeti yaacū templo. Ní hora míi' nūu' n'gaadí yā cheendi va'aí yaacū templo.

31 Ní dii'nú yiinu yā chí 'caa'nu' yā Pablo. 'Áámá yā ca'n'a yā ye'e comandante, chí nducyáácá 'ii'nyān yāā' Jerusalén nguée 'diii' snée yā.

32 Tuu'mí nūu' comandante sta'á yā soldado s'ee' ndúúcu capitán ní chéenu yā 'ii'nyān s'ee' naachi canéé Pablo mii'. Taachí nducyaaca yā n'diichí yā comandante ndúúcu soldado s'ee' tuu'mi s'nee'naa' yā chí n'ge'é yā Pablo mii'.

33 Taachí ndaā comandante tuu'mi ní sta'á yā Pablo ní ca'n'á yā orden chí cheē chiichí sá ndúúcu 'uuvi cadenas. Ní comandante tiinguuneé' yā: ¿Du'u rá sa'ā mii' ní de'ē vee mii' ní de'ē idii' sa?

34 Naachi n'dee n'dai 'ii'nyān, ná'ā yā ní n'gaí yā 'aama naa', ná'ā yā n'gaí yā taama naa', ní 'ii'nyān s'ee' nguéé itumicadíinu' yā ye'e sa chí táti' n'gaí yā. Ca'á yā orden chí cho'ó yā sa'ā na vácūū naachi sneé soldado s'ee'.

35 Taachi Pablo mii' cúchee sa nandē, candée yā yaacū soldado s'ee' sa'ā cáávā chí taā' 'ii'nyān s'ee' ndúúcu sa.

36 Ti n'deē n'dái 'ii'nyān ye'e yāā' mii' cue'e yā cuaa' dáámí sa'ā mii' ní n'gaí yā: 'Cuuvi sa.

Pablo nga'a sa ye'e maa' sa na yāā' Jerusalén

37 Taachí tucá'a yā dii'yú yā na vácūū tuu'mi ní Pablo mii' nga'n'a sa ngii sa comandante: ¿'Áá 'cuáán nī chí caa'n'mán 'tee ndúúcu n'dii'? Ní comandante ca'n'á sa: ¿'Áá déenu dí davaacu griego?

38 ¿'Áá nguéé dí sa'ā ye'e yá'āa Egipto chí dii' di chí nduuvi taán yā 'ii'nyān vmaaa' ye'e nguuvi mii' ní tun'dáa dí cuūu' mil 'ii'nyān chí duucu na yá'āa cuu'mán'?

39 Tuu'mi ní ca'n'á Pablo: 'Úú ní sa'ā Israel ye'e yāā' Tarso, sa'ā ye'e 'áámá yāā' ch'etē ye'e yá'āa Cilicia. Ngicá nanáa' nī, 'cuaa' nī chí yaa'ví 'ii'nyān'.

40 Taachí sa'n'á mii' ca'a sa lugar, Pablo mii' chéendii sa nāndee ní ca'a sa señal 'ii'nyān ndúúcu ta'ā sa, ní taachí 'diii' ní ca'n'a sa ndúúcu davaacu hebreo. Ní ca'n'a sa:

22

1 Ndis'tiī sa'ā ní ndis'tiī ví'í ndúúcu 'ii'nyān ndicúū, 'caandiveé' nī chí nga'n'á ye'e maán nanáán ndis'tiī.

2 Taachí ch'iindiveé' yā chí nga'n'á sa davaacu hebreo, ch'etinéé 'diii' cá yā. Pablo mii' ní ca'n'á sa:

³ Cuaacu níⁿnyúⁿ saⁿá Israel 'úú. Ch'iindiyááⁿ na yááⁿ Tarso yeⁿé yáⁿáa Cilicia, naatí ch'iitá na yaáⁿ 'cūú. Ch'éeⁿ ndúú^cū maestro Gamaliel miiⁿ. Tan'dúú^cā chi ngaⁿ'ā na ley yeⁿ'ē chiida yú. 'Úú chí diiⁿ ndúú^cū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é tan'dúú^cā chí maaⁿ nducyaaca ní diiⁿ ní ndúú^cū Dendyuús.

⁴ 'Iiⁿ'yāⁿ chí cuéⁿ'ē Yúúⁿí 'cūú 'úú can'daá 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ. Ní sta'á ndii n'daataá ndí saⁿ'ā ní nca'á 'iiⁿ'yāⁿ chí cuéⁿtinúúⁿ yā vácūú chí 'cuúvi yā.

⁵ 'Tiicá ntúūⁿ chiidúú ch'εεⁿε cá yeⁿ'e Israel miiⁿ testigo yeⁿ'é ndúú^cū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú. 'Tiicá ntúūⁿ 'úú sta'á carta ndúú^cū orden chí 'cuuⁿ'míⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cueⁿ'é naachi snéé hermanos. Ní cueⁿ'é yááⁿ Damasco ní cueⁿ'é chí candéⁿε presos hermano s'eeⁿ ndii yááⁿ Jerusalén. 'Tiicá ntúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí sneé yā miiⁿ ní cuuvi yā castigados.

Pablo ngaⁿ'a yā taacā i'teenú yā
(Hch. 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Naatí chií taachi yúúⁿí canuúⁿ, ndaá niiⁿnuúⁿ yááⁿ Damasco tan'dúú^cā maⁿ'a nguuví dáácánaāⁿ nndaā 'áámá dεεⁿvε yeⁿ'ē nanguuvi naachi 'úú caneé.

⁷ Ní sndεεⁿvé ná yáⁿ'āa. Ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu chí ngaⁿ'a ngíⁿ 'úú: Saulo, Saulo, ¿de'ε cúú chí nn'daá dí 'úú chí nééⁿé ya'ai 'úú?

⁸ Tuuⁿ'mi nan'guεεⁿcutaⁿ'á: ¿Du'ú n'dii, Señor? Ní caⁿ'a yā chí yā 'úú: 'Úú Jesús yeⁿ'e yááⁿ Nazaret miiⁿ chí n'daá dí 'úú ní nguéⁿé neⁿ'ē di n'diichi di 'úú.

⁹ 'Iiⁿ'yāⁿ chí sneé nduucú cuaacu níⁿnyúⁿ n'diichi yā dεεⁿvε miiⁿ. Ní dii'yā yā chí. Naatí nguéⁿé ch'iindiveéⁿ yā nduudu chí ngaⁿ'a Señor Jesús nduucú.

¹⁰ Ní caⁿ'á: ¿De'ε diiⁿ, Señor? Señor miiⁿ ngaⁿ'á yā ngíⁿ yā 'úú: Nducueeⁿ dí ní cueⁿ'e di na yááⁿ Damasco. Miiⁿ cadiinuⁿ di tanducuéⁿ'ē chí canee chí diiⁿ dí.

¹¹ 'Úú ní nguéⁿé inaáⁿ cáávā chí ch'εⁿedi nduutinaáⁿ yeⁿ'ē vaadí dεεⁿvε ch'εⁿε ca chí dεεⁿvε miiⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ chí sneé yā nduucú candéⁿε nee yā ta'á ní ndaá yááⁿ Damasco.

¹² Tuuⁿ'mi ní miiⁿ canee 'áámá saⁿ'ā chí nguuví Ananías, saⁿ'ā chí diiⁿ sa tan'dúú^cā chí ngaⁿ'a ley miiⁿ. Ní nguuaⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chí sneé yā, ngaⁿ'á yā chí saⁿ'ā miiⁿ n'dai taavi sa.

¹³ Ndaá yā nanaáⁿ ní ndaa niiⁿnúⁿ yā ní caⁿ'a yā: Dii hermano Saulo, nan'guaáⁿ nduutináaⁿ dí. Ní hora miiⁿ nūuⁿ n'guuaⁿ nduutinaáⁿ ní snaáⁿ.

¹⁴ Saⁿ'ā miiⁿ ní caⁿ'á sa: Ndyuús yeⁿ'ē chiida yú ndεεⁿvε yā dii chí cuuvi déénú dí chí neⁿ'e yā. Ní cuuvi n'diichi dí Jesús chí n'dai taavi. Ní 'caandiveeⁿ di chí ngaⁿ'a yā.

¹⁵ Ti cuuvi di caaⁿ'maⁿ di nduudu cuaacu yeⁿ'é yā yeⁿ'ē cosa chí 'aa n'diichi di ndúú^cū chí 'aa ch'iindiveeⁿ di nanááⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁶ Maaⁿ ní ¿de'ε ínee ngiiⁿu di? Cuééndii di ní cuéⁿdinuúⁿniⁿ di ní didεεⁿvé di dii yeⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'ē di. Caaⁿ'maⁿnguaⁿ'a di nanááⁿ Señor Jesús.

Dicho'ó yā Pablo nanaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéⁿé yeⁿ'ē ndaata Israel

¹⁷ 'Túú^cā chí. Taachí nanguεεⁿcúndii na yááⁿ Jerusalén miiⁿ ní taachi caⁿ'angua'á na yaácū templo n'diichi 'áámá visión, cosa tan'dúú^cā chiíⁿ ch'iíⁿnú.

¹⁸ Ní n'diichi 'iiⁿ'yāⁿ ní caⁿ'á yā chí yā 'úú: Diinuⁿ yiiⁿnu di ní cueⁿenu di yeⁿ'e yááⁿ Jerusalén, ti nguéⁿé 'cúaaⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'é.

¹⁹ 'Úú ní caⁿ'á: Señor 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ deenú yā yeⁿ'é nducyáácá yā chí snúuⁿ yā yaácū sinagoga s'eeⁿ ti 'úú ní ch'íⁿ 'iiⁿ'yāⁿ vácūú ní ch'eⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí i'teenú yā n'dii.

20 Ní taachi ch'i'i Esteban sa'n'a chi ca'n'a nduudu cuaacu ye'n'é nī, 'úú ntúūn ni caneeé nanáa'n sa. 'Úú ní 'cuún chi ch'i'i sa. Ní nguain'daí cotón ye'n'e 'ii'n'yān chi ch'i'i'n'ūn sa'n'a.

21 Tuu'mi ca'n'a Jesús ch'i'i yā 'úú: Cué'n'é dí, ti 'úú idicho'ó dii yá'n'ái n'dai ndúúcu 'ii'n'yān s'ee'n chi nguéé ye'n'ē ndaata Israel.

Pablo nanáa'n comandante

22 Ní taachi 'ii'n'yān s'ee'n ch'iindivee'n yā ndii nduudú 'cūū tuu'mi ní ca'n'a yuudú yā: Diví di sá'n'a 'cūū na yá'n'āa ti nguéé caneeé chí cunduuchi sa.

23 Taachí 'cai yā ní chíín'cuu'n yā catecai yā ní chingéé yā iyaācā na 'yúúné,

24 comandante chí nga'n'a ntiin'nyu'n ca'n'a sa chí cu'nuú'n yā Pablo vácūū. Ní ca'n'a orden chí ca'n'a yā tiingúúnee'n yā Pablo ní ch'e'n'é yā Pablo, maa'n niicu cadíinuu'n yā de'ē cáávā chí n'gāi yā contra ye'n'ē sa.

25 Taachí dichiihí yā Pablo ndúúcu yii'ma'n, Pablo mii'n ní ca'n'a sa capitán chí sneé yā mii'n: ¿'Áá caneeé chí 'cue'n'é nī 'áámá sa'n'a romano ndúúti chí nguéé ndaaca nī nuu'ndi ye'n'ē sa?

26 Taachí capitán mii'n ch'iindivee'n sa chuū, cue'n'e sa níícu ca'n'a sa ye'n'e comandante ní yaa'vi sa: N'diichí nī, ¿de'ē dii'n nī caati sá'n'a 'cūū ní sa'n'a romano sa?

27 Ndaa comandante ní ca'n'a sa: Cuuvi di 'úú. ¿'Áá díí sa'n'a romano? Pablo mii'n ní ca'n'a sa: 'Tíicā.

28 Nan'guεcúta'n'a comandante: 'Úú caí māa'n 'úú. N'deéé tuūmī ca'á ní ndii chíí sa'n'a romano 'úú. Tuu'mi ní Pablo mii'n ní ca'n'a sa: 'Úú ní ch'iindiyāa'n na yá'n'āa romano 'tíicā.

29 Ní cue'n'é yā ye'n'ē sa 'ii'n'yān chí sta'a orden chí 'cue'n'é yā sa'n'a. Taachí comandante tuumícádiinuu'n sa chí sa'n'a romano sa, tuu'mi dii'yá ntúūn sa chí, chí dichiihí sa Pablo.

Pablo nanáa'n concilio

30 Chideεve táámá nguuvi sá'n'a mii'n ne'n'e sa cadíinuu'n sa de'ē cáávā chí tun'dáa nuu'ndi 'ii'n'yān Israel s'ee'n. Diví yā cadenas ye'n'ē Pablo mii'n ní ca'a yā orden chí cho'ó yā Pablo nanáa'n chíiduú n'gεεtε ye'n'e Israel ndúúcu nducué'n'ē 'ii'n'tyén'ē ye'n'e concilio. Ní tun'dáa yā Pablo mii'n. Ní ch'i'n'i yā sa'n'a nanáa'n 'ii'n'yān s'ee'n.

23

1 Tuu'mi ní Pablo mii'n chíínú cuaacu sa sa'n'a s'ee'n ye'n'ē concilio. Ní ca'n'a sa: Ndí's'tī sa'n'a ví'í, Ndyuūs ní n'diichí yā taanduvéé chí 'úú dii'n ní nguéé dii'n 'uūví staava ye'n'ē ye'n'e cosa chí dii'n.

2 Ananías, sa'n'a chí chíiduú ch'εεte cá ye'n'e Israel ca'n'a yā chíi yā 'ii'n'yān chí canee daama yā ndúúcu sa chí 'cue'n'e yā cheendi sa.

3 Tuu'mi ní Pablo míín ní ca'n'a sa: Ndyuūs 'cue'n'é yā dii, sa'n'a chí tan'dúúcā 'aama chεεti cuéé. ¿'Áá dii'n di juzgar 'úú tan'dúúcā ley mii'n, 'iicu nguéé idii'n di cumplir chí nga'n'a ley, níícu maa'n ní nga'n'a di chí 'cue'n'é yā 'úú?

4 'Ii'n'yān chí sneé yā nanáa'n Pablo ca'n'a yā: ¿'Áá chíiduú ch'εεte ca ye'n'é Dendyuūs nga'n'a taa'n di ngii di 'tíicā?

5 Pablo mii'n ní ca'n'a sa: Ndí's'tī ví'í, 'úú ní nguéé deenú chí sá'n'a 'cāa chí chíiduú ch'εεte cá ye'n'e Israel. Naati cánéé nguū'n. Nguéé caa'n'ma'n taa'n di ye'n'ē 'áámá sa'n'a ch'εεte ye'n'e Israel ye'n'é 'ii'n'yān ye'n'ē di.

6 Tuu'mi Pablo miiⁿ tuumicádiinuuⁿ sa chi 'áamá taaⁿ yā yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ saduceo s'eeⁿ chi nguéé i'téenu yā chi nanduuchi 'iiⁿ'yāⁿ ni táamá taaⁿ yā yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ fariseos chi i'téenu chí nanduuchi 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'cai yuudu sa nanááⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē concilio: Ndís'tiī saⁿ'ā ví'í, 'úú ní saⁿ'ā fariseo 'úú ní daiyá saⁿ'ā fariseo 'úú. Díiⁿ yā juzgar 'úú yeⁿ'ē chi canee ngínú yā chí nadacuéⁿ yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā.

7 Taachí caⁿ'a yā chuū véé 'uuvī vaanicadiinūⁿ yeⁿ'e saⁿ'ā fariseos ndúúcu saⁿ'ā saduceos. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní diví yā 'áamá taaⁿ táamá taaⁿ.

8 Caati 'iiⁿ'yāⁿ saduceos ngaⁿ'á yā chi nguéé iniduuchi 'iiⁿ'yāⁿ ndii nguéé nduu ángel ra ndíí nguεε nduu espíritu. 'Iiⁿ'yāⁿ fariseos ngaⁿ'á yā ti véé 'tíicā.

9 Ní n'dee n'dái caⁿ'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní nacuéⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí déenu taavi ley lado yeⁿ'ē fariseos ní caⁿ'a yā chí chuū chi cuaacu. Ní ngaⁿ'a yuudu yā: Nguéé de'ε véε chí nguεε n'daacā inndaacā 'nū yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ. Ndúúti 'áamá espíritu o 'áamá ángel yaa'ví yā Pablo miiⁿ nguéé n'daacā chí 'cuuⁿ'maⁿ yú ndúúcu Dendyuūs.

10 Taachi véé vaadi 'caa'va chí ch'εεε ca tuu'mi ní comandante 'va'á yā chí 'caaⁿ'núⁿ yā Pablo. Ní comandante miiⁿ dicho'ó yā soldado s'eeⁿ chí cueⁿ'ē sa ní cuta'a sa Pablo miiⁿ nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní candéε sa Pablo na vácū.

11 Táamá nguinū miiⁿ ndā Señor Jesús nanáaⁿ yā ní caⁿ'a yā: Pablo, nguéé cu'neeⁿ duuva di. Tan'dúúca chí ngaⁿ'a di nduudu cuaacu yeⁿ'e 'úú na yāáⁿ Jerusalén 'tiicā ntúⁿ caaⁿ'maⁿ di yeⁿ'ē 'úú na yāáⁿ Roma.

'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ díiⁿ yā compromiso chí 'caaⁿ'núⁿ yā Pablo

12 Chidεεvé táamá nguuvi, náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ nduuvidaamá yā ní díiⁿ yā compromiso chí nguéé che'e yā ndíí nguéé cu'ú yā neⁿ'e chí 'āa cuéé 'caaⁿ'núⁿ yā Pablo miiⁿ.

13 Ngo'o 'úúvi ngeεcu 'iiⁿ'yāⁿ chí nduuvidaamá yā yeⁿ'e chúū.

14 'Iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ ní cheⁿ'é yā nanááⁿ chíiduú n'geεté yeⁿ'e Israel ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú ní caⁿ'a yā: Nús'uu ní nduuvidaámá 'nū ní díiⁿ 'nū compromiso chí díiⁿ 'nū sufrir ní nguéé du'ú véε 'nuú 'nū che'é 'nū taanduvéé ndíí 'caaⁿ'núⁿ 'nū Pablo.

15 Maaⁿ ní ndís'tiī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e concilio, cavyaaⁿ cáacá yā nanááⁿ comandante chí candéε yā Pablo ní chicuú yā nanááⁿ nús'uu. Díiⁿ ní tan'dúúca chí neⁿ'e di tiinguuneeⁿ di cosa chí cuaacu yeⁿ'é yā. Niicu nús'uu, 'aa snéé ngiinú 'nū chí 'caaⁿ'núⁿ 'nū saⁿ'ā taachí ndaa sa.

16 Tuu'mi ní 'áamá saⁿ'ā daiya táⁿ'ā ví'í Pablo, taachí ch'iindiveén sá chí caⁿ'a yā de'ε chí díiⁿ yā, cheⁿ'e sa ní chí ndaa sa cheεti vácū miiⁿ ní caⁿ'a sa chíi sa Pablo miiⁿ.

17 Pablo miiⁿ 'cai sa capitán ní caⁿ'a sa: Candéε di saⁿ'ā 'díiⁿ 'cūū nanááⁿ comandante ti canéé chí cuuvi sa 'iiⁿ'yāⁿ de'ε chí deenu sa.

18 Saⁿ'ā miiⁿ sta'a sa saⁿ'ā 'díiⁿ ní candéε sa saⁿ'ā nanááⁿ comandante ní caⁿ'a sa: Pablo chí canúú vácū di'cuítu sá 'úú chí candéε saⁿ'ā 'díiⁿ 'cūū nanááⁿ ní. Véé chí déenu sá chí caaⁿ'maⁿ sa ndúúcu ní.

19 Comandante miiⁿ ní sta'a yā ta'a sa ní cueⁿ'é yā taama lado ndúúcu sa ní ntinguuneeⁿ yā saⁿ'ā: ¿De'ε chí cuuvi di 'úú?

20 Ní caⁿ'a sa chíi sá 'iiⁿ'yāⁿ: 'Iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ní chíi yā ní caacá yā nanááⁿ ní chí cavyaaⁿ ní candéε ní Pablo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e concilio. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nduuvidaamá yā ní itiingúuneéⁿ yā Pablo miiⁿ 'áamá chí cuaacu ní'nyúⁿ yeⁿ'e sa.

21 Naati n'diī, nguéé cu'téenu nī. Ngo'o 'uuvi ngeecu sa'n'a s'ee'n ye'n'e 'i'in'yān Israel chi 'cuεtinúú n'de'ei yā 'diituú cyúúni. 'I'in'yān s'ee'n nduuvidaama yā chi dii'n yā compromiso ní cadínnuu'n yā chi nguéé n'daacā chi nguéé ndúú che'e yā ndíí nguéé ndúú cu'u ra yā taanduvéé ndiī yā chi 'caan'nú'n yā Pablo. Maa'n ní listos canee yā ní canee ngiínú yā cáávā chi caan'mán n'diī.

22 Tuu'mi ní comandante dichó'o sa sa'n'a 'díi'n chi nguéé caa'n'ma'n sa cuuvi sa mar 'áámá 'i'in'yān chi ca'n'a sa chíi sa 'i'in'yān ye'n'e chúu.

Dicho'ó yā Pablo nanáá'n Félix sa'n'a gobernador

23 Comandante mii'n 'cai yā na 'uuvi capitán. Ní ca'n'á yā chíi yā sa'n'a soldados chi nduuvidaamá sá taanduú n'geecu nuún yaaa'n na 'uuvi ciento soldado s'ee'n ndúú cū 'i'in'nú'n ngeecu ndiichí soldados chi sndúu'n sa 'yúú dūu ndúú cū 'uuví ciento soldado chi véé lanza ye'n'é yā. Ní cho'ó nducyaaca yā yāān Cesarea.

24 Ní cundiyaán nī 'iiti ti cunduū Pablo ní candéε nī sa'n'á ndúú cū cuidado nanáá'n Félix chi gobernador.

25 Ní dingúu'n sa 'áámá carta ndúú cū nduudú 'cūu:

26 'Úú Claudio Lisias idinguú'n ye'n'é nī Félix sa'n'á gobernador chi n'dai taavi: N'dái nī.

27 Sa'n'a 'cūu ní sta'a 'nū sa'n'á caava 'i'in'yān Israel s'ee'n chí ne'n'e 'caan'nu'n yā sa'n'á. 'Úú ninguá'ái sa'n'á mii'n ndúú cū soldado s'ee'n tí deenú chí sa'n'á romano sa'n'á mii'n.

28 Ní ne'n'é deenú dε'ε cáávā tun'dáa yā nuu'ndi ye'n'é sa. Candéε sa'n'á nanáá'n 'i'in'ntyé'n'é ye'n'é concilio ye'n'é yā.

29 Ní táácā chí tun'dáa nuu'ndi yā ye'n'é sa caavā ley ye'n'é yā naati mar 'áámá nuu'ndi ch'εεte ye'n'é sa chí 'caan'nú'n yā sa'n'á o cunuú'n sa vácūu.

30 Taachí 'úú chicadiínúú'n chi nduuvidaamá yā contra ye'n'é sa'n'á 'cūu, hora mii'n dicho'ó sa'n'á nanáá'n n'diī. Ní nga'n'á ngií sa'n'á chí tun'dáa nuu'ndi ye'n'é sa chí chíi yā nanáa'n nī. Ní cuuví yā n'diī dε'ε chí canéé yā ndúú cu sa. N'dáácā canéé nī.

31 Soldado s'ee'n sta'á yā Pablo tan'dúú cā chí ca'n'a yā chíi yā sa'n'á ní nguiínú mii'n candéε yā sa'n'á ná yāān Antípatris.

32 Chidεεve táámá nguuvi ní soldado chí sndúú 'yúú dūu cue'n'é yā ndúú cū Pablo ní ná'n'a yā nguεεcunée yā na va'āi ch'εεte naachi canéé vácūu.

33 Taachí ndaá yā 'i'in'yān s'ee'n na yāān Cesarea, ca'á yā carta gobernador Félix ní dii'n yā presentar ntúu'n Pablo nanáá'n gobernador.

34 Gobernador mii'n ch'ée'n yā carta ní tiinguunée'n yā: ¿Tíi yá'n'aa sa'n'á? Ní tumicadínnuu'n yā chí sa'n'á ní ye'n'e yá'n'aa Cilicia.

35 Ní ca'n'a yā chíi yā Pablo: Cu'nee'n veén ye'n'é di taachi ndaa sa chí tun'dáa nuu'ndi ye'n'é di. Ní dicho'ó yā 'áámá sa'n'á soldado chí dii'n cuidado sa'n'á na vácūu Herodes naachi dii'n juzgar 'i'in'yān.

24

Pablo ca'n'a sa ye'n'é maa'n sa nanáá'n Félix

1 Cho'o nyu'u'n nguuvi ní ca'ái chiidúú ch'εεte ca ye'n'e Israel chí nguuvi Ananías ndúú cū ná'n'a 'i'in'yān ndiicúú ndúú cū 'áámá sa'n'á chí nguuvi sa Tértulo. Sa'n'á mii'n neené n'dεεvε indee sa. 'I'in'yān s'ee'n chíi yā nanáá'n gobernador ní caan'mán yā contra ye'n'e Pablo mii'n.

2 Taachí gobernador Félix 'cai yā Pablo miiⁿ tuu'mi ní sa^mā chi nguuvi Tértulo caⁿa sa nuuⁿndí yeⁿ'ē Pablo miiⁿ ní caⁿa sa: Déenu 'nū ti cááva nī, n'dī Félix, véé vaadi yeenú 'nū ní 'āā nin'guεεtinée 'nū ndúúcu vaadi 'diíⁿ ch'εεtε. Nééné n'dee n'dái déndu'u chi n'dai na yāāⁿ vaacú 'nū cáāvā vaanicadiinúuⁿ n'dái yeⁿ'ē nī.

3 N'dií, Félix chi n'dai taavi n'dií, nús'uú ní ch'iindiveéⁿ 'nū nduudu yeⁿ'é nī nducuéⁿ'ē tiempo nducuéⁿ'ē cuaaⁿ ní caⁿ'á 'nū Ndyuūs nadí^vε n'dií cáāvā chi diíⁿ nī.

4 Chi 'āā ntéé tee 'nū vaadi 'caa'va n'dií 'naaⁿ tiempo ngiicá nanááⁿ n'dií chi n'dai chi 'caandiveeⁿ nī yeⁿ'e 'nū ndúúcu vaadi n'dai yeⁿ'é nī.

5 Sáⁿ'a 'cūū nééné itee sa vaadi 'caā'vā nús'uú yāāⁿ vaacú 'nū. Níicú ididán'a sa 'iiⁿ'yāⁿ nguaaⁿ nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chi snée yā núú^máⁿ iⁿ'yeeⁿdī. Ní saⁿ'á miiⁿ ngaⁿ'ā ntiíⁿnyuⁿ sa yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ chi nazarenos chi i'téenu yā Jesús.

6 Ní neⁿ'e ntúuⁿ sa divaatí sa yaācú templo. Sta'á 'nū saⁿ'ā ní neⁿ'é 'nū cadíinuⁿ 'nū yeⁿ'ē sa tan'dúúcā ley yeⁿ'é 'nū.

7 Comandante yeⁿ'ē 'áámá taaⁿ soldado chi nguuvi Lisias ndáa sa naachi snée 'nū ni sta'a sa Pablo ndúúcu vaadi diitúu yeⁿ'ē sa ní diví sa Pablo na ta'á 'nū.

8 Dicho'ó yā saⁿ'ā s'eeⁿ chi tun'dáá nuuⁿndi yeⁿ'e Pablo chi ndáa sá nanááⁿ n'dií. Maaⁿ ní taachi diíⁿ nī juzgar cadíinuⁿ nī yeⁿ'é nducuéⁿ'ē dendu'u dε'ε cáāvā chi tun'dáá 'nū nuuⁿndí yeⁿ'ē sa.

9 'Iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ngaⁿ'á yā chi 'tíicā chi caⁿ'a Tértulo miiⁿ.

10 Tuu'mi ní ca'a gobernador señal Pablo chi caaⁿ'maⁿ sa. Pablo miiⁿ n'guεεcútaⁿ'á sa: 'Úú deenú ti 'āā nééné 'āā 'naaⁿ canee nī juez yeⁿ'ē nación 'cūū. 'Úú ngaⁿ'á yeⁿ'ē maáⁿ ndúúcu confianza.

11 Ti ní deenu nī maaⁿ taandúu ndichúúví nguuví chí chε'ε na yāāⁿ Jerusalén chi cuuvi cu'teenú Dendyuūs.

12 Nguéé ndaāca yā 'úú chi nguⁿ'ú ndúúcu mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ, ní nguéé diíⁿ chi n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ nguεε snée 'diíⁿ yā, ní nguéé ndúú ná yaācú templo miiⁿ, ní nguéé ndúú ná yaācú sinagoga, ní nguéé na yāāⁿ 'cūū.

13 Ní nguéé cuuví caaⁿ'máⁿ yā chí chuū idiíⁿ.

14 Chuū ngaⁿ'á ngií n'dií. Tan'dúúcā chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'á yā chí nguéé cuaacu, 'tíicā 'úú i'teenú Ndyuūs yeⁿ'ē chiidá 'nū s'ééⁿ. Ní 'úú i'teenú tanducuéⁿ'ē dendu'u chí cánée nguⁿ' na ley ndúúcu nduudu yeⁿ'ē profetas chí caⁿ'a nduudu yeⁿ'e Ndyuūs.

15 Véé chí canee ngiinú 'áámá cosa yeⁿ'é Dendyuūs tan'dúúcā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ canee ngiinú ntúuⁿ yā, chí Dendyuūs nduuchí yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ tinaⁿ'ā, tan'dúúcā 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dai taaví ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí nguεε n'dai taavi.

16 Cáāvā chuū cueⁿ'e daāⁿmaⁿ deenú chí nguéé véé nuuⁿndí na staava yeⁿ'é nanááⁿ Dendyuūs ndí nguéé ndúú nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ.

17 Cho'ó 'áámá na 'uuví nduüyū ndáá ní nga'á limosnas 'iiⁿ'yāⁿ vaacú ní nga'á ofrenda.

18 Cuneé na yaācú templo taachi náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Asia ndáácá yā 'úú ná yaācú templo ndúúcu compromiso chí nadidεεvε tan'dúúcā costumbre yeⁿ'é religión yeⁿ'é. Nguéé diíⁿ ndúúcu n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ ní nguéé n'deē n'dái 'cai 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

19 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cánée chí cuuvi yā n'dií ní caaⁿ'maⁿ yā nuuⁿndi yeⁿ'é, ndúúti véé dε'ε chí canee yā nduucú.

²⁰ Ní canéé cúuⁿmíⁿ yā chí caaⁿmáⁿ maáⁿ yā ndúúti chí ndaacá yā chí nguéé n'daacā chí díⁿ taachí canéé ndúúcu saⁿā 'iⁿntyéⁿē concilio s'eeⁿ.

²¹ Ndúúti chí chuū chí 'caí yíicú, caⁿá yeⁿē chí nduuchí yā yeⁿē nguaaⁿ tináⁿā taachí canee nanaáⁿ 'iⁿyāⁿ s'eeⁿ. Cáávā chuū maaⁿnguuvi díⁿ yā juzgar 'úú.

²² Tuuⁿmi ní Félix ch'iindiveéⁿ yā chuū. Déénú cuaacú yā yeⁿē Yúúni cuaacu yeⁿe Ndyuúsi ní s'nééⁿ ca yā chí caāⁿmāⁿ sa ní caⁿa yā: Taachí ndaa Lisias miiⁿ chí comandante 'cuiinu tuumicádiinuúⁿ yeⁿē asunto yeⁿe dí.

²³ Félix cho'ó yā chí yā capitán chí díⁿ sa s'neeⁿ sa Pablo preso ní ca'a sa duuⁿvi libertad yeⁿē sa naati s'nééⁿ sa Pablo arrestado. Ní capitán miiⁿ cuuvi yā Pablo chí cuchí 'iⁿyāⁿ yeⁿē sa nanááⁿ sa ndúúcu 'iⁿyāⁿ chí dichíⁿve yā yeⁿē sa ní ca'á yā chí neⁿe sa.

²⁴ N'duuvi nguuvi cuayiivi ndaā Félix ndúúcu n'daataá yeⁿē yā chí nguuvi Drusila chí ndaataá yeⁿē Israel. 'Caí sa Pablo ní ch'iindiveeⁿ sa yeⁿe vaadi i'teenu yeⁿē Jesucristo.

²⁵ Taachí caⁿa Pablo yeⁿē nduudu cuaacu yeⁿe chí díⁿ yā chí nguéé n'daacā ní yeⁿē juicio chí cuchí, tuuⁿmi ní Félix miiⁿ díⁿyā sá chí ní caⁿa sa: Cunaⁿa dí maaⁿ. Ní taachí véé cuaáⁿ tuuⁿmi ní 'cuaí dí.

²⁶ Félix canee ngíínú yā chuū chí Pablo miiⁿ ní ca'a sa tuūmí yeⁿē yā tuuⁿmi ní n'deeci yā saⁿā. Caavā chuū chí neene n'deéé cuuvi 'cai yā ní ndaā sa ní ndee sa nduucú yā.

²⁷ Ch'iinu 'uūvi nduuyū miiⁿ ní nan'daā Félix miiⁿ yeⁿē lado gobernador ní sndaā saⁿā chí nguuvi Porcio Festo. Naati Félix miiⁿ ní neⁿe sa cunée sa chí ch'εεte sa lado yeⁿe 'iⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ní snuūⁿ ntuūⁿ sa Pablo vácū.

25

Pablo ngaⁿa sa chí caⁿā sa nanááⁿ César

¹ Taachí ndaā saⁿā Festo na yáⁿāa yeⁿé yā cho'oo 'iⁿnūⁿ nguuvi ní cuhéé yā yeⁿē yáāⁿ Cesarea ní ndaa yā na yáāⁿ Jerusalén.

² Ní 'iⁿyāⁿ chíiduú ch'εεte ca yeⁿe chíiduú n'gεεté yeⁿe Israel ndúúcu 'iⁿntyéⁿē yeⁿe 'iⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ cheⁿe yā nanááⁿ Festo miiⁿ ní ngaⁿá yā contra yeⁿe Pablo miiⁿ. Ní chíicá yā saⁿā.

³ Ngaⁿá yā contra Pablo miiⁿ ní ngiica yā 'áámá favor chí nandéε yā Pablo na yáāⁿ Jerusalén. Ti 'iⁿyāⁿ s'eeⁿ ní canéé listo yā ní nadicadínuuⁿ yā chí 'caaⁿnúⁿ yā saⁿā cuaaⁿ cyúúni.

⁴ Naati Festo míⁿ nan'gúεεcútaⁿā sa chí Pablo miiⁿ canuuⁿ sa vácū na yáāⁿ Cesarea ní 'úú cáámá can'daá yeⁿē yáāⁿ cū.

⁵ Tuuⁿmi ní ngaⁿā sa: Ndís'tí chí ngii díⁿ ní, caⁿá ní nduucú na yáāⁿ miiⁿ ní nduuti chí véé nuūⁿndí yeⁿē saⁿá 'cū tuuⁿmi caaⁿmáⁿ ní cheε nuuⁿndí yeⁿē sa.

⁶ Ní canéé chí Festo cuuvi 'náaⁿ yā ndúúcu 'iⁿyāⁿ s'eeⁿ tan'dúúca níni nguuvi ndíichí nguuvi. Ní ndaá yā na yáāⁿ Cesarea. Chidεεve táámá nguuvi ní Festo ch'iindí yā na silla yeⁿē juez ní caⁿá yā chí cinguai yā Pablo.

⁷ Sáⁿa 'cū taachí ndaā sa, 'iⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chí ndaá yā yeⁿē yáāⁿ Jerusalén 'iⁿyāⁿ miiⁿ nanguεεcundií yā Pablo miiⁿ ní caⁿa yā neené n'deéé nuuⁿndí yeⁿē sa. Mar 'áámá 'iⁿyāⁿ cuuvi ngaⁿa yā cheε chí cuaacu.

⁸ Tuuⁿmi ní Pablo miiⁿ ní caⁿa maāⁿ sa yeⁿē sa: Ngúεε nuūⁿndí yeⁿé mar 'áámá, ndii nguéé ndúú yeⁿē ley yeⁿe 'iⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ndii nguéé ndúú yeⁿē costumbre yeⁿē yaacū templo ndí nguéé ndúú yeⁿē rey César.

9 Naati Festo miiⁿ nen'e sa caⁿ'a sa favor yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ. Ni nan'gυεεcútaⁿ'ā sa yeⁿ'ē Pablo, ní caⁿ'ā sa: ζ'Áá nen'e di caⁿ'ā di na yáāⁿ Jerusalén ní míⁿ 'cuundicaadi yeⁿ'ē di de'ε ndu'ū miiⁿ nanááⁿ 'úú níccū cádiinuⁿ de'ε falta yeⁿ'ē di?

10 Pablo miiⁿ ní caⁿ'a sa: Nanááⁿ saⁿ'ā ntyeⁿ'ē caneé na juzgado yeⁿ'ē César naachi canéé, chí 'cuūndīcaadi yeⁿ'ē. 'Iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ nguéé de'ε vεε n̄diiⁿ ndúúcu yā, tan'dúúccā chí n'dai deenú n̄i.

11 Caati nduutí chí de'ε chí 'áámá ch'εētē n̄diiⁿ o n'niiⁿ'núⁿ tinaⁿ'ā, nguéé 'va'á chí 'cuūví. Ndúúti chí nguéé de'ε vεε n̄diiⁿ yeⁿ'ē chí ngiica 'iiⁿ'yāⁿ s'tíi, mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi ca'a yā 'úú saⁿ'a s'tíi. 'Úú nen'é caⁿ'á caaⁿ'máⁿ nanááⁿ César.

12 Tuu'mi ní Festo miiⁿ taachí caⁿ'a sá chii sa saⁿ'ā ntyeⁿ'ē yeⁿ'ē concilio, ní n'gυεεcútaⁿ'ā sa: Ngaⁿ'a ntúuⁿ di chí naⁿ'a di nanááⁿ César miiⁿ tuu'mi ní naⁿ'a di.

Pablo nanááⁿ Agripa ndúúccū Berenice

13 Cho'ōo 'áámá nduu 'úúví nguuví ní rey Agripa ndúúccū táⁿ'ā Berenice ndaá yā yáāⁿ Cesarea chí díiⁿ yā saludar Festo.

14 'Naaⁿ 'tεε ch'εetinée yā ndúúcu Festo miiⁿ ní Festo miiⁿ caⁿ'a cuáácú sá rey yeⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'ē Pablo ni ngaⁿ'ā sa: 'Áámá saⁿ'ā canúúⁿ sa vácūū caavā Félix miiⁿ.

15 Chuū chí yeⁿ'ē saⁿ'ā miiⁿ. Taachí cheⁿ'é na yáāⁿ Jerusalén tuu'mi ní chiiduú n'gεεtē yeⁿ'ē Israel ndúúccū 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ndaá yā nanaáⁿ ní chiica yā chí 'úú díiⁿ condenar saⁿ'ā.

16 Nan'gυεεcútaⁿ'ā yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Nguéé costumbre yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ romano s'eeⁿ chí 'caaⁿ'núⁿ yā 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nen'e chí 'āā cuéé 'cuūndīcaadi yeⁿ'é yā ní caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'ē maán yā nanaáⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ngiica nuuⁿndi yeⁿ'é yā.

17 Nguéé chí 'naáⁿ. Nduuvidaamá yā 'muuⁿ. Chidεεve táámá nguuvi 'úú chí'índí na silla yeⁿ'ē juez ní ca'á orden, ní dicho'ó chí canguai saⁿ'ā miiⁿ.

18 'Āā snée saⁿ'ā chí ngiica nuuⁿndi yeⁿ'ē sa. Nguéé caⁿ'a yā mar 'áámá nuuⁿndi tan'dúúccā chí 'úú nacádiinuúⁿ.

19 Ti véé vaadi 'caa'va yeⁿ'é yā ndúúcu sa lado yeⁿ'ē religión yeⁿ'ē 'áámá Jesús chí 'āā n'dii yā. Ní Pablo miiⁿ ngaⁿ'a cuaacu sa chí nguéé n'dii yā.

20 'Úú nguéé deenú de'ε ra idiíⁿ yeⁿ'é chuū ní tiinguūneéⁿ saⁿ'ā miiⁿ: ζ'Áá nen'e di chí caⁿ'a di na yáāⁿ Jerusalén ní míⁿ 'cuundicaadi yā nuūⁿndi yeⁿ'ē di?

21 Naati Pablo miiⁿ chiica sa chí 'cuεetinée ngííⁿ sa saⁿ'ā Augusto ní saⁿ'ā miiⁿ ní cádínuuⁿ sa nuuⁿndi yeⁿ'ē sa. 'Úú ní chiicá chí cu'núuⁿ yā saⁿ'ā vácūū nen'e chí caⁿ'á dicho'ó saⁿ'ā nanááⁿ César Augusto.

22 Tuu'mi ní Agripa ngaⁿ'ā sa ngii sa Festo: 'Úú ní nen'é 'caandiveéⁿ yeⁿ'ē sa. Saⁿ'ā miiⁿ ngaⁿ'ā sa ngii sa saⁿ'ā: Cavyaaⁿ ní 'caandiveeⁿ di.

23 Chidεεve táámá nguuvi Agripa ndúúccū táⁿ'ā Berenice ndaá yā tan'dúúccā costumbre yeⁿ'ē rey. Ní sndaá yā naachi snée 'iiⁿ'yāⁿ ndúúccū comandante ndúúccū saⁿ'ā n'gεεtē yeⁿ'ē yaāⁿ miiⁿ. Ní Festo miiⁿ caⁿ'a yā chí dicho'ó yā Pablo miiⁿ, ní caⁿ'á yā nguai yā saⁿ'ā.

24 Tuu'mi ní Festo miiⁿ ní caⁿ'ā sa: N'dii rey Agripa ndúúccū nducyáácá ndis'tíi 'iiⁿ'yāⁿ chí snée n̄i nducúⁿ n̄ū. 'Muuⁿ canéé sáⁿ'a 'cūū. Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ yeⁿ'ē yáāⁿ Jerusalén ní yeⁿ'ē yáāⁿ 'cūū ngiicá yā nuūⁿndi yeⁿ'ē sáⁿ'a 'cūū. N'gai yuudú yā chí 'cuūvi sa. Ní 'āā ntéé cunéé sá.

²⁵ Nguéé ndaacá mar 'áamá falta ye'n'ē sa chi 'cuūvi sa. Maa'n sa ngiica sa chi ca'n'ā sa nanáán ye'n'ē sá'n'ā Augusto César. Ní 'úú dicho'ó sa'n'ā.

²⁶ 'Úú nguéé de'ē vεε chi deenú chi dinguún ye'n'ē Augusto César ye'n'ē sa'n'ā mii'n. Candéé sa'n'ā nanáán ndis'tiī ní vmnáán vmnaa'n nanaán n'diī sa'n'ā rey Agripa ti taachí 'cuiinu tascaadí ye'n'ē sa, canee chi dinguún.

²⁷ Caati deenú chi nguéé n'daacā chi 'úú dicho'ó sa'n'ā ndiī nguéé cadiinuún nuū'ndi ye'n'ē sa chi diī'n nguún tandii ra.

26

Pablo ca'n'a sa ye'n'e maa'n sa nanáán rey Agripa

¹ Tuu'mi ní rey Agripa nga'n'a sa ngii sa Pablo: Teé lugar chi caa'n'ma' di ye'n'ē maa'n di. Tuu'mi ní Pablo mii'n ndo'ō sa ta'a sa. Tucá'a sa ca'n'a sa ye'n'ē maā'n sa:

² N'diī rey Agripa, de'ē chúúcā n'daacā chi cuuvi caa'n'mán ye'n'ē maán nanáán nī ye'n'ē tanducué'n'e nuu'ndi chi nga'n'a 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n.

³ N'diī ní deenú nī tanducué'n'ē costumbre ndúúcū chi itiinguunee'n ye'n'ē chi véeé nguaa'n 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n. Ní ngiicá n'diī chi 'caandiveé'n nī ye'n'ē ndúúcū n'dai.

Vidaye'n'ē Pablo

⁴ Ndiī cuáán vmnaa'n ndiī sa'n'ā 'líín 'úú canéé na yáā'n Jerusalén ndúúcū 'ii'n'yā'n Israel. N'diīchi 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n 'úú.

⁵ 'Ii'n'yā'n s'ee'n ntúū'n déenu yā ye'n'ē ndiī cuaa'n vmnaa'n. Ní nduuti chi ne'n'e yā caa'n'ma' cuaacú yā, canee tan'dúúcā sa'n'ā fariseo chi cheεchi taavi ye'n'ē religión ye'n'ē 'nū ndúúcū costumbre ye'n'ē 'nū.

⁶ Maa'n ní caavā chi 'úú i'teenú chi Dendyuūs ca'n'á yā nadacué'e'n yā 'ii'n'yā'n ye'n'ē nguaa'n tiná'n'ā tan'dúúcā chi nga'n'a yā ngii yā chiida 'nū 'ii'n'yā'n s'ee'n n'gai yā 'úú nanáán juez.

⁷ 'Ii'n'yā'n ye'n'e ndiichúúví daiyá yā 'ii'n'yā'n Israel ye'n'ē 'nū i'teenú yā chi Ndyuūs ca'n'a yā chi diī'n yā. Ní cáavā chuū cue'n'e daā'n'ma' idiín yā ntiī'nyu'n ye'n'ē Dendyuūs ndiī nguuvi ndiī n'gaa'n. N'diī rey Agripa, caati cáavā chuū chi cunee ngiínú ntuū'n 'ii'n'yā'n Israel ngiicá yā ye'n'ē.

⁸ ¿De'ē nacadiinúún nī ye'n'ē chúú? ¿De'ē cuuvi chí ndís'tiī nadacadiinúún nī chi Dendyuūs nguéé cuuvi nadin'duuchí yā 'ii'n'yā'n ye'n'ē nguaa'n tiná'n'ā?

Pablo ditaán yā ndúúcū 'ii'n'yā'n

⁹ 'Úú ní cuaacu ní'nyú'n s'teēnú chi cánéé chi n'deēe n'dái diī'n contra ye'n'e Jesús ye'n'e yáā'n Nazaret.

¹⁰ 'Tiicá ntúū'n diī'n na yáā'n Jerusalén. 'Úú ch'íi 'ii'n'yā'n chi i'teēnú Jesús vácūú. Chiiduú n'gεεtē ye'n'e Israel tee yā poder 'úú. Ní taachí ch'ii'n'nú'n yā 'ii'n'yā'n, 'úú ca'n'á ti 'tiicá.

¹¹ Néé'n'e n'deēe cuūvi ch'íi 'ii'n'yā'n s'ee'n chi i'teenú na nducyáácá yaācū sinagoga na vácūú. Diī'n chi 'ii'n'yā'n cuuvi caa'n'ma' yā chi nguéé i'teēnú yā Jesús. Neené taa'n diī'n ndúúcū 'ii'n'yā'n s'ee'n chí i'teēnú yā Jesús. Ní can'daá 'ii'n'yā'n ndiī na yáā'n chi nguéé n'diīchi.

Pablo ca'n'a yā taacā chi i'teēnu yā (Hch. 9.1-19; 22.6-16)

¹² Taachí diī'n chuū cue'n'e na yáā'n Damasco ní candéé caaca ndúúcū orden ye'n'ē chiiduú n'gεεtē ye'n'e Israel.

13 N'dií rey, taachi canuún yúúní taandu na ma"na nguuví n'diíchí 'áámá deεεε nanguuvi chí ch'εεε n'dáí cá deεεε nguéé tii dééεε ye"é 'yá"á. Deεεé mii"n ní nuu"ma"n ndiivii 'úú ndíí 'ii"yā"n chí sneé yā nduucú.

14 Chindεεε nducyaaca nús'úu na yá"áa. 'Úú ch'iindiveén 'áámá nduudu chí yaá"vī 'úú ndúúcu davaacu hebreo chí nga"á: Saulo, Saulo, ζde'ε cáávā n'daā dí 'úú? Chééchéi taavi chí dii"n di tan'dúúcā 'áámá 'iiti ca'a ca'a tī na yá"á cuí"nyu".

15 'Úú ní ca"á: ζDu'ú n'dií, Señor? Ní Señor mii"n ní ca"na yā: 'Úú Jesús chí n'daā dí.

16 Naati nacuéé"n dí, ní cueendií dí. Cáávā chuū che'enaá"n ye"é dí. Ní cu'neé"n dii lado ye"é 'ii"yā"n ndíí tiii"n chí dii"n ntii"nyu"n ye"é ní caa"ma"n di nduudu cuaacu ye"é dendú'ú chí n'dííchi dí ye"é dendú'ú chí 'úú dii"n chí 'cuu"mín náāa"n ye"é dí.

17 Maa"n ní 'úú ní dicho'ó dii naná"n 'ii"yā"n ye"é dí ndúúcu ye"é 'ii"yā"n s'ee"n chí nguéé ye"é ndaata Israel. Ní taachi ne"é yā sta'a yā dii ní 'úú nneé dii.

18 Ní cuuví dii"n di chí 'ii"yā"n chí nguεε snaa"n yā ní snaa"n yā ní tun'dáa dí 'ii"yā"n s'ee"n ná maá"n ní na"á yā na deεεε. Ní tun'dáa dí 'ii"yā"n ye"é poder ye"é yá"n'guiniū"n ní na"á yā lado ye"é Dendyuūs. Ní ndaācá yā 'úú ní 'úú inadach'εεcú nuu"ndi ye"é yā ní caavā chí cu'téenu yā ye"é. Ní véé herencia ye"é yā ndúúcu 'ii"yā"n chí Dendyuūs dindεεε yā.

Pablo dii"n yā tan'dúúcā visión

19 Cáávā chuū, n'dií rey Agripa, nguéé dii"n chí chee"diitú dii"n n'diíchí cosa ye"é Dendyuūs.

20 Naati ca"á vmnaa"n vmnaa"n 'ii"yā"n chí sneé na yā"n Damasco, ní cuayiivi ca"á na yā"n Jerusalén ndúúcu nuu"ma"n na yá"áa ye"é Judea ndúúcu 'ii"yā"n s'ee"n chí nguéé ye"é ndaata Israel chí canee cuu"mín yā chí ndaacadaamí yā ye"é nuu"ndi ye"é yā nícu cu'téenu yā Dendyuūs. Ní dii"n yā ntii"nyu"n chí n'daācá n'dai ní ch'i"í yā taná"n 'ii"yā"n chí ndaacadaamí yā ye"é nuu"ndi ye"é yā.

21 Cáávā chuū 'ii"yā"n Israel s'ee"n sta'a yā 'úú na yāacū templo ní nada-cadínuu"n yā chí 'caa"nu"n yā 'úú.

22 Ndyuūs chinnee yā 'úú chí chεé ndíí maa"n ní ca"á nduudu cuaacu ndúúcu 'ii"yā"n ndiicū"n ní 'ii"yā"n chí nga"na ntii"nyú"n yā. Nguéé n'deēe cá ca"á ye"é dendu'ú chí ca"na profetas ndúúcu Moisés ye"é dendu'ú chí canéé chí chíi.

23 Caati Cristo mii"n cánéé chí 'cueenu yā cuuvi ní 'ii"yā"n mii"n vmná"n vmnaa"n nnduuchí yā ye"é nguaa"n tiná"n. Ní nga"na cuaacú yā ye"é deεεε naná"n 'ii"yā"n Israel ye"é ndúúcu 'ii"yā"n s'ee"n chí nguéé ye"é ndaata Israel.

Pablo nga"na sa Agripa chí canéé chí cu'téenu yā

24 Ca"na Pablo chúú cáávā maā"n sa. Festo gobernador mii"n ní ca"na yuudu sa: Loco dii, Pablo. Cáávā chí n'geē"n taaví dí chíi"n chí nduuví loco dí.

25 Naati sa"á mii"n ní ca"na sa: Nguéé loco 'úú, n'dií Festo, chí n'dai taavi. Nga"á nduudu cuaacu chí n'dai.

26 Rey Agripa mii"n deenú ntú"n yā chuū. 'Úú nga"á nduucú yā ye"é tanducuéé"n ndúúcu confianza. 'Úú nadacadiinú"n chí déenu yā chuū. Nguεε chó'ōo chuū ná n'de'ei.

27 N'dií rey Agripa, ζ'áá i'téenu nī 'ii"yā"n profetas chí ca"na nduudu ye"é Dendyuūs? 'Úú deenú chí i'téenu nī.

28 Tuu'mi ní Agripa miiⁿ caⁿ'a sa chii sa Pablo: 'Tεε 'τεε nūuⁿ diiⁿ di chi cu'teenú ndaacá Dendyuūs.

29 Pablo miiⁿ ní caⁿ'ā sa: 'Úú ngiicá Dendyuūs ndii ta'líⁿ o ndii ch'εετε, nguéé dámaāⁿ n'dií ti 'tiicá ntúūⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi n'ngiindiveéⁿ yā yeⁿ'é, cuuvi cu'ténu ntuuⁿ yā Ndyuūs miiⁿ tan'dúúⁿcā 'úú, naati nguéé cuneé yā ndúúⁿcū cadenas 'cūū.

30 Taachí caⁿ'a sa chuū ncueeⁿ rey ndúúⁿcū gobernador ndúúⁿcū Berenice ndúúⁿcū 'iiⁿ'yāⁿ chi canee yā ndúúⁿcū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

31 Taachí 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ cueⁿ'é yā 'áamá lado caⁿ'á yā nguaaⁿ maáⁿ yā: Mar 'áamá nuuⁿndi ch'εετε nguéé véé yeⁿ'é sa 'cūū nguεε chi 'caaⁿ'nuⁿ yú saⁿ'ā, ndí nguéé chi caⁿ'a sa vácūū.

32 Níicú Agripa ngaⁿ'ā sa ngii sa Festo: Sá 'cūū cúúví nguáⁿ'ai sa nduuti chi nguéé caⁿ'ā sa 'tíicā: 'Úú caⁿ'á nanááⁿ César.

27

Dicho'ó yā Pablo na yaāⁿ Roma

1 Taachí Festo ca'á yā orden chi cueⁿ'é 'nū na barco na yáⁿ'āa Italia, diíⁿ yā entregar Pablo ndúúⁿcū tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chi preso yā capitán chí nguuvi sa Julio. Capitán miiⁿ chí yeⁿ'é 'áamá taaⁿ soldados chí nguuvi Augusto.

2 Cueⁿ'é ntúūⁿ 'nū na 'aama barco yeⁿ'é yāāⁿ Adramitio chí caama cáácá ní caⁿ'ā ná cheendi va'ai s'eeⁿ yeⁿ'é nuūⁿnīⁿ'yāⁿ'ā na yāāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'é yáⁿ'āa Asia. Sndaá 'nū na barco ní cueⁿ'é 'nū. Ní canee sa ndúúⁿcū nús'uu 'áamá saⁿ'ā chí nguuvi Aristarco yeⁿ'é yáⁿ'āa Macedonia chí yeⁿ'é yāāⁿ Tesalónica.

3 Táámá nguuvi ndaá 'nū cheendi va'ai yeⁿ'é nuūⁿnīⁿ'yāⁿ'ā niiⁿnuúⁿ na yāāⁿ Sidón. Julio miiⁿ diíⁿ yā ndúúⁿcū Pablo miiⁿ tan'dúúⁿcā amigo n'dai. 'Cuúⁿ yā chí cueⁿ'é sa naachi canee amigos yeⁿ'é sa. Amigos ca'á yā chí neⁿ'é Pablo miiⁿ. Ní Pablo miiⁿ ntaaviⁿtuunúⁿ sa.

4 Ní cueⁿ'é ntúūⁿ 'nū na barco ní cho'ó 'nū cuaaⁿ ndiyya lado sur yeⁿ'é isla Chipre caati 'yúúné ní contra yeⁿ'é barco miiⁿ.

5 Taachi cho'ōo cuaacú 'nū nuūⁿnīⁿ'yāⁿ'ā cueⁿ'é 'nū niiⁿnuúⁿ yáⁿ'āa Cilicia ndii yáⁿ'āa Panfilia. Ndaá 'nū na yāāⁿ Mira chí 'áamá yāāⁿ yeⁿ'é yáⁿ'āa Licía.

6 Ní capitán chí ngaⁿ'a ntiíⁿnyúⁿ yā nndaaca yā 'áamá barco yeⁿ'é yāāⁿ Alejandría chí naⁿ'ā yáⁿ'āa Italia. Cucheé 'nū na barco miiⁿ ní cuinaⁿ'a 'nū.

7 Ní ngiínū ngiínū cueⁿ'é 'nū na barco chí 'nááⁿ taavi n'deēe nguuví. Ní cueⁿ'é 'nū ndúúⁿcū néené n'deēe peligro na barco niiⁿnuúⁿ ná yaāⁿ Gnido ní 'āā ntéé 'cuūⁿ 'yúúné chí caⁿ'á 'nū cuááⁿ vmnaaⁿ. Tuu'mi ní cueⁿ'é 'nū na nduu 'uuvi isla, isla Salmón chí canee niiⁿnuúⁿ ndúúⁿcū isla Creta caati nguéé 'yúúné taaⁿ miiⁿ.

8 Níicú a fuerza diíⁿ 'nū ndaá 'nū niiⁿnuúⁿ 'áamá yāāⁿ chí nguuvi Buenos Puertos ní niiⁿnuúⁿ yāāⁿ miiⁿ canee yāāⁿ Lasea.

9 Taachí cho'ōo 'naaⁿ tiempo cueⁿ'é 'nū na barco ndúúⁿcū néené n'deēe peligro. 'Āā cho'ōo nguuvi yeⁿ'é 'viicu chí nguéé che' é 'nū. Tuu'mi ní Pablo caⁿ'ā yā chí yā 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ.

10 Ní cāⁿ'a yā: Ndís'tií saⁿ'ā, 'úú inaáⁿ chí 'āā néené n'deēe peligro cueⁿ'é ndúúⁿcū yú chí cuuvi ndaa yú. Nguéé dámaāⁿ carga yeⁿ'é barco cuuvi ndái caati ndii s'uuúⁿ cuuvi ndai yú.

11 Naati capitán miiⁿ ní n'ngiindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é saⁿ'ā chí ndēē barco ndúúⁿcū saⁿ'ā chí ngaⁿ'a ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'é barco miiⁿ ti 'āā chí caaⁿ'maⁿ 'nūū Pablo miiⁿ.

12 N'dee n'dáí ináaⁿ yā chí 'āā ntéé n'daacā chí canee barco na cheendi va'āi yeⁿe nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā miiⁿ tiempo chí 'iiche. Ní n'dee n'dáí 'iiⁿ'yāⁿ nduuvidaamá yā chí caⁿ'a yā nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā yeⁿ'ē miiⁿ. Ní neⁿ'é yā chí ndaá yā na yāáⁿ Fenice chí 'áámá cheendi va'āi yeⁿe nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā yeⁿ'e isla Creta chí canee cuaaⁿ ndiia sur, cuaaⁿ naachi n'giia 'yáⁿ'ā. Ní miiⁿ cánéé tiempo chí 'iiche.

'Yúúné tááⁿ na nuuⁿnīⁿ'yáⁿ'ā

13 Ndaá 'yúúné ngínu yeⁿ'ē cuaaⁿ ndiia tan'dúúca chí nacadiinuuⁿ yā chí n'daāca. Candéε yā anclas cūū chí 'caanu barco miiⁿ ní cueⁿ'é yā canéé diituú nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā niⁿ'núuⁿ isla Creta.

14 Nguéé neé 'naaⁿ ndaá táámá 'yúúné taāⁿ taavi chí nguuvi Euroclidón tan'dúúca ciclón chí contra yeⁿ'ē barco miiⁿ.

15 Taachi 'yúúné míⁿ diiⁿ chí barco 'āā ntéé cuuvi caⁿ'a barco miiⁿ contra yeⁿ'ē 'yúúné, tuuⁿ'mí s'neeⁿ maáⁿ 'nū candéε 'yúúné barco miiⁿ naachi neⁿ'ē. Ní núsⁿ'uu cueⁿ'é 'nū 'tíicā.

16 Ndaá 'nū na 'áámá isla chí nguuvi Clauda naachi nguéé véé 'yúúné taaⁿ. 'Āā nééné ngíⁿ'i candéε yā barco 'liiⁿ vmnaaⁿ barco ch'εεε ní dichichí yā barco 'líiⁿ miiⁿ.

17 Taachi 'āā chí n'daí yā dichichí yā barco 'líiⁿ ndúúcu 'ii'yū cuaaⁿ náavtaⁿ'ā, tuuⁿ'mí ní 'va'á yā chí ndáa yā Sirte chí 'áámá cuaaⁿ chεεti nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā naachi canéé yáⁿ'āa dúúⁿ naachi 'āā ntéé cuuvi caaca barco miiⁿ. Tuuⁿ'mí di'cua'á yā tíinūⁿ yeⁿ'e barco miiⁿ. Tuuⁿ'mí ní chí 'néⁿ yā barco miiⁿ chí cueⁿ'e maāⁿ ntúúⁿ.

18 Ní diiⁿ 'yúúné miiⁿ chí cueⁿ'ē barco ndúúcu peligro ti 'yúúné tááⁿ. Chidεεε táámá nguuvi tucá'a yā ndaavi yaí yā carga yeⁿ'ē barco na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā.

19 Ndiichí ndii 'íiⁿ'núⁿ nguuvi miiⁿ ndúúcu ta'á yā chí yā nducueⁿ'ē dendu'ū chí ndεε barco na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā.

20 Nguuvi nguuvi s'eeⁿ 'āā ntéé n'diichí 'nū 'yáⁿ'ā ndii nguεε ndúú 'íiⁿ'nyúⁿ cucááⁿ 'yúúné tááⁿ míⁿ chí nuuⁿmaⁿ ndiiví 'nū. Tuuⁿ'mí 'āā ntéé nacadiinúⁿ 'nū chí nanguáⁿ'ai 'nū.

21 'Āā 'nááⁿ nguuvi chí nguéé nge'é 'nū. Tuuⁿ'mí Pablo miiⁿ cheendii yā naavtaⁿ'ā yeⁿ'ē nducyaaca 'nū ní caⁿ'a yā: Ndúúti chí ndis'tií chí chí'téenu ní yeⁿ'é ní nguéé cueⁿ'ē yú na barco yeⁿ'ē isla Creta chí cuta'ā yú peligro miiⁿ ndúúcu dendu'ū chí dindεε yú.

22 Maaⁿ ní cuuví ndis'tií. Canee cúuⁿ'míⁿ nī más cā ánimo caati nguéé mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí dindaí yā vida yeⁿ'é yā nguaāⁿ yú, dámaāⁿ barco miiⁿ chí cuuvi ndái.

23 Caati maaⁿ nguiinú 'cūū canéé ángel yeⁿ'e Dendyuūs nduucú. 'Úú ní yeⁿ'e Dendyuūs 'úú ní 'úú dichii'vé 'iiⁿ'yāⁿ.

24 Caⁿ'a ángel miiⁿ chí yā 'úú: Pablo, nguéé 'va'ā di. Canee chí cuééndii di nanááⁿ César. Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'á yā na barco ndúúcu di cunduúchí 'iiⁿ'yāⁿ.

25 N'diichí nī compañeros. Cunee ngíⁿ'ú nī ánimo caati 'úú i'teenú Dendyuūs. Canéé chí cuuvi tan'dúúca chí chí yā 'úú.

26 Canéé chí ca'ā naaⁿ yú na 'áámá isla.

27 Chíⁿ ndiichí cuūⁿ yaaⁿ níⁿ cúⁿ tan'dúúca chí cuchí 'nū na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā chí nguuvi Adriático, ní cúchí ná maⁿ'a yaaⁿ ní saⁿ'a s'eeⁿ chí diiⁿ manejar barco chí tuumicádíⁿnuuⁿ sa chí 'āā snéⁿ 'nū niⁿ'nuúⁿ na yáⁿ'ā.

28 Tuu'mi ní ca'a nuuⁿ sá sonda ní ndaaca sa ngii ndiicú 'ya'áa chí yáánūuⁿ ní cho'ō ca ta'líinⁿ cuaaⁿ vmnaaⁿ nngueεcunée sa ca'a nuuⁿ ntúuⁿ sa sonda. Ndaaca ntuuⁿ sa ndítiiⁿ'yu 'ya'áa chí yáánūuⁿ.

29 'Va'á yā chí ca'a naáⁿ yā na 'vaachíí. Tuu'mi ní ca'a nuúⁿ ya ná cuúuⁿ ancla cūuⁿ yeⁿ'ē cuaaⁿ dáámí, cosa chí cueendii barco miiⁿ ní 'āā ntéé caaca. Ní snee ngiínú yā chí cúúúⁿ εεεε.

30 Tuu'mi ní saⁿ'ā chí díiⁿ yā manejar barco ch'εeti yaaⁿ sá chí cáanu sa yeⁿ'ē barco. Ní ca'a nuúⁿ yā barco 'líiⁿ na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā. Díiⁿ yā tan'dúúⁿcā chí cangúu yā ancla cūuⁿ yeⁿ'e cuaaⁿ vmnaaⁿ barco miiⁿ.

31 Pablo miiⁿ caⁿ'a yā chíi yā capitán: Ndúúti chí saⁿ'ā s'eeⁿ nguéé canee sa na barco miiⁿ ndís'tií ní nguéé cuuvi nanguaⁿ'ai nī.

32 Tuu'mi ní soldados ch'iica sa lazo yeⁿ'ē barco 'líiⁿ. Díiⁿ sá chí cueⁿ'e maāⁿ ní chindai.

33 Taachí caama chidεεεε Pablo caⁿ'a yā chíi yā nducyáácá 'iiⁿ'yā chí che'é yā. Ní caⁿ'a yā: Maaⁿ ní ndiichi cuúuⁿ nguuvi chí 'āā ntéé ché'e nī ní 'cuεεtinée nī ndúúⁿcū cuidado. Ní nguéé che'é nī mar 'áámá yuúndū.

34 'Úú ngiicá ndis'tií chí ché'e nī maaⁿ níicú véé fuerza yeⁿ'é nī ti mar 'áámá yuúⁿdū tíiⁿ nī nguéé cuuvi ndai.

35 Taachí caⁿ'a yā chuū, sta'á yā pan. Ca'á yā gracia Ndyuūs nanááⁿ nducyaaca yā ní taachi n'deé yā pan tucá'a yā che'é yā.

36 Tuu'mi ní nducyaaca yā canee cúúⁿmíⁿ yā más ca ánimo ní che'é ntuúⁿ yā.

37 Nducyáácá 'nū chí snúⁿ'nū na barco tan'dúúⁿcā 'uūⁿvī ciento canée 'iīⁿnūⁿ ngeεecu ndítiiⁿ'yu 'áámá 'nū.

38 'Āā nduuví ditiinú yā. Díiⁿ yā chí nan'daa ca'ái barco miiⁿ. 'Canuúⁿ yā trigo chí ndéε barco miiⁿ na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā.

Chindai barco

39 Taachí chidεεεε táámá nguuvi nguéé 'íúntinaáⁿ 'nū tíí yáⁿ'āa naachí snée 'nū naati n'diichí 'nū 'áámá lugar naachi εε 'áámá playa o yáⁿ'āa ndúútií. Nduuvidáámá 'nū neⁿ'e 'nū cundaa 'nū na playa miiⁿ ndúúⁿcū barco.

40 Ní chíica ntúuⁿ yā 'iiⁿ'yu yeⁿ'ē cucáávā chí ancla cūuⁿ chí canuúⁿ na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā. Tuu'mi ní cuaaⁿ dáámí barco miiⁿ nadatíi yā remos chí tan'dúúⁿcā 'áámá tabla chí díiⁿ guiar barco miiⁿ. Ní ch'eeⁿ yā tíinūuⁿ miiⁿ yeⁿ'é cuaaⁿ vmnaaⁿ barco miiⁿ na 'yúúné ní cueⁿ'é 'nū na playa chí yáⁿ'āa ndúútií.

41 Caⁿ'a 'naaⁿ 'nū naachi 'áámá lugar chí 'uūⁿvī nuūⁿnīⁿ ní díiⁿ yā chí ndaā barco miiⁿ na yáⁿ'āa cuaaⁿ díituú chεεti nuūⁿnīⁿ. Díiⁿ yā chí nacan'dāā barco 'iicu cuááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'ē barco miiⁿ chí canuúⁿ ca nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ 'āā na yáⁿ'āa canéé chεεchi. Chééndii chí 'āā ntéé chíicā 'iicu cuaaⁿ dáámí barco miiⁿ neⁿ'e nda'ái ndúúⁿcū fuerza yeⁿ'é nuūⁿnīⁿ miiⁿ.

42 Tuu'mi ní soldado s'eeⁿ caⁿ'a yā chí 'caaⁿ'nuⁿ yā preso s'uuⁿ níicú mar 'áámá yā nguéé cuuvi cáaⁿ'yuuⁿ yā nuūⁿnīⁿ níicú cunaⁿ'a yā na yáⁿ'āa.

43 Naati capitán miiⁿ neⁿ'e sa dinguáⁿ'ai sa Pablo miiⁿ. Tuu'mí chícataáⁿ yā chí neⁿ'e soldado s'uuⁿ. Tuu'mi ní capitán chí ngaⁿ'ā ntiīⁿ'nyuⁿ caⁿ'á sa chí nducyáácá yā chí cuuvi 'caaⁿ'yuuⁿ yā nuūⁿnīⁿ níicú chí cun'daa yā vmnaāⁿ nuūⁿnīⁿ ní 'caaⁿ'yuuⁿ yā ní nandaá yā na yáⁿ'āa ní nnguaⁿ'ái yā.

44 Níicú tanáⁿ'a yā ní na tablas yeⁿ'ē barco ndúúⁿcū yáⁿ'á yeⁿ'ē barco cuuvi nacan'dáa yā. 'Tíicā chíi nducyáácá yā nanguaⁿ'ai yā nandaá yā na yáⁿ'āa cuūⁿmáⁿ.

28

Pablo snée yā na isla Malta

¹ Taachi 'āā nnguaⁿ'ái 'nū chīcādīnuuⁿ 'nū isla miiⁿ nguuvī Malta.

² 'Iiⁿ'yāⁿ chī snée na isla miiⁿ diiⁿ yā tratar nūs'uu n'daacā caati tiivī yā yáⁿ'ā ní diiⁿ yā recibir nducyaaca 'nū cáāvā chí 'iiche miiⁿ ndúúcu chí ngeeⁿ cúúvī.

³ Tuu'mi ní Pablo miiⁿ nanguáiⁿ yā nduuvī tāāⁿ dūuⁿnē yáⁿ'á cuuⁿmaⁿ ní ch'íi yā na yáⁿ'ā. Ní 'áámá cúu cueⁿ'e tí chéénu tí caavā chí 'íiⁿnuuⁿ ní chεεcú tí na tá'a Pablo miiⁿ.

⁴ Taachi 'iiⁿ'yāⁿ chī snée miiⁿyā n'diichí yā cúu can'díicu tí na ta'a Pablo tuu'mi ní caⁿ'a yā nguááⁿ maáⁿ yā: Nduudu cuáácú sáⁿ'a cūū 'niiⁿ'núⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ. 'Áará chí nanguáⁿ'āi sa na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā nguéé 'cuááⁿ chí cunduūchi sa.

⁵ Naati Pablo miiⁿ ch'íidi sa cúu miiⁿ na yaⁿ'ā. Nguéé de'ē vεε diiⁿ tí ndúúcu sa.

⁶ 'Iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ snée ngíínú yā chí n'diichí yā chí cundiitu ta'ā sa o cundéévé sá chí 'cuūvī. 'Iiⁿ'yāⁿ s'ééⁿ ní ch'εetinée ngíínú yā de'ē cuuvī ndúúcu sa. Ní n'diichí yā chí nguεε de'ē vεε chí ndúúcu sa. Tuu'mi ní na'dááⁿ yā vaanicadīnūⁿ yeⁿ'é yā cucáāvā chí n'diichí yā. Tuu'mi ní caⁿ'a yā: Pablo miiⁿ ní dendyuūs saⁿ'ā.

⁷ Na yáā miiⁿ véé yáⁿ'ā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'ā ntíⁿnyúⁿ yā chí nguúvī yā Publio. 'Iiⁿ'yāⁿ yáāⁿ miiⁿ diiⁿ yā recibir nus'uu. Ní tee yā naachi ch'εetinée 'nū 'iiⁿ'nūⁿ nguuvī.

⁸ Ní chiida Publio canée yā na cama chí ngíita yā yeⁿ'ē ca'ai 'íiⁿ'nūⁿ ndúúcu ca'ai yuuúⁿ. Tuu'mí chí ndaā Pablo ní n'diichí yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní ch'íínú caⁿ'angua'á yā niicu s'néeⁿ Pablo miiⁿ ta'á yā cuerpo yeⁿ'é yā. Níicú nduuva yeⁿ'é yā.

⁹ Ch'íínú chí diiⁿ yā chuū tuu'mi ní cuchii tanáⁿ'a yā chí snée yā na isla chí vεε ntúūⁿ ca'ai yeⁿ'é yā. Ndaá yā naachi canée Pablo ní nduuva ntúūⁿ yeⁿ'e yā.

¹⁰ 'Iiⁿ'yāⁿ s'úūⁿ dinéⁿ'e yā nūs'uu ní diiⁿ yā n'daacā nduucú 'nū. Taachí chí ndaá 'nū na barco tee yā taanduvéé cosa chí neⁿ'e 'nū.

Pablo ndaá yā na yáā Roma

¹¹ Ch'εetinéeⁿ 'nū 'iiⁿ'nūⁿ 'iiyu miiⁿ ní cueⁿ'é 'nū na barco chí yeⁿ'ē yáāⁿ Alejandria chí ch'εetinée 'áámá tiempo 'iiche na isla miiⁿ. Barco miiⁿ ní cuaaⁿ vmnaaⁿ canée imágenes yeⁿ'e Cástor ndúúcu Pólux chí dendyuūs s'eeⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ.

¹² Ní ndaa ntúūⁿ 'nū na yaāⁿ Siracusa ní ch'εetinée ntuuⁿ 'nū yáāⁿ miiⁿ na 'iiⁿ'nūⁿ nguuvī.

¹³ Yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ cueⁿ'e ntúūⁿ 'nū na barco niiⁿnuúⁿ ná 'diituuⁿ nuūⁿ'nīⁿ'yaⁿ'ā miiⁿ. Ndaa ntúūⁿ 'nū niiⁿnuúⁿ na yaāⁿ Regio. Táámá nguuvī cuayiivī chí ndáā 'yúúné yeⁿ'ē cuaaⁿ ndiia sur ní ndii chíiⁿ ndii 'úúvī nguuvī ndaa ntúūⁿ 'nū na yáāⁿ Puteoli.

¹⁴ Miiⁿ ní naachi ndaāca 'nū hermanos chí i'téenu yā Cristo di'cuítu yā nūs'uu ní 'cuεetinée 'nū ndúúcu yā ndεēchē nguuvī. Ch'iinu ní cueⁿ'e 'nū chiicá 'nū yáāⁿ Roma.

¹⁵ Taachi ch'iindiveeⁿ hermano s'uuⁿ yeⁿ'é 'nū ní can'dáa yā ní diiⁿ yā recibir nūs'uu ndíi yáāⁿ Apio naachi vεε niiⁿ vεē ní ndii yáāⁿ chí nguuvī Tres Tabernas. Taachí Pablo n'diichí yā 'iiⁿ'yāⁿ, ca'á yā gracias Ndyuūs níicú vεε ca ánimo yeⁿ'e yā.

16 Taachí ndaa' nū yāāⁿ Roma, capitán diiⁿ sa entregar preso s'eeⁿ jefe. Níícú jefe miiⁿ 'cuuⁿ yā chí cunéé 'āā vi'i Pablo ndúúcū 'aama soldado chí diiⁿ sa cuidado 'iiⁿyāⁿ.

Pablo nga'á yā nduudu cuaacu na yāāⁿ Roma

17 Ch'íínú tá 'iīⁿnūⁿ nguuví Pablo miiⁿ ní ca'á yā chí cádiinuuⁿ saⁿā n'gεεεε yeⁿé 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ. Níícú taachi nduuvídaama sa Pablo miiⁿ caⁿá yā chí yā saⁿā: Ndis'tiī vi'í, 'úú ní nguéé dε'ε vεε diīⁿ ndúúcū 'iiⁿyāⁿ ndíí nguéé ndúú contra yeⁿe costumbre yeⁿe chíidā yú chí yeⁿé ndíí vmaāⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ diīⁿ yā entregar 'úú ndíí yāāⁿ Jerusalén na ta'á saⁿā romano s'uuⁿ.

18 Saⁿā s'eeⁿ, ní taachi tuumicadiinúúⁿ sa yeⁿé chí nguéé nuūⁿndí ch'εεεε yeⁿé neⁿe sa nn'dεεεchii sa 'úú caati nguéé indaaca sa mar 'áámá nuūⁿndí yeⁿé chí 'cuúví.

19 Naati 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ snéé yā contra yeⁿé, chíí obligado chí canéé chí caⁿá n'diichí saⁿā chí rey César. Nguéé dε'ε caavā chí caacá contra 'iiⁿyāⁿ yeⁿé.

20 Ch'íín chí cucáávā 'úú chíicá n'diichí ndis'tiī maaⁿ níícú snaaⁿ nī, níícú ndee nduucú nī. Caati cucáávā chí canee ngiinú cosa yeⁿé Israel, canéé chí diīⁿ sufrir ndúúcū cadena 'cūú.

21 Tuu'mí caⁿá sa chíí sa Pablo: Nús'uu ní nguéé ndíín 'nū recibir carta yeⁿe yāⁿā Judea cucáávā dii, ndíí nguéé ndúú chíín ndaaⁿ mar 'áámá vi'í yú chí caaⁿmáⁿ yā nuūⁿndí yeⁿé di.

22 Naati neⁿé 'nū 'caandiveén 'nū chí nadicadiinuuⁿ di caati cucáávā chí i'téénú dí. Nús'uu ní déenu 'nū chí nducuéⁿe cuaaⁿ ngaⁿ'a yā contra cosa chí i'téénú di.

23 Tuu'mi ndεεεε yā 'áámá nguuví ní ndaā taaví 'iiⁿyāⁿ na vaacu sa. Ní Pablo miiⁿ caaⁿmáⁿ cuaacú yā ní ch'íín'í yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe chí Ndyuūs ngaⁿ'a yā ntiīnyúⁿ yā ndíí naachi ngíí ndεεεε ndíí naachi ngíí 'da'a. Ní ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿé Jesús tan'dúúcā chí yeⁿé Moisés. 'Āā 'túica nūuⁿ yeⁿé profetas chí ca'ā nduudu yeⁿé Dendyuūs.

24 'Iicu náⁿ'a yā ní i'téénú yā chí caⁿ'a sa. Niicu náⁿ'a yā nguéé i'téénú yā.

25 Naati nguéé nduuvídaamá yā. Ní cuindaacadáámí yā naati vmaáⁿ vmaāⁿ chí cuindaacadaamí yā Pablo miiⁿ caⁿ'a sa nduudu 'cūú ndúúcū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ tan'dúúcā chí caⁿ'a cuaacu Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs cucáávā profeta Isaías ndúúcū chíidā yú. Ní cāⁿ'a Espíritu N'dai chuú:

26 Cueⁿe di yāāⁿ 'cūú níícú cuuvi di 'iiⁿyāⁿ: N'giindiveén di ndúúcū veeⁿ di ní nguéé tuumicadiinuuⁿ di; inaaⁿ di ndúúcū nduutináⁿ di ní nguéé i'téénú di;

27 caati staava yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yāāⁿ 'cūú nééné cheεεchi, níícú nguéé cuuvi tuumicadiinuuⁿ yā ndúúcū staava yeⁿe yā ndúúcū veeⁿ yā nguéé n'dáác chí'iindiveén yā, ndíí nguéé n'giindiveén yā ndúúcū veeⁿ yā, nduutináⁿ yā ní nnduudí maaⁿ, tí nguéé chinaáⁿ yā ndúúcū nduutinaáⁿ yā, ndíí nguéé nanguεεcundí yā yeⁿé nuūⁿndí yeⁿé yā caati 'úú idiīⁿ chí nduuví n'dái yā nanduūvā yeⁿé yā.

28 Maaⁿ ní cádiinúúⁿ nī chíín chí Ndyuūs nadach'εεcú yā nuūⁿndí yeⁿé nducyáácá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí nguéé yeⁿé ndaata Israel cáávā chí 'túicā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'caandiveén yā yeⁿe chuú.

29 Níícú taachi caⁿ'a sa nduudu 'cūú, 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ caⁿ'a yā. Nééné n'deeé caⁿ'a yā nguaaⁿ mááⁿ yā.

30 Pablo miiⁿ ní canéé yā 'uūví ndúuyū na 'áámá va'ai chí nadí'vε yā. 'Iiⁿyāⁿ míⁿ diīⁿ yā recibir ndúcyáácá yā chí ndaaⁿ na vaacú yā.

³¹ Caⁿ'á yā yeⁿ'ē chi Dendyuūs ngaⁿ'ā ntiiⁿnyúⁿ yā níⁿíⁿcúⁿ chi'cueeⁿ yā yeⁿ'ē Señor Jesucristo. Caⁿ'a yā ndúⁿúⁿcū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguééⁿ chiicatáaⁿ yā yēⁿ'e yā.

PABLO IDINGUÚⁿ YĀ CARTA 'CŪŪ YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ CHI SNĒE YĀ YĀĀⁿ ROMA

Pablo idinguúⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaacū yeⁿ'e yāāⁿ Roma

¹ 'Úú Pablo 'úú ní 'úú dichí'vĕ Señor Jesucristo. Ndyuūs yaa'ví yā 'úú ní ndεεvĕ yā 'úú. Ní dichó'o yā 'úú chi cuuví apóstol chi candεé nduudu yeⁿ'e Ndyuūs chi nduudu yeⁿ'e evangelio yeⁿ'e chi nanguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ.

² Ndyuūs ní caⁿ'a yā n'dee n'dái tiempo chi 'āā chó'ōo chi ca'a yā evangelio chí nduudu cuaacu chi nadanguáⁿ'ai yā taachi profetas ngaⁿ'á yā yeⁿ'e. Ní dingúuⁿ yā na libro yeⁿ'e Dendyuūs yeⁿ'e chūū.

³ Nduudu 'cūū chi evangelio ní yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú chi Daiya Dendyuūs. Cristo ní ndāa yā iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ndúúcu cuerpo tan'dúúca s'uuúⁿ cáāvā na ndaata yeⁿ'e rey David.

⁴ Ní cucááva Espíritu chi n'dai taavi yeⁿ'e Cristo, Cristo dicuaacú yā chí Daiyá Ndyuūs ndúúcu poder yeⁿ'e Ndyuūs chi ch'εεte taavi ca taachi nducueéⁿ yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā.

⁵ Ní cáāvā Cristo miiⁿ Ndyuūs tee yā 'aama favor 'úú ti dicho'ó yā 'úú chi 'úú cuuvi apóstol yeⁿ'é yā cáāvā chi duuchi Cristo. Ní cáāvā chí 'úú cuuvi 'cuuⁿ'míⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducueéⁿ'ē nación táácā cuuvi cu'téenu yā Ndyuūs. Ní 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e yā.

⁶ Ní ndís'tiī ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo caati Ndyuūs yaa'ví yā ndís'tiī chi cuuvi yeⁿ'é Cristo ndís'tiī.

⁷ 'Úú idinguúⁿ carta 'cūū yeⁿ'e nducyáácá ndís'tiī chi sné nī na yāāⁿ Roma, ndís'tiī chí Ndyuūs neⁿ'e yā ní yaa'ví yā ndís'tiī chí cuuvi yeⁿ'é yā ndís'tiī. Neⁿ'é chí Ndyuūs Chiida yú ndúúcu Señor Jesucristo tée yā ndís'tiī vaadi n'dai ca yeⁿ'é yā ndúúcu vaadi 'diiⁿ' yeⁿ'é yā.

Pablo neⁿ'e yā caⁿ'á yā yāāⁿ Roma

⁸ Vmnaáⁿ vmnaaⁿ ca'á gracias Ndyuūs cáāvā Jesucristo cucáāvā nducyaaca ndís'tiī caati 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e núúⁿ'máⁿ iⁿ'yeeⁿ'dí ch'iindiveéⁿ yā tan'dúúca chí ndís'tiī i'téenu nī Jesucristo ní ngaⁿ'á yā yeⁿ'e ndís'tiī.

⁹ 'Úú ndúúcu nuuⁿ'maⁿ staavā yeⁿ'é dichii'vĕ Ndyuūs. Ní candεé nduudu ngai yeⁿ'e evangelio yeⁿ'e Daiyá yā. Ndyuūs deenú yā chí 'úú cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ nan'gaacú yeⁿ'e ndís'tiī ní taachí ngaⁿ'āngua'á ní ngaⁿ'āngua'á cucáāvā ndís'tiī.

¹⁰ Ní ngiicá Ndyuūs chí nduuti chí neⁿ'é yā chí tée yā lugar 'úú chí tiempo 'cūū cuuvi ndaá nanaáⁿ ndís'tiī.

¹¹ Neⁿ'e cá snaáⁿ ndís'tiī ní cunneé ndís'tiī ndúúcu Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chí cu'téenu cá ní ní 'íicú ndís'tiī diitūu 'cuεetinée nī ndúúcu chí i'téenu nī.

¹² Ní 'íicú ndís'tiī ndúúcu 'úú ca'á díituu yú 'aama yú taama yú ndúúcu chí i'téenu yú ti daama daama i'téenu yú.

¹³ Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, neⁿ'é chí cádiinuⁿ ndís'tiī chí neené n'dee cuuvi neⁿ'é chí n'diichi ndís'tiī naati ndii mááⁿ nguéé ngii chí chíí. Neⁿ'é n'diichi ndís'tiī caati tan'dúúca chí véé n'gui'i yeⁿ'e cosecha 'tiicá ntūūⁿ ndís'tiī cuuvi tan'dúúca n'gui'i yeⁿ'e cosecha yeⁿ'e ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é caati 'tíicā véé n'gui'i yeⁿ'e nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tanáⁿ'ā naciones yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū.

14 Ní 'úú cánéé chi cunneé 'ii'nyān chi ye'ne ndaata ye'ne ndúúcu 'ii'nyān chi ye'ne taná'ā naciones, 'ii'nyān chi deenu ndúúcu 'ii'nyān chi nguéé deenú.

15 Ní 'tiicá ntúūn 'úú caneé listo chi caa'mán nduudu cuaacu ye'ne evangelio chi nangua'ai 'ii'nyān. Ní caa'mán nanáán ndís'tiī chi snee nī na yāān Roma.

Poder ye'ne evangelio chí nduudu ngai ye'ne Cristo

16 Ní nguéé 'cuinaán chi caa'mán nduudu cuaacu ye'ne evangelio ti nduudu mii' ní poder ye'ne Ndyuūs. Ní nangua'āi nducyáácá 'ii'nyān chi i'téenu yā Cristo, vmnáán vmnaa' 'ii'nyān chi 'ii'nyān Israel chi judío s'ee'. 'Tiicá ntúūn 'ii'nyān s'ee' chi nguéé ye'ne ndaata Israel.

17 Ní nduudu cuaacu ye'ne evangelio míin ní ng'i'nī chi Ndyuūs ní diin yā aceptar s'uuūn chi cuuvi ye'ne yā s'uuūn cáávā chi i'téenu yú Jesucristo, ní dámaa' cáávā chí i'téenu yú Jesucristo. 'Tiicá canee nguūn na libro ye'ne Ndyuūs: 'ii'nyān chi Ndyuūs díin yā aceptar chi cuuvi ye'ne yā, 'cuεtineé yā cucáávā chi i'téenu yā.

Núú'ndí ye'ne 'ii'nyān chi snee yā na i'nyee'dí 'cūū

18 Déenu yú chi Ndyuūs ca'á yā castigo chi neené díttu nducyaaca 'ii'nyān chí nguéé n'daacá idiin yā ndúúcu 'ii'nyān chi dinuu'ndí yā. Ní cucáávā nuu'ndí ye'ne yā nguεε ngúú'ni chí 'ii'nyān cuuvi deenú yā nduudu cuaacu ye'ne Ndyuūs. Castigo ye'ne yā ngúícá ndúú na va'ai chεeti nguuvi.

19 Ní 'ii'nyān s'ee' chi deenu n'dái yā cuuvi cadínnuun yā chí ye'ne Ndyuūs caati Ndyuūs ch'í'í yā 'ii'nyān s'ee' chuū.

20 Dendu'ū chí ye'ne Ndyuūs chí nguéé inaa' yú cuuvi déenu yú cucáávā nducué'nē chí Ndyuūs din'dái yā ndúúcu poder ye'ne yā chí 'áamá cānee. Ní chuū cuuvi snaa' 'ii'nyān ndii tiempo chí Ndyuūs din'dái yā i'nyee'dí. Ní deenú yā chí Ndyuūs ní Ndyuūs nuu'mán cuaacu. Ní nguéé cuuvi caa'mán yā chí nguéé cuuvi n'diichí yā Ndyuūs.

21 'ii'nyān s'ee' n'diichí yā Ndyuūs naati nguéé chí'téenu yā Ndyuūs mii' chí ch'εete yā ní nguéé ca'á yā gracias Ndyuūs. Nguéé 'tiicá díin yā. Naati nadicádínnuun yā ye'ne dendu'u chí nguéé dichí'vē chí ye'ne maān. Ní cáávā chí necio yā ch'εetinēe yā na maān.

22 'ii'nyān s'ee' ní ngā'nā yā chí deenu ca yā naati díin yā chí tonto yā.

23 Ní n'daán yā vaadi dεεve ngii ye'ne Ndyuūs chí canduuchí yā cuen'e daā'ma' cáávā santos ídolos o imágenes chí idin'dái 'ii'nyān, santos chí tan'dúúca 'ii'nyān chí n'díí. 'Tiicá santos mii' ndúúcu ídolos ye'ne 'yáádá, ndúúcu ídolos ye'ne cúú ndúúcu ídolos ye'ne 'iiti chí cuūu' cá'a tí.

24 Ní cáávā chí 'ii'nyān s'ee' ní nguéé ne'ne yā tuumicadínnuun yā ní Ndyuūs s'neén yā chí díin yā dendú'ū chí nguéé n'daacá chí ne'ne diin cuerpo ye'ne yā. Ní díin yā ndúúcu cuerpo ye'ne yā nguáán maán yā dendu'ū chí vaadi 'cuínnuun.

25 Ní díin yā 'túúca tí nguéé i'téenu yā nduudu cuaacu ye'ne Ndyuūs tí i'téenu yā nduudu yaadi. Ní dich'εeté yā dendu'ū chí Ndyuūs din'dái yā naati nguéé dich'εeté yā maán Ndyuūs chí din'dái yā dendu'ū. Nducyáácá 'ii'nyān cuén'é daā'ma' canéé chí dich'εeté yā Ndyuūs. 'Tiicá canee chí díin yā.

26 Ní cáávā chí díin yā 'tuucā Ndyuūs díin yā chí'néen maán yā 'ii'nyān chí díin yā dendu'ū chí nguεε n'daacá chí 'cuinaán yā. Ní n'daataa' s'ee' nguéé ca'n'á yā ndúúcu sa'nā naati ca'n'á yā ndúúcu n'daataá ní díin yā tan'dúúca chí ch'iindivaacú yā ndúúcu ví'í.

27 'Tiicá ntúūn sa'nā s'ee' nguéé ca'n'á yā ndúúcu n'daataa' naati ca'n'á yā ndúúcu sa'nā ní díin yā tan'dúúca chí ch'iindivaacú yā ndúúcu ví'í. Díin yā

nguaaⁿ maáⁿ yā cosas chi vaadī 'cuíñūⁿ ní sta'á yā castigo na cuerpo yeⁿ'é yā yeⁿ'e chi nguεε n'daacā chi dííⁿ yā.

28 Ní cáávā chi nguéeⁿ neⁿ'é yā ntiinaáⁿ yā Ndyuūs, Ndyuūs chi'neéⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chi dííⁿ yā nducuéⁿ'ē chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nadacadíínuuⁿ yā chi nguεε n'daacā. Ní dííⁿ yā cosas chi nguéeⁿ canee chi dííⁿ yā.

29 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ neéⁿ nadacadiinúúⁿ yā yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chi nguεε n'daacā. Ní caⁿ'á yā ndúú^c n'daataá o saⁿ'ā chi nguεε yeⁿ'e yā. Ní neené yaadii'yá yā ní dííⁿ yā cosas yeⁿ'e yááⁿ n'guiñūⁿ. Ní neⁿ'é yā dendú'ū chi nguεε yeⁿ'e yā. Ní neene idiíⁿ yā cosa chi nguεε n'daacā ti neⁿ'e yā dííⁿ yā 'tíicā. Ní neené nngueé yā. Ní n'giiⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní neené n'gεεcu cheendí yā ndúú^c 'iiⁿ'yāⁿ, ní nginnche'éí yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní neéⁿ nguεε n'daacā staava yeⁿ'é yā. Ní neené n'gεεcu cheendí yā yeⁿ'e chi 'iiⁿ'yāⁿ dííⁿ yā yeⁿ'e chi nguεε n'daacā.

30 Ngaⁿ'á yā yeⁿ'e chi nguéeⁿ n'daacā yeⁿ'e taama yā. Nguéeⁿ neⁿ'é yā Dendyuūs. Ngaⁿ'á yā nanaáⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e s'uuúⁿ ní ngii 'cuinááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e s'uuúⁿ. Maáⁿ yā dich'εεtē yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní idiyaadí taaví yā ní nadacadíínuuⁿ yā cosa chí ngai chi nguεε n'daacā. Ní nguéeⁿ i'téénu yā yeⁿ'e cheεcú yā yeⁿ'e chiída yā.

31 Nguéeⁿ itúúmicádíínuuⁿ yā, nguéeⁿ idiíⁿ yā chi ngāⁿ'a yā chi dííⁿ yā. Nguéeⁿ idinéⁿ'e yā 'iiⁿ'yāⁿ ní nguéeⁿ déénu yā nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ 'áará chí ngaⁿ'a yā chí nadach'εεcú yā yeⁿ'e yā. Ní nguéeⁿ ya'ai 'iinú yā 'iiⁿ'yāⁿ.

32 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ neéⁿ déénu yā chí Ndyuūs ngaⁿ'a yā chí canéé chi dííⁿ yā. Ní déénu yā chí 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéeⁿ dííⁿ 'tíicā, tuuⁿ'mí chí 'cuúvi yā naati icandíicá yā chí idiíⁿ yā 'tíicā. Yeenú taaví yā taachi inaáⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí dííⁿ yā 'tíicā.

2

Ndyuūs ináaⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nuuⁿndi ní yeⁿ'e chi cuaacu

1 Ndíⁿ'tíi amigos yeⁿ'é, ¿'áá n'diichí ní dε'ē chí idiíⁿ taamá yā o 'áá du'ú nūⁿ'n 'iiⁿ'yāⁿ? Véé nuuⁿndi yeⁿ'e maáⁿ yā taachi dííⁿ yā 'tíicā. Taachi n'diichí yā nuuⁿndi chí idiíⁿ taamá yā, ní maáⁿ yā dííⁿ yā 'tíicā, tuuⁿ'mí ní dich'εεtē maáⁿ yā nuuⁿndi yeⁿ'é yā.

2 Deenu yú chí Ndyuūs dííⁿ yā cosa chí cuaacu taachi dííⁿ yā condenar 'iiⁿ'yāⁿ chí dííⁿ yā chí 'túú^c.

3 ¿'Áá 'aacu ní chí Ndyuūs nguéeⁿ inaaⁿ yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí idiíⁿ yā 'túú^c taachi n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'e taamá yā? Nguεε 'tíicā.

4 ¿'Áá nguéeⁿ inee yíinú ní yeⁿ'é Ndyuūs cucáávā chí ya'ai 'iinú yā ndís'tíi ní ndai yā ndúú^c ndís'tíi ní teé yā ndís'tíi n'deeé n'dái favores yeⁿ'é yā ndúú^c vaadi 'diiíⁿ yeⁿ'e yā? Ní nguéeⁿ dííⁿ ní cuenta chí Ndyuūs tee yā ndís'tíi favores yeⁿ'é yā ní n'gín'í yā ndís'tíi taaca cuuvi ndaacadaamí ní yeⁿ'e nuuⁿndi chí idiíⁿ ní.

5 Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí dííⁿ yā 'túú^c ní dichεεchi yā staava yeⁿ'e yā. Ní nguéeⁿ ndaacadaamí yā yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'é yā. Cáávā chí idiíⁿ yā 'tíicā ní nduuvadáámá castigo yeⁿ'e maáⁿ yā nguuvi taachi Ndyuūs dííⁿ yā juzgar nuuⁿndi yeⁿ'e yú ní téé yā castigo yeⁿ'e chí dííⁿ yú ndúú^c vaadi cuaacu.

6 Ní Ndyuūs ní ca'a yā ca'áámá cá'aama 'iiⁿ'yāⁿ nadíí'vē yā yeⁿ'e chí dííⁿ yā.

7 Ní ca'a yā vida cueⁿ'e daáⁿmaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí chεé yā chí dííⁿ yā nducuéⁿ'ē chí n'daacā, ní n'nuúⁿ yā, ní dííⁿ yā nducuéⁿ'ē chí yeⁿ'e va'ai cheεti nguuvi, ní dííⁿ yā chí honrado yā.

⁸ Naati 'iiⁿ'yāⁿ chi neⁿ'e nducueⁿ'ē yeⁿ'e maáⁿ yā ní nguéé i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs naati diiⁿ yā nducueⁿ'ē chi nguεε n'daacā, Ndyuūs nguéé canee yiinú yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní ca'á yā castigo 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

⁹ Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'daacā idiinⁿ yā canéé chi n'dee n'dái 'cuéenu yā cuuvi, vmnááⁿ vmnaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e ndaata Israel chí judíos ní cuayiivi ní 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'e ndaata Israel.

¹⁰ Naati Ndyuūs diiⁿ yā chí dεεvé 'iiⁿ'yāⁿ ní dich'εté yā 'iiⁿ'yāⁿ ní ca'a yā vaadi 'diiⁿ yeⁿ'é nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí din'daacā yā, vmnááⁿ vmnaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel ní cuayiivi 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'e ndaata Israel.

¹¹ Caati nanááⁿ Ndyuūs ní 'āā daamā nūuⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

¹² Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí idinuuⁿndi yā chí nguéé ndúú^{cū} ley yeⁿ'e Moisés miiⁿ ní cuuvi ndái yā nguéé ndúú^{cū} ley miiⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí idinuuⁿndi yā ní ndεε yā ley yeⁿ'e Moisés miiⁿ tuuⁿ'mi ní ley miiⁿ nūuⁿ ní cuuvi yā castigo.

¹³ Caati nguéé cuaáⁿ Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ chí dámaaⁿ chí n'diichí yā ley miiⁿ naati Ndyuūs cuaáⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā tan'dúú^{cā} chí ngaⁿ'a ley miiⁿ.

¹⁴ Ní taachi 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'e ndaata Israel s'eeⁿ ní nguéé déenu yā yeⁿ'ē ley Moisés, naati neⁿ'e yā cadiinúúⁿ yā diiⁿ yā cosa chí cuaacu tan'dúú^{cā} chí ngaⁿ'a ley miiⁿ, 'áará chí nguéé ndúú^{cū} ley miiⁿ véé 'aama ley yeⁿ'é yā chí 'āā ví'í cā nguaaⁿ maáⁿ yā.

¹⁵ Ní chí iⁿ'í yā cáávā chí idiinⁿ yā chí ley yeⁿ'é Ndyuūs tan'dúú^{cā} chí canéé nguūⁿ na staava yeⁿ'é yā 'túicā canéé. Ní chiiⁿ chí diiⁿ yā ní 'áamá prueba yeⁿ'e chuū ní chíiⁿ chí nadacadiinúúⁿ yā diiⁿ yā condenar maáⁿ yā o caaⁿ'maⁿ cuaacu yeⁿ'é maáⁿ yā.

¹⁶ Ní taachi ndaá nguuvi chí Ndyuūs diiⁿ yā juzgar cáávā Jesucristo miiⁿ nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ ndúú^{cū} nducueⁿ'ē chí yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ maáⁿ yā canúúⁿ n'de'ei na staava yeⁿ'é yā, tuuⁿ'mi ní Ndyuūs diiⁿ yā chuū ndúú^{cū} nduudu cuaacu yeⁿ'e yā chí nadanguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ. Chuū ní nduudu cuaacu chí 'úú Pablo ngaⁿ'á.

'Iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ndúú^{cū} ley yeⁿ'e Moisés

¹⁷ Diiⁿ ní ngaⁿ'a di chí 'iiⁿ'yāⁿ Israel di. Ní ngaⁿ'a di chí i'téenu dí ley yeⁿ'e Moisés ní dich'εté maāⁿ di dii. Ní dii ngaⁿ'a di chí yeⁿ'é Ndyuūs dii.

¹⁸ ¿'Áá déenu di de'ε chí neⁿ'e Ndyuūs ní ley chí 'cuuⁿ'miⁿ di chí cuuvi in'nuuⁿ di denđuⁿ chí n'daacā ca chí diiⁿ di?

¹⁹ ¿'Áá déenu di chí cuaacu chí cuuvi ca'cueeⁿ di 'iiⁿ'yāⁿ chí ngeenaáⁿ o 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé de'ε véε deenu, ní ndεε di nduudu chí tan'dúú^{cā} chidεεvéε nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ngiica yā na maāiⁿ?

²⁰ ¿'Áá i'teenu di chí cuuvi diiⁿ di ca'cueeⁿ di 'iiⁿ'yāⁿ chí tonto yā ní táácā chí ngi'cueeⁿ di da'caiyáá? ¿Ní ndúú^{cū} ley yeⁿ'e di véé nducueⁿ'ē chí diiⁿ chí cuuvi deenu di vaadi cuaacu?

²¹ Díí chí ngi'cueeⁿ di tanáⁿ'a yā, ¿de'ε cáávā chí nguéé ngi'cueeⁿ maāⁿ di dii? Díí chí ngaⁿ'a di 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé canéé chí diduucú yā, ¿de'ε cáávā chí diduucú di?

²² Díí saⁿ'ā o n'daataá chí ngaⁿ'a di chí 'iiⁿ'yāⁿ nguéé caⁿ'á yā ndúú^{cū} isaⁿ'ā o n'daataá chí nguéé yeⁿ'é yā, ¿de'ε cáávā chí maaⁿ dí caⁿ'a di ndúú^{cū} n'daataá o isaⁿ'ā chí nguéé yeⁿ'e di? Díí chí nguéé ngii n'diichí di santos ídolos, ¿de'ε cáávā chí diduucu di vaadi 'cuica yeⁿ'e yáacú yeⁿ'e santos ídolos?

²³ Díí chí ngaⁿ'a maaⁿ di yeⁿ'e di chí ch'εte di cucáávā chí canee di ndúú^{cū} ley yeⁿ'é Ndyuūs ¿de'ε cáávā chí nguéé diiⁿ di honrar Ndyuūs? 'Tiicā diiⁿ di caati nguéé diiⁿ di tan'dúú^{cā} chí ngaⁿ'a ley chí Ndyuūs tee yā dii.

24 Canéé nguūn na libro ye'né Ndyuūs 'tíicā: 'Iin'yān chi nguéé ye'n'e ndaata Israel nguéé n'daacā nga'n'a yā ye'n'e chi duuchi Ndyuūs. Ní chuū ni nuu'ndi ye'n'e di.

25 Cuaacu ní'nyú' chí ley ye'n'e circuncisión ye'n'e sa'n'a Israel s'ee'n ní dichí'vē cáávā di nduuti chí diin di chí nga'n'a ley ye'n'e Moisés. Ní ndúúti chí nguéé diin di chí nga'n'a ley miin, tuu'mi ní canee di tan'dúúcā sa'n'a chí nguéé circuncidado di. 'Tíicā canee di.

26 Ní ndúúti chí 'áámá sa'n'a chí nguéé ye'n'e ndaata Israel ní nguéé circuncidado yā tan'dúúcā chí nga'n'a ley ye'n'e Moisés, naati sa'n'a miin diin sa chí nga'n'a ley miin, sa'n'a miin 'aara chí nguéé circuncidado sa, Ndyuūs diin yā cuenta ye'n'e sa'n'a miin chí tan'dúúcā chí circuncidado, 'tíicā sa.

27 Sa'n'a chí nguéé circuncidado na cuerpo ye'n'e sa ní diin sa tan'dúúcā chí nga'n'a ley, sa'n'a miin diin sa condenar dii chí nguéé diin di tan'dúúcā chí nga'n'a ley 'áará chí véé ley ye'n'e di ní canee circuncidado di na cuerpo ye'n'e di.

28 Cuaacu ní'nyú' nguéé nduudu cuaacu chí 'áámá sa'n'a ní sa'n'a Israel chí ndíi sa circuncidado ndúúcu seña na cuerpo ye'n'e sa. Ndií nguéé ndúú chí nduudu cuaacu chí circuncisión chí seña chí canee na cuerpo ye'n'e sa diin chí Israel sa.

29 Nguéé 'tíicā. Sa'n'a chí cuaacu ní'nyú' chí sa'n'a Israel miin, sa'n'a miin ní sa'n'a chí circuncidado na staava ye'n'e sa. Chuū ní circuncisión chí cuaacu ní'nyú' chí cuaacu. Nguéé tan'dúúcā chí canee nguūn na ley ye'n'e sa naati chí ye'n'e Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs. Sa'n'a chí circuncidado na staava ye'n'e sa, Ndyuūs n'diichinee yā chí sa'n'a n'dai sa. Nguéé cuuvi n'diichinee sa'n'a s'ee'n ye'n'e in'yee'dí cūu.

3

1 Tuu'mi ní ¿de'ē chí'vē cáávā chí sa'n'a miin chí sa'n'a ye'n'e ndaata Israel? ¿O de'ē dichí'vē nduuti chí sa'n'a ní circuncidado sa?

2 N'dáacā n'dai dichí'vē cáávā n'dee n'dái razones. Vmnáán vmnaa'n Ndyuūs s'nee'n yā nduudu cuaacu ye'n'e ley ye'n'é yā vmnaa'n ndís'tíi chí 'iin'yā'n Israel.

3 Ní nduuti chí ná'ná 'iin'yā'n Israel nandaacadaamí yā ye'n'e chí i'téenu yā, ¿'áá cucáávā chíi' chí diin Ndyuūs chí nguéé dichí'vē chíi' chí Ndyuūs nga'n'a yā chí ca'n'á yā diin yā? Nguéé 'tíicā.

4 Ndyuūs ní cuaacu ní diin yā nducué'n'e chí cuaacu naati nducyaaca 'iin'yā'n ye'n'e in'yee'dí cūu nga'n'a nduudu yaadi. Canéé nguūn na libro ye'n'e Dendyuūs ní Ndyuūs nga'n'a yā 'tíicā:

Canee chí 'cuu'mi' di 'iin'yā'n cáávā nduudu chí nga'n'a di chí díi diin di chí cuaacu ní naachi n'diichí yā dii, deenú yā chí díi ní diin di chí cuaacu.

5 Ní taachi diin yú cosas chí nguεε n'daacā, tuu'mi ní más ca 'cuu'mi' chí Ndyuūs chí cuaacu, ¿de'ē cuuvi caa'n'ma' yú? ¿'Áá caa'n'ma' yú chí Ndyuūs nguéé diin yā cosas chí cuaacu taachi diin yā castigar s'uūu'n? Nguéé 'tíicā. (Úú nga'n'á tan'dúúcā chí nga'n'a 'iin'yā'n ye'n'e in'yee'dí cūu.)

6 Nduuti chí Ndyuūs nguéé diin yā tanducué'n'e chí n'daacā, ¿táácā cuuvi diin yā juzgar nuu'ndi ye'n'e 'iin'yā'n ye'n'e in'yee'dí? Diin yā juzgar 'iin'yā'n caati diin yā tanducué'n'e chí n'daacā.

7 Ní ndúúti chí nduudu yaadi miin ye'n'e yú dichí'vē chí cuuvi dich'εεε ca yú Ndyuūs, ¿de'ē cúúvī chí Ndyuūs diin yā juzgar nuu'ndi ye'n'e yú chí nuu'ndi yú?

⁸ ¿De'ē cúuvī chi nguée nga'n'a yú 'tíicā? S'uuún ní diin yú cosas chi nguεε n'daacā ní cuuvi candεε cosas chi n'daacā ye'n'ē. 'Tíicā nga'n'a taná'n'a yā chi s'uuún ngi'cuee'n yú 'tíicā ní nguée n'daacā ye'n'e yú. 'Ii'n'yān s'ee'n ní canee chi condenado yā.

Nducyáácá 'ii'n'yān ní dinuu'ndi yā

⁹ ¿De'ē tuu'mi nga'n'a yú? ¿Áá n'daacā ca s'uuún chi 'ii'n'yān Israel s'uuún nguée ti 'ii'n'yān chi nguée 'ii'n'yān Israel? Nguée 'tíicā. Ndís'tiī deenú ní tan'dúúicā chi nga'n'á chí s'uuún dinuu'ndi yú tan'dúúicā 'ii'n'yān chi nguée ye'n'e 'ii'n'yān Israel dinuu'ndi yā. Ní nducyaaca 'ii'n'yān dinuu'ndi yā ní na poder ye'n'e nuu'ndi snée yā.

¹⁰ Canée nguūn na libro ye'n'e Dendyuūs 'tiicā:

Nguée 'ii'n'yān chi n'dái yā, nguée mar 'áámá yā.

¹¹ Nguée véé mar 'áámá 'ii'n'yān chi tuumicadínuu'n yā, nguée véé mar 'áámá 'ii'n'yān chi in'nuún yā Ndyuūs.

¹² Nducyáácá yā ndaacadaamí yā ye'n'e Ndyuūs, nducyáácá yā diin yā cosas chi nguεε n'daacā. Nguée 'áámá yā chi n'daacā idiin yā, nguée ndiī mar 'áámá yā.

¹³ Daandú yā canée tan'dúúicā 'áámá yáinyān chi candá'āi, 'tíicā daandú yā; ní nginnche'éi yā 'ii'n'yān ndúúicū cheendi yā. Ní cheeti cheendi yā ní snúū tan'dúúicā chi veneno ye'n'e cúú 'tíicā cheendi yā ndúúicū nduudu chi tan'dúúicā veneno, 'tíicā.

¹⁴ Dámaān nga'n'á yā ndúúúú taa'n contra ye'n'e 'ii'n'yān ndúúicū nduudu chi nguée n'daacā.

¹⁵ Ní neene nadacadínuu'n yā chi 'caa'n'nu'n yā 'ii'n'yān.

¹⁶ Ní nducué'n'ē cuaa'n naachí ca'n'á yā, diin yā chi 'ii'n'yān cunncaā 'cueenú yā cuuvi ní dituūví yā nducué'n'ē dendu'ū ndúúicū vaadi cadíínuu'n ye'n'e 'ii'n'yān s'ee'n.

¹⁷ Ní nguée déenu yā ye'n'e yúúni chi candεε na vaadi 'diin ye'n'é Ndyuūs.

¹⁸ Ní nguée nadacadínuu'n yā chi canee chi 'va'a yā Ndyuūs.

¹⁹ Maa'n ní s'uuún deenu yú chi tanducué'n'ē chi canée nguūn na ley ye'n'e Moisés ní cáávā 'ii'n'yān chi n'gεεtinee yā ndúúicū ley mii'n. Ní cáávā 'ii'n'yān s'ee'n 'āā ntée caa'n'ma'n yā nanáán Ndyuūs chi nguεε deenú yā ye'n'ē. Ní 'íicú ley mii' diin chi Ndyuūs caa'n'á yā n'diichi yā nuu'ndi ye'n'é nducyaaca 'ii'n'yān ye'n'e núú'mán in'yee'di.

²⁰ Ní Ndyuūs nguée diin yā recibir 'ii'n'yān cáávā chi diin yā tan'dúúicā chi nga'n'a ley mii'n caati ley mii'n n'g'i'n'i s'uuún chi véé nuu'ndi ye'n'e yú nanáán Ndyuūs.

Ndyuūs nadingua'n'ai yā 'ii'n'yān caati i'téenu yā Jesucristo

²¹ Maa'n ní nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs n'g'i'n'i s'uuún chi Ndyuūs diin yā recibir s'uuún manera chi 'āā ví'í cā ye'n'e ley mii'n. Ní canée nguūn na libro ye'n'é ley ye'n'e Ndyuūs ye'n'e chuū naachi sa'n'a profetas nga'n'a yā nduudu cuaacu ye'n'e chuū.

²² Ndyuūs diin yā recibir nducyáácá 'ii'n'yān dámaān cáávā chi i'téenu yā Jesucristo ní nanáán Ndyuūs nducyáácá 'ii'n'yān ye'n'e núú'mán in'yee'di 'āā daamā nūu'n. Ndyuūs nguée n'dáan yā.

²³ Ní nducyáácá 'ii'n'yān ye'n'e núú'mán in'yee'di ní dinuu'ndi yā ní nguée cuuvi diin 'ii'n'yān s'ee'n chi dεεve n'dai tan'dúúicā Ndyuūs chi dεεve n'dai.

24 Naati Ndyuūs cáávā chi n'dai taaví yā dííñ yā recibir 'ii'nyān cucáávā Jesucristo chi nadanguá'ni yā 'ii'nyān. Ní Jesucristo nadí'vε yā nuu'ndi ye'ne 'ii'nyān lado ye'ne 'ii'nyān.

25 Ní Ndyuūs dicho'ó yā Jesucristo i'nyee'ndí' cūū lado ye'ne ofrenda chi ch'i'i yā caava nuu'ndi ye'ne nducyáácá 'ii'nyān. Ní cáávā chi ch'i'i Cristo, Cristo cuuvi nadach'εcú yā nuu'ndi ye'ne nducyaaca 'ii'nyān chi i'téenu yā Jesucristo. 'Tíicā Ndyuūs ch'i'ni yā 'ii'nyān táácá cuuvi ndaa yā nanáán Ndyuūs. Ní tiempo chi chó'oo ní Ndyuūs chi n'dai taavi ch'i'ni yā 'ii'nyān chi Ndyuūs dííñ yā cosas chi cuaacu taachi nguéé dííñ yā cuenta ye'ne nuu'ndi ye'ne 'ii'nyān taachi 'āā'cuéé dicho'ó yā Cristo.

26 Ní 'tiicá ntūñ tiempo' cūū Ndyuūs cáávā chi nadach'εcú yā nuu'ndi ye'ne 'ii'nyān ní ch'i'ni yā chi ca'á yā chi dííñ yā recibir 'ii'nyān chí cuuvi ye'ne yā 'ii'nyān. 'Tíicā Ndyuūs ch'i'ni yā chi cuaacu yā. Ní dííñ yā chi nducyáácá 'ii'nyān chí i'téenu yā Cristo ní ye'ne yā 'ii'nyān.

27 Maa' ní ¿dε'ε cúuví chi 'ii'nyān cuuvi caa'n'mán yā chi ch'εεε yā? Nguéé cuuvi yā. ¿Dε'ε cáávā? ¿'Áá cáávā chi dííñ yā tan'dúúccā chi nga'a ley miiñ? Nguéé 'tíicā. Naati maa' ní Ndyuūs dííñ yā recibir s'uuúñ dámaān cáávā chí i'teenu yú Jesucristo.

28 Maa' ní n'diichi yú chi Ndyuūs dííñ yā recibir 'ii'nyān caati cucáávā chí i'téenu yā Jesucristo ní nguéé caavā chí dííñ yā chí nga'a ley miiñ.

29 ¿'Áá Ndyuūs ní dámaān Ndyuūs ye'ne 'ii'nyān Israel s'een chí judíos? ¿'Áá nguéé Ndyuūs ní ye'ne 'ii'nyān chí nguéé ye'ne ndaata Israel? Cuaacu chí Ndyuūs ní Ndyuūs dendú'ū ye'ne 'ii'nyān chí nguéé ye'ne ndaata Israel.

30 Cuaacu chí vεé 'áámá n'dyá'nā Ndyuūs. Ní Ndyuūs dííñ yā recibir nducyáácá 'ii'nyān chí i'téenu yā Cristo 'ii'nyān chí Israel s'een ní 'tiicá ntūñ 'ii'nyān chí nguéé ye'ne ndaata Israel.

31 Maa' ní ¿'áá cucáávā chí i'téenu yú Jesucristo chí dííñ yú chí nguéé 'caandivee' yú tan'dúúccā chí nga'a ley miiñ? Ní ley miiñ 'āā v'i caā ye'ne yú. Ní nguéé dichí'vε s'uuúñ. Mar 'áámá naa'n, nguεε 'tíicā. N'giindivee' ca yú chí nga'nā ley miiñ.

4

Tan'dúúccā chí dííñ Abraham

1 ¿Dε'ε nga'a yú ye'ne chiida yú Abraham chí chiida ndaata ye'ne yú? ¿Dε'ε nndaacá yā nanáán Ndyuūs?

2 Nduuti chí Ndyuūs dííñ yā recibir Abraham miiñ cáávā cosa chí dííñ yā, tuu'mi ní Abraham cuuvi caa'n'mán yā chí ch'εεε maán yā. Nguéé cuuvi caa'n'mán yā chí ch'εεε maán yā nanáán Ndyuūs.

3 Canéé nguūñ na libro ye'ne Dendyuūs 'tíicā: Abraham i'téenu yā Ndyuūs ní cáávā chí i'téenu yā Ndyuūs, Ndyuūs dííñ yā recibir Abraham miiñ chí ye'ne yā 'ii'nyān.

4 Maa' ní 'ii'nyān chí dííñ nti'nyuñ ní sta'a yā chí'vε ye'ne nti'nyuñ ye'ne yā. Nguéé nadacadínnuñ yā chí chí'vε ye'ne nti'nyuñ ye'ne yā ní 'aama regalo naati tan'dúúccā 'áámá cosa chí can'diicú yā.

5 Maa' ní nduuti chí 'áámá 'ii'nyān i'téenu yā Jesucristo ní nguéé cuuvi dííñ yā nti'nyuñ cáávā chí cuuvi cu'téenu yā. Ní Ndyuūs dííñ yā recibir 'ii'nyān nuu'ndi chí cuuvi ye'ne yā, tuu'mi ní Ndyuūs dííñ yā recibir 'ii'nyān miiñ caati i'téenu yā Jesucristo.

6 ⁶ 'Tíicá ntúūn tiempo chi 'āā chó'ōo David nga'n'á yá 'tíicā ye'n'e chuū. N'dai sa'n'ā chí Ndyuūs díi'n yā recibir chí ye'n'é yā sa'n'a. Ní sa'n'ā mii'n ní n'dai sa n'dáá rá chí nguéé idii'n sa ntii'nyu'n chí cuuvi ye'n'é Ndyuūs.

7 ⁷ 'Tíicā nga'n'a sa:

De'e chúúcā n'dai 'ii'n'yān chí Ndyuūs nadach'εεcú yā nuu'ndi ye'n'e yā ní diví yā nuu'ndi ye'n'é yā chí 'āā ntéé vεε.

8 ⁸ De'ε chúúcā n'dai 'ii'n'yān chí Ndyuūs díi'n cuenta yā chí nguεε véé nuu'ndi ye'n'é yā.

9 ⁹ Ní ye'n'e chí nga'n'a David ye'n'e chí de'ε chúúcā n'dai 'ii'n'yān, ¿'áá dámaān caava 'ii'n'yān Israel chí ye'n'e na circuncisión? Nguεε 'tíicā, ti cáávā 'ii'n'yān chí nguéé ye'n'e 'ii'n'yān Israel ní nguéé véé ley ye'n'e circuncisión ye'n'e yā. 'Āā nga'n'a 'nū chí canéé nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs 'tíicā. Abraham i'téénu yā Ndyuūs ní cáávā chí i'téénu yā Ndyuūs, Ndyuūs díi'n yā recibir Abraham mii'n chí ye'n'é yā 'ii'n'yān.

10 ¹⁰ ¿De'ε tiempo chí Ndyuūs díi'n yā recibir Abraham mii'n? ¿'Áá taachi 'āā cuéé cuuvi circuncidado o cuayiivi taachi chíi yā circuncidado? Ndyuūs 'āā díi'n yā recibir 'ii'n'yān taachi 'āā cuéé cuuvi yā circuncidado.

11 ¹¹ Cuayiivi chí Abraham i'téénu yā Ndyuūs, tuu'mi ní chíi yā circuncidado. Ní chuū ní 'áámá seña chí Ndyuūs díi'n yā recibir Abraham mii'n cáávā chí i'téénu yā Ndyuūs. Ní chuū ní díi'n yā chí Abraham mii'n ní cuuvi yā chiidaá nducyáácá 'ii'n'yān chí i'téénu yā Ndyuūs 'áará chí nguéé chíi yā circuncidado. Ní 'tíicā Ndyuūs nga'n'á yā chí díi'n yā recibir 'ii'n'yān chí nguéé circuncidado yā.

12 ¹² Cuaacu chí Abraham ní chiidaá 'ii'n'yān circuncidado yā chí Israel. Naati 'tíicā chiidaá 'ii'n'yān 's'ee'n nguéé dámaān cáávā chí circuncidado yā naati cáávā chí i'téénu yā Ndyuūs tan'dúúcā chí Abraham chí'téénu yā Ndyuūs vmnáán vmaān taachi 'āā cuéé cuuvi yā circuncidado yā.

Compromiso chí díi'n Ndyuūs ní chíi cucáávā chí chí'teenú 'ii'n'yān

13 ¹³ Ndyuūs ca'n'a yā chíi yā Abraham chí i'n'yee'dí' cūū cuuvi ye'n'e Abraham ndúúcū 'ii'n'yān ye'n'é yā chí cuchii cuayiivi ní Ndyuūs ca'n'a yā chíi yā Abraham 'tíicā. Ní nguéé cáávā chí idii'n Abraham chí nga'n'a ley caati cáávā chí i'téénu yā Ndyuūs. Ní cáávā chí i'téénu yā Ndyuūs, Ndyuūs díi'n yā cuenta chí sa'n'ā Abraham mii'n ní ye'n'é yā.

14 ¹⁴ Ní nduuti chí 'ii'n'yān chí véé ley ye'n'e yā ní díi'n yā chí nga'n'a ley mii'n ní cuuvi ye'n'é yā chíi chí Ndyuūs ca'n'a yā chí ca'a yā, tuu'mi ní nguéé dichíi'vε ye'n'e 'ii'n'yān chí i'téénu yā Ndyuūs. Ní nguéé dichíi'vε chíi chí Ndyuūs ca'n'a yā chí ca'a yā chí cuuvi ye'n'é yā cáávā chí i'téénu yā.

15 ¹⁵ Naachi véé ley, véé castigo cáávā 'ii'n'yān chí nguéé díi'n yā chíi chí nga'n'ā. Naachi nguéé véé ley, 'ii'n'yān nguéé cuuvi díi'n yā nuu'ndi chí contra ley.

16 ¹⁶ Ndyuūs ca'n'a yā chí ca'a yā chí compromiso ye'n'é yā, compromiso chí n'dai taavi 'ii'n'yān chí cuuvi ye'n'é yā cucáávā chí i'téénu yā Ndyuūs ní nguεε nadíi'vε yā ye'n'é. Ní 'tíicā seguro cānee chí Ndyuūs ca'n'a yā chí ca'a yā chí cuuvi ye'n'e nducyáácá 'ii'n'yān chí ye'n'e ndaata Israel ní nguéé dámaān caava 'ii'n'yān chí véé ley ye'n'é yā ní díi'n yā chí nga'n'a ley mii'n, naati cáávā nducyaaca 'ii'n'yān chí i'téénu yā Ndyuūs tan'dúúcā chí Abraham chí'téénu yā Ndyuūs. 'Tíicā Abraham mii'n ní cuuvi chiidaá nducyaaca s'uúú'.

17 ¹⁷ Ní canéé nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs 'tíicā. Ndyuūs nga'n'a yā ngii yā Abraham: Díi Abraham, 'úú idiíi chí díi cuuvi chiidaá 'yaa'n n'dái naciones. Ní nanáán Ndyuūs chuū ní n'daacā canee, ní Abraham ní i'téénu yā Ndyuūs

chi cuaacu ca'á yā vida 'iiⁿyāⁿ chi n'díí. Ní caⁿ'á yā din'dai yā cosas chi 'āā cuéé snaaⁿ yú.

18 Abraham miiⁿ taachi 'āā cuéé de'ē vεε chi cānee ngínú yā, chi'teēnu yā Ndyuūs. Ní Ndyuūs ní diíⁿ yā chí cūnee ngínú yā yeⁿ'ē chi Ndyuūs caⁿ'a yā ca'a yā chi cuuví yeⁿ'e yā. Ní cáávā chuū ní Abraham miiⁿ ní chií chiidaá 'yaaⁿ n'dái naciones tan'dúúca chi Ndyuūs 'āā ngaⁿ'a yā yeⁿ'e yā. Ní Ndyuūs ngaⁿ'á yā: 'Tíicá cuuví 'yaaⁿ taavi ndaata yeⁿ'ē dii.

19 Saⁿ'a Abraham miiⁿ 'āā ngii sa tan'dúúca 'aama ciento nduūyū yeⁿ'e sa. Ní 'tiicá ntúūⁿ véé nduūyū yeⁿ'e Sara chi n'daata yeⁿ'ē sa. Ní caneé yā tan'dúúca 'iiⁿyāⁿ chi n'dií caati Abraham ndúúcu Sara miiⁿ nguéé ch'iindi daiya tá. 'Áará chi 'tíicá ní nguéé ch'iindi daiya yā Abraham miiⁿ chi'téenu yā Ndyuūs.

20 Ní nguéé diíⁿ yā 'uūvī vaanicadíinuūⁿ yeⁿ'e yā yeⁿ'e chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi diiⁿ yā cááva yā naati chi'teēnu cá yā ní véé ca confianza yeⁿ'é yā ndúúcu Ndyuūs. Ní dich'εεté yā Ndyuūs.

21 Ní deenu n'dai yā chi Ndyuūs cuuví diíⁿ yā nducuéⁿ'ē chi caⁿ'a yā chi cuuví diíⁿ yā.

22 Ní cucáávā chi Abraham i'téenu yā 'tíicá Ndyuūs diíⁿ yā chi cuuvi yeⁿ'é yā 'iiⁿyāⁿ.

23 Ní nduudu chi canéé nguūⁿ chi Ndyuūs ngaⁿ'a yeⁿ'e Abraham miiⁿ chi diíⁿ yā chi cuuví yeⁿ'é yā cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs nguéé dámaaⁿ caavā Abraham.

24 'Tíicá ntúūⁿ ní cáávā s'uūuⁿ cánéé nguūⁿ. Ndyuūs diíⁿ yā recibir s'uúuⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uúuⁿ chi cu'téenu yú Ndyuūs chi nadicué^e yā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā.

25 Ndyuūs dicho'ó yā Jesucristo caati ch'i yā cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'e yú. Ní nadicué^e yā Jesucristo yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā caati Ndyuūs cuuvi diíⁿ yā recibir s'uúuⁿ ní yeⁿ'é Ndyuūs s'uúuⁿ.

5

Véé chi cuuvi yeⁿ'e yú taachi Ndyuūs ngaⁿ'a yā chi nguéé véé nuuⁿndi yeⁿ'e yú

1 Maaⁿ ní chi Ndyuūs diíⁿ yā recibir s'uúuⁿ cáávā chi i'téenu yú Jesucristo véé vaadī 'diiíⁿ yeⁿ'e yú ndúúcu Ndyuūs caava Señor Jesucristo yeⁿ'e yú.

2 Ní cáávā Señor Jesucristo ndaa yú nanááⁿ Ndyuūs. Ní Ndyuūs itée yā s'uúuⁿ dendu'ū chi n'dai taavi yeⁿ'é yā. Ní diitú i'téenu yú ndúúcu dendu'ū chi n'dai yeⁿ'é yā chi itée yā s'uúuⁿ. Ní yeenu n'dai yú ní canéé ngiinu yú chíⁿ chí cuuvi yeⁿ'e yú na va'ai chεeti nguuvi naachi canéé Ndyuūs chi deεvé n'dai.

3 Ní 'tiicá ntúūⁿ yeenu taavi yú taachi n'geenu yú ngii caati deenu yú chí taachi n'geenu yú ngii ní n'daacā ca yeⁿ'e yú ti véé cá paciencia yeⁿ'e yú.

4 Ní taachi cuchεε yú yeⁿ'e nducuéⁿ'ē, tuu'mi ní deenu yú chí diiⁿ yú chí Ndyuūs neⁿ'e yā chí diiⁿ yú 'túúca. Ní cūnee ngiinu yú chí cuuvi yeⁿ'e yú chí Ndyuūs caⁿ'á yā téé yā s'uúuⁿ.

5 Ní deenu yú chí cuaacu chi cuuvi yeⁿ'e yú chí cūnee ngiinu yú. Ní nguéé 'cuiánaⁿ yú caati Ndyuūs 'āā tee yā s'uúuⁿ na staava yeⁿ'e yú vaadī neⁿ'e yeⁿ'é yā cucáávā Espíritu N'dai yeⁿ'e yā chí 'āā tee yā s'uúuⁿ.

6 Taachi 'āā cuéé cuuvi nanguaⁿ'āi yú cucáávā maaⁿ yú, tuu'mi ní Ndyuūs dicho'ó yā Cristo tiempo chí neⁿ'e yā caati Cristo ch'i yā cáávā 'iiⁿyāⁿ chí véé nuuⁿndi yeⁿ'e yā.

7 Nguéé n'gí'n'i chi 'áámá 'i'n'yān 'cuūvi yā cucáávā táámá 'i'n'yān chi nguéé nuu'ndi ye'e yā. Ní n'dáá rá chi 'áámá 'i'n'yān 'cuūvi yā cáávā táámá 'i'n'yān chi n'dáaca dí'n yā, 'áárá chi 'i'n'yān chi cuaacu chi n'dáaca yā.

8 Ní Ndyuūs ch'i'n'i yā chi ne'e yā s'uuú'n taachi dich'o'ó yā Cristo i'n'yee'dí 'cūū chi ch'i'i yā cáávā s'uuú'n caati s'uuú'n véé nuu'ndi ye'e yú.

9 Maa' ní Ndyuūs dí'n yā recibir s'uuú'n cáávā Cristo chi ch'i'i yā chi nadangua'ai yā s'uuú'n. Ní Ndyuūs ca'ná yā nadangua'ai cá yā s'uuú'n ye'e castigo cucáávā Cristo.

10 Ní taachi s'uuú'n 'āā cuéé cuuvi n'diichi yú Ndyuūs, Ndyuūs dí'n yā chi cuuvi ye'e yā s'uuú'n cáávā Jesucristo chi ch'i'i yā. Maa' ní s'uuú'n ní ye'e Ndyuūs s'uuú'n ní nangua'ai cā yú cáávā chi Cristo cánduuchi yā ní ye'e yā s'uuú'n.

11 Ní yeenu ca yú nanáán Ndyuūs nguéé damaān cáávā chuū ti ye'e Ndyuūs s'uuú'n cáávā Señor Jesucristo ye'e yú. Ní cáávā Cristo mii'n véé vaadi 'diin' ye'e yú nanáán Ndyuūs.

Ye'e sa'nā Adán ndúúcu Cristo

12 Tíicā caati cáávā 'áámá sa'nā chi duuchi Adán ndaā nuu'ndi i'n'yee'dí 'cūū. Ní cáávā nuu'ndi mii'n 'i'n'yān n'dii yā. Maa' ní chí'n' chi nducyaaca 'i'n'yān ní 'cuūvi yā caati nducyáaca yā ní dinuu'ndi yā.

13 Ní nuu'ndi mii'n canéé i'n'yee'dí 'cūū. Ní 'i'n'yān idinuu'ndi yā vmnaa' chi ndaā ley ye'e Moisés. Ní nguéé dí'n yā cuenta ye'e nuu'ndi taachi nguéé ley mii'n chí ch'i'n'i 'i'n'yān ye'e nuu'ndi.

14 ¿D'é'ē ye'e chuū? Ndií tiempo chi canéé Adán ní dinuu'ndi sa ndii tiempo chi canéé Moisés. Ní Moisés ca'á yā ley mii'n 'i'n'yān s'ee' chi dinuu'ndi yā ní canéé chi 'cuūvi yā. Ní ch'i'i yā 'áárá chi nguéé dinuu'ndi yā tan'dúúca Adán chi nguéé n'giindiveén yā chi nga'a Ndyuūs. Ní cáávā chi Adán mii'n dinuu'ndi yā, chuū ch'i'n'i 'i'n'yān chi Daiyá Ndyuūs canéé chí cúchi ní 'i'n'yān s'ee' 'caandiveén yā nduudu ye'e Ndyuūs.

15 Ní nguéé cuuvi nduuvíadámá cosa chi Ndyuūs tee yā s'uuú'n ndúúcu nuu'ndi chi dí'n Adán mii'n. Cáávā chi 'áámá sa'nā Adán mii'n idinuu'ndi yā, nducyaaca 'i'n'yān canéé chi 'cuūvi yā caati condenado yā. Ní cáávā 'áámá sa'nā Jesucristo, Ndyuūs dátēe yā s'uuú'n chi nadingua'ai yā s'uuú'n ní nguéé nadí'vē yú ye'e yā. Ní chuū chi tee Ndyuūs ní n'daacā ca ní cáávā n'deēe n'dái 'i'n'yān.

16 Ní 'āā v'í cā nuu'ndi chi dí'n Adán ye'e chí'n' chi Ndyuūs tee yā 'i'n'yān chi nadingua'ai yā 'i'n'yān. Cuayiivi chi Adán idinuu'ndi yā nducyaaca 'i'n'yān ní canéé yā condenado. Maa' ní Ndyuūs nadingua'ai yā 'i'n'yān chi cuuvi ye'e yā 'i'n'yān. Ní 'i'n'yā s'ee' nguéé nadí'vē yā ní Ndyuūs nadingua'ai yā 'i'n'yān chi n'deēe n'dái nuu'ndi idi'n yā.

17 Cuaacu chi 'i'n'yān canéé chi 'cuūvi yā cáávā chi 'áámá sa'nā dinuu'ndi sa. Ní maa' ní n'daacā ca chí dí'n 'áámá 'i'n'yān chi Jesucristo mii'n. Ní cucáávā Jesucristo mii'n Ndyuūs dí'n yā recibir 'i'n'yān s'ee' chi cuuvi ye'e yā. Ní 'i'n'yān s'ee' nguéé nadí'vē yā ye'e chuū. 'I'n'yān s'ee' ní véé poder ye'e Ndyuūs ndúúcu yā chí 'cuetinéé n'dáaca yā na vida ye'e yā chí ngai.

18 Tíicā nducyáacá 'i'n'yān canee condenado yā cáávā 'áámá sa'nā Adán chi dinuu'ndi yā. Naati cáávā Jesucristo mii'n chí dí'n yā chí ne'e Ndyuūs, Ndyuūs dí'n yā recibir nducyaaca 'i'n'yān chí cuuvi ye'e yā ní véé vida cue'e daā'man' ye'e yā.

19 Chuū ní neⁿe caaⁿ'maⁿ 'tíicā. Cáávā chi 'áamá saⁿ'ā Adán nguéé ch'iindiveeⁿ sa nduudu chi ngaⁿ'a Ndyuūs nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ snée yā maaⁿ poder yeⁿ'ē nuuⁿ'ndi. 'Tiicá ntúūⁿ. Cáávā chi 'áamá saⁿ'a Cristo ch'iindiveeⁿ yā nduudu chi ngaⁿ'a Ndyuūs néené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ cuuví ndaa yā nanááⁿ Ndyuūs, ní cuuvi yeⁿ'é Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

20 Ndyuūs tee yā ley miiⁿ caati 'iiⁿ'yāⁿ cuuví n'diichi cá yā chi dinuuⁿ'ndi cá yā. Ní taachi dinuuⁿ'ndi cá yā Ndyuūs tee yā vaadi n'dai ca yeⁿ'e yā chí ch'εete ca chi nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ nguéé ti nuuⁿ'ndi miiⁿ.

21 Maaⁿ ní cho'ó chuū caati taachi 'iiⁿ'yāⁿ idinuuⁿ'ndí yā ní canée chi 'cuūvi yā cáávā poder yeⁿ'e nuuⁿ'ndi. 'Tiicá ntúūⁿ vaadi n'dai ca yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu poder yeⁿ'é yā diiⁿ chi diíⁿ yā aceptar s'uuúⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uuúⁿ ní diiⁿ chí véeⁿ vida cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ yeⁿ'e yú cucáávā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú.

6

N'dii yú cucáávā nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yú naati canduuchi yú cucáávā Cristo

1 Maaⁿ ní ζde'é caaⁿ'māⁿ yú? ζ'Áá dinuuⁿ'ndi yú caati Ndyuūs cuuvi tée yā s'uuúⁿ vaadi n'dai ca yeⁿ'é yā?

2 Nguéé diiⁿ yú 'tíicā. 'Āā ch'ií yú yeⁿ'e nuuⁿ'ndi chi diiⁿ yú, ζtáácā cuuvi 'cuεetinéeⁿ chiichi yú ndúúcu nuūⁿ'ndi chí diiⁿ yú?

3 ζ'Áá nguéé déenu ndís'tií chi nducyaaca s'uūuⁿ chi cheēdinuūⁿ'niⁿ yú cáávā chí s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ, ní véeⁿ 'aama parte yeⁿ'e yú ndúúcu Cristo taachi ch'ií yā?

4 Ní caavā chí cheēdinuūⁿ'niⁿ yú tan'dúúcā chi daama ch'εēchi yú ndúúcu Cristo, ní tan'dúúcā chí ch'ií yú ndúúcu yā caati cuuvi nnduuchi yú yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā ndúúcu Cristo. Ní tiicá ntúūⁿ véeⁿ vida ngai yeⁿ'e yú ti 'tíicā Cristo nduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tinaⁿ'ā cáávā poder chí ch'εetē ca yeⁿ'e Chiida yú.

5 Ní nduuti chí tan'dúúcā chí daama cueⁿ'e yú ndúúcu yā taachi ch'ií yā, 'tiicá ntúūⁿ cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí dáámá cunee yú ndúúcu yā. Ní nnduuchi yú tan'dúúcā chí maáⁿ yā nnduuchi yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā.

6 Ní chuū ní deenu yú vida ndiicúū yeⁿ'e yú tan'dúúcā chí dáámá ca'neeⁿngá'āa na cruz ndúúcu Señor Jesucristo yeⁿ'e yú caati vida ndiicúū yeⁿ'e yú ndúúcu chí neⁿ'e chí diiⁿ yú ní canee tan'dúúcā chí n'dií ndúúcu poder yeⁿ'e nuuⁿ'ndi caati nguéé cuuvi caaⁿ'maⁿ n'tiíⁿ'nyuⁿ vida yeⁿ'e yú chí dinuuⁿ'ndi yú.

7 Deenu yú chí taachi 'iiⁿ'yāⁿ 'āā ch'ií yā 'āā ntéeⁿ cuuvi dinuuⁿ'ndí yā.

8 Ní nduuti chí s'uuúⁿ ní 'āā ch'ií yú dáámá ndúúcu Cristo miiⁿ, tuuⁿ'mi ní i'téenu yú chí canduuchi yú ní cunee yú ndúúcu Cristo.

9 Deenu yú chí taachi Cristo 'āā ch'ií yā ní nnduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, 'āā ntéeⁿ nguεεcunee yā 'cuūví yā caati vaadi n'gii mííⁿ nguéé de'ē vεε cuuvi diiⁿ ndúúcu yā.

10 Taachi Cristo ch'ií yā, ch'ií yā 'áamá vmneⁿ'é nūuⁿ ní cáávā nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ ní cáávā nuuⁿ'ndi yeⁿ'é yā. Maaⁿ ní nnduuchí yā ní vida yeⁿ'e yā nnduuchi yā cáávā Ndyuūs.

11 'Tiicá ntúūⁿ ndís'tií diíⁿ ní cuenta chí n'dií ní ndúúcu nuuⁿ'ndi yeⁿ'e ní ní maaⁿ ní canduuchí ní cáávā Ndyuūs caati ndís'tií ní yeⁿ'e Jesucristo ndís'tií ní Jesucristo ní Señor yeⁿ'e yú.

12 Ní cáávā chuū ndís'tiī nguéé ca'á nī lugar chi nuuⁿndi caaⁿ'maⁿ ntiⁿnyuⁿ yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e nī ti ndís'tiī diíⁿ nī nuuⁿndi tan'dúúca chi neⁿ'e cuerpo yeⁿ'é nī.

13 Ní nguéé nca'á nī cuerpo yeⁿ'e maaⁿ nī na poder yeⁿ'ē nuuⁿndi chi cuuvi dinuuⁿndí nī tan'dúúca chí neⁿ'e cuerpo yeⁿ'é nī. Nguéé diíⁿ nī 'tíicā. Nca'á nī vida yeⁿ'e maáⁿ nī ndúúcu cuerpo yeⁿ'e maáⁿ nī maaⁿ poder yeⁿ'e Ndyuūs tan'dúúca chí 'āā n'diī nī nī 'āā nnduuchí nī ndúúcu 'áámá vida ngai. Maaⁿ nī cuuvi din'daacá nī.

14 Ní nuuⁿndi ní nguéé véé poder yeⁿ'ē nanááⁿ ndís'tiī caati nguéé caneé nī maaⁿ yeⁿ'e ley miiⁿ naati canee nī maaⁿ nducuéⁿ'ē vaadi n'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

Yeⁿ'e ejemplo yeⁿ'e 'iī'yāⁿ chi 'áámá idiīⁿ yā ntiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs

15 ¿Tuuⁿ'mi ní de'ē diīⁿ yú? ¿'Áá diīⁿ yú nuuⁿndi caati 'āā ntéé canee yú maaⁿ ley miiⁿ naati canee yú maaⁿ dendu'ū chi n'dai taavi chí yeⁿ'é Ndyuūs? Nguéé mar 'áámá naaⁿ.

16 Ndís'tiī ní deenu nī chi nduuti chí ca'á nī vida yeⁿ'e maáⁿ nī na ta'a 'áámá patrón yeⁿ'e nī ní 'áámá caneé nī chí diíⁿ nī ntiⁿnyuⁿ chí ngaⁿ'a 'iiví nī, tuuⁿ'mí ndís'tiī ní esclavos ndís'tiī yeⁿ'e 'iiví nī. Ní canéé chí diíⁿ nī nducuéⁿ'ē chí ngaⁿ'a 'iiví nī chí diíⁿ nī. 'Tíicá ntúūⁿ nduuti chí diíⁿ nī chí ngaⁿ'a nuuⁿndi chí diíⁿ nī tuuⁿ'mí ní canee nī tan'dúúca chí nuuⁿndi miiⁿ patrón yeⁿ'e nī. Ní cuuvi 'cuūvi nī cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. Ní nduuti chí diíⁿ nī chí ngaⁿ'a Ndyuūs, tuuⁿ'mí ní n'daacá diíⁿ nī nanááⁿ Ndyuūs.

17 'Úú ní ca'á gracias Ndyuūs caava ndís'tiī caati ndís'tiī 'áará chí tiempo chí chó'ōo ní ndís'tiī esclavos yeⁿ'e nuuⁿndi ndís'tiī naati maaⁿ ní ch'iindiveéⁿ nī ndúúcu nuuⁿmaⁿ staava yeⁿ'é nī nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs chí 'iī'yāⁿ s'eeⁿ 'āā chí cueéⁿ yā ndís'tiī.

18 Ní taachi canee libre nī yeⁿ'e poder yeⁿ'e nuuⁿndi, tuuⁿ'mí ní ndís'tiī diíⁿ nī nducuéⁿ'ē chí n'daacá cáávā poder yeⁿ'é Ndyuūs chí ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ yeⁿ'é nī.

19 Ngaⁿ'á ndúúcu ndís'tiī ndúúcu nduudu chí tuumicadiinúúⁿ nī caati ndís'tiī cuuvi tuumicadiinuuⁿ cá nī. Tiempo chí chó'ōo ndís'tiī s'neéⁿ nī cuerpo yeⁿ'é nī cáávā nuuⁿndi ní dinuuⁿndí nī tan'dúúca chí maaⁿ cuerpo yeⁿ'é nī neⁿ'e chí diíⁿ nī. Ní diīⁿ cá nī chí nguéé n'daacá. Maaⁿ ní 'āā 'neéⁿ nī cuerpo yeⁿ'e nī cáávā chí diíⁿ nī cosa chí n'daacá ní nducuéⁿ'ē chí diíⁿ nī, diíⁿ nī cáávā Ndyuūs.

20 Taachi ndís'tiī canee nī maaⁿ poder yeⁿ'e nuuⁿndi, nguéé cuuvi diíⁿ nī dendu'ū chí n'daacá.

21 Ní ¿de'ē chí n'daacá chí diíⁿ nī aprovechar yeⁿ'e nuuⁿndi chí diíⁿ nī chí ngii 'cuínáaⁿ nī yeⁿ'ē? Chíⁿ chí diíⁿ chí caⁿ'á nī 'cuūvi nī cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

22 Naati maaⁿ ní nguéé caneé nī maaⁿ poder yeⁿ'ē nuuⁿndi caati dichíⁿvē nī Ndyuūs chí diíⁿ nī ntiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs. Ní cuayiivi ní véé vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ chí yeⁿ'e nī.

23 Chí chíiⁿvē yeⁿ'e nuuⁿndi miiⁿ ní diīⁿ chí 'iī'yāⁿ ch'iī yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ naati chíiⁿ chí Ndyuūs téé yā 'iī'yāⁿ s'eeⁿ ní regalo chí vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ ti 'iī'yāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿ'e Jesús Cristo chí Señor yeⁿ'e yú.

7

Ejemplo yeⁿ'e 'iī'yāⁿ chí n'g'iindivaacu yā

1 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é chí véé ley yeⁿ'é nī, deenu nī chí 'iī'yāⁿ canéé chí 'caandiveéⁿ yā ley miiⁿ nuuⁿmaⁿ neⁿ'e chí canduuchí yā.

2 Maaⁿ ní ca'á 'aama ejemplo. 'Áámá n'daataá chi n'giindivaacu tá ni véé isaⁿ'á yeⁿ'e tá, n'daataá miiⁿ ní n'daataá yeⁿ'e isaⁿ'á tá tanducuéⁿ'ē tiempo chi canduuchi sa tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley. Ní taachi ch'i'ī isaⁿ'á yeⁿ'e tá canee tá libre yeⁿ'e ley miiⁿ chi ngaⁿ'a yeⁿ'e isaⁿ'á yeⁿ'ē tá.

3 Naati taachi cánduuchi isaⁿ'á yeⁿ'e tá ní caⁿ'a tá ndúúcu táámá saⁿ'á, tuuⁿ'mi ní idinuūⁿndí ta. Ní nduuti chi ch'i'ī isaⁿ'á yeⁿ'e tá, nguéé canee yā maaⁿ ley yeⁿ'e 'i'iyāⁿ chi n'giindivaacú yā ní cuuvi 'caandavaacú yā ndúúcu táámá saⁿ'á ní nguéé dinuuⁿndí tá.

4 Ní 'tiicá ntúūⁿ ndís'tiī hermanos yeⁿ'é chi yeⁿ'e Cristo, ley miiⁿ tan'dúúcā esposo yeⁿ'e ní chi 'áá n'díí, ní 'áá n'dií ley miiⁿ cáávā ndís'tiī. Ní maaⁿ ní cuuvi yeⁿ'e táámá yā ndís'tiī ní yeⁿ'e Cristo ndís'tiī. 'I'iyāⁿ miiⁿ ní nducuéⁿ yā yeⁿ'e nguāⁿ tináⁿ'á ní cucáávā 'i'iyāⁿ miiⁿ dichiiⁿ'vé yú Ndyuūs.

5 Ní tiempo chi chó'ōo taachi diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿ'e maaⁿ cuerpo yeⁿ'e yú tuumicádíinuūⁿ yú chi véé nuuⁿndí yeⁿ'e yú cáávā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ chi diiⁿ yú 'tíicā. Ní nuuⁿndí chi diiⁿ yú diiⁿ chi 'cuūvi yú cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

6 Naati maaⁿ ní diiⁿ yú cuenta chi n'dií yú yeⁿ'e ley miiⁿ. Ní nguéé canee yú maaⁿ poder yeⁿ'ē ley miiⁿ. Maaⁿ ní libre canee yú chi dichiiⁿ'vé yú Ndyuūs ndúúcu vida yeⁿ'e yú chi ngai. Ní vida yeⁿ'e yú ní yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Ní nguéé canee yú maaⁿ poder yeⁿ'e ley ndiicūú chi canéé nguūⁿ.

Nuuⁿndí chi idiíⁿ yú

7 Maaⁿ ní ¿de'ē caaⁿ'maⁿ yú? ¿'Áá ley miiⁿ chi nuuⁿndí? Nguéé yeⁿ'ē mar 'áámá naaⁿ. 'Úú ní nguéé n'diichí nuuⁿndí nduuti chi nguéé cáávā ley miiⁿ. Ní 'tiicá ntúūⁿ, 'úú ní nguéé deenú chi nuuⁿndí 'úú nduuti chi neⁿ'é dendu'ū chi véé yeⁿ'e tanáⁿ'á 'i'iyāⁿ nduuti chi ley miiⁿ nguéé 'tíicā ngaⁿ'a: Nguéé dinéⁿ'e ní dendu'ū chi véé yeⁿ'e tanáⁿ'á 'i'iyāⁿ.

8 Ní cáávā ley miiⁿ tuumicadiinúúⁿ nuūⁿndí miiⁿ chi cuuvi neⁿ'é diíⁿ tanducuéⁿ'ē dendu'ū chi nuuⁿndí. Ní ndúúti chi nguéé cáávā ley miiⁿ, nuuⁿndí miiⁿ canéé tan'dúúcā chi n'dií. Ní nguéé deenú yeⁿ'ē.

9 Tiempo chi chó'ōo 'úú ní nadacadíinuūⁿ chi n'daacā canéé nguéé ndúúcu ley miiⁿ naati taachi n'diichí ley miiⁿ, tuuⁿ'mi n'diichí nuuⁿndí, ní 'úú ní canee tan'dúúcā chi ch'i'ī.

10 Ní 'tíicā ley miiⁿ ch'iⁿ'i 'i'iyāⁿ táácā cuuvi cunduuchi yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ, naati cucáávā 'úú n'giⁿ'i chi idiíⁿ nuuⁿndí tuuⁿ'mi ní cuuvi 'cuūví cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

11 Ní cáávā ley miiⁿ deenú chi nuuⁿndí chi diíⁿ chííⁿ chí chinnche'ei 'úú ti nguéé diíⁿ tan'dúúcā chi ch'i'indiveén ley miiⁿ. Naati cáávā ley miiⁿ, deenú nuuⁿndí chi diíⁿ ní diiⁿ chi ch'i'ī cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

12 Ní ley miiⁿ ní de'εve ní yeⁿ'e Ndyuūs. Ní mandamiento yeⁿ'e ley miiⁿ 'tiicá ntúūⁿ ní de'εve ní cuaacu ní n'dáácā.

13 Tuuⁿ'mi ní ley ¿'áá cucáávā chi n'daacā diiⁿ chi 'úú 'cuūví cueⁿ'e daāⁿmaⁿ? Nguéé 'túúcā. Nuūⁿndí chi diíⁿ, diiⁿ chi 'úú 'cuūvi. Ní 'tíicā cuuvi deenú nuuⁿndí ti nuuⁿndí miiⁿ ch'iⁿ'i chi cuáácú chí nuuⁿndí cáávā ley miiⁿ chi cosa chi n'daacā. Ní cosa chi n'daacā miiⁿ ní mandamiento chi ch'iⁿ'i chi nguεε n'daacā chí nuūⁿndí miiⁿ.

14 Deenu yú chi ley miiⁿ ní yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Naati 'úú ní saⁿ'á yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūú. 'Úú chi dinuuⁿndí ní canee maaⁿ poder yeⁿ'e nuuⁿndí chi idiíⁿ nuuⁿndí.

15 'Úú nguéé deenú de'ε cáávā chi diíⁿ chííⁿ chi diíⁿ. 'Úú nguéé diíⁿ chi neⁿ'é diíⁿ naati diíⁿ chi nguéé neⁿ'é diíⁿ ti nguéé neⁿ'é diíⁿ.

16 Ní nduuti chi nguée ne' é dííⁿ ní chííⁿ chí dííⁿ, tuu'mi ní deenú chi ley miiⁿ ní n'dai.

17 Tíicā nguée 'úú chi dííⁿ, naati nuuⁿndi chi canée nduucú chííⁿ díiíⁿ chi dinuuⁿndí.

18 Caati deenú chi maaⁿ 'úú chi cuerpo yeⁿ'é nguεε vεε mar 'áámá dendu'ú chi n'daacā. Cuaacu chi 'úú ne' é dííⁿ chí n'daacā naati nguée deenú táácā cuuvi dííⁿ chí n'daacā.

19 Dendu'ú chi n'dai chi ne' é dííⁿ, nguée dííⁿ naati chí nguée n'daacā chi nguée ne' é dííⁿ, chííⁿ chí dííⁿ.

20 Maaⁿ ní nduuti chi dííⁿ chi nguée ne' é dííⁿ, tuu'mi nguée 'úú chí dííⁿ naati nuuⁿndi ndúúcu poder yeⁿ'é chí canée nduucú chííⁿ díiíⁿ chí dinuuⁿndí.

21 Ní 'tíicā canee nduucú. Taachi ne' é dííⁿ chí n'daacā miiⁿ, dámaaⁿ chí nguée n'daacā canee nduucú.

22 Cuáácú chí ne' é dííⁿ chíiⁿ chí ngaⁿ'ā ley yeⁿ'é Ndyuūs.

23 Naati deenú chí vée táámá cosa na cuerpo yeⁿ'é chí nguée ne' é chí 'úú idiíⁿ cosa chí n'daacā tan'dúúcā chí nadacadiinúúⁿ chí dííⁿ. Chuú ní ley yeⁿ'e nuúⁿndí chí vée na cuerpo yeⁿ'é. Ní 'úú canee tan'dúúcā preso yeⁿ'e ley yeⁿ'e nuuⁿndi. 'Tíicā 'úú.

24 Dé'ε chúúcā ndaachíí yeⁿ'é maaⁿ. ¿Du'ú cuuvi nadanguáⁿ'ai 'úú yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'é chí dííⁿ chí 'cuúví cueⁿ'e daāⁿmaⁿ?

25 Maaⁿ ní 'úú ní ncā'a gracias Ndyuūs chí dámaaⁿ Ndyuūs cuuvi nadin-guáⁿ'ai yā 'úú cáávā Jesucristo Señor yeⁿ'e yú. 'Úú ní dichííⁿvε 'úú ley yeⁿ'e Ndyuūs ndúúcu núúⁿmáⁿ staāvā yeⁿ'é naati cuerpo yeⁿ'é ní neⁿ'e dinuuⁿndi cáávā ley yeⁿ'e nuuⁿndi chí canée nduucú.

8

Vida chí vée cáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs

1 Maaⁿ ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí yeⁿ'e Señor Jesucristo nguée condenado yā. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguée n'gεεtineé yā chí dííⁿ yā chíiⁿ chí neⁿ'e cuerpo yeⁿ'e maáⁿ yā naati n'gεεtineé yā tan'dúúcā chí neⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

2 Caati ley yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chíiⁿ díiíⁿ chí vée vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿ'e Jesucristo. Ní díiíⁿ chí 'úú canee libre yeⁿ'e nuuⁿndi chí díiíⁿ chí ch'íí cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

3 Ní Ndyuūs dííⁿ yā chíiⁿ chí nguée cuuvi díiíⁿ ley yeⁿ'e Moisés miiⁿ caati 'iiⁿyāⁿ ní duúvā yā na cuerpo yeⁿ'e yā. Ní Ndyuūs dííⁿ yā condenar nuuⁿndi chí vée na cuerpo yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cúú taachi dicho'ó yā 'áámá n'dyáⁿ'ā Daiya yā ndúúcu cuerpo tan'dúúcā s'uúúⁿ cáávā chí diví yā nuúⁿndí yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ.

4 Ní chúú Ndyuūs díiⁿ yā cáávā chí s'uúúⁿ cuuvi ch'εεtinee yú tan'dúúcā chí ngaⁿ'ā ley miiⁿ ti yeⁿ'e Espíritu N'dai s'uúúⁿ. Ní nguée díiⁿ yú chíiⁿ chí neⁿ'e maaⁿ cuerpo yeⁿ'e yú ti dííⁿ yú tan'dúúcā chí neⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

5 'Iiⁿyāⁿ chí n'gεεtineé yā ní dííⁿ yā chí neⁿ'e maaⁿ cuerpo yeⁿ'é yā nacadi-inúú yā ní dííⁿ yā dendu'ú chí neⁿ'é yā. 'Iiⁿyāⁿ chí yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs nadacadiinúú yā ní dííⁿ yā chí neⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs.

6 Ní 'iiⁿyāⁿ chí nadacadiinúú yā ní dííⁿ yā de'ε chí cuerpo yeⁿ'e maáⁿ yā neⁿ'e, ní 'cuúví yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ naati 'iiⁿyāⁿ chí nadacadiinúú yā ní dííⁿ yā dendu'ú chí neⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ní vεε vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'e yā ní n'gεεtineé yā ndúúcu vaadí 'díiíⁿ.

⁷ 'Iiⁿ'yāⁿ chi nadacadiinúúⁿ yā dendu'u chi yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'é yā, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní contra yeⁿ'é Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ ti nguéé neⁿ'é yā diíⁿ yā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ, ní nguéé cuuvi diíⁿ yā.

⁸ Ní cáávā chuū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi diíⁿ yā tan'dúúccā chi neⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yā Ndyuūs nguéé inee yiinú yā chííⁿ chí diíⁿ yā.

⁹ Naati maaⁿ ní ndís'tií nguéé diíⁿ nī tan'dúúccā chi neⁿ'e cuerpo yeⁿ'e maáⁿ nī naati diíⁿ nī tan'dúúccā chi neⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ti maaⁿ ní Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs cánée yā ndúúccū ndís'tií. Ní nduuti chi 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cánée yā ndúúccū Espíritu yeⁿ'é Cristo, tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ 'cūū nguéé yeⁿ'e Cristo 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁰ Ní nduuti chi ndís'tií ní yeⁿ'e Cristo ndís'tií, 'áará chi cuerpo yeⁿ'é nī cuuvi n'dií cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'é nī, tuu'mi ní canduuchí nī cáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs miiⁿ caati Ndyuūs diíⁿ yā aceptar ndís'tií chi yeⁿ'é yā ndís'tií.

¹¹ Ní ndúúti chi cánée nī ndúúccū Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs, Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chi nadacuéⁿ yā Cristo yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, tuu'mi ní maaⁿ Ndyuūs miiⁿ chi nadacuéⁿ yā Cristo caⁿ'a yā chi té^e yā cáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chi canéé nduucú nī vida ngai na cuerpo yeⁿ'é nī chi 'āā n'dií.

¹² Ní cáávā chuū, ndís'tií hermanos yeⁿ'é, véé chi canéé chi diíⁿ yú naati nguéé 'cuεεtinee yú ní nguéé diíⁿ yú tan'dúúccā chi neⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú.

¹³ Caati ndúúti chi diíⁿ yú tan'dúúccā chi neⁿ'e cuerpo yeⁿ'e maaⁿ yú, tuu'mi ní cuuvi 'cuúvi yú cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. Naati nduuti chi nguéé diíⁿ yú cuenta chi diíⁿ cuerpo yeⁿ'e yú, tuu'mi ní cáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chi canee ndúúccū yú 'cuεεtinee yú.

¹⁴ Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ngaⁿ'a yā chi cuuvi diíⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní daiya Dendyuūs 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁵ Ní Ndyuūs 'āā tee yā s'uuúⁿ Espíritu N'dai yeⁿ'é yā nguéé cáávā chi diíⁿ yú ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā chi diⁿ'va'a yú ley cáávā chi condenado yú taama vnnéⁿ'ēe naati cáávā chi s'uuúⁿ ní daiya Ndyuūs s'uuúⁿ. Íícú cucáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ní s'uuuⁿ ní cuuvi caaⁿ'maⁿ yú: N'dií, Ndyuūs ní Chiídá.

¹⁶ Ní maaⁿ Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ngaⁿ'á yā ndúúccū cuaacu ndúúccū espíritu yeⁿ'e yú chí s'uuuⁿ ní daiya Dendyuūs s'uuúⁿ.

¹⁷ Ní nduuti chi s'uuuⁿ ní daiyá Ndyuūs s'uuuⁿ, tuu'mi ní véé chi cuuvi yeⁿ'e yú chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi té^e yā s'uuuⁿ. Ní cuta'a yú chi cuuvi yeⁿ'e yú ndúúccū Cristo maáⁿ yā nduuti chi s'uuuⁿ ní 'cueenu yú cuuvi maaⁿ cáávā chi yeⁿ'e Cristo s'uuuⁿ. Cuayiivi ní véé parte yeⁿ'e yú ndúúccū Cristo ndúúccū vaadi dεεve n'dái taavi yeⁿ'é yā.

¹⁸ Maaⁿ ní inadacadiinúúⁿ chí dendu'ū chi n'geenu yú ngii maaⁿ nguéé dé'ē vεε chí ch'εεte nguéé tan'dúúccā dendu'ū chi dεεve ca ní ch'εεte ca chi Ndyuūs 'cuuⁿ'míⁿ yā s'uuúⁿ.

¹⁹ Tanducuéⁿ'ē yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdi chi din'dái Ndyuūs cuáácú cunee ngiinu tiempo chi cuuvi n'diíchi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi daiya Ndyuūs.

²⁰ Caati tanducuéⁿ'ē chi din'dái Ndyuūs ndáā nguuví chi 'āā ntéé n'daacā. Ní nguéé cucáávā chi maáⁿ néⁿ'e naati cucáávā chi Ndyuūs neⁿ'é yā chi 'tíicā. Ní maaⁿ ní tanducuéⁿ'ē tiempo miiⁿ ní tanducuéⁿ'ē dendu'ū cunee ngiinu chi Ndyuūs diíⁿ yā chi canéé n'daacā cáávā yeⁿ'é.

²¹ Ní tanducuéⁿ'ē chi din'dái Ndyuūs canéé chi natuuví. Naati ndaā tiempo chi nguéé natúúví caati véé parte yeⁿ'e ndúúccū libertad chí n'dai taavi chi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi daiyá Dendyuūs.

22 Ní s'uúuⁿ ní deenu yú chi ndíí nguuví maaⁿ tanducuéⁿē chi din'dáí Ndyuús ní n'gai ya'ái ngεεcū yeⁿé tan'dúúcā 'áamá n'daataa ndúúcū vaadí ya'ai yeⁿé chi 'cundiyáaⁿ daiya tá.

23 Ní nguéé dámaāⁿ tanducuéⁿē chi din'dáí Ndyuús ní n'gái ya'ái naati 'tiicá ntúūⁿ s'uúuⁿ n'geenu yú ngii. 'Áárá chi canee yú ndúúcū Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuús chi Ndyuús datee yā s'uúuⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ sta'a yú yeⁿé Ndyuús. Ní 'cueenu taaví yú cuuvi 'naaⁿ chi canéé ngiinu yú tiempo chi Ndyuús cuta'á yā s'uúuⁿ chi daiyá Ndyuús s'uúuⁿ. Ní nanguaⁿái yā s'uúuⁿ yeⁿe cuerpo yeⁿe yú chi vée maaⁿ. Ní 'āā ntéé vée cuerpo ndíicū yeⁿe yú naati vεε cuerpo chí ngai yeⁿe yú.

24 Ní s'uúuⁿ nguaⁿai yú cáávā chi canee ngiinu yú chi Ndyuús caⁿa yā chi tée yā s'uúuⁿ. Nduuti chi 'āā inaaⁿ yú de'ē chi canee ngiinu yú 'āā ntéé canee ngiinu yú yeⁿé. Chíⁿ chi 'āā inaaⁿ 'iiⁿyāⁿ 'āā ntéé canéé ngiinu yā yeⁿé.

25 Naati nduuti chi canéé ngiinu yú chi 'āā cuéé snaaⁿ yú canéé chi cunee ngiinu yú ndúúcū 'vích'εtíínūⁿ.

26 Ní Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuús nnginnée yā s'uúuⁿ taachi dúuvā yú. S'uúuⁿ nguéé deenu yú táácā canéé chí caaⁿmaⁿngua'a yú tan'dúúcā chi Ndyuús neⁿé yā, ní maaⁿ ní Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuús inneé yā s'uúuⁿ taachi ngaⁿangua'a yú nanááⁿ Ndyuús taachi n'gai ya'ái yā ní nguéé cuuvi caaⁿmaⁿ yú chuū ndúúcū nduudu.

27 Ní Ndyuús chi n'diichí yā staava yeⁿe yú deenú yā chi nadacadiinuⁿ Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuús caati Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuús ngiica yā dámaāⁿ yeⁿe chi neⁿe Ndyuús ní cáávā 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿe Ndyuús.

Cuchεε ca yú yeⁿe nducuéⁿē

28 Ní deenu yú chi Ndyuús dííⁿ yā chi tanducuéⁿē chi chó'ōo yeⁿe s'uúuⁿ chí yeⁿe s'uúuⁿ ní cáávā chi n'daacā yeⁿe yú caati neⁿe yú Ndyuús. Ní Ndyuús yaa'ví yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi yeⁿé yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

29 Ní Ndyuús ndεεve yā 'iiⁿyāⁿ chí cuuvi yeⁿé yā ní diví yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ lado yeⁿé yā ndii vmnááⁿ vmnaaⁿ caati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cuuvi daiyá yā tan'dúúcā Daiyá yā Jesucristo. Ní 'íícú Cristo chí Daiya Ndyuús ní Daiyá yā vmnááⁿ vmnaaⁿ nguaaⁿ n'dee n'dái vi'i yā.

30 Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí Ndyuús chíndεεve yā ndíí vmnááⁿ vmnaaⁿ Ndyuús yaa'ví yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí cuuvi yeⁿé yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní yaa'ví yā 'iiⁿyāⁿ chí sta'á yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí cuuvi daiyá yā. Ní Ndyuús chí sta'a yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí cuuvi yeⁿé yā ní cuayiivi dich'εtē yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

31 ¿D'ē'ε cuuvi caaⁿmaⁿ yú yeⁿé dendú'ū s'eeⁿ? Dámaāⁿ cuuvi caaⁿmaⁿ yú chuū. Nduuti chí Ndyuús canéé yā ndúúcū s'uúuⁿ, ¿du'ū cuchéé cūnee contra yeⁿe s'uúuⁿ?

32 Ní Ndyuús nguéé diya'ái 'íínu yā Daiya yā cáávā s'uúuⁿ naati dicho'ó yā Daiyá yā caati chí'íí Daiya yā caavā nducyaaca s'uúuⁿ. Ní nduuti chí 'tíicā dííⁿ yā ndúúcū Daiya yā, ¿'áá nguéé tee Ndyuús tanducuéⁿē s'uúuⁿ daama ndúúcū Daiyá yā ní n'dee n'dái yeⁿé?

33 ¿Dú'ū cuuvi caaⁿmaⁿ nuuⁿndi yeⁿé 'iiⁿyāⁿ chí Ndyuús ndεεve yā? Ndyuús maáⁿ yā dííⁿ yā acceptar 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿé yā.

34 ¿Dú'ū tuuⁿmi cuuvi dííⁿ yā condenar s'uúuⁿ? Cristo ní 'iiⁿyāⁿ chí chí'íí yā cáávā nuuⁿndi yeⁿe yú ní nduchí yā yeⁿe nguaaⁿ tinaⁿā. Ní maaⁿ ní Cristo canee yā na lado yeⁿe honor yeⁿé Chiidá yā. Ní ngaⁿangua'á yā cáávā s'uúuⁿ.

35 ¿Du'ū cuuvi divíi yā s'uūuⁿ yeⁿe Cristo chi neⁿ'é yā s'uúuⁿ? ¿'Áá chíiⁿ chi n'geenu yú ngii, 'áá cuuvi nadivíi s'uūuⁿ, o dendu'ū chi diiⁿ chíi idi'vaachi yú o dendu'ū chi diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi 'cueenu yú cuuvi o taachi cuuvi cuica yú o taachi 'āā ntéé catecai yú o cáánda yeⁿe yú o taachi ch'iin'núⁿ yā s'uūuⁿ ndúú^c machete chi 'uū^vi lados 'caāiⁿ? ¿'Áá cuuvi diiⁿ nducuéⁿē chuū nadivíi s'uúuⁿ ná vaadi neⁿ'e yeⁿe Cristo? Nguéé cuuvi.

36 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs:

Cáávā chi s'uúuⁿ ní yeⁿe di s'uúuⁿ nuuⁿmaⁿ nguuvi canee yú listo chi 'caaⁿ'núⁿ yā s'uúuⁿ cáávā di. Ní 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ cuenta yā chi s'uúuⁿ tan'dúú^cā 'iiti cuūchī chi caⁿ'á yā 'caaⁿ'nuⁿ yā, 'tíicā s'uúuⁿ.

37 Naati yeⁿe nducuéⁿē dendu'ū cuchεε cá yú cáávā Cristo chi dinéⁿe yā s'uúuⁿ.

38 'Tíicā 'úú ní deenú chi cuaacu chi mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi divíi yā s'uūuⁿ yeⁿe Ndyuūs chi dinéⁿe yā s'uúuⁿ. Ndíi nguéé ndúú vaadi n'gii, ndíi nguéé ndúú chi cunduūchi yú, ndíi nguéé ndúú ángeles, ndíi nguéé ndúú espíritus chi ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ ndúú^c poder yeⁿe espíritus, ndíi nguéé ndúú dendu'ū chi véé maaⁿ, ndíi nguéé ndúú dendu'ū chi cuchī,

39 ndíi nguéé ndúú yeⁿe chi véé chí na yáácú, ndíi nguéé ndúú yeⁿe chi véé ndii na yāanūⁿ, ndíi nguéé ndúú táámá naaⁿ chi véé, tanducuéⁿē chuū nguéé cuuvi divíi s'uúuⁿ yeⁿe Ndyuūs chi dinéⁿe yā s'uúuⁿ caati s'uúuⁿ ní yeⁿe Jesucristo s'uúuⁿ.

9

Ndyuūs ndεεve yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí judíos chi cuuvi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe yā

1 'Úú Pablo ní ngaⁿ'á nduudu cuaacu ti 'úú ní yeⁿ'é Cristo 'úú, ní nguéé ngaⁿ'á nduudu yaadi. Chíiⁿ chi nadacááiiⁿúúⁿ na staava yeⁿ'é ní yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Cáávā chuū cuaacu niiⁿnyúⁿ deenú chi ngaⁿ'á nduudu cuaacu.

2 Neené ndaachíi yiinú ní neené ya'ai staava yeⁿ'é cáávā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe ndaata yeⁿ'é,

3 ndíi chí 'úú maáⁿ neⁿ'é chi cuneé condenado 'úú ní canéé 'aama lado yeⁿe Cristo nduuti chí chíiⁿ cuuvi diiⁿ, ní cuuvi' cuεεtinéé n'daacā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe ndaata yeⁿ'é, ní cuuvi yā yeⁿe Cristo 'iiⁿ'yāⁿ.

4 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe ndaata Israel. Ní Ndyuūs sta'á yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí cuuvi daiyá yā. Ní Ndyuūs chí dεεve n'dái taavi ca canéé yā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní diiⁿ yā 'áámá compromiso ndúúcu yā. Ní ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ley yeⁿ'é yā chí ley yeⁿ'e Moisés. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ canéé yā ndúú^c ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yaácú ní ndúú^c compromiso yeⁿ'é Ndyuūs chí Ndyuūs caⁿ'a yā chí ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

5 Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní daiya chíida yú cuáán vmnaaⁿ ní yeⁿ'e ndaata 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní yeⁿ'e ndaata 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ Cristo ní ndaa yā ndúú^c cuerpo tan'dúú^cā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní Cristo miiⁿ ní Ndyuūs, ní ch'εεte taavi yā yeⁿ'e nducuéⁿē. Cueⁿ'e daāⁿmaⁿ dich'εεte yú Ndyuūs. 'Tíicā.

6 'Úú nguéé ngaⁿ'á chí compromiso chí ngaⁿ'a Ndyuūs nanáán 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí nguéé dichíiⁿ'vε. N'daacā ca chí ngaⁿ'á chí nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel miiⁿ cuaacu chí nguéé yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel.

7 Naati nguéé nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel ní daiya Abraham 'iiⁿ'yāⁿ. Naati 'túú^cā ngaⁿ'a Ndyuūs: Dii Abraham, cáávā saⁿ'á daiya di chí nguuvi Isaac véé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e di cuayiivi.

8 Ní cáávā nduudu chi ngaⁿa Ndyuūs cuuvi deenú chi mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi daiya Ndyuūs cáávā chi ch'iindiyáaⁿ yā na ndaata yeⁿ'é Abraham. Nguεε 'tíicā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní daiya Dendyuūs nduuti chi cucáávā compromiso yeⁿ'e Ndyuūs, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuaacu chi daiyá Ndyuūs.

9 Nduudú 'cūū nduudu chi canéé nguūⁿ yeⁿ'é compromiso miiⁿ chi Ndyuūs ca'a yā Abraham: Tiempo chi ch'iⁿ'í, 'úú nndaá ní ch'iⁿ'í poder yeⁿ'é ní Sara chi n'daataá yeⁿ'é di ní 'cuundi 'aama daiya tá.

10 Ní nguéé dámaaⁿ chuū. Nduu 'uuvi daiya táⁿ'ā Rebeca míiⁿ ní cuaāchī. Ní nguuvi yā Esaú ndúú^c Jacob ní yeⁿ'é 'áámá chiidaá ní chiidá yā ní Isaac chi yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'e yú.

11-13 Ní taachi daiyā Rebeca miiⁿ chi cuaāchī 'āā cuéé 'cuεεtiyáaⁿ yā ní 'āā cuéé diiⁿ yā cosa chi n'daacā o cosa chi nguéé n'daāca, Ndyuūs yaa'ví yā táⁿ'ā Rebeca miiⁿ 'tíicā: Daiya di chi saⁿ'ā vmnaaⁿ chí Esaú diiⁿ sa servir daiya di chi saⁿ'ā chí cuchī uayivi chi Jacob. Ní chuū ní tan'dúú^cā chi canéé nguūⁿ naachí Ndyuūs ngaⁿ'a yā 'tíicā: 'Úú dineⁿ'é saⁿ'a Jacob miiⁿ, naati sáⁿ'ā Esaú miiⁿ 'úú nguéé neⁿ'é. Déenu yú chi canéé cuaacu chi Ndyuūs cuuvi ndεεve yā 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi neⁿ'e yā tan'duucā chi neⁿ'e yā. Ní cuuvi yaa'ví yā 'iiⁿ'yāⁿ chi neⁿ'é yā yaa'ví yā chí cuuvi yeⁿ'e yā. Ní nguéé diiⁿ yā cuenta chíiⁿ chí diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi yaa'ví yā. Ní ndεεvé yā Jacob.

14 ¿De'ε cuuvi caaⁿ'maⁿ s'uūuⁿ yeⁿ'e chi diiⁿ Ndyuūs? ¿'Áá diiⁿ Ndyuūs cosa chí nguéé cuaacu? Nguéé mar 'áámá naaⁿ.

15 Ndyuūs ní caⁿ'a yā chíi yā Moisés miiⁿ 'tíicā: 'Úú ní ya'ái cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chí 'úú neⁿ'é chí caⁿ'á chí ya'ái yeⁿ'e yā; ní 'úú ya'ái 'iinú cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chí 'úú neⁿ'é chí caⁿ'á chí ya'ái 'iinú cáávā yā.

16 Maaⁿ ní nguéé tan'dúú^cā chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ neⁿ'é yā o diiⁿ yā chí cuuvi yeⁿ'é Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ, naati dámaaⁿ tan'dúú^cā chí Ndyuūs ya'ai 'iinú yā caava 'āā du'ú nūuⁿ chí neⁿ'é yā chí cuuvi yeⁿ'é yā.

17 Ní canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs taachi Ndyuūs yaa'ví yā rey yeⁿ'e yāⁿ'āa Egipto 'tíicā: Dii Faraón, 'úú s'neéⁿ dii rey caati 'úú cuuvi 'cuuⁿ'míⁿ poder yeⁿ'é cucáávā dii. Ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e n'úúⁿ'máⁿ íⁿ'yeeⁿ'dī cuuvi déenú yā chí duuchí ní caaⁿ'máⁿ yā chí duuchí.

18 Ní 'tíicā diiⁿ Ndyuūs. Ya'ái yā cáávā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí maáⁿ yā neⁿ'é yā, ní 'tíicā ntúūⁿ Ndyuūs dichεεchí yā staava yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí maáⁿ yā neⁿ'é yā dichεεchí yā.

19 Tuu'mi ní 'aamá ní caⁿ'a ní chíi ní 'úú 'tíicā: Nduuti chí 'tíicā, ¿de'ε cúúvī chí Ndyuūs ngaⁿ'á yā chí nuuⁿ'ndi ní yeⁿ'e saⁿ'ā? Ní ¿dú'ū cuuvi diiⁿ cosa chí contra yeⁿ'e chí Ndyuūs neⁿ'é yā chí diiⁿ?

20 'Úú ní ngaⁿ'á ngī díí saⁿ'ā: ¿Dú'ú dii chí díí cuuvi n'guεεcútaⁿ'a di yeⁿ'é Ndyuūs? ¿'Áá cuaacu chí 'áámá 'cúútī yeⁿ'é íncheētī cuuvi caaⁿ'maⁿ ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ chí din'dái yā 'cúútī miiⁿ ní caaⁿ'maⁿ 'tíicā: ¿De'ε cúúvī chí din'dái ní 'úú 'túú^cā?

21 Déenu yú chí 'iiⁿ'yāⁿ chí din'dái yā 'cúútī cuuvi din'dái yā yeⁿ'e íncheētī tan'dúú^cā chí neⁿ'é yā din'dái yā. Cuuvi din'dái yā yeⁿ'e 'áámá taaⁿ íncheētī 'uūvī 'cúútī, 'áámá chí yaⁿ'ai chíí'vē ní táámá chíi nguéé yaⁿ'ai chíí'vē.

22 Ní 'tíicā ntúūⁿ chí diiⁿ Ndyuūs. Ndyuūs neⁿ'é yā 'cuuⁿ'míⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ táácā cuuvi diiⁿ yā castigar 'iiⁿ'yāⁿ ní ch'iⁿ'í yā poder yeⁿ'é yā. Ní n'deeε 'nááⁿ tiempo Ndyuūs chεé yā ndúú^cū vaadí ngiinu yeⁿ'é yā ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé

n'daacā idiín yā. Ní Ndyuūs canéé chi diín yā castigar 'ii'nyān s'eeⁿ. Ní Ndyuūs dituúví yā 'ii'nyān s'eeⁿ.

²³ Ní Ndyuūs neⁿé yā ch'ín'í yā s'uúuⁿ chí chεεε ca vaadí dεεεε taavi yeⁿé yā ní néené yā ai 'iinú yā cááva s'uúuⁿ. Ní ndii vmnáán vmnaaⁿ diín yā chí s'uúúⁿ ní véé parte yeⁿe yú ndúúcu yā ndúúcu dεεεε taavi ca yeⁿé yā.

²⁴ Ní Ndyuūs yaa'ví yā s'uúuⁿ chí cuuvi yeⁿé yā s'uúuⁿ, ná'nā s'uúuⁿ chí 'ii'nyān Israel s'eeⁿ chí judíos s'uúuⁿ ní tanán'a s'uúuⁿ chí nguéé 'ii'nyān Israel s'eeⁿ chí judíos s'uúuⁿ.

²⁵ Tan'dúúcā chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs naachi dinguūⁿ profeta Oseas ní Ndyuūs nga'ná yā 'tíicā:

'Ii'nyān chí nguéé yeⁿe ndaata yeⁿé, 'úú yaa'ví 'ii'nyān s'eeⁿ chí cuuvi yeⁿé; 'ii'nyān chí nguéé dineⁿé vmnáán ti nguéé 'ii'nyān yeⁿe 'úú maaⁿ ní nga'ná 'ii'nyān s'eeⁿ chí neené neⁿé 'ii'nyān s'eeⁿ.

²⁶ Ní lugar míⁿ nūuⁿ naachi Ndyuūs ca'n'a yā chí yā 'ii'nyān s'eeⁿ 'túúcā: Ndis'tiī ní nguéé 'ii'nyān yeⁿé ndís'tiī, míⁿ nūuⁿ ní nga'ná 'ii'nyān s'eeⁿ ní chí duuchí yā daiya Dendyuūs chí canduuchi.

²⁷ Ní san'a profeta Isaías ca'n'a sá yeⁿe 'ii'nyān Israel 'tíicā: 'Áará chí 'ii'nyān yeⁿe ndaata Israel ní n'deeé n'dái yā tan'dúúcā yá'nāa ndúútiī yeⁿé yiicu dámaān n'duu'vi núúⁿ yā nngua'n'ai yā.

²⁸ Ní Señor Ndyuūs diín yā chí cuuvi cuaacu nduudu chí 'āā ca'n'a yā yeⁿe yá'nāa 'cūú ní nuuⁿ diín yā nducuén'ē.

²⁹ Ní 'tíicā nga'n'a profeta Isaías cuaaⁿ vmnaaⁿ:

Nduuti chí Señor chí nga'n'a ntií'nyúⁿ yā yeⁿe nducuén'ē nguéé s'neén yā 'ii'nyān yeⁿe yú ndúúcu yú, tuu'mí ní s'uúúⁿ canee yú tan'dúúcā nducyáácá 'ii'nyān yeⁿe yáān Sodoma ndúúcu yáān Gomorra chí ch'íi yā cucáávā nuu'ndí yeⁿé yā. 'Tíicā s'uúúⁿ.

Yeⁿe 'ii'nyān Israel s'eeⁿ ní yeⁿé nduudu cuaacu yeⁿé evangelio

³⁰ ¿D'é'ē cuuvi caaⁿmaⁿ yú tuu'mí? 'Tíicā cuuvi caaⁿmaⁿ yú. 'Ii'nyān chí nguéé yeⁿe ndaata Israel chí judíos 'ii'nyān s'eeⁿ nguéé in'nuúⁿ yā Ndyuūs ní nguéé diín yā chí canee n'daāca yā nanáán Ndyuūs. Naati cuayiiivi míⁿ ní 'ii'nyān s'eeⁿ canee n'daāca yā nanáán Ndyuūs cáávā chí i'téenu yā Ndyuūs. Ní Ndyuūs diín yā aceptar 'ii'nyān s'eeⁿ chí yeⁿé yā 'ii'nyān s'eeⁿ.

³¹ Nguéé 'tíicā ndúúcu 'ii'nyān chí yeⁿe ndaataá Israel. Caneé yā ndúúcu ley yeⁿe Moisés chí cuuvi diiín chí n'daacā canee yā nanáán Ndyuūs. Ní 'áará chí neⁿé yā canéé n'daacā nanáán Ndyuūs naati nguéé cuuvi diín yā cumplir chíiⁿ chí nga'n'a ley miín.

³² ¿D'e'ē cúúví chí 'tíicā? 'Tíicā canee, caati 'ii'nyān yeⁿe ndaata Israel nguéé n'daacā canee yā nanáán Ndyuūs cáávā ntií'nyuⁿ chí diín yā cáávā ley yeⁿé yā, ní nguéé neⁿé yā cu'téenu yā Jesucristo. Ní cáávā chuú 'ii'nyān s'eeⁿ canee tan'dúúcā chí candéé ca'a yā ná tuúu chí Jesucristo chí diiín chí indεε ca'a 'ii'nyān.

³³ Ní 'tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs yeⁿe tuúu miín:

'Úú Ndyuūs ní cu'neén na yáān Sión 'áámá 'ii'nyān chí Jesucristo chí nguuvi tuúu chí cuundεε ca'a 'ii'nyān ní tuúú miín ní 'áámá tuúú ch'εεε chí diiín chí cundεεε 'ii'nyān; ní nducyáácá 'ii'nyān chí cu'téenu yā 'ii'nyān miín, nguéé cuuvi 'cuináan yā.

10

1 Ndís'tiī hermanos ye^{n'}é, ne^{n'}é ndúú^{cū} núú^{mán} staava ye^{n'}é chi nducyaaca 'ii^{n'}yāⁿ Israel ye^{n'}e ndaata ye^{n'}é cuuvi nngua^{n'}ai yā. Ní 'úú ní nga^{n'}angua^á cáá^{va} yā.

2 Deenú chi cuaacu chi 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e ndaataá ye^{n'}é ní ne^{n'}é yā dich'εεε cá yā Ndyuūs naati nguéé díiⁿ yā tan'dúú^{cā} chi ne^{n'}e Ndyuūs caati nguéé déénu yā táácā cuuvi diiⁿ yā.

3 Ní nguéé déénu yā táácā Ndyuūs díiⁿ yā aceptar 'ii^{n'}yāⁿ chi cuuvi ye^{n'}é yā 'ii^{n'}yāⁿ. Ní díiⁿ yā chεε chi nadacádíⁿnuuⁿ yā chi n'daacā. Ní nguéé ne^{n'}é yā díiⁿ yā tan'dúú^{cā} chi Ndyuūs ne^{n'}e yā chi diiⁿ yā caati n'daacā canéé yā nanááⁿ Ndyuūs.

4 Ní taachi ndaā Cristo díiⁿ yā chi 'āā vi'í cá ley ye^{n'}e Moisés. Ní maaⁿ ní nducyáácā 'ii^{n'}yāⁿ chi i'téénu yā Cristo, 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ n'daacā canéé yā nanááⁿ Ndyuūs.

5 Ní Moisés miiⁿ dinguuⁿ yā ye^{n'}e 'ii^{n'}yāⁿ chi ne^{n'}é yā canee n'daāca yā nanááⁿ Ndyuūs cáávā chi diiⁿ yā chi nga^{n'}a ley miiⁿ. 'Tíicā dinguuⁿ yā: 'Ii^{n'}yāⁿ chi diiⁿ yā tanducué^{n'}e dendu'ū chi nga^{n'}a ley ye^{n'}e Moisés canduuchí yā cue^{n'}e daāⁿmaⁿ cucáávā ley miiⁿ.

6 Naati chuū ní nga^{n'}a ye^{n'}e 'ii^{n'}yāⁿ chi canee n'daacā nanááⁿ Ndyuūs cáávā chi i'téénu yā Jesucristo. Díi nguéé nga^{n'}a di na staava ye^{n'}e di 'tíicā: ¿Du'u ca^{n'}ā na va'ai chεεti nguuvi? Taachi nga^{n'}a di 'tíicā, nadicua'ái di Cristo ye^{n'}é va'āi chεεti nguuvi.

7 Ní nguéé caa^{n'}maⁿ di na staava ye^{n'}e di 'tíicā: ¿Du'ū cuuvi ca^{n'}ā yā i^{n'}yeēⁿdi chí yáanūⁿ tan'dúú^{cā} chi che^{n'}e Cristo? Taachi diiⁿ di 'tíicā, diiⁿ di chí Cristo nadacué^{n'}e yā ye^{n'}é nguaaⁿ tiná^{n'}ā.

8 Chuū chí canee chí caa^{n'}maⁿ yú: Nduudu cuaacu ye^{n'}é Ndyuūs 'āā nii^{n'}nuúⁿ canee ye^{n'}é ní ní canee na cheendí ní ní canee na staava ye^{n'}é ní. Nduudu cuaacu miiⁿ ní nduudu chí nga^{n'}á 'nū nanááⁿ ndís'tiī cáá^{va} chí cuuvi cu'téénu ní.

9 Nduuti chí caa^{n'}máⁿ ní ndúú^{cū} 'ii^{n'}yāⁿ ní nga^{n'}a ní 'tíicā chí Jesús miiⁿ chíiⁿ chí 'iiví ní ní i'téénu ní ndúú^{cū} núú^{mán} staava ye^{n'}é ní chí Ndyuūs nadicué^{n'}e yā Cristo miiⁿ ye^{n'}e nguaaⁿ tiná^{n'}ā, tuu'mi ní díi nangua^{n'}ai di.

10 Canéé chí cu'teenú ní ndúú^{cū} núú^{mán} staava ye^{n'}e ní ní Ndyuūs cuaáⁿ yā ndís'tiī. Canéé chí caa^{n'}máⁿ ní ndúú^{cū} 'ii^{n'}yāⁿ ní nga^{n'}á ní chí i'téénu ní Jesucristo ní cuuvi nangua^{n'}ai ní.

11 Ní canéé nguūⁿ na libro ye^{n'}é Ndyuūs 'tíicā: Nducyáácā 'ii^{n'}yāⁿ chí cu'téénu yā Cristo nguéé cuuvi 'cuináⁿ yā.

12 Nguéé n'dáaⁿ yā 'ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ ndúú^{cū} 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e taná^{n'}ā naciones. Maaⁿ Señor Jesucristo miiⁿ ní maaⁿ Señor ye^{n'}e nducyáácā 'ii^{n'}yāⁿ. Ní Señor miiⁿ itée yā ye^{n'}e nducué^{n'}e chí n'dai ye^{n'}é yā nducyaaca 'ii^{n'}yāⁿ chí nga^{n'}angua^á yā nanááⁿ Ndyuūs cáávā chí duuchi yā.

13 Caati 'tíicā canéé nguūⁿ na libro ye^{n'}é Ndyuūs: Nducyáácā 'ii^{n'}yāⁿ chí nga^{n'}a yā ngii yā: "N'díi Señor Jesucristo ye^{n'}é," ní cuuvi nangua^{n'}ai yā.

14 ¿Táácā cuuvi caa^{n'}máⁿ yā ndúú^{cū} Señor miiⁿ nduuti chí nguεε i'téénu yā 'ii^{n'}yāⁿ? ¿Ní táácā cuuvi cu'téénu yā ye^{n'}e 'áámá 'ii^{n'}yāⁿ chí nguéé n'giindiveéⁿ yā ye^{n'}e yā? ¿Ní táácā cuuvi caandiveéⁿ yā nduuti chí nguéé 'aama 'ii^{n'}yāⁿ chí caa^{n'}máⁿ yā nduudu cuaacu ye^{n'}e Ndyuūs?

15 ¿Ni táácā cuuvi caa^{n'}máⁿ yā nduudu cuaacu ye^{n'}é Ndyuūs miiⁿ nduuti chí nguéé du'ū vεε dicho'ó? 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro ye^{n'}é Ndyuūs: De'ε chúú^{cā}

n'daacā chi ndaā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi candεε yā nduudu cuaacu yeⁿe vaadi 'diīⁿ ni ngaⁿ'á yā nduudu ngai yeⁿ'é Cristo.

16 Naati nguée nducyaaca 'iiⁿyāⁿ i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Cristo. Ní tan'dúúca chi ngaⁿ'a profeta Isaías ndii cuááⁿ vmnaaⁿ taachi ngaⁿ'a 'tíicā: N'diī Señor, ¿dú'ú i'téenu nduudu cuaacu chí ngaⁿ'ā cuaacu yú?

17 'Tíicā tuu'mi, 'iiⁿyāⁿ i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿ'e Jesucristo cáávā chi n'giindiveéⁿ yā nduudu miiⁿ, ní n'giindiveéⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo.

18 Naati 'úú itiinguuneéⁿ ndís'tiī: ¿'Áá cuaacu chi nguée n'giindiveéⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs? Cuaacu chi n'giindiveéⁿ yā. 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs:

Nduudu cuaacu chi ngaⁿ'a yā, ngaⁿ'a yā na núúⁿmáⁿ ín'yeedī. Ní nduudu yeⁿ'e yā ní ngaⁿ'a yā ní ndií núúⁿmáⁿ cuaaⁿ chi yaⁿ'ai ca yeⁿ'ē ín'yeedī.

19 Táámá vmnéⁿ'ēe itiinguuneéⁿ ndís'tiī: ¿'Áá nguée diīⁿ cuenta 'iiⁿyāⁿ Israel chi judíos s'eeⁿ yeⁿ'e nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs? Moisés miiⁿ, 'iiⁿyāⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ nguεεcuneé yā yeⁿ'e chuū, ní 'tíicā canéé nguūⁿ:

'Úú ní diīⁿ chi cuuvi nngueé nī yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e táámá nación chi nguée véé nación yeⁿ'é Ndyuūs. 'Úú ní diīⁿ chi nduuví táaⁿ nī ndúúⁿcū 'iiⁿyāⁿ chi nguée yeⁿ'é chí yeⁿ'e táámá nación caati caⁿ'á diīⁿ cosa chi n'daacā nduucú yā.

20 Ní profeta Isaías miiⁿ claro ca chi ngaⁿ'á yā ndúúⁿcū nduudú 'cūū. Ndyuūs ngaⁿ'á yā 'tíicā:

'Iiⁿyāⁿ chi nguée n'nuúⁿ yā 'úú ní indaacā yā 'úú. 'Iiⁿyāⁿ chi nguée itiinguuneéⁿ yā yeⁿ'é, 'úú ní ch'in'í maáⁿ 'úú nanáaⁿ yā.

21 Ní taachi Isaías miiⁿ ngaⁿ'a yā nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e Israel, 'tíicā ngaⁿ'a yā: Ndyuūs ngaⁿ'a 'tíicā: Nguuvi nguuví n'doó ta'á ní yaa'ví 'iiⁿyāⁿ chi nguée n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é. Ní cheεchi staava yeⁿ'é yā.

11

'Iiⁿyāⁿ yeⁿ'e Israel chí nanguáⁿ'ai yā

1 Maaⁿ ní intínguuneéⁿ ndís'tiī: ¿'Áá diīⁿ Ndyuūs chi s'neéⁿ yā 'iiⁿyāⁿ Israel yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é yā? Nguée diīⁿ yā 'tíicā. 'Úú Pablo maáⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel 'úú ní yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é Abraham 'úú, ní yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata Benjamín 'úú.

2 Ndií cuááⁿ vmnaaⁿ Ndyuūs diīⁿ yā recibir 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é yā, 'iiⁿyāⁿ Israel chi ndεεve yā chi cuuvi yeⁿ'e yā 'iiⁿyāⁿ. Ní ndís'tiī, ¿'áá nguée déenu nī yeⁿ'e chi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs naachi profeta Elías ngaⁿ'angua'á yā ní di'cuiitú yā Ndyuūs contra yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ Israel? Ní caⁿ'a yā 'tíicā:

3 N'diī Señor Ndyuūs, 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ní 'niiⁿ'núⁿ yā san'ā profetas yeⁿ'é ní ní dituúví yā nátaí s'eeⁿ yeⁿ'e nī, n'diī Ndyuūs chí canduuchi. Ní maaⁿ dámaāⁿ 'úú canéé ní 'tiicá ntúūⁿ neⁿ'é yā 'caaⁿ'nuⁿ yā 'úú.

4 Naati Ndyuūs nan'guεεcútaⁿ'a yā yeⁿ'e profeta Elías miiⁿ, 'tíicā: Canéé lado yeⁿ'é ndεεchē mil san'ā chi nguée chiintii'yá yā nanááⁿ santo ídolo chi nguuví Baal.

5 Ní 'tiicá ntúūⁿ yeⁿ'e tiempo 'cūū canéé duu'ví 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e Israel chi i'téenu yā Ndyuūs ní Ndyuūs ndεεve yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní diīⁿ yā cosa chi n'dai taavi cáava yā.

6 Ní nduuti chi ye^{n'}é Ndyuūs 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ cáávā chi Ndyuūs ní diiⁿ n'dai taavi yā ní ndeεεve yā 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ, tuuⁿmi ní nguéé cáávā cosa chi 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ maáⁿ yā cuuvi diiⁿ yā. Ní ndúúti chi cáávā cosa chi 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ cuuvi diiⁿ yā, tuuⁿmi ní nguéé cáávā vaadi n'dai ye^{n'}é Ndyuūs chi ye^{n'}é Ndyuūs 'ii^{n'}yāⁿ.

7 ¿D'éε ra tuuⁿmi? 'Ii^{n'}yāⁿ Israel nguéé ndaaca yā dε'ε chi in'nuúⁿ yā. Naati 'ii^{n'}yāⁿ chi Ndyuūs ndeεεve yā, 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ ndaaca yā. Ní tanáⁿā 'ii^{n'}yāⁿ nguéé n'giindiveéⁿ yā nduudu ye^{n'}é Ndyuūs ti ndii cheεchi maáⁿ yā 'ii^{n'}yāⁿ.

8 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro ye^{n'}é Ndyuūs: Ndyuūs diiⁿ yā chi nguéé tumicádíinuūⁿ yā na staava ye^{n'}é yā dendu'ū ye^{n'}e Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs; ní diiⁿ yā chi nduutináⁿ yā nguéé snaaⁿ yā ní veéⁿ yā nguéé 'caandiveéⁿ yā. Ní 'tíicā 'ii^{n'}yāⁿ Israel ndii tiempo 'cūū.

9 'Tiicā ntúūⁿ David ngaⁿ'a yā:

'Viicu ye^{n'}e chi che'ε yā ní nduuvi tan'dúúicā tuūvi cáávā 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ. Ní tiempo chi che'ε yā ndaaⁿ enemigos ye^{n'}é yā ní nadítuu'ví ya 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ. Ní 'tíicā Ndyuūs cuuvi diiⁿ yā castigar 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ.

10 Ní nduutinaáⁿ yā tan'dúúicā chi cuuvi ngueēε chí nguéé snaaⁿ yā. Ní dáámí yā 'áámá nūūⁿ can'díi yā cue^{n'}e daáⁿmaⁿ.

Nanguaⁿ'ai 'ii^{n'}yāⁿ chi nguéé 'ii^{n'}yāⁿ Israel

11 Maaⁿ ní itinguuneéⁿ ndís'tíi: Taachi 'ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ candéé ca'a yā chí cundeεεve yā caati nguéé i'téénu yā Ndyuūs, ¿'áá 'áámá canee chi chindeεεve yā? Nguεε 'tíicā mar 'áámá naaⁿ. Naati chó'ōo chuū caati 'ii^{n'}yāⁿ Israel chi judíos s'eeⁿ nguéé n'giindiveéⁿ yā nduudu ye^{n'}é Ndyuūs. Ní 'íicú 'ii^{n'}yāⁿ chí nguéé ye^{n'}e ndaata Israel cuuvi nánguaⁿ'ai yā. Ní diiⁿ chí 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e ndaata Israel nngueé yā ye^{n'}e tanáⁿ'ā 'ii^{n'}yāⁿ ní cu'téénu cá yā Ndyuūs.

12 Ní caati 'ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ nguéé ch'iindiveéⁿ yā nduudu ye^{n'}e Ndyuūs ní chó'ōo chi tuneéⁿ 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e núúⁿmáⁿ in'yeeⁿdí chí cuuvi cu'teenú yā Ndyuūs. Ní sta'á yā ye^{n'}e vaadi n'dai ye^{n'}é Ndyuūs. Ní nduuti chí 'ii^{n'}yāⁿ chí nguéé ye^{n'}e ndaata Israel cuuvi cu'téénu yā caava 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e ndaata Israel nguéé ch'iindiveéⁿ yā nduudu ye^{n'}é Ndyuūs, tuuⁿmi n'deeε ca n'daacā ca ye^{n'}e nducuyáácá 'ii^{n'}yāⁿ taachi 'ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ nanguεεcúndii yā ní cu'téénu yā nduudu ye^{n'}é Ndyuūs taama vmné^{n'}ēε.

13 Maaⁿ ní ne^{n'}é caáⁿmáⁿ nduucú ndís'tíi chí nguéé 'ii^{n'}yāⁿ Israel ndís'tíi. Maaⁿ chí Ndyuūs dicho'ó yā 'úú chí 'úú ní apóstol chí candéé nduudu ye^{n'}é yā nanááⁿ 'ii^{n'}yāⁿ chí nguéé Israel s'eeⁿ. Úú deenú chí ch'εεte ntiinⁿyuⁿ ye^{n'}é.

14 Ni 'úú ne^{n'}é chí 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e ndaata ye^{n'}é ngueé yā ye^{n'}e ndís'tíi niicu cu'téénu yā Ndyuūs tan'dúúicā chí ndís'tíi i'téénu ní Ndyuūs. Ní 'iicú cuuvi nanguaⁿ'ai n'duuvi 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e ndaata ye^{n'}é tan'dúúicā ndís'tíi nanguaⁿ'ai ní.

15 Ní taachi Ndyuūs s'neéⁿ yā 'áámá lado 'ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ diiⁿ yā 'tíicā caati nducyaaca 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e in'yeeⁿdí cūū chí nguéé ye^{n'}e 'ii^{n'}yāⁿ Israel cuuvi cunee 'diiⁿ yā ndúúicú Ndyuūs. ¿Táácá cuuvi ye^{n'}e 'ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ taachi Ndyuūs cuaāⁿ ntuúⁿ yā 'ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ? Ndyuūs nca'á yā vida cue^{n'}e daáⁿmaⁿ ye^{n'}é yā lugar ye^{n'}e vaadi n'gii cue^{n'}e daáⁿmaⁿ.

16 N'giindiveéⁿ ní ye^{n'}e chuū chí caaⁿmáⁿ: Nduuti chí ca'a yú Ndyuūs 'áámá taaⁿ ye^{n'}e masa ye^{n'}é pan cáávā ofrenda, 'tíicā ntúūⁿ nducué^{n'}ēε masa ye^{n'}e pan miiⁿ ní ye^{n'}é Ndyuūs. Ní nduuti chí ca'a yú Ndyuūs cáávā ofrenda diiⁿ'yu ye^{n'}e yáⁿ'á, 'tíicā ntúūⁿ nducué^{n'}ēε yáⁿ'á ní ye^{n'}é Ndyuūs. 'Tiicā ntúūⁿ Ndyuūs di'viicú yā 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e ndaata Israel caati 'āā di'viicú yā 'ii^{n'}yāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ ye^{n'}e ndaata ye^{n'}é yā.

17 Ná'ná dúu'nē ye'n'e yá'n'á olivo chi canéé na yá'n'áa 'ii'yā'n, ní 'ii'yā'n 'caaca yā ní sta'á yā dúu'nē ye'n'e yá'n'á olivo chi canéé icyá'n'á ní diín yā chi ye'n'e yá'n'á olivo ye'n'é yā. 'Tíicā ndís'tiī, 'ii'yā'n chi nguéé ye'n'e ndaata Israel. Ní ndís'tiī tan'dúúca dúu'nē ye'n'e yá'n'á olivo ye'n'e icyá'n'á mii'n 'tiicá nī naati maa'n ní véé parte ye'n'é nī ndúúcu 'ii'yā'n Israel chi tan'dúúca yá'n'á olivo chi canéé yá'n'áa 'ii'yā'n. Ní maa'n ní ndís'tiī chi nguéé ye'n'e ndaata Israel cuuvi ye'n'é nī nducué'né chi n'dai taavi ye'n'e 'ii'yā'n chi Israel yā.

18 Maa'n ní ndís'tiī chi nguéé Israel nī, nguéé caa'mán nī chi ch'εεεε maá'n nī ndís'tiī, caati nguéé 'ii'yā'n chi Israel yā chi tan'dúúca chi nguéé ye'n'e yá'n'á. Ní 'ii'yā'n 'caaca yā dúu'nē mii'n, 'tíica yā. Nds'tiī n'gaacú nī chi ndís'tiī ní tan'dúúca 'áamá dúu'nē 'tíicā ndís'tiī. Tan'dúúca dúu'nē nguéé ca'a fuerzas ye'n'e dii'yu ye'n'e yá'n'á naati yá'n'á ca'a fuerzas ye'n'e dúu'nē, 'tíicā ndís'tiī. Cuta'á ní fuerzas ye'n'e 'ii'yā'n chi Israel yā.

19 'Úú nguéé deenú nduuti chi ndís'tiī caa'mán nī 'tíicā ye'n'e chuū: 'Ii'yā'n ch'iicá yā dúu'nē s'ee'n caati 'úú cuuvi caneé lado ye'n'e dúu'nē chi ch'iicá yā. 'Úú chi nguéé Israel 'úú caneé lado ye'n'e 'ii'yā'n chi Israel yā.

20 N'daacā nga'n'a nī naati deenú nī chi 'ii'yā'n s'ee'n tan'dúúca dúu'nē chi ch'iicá yā, 'tíicá yā, ti nguéé i'téenu yā Cristo. Ní maa'n ní ndís'tiī tan'dúúca dúu'nē ye'n'e yá'n'á mii'n 'tiicá nī caati i'téenu nī Cristo. Maa'n ní ndís'tiī nguεε diín ngeue nī naati cundéε nī cuidado táácā chi 'cuεεtineé nī.

21 Caati nduuti chi Ndyuūs nguéé diín yā perdonar 'ii'yā'n Israel chi nguεε i'téenu chi tan'dúúca dúu'nē ye'n'e yá'n'á, nguéé diín yā nadach'εεcú yā nuu'ndi ye'n'e ndís'tiī chi vmnán vmnaa'n tan'dúúca dúu'nē chi ye'n'e yá'n'á ye'n'e icyá'n'á nduuti chi nguéé candéé nī cuidado táácā chi 'cuεεtineé nī.

22 Cuin'diichí nī, tuu'mi Ndyuūs ní neené n'dai taavi yā ndúúcu 'ii'yā'n chi i'téenu yā naati neene cheεchí ntúu'n yā vaa. Cheεchí yā ndúúcu 'ii'yā'n ti nguéé i'téenu yā. Naati Ndyuūs ní neené n'dai taavi yā ndúúcu nī nduuti chi 'áamá cuneé nī chi cu'téenu nī. Ní nduuti chi nguéé diín nī 'tuuca, tuu'mi 'tiicá ntúu'n Ndyuūs ca'n'á yā diín yā castigar ndís'tiī tan'dúúca chi ch'iicá yā dúu'nē ye'n'e maa'n yá'n'á.

23 Ní nduuti chi 'ii'yā'n Israel cu'téenu yā Cristo, tuu'mi ní Ndyuūs ní cuta'á yā ní nguεεcunéé diín yā chi 'ii'yā'n s'ee'n ní táámá vmné'n'ée canee yā tan'dúúca 'áá dúu'nē ye'n'e maa'n yá'n'á mii'n 'tíica yā. Ní véé poder ye'n'e Ndyuūs chi cuuvi diín yā 'tíicá.

24 Ní nduuti chi ndís'tiī chi nguéé 'ii'yā'n Israel ndís'tiī, ní Ndyuūs sta'á yā ndís'tiī tan'dúúca chí n'giicá yā dúu'nē ye'n'e táámá yá'n'á olivo ye'n'e icyá'n'á ní diín yā chi ye'n'e yá'n'á olivo ye'n'é yā, 'tíicā ndís'tiī maa'n. 'Tiicá ntúu'n n'dáácā n'dai ca diín Ndyuūs ndúúcu 'ii'yā'n Israel chi vmnán vmnaa'n tan'dúúca dúu'nē ye'n'e yá'n'á ye'n'é yā, ní cuuvi diín yā chi táámá vmné'n'ée ní ye'n'e maa'n yá'n'á mii'n.

Ye'n'e chi nangua'n'ai 'ii'yā'n Israel ye'n'e tiempo chi cuchii

25 Maa'n ní hermanos ye'n'é, ne'n'é chi ndís'tiī cadíínúu'n nī chi canúu'n n'de'ei. Ní nguéé nadicadíínuu'n nī chi deenu ca nī. 'Áamá tiempo nūu'n 'ii'yā'n Israel dichεεchí yā staava ye'n'é yā dámaā'n 'naa' tiempo taachi nducyaaca 'ii'yā'n chi nguéé 'ii'yā'n Israel ní Ndyuūs ndεεve yā nducyaaca 'ii'yā'n s'ee'n chi ne'n'é yā chi cuuvi ye'n'é yā.

26 Ní taachi cho'ōo tiempo mii'n nducyáácá 'ii'yā'n Israel ní ca'n'a yā cu'téenu yā caati 'tíicā canéé nguū'n na libro ye'n'é Ndyuūs:

'Iiⁿyāⁿ chi nadanguáⁿai yā 'iiⁿyā Israel chiicá yā yeⁿe yáān Sión, ní diví yā nducueⁿe nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata Israel.

27 Ní 'úú Ndyuūs dicuaacú compromiso yeⁿé ndúú^cú 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ, taachi 'úú nadiví nuuⁿndi yeⁿe yā.

28 Ní 'iiⁿyāⁿ Israel nguéé i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs yeⁿe chi nadanguáⁿai yā. Ní maaⁿ ní contra yeⁿé Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caati ndís'tiī chi nguéé 'iiⁿyāⁿ Israel ndís'tiī, cuuvi yeⁿé Ndyuūs ndís'tiī. Ní 'áará chi 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nguéé i'téenu yā Cristo, Ndyuūs dineⁿé yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caati Ndyuūs níndeεvé yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ chi yeⁿe ndaata yeⁿé yā.

29 Ní Ndyuūs nguéé ndaacadaamí yā yeⁿé 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi yaa'ví yā chi cuuvi yeⁿé yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní Ndyuūs di'viicú ntúūⁿ yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

30 Ní tiempo chi chó'oo ndis'tí chi nguéé 'iiⁿyāⁿ Israel ndís'tiī, nguéé n'giindiveéⁿ ní nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs naati maaⁿ ní 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nguéé n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿé Ndyuūs. Ní Ndyuūs yá'ai yā caavā ndís'tiī chi nguéé i'téenu ní.

31 Ní 'tiicá ntúūⁿ, 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nguéé n'giindiveéⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs ní diiⁿ yā 'tíicá caati cuayivi Ndyuūs cuuvi ya'ái yā cáavā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ tan'dúú^cá chi ya'ái yā cáavā ndís'tiī.

32 Ní Ndyuūs 'āa daamá nūuⁿ s'néen yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi nguéé ch'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿé yā cáavā chi Ndyuūs cuuvi ya'ái yā caavā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

33 De'ε chúú^cá n'deeé cá vaadí n'dai yeⁿé Ndyuūs. De'ε chúú^cá n'deeé cá chi tuumicadíinuuⁿ yā ndúú^cú chi déenu yā. S'uuúⁿ ní nguéé cuuvi caaⁿmaⁿ yú de'ε cuuvi chi tuumicadíinúúⁿ yā 'tíicá; ní nguéé cuuvi tuumicadíinuuⁿ yú chiiⁿ chi diiⁿ yā.

34 Ní 'tíicá canéé nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs: ¿Dú'ú cuuvi túúmíicadíinūūⁿ vaadí cadíinūuⁿ yeⁿe Señor Ndyuūs? ¿Du'ú cuuvi ca'a consejo Ndyuūs?

35 ¿Du'ú 'iiⁿyāⁿ ca'a yā algo Ndyuūs vmnááⁿ vmnaaⁿ ní cuayivi Ndyuūs ca'a yā tan'dúú^cá chi nadí'vé yā yeⁿé?

36 Tanducueⁿe dendu'ú chí véé ní Ndyuūs din'dái yā ní tee yā s'uuúⁿ tanducueⁿe. Ní cucáavā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ véé tanducueⁿe dendu'ú chí yeⁿé yā. Maaⁿ ní cuaeⁿe daāⁿmaⁿ dich'εεε yú Ndyuūs. 'Tíicá.

12

Ca'a yú vida yeⁿe yú Ndyuūs ní diiⁿ yú tanducueⁿe chi neⁿé yā

1 Maaⁿ ní ndís'tiī, hermanos yeⁿé, cáavā chi Ndyuūs ya'ai iinú yā yeⁿe ndís'tiī, di'cuíitū ndís'tiī chí ca'á ní vida yeⁿe maáⁿ ní tan'dúú^cá 'áámá ofrenda chí canduuchi nanááⁿ Ndyuūs cáavā ntiinⁿyuⁿ yeⁿé Ndyuūs. Ní diiⁿ ní ntiinⁿyuⁿ chí neⁿé yā chí diiⁿ ní. Chuú chí diiⁿ ní ní cuaacu chí n'dai taavi chí inee yiinú Ndyuūs. Ní canéé chí diiⁿ ní 'tíicá.

2 Ní nguéé diiⁿ ní tan'dúú^cá chí neⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūū naati cuaáⁿ ní lugar Ndyuūs chí n'daáⁿ yā vaanicadíinūuⁿ yeⁿé ní ní 'tiicá ntuūⁿ n'daáⁿ yā vida yeⁿé ní. Ní 'íicú cuuví deenú ní cheé chí Ndyuūs neⁿé yā chí diiⁿ ní, cheé chí n'daacá, cheé chí cunee yiinú Ndyuūs ní cheé chí n'dai taavi ca.

3 Ní cáavā chí Ndyuūs tee yā 'úú chí n'dai taavi ntiinⁿyuⁿ yeⁿé yā 'úú ní ngaⁿ'á ngī ca'áámá ca'aama ndís'tiī chí nguéé nadacadíinuuⁿ ní chí n'gεεε cá ní ngo'o ca chí canéé chí nadacadíinuuⁿ ní naati nadacadíinuuⁿ ní ní n'diichi ní yeⁿe maáⁿ ní ndúú^cú chí i'téenu ní chí Ndyuūs itée yā ndís'tiī.

4 Caati 'tíicā tan'dúúcā 'áámá cuerpo yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí neené n'deeé náán chí véé yeⁿe ní nguéé dáámá ntiiⁿnyuⁿ chí yeⁿe n'deeé náán yeⁿe;

5 'tíicā ntúūⁿ s'uuúⁿ 'áará chí neéné 'yaaⁿ yú ní s'uuúⁿ ní tan'dúúcā chí 'áámá cuerpo ti yeⁿe Cristo s'uuúⁿ, 'tíicā s'uuúⁿ ní s'uuúⁿ ní tan'dúúcā chí nduuvidaama yú 'aama yú taama yú tan'dúúcā chí n'deeé náán yeⁿe 'áámá cuerpo yeⁿe maaⁿ yú, 'tíicā s'uuúⁿ.

6 Ní Ndyuūs tee yā yeⁿe vaadi n'dai yeⁿe yā ntiiⁿnyuⁿ chí n'dáán ca'áámá ca'aama s'uuūⁿ tan'dúúcā chí neⁿe yā díiⁿ yā. Ní canee chí díiⁿ yú n'dai ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yú. Ní nduuti chí Ndyuūs tee yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yú chí candεε yú nduudu cuaacu yeⁿe yā chí tee yā s'uuúⁿ canéé chí caaⁿmaⁿ yú nduudu miiⁿ tan'dúúcā chí i'téenu yú.

7 Ní nduuti chí Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ ntiiⁿnyuⁿ chí nginneé yú, tanán'a 'iiⁿyāⁿ canee chí cunnee yú n'daacā ca. Ní s'uuúⁿ chí véé ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yú chí ngi'cueeⁿ yú canéé chí ca'cueeⁿ yú n'daacā.

8 S'uuūⁿ chí díiⁿ ntiiⁿnyuⁿ chí yaaⁿvi néé yú 'iiⁿyāⁿ chí cu'téenu cá yā canéé chí díiⁿ yú n'daacā ca. S'uuúⁿ chí véé ca yeⁿe yú chí cuuvi ca'a yú taama yā, canéé chí ca'a yú ndúúcu núúⁿmáⁿ staava yeⁿe yú. S'uuúⁿ chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe tanán'a s'uuúⁿ canee chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yú n'daacā ca. S'uuúⁿ chí ca'a yú tanán'a s'uuúⁿ chí nguéé véé necesidades yeⁿe yā canéé chí díiⁿ yú ní yeenu yú.

Yeⁿe chí canéé chí díiⁿ yú ti yeⁿe Cristo s'uuúⁿ

9 Canéé chí dineⁿe yú 'aama yú taama yú ndúúcu núúⁿmáⁿ staava yeⁿe yú. Ní nguéé dineⁿe yú cosa chí nguεε n'daacā naati canéé chí díiⁿ yú tanducuéⁿe chí n'daacā.

10 Canéé chí dineⁿe yú 'aama yú taama yú tan'dúúcā chí 'aama vi'i yú chí cuaacu chí 'áámá yuuuⁿ yú ní dineⁿe yú 'aama yú ndúúcu taama yú.

11 Ní n'daacā idiⁿ ca yú ntiiⁿnyuⁿ ní nguéé 'daan'dí yú ní díiⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Señor ndúúcu núúⁿmáⁿ staava yeⁿe yú ti neⁿe yú Señor yeⁿe yú.

12 Ní cáávā chí Ndyuūs caⁿ'á yā chí téé yā s'uuúⁿ chí cuuvi yeⁿe yú canéé chí yeenu yú. Ní taachi n'geenu yú ngii canéé chí cuchεε yú ngiinū ngiinū. Ní cuéⁿe daaⁿmaⁿ canéé chí caaⁿmaⁿngua'a yú.

13 Ní canéé chí cunnee yú 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs ni téé yú yeⁿe necesidades chí nguéé véé yeⁿe yā. Canéé chí cuaaⁿ yú 'iiⁿyāⁿ chí díiⁿ yā visitar s'uuúⁿ.

14 Canéé chí caaⁿmaⁿ yú: Dé'ε chúúca n'dai yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí nguéé n'daacā idiⁿ yā ndúúcu s'uuúⁿ. Ní ngiica yú Ndyuūs chí di'viicú yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nguéé taaⁿ yú nducú yā.

15 Ní canéé chí cuuvi yeenu yú ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí yeenu yā. Ní canéé chí cuεcu yú ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí ngεεcú yā.

16 Ní 'cuεtinee yú n'daacā ndúúcu 'áámá yú taama yú. Nguéé nadacadíinuⁿ yú yeⁿe maaⁿ yú chí ch'εεté naati ndiicúúⁿ n'dai 'cuεtinee yú ní nguéé nadacadíinuⁿ yú yeⁿe maaⁿ yú chí s'uuūⁿ chí deenu yú.

17 Nguéé nanguεεcundii yú ní díiⁿ yú cosa chí nguεε n'daacā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí 'āā díiⁿ yā cosa chí nguéé n'daacā ndúúcu yú. Díiⁿ núúⁿ yiiⁿnuⁿ yú chí díiⁿ yú dámaāⁿ chí n'daacā ndúúcu nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

18 Ní díiⁿ yú nducuéⁿe chí n'daacā chí cuuvi díiⁿ yú caati 'diiⁿ cuuvi cunee yú nguaaⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

19 Ní ndís'tii hermanos yeⁿe chí neⁿe taavi, nguéé díiⁿ yú castigar 'iiⁿyāⁿ naati cu'neeⁿ yú nanáán Ndyuūs ní nguéé cuuvi 'cuinaaⁿ yú. Ní 'íicú Ndyuūs

cā'a yā castigo 'iiⁿyāⁿ. Canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā: 'Úú chi Señor ní ngaⁿ'á chi 'úú ní diiⁿ castigar 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e 'úú ní nadíⁿ'vé yā yeⁿ'e chi nguéé n'daāca chi diiⁿ yā.

²⁰ Naati s'uuúⁿ ní diiⁿ yú tan'dúúccā chi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā: Nduuti chi 'iiⁿyāⁿ chi taán yā yeⁿ'é nī nadich'εεcú nī yeⁿ'e yā. Nduuti chi cuiicu yā, ca'a nī chi che'e yā. Ní nduuti chi yaaca yā, ca'á nī chi cu'u yā. Tí caati diiⁿ nī 'túúccā, tuu'mi ní diiⁿ nī chi 'cuinaāⁿ yā yeⁿ'e chi diiⁿ yā chi taán yā ndúúcu nī.

²¹ Maaⁿ ní cuchεε yú cáāvā cosa chi nguεε n'daacā chi diiⁿ yú naati cuchεε yú yeⁿ'e tanducuéⁿ'é chi nguεε n'daacā cáāvā chi n'daacā chi diiⁿ yú.

13

¹ Nducyaaca yú canee chi cu'neeⁿ veeⁿ yú yeⁿ'e 'iiⁿntyéⁿ'ē caati nguéé véé mar 'áámá 'iiⁿntyéⁿ'ē chi nguéé Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿyāⁿ chi véé lugar yeⁿ'é yā chi 'iiⁿntyéⁿ'ē. Ní Ndyuūs s'neén yā nducuéⁿ'é 'iiⁿntyéⁿ'ē chi véé na lugar yeⁿ'e yā.

² Ní 'iiⁿyāⁿ chi nguéé idiíⁿ yā chi ngaⁿ'a 'iiⁿntyéⁿ'ē 'tiicá ntúūⁿ 'iiⁿyāⁿ ní contra yeⁿ'e chi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiíⁿnyúⁿ yā. Ní 'iiⁿyāⁿ chi diiⁿ yā 'túúccā idinuuⁿndí yā ní cuuví yā condenado.

³ Ní 'iiⁿyāⁿ chi n'daacā idiíⁿ yā nguéé canee chi di'va'á yā yeⁿ'e 'iiⁿntyéⁿ'ē naati 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacā idiíⁿ yā 'va'á yā yeⁿ'e 'iiⁿntyéⁿ'ē. ¿'Áá neⁿ'é nī chi nguéé 'va'á nī yeⁿ'e 'iiⁿntyéⁿ'ē? Diíⁿ nī chi n'daacā ní 'iiⁿntyéⁿ'ē miiⁿ ní cuuví ngaⁿ'á yā chi n'daacā idiíⁿ nī,

⁴ caati 'iiⁿntyéⁿ'ē chi ngaⁿ'a yā ntiíⁿnyuⁿ dichíⁿ'vé Ndyuūs cáāvā chi cuuvi n'daacā yeⁿ'é nī. Naati nduuti chi idiíⁿ nī chi nguéé n'daacā, tuu'mi ní di'va'á nī yeⁿ'e 'iiⁿntyéⁿ'ē. Caati cuaacu chi 'iiⁿntyéⁿ'ē cuuvi diiⁿ yā castigar 'iiⁿyāⁿ tíi 'iiⁿntyéⁿ'ē ní véé poder yeⁿ'e yā. 'Iiⁿntyéⁿ'ē ní dichíⁿ'vé Ndyuūs ní canéé chi diiⁿ yā dendu'ú chi cuaacu. Ní diiⁿ yā castigar 'iiⁿyāⁿ caati Ndyuūs nguéé inee yiínú yā yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacā idiíⁿ yā.

⁵ Ní cáāvā chuū canee chi 'caandiveén nī chi ngaⁿ'a 'iiⁿntyéⁿ'ē nguéé dámaāⁿ caavā chi cuuví ní castigo ti cáāvā deenú nī chi n'daacā chi nacadiínúⁿ nī na staava yeⁿ'é nī.

⁶ Ní 'tiicá ntúūⁿ caavā chúū, ca'á nī tuumī cobrador yeⁿ'ē gobierno. 'Iiⁿntyéⁿ'ē miiⁿ dichíⁿ'vé Ndyuūs taachi diiⁿ yā ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'é yā.

⁷ Canee yú chi ca'a yú tuumī cobrador yeⁿ'e gobierno. Canee yú chi ca'a yú tuumí yeⁿ'e yáⁿ'āa yeⁿ'e yú cobrador miiⁿ. Canee yú chi diiⁿ yú chí cu'teenu yú 'iiⁿyāⁿ 'iiⁿntyéⁿ'ē ní diiⁿ yú estimar 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

⁸ Nguéé cun'diicú nī yeⁿ'e mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé du'ú véε. Dámaāⁿ canee chi dineⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. 'Iiⁿyāⁿ chi dineⁿ'é nducyaaca 'iiⁿyāⁿ diiⁿ yā tan'dúúccā chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e yú.

⁹ Ní mandamiento yeⁿ'e ley yeⁿ'e yú ní chuū chiiⁿ: Nguéé caⁿ'á nī ndúúcu n'daata o isaⁿ'ā chi nguéé yeⁿ'é nī. Nguéé 'caaⁿ'núⁿ nī 'iiⁿyāⁿ. Nguéé diduucú nī. Nguéé caaⁿ'maⁿ nī nduudu yaadi yeⁿ'e mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ. Nguéé dinéⁿ'e nī dendu'ú chi véé chí yeⁿ'e táámá yā. Ní nducuéⁿ'é mandamiento cūū ndúúcu tanáⁿ'ā mandamiento yeⁿ'e ley yeⁿ'e yú chí véé, ní cuuví cuaacú nduudu ní tuumicádíⁿnuuⁿ yú na nduudú 'cūū: Dinéⁿ'e nī 'iiⁿyāⁿ niiⁿnuúⁿ vaacú nī tan'dúúccā chi dineⁿ'é nī maáⁿ nī.

10 'Ii'yañ chi dine'é yā 'ii'yañ nii'nuúñ vaacú yā nguéé cunncaā idiíñ yā ndúúcu yā. Ní 'tíicā. Taachi dine'e yú 'ii'yañ diiñ yú tan'dúúccā chi nga'n'a ley ye'n'e yú.

11 N'deeé cá ní nguéé dámaāñ chūú. Nadacadíínuuñ yú ye'n'e nguuvi s'eeñ chi canee yú i'yeedí' cūú. Canéé chi 'cuεεtineeñ ngiinú yú caati ye'n'e hora chi ngua'ái yú ní 'āā snee nii'nuúñ cá ye'n'e s'uuúñ nguéé ti taachi caama i'téenu yú Cristo.

12 Maañ ní hora miiñ tan'dúúccā chi 'āā chéé cuuvi deεve ní 'āā cūchii nguuvi taachi ndaá Cristo maañ. Ní nguéé canee chi diiñ yú dendu'ú chi nguεε n'daacā chi diiñ yú tan'dúúccā chi na maañ, naati n'daacā 'cuεεtineeñ yú tan'dúúccā chi canee yú na deεve ye'n'é Ndyuūs ní n'daacā canee cáávā s'uuúñ.

13 Ní 'cuεεtineeñ yú n'daacā tan'dúúccā chi canéé chi diiñ yú na deεve ye'n'é Ndyuūs. Nguéé cuuvi cuu'vi yú ní nguéé idiíñ yú 'viicu ye'n'é chi che'e yú ndúúcu n'deeé n'dái ruido. Ní nguéé 'cuáañ yú ca'n'a yú ndúúcu n'daataá o isa'n'a chi nguéé ye'n'e yú. Ndíñ nguéé ndúú canee yú ndúúcu vicio ye'n'e yú. Nguéé 'caa'va yú ní nguéé ngueé yú ye'n'é táamá 'ii'yañ.

14 Naati 'cuεεtineeñ yú n'daacā ní diiñ yú tan'dúúccā chi Señor Jesucristo ye'n'e yú diiñ yā. Ní nguéé diiñ yú tan'dúúccā chi ne'n'e maañ cuerpo ye'n'e yú.

14

Nguéé caa'n'mañ nī ye'n'é chi idiíñ hermano ye'n'é nī

1 Ndís'tií ní cuta'á nī nguañ ndís'tií hermanos ye'n'e yú chí duúva yā ye'n'e chi i'téenu yā; ní nguéé néené n'deéé caa'n'mañ nī nduucú yā ye'n'e chi nadacadíínuuñ yā chi nguéé ituumicadíínuuñ yú ye'n'é.

2 Ti 'tíicā, véé 'ii'yañ chi i'téenu yā Ndyuūs ní nadicadíínuuñ yā chi cuuvi che'é yā nducué'n'é chi véé. Ní ná'n'á 'ii'yañ chi nguéé i'téenu n'daaca yā ní nguéé cuuvi che'é yā nducué'n'é. Taachi ca'n'á yā che'é yā ní'vεε nguéé che'e yā yuúte cáávā religión ye'n'e yā.

3 'Ii'yañ chi che'é yā tanducué'n'é chi véé nguéé cánéé chi caa'n'mañ yā ye'n'e chi nguεε ineeñ yiinú yā ye'n'é 'ii'yañ chi nguéé nge'é yā nducué'n'é. Ní 'ii'yañ chi nguéé che'é yā nducué'n'é nguéé canéé chí n'diichí yā 'ii'yañ chi che'e tanducué'n'é chi véé caati Ndyuūs sta'á ntúuñ yā 'ii'yañ s'eeñ chi cuuvi ye'n'é yā 'ii'yañ.

4 Ndís'tií, ¿du'ú ndís'tií chi n'diichí nī chi diiñ 'ii'yañ chi dichí'vε táamá yā? nduuti chí diiñ yā chi n'daacā o chi nguéé n'daacā. Dámaāñ 'iiví yā canéé chí n'diichí yā 'ii'yañ chi dichí'vε yā. Ní n'daacā cuuvi canee caavá yā, caati Señor Ndyuūs ye'n'e yú cuuvi diiñ yā chi canéé n'daacā ye'n'é yā caati Señor Ndyuūs véé poder ye'n'é yā chi inneé yā 'ii'yañ chi dichí'vε yā.

5 Ní 'tíicā ntúñ, 'áamá 'ii'yañ nadacadíínuuñ yā chí 'áamá nguuvi ní ch'εεte ca nguéé ti táamá nguuvi. Táamá 'ii'yañ nadacadíínuuñ yā chí 'āā daamá nūñ nducué'n'é nguuvi. Ní ca'áamá ca'aama nī ní canéé nī tan'dúúccā chí diitu nadicadíínuúñ nī.

6 'Ii'yañ chí diiñ yā cuenta chí 'áamá nguuvi ní ch'εεte ca nguéé ti taná'n'a nguuvi, 'ii'yañ miiñ nadicadíínuuñ yā 'tíicā cáávā chí dich'εεt yā Señor Ndyuūs ye'n'é yā. 'Ii'yañ chí nadicadíínuuñ yā dáámā nūñ nducué'n'é nguuvi 'tíicā ntúñ diiñ yā cáávā chí dich'εεt yā Señor Ndyuūs ye'n'é yā. Ní 'ii'yañ chí nguéé che'é yā ye'n'e tanducué'n'é chí véé diiñ yā 'túúccā cáávā chí i'téenu yā Señor ní ca'á yā gracias Ndyuūs cáávā chí che'e yā. Ní 'tíicā ntúñ 'ii'yañ chí che'é yā

yeⁿe tanducuéⁿē chi v^éé diíⁿ yā 'túúcā cáávā chi i'téenu yā Señor ní 'tiicā ntúūⁿ ca'á yā gracias Ndyuūs cáávā chi che'e yā.

7 Ní 'tíicā mar 'áámá s'uuúⁿ nguéé sндуuchi yú cucáávā maaⁿ yú ndíi nguéé ndúú 'cuūvi yú cucáávā maaⁿ yú.

8 Ndúúti chi sндуuchi yú, sндуuchi yú cáávā Señor. Ní nduuti chi 'cuūvi yú, 'cuūvi yú cáávā Señor. Maaⁿ ní ndúúti chi sндуuchi yú o n'dií yú yeⁿe Señor s'uuúⁿ.

9 Ní Cristo ch'i yā ní nduuchi ntuúⁿ yā yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā caati cuuví yā Señor yeⁿe tináⁿā, ní 'tiicā ntuūⁿ yeⁿe 'iⁿ'yāⁿ chí sндуuchi.

10 Maaⁿ ní dii, ¿de'ē cúví chí n'díichí nuuⁿndi yeⁿe hermano yeⁿe di? ¿O dé'ē cúví chí nguεε neⁿe di hermano yeⁿe di? 'Tíicā nducyaaca yú canee chi naⁿ'a yú nanááⁿ Cristo. Ní Cristo miiⁿ caⁿ'á yā n'diichi yā nuuⁿndi yeⁿe yú.

11 Canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs 'tíicā:

Cuaacu níⁿnyúⁿ tan'dúúcā chi 'úú chí canduuchí, ngaⁿ'a Señor Ndyuūs, nducyáácá 'iⁿ'yāⁿ canéé chí cáánti'yá yā nanáaⁿ 'úú, ní nducyaaca yā canee chí caaⁿ'máⁿ yā chí 'úú ní Ndyuūs 'úú.

12 Ní 'tíicā vaa. Ca'áámá ca'aama s'uuūⁿ canee chí ca'a yú cuenta nanááⁿ Ndyuūs yeⁿe chí maaⁿ yú diiⁿ yú.

Nguéé diíⁿ nī chi hermano yeⁿe nī dinuuⁿndí yā

13 Cáávā chuū nguéé canéé chí n'diichi yú yeⁿe chí diiⁿ hermanos yeⁿe yú. Nguéé idiíⁿ yú 'túúcā. Canéé chí nadacádíinuⁿ nī chí nguéé idiíⁿ nī mar 'áámá naaⁿ chí hermanos yeⁿe nī nguéé cūnee yiinú yā ní cuuvá yā na nuuⁿndi.

14 Maaⁿ ní chí 'úú nī yeⁿe Jesús Cristo 'úú, deenú chí cuaacu chí nguéé v^éé mar 'áámá dendu'ū chí nguéé n'daacā yeⁿe maááⁿ. Ní nduuti chí 'iⁿ'yāⁿ nadacádíinuⁿ yā chí 'áámá dendu'ū nguéé n'daacā, tuuⁿ'mi ní chuū ní cáávā 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ cuaacu chí nguéé n'daacā.

15 Ní nduuti chí cáávā 'áámá dendu'ū chí che'é nī ní diíⁿ nī chí hermano yeⁿe nī cuuvi ya'ái yā, tuuⁿ'mi ní nguéé diíⁿ nī 'túúcā cáávā chí dineⁿ'é nī hermano yeⁿe nī. Nguéé diíⁿ nī chí cuuvi ndái hermano yeⁿe nī cáávā 'áámá dendu'ū chí che'é nī caati Cristo ní ch'i yā cáávā 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ.

16 Nguéé diíⁿ nī cosas chí 'iⁿ'yāⁿ cuuvi caaⁿ'máⁿ yā yeⁿe chí ndís'tií chí nguéé n'daacā idiíⁿ nī yeⁿe chí ndís'tií deenú nī chí n'daacā.

17 Naati chíⁿ chí yeⁿe Ndyuūs chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe nguéé yeⁿe chí nge'e yú ndúúⁿ chí ngi'í yú. Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿe dendu'ū chí cuaacu ndúúⁿ vaadí 'diíⁿ ndúúⁿ vaadí yeenú chí Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ.

18 Ní 'iⁿ'yāⁿ chí dichíⁿ v^éé Cristo ní diíⁿ yā dendu'ū chí 'túúcā, 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ diíⁿ yā tan'dúúcā chí neⁿe Ndyuūs. 'Tiicā ntuūⁿ 'iⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ngaⁿ'a yā chí n'daacā idiíⁿ 'iⁿ'yāⁿ miiⁿ.

19 Maaⁿ ní 'tíicā canee chí diiⁿ yú. Canéé chí diiⁿ yú dendu'ū cáávā chí 'iⁿ'yāⁿ 'cuεεtinéε yā ndúúⁿ vaadí 'diíⁿ ní ndúúⁿ chí diiⁿ yú cunnee yú 'aama yú taama yú chí cu'téenu ca yú yeⁿe Ndyuūs.

20 Ní nguéé ndituuví nī dendu'ū ntiiⁿnyuⁿ chí diiⁿ Ndyuūs cáávā 'áámá dendu'ū chí nge'é nī. Cuaacu chí tanducuéⁿ dendu'ū ní deεεε naati nguéé n'daacā idiíⁿ yú. Nduuti chí che'e yú 'áámá dendu'ū, ní cáávā chí che'e yú tuuⁿ'mi ní diiⁿ yú chí táámá 'iⁿ'yāⁿ dinuuⁿndí yā.

21 N'daacā ca chí nguéé diiⁿ yú mar 'áámá dendu'ū chí diiⁿ chí hermano yeⁿe yú cuuvi dinuuⁿndí yā o diiⁿ chí nguéé i'téenu yā n'daacā. Nguéé che'e

yú yuutē o nguéé ngi'i yú vino o nguéé dii' yú 'áámá dendu'ú chi 'túúcā chí dii' chi hermano ye'ne yú nduuví duūva yā ye'ne chi i'téenu yā.

22 Ní ye'ne chi ndís'tií i'téenu nī ye'ne chi nga'a maá' nī canéé chi i'téenu nī ye'ne nanáá' Ndyuūs. D'ε chúúcā n'dai taavi 'ii'yā' chi staava ye'ne yā nguéé dii' condonar maá' yā cáávā cosa chí dii' yā chi nguéé n'daacā.

23 'Ii'yā' chí che'é yā 'áámá dendu'ú ní n'dee nadicadínuu' yā ye'ne nduuti chí n'daacā o chí nguéé n'daacā cuuvi yā condonar caati nguéé nge'é yā ndúúcū núú'má' staava ye'ne yā. Ní nducué'ē chí dii' yú taachi nguéé deenu yú nduuti chí n'daacā o nguéé n'daacā, tuu'mi ní dinuu'ndi yú.

15

Diné'ne yú 'ii'yā' nū'nu' ná vaacu yú nguéé diné'ne yú maá' yú

1 S'uú'ú chí i'téenu ca yú Jesucristo canee chí cunnee yú 'ii'yā' chí duu'vi i'téenu yā Jesucristo. Ní nguéé dii' yú tan'dúúcā chí ne'ne maa' yú chí canee nn'daacā yú.

2 Ní ca'áámá ca'aama yú canéé chí dii' yú chí n'daacā ndúúcū 'ii'yā' nū'nuu' vaacu yú cáávā chí n'daacā canéé yā ní cuuvi cu'téenu cá yā.

3 Deenu yú chí ní nguéé Cristo dii' yā chí ne'ne maá' yā ti 'túúcā tan'dúúcā chí canéé nguū' na libro ye'ne Ndyuūs. Cristo nga'a yā ye'ne maá' yā nanáá' Ndyuūs: Chí'ín chí nguεε n'daacā chí 'ii'yā' nga'a ye'ne di ní canéé vmnaa' ye'ne.

4 Ní nducué'ē chí vmnáá' vmnaa' canéé nguū' na libro ye'ne Ndyuūs ní canéé nguū' caavā chí 'cueē' yú; ní cáávā chí 'áámá canee yú ndúúcū chí i'téenu yú ní cáávā chí dii' animar s'uú'ú chí cunee ngiinu yú ye'ne chí cuuvi ye'ne yú. 'Túúcā dii' nduudu ye'ne Ndyuūs cáávā s'uú'ú.

5 Ndyuūs chí tee yā vaadí yeenu s'uuu' ndúúcū chí cunee ngiinu yú chí cuuvi ye'ne yú, Ndyuūs ní inneé yā ndís'tií chí cuuvi 'dii' 'dii' 'cúεεtineé nī 'áámá nī ndúúcū taama nī tan'dúúcā Cristo ne'ne yā chí dii' nī.

6 Tuu'mi ní nducyáácá nī tan'dúúcā chí 'áámá nī cuuvi dich'εεté nī Ndyuūs chí chíidá Señor Jesucristo ye'ne yú.

'Ii'yā' candéé yā nduudu cuaacu ye'ne Cristo nanáá' 'ii'yā' chí nguéé ye'ne ndaata Israel

7 Ní 'túúcā' cuaá' nī ndúúcū núú'má' staava ye'ne nī 'áámá nī taama nī tan'dúúcā Cristo 'cuú' yā s'uú'ú' ní 'iicu cuuvi dich'εεεε yú Ndyuūs.

8 Ní chuū maa' nga'a ngii ndís'tií. Cristo ndaa yā i'nyee'dí' cūū chí dichí'í'vé yā 'ii'yā' Israel s'ee' ní idicuaacú yā chí Ndyuūs ca'a yā chí ca'a yā chíida yú tiempo chí 'āā chó'oo. Ní 'túúcā' Cristo ch'í'í yā chí Ndyuūs ní dii' yā tanducué'ē chí ca'a yā chí dii' yā.

9 Ní 'túúcā' ntúū' ndái yā cáávā chí taná'a 'ii'yā' chí nguéé ye'ne ndaata Israel cuuvi dich'εεté yā Ndyuūs caati Ndyuūs ya'āi 'iinú yā ye'ne taná'a 'ii'yā' dendú'ú. Ní 'túúcā' ntúū' canéé nguū' na libro ye'ne Ndyuūs:

Cáávā chuū 'úú ní dich'εεté n'dií Señor nguaa' na nducyáácá nación, ní 'úú ní caatá canciones chí dii' honrar n'dií.

10 Ní táámá cuaa' naachi canéé nguū' na libro ye'ne Ndyuūs nga'a 'túúcā': 'Ii'yā' ye'ne nducyáácá nación canéé chí yeenu yā ndúúcū 'ii'yā' chí Ndyuūs nndεεvé yā chí cuuvi ye'ne yā 'ii'yā' s'ee'.

11 Táámá cuaa' ye'ne libro ye'ne Ndyuūs nga'a 'túúcā':

'Iin'yān ye'n'e nducyáácá nación canee chi dich'εεté yā Ndyuūs, ní nducyáácá yā nga'n'á yā chí n'diī Ndyuūs ní ch'εετε n'dai n'diī.

12 Ní 'tíicá ntúūn canéé nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs naachi profeta Isaías dingúu'n yā 'tíicá ye'n'e 'iin'yān chi Ndyuūs nga'n'á yā chí ca'n'á yā chí dich'ó yā: 'Úú idiīn chi ndaa 'iin'yān ye'n'e ndaata ye'n'e sa'n'ā Isaías, ní 'iin'yān mii'n ncuéén yā chí gobernador chi caa'n'ma'n ntiī'nyu'n yā ye'n'é nducué'n'é nación. Ní véé chí 'iin'yān s'ee'n ní cūnee ngiinú yā nanáa'n yā cáávā chí ca'n'a yā chí diīn yā.

13 Ní Ndyuūs chí ca'á yā ndís'tiī chí véé chí cūnee ngiinú nī nanáa'n yā, ne'n'é chí téé yā ndís'tiī n'deeé n'dáí vaadi yeenú ndúúcu vaadi 'diiīn, ti ndís'tiī ní i'téenu nī Jesucristo. Caati cáávā poder ye'n'é Espiritu N'dai ye'n'é Ndyuūs cuuvi cá nī cūnee ngiinú cá nī ye'n'e chí cuuvi ye'n'é nī.

14 Nds'tiī hermanos ye'n'é, 'úú ní deenú chí cuaacu chí ndís'tiī ní diīn nī dendu'ú chí n'dai. Ní ndís'tiī ní 'iin'yān chí deenu ndís'tiī. Ní deenú nī ca'a nī consejo 'áámá nī ndúúcu taama nī.

15 Naati maa'n ní na carta 'cūū 'úú diitu idinguún n'deeé n'dáí cá ye'n'é nī ye'n'e dendu'ú 'cūū caati ndís'tiī ní cuuvi n'gaacu nī ye'n'é chí 'āā deenú nī. Chuū ní dingúu'n chεεchi caati Ndyuūs chí n'dai taavi nduucú nī tee yā 'úú ye'n'e chí n'dai taavi ye'n'é yā chí diīn.

16 Ní 'úú ní dichíí'vē Cristo 'úú nguaa'n 'iin'yān chí nguéé Israel yā. Ní nguaa'n 'iin'yān mii'n 'úú diīn ntiī'nyu'n ye'n'é chí nga'n'á nduudu cuaacu ye'n'e evangelio chí nduudu ngai ye'n'e Jesucristo chí nadanguá'n'āi 'iin'yān. Ní 'tíicá cuuvi candéé 'iin'yān chí nguéé Israel yā nanáa'n Ndyuūs tan'dúúcu chí ofrenda n'dai yā chí Ndyuūs 'cuaá'n yā 'iin'yān s'ee'n, caati Espiritu N'dai ye'n'é Ndyuūs s'née yā 'iin'yān s'ee'n cáávā ntiī'nyu'n ye'n'é Ndyuūs.

17 Ní 'úú ní cáávā chí i'teenú Jesucristo, 'úú ní yeenú chí diīn ntiī'nyu'n n'dai ye'n'é Ndyuūs.

18 Tí 'úú ní nguéé du'ū véε nga'n'á, dámaa'n chíí'n chí Cristo diīn yā cáávā 'úú. Ní 'íicú 'iin'yān chí nguéé Israel yā cuuvi cu'téenu yā Ndyuūs. Ní chúū idiīn cáávā nduudu cuaacu chí nga'n'á ní cáávā nducué'n'é chí diīn.

19 Ní 'úú ní ngā'n'a cuaacú tanducué'n'é ye'n'e evangelio ye'n'e Cristo nducué'n'é yāā taachi ch'ó'ó ndiī yāān Jerusalén ndiī yā'n'āa Ilirico. Ní diīn ntiī'nyu'n ye'n'é ndúúcu poder ye'n'e Espiritu N'dai ye'n'é Ndyuūs, ndúúcu señales chí inaa'n yú ndúúcu vaadi n'giinu.

20 Ní idiīn ca ntiī'nyu'n caati cuuvi caa'n'má'n nduudu cuaacu chí nadangua'n'āi 'iin'yān ndiī nducué'n'é yāān naachi 'āā cuéé 'caandivéén yā chí duuchí Cristo, caati 'úú nguéé ne'n'é caa'n'má'n nduudu cuaacu ye'n'e Cristo naachi táámá yā 'āā candéé yā nduudu mii'n ní diīn yā ntiī'nyu'n ye'n'e Cristo.

21 Naati ne'n'é diīn tan'dúúcu chí canéé nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs 'tíicā: 'Iin'yān chí 'aa cuéé ndaa táama yā nanáa'n yā chí caa'n'má'n yā ye'n'e Cristo, 'iin'yān s'ee'n cuuvi cadíínuu'n yā ye'n'é yā. Ní 'iin'yān chí mar 'áámá vnné'n'é nguéé n'gíindivéén yā ye'n'e Cristo ní 'caandivéén yā ní cuuvi tuumicadíínuu'n yā ye'n'e yā.

Pablo ne'n'é yā ca'n'a yā na yāān Roma

22 Neené n'deeé cuuvi nadicadiinúún chí ne'n'é chíí nanáa'n ndís'tiī naati nguéé chíí ndāa.

23 Naati maa'n ní 'āā ch'iinū ntiī'nyu'n ye'n'é na yāān s'uun. Nééné n'deeé nduúyú chí ne'n'é ndaa n'diichí ndís'tiī.

24 Ní nen'é na'n'á ndii yán'aa España ní taachi ca'n'á cyúúni nen'é n'diichi ndís'tií ní cuneé nduucú nī 'áamá tiempo nūu. Ní cuayiivi chi yeenú chi caneé ndúúcu ndís'tií nen'é chí ndís'tii cunneé nī 'úú taachi na'n'á ndii yáaⁿ Roma.

25 Maaⁿ ní ca'n'á na yáaⁿ Jerusalén ní ndéé ofrenda chí cunneé hermanos Israel ye'n'e yú chi i'téenu yā Cristo.

26 Caati hermanos ye'n'e yú ye'n'e yá'n'aa Macedonia ndúúcu hermanos ye'n'e yú ye'n'e yá'n'aa Acaya maáⁿ yā nen'é yā ca'á yā ofrenda ní nadacadínnuuⁿ n'daaca yā taachi sta'á yā 'aama ofrenda ye'n'e tuumí nguaaⁿ ye'n'é yā chí dichó'o yā tuumi miiⁿ ye'n'e hermanos ye'n'e yú chí snée yā na yáaⁿ Jerusalén, ye'n'e hermanos chí pobre yā chí nguéé véé necesidades ye'n'e yā.

27 Ní 'túicā diíⁿ yā naati cuaacu ní'nyúⁿ hermanos caneé chí cunneé yā hermanos Israel s'eeⁿ chí pobre yā chí snée yā na yáaⁿ Jerusalén caati hermanos Israel s'uuⁿ ní 'āā diiⁿ yā chí hermanos chí nguéé Israel yā sta'á yā ye'n'e dendú'ú chí n'dai chí ye'n'e Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs. Ní cáávā hermanos Israel ye'n'e yú 'túúca diíⁿ yā hermanos chí nguéé Israel yā ndúúcu chí n'dee n'dái ye'n'é yā caneé chí cunneé yā 'iiⁿyāⁿ Israel chí i'téenu yā Cristo.

28 Maaⁿ ní taachi 'cuinū diíⁿ asunto 'cūū ní taachi nga'á ofrenda 'cūū hermanos Israel, tuu'mi ní na'n'á na yá'n'aa España. Ní taachi ca'n'á cyúúni ní ndaá na yáaⁿ ye'n'é nī, cho'ó n'diichi ndís'tií.

29 Ní deenú chí taachi ndaá nanááⁿ ndís'tií seguro chí ndaá ndúúcu tanducéⁿ'ē chí n'dai taavi chí véé chí ye'n'é nduudu n'dai ye'n'é Cristo.

30 Maaⁿ ní ndís'tií hermanos ye'n'é di'cuuitú ndís'tií cáávā Señor Jesucristo ye'n'e yú ní cáávā Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs chí din'eⁿ yā s'uuúⁿ chí 'tiicá ntúūⁿ ndís'tií caaⁿma'ngua'a cá nī cáávā 'úú. Ní 'úú nga'angua'á chí Ndyuūs cunneé yā 'úú.

31 Caaⁿma'ngua'á nī chí Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā 'úú ye'n'e ta'a 'iiⁿyāⁿ Israel chí snée yā na yá'n'aa Judea, 'iiⁿyāⁿ chí nguéé i'téenu yā Cristo. Ní caaⁿma'ngua'á nī chí ntiiⁿnyuⁿ chí diíⁿ cáávā hermanos chí snée yā na yáaⁿ Jerusalén, Ndyuūs inee yiinú yā ntiiⁿnyuⁿ chí diíⁿ.

32 Ní 'iicú nduuti chí Ndyuūs ne'n'é yā, 'úú ní yeenú taachi ndaá nanááⁿ ndís'tií ní cuntaavi'tuūnūú ndúúcu ndís'tií.

33 Ne'n'é chí Ndyuūs téé yā nducyaaca ndís'tií vaadi 'diíiⁿ chí 'cuεtinéé 'diíⁿ nī. 'Tíicā.

16

Pablo dicho'ó yā, N'dai ndís'tií, hermanos ye'n'é yā

1 'Úú ní nga'á ngii ndís'tií chí 'cuaáⁿ nī Febe chí hermana ye'n'e yú. N'daata miiⁿ dichí'í'vé yā 'iiⁿyāⁿ ye'n'e yáacū chí caneé na yáaⁿ Cencrea.

2 Ní n'daacā 'cuaáⁿ nī n'daata miiⁿ ndúúcu chí duuchi Señor ye'n'e yú, tan'dúúca chí caneé chí 'cuaáⁿ nī hermanos ye'n'e yú chí i'téenu yā Cristo. Ní cunneé nī n'daata miiⁿ ye'n'e tanducéⁿ'ē chí ne'n'é tá tī n'daata miiⁿ neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ chinnee tá 'iiⁿyāⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ chinnee tá 'úú.

3 Ní n'dís'tií caaⁿmáⁿ nī hermano Aquila ndúúcu n'daataá Priscila chí n'daata ye'n'é yā, N'dai ndís'tií. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ idiíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ ye'n'e Señor Jesucristo dáámá nduucú.

4 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ n'geenú yā ngii cáávā 'úú ndíí chí cuuvi 'cuūvi yā cáávā chí cuuvi nadanguáⁿ'ai yā 'úú. Ní 'úú ní ca'á 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ gracias. Ní nguéé dámaāⁿ

'úu, 'tiicá ntúūn diiⁿ nducyaaca hermanos yeⁿe yú chi nguéé naⁿá yā yaācū yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ.

⁵ Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yaācū chi nduuvidaamá yā na vaacu táⁿā Priscila ndúúcu isáⁿā yeⁿe yā chi Aquila: N'daí ndís'tiī, caaⁿmáⁿ nī. Ní Epeneto amigo chi neené neⁿ'é: N'daí dii, caaⁿmáⁿ nī. Epeneto miiⁿ saⁿ'a vmnááⁿ vmnaaⁿ chíⁿteenu sá Cristo na yáⁿā Acaya.

⁶ Ní tá María chi neené diiⁿ tá ntiiⁿnyuⁿ nguaaⁿ ndís'tiī: N'daí tá, caaⁿmáⁿ nī.

⁷ Ní saⁿ'ā Andrónico ndúúcu sáⁿā Junias canée yā vácūū taachi 'úu canee vácūū, ní saⁿ'ā s'eeⁿ ní n'gεεte nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ chi apóstoles. Ní saⁿ'ā s'eeⁿ i'téenu yā Cristo vmnaaⁿ cá níicu 'úu: N'daí ndís'tiī, caaⁿmáⁿ nī.

⁸ Ní sáⁿā Amplias chi neené neⁿ'é ti yeⁿe Señor saⁿ'a miiⁿ: N'daí dii, caaⁿmáⁿ nī.

⁹ Ní saⁿ'ā Urbano chi dáámá diiⁿ sa ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Señor nduucú 'nū: N'daí dii, caaⁿmáⁿ nī. Ní saⁿ'a Estaquis chi neené neⁿ'é: N'daí dii, caaⁿmáⁿ nī.

¹⁰ Ní saⁿ'ā Apeles chi neené ch'eenú yā chii cáávā chi i'téenu yā Cristo: N'daí dii, caaⁿmáⁿ nī. 'Tiicá ntúūn nducyaaca 'iiⁿyāⁿ yeⁿe vaacu Aristóbulo: N'daí ndís'tiī, caaⁿmáⁿ nī.

¹¹ Ní saⁿ'a Herodión chi yeⁿe yááⁿ vaacú: N'daí dii, caaⁿmáⁿ nī. Ní 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā yeⁿe vaacu Narciso: N'daí ndís'tiī caaⁿmáⁿ nī.

¹² Ní n'daataá Trifena ndúúcu n'daataá Trifosa chi diiⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ chi ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Señor: N'daí ndís'tiī caaⁿmáⁿ nī. Ní n'daataá Pérsida, hermana yeⁿe chi neené neⁿ'é chi n'dee n'daí ntiiⁿnyuⁿ diiⁿ tá yeⁿe ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Señor: N'daí tá, caaⁿmaⁿ nī.

¹³ Ní saⁿ'ā Rufo, chi saⁿ'ā ch'εεte nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Cristo ndúúcu cheεcu sa chi tan'dúúcā cheεcú dendú'ū: N'daí ndís'tiī, caaⁿmaⁿ nī.

¹⁴ Ní saⁿ'a s'eeⁿ Asíncrito ndúúcu Flegonte ndúúcu Hermas ndúúcu Patrobas ndúúcu Hermes ndúúcu tanáⁿā hermanos chi snée yā ndúúcu yā: N'daí ndís'tiī, caaⁿmáⁿ nī.

¹⁵ 'Tiicá ntúūn saⁿ'a Filólogo ndúúcu n'daataá Julia ndúúcu saⁿ'ā Nereo ndúúcu n'daataá ví'i yā, ndúúcu saⁿ'a Olimpás ndúúcu nducyáácá hermanos yeⁿe yú chi snée yā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ: N'daí ndís'tiī, caaⁿmáⁿ nī.

¹⁶ Maaⁿ ní nguaaⁿ maáⁿ nī chi i'téenu nī Cristo: N'daí dii, caaⁿmáⁿ nī, ní ca'á nī 'áámá beso 'áámá nī ndúúcu taama nī tan'dúúcā costumbre yeⁿe nī caati néⁿe nī ví'i. Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nducyáácá yaācū: N'daí ndís'tiī ngaⁿ'a yā.

¹⁷ Maaⁿ ní d'icuiit ndís'tiī hermanos yeⁿe chi cundéε nī cuidado yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi diiⁿ 'úúví vaadi cadíūnūⁿ nguaaⁿ ndís'tiī. Ní diiⁿ yā chi ndís'tiī dínuuⁿndí nī. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní contra yeⁿe chi 'iiⁿyāⁿ ca'cueéⁿ yā ndís'tiī. Ní contra yeⁿe chí ch'eeⁿ nī. Divíi nī 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe nguaaⁿ ndís'tiī.

¹⁸ Caati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé dichíí^{vε} yā Señor Jesucristo yeⁿe yú ti diiⁿ yā tan'dúúcā chi neⁿ'e yā. Ní nginche'éei yā staava yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi ndiicúūⁿ caati ngaⁿ'á yā ndúúcu nduudu cúuⁿnūⁿ yeⁿe yā chi cunee ngíūu yā.

¹⁹ Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ 'āā deenú yā tan'dúúcā chí ndís'tiī n'giindiveéⁿ nī nduudu yeⁿe Ndyuūs ní cáávā chuū 'úu ní yeenú. Neⁿ'é chi ndís'tiī listo canee ní chí diiⁿ ní dendu'ū chi n'daacā. Nguéé chi diiⁿ ní cosa chí nguéé n'daacā.

²⁰ Ní Ndyuūs chí véé nducuéⁿe vaadi 'diíiⁿ nduucú yā maaⁿ nch'εēté cu'néⁿe yā yááⁿ'guiinūⁿ miiⁿ cuaaⁿ mááⁿ ca'á nī. Neⁿ'é chí Jesucristo téé yā nducyáácá ndís'tiī nducuéⁿe vaadi n'dai yeⁿe yā.

²¹ Sa'n'a Timoteo chi dáámá idiiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ nduucú ndúú^{cū} sá'n^ā Lucio ndúú^{cū} sá'n^ā Jasón ndúú^{cū} sá'n^ā Sosípater chi sá'n^ā s'een ye^{'e} yá^ā vaacú: N'daí ndís'tiī, ngaⁿ'á yā.

²² Ní 'úú, sá'n^ā chi nguuvi Tercio chi dinguúⁿ carta 'cūū cáávā Pablo: N'daí ndís'tiī, ngaⁿ'á ti ye^{'e} Cristo s'uuúⁿ.

²³ Ní 'tiicá ntúūⁿ sa'n'a Goyo: N'daí ndis'tíi, ngaⁿ'a sa. 'Úú ní canee na vaacu sa ní nduuvidaamá yā 'iiⁿyāⁿ ye^{'e} yaācū na vaacu sa. Ní sá'n^ā Erasto ntúūⁿ chi sá'n^ā tesorero ye^{'e} yāⁿ 'cūū, ndúú^{cū} hermano Cuarto: N'daí ndís'tiī, ngaⁿ'a yā.

²⁴ Ne^{'é} chi Señor Jesucristo ye^{'e} yú di'viicú yā nducyaaca ndís'tiī. 'Tíicā.

'Cuínū carta 'cūū ndúú^{cū} chi dich'εεε yú Ndyuūs

²⁵ Maaⁿ ní dich'εεε yú Ndyuūs. Ndyuūs cuuvi diiⁿ cá yā chi díitūu canee di ndúú^{cū} chi i'téenu di tan'dúú^{cā} chí 'úú caⁿ'á nduudu cuaacu chi Cristo nadanguáⁿai yā ndís'tiī. Ní chí'cueéⁿ ndís'tiī ye^{'e} evangelio chi nduudu ngai ye^{'e} Cristo. Chuū chí ngaⁿ'á ní chíiⁿ chí Ndyuūs snúúⁿ n'de'ei yā ndii tiempo vmnááⁿ vmaaaⁿ chi canee iⁿ'yeeⁿdī ní Ndyuūs ch'iⁿ'í yā 'úú nduudu ye^{'e} Cristo.

²⁶ Ní maaⁿ ní deenu yú chuū cáávā chi profetas dingúuⁿ yā na libro ye^{'e} Ndyuūs ye^{'e} chuū. Ní diiⁿ yā tan'dúú^{cā} Ndyuūs ngaⁿ'a yā ye^{'e} chuū. Ní Ndyuūs cué^{'é} daāⁿmaⁿ canee yā. Ní maaⁿ ní Ndyuūs ch'iⁿ'í yā nduudu cuaacu ye^{'e} Cristo nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ ye^{'e} nducué^{'é} naciones cáávā chi 'caandiveéⁿ yā ní cu'téenu yā.

²⁷ Cué^{'é} daāⁿmaⁿ canee chi dich'εεε yú Ndyuūs chí 'aama n'dyáⁿā Ndyuūs chí deenú yā tanducué^{'é} dendu'ū. Ní diiⁿ yú 'tíicā cáávā Jesucristo Señor ye^{'e} yú. 'Tíicā diiⁿ yú.

CARTA VMNÁÁⁿ VMNAAⁿ YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ YEⁿ'E YĀĀⁿ CORINTO

Pablo idinguúⁿ yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaacū na yāāⁿ Corinto

1 'Úú Pablo 'úú. Dendyuūs yaa'ví yā 'úú chi cuuvi apóstol yeⁿ'ē Jesucristo tan'dúúccā chi Ndyuūs neⁿ'é yā. 'Úú ndúúccū hermano Sóstenes yaa'ví 'nū ndís'tīī.

2 'Úú idinguúⁿ carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs, 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā na yāāⁿ Corinto. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, Ndyuūs yaa'ví yā 'iiⁿ'yāⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ti yeⁿ'e Cristo Jesús. Idinguúⁿ dendu'ū yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē nducyááccā yāāⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi ngan'angua'á yā ndúúccū Señor Jesucristo. Señor Jesucristo miiⁿ 'iivú Ndyuūs yeⁿ'é yā ndúúccū s'uūū.

3 Ndyuūs Chiida yú ndúúccū Señor Jesucristo cuuvi téé yā s'uūūⁿ cosa chí n'dááccā n'dai yeⁿ'é yā, ní 'íicú cunée vaadi 'diiⁿ' yeⁿ'é yā na staava yeⁿ'e yú.

Pablo caaⁿ'maⁿ yā gracias Ndyuūs caava chí Ndyuūs dateé yā 'iiⁿ'yāⁿ

4 Cueⁿ'é daāⁿ'maⁿ ngaⁿ'á gracias Ndyuūs cáávā cosa chi n'daacā n'dai yeⁿ'e Ndyuūs chí dátee yā s'uūūⁿ chí yeⁿ'e Jesucristo.

5 Dendyuūs dateé yā tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí véé yeⁿ'é yā ti maaⁿ ní ndís'tīī ní yeⁿ'e Cristo ndís'tīī. Ní Ndyuūs chinnee yā ndís'tīī chí caaⁿ'máⁿ nī nduudu yeⁿ'é yā, ní teé yā ndís'tīī vaadi deenu.

6 'Tíicā chiiⁿ' chí 'úú ngaⁿ'á nduudu cuaacu miiⁿ yeⁿ'ē Jesucristo miiⁿ. Ní ndís'tīī n'giindiveéⁿ nī ní diiⁿ nī 'tíicā, ní ch'iⁿ'í nī chí nduudu miiⁿ chí cuaacu.

7 Ní cuuvi yeⁿ'é nī nducueⁿ'ē chí dateé Ndyuūs, ní ndís'tīī nguéé diiⁿ faltar mar 'áámá. Neⁿ'é chí ndís'tīī 'cuεεtinéeⁿ ngiinu nī Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú chí ndaa yā taama vmnéⁿ'ēe.

8 Ní Cristo miiⁿ ní téé yā fuerzas ndís'tīī, ní 'cuεεtinéeⁿ nī n'daacā ndíí nguuvi chí Jesucristo ndaa ntuūⁿ yā. Ní nguéé véé nuuⁿ'ndi yeⁿ'ē nī nguuvi chí ndaa Señor Jesucristo yeⁿ'e yú.

9 Ndyuūs ní diiⁿ yā chí caⁿ'a yā chí diiⁿ yā. Ní yaa'ví yā ndís'tīī chí 'cuεεtineeⁿ nī ndúúccū daiyā yā chí Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú.

Véé divisiones nguuaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'á yā na yáacū

10 Nds'tīī hermanos yeⁿ'é, 'úú ngiicá ndís'tīī cáávā chí duuchi Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú chí 'cuεεtinéeⁿ ngiínú nī, ní nguéé véé divisiones nguuaⁿ ndís'tīī. N'dááccā n'dai 'cuεεtinéeⁿ nī ní daama daamá nī ndúúccū 'aama vaanicadiinūūⁿ yeⁿ'e ndís'tīī chí n'daacā ndúúccū tanducueⁿ'ē chí diiⁿ nī.

11 'Nduuvi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē familia yeⁿ'e n'daataa Cloé yaa'ví yā 'úú yeⁿ'e ndís'tīī hermanos yeⁿ'ē. Ní ngaⁿ'á yā chí ndís'tīī n'gεεcu cheendi nī.

12 Chuū chí yeⁿ'ē chí caaⁿ'máⁿ. 'Áámá 'áámá ndís'tīī ngaⁿ'á nī yeⁿ'ē 'áámá saⁿ'ā 'tíicā. 'Áámá yā ní ngaⁿ'a yā: 'Úú yeⁿ'ē saⁿ'a Pablo; taamá yā ní ngaⁿ'a yā: 'Úú yeⁿ'ē saⁿ'a Apolos; taamá yā ní ngaⁿ'a yā: 'Úú yeⁿ'ē saⁿ'a Pedro; taamá yā ní ngaⁿ'a yā: 'Úú yeⁿ'e Cristo.

13 ¿'Áá cuaacu chí Cristo yeⁿ'ē yú chí 'yaaⁿ yā? Nguéé 'tíicā. ¿'Áá ca'neeⁿngá'āa Pablo cáávā nuuⁿ'ndi yeⁿ'ē ndís'tīī? Nguéé. ¿'Áá cheεdinuūⁿniⁿ nī ndúúccū chí duuchi Pablo? Nguéé 'tíicā.

14 'Úú cān'a: Gracias Dendyuūs, ti 'úú chi Pablo, nguéé cheēdinuū'nín mar 'áámá ndís'tiī. Dámaān cheēdinuū'nín sa'n'ā Crispo ndúúcu sa'n'ā Gayo.

15 Maa'n ní mar 'áámá ndís'tiī nguéé cuuvi caa'n'mán nī chi ndēēdinuū'nín ndúúcu chi duúchí.

16 Cheēdinuū'nín ntúún 'iī'n'yān ye'n'e familia ye'n'e sa'n'ā Estéfanas. Ní ye'n'e taná'n'ā 'iī'n'yān 'úú nguéé deenú chi ndēēdinuū'nín du'ū ca táámá 'iī'n'yān.

17 Cristo nguéé dichó'o yā 'úú chi cuēēdinuū'nín 'iī'n'yān caati dichó'o yā 'úú chí caā'n'mán nduudu ye'n'ē evangelio chí nduudu ngai ye'n'e Cristo. 'Úú nguéé caa'n'mán ndúúcu nduudu deenu ye'n'e sa'n'ā ye'n'ē i'n'yee'dí 'cūū, ní 'iicu nducué'n'ē chí nga'n'á ní ye'n'e poder ye'n'ē Cristo chí ch'īi yā na cruz.

Cristo mii'n ní poder ye'n'ē Ndyuūs ndúúcu vaadī deenu

18 'Úú deenú chí taachi 'iī'n'yān chi nguéé deenú yā du'ū chi Cristo mii'n ní n'g'iindiveén yā nduudu ye'n'ē cruz, 'iī'n'yān mii'n nacadínuu'n yā chí 'áámá cosa chí duuchi. S'uūū'n chí nangua'n'āi yú, deenu yú chí Ndyuūs ch'ī'n'í yā poder ye'n'ē yā cucáávā nduudu ye'n'ē yā.

19 Naati canéé nguū'n na libro ye'n'ē Ndyuūs ndíi vmnaa'n chi nga'n'a 'tíicā: 'Úú dituūví vaadī deenu ye'n'e 'iī'n'yān chi deenu, ní idiī'n chí nguéé dichí'vē nduudu ye'n'e 'iī'n'yān chí deenu taavi.

20 ¿De'ē dichí'vē vaadī deenu ye'n'e 'iī'n'yān chí deenu? ¿De'ē dichí'vē vaadī deenu ye'n'ē maestro chí deenu taavi? ¿De'ē dichí'vē vaadī deenu ye'n'ē 'iī'n'yān chí deenu taavi ní caa'n'mán yā ndúúcu compañeros ye'n'ē yā ye'n'e cosas chí véé i'n'yee'dí 'cūū? Ndyuūs ch'ī'n'í yā chí vaadī deenu ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū ní dúú'vī vee ní nguéé de'ē vee.

21 'Iī'n'yān ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū nguéé cuuvi n'diichi yā Dendyuūs cucáávā vaadī deenu ye'n'ē i'n'yee'dí 'cūū. Ndyuūs canee yiīnú yā ní nadangua'n'ái yā 'iī'n'yān chí i'téenu yā nduudu cuaacu ye'n'ē yā, naati taná'n'ā 'iī'n'yān ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū nga'n'á yā chí nduudu cuaacu mii'n ní tan'dúúcā 'áámá cosa chí duuchi.

22 'Iī'n'yān Israel s'een chí judíos ngiicá yā señales Ndyuūs ní 'iicu 'iī'n'yān griegos ní in'nuu'n cá yā vaadī deenu ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū.

23 S'uūū'n ní ca'cuee'n yú ye'n'e Cristo chí ca'néé'nga'āa na cruz cáávā nuū'ndí ye'n'e nducyáácá 'iī'n'yān. 'Iī'n'yān Israel s'een nguéé ne'n'e 'caandiveén yā nduudú 'cūū, ní taná'n'ā 'iī'n'yān sta'á yā nduudú 'cūū tan'dúúcā 'áámá cosa chí duuchi.

24 Nduuti chí 'iī'n'yān Israel s'een o nduuti chí 'iī'n'yān griegos, Ndyuūs yaa'vī yā 'iī'n'yān s'een chí cuuvi ye'n'ē yā 'iī'n'yān. Cristo ní poder ye'n'ē Ndyuūs ní Cristo mii'n vaadī deenu ye'n'ē Ndyuūs cucáávā nducyaa'a 'iī'n'yān.

25 Nduudu ye'n'ē Ndyuūs chí 'iī'n'yān nga'n'á yā chí cosa chí duuchi, nduudu mii'n nduudu déénú ca nguéé tí nduudu ye'n'e sa'n'ā ye'n'ē i'n'yee'dí 'cūū. Ní cosa chí sta'á yā tan'dúúcā chí duuvā ye'n'ē Dendyuūs chíi'n chí ditiī'nú ca, nguéé ti ye'n'e 'iī'n'yān ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū.

26 Ndís'tiī hermanos ye'n'ē, nadacádiinúún nī ye'n'ē maá'n nī. Nguéé 'yaa'n ndís'tiī 'iī'n'yān chí deenu taavi, nguéé 'yaa'n ndís'tiī 'iī'n'yān ndíi tiī'n, ndíi nguéé 'yaa'n ndís'tiī 'iī'n'yān 'cuiica.

27 Ndyuūs ndēevé yā 'iī'n'yān chí nguēē deenu taaví yā ní 'íicú 'iī'n'yān chí deenu taaví yā cuuví 'cuináa'n yā. Ní Ndyuūs ndēevé yā 'iī'n'yān ye'n'ē i'n'yee'dí 'cūū chí véé duu'vīi fuerzas ye'n'ē yā ní 'íicú 'iī'n'yān chí véé fuerza ye'n'ē yā cuuví 'cuináa'n yā.

28 Ndyuūs ndεεvέ yā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguέé du'ū vεε nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní ndεεvέ yā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguέé inuuⁿndi ní ya'ai iinú yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'iicu Ndyuūs diiⁿ yā chi nguέé de'ē vεε cosa chi ch'εεte chí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū diiⁿ yā.

29 Tíicā Ndyuūs idiíⁿ yā ti mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguέé cuuvi dich'εεté yā 'iiⁿ'yāⁿ nanááⁿ Dendyuūs.

30 Tíicā Dendyuūs maáⁿ yā teé yā vida cuen'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'e ndís'tií tí i'teenú nī Cristo Jesús. Ndyuūs dichó'o yā Jesucristo iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi cuuvi deenu yú nducuéⁿ'e cáávā Cristo. Ní cáávā Cristo miiⁿ nguέé nuuⁿndi yeⁿ'é yú nanááⁿ Ndyuūs ti Cristo miiⁿ ch'ií yā na cruz cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'é nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ, ní 'iicu s'uūⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uūⁿ.

31 Cáávā chuū canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs ndíi vmnaaⁿ 'tíicā: 'Iiⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'a chí idich'εεté maáⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ, nguέé n'daacā idiíⁿ yā. Dámaaⁿ canéé chí dich'εεté yā 'iivú Ndyuūs.

2

Ngaⁿ'a yā chí Cristo ca'néé'nga'á yā

1 Ndis'tií hermanos yeⁿ'é, taachí ndāa ní canéé ndúúcu nī 'tíicā caⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'é Dendyuūs. Nguéé caⁿ'á nduudu miiⁿ ndúúcu núú'máⁿ vadacadíinūⁿ yeⁿ'e vaadi deenu.

2 Tíicā ngaⁿ'á, ti nguέé neⁿ'é caāⁿmaⁿ táámá cosa nanááⁿ ndís'tií, dámaaⁿ neⁿ'é caaⁿ'máⁿ yeⁿ'é Jesucristo chí ca'néé'nga'á yā.

3 Taachi canéé ndúúcu ndís'tií ndii cuūⁿnūⁿ 'úú; ní 'va'ā 'úú; ní nééⁿé in'duuví vaa.

4 Nguéé ngaⁿ'á nduudu miiⁿ ndúúcu vaadi deenu chí cadiinuuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, naati ngaⁿ'á nduudu cuaacu miiⁿ ndúúcu nduudu chí nguέé ngíⁿ'i. Ngaⁿ'á chiiⁿ chí Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ch'iⁿ'í yā 'úú ndúúcu poder yeⁿ'é yā chí nduudu cuaacu miiⁿ ní yeⁿ'e Dendyuūs. Níicú 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi deenú yā chí nduudu cuaacu miiⁿ ní nduudu yeⁿ'é Dendyuūs.

5 Tíicā ngaⁿ'á ti chíiⁿ chí i'teenu yú nguέé chíicā na vaanícadíinuuⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ti yeⁿ'e poder yeⁿ'é Dendyuūs.

Dendyuūs diiⁿ yā chí deenu 'iiⁿ'yāⁿ cucáávā Espíritu N'dai yeⁿ'e yā

6 Taachi canéé 'nū nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí i'teenú yā Dendyuūs ní 'áámá canéé yā ndúúcu Dendyuūs, tuu'mi ní ngaⁿ'á 'nū ndúúcu nduudu ngiⁿ'i yeⁿ'e vaanícadíinūⁿ. Nguéé ti vaadi deenu chí nadacadiinūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, 'iiⁿ'yāⁿ chí nguέé i'téenu yā Dendyuūs yeⁿ'é yú. Ndíi nguéé ti yeⁿ'é san'ā chí ndii tíiⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí chó'ōo poder yeⁿ'e yā.

7 Naati ngaⁿ'á 'nū vaadi déenu yeⁿ'é Dendyuūs. Ní nguéé deenú 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū vaadi deenu miiⁿ, ti Ndyuūs caⁿ'a yā vaadi deenú 'cūū chí yeⁿ'e maáⁿ yā vmnáⁿ vmnaaⁿ chí din'dái yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, ní 'iicu cuuvi nadinguáⁿ ai yā s'uūⁿ.

8 Mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ n'gεεte yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū déenū yā yeⁿ'e vaadi deenú 'cūū, ti nduuti chí déenu yā, tuu'mi ní nguéé s'nee'nga'á yā Señor Jesucristo chí chíica yā yeⁿ'e va'ai chεεti nguúvī.

9 Canéé nguūⁿ ndii cuááⁿ vmnaaⁿ ná libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā: Nducuéⁿ'e chí din'dái Dendyuūs ní yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí i'teenu 'iivú Ndyuūs, tanáⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū nguéé n'diichí yā Jesucristo, ndíi nguéé n'giindiveéⁿ yā yeⁿ'é yā, ndíi nguéé nadicadiinūⁿ yā yeⁿ'e dendu'ū chuū na staava yeⁿ'e yā.

10 Ndyuūs ch'i'n'í yā nducué'n'ē s'uūú'n cucaavā Espírítu N'dai ye'n'é yā. Espírítu N'dai ye'n'é Dendyuūs ní deenú yā nducué'n'ē, ní deenú yā nducué'n'ē vaadi deenu ye'n'é Ndyuūs.

11 ¿Du'ú 'ii'n'yā'n cuuvi deenú yā chi nadacadiinúú'n taama 'ii'n'yā'n? Dámaa'n espírítu ye'n'e maán yā deēnu chi maán yā nadacadiinuu'n yā. 'Tíicá ntúū'n mar 'áámá 'ii'n'yā'n nguεε cádiinuu'n yā chi Ndyuūs nadacadiinuu'n yā, ti dámaa'n Espírítu N'dai ye'n'é Dendyuūs deenu yā ye'n'é Dendyuūs.

12 S'uūú'n ní nguéé sta'a yú espírítu chi ye'n'é i'n'yeēndī ti sta'a yú Espírítu N'dai chí cuchii ye'n'é Ndyuūs. Maa'n ní cuuvi deenu yú nducué'n'ē chí n'daacā n'dai ti Ndyuūs teé yā s'uūú'n Espírítu N'dai ye'n'é yā.

13 Nga'n'a ntúū'n yú ye'n'e nducué'n'ē chuū. Nguéé nga'n'a yú ndúú'cū nduudu chi ng'icuee'n 'ii'n'yā'n ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū. Espírítu N'dai ye'n'é Ndyuūs ca'cuee'n yā nducyaaca 'ii'n'yā'n chi canee ndúú'cū Espírítu N'dai mii'n.

14 'Ii'n'yā'n chi nguéé i'téenu yā Jesucristo ye'n'e yú nguéé ituumicadiinuu'n yā dendu'ū chí ye'n'é Espírítu N'dai ye'n'é Dendyuūs, ti sta'a yā nduudu mii'n tan'dúú'cā 'áámá cosa chí duuchi. Ní nguéé cuuvi tuumicadiinúú'n yā nduudu mii'n ti canee chi cadiiinúú'n yā nduudu mii'n cáávā Espírítu N'dai ye'n'é Dendyuūs.

15 'Ii'n'yā'n chi canee ndúú'cū Espírítu N'dai ye'n'é Dendyuūs n'diichí yā tanducué'n'ē dendu'ū, naati 'ii'n'yā'n chi nguéé i'téenu yā Jesucristo nguéé cuuvi tuumicadiinúú'n yā táácā idií'n 'ii'n'yā'n chi canee ndúú'cū Espírítu N'dai ye'n'é Dendyuūs.

16 Canee nguū'n na libro ye'n'é Ndyuūs ndíi vmaaa'n chi nga'n'a tíicā: 'Ii'n'yā'n chi nguéé i'téenu yā Jesucristo, ¿táácā cuuvi deenú yā chi nadacadiinúú'n 'iivú Ndyuūs? ¿Du'ú 'ii'n'yā'n cuuvi ca'cuee'n yā Ndyuūs? S'uuú'n chí canee yú ndúú'cū Espírítu N'dai ye'n'é Dendyuūs snee yú ndúú'cū vaanicadiinuu'n ye'n'é Cristo chí 'iivú Ndyuūs ye'n'e yú.

3

S'uūú'n ní compañeros ye'n'ē yú vi'ī ní dii'n yú ntiinyu'n ye'n'é Dendyuūs

1 Ndis'tiī hermanos ye'n'é, nguéé cuuvi caa'n'má'n ndúú'cū ndís'tiī tan'dúú'cā chí ndís'tiī ní 'ii'n'yā'n chí 'áámá canee ndúú'cū Espírítu N'dai ye'n'é Ndyuūs, ní 'ii'n'yā'n chí n'giindiveé'n yā ye'n'e yā. Naati ca'n'á nduucú nī tan'dúú'cā chí ndís'tiī daiya ye'n'é Ndyuūs ndís'tiī, tan'dúú'cā chí ndís'tiī 'ii'n'yā'n chí caama i'téenu yā Cristo ndís'tiī.

2 Tan'dúú'cā da'caiyāa chí ng'i leche ti 'āā cuéé cuuvi che'é yā, 'tiicá ntúū'n ndís'tiī. Ca'cuee'n ndís'tiī ndúú'cū dendu'ū nduudu chí nguéé ng'i'n'ī, tí nguéé dií'n nī tan'dúú'cā chí nga'n'a Espírítu N'dai ye'n'é Ndyuūs.

3 Naati tan'dúú'cā 'ii'n'yā'n ye'n'ē i'n'yee'dí 'cūū dií'n yā chí ne'n'e maán yā, 'tíicā idií'n nī. Ndis'tiī ní 'téé ní ngu'n'u nī ní nguéé nduuvidaamá nī. Nguéé idií'n n'daacā nī tan'dúú'cā 'ii'n'yā'n chí i'téenu yā 'iivú Ndyuūs chí idií'n yā, ti idií'n nī tan'dúú'cā 'ii'n'yā'n chí nguéé i'teenú yā 'iivú Ndyuūs chí idií'n yā 'tíicā, ní idií'n 'tíicā nī.

4 Caati ná'n'a ndís'tiī nga'n'á nī: 'Úú ní i'teenú tan'dúú'cā chí nga'n'a Pablo, ní táámá nī nga'n'a nī: 'Úú i'teenú tan'dúú'cā chí nga'n'a sa'n'a Apolos. ¿'Áá nguéé nga'n'á nī tan'dúú'cā chí ca'n'a nī tiempo chí 'āā chó'ōo taachi 'āā cuéé cu'téenu nī Jesucristo?

5 ¿Du'ú saⁿ'a Pablo 'úú? ¿Du'ú saⁿ'a Apolos miiⁿ? ¿'Áá nguéé nús'úu 'iiⁿ'yāⁿ chi dichí'vē Dendyuūs? Ngaⁿ'á nū nduudu chi ch'íⁿi Dendyuūs nús'uu ní ndís'tiī ní i'teenú nī.

6 'Úú ngaⁿ'á nduudu yeⁿ'é Dendyuūs nanááⁿ ndís'tiī ní dííⁿ tan'dúúcā chí chiínú ndaata na staava yeⁿ'é nī. Sáⁿ'ā Apolos miiⁿ canee sa ndúúcu nī ní ngí'cueeⁿ sá ndís'tiī ní dííⁿ sa tan'dúúcā chí ch'iiⁿ'yú sa ndaata miiⁿ. Dendyuūs dííⁿ yā chí 'cuiita ndaata miiⁿ.

7 Cáávā chuū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a nduudu yeⁿ'ē Dendyuūs o 'iiⁿ'yāⁿ chí ca'cueeⁿ nduudu miiⁿ nguéé ch'εεté yā. Dámaaⁿ Ndyuūs chí 'cuiitā yā nduudu miiⁿ ní ch'εεte cá yā.

8 'Iiⁿ'yāⁿ chí caaⁿ'máⁿ yā nduudu miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chí ca'cueeⁿ yā nduudu miiⁿ, 'āā daamá nūuⁿ dííⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs. Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chíiⁿ chí cuuvi yeⁿ'é yā caavā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'ē yā chí dííⁿ yā.

9 Nús'uu ní daama dáámá nuúⁿ idiíⁿ nū ntiiⁿ'nyuⁿ ndúúcu Dendyuūs. Ndís'tiī ní tan'dúúcā 'áámá campo yeⁿ'é Ndyuūs chí Ndyuūs chidi'cuiitā yā 'tíicā ndís'tiī. Tan'dúúcā 'áámá va'ai chí idin'dai Dendyuūs, 'tíicā ndís'tiī.

10 Ndyuūs teé yā 'úú vaadi deenu yeⁿ'é yā ní tan'dúúcā 'áámá saⁿ'ā deenu din'dai sa cimientu yeⁿ'e va'ai, 'tíicā 'úú. 'Úú ngaⁿ'á nduudu cuaacu chí tan'dúúcā cimientu miiⁿ chí din'dai sa. Táámá 'iiⁿ'yāⁿ 'iicandí yā ndúúcu va'ai miiⁿ. Ca'áámá ca'aama 'iiⁿ'yāⁿ chí 'iicandí yā nduúcu canéé chí 'iicandí yā ndúúcu va'āi ndúúcu cuidado.

11 Mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi cu'neeⁿ yā táámá cimientu chí n'daaⁿ yeⁿ'ē chí 'úú chí'neéⁿ, ti tuúú yeⁿ'ē cimientu miiⁿ ní Jesucristo.

12 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí 'iicandí yā vmnaaⁿ cimientu miiⁿ ndúúcu 'díí'nguaaⁿ, o ndúúcu 'díí'nguεε, o ndúúcu tuúu ndεε cheeⁿ, o ndúúcu yáⁿ'á, o ndúúcu yaāta o ndúúcu 'í'voōo canéé chí cadiinúúⁿ yā, ti chuū chí ngaⁿ'á.

13 Nguuvi chí Jesucristo dííⁿ yā juzgar ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'ē ca'áámá ca'áámá 'iiⁿ'yāⁿ, ní 'íicú 'iiⁿ'yāⁿ cádínuuⁿ yā de'ε ntiiⁿ'nyuⁿ chíiⁿ yeⁿ'ē 'áámá 'áámá yā. Ntiiⁿ'nyuⁿ miiⁿ ní canéé chí cho'ōo naavtaⁿ'ā ngiichi yaⁿ'ā ní deenu yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā.

14 Nduutí chí cunee ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí 'iicandí yā vmnaaⁿ cimientu miiⁿ, ntiiⁿ'nyuⁿ chí 'āā chó'ōo naavtaⁿ'ā ngiichi yaⁿ'ā ní nguεε chiichi, tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ v'éé chí cuuvi yeⁿ'e yā.

15 Ndúúti chí cuucu ntiiⁿ'nyuⁿ chí 'iicandí yā ndúúcu yaⁿ'ā, tuu'mi ní dí'cuiínú ntiiⁿ'nyuⁿ miiⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nanguáⁿ'ai yā tan'dúúcā 'iiⁿ'yāⁿ chí chéenu yā yeⁿ'e va'ai yeⁿ'e yā taachi ngiichi va'ai yeⁿ'é yā.

16 ¿'Áá nguéé déénú ndís'tiī chí i'teenú nī Jesucristo chí cuerpo yeⁿ'e nī ní yáacū yeⁿ'e Dendyuūs, ní canéé Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ndúúcu ndís'tiī?

17 Ndúúti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ dituuví yā yaacū yeⁿ'é Ndyuūs, Ndyuūs ní dí'cuiínú yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ. Yáacū yeⁿ'é Ndyuūs ní deεve. Ndís'tiī ní yaacū yeⁿ'é Ndyuūs ndís'tiī.

18 Mar 'áámá nī ní nguéé nginnche'éeí maáⁿ nī ndís'tiī. Taachi 'aamá ndís'tiī nadacadiinuun nī chí nge'e taaví nī yeⁿ'ē vaadi deenu yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí' cūū, tuu'mi ní canee cuuⁿ'míⁿ chí dííⁿ nī tan'duuccā 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé deenu. Ní cuuvi ndaācā vaadi deenu yeⁿ'é nī chí yeⁿ'ē Dendyuūs.

19 Vaadi déenu yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí' cūū tan'dúúcā 'áámá cosa chí duuchi nanááⁿ Ndyuūs. 'Áā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs ndíí vmnaaⁿ 'tíicā: Ndyuūs dííⁿ yā chí vaadi deenu yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē iⁿ'yeeⁿ'dí' cūū dííⁿ chí

'cuuvi 'iiⁿyāⁿ ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ canee yā tan'dúú^{cā} chí cundaí yā na trampa yeⁿe maáⁿ yā.

²⁰ Canéé nguūⁿ ntuuⁿ táámá chí 'tuucā: 'Iivú Ndyuūs déenu yā vaanicadi-inūⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí deenu yeⁿe íⁿ'yeeⁿdí 'cūu. Nguéé de'ē vεε dichííⁿvē chí nadacadiinūⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

²¹ Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi caaⁿmáⁿ yā chí dich'εεtē yā saⁿá íⁿ'yeeⁿdí 'cūu. Tanducuéⁿē dendu'ū ní yeⁿe ndís'tiī.

²² Nduuti chí 'úú chí Pablo, o saⁿá Apolos, o saⁿá Pedro, o nduuti chí yeⁿe íⁿ'yeeⁿdí, o yeⁿe vida yeⁿe yú, o yeⁿe vaadí n'gii, o yeⁿe cosa chí 'āā vεε o yeⁿe dendu'ū chí caama cuchii, tanducuéⁿē chuū ní yeⁿe ndís'tiī.

²³ Ní ndís'tiī ní yeⁿe Cristo ndís'tiī. Ní Cristo miiⁿ ní yeⁿe Dendyuūs chí cánduuchi yā cueⁿe daāⁿmaⁿ.

4

Ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe apóstoles

¹ Nds'itī ní didúúché ní nús'suu tan'dúú^{cā} 'iiⁿyāⁿ chí idiíⁿ ntiíⁿnyúⁿ yā yeⁿe Jesucristo. Nús'suu ní ngaⁿá 'nū nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs nanaaⁿ ndís'tiī. Vmnaáⁿ vmnaaⁿ ní nguéé chí cadíinuuⁿ ní naati maaⁿ ní cádiinuuⁿ ní nduudu cuaacu miiⁿ.

² 'Iiⁿyāⁿ chí diíⁿ ntiíⁿnyuⁿ yeⁿe 'iivú Ndyuūs canee cuuⁿmiⁿ chí diíⁿ yā cumplir tanducuéⁿe chí caaⁿmaⁿ Ndyuūs yeⁿe ntiíⁿnyuⁿ chí diíⁿ yā.

³ Nguéé de'ē vεε tuneé 'úú nduuti chí 'iiⁿyāⁿ diíⁿ yā juzgar 'úú, o nduuti chí ndís'tiī, o táámá 'iiⁿyāⁿ o 'úú maáⁿ n'diichí nuuⁿndi yeⁿe.

⁴ 'Áará chí staava yeⁿe ngéé diíⁿ condenar 'úú cáává chiiⁿ chí diíⁿ, 'úú nguéé cuuvi caaⁿmáⁿ chí nguéé nuuⁿndi yeⁿe. Dámaāⁿ Señor Jesucristo diíⁿ yā juzgar 'úú, ní caaⁿmáⁿ yā nuuⁿndi yeⁿe.

⁵ Nds'tiī nguéé diíⁿ ní juzgar 'iiⁿyāⁿ. Taachí ndáá Señor Jesucristo yeⁿe yú taama vmnéⁿēe tuuⁿmiⁿ 'cuuⁿmíⁿ yā tanducuéⁿē chí cadíinuuⁿ yú 'aama 'aama yú ndii na staava yeⁿe yú. Tiempo miiⁿ ní 'iivú Ndyuūs téé yā s'uuúⁿ chí cuuvi yeⁿe yú caavá ntiíⁿnyuⁿ chí diíⁿ yú.

⁶ 'Úú ngaⁿá yeⁿe chí 'úú ndúú^{cū} saⁿá Apolos diíⁿ 'nū. Ní 'íicú ndís'tiī cuuvi 'cueéⁿ ní tan'dúú^{cā} chí cuuvi diíⁿ ní tan'dúú^{cā} chí canéé nguūⁿ ndíí vmnaaⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs. Nds'tiī nguéé n'diichí ní 'iiⁿyāⁿ. Ní nguéé caaⁿmáⁿ ní chí 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí ch'εεtē ca yā nguéé tí táámá yā.

⁷ ¿Dé'ē cuuvi chí ngaⁿa ní chí naⁿa 'iiⁿyāⁿ chí ch'εεtē yā? ¿'Áá nguéé tee Ndyuūs tanducuéⁿē chí vεε yeⁿe ní? ¿Dε'ē cuuvi chí ngaⁿa ní chí tanducuéⁿē chí vεε chí yeⁿe ní ní maáⁿ ní sta'á ní, ní nguéé diíⁿ ní cuenta yeⁿe chí chiiⁿ chí tee Ndyuūs ndís'tiī?

⁸ Nds'tiī ní nadacadiíⁿuuⁿ ní chí deenu ní nducuéⁿē chí yeⁿe nduudu yeⁿe Dendyuūs. Ní diíⁿ ní tan'dúú^{cā} 'iiⁿyāⁿ chí 'cuiica. Taachi nguéé ch'εεtineé 'nū ndúú^{cū} ndís'tiī, tuuⁿmiⁿ ní ndís'tiī diíⁿ ní tan'dúú^{cā} chí reyes ndís'tiī. Nduuti chí ndaa tiempo chí ndís'tiī caaⁿmáⁿ ní ntiíⁿnyuⁿ tí rey ndís'tiī, tuuⁿmiⁿ ní nús'suu caaⁿmaⁿ ntiíⁿnyúⁿ 'nū nduucú ní.

⁹ Tan'dúú^{cā} chí 'úú nadacadiíⁿuuⁿ, nús'suu chí apóstoles ní candée 'nū nduudu yeⁿe Ndyuūs. Ndyuūs s'neéⁿ yā nus'ūú lugar chí ndii na n'gíinū yeⁿe fila. Ní nús'suu canéé 'nū tan'dúú^{cā} 'iiⁿyāⁿ chí niiⁿnuúⁿ cánee nguuvi chí 'cuūvi yā, ní niiⁿnuúⁿ canéé nguuvi chí ch'iiⁿnúⁿ yā nús'suu. 'Tíicā snéé nús'suu. 'Iiⁿyāⁿ yeⁿe íⁿ'yeeⁿdí 'cūu ndúú^{cū} ángeles yeⁿe nanguuvi n'gíinu yā nús'suu.

10 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ngaⁿ'á yā chi nús'uu tonto 'nū ti neⁿ'é 'nū Cristo, naati ngaⁿ'á yā ti ndís'tiī ní saⁿ'ā deenu ndís'tiī. Ngaⁿ'á yā ti nús'uu ní 'va'á 'nū naati ndís'tiī ní ditiinú nī. Ngaⁿ'á yā chi nús'uu ní nguéé n'dááca 'nū naati ndís'tiī ní n'dááca nī.

11 Ndiī nguuvi miiⁿ ní cuiicu 'nū ní yaaca 'nū va. Ní 'āā ntéé n'deeé catécai 'nū chí n'daacā. Ní 'iichε yeⁿ'é 'nū. Ní 'iiⁿ'yāⁿ ch'eⁿ'é yā nús'uu. Ní diiⁿ yā chí chéénú 'nū ndii míiⁿ ní ndii 'múúⁿ ní nguéé vaacu 'nū.

12 Ní diiⁿ 'nū ntiiⁿnyuⁿ ndúúⁿcū ta'á 'nū chí cuuvi che'é 'nū. Taachi 'caa'va yā yeⁿ'é 'nū tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ di'viicú yā nús'uu. Diiⁿ yā chí néénε ch'eenu 'nū chíi ní nús'uu ní chí chéé 'nū yeⁿ'é nducuéⁿ'ē.

13 Caⁿ'a yā cuncná yeⁿ'é 'nū ní chéε 'nū ndúúⁿcū vaadī ngiinu. Ndiī nguuvi miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ nacadiinúúⁿ yā chí nús'uu tan'dúúⁿcā dεεcūū yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū 'tíca nús'uu.

14 'Úú nguéé idinguúⁿ yeⁿ'e dendu'ú 'cūū yeⁿ'e ndís'tiī caati chí cuuvi 'cuinaáⁿ nī. Yaa'ví ndís'tiī yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chuū tí ndís'tiī tan'dúúⁿcā daiyá chí néénε neⁿ'é, 'tíicā ndís'tiī.

15 'Áará chí véé ndiichi mil maestros chí ngi'cueéⁿ yā ndís'tiī yeⁿ'e Cristo, nguéé néénε 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā tan'dúúⁿcā chiidá nī. 'Úú ní tan'dúúⁿcā chiidá nī na ndaata yeⁿ'é Dendyuūs, ti candεé evangelio chí nduudu cuaacu chí ngai yeⁿ'é Cristo nanááⁿ ndís'tiī. Ní ndís'tiī ní chí'téenu nī ní chí'indiyááⁿ ntúúⁿ nī na ndaata yeⁿ'é Ndyuūs.

16 Cáávā chíiⁿ 'úú idi'cuítú ndís'tiī. Diiⁿ nī tan'dúúⁿcā chí 'úú idiíⁿ.

17 Cáávā chuū dicho'ó Timoteo nanááⁿ ndís'tiī. Saⁿ'ā miiⁿ tan'dúúⁿcā daiyá, 'tíica sa. Ní saⁿ'a chí neⁿ'é. Saⁿ'ā miiⁿ ní 'áámá canee sa ndúúⁿcū 'iivú Ndyuūs. Saⁿ'ā miiⁿ ní ca'cueeⁿ sa ndís'tiī yeⁿ'e Cristo. Ní n'gaacu nī yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē chí cuuvi diiⁿ nī maaⁿ chí i'teenú nī Cristo tan'dúúⁿcā chí 'úú ngi'cueéⁿ nduu cuaaⁿ nducuéⁿ'ē yáacū va.

18 Maaⁿ ní deenú chí náⁿ'ā ndís'tiī ngaⁿ'a nī chí n'gεεte ndai maaⁿ nī. Ní nadacádínuuⁿ nī chí 'úú ní 'aa ntéé ndaaⁿ naachi cánéé nī.

19 Ndaa nuúⁿ yeⁿ'é ndís'tiī nduuti chí Ndyuūs neⁿ'é yā chí ndaa. Taachi ndaa tuu'mi 'úú cadiinúúⁿ yeⁿ'e chí 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a maáⁿ yā chí n'gεεte yā. Cadiinúúⁿ nduuti chí 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ diiⁿ yā tan'dúúⁿcā chí Ndyuūs neⁿ'é yā chí diiⁿ yā.

20 Nducuéⁿ'ē yeⁿ'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yā nguéé dámaaⁿ yeⁿ'e chí ngaⁿ'a yā, ti chíiⁿ chí diiⁿ yā ti poder yeⁿ'é Ndyuūs.

21 De'ē neⁿ'é ndís'tiī. ¿'Áá neⁿ'e nī chí taachi ndaa ní diiⁿ regañar ndís'tiī, o taachi ndaa caaⁿ'máⁿ nduucú ndís'tiī ndúúⁿcū vaadī néⁿ'é?

5

Ngaⁿ'a yā nuuⁿndi yeⁿ'ē 'áámá saⁿ'a chí caⁿ'á yā na yaacū

1 N'giindiveéⁿ 'nū chí nguááⁿ ndís'tiī véé 'áámá saⁿ'ā chí diiⁿ nuuⁿndi ca tí canee sa ndúúⁿcū n'daataá chí nguéé yeⁿ'ē sa. Nguéé 'tíicā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chí ngueε i'téenu yā Jesucristo. N'giindiveéⁿ 'nū chí saⁿ'ā miiⁿ staⁿ'a n'daataá yeⁿ'ē chíida sa ní canee sá ndúúⁿcū tá.

2 Ní ndís'tiī ngaⁿ'a maáⁿ nī yeⁿ'e nī chí n'gεεte nī n'dáará chí idiíⁿ saⁿ'ā miiⁿ nuuⁿndi 'tíicā. ¿De'ē cuuvi chí nguéé divií nī saⁿ'a miiⁿ na yaacū yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'ē yú?

3 N'dáará chi 'úu nguéé canee ndúúcu ndís'tiī inacádiinúúⁿ yeⁿ'é ndís'tiī. 'Úú ní caaⁿ'máⁿ nuuⁿndi yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ yeⁿ'e dendú'u chi idiīⁿ sa tan'dúúca chi 'úu canee ndúúcu ndís'tiī.

4 Taachi nduuvadáámⁿ ndís'tiī ná chi duuchi Señor Jesucristo tuu'mi ní poder yeⁿ'é Señor Jesucristo canee ndúúcu ndís'tiī. Ní diīⁿ nī tan'dúúca chi 'úu canee ndúúcu ndís'tiī.

5 'Tíicā nadacádiinúúⁿ chi ndís'tiī canee cuuⁿmiⁿ chi diīⁿ nī. Divíⁿ nī saⁿ'ā miiⁿ nguaaⁿ ndís'tiī ti saⁿ'ā miiⁿ ní canee sa yeⁿ'é na poder yeⁿ'e yááⁿ'nguiinúuⁿ. 'Tíicā castigo yeⁿ'é sa. Ní cuuvi cadíinuⁿ sa yeⁿ'e alma yeⁿ'e sa. Ní cuuvi nanguaⁿ'ai alma yeⁿ'é sa nguuvi chi ndaa ntúūⁿ Señor Jesucristo yeⁿ'é yú.

6 Nguéé n'dáacā ndís'tiī ní ngaⁿ'á nī chi n'dái ndís'tiī, ní véé 'iiⁿ'yāⁿ chí idiīⁿ yā nuuⁿndi nguaaⁿ ndís'tiī. ¿'Áá nguéé deenú nī ti ta 'líiⁿ chuundi levadura ichéé ndúúcu tanducuéⁿ'é yāachi?

7 Saⁿ'ā miiⁿ tan'dúúca levadura 'tíicā sa. Ndís'tiī divíⁿ nī saⁿ'ā miiⁿ ní cūnee n'dáaca nī. Cuneé nī tan'dúúca yāachi chi nguéé levadura yeⁿ'é, tan'dúúca pan chí che'e yā yeⁿ'é pascua. 'Íiⁿ'yāⁿ ch'iiⁿ'núⁿ yā Cristo. Ní Cristo miiⁿ ní tan'dúúca 'iiti cuūchi chí ch'iiⁿ'núⁿ yā cááva 'viicu pascua. Cááva s'uūuⁿ ní Cristo miiⁿ ní sta'á yā lugar yeⁿ'é 'iiti cuūchi yeⁿ'e 'viicu pascua ti ch'iī yā cucááva s'uūúⁿ.

8 Maaⁿ ní nguéé dich'εεte yú 'viicu yeⁿ'e pascua miiⁿ tan'dúúca 'iiⁿ'yāⁿ chí véé nuuⁿndi yeⁿ'é yā ti nguéé yeⁿ'e Cristo 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní nguéé dich'εεte yú ndúúcu vaadi n'giinu na staava yeⁿ'é yú o ndúúcu cosa chí nguéé n'daacā, ti chuū ní tan'dúúca levadura 'tíicā. Dich'εεte yú pascua miiⁿ dámaāⁿ ndúúcu nducueⁿ'é chí n'dáacā na staava yeⁿ'é yú ti tan'dúúca pan chí nguéé levadura yeⁿ'é, 'tíicā canee yú.

9 'Áá dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī chí nguéé cáⁿ'a nī ndúúcu saⁿ'ā chí canee sa ndúúcu n'daataá chí nguεε yeⁿ'é sa ndíi nguéé cáⁿ'a nī ndúúcu n'daataá miiⁿ.

10 'Úú nguéé ngaⁿ'á chí nguéé n'diichi nī sán'ā chí véé n'daataá yeⁿ'é sa, o n'daataá chí véé saⁿ'ā yeⁿ'é tá, o 'iiⁿ'yāⁿ chí nginche'éi yā 'iiⁿ'yāⁿ, o 'iiⁿ'yāⁿ chí duūcú, o 'iiⁿ'yāⁿ chí i'teenú yā ídolos. Ndís'tiī nguéé cuuvi cuneé nī na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūú ní nguéé n'diichi nī 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūú.

11 Naati maaⁿ ní 'āá dinguúⁿ yeⁿ'é ndís'tiī chí nguéé cáⁿ'a nī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí ngaⁿ'á yā chí hermanos yeⁿ'é nī ní nguéé n'daacā idiīⁿ yā, ti saⁿ'ā chí canee ndúúcu n'daataá chí nguεε yeⁿ'e sa, o n'daataa chí canee ndúúcu saⁿ'a chí nguεε yeⁿ'é tá. Ndíi nguéé cáⁿ'a nī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí i'teenú yā ídolos. Ndíi nguéé cáⁿ'a nī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'á yā nduudu yaadi, o ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí nginche'éi yā 'iiⁿ'yāⁿ, o ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí ngii cuu'vi, o ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí duucu. Ní nguéé che'é nī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

12 ¿De'ε cúuvi chí 'úu n'diichi nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téenu yā Jesucristo yeⁿ'é yú? Chuū ní nguéé ntiīnyuⁿ yeⁿ'é ti yeⁿ'é Dendyuūs. Ndís'tiī canee chí n'diichi ní nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'á yā yaacú ndúúcu nī.

13 Jesucristo n'diichi yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téenu yā Ndyuūs. Maaⁿ ní ndís'tiī divíⁿ nī saⁿ'ā miiⁿ nguaaⁿ ndís'tiī.

6

'Iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Señor Jesucristo naⁿ'á yā nanááⁿ juez ndúúcu vaadi 'caa'va yeⁿ'é yā

1 Nduuti chi 'aama chéé ndís'tiī vée vaadi 'caa'va ndúúcu taama chéé ndís'tiī, ¿de'ē cúúví chí ca'n'á nī nanáán' juez ye'n'e yáa'n vaacú nī, ní nguée ca'n'á nī nanáán' 'ii'n'yān' chí chéé vmaana' ye'n'e yáacú ye'n'é nī?

2 ¿'Áá nguée deenu ndís'tiī tī s'uúú'n chí i'teenu yú Jesucristo ndáá nguuvi chí cuuvi n'diichi yú nuu'ndi ye'n'e 'ii'n'yān' ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū? Nduuti chí ndís'tiī ca'n'á nī n'diichi nī nuu'ndi chí idiīn' 'ii'n'yān' ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū, ¿'áá nguée cuuvi n'diichi nī ta 'líi'n' nuu'ndi ye'n'e nī chí nguaa'n ndís'tiī?

3 ¿'Áá nguée deenu ndís'tiī chí s'uúú'n ca'n'a yú n'diichi yú nuu'ndi ye'n'e ángeles? Ní nduuti chí cuuvi dii'n yú 'tíicā tuu'mi ní cuuvi n'diichi yú dendu'ū nuu'ndi chí vée ye'n'e yú i'n'yee'dí 'cūū.

4 Nduuti chí canée chí n'diichi nī dendu'ū vaadi 'caa'va nguaa'n ndís'tiī, n'daacā chí ca'n'á nī nanáán' 'ii'n'yān' ye'n'e yaācū 'aara chí nguée 'ii'n'yān' chí duū'ví né'n'e yā ví'í.

5 Nga'n'á chuū chí cuuvi 'cuinaán' nī. ¿'Áá cadiinuu'n nī chí nguée vée mar 'áámá 'ii'n'yān' nguaa'n ndís'tiī, mar 'áámá 'ii'n'yān' chí nguée cuuvi n'diichi yā du'u hermano chí vée nuu'ndi ye'n'e yā?

6 Nduuti chí vée 'aama hermano chí deenu ca nguaa'n ndís'tiī, ¿de'ē cúúví chí nge'n'e hermanos ndúúcu vaadi 'caa'va ye'n'é yā nanáán' 'ii'n'yān' chí nguée i'téenu yā Señor Jesucristo ye'n'é yú?

7 Cuaacu ní'nyú'n nguée n'g'i'n'í ndís'tiī chí ye'n'e Ndyuūs ndís'tiī tī vée vaadi 'caa'va ye'n'e 'áámá nī táámá nī ndúúcu ví'í. ¿De'ē cúúví chí nguée ichéé nī nguaa'n ndís'tiī dendu'ū chí nguée n'daacā chí hermano dii'n yā nducú nī? N'daacā n'dai chí ichéé nī tanducue'n'é ní nguée ca'n'á nī nanáán' 'ii'n'yān' cucáávā hermanos chí idiī'n yā ndúúcu nī.

8 Ndís'tiī, hermanos, ní nguée n'daacā idiī'n nī chí nginnche'etí nī 'áámá nī ndúúcu taama nī chí hermano ye'n'e nī.

9 Ndís'tiī nguée 'caandive'n' nī chiī'n chí 'ii'n'yān' nga'n'a yā chí cuaacu ní nguée cuaacu. ¿'Áá nguée deenu nī chí 'ii'n'yān' chí nguée idin'daacā yā nguée ndaa yā naachi Ndyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā? Ní nguée 'ii'n'yān' s'ee'n ndíi'nguée 'ii'n'yān' chí sta'á yā n'daataá ye'n'e taama sa, o isan'á ye'n'e taama ta, ní nguée n'daataá chí n'diichi tá sa'n'á chí nguée ye'n'e tá, ní nguée sa'n'á chí n'diichi sa n'daataá chí nguée ye'n'e sá, ndúúcu 'ii'n'yān' chí i'teenu ídolos chí santos, ndúúcu sa'n'á chí iduuchinéén' ví'i sa.

10 Tiicá ntúū'n 'ii'n'yān' duucu, ndúúcu 'ii'n'yān' chí ne'n'e cá yā dendu'u chí vée ye'n'e taama 'ii'n'yān', ndúúcu 'ii'n'yān' chí ngii' cúú'ví, ndúúcu 'ii'n'yān' chí nga'n'a taán' yā ye'n'é taama 'ii'n'yān', ndúúcu 'ii'n'yān' chí itá'á yā ye'n'é taama yā. Nducue'n'é 'ii'n'yān' s'ee'n nguée cuuvi nndaá yā naachi Ndyuūs nga'n'a ntii'nyu'n yā.

11 Tiicá ntúū'n dii'n' ndís'tiī. Dinuu'ndí nī tiempo chí 'āā ch'ó'ōo naati maa'n ní Ndyuūs n'diichi yā ndís'tiī tan'dúúcā chí 'āā ntée vee nuu'ndi ye'n'é nī cáávā Jesucristo. Maa'n nī ndís'tiī nī dii'n nī nducue'n'é chí n'daacā ti ye'n'é Jesucristo ndís'tiī. Ní Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs ye'n'é yú canée ndúúcu nī.

Ye'n'e chí n'daacā chí dii'n yú

12 Tanducue'n'é chí nguée nuu'ndi cuuvi dii'n, naati nducue'n'é chí n'daacā nguée ne'n'é dii'n, ti nguée n'dai chí dii'n. Cuuvi dii'n tanducue'n'é chí ne'n'é chí n'daacā, naati nguée necio canée ye'n'é mar 'áámá dendu'ū.

13 Cuaacu chí yúutē chí che'e yú ní caavā che'eti yú. Che'eti yú ní ne'n'e che'e yúutē. Naati Ndyuūs di'cuiin' yā yúutē chí che'e yú ndúúcu cuerpo ye'n'e yú

ndúúcu chi vée ye'n'e. Nguéé cuuvi caa'n'ma'n yú chi Ndyuūs teé yā cuerpo ye'n'e yú chi n'daataá n'diichí yā sa'n'á. Ndyuūs dí'n yā chi s'uuú'n chi cuuvi ye'n'é yā ní cuerpo ye'n'é yú ní ye'n'é Dendyuūs.

14 Jesucristo chi 'iivi yú, Ndyuūs nducuee'n yā ye'n'e nguaa'n tiná'n'á. 'Tiicá ntúú'n Ndyuūs nadacuee'n ntúu'n yā s'uuú'n ndúúcu poder ye'n'é yā.

15 ¿'Áá nguéé deenu ndís'tií chi cuerpo ye'n'é nī ní ye'n'e Cristo? ¿'Áá cuta'á nī 'áamá sa'n'á chi ye'n'e Cristo ní dí'n nī chi sa'n'á mii'n ye'n'e 'áamá n'dáátāa chi 'yaa'n sa'n'á ye'n'e tá? Ndyuūs nguéé 'cuáa'n yā chi 'tíicā.

16 ¿'Áá nguéé deenu ndís'tií chi sa'n'á chi ca'n'a sa ndúúcu n'daātāa chí 'yaa'n sa'n'á ye'n'e tá nduuví 'aama nú yā? 'Iivú Ndyuūs nga'n'a yā ndii cuáá'n vmnaa'n naachi canéé nguū'n na libro ye'n'e yā 'tiicā: Naachí na'uuví yā ní nduuví 'aama cuerpo núu yā.

17 S'uuú'n chi i'teenu yú Jesucristo chí 'iivi yú canee yú ndúúcu dáámá espíritu chí ye'n'e Jesucristo.

18 Nds'tií n'daataá, nguéé ca'n'á nī ndúúcu sa'n'á, o sa'n'á nguéé ca'n'á nī ndúúcu n'daataá, chi idinuu'ndí nī ti idii'n nuu'ndí nī ndúúcu cuerpo ye'n'e maá'n nī. Castigo ye'n'e nuu'ndí mii'n 'áamá cūnee na cuerpo ye'n'é nī. Taná'n'a ca nuu'ndí chi idí'n nī ní nguéé contra cuerpo chi ye'n'e maá'n nī.

19 ¿'Áá nguéé deenú ndís'tií chí cuerpo ye'n'é nī chí'n chí yaacū ye'n'e Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs chí canéé ndúúcu ndís'tií? Ndyuūs tee yā Espíritu N'dai ye'n'e yā ndís'tií. Maa'n ni cuerpo ye'n'e nī nguéé ye'n'e maá'n nī ti ye'n'e Espíritu N'dai chí ye'n'e Ndyuūs. Ní Ndyuūs tee yā ndís'tií Espíritu N'dai ye'n'é yā.

20 Chuū ní cáávā Jesucristo cái yā ndís'tií ndúúcu 'áamá precio chí neéne ya'n'ai chii'vē. Cáávā chuū dich'εεtí nī Dendyuūs ndúúcu nuu'má'n cuerpo ye'n'e nī ti ndís'tií ní ye'n'é Ndyuūs ndís'tií.

7

Pablo ca'á yā consejo 'ii'n'yā'n chí n'giindivaacu yā

1 Maa'n ní idinguú'n ní nan'guεεcútā'n'a ye'n'e preguntas chí dingúu'n nī ye'n'é. N'daacā chí 'aama sa'n'á nguéé 'caandavaacu sa.

2 Naati 'tíicā. Deenú chi sa'n'á ne'n'e sa cūnee sa ndúúcu n'daataá. Cáávā chuū n'dááca chí 'caandavaacu sá ní vée n'daataá ye'n'e sa. 'Tiicā ntúú'n chí 'aama n'daataá 'caandavaacu tá ní vée sa'n'á ye'n'e tá. 'Tíicā ní nguéé dí'n yā nuu'ndí.

3 Sa'n'á ní canéé chí cun'diití sá ndúúcu n'daataá ye'n'e sa. 'Tiicā ntúú'n n'daata mii'n canéé chí cun'diití tá ndúúcu sá'n'á ye'n'e tá.

4 N'daataá chí n'giindivaacu tá, cuerpo ye'n'e tá nguéé ye'n'e tá dámaā'n tá ti ye'n'e sa ndúúcu tá. 'Tiicā ntúú'n sa'n'á mii'n. Cuerpo ye'n'e sa nguéé ye'n'e sa dámaā'n sa ti ye'n'e sa ndúúcu tá.

5 Dí'n nī cumplir ndúúcu n'daata ye'n'e nī o isa'n'á ye'n'é nī. Nduuti chí nduu 'uuví nī canee yiinú nī ye'n'e 'áamá tiempo chí 'áamá caa'n'ma'ngua'á nī ní ndeé nī ndúúcu 'iivú Ndyuūs, tuu'mí chuū ní chí dí'n nī cumplir tiempo 'cūū. 'Cuiinú caa'n'ma'ngua'á nī ndúúcu 'iivú Ndyuūs, tuu'mí ní dí'n nī cumplir ndúúcu isa'n'á o n'daataá ye'n'e nī. Nduuti chí nguéé dí'n nī 'tuucā, tuu'mí ní cuuvi ne'n'é nī ca'n'á nī ndúúcu táámá sa'n'á o n'daataá. Ní yáá'n'guiinū'n n'diichínēe'n sa ndís'tií ne'n'e chí nguéé dí'n nī cumplir ndúúcu isá'n'á o n'daataá ye'n'e nī. Ní cuuvi dí'n nī nuu'ndí.

6 'Úú nguéé caa'n'má'n ndís'tií chii'n chí dí'n nī, ndís'tií chí ne'n'é nī 'caandavaacu nī. Nguéé teé chuū tan'dúúcā 'áamá ley.

7 Ti neⁿ'é chi nducyaaca saⁿ'ā ngu^é'é 'caandavaacu sa ní cūnee sa dámaāⁿ sa tan'dúúccā chi 'úú caneé, naati ngu^{εε} cuuví chi 'tíicā. 'Úú deenu chi Ndyuūs ca'á yā 'áámá 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chiiⁿ chi cuuvi diiⁿ yā.

8 'Úú ngaⁿ'á ngī saⁿ'ā n'gaiyáa o n'daataá n'gaiyáa ndúúccū n'daataá n'guá'āa chi n'daacā chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngu^é'é 'caandavaacú yā ní cunee yā dámaāⁿ yā tan'dúúccā chi 'úú caneé.

9 Nduuti chi ngu^é'é cuuvi 'cuεetinée yā damaāⁿ yā, tuu'mi ní 'caandavaacú yā. Ti n'daacā chi 'caandavaacú yā ní ngu^é'é cūnee yā ndúúccū deseo chi saⁿ'ā neⁿ'e sa n'daataá o n'daataá neⁿ'e tá saⁿ'ā.

10 Chuū ngaⁿ'á yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giindivaacu yā. Saⁿ'ā miiⁿ ngu^é'é diví sa n'daataá yeⁿ'é sa, o táⁿ'ā miiⁿ ngu^é'é divii tá isáⁿ'ā yeⁿ'é tá. Chuū chi ley yeⁿ'e Ndyuūs.

11 Ndúúti chi 'áámá n'daataá diví tá yeⁿ'e isaⁿ'ā yeⁿ'e ta caati ngu^é'é yaaⁿ yiinú tá ndúúccū isaⁿ'ā yeⁿ'e tá, tuu'mi ní 'āā ntéé 'caandavaacu tá ndúúccū taama sáⁿ'ā. 'Tiicá ntúūⁿ saⁿ'a yeⁿ'e tá ngu^é'é cu'neeⁿ sá n'daataá yeⁿ'e sa cucáá^{vā} taama n'daataá.

12 Maaⁿ ní chuū chí ngaⁿ'á ngī tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ní cosa tan'dúúccā chi deenú chi n'daacā cáá^{vā} yā. Ní chuū ní ngu^é'é ley yeⁿ'e Ndyuūs. Nduuti chi 'áámá saⁿ'ā chi i'teenu Ndyuūs ní n'daataá yeⁿ'e sa ní ngu^é'é i'teenu tá, tuu'mi ngu^é'é cu'neeⁿ sa n'daataá yeⁿ'e sa nduuti chi táⁿ'ā miiⁿ n'daacā canee tá ndúúccū sa.

13 'Tiicá ntúūⁿ, n'daataá chi i'teenu tá ní saⁿ'ā yeⁿ'e tá ngu^é'é i'téenu sa ní n'dááca canee tá ndúúccū sa, tuu'mi ngu^é'é cu'neeⁿ tá isáⁿ'ā yeⁿ'e tá.

14 Sáⁿ'ā yeⁿ'e tá chi ngu^é'é i'téenu sa ní cuuvi yeⁿ'é Jesucristo saⁿ'ā miiⁿ cucáá^{vā} n'daataá yeⁿ'e sa chi i'teenu tá. 'Tiicá ntúūⁿ, n'daataá chi ngu^é'é i'teenu tá ní cuuvi yeⁿ'é Jesucristo n'daataá miiⁿ cucáá^{vā} isaⁿ'ā yeⁿ'e tá chí i'teenu sa. Ndúúti chi ngu^é'é 'tíicā, tuu'mi ní ngu^é'é cuuví yeⁿ'e Jesucristo daiyá yā. Naati 'tíicā, tuu'mi ní cuuvi yeⁿ'e Jesucristo daiyá yā.

15 Naati nduuti chi saⁿ'ā o n'daata chi ngu^é'é i'téenu yā Señor Jesucristo ngu^é'é cūnee n'dááca saⁿ'ā miiⁿ ndúúccū n'daataá yeⁿ'e sa, o n'daataá míⁿ ndúúccū isaⁿ'ā yeⁿ'e tá chí i'téenu yā Señor Jesucristo, tuu'mi ní cuuvi diví yā yeⁿ'e ví'í. 'Iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo ngu^é'é a fuerza chí cunee yā ndúúccū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngu^{εε} i'téenu yā Señor Jesucristo. Ndyuūs neⁿ'é yā chí 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Señor Jesucristo cunee n'dááca yā ndúúccū vaadi 'diiⁿ.

16 Ndís'tī 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu ní Señor Jesucristo, ¿tááccā cuuvi deenú ní nduuti chí cuuvi dinguáⁿ'ai ní isaⁿ'ā yeⁿ'é ní o n'daataá yeⁿ'é ní? Ngu^é'é cuuvi déenu ní chuū chí 'tíicā.

17 Ndyuūs yeⁿ'e yú yaa'ví yā s'uúúⁿ chí yeⁿ'é yā s'uúúⁿ. Ní tee yā 'áámá 'áámá s'uúúⁿ ntiⁿ'nyuⁿ s'uúúⁿ chí yeⁿ'é yā chí ituneeⁿ s'uúúⁿ. Ní 'íicú véé ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'e 'áámá 'áámá s'uúúⁿ. Ní canee chí 'cuεetinee yú n'daacā tan'dúúccā Ndyuūs neⁿ'e yā chí diiⁿ yú. 'Tíicā ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ 'úú yeⁿ'e nducyáá^{cá} yáacú.

18 Nduuti chí Ndyuūs yaa'ví yā 'áámá saⁿ'ā yeⁿ'e ndaata Israel chí cuuvi yeⁿ'e yā ní 'iiⁿ'yāⁿ 'āā diiⁿ yā circuncidar cuerpo yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ ndii chí 'lín sa tan'dúúccā chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndaata Israel, 'āā canee sa 'tíicā. Ndúúti chí Ndyuūs yaa'ví yā 'áámá saⁿ'ā chí cuuvi yeⁿ'é yā ní saⁿ'ā miiⁿ ngu^é'é yeⁿ'e ndaata Israel ní ngu^é'é diiⁿ yā circuncidar cuerpo yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ, 'āā canee sa 'tíicā.

19 Nguéé de'ε vεε nanaán Ndyuūs nduuti chi diín yā circuncidar cuerpo ye'n'e sa'n'ā o nguéé. Dámaān dichí'vε nduuti chi cu'teenu yú Jesucristo ní diín yú tan'dúúcā chi Ndyuūs ne'n'é yā.

20 Tan'dúúcā chi ndís'tiī 'āā canee nī taachi Ndyuūs yaa'vi yā 'áámá 'áámá ndís'tiī 'tiicá ntúūn cuneé nī.

21 Taachi Ndyuūs yaa'vi yā n'diī chi cuuvi ye'n'é yā, nduuti chi n'diī canéé nī tan'dúúcā chi canéé 'ii'yān chi canéé caadi 'iiyu ní nguéé cuuvi na'n'a yā nguéé nacádiinúún nī de'ε vεε ye'n'e chūū. Ní nduuti chí cuuvi canee libre ndís'tiī, chí diín nī ntii'nyu" caadi 'iiyu tuu'mi ní ca'n'á nī. Ní cuneé nī libre.

22 Taachi Ndyuūs yaa'vi yā 'ii'yān chi canéé caadi 'iiyu ní 'ii'yān mii" i'téenu yā Jesucristo, 'ii'yān canéé yā tan'dúúcā chi libre, tī canee libre yā ye'n'e nuu"ndi ye'n'é yā. 'Ii'yān chi canéé libre taachi Ndyuūs yaa'vi yā 'ii'yān, 'ii'yān mii" nguéé libre ti dichí'vε yā Ndyuūs.

23 'Iivú Ndyuūs ní cái yā ndís'tiī ndúúcū 'áámá precio chi néené ya'n'ai chíi'vε ti yuuū" ye'n'e daiyá yā. Maa" ní ndís'tiī ní ye'n'é Ndyuūs ndís'tiī. Ní diín nī ntii'nyu" ye'n'é Ndyuūs. Nguéé diín nī tan'dúúcā 'ii'yān ye'n'e i"yee"ndí 'cūū chí nguεε i'téenu yā Jesucristo nga'n'a yā chí diín nī.

24 Ndís'tiī hermanos ye'n'é, ca'áámá ca'áámá ndís'tiī canéé nī ndúúcū Ndyuūs. Naachi canéé nī míi" canéé Dendyuūs ndúucu nī.

25 'Úú ca'á 'áámá consejo ye'n'e n'daataá chi nguéé n'giindivaacu tá. Deenu chí nga"á tan'dúúcā chí Dendyuūs né"é yā, naati chuū ní nguéé ley ye'n'é yā. 'Úú Pablo 'úú chí i'teenú Ndyuūs. Ní Ndyuūs ch'i"i yā 'úú chíi" chí 'úú diín ní nga'n'á.

26 'Úú nadacadiinúún chí n'daacā chí sa'n'ā s'ee" 'cuεεtinéε sa damaān sa. Ti maa" ní deenu yú chí ndaā tiempo chí n'geenu yú ngii.

27 Ndís'tiī sa'n'ā chí véé n'daataá ye'n'é nī, nguéé cu'nee" nī tá'n'ā. Ndís'tiī sa'n'ā chí nguéé n'daataá ye'n'é nī nguéé in'nuún nī n'daataá chí cuuvi ye'n'é nī.

28 Nduuti chí 'áámá sa'n'ā ch'iindivaacu sa, nguéé dinuū"ndí sa. Nduuti chí n'daataá míi" caandavaacu tá, nguéé dinuu"ndí tá. 'Úú nadacádiinúún chí 'ii'yān chí ch'iindivaacu yā ní 'cueenu cá yā cuuvi. Nguéé ne'n'é chí ndís'tiī 'cueenu cá nī cuuvi.

29 Chuū nga'n'á ngii ndís'tiī hermanos ye'n'é: Nguéé 'naa" tiempo 'cuεεtinéε yú i"yee"ndí 'cūū. Sa'n'ā chí véé n'daataá ye'n'é sa ndii" sa ntii'nyu" ye'n'e 'iivú Ndyuūs vmnāán vmnaa" nguéé ti ne'n'e n'daataá ye'n'é sa.

30 Nguéé diín nī cuenta ye'n'e de'ε vεε chí chó'oo ye'n'é nī. Nduuti chí nguεεcú nī ye'n'e 'aama tinán'á nguéé 'naa" tiempo cuεεcú nī. Nduuti chí yeenu nī ti véé 'áámá 'viicu nguéé 'naa" tiempo cunéé vaadi yeenu nanaán' nī. Nduuti chí ngái nī tuu'mi ní ngáácú nī chí nguéé 'naa tiempo cunee.

31 Ní ndís'tiī chí véé negocio ye'n'é nī ye'n'e cosa chí véé ná i"yee"ndí 'cūū, nguéé 'cuεεtinéε nī dámaān ye'n'e chuū, ti i"yee"ndí ndúúcū nducué"é chí vεε ye'n'é ní chó'oo.

32 'Úú ne'n'é chí nguéé nadacádiinuu" nī ye'n'é dendu'ū chí véé. Sa'n'ā s'ee" chí nguéé n'giindivaacu sa ndéε sa cuidado ye'n'e dendu'ū chí ye'n'e 'iivú Ndyuūs. Ní idii" sa tan'dúúcā chí ne'n'é Ndyuūs.

33 Sa'n'ā chí n'giindivaacu sa ndéε sa cuidado ye'n'e chí véé na i"yee"ndí 'cūū táácā cuuvi cunee yíinūu n'daataá ye'n'é sa.

34 'Tiicá ntúūn idii" n'daataá chí n'giindiváacu tá. 'Áámá n'daataá chí nguéé n'giindivaacu tá ndéε tá cuidado ye'n'e dendu'ū ye'n'e 'iivú Ndyuūs. Ní diín tá

ndúucū nuu^mmaⁿ staava yeⁿé tá nducueⁿé chi neⁿe Ndyuūs. Nguéé 'tíicā idiinⁿ n'daataa chí n'gīindivaacu tá. Ndéε tá cuidado yeⁿe nducueⁿé yeⁿé vaacu tá ní táácā chí cuuvi cunee yíinūu isaⁿā yeⁿé tá.

35 Ngaⁿá ngī ndisⁿtīi chuū: Nguéé chí nguéé 'caandavaacú ní ti neⁿé chí ndísⁿtīi ní cuuvi cunee n'daaca cá nī. Neⁿé chí ndísⁿtīi diinⁿ ní ndúucū nuu^mmaⁿ staava yeⁿe ní chíiⁿ chí cuuvi dichíⁿvē ca Ndyuūs. Ní cuⁿneéⁿ ní nducueⁿé chí vésⁿé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí cuuvi nī.

36 Nduuti chí 'áámá saⁿā nadacádiinuuⁿ sa chí n'daacā chí daiya sa chí n'daataa cuiinu 'caandavaacu tá ti vésⁿé nduuyu yeⁿé tá tuuⁿmi ní cuuvi diinⁿ sa n'daacā caava tá. Ní 'caandavaacú tá. Chuū ní nguéé nuuⁿndi.

37 Nduuti chí táámá saⁿā miiⁿ nguéé neⁿe sa chí daiya sa 'caandavaacu tá ti canéé ditiinú sa na staava yeⁿé sa chí nguéé neⁿe sa 'caandavaacu tá, tuuⁿmi ní cunee libre sa. Ní cuuvi diinⁿ sa chεε chí neⁿé sa. Ní diinⁿ sa cuidado táⁿā daiya sa. Ní n'daacā idiinⁿ sa.

38 Saⁿā chí ngaⁿa sa chí n'gīindivaacu tá, o saⁿā chí nguéé neⁿe sa chí 'caandavaacú tá, nduu 'uuví saⁿā miiⁿ dinⁿ'daacá sa. Naati n'daacā ca idiinⁿ saⁿā chí nguéé neⁿe sa chí 'caandavaacú tá.

39 N'daataá chí n'gīidivaacu tá canéé chí 'cuεεtinee tá ndúucū isaⁿā yeⁿé tá núuⁿmáⁿ neⁿe chí cándúúchi sá. Ndúúti chí 'cuūví saⁿā yeⁿe tá tuuⁿmi ní cuuvi 'caandavaacu tá ndúucū táámá saⁿā chí i'téenu sa Jesucristo.

40 'Úú inadacádiinúúⁿ chí n'daacā ca yeⁿé tá chí 'aa ntéé 'caandavaacu tá. Chuū chí ngaⁿ'á nguéé dámaāⁿ yeⁿe chí 'úú nadicádiinúúⁿ ti tanⁿ'dúucā chí neⁿe Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs.

8

Yeⁿe yuūtē chí 'iin'yāⁿ cá'a yā yeⁿé nátaí yeⁿe ídolos

1 Maaⁿ ní idinguúⁿ taama chí yeⁿe yuūtē yeⁿe 'iiti chí 'iin'yāⁿ 'caaⁿnúⁿ yā ní cá'a yā yuūtē miiⁿ yeⁿé nátaí cáávā ídolos. Deenu yú chí nducyaaca yú deenu yú 'tεε yeⁿe chuū. 'Iin'yāⁿ chí nadacádiinúúⁿ yā chí deenu cá yā cuuvi dich'εtεé maáⁿ yā 'iin'yāⁿ. 'Iin'yāⁿ chí neⁿé yā Ndyuūs ní neⁿé yā hermanos, 'iin'yāⁿ miiⁿ néⁿé yā chí tanáⁿā hermanos chí cuuvi déenu cá yā yeⁿe Ndyuūs.

2 'Iin'yāⁿ chí nadacádiinúúⁿ yā chí deenu yā nguéé tanducueⁿé deenu yā tanⁿ'dúucā chí canéé chí cuuvi deenu yā.

3 Nduuti chí 'áámá 'iin'yāⁿ dinéⁿe yā Ndyuūs, tuuⁿmi ní Ndyuūs inaaⁿ yā 'iin'yāⁿ miiⁿ.

4 Maaⁿ ní 'úú neⁿé chí cadiinúúⁿ ní yeⁿe yuūtē chí 'iin'yāⁿ cá'a yā yeⁿe nátaí yeⁿe ídolos. Deenu yú chí ídolos nguéé cánduuchi. Deenu yú ti 'áámá n'dyáⁿā Ndyuūs chí vεε yā ní nguéé ca táámá yā.

5 'Iin'yāⁿ ngaⁿ'a yā chí néené vésⁿé cá ídolos na yáⁿ'āa 'cūū níúú nanguuvi váá. Ní 'iin'yāⁿ ngaⁿ'á yā chí cosa s'eeⁿ ní dendyuūs s'eeⁿ.

6 S'uúúⁿ deenu yú chí vésⁿé 'áámá nuúⁿ Ndyuūs yeⁿé yú. Ndyuūs Chiida yú chí dinⁿ'dái yā tanducueⁿé denduⁿ'ú. Ní Ndyuūs diinⁿ yā chí cuuvi yeⁿé yā s'uúúⁿ. Vésⁿé 'áámá n'dyáⁿ'a 'iivú Ndyuūs yeⁿé yú chí Jesucristo. Ndyuūs Chiida yú ndúucú Jesucristo daiyá yā dinⁿ'dái yā tanducueⁿé denduⁿ'ú chí vésⁿé. Jesucristo yeⁿé yú tee yā vida yeⁿé yú cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

7 Nguéé nducyaaca 'iin'yāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo deenú yā chí 'aama n'dyáⁿ'ā Dendyuūs vεε yā. Ndií maaⁿ ní náⁿ'a yā ní i'téenu yā chí canduuchi ídolos. Taachi 'iin'yāⁿ cá'a yā yuūtē yeⁿé nátaí yeⁿe ídolos, ní i'téenu yā chí ca'a yā yuūtē nátaí yeⁿé dendyuūs s'eeⁿ. Ní taachi 'iin'yāⁿ chí duuⁿ'ví deenú yā yeⁿe

Ndyuūs che'é yā yuūtē ye'n'e nátaí s'ee'n, 'ii'nyā'n mii'n nadacádíínnuū'n yā chí vée nuū'ndí ye'n'e yā.

⁸ Ndyuūs nguée díi'n cuenta yā ye'n'ē s'uuú'n nduuti chí nge'e yú yuūtē mii'n o nguée. Nduuti chí nge'e yú yuūtē mii'n nguée idii'n chí n'daacā ca yú. Nduuti chí nguée che'e yú nguée idii'n chí nguée n'daacā ca yú.

⁹ Ndís'tíi chí déenu nī che'e chí Ndyuūs ne'n'é yā chí díi'n nī, 'caandiveé'n nī. Nguée díi'n nī de'ē vee chí 'ii'nyā'n chí duu'vī déénú yā ye'n'e Jesucristo cuuvi nacádíínnuū'n yā chí vee nuu'ndí ye'n'e yā.

¹⁰ 'Úú nga'n'á ngī ndís'tíi chí canee diituu cá nī chí i'téenu cá nī Ndyuūs. Deenú nī chí nguée vée nuu'ndí ye'n'e nī taachi chí snée na mesa ye'n'e ní'vēē ye'n'e yaacū ye'n'e ídolos. Naati 'ii'nyā'n chí duu'vī déenu yā ye'n'ē Jesucristo cuuvi n'diichí yā ndís'tíi, tuu'mi ní 'ii'nyā'n mii'n chí nadacadiinúú'n yā chí ndís'tíi 'tēe 'tēe i'téenu nī ídolos. 'Ii'nyā'n mii'n cuuvi díi'n yā tan'dúucā ndís'tíi idii'n nī. Ca'n'á yā che'é yā yuūtē mii'n ní díi'n yā sentir chí vée nuu'ndí ye'n'ē yā.

¹¹ 'Áará chí cuuvi che'é nī yuuté 'cūū ní nguée vée nuu'ndí ye'n'ē nī nguée ne'n'é nī chí hermanos chí duu'vī deenu yā ye'n'ē Jesucristo díi'n yā 'tíicā, caati nguēcúndíi yā ní 'tēe 'tēe i'téenu yā ídolos. Ní 'tíicā idii'n hermanos ní Cristo ch'tíi yā na cruz ntūū'n caavá yā.

¹² Taachí díi'n nī 'tuucā 'tíicā idinuu'ndí nī contra Cristo níicú contra ye'n'e hermano chí duu'vī déenu yā ye'n'ē Jesucristo. Caati hermanos mii'n 'tēe 'tēe i'téenu yā ídolos, ní vée nuū'ndí ye'n'e yā.

¹³ 'Úú nacádíinúú'n ye'n'e chuū 'tíicā. Nduuti chí 'úú che'é yuūtē mii'n, ní 'úú díi'n chí hermano chí duu'vī deenu yā ye'n'ē Jesucristo che'é yā ní vée nuu'ndí yā, tuu'mi ní 'āā ntée che'é yuūtē mii'n.

9

Pablo ca'á yā orden ti 'áamá apóstol ye'n'ē Jesucristo

¹ ¿'Áá nguée 'úú Pablo 'áamá apóstol 'úú ní cuuvi díi'n nducue'n'ē chí nguée nuu'ndí? ¿'Áá nguée 'úú ngua'n'āi 'úú? 'Úú n'diichí Señor Jesucristo ye'n'ē yú. 'Úú candéé nduudu cuaacu ye'n'e Ndyuūs. Ní ndís'tíi i'téenu nī nduudu mii'n caavā ntiin'nyu'n ye'n'ē.

² Nduuti chí taná'n'a yā nguēe i'téenu yā chí 'úú apóstol 'úú, ndís'tíi i'téenu nī chí cuaacu. Ndís'tíi ní tan'dúucā sello 'tíicā nī, ti i'téenu nī Señor Jesucristo. Ní deenú nī chí 'úú 'aama apóstol ye'n'e Señor Jesucristo. Ndís'tíi ní ye'n'e Jesucristo caavā chí 'úú candéé nduudu mii'n.

³ 'Ii'nyā'n chí itíinguunee'n yā 'úú ye'n'ē chí 'úú chí 'aama apóstol, 'túucā nan'guēcúta'n'á ye'n'e yā.

⁴ Nús'uu chí apóstoles ¿'áá nguée tuneé'n 'nū chí ch'é'é 'nū ní cú'ú 'nū ndúucū ndís'tíi na vaacu nī?

⁵ ¿'Áá nguée tuneé'n 'nū chí 'áamá 'áamá 'nū candéé 'nū n'daataa ye'n'e 'nū taachi ca'n'a 'nū cuaa'n cyúúni? 'Túucā díi'n taná'n'ā apóstoles, ndúucū hermanos chí ye'n'e Jesucristo, ndúucū hermano Pedro.

⁶ Dámaā'n 'úú ndúucū Bernabé díi'n 'nū ntiin'nyu'n cáavā chí ch'é'é 'nū.

⁷ ¿Du'ú soldado díi'n sa gatar tuumí caavā gastos ye'n'e sa taachi díi'n sa ntiin'nyu'n mii'n? ¿Du'ú sa'n'ā ngiichi sa dí'yú uvas ní 'áá nguée cuuvi ch'é'é sá ye'n'ē? ¿Du'ú 'ii'nyā'n chí díi'n cuidado 'áamá taa'n 'iiti cuūchí ní 'áá nguée cuuvi cú'ú yā leche ye'n'ē 'iiti mii'n?

8 'Úú nguéé nga'ná chuū tan'dúúcā chi nga'n'a sa'n'a chi ca'a orden. Nga'ná chuū, ti 'tíicā nga'n'a ley ye'n'e Moisés miin.

9 Canee nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs chi ley chi Moisés dinguún yā chi 'tíicā: Nguéé cu'nuún nī yaana duutu tī chi inde'ei nuún tī nguuaan trigo chi nguéé cuuvi che'é tī: ¿'Áá ndεε cuidado Ndyuūs dámaān 'iiti? Nguéé 'túúcā.

10 Cáávā nús'uu, ní cuaacu níinnyuún canéé nguūn 'tíicā: 'Ii'yān chí di'cuúndú yā 'iiti ndúúcu 'ii'yān chí yiinenaān yā 'iiti chi inde'ei nuún tī nguuaan trigo, 'ii'yān s'ee'n ní cunee ngiinú yā cosechā ye'n'e yā.

11 Candεé 'nū nduudu ye'n'é Ndyuūs nguuaan ndís'tiī taachi 'āā cuéé 'caandi-veén nī nduudu miin. ¿'Áá nguéé téé nī nús'uu necesidades ye'n'é 'nū?

12 Nduuti chi tanán'ā apóstoles cuuvi cuta'á yā necesidades ye'n'é yā ye'n'e ndís'tiī, ¿'áá nguéé cuuvi cuta'á 'nu necesidades ye'n'é 'nū dendú'ú? Nguéé caa'n'mán 'nū chí ndís'tiī téé nī necesidades ye'n'é 'nū naatí chí chεé 'nū nducué'n'ē dendu'ū, caati 'ii'yān cuuvi cu'téenu yā nduudu ye'n'e 'iivú Ndyuūs.

13 ¿'Áá nguéé déénú ndís'tiī chuū ndii tiempo chí 'aa chó'ōo ye'n'e 'ii'yān chí diin ntiinnyu'n ye'n'e yaacú templo? 'Ii'yān miin che'é yā comida ye'n'e yaacú. 'Tíicā ntúūn, 'ii'yān chí diin yā ntiinnyu'n ye'n'e nátai, 'ii'yān miin che'é ntúūn yā chí véé nátai chí 'ii'yān ndεε yā ndaa yā nátai.

14 'Tíicā nga'n'a Señor 'iivú Ndyuūs ye'n'é 'ii'yān chí candεé yā nduudu ye'n'e evangelio chí nduudu ngai ye'n'é Jesucristo. 'Ii'yān miin 'cuεεtinéé yā ndúúcu 'ii'yān chí i'téenu yā Señor Jesucristo, ní ca'á yā 'ii'yān s'uun chí che'é yā.

15 'Úú nguéé sta'á túumī ye'n'é nī, ní nguéé che'é de'ε vεε, ti teé túumī ndís'tiī. Nguéé dinguún chuū chí 'tíicā diin nī nduucú. N'dáácā ca ye'n'é chí 'cuúví ní mar'áámá 'ii'yān nguéé cuuvi caa'n'ma'n yā chí 'úú candεé ndúúdu cuaacu ye'n'e Dendyuūs cáávā chí nadí'vε yā 'úú.

16 'Áará chí nga'ná evangelio chí ndúúdu ngai ye'n'é Jesucristo 'úú nguéé cuuvi caa'n'mán chí 'úú chí ch'εεt. Canéé chí caa'n'mán ye'n'é evangelio, ti cáávā chuū chíin chí Ndyuūs dicho'ó yā 'úú. Nééné 'cuenú cuuvi nduuti chí nguéé caa'n'mán ye'n'é evangelio.

17 Ndúúti chí caa'n'mán ye'n'e evangelio ti diin buscar ntiinnyu'n miin tuu'mi ní Ndyuūs nadí'vε yā 'úú, naati nguεε 'tíicā. Cáávā chuū canéé chí caa'n'mán evangelio chí ndúúdu ngai ye'n'é Jesucristo.

18 ¿Dε'ε ndaacā ye'n'é 'úú? Nguéé de'ε vεε ndaacā ye'n'é. Cáávā 'úú nadí'vε ye'n'é chíin chí nga'ná ndúúdu ngai. 'Úú caa'n'mán nduudu ngai ye'n'é Jesucristo ní yeenú taavi 'úú ti nguéé cuta'ná dendú'ú ye'n'e nī. Nguéé caa'n'mán chí ndís'tiī tee nī 'úú de'ε vεε cáávā ntiinnyu'n ye'n'é 'aara chí cuaacu chí canéé chí diin nī.

19 N'daacā canéé 'tíicā. Nguéé du'ú vεε cuuvi caa'n'ma'n ntiinnyu'n ye'n'é, ti 'ii'yān nguéé nadí'vε yā 'úú. 'Úú dichí'vε nducyáácá 'ii'yān 'iicu cuuvi cu'téenu yā Jesucristo ye'n'é yú.

20 'Áará chí maa'n nguéé costumbre ye'n'é chí idiin tan'dúúcā chí nga'n'a ley ye'n'é Moisés, naati taachi canéé nguuaan 'ii'yān hebreo s'ee'n chí diin yā tan'dúúcā chí nga'n'a ley ye'n'é Moisés, 'tíicā idiin dendu'ū. Idiin 'tíicā ní 'iicu 'ii'yān hebreo s'ee'n cuuvi cu'téenu yā Jesucristo.

21 Taachi 'úú canéé ndúúcu 'ii'yān chí 'āā vi'í cá ley ye'n'é yā nguéé ti ley ye'n'é Moisés miin, 'úú idiin tan'dúúcā 'ii'yān s'ee'n. Naati nguéé idiin cosa chí Ndyuūs nguεε ne'n'é yā chí 'úú diin. 'Tíicā idiin, ní 'íicú 'ii'yān miin cuuvi cu'téenu yā Jesucristo.

22 Taachi canee nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi duūvā tuuⁿ'mi 'úú idiíⁿ tan'dúúcā 'aama chi duūvā, ní 'iicu cuuvi cu'téenu yā Jesucristo. Nduu cuaaⁿ naachi caⁿ'á 'úú idiíⁿ nducuéⁿ'ē tan'dúúcā chi idiíⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ. Idiíⁿ 'tíicā ní 'iicu diíⁿ chí nanguáⁿ'ai náⁿ'a yā.

23 'Úú idiíⁿ tanducuéⁿ'ē chuū chi 'úú cuuvi caaⁿ'máⁿ nduudu yeⁿ'e Ndyuūs nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ. Ní cuuvi cuta'a yú cosa chi n'dai chí Ndyuūs téé yā s'uúúⁿ.

24 ¿'Áá nguéé déenu ndís'tíi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi ngéenu yā na juego? Nducyaa ca yā ngéenu yā na juego naati 'áámá núuⁿ yā chí diíⁿ yā ganar ní ndaaca regalo yeⁿ'e yā. Maaⁿ ní ndís'tíi diíⁿ ní tan'dúúcā 'aama chí ngéenu yā ní diíⁿ ní ganar. 'Tíicā diíⁿ ní chiiⁿ chí Ndyuūs neⁿ'é yā, ní tunéé ndís'tíi chí cuuvi yeⁿ'é ní cheé chí Ndyuūs téé yā ndís'tíi.

25 Ca'áámá ca'aama saⁿ'ā chí ngeēnū sa nguéé cuuvi diíⁿ sa nducuéⁿ'ē chí neⁿ'e sa. Dámaāⁿ idiíⁿ sa cosas chí n'daācā caavā sa cucáávā chí ditíinū sa. 'Tíicā idiíⁿ sa ní cuuvi ndaacā sa 'áámá corona yeⁿ'e naāndā chí ngo'o yéⁿ'ē. S'uúúⁿ ní idiíⁿ cá yú tan'dúúcā chí Dendyuūs neⁿ'é yā chí diíⁿ yú, ní ndaaca yú 'áámá corona chí nguéé tuvíi yeⁿ'ē chí Dendyuūs téé yā s'uúúⁿ.

26 'Úú idiíⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs tan'dúúcā 'áámá chí ngeenu na juego ní diíⁿ yā ganar. 'Úú idiíⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ díitū tan'dúúcā 'iiⁿ'yāⁿ chí nguⁿ'ú yā ndúúcū taamá yā, nguéé tan'duucā chí nguⁿ'ú yā ní ngéⁿ'é yā na 'yúúné.

27 'Úú idiíⁿ sufrir cáávā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs, ní diíⁿ n'dai cá ntiiⁿ'nyuⁿ miiⁿ. 'Tíicā idiíⁿ, tí nguéé neⁿ'é chí cuayiivi chí caaⁿ'máⁿ nduudu cuaacu miiⁿ, Ndyuūs cuuvi caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'e 'úú chí nguéé n'daacā diíⁿ ntiiⁿ'nyúⁿ yeⁿ'e yā.

10

Pablo ca'á yā consejo chí 'iiⁿ'yāⁿ nguéé canee chí i'teenú yā ídolos

1 Nds'tíi hermanos yeⁿ'é, neⁿ'é chí ndís'tíi nan'gáácú ní yeⁿ'e tiempo chí 'āá chó'oo. 'Iiⁿ'yāⁿ hebreos diíⁿ yā seguir 'áámá meēⁿ chí ngíicá nanguuvi. Ndyuūs dicho'o yā méééⁿ miiⁿ. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ n'diichí yā tíi cueⁿ'ē méééⁿ miiⁿ. Ní ngíicá yā ní cho'o yā naavtaⁿ'ā yíicú chí nuūⁿ'niⁿ'yáⁿ'ā chí nguvi Roja naachí Ndyuūs diíⁿ yā chí nduūvi cuuⁿ'máⁿ 'áámá yáanū yeⁿ'ē caavá yā.

2 Nducyaa ca 'iiⁿ'yāⁿ ní cueⁿ'é yā ndúúcū Moisés. Ní meééⁿ miiⁿ ch'iⁿ'i yúúní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní cho'o yā naavtaⁿ'ā nuūⁿ'niⁿ'yáⁿ'ā ndúúcū Moisés miiⁿ. Chuū ní tan'dúúcā chí Ndyuūs cheéⁿdiⁿnuūⁿ'niⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndúúcū Moisés miiⁿ.

3 Nducyáácá yā che'é yā pan chí Ndyuūs dicho'o. Ní pan miiⁿ chí chíicā ndii nanguuvi.

4 Ndyuūs ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nuūⁿ'niⁿ chí can'daā na tuūu, ní nducyáácá yā chí'i yā nuuⁿ'niⁿ miiⁿ. Ní tuūu miiⁿ ní tan'dúúcā chí Cristo miiⁿ, 'tíicā. Espíritu yeⁿ'é Cristo cueⁿ'ē ndúúcu yā naachí cueⁿ'e yā.

5 Ndyuūs nguéé canee yíinú yā tan'dúúcā chí idiíⁿ n'deēe n'daí 'iiⁿ'yāⁿ tí nguéé chí'iindiveéⁿ yā yeⁿ'é Ndyuūs. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ch'íi yā cuaaⁿ naachi nguéé 'iiⁿ'yāⁿ na yáⁿ'āa cuūⁿ'máⁿ.

6 Dendú'ū chuū chí chó'oo ní 'íicú n'diichí yú, 'íicú s'uúúⁿ nguéé neⁿ'e yú yeⁿ'e dendú'ū chí nguéé n'daacā tan'dúúcā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí idinéⁿ'e yā.

7 Cáávā chuū nguéé idiíⁿ yú 'viicu cáávā ídolos, tan'dúúcā chí idiíⁿ tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ tiempo chí 'āá chó'oo. Canéé nguūⁿ ndii cuááⁿ vmnaaⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā: 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ diíⁿ yā 'viicu cáávā ídolos, ní ch'etéé yā, ní che'e yā,

ní chí'í yā ní chí'ínu chuū, ní nacuee' yā, ní nde'ei yā. Cuayiivi ní sa'n'a s'ee' n'diichí yā n'daataa s'ee' ní dinuu'ndí yā.

8 Nguéé n'diichí yú 'áamá sá'n'ā o 'aama n'daataá taachí 'āā cuéé 'caan-davaacu yú ndúúcu yā, tan'dúúcā chí idii' taná'n'a 'ii'yā' s'ee'. Ní cáávā nuu'ndi ye'n'é yā, na 'áamá nguuvi nūu' n'diicu 'ínú mil 'ii'yā' ch'íi yā ná yá'n'āa cuū'mán' naachi nguéé 'ii'yā'.

9 Nguéé dii' yú chí tuu'vī yú Ndyuūs, ti ne'n'e yú n'diichí yú nduuti chí Ndyuūs dii' yā castigar s'uūú' tan'dúúcā chí Ndyuūs dii' yā ndúúcu taná'n'a 'ii'yā'. Ní Ndyuūs dichó'o yā cúu' taa' chí che'é tī 'ii'yā' s'ee' ní ch'íi yā.

10 Ní nguéé caa'ma' taa' yú ye'n'e Ndyuūs tan'dúúcā chí dii' taná'n'a 'ii'yā' s'ee'. Cáávā chuū ní Ndyuūs dichó'o yā ángel ye'n'é yā ní ch'íi yā.

11 Tiempo chí 'āā chó'ōo ndíi cuáán' vmnaa', chó'ōo tanducue'n'ē chuū ní canéé nguū' na libro ye'n'é Ndyuūs. Maa' ní s'uūú' cuuvi deenu yú ye'n'e 'ii'yā' s'ee' ní nguéé dii' yú tan'dúúcā chí dii' yā.

12 Cáávā chuū 'ii'yā' chí nadacadiinúú' yā chí i'teenu diitú yā Ndyuūs canee chí nadacadiinúú' yā chee chí dii' yā, ní nguéé 'cuúvā yā na nuu'ndi.

13 Ndis'ti' caandiveé' nī ye'n'é. Mar 'áamá cosa chí nguéé n'daacā nguéé ndaā nanáán' ndis'ti' nduuti chí nguéé ndaā nanáán' taná'n'a ca 'ii'yā'. Ndyuūs ní n'dai ca yā ndúúcu ndis'ti', ní nguéé 'cuú' yā chí ndaā nanáán' ndis'ti' dendu'ū chí nguéé cuuvi cuchéé nī. Taachi ndaā dendu'ū chí nguéé n'daacā nanaa' ndis'ti' Ndyuūs teé yā fuerzas ndis'ti' chí nguéé dii' nī dendu'ū chí nguéé n'daacā. Ní 'ícu' cuuvi cuchéé nī.

14 Cáávā chuū ndis'ti' hermanos chí ne'n'é taavi, divíi nī ye'n'e nducyaaca ídolos.

15 'Úú nga'n'á ngii ndis'ti' chí 'ii'yā' chí deenu, ní ndis'ti' cuuvi deenú nī ye'n'e chíi' chí nga'n'á nduuti chí nduudu cuaacu o nguéé.

16 Taachi dii' yú 'viicu ní che'e yú Santa Cena ye'n'e Señor Jesucristo ní sta'a yú taza chí cu'ú yú vino, tuu'mi ní caa'ma' yú gracias Ndyuūs chí di'viicu yā vino mi'. Dii' yú chuú ti maa' ní chí'i' yú chí ye'n'é Cristo s'uūu'. Ní véé vida ye'n'é yú cue'n'e daā'ma' cucáávā yuūú' ye'n'é Cristo chí n'gee'. Pan ye'n'é Santa Cena chí n'dee yú, n'dee yú ti maa' ní ye'n'é Cristo s'uūú'. Ní cuerpo ye'n'e yā ca'néé'ngá'āa na cruz cáávā s'uūú'.

17 S'uūu' ní 'yaa' yú ní nducyaacu yú che'e yú ye'n'é 'áamá pan nūu'. 'Tíicā s'uūú' ní tan'dúúcā 'áamá cuerpo nūu' ti ye'n'é Cristo s'uūú'.

18 Cuin'diichí nī 'ii'yā' ye'n'e ndaata Israel tiempo chí 'āā chó'ōo. 'Ii'yā' s'ee' 'caan'nú' yā 'iiti ní tee yā yuūtē vmnaa' nátaí ye'n'e Ndyuūs. Ní i'téenu yā 'iivú Ndyuūs ye'n'e yú. Cuayiivi ní che'é yā yuūtē miin'. 'Tíicā 'ii'yā' chí'í' chí ye'n'é Ndyuūs.

19 Ne'n'é caā'n'mán' ye'n'é yuūtē chí 'ii'yā' che'é yā maa' chí ye'n'e nátaí ye'n'e ídolos. Nguéé véé poder ye'n'é ídolos. Nguéé véé poder ye'n'e yuūtē miin'.

20 Chuū ní nga'n'á. 'Ii'yā' chí chí'i'n' nū' yā 'iiti s'ee' ní tee yā yuūtē nátaí ye'n'e ídolos dii' yā chuū cáávā yáán'nguiinūu' s'ee'. Ní nguéé dii' yā cáávā 'iivú Ndyuūs. 'Úú nguéé ne'n'é chí che'é nī yuūtē miin' ye'n'e nátaí miin', ní ndis'ti' ní nguéé ca'n'á ní lado ye'n'e yáán'nguiinūu'.

21 Ndis'ti' nguéé cuuvi cu'ú nī vino ye'n'e taza ní ye'n'e chí véé na mesa ye'n'é Santa Cena ye'n'e Jesucristo nduuti chí cu'ú nī ye'n'é chí véé na mesa ye'n'e yáán'nguiinūu'. Nguéé cuuvi ye'n'é Ndyuūs ndis'ti' nduuti chí ye'n'é yáán'nguiinūu' ndis'ti'.

22 ¿'Áá nen'e nī 'cuun'miⁿ nī 'iivú Ndyuūs chi ca'á nī lado yeⁿ'é yáá'n'guiinūuⁿ? ¿'Áá ditiinú cá ndís'tiī nguéé ti 'iivú Ndyuūs ti Ndyuūs nguéé diiⁿ yā castigar ndís'tiī?

Yeⁿ'e chi 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi diiⁿ yā ti 'teenú yā Jesucristo ní canee yā ndúúcu vaadi nen'e yeⁿ'é Ndyuūs

23 Cuuvi diiⁿ yú tanducuén^e e chi n'daacā, naati nguéé diiⁿ yú cosa chi nguéé n'daacā ti nguéé v'éé nuuⁿndi yeⁿ'é yú. Nguéé nducuén^e e chi n'daacā chi diiⁿ yú nginnee s'uuúⁿ chi yeⁿ'e Cristo. Ní dendu'ú miiⁿ chi n'daacā, nguéé n'daacā cá caavā s'uuúⁿ chi i'téenu yú 'iivú Ndyuūs.

24 Mar 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Cristo damaán yā nadacadíinuuⁿ yā dendu'ú chi yeⁿ'e maáⁿ yā, naati nadacadíinuuⁿ ntúuⁿ yā yeⁿ'e chi neⁿ'e tanáⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ.

25 Yúútē chi 'iiⁿ'yāⁿ in'diicuí yā ní'vēē cuuvi che'é nī. Ní nguéé itínguuneeⁿ nī yeⁿ'e yuútē miiⁿ. 'Tíicā diiⁿ nī ní nguéé dinuuⁿndi nī.

26 Ní yáⁿ'āa ndúúcu nducuén^e e chi v'éé vmnaaⁿ yeⁿ'e ní yeⁿ'e 'iivú Ndyuūs.

27 Nduuti chi 'aama 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé i'téenu yā Jesucristo diiⁿ yā invitar ndís'tiī chi che'é nī ndúúcu yā, ní nduuti chi neⁿ'é nī tuu'mi ní caⁿ'á nī ndúúcu yā. Tanducuén^e e chi cun'duú yā na mesa ní che'é nī. Nguéé tiinguuneeⁿ nī de'ē vēe yeⁿ'e chi che'é nī. 'Tíicā nguēe dinuuⁿndi nī.

28 Nduuti chi 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yā ngii yā ndís'tiī chuu: Yúútē 'cūū ní canee vmnaaⁿ nátaī yeⁿ'e ídolos, tuu'mi ní nguéé ché'e nī yuútē miiⁿ. Ní nguéé diiⁿ nī chi 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ cuuvi nadacadíinúúⁿ yā chi dinuuⁿndi nī. Ní yáⁿ'āa ndúúcu nducuén^e e chi v'éé vmnaaⁿ yeⁿ'e ní yeⁿ'e 'iivú Ndyuūs.

29 'Úú ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chuū. Nguéé che'é nī yuútē miiⁿ chi yeⁿ'e nátaī taachi 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'á yā chi che'é nī yuútē miiⁿ, ti 'iiⁿ'yāⁿ nadacadíinúúⁿ yā chi v'éé nuuⁿndi yeⁿ'e nī taachi che'é nī yuútē miiⁿ. 'Úú deenú chi cuuvi che'é yuútē miiⁿ ní nguéé idinuuⁿndi. 'Iiⁿ'yāⁿ chi duu'vī déenu yā yeⁿ'e Jesucristo nguéé cuuvi che'é yā. 'Túúca yúútē 'cūū, ní diiⁿ yā juzgar cosa chi nguéé ituneeⁿ yā. 'Úú deenú chi nguéé v'éé poder yeⁿ'e ídolos. 'Úú caⁿ'á, gracias Ndyuūs caava yuútē miiⁿ, ní che'é yuútē miiⁿ.

30 Ndúúti chi caⁿ'á, gracias Ndyuūs cáavā yuútē chi che'é, ¿de'ē cuuvi chi cunncaā ngaⁿ'a yā yeⁿ'e 'úú yeⁿ'e chi che'é?

31 Diiⁿ nī tan'dúúca chi ngaⁿ'á. Ní nduuti chi nge'e nī, o ngi'i nī, o yeⁿ'e táamá cosa chi diiⁿ nī, ndís'tiī diiⁿ nī tanducuén^e e cucáavā chi cuuvi dich'etē n'dai nī Ndyuūs.

32 Nguéé diiⁿ nī cosa chi 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ o 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi nguéé ndaata Israel, o 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi i'téenu yā Jesucristo yeⁿ'e yú cuuvi nadacadíinuuⁿ yā chi v'éé nuuⁿndi yeⁿ'e nī.

33 'Áā tíi nūuⁿ lugar taachi 'úú canee, 'úú idiíⁿ tanducuén^e e chi cunee yinu 'iiⁿ'yāⁿ na lugar miiⁿ. Nguéé idiíⁿ cosa chi neⁿ'e maáⁿ, ti diiⁿ tanducuén^e e ní 'iicu cuuvi nanguáⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ.

11

1 Ndís'tiī ní diiⁿ nī tan'dúúca chi 'úú idiíⁿ ti 'úú idiíⁿ tan'dúúca chi Cristo chi'cueeⁿ yā 'úú.

Yeⁿ'e n'daata s'één chí caⁿ'á yā yaācū

2 'Úú ngaⁿ'á n'daacā yeⁿ'e ndís'tiī hermanos yeⁿ'e ti n'gaacú nī yeⁿ'e 'úú, ndúúcu tanducueⁿ e dendu'ú. Ní diiⁿ nī tan'dúúca chi 'úú ngi'cueeⁿ ndís'tiī.

3 'Úú nen'e é chi cadíinūūn ndís'tiī chi Cristo miiⁿ ní ngaⁿ'a ntiinⁿnyúⁿ yā yeⁿ'ē nducyaaca saⁿ'ā. 'Ícú saⁿ'ā ní ngaⁿ'ā ntiinⁿnyuⁿ sa yeⁿ'e n'daataá yéⁿ'e sa. 'Ícú Ndyuūs Chiida yú ngaⁿ'ā ntiinⁿnyúⁿ yā yeⁿ'e Cristo miiⁿ.

4 Nducyáácá saⁿ'ā chí ngaⁿ'ángua'a sa o ngaⁿ'a sa nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu sndiīn yeⁿ'ē sa chi canúúⁿ tiīⁿ sa, ngíⁿ 'cuináaⁿ sa.

5 Nducyáácá n'daataá chi ngaⁿ'angua'a tá o ngaⁿ'a tá nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ní nguéé ndεεcu paño yeⁿ'e tá tiīⁿ tá, ngíⁿ 'cuináaⁿ tá ti idiīⁿ tá tan'dúúca chí ndíⁿ tiīⁿ ta.

6 Nduúti chi nguéé ndεεcu paño yeⁿ'e tá tiīⁿ tá tuu'mi ní cuū tá yuudū tiīⁿ tá. Nduuti chí 'aama n'dáataá ngíⁿ 'cuináaⁿ tá chí ndíⁿ tiīⁿ tá, tuu'mi ní canéé chí chεεcu paño yeⁿ'e tá tiīⁿ tá.

7 Saⁿ'ā ní nguéé cánéé chí caaⁿ'maⁿ sa nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu sndiīn yeⁿ'ē sa chí canuuⁿ tiīⁿ sa, ti Ndyuūs din'dái yā saⁿ'ā tan'dúúca maáⁿ yā chí caaⁿ'maⁿ ntiinⁿnyuⁿ sa, 'tíicā. Saⁿ'ā s'uūuⁿ, saⁿ'ā ní diīⁿ sa ntiinⁿnyuⁿ yeⁿ'e Ndyuūs. N'daataá nguéé 'tíicā. Idiīⁿ tá chíⁿ chí ngaⁿ'a isan[']ā yeⁿ'e tá, ti saⁿ'ā miiⁿ caaⁿ'maⁿ ntiinⁿnyuⁿ sa yeⁿ'ē n'daata miiⁿ.

8 Ti Ndyuūs nguéé din'dái yā saⁿ'ā yeⁿ'e n'daataá naati din'dái yā n'daataá yeⁿ'e sáⁿ'ā.

9 Ti Ndyuūs nguéé din'dái yā saⁿ'ā chí dichí'vē sa n'daataá, naati din'dái yā n'daataá chí dichí'vē tá saⁿ'ā.

10 N'daataá ní canéé chí ndεεcu paño yeⁿ'ē tá tiīⁿ tá ti ch'iⁿ'i tá chí nguéé caaⁿ'maⁿ ntiinⁿnyuⁿ tá. 'Tiicā ntúūⁿ ángel s'eeⁿ ní chí canuúⁿ tiīnuú náaⁿ yā taachi canéé yā nanááⁿ 'iivú Ndyuūs.

11 Ndyuūs diīⁿ yā chí sáⁿ'ā nguéé canē sa dámaāⁿ sa, ndíⁿ nguéé n'daataá canē tá dámaāⁿ tá. Ndyuūs diīⁿ cuenta chí saⁿ'ā ní n'daataá daama daamá yā nanááⁿ yā ti Jesucristo ch'iⁿ yā cucáávā nduu 'uuví 'iīⁿ'yāⁿ s'uūⁿ.

12 Vmⁿááⁿ vmⁿaaⁿ n'daata miiⁿ ní yeⁿ'e saⁿ'ā. Maaⁿ ní saⁿ'ā ch'iīndiyáaⁿ sa yeⁿ'ē n'daataá naati tanducuéⁿé dendu'ū ní yeⁿ'é 'iivú Ndyuūs.

13 ¿De'ē nadacadiinúūⁿ nī yeⁿ'e chuū? ¿'Áá n'daacā chí n'daata caaⁿ'maⁿngua'a tá ndúúcu Ndyuūs 'aara chí nguéé ndεεcuú paño yeⁿ'ē tá tiīⁿ tá?

14 Nducyáácá 'iīⁿ'yāⁿ deenú yā chí saⁿ'ā chí n'géénū yuudū tiīⁿ sa ti 'cuináaⁿ sa.

15 Nduuti chí n'daata n'géénū tiīⁿ tá n'daacā yeⁿ'ē tá. Ní yuudū tiīⁿ tá n'daacā chí in'díⁿ tiīⁿ tá chí tan'dúúca 'áamá paño.

16 Nduuti chí 'iīⁿ'yāⁿ nen'e caaⁿ'maⁿ taán yā yeⁿ'e chuū, 'úú nguéé cuuvi caāⁿ'maⁿ cá yeⁿ'ē ti 'tíicā costumbre yeⁿ'ē yú. 'Tiicā ntuūⁿ costumbre yeⁿ'e nducyaaca 'iīⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo.

Cosas chi nguε n'daacā idiīⁿ yā taachi che'é yā Santa Cena yeⁿ'ē Señor Jesucristo

17 Maaⁿ ní 'úú idinguúⁿ yeⁿ'é ndís'tiī ti nguéé n'daacā diīⁿ nī. Taachi nduuvidaamá nī nguéé n'daacā ca idiīⁿ nī ti cunncaā ca idiīⁿ nī.

18 'Úú n'giīndiveēⁿ chí ndís'tiī nguéé daama vaadi cadiiinuⁿ yeⁿ'e nī taachi nduuvidaamá ní ná yaacū. Véé 'téé chí i'teen chí cuaacu chí ch'iīndiveéⁿ.

19 Canéé chí véé chí nduuvidaamá 'āā ví'í caā ndís'tiī chí i'téenu nī Jesucristo, ti cuuvi deenú nī chéé hermanos nguaaⁿ ndís'tiī chí 'áamá canee yā chí i'téenu cá yā.

20 Taachi 'āā vi'í caā nduuvidaamá nī ní che'é nī Santa Cena yeⁿe Señor Jesucristo nguée che'é nī Cena miiⁿ tan'dúúcā chi Jesucristo caⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā.

21 Ndís'tiī nguée canee ngíínú nī taachí ndaa nducyaaca hermanos naati ca'áámá ca'aamá nī diiⁿ núúⁿ yiinu nī ní caⁿ'á nī na yáacū ní che'é nī Cena yeⁿe nī. Ní taachi ndaa tiempo chi che'é nī Santa Cena náⁿa nī ní cuiicu nī. Tanáⁿa nī ní cuuⁿ'vī nī.

22 ¿Dé'ē chuū? ¿'Áá nguée véé va'ai yeⁿe nī naachi cuuvi che'e nī ní cu'u nī? Nduuti chi nguée neⁿ'é nī repartir Cena yeⁿ'é nī, ¿dé'ē cuuvi chí candéé nī Cena yeⁿ'é nī chεeti yaācū? Nguée n'daacā idiíⁿ nī taachi nduuvidaamá nī na yaācū yeⁿ'e 'iivú Ndyuūs. Diíⁿ nī cosa chi cuuvi 'cuinááⁿ 'iir'yāⁿ chi nguée véé chí che'e yā. ¿Dé'ē neⁿ'é nī chi 'úú caaⁿ'máⁿ ndúúcū ndís'tiī yeⁿ'e chuū? ¿'Áá neⁿ'é nī chi 'úú caaⁿ'máⁿ ndúúcū ndís'tiī chi n'daacā idiíⁿ nī? Nguée cuuvi caaⁿ'máⁿ 'tiicā.

Chuū historia yeⁿ'ē Santa Cena yeⁿ'e Señor Jesucristo (Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

23 'Iivú Señor Jesucristo chí yā 'úú chíiⁿ chi 'úú ca'cueéⁿ ndís'tiī. Nguinū miiⁿ chi 'āā cuéé nca'a Judas Iscariote miiⁿ Jesucristo chí ndíi yā preso na ta'á 'iiⁿntyéⁿ'ē, Jesús miiⁿ ní sta'a yā pan.

24 Ch'iinu Jesús nca'a gracias Ndyuūs cáávā pan miiⁿ, tuu'mi ní n'deé yā pan. Ní Jesús ní caⁿ'a yā chíi yā discípulos yeⁿ'e yā: Ndís'tiī cuta'á nī ní che'e nī. Pan 'cūū chí 'úú n'deé tan'dúúcā cuerpo yeⁿ'é 'tiicā. Ní cuerpo yeⁿ'é ca'á chí n'deé cucáávā ndís'tiī. Nadiíⁿ nī chuū, ní taachi nache'é nī pan miiⁿ ní nan'gaacú nī yeⁿ'ē 'úú cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

25 Cuayiiivi chí che'é nī pan 'cūū Jesús sta'a ntúuⁿ yā taza chí s'néeⁿ vino ní ngaⁿ'a yā: Vino chεeti taza 'cūū ní tan'dúúcā yuuúⁿ yeⁿ'é 'tiicā. Ndúúcū yuuúⁿ yeⁿ'é idiíⁿ 'áámá compromiso chí ngai. Nadiíⁿ nī chuū ní taachi nangí'í nī vino miiⁿ nan'gáácú nī yeⁿ'ē 'úú cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

26 Maaⁿ ní taachi che'é nī pan 'tiicā, ní cu'ú nī vino yeⁿ'e taza 'tiicā, tuu'mi ní chíⁿ'í nī 'iiⁿ'yāⁿ chí Jesucristo chí yā caavā ndís'tiī. Nadiíⁿ nī Cena 'cūū ndii tiempo chí ndaa Jesucristo taama vmnéⁿ'ēe.

Yeⁿ'e táácā cuuvi che'e yú Santa Cena yeⁿ'e Señor Jesucristo

27 'Iiⁿ'yāⁿ chí nge'é yā pan yeⁿ'e Cena 'cūū ní ngi'í ntúuⁿ yā vino yeⁿ'e taza yeⁿ'e Santa Cena yeⁿ'ē Jesucristo, canéé chí canéé ndúúcū staava yeⁿ'é yā dεεve nanááⁿ Dendyuūs. Nduuti chí nguée dεεve staava yeⁿ'é yā nanááⁿ Dendyuūs taachi che'é yā Cena miiⁿ, tuu'mi ní diiⁿ nuuⁿndí yā contra cuerpo yeⁿ'e Señor Jesucristo ndúúcú yuuúⁿ yeⁿ'e yā dendu'ū, ti nguée diíⁿ yā respetar Jesucristo.

28 Caava chúū 'áámá 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'é yā che'é yā yeⁿ'ē Santa Cena yeⁿ'ē Señor Jesucristo, canéé chí n'diichi maáⁿ yā ndúúti chí dεεve staava yeⁿ'é yā nanááⁿ Dendyuūs. Taachí dεεve staava yeⁿ'é yā nanááⁿ Dendyuūs tuu'mi ní cuuvi che'e yā pan yeⁿ'e Santa Cena yeⁿ'ē Señor Jesucristo, ní cu'ú yā vino yeⁿ'e taza yeⁿ'ē Cena 'cūū.

29 'Iiⁿ'yāⁿ chí nge'é yā ní ngi'í yā yeⁿ'e Cena yeⁿ'ē Señor Jesucristo ní nguée nacádiinúⁿ yā yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e Jesús chí ch'iī caava s'uúúⁿ, Dendyuūs diíⁿ yā castigar 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ. Véé nuuⁿndí yeⁿ'é yā nanááⁿ 'iivú Ndyuūs. Maáⁿ yā dinuuⁿndí yā ní diiⁿ yā chí cuuvi castigado yā.

30 Cáávā chí diiⁿ nī 'túúcā, 'yaaⁿ n'dáí ndís'tiī ní duuva nī, ní náⁿ'a nī ní ngíita nī, tanáⁿ'ā ní chí nī nguaaⁿ ndís'tiī.

³¹ Nduúti chi s'uúuⁿ n'diichi maaⁿ yú chi n'daacā canee yú nanááⁿ Ndyuūs yeⁿ'ē yú, Ndyuūs nguéé díiⁿ yā castigar s'uúuⁿ.

³² Taachi 'iivú Ndyuūs n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'ē yú ní nguéé δεενε staava yeⁿ'ē yú taachi che'ē yú Santa Cena yeⁿ'ē Jesucristo, tuuⁿmi ní teé yā 'aama castigo s'uúuⁿ. Níicú nadacadíinuⁿ yú yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yú. Ní 'íicú nguéé canee yú condenado tan'dúúcā tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'di 'cūū chi nguéé i'téenu yā 'iivú Ndyuūs.

³³ Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, taachi nduuvidaamá nī ní che'ē nī Santa Cena yeⁿ'e Jesucristo 'cuεεtinee ngiinú nī ti ndaā tanáⁿ'ā hermanos yeⁿ'é nī.

³⁴ Nduuti chi 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ cuiicú yā, canéé chí ch'é yā na vacú yā. Tuuⁿmi ní nducyaaca nī nduuvidaama nī na yaācū ní che'ē nī Santa Cena yeⁿ'e Señor Jesucristo. 'Tíicā cuuvi che'ē nī pan ní ngi'í nī vino ní díiⁿ nī respetar Señor Jesucristo. Ní n'diichí Ndyuūs chi nguéé véé nuuⁿndi yeⁿ'é nī. Tan'dúúcā tanáⁿ'ā chi véé 'úú caaⁿ'máⁿ yeⁿ'é taachi ndaá ní cuneé ndúúcu nī.

12

Yeⁿ'ē nducueⁿ'ē chi Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs téé yā s'uúuⁿ ti yeⁿ'é Señor Jesucristo

¹ Maaⁿ ní 'úú neⁿ'é idinguúⁿ yeⁿ'e chi nca'a Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs s'uúuⁿ. Neⁿ'é chí cadíinuⁿ nī chuū.

² Ndís'tiī chí nguéé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel ndís'tiī, ti taachi 'áā cuéé i'teenú nī Señor Jesucristo díiⁿ nī tan'dúúcā costumbre yeⁿ'é nī ní s'téenu nī idolos chí nguéé cuuvi caaⁿ'maⁿ.

³ Neⁿ'é chí ndís'tiī cadíinuúⁿ nī chuū. 'Iiⁿ'yāⁿ chí canee ndúúcu Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ní ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Dendyuūs, nguéé cuuvi caaⁿ'máⁿ yā contra yeⁿ'e Jesucristo. 'Iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'á yā chí Jesucristo ní 'iivú Ndyuūs yeⁿ'e yā, ngaⁿ'a yā 'túúcā ti Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs díiⁿ yā chí 'túúcā chí ngaⁿ'a yā.

⁴ Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs tee yā ntiiⁿ'nyuⁿ s'uúuⁿ chí 'áā vi'í caā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é 'áámá 'áámá s'uúuⁿ. Ní tee yā poder s'uúuⁿ chí cuuvi díiⁿ yú ntiiⁿ'nyuⁿ miiⁿ chí 'áā vi'í caā. Níicu véé 'áámá n'dyáⁿ'ā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

⁵ Idiⁿ yú n'deeé nááⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ chí 'áā vi'í caā chí yeⁿ'e 'iivú Ndyuūs, naati nducyaaca ntiiⁿ'nyuⁿ miiⁿ ní yeⁿ'e 'áámá n'dyáⁿ'ā 'iivú Ndyuūs.

⁶ N'deeé nááⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Dendyuūs véé chí idiⁿ yú ní Ndyuūs ngínee yā 'áámá 'áámá s'uúuⁿ.

⁷ Ndyuūs tee yā Espíritu N'dai yeⁿ'é yā s'uúuⁿ ní Espíritu miiⁿ ngínee s'uúuⁿ. Ní s'uúuⁿ cuuvi cunnee yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Señor Jesucristo chí 'iivi yú.

⁸ Espíritu N'dai miiⁿ ní cunnee tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a n'dáaca yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs. Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ngínee naⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ chí cuuvi caaⁿ'maⁿ yā ndúúcu vaadi deenú ca. Dámaāⁿ 'áámá n'dyáⁿ'ā Espíritu N'dai miiⁿ díiⁿ chuū.

⁹ Ní Espíritu N'dai miiⁿ ní ngínee nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu cá yā Dendyuūs. Ní Espíritu N'dai ngínee náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ní ca'á poder miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'uúuⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ s'uúuⁿ cuuvi díiⁿ yā chí nduūvā yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí ngiūtā.

¹⁰ Espíritu N'dai miiⁿ ca'á naⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ chí idiⁿ yā vaadi n'giinuú ní nga'a poder náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chí cuuvi candéé yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Espíritu N'dai miiⁿ ní díiⁿ chí náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi déenu yā chεε 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'á yā caavā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs o cáávā espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinuⁿ. Ní Espíritu

N'dai ca'a ná'n'a yā poder chi caa'n'maⁿ yā n'dee náán davaacu, ní ná'n'a yā chi ca'a yā chííⁿ chí ne'e caā'n'maⁿ nduudu miiⁿ.

11 'Áámá n'dyá'n'ā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs tee yā poder 'áámá 'áámá s'uuúⁿ chí cuuvi diiⁿ yú ntií'nyuⁿ yeⁿ'é yā tan'dúúca chí néⁿ'e yā.

S'uuúⁿ ní tan'dúúca chí s'uuúⁿ ní 'áámá cuerpo nūuⁿ s'uuúⁿ

12 'Tíicā v'éé 'áámá cuerpo yeⁿ'ē yú ní nééⁿ n'dee náán chí v'éé yeⁿ'ē. Ní ndúúcu n'dee náán chí v'éé yeⁿ'ē, ní yeⁿ'ē 'áámá cuerpo nūuⁿ, 'túúca. Cucáávā chí yeⁿ'e Jesucristo s'uuúⁿ, tuu'mi s'uuúⁿ ní tan'dúúca chí s'uuúⁿ ní 'áámá cuerpo nūuⁿ s'uuúⁿ. Ní cuerpo miiⁿ ní Jesucristo miiⁿ.

13 Ti cáava Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs miiⁿ ngeēdinuūⁿnīⁿ yú ní maaⁿ ní s'uuúⁿ ní yeⁿ'ē 'áámá cuerpo s'uuúⁿ. Nduuti chí 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí judíos s'uuúⁿ, o 'iiⁿ'yāⁿ griegos s'uuúⁿ o 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé caadi 'iiyu s'uuúⁿ, o 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ ntií'nyuⁿ cáávā maán yā s'uuúⁿ, nducyaaca s'uuúⁿ ní yeⁿ'ē 'áámá Espíritu N'dai yeⁿ'é Dendyuūs.

14 'Tíicā cuerpo yeⁿ'ē yú, ní nguéé 'áámá n'dyá'n'ā nūuⁿ ti 'yaaⁿ n'dái yeⁿ'ē.

15 Ndúúti chí ca'a yú chí ngíí nga'a ní miiⁿ ní caā'n'maⁿ: Caati 'úú nguéé 'áámá ta'á 'úú nguéé yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú. ¿'Áá nadacadiínuuⁿ nī chí cáávā chíiⁿ chí ca'a ca'a yú, ní ca'a yú nguéé yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú? Nguéé 'tíicā.

16 Ndúúti chí veeⁿ yú chí ngíí nga'a ní miiⁿ ní caā'n'maⁿ: Caati 'úú ní nguéé 'áámá nduutinaaⁿ 'úú nguéé yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'ē yú. ¿'Áá nadacadiínuuⁿ nī chí cáávā chíiⁿ chí ca'a veeⁿ yú, ní veeⁿ yú nguéé yeⁿ'ē cuerpo yeⁿ'e yú? Nguéé 'tíicā.

17 Nduuti chí nuuⁿmaⁿ cuerpo yeⁿ'ē yú ní 'áámá nduutinaaⁿ yú tuu'mi ní ¿taacā cúúví 'caandiveeⁿ yú? Ní ndúúti chí nuuⁿmáⁿ cuerpo yeⁿ'ē yú ní veeⁿ yú tuu'mi ní ¿táácā cuuvi 'táaⁿ'nuⁿ yú?

18 Dendyuūs s'néⁿ yā ca'áámá ca'áámá chí canee yeⁿ'ē cuerpo yeⁿ'ē yú na lugar naachi canee yiín yā.

19 Nduuti chí cuerpo yeⁿ'ē yú ní 'áámá parte nūuⁿ ¿tíi canéé nducuéⁿ'ē cuerpo yeⁿ'ē yú?

20 'Tíicā Dendyuūs din'dái yā 'áámá cuerpo yeⁿ'ē yú chí n'dee náán chí veeⁿ naati v'éé 'áámá cuerpo yeⁿ'ē yú.

21 Nduuti chí nduutinaaⁿ yú chí ngíí nga'a ní miiⁿ ní caā'n'maⁿ yeⁿ'e ta'á yú 'tíicā: Dii ta'á, nguéé dichíí'vē di. 'Tíicā ntúúⁿ tiíⁿ ra yú ní caa'n'maⁿ yeⁿ'ē ca'á yú 'tíicā: Díi ca'á, nguéé dichíí'vē dii. Nguéé cuuvi 'tíicā.

22 Dendu'ū chí snéⁿ na cuerpo yeⁿ'e yú chí duūvā ní 'lííⁿ chí nguéé diiⁿ yú cuenta yeⁿ'ē, chííⁿ chí neené dichíí'vē s'uuúⁿ.

23 Dendu'u chí yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'ē yú chí nacadiínuuⁿ yú chí nguéé importante, chuū ní diiⁿ yú cuidado yeⁿ'ē tan'dúúca chí ch'ēte ca. Dendu'ū yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú chí nguéé neⁿ'e yú chí 'iiⁿ'yāⁿ n'diichi yā chí n'díi yú ndúúcu catecai yú.

24 Taná'n'ā parte yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú 'āā n'daacā canee 'āā tiíní caā. Dendyuūs diíⁿ yā cuerpo yeⁿ'e yú ní diiⁿ yā chí cundē ca yú cuidado yeⁿ'ē nducuéⁿ'ē chí nadacadiínuuⁿ yú chí nguéé importante yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú.

25 Chuū ní diíⁿ Dendyuūs chí nducuéⁿ'ē parte yeⁿ'e cuerpo n'daacā diíⁿ ntií'nyūⁿ yeⁿ'ē cuerpo yeⁿ'e yú. Ní nducuéⁿ'ē cuerpo yeⁿ'e yú diiⁿ yú cuidado 'áámá parte yeⁿ'ē yú ndúúcu táámá parte yeⁿ'e yú.

26 Nduuti chí diiⁿ yú cuidado yeⁿ'e 'áámá dendú'ū nūuⁿ yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú tí diiⁿ sufrir, tuu'mi ní nuuⁿmaⁿ ch'ēte cuerpo yeⁿ'e yú diiⁿ sufrir. Nduuti chí

dich'εεté yā 'áámá dendu'ū ye'n'e cuerpo ye'n'ē yú tuu'mi ní núú'mán' cuerpo ye'n'e yú ní yeenú taavi.

²⁷ Chuū chi caa'n'mán. Maa'n ní nducyaaca ndís'tiī ní ye'n'e cuerpo ye'n'e Cristo Jesús. Ní ca'áámá ca'áámá ní v'éé parte ye'n'e cuerpo ye'n'e Cristo Jesús.

²⁸ Nduyūs tee yā ntii'nyuⁿ ca'áámá ca'áámá s'uuúⁿ chí i'teenu yú Jesucristo. Vmnaáⁿ vmnaaⁿ ca'a yā ntii'nyuⁿ chí ch'εεte ca chí ntii'nyuⁿ ye'n'e apóstoles chí dichó'ó Dendyuūs. Cuayiiivi ní tee yā taná'n'ā yú ntii'nyuⁿ ye'n'e profetas chí ndεε yú nduudu ye'n'ē 'iivú Nduyūs. Cuayiiivi ní tee yā taná'n'ā yú ntii'nyuⁿ chí maestros ye'n'e nduudu ye'n'ē Nduyūs. Ní taná'n'ā yú Nduyūs tee yā ntii'nyuⁿ s'uuúⁿ chí diiⁿ yú vaadī n'giinu. Tuu'mi ní tee yā taná'n'ā yú ntii'nyuⁿ chí diiⁿ yú chí induūvā ye'n'e 'ii'n'yāⁿ. Tee yā taná'n'ā yú ntii'nyuⁿ chí cunnee yú 'ii'n'yāⁿ. Tee yā taná'n'ā yú ntii'nyuⁿ chí caa'maⁿ ntii'nyuⁿ yú ye'n'e 'ii'n'yāⁿ chí cunnee yā 'ii'n'yāⁿ chí diiⁿ yā ntii'nyuⁿ ye'n'e Nduyūs. Ní teé yā ntii'nyuⁿ taná'n'ā yú chí nga'n'a yú n'dee 'náán' davaacu.

²⁹ ¿'Áá nadacadíinuⁿ ní chí nducyaaca yú apóstoles? ¿'Áá nadacadíinuⁿ ní chí nducyaaca yú profetas chí ndεε nduudu ye'n'e 'iivú Nduyūs? ¿'Áá nadacadíinuⁿ ní chí nducyaaca yú maestros ye'n'ē nduudu ye'n'ē Nduyūs? ¿'Áá nducyaaca yú diiⁿ yú vaadī n'giinu?

³⁰ ¿'Áá nducyaaca yú cuuvi diiⁿ yú chí nduuvā ye'n'e 'ii'n'yāⁿ? ¿'Áá nducyaaca yú nga'n'a yú n'dee 'naa' davaacu? ¿'Áá nducyaaca yú cuuvi caa'maⁿ yú chí ne'n'e caa'maⁿ táámá davaacu? Nguéé 'tíicā.

³¹ Canéé chí diiⁿ yú ntii'nyuⁿ ye'n'ē Dendyuūs tan'dúúca chí Dendyuūs ne'n'ē yā chí diiⁿ yú. Ní caavā s'uuúⁿ ní ntii'nyuⁿ miiⁿ ní n'daacā ca. Maa'n ní 'úú 'cuu'míⁿ ndís'tiī táácā cuuvi chí diiⁿ yú chí más cā n'daacā ca.

13

Ye'n'e vaadī ne'n'e chí ch'εεte n'dai

¹ Nduuti chí s'uuúⁿ caa'maⁿ yú tan'dúúca chí nga'n'a 'ii'n'yāⁿ chí deenu, o tan'duucā chí nga'n'a ángeles, ní nguéé ne'n'e yú nducyaaca 'ii'n'yāⁿ, tuu'mi ní nduudu ye'n'e yú tan'duucā 'áámá cūū 'lín' chí n'gεεcu, o tan'dúúca 'áámá cu'ū lata chí dí'cuεεcú yú.

² Ndúúti chí Nduyūs tee yā ntii'nyuⁿ s'uuúⁿ chí cuuvi caa'maⁿ yú dendú'ū chí cuchíi, ní nduuti chí cadíinuⁿ yú nducué'n'ē chí ye'n'ē Nduyūs chí nguεε deenu taná'n'a yā, ní nducué'n'e vaadī deenu chí ye'n'ē i'n'yee'dí 'cūū, ní nguéé ne'n'e yú nducyaaca 'ii'n'yāⁿ, tuu'mi ní chíiⁿ chí diiⁿ yú nguéé dichí'vε nanáán' Dendyuūs. Ní nduuti chí i'teenu ca yú Dendyuūs chí cuuvi caa'maⁿ yú ye'n'ē 'áámá yīicū 'tíicā: N'dii yīicū, divíi ní ye'n'ē 'muuⁿ, ní yīicū miiⁿ ca'n'ā taama lado. Ní nduuti chí nguéé ne'n'e yú nducyaaca 'ii'n'yāⁿ, tuu'mi ní chíiⁿ chí diiⁿ yú nguéé dichí'vε nanáán' Dendyuūs.

³ Ndúúti chí ca'a yú nducué'n'ē chí v'éé ye'n'e yú 'ii'n'yāⁿ chí nguéé ye'n'ē yā, ní 'áará chí ca'a yú maa'n cuerpo ye'n'e yú chí 'ii'n'yāⁿ cuucú yā s'uuúⁿ cucáávā chí nga'n'a yú nduudu cuaacu, ní nguéé ne'n'e yú nducyaaca 'ii'n'yāⁿ, tuu'mi ní nguéé de'vεε chí diiⁿ yú chí dichí'vε nanáán' Dendyuūs.

⁴ Ndúúti chí s'uuúⁿ ní ne'n'e yú nducyaaca 'ii'n'yāⁿ ní nguéé caa'maⁿ taaⁿ yú ndúúcu 'ii'n'yāⁿ ní cuchεe yú tanducué'n'e tuu'mi ní neene n'dai yú. Ndúúti chí s'uuúⁿ ne'n'e yú nducyaaca 'ii'n'yāⁿ ní nguéé nguεε yú chíiⁿ chí naaⁿ yú chí v'éé ye'n'e 'ii'n'yāⁿ. Ní nguéé nadacadíinuⁿ yú chí ch'εεte n'dai yú. Ní nguéé maāⁿ yú caa'maⁿ yú chí ch'εεte n'dai maāⁿ yú.

5 Nduúti chi s'uuúⁿ neⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ nguéé a fuerza diiⁿ yú dámaāⁿ chiiⁿ chi neⁿ'e yú. Ní nguéé nadacadíínuuⁿ yú dámaāⁿ yeⁿ'e maaⁿ yú, naati nginnee yú 'iiⁿ'yāⁿ chi diⁿ'vaachi. Ní cuchéε yú taachí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ díⁿ'vaachí yā s'uuúⁿ. Ní nguéé nadacadíínuuⁿ yú yeⁿ'ē chi nguéé n'daacā.

6 Nduuti chi s'uuúⁿ neⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ nguéé yeenu yú taachi táámá 'iiⁿ'yāⁿ dííⁿ yā chi nguεε n'daacā, ti yeenu yú taachi 'iiⁿ'yāⁿ dííⁿ yā dendu'ū chi n'daacā.

7 Nduuti chi s'uuúⁿ neⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ tuu'mi ní cuchéé yú tanducuéⁿ'ē dendu'ū chi chó'oo ndúúcu yú. Ní nguéé i'teenu yú tanducuéⁿ'ē dendu'ū chi n'giindiveeⁿ yú chí 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yeⁿ'e táámá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e chí nguéé n'daacā idiíⁿ yā. Ní cunee yíínu yú nducuéⁿ'e chí n'daacā. Ní cuchéε yú yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí díítu n'dái taachí chó'oo yeⁿ'ē yú.

8 Nduuti chi s'uuúⁿ neⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ, tuu'mi ní 'áámá canee yú ndúúcu vaadí neⁿ'e yeⁿ'é Dendyuūs chí 'áámá cūneé ndúúcu yú. Ndaā tiempo chí profetas chí ngaⁿ'a nduudu yeⁿ'é Dendyuūs 'āā ntéé caaⁿ'maⁿ yā 'tiicā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a yā n'deeē 'náán davaacu 'āā ntéé caaⁿ'máⁿ yā 'tíicā. Ní vaadí déenū ntúūⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a ní cho'oo yéⁿ'ē. Dámaāⁿ canee vaadí neⁿ'e.

9 Maaⁿ ní caaⁿ'maⁿ yú nduudu yeⁿ'é Dendyuūs tan'dúúca chí n'gíⁿ'í yā s'uuúⁿ naati Ndyuūs nguéé chíⁿ'í yā s'uuúⁿ vaadí déénú yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē.

10 Taachí chó'oo tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí canéé chí cuchíi tuu'mi ní deenu yú nducuéⁿ'ē, nguéé dámaāⁿ 'téé nūuⁿ.

11 Taachí saⁿ'a lííⁿ 'úú, ngaⁿ'á tan'dúúca chí ngaⁿ'á da'cáiyā ní nadacadíiínúúⁿ tan'duucā da'cáiyā. Taachí chí ch'εete 'úú 'āā ntéé dííⁿ tan'dúúca da'cáiyā.

12 Maaⁿ ní inaaⁿ yú tanducuéⁿ'ē tan'dúúca chí inaaⁿ yú cheeti 'áámá espejo yaāⁿ yááiⁿ, ní nguéé inaaⁿ yú n'daacā. Cuayiivi miiⁿ ní n'diichi yú 'iivú Señor Jesucristo dánaaⁿ dánaaⁿ yú. Maaⁿ ní 'téé nuuⁿ deenu yú. Cuayiivi miiⁿ ní snaaⁿ yú tan'dúúca 'iivu Señor Jesucristo n'diichí yā s'uuúⁿ. 'Tíicā snaaⁿ yú.

13 Ná vida yeⁿ'e s'uuúⁿ véé 'iinū chí n'daacā. Véé chí i'teenu yú Dendyuūs, ní véé chí canee ngiinu yú chí dííⁿ Dendyuūs ndúúcu yú, ní véé chí neⁿ'e yú Dendyuūs. Nduu 'iinū naaⁿ chuū ní chiiⁿ chí ch'εete n'dai, ní chííⁿ chí neⁿ'e yú 'iivú Dendyuūs ní neⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

14

Yeⁿ'ē chí 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yā táámá davaacu

1 Nducueⁿ'ē chí dííⁿ yú canéé chí dííⁿ yú chí n'daacā, ti neⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Véé ntiíⁿnyuⁿ ch'εete yeⁿ'é Ndyuūs. Ntiíⁿnyuⁿ miiⁿ chuū chí vmnááⁿ vmnaaⁿ chí ndís'tíi cuuvi neⁿ'é ní chí dííⁿ ní. Chííⁿ chí caaⁿ'máⁿ ní nduudu cuaacu chí Ndyuūs chíⁿ'í yā ndís'tíi.

2 'Áámá hermano yeⁿ'e yú chí ngaⁿ'a táámá davaacu chí n'dááⁿ chí nguéé déenū yú, hermano miiⁿ nguéé ngaⁿ'a sa ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ ti ngaⁿ'a sa ndúúcu Ndyuūs. S'uuúⁿ nguεε n'giindiveeⁿ yú nduudu miiⁿ, naati Ndyuūs n'giindiveeⁿ yā, ní hermano miiⁿ ngaⁿ'a sa yeⁿ'e espíritu yeⁿ'ē maaⁿ sa.

3 'Iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs na veedi dííⁿ yā chí hermanos chí i'téenu cá yā Ndyuūs. Ní cá'cueeⁿ yā hermanos. Ní cá'a yā 'viich'εεtíínnūⁿ hermanos.

4 'Iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'á yā nduudu chí n'dááⁿ chí nguéé deenú tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ngí'cueeⁿ maáⁿ yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí candéε nduudu yeⁿ'é Ndyuūs chí n'giindiveeⁿ tanáⁿ'a yā, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ngí'cueeⁿ yā tanáⁿ'a yā chí snúūⁿ yaácū.

5 Neⁿ'é chi nducyaaca ndís'tiī cuuvi caaⁿ'máⁿ nī tanáⁿ'á davaacu chi n'dááⁿ naati n'daacā ca chi caaⁿ'máⁿ nī nduudu yeⁿ'é Ndyuūs na veedi ní n'giindiveéⁿ yā 'iīⁿ'yāⁿ. 'Iīⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'á yā tanáⁿ'a davaacu chi n'dááⁿ chi nguéé deenu yú, 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé ca'cueéⁿ yā s'uuúⁿ. Dámaāⁿ n'giindiveeⁿ yú nduuti chi táámá yā caaⁿ'máⁿ yā de'é neⁿ'é caaⁿ'maⁿ nduudu miīⁿ.

6 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, ndúúti chi 'úú ndaá ní caaⁿ'máⁿ ndúúⁿ táámá davaacu chi n'dááⁿ chi nguéé n'giindiveéⁿ nī, ¿táácā cuuvi cunneé ndís'tiī? Naati nduuti chi caaⁿ'máⁿ na veedi tuu'mi ní cuuvi caaⁿ'máⁿ yeⁿ'é cosas chi cuchī, o yeⁿ'é nduudu cuaacu chí n'dai chí yeⁿ'é Ndyuūs. Tuu'mi ní cuuvi 'cueéⁿtiné nī tan'dúúⁿ cá chi ngaⁿ'á nduudu yeⁿ'é Ndyuūs, ní ca'cueéⁿ ndís'tiī.

7 Taachí 'iīⁿ'yāⁿ itii'ví yā 'áámá flauta, o tuu'ví yā 'áámá guitarra, ní nguéé n'daaⁿ tono chí itii'ví yā, o tuu'ví yā tuu'mi ní ¿táácā cuuvi deenú tanáⁿ'á 'iīⁿ'yāⁿ de'ē música chí itii'ví yā o tuu'ví yā?

8 Nduuti chí 'áámá soldado itii'ví yā trompeta yeⁿ'e música yeⁿ'e caanda, ní nguεε n'daaⁿ tono chí itii'ví yā, ¿táácā cuuvi deenú tanáⁿ'á soldados ní cuundiyaáⁿ yā chí 'áá ndaá caandaá?

9 "Tiicá ntúūⁿ. Nduuti chí ndís'tiī ní caaⁿ'maⁿ nī ndúúⁿ cuuvi nduudu chí nguéé deenu tanáⁿ'a yā ¿táácā tuumicadiinúúⁿ yā chí ngaⁿ'á nī? Ndís'tiī ní diīⁿ nī tan'dúúⁿ cá chí ngaⁿ'á nī na 'yúúné.

10 Néené n'deeé 'nááⁿ davaacu véé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní 'iīⁿ'yāⁿ cuuvi caaⁿ'máⁿ yā maaⁿ na nduudu yeⁿ'e yā nducuéⁿ'é chí neⁿ'é yā ní tanáⁿ'á 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e yā.

11 Nduuti chí 'úú nguεε n'giindiveéⁿ nduudu yeⁿ'e tanáⁿ'a 'iīⁿ'yāⁿ tuu'mi ní 'iīⁿ'yāⁿ miīⁿ canéé yā tan'dúúⁿ cá 'áámá 'iīⁿ'yāⁿ chí canúúⁿ yúúní. "Tiica ntúūⁿ, 'úú ní canéé tan'dúúⁿ cá 'áámá 'iīⁿ'yāⁿ chí canúúⁿ yúúní ti nguéé n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é.

12 Ndís'tiī chí neⁿ'é nī diīⁿ nī ntiīⁿnyuⁿ ch'εεte yeⁿ'é Ndyuūs, ngiicá nī Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chí téé yā ntiīⁿnyuⁿ ndís'tiī, ntiīⁿnyuⁿ chí cuuvi ca'cueéⁿ nī nduudu yeⁿ'é Ndyuūs 'iīⁿ'yāⁿ. Ní 'íicú 'iīⁿ'yāⁿ cuuvi déénu ca yā yeⁿ'e Ndyuūs.

13 'Iīⁿ'yāⁿ miīⁿ chí caaⁿ'maⁿ yā táámá davaacu chí n'dááⁿ canéé chí ngiicá yā Ndyuūs de'ε chí neⁿ'é caaⁿ'maⁿ nduudu chí caⁿ'a yā. Ní cuuvi caaⁿ'máⁿ yā tanáⁿ'a yā nduudu miīⁿ.

14 Nduuti chí 'úú caaⁿ'máⁿngua^{'á} ndúúⁿ cá táámá davaacu chí n'dááⁿ ní nguéé deenú chíⁿ chí caaⁿ'máⁿ tuu'mi ní dámaāⁿ espíritu yeⁿ'é caāⁿ'maⁿ. Ní 'úú ní nguéé tuumicadiinúúⁿ de'ē véε chí caaⁿ'máⁿ.

15 ¿De'ē diīⁿ tuu'mi? Caaⁿ'maⁿngua^{'á} ndúúⁿ cá nduudu na veedi ní espíritu yeⁿ'é ní túúmíⁿcádiinúúⁿ chíⁿ chí diīⁿ. Ní caatá ndúúⁿ cá nduudu na veedi ní espíritu yeⁿ'é ní túúmíⁿcádiinúúⁿ chíⁿ chí caatá dendu'ú.

16 Ndúúti chí ndís'tiī caaⁿ'maⁿngua^{'á} nī ndúúⁿ cá táámá davaacu chí n'dááⁿ ní ngaⁿ'á nī 'tíicā: N'diī Ndyuūs, gracias, ní diīⁿ nī ndúúⁿ cá espíritu yeⁿ'é nī, tuu'mi ní ¿táácā cuuvi caaⁿ'maⁿ tanáⁿ'a yā chí 'tíicā chíⁿ chí ngaⁿ'a nī?

17 'Áárá chí n'daacā ngaⁿ'a nī, nguéé cunnee nī 'iīⁿ'yāⁿ chí caⁿ'á yā yaācū.

18 'Úú Pablo nca^{'á} gracias Ndyuūs yeⁿ'e yú chí ngaⁿ'á cá n'deeé 'nááⁿ davaacu chí n'dááⁿ ndúúⁿ cá espíritu yeⁿ'é nguεε ti ndís'tiī.

19 Taachí ngaⁿ'á na yaācū n'daacā ca chí caaⁿ'máⁿ nyuⁿ'u nduudu na veedi chí 'úú cadiinúúⁿ ní 'iicu ca'cueéⁿ tanáⁿ'a yā, ti 'úú ngaⁿ'á ta ndiichi mil nduudu táámá naaⁿ davaacu chí n'dááⁿ chí nguéé itúúmíⁿcádiinuuⁿ tanáⁿ'a yā.

20 Ndís'tiī hermanos ye^{n'é}, nguéé nadacadíínuuⁿ nī tan'dúúcā dá'caiyaā, o tan'dúúcā 'áámá da'cuá'āa chi nguéé inadacadíínuuⁿ yā ye^{n'ē} nuuⁿndi ye^{n'e} yā 'tíicā nī. Maaⁿ nī nducue^{n'ē} chi dííⁿ nī ní nadacadíínuuⁿ nī ye^{n'ē} tan'dúúcā sa^{n'a} n'gēete nadacadíínuuⁿ sa.

21 Canéé nguūⁿ na libro ye^{n'é} Ndyuūs ndii cuááⁿ vmnaaⁿ 'tíicā: 'Úú chi 'iivú Ndyuūs nga^{n'a} chuū. 'Úú dicho'ó 'iiⁿ'yāⁿ chi canúúⁿ yúúní chi nga^{n'a} yā nduudu cuaacu ye^{n'é} ndúúcū táámá naaⁿ davaacu. Ndaa yā nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé ne^{n'é} yā 'caandiveéⁿ yā nduudu ye^{n'é}. 'Tíicā nga^{n'a} Ndyuūs.

22 Cáávā chiiⁿ ní Ndyuūs ca'á yā poder 'iiⁿ'yāⁿ chi caaⁿ'máⁿ yā n'dee^e naaⁿ davaacu chi 'iiⁿ'yāⁿ nguéé tuumicadíínuuⁿ yā. Ní chííⁿ chí n'gíⁿ'i Ndyuūs ní 'aama seña chi poder ye^{n'e} yā cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé i'téenu yā Ndyuūs. Nguéé caavā s'uuúⁿ chi i'téenu yú. 'Iiⁿ'yāⁿ chi ca'cueéⁿ yā nduudu ye^{n'é} Ndyuūs ní nga^{n'a} yā cáávā s'uuúⁿ chi i'teenu yú nguéé ti cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé i'téenu yā Dendyuūs ye^{n'ē} yú.

23 Ndúúti chi 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé i'téenu yā 'iivú Ndyuūs, o 'iiⁿ'yāⁿ chi canúúⁿ yúúní, ndaa yā na yáacū ní nduuvidaamá yā ndúúcu yú ní nducyaaca yú nga^{n'a} yú davaacu chí n'dááⁿ. ¿Áá nguéé caaⁿ'máⁿ yā chi s'uuúⁿ ní loco yú?

24 Ndúúti chi nducyaaca nī ca'cueeⁿ nī nduudu ye^{n'é} Ndyuūs na veedi ní ndaa 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chēeti yaacū, 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé i'téenu yā 'iivú Ndyuūs o nguéé déenu yā 'iivú Ndyuūs ye^{n'ē} yú, tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ cuuvi dííⁿ yā sentir nuuⁿndi ye^{n'é} yā. Ní nadacadiínúúⁿ yā ye^{n'ē} nuuⁿndi ye^{n'é} yā na staava ye^{n'é} yā.

25 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní cuuvi deenú yā de'ē chi maáⁿ yā nadacadiínúúⁿ yā na staava ye^{n'e} yā chi nguéé cuuvi n'diichí yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ cundiitín'díí yā ní cu'téenu yā Ndyuūs. Ní nga^{n'a} yā 'tíicā: Cuaacu níⁿ'nyúⁿ Ndyuūs canéé yā ndúúcū ndís'tiī.

Diiⁿ n'daacá nī tanducué^{n'e} ndúúcu orden

26 Ndís'tiī ní 'tíicā dííⁿ nī taachi nduuvidaámá nī. Na^{n'a} ndís'tiī ní candéε nī 'aama canción. Ní na^{n'a} nī ch'eeⁿ'nee listo nī chí ca'cueéⁿ nī taná^{n'a} yā. Na^{n'a} nī ní ch'eeⁿ'nee listo nī chí caaⁿ'máⁿ nī 'áámá nduudu cuaacu ye^{n'é} Ndyuūs. Na^{n'a} nī ní caaⁿ'máⁿ nī táámá naaⁿ davaacu chí n'dááⁿ naati n'nuúⁿ nī vmnaaⁿ vmnaaⁿ 'áámá hermano chí cuuvi caaⁿ'máⁿ de'ē chí ne^{n'e} caaⁿ'maⁿ nduudu s'eeⁿ chí n'dááⁿ. 'Tíicā cuuvi, ní cu'téenu cá nī ye^{n'ē} 'iivú Ndyuūs.

27 Damaāⁿ 'uuví o 'iinú nī 'aama 'aamá nī caaⁿ'máⁿ nī ndúúcū naaⁿ davaacu, nduudú chí n'dááⁿ, naatí táámá nī ch'eeⁿ'nee listo chí caaⁿ'máⁿ nī de'ē ne^{n'é} caaⁿ'māⁿ nduudu s'eeⁿ chí n'dááⁿ.

28 Nduuti chí nguéé véé 'áámá yā nguaaⁿ ndís'tiī chí cuuvi caaⁿ'maⁿ de'ε ne^{n'e} caaⁿ'māⁿ nduudu s'eeⁿ chí n'dááⁿ tuuⁿ'mi 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi caaⁿ'máⁿ yā ndúúcū davaacu chí n'dááⁿ naachi nduuvidaamá nī. Naati 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ cuuvi ndeé yā cūnū cūnū ndúúcū Dendyuūs ndúúcū davaacu chí n'dááⁿ.

29 Taachí nduuvidaamá nī, 'uuví nī o 'iinu nī candéε nī nduudu cuaacu ye^{n'é} Ndyuūs ní ca'aama ca'aama nī caaⁿ'máⁿ nī nduudu na veedi ní tana^{n'a} yā nadacadíínuuⁿ yā ye^{n'ē} nduudu chí nga^{n'a} nī.

30 Ní nduuti Ndyuūs ní n'gíⁿ'i yā 'áámá ndís'tiī chí véε nī 'áámá nduudu ye^{n'é} yā chí caaⁿ'máⁿ nī, tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ chí candéε yā nduudu miiⁿ canéé chí téé yā lugar chí caaⁿ'máⁿ nī nduudu ye^{n'é} Ndyuūs.

31 "Tíicā nducyaaca nī cuuvi caa^m máⁿ nī nduudu yeⁿé Ndyuūs ca'áámá ca'áámá nī. Tanáⁿ a nī n'giindiveéⁿ nī. Ní 'tíicā ní cuuvi déénu cá nī yeⁿé Ndyuūs ní cu'téenu cá nī yeⁿé yā.

32 'Iiⁿ yāⁿ chi caa^m máⁿ yā nduudu yeⁿé Ndyuūs deenu yā de'ε tiempo chi caa^m máⁿ yā.

33 Ndyuūs neⁿé yā chi véé orden cheeti yáacū yeⁿé yā ní véé vaadī 'diiⁿ. 'Tíicā ní ch'eeⁿ néé 'diiⁿ nī dendu'ū na staava yeⁿé nī. 'Tíicā cānee tanducuéⁿ é yaācū yeⁿé Ndyuūs.

34 Taachi nduuvídáámá nī n'daataá nguéé cuuvi candεε tá nduudu yeⁿé Dendyuūs, naati 'diiⁿ 'diiⁿ nūⁿ 'cuεetinéé cheendí tá. 'Tíicā canéé nguūⁿ na ley yeⁿé Ndyuūs.

35 Nduuti chi 'áámá n'daataá nguéé tuumicadínuuⁿ tá yeⁿe nducuéⁿ é chi ngaⁿa yā cheeti yaācū, tuuⁿ mi taachi ndaa tá ná vaacu tá cuuvi nítinguueeⁿ ta isaⁿ á yeⁿe tá. Nduuti chi 'ááma n'daataá candεε tá nduudu yeⁿé Ndyuūs cheeti yaācū, tuuⁿ mi 'cuináⁿ tá.

36 ¿'Áá nguéé neⁿé nī 'caandiveéⁿ nī chi dinguúⁿ yeⁿe nī? ¿DÉ'ε ra tuuⁿ mi? ¿'Áá yeⁿe ndís'tiī nduudu yeⁿe Ndyuūs o ndaā dámáāⁿ nanááⁿ ndís'tiī nduudu miiⁿ?

37 Nduuti chi 'áámá saⁿ ā nguaaⁿ ndís'tiī nadacadínuuⁿ sa chi cuaacu chi ntiinyuⁿ yeⁿé sa chiiⁿ chi caa^m maⁿ sa nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs, ní Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs ca'cueéⁿ yā saⁿ a miiⁿ, tuuⁿ mi ní cuuvi deenu sa chííⁿ chi idinguúⁿ tan'dúúcā chi Ndyuūs ch'iⁿ í yā 'úú.

38 Nduuti chi saⁿ ā miiⁿ nguéé 'caandiveeⁿ sa nduudu yeⁿé, tuuⁿ mi ní ndís'tiī nguéé 'caandiveeⁿ nī nduudu yeⁿé sa.

39 'Tíicā diíⁿ nī, ndís'tiī hermanos yeⁿé. Caa^m máⁿ nī nduudu cuaacu ní ca'á nī lugar chi 'iiⁿ yāⁿ caa^m máⁿ yā táámá davaacu chi n'dááⁿ.

40 Diiⁿ n'daacá nī tanducuéⁿ é ndúúcū orden.

15

Jesucristo 'āā nnduuchi yā yeⁿé nguaaⁿ tináⁿ ā

1 Nds'tiī hermanos yeⁿé, maaⁿ ní chuū ngaⁿ a cuaācū ngii ndís'tiī nduudu yeⁿe evangelio chi ndúúdú ngai yeⁿé Jesucristo. Chííⁿ 'āā ngaⁿ á, ní ngi'cueéⁿ ndís'tiī. Ní ndís'tiī ní n'giindiveéⁿ nī ní s'téenu nī. Ní 'aama canee n'daacá nī ná nduudu 'cūū.

2 Cáāvā nduudu cuaacu yeⁿé Dendyuūs ndís'tiī ní nnguáⁿ ai nī yeⁿé nuuⁿ ndi yeⁿé nī nduuti chi 'áámá cānee na staava yeⁿé nī chííⁿ chi ca'cueéⁿ ndís'tiī. Nduuti chi ndís'tiī nguéé i'teenú nī nguéé dichí'vε nduudu miiⁿ cáāvā ndís'tiī.

3 Vmnaáⁿ vmnaaⁿ ní chi'cueéⁿ ndís'tiī cheε chi más ca importante tan'dúúcā chi Cristo chi'cueéⁿ yā 'úú. Chuū chiiⁿ chi Cristo ní ch'iī yā cáāvā nuuⁿ ndi yeⁿé yú tan'dúúcā chi canéé nguūⁿ ndii cuááⁿ vmnaaⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs.

4 'Iiⁿ yāⁿ ní ch'iichi yā Cristo ní cho'ōo ndii 'ínú nguuvi ní Dendyuūs nadin'duuchí yā Cristo yeⁿe nguaaⁿ tináⁿ ā tan'dúúcā chi canéé nguūⁿ na libro yeⁿé Dendyuūs.

5 Cuayiiⁿ chi Cristo nduuchi yā yeⁿe nguaaⁿ tináⁿ ā saⁿ ā Pedro n'diichi sa Cristo. Cuayiiⁿ chi cho'ōo chuū ní ndichuuví apóstoles n'diichí yā Cristo.

6 Cuayiiⁿ miiⁿ ní 'áámá tiempo nūⁿ u nuuⁿ u ciento hermanos nduuví daamá yā ní n'diichí yā Cristo chí 'āā nduuchi yā yeⁿé nguaaⁿ tináⁿ ā. N'dee

cá yā yeⁿ'e nyuⁿ'u ciento hermanos sндуuchí yā ndíí maaⁿ, naati duu^{'v}í yā n'díi yā.

⁷ Cuayiivi miiⁿ ní Jacobo, apóstol chi ndeē nduudu yeⁿ'é Dendyuūs n'diichi ntúuⁿ yā Cristo. Ní cuayiivi ní nducyaaca apóstoles n'diichí yā Cristo.

⁸ Cho'ōo 'yaáⁿ n'dai nguuví ní 'úú, Pablo, n'diichi ntúuⁿ Cristo, 'áará chí 'úú nguéé intiinaáⁿ Cristo taachi cánéé yā iⁿ'yeeⁿ'dí cūū.

⁹ 'Úú, Pablo, nacadiinúuⁿ chí 'úú nguéé n'daacā 'úú, tan'dúucā yeⁿ'e tanáⁿ'ā apóstoles chí candéé yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs. 'Úú nguéé canéé chí cuuví apóstol ti vmnááⁿ vmaaaⁿ can'daá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū yeⁿ'é Dendyuūs, ti neⁿ'é chí 'iiⁿ'ntyén^{'é} ca'á yā orden chí 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí naⁿ'á yā yaacū yeⁿ'é Ndyuūs.

¹⁰ Maaⁿ ní 'úú 'aama apóstol 'úú ti Ndyuūs díiⁿ yā n'daacā n'dai nduucú. Caati Ndyuūs díiⁿ yā n'daacā n'dai nduucú maaⁿ ní 'úú idiíⁿ ntiíⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā. Ní chíiⁿ chí Ndyuūs díiⁿ yā nduucú dichíí^{'v}ē. Nguéé dámaāⁿ 'úú chí díiⁿ ca ntiíⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā ti Ndyuūs. Ndyuūs chí díiⁿ yā n'daacā n'dai nduucú ní canéé yā nduucú ní nginneé yā 'úú.

¹¹ Nguéé de'ē vεε ndii nduuti chí 'úú o náⁿ'a yā chí candεε nduudu yeⁿ'é Ndyuūs, tí nús^{'uū} ngaⁿ'a n'ū nduudu miiⁿ. Ní ndís^{'tíi} ní i'téénu nī nduudu miiⁿ.

Tiⁿ'yāⁿ caⁿ'á yā nnduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā

¹² Ndís^{'tíi} ní i'téénu nī chí ngaⁿ'a n'ū chí Cristo nduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā. ¿Táácā cuuvi chí ngaⁿ'á nī chí nguéé nnduuchí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā?

¹³ Nduuti chí nguéé nnduuchí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā Cristo ntúūⁿ ní nguéé 'āā nduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní cuerpo yeⁿ'e Cristo canee na yáinyāⁿ ndíí maaⁿ.

¹⁴ Ndúúti chí Cristo nguéé 'āā nduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā tuu^{'m}i ní nduudu chí ngaⁿ'á n'ū nguéé dichíí^{'v}ē. 'Tiicá ntúūⁿ nguéé dichíí^{'v}ē chíiⁿ chí i'téénu n'ū yeⁿ'e Cristo.

¹⁵ 'Tiicá ntúūⁿ chíiⁿ chí ngaⁿ'á n'ū chí nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs, tuu^{'m}i ní nduudu yaadi nduuti chí nguéé 'tíicā. Naati ngaⁿ'a cuaacú n'ū chí Ndyuūs díiⁿ yā chí 'āā nduuchí Cristo yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā. Nduuti chí nguéé nnduuchí tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā 'tiicá ntúūⁿ nguéé 'āā nduuchí Ndyuūs Cristo yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā.

¹⁶ Ndúúti chí tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ nguéé nnduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā, 'tiica ntúūⁿ, Cristo nguéé 'āā nduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā.

¹⁷ Nduuti chí Cristo nguéé 'āā nduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā nguéé dichíí^{'v}ē chí i'téénu yú Ndyuūs. Ní s'uuúⁿ canee yú condenado ndúúcu nūⁿndí yeⁿ'ē yú.

¹⁸ Nduuti chí 'tíicā, tuu^{'m}i ní 'iiⁿ'yāⁿ chí 'āā i'téénu yā Cristo, ní maaⁿ ní 'āā n'díi yā, 'āā chindái yā ndúúcu nuuⁿndi yeⁿ'é yā.

¹⁹ Nduuti chí nguéé nduuchi Cristo yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā tuu^{'m}i ní s'uuúⁿ chí i'teenu yú Cristo, núú^{'m}áⁿ neⁿ'e chí snéé yú na iⁿ'yeeⁿ'dí cūū neené ndaachi yíínu yú nguéé ti tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ.

²⁰ Naati cuaacu chí Cristo miiⁿ 'āā nduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní Cristo miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ vmnááⁿ vmaaaⁿ chí nduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā yeⁿ'e nducyáácā 'iiⁿ'yāⁿ chí n'díí.

21 Ti cáávā nuuⁿndi yeⁿe 'áámá saⁿ'a Adán, canéé chi nducyaaca yú 'cuūvi yú. Ní cáávā chi diiⁿ 'aama saⁿ'ā Cristo míiⁿ, canéé chí nduuchi yú yeⁿ'ē nguuaⁿ tináⁿ'ā.

22 S'uuúⁿ ní yeⁿ'e Adán chi diiⁿ nuuⁿndi sa. S'uuúⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ nuuⁿndi s'uuúⁿ. Taachí 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ nuuⁿndí yā tuuⁿ'mi canee chi 'cuūvi yā. S'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ ní 'cueεti nduuchi yú.

23 Ti 'áámá 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ caⁿ'á yā nduuchi yā yeⁿ'e nguuaⁿ tináⁿ'ā tan'dúúca chí itunééⁿ 'iiⁿ'yāⁿ. Cristo 'āā nduuchí yā vmnááⁿ vmnāaⁿ yeⁿ'e nguuaⁿ tináⁿ'ā. Ní cuayiivi taachi ndaá Cristo na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū taama vmnéⁿ'ēe, tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ chí n'díí chí yeⁿ'e Cristo, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'á yā nnduuchi yā yeⁿ'ē nguuaⁿ tináⁿ'ā.

24 Tuuⁿ'mi ní ndaā nguuvi chí 'cuiiⁿū iⁿ'yeeⁿdí 'cūū cuayiivi taachi chó'ōo tanducuéⁿ'ē chí Dendyuūs Chiida yú neⁿ'é yā chí chó'ōo. Ní Cristo caaⁿ'maⁿ ntiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'ē nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ndíí tiⁿ'iⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndúúcu poder yeⁿ'ē. Tuuⁿ'mi ní Cristo ncaⁿ'á yā Chiidá yā tanducuéⁿ'ē chí yeⁿ'e chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā.

25 Ti maaⁿ ní Cristo miiⁿ canéé yā tan'dúúca 'áámá Rey. Ní taachi chí cuchéε yā yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē enemigo yeⁿ'e yā, tuuⁿ'mi ní enemigos yeⁿ'é yā canéé yā tan'dúúca chí canéé yā mááⁿ ca'a Cristo;

26 tuuⁿ'mi ní chí 'cuiinu enemigo yeⁿ'e Cristo chí vaadi n'gii. Ní Cristo chichεε yā yeⁿ'ē.

27 Dendyuūs 'āā ca'a yā nducuéⁿ'ē dendu'u na ta'ā Cristo ní Cristo ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē. Ní nducuéⁿ'ē canee tan'dúúca chí canee maaⁿ ca'a Cristo. Cristo miiⁿ nguéé ngaⁿ'a ntiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'ē Chiidá yā naati Chiidá yā 'āā ca'a yā Cristo tanducuéⁿ'ē.

28 Taachí Cristo chεé yā yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē, tuuⁿ'mi ní Cristo, chí daiya Dendyuūs, ca'a yā nducuéⁿ'ē na ca'a Dendyuūs chí Chiidá yā. Ní Cristo miiⁿ maáⁿ yā canéé yā maaⁿ poder yeⁿ'ē Chiidá yā.

29 ¿Dε'ε rá tuuⁿ'mi? Nduuti chí nguéé nnduuchi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e nguuaⁿ tináⁿ'ā, ¿dε'ε cúúví chí diiⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ndéεdínúūⁿniⁿ yā cáávā tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí n'díí? ¿Dε'ε cáávā idiíⁿ yā 'tíicā? Nduuti chí nguéé i'téenu yā chí 'iiⁿ'yāⁿ chí n'díí caⁿ'á yā nduuchi yā yeⁿ'ē nguuaⁿ tináⁿ'ā.

30 'Tiicá dendu'ū. ¿Dε'ε cúúví chí 'úú cuneé ndúúcu cáándá chí 'iiⁿ'yāⁿ 'caaⁿ'núⁿ yā 'úú ndii hora miiⁿ?

31 Cuáácú chí nguuvi nguuvi 'iiⁿ'yāⁿ neⁿ'e 'caaⁿ'núⁿ yā 'úú cucáávā chí i'teenú Cristo. Cuáácú chí yeenú, ti cáávā Señor Jesucristo chí Señor yeⁿ'e yú ndís'tií i'téenu nī Jesucristo ti 'úú ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'e Jesucristo nanááⁿ ndis'tií.

32 ¿Dε'ε chí cuuvi yeⁿ'é chí cuchéε yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ yáā Efeso chí diiⁿ yā nduucú tan'dúúca 'iiti taarⁿ nduuti chí nguéé nduuchi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e nguuaⁿ tináⁿ'ā? Tuuⁿ'mi ní ngaⁿ'a yú 'tiicā: Che'e yú vaa, cu'u yú vaa, ti cavyaaⁿ ní 'cuūvi yú.

33 Nguéé diiⁿ nī chí 'iiⁿ'yāⁿ cannche'éi yā ndís'tií. Nduuti chí caⁿ'á nī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'daacā idiíⁿ yā tuuⁿ'mi ndís'tií cuuvi diiⁿ nī tan'dúúca chí idiíⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Nguéé n'daacā chí diiⁿ nī 'tiica.

34 Nadacadíinuⁿ nī chεε chí diiⁿ nī. Ní diiⁿ nī cosa chí n'daacā. Ní nguéé dinuuⁿndí nī. Tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ nguéé deenú yā yeⁿ'e Dendyuūs. Chuū ní ngaⁿ'á yeⁿ'e ndís'tií ní cuuvi 'cuināⁿ nī.

Yeⁿ'e tan'dúúca chí 'iiⁿ'yāⁿ caⁿ'á yā nduuchí yā yeⁿ'ē nguuaⁿ tináⁿ'ā

35 Nduu'ví 'ii'yān ní cuuvi caa'mán yā chuu. ¿Táácā chí 'ii'yān chí 'āā tinán'ā chí nnduuchí yā ye'e nguaa' tinán'ā? Ní vεε cuerpo ngai ye'é 'ii'yān s'ee', ¿táácā canéé?

36 Ndis'tiī chí nga'nā nī 'túúcā nguéé nadacadínnuu' nī ye'e chí nga'nā nī. Ndis'tiī chí ngiīnu nī ndaata deenu nī chí ndaata miīn canéé chí n'diī vmnāán vmnaa' chí dichí'vē ní ndεε n'gui'i ye'nē.

37 Ndaata mii' chí ndis'tiī ngiīnu nī. ¿'Áá nguéé tan'dúúcā 'áámá planta chí cuchíi, nduuti chí trigo, o nduuti chí niī'nu', o dε'ε vεε ndaata chí véé?

38 Dendyuūs diī' yā chí 'cuiita ca'áámá ca'áámá ndaata miī' tan'dúúcā chí nen'e yā, ní 'āā vi'í cā ca'áámá ca'áámá yaata naa' ye'nē ndaata mii'.

39 'Tíicá ntúū' na i'nyee'dí 'cūū. Nguεε dáámá cuerpo ye'n'e 'ii'yān. 'Āā vi'í caā cuerpo ye'n'e 'iiti, 'āā vi'í caā cuerpo ye'nē 'yáádá, ní 'āā vi'í caā cuerpo ye'nē 'yáacā.

40 Véé cuerpo ye'n'e cosa s'ee' chí véé nanguuvi. Ní véé cuerpo ye'n'e 'ii'yān chí canéé na i'nyee'dí 'cūū. Ní cuerpo ye'n'e cosa chí véé nanguuvi ní dεεvε. Ní 'aa vi'í caā cuerpo chí ndεεvε ye'n'e 'ii'yān ye'n'e i'nyee'dí 'cūū.

41 'Tiicá ntúū' 'yá'nā, ní 'iīyū, ní 'iīnyú', ní nducyaaca ní dεεvεε cá ní 'āā vi'í caā. Nguaa' 'iīnyu' s'ee' chí dεεvεé, nguεε dáámá tí 'āā vi'í caā.

42 'Tiicá ntúū' cuerpo ye'nē yú, chí'ī yú ní choō cuerpo ye'nē yú, naati taachi nnduuchi yú ye'nē nguaa' tinán'ā, 'āā ntéé nuu'ndi yú.

43 Maa' ní idinuu'ndi yú ní 'cuiináa' yú cáávā cuerpo ye'n'e yú. Naati taachi nnduuchi yú ye'nē nguaa' tinán'ā, tuu'mi ní cuerpo ye'nē yú ní dεεvε, ní n'daacā canéé.

44 Maa' ní cuerpo ye'nē yú ní ye'n'e i'nyee'dí 'cūū ní 'cuūvi yú. Ní taachi nnduuchi yú ye'nē nguaa' tinán'ā, tuu'mi ní cuerpo ye'n'e yú ní ye'n'e espíritu. Nduuti chí véé cuerpo ye'nē yú chí ye'n'e i'nyee'dí 'cūū, tuu'mi ní véé cuerpo ye'nē yú chí ye'n'e espíritu.

45 Canéé nguū' ndii cuáán vmnaa' na libro ye'n'é Dendyuūs 'tíicā: Dendyuūs din'dái yā cuerpo ye'n'e sa'nā Adán chí sán'ā chí cunduuchi sá vmnāán vmnaa'. Naati táámá Adán chí cuayiivi ní nguuvi yā Jesucristo. Ní Jesucristo miī' ní ye'n'é vida chí espíritu chí canduuchi. Ní Jesucristo ca'á yā vida 'ii'yān s'ee' ye'n'e i'nyee'dí 'cūū chí vida chí ye'n'e espíritu.

46 Nadacadínnuu' nī ye'n'e chuū. Vmnāán vmnaa' véé cuerpo tan'dúúcā cuerpo ye'n'e s'uúú', ní cuayiivi véé cuerpo chí ye'nē espíritu.

47 Dendyuūs din'dái yā Adán chí sa'nā vmnāán vmnaa' ye'n'e ya'n'á 'cūū. Naati sa'nā cuayiivi miī' chíicā sa ná va'ai chεeti nguuvi ní sa'nā miī' chí Jesucristo.

48 Nducyáácá 'ii'yān ye'n'e i'nyee'dí 'cūū canéé ndúúcū cuerpo tan'dúúcā 'ii'yān ye'n'e i'nyee'dí 'cūū. Nducyáácá 'ii'yān chí ye'n'e Cristo cuuvi canéé ndúúcū cuerpo tan'dúúcā cuerpo ye'n'e Jesucristo chí ye'n'e va'ai chεeti nguuvi.

49 Maa' ní cuerpo ye'n'e yú tan'dúúcā cuerpo ye'n'e 'ii'yān ye'n'e i'nyee'dí 'cūū. Cuayiivi ní ndaāca yú 'áámá cuerpo ye'nē yú tan'dúúcā chí véé na va'ai chεeti nguuvi.

50 Maa' ní chuū nga'nā ngiī ndis'tiī hermanos ye'n'é: Ndúúcū cuerpo ye'nē yú ndúúcū yuūtε ye'nē ndúúcū yuūu' ye'nē nguéé cuuvi ndaa yú na va'ai chεeti nguuvi. Ndiī nguéé véé 'áámá cuaa' dendú'u chí nchoo ndúúcū chí nguéé ngoo.

51 Cui'ndiichí nī. 'Úú ní nga'nā n'gi'í ndis'tiī ye'nē 'áámá cosa chí 'ii'yān nguεε deenu yā. Nguéé nducyaaca yú 'cuūvi yú. Naati Nduyūs téε yā nducyaaca s'uúú' 'áámá cuerpo chí ngai tan'dúúcā cuerpo ye'n'é yā chí ye'nē espíritu.

52 Ní 'áámá tiempo 'lín 'lín nūuⁿ tan'dúúcā chi 'áámá ingaaⁿ 'áámá in'gaadi nduutinaaⁿ yú, máánⁿ n'cheεεtē nūuⁿ, ní n'daaⁿ cuerpo yeⁿé yú, taachi 'cuεεcú trompeta chí ndii na 'cuiinu. Ní taachi 'cuεεcu trompeta miiⁿ, tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Señor Jesucristo chí maaⁿ ní 'āā tináⁿā ní nducuéⁿ yā yeⁿé nguaaⁿ tináⁿā ndúúcu cuerpo ngai yeⁿé yā chí 'āā ntéé choo. Ní 'tíicā ntúūⁿ. S'uuúⁿ chí i'teenu yú Jesucristo ní canduuchi yú, ní n'daaⁿ cuerpo yeⁿé yú.

53 Cuerpo yeⁿe yú chí ngoō. Ní Ndyuūs canéé chí n'daaⁿ yā cuerpo yeⁿe yú ní téé yā s'uuúⁿ táámá cuerpo chí nguéé nchoo. Cuerpo yeⁿe yú chí n'gīī, Ndyuūs canéé chí téé yā s'uuúⁿ táámá cuerpo chí 'āā ntéé ndaa nguuvi chí 'cuūvī.

54 Taachi cuerpo yeⁿe yú chí n'gīī ní ngoo, 'āā n'daaⁿ cuerpo yeⁿe chí nguéé cuuvi n'gīī ndii nguéé cuuvi chōō. Tuu'mi cuuvi cuaacu chí canéé nguūⁿ ndii cuáánⁿ vmnaaⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs 'tíicā: Vida cueⁿe daāⁿmaⁿ miiⁿ ní chichεε yeⁿé vaadi n'gii miiⁿ ti 'āā ntéé ch'īī 'iiⁿyāⁿ.

55 Vaadi n'gii ní 'āā chó'ōo. ¿Táácā cuuvi cuchéé vaadi n'gii yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí nguéé cuuvi 'cuūvī yā? ¿Táácā cuuvi diiⁿ vaadi n'gii miiⁿ tan'dúúcā chí 'áámá 'iiti chí nga'a tī 'iiⁿyāⁿ ní n'gii yā? Nguéé cuuvi.

56 Nuuⁿndi miiⁿ chí diiⁿ yú, chííⁿ chí tee lugar vaadi n'gii, ní n'gīī yú. Ní vaadi n'gii miiⁿ diiⁿ tan'dúúcā chí nga'a tī 'iiⁿyāⁿ ní n'gīī yā. Ley miiⁿ chííⁿ chí diiⁿ chí 'iiⁿyāⁿ deenu yā chí véé nuuⁿndi yeⁿe yā.

57 Nca'a yú gracias Ndyuūs, ti nginneé yā s'uuúⁿ chí ichεε yú yeⁿe nducuéⁿe chí yeⁿé yáánⁿguiinūuⁿ cáávā Señor Jesucristo yeⁿé yú.

58 Cáávā chuū ndís'tiī hermanos yeⁿé chí neⁿe taaví, 'cuεεtinéénⁿ n'daaca ní ndúúcu chííⁿ chí i'téenu nī. Ní nguéé n'daaⁿ chííⁿ chí i'téenu nī. Ní cueⁿe daāⁿmaⁿ diiⁿ ní ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Señor Jesucristo yeⁿé yú. Ní deenú nī chí ntiiⁿnyuⁿ miiⁿ ní véé chííⁿvē.

16

Yeⁿe ofrenda caavā hermanos

1 Maaⁿ ní neⁿé caaⁿmáⁿ ndís'tiī yeⁿe ofrenda yeⁿé ní chí ca'a ní 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo cáávā 'iiⁿyāⁿ ndaachíí snée yā ní nguéé dendu'ú yeⁿé. Diiⁿ ní tan'dúúcā chí 'úú ngaⁿá ngīī 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tanáⁿā yáacū s'eeⁿ na yáⁿāa Galacia.

2 'Tíicā diiⁿ nī. Nguuvi vmnáánⁿ vmnaaⁿ yeⁿé ndεεtē chi domingo miiⁿ, ca'áámá ca'áámá ndís'tiī ní cu'néⁿe ní 'āā víí caā parte yeⁿé ní chí tunéénⁿ Ndyuūs chí yeⁿe nducuéⁿe chí Ndyuūs tee yā ndís'tiī. Ní ndís'tiī ca'a nī ofrenda yeⁿé ní na ta'a 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yáacū. Ní taachi 'úú ndaá nguéé canéé chí ca'a nī ofrenda yeⁿe nī.

3 Ní taachi ndaaⁿ, 'úú dicho'ó 'iiⁿyāⁿ chí ndís'tiī ne'éⁿ nī chí candéε yā ofrenda yeⁿé ní ndii yāāⁿ Jerusalén. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ candéε yā carta yeⁿé ndúúcu ofrenda yeⁿe nī.

4 Nduuti chí 'úú caneé chí caⁿá yāāⁿ Jerusalén tuu'mi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caⁿá yā nduucú.

Pablo caⁿa yā chí caⁿá yā yāāⁿ s'eeⁿ

5 Caneé chí cho'ó na yáⁿāa Macedonia. Ní taachi cho'ó na yáⁿāa miiⁿ cuayiivi ní ndaá na yāāⁿ Corinto ní cuneé ndúúcu ndís'tiī.

6 Neⁿé chí cūnēe ndúúcu ndís'tiī tiempo chí 'iichεε. Ní cuayiivi ní ndís'tiī cuuvi caⁿá ní nduucú 'téé nūuⁿ naachi 'úú naⁿá cuaaⁿ cyúúní.

7 Nguéé ne^{n'}é n'diichí ndís'tiī taachi cho'ó yáāⁿ vaacú nī, naati canéé ngiinú chi ndaa n'diichí ndís'tiī 'áámá tiempo nduuti chi Ndyuūs téé yā lugar 'úú.

8 Naati cuneé na yáāⁿ Efeso ndii tiempo ye^{n'}e 'viicu ye^{n'}e Pentecostés.

9 Miiⁿ ní véeⁿ n'dee ca ntiⁿnyuⁿ chi diíⁿ. Ní yáāⁿ Efeso miiⁿ tan'dúúca 'áámá cheendi va'ái chi ch'ete n'dai nī ndeεvéeⁿ n'dai caavá 'úú, ti véeⁿ cá ntiⁿnyuⁿ chi diíⁿ. Miiⁿ ntúūⁿ neene veε 'iiⁿyāⁿ chi induuví taaⁿ yā ye^{n'}é.

10 Ndúúti chi ndaa sa^{n'}ā Timoteo nanááⁿ ndís'tiī, canéé chi diíⁿ nī recibir sa^{n'}ā miiⁿ tan'dúúca 'áámá sa^{n'}ā chi diíⁿ ntiⁿnyuⁿ sa ye^{n'}é Ndyuūs, ti sa^{n'}ā miiⁿ ní idiiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ ye^{n'}é Ndyuūs tan'dúúca 'úú.

11 Mar 'áámá ndís'tiī nguéé diíⁿ nī ndúúcu Timoteo tan'dúúca chi sa^{n'}ā chi nguεε n'daacā, ní nguéé deenu sa. Cuaviivi taachi dicho'ó nī Timoteo miiⁿ cuaaⁿ cyúúni, dicho'ó nī sa^{n'}ā miiⁿ ndúúcu n'dai. Caneé ngiinú chi ndaa sa ndúúcu taná^{n'}ā hermanos nanááⁿ 'úú.

12 'Úú ne^{n'}é chi hermano Apolos ndaa sa nanááⁿ ndís'tiī taachi ndaa taná^{n'}ā hermanos. Apolos miiⁿ nguéé ne^{n'}e sa ndaa sa maaⁿ, naatí ndaa sa nanááⁿ ndís'tiī taachi véeⁿ yaaⁿ sa.

Pablo diíⁿ yā saludar hermanos

13 'Cuεéte n'daacá nī ndúúcu cuidado. Ní 'cuεetinéeⁿ n'daacá nī ndúúcu chi i'téenu nī chi ye^{n'}e Ndyuūs. Ní tan'dúúca sa^{n'}ā n'geεte diíⁿ yā ní 'tíicā diíⁿ nī. Ní cunéé diitú nī.

14 Tanducué^{n'}e chi diíⁿ nī, ní diíⁿ nī ti ne^{n'}e nī Ndyuūs.

15 Ndís'tiī ní deenú nī chi 'iiⁿyāⁿ ye^{n'}e va'ái sa^{n'}ā Estéfanos s'téenu yā Jesucristo vmnááⁿ vmnaaⁿ taachi snee yā na yá^{n'}āa Acaya. 'Úú yaaⁿvi ndís'tiī chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ne^{n'}é yā diíⁿ yā ntiⁿnyuⁿ chi nginneε nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Señor Jesucristo ye^{n'}é yú.

16 'Úú ngiicá ndís'tiī hermanos ye^{n'}é, chi 'caandiveéⁿ nī ye^{n'}e chi nga^{n'}ā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ye^{n'}e va'ái Estéfanos ní cunneé nī 'áámá 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí idiiⁿ ntiⁿnyuⁿ ye^{n'}é Dendyuūs.

17 Yeenú chi ndaa hermano Estéfanos ndúúcu hermano Fortunato ndúúcu hermano Acaico. N'daacā chi canéé yā ndúúcu nī na lugar ye^{n'}é.

18 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nduūvi n'dai yā na espíritu ye^{n'}é ní ca^{n'}á yā nduūvi n'dai yā na espíritu ye^{n'}e nī dendúⁿ. Canéé chi diíⁿ nī aceptar taná^{n'}ā 'iiⁿyāⁿ chi diíⁿ yā tan'dúúca 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

19 'Iiⁿyāⁿ ye^{n'}e yaācú ye^{n'}e yá^{n'}āa Asia dicho'ó yā saludos ye^{n'}é nī: N'dai nī, nga^{n'}ā yā. Sa^{n'}ā Aquila ndúúcu n'daataá Priscila ndúúca 'iiⁿyāⁿ ye^{n'}e yaācú chi snee yā ndavaacú yā dicho'ó yā saludos ye^{n'}e nī: N'dai nī, nga^{n'}ā yā.

20 Nducyááca hermanos ní dicho'ó yā saludos ye^{n'}e nī: N'dai nī, nga^{n'}ā yā. Ndís'tiī ní caaⁿmaⁿ nī 'tíicā ye^{n'}e hermanos: N'dai yā, nga^{n'}ā nī. Ní ca'á nī ta'ā nī taachi diíⁿ nī saludar hermanos ti ndís'tiī ní ne^{n'}é nī Dendyuūs.

21 'Úú Pablo dinguúⁿ carta miiⁿ ndúúcu ta'á, ní: N'dai nī, nga^{n'}ā.

22 Nduuti chi 'áámá sa^{n'}ā nguéé idiné^{n'}e yā Señor Jesucristo ye^{n'}e yú 'āā cuuví yā condenado. Niiⁿnuⁿ niiⁿnuⁿ canee tiempo chi Señor Jesucristo ye^{n'}e yú cuuví ndaa ntúūⁿ yā.

23 Ní Señor Jesucristo ye^{n'}e yú téé yā ndís'tiī nducué^{n'}e chi n'daacā ye^{n'}e yā.

24 'Úú ne^{n'}é ndís'tiī ti ndís'tiī ní ye^{n'}e Cristo Jesús ndís'tiī. 'Tíicā.

CARTA CUAYIIVI YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ CHI SNĒE YĀ YĀĀⁿ CORINTO

Pablo idinguúⁿ yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaacū na yāāⁿ Corinto

1 'Úú Pablo 'úú. Ní Ndyuūs neⁿ'é yā chi 'úú cuuvi 'áámá apóstol chi candéé nduudu cuaacu yeⁿ'ē Jesucristo. 'Úú ndúú^{cū} Timoteo chi hermano yeⁿ'e yú idinguúⁿ carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Corinto chi caⁿ'á yā yāacū yeⁿ'e 'iivú Ndyuūs, ní yeⁿ'ē nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi i'teenú yā Jesucristo, 'iiⁿ'yāⁿ chi snéé yā na núú^{má} yáⁿ'āa yeⁿ'e Acaya.

2 Ndyuūs Chiida yú ndúú^{cū} Señor Jesucristo cuuvi téé yā s'uuúⁿ cosa chi n'daacā yeⁿ'é yā ní 'íicú cunéé vaadī 'diiiⁿ yeⁿ'é yā na staava yeⁿ'e yú.

Pablo ch'eenú yā chí

3 Dich'εεε yú Ndyuūs ti nééné n'dai Ndyuūs Chiida yú chi Chiida Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú. Ndyuūs Chiida yú ya'ai 'iinú yā s'uuúⁿ ní tee yā 'viich'εεtinūⁿ s'uuúⁿ.

4 Ndyuūs yeⁿ'e yú itee yā 'viich'εεtinūⁿ nús'uu yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē chi n'geenú 'nū ngii ti nús'uu ní cuuvi ca'á 'nū dáámá 'viich'εεtinūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi n'geenú yā ngii ndúú^{cū} dáámá 'viich'εεtinūⁿ chi Ndyuūs tee yā nús'uu.

5 Nús'uu ní n'geenú 'nū ngii n'dee ca cáavā chi idiíⁿ 'nū ntiinnyuⁿ yeⁿ'e Señor Jesucristo. Ní Señor Jesucristo tee ca yā 'viich'εεtinūⁿ nús'uu.

6 Maaⁿ ní, nduuti chi n'geenú 'nū ngii, chuu ní cáavā ndís'tiī cuuvi cuta'á ní 'viich'εεtinūⁿ yeⁿ'é Ndyuūs ní cuuvi nnguaⁿ'ai ní. Ní nduuti chi Ndyuūs tee yā nús'uu 'viich'εεtinūⁿ, chuū ní cáavā ndís'tiī cuuvi cuta'á ní 'viich'εεtinūⁿ yeⁿ'é Ndyuūs, ní cuuvi nnguaiⁿ'ai ní. 'Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī cuuvi cuchéε ní nducuéⁿ'ē chí n'geenu ní ngii tan'dúú^{cā} chí nús'uu n'geenú 'nū ngii.

7 Ní canee ngiinú 'nū yeⁿ'e ndís'tiī chí cunee n'daaca ní. Ti deenú 'nū ti taachi ndís'tiī n'geenu ní ngii tan'dúú^{cā} nús'uu 'tiicá ntúūⁿ Ndyuūs tee yā, 'viich'εεtinūⁿ ndís'tiī tan'dúú^{cā} chí tee yā nús'uu.

8 Ní ndís'tiī hermanos yeⁿ'é 'nū. Neⁿ'é 'nū chi cadiiuuⁿ ní yeⁿ'e tanduvéé vaadī caa'va chí cho'ō nuúⁿ 'nū na yáⁿ'āa yeⁿ'e Asia. Chíⁿ chí ch'eenu taaví 'nū chíⁿ ní nééné n'dee ca, ní nadacadiinúúⁿ 'nū chí nguéé fuerzas yeⁿ'é 'nū chí cuchéé 'nū yeⁿ'e nducuéⁿ'ē ti cuuvi 'cuūvi 'nū.

9 Nacadiinúúⁿ 'nū chí ca'á yā orden chí 'cuūvi 'nū naati chuū ní chíⁿ chí ch'iⁿ'i nús'uu chí cu'téenu cá 'nū Ndyuūs chí nadacuéⁿ'ē yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní nguεε i'téenu 'nū yeⁿ'e maáⁿ 'nū.

10 'Tiicá Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā nús'uu yeⁿ'e peligro chí 'āā chéé 'cuūví 'nū. 'Tiicá ntúūⁿ cunee ngiinú 'nū Ndyuūs chí nadanguáⁿ'ai yā nús'uu yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí n'geenú 'nū ngii ní yeⁿ'é chí ch'εεte n'dai.

11 Ní ndís'tiī ní nginneé ntúūⁿ ní nús'uu ti ngaⁿ'anguá'á ní caavā nús'uu. Caati ndúú^{tí} chí 'yááⁿ ca hermanos ngaⁿ'anguá'á yā yeⁿ'é 'nū, tuu'mi ní ca'á yā gracias Ndyuūs, ti Ndyuūs diíⁿ yā n'dai ca cáavā nús'uu.

Pablo chí'naaⁿ yā chí ndaá yā na yāāⁿ Corinto

12 Ní yeenú 'nū ti deenú 'nū na staava yeⁿ'é 'nū chí chíⁿ chí idiíⁿ 'nū ní cáavā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí cūū. Ní n'daacā diíⁿ 'nū. Ní n'daacā diíⁿ 'nū cáavā ndís'tiī.

Ndyuūs chi n'dai taavi chíinneé yā nūs'uu chi 'túucā din'daacá 'nū. Chuū nguéeé cuuvi díiⁿ 'nū cáávā vaadi deenu yeⁿe maáⁿ 'nū.

13 Chíiⁿ chí dingúúⁿ 'nū yeⁿe ndís'tiī ní ndís'tiī ní cuuvi 'cueéⁿ ní ní intiinaáⁿ nī. Cuneé ngííⁿ 'nū chí túúmícadiinúúⁿ nī nducuéⁿe.

14 Tan'dúucā chí ndís'tiī túúmícadiinúúⁿ nī 'téé maaⁿ naati taachi ndaa Señor Jesucristo taama vmnéⁿ'ēe tuu'mí ndís'tiī cuuvi yeenu ní cáávā nūs'uu tan'dúucā chí cuuvi yeenu 'nū cáávā ndís'tiī.

15 Caati véé confianza yeⁿe 'nū ndúucū ndís'tiī, vmnááⁿ vmnaaⁿ nadacádiinúúⁿ chí chíi ní ndaa ní canee nduucú nī 'áamá tiempo ní cuayiivi ndaa taama vmnéⁿ'ēe ní cuneé nduucú nī chí cuuvi yeenu cá nī.

16 Nadacádiinúúⁿ chí cho'ó yaá'ví ndís'tiī taachi caⁿ'á na yáⁿ'āa Macedonia. Ní cuayiivi míⁿ taachi n'daa yáⁿ'āa Macedonia miiⁿ tuu'mi ní nandaa ntuúⁿ yaa'ví ndís'tiī ní cuneé ndúucū nī. Ní taachi can'daa yeⁿe nī, ndís'tiī cuuvi cunee nī 'úú ndúucū necesidades yeⁿe caati caⁿ'á yáⁿ'āa Judea.

17 'Tíicā nadacádiinúúⁿ chí díiⁿ. 'Úú nguéeé díiⁿ tan'dúucā 'iiⁿ'yāⁿ chí díiⁿ yā tan'dúucā chí maáⁿ yā neⁿ'e yā. Ní ngaⁿ'a yā: Júūⁿ, júūⁿ chuū chí díiⁿ, ní cuayiivi ngaⁿ'á yā chí nguéeé díiⁿ yā ti díiⁿ yā tan'dúucā chí neⁿ'e yā.

18 Naati Ndyuūs deenu yā nduudu chí ngaⁿ'á 'nū chí nguéeé ngaⁿ'á 'nū 'tíicā idiíⁿ 'nū ní cuayiivi nguéeé idiíⁿ 'nū 'tíicā.

19 Ti taachi 'úú ndúucū saⁿ'á Silvano ndúucū Timoteo candéé 'nū nduudu cuaacu yeⁿe Señor Jesucristo chí Daiya Dendyuūs nguéeé ngaⁿ'á 'nū chí Jesucristo miiⁿ ngaⁿ'á yā chí júūⁿ 'tíicā, ní cuayiivi nguéeé 'tíicā díiⁿ yā. Cristo ní ngaⁿ'á yā ní díiⁿ yā tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí cuaacu.

20 Ti Cristo miiⁿ ngaⁿ'á yā chí 'tíicā, yeⁿe nducuéⁿ'ē chí Ndyuūs Chiida yú caⁿ'á yā chí téé yā 'iiⁿ'yāⁿ ndúucū s'uuúⁿ chí i'téenu yú Ndyuūs. Cáávā chuū idich'εete yú Ndyuūs tí cucáávā Cristo caⁿ'a yú chí 'tíicā.

21 Ní Chiida yú díiⁿ yā chí ndís'tiī ndúucū nūs'uu cunee diitu ca yú ndúucū chí i'teenu yú yeⁿe Cristo. Ní Ndyuūs nadidεεvé yā s'uuúⁿ chí díiⁿ yú ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e yā.

22 Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ 'áamá sello yeⁿ'é yā na cuerpo yeⁿ'e yú ti yeⁿ'é yā s'uuúⁿ. Tee yā Espíritu N'dai yeⁿ'é yā na staaava yeⁿ'e yú. Ní cáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é yā deenu yú chí cuuvi yeⁿ'e yú chíiⁿ chí Ndyuūs caⁿ'a yā chí téé yā s'uuúⁿ.

23 Nguéeé cueⁿ'é yāāⁿ Corinto ti neⁿ'é yaa'vi neéⁿ ndís'tiī ní nguéeé neⁿ'é 'caa'vá cucáávā chí 'cuεetinéé ya'ai nī. Maaⁿ ní Ndyuūs deenu yā staaava yeⁿ'é ní testigo yeⁿ'é.

24 Nguéeé neⁿ'é 'nū caaⁿ'máⁿ 'nū ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'é ní yeⁿ'ē chíiⁿ chí canee chí i'téenu nī ti 'āā canee diitú nī ndúucū chí i'téenu nī. Naati neⁿ'é 'nū cunee 'nū ndís'tiī. Nūs'uu díiⁿ 'nū ntiíⁿnyuⁿ ndúucū ndís'tiī ní cuuvi yeenu nī. Ní ndís'tiī snéé n'daaca nī caavā chí i'teenú nī Jesucristo.

2

1 'Úú nadicádiinúúⁿ māaⁿ chí nguéeé ndaa nanááⁿ ndís'tiī chí cuuvi ndaachí nī.

2 'Úú nguεε neⁿ'é ndaa nanááⁿ ndís'tiī nduuti chí 'úú idiíⁿ chí ngii ndaachi yiinú ndís'tiī. ¿De'ε cúúví chí díiⁿ chí ngii ndaachí yiinú ndís'tiī tí nguéeé du'ū chí cuuvi tee yā 'úú vaadi yeenu nduuti chí ndaachi yiinú ndís'tiī?

3 Chuū idinguúⁿ yeⁿ'é ndís'tiī tí taachi ndaa nguéeé cu'neeⁿ ndaachi nuúⁿ cucáávā ndís'tiī tí ndís'tiī cuuvi tee nī 'úú vaadi yeenu. Véé 'viich'εetiinúúⁿ cúú

nanááⁿ nducyáácá ndís'tiī chi vaadi yeenu chi véé yeⁿé, maaⁿ vaadi yeenu miiⁿ cunéé ndúúcu nducyaaca nī.

4 Ní taachi dinguúⁿ yeⁿé ndís'tiī neené di'vaachi 'úú ndii ná staava yeⁿé ndíi tuunu chεεcú. Nguéé díiⁿ 'tuuca ti cu'neeⁿ ndaachi yiinú ndís'tiī ti neⁿé chi ndís'tiī cuuvi déénu nī chi neené neⁿé taavi cá ndís'tiī.

Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿé 'iiⁿyāⁿ

5 Ndúúti chi 'aama 'iiⁿyāⁿ díiⁿ yā 'aama cosa chi véε de'ε cáávā chi cu'neeⁿ ndaachi yiinú náⁿā ndís'tiī 'úú ntúūⁿ cu'neeⁿ ndaachi yiinú 'úú ndúúcu nducyáácá ndís'tiī dendu'ū 'téé nūuⁿ. 'Úú nguéé neⁿé caaⁿmáⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chi véé cá nuuⁿndi yeⁿé yā yeⁿé chi dinuuⁿndi yā.

6 Deenú ntúūⁿ chi n'deēe cá ndís'tiī 'āā n'diichi ní nuuⁿndi yeⁿé yā ní nadacadiinúúⁿ chi 'āā véé castigo yeⁿé 'iiⁿyāⁿ miiⁿ, ní nguéé díiⁿ nī más ca ndúúcu 'iiⁿyāⁿ miiⁿ.

7 Maaⁿ ní canéé chi nca'á nī 'viich'εεtinūuⁿ 'iiⁿyāⁿ 'cúū ní nadach'εεcú yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ 'cúū ní nguéé neené taaⁿ cu'neeⁿ ndaachi yiinú yā.

8 Caavā chuū chi ngaⁿ'á chí ndís'tiī 'cuuⁿmiⁿ nī chi dinéⁿe ca nī 'iiⁿyāⁿ 'cúū.

9 Nífcu taachi idinguúⁿ chuū yeⁿe ndís'tiī yeⁿe 'iiⁿyāⁿ 'cúū neⁿé cadiiinúúⁿ ní n'diichi nduuti chi ndís'tiī ní díiⁿ nī ndúúcu yā tan'dúúca chí 'āā ngaⁿ'á ngi ndís'tiī na carta yeⁿé.

10 'Úú dendú'ū caⁿ'á inadich'εεcú nuuⁿndi yeⁿe 'āā de'ε nūuⁿ 'iiⁿyāⁿ chi ndís'tiī nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿé yā. Ní taachi 'úú nadich'εεcú yeⁿé yā, ní 'túuca díiⁿ cucáávā ndís'tiī ní nanááⁿ Cristo.

11 Nduuti chí díiⁿ yú 'túúca tuuⁿmi ní yááⁿnguiinūuⁿ nguéé cuuvi cuchéε sa yeⁿé yú ti deenu yú de'ε chí nginnche'ei sá.

Pablo nguεε yeenu yā chi ndaa yā na yāāⁿ Troas

12 Taachi cueⁿé cuaaⁿ cyuuni ní ndaaⁿ na yāāⁿ Troas chí caaⁿmáⁿ nduudu yeⁿe evangelio yeⁿe Cristo, tuuⁿmi ní Ndyuūs nn'guaaⁿ yā yāāⁿ miiⁿ tan'dúúca chí nn'guaaⁿ 'iiⁿyāⁿ 'áámá cheendi va'āī. 'Tíicá díiⁿ Ndyuūs cucaavā 'úú chí caaⁿmáⁿ nduudu yeⁿe evangelio.

13 Ní neené nadacadiinúúⁿ na staava yeⁿé ti nguéé ndaācá saⁿā Tito, hermano yeⁿé yú. Cáávā chuū díiⁿ despedir 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yāāⁿ miiⁿ ní chíicá ní cueⁿé na yāⁿāa Macedonia.

Chεε yú yeⁿe nducuéⁿé ti yeⁿe Cristo s'uuúⁿ

14 'Úú ní ca'á gracia Ndyuūs caati Ndyuūs caⁿ'á yā nduucú 'nū 'āā tíi nūuⁿ lugar naachi caⁿ'á 'nū caati nús'uu cuuvi chεé 'nū yeⁿe nducuéⁿé cucáávā s'uuúⁿ ní yeⁿe Cristo s'uuúⁿ. Nífcu Ndyuūs díiⁿ yā cáávā nús'uu chí deenu 'nū yeⁿe Cristo chí cuuvi caaⁿmáⁿ 'nū yeⁿe Cristo nanááⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ yeⁿe núúⁿmáⁿ iⁿ'yeēⁿdi. Ní 'iiⁿyāⁿ cuuvi deenú yā yeⁿe Cristo dendú'ū. Ní chuū ní tan'dúúca 'áámá cosa chí n'dēεvεε ngééⁿ chí véé nducuéⁿé yāāⁿ naachi cueⁿé 'nū.

15 S'uuúⁿ tan'dúúca 'áámá cosa chí n'dēεvεε ngééⁿ chí incienso nanááⁿ Dendyuūs. 'Tíicá s'uuúⁿ chí i'teenu yú Cristo. 'Tíicá ntúūⁿ s'uuúⁿ nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chí caⁿ'á yā cu'téenu yā Jesucristo ní caⁿ'á yā na va'ai chεεti nguui. Ní nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chí nguéé i'téenu yā ní caⁿ'á yā ná vaadi n'gii cueⁿe daāⁿmaⁿ,

16 s'uuúⁿ tan'dúúca 'áámá cosa chí ngééⁿ chí n'díi chí 'āā nτεε n'dáaca, 'tíicá s'uuúⁿ nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chí nguéé i'téenu yā Jesucristo. Ní chuū chí iⁿ'i chí caⁿ'á yā 'cuuvi yā cueⁿe daāⁿmaⁿ. Ní s'uuúⁿ ní tan'dúúca 'áámá cosa chí n'dēεvεε ngééⁿ

ti vée vida ye'nē. 'Tíicā s'uuúⁿ nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chi caⁿ'á yā cu'téenu yā Jesucristo ni caⁿ'á yā na va'ai chεeti nguuvi. ¿Dú'ū cuuvi diiⁿ yeⁿ'e chuū 'tuucā?

17 Nús'uu ní nguée caaⁿ'máⁿ 'nū nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs chi 'iiⁿyāⁿ nadíí'vε yā nús'uu, tan'dúúcā chi diiⁿ n'deēe n'dái 'iiⁿyāⁿ. Naati Ndyuūs dichí'o yā nús'uu ní nús'uu ní caaⁿ'máⁿ 'nū nduudu miiⁿ ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é 'nū. Ní Ndyuūs inaáⁿ yā nús'uu ti diiⁿ 'nū tan'dúúcā chi Cristo neⁿ'é yā chi diiⁿ 'nū, ti yeⁿ'é Cristo nús'uu.

3

Yeⁿ'é Nduudu Ngai yeⁿ'é Ndyuūs

1 Taachi dinguúⁿ 'nū chuu, ¿'áá nadacadiinúúⁿ ní chi nús'uu caaⁿ'maⁿ cá 'nū chi n'daacā idiíⁿ 'nū? O ¿'áá canee chi ndεé 'nū taama carta chi ndéε recomendación, nanááⁿ ndís'tií, o 'áamá carta chi dinguúⁿ ní chi ngíicá ní recomendación yeⁿ'é ní tan'dúúcā chi ndεε tanáⁿ'á 'iiⁿyāⁿ? Nguεε 'tíicā.

2 Ndís'tií ní tan'dúúcā carta yeⁿ'é 'nū 'tíicā ndís'tií ti yeⁿ'é Cristo ndís'tií. Ní ndís'tií tan'dúúcā chi carta yeⁿ'é 'nū chi canéε nguūⁿ na staava yeⁿ'é 'nū 'tíicā ndís'tií. Ní 'íicú nducyáácá 'iiⁿyāⁿ cuuvi 'cueeⁿ yā níicú cadíínuuⁿ yā chi ndís'tií i'téenu ní Jesucristo.

3 Ní nducyáácá 'iiⁿyāⁿ deenú yā chi ndís'tií ní tan'dúúcā 'áamá carta chi dinguúⁿ Cristo ní tee yā nús'uu 'tíicā ndís'tií cáávā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e Cristo chi diiⁿ 'nū nanááⁿ ndís'tií. Carta miiⁿ nguée cánéε nguūⁿ ndúúcū tinta ndíí nguée ndúú tan'dúúcā chi Ndyuūs diiⁿ nguúⁿ yā ley na tabla yeⁿ'e tuū ti Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chi canduuchi dinguúⁿ carta 'cūū staava yeⁿ'é yū.

4 Ní seguro chi Ndyuūs ndεεve yā ndís'tií ní vée 'viich'εetiinūⁿ yeⁿ'é 'nū caati Jesucristo innee yā 'úú. Ní deenú chi dichíí'vε Ndyuūs ndúúcū ntiiⁿnyuⁿ n'daacā chi diiⁿ cucááva Cristo.

5 Nguée nadacadiinúúⁿ 'nū chi cuuvi cundεε yú cuidado yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chi diiⁿ yú. Ndyuūs nginneε yā nús'uu ní téε yā poder nús'uu ní cuuvi diiⁿ 'nū nducuéⁿ'ē.

6 Ndyuūs tee yā nús'uu ntiiⁿnyuⁿ chi candεé 'nū táámá compromiso yeⁿ'é yā chí ngai. Ní compromiso chí ngai miiⁿ nguée yeⁿ'e ley yeⁿ'e yú chí canéε nguūⁿ ti yeⁿ'e Espiritu N'dai yeⁿ'é Dendyuūs. Nduudu yeⁿ'e ley yeⁿ'e yú diiⁿ chi condenado s'uuúⁿ ní 'cuūvi yú naati Espiritu N'dai miiⁿ itee vida cueⁿ'e daáⁿmaⁿ s'uuúⁿ.

7 Ley yeⁿ'é yú chi Ndyuūs dinguúⁿ yā na tabla yeⁿ'e tuū nanááⁿ Moisés ní dichíí'vε chi deenu yú chí vée nuuⁿndi yeⁿ'e yú, ní ch'indai yú. Ní taachi ndaā ley miiⁿ chi dεεve n'dai ca yeⁿ'é Ndyuūs tuuⁿ'mi ní ngíi na naaⁿ Moisés miiⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e Israel nguée cuuvi n'diichí yā naaⁿ Moisés miiⁿ cáávā chi neené dεεve ngii naáⁿ yā, naati dεεvé miiⁿ na naáⁿ yā 'āā ntuūvī.

8 Taachi ndaā ley miiⁿ ní dεεvé cá ngíi ní chó'oo dεεve yeⁿ'é ¿'áá nguée cuuvi ch'εεte n'dái cá ngíi ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs nguée ti ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e ley miiⁿ?

9 Ní nduuti chí ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e ley miiⁿ chi dεεvé n'dai ní diiⁿ condenar 'iiⁿyāⁿ chí ndai yā, tuuⁿ'mi ní ¿'áá nguée más cá ch'εεte taavi cá ngíi ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcū Espiritu N'dai ti diiⁿ yā aceptar 'iiⁿyāⁿ nguée ti ley miiⁿ? 'Tíicā váá.

10 Caati 'aara chí dεεvé n'dai ley miiⁿ nguée dεεvé chíi chi cuuvi tan'dúúcā chi dεεvé n'dai ca yeⁿ'é Ndyuūs. Maaⁿ ní ley miiⁿ canee tan'dúúcā chi nguée dεεvé n'dai.

11 Caati chí ley miiⁿ chí δεεῦέε ní cunee 'áamá tiempo nūⁿ tuu'mi ní chuunee δεεῦέε taavi cá nduudu yeⁿé Ndyuūs chíⁿ chí 'áamá cūnee.

12 Cáávā chuū deenú 'nū chi compromiso chi ngai canéé cueⁿe daāⁿmaⁿ ní 'tíicā cuuvi. Maaⁿ ní caaⁿ máⁿ 'nū nduudu ngai yeⁿé Ndyuūs ní nguéé 'va'a 'nū mar 'áamá.

13 Nguéé díiⁿ 'nū tan'dúucā chi diiⁿ Moisés taachi snduú yā 'áamá velo naáⁿ yā ti 'iiⁿyāⁿ Israel nguéé cuuvi snáaⁿ yā naaⁿ Moisés miiⁿ cucáávā δεεῦε yeⁿe Ndyuūs chi canéé na náaⁿ yā. Δεεῦέε miiⁿ nguéé chíⁿ 'naaⁿ.

14 Ní 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nguéé tuumicadiinúúⁿ yā yeⁿe δεεῦέε chí canéé náaⁿ Moisés miiⁿ. Ndií nguuví 'cūū taachi 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ch'eeⁿ yā compromiso ndiícū miiⁿ, nguεε cuuvi deenú yā caati canéé yā tan'dúucā chí canéé 'aama velo na naáⁿ yā. Velo miiⁿ Cristo díiⁿ chí chó'oo yeⁿē.

15 Ndií nguuví 'cūū taachi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'cueeⁿ yā ley yeⁿe Moisés, cunee velo miiⁿ ti nan'gaadí vaanicádiinūⁿ yeⁿe yā.

16 Ní ndií taachi cu'téenu yā Señor Jesucristo Daiyá Dendyuūs tuu'mi ní velo miiⁿ ní cuavii.

17 Señor miiⁿ ní Espíritu yeⁿe Cristo. Ní naachi véé Espíritu miiⁿ yeⁿe Señor miiⁿ tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ canéé libre yā.

18 Maaⁿ ní cáávā chuū nducyaaca yú nguéé snee yú tan'dúucā chí véé 'áamá velo na naaⁿ yú. Maaⁿ ní 'iiⁿyāⁿ n'diichi yā δεεῦε yeⁿe Señor Jesucristo yeⁿe yú na vida yeⁿe yú ti s'uuúⁿ tan'dúucā 'áamá espejo, 'tíicā s'uuúⁿ. Ní taachi n'diichi yú Señor Jesucristo yeⁿe yú tuu'mi ní n'daaⁿ vida yeⁿe yú chí cuuvi tan'dúucā vida yeⁿé Cristo. Ní cūnee ngiinu yú chí n'daaⁿ vida yeⁿe yú tan'dúucā chí ch'εεε ca δεεῦε vida yeⁿé Señor Jesucristo yeⁿé yú. Chuū chí idiíⁿ Espíritu yeⁿe Cristo cáávā s'uuúⁿ.

4

1 Deenu yú chí Señor Jesucristo tee yā s'uuúⁿ cosas chi n'dai ca. Cáávā chuū díiⁿ 'nū ntiíⁿnyuⁿ yeⁿé yā ní caaⁿ máⁿ 'nū nduudu cuaacu yeⁿé yā ní nguεε cuuvi cúunū 'nū.

2 Maaⁿ ní nguεε díiⁿ 'nū cosas chí nguεε n'daacā chí cuuvi snáaⁿ 'iiⁿyāⁿ, cosa chí díiⁿ 'nū chí 'cuináaⁿ 'nū nanáaⁿ 'iiⁿyāⁿ. Ní nguéé cachiicá 'nu nginnche'éi 'nū 'iiⁿyāⁿ. Ní nguéé ndastaⁿ 'á 'nū nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs ndúucū nduudu yaadi. 'Tíicā idiíⁿ 'nū ní caaⁿmaⁿ 'nū dámaāⁿ nduudu cuaacu yeⁿé Dendyuūs ní cuuvi deenú nducyaaca 'iiⁿyāⁿ, ní Dendyuūs n'diichi yā nús'uu.

3 Nduuti chí 'iiⁿyāⁿ nguéé ituumicádiinuuⁿ yā nduudu cuaacu chí ngaⁿ'á 'nū tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ nguéé i'téenu yā Señor Jesucristo yeⁿé yú ní cuuvi ndái yā.

4 'Iiⁿyāⁿ nguéé i'téenu yā Señor Jesucristo caati ndyuūs yeⁿé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí yááⁿnguiniinūⁿ n'gaadi sá ná vaadi cadiniinúúⁿ yeⁿe yā, caati yaaⁿnguiniinūⁿ nguéé n'gúúⁿ sá chí n'diichi yā δεεῦε yeⁿe Dendyuūs. Maaⁿ ní 'iicu 'iiⁿyāⁿ nguéé snaaⁿ yā δεεῦé n'dai yeⁿe nduudu yeⁿe Cristo chí δεεῦε. Ní s'uuúⁿ taachi inaaⁿ yú Cristo miiⁿ inaaⁿ yú Ndyuūs.

5 Ní taachi ngaⁿ'á 'nū nduudu yeⁿe Dendyuūs nguéé ngaⁿ'á 'nū nduudu yeⁿe maá 'nū ti ngaⁿ'á 'nū chí Jesucristo miiⁿ ní Señor yeⁿé yú. Tií nús'uu ní dichíⁿ've 'nū ndís'ti cucáávā chí Cristo neⁿé yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

6 Ní taachi Ndyuūs din'dái yā iⁿ'yeeⁿdi ngaⁿ'á yā 'tíicā: Yeⁿe naachí maaiⁿ miiⁿ canéé δεεῦε. Maaⁿ Ndyuūs miiⁿ ní díiⁿ yā chí δεεῦε miiⁿ canéé na staava yeⁿé 'nū. Ní ndúucū δεεῦε miiⁿ cuuvi deenú 'nū vaadi deenu yeⁿé Ndyuūs

chí n'dai taavi ca. Ní nús'uu n'diichí 'nū dεεεε yeⁿé Ndyuūs taachi n'diichi 'nū naaⁿ Jesucristo miiⁿ.

Vida yeⁿé 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo

7 Ní nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs chi i'téenu 'nū canéé na staava yeⁿe 'nū tan'dúúca tesoro tíicā. Ní 'áará chí cuerpo yeⁿé 'nū tan'dúúca 'cuúti yáⁿaa chí nguεε dεεvéé, nū'suu chí iⁿ'í 'nū cáávā ntiⁿnyuⁿ chí díiⁿ 'nū chí poder chí cānee nduucú 'nū ní ch'εεε ca ní yeⁿé Ndyuūs. Ní nguéé yeⁿe nús'uu.

8 'Áará chí nduū cuaaⁿ n'geenú 'nū ngii mar 'áamá naāⁿ nguéé díiⁿ chí dúú'va 'nū. 'Áará chí n'deeé nááⁿ inadacááimúúⁿ 'nū deenú chεε chí díiⁿ 'nū.

9 'Áará chí 'iiⁿyāⁿ ní n'daa yā chí neⁿe 'caaⁿnúⁿ yā nús'uu Dendyuūs canee yā nduucú 'nū. 'Áará chí 'iiⁿyāⁿ cun'dáa yā nús'uu na yáⁿaa nguεε 'cuúvi 'nū.

10 'Áá tíi nūuⁿ cuááⁿ naachi caⁿ'á 'nū cueⁿe daāⁿmaⁿ canee na staava yeⁿé 'nū chí cuuvi 'cuúví 'nū tan'dúúca chí ch'iī Señor Jesucristo yeⁿe yú. Ní 'íicú 'iiⁿyāⁿ cuuvi n'diichí yā chí Jesucristo nadanguáⁿ'ai yā nús'uu. Ní cuuvi deenú yā chí Jesucristo canduuchí yā.

11 Ní nducueⁿe tiempo chí sduuchí 'nū na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū deenú 'nū chí cuuvi 'cuúví 'nū cucáávā chí nús'uū díiⁿ 'nū ntiⁿnyuⁿ yeⁿe Cristo. Ní 'íicú 'iiⁿyāⁿ cuuvi n'diichí yā chí poder yeⁿe Cristo Jesús canéé ndúúcu nús'uu.

12 'Tíicā ní vaadi n'gii díiⁿ ntiⁿnyuⁿ yeⁿe na vida yeⁿé 'nū 'tíicā ntuūⁿ vida cueⁿe daāⁿmaⁿ díiⁿ ntiⁿnyuⁿ yeⁿe na vida yeⁿé ndís'tíi.

13 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs ndii cuááⁿ vmnaaⁿ: 'Úú i'teenú, ní cáávā chíiⁿ chí ngaⁿ'á. Ní 'tíicā ntúūⁿ nús'uu i'téenu 'nū ní cáávā chuū ngaⁿ'á 'nū. Ní daama chí'téenu 'nū ndúúcu yā.

14 Caati deenu yú chí 'iiⁿyāⁿ chí nadacuéⁿ yā Señor Jesucristo yeⁿe nguaaⁿ tinaⁿ'á, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ nadacuéⁿ ntúūⁿ yā s'uuúⁿ yeⁿe nguaaⁿ tinaⁿ'á. Ní Dendyuūs candéé yā nús'uu ndúúcu ndís'tíi nanááⁿ Jesucristo.

15 Nducuéⁿe chí díiⁿ 'nū ní cucáávā chí ndís'tíi cuuvi cutaⁿ'á ní tanducuéⁿé chí n'dai. Ní 'íicú n'deeé nááⁿ 'iiⁿyāⁿ cuuvi cutaⁿ'á yā cosa chí n'dai yeⁿé Dendyuūs. Ní n'deeé n'dái 'iiⁿyāⁿ cuuvi caaⁿ'maⁿnguaⁿ'á yā, ní caⁿ'á yā gracia, Dendyuūs, ní cuuvi ch'εεε cá yā Dendyuūs chí dεεε taavi ca.

16 Cáávā nducuéⁿé chuū nguéé ngii cúunu yú 'aara chí cuerpo yeⁿe yú n'gii nééⁿ nguuvi nguuvi naati Dendyuūs téé yā fuerzas s'uuúⁿ nguuvi nguuvi.

17 Níicú chuū chí n'geenú yú ngii na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū nguéé ch'εεε ní nuuⁿ nūuⁿ chó'ōo, ní díiⁿ cáávā s'uuúⁿ chí véé yeⁿe yú 'aama lugar chí n'dεεε n'dai ca ní n'deeé ca chí 'áamá cunee cueⁿe daāⁿmaⁿ.

18 Maaⁿ ní nguεε díiⁿ yú cuenta yeⁿe denduⁿ'ú chí inaaⁿ yú ti chíiⁿ chí inaaⁿ yú ní ngo'o yeⁿé. Naati chíiⁿ chí nguéé inaaⁿ yú cunee cueⁿe daāⁿmaⁿ.

5

1 Maaⁿ ní deenu yú chí cuerpo yeⁿe yú 'cuiinu ti tan'dúúca 'áamá va'ai chí nguéé 'áamá cūnee 'tíicā cuerpo yeⁿe yú naati Ndyuūs idin'dái yā 'aama va'ai yeⁿe yú ná va'ai chεεti nguuvi chí 'áamá cūnee. Ní nguéé saⁿ'á yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū din'dái sa ndúúcu ta'a sa va'ai miiⁿ.

2 Maaⁿ ní chí n'dai yiinu yú ti nééⁿé neⁿ'é yú n'daaⁿ yú cuerpo yeⁿe yú ní snee yú na va'ai chεεti nguūví ndúúcu cuerpo ngai ní dεεε chí yeⁿe va'ai chεεti nguuvi.

3 Nguuvi miiⁿ ní Ndyuūs caⁿ'á yā chí téé yā 'aama cuerpo ngai yeⁿe yú chí tan'dúúca chí 'aama vestido. Ní Ndyuūs nguéé cuuvi ndaacá yā s'uuúⁿ chí nguéé chí dεεε cuerpo yeⁿe yú.

4 Neⁿe chi snée yú na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū na va'ai yeⁿe yú chi cuerpo yeⁿe yú, nandái yiinu yú ti n'geenu yú ngii. Nguéé cucaavā chi neⁿe yú chi cuerpo ndiicūū yeⁿe yú 'cuūvī naati neⁿe yú chi Ndyuūs téé yā chi'caadi na cuerpo yeⁿe yú chí ngai chi tan'dúúccā chí catecai ngai yú. Ní 'iicú cuerpo ndiicūū yeⁿe yú yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní 'cuiinu ti snée yú ndúúccū cuerpo chí ngai ní véé vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿe yú.

5 Ní cáávā chuū ní Ndyuūs ch'iindiyaáⁿ yā yeⁿe yú cuerpo chí ngai ní tee yā Espíritu N'dai yeⁿe yā s'uuúⁿ chi cuuvi deenu yú chi cuaacu chí tee yā chuū chí cuuvi yeⁿe yú.

6 'Tííca rá va, cueⁿe daāⁿmaⁿ véé confianza yeⁿe yú ndúúccū Dendyuūs. Deenu yú chi neⁿe chi snée yú na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndúúccū cuerpo ndiicūū yeⁿe yú nguéé cuuvi cunee yú ndúúccū Señor yeⁿe yú na va'ai chεeti nguuvi.

7 Maaⁿ ní chiiⁿ chí diiⁿ yú, diiⁿ yú ti i'teenu yú Jesucristo ní nguéé idiiⁿ yú cucáávā chí n'diichi yú cosa chí yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

8 'Íicú vεε confianza yeⁿe yú. Neⁿe yú caⁿa yú yeⁿe vaacu yú chi cuerpo ndiicūū yeⁿe yú ní cunee yú ndúúccū cuerpo ngai yeⁿe yú na va'ai chεeti nguuvi ndúúccū Señor yeⁿe yú.

9 Cáávā chuū neⁿe yú diiⁿ yú cueⁿe daāⁿmaⁿ chiiⁿ chí Ndyuūs neⁿe yā chí diiⁿ yú nduuti chí snée yú na va'āi yeⁿe yú na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū o nduuti chí snée yú na va'āi yeⁿe yú na va'āi chεeti nguuvi ndúúccū Señor Jesucristo.

10 Ti 'tíicā nducyaaca yú canee chí naⁿa yú nanááⁿ jez chí Cristo ní 'íicu ca'aama ca'aama s'uuúⁿ cuuvi cuta'ā yú chuu chí cuuvi yeⁿe yú tan'dúúccā chí diiⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yā neⁿe chí snee yú na cuerpo ndiicūū yeⁿe yú na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, nduuti chí ntiiⁿnyuⁿ chí n'daacā o nguεε n'daacā.

Nduudu cuaacu yeⁿe vaadī 'diiⁿ

11 Nús'uu ní deenú 'nū chí Señor Jesucristo caⁿ'á yā n'diichí yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Ní neⁿe 'nū diiⁿ 'nū n'daacā. Ní cáávā chuū ní nús'uu diitu diiⁿ 'nū nducuéⁿ'ē chí ch'iⁿ'í 'nū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'á 'nū nduudu cuaacu yeⁿe Señor Jesucristo. Ndyuūs déenu yā chiiⁿ chí diiⁿ 'nū ní cunee ngiinú 'nū chí ndís'tiī cuuvi déenu ní chuū dendu'ū.

12 Nguéé ngaⁿ'á 'nu taama vmnéⁿ'ēe yeⁿe vida yeⁿe 'nū nanááⁿ ndís'tiī naati ca'á 'nū 'áamá lugar ndís'tiī ti cuuvi caaⁿ'máⁿ ní chí n'daacā idiiⁿ 'nū. Ngaⁿ'á 'nū nduudu cuaacu nanááⁿ ndís'tiī. Maaⁿ ní 'íicu ndís'tiī cuuvi nan'guεεcútáⁿa ní yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chí itinguuneéⁿ ní, 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a yā yeⁿe maáⁿ yā chí n'daacā yā tan'dúúccā chí tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ snaaⁿ yā, ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ nguéé nacádiinúúⁿ yā yeⁿe chíiⁿ chí vεε na staava yeⁿe yā.

13 Ní nduuti chí nadacadiinúúⁿ ní chí nús'uu tan'dúúccā loco nús'uu, 'tíicā ngaⁿ'á 'nū ní diiⁿ 'nū chí Ndyuūs ní ch'εeté yā nanááⁿ ndís'tiī. Ní nduuti chí nguéé loco 'nū ní cáávā chí diiⁿ 'nū ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Ndyuūs cucáávā ndís'tiī.

14 Jesucristo ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe 'nū ti neⁿe yā nús'uu. Deenu yú chí cuaacu chí 'áamá saⁿ'a chí Cristo ch'iī sa, ní cucáávā saⁿ'ā miiⁿ ní tan'dúúccā chí nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní ch'iī.

15 'Tíicā Cristo ch'iī yā cucáávā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ maaⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. 'Iiⁿ'yāⁿ s'een'āā ntéé snée yā cucáávā vida yeⁿe maáⁿ yā caati snée yā yeⁿe Jesucristo chí ch'iī yā ní nduuchi ntuuⁿ yā yeⁿe nguaaⁿ tináⁿ'ā cucáávā 'iiⁿ'yāⁿ.

16 Maaⁿ ní cáávā chuū chí chó'ōo nús'uu nguéé inaaⁿ 'nū 'téé yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ tan'dúúccā tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Tiempo chí 'āā chó'ōo nús'uu

inaán 'nū Cristo ndúúcu ye'n'é chi díín yā taachi canee yā na i'n'yeen'dí 'cūū naati maa'n ní nguεε inaa'n 'nū 'tíicā. Inaa'n 'nū chi Cristo ní Ndyuūs.

17 'Tíicā ní 'ii'yā'n chi i'téenu yā Cristo ní ye'n'é Cristo. Ní 'ii'yā'n mii'n 'áámá 'ii'yā'n ngai. Cosas chi díín yā vmaaa' nguéé díín yā maa'n ti nducue'n'é chí díín yā ní ye'n'e vida ngai ye'n'e yā.

18 Ní tanducue'n'é chúū ní Ndyuūs díín yā. Cucáávā Cristo mii'n ní Ndyuūs díín yā chí s'uuú'n ní ye'n'é yā s'uuú'n ní nguéé contra ye'n'e yā s'uuú'n. Ní Ndyuūs nga'n'a ntiin'nyú'n yā ye'n'é 'nū chi caa'n'má'n 'nū nduudu ye'n'é yā chí 'ii'yā'n na i'n'yeen'dí 'cūū cuuvi ye'n'é yā 'ii'yā'n.

19 'Tíicā canee chí caa'n'má'n 'nū nduudu cuaacu ye'n'e Cristo chí 'ii'yā'n s'ee'n cuuvi ye'n'é yā 'ii'yā'n. Ní cucáávā Cristo mii'n Ndyuūs díín yā chí v'éé vaadí 'dii'n' nguaa'n 'ii'yā'n nduucú yā. Ní nguéé díín Ndyuūs cuenta ye'n'e nuu'ndi ye'n'e 'ii'yā'n s'ee'n. Níicu Ndyuūs tee yā nús'uu ntiin'nyu'n chí caa'n'má'n 'nū nduudú 'cūū ye'n'é yā chí vaadí 'dii'n'.

20 Maa'n ní 'tíicā ndaa' 'nū nanáán ndís'tiī ndúúcu nduudu ye'n'e Cristo ní caa'n'má'n 'nū nduudu mii'n na lado ye'n'e Ndyuūs. Ní tan'dúúca chí Cristo nga'n'á yā chí ndaacadaamí ní, cáávā chuū nús'uu ngiicá 'nū ndís'tiī cááva Cristo chí ndaacadaamí ní ye'n'e nuu'ndi ye'n'é ní ní 'íicú v'éé vaadí 'dii'n' ye'n'e ndís'tiī ndúúcu Ndyuūs.

21 Cristo nguéé dinuu'ndí yā mar 'áámá. Caati cucáávā s'uuú'n Ndyuūs díín cuenta yā ní díín yā tan'dúúca chí Cristo dinuu'ndí yā. Ní 'íicú taachi ye'n'e Cristo s'uuú'n Ndyuūs n'diichí yā s'uuú'n chí nduuví n'dai vida ye'n'é yú nanáan' yā.

6

1 'Tiicá ntúū'n nús'uu díín 'nū ntiin'nyu'n tan'dúúca chí ntiin'nyu'n chí ne'n'e Ndyuūs. Ngaiicá 'nū ndís'tiī chí cuta'á ní vaadí n'dai chí itée Ndyuūs chí vaadí n'dai chí Ndyuūs ch'i'n'í yā s'uuú'n.

2 Caati 'tíicā Ndyuūs nga'n'a yā. Ni canéé nguū'n na libro ye'n'é yā: 'Úú ch'iindiveé'n nduudu ye'n'é ní tiempo chí n'daacā. Ní chinneé ndís'tiī nguuvi chí nangua'n'ái ní.

Nguuvi 'cūū ní 'áámá nguuvi chí cuuvi n'dai cáávā ndís'tiī, nguuvi 'cūū ní nguuvi chí cuuvi nangua'n'ai ní.

3 Maa'n ní nguéé díín 'nū mar 'áámá cosa chí di'vaachi 'ii'yā'n ti 'ii'yā'n cuuvi caa'n'má'n yā chí ntiin'nyu'n ye'n'e Ndyuūs chí díín 'nū nguéé n'daacā.

4 Naati díín 'nū nducue'n'é ntiin'nyu'n mii'n chí n'daacā ti ne'n'é 'nū ch'i'n'í 'nū nducyáácá 'ii'yā'n chí ntiin'nyu'n chí díín 'nū ní ye'n'e Ndyuūs. Ní cucáávā ntiin'nyu'n mii'n chí ch'éé 'nū ye'n'e nducue'n'é chí ch'eenú 'nū chíi nguuvi nguuvi. Ní neéné n'deéé dendu'ú chíi chí di'vaachi nús'uu ndúúcu chí vεε necesidades ye'n'é 'nū ndúúcu vaadí 'caa'va.

5 Ní ch'e'n'é yā nús'uu chí cu'néé'n yā nús'uu na vacūū. Ní neené 'yaa'n 'ii'yā'n nduuvidaamá yā ye'n'e chí ne'n'e 'cue'n'e yā nús'uu. Ní díín 'nū n'deéé n'dái ntiin'nyu'n chí neéné díítú. Ní cho'oo 'náá'n nguuvi chí nguéé cheetiyaadú 'nū, ní nguéé che'e 'nū va.

6 Níicú nducue'n'é dendu'ú chuū ní ch'i'n'í 'nū 'ii'yā'n chí vida ye'n'é 'nū ní n'daacā. Ní ch'i'n'í 'nū chí deenú 'nū nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs. Ní díín 'nū ntiin'nyu'n mii'n ndúúcu vaadí ngiīnū ní ndúúcu vaadí n'dai. Ní díín 'nū nducue'n'é cucáávā Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs canee nduucú 'nū. Díín 'nū túúca ti cuaacu níin'nyú'n dine'n'é 'nu nducyaaca 'ii'yā'n.

7 Ní ngaⁿá 'nū nduudu cuaacu cucáávā poder yeⁿe Ndyuūs chi canee nduucú 'nū ní caavā chi n'daacā canee 'nū nanááⁿ Ndyuūs. 'Tíicā díiⁿ 'nū. Ní díiⁿ 'nū defender nús'uu ndúú^cū vaadī cuaacu. Ndúú^cū vaadī cuaacu miiⁿ ní tan'dúú^cā chi ndéé 'nū 'áámá machete chí 'uúvi lados 'caāiⁿ ní díiⁿ 'nū defender nús'uu nduucú. 'Tíicā díiⁿ 'nū.

8 Ní náⁿá 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿá yā chí n'dái 'nū ní tanáⁿ'a yā ngaⁿá yā chí nguéé 'n'dái 'nū. Ní náⁿá 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿá n'daacā yeⁿ'é 'nū ní tanáⁿ'a yā nguéé ngaⁿ'a n'daacā yeⁿ'é 'nū. 'Áámá tiempo ní díiⁿ yā tratar nduucú 'nū tan'dúú^cā chí ngaⁿ'á 'nū nduudu yaadī ní taama tiempo tan'dúú^cā chí ngaⁿ'á 'nū chí cuaacu.

9 Ní 'áámá tiempo 'iiⁿ'yāⁿ díiⁿ yā tan'dúú^cā chí nguéé 'n'diichí yā nús'uu 'tíicā díiⁿ yā, ní táámá tiempo díiⁿ yā tan'dúú^cā chí nús'uu amigos yeⁿ'é yā, 'tíicā díiⁿ yā. Ní n'dee n'dái tiempo cuuví 'cuúvi 'nū ní nguéé 'cuúvi 'nū. Ní tee yā nús'uu 'áámá castigo chí neené díítūu n'dee n'dái tiempo naati nguéé 'caaⁿ'núⁿ yā nús'uu.

10 'Áará chí di'vaachí yā nús'uu, nús'uu ní yeenú 'nū. 'Áará chí pobre nús'uu, díiⁿ 'nū ntiⁿ'nyuⁿ ní n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ véé vaadī 'cuiica yeⁿ'é yā. 'Áará chí nguéé de'ē vεε véé yeⁿ'é 'nū nducuéⁿ'ē chí véé ní yeⁿ'é 'nū.

11 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'e yú yeⁿ'e yáāⁿ Corinto, dinguúⁿ 'nū nduudu yeⁿ'é 'nū yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí véé tan'dúú^cā chí véé ca. Ní nduudu miiⁿ cachiica yeⁿ'é staava yeⁿ'é 'nū ti neⁿ'é 'nū ndís'tiī.

12 Nús'uu ch'iⁿ'í 'nū nducuéⁿ'ē chí canee na staava yeⁿ'é 'nū naati ndís'tiī nguéé díiⁿ nī 'túú^cā nduucú 'nū ti nguéé ch'iⁿ'í nī nús'uu chí neⁿ'é nī nús'uu ndúú^cū núú^máⁿ staava yeⁿ'é nī.

13 Nús'uu ngiica 'nū ndís'tiī tan'dúú^cā 'áámá chiida ngiica yā daiya yā 'tíicā ngiica 'nū ndís'tiī ti cuuví dinéⁿ'e nī nús'uu ndúú^cū núú^máⁿ staava yeⁿ'é nī. Ní ndís'tiī cuuví caaⁿ'máⁿ nī nduudu cuaacu yeⁿ'é nducuéⁿ'ē tan'dúú^cā chí nús'uu díiⁿ 'nū ndúú^cū nī.

Cuerpo yeⁿ'e yú miiⁿ ní yáacū yeⁿ'é Ndyuūs chí canduuchi

14 Ndís'tiī, nguéé caⁿ'á nī ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téenu yā Jesucristo ti nguéé cuuví díiⁿ nī dáámá ntiⁿ'nyúⁿ ndúú^cū yā. Ní díiⁿ nī tan'dúú^cā 'áámá yunta chí nguéé daamá tī, 'tíicā díiⁿ nī. ¿Áá cuuví cuuví dáámá chí n'daacā ndúú^cū chí nguéé n'daacā? O ¿'áá daama canee chí deεve ndúú^cū chí maāiⁿ? Nguéé cuuvi.

15 ¿Áá cuuví nduuvidaamá Cristo ndúú^cū Satanás? O ¿'áá daama vεε parte yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Cristo ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téenu yā Cristo? Nguéé cuuvi.

16 ¿'Áá nduuvidaama templo yeⁿ'e Ndyuūs ndúú^cū ídolos? Nguéé cuuvi. Cuerpo yeⁿ'e ndís'tiī ní yaacú yeⁿ'é Ndyuūs. Ndyuūs maáⁿ yā ngaⁿ'a yā na libro yeⁿ'é yā 'tíicā:

'Úú Ndyuūs canee nduucú 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é ní cachiicā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é. 'Úú ní cuuvi Ndyuūs yeⁿ'é yā ní 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é.

17 Cááva chuú Ndyuūs ngaⁿ'á yā ní canéé nguūⁿ 'tíicā:

Nan'dáa nī nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní diví nī yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. 'Tíicā ngaⁿ'a Señor 'iivú Ndyuūs. Nguéé tuu'ví nī dendu'ū chí vaatí. Ní 'iicu 'úú Ndyuūs díiⁿ aceptar ndís'tiī.

18 Ní 'úú Ndyuūs cuuví Chiidá nī. Ní ndís'tiī cuuvi daiyá ndís'tiī, 'tíicā ngaⁿ'a 'iivú Ndyuūs caati nducuéⁿ'ē poder chí véé ní yeⁿ'é yā.

7

1 'Tiicá ndís'tiī hermanos ye'n'é chi neené ne'n'é. Nducué'n'é chuū ní promesa chi Ndyuūs téé yā s'uūu". Cáávā chuū canee ntúūn chi dii'n yú ndúúcu cuerpo ye'n'é yú ní ndúúcu espíritu ye'n'é yú nducué'n'é chi n'daacá 'iicu ní δεεεε yú. Ní nguée dii'n yú mar 'áámá cosa chi nguée n'daacá ti vεε nuu"ndí ye'n'é yú. Ní né'n'é chi canduuchi yú na i'n'ye'e'dí 'cūū canee chi dii'n yú chi δεεεε ca yú tan'dúúcā chi ne'n'e Ndyuūs. 'Tiicā dii'n yú ti 'va'a yú Ndyuūs.

'Ii'ya'n chi i'teenú yā Cristo na yāān Corinto nanguεεcunée yā din'daacá yā

2 Maa'n ní ngiica 'nū ndís'tiī chi 'cuáa'n nī nduudu ye'n'é 'nū na staava ye'n'é nī. Nús'uū nguεε dii'n daño 'nū ye'n'é mar 'áámá nī, ndíi nguée dii'n 'nū chi dii'n nuu"ndí nī ndíi nguée nginche'ái 'nū mar 'áámá 'ii'n'yān.

3 'Úú nguεε nga'n'á chuū ti dii'n condenar ndís'tiī chi nguée n'daacá nī. Naati tan'dúúcā chi nga'n'á vmnáán vmnān, ne'n'é taavi ndís'tiī. Ní canee yú tan'dúúcā chi daama snée yú. 'Tiicá ntúūn ní canduuchi yú daama vida ye'n'é yú na i'n'ye'e'dí 'cūū ní dáámá 'cuūvi yú.

4 Vεε 'viich'έέtiinúú'n n'dai ye'n'é ndúúcu nī ní yeenú ye'n'e nī. Ní maa'n ní ndúúcu nducué'n'é chi ch'eenú chii nguée di'vaachi 'úú ti néénε véε vaadi yeenú ye'n'é.

5 Ní ndíi tiempo taachi ndaá 'nū na yá'n'āa Macedonia nguée ntaaví'tuūnuú'n cuerpo ye'n'é 'nū naati n'geenú 'nū ngíi nducué'n'é cuaa'n. Ní ngu'u 'ii'n'yān nduucú 'nū ní di'va'á 'nū na staava ye'n'é 'nū.

6 Naati Ndyuūs chi ca'a yā 'viich'έέtiinúú'n 'ii'n'yān chi chicuūnú, maa'n Ndyuūs ní tee yā 'viich'έέtiinúú'n nús'uu taachi ndaā sa'n'ā Tito hermano ye'n'é 'nū.

7 Nguée dámaān caavā chi ndaā sa'n'ā Tito mii'n ti cáávā chi chii'n sá chi ndís'tiī ca'a'ní 'viich'έέtiinúú'n sa'n'ā mii'n. Ní sa'n'ā mii'n yaa'vi sá nús'uu chi ndís'tiī neené ne'n'é nī n'diichi nī nús'uu, ní neene dindaachi nī ye'n'é 'nū ndii ná stááva ye'n'é nī. Ní neené ne'n'é nī dii'n nī nducué'n'é chi 'úú ne'n'é chi dii'n nī. Ní cucáávā chíi'n ní yeenú taavi ca.

8 Vmnáán vmnān dii'n sentir ye'n'e carta chi dinguún ye'n'é nī. 'Aara chi s'nee'n ndaachi yiinu nī cáávā carta mii'n. Maa'n ní nguée dii'n sentir ye'n'e chi dinguún ye'n'é nī. Vmnān vmnān nduuti chi s'nee'n ndaachi nús'uu nī, deenú chi carta mii'n dii'n chí ch'εεtinée ndaachi nī 'áámá tiempo nūu".

9 Maa'n ní véε vaadi yeenú ye'n'é. Nguée cucáávā chi s'nee'n ndaachi núu'n nī naati s'nee'n ya'ai 'iinu nī taanduvéε ní ndaacadaami nī ye'n'e nuu"ndi chi dii'n nī. Ní ndís'tiī s'nee'n ndaachi nī tan'dúúcā chi Ndyuūs ne'n'e yā chi dii'n nī ní 'íicú nús'uu nguée dii'n 'nū mar 'áámá chi cuuvi ndái nī cucáávā nús'uu.

10 Caati chíi'n chi dii'n Ndyuūs chi inee ya'ai 'iinu yú ní dii'n chi ndaacadaami yú ye'n'e nuu"ndi ye'n'e yú ní ngua'n'ai yú. Ní 'íicú cáávā chuū nguée dii'n yú chíi' cunée ya'ái 'íinu yú ye'n'e chi nadacadaami yú ye'n'e nuu"ndi ye'n'e yú. 'Ii'n'yān chi nguée i'téénu yā Ndyuūs ní ndaachi canee yā na i'n'ye'e'dí 'cūū ní 'cuūvi yā cue'n'é daā'ma'n.

11 Naati ndís'tiī cucheε nī chi inéε ndaachi nī. N'diichi nī maa'n ntii'nyu'n ye'n'e vaadi ndaachi táácā idii'n na vida ye'n'é nī. ¿'Áá dii'n chi nadacadiinú'n nī n'daacā ye'n'e nuu"ndi chi dii'n nī ní caa'n'má'n nī chíi' nguεε n'daacā idii'n nī? ¿'Áá dii'n chi ndís'tiī nguée canee yiinú nī ye'n'e chíi' chi dii'n nī? ¿'Áá 'va'á nī cucááva nuu"ndi chi dii'n nī? Cuayivi ní ne'n'é nī n'diichi nī 'úú ní ne'n'é nī chíi' ca'a castigo ye'n'e 'ii'n'yān chi dinuu"ndí yā. Ní ye'n'é nducue'n'é chuū ch'i'n'í nī ndúúcu chíi'n chi dii'n nī chíi' ndís'tiī dii'n nī chíi'n chíi' n'daacá.

12 'Tiicā taachi dinguúⁿ carta miiⁿ yeⁿe ndís'tiī, nguéé dinguúⁿ cáávā 'iiⁿyāⁿ chi dinuuⁿndi o cáávā 'iiⁿyāⁿ chi ch'eenú yā chii caavā nuuⁿndi miiⁿ. Dinguúⁿ yeⁿe ní ti ndís'tiī cuuvi deenú ní chi nús'uu ní n'g'iⁿ'í 'nū chi véé cuidado yeⁿe 'nū ndúú^{cū} ndís'tiī nanááⁿ Dendyuūs.

13 Ní cáávā chuū sta'á 'nū 'viich'εtíínūⁿ yeⁿe ndís'tiī. Nguéé dámaāⁿ chi sta'á 'nū 'viich'εtíínūⁿ yeⁿe ndís'tiī naati saⁿ'ā Tito miiⁿ diiⁿ sá chi yeenú taaví 'nū taachi yaaⁿ'vi sá nús'uuⁿ yeⁿe ní tan'dúú^{cā} ndís'tiī diiⁿ ní ndúú^{cū} sa. Ní yeenú taavi sá.

14 'Úú ngaⁿ'á ngī saⁿ'ā Tito miiⁿ chi ndís'tiī ní n'daacá ní ní 'caandiveéⁿ ní nduudu yeⁿe carta miiⁿ. Ní nguεε 'cuinaáⁿ cucáávā chi ngaⁿ'á 'tuucá yeⁿe ní ti 'tiicá diiⁿ ní. Nducuéⁿ'ē chi ngaⁿ'á 'nū ndúú^{cū} ndís'tiī ní nduudu cuaacu. 'Tiicá ntuūⁿ nduudu chi ngaⁿ'á 'nū ngī 'nū Tito miiⁿ yeⁿe ndís'tiī ní chiiⁿ chi n'giindiveéⁿ ní nduudu yeⁿe carta miiⁿ ní 'tiicá diiⁿ ní.

15 'Tiicá ntúūⁿ Tito miiⁿ dineⁿ'e cá sa ndís'tiī taachi nan'gaā^{cū} sa yeⁿe ndís'tiī tan'dúú^{cā} ndís'tiī ch'iindiveéⁿ ní nduudu yeⁿe sa ní diiⁿ ní 'tuucá. Ní ndís'tiī ní 'cuúⁿ ní saⁿ'ā miiⁿ ní din'daacá ní caatí 'va'a ní.

16 Cáávā chuū véé 'viich'εtíínūⁿ yeⁿe ndúú^{cū} ndís'tiī yeⁿe tanducuéⁿ'ē dendu'ū chi diiⁿ ní.

8

Tiⁿyāⁿ ca'á yā n'dee n'dái ofrenda

1 Nds'tiī, hermanos yeⁿe, maaⁿ ní caaⁿ'máⁿ 'nū ndís'tiī ti deenú ní yeⁿe vaadi n'dai ch'ετε yeⁿe Dendyuūs ní táácā chi diiⁿ 'nū ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe na nducuéⁿ'ē yaacū yeⁿe Ndyuūs chi snee na nducuéⁿ'ē yáⁿ'āa yeⁿe Macedonia.

2 'Aara chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yáacū s'eeⁿ diitū n'dái n'geenú yā ngī cucáávā chi chó'ōo yeⁿe yā yeenú taavi cá yā. Ní 'áaráⁿ chi pobre yā ca'á yā n'dee n'dái ofrenda tan'dúú^{cā} chi 'áamá 'iiⁿyāⁿ chi 'cuica, 'tiicá diiⁿ yā caava hermanos chi snée yā na yáⁿ'āa Judea.

3 'Úú ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿe yā. Ndúú^{cū} núúⁿ'máⁿ staava yeⁿe yā ca'á yā ofrenda, ní ca'á yā nducuéⁿ'ē chi cuuvi yeⁿe yā. Ní ndii ca'á yā más cá chi cuuvi yeⁿe yā.

4 Caⁿ'a diitū yā ndúú^{cū} 'nū chi 'cuaaⁿ 'nū ofrenda chi 'áamá ayuda yeⁿe chi cuuvi yeⁿe hermanos yeⁿe yú chi nguéé véé yeⁿe yā ní ca'á 'nū hermanos s'uuúⁿ.

5 Ní diiⁿ yā más cá chi cunee ngiinú 'nū chi diiⁿ yā. Vmnaáⁿ vmnaaⁿ ca'á yā vida yeⁿe maáⁿ yā na ta'a Señor Jesucristo yeⁿe yú. Ní cuayiivi, tan'dúú^{cā} chi Ndyuūs neⁿ'é yā chi diiⁿ yā, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ téé yā vida yeⁿe yā nús'uu chi diiⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ cáávā nús'uu.

6 Nducuéⁿ'ē chuū vmnaáⁿ vmnaaⁿ cuuvi 'nū Tito ní dicho'ó 'nū saⁿ'ā chi caaⁿ'maⁿ yā yeⁿe ofrenda yeⁿe ndís'tiī. 'Tiicá ntúūⁿ maaⁿ ní dicho'ó 'nū Tito chi 'cuiinu ntiiⁿnyuⁿ miiⁿ ní cutá'a sa ofrenda yeⁿe ní chi ntiiⁿnyuⁿ chi n'dai taavi chi yeⁿe Ndyuūs.

7 Ní ndís'tiī ní tan'dúú^{cā} chi 'cuicá ní 'tiicá ní ti i'téenu cá ní Ndyuūs. Ní ngaⁿ'a cá ní nduudu cuaacu, ní déenu cá ní. Ní néené neⁿ'é ní cunee ní nús'uu, ní neⁿ'é ní nús'uu. Maaⁿ ní neⁿ'é 'nū chi ndís'tiī ní ca'á cá ní ofrenda yeⁿe ní ní din'dai ca ntiiⁿnyuⁿ 'cūū chi cunee ní hermanos yeⁿe yú.

8 'Úú nguéé ca'á orden yeⁿe chuū. Dámaāⁿ neⁿ'é chi deenú ní tan'dúú^{cā} chi diiⁿ tanáⁿ'ā hermanos yeⁿe yáⁿ'āa yeⁿe Macedonia ní 'íicú cuuvi deenú chi cuaacu chi ndís'tiī dinéⁿ'e ní Ndyuūs caavā ofrenda chi ca'á ní.

⁹ Ní ndís'tií ní 'āā deenú nī chéé chí vaadi n'dai taavi ca yeⁿ'é Señor Jesucristo yeⁿ'é yú. Cristo miiⁿ 'āā 'cuiicá yā naati diiⁿ yā chi pobre yā cucáāvā chi neⁿ'e yā s'uuúⁿ. Ní 'íicú ndís'tií cuuvi cuta'á nī vaadi 'cuiica yeⁿ'é yā cáāvā Cristo chi diiⁿ yā chi pobre yā.

¹⁰ Ní yeⁿ'é ofrenda 'cūú 'úú yaa'vi neeⁿ ndís'tií chuū. N'daacā ca chi 'cuiinú nī chεε chí diiⁿ nī nduuyu chí 'āā chó'ōo. Ndís'tií ní vmnááⁿ vmnaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā 'tuucā ní 'tíicā ní neⁿ'é chí di'cuiinú nī yeⁿ'e ofrenda miiⁿ nguuvi chí cuchī.

¹¹ Maaⁿ ní diiⁿ nī 'tiicā ní di'cuiinú nī ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e nī chí 'āā neⁿ'é nī tan'dúúicā chí cuchī nī diiⁿ nī ndii cuááⁿ vmnaaⁿ. Ní ca'á nī ofrenda chεε chí cuuvi diiⁿ nī.

¹² Ní nduuti chí 'áámá ndís'tií cuaacu níⁿ'nyúⁿ neⁿ'é nī ca'a nī ofrenda, tuu'mi ní Ndyuūs diiⁿ yā aceptar ofrenda yeⁿ'é nī ní diiⁿ cuenta yā yeⁿ'é chí véé yeⁿ'é nī nguéé yeⁿ'e chí nguéé véé yeⁿ'é nī.

¹³ 'Úú nguéé neⁿ'é chí ndís'tií ca'á nī más cā ofrenda chí cuuvi nī nī 'āā ntéé véé necesidades yeⁿ'é nī cucáāvā chí inneé nī náⁿ'ā hermanos.

¹⁴ Maaⁿ ní véé ca yeⁿ'é nī ní cuuvi diiⁿ nī completar ofrenda yeⁿ'é nī ní ca'á nī 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé véé yeⁿ'é yā. Ní cunnee nī 'iiⁿ'yāⁿ. Ní cuuvi ca'á nī daamá nduucú yā. Cuayiivi ní taachi nguéé véé yeⁿ'é nī ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ vεε ca yeⁿ'é yā, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi téé yā ofrenda yeⁿ'é nī ní téé yā ofrenda ndís'tií. Ní nginnee yā ndís'tií. 'Tíicā ca'á nī daama ndúúcu yā.

¹⁵ 'Tíicā canee nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs ndii cuááⁿ vmnaaⁿ: 'Iiⁿ'yāⁿ chí véé cá yeⁿ'é yā nguéé nacaāva yeⁿ'é yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chí duū'vī vεε yeⁿ'é yā nguéé chíi faltar yeⁿ'é yā.

Yeⁿ'é saⁿ'ā Tito ndúúcu compañeros yeⁿ'é yā

¹⁶ Maaⁿ ní 'úú ca'á gracias Ndyuūs ti Ndyuūs chí'neéⁿ yā na staava yeⁿ'e Tito chí neⁿ'e yā cunnee cá yā ndís'tií tan'dúúicā chí nús'uú diiⁿ 'nū.

¹⁷ Ní neⁿ'é yā diiⁿ yā tan'dúúicā chí ngaⁿ'á 'nū nduucú yā yeⁿ'é ndís'tií. Ní neéneⁿ neⁿ'é yā nginnee yā ndís'tií caati neⁿ'é yā n'diichí yā ndís'tií.

¹⁸ Ní dicho'ó 'nū ndúúcu Tito miiⁿ táámá hermano yeⁿ'e yú ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyáácá yaācū ngaⁿ'á yā chí hermano miiⁿ ní neeneⁿ n'dai diiⁿ sa ntiⁿ'nyuⁿ. Ní ngaⁿ'a sa nduudu cuaacu yeⁿ'e evangelio chí nduudú ngai yeⁿ'e Jesucristo.

¹⁹ Nguéé damáāⁿ chuū idiiⁿ saⁿ'ā miiⁿ ti nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyáácá yáacū s'eeⁿ naachi caⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ chí i'teenú yā Señor Jesucristo yeⁿ'é yú nndéévé yā saⁿ'ā miiⁿ chí caⁿ'a sa ndúúcu nús'uu caati cuuvi cunnee sa nús'uu ndúúcu ofrenda chí cuuvi cunnee hermanos. Ní 'íicú hermanos cuuvi yā dich'εεε cá yā Señor yeⁿ'é yú. Ní cuuvi 'cuuⁿ'míⁿ 'nū hermanos chí ndís'tií neⁿ'é nī cunnee nī hermanos.

²⁰ 'Tíicā ní 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi caaⁿ'maⁿ neeⁿ yā nús'uú yeⁿ'e chí diiⁿ 'nū ndúúcu ofrenda miiⁿ chí cuta'á 'nū yeⁿ'e hermanos.

²¹ Ní 'tíicā neⁿ'é 'nū diiⁿ 'nū nducuéⁿ'e n'daacā nanááⁿ Ndyuūs ní 'tíicā ntúūⁿ nanááⁿ nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ.

²² Maaⁿ ní dicho'ó 'nu taama hermano yeⁿ'e yú ndúúcu Tito miiⁿ. Ní 'āā diiⁿ 'nū probar hermano miiⁿ n'deeé n'dái naaⁿ ní chí'iⁿ'í saⁿ'ā miiⁿ n'deeé n'dái naaⁿ chí neⁿ'e sa nginnee sa nús'uu. Maaⁿ ní saⁿ'a miiⁿ neeneⁿ neⁿ'e sa nginnee sa ndís'tií ti vεε 'viich'εetiinūⁿ ca yeⁿ'é 'nū ndúúcu ndís'tií.

²³ Ní ndúúti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ ítiinguuneéⁿ yā yeⁿ'e saⁿ'ā Tito miiⁿ tuu'mi ní ndís'tií caaⁿ'máⁿ nī chí saⁿ'ā miiⁿ compañero yeⁿ'é. Ní diiⁿ sa ntiⁿ'nyuⁿ dáámá

nduucú ní diiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ chí dichí^vvē ndís'tiī. O nduuti chi itinguuneéⁿ yā yeⁿe tanáⁿā hermanos chí dicho'ó tuu'mi ní ndís'tiī caaⁿ'maⁿ nī chí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē nducyaaca yaacū s'eeⁿ dichó'o yā hermanos s'eeⁿ. Ní hermanos ní dich'etē cá yā Cristo yeⁿ'ē yú.

²⁴ Ca'á nī ofrenda yeⁿ'é nī ní 'tíicā cuuvi deenú 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaacu s'eeⁿ chí dineⁿ'é nī hermanos chí dicho'ó. Ndsí'tiī ní 'cuuⁿ'mīⁿ nī nducyáacá 'iiⁿ'yāⁿ cáávā ofrenda yeⁿ'é nī chí cuaacu nīiⁿ'nyúⁿ neⁿ'é nī hermanos. Ní nús'uu deenú 'nū chí caⁿ'á nī diiⁿ nī 'tíicā. Ní yeenú 'nū cucáávā ndís'tiī. Ní 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi deenú yā chíiⁿ chí ngaⁿ'á yeⁿ'e nī ní cuaacu.

9

Ofrenda cáávā hermanos yeⁿ'e yú

¹ Ndsí'tiī hermanos yeⁿ'é nguéé canee chí dinguúⁿ yeⁿ'ē ndís'tiī yeⁿ'e ofrenda chí nga'a nī hermanos chí i'ténu yā Jesucristo yeⁿ'ē yú.

² Ní tuumicadiinúúⁿ chí ndís'tiī neⁿ'é nī cunneé nī hermanos. Ní yeenú cucáávā ndís'tiī taachi 'úú yaa'ví 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa yeⁿ'ē Macedonia yeⁿ'ē ndís'tiī chí snéé nī na yáⁿ'āa Acaya táácā idiíⁿ nī. Ní 'úú yaa'ví 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí ndís'tiī canee yaaⁿ nī ndii nduuyu chí chó'oo chí nginneé nī hermanos yeⁿ'ē yú. Ní maaⁿ ní n'deeé 'nááⁿ hermanos yeⁿ'e yáⁿ'āa Macedonia neⁿ'é yā nginneé yā hermanos cáávā chí ndís'tiī caⁿ'á nī chí ca'a nī ofrenda yeⁿ'é nī.

³ Ní cáávā chuū dicho'ó Tito ndúú^c 'uuví hermanos. Ní nguéé cúúví chó'oo 'áamá cosa chí nguéé cuaacu yeⁿ'é nī yeⁿ'ē chí 'úú yaa'ví 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e tan'dúú^c chí ndís'tiī n'daacā diíⁿ nī yeⁿ'ē ofrenda 'cūú. Ní ndís'tiī 'cu^eeti yaáⁿ nī ofrenda yeⁿ'e nī chí cunneé nī hermanos.

⁴ Nguéé deenú nduuti chí naⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Macedonia caⁿ'á yā nduucú. Ní taachi ndaá 'nū nanááⁿ ndís'tiī nguéé véé yaáⁿ nī ndúú^c ofrenda yeⁿ'é nī. Ní nús'uu cuuvi 'cuinaáⁿ 'nū ti yaa'ví 'nū hermanos yeⁿ'ē yáⁿ'āa Macedonia ti véé 'viich'etííⁿuuⁿ ch'etē yeⁿ'é 'nū nduucú nī. Ní ndís'tiī cuuvi 'cuinaáⁿ nī dendú'ū.

⁵ Ní caavā chííⁿ 'úú nadicadiinúúⁿ chí chíicá hermanos chí chíi yā vmnááⁿ vmaaaⁿ nanááⁿ ndís'tiī ní cunéé yā nduucú nī. Ní 'íicú ndís'tiī ca'a nī ofrenda yeⁿ'e nī hermanos chí dicho'ó. Níicú cuuvi cunneé nī hermanos yeⁿ'e yáⁿ'āa Judea ndúú^c ofrenda yeⁿ'e nī, ofrenda miíⁿ chí nga'a nī chí ca'a nī. 'Tíicā níicú 'cu^eeti yaáⁿ nī ndúú^c ofrenda yeⁿ'e nī ní ch'ín'í nī 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí cuaacu chí neⁿ'é nī ca'á nī ofrenda yeⁿ'e nī. Ní nguéé a fuerza canéé chí ca'á nī ofrenda.

⁶ Maaⁿ ní ndís'tiī ní n'gaacú nī yeⁿ'ē chuū chí caaⁿ'máⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ chí duu'ví cá ngīⁿu yā cuta'á yā duu'ví ca cosecha yeⁿ'é yā ní 'iiⁿ'yāⁿ chí n'deeé ca ngīⁿu yā cuta'á yā n'deeé cá cosecha yeⁿ'é yā.

⁷ Ca'áamá cá'áamá nī ca'á nī ofrenda yeⁿ'é nī tan'duucā chí nacáadiinuuⁿ nī chí diíⁿ nī na staava yeⁿ'e nī. Nguéé ca'á nī nduuti chí nguéé neⁿ'e nī, ní nguéé a fuerza ca'a nī. Ndyuūs neⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ca'a yā ofrenda yeⁿ'é yā tí yeenú yā chí ca'á yā.

⁸ Ní Ndyuūs ní cuuvi téé yā ndís'tiī n'deeé cá yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí n'dai taavi ca. Ní 'tíicā ndís'tiī ní cuuvi 'cuūndí necesidades yeⁿ'é nī. Ní cuuvi cunneé nī hermanos ndúú^c nducuéⁿ'ē necesidades yeⁿ'é yā.

⁹ Ní canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs ndii cuááⁿ vmaaaⁿ 'tíicā: Nduuti chí 'iiⁿ'yāⁿ ca'á yā n'deeé cá yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí pobre yā; tuu'mi ní véé ca yeⁿ'e maáⁿ yā chí cuuvi ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ ní 'áamá cānéé yā 'tíicā.

10 Ní Ndyuūs chí nga'á yā ndaata chí 'ii'nyāⁿ cuū^{nu} yā ndaata miiⁿ, nga'a ntuúⁿ yā pan chí che'é yā. Maaⁿ ní Ndyuūs miiⁿ téé yā ndaata ndís'tiī nducuéⁿ'ē chí cuū^{nu} nī. Ní diíⁿ yā chí véé cá cosecha yeⁿ'e ntiíⁿnyuⁿ chí n'daacā chí diíⁿ nī.

11 'Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī cuuvi cuta'á nī yeⁿ'e nducuéⁿ'ē vaadi 'cuiica ní 'íicú cuuvi ca'a cá nī ofrenda yeⁿ'e nī. Ní cucáávā nús'uu, ca'a yā ofrenda yeⁿ'é nī hermanos, tuu'mi ní hermanos ngaⁿ'á yā: Ndyuūs nadíí^{'ve} n'diī cáávā ofrenda miiⁿ.

12 Ní ndúú^{cū} ofrenda yeⁿ'e nī chí ca'a nī nguéé damāⁿ ca'á nī ti véé yeⁿ'e hermanos naati diíⁿ nī chí hermanos ca'a yā n'deeé cá gracias Ndyuūs.

13 Ní 'íicú hermanos dich'εεté yā Ndyuūs nduuti chí ndís'tiī chí^{'i} nī hermanos chí i'téenu nī nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo. 'Tiicá ntúūⁿ hermanos dich'εεté yā Ndyuūs ti ndís'tiī ca'a cá nī ofrenda yeⁿ'é nī cáávā hermanos miiⁿ ní caavā tanáⁿ'ā hermanos.

14 'Tiicá ntúūⁿ hermanos ngaⁿ'angua'á yā caavā ndís'tiī. Ní dineⁿ'e cá yā ndís'tiī. 'Tiicá diíⁿ yā ti Ndyuūs s'neéⁿ yā na staava yeⁿ'é nī chí ndís'tiī diíⁿ nī cosa chí n'daacā.

15 Maaⁿ ní ca'a yú gracias Ndyuūs ti tee yā s'uuúⁿ nducuéⁿ'ē chí vaadi n'dai ca yeⁿ'e yā chí chí^{'εετε} taavi cá chí nguéé cuuvi caaⁿ'maⁿ yú yeⁿ'é nducuéⁿ'ē.

10

Pablo caaⁿ'máⁿ yā chí cuaacu chí apóstol yā yeⁿ'e Señor Jesucristo

1 'Úú Pablo di'cuiitú ndís'tiī chuū. 'Úú ní ndiicuúⁿ ní véé cá paciencia yeⁿ'é ní tan'dúú^{cā} Cristo ngaⁿ'a yā, 'tíicā ngaⁿ'á. 'Ii'nyāⁿ ngaⁿ'a yā yeⁿ'e 'úú chí 'úú 'aama saⁿ'á ndiicuúⁿ taachi canee nduucú ndís'tiī ní naati nguéé canee nduucú ndís'tiī tuu'mi ní cheé^{'chi} yaa^{'v}í ndís'tiī.

2 'Úú di'cuítú ndís'tiī chí diíⁿ n'daacá nī ti taachi ndaá n'diichí ndís'tiī nguéé canee chí caaⁿ'máⁿ nduudu cheé^{'chi} ndúú^{cū} ndís'tiī. Náⁿ'á 'ii'nyāⁿ ní ngaⁿ'á yā yeⁿ'é 'nū chí nús'uu diíⁿ 'nū ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e Ndyuūs tan'dúú^{cā} chí neⁿ'é 'nū diíⁿ 'nū. 'Úú véé yaáⁿ chí nandaá^{cā} 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ ní caaⁿ'maⁿ taáⁿ nduucú yā.

3 Cuaacu chí neⁿ'e chí nús'uu ní 'ii'nyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū nús'uu diíⁿ 'nū ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e Ndyuūs. Nguéé diíⁿ 'nū ntiíⁿnyuⁿ cucáávā chí véé chí cuuvi yeⁿ'é 'nū na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū tan'dúú^{cā} chí diíⁿ tanáⁿ'ā 'ii'nyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí nguéé i'téenu yā Cristo.

4 Caati ntiíⁿnyuⁿ chí diíⁿ 'nū nguéé diíⁿ 'nū ndúú^{cū} vaadi deenu yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū tí diíⁿ 'nū ndúú^{cū} poder yeⁿ'é Ndyuūs. Ní Ndyuūs nginneé yā s'uuúⁿ chí cuuvi dituú^ví 'nū dendu'ū chí yeⁿ'e enemigo yeⁿ'é 'nū chí yaáⁿ'n'guinūⁿ miiⁿ.

5 'Tiicā chuū cuuvi diíⁿ 'nū. Dituuví 'nū nducuéⁿ'ē vaanicadíⁿnūⁿ yeⁿ'e 'ii'nyāⁿ chí contra yeⁿ'é Ndyuūs. Ní 'íicu 'ii'nyāⁿ cuuvi nadacadíⁿnūⁿ yā yeⁿ'e Cristo ní cuuvi cu'téenu yā yeⁿ'e yā.

6 Maaⁿ ní taachi ndís'tiī n'giindiveéⁿ nī nduudu chí ngaⁿ'á tuu'mi ní nús'uu canee yaáⁿ 'nū chí diíⁿ 'nū castigar nducyáá^{cā} nī chí nguéé n'giindiveéⁿ nī nduudu chí ngaⁿ'á.

7 Ndís'tiī ní n'diichí nī dendu'u chí véé tan'duucā chí cánéé. Ní ndúú^tí chí 'áámá yā yeⁿ'e ndís'tiī deenu yā chí seguro chí yeⁿ'e Cristo 'ii'nyāⁿ miiⁿ, tuu'mí canee cúú^{'mí} yā chí nadacadíⁿnūⁿ yā chí nús'uu ntúūⁿ ní yeⁿ'e Cristo nús'uu. Tan'dúú^{cā} yā 'tiicá ntúūⁿ nús'uu.

8 'Áará chí 'úú Pablo ngaⁿ'á chí 'úú chí^{'εετε} 'úú na ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e Señor Jesucristo nguéé 'cuinaáⁿ cáávā chí caaⁿ'máⁿ 'túú^{cā}. Deenu 'nū chí Señor yeⁿ'é

yú tée yā nús'uu ntiiⁿnyuⁿ chi díiⁿ 'nū ndúúcu poder yeⁿé yā ti ndís'tiī cuuvi cu'téenu ca nī Ndyuūs, ní nguéé cáávā chi díiⁿ chi nguéé i'téenu nī Ndyuūs.

⁹ 'Úú nguéé neⁿé chi ndís'tiī nadacadiínuuⁿ nī chi dinguúⁿ carta yeⁿé nī cucaavā chi candií ndís'tiī chí 'va'á nī.

¹⁰ 'Iiⁿyāⁿ ngaⁿ'a yā chi cartas yeⁿé chí nguúⁿ ní neené ditiīnu nduudu yeⁿé ní taachi caneé nanááⁿ ndís'tiī ní 'úú ní duúvā 'úú. Ní nduudu chi ngaⁿ'á ní nguéé de'ē véé yeⁿé.

¹¹ Neⁿ'é chi 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿ'a yā 'túúca yeⁿé, cadíínuuⁿ yā chuū. 'Túúca tan'dúúca chi dinguuⁿ 'nū na cartas ti ya'ai caneé 'nū yeⁿe nī, 'tiicá ntúūⁿ taachi ndaá 'nū nanááⁿ ndís'tiī ngaⁿ'á 'nū ndúúcu yā ní dáamá díiⁿ 'nū ndúúcu yā.

¹² Nguéé caaⁿ'máⁿ 'nū chi nduuvidaamá 'nū ndúúcu tanáⁿ'a yā chi ngaⁿ'á yā chi maáⁿ yā ní n'gεεté yā. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'á yā tan'dúúca chi tonto yā tí dicaadi maáⁿ yā ndúúcu 'áamá yā táamá yā hermanos.

¹³ Nús'uu ní nguεε caaⁿ'máⁿ 'nū yeⁿe ndúcuéⁿe chi n'gεεte chi nguéé candéé 'nū cuidado yeⁿé. Ndyuūs ch'iⁿ'í yā nús'uu naachi cuuvi cuchicá 'nū ní díiⁿ 'nū ntiiⁿnyuⁿ yeⁿé yā. Ní ch'iⁿ'í yā chi nús'uu cho'ó 'nū nanááⁿ ndís'tiī chi snéé na yááⁿ Corinto.

¹⁴ Cáávā chuū ní deenu 'nū chi nguéé cueⁿ'é 'nū mar 'áamá yáⁿ'āa nduuti chi Ndyuūs nguéé ch'iⁿ'í yā nús'uu chi caⁿ'á 'nū miiⁿya. Ní cáávā chuū ndaá 'nū nanááⁿ ndís'tiī ní candéé 'nū nduudu cuaacu chi nduudu ngai yeⁿé Señor Jesucristo yeⁿé yú.

¹⁵ Nguéé ngaⁿ'á 'nū chi n'gεεte ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe táamá yā tan'dúúca chi nús'uu díiⁿ 'nū ntiiⁿnyuⁿ yeⁿé yā. Dámaāⁿ ngaⁿ'á 'nū yeⁿe ntiiⁿnyuⁿ chi díiⁿ 'nū. Cuneé ngiínú 'nū chi ndís'tiī cu'téenu cá nī ní nús'uu cuuvi díiⁿ 'nū ntiiⁿnyuⁿ chi más cá ch'εεte ca nguaaⁿ ndís'tiī, naati dámaāⁿ díiⁿ 'nū ntiiⁿnyuⁿ naachi Ndyuūs ch'iⁿ'í yā nús'uu chi díiⁿ 'nū.

¹⁶ Cuayivi miiⁿ ní neⁿ'é 'nū caⁿ'á 'nū táamá cuaaⁿ chí táamá lado yeⁿé ndís'tiī chi cuuvi caaⁿ'máⁿ 'nū nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs. Ní nguéé cánéé chí caaⁿ'máⁿ yeⁿé ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe táamá yā tan'dúúca chi nús'uu díiⁿ 'nū ntiiⁿnyuⁿ yeⁿé yā.

¹⁷ Ní nduuti chí 'áamá 'iiⁿyāⁿ neⁿ'é yā caaⁿ'máⁿ yā yeⁿe cosa chi ch'εεte ca tuu'mi ní caneé chi caaⁿ'máⁿ yā chi Ndyuūs díiⁿ yā chiⁿ chi ch'εεte ca.

¹⁸ Nduuti chi Ndyuūs deenu yā chi 'áamá 'iiⁿyāⁿ ní n'daacá idiíⁿ yā tuu'mi ní cuaacu. Nduuti chi maáⁿ yā ngaⁿ'a yā chi n'daacá chi díiⁿ yā tuu'mi ní ¿du'ú deenu chí cuaacu?

11

Pablo ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿ'á chi apóstoles 'iiⁿyāⁿ ní nguéé cuaacu

¹ Neⁿ'é chi ndís'tiī cuchéé nī yeⁿé 'aara chí nadacadiínuúⁿ nī yeⁿé chi duuchi ngaⁿ'á nduucú nī.

² Caati 'úú ní neⁿ'é ndís'tiī tan'duucā chi Ndyuūs neⁿ'é yā ndís'tiī. Ní 'úú ngaⁿ'á ngiī ndís'tiī chi yeⁿe Jesucristo yeⁿé yú chí ndís'tiī caⁿ'á nī lado yeⁿé Cristo. Ní neⁿ'é chi ndís'tiī cunée nī nanááⁿ Ndyuūs. Ní tan'dúúca 'áamá n'daataá chí cuíúⁿ chi caⁿ'a 'caandavaacu tá ndúúcu 'áamá saⁿ'á nuūⁿ. 'Tíicá ndís'tiī nanááⁿ Ndyuūs.

³ Ní 'úú 'va'á cáávā ndís'tiī. Caati tan'dúúca chí 'áamá cúu chinnche'éi tī táⁿ'ā Eva ndúúcu nduudu yaadi yeⁿé tī chí nduudu yeⁿe yááⁿ'nguiinuūⁿ, 'tiicá

ntúūⁿ 'iⁿ'yāⁿ canche'etí yā ndís'tiī níicú divíi yā vaadi cadiinúuⁿ yeⁿ'é nī ní nguéé dineⁿ'é nī Jesucristo ndúú^cū nuuⁿ'maⁿ staava yeⁿ'é nī.

4 Caati ndís'tiī ca'á nī lugar 'āā du'ú nūuⁿ 'iⁿ'yāⁿ chí caaⁿ'máⁿ yā nduudu chí n'dááⁿ yeⁿ'e Jesucristo yeⁿ'e yú nguéé tan'dúú^cā nduudu cuaacu chí caⁿ'a 'nū nanááⁿ ndís'tiī. Ní ndís'tiī ní n'giindiveéⁿ nī yeⁿ'ē taama espíritu chí n'dááⁿ ní nguéé n'giindiveéⁿ nī yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs chí sta'á ní yeⁿ'e Ndyuūs taachi ngaⁿ'a 'nū nduudu cuaacu nanááⁿ ndís'tiī. Ní ch'iindiveéⁿ nī nduudu chí n'dááⁿ chí ngaⁿ'á yā yeⁿ'e chí nadinguáⁿ'ai yā. Nguéé tan'dúú^cā nduudu cuaacu chí nús'uu caⁿ'á 'nū nguaaⁿ ndís'tiī. Ní yeenú nī yeⁿ'ē chuū.

5 Úú nadacadiinúuⁿ chí nguéé n'geete ca tanán'ā 'iⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'á yā chí apóstoles naati nguεε tíicā. N'dááⁿ yā nduudu yeⁿ'e Cristo ní ndís'tiī cu'teenú nī yeⁿ'e yā.

6 Áará chí nguεε caⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo ndúú^cū nduudu deenu ca, deenú ca yeⁿ'ē nduudu chí ngaⁿ'á. 'Tíicā ch'iⁿ'í 'nū ndís'tiī yeⁿ'ē nducuén'ē ntiiⁿ'nyuⁿ chí diíⁿ 'nū nguááⁿ ndís'tiī.

7 O nguéé n'daacā diíⁿ chí ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'é Cristo nanááⁿ ndís'tiī ní nguéé nadíí'vε nī 'úú caavā ntiiⁿ'nyuⁿ chí diíⁿ. Nguéé nadicádiinúuⁿ yeⁿ'ē maáⁿ naati neⁿ'é chí ndís'tiī cuuvi n'geete nī.

8 Úú ní nguéé chita'á tuumi yeⁿ'e 'iⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tanán'ā yaacū cucáavā chí cuuvi diíⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Cristo nguaaⁿ ndís'tiī.

9 Ní neⁿ'e chí canéé ndúú^cū ndís'tiī ní véé necesidades yeⁿ'é tuuⁿ'mi ní hermanos yeⁿ'e yú ndaá yā yeⁿ'e yáⁿ'āa Macedonia ní tee yā 'úú chiiⁿ chí nguεε vεε yeⁿ'é. 'Tíicā nguéé di'vaachí mar 'áámá ndís'tiī caavā necesidades yeⁿ'é ní nguéé ndaá di'vaachí ndís'tiī tiempo chí cuchí.

10 Neené seguro chí nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo canee nduucú. Ní 'íicú mar 'áámá 'iⁿ'yāⁿ cuuvi diíⁿ yā chí nguεε cuuvi caaⁿ'máⁿ nduudu cuaacu miiⁿ na núuⁿ'máⁿ yáⁿ'āa Acaya caati nguéé sta'á tuumí cáavā ntiiⁿ'nyuⁿ chí diíⁿ.

11 ¿De'ē cáavā chí caaⁿ'máⁿ 'túúca? ¿'Áá cáavā chí nguéé neⁿ'é ndís'tiī? Nguéé 'tíicā. Ndyuūs deenú yā chí neené neⁿ'é ndís'tiī.

12 Ní ntiiⁿ'nyuⁿ chí diíⁿ canéé chí diíⁿ naati nguéé cuta'á tuuⁿ'mi yeⁿ'e ntiiⁿ'nyuⁿ chí diíⁿ. Ní 'íicú 'iⁿ'yāⁿ chí neⁿ'e caaⁿ'máⁿ yā chí ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā chí dáámá ndúú^cū ntiiⁿ'nyuⁿ chí diíⁿ 'nū nguéé lugar chí cuuvi caaⁿ'máⁿ yā chí 'tíicā tí sta'á yā tuumi yeⁿ'e ntiiⁿ'nyuⁿ chí diíⁿ yā.

13 'Iⁿ'yāⁿ miiⁿ nguéé apóstoles yeⁿ'e Cristo tí apóstoles chí falso yā. Ní nginche'etí yā 'iⁿ'yāⁿ ní diíⁿ yā tan'dúú^cā chí maáⁿ yā apóstoles yeⁿ'e Jesucristo chí candéé yā nduudu yeⁿ'é Cristo.

14 Ní nguéé nadacadínuuⁿ yú yeⁿ'ē chí vεε ca apóstoles chí falso yā na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū. Maaⁿ yááⁿ'nguiinúuⁿ míⁿ ní diíⁿ sa chí maáⁿ sa ní tan'dúú^cā 'áámá ángel yeⁿ'e Ndyuūs. 'Tíicā diíⁿ sa.

15 Cáavā chuū ní nguéé cosa chí ch'εete chí 'iⁿ'yāⁿ diíⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yááⁿ'nguiinúuⁿ tan'dúú^cā chí ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs. Taachí 'cuiinu iⁿ'yeeⁿ'dí 'cuū caⁿ'á yā cuta'a yā chí cuuvi yeⁿ'é yā.

Pablo néené ch'eenú yā chii cáavā chí apóstol yeⁿ'e Jesucristo

16 Maaⁿ ní taama vmnéⁿ'ēe neⁿ'é caaⁿ'máⁿ ndúú^cū ndís'tiī ní nguéé nada-cadínuuⁿ nī chí 'úú ngaⁿ'á tan'dúú^cā chí 'aama chí loco yā, tí ngaⁿ'á chí ch'εete maáⁿ. Ní 'aara chí nadacadínuuⁿ nī yeⁿ'é 'tíicā, ¿'áá 'tíicā 'caandiveéⁿ nī yeⁿ'é?

17 'Úú nguéé caa'á chuū chi Señor Jesucristo ye'n'e yú yaa'ví yā 'úú chi caa'á 'tíicā. Caati caa'á tan'dúúcā 'aama chi loco 'tíicā caa'á. Ní 'íicú māa' cuuvi caa'mán' chí dich'etéé 'úú.

18 Ní n'dee n'dái 'ii'yā' nga'á yā ye'n'e maán yā chi ch'εεte yā cucáávā chii' chi díi' yā na i'n'ye'dí' cūū. Ní maa' ní 'úú ntúū' nga'á chí 'úú ní ch'εεté maán'.

19 Ní ndís'tiī ní nadacadíinuu' nī chí deenu cá nī ní chichεé nī ye'n'e 'ii'yā' chí nga'á yā chí maán' yā ch'εεté yā tan'dúúcā chí loco yā, ní yeenu yā.

20 Ní chichεé nī ye'n'e 'ii'yā' s'ee' ní ch'iindiveé' nī ye'n'e yā ní díi' nī tan'dúúcā chí 'ii'yā' s'ee' nga'á yā chí a fuerza díi' nī. Ní tan'dúúcā chí s'neé' yā 'áamá trampa 'tíica díi' yā ndúúcū ndís'tiī. Ní n'diichi yā ndís'tiī tan'dúúcā 'ii'yā' chí nguéé du'ū vεε 'tíicā ndís'tiī. Ní caa'mán' yā chí ch'εεte maán' yā. Ní ch'e'n'é yā naa' nī. Ní cuchéε nī ye'n'e nducué'n'e.

21 Nús'uu nguéé cuuvi díi' 'nū ndúúcu nī 'tíicā 'aara chí nadacadiinúú' nī chí n'daacā díi' yā ndúúcu nī 'tíicā. Maa' ní 'áará chí 'cuinaán' ye'n'e chí caa'mán', 'tíicā caa'mán'. Nús'uu díi' 'nū chí duūva 'nū ní 'íicu cuuvi díi' 'nū ntiinyu' ye'n'é 'nū. Maa' ní caa'mán' tan'dúúcā chí loco 'úú. Ní 'úú ní caa'mán' chí ch'εεte maán' ye'n'e ntiinyu' chí díi' tan'dúúcā chí tanán'ā 'ii'yā' chí nga'a yā chí ch'εεté yā maán' yā cáávā ntiinyu' chí díi' yā.

22 ¿'Áá 'ii'yā' hebreos 'ii'yā' s'ee'? 'Tiicá ntúū' 'úú. ¿'Áá 'ii'yā' s'ee' ye'n'e ndaata Israel? 'Tiicá ntúū' 'úú. ¿'Áá 'ii'yā' s'ee' ye'n'e ndaataá Abraham? 'Tiicá ntúū' 'úú.

23 ¿'Áá 'ii'yā' s'ee' 'ii'yā' chí idiī' ntiinyu' ye'n'e Cristo? Deenu chí caa'mán' tan'dúúcā 'ii'yā' chí loco yā taachi caa'mán' 'tiicā. 'Úú idiī' más ca ntiinyu' ye'n'e Cristo nguéé ti 'ii'yā' s'ee'. Ní canéé taavi yaātū na cuerpo ye'n'é chí ch'e'n'é yā 'úú. Neené n'dee cuuvi che'n'é vácūū. Ní neené n'dee cuuví chí 'āá cháá 'caa'nú' yā 'úú.

24 Ní cho'ó nyu'u' cuuvi chí 'ii'yā' Israel s'ee' ch'e'n'é yā ndiicu ndíitiinyu' cuū' vuelta 'úú ndúúcu cuarta.

25 Ní cho'ó 'iinū tiempo chí ch'e'n'é yā 'uu ndúúcu nduucu. Ní 'áamá cuuvi nūū' chíitū yā 'úú. Ní cho'ó 'iinū cuuvi chí chεεchi barco naachi cuen'é na nuū'nī'yá'ā. Ní 'áamá vmné'ēe cánéé nguaa' nuū'nī'yá'ā núú'mán' yaa' núú'mán' nguuvi.

26 N'dee n'dái cuuví cachīcā ní n'diichi peligros ye'n'é, peligros ye'n'e yíicú, ndúúcu peligros cáávā 'ii'yā' chí duucu yā, ndúúcu peligros nguaa' 'ii'yā' ye'n'e yáā' ye'n'é ní ye'n'e 'ii'yā' ye'n'e táamá yáā', ndúúcu peligros taachi cánéé ná yáā' n'gεεte, ní taachi canéé na yá'āa cuū'mán' naachi nguéé ch'εεtinéé 'ii'yā', ní taachi cachīcā na barco vmaaa' nuū'nī'yá'ā. Ní cho'oo peligros ye'n'é taachi canéé nguaa' 'ii'yā' chí nga'a yā chí hermanos ye'n'e 'nū ní nguéé 'tíica yā.

27 'Úú díi' ntiinyu' chí néené díitū ndúúcu vaadi 'caa'va ní chicuūnū 'úú. Ní n'dee taavi nguīnū nguéé chíi cyaadú, ní cho'oo n'dee taavi cuuvi chí ch'eenú chíi ti 'āā ntéé che'é ní 'āā ntéé chí'í nuū'nī' va. Ní 'āā 'iiche ye'n'é ní nguéé catecaí.

28 Ní 'āā ví'í cā ye'n'e nducué'n'e chuū chí chó'oo na cuerpo ye'n'é, vεε más cā dendu'ū ti nguuvi nguuvi candéé cuidado ye'n'e nducyáácā 'ii'yā' ye'n'e nducyáácā yaácū.

29 Ní nduuti chí 'áamá 'ii'yā' duúvā yā ní 'úú ntúū' díi' tan'dúúcā chí duūva 'úú. Ní nduuti chí 'áamá 'ii'yā' díi' yā chí taama 'ii'yā' dinuu'ndí yā, 'úú ntúū' n'geenu' ngii ní 'cuinaán' 'úú, ní nduuvi taán'.

³⁰ Maaⁿ ní nduuti chi canéé chi dich'εετέ yeⁿē maáⁿ, tuu[']mí dich'εετέ yeⁿē maáⁿ yeⁿe nducuéⁿē chi chó'ōo yeⁿé nícu 'cuu[']míⁿ ti duūva 'úú.

³¹ Dendyuūs chi Chiidá Señor Jesucristo yeⁿē yú ní n'dai taavi cá yā cueⁿe daāⁿmaⁿ. Ndyuūs ní deenú yā chi nguéeⁿ nga[']á nduudu yaadi.

³² Chó'ōo chi taachi canéé na yāāⁿ Damasco chi gobernador chi maaⁿ poder yeⁿe rey Aretas, gobernador miiⁿ s'neeⁿ yā soldados na cheendi va'āi s'eeⁿ chi n'gεεte yeⁿē yāāⁿ Damasco miiⁿ caati neⁿe sa cuta'a sa 'úú ní candεε sa 'úú chi preso 'úú.

³³ Naati hermanos yeⁿē yú s'nuúⁿ yā 'úú cheeti 'áámá 'cuééteεε ch'εεte ní dicua'ái yā 'úú na 'áámá ventana yeⁿe ncheεti yeⁿe yāāⁿ miiⁿ ní 'túicā ca'ái na ta'a soldado s'eeⁿ caati yāāⁿ miiⁿ ní nuu[']maⁿ ndiivi canéé ncheεti chí yaacū tan'dúúca coral.

12

Visión yeⁿe Pablo ndúúcu chi n'diichi yā

¹ Cuaacu níⁿnyúⁿ chi nguεε de'ē vεε n'daacá chi caa[']máⁿ yeⁿē 'úú maáⁿ chi 'úú ch'εεté 'úú. N'dáaca ca chi 'úú caa[']máⁿ yeⁿe n'deeε nááⁿ chi canéé chi snaáⁿ yeⁿe Señor Jesucristo ní yeⁿe chi canúúⁿ n'de'ei chi n'gi[']í yā 'úú.

² Cuayii[']vi chi i'teenú Cristo chó'ōo ndiichi cúūⁿ nduuyúú chí n'diichi 'áámá visión tan'dúúca chi ch'iinú. Ní 'aama 'ii[']yāⁿ candεε yā 'úú ndii va'āi cheeti nguuví. Nguéeⁿ deenú nduuti chí candεε yā cuerpo yeⁿé o nguéeⁿ. Dámaaⁿ Ndyuūs deenú yā chuū.

³ Naati chí['] ní nguεε deenú nduuti chí cueⁿé ndúúcu cuerpo yeⁿé o nguéeⁿ ndúúcu cuerpo yeⁿé naati dámaāⁿ Ndyuūs deenú yā táácā cueⁿé.

⁴ 'Úú deenú chí candεε yā 'úú ní cueⁿé ndii paraíso chí va'ai cheeti nguuví. Ní 'úú n'giindiveéⁿ nduudu chí nguéeⁿ tan'duucā nduudu yeⁿe 'ii[']yāⁿ yeⁿe i[']yeēⁿdí 'cūū ti yeⁿe Ndyuūs. Nguéeⁿ véé permiso chí cuuvi caa[']máⁿ yeⁿē chí n'giindiveéⁿ.

⁵ 'Úú cuuvi caa[']máⁿ chí 'úú ní ch'εεte maáⁿ yeⁿē chí Ndyuūs díⁿ yā nduucú. 'Úú nguéeⁿ caa[']máⁿ yeⁿe maáⁿ chí ch'εεté maáⁿ. Dámaāⁿ caa[']máⁿ chí duūvā 'úú.

⁶ 'Áará chí caa[']máⁿ chí 'úú ch'εεté maáⁿ nguéeⁿ caa[']máⁿ tan'dúúca chí zonzo 'úú ti caa[']máⁿ nduudu cuaacu yeⁿé naati nguéeⁿ caa[']máⁿ 'túicā ti nguéeⁿ neⁿé chí mar 'áámá 'ii[']yāⁿ nadacadí[']nuuⁿ yā chí 'úú ch'εεte ca 'úú. Neⁿé chí 'ii[']yāⁿ miiⁿ nadacadí[']nuuⁿ yā yeⁿe 'úú tan'dúúca chí n'diichi yā 'úú, ní n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿé.

⁷ Chuū chí Cristo ch'i[']ní yā 'úú ní 'áámá visión chí ch'εεte ní dεεve taavi ca. Ní Cristo tee yā 'úú 'áámá ya'ai na cuerpo yeⁿé chí 'áámá canéé ní tan'dúúca chí 'áámá yāāⁿ chí cata'āi na cuerpo yeⁿé. Ní chí['] tan'dúúca chí yáá[']n'guiinūⁿ s'neeⁿ sa yáāⁿ miiⁿ chí neⁿe sa chí 'cuenú cuuvi. Ní Ndyuūs tee yā permiso chí 'úú canee ndúúcu dolor miiⁿ cáávā chí nguéeⁿ cuuvi caa[']máⁿ yeⁿe maáⁿ chí ch'εεté 'úú.

⁸ Ní 'iinū cuuvi chiicá Señor Jesucristo yeⁿē yú chí diví yā vaadí ya'ái 'cūū yeⁿé.

⁹ Naati Señor yeⁿe yú nga[']á yā ngii yā 'úú 'túicā: Vaadí neⁿe yeⁿé ní tūneeⁿ dí ní nguéeⁿ más ca neⁿe ní ti chuū. Ní poder yeⁿé chuū chí n'gi[']ní cá taachi 'ii[']yāⁿ chí duūva cuerpo yeⁿé yā. Maaⁿ ní cucáávā chí yaa'ví Señor 'úú 'túúca, 'úú yeenú ti 'úú duūvā 'úú ti Cristo cuuvi 'cuu[']míⁿ yā poder yeⁿé yā ti canéé yā na cuerpo yeⁿé.

10 Cáávā chuū ní yeenú ti duūvá. Ní yeenú 'aara chi 'ii'nyān nga'n'a taa'n yā ye'n'é, ní nguéé véé necesidades ye'n'é, ní 'ii'nyān dii'n yā chi n'geenú ngī. Ní ye'n'e dendú'ū díttūu chí cho'ōo ye'n'é ní n'geenú ngī nducué'n'é chuū cáávā Cristo. 'Tíica rá va. Taachi duūvá cuerpo ye'n'é tuu'mi ní más ca ditiīnu 'úú.

Pablo nadacadiinuu' cá yā ye'n'e 'ii'nyān ye'n'e yaacū ye'n'e yāān Corinto

11 'Úú deenú chi nga'n'á tan'dúúcā chi loco 'úú taachi nga'n'á ye'n'é maán naati ndís'tiī dii'n ní chi a fuerza canee chí caa'n'mán ye'n'e maán ti ndís'tiī nguεε nga'n'á ní ye'n'é 'túúcā. N'daacā ca chí ndís'tiī caa'n'ma'n n'dáaca ní ye'n'é. 'Úú nguéé duu'ví 'úú ye'n'é tanán'ā 'ii'nyān chí nga'n'á yā chí apóstoles ní nguéé 'tíica 'aara chí 'úú nguéé de'ē veε 'úú.

12 Ní taachi cané nduucú ní ch'ini'í ndís'tiī chí cuaacu chí 'úú 'áamá apóstol ye'n'e Jesucristo 'úú ndúúcu vaadi n'giinu ch'εεε chí dii'n ní ndúúcu ntiī'nyu'n ch'εεε chí dii'n ní nduucū vaadi n'giinu n'dai chí dii'n.

13 De'ē veε chí nguéé dii'n ndúúcu ndís'tiī taachi cané ndúúcu ní tan'dúúcā chí dii'n ndúúcu nducyaaca 'ii'nyān ye'n'é tanán'ā yaacū. 'Áa daamá nūu'n idiī'n nduucú ní. Deenú chí nguéé ngiicá ndís'tiī chí cunneé ní 'úú caavā necesidades ye'n'é. Maa'n ní nadich'εεcú ní ye'n'é caavā falta 'cūu ti nguéé dii'n daamá ndúúcu ní.

14 Maa'n ní veε yaán chí ndaá nanáán ndís'tiī ndiichi ndii 'íínú cuuvi, ní taachi ndaá nguéé di'vaachí ndís'tiī. Ní nguéé ne'n'é de'ē véé ye'n'e ní chí maán ní in'nuú'n ní naati 'úú ne'n'é ndís'tiī. Deenu yú chí 'ii'nyān chí chiidá yā cané chí in'nuú'n yā necesidades ye'n'é daiyá yā, nguéé ti daiyá yā in'nuú'n yā necesidades ye'n'é chiidá yā.

15 Ní 'úú dii'n gasta tuumí ye'n'é chí dii'n ntiī'nyu'n cáávā ndís'tiī ní ndíi chí cuūnū 'úú cáávā almas ye'n'e ní níicú 'cuεεtinéé n'daacá ní. 'Áará chí ne'n'e cá ndís'tiī ní nguéé ti ndís'tiī ne'n'é ní 'úú.

16 Ní 'áará chí 'úú nginneé ndís'tiī, ná'n'ā 'ii'nyān nguaa'n ndís'tiī chí deenú yā chí nguéé sta'á tuumi ye'n'é ní, nga'n'á yā chí 'úú nginnche'éi 'ii'nyān s'ee'n.

17 ¿'Áá nginnche'éi ndís'tiī cucáávā 'ii'nyān s'ee'n chí dicho'ó nanáán ndís'tiī? Nguεε 'tíica.

18 'Úú chiicá sa'n'á Tito chí na'n'á yā. Ní dicho'ó Tito ndúúcu táamá hermano ye'n'e yú nanáán ndís'tiī. ¿'Áá cuaacu chí Tito mii'n chinnche'éi yā ndís'tiī? Nguεε 'tíica. O ¿'áá cuaacu chí 'úú ndúúcu 'ii'nyān mii'n nguéé dii'n 'nū dáamá ntiī'nyu'n nguaa'n ndís'tiī ní nguéé ndúúcu dáamá sentido ye'n'é 'nū? Nguεε 'tíica.

19 Maa'n ní ndís'tiī, ¿'áá nadacadiinuu'n ní chí nga'n'a 'nū chí chíi'n chí dii'n 'nū ní cuaacu caatí chí idiī'n 'nū defender ntiī'nyu'n ye'n'é 'nū? Nguéé 'tíica. Nga'n'á 'nū nanáán Ndyuūs nduudú 'cūu cáávā chí nús'uu ní ye'n'é Jesucristo. Ní nducué'n'é chí dii'n 'nū, dii'n 'nū ti ndís'tiī hermanos chí ne'n'é 'nū cuuvi cu'téenu cá ní Ndyuūs.

20 Ní 'úú ní 'va'á ti taachi ndaá nanáán ndís'tiī 'úú nguéé nndaácā chí ndís'tiī dii'n ní tan'dúúcā chí 'úú ne'n'é chí dii'n ní. Ní ndís'tiī nguéé nndaāca ní 'úú tan'dúúcā chí ne'n'é ní chí 'úú idiī'n tí cané chí 'caa'vá ndúúcu ndís'tiī. Ní nndaácā ndís'tiī tan'dúúcā chí nguéé cané chí 'cuεεtineé ní. Ní nndaácā chí véé nguaa'n ndís'tiī 'ii'nyān chí n'geεcu cheendi yā, ndúúcu 'ii'nyān chí ne'n'é yā cosas tan'dúúcā chí véé ye'n'e taama yā ndúúcu 'ii'nyān chí nduuvi taán yā. Ní 'ii'nyān s'ee'n chí 'caa'vá yā ndúúcu táamá hermano ní maán yā divíi yā ye'n'é yā ti ne'n'é yā nga'n'a yā chí ch'εεε maán yā. Ní 'ii'nyān nga'n'á yā contra ye'n'e

taama yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ nééné neⁿ'e caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'ē chí diiⁿ taama yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'á yā chí maáⁿ yā ní ch'εεté yā, ní nguéeé véé vaadi 'diiⁿ nguaaⁿ ndís'tií.

21 Ní 'va'á chí 'cuinaáⁿ nanááⁿ Ndyuūs cáávā ndís'tií taachi ndaá nanááⁿ ndís'tií taama vmnéⁿ'ēe. Ní taachi canee ndúúcu ní ngii ya'ái 'iinū yeⁿ'é 'yááⁿ ndís'tií chí dinuuⁿndí ní ní nguéeé nadaacadaamí ní yeⁿ'e nuuⁿndí ní chí diiⁿ ní yeⁿ'e chí neⁿ'e cuerpo yeⁿ'e ní. Ní diiⁿ ní cosas chí nguεε n'daacā. Chíⁿ ní diiⁿ ní chí sáⁿ'ā sta'a sa n'daataa yeⁿ'e tááma saⁿ'ā.

13

Pablo dingúūⁿ diitú yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Corinto ní ngaⁿ'á yā: N'dai ndís'tií

1 Chuū ní ndii 'iinū cuuvi chí caⁿ'á ndaá nanááⁿ ndís'tií ní taachi ndaá nduuti chí 'iiⁿ'yāⁿ caaⁿ'maⁿ nuuⁿndí yeⁿ'ē táámá 'iiⁿ'yāⁿ canee chí véé 'uūví o 'iinū testigo ndúúcu yā. Ní cunee n'daacā nduudu miiⁿ tan'dúúca chí canee nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs.

2 'Āā ngaⁿ'á cuááⁿ vmnaaⁿ taachi cānee nduucú ní ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí dinuuⁿndí yā ní ndúúcu nducyaacá ní. Maaⁿ ní chí canee ya'ái yeⁿ'ē ndís'tií dingúúⁿ taama vmnéⁿ'ēe yeⁿ'e chíuⁿ tan'dúúca chí ngaⁿ'á cuaaⁿ vmnaaⁿ nanááⁿ ndís'tií. Taachi ndaá nanááⁿ ndís'tií taama vmnéⁿ'ēe n'diichi nuuⁿndí yeⁿ'ē nducyaaca hermanos.

3 Ní 'úú idiíⁿ ti ndís'tií cadiinuuⁿ ní nduuti chí Cristo yeⁿ'ē yú ch'iⁿ'í yā 'úú nduudu chí ngaⁿ'á o nguéeé. Ní Cristo yeⁿ'e yú nguéeé duūvá taachi diiⁿ yā tratar nduudu ní. Caⁿ'á yā ch'iⁿ'í yā chí ditiínú yā nguéeé ti ndís'tií.

4 Cuáácu chí 'iiⁿ'yāⁿ chí'néénga'á yā Cristo tan'dúúca chí Cristo ní 'aama 'iiⁿ'yāⁿ chí duuvá, naati maaⁿ ní Cristo miiⁿ canduuchi yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā cucáávā poder yeⁿ'é Ndyuūs. 'Tiicá ntúūⁿ nús'uu ní yeⁿ'e Cristo. Nús'uu ní duūvá 'nū naati poder yeⁿ'e Ndyuūs canee ndúúcu 'nū. Ní cáávā chuū cuuvi n'diichi 'nū nuuⁿndí yeⁿ'é ní ní dichí'vé 'nū ndís'tií.

5 Maaⁿ ní ndís'tií n'diichi maáⁿ ní nduuti chí ndís'tií 'āā canee diitú ní ndúúcu chí i'téenu ní yeⁿ'ē Cristo. N'diichi maáⁿ ní chí cuaacu chí i'téenu ní. ¿Áá nguéeé déénu ndís'tií nduuti chí Cristo canee nduucú ní o nguéeé? Ní nduuti chí cuaacu chí nguéeé i'téenu ní cáávā nuuⁿndí yeⁿ'é ní tuu'mi ní nguéeé yeⁿ'é Ndyuūs ndís'tií.

6 Neⁿ'é chí ndís'tií cadiinúⁿ ní chí nús'uu ní dichii'vé 'nū Ndyuūs ní ti yeⁿ'é Ndyuūs nús'uu. Nguéeé falso 'nū.

7 Maaⁿ ní ngaⁿ'angua'á 'nū Ndyuūs caavā ndís'tií chí ndís'tií nguéeé dinuuⁿndí ní yeⁿ'e mar 'áámá chí nguéeé n'daacā. Neⁿ'é 'nū chí ndís'tií ní diiⁿ ní nducuéⁿ'ē chí n'daacā. Nguéeé ti cuuvi 'cuuⁿ'míⁿ 'nū chí diiⁿ 'nū ntiíⁿnyuⁿ chí n'daacā. 'Iiⁿ'yāⁿ ní cuuvi n'diichi yā ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'é 'nū, ní caaⁿ'máⁿ yā chí nguéeé n'daacā idiíⁿ 'nū. Dámaaⁿ neⁿ'é 'nū chí ndís'tií din'daacá ní.

8 Nús'uu ní nguéeé de'ε véε diiⁿ 'nū chí contra yeⁿ'e nduudu cuaacú naati nducuéⁿ'ē chí diiⁿ 'nū ní yeⁿ'ē nduudu cuaacu miiⁿ.

9 Cáávā chuū nús'uu ní yeenú taaví 'nū taachi duūva 'nū ní taachi ndís'tií ditiínú ní ndúúcu chí i'téenu ní. Ní ngaⁿ'angua'a cá 'nū ní ngiicá 'nū Ndyuūs chí ndís'tií cuuvi diiⁿ ní chí n'daacā n'dai ní 'cuεεtineé ní tan'dúúca chí Jesucristo neⁿ'é yā chí diiⁿ.

10 Idingúúⁿ 'nū yeⁿ'e ndís'tií vmnaaⁿ taachi 'āā cuéeé ndaá 'nū nanááⁿ ndís'tií caati taachi ndáa 'nū nanááⁿ ndís'tií nguéeé chεεchi caaⁿ'máⁿ ndúúcu ní

cucáavā poder chi Señor Jesucristo tee yā 'úú. Ní Señor ye^{n'}ē yú tee yā poder 'úú caavā chi ndís'tiī ní cuuvi cu'téenu cá nī nguéé caava chi cuuvi ndái nī.

¹¹ Maaⁿ ní 'cuiinū carta ye^{n'}é. Ni na carta ye^{n'}é ní nga^{n'}á ti n'dai taavi ndís'tiī ní diiⁿ nī chi 'cuεtinéé n'daacá nī ndúúcū vaadi 'diiⁿ na vida ye^{n'}e nī. Níicú cunée nī ndúúcū dáámá vaanicáiiinūⁿ ye^{n'}é nī ní Ndyuūs chi véé vaadi 'diiⁿ ye^{n'}e yā ní diné^{n'}e yā ndís'tiī Ndyuūs miiⁿ canee nduucú nī.

¹² Ní nguaaⁿ maáⁿ nī diiⁿ nī saludar 'áámá nī ndúúcū taamá nī. Caa^{n'}máⁿ nī chi n'dai hermano ye^{n'}é nī ní túú'ví nī cheendi hermano ye^{n'}é nī tan'dúúcā costumbre ye^{n'}é nī ti ye^{n'}é Ndyuūs ndís'tiī.

¹³ Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi i'teenú yā Jesucristo ye^{n'}e yú dichó'o yā saludos na carta 'cūū ye^{n'}é nī ní nga^{n'}á yā: N'dai ndís'tiī.

¹⁴ Ní ne^{n'}é chi Señor Jesucristo téé yā ndís'tiī vaadi n'dai taavi ye^{n'}é yā. Ní vaadi ne^{n'}e ye^{n'}é Ndyuūs ní Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs canéé nduucú nī. Chuū carta chi 'úú Pablo dinguúⁿ ye^{n'}e nī. 'Tíicā chii.

CARTA YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ YEⁿ'E YÁⁿ'ĀA GALACIA

Pablo idinguún yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'á yā yaācū s'eeⁿ na yáⁿ'āa Galacia

¹ 'Úú Pablo 'úú ní 'úú 'áámá apóstol chí dichó'ó Ndyuūs. Mar 'áámá saⁿ'ā nguéé dichó'ó sa 'úú chí 'úú ngaⁿ'á nduudu yeⁿ'é Ndyuūs, ndíí nguéé ndúú ndεεve sá 'úú, tí Ndyuūs Chiida yú ndúúcū Señor Jesucristo dichó'ó yā 'úú. Ní Chiida yú nadacuéeⁿ yā Jesucristo yeⁿ'é nguaaⁿ tináⁿ'ā.

² Nducyaaca vi'i yú s'tiī chí 'cuεεtinée yā yāāⁿ miiⁿ ndúúcū 'úú, idinguún carta 'cūū yeⁿ'e ndís'tiī chí i'téenu ní Jesucristo ní caⁿ'á ní yaācū s'eeⁿ na yaⁿ'āa Galacia.

³ Neⁿ'é chí Chiida yú ndúúcū Señor Jesucristo yeⁿ'é yú tée yā s'uuúⁿ dendú'ū chí n'dai. Ní ndís'tiī canee ní ndúúcū vaadi 'diīⁿ chí Ndyuūs itée yā s'uuúⁿ.

⁴ Jesucristo miiⁿ ca'a yā vida yeⁿ'e maán yā cucáāvā nuuⁿndi yeⁿ'e yú. Maaⁿ ní nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ yeⁿ'e dendu'ū chí nguéé n'daacā chí véé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. 'Tíicā neⁿ'e Ndyuūs Chiida yú.

⁵ Cueⁿ'e daāⁿmaⁿ canee Ndyuūs ndúúcū dεεve yeⁿ'é yā. Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ canee chí dich'εεε cá yā Ndyuūs chí dεεve cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. 'Tíicā.

Nguéé véé táámá nduudu yeⁿ'e chí Cristo nanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ

⁶ Neené nge'e yiinú chí ndís'tiī neené niiⁿnuúⁿ nūⁿ idiví ní yeⁿ'e Ndyuūs chí n'gai yā ndís'tiī, ní yeⁿ'e cosas chí n'dai ca chí Cristo tee yā ndís'tiī. Ní n'gúindiveéⁿ ní nduudu chí nguéé cuaacu yeⁿ'é táámá 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a nduudu miiⁿ tan'dúúcā chí táámá evangelio.

⁷ Cuaacu chí nguéé véé táámá evangelio chí nduudu yeⁿ'e Dendyuūs naati véé n'dúúví yā chí idi'vaachí yā ndís'tiī. Ní neⁿ'e yā n'daaⁿ yā evangelio chí nduudu ngai yeⁿ'e Cristo.

⁸ 'Aara chí s'uuúⁿ o 'áámá ángel chí ndaa yeⁿ'e va'ai chēēti nguuvi ngaⁿ'a yā táámá evangelio chí n'daaⁿ nguéé tan'dúúcā chí caⁿ'a 'nū chíi 'nū ndís'tiī, tuuⁿ'mi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi yā condenado.

⁹ 'Āa caⁿ'á chuū maaⁿ ní neⁿ'é caaⁿ'maⁿ ntuúⁿ táámá vmnéⁿ'ē: Nduuti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ caaⁿ'maⁿ yā táámá evangelio chí n'daaⁿ nguéé tan'dúúcā chí caⁿ'a 'nū chíi 'nū ndís'tiī, tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi yā condenado.

¹⁰ Taachi ngaⁿ'á chuū, ¿de'ē inadacadiⁿnuuⁿ ní nduucú? Nguéé neⁿ'é chí cunee yiinú ní yeⁿ'é caati neⁿ'é chí Ndyuūs cunee yiinú yā yeⁿ'é. O ¿'áá canee chí 'úú idiⁿ chí cunee yiinū saⁿ'ā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū? Nduuti chí 'úú idiⁿ chíiⁿ tí inee yiinū saⁿ'ā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, tuuⁿ'mi ní nguéé idiⁿ ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Cristo.

Taacā chí chíi Pablo apóstol

¹¹ 'Úú ngaⁿ'á cuaacu ní ngíi ndís'tiī hermanos yeⁿ'é. Nduudu ngai chí evangelio yeⁿ'é Jesucristo chí 'úú ngaⁿ'á, nguéé yeⁿ'é mar 'áámá saⁿ'ā yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

¹² Tí 'úú nguéé sta'á nduudu miiⁿ yeⁿ'e saⁿ'ā, ndíí nguéé ndúú ch'ēēⁿ yeⁿ'e mar 'áámá saⁿ'ā caati Jesucristo ch'iⁿ'i yā 'úú nduudu cuaacu yeⁿ'é yā.

¹³ Ndís'tiī chí iindiveéⁿ ní tan'dúúcā chí 'úú i'teenú tiempo chí chó'oo ní canee chεεchí na religión yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ judíos chí Israel. Ní deenú ní taacā chí diíⁿ. Ní diíⁿ chí dícaānū 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo tí caⁿ'á yā na yaācū

yeⁿ'é Ndyuūs. Ní diín chuū ti neⁿ'é can'daá 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e nducyáácá yaācū yeⁿ'é Ndyuūs ti neⁿ'é di'cuīnū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

14 Ní chí'teenú más ca yeⁿ'e religión yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí ndaata yeⁿ'e Israel s'eeⁿ nguuaⁿ nducyaaca yā chí dáamá ndaata yeⁿ'é ndúúcu yā ti neⁿ'é diín nducuéⁿ'é tan'dúúca chí diín 'iiⁿ'yāⁿ ndiicúú chí 'āā n'díí.

15 Naatí Ndyuūs ndeεve yā 'úú taachi 'āā cuéé 'cuundiyaáⁿ. Ní taachi ndaa tiempo chí Ndyuūs neⁿ'e yā, Ndyuūs yaa'ví yā 'úú cáává chí neⁿ'é yā 'úú chí 'úú n'giindiveéⁿ nduudu yeⁿ'é yā ní cu'teenú Ndyuūs.

16 Ní Ndyuūs yaa'ví yā 'úú yeⁿ'é Daiyá yā Jesucristo chí 'úú i'teenú 'yā, ti 'úú ní caaⁿ'máⁿ nduudu yeⁿ'e Cristo nguuaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ gentiles, 'iiⁿ'yāⁿ chí nguεε yeⁿ'e ndaata Israel. Ndíí tuu'mi nguéé tiinguuneéⁿ mar 'aama saⁿ'ā yeⁿ'e nduudu yeⁿ'é Cristo.

17 Ndíí nguéé ndúú ndaa na yāāⁿ Jerusalén chí intiinguuneéⁿ apóstoles chí dichó'ó Ndyuūs vmnaaⁿ chí dichó'ó yā 'úú, naati 'úú cheⁿ'é na yāⁿ'āa Arabia. Ní cuayiivi miiⁿ ní nguεεcuneé na yāāⁿ Damasco.

18 Cuayiivi chí cho'ó 'iinū nduūyū ndii tiempo chí 'āā i'teenú Jesucristo tuu'mí ní cueⁿ'é yāāⁿ Jerusalén tuu'mí n'diichí Pedro tí 'āā cuéé n'diichí saⁿ'ā. Ní canee ndúúcu sa ndíitiiⁿ'yuⁿ nguuvi.

19 Yāāⁿ miiⁿ nguéé n'diichí táamá apóstol chí dichó'ó Ndyuūs. Dámaāⁿ n'diichí Jacobo saⁿ'ā 'diinū Jesús miiⁿ.

20 Chuū idinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī. 'Cuiⁿ'díichí ndís'tiī. 'Úú nguéé ngaⁿ'á nduudu yaadi ti Ndyuūs n'diichí yā 'úú ní deenú yā chí cuaacu ngaⁿ'á.

21 Cuayiivi ní ndaa na yāⁿ'āa yeⁿ'e Siria ndúúcu yāⁿ'āa Cilicia.

22 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāⁿ'āa Judea chí cueⁿ'é yā na yaācū naachi ngeⁿ'é yā yeⁿ'e Cristo nguéé iitiinaáⁿ yā 'úú ti nguéé in'diichí yā 'úú.

23 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ dámaāⁿ n'giindiveéⁿ yā yeⁿ'é 'úú cuááⁿ vmnaaⁿ 'tíicā, 'iiⁿ'yāⁿ chí can'dáa yā s'uúⁿ'é ti neⁿ'é yā di'cuīnū yā s'uúⁿ'é maaⁿ ní ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'e Jesucristo. Cuááⁿ vmnaaⁿ nguéé neⁿ'é yā chí 'iiⁿ'yāⁿ i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿ'e Jesucristo.

24 Ní yeⁿ'é chuū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ dich'εεtē yā Ndyuūs caavā chí maaⁿ ní 'úú i'teenú Jesucristo.

2

Tanáⁿ'ā apóstoles diín yā aceptar Pablo chí 'áamá apóstol ndúúcu yā

1 Cho'ōo ndiichi cúūuⁿ nduuyūú chí 'úú cheⁿ'e ntuūⁿ yāāⁿ Jerusalén. Cheⁿ'é ndúúcu saⁿ'ā Bernabé chí compañero yeⁿ'é ndúúcu saⁿ'ā Tito.

2 Ní ndaa ti Ndyuūs ch'iⁿ'i yā 'úú chí canee chí caⁿ'á. Vmnaáⁿ vmnaaⁿ caⁿ'á nanááⁿ apóstoles chí n'geεte yeⁿ'e yaācū miiⁿ. Ní chíí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ taacā chí ngaⁿ'á nduudu ngai yeⁿ'e Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chí nguéé yeⁿ'e ndaata Israel. Chuū diín chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cu'téenu yā chí dichí'vε ntiinⁿ'yuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs chí diín nguuaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ gentiles. Ní apóstoles n'geεte nguéé caⁿ'a yā chí nguéé 'cuúⁿ yā 'úú.

3 Ní apóstoles n'geεte ní canee yiinú yā ndúúcu nduudu chí ngaⁿ'á. Ni saⁿ'ā Tito chí saⁿ'ā griego chí canee sa nduucú, nguéé canee chí cuuvi circuncidar Tito tan'dúúca chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ti nguéé yeⁿ'é ndaata Israel.

4 Chuū diín ti naachi nduuvidaama yú chí ndaa n'dé'éí 'iiⁿ'yāⁿ chí diín yā tan'dúúca chí hermanos yeⁿ'é yú 'yā, naati nguéé 'tíicā. Ní ndaa yā chí n'diichí yā s'uúⁿ'é caati 'āā cuéé diín yú tan'dúúca chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'e circuncisión ti

s'uúúⁿ ní yeⁿe Cristo s'uúúⁿ ní diiⁿ yú chi ngaⁿa Cristo. Neⁿé yā chi diiⁿ yú tan'dúú^{cā} chi ngaⁿa ley yeⁿe Moisés miiⁿ.

⁵ Nús'luu ní ngu^éé diiⁿ 'nū tan'dúú^{cā} chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ neⁿé yā yeⁿe ley yeⁿe circuncisi^{ón} caati neⁿé 'nū chi nduudu cuaacu chi 'āā ngaⁿá 'nū yeⁿe evangelio yeⁿe Señor Jesucristo, ní 'áamá cūnēe ndúú^{cū} ndis'tiī. 'Tíicā diiⁿ 'nū.

⁶ Apóstoles n'gēete yeⁿe yaācū miiⁿ ngu^éé de'ē vee más cā ca'cueⁿ yā 'úú yeⁿe chí 'úú caaⁿ máⁿ. 'Áará chí n'gēete n'dai yā ngu^éé de'ē vee tuneⁿ 'úú ti Ndyuūs neⁿe yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ 'āā daamá nūⁿ.

⁷ Apóstoles n'gēete yeⁿe yaācū 'āā deenú yā chi Ndyuūs dicho'ó yā 'úú. 'Úú, Pablo, ngaⁿá nduudu ngai yeⁿe Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ngu^éé yeⁿe ndaata Israel. 'Tiicā ntúūⁿ deenú yā chí Ndyuūs dicho'ó yā Pedro chí ngaⁿá yā nduudu ngai yeⁿe Cristo nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe ndaata Israel.

⁸ Ti Ndyuūs yeⁿe yú ní nginne^e yā Pedro miiⁿ chí ngaⁿa nduudu cuaacu yeⁿe yā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chí diiⁿ yā tan'dúú^{cā} chí ngaⁿá ley yeⁿe circuncisi^{ón}. Maaⁿ Señor miiⁿ nginne^e yā 'úú chí caaⁿ máⁿ nduudu yeⁿe yā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ngu^éé yeⁿe ndaata Israel. Ní ngu^éé véé ley yeⁿe circuncisi^{ón} yeⁿe yā.

⁹ Apóstoles n'gēete yeⁿe yaācū chí Jacobo ndúú^{cū} Pedro ndúú^{cū} Juan ní deenu ntúūⁿ yā chí Ndyuūs din'daacá yā nduucú chí 'úú idiīⁿ ntiīⁿnyuⁿ yeⁿe apóstol nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí ngu^éé yeⁿe ndaata Israel. Tuuⁿ mi ní sta'á yā tá'ā cuaacú 'nū ní nduuvidaaamá nduudu yú nanááⁿ Ndyuūs ti 'úú ndúú^{cū} Bernabé ní caaⁿ máⁿ 'nū nduudu cuaacu yeⁿe Jesús Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ gentiles ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe ndaata Israel.

¹⁰ Ní ngaⁿá yā ngii yā nús'luu chí n'gáácú 'nū yeⁿe hermanos chí véé necesidades yeⁿe yā. 'Úú ntúūⁿ ní ngaⁿá, 'tíicā.

Pablo caⁿa cheⁿchi yā ndúú^{cū} Pedro

¹¹ Ndaá 'nū na yāāⁿ Antioquía ní taachí ndaa Pedro miiⁿ na yāāⁿ Antioquía 'úú ní caⁿa cheⁿchí ndúú^{cū} sa yáāvēnaaⁿ sa nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ti Pedro miiⁿ ngu^éé idiīⁿ sa tan'dúú^{cā} chí deenu sa chí canee chí diiⁿ sa.

¹² Ti taachí 'āā cuéé ndaa saⁿá s'eeⁿ chí dich'ó Jacobo yeⁿe yāāⁿ Jerusalén, Pedro miiⁿ ní che'é sa ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chí hermanos yeⁿe yú. Ní taachí ndaa saⁿá s'eeⁿ tuuⁿ mi 'āā ntéé che'e sa ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chí hermanos yeⁿe yú ti 'va'a sá yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe sa chí yeⁿe ndaata Israel chí diiⁿ yā tan'dúú^{cā} chí ngaⁿa ley yeⁿe circuncisi^{ón}.

¹³ Ní tanáⁿá hermanos chí yeⁿe ndaata Israel diiⁿ yā tan'dúú^{cā} chí idiīⁿ Pedro miiⁿ. 'Tiicā ntúūⁿ Bernabé diiⁿ yā chí maaⁿ ní 'āā ntéé che'é yā ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ gentiles. 'Tiicā nducyaacá yā diiⁿ yā 'áará chí deenú yā chí n'daacá chí che'é yā ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ gentiles.

¹⁴ Taachí n'diichí chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngu^éé din'daacá yā ti ngu^éé che'é yā ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chí hermanos yeⁿe yú tan'dúú^{cā} chí ngaⁿa nduudu cuaacu yeⁿe Cristo, tuuⁿ mi ní 'úú Pablo caⁿá chí Pedro miiⁿ nanááⁿ nducyaaca yā 'túú^{cā}: Díi chí saⁿá Israel, díi chí maaⁿ ní ngu^éé diiⁿ di tan'dúú^{cā} chí ngaⁿa ley yeⁿe Israel ti maaⁿ ní i'ténu di Cristo, táá^{cā} cúúví chí ngu^éé che'e di ndúú^{cū} hermanos yeⁿe yú chí 'iiⁿ'yāⁿ gentiles ní diiⁿ di chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nadacadínuuⁿ yā chí cánéé chí diiⁿ yā tan'dúú^{cā} chí ngaⁿa ley yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí judíos.

'Iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ dáamá yā ndúú^{cū} tanáⁿá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūú nánquaⁿ'ai yā caavá chí i'ténu yā Jesucristo

15 Ní s'uúúⁿ ní 'iiⁿyāⁿ Israel s'uúúⁿ ti 'tíicā ch'εεtiyáaⁿ yú ní nguée^e diiⁿ nuuⁿndí yú daama tan'dúúccā chi diiⁿ tanáⁿá 'iiⁿyāⁿ gentiles chi nguεε yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e yú.

16 Ní s'uúúⁿ chi 'iiⁿyāⁿ Israel deenu yú chi Ndyuūs nguée^e nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e yú ti idiíⁿ yú dámaaⁿ chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e yú. 'Tiicā ntúūⁿ Ndyuūs nguée^e nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ti diiⁿ yā dámaaⁿ tan'dúúccā chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e Moisés. Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo. Cáávā chuū s'uúúⁿ ní i'teenu yú Jesucristo ní Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e yú. Ti cucáávā ley yeⁿ'e yú mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi diíⁿ yā chi ngaⁿ'a ley miíⁿ cuuvi yā perdonado, ti nguée^e nadach'εεcú ley miíⁿ nuuⁿndi yeⁿ'e yā.

17 S'uúúⁿ ní i'téenu yú Jesucristo chi Jesucristo miíⁿ nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e yú. 'Tíicā s'uúúⁿ ní ch'iⁿi yú chi dinuuⁿndi yú tan'dúúccā tanáⁿá 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Maaⁿ ní, ¿'áá cuaacu chi Cristo nginneé yā s'uúúⁿ ti idinuuⁿndi yú? Nguée^e 'tíicā.

18 Nduuti chi s'uúúⁿ nadi'tuuvu yú 'áámá cosa chi ley yeⁿ'e yú ní 'cuiinuú ní nadin'dái ntuūⁿ yú ley miíⁿ chi n'giindiveeⁿ yú yeⁿ'e, tuu'mi ní dinuuⁿndi yú.

19 Vmnaáⁿ vmnaaⁿ idiíⁿ yú tan'dúúccā chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e yú naati nguée^e ngii idiíⁿ yú nducueⁿ'e yeⁿ'e. Ní ley miíⁿ diiⁿ condenar s'uúúⁿ. Ní canee yú tan'dúúccā 'iiⁿyāⁿ chi 'áá vi'í cā yeⁿ'e ley yeⁿ'e yú. Cáávā chuū ní maaⁿ ní ch'εεtinée yú tan'dúúccā chi neⁿ'e Ndyuūs. Ní Ndyuūs nadach'εεcú yā yeⁿ'e yú yeⁿ'e nuūⁿndi yeⁿ'e yú. Ní cáávā chuū cunduuchi yú cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

20 Taachi ca'neeⁿnga'á yā Cristo, tuu'mi ní cánée tan'dúúccā chi 'úú ntúūⁿ ca'neeⁿnga'á nduucú yā. Maaⁿ ní nguée^e idiíⁿ tan'dúúccā chi 'úú neⁿ'é ti idiíⁿ chiíⁿ chi neⁿ'é Jesucristo ti Jesucristo chi daiya Dendyuūs canee yā na staava yeⁿ'e. Ní maaⁿ ní 'úú canduuchi ti i'teenu Daiyá Ndyuūs miíⁿ. Cristo miíⁿ dinéⁿ'e yā 'úú ní ca'a maáⁿ yā vida yeⁿ'e maáⁿ yā ní ch'i'í yā caavā 'úú.

21 'Úú nguée^e cuta'á vaadi n'dai yeⁿ'e Ndyuūs tan'dúúccā 'áámá cosa chidu-uchi. Nduuti chi ley miíⁿ cuuví nach'εεcú nuuⁿndi yeⁿ'e yú tuu'mi ní nguée^e ch'i'í Cristo cucáávā s'uúúⁿ.

3

¿'Áá i'teenu yú ley miíⁿ o i'teenu yú Cristo?

1 Nds'tíi 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yán'aa Galacia, de'ē chúúccā chεεchi tíiⁿ ní. ¿Dú'ú chi nche'ei ndís'tíi chi maaⁿ ní nguée^e n'giindiveeⁿ ní nduudu cuaacu? Ngaⁿ'á nduudu cuaacu nanaáⁿ ndís'tíi ní ndís'tíi déenu ní chi iiⁿyāⁿ chi'neeⁿnga'á yā Jesucristo na cruz cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

2 Chuū neⁿ'é chi 'cuuvi ní 'úú: ¿'Áá sta'á ní Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs cucáávā chi diiⁿ ní tan'dúúccā chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'é Moisés, o cucáávā chi n'giindiveeⁿ ní nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ní i'téenu ní?

3 ¿De'ē chúúccā chεεchi tíiⁿ ní? 'Áá i'téenu ní nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ní sta'á ní Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Maaⁿ ní neⁿ'é ní ndúúccū fuerzas yeⁿ'e maáⁿ ní diíⁿ ní tan'dúúccā chi ngaⁿ'a ley caati Ndyuūs cuuvi n'diichí yā chi n'daacā idiíⁿ ní.

4 'Áá ch'eenu taaví ní chií cucáávā chi i'téenu ní Cristo. Maaⁿ ní chuū nguée^e dichíí'vε ndís'tíi, nduuti chi nadacadaamí ní yeⁿ'e yā. 'Áá deenú chi dichíí'vε ndís'tíi nduuti chi 'cuεetinée ní ndúúccū Cristo.

5 Ndyuūs tee yā ndís'tíi Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ní diíⁿ yā vaadi n'giinu nguaaⁿ ndís'tíi. ¿'Áá diíⁿ Ndyuūs chuū caati ndís'tíi 'áá diíⁿ ní tan'duuccā chi

ngaⁿ'a ley? Nguεε 'tíicā. Ndyuūs diiⁿ yā vaadi n'giinu nguaaⁿ ndís'tiī caati i'téenu nī nduudu cuaacu yeⁿ'é yā.

⁶ Ndiī cuááⁿ vmaaaⁿ nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ngaⁿ'a yeⁿ'e Abraham chi 'āa n'dii. Abraham chi'téenu yā Ndyuūs ní Ndyuūs diiⁿ cuenta yā chi'téenu Abraham ní nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'é yā.

⁷ Cáāvā chuū deenu nī chi 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs, cuaacu níⁿ'nyúⁿ ní yeⁿ'e ndaata Abraham, caati i'téenu yā tan'dúúicā chi'téenu Abraham miiⁿ.

⁸ Ndiī cuaaⁿ vmaaaⁿ canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs chi Ndyuūs caⁿ'á yā nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chi nguéé yeⁿ'e ndaata Abraham o Israel nduuti chi i'téenu yā Ndyuūs. Chuū Ndyuūs ngaⁿ'á yā ngii yā Abraham ndii tiempo chi 'āa chó'oo, vmaaaⁿ chi diiⁿ yā. 'Tíicā ngaⁿ'a Ndyuūs ndúúicū Abraham: 'Úú caaⁿ'máⁿ chi di'viicú 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nuuⁿ'máⁿ ín'yeēⁿdi nduuti chi cu'téenu yā 'úú tan'dúúicā chi dí i'téenu di 'úú.

⁹ Tan'dúúicā Abraham chi'téenu yā Ndyuūs ní Ndyuūs ca'a yā Abraham vaadi n'dai yeⁿ'é yā ní 'tíicā ntúūⁿ Ndyuūs ca'a yā vaadi n'dai yeⁿ'é yā nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi cu'téenu yā Ndyuūs.

¹⁰ Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi nadacadínuuⁿ yā na staava yeⁿ'e yā chi Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e yā ti diiⁿ yā tan'dúúicā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nan'dai yā ní canéé yā condenado, ti mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi diiⁿ yā nducuéⁿ'ē chi ngaⁿ'a ley miiⁿ. Canéé nguūⁿ ndii cuááⁿ vmaaaⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā: 'Iiⁿ'yāⁿ chi nguéé diiⁿ yā tanducuéⁿ'ē chi canéé nguūⁿ na ley yeⁿ'e Moisés chiī yā condenado.

¹¹ S'uuuⁿ ní deenu yú chi Ndyuūs nguéé nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ caava chi diiⁿ yā chi ngaⁿ'a ley ti 'tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs: Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā ní ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

¹² Ní ley yeⁿ'e Moisés miiⁿ ní nguéé ngaⁿ'a chi 'iiⁿ'yāⁿ cu'téenu yā Jesucristo caati 'tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Dendyuūs ndii cuááⁿ vmaaaⁿ: 'Iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ tanducuéⁿ'ē dendu'ú chi ngaⁿ'a ley miiⁿ 'cuetinée yā ndúúicū vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

¹³ Cucáāvā ley miiⁿ deenu yú chi diiⁿ yú nuuⁿndi ní canee yú condenado. Ní nguéé canee yú condenado cáāvā ley miiⁿ ti Jesucristo diiⁿ yā tan'dúúicā chí canéé yā condenado. Ní sta'á yā lugar yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi véé nuuⁿndi yeⁿ'é yā ní can'diicú yā na cruz. 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs: Condenado taanduvéé 'iiⁿ'yāⁿ chi ch'íi ti can'diicú yā na 'áámá yáⁿ'á.

¹⁴ Chuū chí chiī. Maaⁿ níicú 'iiⁿ'yāⁿ gentiles cuuvi diiⁿ yā recibir vaadi n'dai yeⁿ'é Dendyuūs tan'dúúicā Ndyuūs caⁿ'a yā ndúúicū Abraham, ni chi ca'a yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chi i'téenu yā Jesucristo. 'Íicú s'uuuⁿ ndúúicū 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chi i'teenu yú Jesucristo cuta'a yú Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ.

Ley yeⁿ'e Moisés ndúúicū compromiso chi Ndyuūs ca'a yā

¹⁵ Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, n'diichi nī tan'dúúicā 'aama ejemplo yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e in'yeēⁿdi 'cūū tan'dúúicā chí idiīn yā taachi véé papel chí cuaacu yeⁿ'é 'áámá compromiso yeⁿ'é yā. Canee ngiinú yā ní dingúú yā 'aama papel chí cuaacu. Maaⁿ ní chi canéé nguūⁿ ní cuaacu chí mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguεε nadivíi yā ndíi nguéé ndúú íntiinee ra yā chiīⁿ chi canéé nguūⁿ.

¹⁶ 'Tíicā ntúūⁿ, Ndyuūs ndii vmnááⁿ vmaaaⁿ ca'a yā promesa Abraham ndúúicū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ndaata yeⁿ'e yā chí cuchii cuayiivi. Canéé nguūⁿ

na libro yeⁿe Ndyuūs 'tíicā: Nguéé ngaⁿa yeⁿe ndaata chi n'deeⁿe n'dái yeⁿe Abraham tan'dúúicā chi 'yaaⁿ yā ti ngaⁿa tan'dúúicā chi yeⁿe 'aama 'iiⁿyāⁿ yeⁿe Abraham ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí Jesucristo.

17 Chuū ngaⁿá cuaacu yeⁿe compromiso chi idi'cuaacú yā cáávā Cristo: Ndyuūs diiⁿ yā 'áámá compromiso ndúúicū Abraham chi canéé nguūⁿ. Cho'ōo cuūⁿ ciento canee ndiicú ndíichí nduuyū ní Ndyuūs ca'a yā ley Moisés. Ley miiⁿ nguéé cuuvi divíⁿ 'aama lado compromiso yeⁿe Ndyuūs chi ca'a yā vmnááⁿ vmnaaⁿ ní diiⁿ chi nguéé dichíⁿvē compromiso yeⁿe yā.

18 Ndúúiti chi Ndyuūs té^e yā chí cuuvi yeⁿe yú cáávā chí diiⁿ yú tan'dúúicā chí ngaⁿa ley miiⁿ tuu'mi ní 'āā ntéé té^e yā chí cuuvi yeⁿe yú cáávā compromiso. Ndyuūs ca'a yā Abraham chí cuuvi yeⁿe yā cáávā compromiso chí diiⁿ yā ndúúcu yā.

19 ¿De'ē dichíⁿvē ley tuu'mi? Ndyuūs ca'a yā 'iiⁿyāⁿ ley miiⁿ chí cuuvi deenu yú chí véé nuuⁿndi yeⁿe yú. Ní ley miiⁿ canee ndii tiempo chí ndaā Cristo Daiya Dendyuūs iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Cristo miiⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe compromiso chí Ndyuūs caⁿ'a yā chí ca'a yā. Ndyuūs dichó'o yā ángeles chí ca'a yā ley Moisés. Moisés miiⁿ ní saⁿ'ā chí canee naavtaⁿ'ā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ ndúúicū Ndyuūs.

20 Taachi Ndyuūs ca'á yā compromiso ndúúicū Abraham, nguéé cānee 'aama saⁿ'ā naavtaⁿ'ā yeⁿe yā ndúúicū Abraham, nguéé ti tan'dúúicā Moisés miiⁿ.

Yeⁿe chí diiⁿ ley yeⁿe Moisés

21 ¿'Áá ley miiⁿ contra compromiso yeⁿe Dendyuūs? Nguéé 'tíicā. Nduuti chí Ndyuūs cuuvi ca'a yā 'áámá ley chí cuuvi ca'a vida cueⁿe daāⁿmaⁿ 'iiⁿyāⁿ, tuu'mi ní 'āā ntéé véé nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ caavā ley miiⁿ.

22 Naati canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs chí nducyáácá 'iiⁿyāⁿ véé nuuⁿndi yeⁿe yā ti nguéé diiⁿ yā cumplir ley miiⁿ. Cáávā chuū canéé chí i'téenu yú Jesucristo ní Ndyuūs cuuvi té^e yā s'uuúⁿ vida cueⁿe daāⁿmaⁿ cucáávā compromiso miiⁿ.

23 Taachi 'āā cuéé ndaā Jesucristo caavā chí cuuvi cu'téenu yú Jesucristo, tuu'mi ní ch'εεtiné^e yú maaⁿ poder yeⁿe ley. 'Tíicā ch'εεtiné^e yú ndíi tiempo chí Ndyuūs dichó'o yā Jesucristo na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní 'íicú cuuvi cu'téenu yú Jesucristo.

24 Ley miiⁿ canee tan'dúúicā criada yeⁿe s'uuúⁿ chí diiⁿ cuidado s'uuúⁿ ndíi tiempo chí ndaā Cristo. Maaⁿ ní cucáávā chí i'téenu yú Jesucristo tuu'mi ní Ndyuūs nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿe yú.

25 Ní taachi ndaā Jesucristo miiⁿ ní i'teenu yú 'yā, nguéé canee yú maaⁿ poder yeⁿe ley miiⁿ chí ley miiⁿ nguéé diiⁿ cuidado s'uuúⁿ.

26 Maaⁿ ní nducyaaca yú ní daiya Dendyuūs s'uuúⁿ caavā chí i'teenu yú Jesucristo.

27 Caati nducyaaca yú chí cheédínūⁿní ti i'teenu yú Jesucristo, s'uuúⁿ ní canee yú tan'dúúicā chí véé vestido ngai yeⁿe yú ní canee yú tan'dúúicā Jesucristo ti yeⁿe yā s'uuúⁿ. 'Tíicā s'uuúⁿ.

28 Maaⁿ ní nguéé de'ē véé ndíi nduuti chí s'uuúⁿ ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata Israel, o 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata griego, o criada chí yeⁿe 'áámá patrón, o 'iiⁿyāⁿ chí libre yā, o saⁿ'ā o n'daataá ti nducyaaca s'uuúⁿ ní tan'dúúicā 'áámá s'uuúⁿ nūūⁿ cucáávā chí i'teenu yú Jesucristo ní yeⁿe Cristo s'uuúⁿ.

29 Ndúúiti chí s'uuúⁿ ní yeⁿe Cristo s'uuúⁿ tuu'mi ní s'uuúⁿ ní yeⁿe ndaata Abraham s'uuúⁿ, ní véé chí cuuvi yeⁿe yú yeⁿe compromiso ti 'tíicā Ndyuūs caⁿ'a yā ndúúicū Abraham chí té^e yā s'uuúⁿ.

4

1 Maaⁿ ní ne^{n'}é caa^{n'}máⁿ chuū ndís'tiī ye^{n'}e 'áámá sa^{n'}ā n'gaiyāā chi véé chi cuuvi ye^{n'}e sa. Taachi sa^{n'}ā 'lííⁿ sa canee sa tan'dúú^{cā} 'aama mozo ní idiíⁿ sa chiíⁿ chi nga^{n'}ā 'ii^{n'}yāⁿ chi ch'εεtinée yā ná vaacu sa. 'Áárá chí véε chi cuuvi ye^{n'}e sa nducué^{n'}ē.

2 Sa^{n'}ā 'lííⁿ sa canee sa ndúú^{cū} 'ii^{n'}yāⁿ chí diiⁿ cuidado ye^{n'}ē sa ní ndúú^{cū} 'ii^{n'}yāⁿ chí nga^{n'}ā n'tiīⁿnyuⁿ ye^{n'}e nducué^{n'}ē chi ye^{n'}ē sa. 'Tíicā canee sa ndiī tiempo chí nga^{n'}ā chiída sa ní véé nduuyu ye^{n'}ē sa. Tuuⁿ'mí ní 'ii^{n'}yāⁿ ca'a yā nducué^{n'}ē chí cuuvi ye^{n'}ē sa.

3 'Tiicā ntúūⁿ s'uuúⁿ Taachi nguéeⁿ deenu yú ye^{n'}e Cristo, tuuⁿ'mí ní canee yú tan'dúú^{cā} n'gaiyāā yú chí nguéeⁿ iincheenaaⁿ yú. Ní canee yú maaⁿ poder ye^{n'}e ley ye^{n'}e yú ní diiⁿ yú chí nga^{n'}ā ley ye^{n'}e yú ndúú^{cū} costumbre ye^{n'}e yú.

4 Taachi snuūⁿ ca'ā nguuvi miiⁿ Ndyuūs dichó'o yā Daiya yā i^{n'}yeedí 'cūū. Ní ch'iindiyáaⁿ yā ye^{n'}ē 'áámá n'daataá chí ye^{n'}ē ndaata Israel, ye^{n'}ē 'ii^{n'}yāⁿ chí diíⁿ yā chí nga^{n'}ā ley ye^{n'}e Moisés.

5 Ní sa^{n'}ā miiⁿ ní ndaā sa ní nadanguá^{n'}ai sa s'uuúⁿ chí 'ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ chí snée yú ndúú^{cū} ley ye^{n'}ē Ndyuūs ndúú^{cū} 'ii^{n'}yāⁿ gentiles ndúú^{cū} costumbres ye^{n'}ē yā, 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ chí nguéeⁿ ye^{n'}ē ndaata Israel, níⁿcú nducyaaca yú cuuvi daiya sa s'uuúⁿ.

6 Maaⁿ ní nducyaaca s'uuúⁿ ní daiya Ndyuūs s'uuúⁿ. Ní Ndyuūs dichó'o yā Espíritu ye^{n'}ē Daiya yā chí Cristo na staava ye^{n'}e yú. Espíritu miiⁿ chííⁿ chí diiⁿ chí cuuvi caa^{n'}maⁿ yú 'tíicā: N'diī Ndyuūs Chiída.

7 Maaⁿ ní s'uuúⁿ nguéeⁿ tan'dúú^{cā} mozos s'uuúⁿ ti daiyá Dendyuūs s'uuúⁿ. Ní ndúú^{tí} chí daiyá yā s'uuúⁿ tuuⁿ'mí Ndyuūs ca^{n'}a yā ca'a yā s'uuúⁿ chí cuuvi ye^{n'}e yú tan'dúú^{cā} chí nga^{n'}ā yā ti i'teenu yú Cristo.

Pablo idiíⁿ yā cuidado ye^{n'}e 'ii^{n'}yāⁿ chí i'téenu Jesucristo

8 Vmnaáⁿ vmnaaⁿ taachi nguεε n'diichí ní Ndyuūs, ndís'tiī chí nguéeⁿ ye^{n'}ē 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e ndaata Israel diíⁿ ní n'tiīⁿnyuⁿ caavā ídolos chí nguéeⁿ dendyuūs s'eeⁿ.

9 Maaⁿ ní chí n'diichí ní Ndyuūs o más cā n'daacā chí caa^{n'}máⁿ chí Ndyuūs chí n'diichí yā ndís'tiī chí ye^{n'}é yā taacā chí maaⁿ ní nguεεcúndiī ntúūⁿ ní ní ne^{n'}é ní diíⁿ ní dendú'ū cosas chí nguéeⁿ cuuvi nangua^{n'}ai yú. Dé'ε cuuvi chí ne^{n'}é ní cunée ní tan'duucā 'áámá mozo ye^{n'}ē cosas chí 'tíicā.

10 Ndís'tiī ní di'viicú ní nguuvi s'eeⁿ, ndúú^{cū} 'iiyū, ndúú^{cū} tiempo, ndúú^{cū} nduūyū ti ne^{n'}é ní ca^{n'}á ní favor ye^{n'}ē Ndyuūs.

11 Ndís'tiī hermanos ye^{n'}é, 'va'á ye^{n'}e ndís'tiī ti nguéeⁿ dichíí'vε nduudu cuaacu chí nga^{n'}ā nguaaⁿ ndís'tiī.

12 Ndís'tiī hermanos ye^{n'}é di'cuiitú ní chí diíⁿ ní tan'dúú^{cā} chí 'úú idiíⁿ, ní divíⁿ ní ye^{n'}e ley ti 'úú divíⁿ ye^{n'}e ley miiⁿ ti ne^{n'}é diiⁿ tan'dúú^{cā} ndís'tiī chí nguéeⁿ deenú ní ley. Taachí nga^{n'}ā nduudu cuaacu nguaaⁿ ndís'tiī, ndís'tiī ní diⁿ'dái ní nduucú.

13 Ndís'tiī deenu ní chí vmnaáⁿ vmnaaⁿ chí'cueéⁿ ndís'tiī nduudu ye^{n'}é Ndyuūs ní ngiítā 'úú.

14 Ndís'tiī nguéeⁿ taanduvéé diíⁿ ní nduucú chí nguéeⁿ ne^{n'}é ní 'úú cáávā ca'ai chí canuuⁿ 'úú chí idiíⁿ sufrir. Ní 'cuuⁿ ní 'úú ní sta'a ní 'úú tan'dúú^{cā} chí 'úú 'áámá ángel ye^{n'}é Dendyuūs chí ndaā nanááⁿ ndís'tiī. Ní sta'á ní 'úú tan'dúú^{cā} chí 'úú ní Cristo 'úú.

15 ζΔε'ε cuuvi chi maaⁿ ní nguéé yeenú nī nduucú ní nguéé neⁿ'é nī 'úú? 'Úú ngaⁿ'á nduudu cuaacu chi vmnááⁿ vmaaaⁿ neⁿ'é nī 'úú ti nduuti chí cuuvi tun'dáa nī nduutinaáⁿ nī maáⁿ nī chi tée nī 'úú.

16 Maaⁿ ní 'áa enemigo yeⁿ'é nī 'úú ti ngii chεεchí ndís'tiī nduudu cuaacu.

17 Vέέ 'iiⁿ'yāⁿ chi ndaā nguaaⁿ ndís'tiī chi ngaⁿ'á yā chi neⁿ'é yā ndís'tiī naati nguεε nī daacā idiīⁿ yā. Neⁿ'é yā chi ndaacadáámí ndís'tiī yeⁿ'é nduudu cuaacu ní 'caandiveéⁿ nī yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ.

18 N'dáácā chi 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yā chi neⁿ'e yā ndís'tiī nduuti chi diīⁿ yā chi n'daacā ndúúcu nī. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní diīⁿ yā 'túúcā nguéé dámaāⁿ taachi 'úú caneeⁿ nguaaⁿ ndís'tiī.

19 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, ndís'tiī tan'dúúccā daiyá 'tíicā ndís'tiī. Ti taachi ngaⁿ'á nduudu cuaacu nanaáⁿ ndís'tiī, 'úú diīⁿ sufrir tan'dúúccā 'aama n'daataa diīⁿ tá sufrir taachi ch'iindiyāⁿ dacuá'áa. 'Tíicā idiīⁿ ndii tiempo chi i'téenu nī Jesucristo ní yeⁿ'é yā ndís'tiī. 'Tíicā idiīⁿ sufrir taama vmnéⁿ'é ti neⁿ'é chi ndís'tiī ch'iⁿ'í nī chi cuaacu níⁿ'nyūⁿ i'téenu nī Cristo.

20 Maaⁿ ní neⁿ'é cuneé ndúúcu ndís'tiī ní cunnee ndís'tiī ti nguéé deenú táácā cuuvi diīⁿ nduucú ndís'tiī taachi yaⁿ'ái caneeⁿ yeⁿ'e nī.

Áámá ejemplo chi historia yeⁿ'é n'daataa Agar ndúúcu n'daataa Sara

21 Ndís'tiī chi neⁿ'é nī caneeⁿ nī ndúúcu ley yeⁿ'e Moisés, 'cuuvi nī 'úú: ζ'Áá nguéé déenu nī chi ngaⁿ'a ley miiⁿ?

22 Caneeⁿ nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs chi Abraham ní vέέ 'uūvī daiya yā. 'Aama daiya yā ní yeⁿ'e tán'ā chi caneeⁿ caadi 'iīyū. Ní táámá daiya yā ní yeⁿ'e n'daataa yeⁿ'e yā chi nguéé criada.

23 Daiya yā chi yeⁿ'e tán'ā chi caneeⁿ caadi 'iīyū ch'iindiyāⁿ sa ti Abraham neⁿ'e yā daiya yā. Naati táámá daiya táámá n'daataá chi n'daataá yeⁿ'é yā, ch'iindiyāⁿ sa cucáávā compromiso chi diīⁿ Ndyuūs. Ni maaⁿ níicú chí compromiso chí caⁿ'a Ndyuūs chí ca'a yā daiya Abraham.

24 Chuū ní 'áámá historia ní 'áámá comparación yeⁿ'e tán'ā criada miiⁿ ndúúcu tán'ā chi n'daataá yeⁿ'e Abraham. Ndyuūs diīⁿ yā contratar cucáávā nduu 'uuvi cosas chi Ndyuūs cānee yīnū yā chi diīⁿ yā. Tán'ā criada miiⁿ ní nguuvi tá Agar ní 'áámá seña tan'dúúccā chi Ndyuūs cānee yīnū yā ní ca'a yā ley Moisés miiⁿ na 'cuεεti Sinaí. Nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi caneeⁿ yā maaⁿ poder yeⁿ'e ley miiⁿ tan'dúúccā criada yeⁿ'e ley 'tíicā yā. Ní tan'dúúccā criada Agar ndúúcu daiyá yā caneeⁿ caadi 'iīyū, 'tíicā yā.

25 Ndyuūs ch'iⁿ'í yā s'uūúⁿ chi Agar miiⁿ ní 'áámá seña tan'dúúccā chi 'cuεεti Sinaí na yáⁿ'āa Arabia 'tíicā yā. 'Tíicā ntūūⁿ táámá seña tan'dúúccā 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chi yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén ti 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén miiⁿ caneeⁿ yā maaⁿ poder yeⁿ'e ley yeⁿ'e yāāⁿ Jerusalén. Ní caneeⁿ yā tan'dúúccā criados yeⁿ'é ley miiⁿ.

26 Naati Ndyuūs ch'iⁿ'í yā s'uūúⁿ chi n'daataá chi nguuvi Sara chi nguéé criada ní 'áámá seña tan'dúúccā chi yāāⁿ Jerusalén chí gai chí caneeⁿ na va'ai chεεti nguuvī. Ní yāāⁿ yeⁿ'e nducyaaca yú chi i'teenu yú Jesucristo.

27 Caneeⁿ nguūⁿ ndii cuááⁿ vmaaaⁿ na nduudu yeⁿ'é Ndyuūs, 'tíicā: Ndís'tiī n'daata s'eeⁿ chi nguéé chíindī daiyá nī cuuvi yeenu taavī nī. Ní 'cuai nī ní caaⁿ'máⁿ nī ndúúcu vaadī yeenú 'aara chi nguéé vέé daiya nī. Ti ndís'tiī chi libre chi nguéé daiyá nī cuuvi más ca daiyá nī nguéé ti n'daataá criada chi vέé daiyá yā yeⁿ'e isaⁿ'ā yeⁿ'é nī.

28 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, 'tíicā s'uūúⁿ tan'dúúccā daiya chi nguuvi Isaac chi yeⁿ'é Abraham ndúúcu Sara 'tíicā s'uūúⁿ. Ní Ndyuūs tee yā compromiso

s'uuúⁿ ti 'tíicā Ndyuūs ngaⁿ'a yā chi ca'a yā Abraham miiⁿ daiyá yā Isaac miiⁿ ti Isaac miiⁿ ní yeⁿ'é compromiso, 'tíicā s'uuúⁿ.

²⁹ 'Tíicā tiempo chi 'āā chó'ōo Ndyuūs idiⁿ yā chi saⁿ'ā daiya criada chi daiya Abraham caati neⁿ'e yā daiya yā, daiya criada miiⁿ can'dáa sa saⁿ'ā daiya Sara caati daiya Sara ndúú^c Abraham ní yeⁿ'e compromiso chi diiⁿ Ndyuūs ndúú^c Abraham. 'Tíicā maaⁿ ní, 'iiⁿ'yāⁿ chi cānee yā maaⁿ poder yeⁿ'e ley yeⁿ'e Moisés ní ngu^éé yeⁿ'e Señor Jesucristo. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ can'dáa yā s'uuúⁿ ní diiⁿ yā chi diiⁿ yú sufrir ti i'teenu yú Jesucristo. Ní cané^e yú ndúú^c Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs cáávā compromiso yeⁿ'é yā.

³⁰ Naati cané^e ngu^u na libro yeⁿ'é Ndyuūs ndii cuááⁿ vmnaaⁿ 'tíicā: Cuaaⁿ chuva'āi i'neⁿ táⁿ'ā chi cané^e caadi 'iiyū ndúú^c daiya tá ti ngu^éé de'ē vεε chi tuneⁿ daiya táⁿ'ā chi cané^e caadi 'iiyū yeⁿ'e chi cuuvi yeⁿ'e saⁿ'ā chi daiya táⁿ'ā Sara chi libre.

³¹ Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, cáávā chuū s'uuúⁿ ní ngu^éé tan'dúú^cā chi daiya táⁿ'ā chi cané^e caadi 'iiyū s'uuúⁿ, ti s'uuúⁿ tan'dúú^cā chi daiya táⁿ'ā chi libre 'tíicā s'uuúⁿ.

5

Cunéé diitū yú ndúú^c chi i'teenu yú ti libre yú

¹ Maaⁿ ní Cristo nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ yeⁿ'e maaⁿ poder yeⁿ'e ley. Caavā chūú 'cuεetiné^e n'daaca yú caati i'teenu yú Cristo. Ní ngu^éé nguεεcuné^e yú ní diiⁿ yú tan'duucā chi ngaⁿ'a ley. Ní ngu^éé canee yú tan'dúú^cā 'iiⁿ'yāⁿ chi cané^e caadi 'iiyū.

² Ndís'tiī 'caandivéⁿ nī. 'Úú, Pablo, ngaⁿ'á ngī ndís'tiī. Nduuti chi ndís'tiī saⁿ'ā ca'a nī lugar chí 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā circuncidar ndís'tiī tuu'mi ni ngu^éé cuuvi cuta'á nī yeⁿ'e vaadi n'dai chi Cristo neⁿ'é yā té^e yā ndís'tiī.

³ Ngaⁿ'á ntuūⁿ chi nducyaaca saⁿ'ā chi cané^e sá circuncidado cané^e chi diiⁿ sa cumplir nducuéⁿ'ē chi ngaⁿ'a ley miiⁿ.

⁴ Nduuti chi nadacadiⁿnuuⁿ nī chí ndís'tiī nanguáⁿ'ai nī yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e nī cucáávā ley miiⁿ tuu'mi ní 'āā divíi nī Cristo 'áámá lado. Ní Cristo miiⁿ ngu^éé té^e yā ndís'tiī dendú'ū chi n'dai ca yeⁿ'e yā cucáávā chí dineⁿ'e cá yā s'uuúⁿ.

⁵ Ti s'uuúⁿ chi i'teenu yú Jesucristo cané^e yú ndúú^c Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chí nginnee s'uuúⁿ. Ní canee ngiinu yú chí ngu^éé vé^e nuuⁿndi yeⁿ'e yú nanááⁿ Ndyuūs.

⁶ S'uuúⁿ chí saⁿ'ā s'uuúⁿ ngu^éé dichí'vē nduuti chí 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā circuncidar s'uuúⁿ o ngu^éé. Chuū dichí'vē chí i'teenu yú Jesucristo. Ní cáávā chuū neⁿ'e yú 'iiⁿ'yāⁿ.

⁷ Nguuvi chí chó'ōo ndís'tiī n'daacā i'téenu nī Jesucristo naati maaⁿ ní nguεε 'tíicā. ¿Du'ú di'vaachi yeⁿ'e nī chí nguεε n'giindivéⁿ nī nduudu cuaacu yeⁿ'é Cristo?

⁸ Ndyuūs ngu^éé dí'vaachi yā ndís'tiī ti Ndyuūs miiⁿ yaa'ví yā ndís'tiī chí cuuvi yeⁿ'é yā ndís'tiī.

⁹ 'Iiⁿ'yāⁿ chí di'vaachí yā ndís'tiī ní tan'duucā ta 'líiⁿ chúúndí levadura chí nadicuéⁿ tanducuéⁿ'ē yaāchī, 'tíicā yā.

¹⁰ Vé^e confianza yeⁿ'é ndúú^c Señor Jesucristo ní 'úú ní deenú chí ndís'tiī ngu^éé n'giindivéⁿ nī nduudu yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí di'vaachi yā ndís'tiī. Ndyuūs diiⁿ yā castigar 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí di'vaachi ndís'tiī.

¹¹ Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, nduuti chí ndíi maaⁿ 'úú ngaⁿ'á chí saⁿ'ā gentiles canee chí cané^e circuncidado tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí judío s'eeⁿ ngu^éé

can'dáa yā 'úu chi ya'āi 'úu. Nguéé 'tíicā. 'Iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ can'dáa yā 'úu ti 'úu ngaⁿ'á chi Jesucristo nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ ti ch'iⁿti yā na cruz cáávā nuuⁿndi yeⁿ'é yā.

12 N'daacā chi 'iiⁿyāⁿ chi di'vaachi yā ndís'tiī diviⁿi yā yeⁿ'é nguaaⁿ ndís'tiī.

13 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, Ndyuūs yaa'ví yā s'uuúⁿ ní nguéé cané^e yú maaⁿ poder yeⁿ'é ley ti libre yú. Maaⁿ ní chi libre yú nguéé diiⁿ yú dendu'ū chi neⁿ'e yú yeⁿ'é cosas chi véé iⁿ'yeeⁿdí, naati dineⁿ'e yú 'aama yú ndúú^cū taama yú. Ní cunnee yú viⁿi cucáávā chi neⁿ'e yú viⁿi.

14 S'uuúⁿ cuuvi diiⁿ yú nducuéⁿ'é chi ngaⁿ'a ley ndúú^ti chí diiⁿ yú tan'dúú^cā chí ngaⁿ'a 'tíicā: Dinéⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿyāⁿ tan'duucā chi dinéⁿ'e yú maāⁿ yú.

15 Ndúú^ti chi nguéé neⁿ'e yú 'aama yú taama yú tuu'mi ní diiⁿ yú tan'dúú^cā chí che'ē yú 'aama yú taama yú; cuin'diichi yú ti cuuvi ituuvi yú 'aama yú taama yú.

Lo que chi neⁿ'e yú diiⁿ yú ndúú^cū chi neⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs chi diiⁿ yú

16 'Caandivé^en nī chuū chi ngaⁿ'á: Cane^e yú chí 'cuεeti chiicá yú tan'dúú^cā chí Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ch'iⁿi s'uuúⁿ. Ní nguéé diiⁿ yú tan'dúú^cā chí neⁿ'e cuerpo yeⁿ'é yú.

17 Ti chíiⁿ chí neⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú chi diiⁿ yú nguéé tan'dúú^cā chí neⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chí diiⁿ yú. Ní Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ndúú^cū chí neⁿ'e diiⁿ cuerpo yeⁿ'e yú nguéé neⁿ'e 'aama taama na staaⁿva yeⁿ'é yú. Chíiⁿ chí nguéé cuuvi diiⁿ yú ní chíiⁿ chí neⁿ'e yú diiⁿ yú.

18 Nduuti chí s'uuuⁿ idiíⁿ yú tan'dúú^cā chí ch'iⁿi Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs s'uuúⁿ tuu'mi ní nguéé canee yú maaⁿ poder yeⁿ'e ley.

19 Ti nuuⁿndi yeⁿ'e cuerpo chí 'iiⁿyāⁿ diiⁿ yā ní inaaⁿ yú, ní chúu: 'iiⁿyāⁿ chí n'giindivaacú yā ngaⁿ'á yā ndúú^cū n'daataá o saⁿ'ā yeⁿ'e taama yā. Saⁿ'ā da'caiyāā caⁿ'á sa ndúú^cū 'áamá n'daataá chí duuchi née sa taⁿ'ā. 'Iiⁿyāⁿ chí diiⁿ yā dendu'ū chí nguéé n'daacā, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nguéé nadacadíinūⁿ yā taacā chí diiⁿ yā.

20 'Iiⁿyāⁿ i'teenú yā ídolos ndúú^cū cosas chí nguéé Ndyuūs ndúú^cū nducueⁿ'é chí diiⁿ 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿ'e chingaaⁿtu. 'Iiⁿyāⁿ nduuvitaáⁿ yā ní n'díite yā. Ní taáⁿ yā ní in'nuúⁿ yā vaadi 'caa'va. 'Iiⁿyāⁿ 'iiⁿnuⁿ cheendi yā ní 'iiⁿyāⁿ diiⁿ yā chí véé divisiones nguaaⁿ viⁿi yā. Ní diiⁿ yā chí véé vaadi 'caa'va.

21 'Iiⁿyāⁿ neⁿ'é yā cosas tan'dúú^cā chí véé yeⁿ'é tanáⁿ'a yā. Ní 'iiⁿyāⁿ n'giíⁿnúⁿ yā 'iiⁿyāⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ chí cúú'ví ndúú^cū 'iiⁿyāⁿ chí n'dee^e n'dái nge'ē ní idiíⁿ yā dendu'ū chí nguéé n'daacā chí tan'dúú^cā chuū. 'Úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chí diviⁿi ní yeⁿ'e dendu'ū chuū tan'dúú^cā chí 'āā ngaⁿ'á nguuvi chí 'āā cho'ōo. 'Iiⁿyāⁿ chí idiíⁿ yā s'tuucā nguéé de'ē véε cuuvi yeⁿ'é yā naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā.

22 Naati nduuti chí 'cuεeti chiicá yú tan'dúú^cā chí ch'iⁿi Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs s'uuúⁿ tuu'mi ní dineⁿ'e yú 'iiⁿyāⁿ. Ni yeenú taavi yú. Ní cané^e vaadi 'diiⁿ na staaⁿva yeⁿ'e yú. Ní cuheε yú yeⁿ'e tanducuéⁿ'é chí n'gεenu yú ngii. Ní din'daaca yú ndúú^cū viⁿi ní diiⁿ yú nducuéⁿ'é chí n'dai ndúú^cū viⁿi. Ní 'áamá canee yú ndúú^cū chí i'teenú yú.

23 Ní canee yú ndiicúⁿ. Ní diiⁿ yú cuidado chí diiⁿ yú cosas chí n'daacā. Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs nginne^e s'uuúⁿ chí diiⁿ yú nducuéⁿ'é chuū chí n'daacā. Ní ley yeⁿ'e Moisés miíⁿ nguéé ngaⁿ'a chí nguéé cuuvi diiⁿ yú s'túú^cā.

24 S'uúúⁿ chí 'āā i'teenú yú Señor Jesucristo yeⁿe yú nguéé diiⁿ yú tan'duucā chí neⁿe cuerpo yeⁿe yú. Ní canee yú tan'dúúcā chí 'āā ca'neeⁿga'ā yú nducueⁿē chí nguéé n'daacā chí neⁿe diiⁿ cuerpo yeⁿe yú, 'tíicā canee yú.

25 Nduuti chí candúúchí yú ndúúcū Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs tuu'mi ní canéé chí 'cuεeti chiicá yú tan'dúúcā chí n'gini Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs s'uúúⁿ.

26 Nguéé canéé chí din'gεete yú chí véé vaadi 'caa'va nguaaⁿ s'uúúⁿ. Ní nguéé ngeue yú 'aama yú taama yú.

6

S'uúúⁿ cunnee yú 'aama yú ndúúcū taama yú

1 Ndís'tiī hermanos yeⁿe chí diiⁿ nī tan'dúúcā chí ch'iⁿi Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs, nduuti chí 'áámá hermano yeⁿe yú 'āā diiⁿ yā nuuⁿndi ndís'tiī canéé chí cunnee nī hermano miiⁿ. Diiⁿ n'daacā nī ndúúcu yā. Ní ch'iⁿi nī hermano miiⁿ chεε nuuⁿndi chí diiⁿ yā caati cuuvi nguεcúndii yā yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe yā. Ndís'tiī ntúūⁿ 'cuεetinée nī cáácā nī ndúúcū cuidado ti nguéé dinuuⁿndi nī.

2 Cunnée yú 'aama yú taama yú ní ya'āi 'iinu yú hermanos caava dendu'ū vaadi ya'āi chí yeⁿe 'aama yú taama yú. 'Tíicā ní diiⁿ yú tan'dúúcā chí Cristo caⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā s'uúúⁿ.

3 Nduuti chí 'áámá saⁿā nadacadíinuⁿ sa chí neenē ch'εete sa ní nguεε 'tíicā, saⁿā miiⁿ nginnche'éi máaⁿ sa saⁿā.

4 Ca'áámá ca'aama s'uúúⁿ ní canee chí tuumicádíinuⁿ yú nducueⁿē chí diiⁿ yú. Tuu'mi ní cuuvi yeenu yú ti n'daacā cosas chí diiⁿ yú. Ní nguéé nadacadíinuⁿ yú yeⁿe ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe taama 'iiⁿyāⁿ táácā chí diiⁿ yā.

5 Caati ca'áámá ca'aama s'uúúⁿ canee chí cuchεε yú yeⁿe nducueⁿē chí chó'ōo yeⁿe maaⁿ yú ní diiⁿ yú cuenta yeⁿe maaⁿ yú yeⁿe chí diiⁿ yú nguéé yeⁿe taamā yā.

6 'Iiⁿyāⁿ chí n'geēn nduudu yeⁿe Ndyuūs canéé chí cunnee yā tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ chí ngi'cueeⁿ nduudu miiⁿ.

7 Ndís'tiī nguéé canee chí canche'éi nī maaⁿ nī. Ndyuūs n'diichí yā ndís'tiī ní nguéé cuuvi canche'éi nī Ndyuūs. Nducueⁿē cosa chí idiiⁿ saⁿā tan'dúúcā chí cúunū sa, ní chíiⁿ ntúūⁿ cúta'ā sa cosecha yeⁿe sa.

8 Nduuti chí diiⁿ yú tan'dúúcā chí neⁿe cuerpo yeⁿe yú chí dinuuⁿndi yú tuu'mi ní dindai yú ní canee yú tan'dúúcā 'áámá cosecha chí ngiūn chí ngo'oó yeⁿe. Naati nduuti chí diiⁿ yú cosas chí ch'iⁿi Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs s'uúúⁿ tuu'mi ní Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs téé yā s'uúúⁿ vida cuen^e daāⁿmaⁿ. Ní dendu'ū tan'dúúcā cosecha yeⁿe chí diiⁿ yú téé yā s'uúúⁿ.

9 Cáāvā chuū nguéé canee chí cuuvi 'daān'di yú chí diiⁿ yú nducueⁿē chí n'daacā. ti ndaá nguuví yeⁿe chí cuuvi cuta'a yú cosecha yeⁿe chí n'daacā idiiⁿ yú nduuti chí nguéé cuūnu yú.

10 Tan'dúúcā chí véé yaaⁿ yú din'daacā yú ndúúcū nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. 'Tiicā ntúūⁿ din'daacā ca yú ndúúcū hermanos yeⁿe yú chí i'téenu yā Jesucristo.

Consejo yeⁿe Pablo ndúúcū saludos yeⁿe 'iiⁿyāⁿ

11 N'diichí nī 'téé chεete 'áámá caaca dinguúⁿ yeⁿe nī ndúúcū ta'á.

12 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí ngaⁿ'a yā ndís'tiī chí canéé chí cuuvi nī circuncidado, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ diiⁿ yā 'túúca, ti neⁿe yā caⁿ'á yā favor yeⁿe 'iiⁿyāⁿ judíos chí Israel chí yeⁿe circuncisión chí canéé ndúúcū ley yeⁿe yā. Ní nguéé neⁿe yā chí 'cueenu yā cuuvi cáāvā Jesucristo chí ch'iⁿ yā na cruz.

13 Saⁿ'a Israel s'eeⁿ chi 'āā circuncidado yā ní mar 'áámá yā nguéé cuuvi dííⁿ yā tanducuéⁿe chi canéé nguūⁿ na ley yeⁿ'é yā. Neⁿ'é yā chi ndís'tiī saⁿ'ā cuuví ní circuncidado. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi yeenú yā ní ngaⁿ'á yā chi dich'εεε yā maaⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ tí ndís'tiī ntúūⁿ dííⁿ ní tan'duucā chi dííⁿ yā, ní candεε ní marca yeⁿ'e circuncisión na cuerpo yeⁿ'e nī.

14 'Úú nguéé neⁿ'é caaⁿ'máⁿ chi ch'εεε yeⁿ'ē mar 'áámá dendu'ū yeⁿ'ē iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Neⁿ'é caaⁿ'máⁿ chi Jesucristo ch'iī yā na cruz caava nuuⁿndi yeⁿ'ē nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ. Taachi Cristo ch'iī yā na cruz, 'tíicā tan'duucā chi cuerpo yeⁿ'é ch'iī ntúūⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ ní caavā 'úú nducuéⁿ'ē chi yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí canee tan'duucā chi n'díí.

15 Maaⁿ ní s'uuúⁿ saⁿ'ā chi i'teenu yú Señor Jesucristo yeⁿ'e yú nguéé dichíí'vē nduuti chi véé marca yeⁿ'e circuncisión na cuerpo yeⁿ'e yú o nguéé. Chuū ní dichíí'vē chi 'iiⁿ'yāⁿ ngaī s'uuúⁿ ní véé vida ngai yeⁿ'e yú tan'dúúcā chi nuuⁿmaⁿ ch'iindiyáāⁿ ntúūⁿ yú táámá.

16 Nducyaaca yú chi 'cuεεti chiicá yú tan'dúúcā chi ch'iⁿ'í ndís'tiī tuu'mi ni Ndyuūs téé yā vaadī 'diiⁿ na staava yeⁿ'e yú. Ní Ndyuūs ya'ai 'iinú yā caavā ndís'tiī. Ní nducyaaca s'uuúⁿ chi i'teenu yú Jesucristo, s'uuúⁿ ní yeⁿ'é ndaata yeⁿ'e Ndyuūs chi cuaacu níⁿnyúⁿ ndaata yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel chi judíos.

17 Ndíí maaⁿ ndíí caaaⁿ chí cuchiī nguéé neⁿ'é chí mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ dííⁿ nndú'u yā 'úú, caati 'úú ndéé yaātū na cuerpo yeⁿ'é naachi 'iiⁿ'yāⁿ ch'en'é yā 'úú, ti 'úú idiíⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē Señor Jesucristo yeⁿ'e yú.

18 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, Señor Jesucristo yeⁿ'e yú canéé yā nduucú ní ní cueⁿ'e daāⁿmaⁿ itée yā ndís'tiī nducuéⁿ'ē chí n'daacā n'dai yeⁿ'é yā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ YEⁿ'E YĀĀⁿ EFESO

Pablo idinguúⁿ yā carta 'cūy yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi naⁿ'á yā yāacū na yāāⁿ Efeso

¹ 'Úú Pablo 'úú, ní 'úú apóstol yeⁿ'e Señor Jesucristo caavā chi 'tíicā neⁿ'e Ndyuūs chi dichó'o yā 'úú. 'Úú idinguúⁿ carta 'cūy yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā na yāāⁿ Efeso, 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Ndyuūs ní i'téenu yā Señor Jesucristo.

² Ndyuūs Chiida yú ndúucū Señor Jesucristo yeⁿ'e yú ngingnee yā ndís'tiī ní tée yā cosas chi n'daacā n'dai, ní tée yā ndís'tiī vaadi 'diiíⁿ yeⁿ'é yā.

Yeⁿ'e dendu'ū chi n'daacā n'dai chi Cristo ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā

³ Nducyaaca yú canee chi dich'εεté yú Ndyuūs chi Chiidā Señor Jesucristo. Maaⁿ ní caavā chi s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ, Ndyuūs tée yā s'uuúⁿ dendú'ū yeⁿ'é yā chi n'dai taavi ca yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chi n'dai tan'dúucā chi s'uuúⁿ snee yú na va'ai chεεti nguuvi.

⁴ Ní 'tíicā Ndyuūs nadidεεvé yā s'uuúⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uuúⁿ ní cuuvi yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ ndií taachi 'āā 'cuéé din'dái yā iⁿ'yeēⁿdí. Ní nduuví n'dai yú ní i'teenu n'daāca yú Cristo ní nguéé véé nuuⁿndi yeⁿ'e yú nanáaⁿ yā.

⁵ Ní Ndyuūs 'āā deenú yā chiiⁿ chi neⁿ'é yā diíⁿ yā cáāvā chi neⁿ'é yā s'uuúⁿ. Cáāvā chí neⁿ'é yā chí cuuvi yeⁿ'é yā s'uuúⁿ, sta'á yā s'uuúⁿ chí cuuvi daiyá yā s'uuúⁿ cucáāvā Cristo Jesús.

⁶ Cucáāvā chuū cueⁿ'e daāⁿmaⁿ dich'εεté taavi yú Ndyuūs chí itée yā s'uuúⁿ dendu'ū chí ch'εεte n'dai yeⁿ'é yā caati maaⁿ ní s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ. Ndyuūs diíⁿ yā recibir s'uuúⁿ caati neⁿ'e taavi cá yā Cristo.

⁷ Ní cáāvā Ndyuūs neⁿ'e taavi cá yā nducyaaca yú dichó'o yā Daiya yā chí ch'iī yā cáāvā s'uuúⁿ. Ní Ndyuūs nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e yú cáāvā yuūuⁿ yeⁿ'é Cristo. Ní cáāvā chí Ndyuūs 'tíicā neⁿ'é yā s'uuúⁿ itée yā dendu'ū chí n'daacā yeⁿ'é yā.

⁸ Níicú Ndyuūs ch'iⁿ'í yā s'uuúⁿ chí neⁿ'e taavi cá yā s'uuúⁿ. Ní diíⁿ yā chí deenu yú taanduvéé vaadi n'dai yeⁿ'é yā ní tuumicadiínuuⁿ yú nducuéⁿ'ē.

⁹ Ní Ndyuūs 'āā diíⁿ yā chiiⁿ chí neⁿ'é yā diíⁿ yā. Ní diíⁿ yā chí n'diīchi yú chiiⁿ chí canúúⁿ n'de'ei yeⁿ'é yā ndií cuááⁿ vmaaaⁿ cucááva Cristo.

¹⁰ Ní chuū chí canuuⁿ n'de'ei yeⁿ'é Ndyuūs chí Ndyuūs caⁿ'a yā chí diíⁿ yā chí cuuvi taachi ndaa tiempo yeⁿ'ē, Ndyuūs caⁿ'a yā chí diíⁿ yā chí Cristo ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí snée nanguuvi ndúucū chí snée ná yāⁿ'āa. Ní Ndyuūs caⁿ'á yā chí nduuvidaamā tanducuéⁿ'ē dendu'ū nanáaⁿ Cristo.

¹¹ Ndyuūs diíⁿ yā chí nducuéⁿ'ē chí chó'ōo ní chó'ōo tan'dúucā chí neⁿ'e yā. Ní Ndyuūs nndεεvé yā s'uuúⁿ ndií cuááⁿ vmaaaⁿ níicú chí cuuvi yeⁿ'e yú cosas chí caⁿ'a yā chí tée yā s'uuúⁿ, caati s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ.

¹² Ní Ndyuūs 'tíicā diíⁿ yā tí neⁿ'é yā chí nús'uu ní ch'iⁿ'í 'nū vaadi dεεve ca yeⁿ'é Ndyuūs nanáaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ tí nús'uu ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel nús'uu chí vmnáaⁿ vmaaaⁿ i'téenu 'nū Cristo.

¹³ Chuū dendú'ū ní yeⁿ'e ndís'tiī chí nguéé yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ tí taachi ch'iindiveéⁿ ní nduudu cuaacu yeⁿ'e evangelio chí ndúúduⁿ ngai yeⁿ'e Cristo chí nanguaⁿ'āi ndís'tiī ní s'téenu ní yeⁿ'e. Tuuⁿ'mi ní canéé 'áámá sello yeⁿ'é Ndyuūs ndúucu ní. Ní sello miíⁿ ní Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs chí 'áámá compromiso chí Ndyuūs caⁿ'a yā chí tée yā s'uuúⁿ ndií cuááⁿ vmaaaⁿ.

14 Ní Espírítu N'dai yeⁿé Ndyuūs ní 'áamá seña chi cuta'a yú chi cuuvi yeⁿe yú chiiⁿ chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi tée yā chi cuuvi yeⁿe yú. Ní Ndyuūs yaaⁿ'vi yā s'uúúⁿ chi cuuvi yeⁿé yā s'uúúⁿ. Taachi ndaa nguuvi chí neⁿe Ndyuūs, Ndyuūs caⁿ'á yā diíⁿ yā chí s'uúúⁿ tanⁿ'dúúcā maán yā 'tíicā s'uúúⁿ. Ní Espírítu N'dai yeⁿé Ndyuūs ní 'áamá seña yeⁿé chuū. Ní 'íicú nducyaaca yú ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí cuuvi cuⁿ'téenu yā Cristo cuuvi nadich'εεε yú Ndyuūs cucáávā chí ch'εεé n'daí yā.

Pablo ngiicá yā Ndyuūs chí ca'á yā vaadi deenu 'iiⁿ'yāⁿ chí cuⁿ'téenu yā Cristo

15 Cucaavā chuū, taachi 'uú Pablo ch'iindiveéⁿ chí ndís'tiī i'téenu nī Señor Jesucristo ní dinéⁿe nī nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Señor Jesucristo 'iivú Ndyuūs,

16 tuuⁿ'mi ní nguéé ngí 'daanⁿ'dí chí ca'á gracias Ndyuūs cucáávā ndís'tiī. Ní taachi in'gaacú yeⁿe ndís'tiī, tuuⁿ'mi ní ngaⁿ'angua'á cucáávā ndís'tiī.

17 Ní ngiicá Ndyuūs yeⁿe Señor Jesucristo yeⁿe yú chí Ndyuūs miiⁿ chí Chiida yú chí δεεεε taavi ca, ní ngiicá Ndyuūs chí tée yā ndís'tiī vaadi deenu yeⁿe Espírítu N'dai yeⁿé Ndyuūs, ní 'íicú cuuvi déenu cá nī ní 'iintiinaáⁿ nī chíiⁿ chí neⁿe Ndyuūs.

18 Ní ngiicá Ndyuūs chí diíⁿ yā chí cuuvi déenu nī ní cadíinuúⁿ nī chεε chí cūnee ngiinu yú chí Ndyuūs tée yā s'uúúⁿ, ti ndεεεε yā s'uúúⁿ. Ní deenú nī de'ε chíúúcā n'daí ca ní δεεεε ca chí cuuvi yeⁿé nī chí Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿe yā.

19 Ní ngiicá Ndyuūs chí cuuvi deenú nī chí poder chí ch'εεεε taavi ca chí yeⁿe Ndyuūs. Ní nguéé mar 'áamá dendu'ū chí Ndyuūs nguεε cuuvi diíⁿ yā. Ní Ndyuūs diíⁿ yā ntiíⁿ'nyuⁿ caavā s'uúúⁿ chí i'teenu yú 'iiⁿ'yāⁿ. Maaⁿ ní diíⁿ yā ntiíⁿ'nyuⁿ ndúúcū poder yeⁿé yā cáávā s'uúúⁿ, ní ch'iⁿ'í yā poder yeⁿé yā chí ch'εεεε ní ndúúcū fuerzas yeⁿé yā.

20 'Tíicā Ndyuūs ch'iⁿ'i yā maaⁿ poder yeⁿé yā taachi nadicuéeⁿ yā Cristo yeⁿe nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní s'néeⁿ yā Cristo na va'ai chεεεε nguuví ní Cristo ch'iindí yā lado tá cuaacu yeⁿe Ndyuūs chiidá yā chí lado yeⁿe honor.

21 Ní ca'á yā Cristo nducueⁿ'é poder tanⁿ'dúúcā 'áamá 'iiⁿ'ntyéⁿ'é chí caaⁿ'maaⁿ ntiíⁿ'nyúⁿ yā yeⁿe tanáⁿ'ā 'iiⁿ'ntyéⁿ'é ndúúcū yeⁿe nducyaáác 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyúⁿ yā ndúúcū yeⁿe nducueⁿ'é poder chí véé yeⁿe nducyaaca patrón chí ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyúⁿ yā. Ní Cristo ní más ca ch'εεεε ca yeⁿe nducueⁿ'é chí véé chí cuuvi caaⁿ'maaⁿ yú yeⁿ'ē, nguéé dámaaⁿ yeⁿ'ē chí véé máán, 'tiicá ntúūⁿ yeⁿe nducueⁿ'é chí cuchí.

22 Ní Ndyuūs s'néeⁿ yā tanducueⁿ'é dendu'ū maaⁿ poder yeⁿe Cristo. Ní Ndyuūs s'néeⁿ yā Cristo lugar más cá ch'εεεε. Ní Cristo miiⁿ tanⁿ'duucā chí tiíⁿ yā yeⁿe nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā ní cáⁿ'a yā yaacú yeⁿe Cristo, 'tíicā Cristo miiⁿ.

23 'Iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Cristo ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní tanⁿ'duucā cuerpo yeⁿé Cristo, 'tíica yā. Ní cuaacu nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿe Cristo. Ní Cristo miiⁿ ní n'daacā taavi yā ní canée yā yeⁿe tanducueⁿ'é dendu'ū ndúúcū tanducueⁿ'é cuaaⁿ.

2

Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā s'uúúⁿ ti neⁿ'é yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ

1 Nguuvi chí chó'ōo ndís'tiī dinuuⁿ'ndí nī ní sneé nī tanⁿ'dúúcā 'iiⁿ'yāⁿ chí n'díi caavā nducueⁿ'é dendu'ū chí diíⁿ nī chí nguεε n'daacā. Naati maaⁿ ní Ndyuūs

tee yā ndís'tiī vida cueⁿe daāⁿmaⁿ dáámá ndúúcū Cristo caati nadacuéⁿ yā Cristo yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā.

² Ní nguuvi chi chó'ōo ndís'tiī diiⁿ nī nuuⁿndi ní dinuuⁿndi nī ndúúcū tanáⁿā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdi 'cūū. Ní diiⁿ nī tan'dúúcā chi neⁿe espíritu chi nguéé n'dai. Espíritu miiⁿ ni yááⁿnguiinūⁿ ní espíritu chi canéé na 'yúúné ni ngaⁿā ntíiⁿnyúⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdi ní ngaⁿā ntíiⁿnyúⁿ yeⁿe nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'giindiveⁿ yā nduudu yeⁿé Ndyuūs.

³ Ní nducyaaca s'uúúⁿ 'tíicā diiⁿ yú nguuvi chi chó'ōo ní diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿe yú ní diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿe cuerpo yeⁿe yú ní tan'dúúcā chi nadicadiinuⁿ yú. Ní cáávā chuū nducyaaca yú canéé chí cuta'a yú ndúúcū tanáⁿā 'iiⁿyāⁿ castigo chi diitu n'dái chí ca'a Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ chi dinuuⁿndi yā.

⁴ Naati Ndyuūs ní nééné ya'āi 'iinu cá yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ ní neⁿe taavi cá yā s'uúúⁿ.

⁵ Ní 'áará chí n'dii yú cucáávā chi dinuuⁿndi yú Ndyuūs itée yā vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿé yú dáámá dáámá ndúúcū Jesucristo caati nadacuéⁿ yā Cristo yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā. Maaⁿ ní ninnguaⁿ'ai yú caavā chi Ndyuūs ní n'dai taavi cá yā ní neⁿe cá yā s'uúúⁿ.

⁶ Ndyuūs diiⁿ yā chi nanduuchi yā s'uúúⁿ dáámá dáámá ndúúcū Cristo ti s'uúúⁿ ní yeⁿé Cristo s'uúúⁿ. Ní 'tiicā ntúūⁿ diiⁿ yā chi s'uúúⁿ tan'dúúcā chí snee yú ná va'ai chεeti nguuvi ndúúcū Jesucristo 'tíicā s'uúúⁿ.

⁷ Ní Ndyuūs diiⁿ yā 'tuucā chi cuuvi 'cuuⁿmiⁿ cá yā s'uúúⁿ nguuvi chi cuchii tan'dúúcā chí dineⁿe taavi cá yā s'uúúⁿ ndúúcū n'dee n'dái dendu'ū chi n'dai taavi chí itée yā s'uúúⁿ, ti yeⁿe Cristo Jesús s'uúúⁿ.

⁸ Ní cucáávā chi Ndyuūs ní neⁿe taavi cá yā s'uúúⁿ, ndís'tiī ní ninnguaⁿ'ai ní ti i'téénu nī Cristo. Ndis'tiī nguéé diiⁿ ní mar 'áámá chí nanguaⁿ'ai ní naati Ndyuūs chí datée yā vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿé nī.

⁹ Ní nguéé nanguaⁿ'ai ní cucáávā ntiiⁿnyuⁿ chí diiⁿ nī caati nguéé cuuvi caaⁿmáⁿ ní chí ch'εεte n'dai ní maán nī cucáávā chí diiⁿ nī.

¹⁰ Taachi Ndyuūs nadinguáⁿ'ai yā s'uúúⁿ diiⁿ yā chí s'uúúⁿ ní yeⁿe Jesucristo s'uúúⁿ ní cuuvi diiⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ chí n'daacā. Ndyuūs 'āā ch'iindiyááⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ chí canéé chí diiⁿ yú ndii cuááⁿ vmaⁿā.

Véé vaadi 'diiⁿ yeⁿé yú cucáávā Cristo

¹¹ Maaⁿ ní n'gaacú nī tan'dúúcā chí sneé nī nguuvi chí 'āā chó'ōo. Ndis'tiī ní nguéé 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata Israel naati 'iiⁿyāⁿ gentiles ndís'tiī. Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata Israel diiⁿ yā circuncidar ca'áámá ca'áámá saⁿā ní 'caacá yā 'áámá seña na cuerpo yeⁿe saⁿā s'eeⁿ. Ní canéé na cuerpo yeⁿe saⁿā s'eeⁿ seña 'cūū chí saⁿā s'eeⁿ ní yeⁿe ndaata yeⁿé Ndyuūs. Cáávā chuū 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata Israel nguuví yā maán yā 'iiⁿyāⁿ circuncidado yā, ní caⁿ'a yā yeⁿé ndís'tiī chí nguuví ní 'iiⁿyāⁿ chí nguéé ndíi nī circuncidado, ní caⁿ'a yā yeⁿe ní chí nguéé 'iiⁿyāⁿ yeⁿe Ndyuūs ndís'tiī.

¹² Ní tiempo miiⁿ ní ndís'tiī nguéé déénu ní yeⁿe Cristo, ní canéé nī tan'dúúcā 'iiⁿyāⁿ chí canúúⁿ yúúní. Ní nguéé ndís'tiī yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel ndís'tiī. Ndyuūs nndeεεε yā 'iiⁿyāⁿ chí cuuvi yeⁿé yā 'iiⁿyāⁿ. Nguéé véé 'áámá parte yeⁿé nī ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chí nndeεεvé yā ní ca'á yā compromisos ndúúcū promesas nduucú yā. Ndis'tiī ch'εεtinée nī na iⁿ'yeeⁿdi 'cūū nguéé ndúúcū dε'ε véε chí canee ngiinú nī chí cuuvi yeⁿé nī. Ní nguéé ch'εεtinée nī ndúúcū Ndyuūs ndís'tiī.

13 Ndís'tiī chi yaⁿai canee nī yeⁿe Ndyuūs cuáánⁿ vⁿmaaaⁿ naati maaⁿ ní 'āā nduuvidaamá nī nduucú yā caavā chi ch'iī Cristo cucáāvā nuuⁿndi yeⁿe yú. Ní maaⁿ ní ndís'tiī ní yeⁿe'é Cristo ndís'tiī.

14 Ní cáāvā Cristo miiⁿ v^{éé} vaadi 'diiīⁿ yeⁿe yú. Ní Cristo diīⁿ yā chi 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata Israel ndúú^{cū} 'iiⁿyāⁿ chi ngu^{éé} yeⁿe'ē ndaata Israel nduuvidaamá yā tan'dúú^{cā} 'áámá raza nuuⁿ. Ní Cristo miiⁿ divi yā vaadi 'caaⁿva chi canee nguuaaⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ndúú^{cū} tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi ngu^{éé} 'iiⁿyāⁿ Israel yā. Vaadi 'caaⁿva ch'εεte miiⁿ chi cuⁿ'néeⁿ yā ní tan'dúú^{cā} 'áámá chεεtī náávtanⁿ'a 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ, 'tíicā.

15 Ní cucáāvā chi Cristo maáⁿ yā ch'iī yā tuuⁿ'mi ní divi yā ley yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel ndúú^{cū} mandamientos yeⁿe'ē ndúú^{cū} reglas yeⁿe'ē. Cristo miiⁿ diīⁿ yā chi naachi nduu 'uuvi clase yeⁿe 'iiⁿyāⁿ nadaámá yā ní v^{éé} 'áámá clase nuuⁿ 'iiⁿyāⁿ, ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿe'é Cristo. 'Tíicā diiīⁿ Cristo chi v^{éé} vaadi 'diiīⁿ.

16 'Tíicā diiīⁿ Cristo taachi ch'iī yā na cruz. Ní diīⁿ yā chi 'āā nteε v^{éé} vaadi 'caaⁿva nguuaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní diīⁿ yā chi v^{éé} vaadi 'diiīⁿ nguuaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ndúú^{cū} Ndyuūs. 'Tíicā Cristo diīⁿ yā chi v^{éé} 'áámá clase nuuⁿ 'iiⁿyāⁿ.

17 Cristo ndaá yā na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ní maaⁿ ní cuuvi deenú nī yeⁿe'ē vaadi 'diiīⁿ, ndís'tiī chi ngu^{éé} 'iiⁿyaⁿ yeⁿe'ē ndaata Israel chi yaⁿ'ai ch'εεtinée nī yeⁿe'é Cristo. 'Tíicā ntúūⁿ cuuvi deenú 'iiⁿyāⁿ yeⁿe'ē ndaata Israel chi ch'εεtinée niiⁿ'nuⁿ yā.

18 Ní cucáāvā Cristo miiⁿ nducyaaca yú nduuti chi 'iiⁿyāⁿ Israel s'uuúⁿ o ngu^{éé} 'iiⁿyāⁿ Israel s'uuúⁿ, nducyaaca yú, cucáāvā Cristo miiⁿ cuuvi cundáa yú nanááⁿ Ndyuūs Chiida yú ndúú^{cū} 'áámá Espíritu N'dai yeⁿe'é Ndyuūs.

19 Ní ndís'tiī chi ngu^{éé} yeⁿe'ē ndaata Israel chi ndaata yeⁿe'ē Ndyuūs, maaⁿ ní 'āā ntéε 'iiⁿyāⁿ chi snúūⁿ yā yúúni ndís'tiī ní sné nī na yáⁿ'āa chi ngu^{éé} yeⁿe'é nī. Maaⁿ ní dáámá sné nī ndúú^{cū} 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿe'ē Ndyuūs. Ní ndís'tiī ní yeⁿe'ē ndaata yeⁿe'ē nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿe'é Dendyuūs.

20 Ní ndís'tiī ní tan'dúú^{cā} 'áámá va'ai ch'εεte taavi ca chi 'iiⁿyāⁿ din'dái yā 'tíicā ndís'tiī. Ní yeⁿe'ē va'ai ch'εεte miiⁿ Cristo miiⁿ ní tan'dúú^{cā} tuūu ch'εεte yeⁿe'ē esquina, 'tíicā yā. Ní apóstoles chi candéé yā nduudu yeⁿe'é Ndyuūs ndúú^{cū} profetas chi ngaⁿ'a yā nduudu yeⁿe'é Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní tan'dúú^{cā} tuūu yeⁿe'ē cimientu yeⁿe'ē va'āi miiⁿ, 'tíicā yā. Ní ndís'tiī ní tan'dúú^{cā} tuūu vⁿmaaaⁿ tuūu ch'εεte yeⁿe'ē esquina, 'tíicā nī.

21 Ní vⁿmaaaⁿ tuūu ch'εεte yeⁿe'ē esquina chi Cristo miiⁿ nducuéⁿ'ē tuūu ní yeⁿe'ē va'āi ch'εεte chi din'dái Cristo. Ní Cristo diīⁿ yā chi n'daacā canee nducuéⁿ'ē na lugar yeⁿe'ē cucáāvā chi dichíiⁿ'vε Ndyuūs. Ní Cristo diīⁿ yā chi va'āi ch'εεte taavi ca ní 'áámá templo yeⁿe'ē iivú Ndyuūs.

22 'Tíicā ntúūⁿ, ndís'tiī chi yeⁿe'ē Cristo nduuvidaamá nī ndúú^{cū} tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿe'ē Cristo ní tan'dúú^{cā} 'áámá va'ai naachi Ndyuūs canee yā cucáāvā Espíritu N'dai yeⁿe'ē yā, 'tíicā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿe'ē Cristo.

3

Ndyuūs dichó'o yā Pablo chi ngaⁿ'a yā evangelio chí nduudu ngai yeⁿe' Jesucristo nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chi ngu^{éé} yeⁿe'ē ndaata Israel

1 Cáāvā chuū 'úu Pablo canee preso ná vácūū ti dichíiⁿ'vε 'úu Jesucristo ní ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿe'ē yā cucáāvā ndís'tiī chi nguεε yeⁿe'ē 'iiⁿyāⁿ yeⁿe'ē ndaata Israel. Ní ngaⁿ'anguaⁿ'á cáāvā ndís'tiī.

2 Cuaacu níⁿ'nyúⁿ 'āā deenú nī chi Ndyuūs chi n'dai taavi cá yā dichó'o yā 'úu chi ngaⁿ'á ngī ndís'tiī chi Ndyuūs neⁿe'ē taavi cá yā ndís'tiī.

³ Ndyuūs ch'i'ní yā 'úú dendu'ū ye'n'e yā chi canúú'n n'de'ei ní díi'n yā chi deenú chi canúú'n n'de'ei tan'dúúcā chi 'āā dinguún ye'n'é ní ndúúcū duu'vī nduudu.

⁴ Ní taachi ndís'tiī ch'e'é'n nī caacá 'cūū chídinguún tuu'mi ní cuuvi deenú nī chi 'úú deenú chiī' chi canúú'n n'de'ei ye'n'é Ndyuūs, chiī' chi ye'n'é Jesucristo.

⁵ Ní tiempo chi 'āā chó'ōo Ndyuūs ngu'éé ch'i'ní yā mar 'áámá 'ii'n'yā' nduudu ye'n'é yā chi canúú'n n'de'ei naati tiempo miī'n Ndyuūs ch'i'ní yā chuū apóstoles chi díde'vé yā ye'n'e nuu'ndi ye'n'é yā ndúúcū profetas chi nga'n'a nduudu ye'n'é yā cucáávā Espíritu N'dai ye'n'é yā.

⁶ Ní chuū chi canúú'n n'de'ei cáávā nduudu cuaacu chí nduudu ngai ye'n'e Jesucristo. 'Ii'n'yā' chi ngu'éé ye'n'e ndaata Israel chi ye'n'e Jesucristo, 'ii'n'yā' s'ee'n ní cuuvi ye'n'é yā dáámá dáámá ndúúcū chi cuuvi 'ii'n'yā' ye'n'e Israel. Ní dáámá canée yā ndúúcū 'ii'n'yā' Israel. Ní snee yā tan'dúúcā 'áámá cuerpo ye'n'e Cristo. Ní véé 'áámá parte ye'n'é yā ye'n'e compromiso chi Ndyuūs díi'n yā.

⁷ Ní 'úú ngu'éé n'daaca ca 'úú naati Ndyuūs tee yā privilegio 'úú chi caa'n'má' nduudu ye'n'e yā cucáávā poder ye'n'é yā.

⁸ Ní 'úú chí líi' chuundi nguaa'n nducyáácá 'ii'n'yā' chi ye'n'é Ndyuūs naati Ndyuūs tee yā 'úú privilegio 'cūū chi 'úú nga'n'a nduudu cuaacu ye'n'é yā nanáán 'ii'n'yā' chi ngu'éé ye'n'e ndaata judíos chi Israel. Ní nga'n'a nduudu cuaacu ye'n'é n'dee' n'dái vaadi 'cuiica taavi ca ye'n'e Cristo. Ní ngu'éé cuuvi díi'n yú cuenta ye'n'e vaadi 'cuiica miī'n.

⁹ Ní nga'n'a nduudu cuaacu ye'n'é yā. Ní 'íicú nducyaaca 'ii'n'yā' cuuvi deenu yā tan'dúúcā Ndyuūs ca'n'a yā díi'n yā ye'n'e chi canúú'n n'de'ei ye'n'é yā. Ní Ndyuūs chi din'dái yā nducué'n'é chi véé ní chí'nee'n n'de'ei yā chuū nducué'n'é tiempo chi 'āā chó'ōo.

¹⁰ Ní 'túicā díi'n Ndyuūs caati maa'n ní nducyáácá chi canée na va'ai cheeti nguuvi chí nga'n'a ntiī'nyu' o chí 'ii'n'tyé'n'é cuuvi n'diichi nducué'n'é vaadi deenu ye'n'é Ndyuūs cucáávā vaadi n'giīnu ye'n'é Ndyuūs chí díi'n yā ndúúcū 'ii'n'yā' ná i'n'ye'n'dí 'cūū, 'ii'n'yā' chí i'téenu yā Cristo ní ca'n'a yā yaacú ye'n'é yā.

¹¹ Ní 'túicā díi'n Ndyuūs tí tan'dúúcā chí ne'n'é yā díi'n yā ndii' vmnán' vmnaa'n. Ní díi'n yā chí cuaacu ye'n'é cucáávā Jesucristo chí 'iivi yú.

¹² Ní caavā chí s'uuú'n ní ye'n'e Cristo s'uuú'n ní cáávā chí i'teenu yú Jesucristo, cuuvi ndaā yú nanáán Ndyuūs ndúúcū confianza.

¹³ Cáávā chuū 'úú dí'cuítūu ndís'tiī chí ngu'éé cuuvi ngáa'n nī cucaavā chí 'úú n'geenú ngii' tí chuū chí n'geenú ngii' ní cosa chí n'daacā chí cuuvi ndís'tiī nī canee chí yeenu nī.

Cristo ne'n'é yā nducyaaca 'ii'n'yā'

¹⁴ Ní cucaavā chuū 'úú ca'á gracias Ndyuūs ní 'úú ní ngiīntii'yá nanáán Ndyuūs Chiida Señor Jesucristo ye'n'é yú.

¹⁵ Ndyuūs ní Chiida nducyaaca yú ní cuaacu Chiida nducyaaca 'ii'n'yā' ye'n'é yā chí sneé nanguuvi, 'tiicá ntúū'n nducyaaca 'ii'n'yā' ye'n'é yā chí sneé i'n'ye'n'dí 'cūū.

¹⁶ Ca'n'angua'á ní ngiicá Ndyuūs Chiida yú chí ye'n'é neéné n'dee' n'dái chí n'daacā ye'n'é yā ní téé yā ndís'tiī fuerza na staava ye'n'é nī chí ditiinú nī cucáávā Espíritu N'dai ye'n'é yā.

¹⁷ Ní ngiicá Ndyuūs chí Cristo canée yā na staava ye'n'é nī cáávā chí i'téenu nī Cristo. Ní 'íicú ndís'tiī snee diitú nī ndúúcū vaadi ne'n'e ye'n'e Cristo. Ní snee nī tan'dúúcā chí véé dii'yu na yá'n'āa ye'n'é 'áámá yá'n'á. 'Túicā cunée vaadi ne'n'e ye'n'é Cristo na staava ye'n'é nī. 'Túicā snee nī.

18 Tuu'mí ndís'tiī ndúúcu nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Cristo n'daacā cuuvi cádiinuuⁿ ní yeⁿ'ē chi vaadī neⁿe yeⁿ'é Cristo ní tan'dúúca Cristo neⁿ'é taavi cá yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

19 Ní ngiicá Ndyuūs chí ndís'tiī ní cádiinuuⁿ ní chεε chí vaadī neⁿe yeⁿ'é Cristo, 'áará chí ch'εεε taavi ca chí nguéé cuuvi deenu yú nducuéⁿ'ē yeⁿ'ē. Ní ngiicá chí staava yeⁿ'e ndís'tiī ní canee diitú ndúúcu nducuéⁿ'ē chí n'daacā n'dai taavi caavā chí ndís'tiī ní yeⁿ'e Ndyuūs ndís'tiī.

20 Ní Ndyuūs yeⁿ'e yú cuuvi diiⁿ yā tanducuéⁿ'ē ní n'deēe ca cuuvi diiⁿ ya ní nguéé tí chí ngiica yú o chí tuumicádiinuuⁿ yú. Tan'dúúca chí n'deēe n'dái idiíⁿ yā cucáavā poder yeⁿ'é yā 'tíicá idiíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é yā ndúúcu s'uúúⁿ.

21 Maaⁿ ní nducuéⁿ'ē tiempo ní cueⁿ'e daaⁿmaⁿ canéé Ndyuūs chí ch'εεε taavi ca ní deεεε taavi cá yā nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chí caⁿ'á yā yaacū yeⁿ'é yā. 'Tiicá ntúūⁿ nanááⁿ Cristo.

4

Nduuvidaama yú cucáavā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs

1 'Úú Pablo chí preso canéé vácuū caati diiⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē 'iivú Ndyuūs. Ní 'úú di'cuiitú ndís'tiī chí n'daacā n'dai diiⁿ ní nducuéⁿ'ē tan'dúúca Ndyuūs neⁿ'é yā chí diiⁿ ní caati yaaⁿ'ví yā ndís'tiī chí cuuvi yeⁿ'e yā.

2 'Úú ngiicá chí 'cuεεtinéé ní chí maáⁿ ní ndiicúúⁿ ní. Ní diiⁿ ní nducuéⁿ'ē ndúúcu 'viich'εεtíinūⁿ ndúúcu 'aama ní taama ní ní cucheé ní yeⁿ'e nducuéⁿ'ē tí dinéⁿ'e ní 'áamá ní taama ní.

3 Ní cucáavā Ndyuūs itée yā vaadī 'diiiⁿ yeⁿ'é yā chí diiⁿ chí nduuvidaamā ní, 'úú ngiicá chí cueⁿ'e daaⁿmaⁿ diiⁿ ní nducuéⁿ'e chí cuuví ní chí nduuvidaamā ní caati Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs nginneé yā ndís'tiī.

4 Véé 'áamá cuerpo nūⁿ ndúúcu 'áamá nūⁿ Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. 'Tiicá ntúūⁿ Ndyuūs yaaⁿ'ví yā s'uúúⁿ chí cuuvi yú yeⁿ'é yā ní ndúúcu 'áamá nūⁿ chí cunee ngiinu yeⁿ'e yú.

5 Ní véé 'áamá nūⁿ Señor Jesucristo chí 'áamá nūⁿ 'iiⁿyāⁿ chí i'teenu yú, ní véé 'áamá nūⁿ chí duuchi chí ngeēdínūⁿniⁿ 'iiⁿyāⁿ.

6 Véé 'áamá nūⁿ Ndyuūs chí Chiidá nducyáácá 'iiⁿyāⁿ ní 'iivú Ndyuūs miiⁿ ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿ'e nducuéⁿ'ē. Ní diiⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ cucáavā nducueⁿ'ē, ní canéé yā ndúúcu nducuéⁿ'ē.

7 Naati Ndyuūs tee yā ca'áamá ca'áamá s'uúúⁿ vaadī n'dai yeⁿ'é yā cáavā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e yú tan'dúúca chí deenú yā chí cuuvi diiⁿ yú, ní ntiiⁿnyuⁿ miiⁿ ní chíiⁿ chí tee Cristo ca'áamá ca'áamá s'uúúⁿ.

8 Níicú canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs ndii cuááⁿ vmnaaⁿ 'tíicá: Chichεε yā yeⁿ'e enemigos yeⁿ'e yā ní cuichéé yā ná va'ai chεεti nguuvi, ní candéε yā n'deēe n'dái 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'é yā chí snúⁿ yā vácuū, ní ca'á yā regalos 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'é yā.

9 ¿Dé'ē neⁿ'e caaⁿ'maⁿ nduudú 'cūū chíiⁿ chí chεé yā? Nduudú 'cūū neⁿ'e caaⁿ'maⁿ chí vmnááⁿ vmnaaⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ caⁿ'á yā 'áamá cuaaⁿ yáánūⁿ ca chí chεεti yáⁿ'āa.

10 'Iiⁿyāⁿ chí cáⁿ'ā miiⁿ maáⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ cucheé yā cuaaⁿ naachí yaacu taavi ca chí va'ai chεεti nguuvi caati maáⁿ yā cuuvi canéé yā tanducuéⁿ'ē dendú'ū cuaaⁿ.

11 Ní itée yā ca'áamá ca'áamá s'uúúⁿ ntiiⁿnyuⁿ chí cuuvi diiⁿ yú. Itée yā naⁿ'a yú ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e apóstoles chí candεε yú nduudu yeⁿ'e Ndyuūs. Ní itée yā naⁿ'a yú ntiiⁿnyuⁿ chí caaⁿ'maⁿ yú nduudu chí sta'a yú yeⁿ'é Ndyuūs. Ní itée

yā ntiiⁿnyuⁿ naⁿ'a yú chi ngaⁿ'a yú nduudu chi nanguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ. Ní itée yā ntiiⁿnyuⁿ naⁿ'a yú chi candεε yú nduudu yeⁿ'é yā na yaācū. Ní itée yā naⁿ'a yú ntiiⁿnyuⁿ chi maestro yeⁿ'e nduudu yeⁿ'é yā.

12 Tíicā diiⁿ Ndyuūs chi chi'cueén yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Cristo ní 'íicú 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi diiⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ chi tunéeⁿ yā. Ní nducyaacá yā chi yeⁿ'é cuerpo yeⁿ'e Cristo cuuvi cu'téenu cá yā Ndyuūs.

13 Ní nducyaaca s'uuúⁿ ní cuuvi nduuvídaama yú ti maaⁿ ní s'uuúⁿ ní tan'dúúcā chi 'aama yú ndúúcu chi i'teenu yú ní ndúúcu chi deenu yú yeⁿ'e Cristo chi Daiya Dendyuūs. Ní nguuvi nguuvi cuuvi diitū ca yú ndúúcu chi i'teenu yú ndúúcu vaanicadiinūⁿ yeⁿ'e yú ndíí tiempo chi s'uuúⁿ din'daaca yú ní tan'dúúcā Cristo 'tíicā s'uuúⁿ.

14 Āā ntée diiⁿ yú tan'dúúcā da caīyāā diiⁿ yā chi ch'iindiveén yā yeⁿ'e 'aamá yā taamá yā chi ca'cueén yā cosa chi ñ'dááⁿ ní diiⁿ yā tan'dúúcā chi 'yúúné candεε 'iiⁿ'yāⁿ 'múúⁿ miiⁿ. Ní nguée canée chi i'téenu yú nduudu yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi nginnche'éei yā s'uuúⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ neⁿ'é yā candεε yā s'uūuⁿ lado yeⁿ'é yā chi i'téenu yú chiiⁿ chi nguée cuaacu.

15 Nguée diiⁿ yú 'túúcā naati canee chi caaⁿmaⁿ yú nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ti neⁿ'e yú 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu núúⁿmaⁿ staava yeⁿ'e yú. Ní cuuvi cu'teenu ca yú ní diiⁿ yú nducuéⁿ'é chi n'daacā tan'dúúcā chi diiⁿ Cristo chi tiíiⁿ 'áámá cuerpo yeⁿ'e nducyaaca yú. Ní s'uuúⁿ tan'dúúcā cuerpo yeⁿ'é yā, 'tíicā s'uuúⁿ.

16 Ní nducyaaca yú ní canee yú maaⁿ poder yeⁿ'e Cristo chi tiíiⁿ nducyaaca yú. Ní canee yú n'daacā na lugar chi tuneen yú ti yeⁿ'é Cristo s'uuúⁿ. Ní nducuéⁿ'é coo yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'é yā n'daacā n'dai snée ní 'áámá 'áámá coo ní inuⁿ'u tan'dúúcā chi canée chi diiⁿ. 'Tíicā s'uuúⁿ chi yeⁿ'e Cristo canee chí diiⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ chí tuneen yú cáávā chi n'giita yú, ní ditiinu yú, ní dineⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

Vée vida ngai yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Cristo

17 Maaⁿ ní 'úú ngaⁿ'á cáávā Señor Jesucristo ní ngaⁿ'á chi din'daacá ní. Nguée 'cuεetinée ní tan'duucā tanáⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ chi nguεε i'téenu yā Ndyuūs. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nadacadíinuuⁿ yā yeⁿ'e dendu'ú chi nguεε dichí'lvē.

18 Ní chiiⁿ chi nadacadíinuuⁿ yā ní yeⁿ'é ná maáiⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguée véé vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'é yā chí Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'é yā ti 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ canee yā ndúúcu staava yeⁿ'é yā chí chεεchi. Ní cáávā chuū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ canee yā chí nguée deenú yā Ndyuūs.

19 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'āā ntée diiⁿ yā sentir chi cuuvi 'cuinaáⁿ yā caavā nuuⁿndi chí diiⁿ yā. Ní diiⁿ yā tan'dúúcā chí véé vicio yeⁿ'e yā. Ní diiⁿ yā nducuéⁿ'é dendu'ú chí nguεε n'daacā. Ní nguée nadacadíinuuⁿ yā yeⁿ'e chí diiⁿ yā.

20 Naati ndís'tii nguée 'tíicā ch'éeⁿ ní yeⁿ'e Cristo.

21 Nduuti chí cuaacu chí ch'iindiveén ní nduudu yeⁿ'e Cristo ní Cristo chí'cueén yā ndís'tii ní i'téenu ní nduudu cuaacu chí yeⁿ'é Cristo, tuu'mi ní nduudu cuaacu yeⁿ'é yā cūnee ndúúcu ní.

22 Maaⁿ ní 'āā ntée diiⁿ ní tan'dúúcā chí diiⁿ ní vmaaaⁿ chí i'téenu ní. Divíi ní yeⁿ'e nducuéⁿ'é chí diiⁿ ní tiempo chí chó'ōo caati chuū nginnche'éei ndís'tii ndúúcu nducuéⁿ'é chí neⁿ'e chí diiⁿ ní chí nguée n'daacā.

23 Ndís'tii ní canee chí nadíngai ní espíritu yeⁿ'é ní ndúúcu vaanicadiinūⁿ yeⁿ'e maáⁿ ní.

24 Ní canee chí cuta'á ní vida ngai yeⁿ'e Cristo tan'dúúcā chí 'áámá vestido ngai ní cunúuⁿ ní vestido ngai. Ní diiⁿ ní nducuéⁿ'é tan'dúúcā chí Ndyuūs

neⁿ'é yā chi diiⁿ nī. Ní 'tíicā vida yeⁿ'e maáⁿ nī ní cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí n'daacā ní δεεε.

²⁵ Cáávā chuū nguéé caaⁿ'máⁿ nī nduudu yaadi. Ca'áámá ca'áámá s'uuúⁿ ní caaⁿ'maⁿ yú nduudu cuaacu ndúú^cū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ na niiⁿ'nuúⁿ va'āi. Caati s'uuúⁿ ní yeⁿ'ē 'áámá cuerpo nūuⁿ ti yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ.

²⁶ Ní nduuti chí nduuvi taáⁿ nī, nguéé ca'a nī lugar chí vaadi taaⁿ yeⁿ'é nī diiiⁿ chí dinuuⁿndi nī. Ní nguéé 'naaⁿ tiempo nduuvi taáⁿ nī.

²⁷ Nguéé ca'á nī mar 'áámá lugar yááⁿ'guiinūuⁿ chí cuuvi tuuⁿ'vi sa vida yeⁿ'é nī.

²⁸ Ní ndís'tiī chí diduucú nī 'āā ntéé diduucú nī. Diiⁿ nī ntiiⁿ'nyuⁿ n'daacā caati véé yeⁿ'e nī. Ní 'íicú cuuvi ca'á nī 'iiⁿ'yāⁿ chí pobre yā chí nguéé véé yeⁿ'é yā.

²⁹ Nguéé caaⁿ'máⁿ nī nduudu yaadi 'yāa, dámaāⁿ caaⁿ'máⁿ nī nduudu chí n'daacā chí diiⁿ chí cu'téénu cá yā ní diiⁿ chí cunnee ní 'iiⁿ'yāⁿ chí 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é nī.

³⁰ Ndís'tiī nguéé diiⁿ nī dendu'ū chí cuuvi ndaachií Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ti maaⁿ Espíritu yeⁿ'e Ndyuūs miiⁿ chí véé yeⁿ'e yú ní diiiⁿ chí sellado ní chí yeⁿ'é Ndyuūs s'uuúⁿ. Ni diiiⁿ chí cuuvi cuaacu chí Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ.

³¹ Ní ndís'tiī 'āā ntéé cuneé nī ndúú^cū vaadi taaⁿ, ní nguéé diiⁿ nī chí nguéé neⁿ'e nī 'iiⁿ'yāⁿ, ndíí nguéé 'cuaí taáⁿ nī, ndíí nguéé caaⁿ'máⁿ nī dendu'ū chí nguεε n'daacā yeⁿ'e taamá yā, ndíí nguéé diiⁿ nī yeⁿ'e taama yā cosas chí nguεε n'daacā.

³² Caati diiⁿ n'daacā nī ní diya'ai 'íinu nī 'aamá nī taamá nī vi'ī, ní nadīch'εεcú nī nuuⁿndi yeⁿ'é nī yeⁿ'e 'áámá nī taamá nī vi'ī tan'dúú^cā Ndyuūs nadāch'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'é nī ti yeⁿ'é Cristo ndís'tiī.

5

Táacā canee chí 'cuεstinéé 'iiⁿ'yāⁿ chí daiya Ndyuūs

¹ Cuaacu chí ndís'tiī ní daiya Dendyuūs ndís'tiī. Maaⁿ ní cáánu nī diiⁿ nī tan'dúú^cā Ndyuūs diiⁿ yā.

² Ní dinéⁿ'e nī nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ tan'dúú^cā Cristo dinéⁿ'e yā s'uuúⁿ ní ca'a maáⁿ yā vida yeⁿ'e maáⁿ yā cáávā s'uuúⁿ. Ní diiⁿ yā tan'dúú^cā chí maáⁿ yā ní 'áámá 'íiti cuūchī chí 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiti chí ofrenda yeⁿ'é yā ní ca'á yā nátai nanááⁿ Ndyuūs. Ní Cristo maáⁿ yā ofrenda chí n'dεεεε ngééⁿ nanááⁿ Ndyuūs. Ní yeenú Ndyuūs ndúú^cū ofrenda miiⁿ chí Cristo miiⁿ.

³ Maaⁿ ní chí ndís'tiī ní yeⁿ'é Ndyuūs ndís'tiī nguéé canee chí caaⁿ'máⁿ nī mar 'áámá yeⁿ'e nuuⁿndi chí saⁿ'ā n'diichi sa n'daataá. Ní nguéé canee chí caaⁿ'máⁿ nī yeⁿ'e táámá dendu'ū chí nguεε n'daacā ní nguéé δεεεε, ndíí nguεε dínngueé nī yeⁿ'ē chí véé chí yeⁿ'e taamá yā.

⁴ Ndíí nguéé canee chí caaⁿ'máⁿ nī dendu'ū chí cuuvi 'cuinaáⁿ nī, ndíí nguéé caaⁿ'máⁿ nī nduudu tonto o nduudu chí nguéé n'daacā, caati nducueⁿ'ē chuū ní nguéé n'daacā yeⁿ'é nī. Naati ndís'tiī ní canee chí caaⁿ'máⁿ nī Ndyuūs 'tíicā: Gracias n'diī Ndyuūs.

⁵ Ní ndís'tiī 'āā deenú nī chí saⁿ'ā chí caⁿ'a sá ndúú^cū n'daataá chí nguéé yeⁿ'e sa o n'daataá chí caⁿ'a tá ndúú^cū saⁿ'ā chí nguéé yeⁿ'e ta, o 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ dendu'ū chí nguéé n'daacā o 'iiⁿ'yāⁿ chí dínngueé yā yeⁿ'ē chí véé yeⁿ'ē taama yā ti tanducueⁿ'ē chuū ní tan'dúú^cā chí i'téenu yā santos ídolos. Nducyáácá

'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nguéé véé parte yeⁿ'é yā naachi Cristo ndúú^{cū} Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿnyúⁿ yā.

⁶ Nguéé ca'á nī lugar chi caaⁿ'maⁿ 'iiⁿyāⁿ chi canche'éeí yā ndís'tiī ndúú^{cū} nduudu chi tonta ti ngaⁿ'á yā chi cuuvi díiⁿ nī nducuéⁿ'ē chi nguεε n'daacā. Caati cáávā nducuéⁿ'ē chuū ní Ndyuūs díiⁿ yā diituu cá castigar 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi nguéé n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e Ndyuūs.

⁷ Ní ndís'tiī nguéé nduuvidaamá nī ndúú^{cū} 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nguéé díiⁿ nī mar 'áámá chi díiⁿ yā.

⁸ Ndís'tiī ní tiempo chi 'āā chó'ōo ch'εεtinée nī ndúú^{cū} yááⁿ'guiinūⁿ na maāiⁿ, naati maaⁿ ní chi ndís'tiī ní yeⁿ'ē Señor Jesucristo, ndís'tiī canée nī na chidεεve yeⁿ'e Señor miiⁿ. Ní maaⁿ ní cuεeti chiicá nī na chidεεve miiⁿ tan'dúú^{cā} chi ndís'tiī ní daiyá Ndyuūs ndís'tiī.

⁹ Ní chuū 'iiⁿyāⁿ díiⁿ yā taachi snée yā chidεεve yeⁿ'é Ndyuūs. Tanducuéⁿ'ē chi n'daacā ndúú^{cū} tanducuéⁿ'ē chí cuaacu díiⁿ yā. Ní ch'ín'í yā na vida yeⁿ'e maáⁿ yā chi n'daacá yā. Chuū ní tan'dúú^{cā} n'gui'í yeⁿ'e yáⁿ'á ti n'gui'í yeⁿ'e chidεεve miiⁿ ní 'tíicā.

¹⁰ Ní caanú nī díiⁿ nī ca'cueéⁿ nī nducuéⁿ'ē chi Ndyuūs neⁿ'é yā chi díiⁿ nī.

¹¹ Ní ndís'tiī nguéé díiⁿ nī mar 'áámá chi nguéé dichí'í^{vē} ndúú^{cū} 'iiⁿyāⁿ chi chiicá yā na maāiⁿ naati caaⁿ'máⁿ nī 'iiⁿyāⁿ chi chiicá yā na maāiⁿ chéeⁿ chi nguéé n'daacā chi díiⁿ yā nanááⁿ Dendyuūs.

¹² S'uuúⁿ cuuvi 'cuinaaⁿ yú nduuti chi caaⁿ'maⁿ yú yeⁿ'e dendu'ū nuuⁿndi ch'εεte chi 'iiⁿyāⁿ díiⁿ yā taachi din'dé'ei yā.

¹³ Ní taachi ngaⁿ'á nī 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē chi nguéé n'daacā chí díiⁿ yā tuu'mi nī canée na chidεεve. Ní Ndyuūs ch'ín'í yā 'iiⁿyāⁿ nducuéⁿ'ē tan'dúú^{cā} chi díiⁿ yā, ti 'āā ntée canúúⁿ n'de'ei.

¹⁴ Canée nguúⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs. Cáávā chuū ní Ndyuūs ngaⁿ'a yā 'tíicā: Ndís'tiī 'iiⁿyāⁿ chi ch'ii; nadacuéeⁿ nī yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, ní 'íicú Cristo chí chidεεve ní téé yā chidεεve ndís'tiī.

¹⁵ Cáávā chuū ndís'tiī ní nadacadíinuuⁿ n'daacá nī yeⁿ'e chi díiⁿ nī. Nguéé díiⁿ nī tan'duucā chi ndís'tiī 'iiⁿyāⁿ zonzo ndís'tiī naati díiⁿ nī tan'duucā chi ndís'tiī 'iiⁿyāⁿ deenu ndís'tiī.

¹⁶ Ní díiⁿ nī aprovechar tiempo chi véé yeⁿ'é nī chi din'daacá nī caati tiempo 'cūú 'iiⁿyāⁿ díiⁿ yā dendu'ū chi nguéé n'daacā.

¹⁷ Nguéé díiⁿ nī tan'dúú^{cā} 'iiⁿyāⁿ chi nguéé tuumicadíinuuⁿ yā ti zonzo yā naati diiⁿnúú yiiⁿnuⁿ nī maaⁿ níicú tuumicadíinuuⁿ nī chεε chí Ndyuūs neⁿ'é yā chi díiⁿ nī.

¹⁸ Nguéé cuuvi cuu'ví nī ti diiiⁿ chí cuuvi ndái nī, naati itée nī lugar chi Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs cuuvi cūnee nduucú nī.

¹⁹ Ní ndée nī 'áámá nī ndúú^{cū} taama nī ndúú^{cū} salmos, ndúú^{cū} himnos, ndúú^{cū} canciones chí ngaⁿ'a yeⁿ'é Ndyuūs. Ní ngiitá nī ní dinéⁿ'e nī Señor Jesucristo yeⁿ'e yú ndúú^{cū} núúⁿ'máⁿ staava yeⁿ'é nī.

²⁰ Ní cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ nca'á nī gracias Ndyuūs Chiida yú ndúú^{cū} chí dúú^{chí} Señor Jesucristo yeⁿ'e yú caava nducuéⁿ'ē chí véé.

Yeⁿ'e vida yeⁿ'e familia s'eeⁿ chí yeⁿ'e Jesucristo

²¹ Nguéé dich'εεte nī maáⁿ nī. Dinéⁿ'e nī ví'í 'áámá nī ndúú^{cū} taama nī caati 'āā díiⁿ nī respetar Ndyuūs.

22 Ní ndís'tiī tán'ā chí ch'iindivaacu canee chí 'caandiveén nī ye'n'e isan'ā ye'n'é nī tan'dúúccā chí ch'iindiveén nī nduudu ye'n'é Ndyuūs ti isan'ā ye'n'é nī tan'duuccā 'iiví nī, 'tíicā sa.

23 Caati isan'ā ye'n'é nī ní tan'dúúccā tīi'n ye'n'e familia, 'tíicā sa. 'Tiicá ntúūn tan'dúúccā Cristo ní tīi'n 'ii'n'yān chí i'téenu yā 'yā, Cristo ntúūn 'ii'n'yān chí nadanguá'n'ai yā nducyaaca 'ii'n'yān chí i'téenu yā 'yā. Ní nducyááccā 'ii'n'yān chí i'téenu yā Cristo, 'ii'n'yān s'een tan'duuccā cuerpo ye'n'e Cristo, 'tíicā yā.

24 Ní tan'duuccā 'ii'n'yān chí i'téenu yā Cristo canee yā maa'n poder ye'n'e Cristo 'tiicá ntúūn tán'ā canee tá maa'n poder ye'n'e isan'ā ye'n'e tá ní canee chí 'caandiveen tá ye'n'é sa.

25 Ní ndís'tiī chí isan'ā chí ch'iindivaacu canee chí ne'n'é nī n'daataá ye'n'é nī tan'duuccā Cristo ne'n'é yā 'ii'n'yān ye'n'e yaacu ye'n'é yā. Ní Cristo nca'a maán yā vida ye'n'e maán yā ní ch'ti yā cáávā 'ii'n'yān chí ye'n'é yā.

26 Ní 'tíicā ch'iī Cristo caati s'uuún cuuvi 'ii'n'yān ye'n'é yā s'uuún caavā ntiin'nyu'n chí diín yā. Ní Cristo didεεvé yā 'ii'n'yān cucáávā nuū'nīn ní cucáávā nduudu ye'n'é yā.

27 Ní Cristo candεε yā 'ii'n'yān chí ye'n'é yā nanáán Ndyuūs. Ní 'ii'n'yān s'een ní ngii'n'gai ní dεεve yā. Ní nguéé falta ye'n'é yā, ndíi nguéé véé mar 'áámá nuu'ndi ye'n'é yā, ndíi nguéé 'áámá dendu'ū chí nguéé cuaacu na vida ye'n'é yā, ndíi nguéé véé mar 'áámá dendu'ū chí 'túúccā. Ní 'ii'n'yān chí ye'n'é yā ní núú'mán yā ní ye'n'é Cristo. Ní nguéé véé mar 'áámá chí nguéé n'daacā ye'n'é 'ii'n'yān s'een.

28 Ní isan'ā chí ch'iindivaacu canéé chí diné'n'e sa n'daataá ye'n'é sa tan'dúúccā chí ne'n'e sa maa'n sa cuerpo ye'n'e sa, 'tíicā n'daataá ye'n'é sa. Ní sa'n'a chí diné'n'e sa n'daataá ye'n'é sa ne'n'e maa'n sa sa'n'ā.

29 Nguéé véé mar 'áámá 'ii'n'yān chí nguéé ne'n'é maán yā cuerpo ye'n'é yā, naati nga'a maán yā chii'n chí n'daacā chí cuuvi ye'n'é yā. Ní maán yā diín yā cuidar cuerpo ye'n'e maán yā. 'Tiicá ntúūn Cristo diné'n'e yā ní diín yā cuidar nducyaaca 'ii'n'yān chí i'téenu yā 'yā.

30 'Tíicā diín Cristo ti 'ii'n'yān s'een chí ye'n'é yā ní tan'dúúccā cuerpo ye'n'é yā 'tíicā 'ii'n'yān s'een. Ní s'uuún ní tan'dúúccā 'áámá parte ye'n'e cuerpo ye'n'e Cristo 'tíicā s'uuún.

31 Ní 'tiicá ntúūn sa'n'ā i'nee'n sa chεεcu sa ndúúccū chiida sa ní nduuvidaama sa ndúúccū n'daataá ye'n'é sa ní nduu 'uuví yā nduuvidaamā yā ní diín yā tan'dúúccā chí 'áámá cuerpo nuūn.

32 Chuū ní 'áámá vaadi cuaacu na libro ye'n'é Ndyuūs, ní nga'n'á ngii ndís'tiī ye'n'e chuū. Nduudu mii'n nga'n'ā ye'n'e Cristo ndúúccū 'ii'n'yān chí i'téenu yā Cristo ní ye'n'é yā 'ii'n'yān s'een.

33 Maa'n ní ne'n'é caan'mán ca'áámá cā'aama ndís'tiī chí sa'n'ā chí 'nínívaacu, canee chí ne'n'e nī n'daataá ye'n'e nī tan'dúúccā chí ne'n'é nī maán nī. Ní ndís'tiī n'daataá canéé chí diné'n'e nī isan'ā ye'n'é nī ní 'caandiveén nī ye'n'e sa.

6

1 Nds'tiī da'caiyá chí i'téenu nī Cristo, canee chí 'caandiveén nī ye'n'e chiidá nī caati chuū chí cosa chí n'daacā chí diín nī.

2 Ní mandamiento ye'n'e Ndyuūs chí vmnán'ā vmnaa'n chí Ndyuūs teé yā compromiso ye'n'é ní chuū: Cu'téenu nī chiidá nī ndúúccū chεεcú nī,

3 ní 'iicu nduuti chí diín nī 'tíicā cuuvi yeenú nī nícú cunee nī na i'n'yee'dí 'cūū n'dee n'dái nduuyu.

4 Ní ndís'tiī sa'n'ā chi v'ée daiyá nī, ngu'ée díi'n nī chi nduuví taa'n daiyá nī naati dí'cuítá nī daiyá nī ní yaa'ví nī daiyá nī taachi ngu'ée díi'n daacáá ní ca'cué'e nī daiyá nī ye'n'e Señor Jesucristo caati cuuvi cu'téenu yā ye'n'é yā.

5 Ní ndís'tiī 'i'i'yā'n chi díi'n ntií'nyu'n ndúú'cū 'iiví nī, 'caandive'e'n nī ye'n'e 'iiví nī chi v'ée na i'n'yee'ndí 'cūū. Ní díi'n nī respetar 'iiví nī ní 'va'á nī ye'n'e yā. Ní díi'n nī ntií'nyu'n ye'n'e yā ndúú'cū núú'má'n staava ye'n'e nī. Ní díi'n nī nducué'n'e ntií'nyu'n ye'n'é yā tan'duucá chí díi'n nī caavā Cristo.

6 Ní díi'n nī n'dai ntií'nyu'n ye'n'é yā ngu'ée dāmáā'n taachi 'iiví nī inaán yā ndís'tiī caati n'daacā canee' nī ndúú'cu yā. Naati díi'n nī ntií'nyu'n ye'n'é yā tan'dúú'cā chí ntií'nyu'n ye'n'e Cristo chí díi'n nī ní ndúú'cū núú'má'n staava ye'n'é nī. Chuū ní chíi'n chí Ndyuūs ne'n'é yā chí díi'n nī.

7 Ní díi'n'e nī díi'n daacá nī ntií'nyu'n ye'n'e yā tan'dúú'cā chí ntií'nyu'n ye'n'e Señor Jesucristo chí díi'n nī, ngu'ée tan'dúú'cā chí ntií'nyu'n ye'n'e 'i'i'yā'n ye'n'é i'n'yee'ndí 'cūū.

8 Ní nducyáácá nī ní déenu nī nduuti chí 'i'i'yā'n chí díi'n ntií'nyu'n caati 'iiví o nduuti chí 'i'i'yā'n libre yā nducyáácá yā cuta'á yā ye'n'e Señor Jesucristo chí 'iiví yú chíi'n chí té'e yā 'i'i'yā'n caavā ntií'nyu'n n'daacā chí díi'n yā.

9 Ní ndís'tiī chí 'iiví ye'n'e 'i'i'yā'n, 'tiicá ntúū'n díi'n daacá nī ndúú'cū 'i'i'yā'n chí dichí'v'e ndís'tiī. Ngu'ée caa'n'má'n nī chí ca'n'á nī 'cue'n'é nī 'i'i'yā'n chí dichí'v'e ndís'tiī. N'gaacu nī chí ndís'tiī ndúú'cū 'i'i'yā'n chí dichí'v'e ndís'tiī ní snée nī na poder ye'n'e 'iiví Señor Jesucristo chí canee' na va'ai ch'eti nguuvi. Ní 'āā daamá nūu'n nducyáácá 'i'i'yā'n nanáā'n Señor Jesucristo ye'n'é yú.

Armas ye'n'e Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs cáava 'i'i'yā'n chí i'téenu yā Ndyuūs

10 Maa'n ní ndís'tiī hermanos ye'n'é díi'n nī chí ditiinú 'cuetiné'e nī nanáā'n Señor Jesucristo ye'n'e yú ndúú'cū nducué'n'é poder chí v'ée ye'n'é Cristo.

11 Ní cuuví díi'n ní defender maá'n nī ndúú'cū nducué'n'é armadura chí tan'dúú'cā armadura catecai soldados chí Ndyuūs dátee yā s'uúú'n chí ye'n'e Cristo. Ní 'íicú cuuvi ch'ee' nī ye'n'e nducué'n'é dendu'ū chí díi'n yáá'n'guiinūu'n taachi ngíimche'ei sa ndís'tiī.

12 Ngu'ée 'cuu'ma'n yú contra 'i'i'yā'n chí ngu'ée n'daacā naati 'cuu'ma'n yú ní contra fuerzas ye'n'e éspíritus chí ngu'ée n'daacā chí canee' na 'yúúné ndúú'cū éspíritus chí 'i'i'ntyé'n'é ye'n'é taná'n'ā éspíritus chí ca'a orden ye'n'e éspíritus chí ngu'ée n'dai ndúú'cū nducué'n'é ye'n'e i'n'yee'ndí chí canee' na maai'n chí ye'n'e yáá'n'guiinūu'n.

13 Cáavā chuū tan'dúú'cā 'áámá soldado cuta'a sa catecai ye'n'e soldado ní maa'n ní cuta'á nī nducué'n'é armadura chí tan'dúú'cā catecai nī chí Ndyuūs dátee yā ndís'tiī. Ní 'íicú cuuvi ch'ee' nī contra enemigo nguuvi taachi ndaa nanáā'n nī nducué'n'é dendu'ū chí ngu'ee n'daacā. Ní taachi ch'ee' nī ye'n'e nducué'n'é chí ngu'ée n'daacā ndíí chí 'cuiinū, tuu'mi ní cuuvi 'cuetiné'e díitú nī ndúú'cū chí i'téenu nī.

14 Ní canee' díitú nī ndúú'cū armadura ye'n'é Ndyuūs. Cáavā caandaá 'tiicá ntúū'n ndís'tiī cuta'á nī cinturón ní chíichi cunee' cinturón ye'n'é nī chí armadura ye'n'e Ndyuūs chí vaadi cuaacu. Ní v'ée fuerzas ye'n'é nī. Ní díi'n n'daacā nī caati canee' díitú nī. 'Tiicá ntúū'n ndís'tiī cuta'á nī chaleco cūū ye'n'e Ndyuūs chí vaadi cuaacu. Ní canee' chí díi'n nī nducué'n'é chí n'daacā caati cuuvi díi'n nī proteger pecho maá'n nī ye'n'e nducué'n'é chí ngu'ee n'daacā chí dardos ye'n'e enemigo.

15 "Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī snúúⁿ ca'a nī zapatos chi yeⁿ'é Ndyuūs chí yeⁿ'ē vaadī 'diiīⁿ. Ní 'cuεtinéé listo nī chi caaⁿ'maⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ nduudu cuaacu yeⁿ'e Jesucristo ní 'íicú cuuvi cunéé vaadī 'diiīⁿ yeⁿ'é yā.

16 "Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī sta'á nī escudo yeⁿ'é Ndyuūs chi vaadī i'teenu. Ní 'íicú díitú canee nī ndúú^cū chi i'téenu nī. Ní diīⁿ nī protejer maáⁿ nī yeⁿ'e dardos chí ngiichi yeⁿ'e yááⁿ'guiinūⁿ. Ní yááⁿ'guiinūⁿ nguéé cuuvi cuchéé sá yeⁿ'e ndís'tiī ndúú^cū cosas yeⁿ'e sa chi nguéé n'daacā.

17 "Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī sta'á nī cachucha cūū yeⁿ'e Ndyuūs chí vaadī nguaⁿ'ai yeⁿ'é nī chi diīⁿ protejer tiīⁿ nī. Ní n'gáácú nī chi Jesucristo nadanguáⁿ'ai yā ndís'tiī ní itéē yā fuerzas ndís'tiī chí nguéé 'va'á nī ní nguéé véé 'uuvī vaanicádiinuuⁿ yeⁿ'é nī. "Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī sta'á nī espada yeⁿ'e Ndyuūs chí Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Ní Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ndúú^cū Nduudu Cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs inneé yā ndís'tiī chí nguéé n'giindiveéⁿ nī nduudu yeⁿ'e yááⁿ'guiinūⁿ naati yááⁿ'guiinūⁿ caⁿ'a sa caanu sa yeⁿ'é nī.

18 Ní cueⁿ'e daáⁿ'maⁿ caaⁿ'maⁿngua'á nī yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē chuū. Ní cueⁿ'e daáⁿ'maⁿ di'cuiitú nī Ndyuūs cucáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é yā, ní ngiicá nī caati cuuvi cuta'á nī yeⁿ'ē poder yeⁿ'e Ndyuūs. Ní 'íicú cuuvi diīⁿ nī nducuéⁿ'ē chuū. Ní canee listo nī. Ní nguéé cuuvi cúunu nī. Ní caaⁿ'maⁿngua'á nī caavā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs.

19 Ní caⁿ'angua'á nī caavā 'úú dendu'ū ti Ndyuūs téē yā nduudu yeⁿ'é yā 'úú taachi ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'é yā. Ní 'íicú 'úú cuuvi caaⁿ'máⁿ nduudu miiⁿ ndúú^cū valor caati 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi déenu yā nduudu chí ngaⁿ'á táácā chí cuuvi nanguáⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ, nduudu chí canee n'de'ei cuááⁿ vmaaaⁿ.

20 Ndyuūs yeⁿ'e yú ní dichó'o yā 'úú tan'dúú^cā chí 'úú embajador yeⁿ'é yā 'úú chí 'úú caaⁿ'máⁿ nduudu cuaacu yeⁿ'é yā. Ní cááva chuū ní 'úú ní preso 'úú ní maaⁿ canuúⁿ vácūū. Ní ndís'tiī ní caⁿ'angua'á nī caavā 'úú chí 'úú cuuvi caaⁿ'máⁿ nduudu cuaacu miiⁿ ndúú^cū valor tan'dúú^cā chí 'úú canee chí caaⁿ'máⁿ.

Saludos yeⁿ'e Pablo naachi ch'iīnū carta 'cuū

21 Hermano Tiquico, chí neⁿ'e nducyaaca s'uuúⁿ, ní n'daacā diīⁿ sa ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Señor Jesucristo nduucú. Ní saⁿ'ā miiⁿ caaⁿ'maⁿ sa ndúú^cū ndís'tiī yeⁿ'e 'úú ní yeⁿ'ē chí 'úú idiīⁿ.

22 Cáávā chuū dicho'ó hermano Tiquico nanááⁿ ndís'tiī ti caaⁿ'maⁿ sa táácā snéé 'nū ní 'iicu diīⁿ sa chí diituu 'cuεtinééⁿ nī na staava yeⁿ'é nī.

23 Maaⁿ ní 'úú neⁿ'é chí Ndyuūs Chiida yú ndúú^cū Señor Jesucristo yeⁿ'e yú ca'á yā nducyaaca hermanos yeⁿ'é vaadī 'diiīⁿ na staava yeⁿ'é yā. Ní neⁿ'é chí Ndyuūs diīⁿ yā chí ndís'tiī cu'téenu cá nī Ndyuūs, ní dineⁿ'e cá nī nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

24 Ní neⁿ'é chí Ndyuūs ca'á yā vaadī n'dai yeⁿ'é yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí cuaacu níⁿ'nyúⁿ neⁿ'é yā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú. Ní 'áámá neⁿ'é yā, ní nguéé n'daacā yā. "Tiicā cuuvi.

CARTA YEⁿE 'IIⁿYĀⁿ YEⁿE YĀⁿ FILIPOS

Taachi Pablo canúⁿ yā vácūū idingúⁿ yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yāⁿ Filipos, 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo

¹ Úú Pablo ndúúcū Timoteo ní nús^{uu} ní dichí^{ve} 'nū Jesucristo. Maaⁿ ní idinguúⁿ 'nū carta 'cūū yeⁿe nducyáácá hermanos chí i'téenu yā Jesucristo ndúúcū obispos chí saⁿá ndíí tiiⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo ndúúcū diáconos chí nginneé yā obispos, nducyaaca yā chí snee yā na yāⁿ Filipos.

² Neⁿé 'nū chí Ndyuūs Chiida yú ndúúcū Señor Jesucristo yeⁿe yú tee yā ndís'tií yeⁿe vaadī n'dai taavi yeⁿe yā ní 'cuεtinée nī ndúúcū vaadī 'diiⁿ yeⁿe Ndyuūs.

Pablo ngaⁿ'anguá yā cáávā 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo

³ Úú nca^á gracias Ndyuūs yeⁿe yú ca'áámá ca'áámá vuelta taachi n'gaacú yeⁿe ndís'tií.

⁴ Ní taachi caⁿ'anguā^á, nducuéⁿe tiempo caⁿ'anguā^á yeⁿe nducyaaca ndís'tií ndúúcū vaadī yeenú.

⁵ Caati ndís'tií ní nduucú ní dáámá diiⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ ti inneé nī 'úú chí 'úú candéé nduudu yeⁿe evangelio chí nduudu ngai yeⁿe Cristo, ndii nguuvi chí i'téenu nī Jesucristo ndíí maaⁿ.

⁶ Ní deenú chí seguro canee chiiⁿ chí yeⁿe Ndyuūs ti Ndyuūs chí tuca^á yā diiⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ n'daacā n'dai na vida yeⁿe ndís'tií ní idiⁿ yā chí ndís'tií 'cuεtinée nī diiⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ chí n'daacā nguuvi nguuvi ndíí nguuvi chí ndaa Jesucristo taama vmnéⁿé.

⁷ Ní 'tíicā chí n'dai chí 'úú nacádiinúúⁿ chuū yeⁿe nducyaaca ndís'tií caati neⁿé taavi ndís'tií. Ní nducyaaca ndís'tií ní véé parte yeⁿe nī nduucú yeⁿe nducuéⁿe chí n'dai taavi chí Ndyuūs itée yā s'uúúⁿ. Ní ndís'tií nginneé nī 'úú 'áará chí canúúⁿ vácūū o 'áará chí canee nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ 'iiⁿntyéⁿe 'úú ní ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿe nduudu ngai yeⁿe Cristo chí cuaacu chí 'tíicā.

⁸ Ní Ndyuūs yeⁿe yú ní deenú yā chí 'úú neⁿé ndís'tií tan'dúúcā chí Cristo neⁿé yā s'uúúⁿ.

⁹ Ní 'úú ngiicā Ndyuūs chí ndís'tií cuuvi dinéⁿe ca nī nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. Ní cuuvi deenu cá nī yeⁿe nduudu cuaacu ní cuuvi nadacadíinuuⁿ n'daāca nī yeⁿe nducuéⁿe chí cuaacu.

¹⁰ Caati cuuví ndεvε nī nducuéⁿe tiempo chéé chí n'daacā taavi ca. Ní 'tíicā cuuvi 'cuεtinée nī n'daacā n'dai. Ní taachi ndaa Jesucristo taama vmnéⁿé nguée véé mar 'áámá nuuⁿndi yeⁿe nī.

¹¹ Ní neⁿé chí Jesucristo ndaacá yā ndís'tií chí 'cuεtinée n'daacā nī cucáávā poder yeⁿe Cristo ní diiⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe evangelio chí nduudu ngai yeⁿe Cristo. Ní 'íicú nducyaaca 'iiⁿyāⁿ cuuvi caaⁿmáⁿ yā chí ch'εεte taavi Ndyuūs. Ní diiⁿ yā honrar Ndyuūs.

Cáávā 'úú vida yeⁿe ní Cristo

¹² Maaⁿ ní ndís'tií hermanos yeⁿe, neⁿé chí cadíinuuⁿ nī chí tanducuéⁿe chí ch'eenú chíí ní diiⁿ chí 'yaaⁿ ca 'iiⁿyāⁿ ngíi n'giindiveéⁿ yā nduudu cuaacu chí ngai yeⁿe Cristo.

13 Tíicā chiī chi taanduvéé soldados chi díin ntiinyuⁿ na palacio yeⁿe César ndúúcu taanduvéé 'ii'yāⁿ, nducyaaca yā deenu yā chi 'úú caneé preso na vácū cucáāvā chi díin ntiinyuⁿ yeⁿe Cristo.

14 Ní nééné 'yaaⁿ hermanos chi i'téenu yā Señor Jesucristo taachi cadíinuuⁿ yā chi caneé vácū nguéé dí'va'á yā naati neⁿ'é yā caaⁿ'maⁿ cá yā nduudu ngai chi nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs ndúúcu confianza nanááⁿ Cristo miiⁿ.

15 Cuaacu chi náⁿa yā ní ngaⁿ'a yā nduudu ngai yeⁿe Cristo cáāvā chi dingueeé yā yeⁿ'é ní cáāvā chi neⁿ'e yā 'caa'va yā nduucú. Ní tanáⁿ'a yā ní ngaⁿ'á yā nduudu ngai miiⁿ ti cuaacu chi neⁿ'é yā díin yā ní neⁿ'é yā cunnee yā 'úú.

16 Naati 'ii'yāⁿ s'eeⁿ vmnaaⁿ nguεε ngaⁿ'a yā nduudu ngai yeⁿe Cristo ndúúcu nuuⁿ'maⁿ staava yeⁿ'é yā naati díin yā chi 'ii'yāⁿ caⁿ'a yā ndúúcu yā. Díin yā ti neⁿ'é yā chi 'úú ní nguéeé yeⁿ'é yā. Ní cadíinuuⁿ yā chi díin yā chi 'úú n'geénú ngii ca taachi canuúⁿ vácū.

17 Ní 'ii'yāⁿ cuayiiivi ní ngaⁿ'á yā nduudu ngai miiⁿ ti neⁿ'é yā 'úú. Ní deenu yā chi Ndyuūs tee yā 'úú ntiinyuⁿ yeⁿ'é yā chi ngaⁿ'á nanááⁿ 'ii'ntyéné táácā chi díin ntiinyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs ní ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿe evangelio chí nduudu ngai yeⁿe Cristo.

18 Naati ¿de'ē ituneén? 'Āā 'tuucá nūuⁿ nduuti chi 'ii'yāⁿ caaⁿ'máⁿ yā nduudu ngai miiⁿ ndúúcu nuuⁿ'máⁿ staava yeⁿ'é yā o cáāvā chi nguéé neⁿ'é yā 'úú, nducyaaca yā ngaⁿ'a yā nduudu ngai yeⁿe Cristo. Ní cáāvā chuū 'úú ní yeenú, ní yeenú taavi cá.

19 Caati deenú chi yeⁿe nducueⁿ'ē chi chó'ōo yeⁿ'é, n'daacā cuuvi yeⁿ'é caati ndís'tiī ní ngaⁿ'angua'á nī cáāvā 'úú. Ní Jesucristo nginneé yā 'úú cucáāvā Espíritu yeⁿ'é yā.

20 Ní maaⁿ chuū chi neⁿ'é chi dicuaacu chi cuuvi díin. Nguéé 'cuinaáⁿ yeⁿ'e mar 'áámá naaⁿ naati ngaⁿ'á nduudu ngai yeⁿe Cristo cueⁿ'e daaⁿ'maⁿ ndúúcu nducueⁿ'ē confianza tan'dúúcā chi díin maaⁿ, 'tiicā ntúūⁿ cuuvi díin cueⁿ'e daaⁿ'maⁿ. Ní 'íicú 'ii'yāⁿ cuuvi n'diichi cá yā Cristo chi ch'εεεε ca yā cucáāvā 'úú, 'áará chí 'úú cunduūchí o 'áará chí 'úú 'āā n'dií.

21 Ní cucaavā 'úú, vida yeⁿ'é ní Cristo níicú nduuti chí 'cuūví 'āā díin ganar caati 'úú caneé ndúúcu Cristo.

22 Ní nduuti chi candií ca cuneé ca na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ndúúcu cuerpo yeⁿ'é, tuu'mi ní cuuvi díin ca ntiinyuⁿ yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú. Ní candεé nduudu yeⁿ'e yā nanááⁿ 'ii'yāⁿ níicú 'ii'yāⁿ cuuvi cu'téenu yā Ndyuūs. Maaⁿ ní nguéé deenú de'ē chi n'daacā ca chi ndεεvé cáāvā 'úú

23 caati 'úú canuúⁿ nguaaⁿ nduu 'uuví vaanicadíinuuⁿ. Ní neⁿ'é chí 'cuūví níicú caⁿ'á cunēe ndúúcu Cristo caati deenú chi neené n'daacā caavā 'úú.

24 Naati cáāvā ndís'tiī ní n'daacā ca chi 'úú cuneé ca na cuerpo yeⁿ'é 'tεε 'téé ndúúcu ndís'tiī.

25 Seguro caneé maaⁿ yeⁿ'e chuū. Ní deenu ti 'úú cuneé ca 'tεε 'téé ndúúcu ndís'tiī caati ndís'tiī cuuvi 'cuεεtinée nī n'daacā ca ní yeenu taaví nī caati i'téenu nī Ndyuūs.

26 Túucā cuneé 'tεε 'téé ndúúcu ndís'tiī ní taachi ndaá nanááⁿ ndís'tiī tuu'mi ní ndís'tiī cuuvi yeenu cá nī nduucú ti s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ.

27 D'i'cuuitú ndís'tiī chí dámaāⁿ diiⁿ núú yiiⁿ'nuⁿ nī chí 'cuεεtinée n'daacá nī taanduvéé chí n'daacā tan'dúúcā chí ngaⁿ'a nduudu n'dai yeⁿ'e Cristo. Níicú ndúútī chí ndaá n'diichí ndís'tiī o ndúútī chí caneé yaⁿ'ai yeⁿ'é ndís'tiī neⁿ'é 'caandiveén yeⁿ'é ndís'tiī. Neⁿ'é chí 'ii'yāⁿ cuuvi yaaⁿ'ví yā 'úú yeⁿ'é ndís'tiī chí

ndís'tiī ní n'daacā sneé nī. Ní nduuvidaamá nī ndúúçū 'áámá espíritu nūuⁿ ndúúçū 'áámá vaanicadiínūuⁿ ye'^e nī. Ní 'áámá diíⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ ye'^e Ndyuūs ní ngaⁿ'á nī nduudu ngai ye'^e Cristo chí evangelio caati 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi cu'téenu yā Cristo.

²⁸ Neⁿ'é 'caandiveéⁿ ye'^e nī chí nguéé di'va'á nī mar 'áámá ye'^e 'iiⁿ'yāⁿ chí contra ye'^e nī. Caati chuū ní 'áámá seña ye'^e yā chí nguéé i'téenu yā Cristo ní caⁿ'á yā infierno. Naati chuū ní 'áámá seña ye'^e nī chí ndís'tiī ní cuuví ninguaⁿ'ái nī ye'^e infierno caati chuū ní ye'^e Ndyuūs.

²⁹ Ní Ndyuūs diíⁿ yā 'áámá favor ndúúçū ndís'tiī caati nguéé dámaāⁿ chí cu'téenu nī Cristo naati canéé chí 'cuenú nī cuuvi caavā chí i'téenu nī Cristo.

³⁰ Ní ndís'tiī ndúúçū 'úú 'āā daamá nūuⁿ sneé yú chí n'geenu yú ngii cucáāvā chí ngaⁿ'a yú nduudu cuaacu ye'^e Cristo. Nds'tiī 'āā n'diichí nī cuááⁿ vmnaaⁿ tan'dúúçā chí diíⁿ ntiiⁿnyuⁿ ní ch'eenú chii. Ní maaⁿ ní n'giindivééⁿ ntúuⁿ nī tan'dúúçā chí diíⁿ ntiiⁿnyuⁿ ní tan'dúúçā chí n'geenu ngii.

2

Cristo ní ndiicúúⁿ yā ní cuayiiⁿvi chich'estéⁿ yā

¹ Nds'tiī hermanos ye'^e, nduuti chí Cristo diíⁿ yā animar ndís'tiī ní nduuti chí Cristo tee yā 'viich'εεtínūuⁿ ndís'tiī ti neⁿ'é yā ndís'tiī ní nduuti chí Espíritu N'dai ye'^e Ndyuūs canéé yā ndúúçū ndís'tiī ní nduuti chí neⁿ'é nī nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní ya'ai 'íínú nī 'iiⁿ'yāⁿ tuu'mi ní 'tiicā diíⁿ nī.

² Diíⁿ nī chí cuuvi yeenú taavi cá caati sneé nī 'túúçā. N'dáácā 'cuεεtinéé nī ndúúçū 'aama vaadī cadíínūuⁿ ye'^e nī. Ní neⁿ'é nī dáámá nūuⁿ 'aama nī ndúúçū taama nī tan'dúúçā Cristo neⁿ'é yā s'uuúⁿ. Ní 'tiicā ntúūⁿ neⁿ'é nī vi'ī 'aama nī ndúúçū taama nī. Ní nduuvidaamá nī ndúúçū 'áámá espíritu ye'^e nī ndúúçū 'áámá staava ye'^e nī.

³ Ní nguéé diíⁿ nī dendu'ū chí neⁿ'e maáⁿ nī o caavā chí neⁿ'é nī ch'εεte maáⁿ nī caati ndiicúúⁿ 'cuεεtinéé nī. Maaⁿ ní ca'áámá ca'aamá nī canéé chí nadacadíínūuⁿ nī ye'^e hermanos ye'^e nī chí nééné n'dai ca hermanos ye'^e nī nguéé ti maáⁿ nī.

⁴ Ní mar 'áámá nī nguéé n'nuúⁿ nī dendu'ū chí cuuvi ye'^e maáⁿ nī caati n'nuúⁿ nī ntúuⁿ dendu'ū chí n'daacā chí cuuvi ye'^e tanáⁿ'ā hermanos ye'^e nī.

⁵ Ní nguaaⁿ ndís'tiī ní tan'dúúçā chí Cristo nadacadíínūuⁿ yā ye'^e maáⁿ ya 'tiicā ntúūⁿ ndís'tiī canee chí nadacadíínūuⁿ nī ye'^e maaⁿ nī.

⁶ Ní n'dáá rá chí Cristo miiⁿ ti Ndyuūs 'yā, Cristo nguéé 'āā fuerza diíⁿ yā chí cuuvi daamá yā ndúúçū Ndyuūs Chiidá yā.

⁷ Naati Cristo s'neeⁿ yā chí ch'εεte ye'^e yā tanducuéⁿe chí canéé na va'ai chεεti nguuvi. Ní tan'dúúçā s'uuúⁿ 'tiicā yā. Ní tan'dúúçā 'áámá saⁿ'ā chí dichí'vε 'iiⁿ'yāⁿ, 'tiicā núúⁿ yā. Ní ch'iindiyáaⁿ yā tan'dúúçā 'áámá saⁿ'a ye'^e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

⁸ Ní taachi canéé yā tan'dúúçā saⁿ'a na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndiicúúⁿ n'dai diíⁿ yā ní ch'iindiveéⁿ yā taanduvéε chí ngaⁿ'ā Chiidá yā chí canéé na va'ai chεεti nguuvi. 'Áárá chí ch'ti yā na cruz, ch'iindiveéⁿ yā nduudu ye'^e Chiidá yā ní ca'á yā lugar 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

⁹ Ní cáāvā chí diíⁿ Jesús, Ndyuūs diíⁿ yā chí Jesús ní ch'εεte cundaá yā na va'ai chεεti nguuvi. Ní Ndyuūs ca'á yā 'áámá chí duuchí yā chí ch'εεte n'dai nguéé ti tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ye'^e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

10 Ní nducyaáacá yā canéé chi caāntii'ya yā taachi 'caandiveén yā chi duuchi Jesús miiⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ nducyaacá yā chi snee yā na va'ai ch'εeti nguuví. 'Tiicá ntúūⁿ nducyaaca yā chi snee yā na yáⁿ'áa. 'Tiicá ntúūⁿ nducyaaca yā chi snee yā na infierno.

11 'Tiicá ntúūⁿ canee chi caaⁿ'maⁿ cuaacú yā chi Jesucristo miiⁿ ní 'iivú Ndyuūs. Ní caaⁿ'maⁿ cuaacú yā chi nééné ch'εεte n'dai Ndyuūs chi Chiida yú.

Tiⁿ'yā chi i'téenu yā Cristo ní tan'duucā chi deεve yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū tiicá yā

12 Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos yeⁿ'é chi neⁿ'e taaví, tan'dúúca chi cueⁿ'e daāⁿmaⁿ i'téenu nī nduudu yeⁿ'é Ndyuūs taachi canee ndúúcu ndís'tiī, maaⁿ ní i'téenu nī taachi 'āā yaⁿ'ai canee yeⁿ'é ndís'tiī. Maaⁿ ní va'á nī Ndyuūs. Ní ndís'tiī diīⁿ n'daacá nī ti Ndyuūs nadinguáⁿ'ai yā ndís'tiī ní diīⁿ n'daacá nī ndúúcu cuidado yeⁿ'e nducuéⁿ'ē.

13 Cuaacu chi Ndyuūs diīⁿ yā chi ndís'tiī neⁿ'é nī diīⁿ nī nducuéⁿ'ē chi n'daacá. Ní Ndyuūs cunneé yā ndís'tiī chi diīⁿ nī. Ní 'cuiinú nī chiiⁿ chi diīⁿ nī tan'dúúca chi neⁿ'é yā chíiⁿ chí n'daacá n'dai.

14 Maaⁿ ní ndís'tiī diīⁿ nī nducuéⁿ'ē ní nguéé cueēⁿdiitú nī ndíí nguéé 'cuuⁿ'máⁿ nī.

15 Ní ndúúti chi diīⁿ nī 'tuucā mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi caaⁿ'máⁿ yā nuuⁿndi yeⁿ'é nī o nguéé n'daacá idiīⁿ nī caati deenú yā chi ndís'tiī daiyá Dendyuūs ndís'tiī. Ní nguéé véé nuuⁿndi yeⁿ'é nī nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé i'téenu yā Ndyuūs ní nguéé n'daacá idiīⁿ yā. Ní tan'dúúca 'áámá 'iiⁿ'nyúⁿ ngíi yāⁿ'áa taachi maāiⁿ 'tiicá nī.

16 Ní nguéé nī nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ti nduudu miiⁿ diiⁿ chi 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi cunduuchi yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ caati 'úú ní cuuvi yeenú taavi nguuvi chi ndaa Cristo taama vmnéⁿ'ēe. Ní deenú chi nguéé tandii rá diiⁿ ndu'ú 'úú ndíí nguéé nduu tandii rá diiⁿ ntiīⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs nguaaⁿ ndís'tiī.

17 Ndúúti chi nca'á vida yeⁿ'e maáⁿ ní ch'iī caavā ntiīⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs, tuuⁿmi ní cáávā chi 'āā itéenu nī Ndyuūs ní diiⁿ nī ntiīⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā, tanducuéⁿ'ē chuū ní tan'dúúca 'áámá ofrenda nanááⁿ Ndyuūs 'tiicā. Ní 'úú ní yeenú, ní cuuvi yeenú ndúúcu nī.

18 'Tiicá ntúūⁿ cáávā chuū ndís'tiī cuuvi yeenú nī. Ní cuuvi yeenú ntúūⁿ nī nduucú.

Yeⁿ'ē hermano Timoteo ndúúcu hermano Epafrodito

19 Nduuti chi Señor Jesucristo neⁿ'é yā chi 'úú idiīⁿ chiiⁿ chi nadacadínuúⁿ chi diiⁿ, tuuⁿ'mi ní caⁿ'á dicho'ó Timoteo nanááⁿ ndís'tiī nguuví chi cuchí. Maaⁿ níicú cuuvi yeenú taachi cadiinúúⁿ ní cuuvi deenú táác snee ndís'tiī.

20 Ti nguéé véé táámá compañero yeⁿ'é chi dáámá nadacadínuuⁿ sa nducú tan'dúúca Timoteo miiⁿ. Ní n'daacá idiīⁿ sa cuidado yeⁿ'é ndís'tiī.

21 N'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ i'nuúⁿ yā chi n'daacá yeⁿ'ē maáⁿ yā ní nguéé diiⁿ yā dendu'ú chi ntiīⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Cristo Jesús.

22 Naati ndís'tiī ní deenú nī yeⁿ'e Timoteo chi n'daacá canee sa yeⁿ'e nducuéⁿ'ē. Ní deenú nī chi saⁿ'a miiⁿ tan'dúúca daiyá chi dichí'vé sa 'úú, 'tíicā sa taachi ngaⁿ'á 'nū evangelio chí nduudu ngai yeⁿ'é Cristo.

23 Sáⁿ'a 'cūū nadacadínuúⁿ chi dicho'ó saⁿ'á nanááⁿ ndís'tiī naati neⁿ'e cadiinúúⁿ vmnaaⁿ táácá 'cueenú asuntos yeⁿ'é núúⁿ ntiīⁿ'yūⁿ.

24 Maaⁿ ní véé confianza yeⁿ'é ndúúcu Ndyuūs chi núúⁿ ntiīⁿ'yūⁿ cuuvi ndaaⁿ maáⁿ ní n'diichí ndís'tiī.

²⁵ Ní nadicadínúúⁿ ntúūⁿ chí dicho'ó yeⁿ'e ndís'tiī hermano Epafrodito. Saⁿ'ā miiⁿ idiīⁿ sa ntiīⁿnyuⁿ nduucú ní diīⁿ sá luchar nduucú. Saⁿ'ā miiⁿ ndís'tiī maáⁿ nī dicho'ó nī saⁿ'ā nanaáⁿ chí cuuvi cunnee sa 'úú ndúúⁿcū necesidades yeⁿ'é.

²⁶ Saⁿ'ā miiⁿ neené neⁿ'e sa n'diichi sa nducyaaca ndís'tiī ní neené nadacádínúuⁿ sa yeⁿ'e ndís'tiī caati ndís'tiī n'giindiveéⁿ nī chí ngítā sa.

²⁷ Cuaacu níⁿnyúⁿ chí neéné ya'ai chíitā sa ti 'āā cháa 'cuūvī sa. Naati Ndyuūs ní ya'āi 'iinú yā saⁿ'ā ní nguéé dámaāⁿ saⁿ'ā miiⁿ caati ndúúⁿcū 'úú ti 'úú nguεε cunee ndaāchī yiīnū cá dε'ē ca chí canéé yeⁿ'é.

²⁸ Ní cáāvā chuū neⁿ'e cá dicho'ó saⁿ'ā Epafrodito nanááⁿ ndís'tiī ní ndís'tiī cuuvi yeenú nī taachi snaaⁿ nī taama vmnéⁿ'ēe saⁿ'ā. Ní 'tiicá ntúūⁿ 'úú nguéé nadacádínúuⁿ ndaachī yeⁿ'é nī.

²⁹ Ní taachi ndaa sa nanááⁿ ndís'tiī, 'cuáaⁿ nī Epafrodito ndúúⁿcū vaadi yeenú caati saⁿ'ā miiⁿ hermano yeⁿ'é nī ti i'téenu sa Señor Jesucristo yeⁿ'e yú. Ní diīⁿ nī honrar tanáⁿ'a yā chí diīⁿ yā ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs tan'dúúⁿcā saⁿ'ā miiⁿ.

³⁰ Caati 'áará chí neéné chíitā sa nī 'āā cháa 'cuūvī sa cucáāvā chí diīⁿ sa ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'é Cristo, nguéé nadacádínúuⁿ sa yeⁿ'e vida yeⁿ'e maāⁿ sa ndúúⁿcū peligro chí cuuvi 'cuūvī sa caati dichíⁿ'vε sa 'úú. Ní diīⁿ sa ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'é chí ndís'tiī maáⁿ nī neⁿ'é nī diīⁿ nī naati nguεε cuuvi diīⁿ nī.

3

Pablo yaa'ví yā contra yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí necio yeⁿ'e ley yeⁿ'é yā

¹ Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos yeⁿ'é ngaⁿ'á ngīi ndís'tiī chí canéé chí cuuvi yeenú nī ti yeⁿ'e Señor Jesucristo ndís'tiī. Ní cáāvā 'úú nguéé dε'ē vεε chí di'vaachi 'úú taachi dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī táámá vmnéⁿ'ēe chí cuuvi yeenú nī, ti canéé chí diīⁿ nī cáāvā chí cho'ōo n'dai yeⁿ'é nī.

² Ndís'tiī ní diīⁿ nī cuidado yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí tan'dúúⁿcā 'yaānā ti 'tiicá yā ti neⁿ'é yā circuncidar cuerpo yeⁿ'e saⁿ'a chí nguéé saⁿ'ā Israel sa. Nguéé n'daacā diīⁿ yā chí nadacádínúuⁿ yā chí canee chí diīⁿ yā circuncidar cuerpo yeⁿ'e saⁿ'ā s'eeⁿ.

³ Ní cuaacu níⁿnyúⁿ s'uuúⁿ ní tan'dúúⁿcā chí 'āā circuncidado s'uuúⁿ caati s'uuúⁿ dich'εεε yú Ndyuūs ndúúⁿcū espíritu yeⁿ'e maāⁿ yú. Ní s'uuúⁿ ní yeenu yú ti yeⁿ'e Señor Jesucristo s'uuúⁿ. Ní nguéé véé confianza yeⁿ'é yú yeⁿ'e tan'dúúⁿcā chí 'āā circuncidado cuerpo yeⁿ'e yú.

⁴ Ni 'úú dendúⁿ'ū cuuvi cunee ndúúⁿcū confianza na vida yeⁿ'é nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ tí 'úú canéé circuncidado. Ní nguεε vεε mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí cuuvi nadacádínúuⁿ cá yā yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chuū ndúúⁿcū confianza tan'dúúⁿcā chí cuuvi 'úú.

⁵ Caati taachi chíiⁿ niiⁿ'nīⁿ nguuvi chí ch'iidiyaáⁿ 'iiⁿ'yāⁿ diīⁿ yā circuncidar 'úú ní 'caacá yā seña na cuerpo yeⁿ'é tan'dúúⁿcā chí diīⁿ yā ndúúⁿcū nducyaaca saⁿ'ā 'līiⁿ yeⁿ'e ndaata Israel chí judíos. Ní 'úú ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Benjamín 'úú. Ní 'úú ní saⁿ'a yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ hebreo o Israel 'úú ndíi taachi ch'iindiyaáⁿ caati chíidá ní saⁿ'ā hebreo yā. Ní 'úú ní saⁿ'a fariseo 'úú ní diīⁿ ndúúⁿcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é chíiⁿ chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é ndaata yeⁿ'é.

⁶ Ní 'úú ní neené necio 'úú chí diīⁿ ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'e yaācū yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é. Ní 'úú ní nuuⁿ'ca'ái 'iiⁿ'yāⁿ chí ngeⁿ'e yaācū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Cristo. Ní diīⁿ nducuéⁿ'ē chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é yú. Ní 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi caaⁿ'máⁿ yā chí véé nuuⁿ'ndi yeⁿ'é.

7 Naati nducué'nē chuū chí nadacadíinuú'n chi cosas chi ch'εετε chi neenē dichí'vē caavā 'úú, ní nducué'nē dendu'ū ye'n'é 'āā chi'neé'n. Ní maa'n ní dichí'vē 'úú chi i'teenú Jesucristo.

8 Ní nguéé nadacadíinuú'n cá ye'n'e nducué'nē dendu'ū ye'n'é chi 'úú chi'neé'n ti díi'n cuenta chí dindai nducué'nē dendu'ū ye'n'é cáávā chi n'dai taavi ca chi maa'n ní i'teenú Jesucristo chí i'ivú. Ní díi'n cuenta chí nducué'nē dendu'ū ye'n'é ní tan'dúúca yaācāa, 'tíicā vεε, cáávā chí n'daán nducué'nē dendu'ū ye'n'é cáávā chí i'teenú Cristo. Ní sta'á Cristo tan'dúúca chí i'ivú 'tíica yā.

9 Ní 'tíicā idií'n ti maa'n ní 'úú ní ye'n'e Cristo 'úú. Maa'n ní canee n'daacā nanáá'n Ndyuūs. Nguéé cucáávā chí ne'n'é canee n'daacā nanáá'n Ndyuūs cucáávā ley mii'n naati cucáávā chí i'teenú Cristo. Ní 'úú ní n'daacā ca 'úú nanáá'n Ndyuūs caati ne'n'é Jesucristo.

10 Níicú 'úú ní dámaā'n ne'n'e chí 'úú snaán Cristo ní canee cuu'mi'n chí canee ndúúcu maa'n poder chí díi'i'n chí nduuchi Cristo ye'n'e nguaa'n tiná'n'ā. Níicú cuuví daamá nduucú yā chí 'cuenú cuuvi tan'dúúca chí Cristo ch'eenú yā chíi ndíi' cuuví 'cuuvi tan'dúúca Cristo ch'i yā.

11 Ní 'tíicā ntúū'n 'úú cuuvi deenú chí 'āā cuuví nnduuchi ye'n'e nguaa'n tiná'n'ā.

Dii'n yú luchar cáávā premio chí Ndyuūs ca'n'a yā tée yā s'uūu'n

12 'Úú nguéé ne'n'é caa'n'mán ndís'tíi chí 'āā tuneé'n tanducué'n'e chuū caati 'āā cuéé ndaa n'daacā 'úú. Naati 'úú candii cá cuáán vmnaa'n ndúúcu chí i'teenú ní ngiínú ndíi taanduvéé tuneé'n ye'n'e premio chí cuuvi ye'n'é. Ní vmnáá'n vmnaa'n Cristo mii'n díi'n yā chí 'úú ní ye'n'é yā 'úú, caati cuuvi cuta'á premio mii'n.

13 Ní ndís'tíi hermanos ye'n'é, 'úú māa'n nguéé nacadíinuú'n chí 'āā tuneé'n dendú'u'cū. Naati chuū idií'n chí cuuvi naán nducué'nē chí 'āā díi'n nguuvi chí chó'ōo. Ní díi'n chí cuuvi tuneé'n nducué'nē chí cuuvi ye'n'é nguuvi chí cuchii.

14 Ní 'íicú 'úú cuuvi díi'n nducué'nē caati cuuvi díi'n ganar vida cue'n'e daā'ma'n chí premio chí cuuvi ye'n'é chí cūneé na va'ai chεeti nguuvi ndúúcu Ndyuūs. Ndyuūs chí canee na va'ai chεeti nguuvi yaa'vi yā s'uúu'n chí dátee yā s'uúu'n chí cuuvi ye'n'e yú vida cue'n'e daā'ma'n caati s'uúu'n ní ye'n'é Cristo s'uúu'n.

15 Ní nducyaaca yú chí n'daacā snée yú ndúúcu chí i'teenú yú, canee cuu'mi'n chí nadacadíinuú'n yú 'tíicā chí nguéé tuneé'n yú. Ní nduuti chí tanán'a ndís'tíi nguéé nadacadíinuú'n ní 'tíicā, tuu'mi ní Ndyuūs ní 'cuu'mi'n yā ndís'tíi chεε chí cuaacu.

16 Níicú chuū ní néené ne'n'e cunee chí dáámā nūu'n cadiinuú'n yú n'daacā ní 'cuεεtinee yú n'daacā ndúúcu chí 'āā deenu yú ye'n'é Ndyuūs.

17 Ndís'tíi hermanos ye'n'é díi'n ní tan'dúúca chí 'úú idií'n. Ní nadacadíinuú'n n'dai ní ye'n'e 'ii'n'yā'n chí 'cuεεtinee n'daacā yā tan'dúúca chí ch'i'n'í 'nū 'ii'n'yā'n ní 'tíicā ntúū'n chí i'n'í 'nū ndís'tíi.

18 Ní néené n'dee cuuvi ca'n'á ndís'tíi chí véé 'yaa'n taavi 'ii'n'yā'n chí ne'n'é yā díi'n yā tan'dúúca chí maán yā ne'n'é yā. Ní nguéé ne'n'e yā Cristo chí maán yā ch'i yā na cruz. Maa'n ní nga'n'á chuū taama vmné'n'ēe ní néené ya'āi 'ii'nú ndíi chí ngεεcú ye'n'é.

19 Ní cáávā 'ii'n'yā'n s'ee'n ndaā tiempo chí ndái yā. 'Ii'n'yā'n s'ee'n ní dámaā'n ne'n'é yā n'nūu'n yā chí che'e yā ndúúcu nducué'nē chí ne'n'e yā. Ní dich'εεte maán yā 'ii'n'yā'n taachi canee chí 'cuinaán yā caavā chí díi'n yā. 'Ii'n'yā'n s'ee'n dámaā'n nadacadíinuú'n yā ye'n'e nducué'nē vicio chí véé i'n'yee'dí' cū.

20 Naati s'uuúⁿ chi yeⁿ'e Cristo ní yáāⁿ vaacu yú ní va'ai cheeti nguuvi. Ní snéé ngiinu yú Señor Jesucristo yeⁿ'e va'ai cheeti nguuvi chi ndaa yā taama vmnéⁿ'ēe ní nadinguáⁿ'ái yā s'uuúⁿ.

21 Ní taachi Cristo ndaa yā, tuu'mi ní n'dááⁿ yā cuerpo yeⁿ'e yú chi cuerpo ndúú^cū nuūⁿndī ndii cuerpo ngai yeⁿ'e yú chí tan'dúú^cā cuerpo yeⁿ'é yā chí δεε^{ve} n'dai, 'tíicā cuerpo s'uuúⁿ. Ní 'tíicā Cristo caⁿ'a yā chí diíⁿ yā ndúú^cū dáámá poder yeⁿ'ē maáⁿ yā chí yeⁿ'ē chí ngaⁿ'a ntiinyuⁿ yā yeⁿ'e taanduvé^e chí véé.

4

Canee chi yeenu yú nducuéⁿ'ē tiempo ti s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ

1 Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos yeⁿ'é chí neⁿ'é cáávā nducuéⁿ'ē chuū neené neⁿ'é n'diichí ndís'tiī. Ndís'tiī ní diíⁿ nī chí 'úú ní yeenu ní véé premio yeⁿ'é tan'dúú^cā chí corona yeⁿ'é caati ndís'tiī ní i'téenu nī Jesucristo. Canee diitú nī ndúú^cū chí i'téenu nī yeⁿ'e 'iivu yú chí Cristo. 'Úú yaaⁿ'ví ndís'tiī 'tíicā ti neⁿ'é taavi ndís'tiī.

2 'Úú di'cuítú tán^{'ā} Euodias ní di'cuítú tán^{'ā} Síntique chí diíⁿ yā chí dáámá nūⁿ cuuvi vaanicadínnūⁿ yeⁿ'é yā tan'dúú^cā chí canee chí diíⁿ hermanos chí i'téenu yā Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú.

3 Ní di'cuítú n'diī, saⁿ'ā chí 'áámá canee nduucú na ntiinyuⁿ chí cúnnee nī n'daataá hermanas chí diíⁿ yā ntiinyuⁿ nduucú. N'daataá s'eeⁿ ní dichí^{'ve} yā 'úú naachi 'úú ngaⁿ'á nduudu ngai yeⁿ'é Cristo chí nadanguáⁿ'ai yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Ní cúnnee nī saⁿ'ā Clemente ndúú^cū tanáⁿ'a yā chí nginneé yā 'úú ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí duuchí yā ní canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs naachi canéé nguūⁿ chí dúú^{ch}í nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí canduuchí yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

4 Ndís'tiī canéé chí yeenu nī nducuéⁿ'ē tiempo caati ndís'tiī ní yeⁿ'e Señor Jesucristo ndís'tiī. Ní 'tíicā caaⁿ'máⁿ ntuúⁿ taama vmnéⁿ'ēe chí canee chí cuuvi yeenu nī.

5 Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi snaáⁿ yā ndís'tiī chí 'iiⁿ'yāⁿ n'dái taavi ndís'tiī. Ní ndís'tiī deenu nī chí niíⁿnuúⁿ canee Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú.

6 Ní nguéé de^{'ē} veε nadicadínnuⁿ nī yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē. Ní taachi caaⁿ'maⁿngua^{'á} nī cuuvi ní Ndyuūs nducuéⁿ'ē chí neⁿ'é nī. Ní taachi caacá ní Ndyuūs cucáávā chíiⁿ chí neⁿ'é ní ní ca'a ntuúⁿ nī gracias Ndyuūs.

7 Tuu'mi ní Ndyuūs téé yā vaadi 'diiíⁿ yeⁿ'é yā chí ch'εε^{tc} ca chí nguéé cuuvi tuumicadínnuⁿ nī yeⁿ'ē. Níicú vaadi 'diiíⁿ miiⁿ ní nguáín^{'dai} nī na staava yeⁿ'é nī ndúú^cū vaanicadínnuⁿ yeⁿ'é nī caati ndís'tiī ní yeⁿ'e Cristo ndís'tiī.

Nadacadínnuⁿ nī yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí n'daacā

8 Ní ndís'tiī ní yeⁿ'e nducuéⁿ'ē dendú^{'ū} nadacadínnuⁿ nī yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí nduudu cuaacu, ní yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí n'dai chí diíⁿ yú respetar, ní yeⁿ'e nducuéⁿ'ē vaadi cuaacu, ní yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí δεε^{ve}, ní yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí neⁿ'e Ndyuūs chí nadacadínnuⁿ nī, ní yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí 'iiⁿ'yāⁿ deenu n'dái yā chí n'daacā. Ní nadacadínnuⁿ nī yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē chí n'daacā ca chí cuuvi ní caaⁿ'máⁿ nī yeⁿ'e 'tíicā, de^{'ε} chúú^cā n'daacā chuū.

9 Níicú diíⁿ ní dendu^{'ū} chí ch'eeⁿ nī yeⁿ'é tan'dúú^cā chí ch'in^{'í} ndís'tiī. Ní diíⁿ nī tan'dúú^cā chí ch'iindiveéⁿ nī yeⁿ'é chí n'geéⁿ ndís'tiī ní tan'dúú^cā chí n'diichí nī chí 'úú idiíⁿ. Diíⁿ nī nducuéⁿ'ē chuū. Ndyuūs chí canee ndúú^cū vaadi 'diiíⁿ yeⁿ'é yā ní canéé yā ndúú^cū ndís'tiī ndúú^cū vaadi 'diiíⁿ yeⁿ'é yā.

Tiⁿ'yaⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Filipos ca'á yā ofrendas Pablo

10 Uú ní yeenú taavi ti yeⁿ'é Señor Jesucristo ní caati ndís'tiī ní 'āā n'gaacu ntúuⁿ ní ní nadicadínuuⁿ ní yeⁿ'ē 'úú. Deenú chí ndís'tiī 'āā n'gaacú ní yeⁿ'e tiempo chí ch'ó'ōo naati nguéé cuuvi cunneé ní 'úú, 'áará chí neⁿ'é ní.

11 Ní 'úú nguéé ngaⁿ'á ndís'tiī yeⁿ'ē chí nguεε véé yeⁿ'é caati maaⁿ ní 'āā deenú chí cuuvi yeenú ndúúcu de'ē chí véé yeⁿ'é.

12 Ní 'āā deenú táácā chí diíⁿ taachi pobre 'úú, ní 'āā deenú táácā chí diíⁿ taachi véé cá yeⁿ'é. Ní 'āā deenú ntúūⁿ táácā chí cuneé ndúúcu 'āā de'ē nūuⁿ chí cúchiī yeⁿ'é, nduuti chí véé cá chí che'é o nduuti chí nguéé véé chí che'é, o nduuti chí véé taavi ca yeⁿ'é o nduuti chí nguéé de'ē véε yeⁿ'é. Ní yeⁿ'ē taanduvéé chuū ní deenú táácā cuuvi diíⁿ.

13 Ní 'úú ní cuuvi diíⁿ tanducuéⁿ'ē chí cho'ō yeⁿ'é caati Cristo itée yā fuerzas 'úú.

14 Ní ndís'tiī ní n'daacá idiíⁿ ní chí chinnee ní 'úú taachi n'geenú ngii.

15 Ní ndís'tiī 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Filipos deenu n'daacá ní taachi cho'ó na yáⁿ'āa Macedonia ní tuca'á cāⁿ'a nduudu yeⁿ'e Cristo chí nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ na yáⁿ'āa Macedonia miiⁿ. Deenú ní chí taachi can'daá cueⁿ'é chí dámaāⁿ ndís'tiī chí yeⁿ'é yaácū Filipos tee ní 'úú tuumi chí ofrenda yeⁿ'e yaácū yeⁿ'é ní chí nnee ní 'úú.

16 Ní taachi 'úú caneé na yáāⁿ Tesalónica, ndís'tiī ní tee ní 'áámá 'uūví cuuvi ayuda ndúúcu tuumi taachi 'āā véé necesidades yeⁿ'é.

17 Nguéé dámaāⁿ nacadínuúⁿ yeⁿ'e chí cuta'á de'ε tuūmī chí ndís'tiī téé ní 'úú naati neⁿ'é chí snāⁿ chí cuuvi véé cá yeⁿ'e ndís'tiī, chíiⁿ chí Ndyuūs caⁿ'á yā téé yā ndís'tiī cucááⁿ chí ndís'tiī nnee ní 'úú.

18 'Úú ní yaa'ví ndís'tiī chí 'āā sta'á nducuéⁿ'ē chí tee ní 'úú ní ngo'o ca cááⁿā necesidades yeⁿ'é. Ní maaⁿ ní chí sta'á yeⁿ'e hermano Epafrodito dendu'ū ofrenda chí dicho'o ndís'tiī. Ndúúcu chuū ní véé cá yeⁿ'é. Ní nducuéⁿ'ē ofrenda chí dicho'o ndís'tiī 'úú, ní chuū ní 'áámá ofrenda chí n'dai taavi nanááⁿ Dendyuūs. Ní tan'dúúca 'áámá ofrenda chí ca'á ní Ndyuūs, tíicā ofrenda yeⁿ'é ní. Ní ofrenda miiⁿ cosas chí Ndyuūs neⁿ'e taavi yā.

19 Ní maaⁿ ní Ndyuūs yeⁿ'ē yú téé yā ndís'tiī nducuéⁿ'ē dendu'ū chí necesidades yeⁿ'é ní yeⁿ'ē vaadi 'cuiica n'dai chí véé yeⁿ'é yā chí n'dee taavi ca. Chuū ní Ndyuūs diíⁿ yā ti s'uuúⁿ ní yeⁿ'é Cristo Jesús s'uuúⁿ.

20 Maaⁿ ní caaⁿ'maⁿ yú chí Ndyuūs Chiida yú, ní ch'εεte ca ní ndεεvε n'dái cá caati cueⁿ'e daāⁿmaⁿ 'tiicá yā.

'Cuiñū carta miiⁿ ndúúcu saludos

21 Maaⁿ ní ngaⁿ'á ndúúcu nducyaaca ndís'tiī chí i'téenu ní Jesucristo: N'dai ní, ngaⁿ'á. Hermanos yeⁿ'ē yú chí cané nduucú: N'dai ndís'tiī, ngaⁿ'a yā.

22 Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé yā 'muuⁿ nduucú ní i'téenu yā Cristo: N'dai ndís'tiī, ngaⁿ'a yā. 'Tiicá ntúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé na va'ai yeⁿ'e César chí emperador yeⁿ'e Roma: N'dai ndís'tiī, ngaⁿ'á yā.

23 Ní Jesucristo yeⁿ'e yú itée yā nducyaaca ndís'tiī nducuéⁿ'ē chí n'dai taavi ca yeⁿ'é yā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ YEⁿ'E YĀĀⁿ COLOSAS

Pablo idinguúⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi naⁿ'a yāacū na yāāⁿ Colosas

1 'Úú Pablo 'úú ní 'úú apóstol yeⁿ'e Señor Jesucristo caati 'tíicā neⁿ'é Ndyuūs.

2 'Úú ní ndúú^{cū} hermano Timoteo idinguúⁿ carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Ndyuūs ní i'téenu yā Jesucristo, 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā na yāāⁿ Colosas. Neⁿ'é chi Ndyuūs Chiida yú téé yā ndís'tiī vaadī n'dai ca yeⁿ'é yā ndúú^{cū} vaadī 'diiīⁿ yeⁿ'é yā.

Pablo ngaⁿ'angua'á yā caava 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo

3 Taachi ngaⁿ'angua'á 'nū, 'úú ndúú^{cū} Timoteo cueⁿ'e daāⁿmaⁿ ca'á 'nū gracias Ndyuūs Chiidá Señor Jesucristo yeⁿ'e yú caavā ndís'tiī.

4 'Tíicā diīⁿ 'nū ti caati náⁿ'ā hermanos yeⁿ'e yú ndaá yā nanááⁿ nús'uu 'āā yaa'ví yā yeⁿ'é ndís'tiī tan'dúú^{cā} chi i'téenu ní Cristo Jesús ní tan'dúú^{cā} chi dineⁿ'e ní nducyāá^{cā} 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Ndyuūs.

5 Chuū ní cucáá^{vā} chí snée ngiinú ní chiiⁿ chi cuuvi yeⁿ'é ní chi Ndyuūs nguáin'dai yā na va'ai chεεti nguuvi cáá^{vā} ndís'tiī. Ní 'āā ch'iindiveéⁿ ní nduudu cuaacu chí yeⁿ'é Cristo. Ní nduudu cuaacu miīⁿ ní cuuvi nanguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ ní véé chi cuuvi yeⁿ'é ní.

6 Ní nduudu miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'á yā nanááⁿ ndís'tiī, ní maaⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'á yā nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí snee núú^{má}n iⁿ'yeēⁿdi. Ní tan'dúú^{cā} 'áámá cosecha chí véé n'gui'í yeⁿ'é, 'tíicā nduudu miiⁿ caati n'giita nduudu miīⁿ. 'Tíicā ntúūⁿ nduudu miiⁿ 'cuiita na staava yeⁿ'e ndís'tiī ndii nguuvi chí ch'iindiveéⁿ ní yeⁿ'é. Ní tuumicadííⁿuuⁿ cá ní chεε chí cuaacu yeⁿ'e vaadi n'dai yeⁿ'e Ndyuūs yeⁿ'é yú chí Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ ní taacá Ndyuūs dineⁿ'é yā s'uuúⁿ.

7 Chuū ní ch'éeⁿ ní yeⁿ'e saⁿ'ā Epafra^s chí saⁿ'ā chí neené neⁿ'e yú. Ní dáámá nginne^e sa s'uuúⁿ. Ní 'áámá canee sa na ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Cristo. Ní diiⁿ sa ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e Cristo nguaaⁿ ndís'tiī.

8 Saⁿ'ā miiⁿ ní ndaa sa nanááⁿ nús'uu ní ngaⁿ'a cuaacu sa yeⁿ'e ndís'tiī. Ní ngaⁿ'a sa chí ndís'tiī dineⁿ'é ní 'iiⁿ'yāⁿ caati Espí^ritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs canee yā ndúú^{cū} ndís'tiī.

9 Ní cáá^{vā} chuū ntúūⁿ nús'uu ndii tiempo chí ch'iindiveéⁿ 'nū yeⁿ'e ndís'tiī nguée^e s'neeⁿ naaⁿ 'nū caⁿ'angua'á 'nū caavā ndís'tiī. Ngiicá 'nū chí maaⁿ Ndyuūs ch'ín'í yā ndís'tiī nducueⁿ'é chí neⁿ'é yā chí diiⁿ ní. Ní ngiicá 'nū Ndyuūs chí Espí^ritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs téé yā ndís'tiī nducueⁿ'e vaadī deenu ndúú^{cū} vaanīcadííⁿūⁿ chí yeⁿ'é Ndyuūs.

10 Ngaⁿ'angua'á 'nū chí ndís'tiī cuuvi 'cueⁿtiné^e n'daacá ní nanááⁿ Jesucristo tí yeⁿ'é yā s'uuúⁿ. Ní cueⁿ'e daāⁿmaⁿ diiⁿ ní tan'dúú^{cā} chí neⁿ'e Señor yeⁿ'e yú. Ní 'íicú véé n'gui'í yeⁿ'é ní yeⁿ'e tanducueⁿ'é chí n'daacá chí idiíⁿ ní. Ní cuuvi 'cueⁿ ca ní yeⁿ'e vaadī deenu chí yeⁿ'e Dendyuūs.

11 Ngiicá 'nū Ndyuūs chí téé yā ndís'tiī poder yeⁿ'é yā chí ch'εεtε ca chí cuuvi diiⁿ ní ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é ní ndúú^{cū} poder chí yeⁿ'é Ndyuūs. Ní 'íicú ndúú^{cū} paciencia cuuvi cuche^e ní yeⁿ'e tanducueⁿ'é chí 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā ndúú^{cū} ní. Ní yeenú ní.

12 Ní ndís'tiī canee chí ca'á ní gracias Ndyuūs Chiida yú caati Ndyuūs diiⁿ yā ndúú^{cū} yú chí véé parte yeⁿ'e yú naachi cuuvi yeⁿ'e yú ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí i'téenu yā Cristo. Ní caⁿ'a yā chí téé yā s'uuúⁿ chí cuuvi yeⁿ'e yú ndúú^{cū}

'iin'yān s'ee'n chi ye'n'é yā taachi ndaa yú na lugar chí δεεεε ca naachi Ndyuūs nga'n'a ntii'nyú'n yā ye'n'ē.

13 Canéé chi ca'á nī gracias Ndyuūs caati nadangú'a' ai yā s'uuú'n ye'n'e sa'n'ā chi nga'n'ā ntii'nyu'n ye'n'e maaf'n. Ní Ndyuūs dicho'ó yā s'uuú'n naachi canéé Jesucristo chí nga'n'ā ntii'nyú'n yā. Jesucristo ní Daiyá Ndyuūs chí Ndyuūs ne'n'e taaví yā.

14 Níicú Jesucristo cuafí yā s'uuú'n ndúú'cū precio chi yuúú'n ye'n'é yā taachi ch'íi yā na cruz cucáá'vā s'uuú'n. Ní cáá'vā chuū Ndyuūs nadach'εεcú yā s'uuú'n ye'n'e nuū'ndi ye'n'e yú.

Chi nduuvidaama yú ndúú'cū Ndyuūs cucáá'vā chi Cristo ch'íi yā

15 Jesucristo ní tan'dúú'ca Ndyuūs chiida yú chi ngu'éé inaa'n yú, 'tiicá yā. Ní Cristo mii'n 'āā canéé yá vmn'áán' vmnaa'n chí din'dái yā núú'má'n í'n'yee'ndí.

16 Ní Ndyuūs ye'n'e yú ndúú'cū Cristo mii'n din'dái yā tanducué'n'ē dendu'ú chi v'éé. Din'dái yā tanducué'n'ē dendu'ú chi v'éé nanguuvi. 'Tiicá ntúū'n na yá'n'āa ye'n'ē chí inaa'n yú ndúú'cū ye'n'ē chí ngu'éé inaa'n yú. N'dáá rá chí v'éé ángeles chí ye'n'e Ndyuūs ndúú'cū ángeles chí ye'n'e yáán'guiniū'n chí nga'n'ā ntii'nyu'n na 'yúúné ndúú'cū 'iin'ntyé'n'ē chí nga'n'á yā ntii'nyu'n ye'n'ē naciones na í'yee'ndí 'cūū ndúú'cū 'iin'ntyé'n'ē ndúú'cū poder ye'n'e yā, tanducué'n'ē ní Cristo mii'n din'dái yā ní 'iivi ye'n'e tanducué'n'ē.

17 Cristo mii'n ní nga'n'a ntii'nyú'n yā ye'n'e tanducué'n'ē dendu'ú. Ní Cristo mii'n dií'n yā chí tanducué'n'ē dendu'ú chí v'éé canéé lugar ye'n'ē ndúú'cū orden.

18 Ní Cristo mii'n ní tií'n yā ye'n'e cuerpo chí yaácū ye'n'e yā chí nducyaaca 'iin'yā'n chí i'téenu yā Cristo. Ní ca'á yā vida 'iin'yā'n chí ye'n'e cuerpo ye'n'é yā. Ní Cristo mii'n vmn'áán' vmnaa'n 'iin'yā'n chí nduuchí yā ye'n'ē nguaa'n tiná'n'ā, caati lugar chí vmn'áán' vmnaa'n cuuvi ye'n'é yā ye'n'e nducué'n'ē dendu'ú chí v'éé.

19 Ní Ndyuūs Chiida yú ne'n'é yā chí Cristo mii'n canéé yā ndúú'cū nducué'n'ē poder chí ye'n'é Ndyuūs.

20 Ní cucáá'vā Cristo mii'n Ndyuūs Chiida yú ne'n'é yā dií'n yā chí cuuvi ye'n'é Cristo tanducué'n'ē dendu'ú taama vmné'n'ēe tan'dúú'cā tanducué'n'ē chí v'éé vmn'áán' vmnaa'n na va'ai chεeti nguuvi. 'Tiicá ntúū'n cuuvi ye'n'é yā tanducué'n'ē chí v'éé na í'yee'ndí 'cūū. Ní dií'n yā chí v'éé vaadi 'dii'n cáá'vā yuuú'n ye'n'é Jesucristo chí can'daá taachi ch'íi yā na cruz.

21 Ní tiempo chí 'āā chó'ōo ndís'tií ní tan'dúú'cā 'iin'yā'n chí snúū'n yā yúúni 'tíicā ndís'tií. Ní nguεε deenú nī Ndyuūs caati dií'n nī cosas chí ngu'éé n'daāca. Ní ndís'tií ní contra ye'n'e Ndyuūs ndís'tií. Ní ngu'éé n'daacā staava ye'n'é nī. Naati maa'n ní Ndyuūs nch'εεcú yā nuu'ndi ye'n'e ndís'tií. Maa'n ní amigos ye'n'é Ndyuūs ndís'tií.

22 Ní dií'n yā chí nduuvidaamá nī ndúú'cū Ndyuūs cáá'vā chí cuerpo ye'n'e Jesucristo ch'íi na cruz. Ní Jesucristo ch'íi yā caavā s'uuú'n chí ndaa yā ndúú'cū s'uuú'n nanáán' Ndyuūs Chiida yú. Ní Cristo ch'íi yā chí s'uuú'n ní ye'n'é Ndyuūs s'uuú'n ní δεεεε vida ye'n'ē yú. Níicú 'āā ntéé caa'n'ma'n Ndyuūs chí v'éé nuu'ndi ye'n'e yú.

23 Maa'n ní canee chí i'téenu n'daacá nī nduudu cuaacu ní cunee diitú nī ndúú'cū chí i'téenu nī chí ye'n'e Cristo. Ní cu'téenu cá nī nduudu cuaacu ye'n'e Jesucristo chí ch'íi ch'éé chí cuuvi ye'n'e yú ní ye'n'ē chí cunee ngiinu yú. Ní ngu'éé diví nī ye'n'e nduudu cuaacu ye'n'e Jesucristo ti n'daacā canee nī nanáán' yā ní cunee ngiinu cá nī. Nduudu cuaacú 'cūū ye'n'e Jesucristo mii'n maa'n ní 'iin'yā'n s'ee'n che'n'e yā candεε yā chí cuuvi ye'n'ē nducyáácá 'iin'yā'n chí snéé na

i'n'yee^{ndí} 'cūū. Ní nduudu cuaacu miiⁿ chiiⁿ chi 'úú Pablo ngaⁿ'a caati 'tíicā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é.

Pablo nginneé yā 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Jesucristo

24 Maaⁿ ní yeenú taavi yeⁿ'é chi n'geenú ngii cucáavā ndís'tiī chi i'téenu nī nduudú 'cūū. Ní 'tíicā maaⁿ ní yeenú taavi chi 'cueenú cuuvi na cuerpo yeⁿ'é tan'dúúcā chi ch'eenú chiī Cristo na cuerpo yeⁿ'e yā cucáavā 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā 'iiⁿ'yāⁿ ní yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yā. Ní 'tíicā diīⁿ cumplir vaadī ya'ai yeⁿ'e Cristo cucáavā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yā.

25 Ndyuūs tee yā ntiiⁿnyuⁿ 'cūū yeⁿ'é chi diīⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e yaacú yeⁿ'é yā. Ní diīⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e Ndyuūs nguaaⁿ ndís'tiī chi nguéé yeⁿ'é ndaata Israel caati 'tíicā cuuvi cuaacu nduudu yeⁿ'e Ndyuūs chi ngaⁿ'a ndii cuááⁿ vmaaaⁿ.

26 Ní nduudú 'cūū nguéé deenú 'iiⁿ'yāⁿ caati canúⁿ n'de'ei ndii tiempo chi 'āā 'cuéé 'iiⁿ'yāⁿ i'n'yee^{ndí} 'cūū, naati maaⁿ ní chuū ch'iⁿ'i Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā.

27 Níicú Ndyuūs neⁿ'é yā chi nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'é yā, 'iiⁿ'yāⁿ chi Israel s'eeⁿ yā ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé Israel s'eeⁿ yā, nducyaaca yā cuuvi deenú yā vaadī 'cuiica yeⁿ'é chi canúⁿ n'de'ei. Chuū ní secreto miiⁿ. Cristo canéé yā ndúú^{cū} ndís'tiī chí nguéé 'iiⁿ'yāⁿ Israel yā. Ní ndúú^{cū} Cristo miiⁿ snee ngiinú nī chí caⁿ'á nī na va'ai chεεti nguuvi.

28 Nús'uu ní ngaⁿ'á 'nū nduudu cuaacu yeⁿ'é Cristo nanááⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Ní nducuéⁿ'é ngi'cueéⁿ 'nū 'iiⁿ'yāⁿ ndúú^{cū} vaadī deenu caati cuuvi deenú n'daacá yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Ní cuuvi yeⁿ'é Cristo 'iiⁿ'yāⁿ ní n'daacā canéé yā nanááⁿ Jesucristo.

29 Ní cáávā chuū 'úú idiīⁿ ntiiⁿnyúⁿ 'cūū, ní diīⁿ diituú taavi nducuéⁿ'é tiempo ndúú^{cū} nducuéⁿ'é poder chí Ndyuūs itéé yā 'úú.

2

1 'Úú neⁿ'é chí ndís'tiī cadíinuⁿ nī chí díituú diīⁿ ntiiⁿnyuⁿ caavā ndís'tiī ní cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé na yāāⁿ Laodicea, ní cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'diichi tandii yā naáⁿ.

2 Neⁿ'é chí nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndúú^{cū} ndís'tiī cuuvi diitú nī ndúú^{cū} staava yeⁿ'é nī. Ní nguéé 'va'á nī. Ní dáámá nadacadíinuⁿ nī, ní dineⁿ'é nī 'aamá nī taama nī. Ní deenu cá nī yeⁿ'e nducuéⁿ'é vaadī cuaacu, ní diituu canéé nī ndúú^{cū} chí i'téenu nī. Ní 'íicú cuuvi deenu cá nī chiiⁿ chí Ndyuūs cunuuⁿ n'de'ei yā chí yeⁿ'e maaⁿ Jesucristo miiⁿ. Ní 'íicú cuuvi diituu cá nī ndúú^{cū} chí i'téenu nī yeⁿ'e Jesucristo.

3 Caati ndúú^{cū} Cristo miiⁿ tanducuéⁿ'é chí véé yeⁿ'é vaadī deenu ndúú^{cū} vaadī cadíinuⁿ ní yeⁿ'é yā ndúú^{cū} nducueⁿ'é cosa chí cunúⁿ n'de'ei yeⁿ'e nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ.

4 Ní nducuéⁿ'é chuū ngaⁿ'á chí nguéé du'ú véε canche'ei ndís'tiī ndúú^{cū} nduūdū yaadī yeⁿ'é yā.

5 Ní chuū ngaⁿ'á caati 'áará chí nguεε canéé ndúú^{cū} ndís'tiī cuuvi deenú nī chí nadacadíinuⁿ taavi yeⁿ'e ndís'tiī. Ní yeenú taavi 'úú taachi n'giindiveéⁿ chí n'daacā idiīⁿ nī ní díituu canéé nī ndúú^{cū} nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo chí i'téenu nī.

6 Maaⁿ ní tan'dúú^{cā} chí i'téenu nī Señor Jesucristo yeⁿ'é yú 'tiicā ntúūⁿ ndís'tiī chí yeⁿ'é Cristo canéé chí n'gεεtinéé n'daacā nī cáávā Señor Jesucristo yeⁿ'é yú nginee yā ndís'tiī.

7 Ní caneé chi diiⁿ n'daacá nī ndúúcu nducuéⁿē caati cu'téenu cá nī Jesucristo. Ní cu'téenu cá nī nguuvi nguuvi tan'dúúca chi ch'eeⁿ ndís'tiī. Ní nguéé ndaacadaamí nī yeⁿe chi i'teenú nī. Ní cuéⁿé daaⁿmaⁿ ngaⁿá nī, gracias Ndyuūs ti yeⁿé yā ndís'tiī.

Yeⁿé vida ngai yeⁿé 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿe Cristo

8 Maaⁿ ní diiⁿ nī cuidado ndís'tiī yeⁿe maáⁿ nī chí mar 'áámá saⁿā nguéé castaⁿa sa ndís'tiī caavā vaanicadíinuūⁿ ch'εεtē yeⁿē sa ndúúcu nduudu yaadi yeⁿē sa. Ní nguéé canche'ei sa ndís'tiī caati nduudu yeⁿē sa chí sta'a sa yeⁿe vaanicadíinuūⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ ní yeⁿe costumbre yeⁿé 'iiⁿyāⁿ yeⁿé iⁿ'yeēndí. Ndíi nguéé sta'a sa yeⁿē vaanicadíinuūⁿ yeⁿé Cristo.

9 Caati nducuéⁿē chi véé ní yeⁿe Ndyuūs ndúúcu daiya yā Jesucristo. Jesucristo miiⁿ ní Ndyuūs 'yā ní dáámá yā ndúúcu chiidá yā. 'Tíica yā.

10 Ní nducuéⁿē chi véé ní yeⁿe ndís'tiī caati ndís'tiī ní yeⁿe Cristo ndís'tiī. Jesucristo miiⁿ ní ndíi tiī yā yeⁿe tanducuéⁿē 'iiⁿyāⁿ ní yeⁿe tanducuéⁿē 'iiⁿntyéⁿē yeⁿe tanducuéⁿē naciōn ní yeⁿe tanducuéⁿē poder yeⁿe yááⁿ'nguiinuūⁿ chi véé na iⁿ'yeēndí 'cūū.

11 Ndís'tiī nguéé 'iiⁿyāⁿ circuncidado yā na cuerpo yeⁿé yā. Naati cáávā chi ndís'tiī ní yeⁿe Jesucristo ndís'tiī, Cristo ní diiⁿ yā cuenta chi ndís'tiī tan'dúúca 'iiⁿyāⁿ chí circuncidado yā ndís'tiī taachi Jesucristo nadanguáⁿ'ai yā ndís'tiī yeⁿe poder yeⁿe nuūⁿndí chi véé na cuerpo yeⁿé nī.

12 Ní taachi chεεdinuūⁿ'ni yā ndís'tiī, tuuⁿ'mi ní tan'dúúca chí ch'εεchí nī na yáinyāⁿ ndúúcu Cristo ní caneé ní tan'dúúca chi nadacueéⁿ nī yeⁿé nguaaⁿ tináⁿā ndúúcu Cristo. 'Tíica rá váá caati i'téenu nī poder yeⁿe Ndyuūs chi diiⁿ chí nacueeⁿ Jesucristo yeⁿē nguaaⁿ tináⁿā.

13 Ní tiempo chí chó'ōo espíritu yeⁿe ndís'tiī ní n'diī cucáávā nuuⁿndí chí diiⁿ nī. Ní nguéé ndís'tiī 'iiⁿyāⁿ circuncidado yā ndís'tiī. Naati maaⁿ ní Ndyuūs tee yā vida cueⁿe daaⁿmaⁿ ndís'tiī dáámá dáámá ndúúcu Cristo ti Ndyuūs nadanch'εεcú yā yeⁿé tanducuéⁿē nuuⁿndí yeⁿé nī.

14 Cuááⁿ vmnaaⁿ canee yú ndúúcu nducuéⁿē cuenta yeⁿe nuuⁿndí yeⁿe yú ti nguεε diiⁿ yú tan'dúúca chí ngaⁿ'a ley yeⁿé Ndyuūs. Ní cáávā ley miiⁿ ní cuenta yeⁿe nuuⁿndí yeⁿe yú diiⁿ condenar s'uuúⁿ. Naati Cristo nadiiⁿ'vε yā 'áámá vmnéⁿ'ēe cuenta yeⁿe nuuⁿndí yú taachi ch'iī yā na cruz cáávā s'uuúⁿ. Ní cáávā chí ch'iī yā cáávā s'uuúⁿ ní tan'dúúca chí nadatuúví yā ley miiⁿ ti nguéé cuuvi condenar s'uuuⁿ.

15 Ní taachi Cristo ch'iī yā na cruz cuchéé yā yeⁿe nducuéⁿē 'iiⁿntyéⁿē yeⁿe espíritu chí nguéé n'daacá ndúúcu poder yeⁿé yā. Ní diiⁿ yā chí 'cuinaaⁿ espíritu s'eeⁿ nanááⁿ nducyáácá espíritus. Ní Cristo ch'iⁿ'í yā nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chí ch'εε yā yeⁿe espíritus.

In'nuúⁿ nī nducuéⁿē chí yeⁿé va'ai chεεti nguuvi

16 Maaⁿ ní nguéé nacadíinuūⁿ nī yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí diiⁿ yā condenar ndís'tiī caavā dendu'ū chí nguéé chí nge'é nī ndúúcu chí ngi'i nī o ndúúcu yeⁿē chí diiⁿ nī taachi véé 'viicu s'eeⁿ ndúúcu 'viicu yeⁿe 'iīyū ngai ndúúcu 'viicu yeⁿe sábadó chí nguuvi chí ntaavíⁿtuunúūⁿ 'iiⁿyāⁿ.

17 Nducuéⁿē 'viicu ndúúcu chí diiⁿ 'iiⁿyāⁿ ní ch'iⁿ'i yeⁿe Cristo chí cuchíi, naati nducuéⁿē chuū cuaacu níiⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'á chí yeⁿe Cristo miiⁿ.

18 Nguéé nadacadíinuūⁿ nī yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí diiⁿ yā condenar ndís'tiī caati ngaⁿ'a yā chí n'diichí yā visiones. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nadacadíinuūⁿ yā chí n'gεεtε maáⁿ yā caavā cosas chí n'diichí yā. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'a yā chí canee chí

ndiicuúⁿ nī maáⁿ nī ní dich'etéⁿ nī ángeles. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ diíⁿ yā cosas chí nguééⁿ deenú yā yeⁿ'ē ní n'g'etē maáⁿ yā caavā chí nadacadíⁿnuuⁿ yā yeⁿ'e cosas chí candēⁿ yeⁿ'ē maaⁿ tíiⁿ yā.

19 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguééⁿ caneé yā ndúúⁿcū nduudu cuaacu yeⁿ'é Jesucristo. Cristo miiⁿ ní tíiⁿ yeⁿ'é cuerpo yeⁿ'é yā chí 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā 'yā. Ní Cristo miiⁿ ní diíⁿ yā chí nducuéⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā ní n'giita yā caati i'téenu cá yā yeⁿ'é yā. Ní Cristo miiⁿ diíⁿ yā chí nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā caneé yā tan'dúúⁿcā chí nduuvi daamá yā tan'dúúⁿcā cuerpo yeⁿ'e yú nduuvidaama yeⁿ'ē ndúúⁿcū 'iini ndíí nduū. 'Tíicā diíⁿ Cristo tan'dúúⁿcā chí neⁿ'e Ndyuūs.

20 Maaⁿ ní ndís'tíi 'āá ch'íi nī taachi ch'íi Jesucristo. Ní caneé nī libre yeⁿ'e reglas yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿndí 'cūū. Maaⁿ ní, ¿d'ē'ē cuuvi chí n'g'etēⁿndéⁿ ndís'tíi tan'dúúⁿcā chí yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿndí 'cūū ndís'tíi? ¿D'ē'ē cuuvi chí i'téenu nī reglas yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿndí 'cūū chí ngaⁿ'a 'tíicā?

21 Nguééⁿ tuu'ví nī chuū, nguééⁿ che'é nī cosa 'cūū, ní nguééⁿ cuta'á nī cosa 'cūū na ta'á nī.

22 Ní reglas miiⁿ chíiⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ diⁿ'dái yā ní chíiⁿ chí ca'cueeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ. Nducuéⁿ'ē reglas 'cūū nguééⁿ dichíi'vē caati Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ cosas caati cuuvi che'é yā yeⁿ'ē.

23 Cuaacu chí 'iiⁿ'yāⁿ sta'á yā reglas miiⁿ tan'dúúⁿcā chí ch'iⁿ'i chí yeⁿ'ē vaadi deenu yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ. Reglas miiⁿ ch'iⁿ'i chí yeⁿ'ē religión chí ngaⁿ'ā chí 'iiⁿ'yāⁿ caneé chí dich'etéⁿ yā ángeles. Ní reglas miiⁿ ch'iⁿ'i chí 'iiⁿ'yāⁿ caneé chí ndiicuúⁿ yā maáⁿ yā ní ch'iⁿ'i chí 'iiⁿ'yāⁿ caneé chí 'cuenú yā cuuvi na cuerpo yeⁿ'e yā. Naati nguééⁿ dichíi'vē mar 'áamá regla yeⁿ'ē chí diiⁿ ayudar 'iiⁿ'yāⁿ caati nguééⁿ dinuuⁿ'ndí yā tan'dúúⁿcā chí neⁿ'e diiⁿ cuerpo yeⁿ'é yā.

3

1 Maaⁿ ní chí ndís'tíi ní 'āá nduuchí nī yeⁿ'ē nguaaⁿ tinán'a dáámá ndúúⁿcū Jesucristo, ndís'tíi in'nuúⁿ nī dendu'ū chí yeⁿ'ē va'ai ch'etēⁿ nguuvi naachi Cristo véé yā lado yeⁿ'e honor yeⁿ'ē Ndyuūs chí lado tá cuaacú yā.

2 Ní nadacadíⁿnuuⁿ nī yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí yeⁿ'e Ndyuūs nī nguééⁿ yeⁿ'ē nducuéⁿ'ē chí véé iⁿ'yeeⁿndí 'cūū.

3 'Tíicā ndís'tíi ní ch'íi nī dáámá ndúúⁿcū Cristo ní caneé nī tan'duucā chí ch'íi cuerpo yeⁿ'é nī. Maaⁿ ní canúúⁿ n'de'ei vida yeⁿ'é nī ndúúⁿcū Cristo nanááⁿ Ndyuūs.

4 Maaⁿ vida yeⁿ'e yú ní cuaacu chí Cristo. Ní taachi ndaa Cristo taama vmnéⁿ'ēe tuu'mi ní s'uuúⁿ ndaa yú nduucú yā ní véé parte yeⁿ'e yú nduucú yā na va'ai ch'etēⁿ nguuvi.

Yeⁿ'e vida ndiicúⁿ yeⁿ'ē yú ní yeⁿ'e vidā ngai yeⁿ'ē yú

5 Maaⁿ ní diiⁿ yú cuenta chí ch'íi cuerpo yeⁿ'e yú ní 'āá ntéé diiⁿ yú nuuⁿ'ndi. N'diichí nī, véé nuuⁿ'ndi nguaáⁿ nī. Neⁿ'é nī 'áamá saⁿ'ā o 'aama n'daataá chí nguééⁿ yeⁿ'é nī. Ní neⁿ'é nī diíⁿ nī cosa chí nguééⁿ yeⁿ'é Ndyuūs. Ní neⁿ'é nī n'diichí nī 'áamá n'daataá o 'áamá sáⁿ'ā chí nguééⁿ yeⁿ'é nī. Ní neⁿ'é nī dendu'ū chí nguééⁿ yeⁿ'e nī. 'Tíicā nī. Ní caneé nī tan'dúúⁿcā chí i'téenu nī ídolos chí imágenes.

6 Nducuéⁿ'ē chuū ní nuuⁿ'ndi. Ní Ndyuūs diiⁿ yā castigar nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí nguééⁿ diiⁿ yā tan'dúúⁿcā chí ngaⁿ'a yā.

7 'Tíicā 'āá dinuuⁿ'ndí ndís'tíi tiempo chí 'āá ch'ó'ōo.

8 Maaⁿ ní 'āá ntéé diiⁿ nī nuuⁿ'ndi. Nguééⁿ ditaáⁿ nī, nguééⁿ caaⁿ'maⁿ taáⁿ nī. Nguééⁿ diiⁿ nī cosas chí nguééⁿ n'daācā 'aamá nī ndúúⁿcū taamá nī. Nguééⁿ

caanⁿ máⁿ nī 'iiⁿ yāⁿ chíⁿ chi nguéé n'daāca chi maáⁿ yā díⁿ yā. Nguéé caanⁿ máⁿ nī mar 'áamá nduudu chi nguéé n'daacā.

⁹ Nguéé caanⁿ máⁿ nī nduudu yaadi 'aama nī ndúúcu taama nī. Nguéé díⁿ nī 'túúca caati 'āa dicuenta nī tan'dúúca chi 'āa ch'iⁿ cuerpo yeⁿ'é nī ndúúcu nducuéⁿ'é chi nguéé n'dáaca chi 'āa díⁿ nī.

¹⁰ Ní maaⁿ ní cuerpo yeⁿ'é ní tan'dúúca cuerpo chi ngai chi Ndyuūs díⁿ dáⁱ yā. Ní nguuví nguuví díⁿ yā chí ndís'tiī cuuví nī tan'dúúca Ndyuūs, 'tiicá nī. Ní 'íicú Ndyuūs díⁿ yā chí cuuvi deenu cá nī yeⁿ'é Ndyuūs.

¹¹ Caati nanááⁿ Jesucristo miiⁿ nguéé de'ē vεε nduuti chí 'iiⁿ yāⁿ nguéé yeⁿ'é ndaata 'iiⁿ yāⁿ Israel o 'iiⁿ yāⁿ chí yeⁿ'é ndaata 'iiⁿ yāⁿ Israel. Nguéé de'ē vεε nduuti chí 'iiⁿ yāⁿ ní circuncidado yā o nguéé circuncidado yā. Nguéé de'ē vεε nduuti chí 'iiⁿ yāⁿ tan'dúúca chí snéé yúúni, o nduuti chí 'iiⁿ yāⁿ tan'dúúca chí 'iiti 'cuēti. Nguéé de'ē vεε nduuti chí 'iiⁿ yāⁿ chí dichíⁿ vε 'iivi yeⁿ'é yā, o 'iiⁿ yāⁿ chí snéé libre yā. Dámaāⁿ dichíⁿ vε chí 'iiⁿ yāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿ'é Cristo ní Cristo canéé yā nduucú yā.

¹² Ndís'tiī ní yeⁿ'é Ndyuūs ndís'tiī. Ní Ndyuūs díneⁿ'é yā ndís'tiī ní nndεεve yā ndís'tiī chí cuuvi yeⁿ'é yā ndís'tiī. Maaⁿ ní ndís'tiī canee chí diya'ái nī 'iiⁿ yāⁿ ní díⁿ daāca cá nī. Nguéé dich'εté nī maáⁿ nī naati díⁿ nī nducuéⁿ'é ndúúcu vaadí ndiicúúⁿ.

¹³ Ní nginneé nī 'aamá nī taama nī. Ní cucheé nī yeⁿ'é nducuéⁿ'é. Ní nadach'εcú nī 'iiⁿ yāⁿ chí díⁿ yā 'áamá falta ndúúcu nī. Ní tan'dúúca chí Cristo nadach'εcú yā nuuⁿ ndi yeⁿ'é nī, 'tiicá ntúūⁿ nadach'εcú nī yeⁿ'é 'aama nī ndúúcu taama nī.

¹⁴ Nguaaⁿ nducuéⁿ'é chí díⁿ nī, díneⁿ'é taavi cá nī 'iiⁿ yāⁿ ti taachi díⁿ nī 'túúca canéé nī tan'dúúca chí nduuvidaamá nī yeⁿ'é nducuéⁿ'é chí véé. Ní díⁿ nī cumplir nducuéⁿ'é dendu'ū.

¹⁵ Ní vaadí 'diiⁿ chí Ndyuūs itée yā ndís'tiī na staava yeⁿ'é nī canee chí ch'iⁿ ndís'tiī nducuéⁿ'é chí díⁿ nī caati Ndyuūs yaaⁿ ví yā nducyáácá ndís'tiī chí cuuvi yeⁿ'é nī vaadí 'diiⁿ miiⁿ. Ní nducyáácá nī ní canéé nī tan'dúúca 'áamá cuerpo nūūⁿ, 'tiicá nī. Maaⁿ ní ca'á ní gracias Ndyuūs caavá chuū.

¹⁶ Ní 'áamá canéé n'daacā na staava yeⁿ'é nī nducuéⁿ'é nduudu cuaacu chí n'daacā taavi ní yeⁿ'é Ndyuūs. Ca'cueéⁿ nī ní ch'iⁿ ní 'áamá nī taama nī ndúúcu nducuéⁿ'é vaadí deenu. Ngiiⁿ tá nī salmos ndúúcu himnos ndúúcu canciones chí ngaⁿ'á yeⁿ'é Ndyuūs. Ní ndúúcu núúⁿ máⁿ staava yeⁿ'é nī nca'á nī gracias Ndyuūs.

¹⁷ Níicú nducuéⁿ'é cosa chí díⁿ nī 'áará chí caanⁿ máⁿ nī o díⁿ nī ntiⁿ nyuūⁿ, díⁿ nī nducuéⁿ'é caavá Señor Jesús ní nca'á nī gracias Ndyuūs Chiida yú cáavá Cristo.

Tan'dúúca chí canee chí díⁿ yú ti yeⁿ'é Cristo s'uuúⁿ

¹⁸ Ndís'tiī n'daataá chí 'nínívaacu, cu'teenú nī yeⁿ'é isaⁿ'á yeⁿ'é nī caati 'tíicá canee chí díⁿ nī ti yeⁿ'é Ndyuūs ndís'tiī.

¹⁹ 'Tiicá ntúūⁿ isaⁿ'á yeⁿ'é yā, díneⁿ'é nī n'daataá yeⁿ'é nī ní nguéé nduuvi taáⁿ nī ndúúcu n'daataá yeⁿ'é nī.

²⁰ Ndís'tiī daiyá yā chí yeⁿ'é Cristo 'caandiveéⁿ nī yeⁿ'é chiidá nī ní chεεcu nī yeⁿ'é tanducuéⁿ'é caati 'tíicá neⁿ'é Ndyuūs.

²¹ Ní ndís'tiī chí véé daiyá nī, nguéé díⁿ nī chí nduuvi táaⁿ daiyá nī caati cuayiivi ní nguéé cu'ténu yā chεε chí caanⁿ máⁿ nī yeⁿ'é yā.

²² Ndís'tiī chí dichíⁿ vε 'iiⁿ yāⁿ, 'caandiveéⁿ nī yeⁿ'é tanducuéⁿ'é chí ngaⁿ'á 'iivi ní yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿ díⁿ 'cúū. Nguéé díⁿ nī tan'dúúca chí neⁿ'é yā dámaaⁿ taachi

nanáaⁿ yā ndís'tiī. Ní 'iiví nī cuuvi deenú yā chi n'daacā idiíⁿ nī, naati diíⁿ nī nducuéⁿ'ē ntiíⁿnyuⁿ ndúúⁿcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é nī. Ní 'va'á nī Ndyuūs.

23 Ní tanducuéⁿ'ē chi diíⁿ nī, diíⁿ nī ndúúⁿcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é nī. Ní diíⁿ nī ntiíⁿnyuⁿ miiⁿ tan'dúúⁿcā chí ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs ní nguⁿéé ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'é 'iiví nī.

24 Ní ndís'tiī deenú nī chi cuuvi cuta'á nī yeⁿ'e chi véé yeⁿ'é nī chííⁿ chi téé Cristo ndís'tiī. Cuaacu chí ndís'tiī dichíⁿ'vé nī Jesucristo ní cuaacu níⁿnyúⁿ Cristo ní 'iiví nī.

25 Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí nguⁿéé n'daacā idiíⁿ yā caⁿ'á yā cuta'á yā ná dííⁿ'vé yā yeⁿ'é chí diíⁿ yā chí nguⁿéé n'daacā. Ndyuūs 'āā daamá nūⁿ diíⁿ yā tratar ndúúⁿcū nducyááca 'iiⁿ'yāⁿ.

4

1 Ndsí'tiī patrones chí véé mozos yeⁿ'é nī, diíⁿ nī chí cuaacu ndúúⁿcū chí n'daacā ndúúⁿcū mozos yeⁿ'é nī. N'gaacú nī chí véé 'iiví nī chí canéé na va'ai chεeti nguuvi.

2 Nducuéⁿ'ē tiempo caaⁿ'maⁿ'ngua'á nī ní 'cuεeti nduuchí nī. Ní ca'á nī gracias Ndyuūs.

3 Caaⁿ'maⁿ'ngua'á ntuúⁿ nī yeⁿ'é nús'uu ti Ndyuūs téé yā lugar nús'uu chí cuuvi caaⁿ'máⁿ 'nū nduudu cuaacu yeⁿ'é yā. Ní nduudu miiⁿ ní yeⁿ'e Cristo. Ní nguⁿéé déenu 'iiⁿ'yāⁿ naati maaⁿ ní ngaⁿ'a 'nū nduudu miiⁿ. Ní cucáāvā nduudu miiⁿ maaⁿ 'úu canuúⁿ vácūū ndúúⁿcū cadena 'cūū.

4 Caaⁿ'maⁿ'ngua'á nī cáāvā 'úú chí cuuvi caaⁿ'máⁿ n'daacā nduudu miiⁿ tan'dúúⁿcā chí canéé chí caaⁿ'máⁿ.

5 Maaⁿ ní ndís'tiī 'cuεetinéé n'daacá nī ndúúⁿcū 'iiⁿ'yāⁿ chí nguⁿéé i'téenu yā Ndyuūs. Diíⁿ nī n'daacā nducuéⁿ'ē tiempo.

6 Cuéⁿ'é daāⁿmaⁿ caaⁿ'máⁿ nī chí n'daacā ndúúⁿcū nduudu n'dai. Ní canéé chí déenu nī táácā chí cuuvi nan'guεεcuta'á nī ca'áámá ca'áámá 'iiⁿ'yāⁿ.

'Cuiñu carta miiⁿ ndúúⁿcū saludos

7 Hermano Tíquico chí neⁿ'e yú, 'áámá canee sa chí diíⁿ sa ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'é Jesucristo ní diíⁿ sa dáámá ntiíⁿnyuⁿ nduucú. Saⁿ'ā miiⁿ cuuvi sa ndís'tiī tan'dúúⁿcā chí 'úú canee ní diíⁿ.

8 Ní cáāvā chííⁿ dicho'ó Tíquico nanáán ndís'tiī caati cuuvi sa ndís'tiī táácā n'gεεtineé nū. Ní téé sa 'viich'εεtíñūⁿ na stava yeⁿ'é nī.

9 Ní dicho'ó ntúūⁿ hermano Onésimo, saⁿ'ā chí neⁿ'e yú, ní 'áámá canee sa chí diíⁿ ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs. Ní yeⁿ'e 'áámá chεε ndís'tiī. Hermanos s'eeⁿ yaa'ví yā ndís'tiī tanducuéⁿ'ē chí diíⁿ 'nū 'muuⁿ.

10 Saⁿ'ā Aristarco chí canúúⁿ vácūū nduucú idicho'ó sa: N'dai ndís'tiī. 'Tiicá ntúūⁿ dicho'o saⁿ'ā Marcos chí dácūū saⁿ'ā Bernabé. Ní ndís'tiī 'āā sta'á nī orden chí 'cuaaⁿ nī hermano Marcos miiⁿ nduuti chí ndaa sa nanáán ndís'tiī.

11 'Tiicá ntúūⁿ Jesús chí nguuvi Justo dicho'o sa: N'dai ndís'tiī. Dámaāⁿ saⁿ'ā s'uuⁿ chí yeⁿ'é ndaata 'iiⁿ'yāⁿ Israel ní i'téenu yā Jesucristo diíⁿ yā ntiíⁿnyuⁿ nduucú yeⁿ'é naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiíⁿnyúⁿ yā. Saⁿ'ā s'uuⁿ ntée ca yā 'viich'εεtíñūⁿ 'úú.

12 Saⁿ'ā Epafras ntúūⁿ chí diíⁿ ntiíⁿnyuⁿ yeⁿ'e Cristo ní yeⁿ'e 'áámá chεε ndís'tiī dicho'o sa: N'dai ndís'tiī. Saⁿ'ā miiⁿ neenē ngaⁿ'angua'á sa yeⁿ'e ndís'tiī chí ndís'tiī 'áámá canee nī ndúúⁿcū chí i'téenu nī níⁿcú chí dámaāⁿ neⁿ'é nī diíⁿ nī tanducuéⁿ'ē tan'dúúⁿcā chí Ndyuūs neⁿ'e yā chí diíⁿ nī.

13 'Úú ní nga'n'á nduudu cuaacu ye'n'e Epafras miiⁿ. Neené inadacadíinuunⁿ sa ye'n'é ndís'tiī ndúúcū 'ii'yāⁿ chí snée yā na yāāⁿ Laodicea ndúúcū yāāⁿ Hierápolis.

14 Sa'n'ā Lucas chí doctor chí ne'n'e yú ndúúcū sa'n'ā Demas dicho'ó yā: N'dai ndís'tiī, nga'n'á yā.

15 Maaⁿ ní ndís'tiī dicho'ó nī: N'dai ndís'tiī, nga'á nī hermanos chí snée na yāāⁿ Laodicea. Dicho'ó nī: N'dai ndís'tiī, n'daataá Ninfas ndúúcū 'ii'yāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo ní nduuvidaamá yā na vaacu tá chí yaacū ye'n'é yā.

16 Ní taachi 'cuiinū n'geén nī carta 'cūū nguaaⁿ ndís'tiī dicho'ó nī carta 'cūū 'ii'yāⁿ ye'n'e yāāⁿ Laodicea chí 'cueén yā na yaacū ye'n'é yā. Ní canee chí 'cueén nī ntúūⁿ 'áamá carta chí dicho'ó 'ii'yāⁿ ye'n'e yāāⁿ Laodicea.

17 Ní ndís'tiī cuuvi nī sa'n'ā Arquipo chí 'úú caa'n'máⁿ 'tíicā: Díí Arquipo, diinⁿ di cuidado chí diiⁿ n'daacā di ní 'cuiinu di ntiīⁿnyuⁿ ye'n'e Señor chí Señor tee yā díí.

18 'Úú, Pablo, dinguún saludos 'cūū ndúúcū ta'á ndúúcū letras ye'n'é. N'gaacú nī ye'n'é chí canuúnⁿ vácūū. Ne'n'é chí Ndyuūs itée yā vaadī n'dai ye'n'é yā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA VMNÁÁⁿ VMNAAⁿ YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ YEⁿ'E YĀĀⁿ TESALÓNICA

Pablo ndúúcu compañeros yeⁿ'é yā idinguín yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū na yāāⁿ Tesalónica

¹ 'Úú, Pablo, idinguín carta 'cūū ndúúcu saⁿ'a Silvano ndúúcu saⁿ'ā Timoteo yeⁿ'e hermanos yeⁿ'e yú chi caⁿ'á yā na yaācū yeⁿ'e yāāⁿ Tesalónica, 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'é Ndyuūs Chiida yú nícuú yeⁿ'é Señor Jesucristo. Neⁿ'é 'nū chi Ndyuūs Chiida yú ndúúcu Señor Jesucristo tée yā ndís'tiī nducuéⁿ'ē vaadi n'dai yeⁿ'é yā, ní vaadi 'diīⁿ yeⁿ'é yā canee na staava yeⁿ'é nī.

'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Tesalónica din'daacā yā ní diitu i'téenu yā Jesucristo

² Ca'á 'nū gracias nanáāⁿ Ndyuūs cáāvā nducyaaca ndís'tiī ní taachi caaⁿ'maⁿ'ngua'á 'nū inin'gáácú 'nū yeⁿ'e ndís'tiī.

³ Ní taachi ngaⁿ'angua'á 'nū nanáāⁿ Ndyuūs Chiida yú, ngaⁿ'angua'á 'nū yeⁿ'e ntiīⁿnyuⁿ chi díiⁿ nī caati i'téenu cá nī ní chí neⁿ'e cá nī nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní chí nginnee yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní cuchéé nī yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē. Ní 'áámá canee nī ndúúcu chi i'téenu nī caati cūnee ngiinú nī chi Señor Jesucristo yeⁿ'é yú caⁿ'á yā tée yā chiiⁿ chi cuuvi yeⁿ'é nī.

⁴ Ndís'tiī, hermanos yeⁿ'é 'nū, Ndyuūs neⁿ'é yā ndís'tiī. Ní deenú 'nū chi Ndyuūs ndeεve yā ndís'tiī chi ndís'tiī cuuvi yeⁿ'é yā ndís'tiī.

⁵ Taachi ngaⁿ'a 'nū nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs nanáāⁿ ndís'tiī nguεε dámaāⁿ ngaⁿ'á 'nū nduudu miiⁿ ndúúcu nduudu yeⁿ'é 'nū ti ndúúcu poder yeⁿ'é Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Ní deenú 'nū chi nduudu cuaacu miiⁿ ní cuaacu. Ndís'tiī ní deenú ní du'u saⁿ'ā nús'uu taachi canee 'nū ndúúcu ndís'tiī ní táácā diiⁿ 'nū caati maāⁿ nī cuuvi 'cuεtinéé n'daacā nī.

⁶ Ní ndís'tiī ní 'áā diiⁿ nī tan'dúúca chi nús'uu diiⁿ 'nū ní tan'dúúca chi diiⁿ Señor Jesucristo yeⁿ'é yú. Ní i'téenu nī nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Ní yeenú nī ndúúcu vaadi yeenú chi Espiritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs tee yā ndís'tiī 'áará chí ch'eenú nī chiiⁿ cucáāvā chi i'téenu nī.

⁷ Ní cucáāvā chi diiⁿ nī 'tuucā nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Señor Jesucristo, 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e núú'máⁿ yáⁿ'āa Macedonia ndúúcu núú'máⁿ yáⁿ'āa Acaya cuuvi cuta'á ndís'tiī tan'dúúca 'áámá ejemplo ní diiⁿ yā tan'dúúca chi diiⁿ nī.

⁸ Ní ndís'tiī diiⁿ nī chi tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi déenu yā nduudu cuaacu yeⁿ'e Señor. Nguεε dámaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Macedonia ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Acaya naati 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducuéⁿ'ē cuaāⁿ 'áā deenú yā chi ndís'tiī i'téenu nī Ndyuūs. Ní nguεε canee chí caaⁿ'maⁿ cá 'nū de'ε veε yeⁿ'e nī ti n'daacā i'téenu nī.

⁹ Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yā nús'uu yeⁿ'e visita yeⁿ'é 'nu taachi canee 'nū nguaaⁿ ndís'tiī. Ní ngaⁿ'a yā tan'dúúca chi ndís'tiī s'neeⁿ nī ídolos caavā chí cu'téenu nī Ndyuūs chí canduuchi, Ndyuūs chí cuáácú chí Ndyuūs. Ní tuca'á nī diiⁿ nī ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs.

¹⁰ 'Tiicá ntúūⁿ ngaⁿ'a yā chí ndís'tiī cūnee ngiinú nī chí Jesucristo chí Daiya Ndyuūs ní ndaa yā taama vmnéⁿ'ēe yeⁿ'é va'ai cheeti nguuvi. Ndyuūs nada'cueeⁿ yā Jesús miiⁿ yeⁿ'é nguaaⁿ tináⁿ'ā. Nícuú Jesucristo miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chí nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ yeⁿ'é castigo chí neené díitūu yeⁿ'e tiempo chí cuchii.

2

Ntiiⁿnyuⁿ chi diiⁿ Pablo naachi caneé yā na yááⁿ Tesalónica

1 Ndis'tiī, hermanos yeⁿe yú, deenú nī chi tiempo chi caneé 'nū nguaaⁿ ndis'tiī chi nguεε tandii rá diiⁿ 'nū ntiⁿnyuⁿ yeⁿe Ndyuūs.

2 'Āā deenú nī chi 'āā cueⁿe 'nū yááⁿ Filipos vmnaaⁿ chi ndaa' 'nū nanááⁿ ndis'tiī. Ní déenu nī chi 'iiⁿyāⁿ miiⁿya nguεε n'daacā diiⁿ yā nduucú 'nū. Ní ngaⁿ'a taáⁿ yā yeⁿe 'nū chí ch'eenú 'nū chíi. Níícu taachi ndaa' 'nū nanááⁿ ndis'tiī, nguεε 'va'á 'nū chí caaⁿ'máⁿ 'nū nduudu cuaacu chí ngai yeⁿe Cristo 'áará chí deenú 'nū chí vεε cá 'iiⁿyāⁿ chí contra yeⁿe nús'uu, 'iiⁿyāⁿ chí nguéé n'daacā diiⁿ yā nduucú 'nū.

3 Caati deenú 'nū chí ngaⁿ'á 'nū nduudu cuaacu miiⁿ nguéé ndúúcu vaanidáínnuuⁿ yeⁿe 'nū chí nguéé n'daacā ndíí nguéé ndúú nginnche'éí 'nū 'iiⁿyāⁿ.

4 Naati Ndyuūs n'diichí ya vida yeⁿe 'nū chí n'daacā n'geεtineé 'nū. Ní tee ya ntiⁿnyuⁿ nús'uu chí caaⁿ'máⁿ 'nū nduudu cuaacu yeⁿe chí cuuvi nanguáⁿ'ai 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe yā. Ní nguεε diiⁿ 'nū ntiⁿnyuⁿ miiⁿ chí cūnee yíínnū 'iiⁿyāⁿ naati diiⁿ 'nū chíi chí neⁿe Ndyuūs chí snaaⁿ yā nducuéⁿe chí vεε na staava yeⁿe yú.

5 Ní ndis'tiī deenú nī chí nguéé ngaⁿ'á 'nū nduudu cuaacu miiⁿ ndúúcu n'dee n'dái nduudu chí n'dai taavi chí cūnee yíinú nī yeⁿe 'nū. Ní nguéé ngaⁿ'á 'nū cáávā chí diiⁿ 'nū ganar tuūmī. Ndyuūs ní deenú yā yeⁿe 'nū yeⁿe chí diiⁿ 'nū.

6 Mar 'áamá vmnéⁿ'ēe diiⁿ 'nū ntiⁿnyuⁿ yeⁿe Ndyuūs caavā chí 'iiⁿyāⁿ cuuvi caaⁿ'máⁿ yā chí n'geεté 'nū. Ní nguéé nanááⁿ ndis'tiī, ndíí nguεε nduu nanááⁿ tanáⁿ'a yā. Ní deenú 'nū chí cuuvi ch'iⁿ'í 'nū 'iiⁿyāⁿ chí ch'εεte maáⁿ 'nū caati Cristo díchó'o yā nús'uu chí diiⁿ 'nū ntiⁿnyuⁿ yeⁿe apóstoles ní candéé 'nū nduudu yeⁿe yā.

7 Naati 'tíicā diiⁿ 'nū ndúúcu nī tan'dúúcā chí ndis'tiī da'caiyāá daiyá 'nū. Níicu tan'dúúcā chí diiⁿ 'áamá n'daataá ndúúcu daiyá yā taachi idi'cuuítā yā ní diiⁿ yā cuidado daiyá yā, 'tíicā diiⁿ 'nū ndúúcu nī. Ní n'daacā ngaⁿ'á 'nū ndúúcu nī ndúúcu vaadi n'giinu.

8 Ní 'tíicā neⁿe cá 'nū ndis'tiī chí neⁿe 'nū tee 'nū ndis'tiī nguéé dámaāⁿ nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs, naati 'tíicā ntuūⁿ neⁿe 'nū 'cuuvi 'nū cáávā ndis'tiī caati 'āā neⁿe taavi cá 'nū ndis'tiī.

9 Ndis'tiī hermanos yeⁿe yú, n'gaacu nī yeⁿe ntiⁿnyuⁿ chí diiⁿ cá 'nū nī ngaⁿ'á 'nū nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs nanááⁿ ndis'tiī. Ní diiⁿ 'nū ntiⁿnyuⁿ ndúúcu ta'á 'nū ndíí nguuvi ndíí n'gaaⁿ cáávā chí véé necesidades yeⁿe 'nū. Ní nguéé di'vaachi 'nū ndis'tiī yeⁿe dé'ε vεε.

10 Ní ndis'tiī ní testigos yeⁿe 'nū. 'Tíicā ntúūⁿ Ndyuūs ní testigo yeⁿe 'nū tan'dúúcā chí 'cuεtinee n'daacā 'nū ní diiⁿ 'nū dendu'ú chí cuaacu taachi caneé 'nū nguaaⁿ ndis'tiī chí i'téenu nī Señor Jesucristo. Ní nguéé mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ cuuvi caaⁿ'maⁿ yā chí nguéé n'daacā diiⁿ 'nū.

11 Ní 'tíicā ntúūⁿ ndis'tiī deenú nī tan'dúúcā chí diiⁿ 'nū ndúúcu ca'áámá ca'áámá ndis'tiī. Ní diiⁿ 'nū tan'dúúcā chí nús'uu ní chíidā nī ní ndis'tiī ní daiyá 'nū ní tee 'nū consejo ndis'tiī ndúúcu 'viich'εtíínnū.

12 Ní ch'iⁿ'i 'nū ndis'tiī tan'dúúcā chí cuuvi n'geεtinee n'daacā nī nanááⁿ Ndyuūs caati ndis'tiī ní yeⁿe Ndyuūs ndis'tiī. Ní Ndyuūs ní yaa'ví yā ndis'tiī chí cuuvi ndaa nī naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ yā. Ní véé nducuéⁿe cosas chí n'dai yeⁿe nī.

13 Níicú cáávā nducuéⁿē chuū cueⁿe daāⁿmaⁿ ní ca'á 'nū gracias Ndyuūs caati taachi ndís'tiī ní ch'iinniveéⁿ nī nduudu yeⁿé Ndyuūs chi ngaⁿ'á 'nū nanááⁿ ndís'tiī, chí'téenu nī nduudu miiⁿ chí nduudu yeⁿé Ndyuūs ní nguéé nduudu chí yeⁿe 'iīⁿyāⁿ. Ní cuaacu chí nduudu miiⁿ ní yeⁿé Ndyuūs caati diiⁿ ntiīⁿnyuⁿ na vida yeⁿé ndís'tiī chí i'téenu nī.

14 Ndís'tiī, hermanos yeⁿé 'nū. Dáámá cho'o yeⁿe ndís'tiī taachi n'geenú nī ngii cucáávā chí diiⁿ 'iīⁿyāⁿ Israel chí paisanos yeⁿé nī ndúúcu nī. Chó'ōo ntúūⁿ yeⁿe 'iīⁿyāⁿ chí naⁿ'á yā yaācū naachi 'iīⁿyāⁿ i'téenu yā Jesucristo na yáⁿ'āa Judea caati 'tíicā diiⁿ 'iīⁿyāⁿ Israel chí paisanos yeⁿé yā ndúúcu yā.

15 Maaⁿ 'iīⁿyāⁿ paisanos chí 'iīⁿyāⁿ Israel chí 'iīⁿnuⁿ yā Señor Jesucristo yeⁿé yú tan'dúúcā chí diiⁿ yā ndúúcu profetas chí ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs tiempo chí 'āā chó'ōo. Ní 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ can'dáa yā s'uúuⁿ ní diiⁿ chí n'geenu yú ngii. Ní nguéé diiⁿ yā chíiⁿ chí Ndyuūs neⁿé yā chí diiⁿ yā ní contra yā nducyaaca 'iīⁿyāⁿ.

16 Ní taachi neⁿé 'nū ngaⁿ'á 'nū nduudu cuaacu nanááⁿ 'iīⁿyāⁿ chí nguéé yeⁿe ndaata yeⁿé yā caati cuuví nnguaⁿ'ai yā, 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ chí paisanos yeⁿé nī nguéé 'nguúⁿ yā chí ngaⁿ'á 'nū. 'Tíicā ní v'ée cá nuuⁿndi yeⁿé yā. 'Tíicā diiⁿ yā maaⁿ naati cuayiivi Ndyuūs caⁿ'á yā chí ca'a yā 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ 'áámá castigo chí neené diituu ca.

Pablo neⁿé yā caⁿ'á yā taama vmnéⁿ'ēe ní n'diichí yā 'iīⁿyāⁿ yeⁿe yāāⁿ Tesalónica

17 Ndís'tiī hermanos yeⁿe yú 'áará chí maaⁿ ní yaⁿ'ai snée 'nū yeⁿe ndís'tiī ní nguéé cuuvi naáⁿ 'nū ndís'tiī nadacadíinúúⁿ 'nū yeⁿe ndís'tiī. Nééné neⁿé 'nū cunée 'nū ndúúcu ndís'tiī ní n'diichí 'nū ndís'tiī.

18 Ní diiⁿ 'nū nducuéⁿē chí cuuví 'nū ti cuuvi ndáá 'nū nanááⁿ ndís'tiī. Ní 'úú Pablo 'naaⁿ tiempo canee listo chí naⁿ'á naati yááⁿ'nguiinúuⁿ diiⁿ sa chí nguεε cuuvi ndáá.

19 ¿De'ē cáávā chí snée ngiinu 'nū ní yeenú 'nū? Snée ngiinu 'nū ní yeenú 'nū ti cuuvi candéé 'nū ndís'tiī nanááⁿ Jesucristo taachi ndaa yā taama vmnéⁿ'ēe.

20 Cuaacu níⁿ'nyuⁿ chí ndís'tiī chí i'téenu nī ní diiⁿ chí neéné yeenú 'nū cáávā chí diiⁿ 'nū ntiīⁿnyuⁿ yeⁿé Ndyuūs nguaaⁿ ndís'tiī.

3

1 Ní taachi 'āā ntéé cuchéé 'nū chí nguéé ndaa 'nū nanááⁿ ndís'tiī, tuuⁿmi ní nadacadíinuuⁿ 'nū chí n'daacā chí maáⁿ 'nū n'gεεtineé 'nū na yāāⁿ Atenas.

2 Ní dicho'ó 'nū Timoteo chí hermano yeⁿé yú chí cuuvi n'diichí sa ndís'tiī taacā snée nī. Saⁿ'ā miiⁿ 'āā diiⁿ sa ntiīⁿnyuⁿ yeⁿé Ndyuūs daama nduucú 'nū ní ngaⁿ'a sa nduudu cuaacu yeⁿé Cristo chí diiⁿ chí nadinguáⁿ'ai 'iīⁿyāⁿ. Saⁿ'ā miiⁿ ní cuuví cūnnee sa ndís'tiī ní téé sa 'v'iich'εεtíinūuⁿ ndís'tiī. Ní cuuví cūnee diitu cá ní ndúúcu chí i'téenu nī. Cáávā chuū dichó'o 'nū Timoteo.

3 Nguεε neⁿé 'nū chí ndís'tiī ndaacadaamí nī yeⁿe Jesucristo chí nguεε i'téenu nī Jesucristo cucáávā chí n'geenú nī ngii. 'Āā deenú nī chí canee chí 'cueenú nī cuuvi caati i'téenu nī Jesucristo.

4 Ní cuaacú taachí ch'εεtineé 'nū ndúúcu ndís'tiī chíi 'nū ndís'tiī chí ndaa tiempo chí canéé chí 'cueenu yú cuuvi tan'dúúcā chí chó'ōo yeⁿé nī. Chuū ní ndís'tiī déenu nī.

5 Ní cáávā chuū taachi 'āā ntéé chéé chí nguéé n'giindiveéⁿ yeⁿé ndís'tiī cho'ó hermano Timoteo chí 'úú cuuvi deenú táacā snée nī ndúúcu chí i'téenu nī. Caati 'úú 'va'á chí yááⁿ'nguiinúuⁿ diiⁿ chí nguéé i'téenu nī ní maaⁿ ní nguéé dichí'vē ntiīⁿnyuⁿ chí 'āā diiⁿ 'nū nguaaⁿ ndís'tiī.

⁶ Naati maaⁿ ní Timoteo chi chíica sá yeⁿ'e ndís'tiī chi snee na yáāⁿ Tesalónica ndaā sa nanaáⁿ 'nū. Ní yaa'vi sa nús'uuⁿ chi n'daacā n'dai snee ní ti i'téenu nī Ndyuūs. Ní ngaⁿ'a ntúūⁿ sá chi neⁿ'e nī nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Ní yaa'vi sa nús'uu chi cueⁿ'e daāⁿmaⁿ n'gaacu nī yeⁿ'é 'nū ní neⁿ'é nī nús'uu. Ní néené neⁿ'é nī n'diichi nī nús'uu. Ní nús'uu neⁿ'e ntúūⁿ 'nū n'diichi 'nū ndís'tiī.

⁷ Ní ndís'tiī hermanos yeⁿ'é 'nū cucáávā chi n'giindiveéⁿ 'nū yeⁿ'ē ndís'tiī chi díitū canee nī ndúúcu chi i'téenu nī yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú maaⁿ ní v'éé 'viich'εεtínuuⁿ yeⁿ'é 'nū yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē chi ch'eenú 'nū chí.

⁸ Ní snéé 'nū tan'dúúca chi v'éé vida ngai yeⁿ'é 'nū ti n'giindiveéⁿ 'nū chí n'daacā n'dai canee nī maaⁿ chi ndís'tiī nī yeⁿ'e Señor Jesucristo ndís'tiī.

⁹ Maaⁿ ní gracias cuuvi nca'á 'nū Ndyuūs Chiida yú cucáávā ndís'tiī ní cucáávā chi ndís'tiī díiⁿ nī chi yeenu taavi 'nū taachi ngaⁿ'angua'á 'nū caavā ndís'tiī ndúúcu Ndyuūs Chiida yú.

¹⁰ Ní ngaⁿ'angua'á 'nū ndíi nguuvi ndii n'gaaⁿ chi Ndyuūs díiⁿ yā chi ndaá 'nū naachi snéé nī. Níicú cūnnee 'nū ndís'tiī níicú cuuvi cu'téenu cá nī yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú.

¹¹ Neⁿ'é 'nū chi Ndyuūs Chiida yú ndúúcu Señor Jesucristo yeⁿ'e yú cūnnee yā nús'uu caati cuuvi ndaa 'nū nanaáⁿ ndís'tiī.

¹² Ní Señor Jesucristo yeⁿ'e yú cūnnee yā ndís'tiī caati cuuvi neⁿ'e cá nī nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ. Ní dineⁿ'e taavi cá nī tan'dúúca nús'uu neⁿ'e taavi cá 'nū ndís'tiī.

¹³ Ní Ndyuūs cuuvi cūnnee yā ndís'tiī chi 'áámá canéé vaadi neⁿ'e yeⁿ'é yā na staava yeⁿ'é nī. Ní ngu'éé v'éé nuuⁿndi yeⁿ'é nī. Ní canéé δεεεε staava yeⁿ'é nī nanaáⁿ Ndyuūs Chiida yú taachi ndaa Señor Jesucristo yeⁿ'e yú ndúúcu nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā 'yā.

4

Yeⁿ'ē tan'dúúca chi Ndyuūs neⁿ'é yā chi 'cuetinee yú

¹ Maaⁿ ní di'cuítu ca 'nū ndís'tiī hermanos yeⁿ'e yú ní ngiicá 'nū ndís'tiī nanaáⁿ Jesucristo chi díiⁿ nī chuū. Tan'dúúca chi ca'cueéⁿ 'nū ndís'tiī táácā chi cuuvi n'geetineé nī tan'dúúca Ndyuūs neⁿ'é yā, 'tíicā 'āā díiⁿ nī. Ní 'tiicá ntúūⁿ díiⁿ cá nī cueⁿ'e daāⁿmaⁿ ní ngo'o cá díiⁿ nī.

² Ndís'tiī ní deenú nī tan'dúúca chí chi'cueeⁿ 'nū nanaáⁿ ndís'tiī caati Ndyuūs dicho'ó yā nús'uu.

³ Ní Ndyuūs neⁿ'é yā chí ndís'tiī n'geetinéé n'daacá nī. Ní nducuéⁿ'ē chi díiⁿ nī, díiⁿ nī ti yeⁿ'é Ndyuūs ndís'tiī. Ní ngu'éé caⁿ'á nī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chi ngu'éé isaⁿ'a o n'daataa yeⁿ'é nī.

⁴ Ní ca'áámá ca'aama ndís'tiī chí saⁿ'ā canee chi déenu nī tan'dúúca chi cuuvi cuta'á nī n'daataa yeⁿ'é nī ní 'caandavaacú nī. Ní canee n'daacá nī ndúúcu n'daataa yeⁿ'é nī. Ní dinéⁿ'e nī n'daataa yeⁿ'é nī.

⁵ Ngu'éé díiⁿ nī cosa chí ngu'éé n'daacá ndúúcu cuerpo yeⁿ'ē tá tan'dúúca chí díiⁿ tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chí ngu'éé yeⁿ'ē ndaata 'iiⁿ'yāⁿ Israel, 'iiⁿ'yāⁿ chí ngu'éé déenu yā Ndyuūs.

⁶ Ní mar 'áámá yú chí sáⁿ'ā ngu'éé caⁿ'a sa ndúúcu n'daataa chí ngu'éé yeⁿ'e sa o n'daataa ngu'éé caⁿ'a tá ndúúcu 'áámá isáⁿ'ā chí ngu'éé yeⁿ'e tá caati Señor Jesucristo yeⁿ'e yú ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ 'áámá castigo chí ch'εεε caavā nuuⁿndi chí 'tíicá yeⁿ'é yā. Ní yeⁿ'é chuū 'āā n'diichi yú na vida yeⁿ'e hermanos yeⁿ'e yú chí díiⁿ yā 'túúca chí gininche'éi yā hermano yeⁿ'é yā. Ní ngu'éé n'daacá chuū.

7 'Tíicā Ndyuūs yaa'ví yā s'uúúⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uúúⁿ cáávā chi diiⁿ yú nducuéⁿ'ē chi n'daacā nguéé caavā chi diiⁿ yú cosas chi nguéé n'daacā.

8 'Tíicā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé diiⁿ yā tan'dúúcā chi ngi'cueéⁿ 'nū. Ndís'tiī nguéé idi'vaachí yā mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ. Dámaāⁿ di'vaachí yā Ndyuūs caati Ndyuūs téē yā Espíritu N'dai yeⁿ'é yā s'uúúⁿ.

9 'Úú nguéé canee chi dinguúⁿ yeⁿ'é ndís'tiī tan'dúúcā chi canee chi neⁿ'é nī nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Cristo chi hermanos yeⁿ'é yú. Deenú chi Ndyuūs maáⁿ yā ngi'cueéⁿ yā ndís'tiī tan'duucā chi canee chi dineⁿ'é nī 'áámá nī ndúúⁿcū taama nī.

10 Cuáácú chi neⁿ'é nī nducyaaca hermanos yeⁿ'ē yú chi snéé na yáⁿ'āa Macedonia naati maaⁿ ní di'cuítu caⁿ'a 'nū chi dinéⁿ'e ca nī hermanos yeⁿ'e nī.

11 Ngiiicá 'nū chi ch'εεtinéé n'daacá nī nguaaⁿ nducyaaca nī ndúúⁿcū vaadi 'diiⁿ. Ní diiⁿ nī ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'ē maáⁿ nī ndúúⁿcū ta'á nī tan'dúúⁿcā chi n'giⁿ'i 'nū ndís'tiī.

12 Ní diiⁿ nī 'tuucā caati 'iiⁿ'yāⁿ chi nguεε i'téenu yā Jesucristo yeⁿ'e yú cuuvi diiⁿ yā respetar ndís'tiī ní véé necesidades yeⁿ'é nī.

Yeⁿ'ē chi ndaa Jesucristo taama vmnéⁿ'ē

13 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é 'nū, nguéé neⁿ'é 'nū chi nguéé cadíinuⁿ nī yeⁿ'e chi cuchíi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi n'díi caati nguéé cuuvi ndaachii nuuⁿ nī tan'dúúⁿcā tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé cunee ngiinú yā chí ndaa Jesucristo taama vmnéⁿ'ēe.

14 Ní 'tíicā tan'duucā chi i'teenu yú chí Jesucristo ch'i yā ní nduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā, 'tíicā ntúūⁿ i'teenu yú chí taachi Ndyuūs dicho'ó yā Jesucristo taama vmnéⁿ'ēe, Cristo miīⁿ ní ndεε yā ndúúⁿcū yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi 'āā n'díi ní 'āā i'téenu yā Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú.

15 Ní cáávā chuū yaa'ví 'nū ndís'tiī chuū tan'dúúⁿcā chi Señor chi'cueéⁿ yā nús'uu. S'uúúⁿ chi canduuchi yú ní canee yú na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ndíi ndaa Señor yeⁿ'ē yú nguéé can'dáánaaⁿ yú yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi 'āā n'díi.

16 Caati maaⁿ Señor Jesucristo yeⁿ'e yú nch'éeⁿ yā yeⁿ'ē va'ai chεεti nguuvi taachí Ndyuūs ca'á yā orden. Ní ángel chí ch'εεε ca ní caaⁿ'máⁿ yā ní di'cuεεcú yā trompeta yeⁿ'é Ndyuūs. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí 'āā n'díi chí ch'i'téenu yā Jesucristo taachi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ snéé yā iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ní snuuⁿ yā maaⁿ yáⁿ'āa, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ nduuchi yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā.

17 Tuuⁿ mi ní s'uúúⁿ chí sduuchi yú chí snee yú na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū, Cristo miīⁿ cuta'á yā s'uúúⁿ na 'yúúné. Ní ndaa yú na meéⁿ ndúúⁿcū tanáⁿ'a yā chí 'āā n'díi, ní nducyaaca yú ní dáámá ndaa yú nanááⁿ Jesucristo na 'yúúné. 'Tíicā ní 'áámá cūnee yú ndúúⁿcū Señor yeⁿ'ē yú.

18 Níicú cáávā chíⁿ chi nca'a nī 'viich'εεtíinūⁿ 'áámá nī taama nī ndúúⁿcū nduudu 'cūū.

5

1 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é 'nū, nguéé canee chi dinguúⁿ 'nū yeⁿ'e ndís'tiī yeⁿ'e chεε fecha o de'ε tiempo nduuti chí tiempo 'iiche o 'í'f'nūⁿ taachi ndaa Señor Jesucristo taama vmnéⁿ'ēe.

2 'Āā deenu n'daacá nī chí nguuvi chí ndaa Señor Jesucristo ní nguuvi chí nguéé du'ū véε deenu. Hora miīⁿ tan'dúúⁿcā hora yeⁿ'e n'gaaⁿ chí ndaa 'áámá duucu chí 'iiⁿ'yāⁿ nguéé déénu yā.

3 Níicú taachi 'tíicā ngaⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ: Maaⁿ ní véé vaadi 'diiⁿ ndúúⁿcū yú ní seguro chí n'daacá canee yú tuuⁿ'mi dácanaaⁿ ní ndaa nanááⁿ yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ

tiempo chi dí'cuiinú yā 'ii'yāⁿ. Ní tiempo miiⁿ ndaā tan'dúúca chi ndaā vaadi ya'āi ngii yeⁿe 'áámá n'daataá taachi 'cuundiyaāⁿ daiya tá. Ní yeⁿe tiempo miiⁿ 'ii'yāⁿ s'eeⁿ ní nguéé cuuvi nánguaⁿai yā yeⁿe.

⁴ Naati ndís'tiī hermanos yeⁿe nguéé canee nī tan'duucā chi nguéé deenú nī yeⁿe chuū, ní ndaā tiempo miiⁿ tan'dúúca tiempo chi ndaa 'áámá chi duucu.

⁵ Ní nducyaaca s'uúúⁿ ní yeⁿe δεενε s'uúúⁿ ní s'uúúⁿ yeⁿe nguuvi s'uúúⁿ. Nguéé yeⁿe n'gaaⁿ s'uúúⁿ ndíi nguéé yeⁿe na maāiⁿ s'uúúⁿ.

⁶ Ní cáávā chuū nguéé ch'εεtinee yú tan'dúúca chi 'cuεεti yaadu yú tan'dúúca taná'a 'ii'yāⁿ chi nguεε cūnee ngiinú yā Señor Jesucristo yeⁿe yú naati 'cuεεti nduuchi yú, níicú cadiinuuⁿ yú.

⁷ 'Ii'yāⁿ chi cyaadu ní cyaadú yā n'gaaⁿ. Ní 'ii'yāⁿ chi ngii cúú'ví, ní cuuvi cúú'ví yā n'gaaⁿ.

⁸ Naati s'uúúⁿ chí yeⁿe nguuvi s'uúúⁿ ní 'cuεεtinéé yaaⁿ yú nguuvi chí ndaa Señor yeⁿe yú. Ní diiⁿ yú cuidado s'uúúⁿ chí 'aama canee yú lado yeⁿe Ndyuūs cucáávā chí i'teenu yú. Ní canee chí neⁿe yú nducyaaca 'ii'yāⁿ. Ní diiⁿ yú tan'dúúca 'áámá soldado diiⁿ yā defender maáⁿ yā ndúúcu armadura yeⁿe yā. Ní canee yú cūnee ngiinu yú nguuvi chí Ndyuūs nadanguáⁿai yā s'uúúⁿ yeⁿe castigo. Ní chuū ní tan'dúúca 'aama soldado sta'á yā cachucha yeⁿe cūu yeⁿe yā ní diiⁿ yā defender tiīⁿ yā nduūcū.

⁹ Ní Ndyuūs nguéé yaa'ví yā s'uúúⁿ chí cuuvi yeⁿe yā s'uúúⁿ caati téé yā s'uúúⁿ castigo chí díitū naati caati nadanguáⁿai yā s'uúúⁿ yeⁿe castigo cucáávā Señor Jesucristo yeⁿe yú.

¹⁰ Níicú Jesucristo ch'iī yā na cruz cucááva s'uúúⁿ caati maaⁿ ní cuuvi caⁿa yú 'cuεεtinéé yú nduucú yā taachi ndaa yā 'áará chí n'gεεtinéé yú na iⁿ'yeeⁿdí 'cūu o 'áará chí 'āā ch'iī yú.

¹¹ Ní cáávā chuū ndís'tiī ní nca'á nī 'viich'εεtíinūⁿ ndís'tiī ní di'cuítu nī 'aamā nī ndúúcu taamá nī tan'dúúca chí maaⁿ 'āā idiíⁿ nī 'aamā nī ndúúcu taamá nī.

Pablo nca'á yā consejo hermanos chí yeⁿe yáāⁿ Tesalónica

¹² Ní di'cuítu 'nū ndís'tiī chí 'caandiveéⁿ nī yeⁿe 'ii'yāⁿ chí diiⁿ ntiīⁿnyuⁿ yeⁿe Ndyuūs nguaaⁿ ndís'tiī caati 'ii'yāⁿ miiⁿ ngaⁿa ntiīⁿnyúⁿ yā ní itée yā consejo ndís'tiī. 'Ii'yāⁿ s'eeⁿ ní 'ii'yāⁿ chí Ndyuūs dichó'o yā nanááⁿ ndís'tiī.

¹³ Ní canee chí n'giindiveéⁿ nī ní dineⁿe cá nī 'ii'yāⁿ s'eeⁿ cucáávā chí diiⁿ yā ntiīⁿnyuⁿ yeⁿe Ndyuūs. Maaⁿ ní 'cuεεtinéé n'daacá nī 'aamā nī ndúúcu taama nī ndúúcu vaadi 'diiíⁿ.

¹⁴ Ní di'cuíitu cá 'nū ndís'tiī hermanos yeⁿe yú chí diiⁿ nī chuū tan'dúúca chí idinguúⁿ 'nū. Caaⁿ máⁿ nī cuuvi ní 'ii'yāⁿ chí nguéé neⁿe diiⁿ ntiīⁿnyuⁿ ní cunnee nī 'ii'yāⁿ chí 'va'a. Ní ca'á nī 'viich'εεtíinūⁿ yeⁿe 'ii'yāⁿ chí duūvá yā. Ní canéé chí véé paciencia yeⁿe nī ndúúcu nducyaaca 'ii'yāⁿ.

¹⁵ Ní n'diichí nī chí din'daacá nī ndúúcu 'ii'yāⁿ chí nguéé din'daacá yā nduucú nī. Naati 'tíicā diiⁿ nū'ú yiiⁿnuⁿ nī chí din'daacá nī 'áámá nī ndúúcu taamá nī ndúúcu nducyaaca 'ii'yāⁿ.

¹⁶ Nducuéⁿe tiempo ní yeenú nī.

¹⁷ Cueⁿe daāⁿmaⁿ ngaⁿ'angua'á nī.

¹⁸ Níicú ca'á nī gracias Ndyuūs caava nducuéⁿe chí cho'o nuúⁿ nī caati 'tíicā neⁿe Ndyuūs yeⁿe yú chí diiⁿ nī ti maaⁿ ní i'téenu nī Cristo Jesús.

¹⁹ Nguεε diiⁿ nī chí nguéé n'giindiveéⁿ nī nduudu yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs.

²⁰ Ní nguéeé diín nī despreciar nduudu ye'n'é Ndyuūs chi nga'n'a 'ii'n'yān, nduudu chi Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs ca'a yā 'ii'n'yān.

²¹ N'diichínee nī nducué'n'é dendu'ū nduuti chi n'daacā o nguéeé. Níicú cuta'á nī ye'n'e nducué'n'é chi n'daacā ní din'daacá nī.

²² Ní divíi nī ye'n'e nducué'n'é chi n'diichi nī chi nguéeé n'daacā.

²³ Ní maaⁿ ní Ndyuūs ye'n'e yú tee yā vaadī 'diiín s'uúúⁿ ní didεεvέ n'daacá yā ndís'tiī. Ní candée yā cuidado ndís'tiī ndúúcu espíritu ye'n'é nī ndúúcu alma ye'n'é nī ndúúcu cuerpo ye'n'é nī ndúúcu nducué'n'é vida ye'n'é nī. Ní 'íicú 'ii'n'yān cuuvi caa'n'mán yā chi nguεε v'éé mar 'áámá nuu'ndi ye'n'é nī taachi ndaa Señor Jesucristo ye'n'é yú taama vmné'n'ee na i'n'yééⁿdi 'cūú.

²⁴ Níicú Ndyuūs chi yaa'ví yā ndís'tiī chi cuuvi ye'n'é yā ndís'tiī diín yā chi v'éé confianza ye'n'e yú ndúúcu yā. Ní Cristo miiⁿ ntúúⁿ diín yā cumplir nducué'n'é chi nga'n'a yā chi cuuvi diín yā.

Pablo ca'a yā saludos 'ii'n'yān ní ne'n'é yā chi Ndyuūs ca'a yā cosas n'dai ye'n'é yā

²⁵ Ndís'tiī hermanos ye'n'e yú nga'n'angua'a ndís'tiī cáávā nús'uu.

²⁶ Caa'n'mán nī nducyaaca hermanos ye'n'e yú: N'dai ndís'tiī. Ní ituu'ví nī cheendi yā taachi diín nī saludar hermanos ye'n'e yú tan'dúúca costumbre ye'n'e yú ti ye'n'e yú Ndyuūs.

²⁷ 'Úú ndúúcu poder ye'n'e Señor nga'n'á ngī chi 'cueéⁿ nī carta 'cūú nanááⁿ nducyaaca hermanos ye'n'e yú.

²⁸ Ne'n'é chi Señor Jesucristo ye'n'é yú téé yā ndís'tiī nducue'n'e cosas chí n'daacā taavi ca ye'n'é yā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA CUAYIIVI YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ YEⁿ'E YĀĀⁿ TESALÓNICA

Pablo ndúúcu compañeros yeⁿ'é yā idinguúⁿ yā carta 'cūu yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Tesalónica, 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs

1 Úú Pablo idinguúⁿ carta 'cūu ndúúcu hermano Silvano ndúúcu hermano Timoteo. Ní idinguúⁿ yeⁿ'e hermanos chi caⁿ'á yā na yaācū yeⁿ'e yāāⁿ Tesalónica. Ní hermanos ní yeⁿ'e Ndyuūs Chiida yú ní yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú.

2 Neⁿ'é chi Ndyuūs Chiida yú ndúúcu Señor Jesucristo cuuví téé yā ndís'tiī cosas chí n'daacā n'dai yeⁿ'é yā ndúúcu vaadi 'diiⁿ' yeⁿ'e yā.

Ndyuus caⁿ'á yā diiⁿ' yā juzgar 'iiⁿ'yāⁿ chi véé nuuⁿ'ndi yeⁿ'é yā taachi ndaa Cristo taama vmnéⁿ'ēe

3 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'e yú, cueⁿ'e daāⁿmaⁿ canéé chi ca'á 'nū gracias Ndyuūs cucáāvā ndís'tiī caati n'daacā chi diiⁿ' 'nū 'tíicā. Caati deenú 'nū chi nguuvi nguuvi ca'áámá ca'áámá ndís'tiī ní i'téenu ca nī ní neⁿ'e cá nī nducyaaca ní 'aamá nī ndúúcu taama nī.

4 Níicú taachi ngaⁿ'á 'nū ngii 'nū hermanos yeⁿ'e yú yeⁿ'e ndís'tiī, tuuⁿ'mi ngaⁿ'á 'nū chi yeenú 'nū caati ch'εetinéé n'daacā nī nducyaaca nī chi caⁿ'á nī na yaācū yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'e yú, ní cáāvā chi ndís'tiī ní ch'iⁿ'í nī ndúúcu nducuéⁿ'é chi n'geenú nī ngii ní ndúúcu cosas chí díitūu chí chó'oo yeⁿ'é nī chí véé paciencia yeⁿ'é nī. Ní n'daacā i'teenú nī.

5 Ní chuū ní cuaacu ch'iⁿ'í chí Ndyuūs ní diiⁿ' yā juzgar 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu vaadi cuaacu caati Ndyuūs diiⁿ' yā chí ndís'tiī ch'iⁿ'í nī chí n'dai taavi nī chí cuuvi ndaa nī naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiinyúⁿ yā. Ní cáāvā chuū chíiⁿ' chí ndís'tiī ní n'geenú nī ngii.

6 Caati n'daacā nduucu Ndyuūs chí Ndyuūs nadíiⁿ'vē 'iiⁿ'yāⁿ chí idiiⁿ' chí ndís'tiī n'geenú nī ngii ndúúcu chí 'cuenú yā cuuvi.

7 Tiempo taachi Señor Jesucristo miiⁿ ngiicā yā yeⁿ'e va'ai chεeti nguuvi ndúúcu ángeles yeⁿ'é yā ndúúcu poder yeⁿ'e yā, tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndaa yā ná nguuchi yaⁿ'ā. Ní tiempo miiⁿ Ndyuūs téé yā ndís'tiī chí 'āā ntéé 'cuenú nī cuuvi. 'Tiicā ntūūⁿ ní téé ya nús'uu chí 'āā ntéé 'cuenú 'nū cuuvi.

8 Ní ndaa yā chí ca'a yā castigo 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'diichí yā Ndyuūs ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'giindiveéⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'e evangelio yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú chí nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ.

9 'IIⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cuuvi yā castigados ní cueⁿ'e daāⁿmaⁿ Ndyuūs di'cuiinú yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní Ndyuūs s'neeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yaⁿ'ai yeⁿ'é yā. Ní nguéé cuuvi n'diichí yā naaⁿ Ndyuūs. Ndíi nguéé ndúú cuuvi n'diichí yā deεve taavi ca yeⁿ'é yā ndúúcu poder yeⁿ'é yā.

10 Ní tiempo chí ndaa Jesucristo miiⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí 'āā i'téenu yā Jesucristo ní caⁿ'a yā dich'εeté yā Ndyuūs. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ntūūⁿ caⁿ'a yā dich'εeté yā Ndyuūs caati i'téenu nī nduudu cuaacu yeⁿ'e Ndyuūs chí ngaⁿ'a 'nū nanááⁿ nī. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngeⁿ'e yíiⁿ'nuⁿ yā.

11 Ní cáāvā chuū cueⁿ'e daāⁿmaⁿ ngaⁿ'anguaⁿ'á 'nū caavā ndís'tiī. Ní ngiicā 'nū Ndyuūs yeⁿ'e yú chí diiⁿ' cuenta yā chí ndís'tiī ní n'daacā ti yaaⁿ'ví yā ndís'tiī chí cuuvi yeⁿ'é yā ndís'tiī. Ní ngiicā 'nū Ndyuūs chí diiⁿ' yā ndúúcu ndís'tiī

ndúúcu poder yeⁿé yā chi ndís'tiī ní cuuvi diīn nī nducuéⁿē chi n'daācā. Ní cuuvi diīn nī cumplir ntiīⁿnyuⁿ n'dai chi diīn nī cáāvā chi i'téenu nī Jesucristo.

¹² Ní 'iicu 'iīⁿyāⁿ cuuvi dich'εεté yā Señor Jesucristo yeⁿē yú cáāvā chiīⁿ chí diīn ndís'tiī. Ní 'iīⁿyāⁿ s'eeⁿ dich'εεté yā ndís'tiī caati Ndyuūs yeⁿē yú ndúúcu Señor Jesucristo nginneé yā ndís'tiī.

2

Yeⁿé 'áámá 'iīⁿyāⁿ chi dinuuⁿndi yā

¹ Maaⁿ ní hermanos yeⁿé di'cuiitú 'nū ndís'tiī chi cūnee ngiinú nī yeⁿe tiempo chí nindaa Señor Jesucristo ní yeⁿe taachi nduuvidaama yú ndúúcu yā.

² Di'cuiitú 'nū chi nguéé na'daaⁿ nī chíín chi nadacádíinuⁿ nī. Nguéé diīⁿ 'va'á nī yeⁿe chi 'iīⁿyāⁿ ngaⁿá yā chí Cristo 'āā ndaa yā taama vmnéⁿēe ti ngaⁿá yā tan'dúúca chí cáāvā Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs, naati nguéé 'tíicā. Ndíí nguéé ndúú 'va'a nī yeⁿē táámá nduudu chí n'giindiveéⁿ nī yeⁿe chuū. Ndíí nguéé ndúú caavā carta chí sta'á nī chí tan'dúúca chí dinguúⁿ 'nū yeⁿe nī naati nguéé 'tíicā. Ní yeⁿe nducuéⁿē chuū ní chiīⁿ chí ngaⁿá chí 'āā ndaa Señor Jesucristo yeⁿē yú, nguéé 'va'á nī.

³ Nguéé ca'á ní lugar 'iīⁿyāⁿ chí cuuvi canche'éi yā ndís'tiī mar 'áámá vmnéⁿēe. Vmnaaⁿ chí ndaa tiempo chí cuuvi nindaa Jesucristo taama vmnéⁿēe, 'iīⁿyāⁿ na iⁿyeeⁿdí 'cūū canéé chí ndaacadaamí yā yeⁿe Señor ní canee yā contra yeⁿe Señor. Tuu'mi ní ndaa 'áámá Saⁿā Nuūⁿndi, saⁿā chí Ndyuūs ngaⁿá yā chí 'āā condenado sa ní caⁿ'a sa infierno.

⁴ Saⁿā miiⁿ ní caaca taaⁿ sa ní contra nducuéⁿē chí yeⁿé Ndyuūs ndúúcu nducuéⁿē chí 'iīⁿyāⁿ i'téenu yā. Saⁿā miiⁿ ní dich'εεte sa maaⁿ sa nguéé tan'dúúca tanáⁿā 'iīⁿyāⁿ. Ní ndaa sa cuaaⁿ cheeti yaācú templo yeⁿé Ndyuūs ní 'cuūndi sa. Ní máaⁿ sa sta'á sa lugar yeⁿé Ndyuūs. Ní diīⁿ sa máaⁿ sa chí cu'téenu 'iīⁿyāⁿ saⁿā. Ní diīⁿ sa tan'dúúca Ndyuūs saⁿā.

⁵ ¿'Áá nguéé n'gaacú nī ndís'tiī yeⁿe tiempo chí canee nduucú nī ní caⁿ'á chí ndís'tiī nduudú 'cūū?

⁶ Maaⁿ ní 'āā deenú nī de'ē idiīⁿ chí 'āā 'cuéé ndaa saⁿā miiⁿ caati cuuvi ndaa saⁿā miiⁿ taachi ndaa tiempo yeⁿē sa chí ndaa sa.

⁷ Niicu maaⁿ poder yeⁿe nuūⁿndi chí idiīⁿ chí 'iīⁿyāⁿ dinuuⁿndí yā ní 'āā ngii. Chíín chí diīⁿ chí Saⁿā Nuūⁿndi nguéé cuuvi 'cuuⁿmiⁿ sa maaⁿ sa chí Saⁿā Nuūⁿndi. 'Tíica rā vaa ndii tiempo chí 'iīⁿyāⁿ chí diīⁿ chí nguéé cuuvi 'cuuⁿmiⁿ Saⁿā Nuūⁿndi, 'iīⁿyāⁿ miiⁿ caⁿ'á yā táámá lado.

⁸ Tuu'mi ní ndaa Saⁿā Nuūⁿndi ní 'iīⁿyāⁿ cuuvi n'diichí yā saⁿā níicú Señor Jesucristo caⁿ'á yā 'caaⁿnúⁿ yā Saⁿā Nuūⁿndi ndúúcu 'yúúné chí candaā yeⁿe cheendí yā ní di'cuiinú yā Saⁿā Nuūⁿndi miiⁿ ndúúcu δεεvé yeⁿé yā taachi ndaa yā.

⁹ Ní Saⁿā Nuūⁿndi miiⁿ ndaa sa ndúúcu n'deeé Ní dáí poder yeⁿe Satanás chí yááⁿngiinūⁿ. Ní diīⁿ sa vaadí n'giinu ndúúcu milagros chí nguéé vaadí cuaacu.

¹⁰ Ní ndúúcu nducuéⁿē chí nguéé n'daacā idiīⁿ sa ntiīⁿnyuⁿ yeⁿē sa ní nginnche'ei sa 'iīⁿyāⁿ caati cuuvi diīⁿ sa ganar 'iīⁿyāⁿ lado yeⁿé yā, 'iīⁿyāⁿ chí caⁿ'á yā infierno. Ní chó'oo nducuéⁿē chuū caati 'iīⁿyāⁿ nguéé neⁿé yā 'caandiveéⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs, nduudu chí diīⁿ chí ninguáⁿ'ai yā.

11 Níicú cucáávā chi diín yā 'túucā, Ndyuūs caⁿá yā diín yā ndúúucū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi cu'téenu yā nduudu yaadi yeⁿe Saⁿá Nuⁿndi.

12 Ní nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chi nguéé neⁿé yā cu'téenu yā nduudu cuaacu caati neⁿe ca yā cosas chi nguéé n'daacā ní cuuví yā condenado.

Ndyuūs ndεεvé yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi nadanguáⁿai yā 'iiⁿyāⁿ

13 Níicú ndís'tiī hermanos yeⁿe yú, Señor neⁿé yā ndís'tiī. Ní nús'uu ní cuéⁿé daāⁿmaⁿ ca'á 'nū gracias Ndyuūs cucáávā ndís'tiī caati Ndyuūs ndεεvé yā ndís'tiī vmnááⁿ vmnaaⁿ chi cuuvi nadanguáⁿai yā ndís'tiī cucáávā Espiritu N'dai yeⁿé yā. Espiritu N'dai yeⁿé Ndyuūs miīⁿ ní cuuvi didεεvé ndís'tiī caati ndís'tiī cuuvi cu'téenu nī nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs.

14 Ní Ndyuūs yaa'ví yā ndís'tiī chi cuuvi yeⁿé yā ndís'tiī cucáávā nduudu cuaacu yeⁿé yā chi n'giindiveéⁿ nī ní diiīⁿ chi cuuví nanguáⁿai nī. Ní nduudu cuaacu miīⁿ nús'uu nga'á 'nū nanááⁿ ndís'tiī. Ní Ndyuūs neⁿé yā chi ndís'tiī tunéeⁿ nī chi cuuví canee nī tan'dúúucā Señor Jesucristo yeⁿe yú.

15 Tíicā maaⁿ ní 'cuεetinéⁿ n'daacā nī ndúúucū chi i'téenu nī. N'gaacú nī yeⁿe chi ngí'cueéⁿ 'nū ndís'tiī taachi snee 'nū nduucú nī ní yeⁿe chi idinguúⁿ 'nū yeⁿé nī.

16 Maaⁿ Señor Jesucristo yeⁿe yú ndúúucū Ndyuūs Chiida yú dinéⁿe yā s'uuúⁿ caati Ndyuūs ní n'dai taavi. Ní cuen^e daāⁿmaⁿ itée yā s'uuúⁿ 'viich'εεtínuūⁿ ní cānee ngiinu yú vaadi n'dai taavi yeⁿé Ndyuūs chi Ndyuūs caⁿa yā chi tée yā s'uuúⁿ.

17 Neⁿé chi Ndyuūs ní tée yā 'viich'εεtínuūⁿ ndís'tiī na staava yeⁿé nī ní tée yā fuerzas n'dís'tiī caati ndís'tiī ní cuuvi diīⁿ nī nducuéⁿe chi n'daacā ní caaⁿmáⁿ nī dámaāⁿ nduudu chi n'daacā.

3

Caaⁿmaⁿngua'á nī caavā nús'uu

1 Maaⁿ ní yeⁿe nducuéⁿe, ndís'tiī hermanos yeⁿé 'nū caaⁿmaⁿngua'á nī cucáávā nús'uu chi iiⁿnúúⁿ nūⁿ cuuvi candéé 'nū nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs na núúⁿmáⁿ cuaaⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ cuuvi cu'téenu yā nduudu cuaacu miīⁿ ní cuuvi din'daacá yā ní diīⁿ yā chiiⁿ chi Ndyuūs neⁿé yā tan'dúúucā chi ndís'tiī diīⁿ nī.

2 Caaⁿmaⁿngua'á nī ntúúⁿ chi cuuví nadanguáⁿai 'nū yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacā idiīⁿ yā chi perverso yā caati nguéé nducyaaca 'iiⁿyāⁿ i'téenu yā Señor Jesucristo.

3 Naati Señor Jesucristo ní dámaāⁿ n'daacā diīⁿ yā ní nducuéⁿe tiempo nginneé yā ndís'tiī chi 'áamá canee nī ndúúucū chi i'téenu nī. Ní candéε yā cuidado ndís'tiī yeⁿe dendu'ū chi nguεε n'daacā.

4 Ní véé 'viich'εεtínuūⁿ yeⁿé 'nū ndúúucū Señor ndúúucū ndís'tiī caati ndís'tiī ní idiīⁿ nī nducuéⁿe chi caⁿa 'nū nduucú nī chi canee chi diīⁿ nī ní 'tíicā caⁿá nī diīⁿ nī.

5 Neⁿé 'nū chi Señor Jesucristo cunneé yā ndís'tiī chi cuuvi deenú nī na staava yeⁿé nī de'ē chi vaadi neⁿe yeⁿé Ndyuūs. Ní cuuví yeⁿe nī maāⁿ 'viich'εεtínuūⁿ chi yeⁿe Cristo. Ní cuuvi cuchéé nī yeⁿe tanducuéⁿe chi cuchii.

Canee chi diīⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ

6 Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos yeⁿe yú, itée 'nū orden ndís'tiī ndúúucū chi dúúuchí Señor Jesucristo chi diviī nī yeⁿe hermanos yeⁿe yú chi nguéé neⁿé yā diīⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ ní nguéé diīⁿ yā tan'dúúucā chi nús'uu chi'cueéⁿ 'nū 'iiⁿyāⁿ.

7 Ndís'tiī ní deenú nī tan'dúúcā chi cánéé chi ch'εεtineé nī. Ní dííⁿ nī ntiīⁿnyuⁿ tan'dúúcā chi dííⁿ 'nū taachi sneé 'nū ndúúcu nī ní dííⁿ 'nū ntiīⁿnyuⁿ.

8 Ní nguée sta'á 'nū pan yeⁿe mar 'áámá ndís'tiī chi nguée cáí 'nū. Naati 'tíica dííⁿ 'nū. Dííⁿ 'nū ntiīⁿnyú ndii nguuví ndíí n'gaaⁿ chi nguée dí'vaachí 'nū mar 'áámá ndís'tiī.

9 Ní 'áará chí cuuvi ngiicá ndís'tiī chí téé nī necesidades yeⁿe 'nū nguεε dííⁿ 'nū 'tíicā. Idiiⁿ 'nū ntiīⁿnyúⁿ chí neⁿe 'nū cu'neéⁿ 'nū cáávā 'áámá ejemplo nanááⁿ ndís'tiī caati cuuvi dííⁿ nī tan'dúúcā chí dííⁿ 'nū.

10 Ní taachi ch'εεtineé 'nū ndúúcū ndís'tiī caⁿ'a 'nū nduucú nī nduudú 'cūū. Tíⁿ'yāⁿ chí nguée neⁿ'é yā dííⁿ yā ntiīⁿnyuⁿ nguée che'é yā.

11 Ch'iindiveéⁿ 'nū chí duu'vi 'iiⁿ'yāⁿ chiicá yā nguaaⁿ ndís'tiī nguée chiicá n'daaca yā tí nguée idiíⁿ yā ntiīⁿnyuⁿ ní neené n'deeé n'dái dííⁿ yā cosas chí nguée dichí'vē.

12 Tíⁿ'yāⁿ chí diiⁿ 'tíicā, ca'á 'nū orden ní dí'cuítu 'nū 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcū chí duuchi Señor Jesucristo yeⁿe yú chí dííⁿ yā ntiīⁿnyuⁿ ndúúcū vaadí yeenú. Níicú dííⁿ yā ganar cáávā gastos yeⁿ'é yā.

13 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é 'nū nguée cánéé chí cuuvi 'daan'dí nī chí dííⁿ nī dendu'ū chí n'daacā.

14 Ndúútí chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguée cu'nee'veéⁿ yā nduudu chí idinguúⁿ 'nū na carta 'cūū, n'diichí nī du'u chí 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní nguée dííⁿ nī de'ε vεε ndúúcu yā. 'Tíicā ní cuuvi 'cuináⁿ yā.

15 Ní nguée dííⁿ nī ndúúcu yā tan'dúúcā chí contra yeⁿ'é nī naati ca'á nī consejo 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ tan'dúúcā chí 'díínu nī 'iiⁿ'yāⁿ.

Yeⁿ'e vaadi n'dai yeⁿ'é Ndyuús

16 Neⁿ'é chí maaⁿ Señor Jesucristo chí vεε vaadí 'diiⁿ yeⁿ'é yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ itée yā ndís'tiī vaadí 'diiⁿ nducuéⁿ'é tiempo ní nducuéⁿ'é cuaaⁿ. Señor miiⁿ ní cunée yā ndúúcū nducyaaca ndís'tiī.

17 Úú Pablo idinguúⁿ nduudu 'cūū yeⁿ'e carta 'cūū ndúúcū ta'á ní canée letra yeⁿ'é. 'Tíicā dinguúⁿ ní 'tíicā dííⁿ firmar nducuéⁿ'é cartas yeⁿ'é.

18 Neⁿ'é chí Señor Jesucristo yeⁿ'e yú téé yā nducyáácá ndís'tiī nducuéⁿ'é vaadí n'dai yeⁿ'é yā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA VMNÁÁⁿ VMNAAⁿ YEⁿ'E SAⁿ'Ā TIMOTEO

1 'Úú Pablo 'úú. Ní 'úú apóstol yeⁿ'e Señor Jesucristo caati Ndyuūs ndúúcu Señor Jesucristo dichó'o yā 'úú. Ní snéé ngiinu yú 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ yeⁿ'e yú chi nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ.

2 'Úú ngiicá compañero yeⁿ'é chi idingúuⁿ yā carta 'cūú yeⁿ'e dii Timoteo chi saⁿ'ā chi cuaacu níⁿ'nyúⁿ i'téenu sa Señor Jesucristo yeⁿ'é yú. Ní alumno yeⁿ'é. Ní tan'dúúca chi daíyā 'tíicā di. Neⁿ'é chi Ndyuūs chiida yú ndúúcu Señor Jesucristo yeⁿ'é yú téé yā dii vaadī n'dai yeⁿ'é yā ndúúcu vaadī ya'ai 'iinú yeⁿ'é yā. Ní téé yā dii vaadī 'diiⁿ yeⁿ'é yā.

Ngaⁿ'á yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé n'daācā ngi'cueeⁿ yā

3 Dii, Timoteo, 'úú neⁿ'é chi cūnee di yāā Efesio tan'dúúca chi 'āā yaa'ví dii taachi cueⁿ'é yāⁿ'āa Macedonia ti véé 'iiⁿ'yāⁿ chi chi'cueeⁿ doctrina chi n'dááⁿ. Yaa'vi di 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi nguéé ngi'cueeⁿ doctrina chi n'dááⁿ.

4 Ní yaa'vi di 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāā miiⁿ chi nguéé 'caandiveéⁿ yā yeⁿ'e cuentos yeⁿ'é yā chi falsos. Ndíí nguéé ndúú 'caandiveéⁿ yā nduudu chi chi'cueeⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ndiicūú. Nduudu miiⁿ ní nguéé dichí'vē. Dámaāⁿ diiⁿ chi 'iiⁿ'yāⁿ ch'εεcu cheendí yā ní nguéé nginnee 'iiⁿ'yāⁿ tan'dúúca chi Ndyuūs neⁿ'é yā. Caati Ndyuūs dichó'o yā orden chi 'iiⁿ'yāⁿ ngi'cueeⁿ yā cáāvā chi tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi cu'téenu cá yā Ndyuūs.

5 Ní ngaⁿ'a yú tan'dúúca Ndyuūs neⁿ'é yā taachi ngi'cueeⁿ yú ndúúcu vaadi neⁿ'e chi ngiicá ná staava yeⁿ'é yú chi Ndyuūs 'āā didεεvé yā. Tanducueⁿ'é ní diiⁿ yú ndúúcu vaanicadíinuⁿ yeⁿ'e yú chi ndεεvé. Ní i'teenu yú Ndyuūs ndúúcu núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é yú.

6 Nan'a 'iiⁿ'yāⁿ ndaacadaami yā yeⁿ'é nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ní n'giindiveéⁿ yā nduudu chi nguéé dichí'vē. Ní n'gεεcu cheendí yā. Ní cuuvi ndái yā.

7 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní neⁿ'é yā ca'cueéⁿ yā ley yeⁿ'é Ndyuūs naati nguéé tuumicadíinuⁿ yā nduudu chi ngaⁿ'a yā, ndíí nguéé ndúú nduudu chi ca'cueéⁿ yā 'áará chí diiⁿ yā tan'dúúca chi déenu yā tanducueⁿ'é.

8 S'uuúⁿ ní deenu yú chi ley yeⁿ'e Moisés ní n'dai ndúúti chi cu'téenu n'daāca yú yeⁿ'é.

9 Deenu yú chi ley miiⁿ nguéé dámaāⁿ caavā 'iiⁿ'yāⁿ chi din'daacā yā naati caavā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé diiⁿ yā tan'dúúca chí ngaⁿ'ā ley, caavā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé n'giindiveéⁿ yā chiiⁿ chi ngaⁿ'ā ley, nícuú caavā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé n'daacā, caavā 'iiⁿ'yāⁿ chi idinuⁿndi, caavā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé diiⁿ yā respetar Ndyuūs ndíí nguéé diiⁿ yā respetar religión, ní caavā 'iiⁿ'yāⁿ chi n'giiⁿ'núⁿ yā chεεcú yā o chiidá yā, ní cáāvā 'iiⁿ'yāⁿ chi n'giiⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

10 Ley miiⁿ ní caavā saⁿ'ā chi caⁿ'a sa ndúúcu n'daataá o n'daataá chi caⁿ'a tá ndúúcu saⁿ'ā ní nguéé yeⁿ'e yā vi'ī ní cáāvā saⁿ'ā chi caⁿ'a sa ndúúcu saⁿ'a chi duuchineeⁿ sa ndúúcu sa chi vi'ī, ní cáāvā 'iiⁿ'yāⁿ chi duucú yā 'iiⁿ'yāⁿ caati cuuvi dichí'vεé yā táámā 'iiⁿ'yāⁿ ní cáāvā 'iiⁿ'yāⁿ chi indéé ndúúdu yaadi, ní caavā 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a yā chí cuaacu chiiⁿ chí ngaⁿ'a yā ní n'gai yā: “Por Dios”, chí 'tíicā, ní nguéé 'tíicā. Ní ley miiⁿ ní caavā 'iiⁿ'yāⁿ chí ngi'cueeⁿ yā nducueⁿ'é chí nguéé n'daacā ní nguéé tan'dúúca Ndyuūs chí'cueeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ.

11 Naati chuū chi ngi'cueén chi nduudu n'dai yeⁿe evangelio ní n'déevε n'dai chi nanguaⁿāi 'iiⁿyāⁿ, ní yeⁿe' é Ndyuūs chi n'dai taavi. Ní Ndyuūs dichó'o yā 'úú chi caaⁿmáⁿ nduudu miiⁿ.

Caaⁿmaⁿ yú, gracias Ndyuūs ti ya'ai 'iinú yā s'uúuⁿ

12 'Úú ní ca'á gracias Señor Jesucristo yeⁿe' yú chi itée yā fuerzas 'úú chi diiⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe' yā. Ní s'neéⁿ yā 'úú tan'dúúca 'áamá 'iiⁿyāⁿ chi véé valor yeⁿe' yā. Ní s'neéⁿ yā 'úú na ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe' yā.

13 Ní vmnááⁿ vmnaaⁿ chi Jesucristo yaa'vi yā 'úú chi cuuvi yeⁿe' yā, 'úú ní neené caaⁿmaⁿ taáⁿ yeⁿe' Jesucristo ní cachicá can'daá 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo ti neⁿe' i'nuuⁿ cá'ai 'iiⁿyāⁿ. Ní caneeⁿ taaⁿ contra Jesucristo. Naati Ndyuūs ya'ai 'iinú yā 'úú 'áará chi diiⁿ 'túúca taachi 'áa cuéé cu'teenú 'iiⁿyāⁿ, ní nguéé deenú de'ē cáávā chi diiⁿ 'tíicā.

14 Ní Señor diiⁿ n'dai cá yā nduucú, ní 'úú i'teenú Jesucristo, ní neⁿe' Jesucristo caati maaⁿ ní 'úú ní yeⁿe' Jesucristo 'úú.

15 Ní nduudu 'cūú ní nduudu cuaacu chi Cristo Jesús ndaá yā iⁿ'yééⁿdi 'cūú chi nadanguáⁿai yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ caati idinuⁿndí yā, ní n'dái taavi chi nducyaaca 'iiⁿyāⁿ cu'téenu yā nduudú 'cūú. Ní deenú chi 'úú ní ch'εεε cá nuuⁿndi yeⁿe' nguéé ti tanáⁿa yā.

16 Naati cucáávā chi véé nuuⁿndi yeⁿe' 'úú Ndyuūs ya'ai 'iinú yā 'úú caati Señor Jesucristo ch'iⁿí yā 'úú tanducueⁿē vaadi n'dái taavi yeⁿe' yā, 'úú chi ch'εεε cá nuuⁿndi yeⁿe'. 'Tíicā ní Ndyuūs véé paciencia yeⁿe' yā nduucú vmnááⁿ vmnaaⁿ ní s'neéⁿ yā 'úú chi 'úú tan'dúúca 'áamá ejemplo yeⁿe' tanáⁿa 'iiⁿyāⁿ chi cuayiivi can'á yā cu'téenu yā Cristo ní véé vida cueⁿe' daaⁿmaⁿ yeⁿe' yā.

17 Cáávā nducueⁿē chuū cueⁿe' daaⁿmaⁿ ca'a yú Ndyuūs honra ní dich'εεε ca yú Ndyuūs chi rey chi 'áamá canee cueⁿe' daaⁿmaⁿ ní nguéé n'gii yā. Ní maaⁿ ní nguéé cuuvi snaaⁿ yú Ndyuūs chi 'áamá n'dyáⁿā Dendyuūs yeⁿe' yú. 'Tíicā rā vaa.

18 Maaⁿ ní, dii Timoteo chi tan'dúúca daiyá, i'neéⁿ encargo 'cūú ndúúcū dii. Ní encargo 'cūú chíiⁿ chi tiempo chi 'áá chó'ōo 'iiⁿyāⁿ profetas caⁿa yā yeⁿe' di yeⁿe' chi caⁿa di diiⁿ di. Maaⁿ ní cuchéé di yeⁿe' tanducueⁿē ní diiⁿ di tan'dúúca chi diiⁿ 'áamá soldado chi nguⁿ'u n'daacá sa. 'Tíicā diiⁿ di tan'dúúca chi profetas caⁿa yā yeⁿe' di tiempo chi 'áá chó'ōo.

19 Dii ní cu'téenu n'daacá di ní diiⁿ n'daacá di ndúúcū vaanicadínūuⁿ yeⁿe' di chí n'dai. Náⁿā 'iiⁿyāⁿ ní nguéé diiⁿ n'daacá yā caati vaanicadínūuⁿ yeⁿe' yā ní nguéé n'dai. Ní cáávā chuū nguéé i'téenu yā Señor Jesucristo maaⁿ ní caneeⁿ yā tan'dúúca chi ya'ai yeⁿe' Ndyuūs.

20 'Túúca chó'ōo yeⁿe' saⁿā Himeneo ndúúcū saⁿā Alejandro ní 'úú deenú chí caneeⁿ yā a cuenta yeⁿe' yááⁿ'n'guinūuⁿ maaⁿ. Ní 'íicú cuuvi deenú yā chí 'áá ntéé cuuvi caaⁿmáⁿ yā ní nguéé diiⁿ yā ofender Ndyuūs yeⁿe' yú.

2

Yeⁿe' chí cuuvi caaⁿmaⁿngua'a yú

1 Vmnááⁿ vmnaaⁿ ngiicá dii Timoteo chi caaⁿmaⁿnguaⁿā di cáávā nducyáácá 'iiⁿyāⁿ ní ca'a di gracias Ndyuūs cáávā nducyáácá 'iiⁿyāⁿ.

2 Ní canee cuuⁿmiⁿ chi caaⁿmaⁿngua'a di cáávā saⁿā reyes níicú cáávā nducyáácá 'iiⁿyāⁿ 'iiⁿntyéⁿe' caati cuuvi 'cuεεtinee yú n'daacá ní nguéé

ndúúcū vaadi 'caa'va ti 'cuεεtinee yú ndúúcū vaadi 'diiⁿ. Ní diiⁿ yú tanducuéⁿē tan'dúúcā chi Ndyuūs neⁿē yā chi diiⁿ yú. Ní 'cuεεtinée yú n'daacā yeⁿe nducuéⁿē ndúúcū 'iiⁿyāⁿ.

³ Ti chuū ní n'daacā nanááⁿ Ndyuūs ní inée yiinūu taaví yā taachí diiⁿ yú 'tiicā. Ndyuūs yeⁿē yú nadanguáⁿai yā s'uuuⁿ.

⁴ Ní neⁿē yā chi nducyaaca 'iiⁿyāⁿ ninguaⁿai yā ní tuumicádíinuⁿ yā chéé chí nduudu cuaacu yeⁿē Ndyuūs.

⁵ Deenu yú chi véé 'áámá Ndyuūs. Ní véé 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi caaⁿmán yā na lugar yeⁿē yú nanááⁿ Ndyuūs. Ní 'iiⁿyāⁿ miⁿ ní Saⁿā chi Daiyá yā chi Señor Jesucristo yeⁿē yú.

⁶ Ní Jesucristo ca'á yā vida yeⁿe maáⁿ yā chi ch'īi yā cáávā chi nadíi'vé yā nuuⁿndi yeⁿē nducyáácá 'iiⁿyāⁿ ní 'iicu cuuvi nadinguáⁿai yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. Chuū ní Cristo diiⁿ yā tiempo chi n'daacā 'íicú 'cuuⁿmiⁿ yā chi Ndyuūs neⁿē yā chi nducyaaca 'iiⁿyāⁿ cuuvi ninguaⁿāi.

⁷ Ní cáávā chuū Ndyuūs dichó'o yā 'úú chi 'úú cuuvi apóstol yeⁿē yā. Ní 'úú ca'cueéⁿ 'iiⁿyāⁿ nduudu cuaacu yeⁿē Ndyuūs nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ gentiles chí nguéé yeⁿē ndaata 'iiⁿyāⁿ Israel. 'Úú ngaⁿá nduudu cuaacu yeⁿē Ndyuūs ní 'íicú 'iiⁿyāⁿ cuuvi cu'téenu yā. Nguéé ngaⁿá nduudu yaadi.

⁸ Neⁿē chí ndii nducuéⁿē cuaaⁿ nducyáácá 'iiⁿyāⁿ cáán'mán'ngua'a yā ndúúcū nuuⁿmaⁿstaava yeⁿē yā chí dεεve. Ní nguéé nduuvi taáⁿ yā, ndíi nguéé ndúú 'cuuⁿmaⁿ yā.

⁹ Ní 'tiicá ntúūⁿ n'daataá canée chí cunúu yā catecai yā chí n'daacā chí nguéé yaⁿāi ca chíi'vé ní nguéé neené n'dεεvéé. Ní nguéé canée chí dich'εεte yā maáⁿ yā. Ní nguéé diiⁿ yā 'aama peinada tíiⁿ yā chí nguéé n'daacā. Ní nguéé snuuⁿ yā vmnaaⁿ cuerpo yeⁿē yā n'dee n'dái 'díiⁿnguāⁿ ndíi nguéé ndúú perlas. Ní nguéé cunúuⁿ yā tíimūⁿ chí yaⁿāi chíi'vé.

¹⁰ Naati n'daata s'eeⁿ canee chí din'daacā yā nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ tan'dúúcā chí Ndyuūs neⁿe yā ní tan'dúúcā chí canee chí diiⁿ nducyaaca n'daataá chí cuaacu chí i'téenu yā 'iivú Ndyuūs.

¹¹ Ní n'daataá s'eeⁿ canee chí n'geeⁿ yā chíiⁿ chí n'giindiveeⁿ yā ní cunee yā chí ndiicúuⁿ yā.

¹² Nguéé neⁿē chí n'daataá ca'cueeⁿ yā saⁿā chεeti yaacū ní nguéé cunee yā lado yeⁿe 'iiⁿntyéⁿē chí caaⁿmaⁿ n'tiinyuⁿ yā yeⁿe saⁿā. Ní nguéé canée chí caaⁿmaⁿ n'daataá s'eeⁿ chεeti yaacū.

¹³ Caati Ndyuūs vmnááⁿ vmnaaⁿ din'dái yā saⁿā Adán ní cuayiivi miⁿ ní din'dái yā n'daataá Eva.

¹⁴ Ní yááⁿ n'giinūuⁿ nguéé chinnche'ei sa Adán miⁿ naati chinnche'ei sa n'daataá Eva miⁿ ní dinuunⁿdi tá.

¹⁵ De'ē chúúcā n'dai 'áámá n'daataá chí véé daiyá tá. Cuuvi nguáⁿai tá nduuti chí 'áámá cunee tá ndúúcū chí i'teenu tá, ní nduuti chí dinéⁿe tá nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. Ní ch'īiⁿ tá chí yeⁿe Ndyuūs, ní diiⁿ ta cosas chí seria.

3

Yeⁿe tan'dúúcā chí canee chí diiⁿ saⁿā chí obispo

¹ Chuū chí ngaⁿá maaⁿ ní cuaacu. 'Āā du'ú nūuⁿ saⁿā chí neⁿe sa cuuvi sa obispo ní cundεε sa cuidado yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yaacū canee sa chí diiⁿ sa n'tiinyuⁿ chí n'daacā.

² Ní cáávā chuū saⁿā chí diiⁿ sa n'tiinyuⁿ yeⁿe obispo canee chí 'cuεεtinee sa n'daacā caati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé cuuvi caaⁿmán yā chí véé nuuⁿndi yeⁿē

yā. Ní saⁿā miiⁿ, sáⁿā chi 'áámá nūⁿ n'daataá yeⁿē sa. Ní saⁿā miiⁿ canéé cuu^mmiⁿ chi serio sa ní diiⁿ sa cueⁿe daāⁿmaⁿ ntiⁿnyuⁿ chi n'daācā ndúú^cū orden. Saⁿā miiⁿ canee chi 'cuaaⁿ sa na vaacu sa 'iiⁿyāⁿ chi canúúⁿ yúúⁿí. Ní canee chi ca'cueeⁿ sa n'dai.

³ Saⁿā miiⁿ nguéé cuuvi 'cúú'ví sá ní nguéé in'nuuⁿ sa vaadi 'caa'va chi 'caa'va sa. Ndíí nguéé ndúú neⁿe sa diiⁿ sa ganar tuūmī manera chi nguéé n'daacā cáávā vicio yeⁿe sa. Sáⁿā obispo miiⁿ canee chi diiⁿ sa 'túicā. Canee chi manso sa ní nguéé neⁿe sa 'cuuⁿmaⁿ sa ndúú^cū 'iiⁿyāⁿ, ndíí nguéé ndeⁿe sa 'aama vicio yeⁿe tuūmī.

⁴ Saⁿā miiⁿ canee chi ngaⁿā ntiⁿnyuⁿ sa chi n'daacā na vaacu sa ní diiⁿ sa chi daiya sa 'caandiveéⁿ yā yeⁿē sa ní daiya sa diiⁿ yā respetar chiidá yā.

⁵ Ní ndúú^ti chi 'áámá saⁿā nguéé déenu sa caaⁿmaⁿ ntiⁿnyuⁿ sa na vaacu sa tuu^mi ní ζtáácā cuuvi diiⁿ sa cuidado yeⁿe dendu'ū chi yeⁿe yáacū yeⁿe Ndyuūs?

⁶ Saⁿā obispo miiⁿ nguéé canee sa tan'dúú^cā 'áámá saⁿā chi caama i'téenu sa Jesucristo caati cuuvi nacadínuuⁿ sa chi ch'εεε maaⁿ sa ti nguéé dinuuⁿdi sa tan'dúú^cā chi diiⁿ yááⁿnguiniūⁿ.

⁷ Ní saⁿā obispo miiⁿ canee ntúūⁿ chi din'daacā sa nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chi nguεε i'téenu yā Señor Jesucristo yeⁿe yú caati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ diiⁿ yā honrar saⁿā miiⁿ. Ní 'íicú saⁿā obispo miiⁿ nguéé cúú'ví cunee sa ndúú^cū vaadi 'cuiinuú chi ca'a sa lugar chi nginnche'ei yááⁿnguiniūⁿ saⁿā miiⁿ.

Yeⁿē chi canéé chi diiⁿ saⁿā chi diáconos

⁸ Maaⁿ ní ngaⁿā yeⁿe saⁿā diáconos chi cūnee sa ndúú^cū ntiⁿnyuⁿ yeⁿe yáacū. 'Tiicá ntúūⁿ saⁿā sa diáconos canee chí diiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ chí n'daācā ndúú^cū orden. Ní canéé cuu^mmiⁿ chi saⁿā serio sa. Ní canéé chí diiⁿ sa cuuplir chiiⁿ chí ngaⁿā sa. Saⁿā miiⁿ ní nguéé cuuvi 'cúú'ví sá. Ndíí nguéé ndúú neⁿe sa diiⁿ sa ganar tuūmī manera chi nguéé n'daacā cáávā vicio yeⁿē sa.

⁹ Saⁿā diácono canéé chí deenu sa n'daacā n'dai nducuéⁿē enseñaⁿza yeⁿē chi i'teenu sa yeⁿe chi Ndyuūs chi'cueéⁿ yā s'uuúⁿ. Ní canee sa ndúú^cū vaanicadínuuⁿ yeⁿē sa chí δεενε.

¹⁰ Saⁿā diácono ní saⁿā chí 'iiⁿyāⁿ 'āā n'diichí yā chí n'daacā chí diiⁿ sa. Ní nduuti chí nguéé véé falta yeⁿē sa tuu^mi ní cuuvi diiⁿ sa ntiⁿnyuⁿ yeⁿe saⁿā diáconos.

¹¹ Níicú 'tiicá ntúūⁿ n'daataá yeⁿe saⁿā diácono canee chí táⁿā seria ta ní din'daacā tá. Nguéé canee chí caaⁿmaⁿ tá yeⁿe 'iiⁿyāⁿ. Ní canee chí din'daacā tá yeⁿe tanducuéⁿē chí diiⁿ tá.

¹² Níicú saⁿā diácono miiⁿ ní saⁿā chí 'áámá nūⁿ n'daataá yeⁿē sa. Ní canee chí ngaⁿā ntiⁿnyuⁿ sá chí n'daacā na vaacu sa ní diiⁿ sa chí daiya sa n'giindiveéⁿ yā yeⁿē sa.

¹³ Caati saⁿā miiⁿ chí diiⁿ n'daacā ntiⁿnyuⁿ yeⁿe diácono, saⁿā miiⁿ diiⁿ sa ganar lugar yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí honrado yā. Ní véé cá confianza yeⁿē sa chí cuuvi caaⁿmaⁿ sa yeⁿe Señor Jesucristo tan'dúú^cā chí i'téenu sa yeⁿē nduudu yeⁿē yā.

Yeⁿe chí 'iiⁿyāⁿ nguéé deenú yā chí yeⁿe Ndyuūs

¹⁴ Cunee ngiinuú chí ndaa nuúⁿ n'diichí dii naati maaⁿ ní chuū idinguúⁿ yeⁿē di.

¹⁵ Ní nduuti chí nguéé ndaa nuúⁿ tuu^mi cuuvi tuumicadínuuⁿ di táácā chí cuuvi 'cuεetinéé 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ taachi i'téenu yā ní yeⁿē Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ

s'eeⁿ. Caati nducyaaca s'uuúⁿ chi i'teenu yú Señor Jesucristo ní yeⁿ'é Ndyuús s'uuúⁿ. Ní s'uuúⁿ ní yáacū yeⁿ'e Ndyuús chi canduuchi, 'tíicā s'uuúⁿ. Ní s'uuúⁿ tan'dúúccā cimientu ndúúccū pilar yeⁿ'e yáacū, 'tíicā s'uuúⁿ ti ngaⁿ'a yú nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuús nanááⁿ nducyááccá 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁶ Níicú mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'e enseñanzas yeⁿ'é Ndyuús yeⁿ'é yú chi nguéé ch'εεεε taavi ca, enseñanzas chi Ndyuús chi'cueéⁿ yā s'uuúⁿ:

Ndyuús yeⁿ'e yú ndaá yā na iⁿ'yeeⁿdi 'cūū ndúúccū cuerpo tan'dúúccā s'uuúⁿ. Ní ch'iⁿ'i Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuús chi Cristo ní cuaacu yā. Ní ángeles yeⁿ'é va'ai ch'εεti nguuvi n'diichi yā Cristo. Ní 'iiⁿ'yāⁿ candéé yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tanducuéⁿ'é país yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tanducuéⁿ'é cuaaⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní chi'téenu yā Cristo. Ní Cristo cunaⁿ'a ntuúⁿ yā na va'ai ch'εεti nguuvi.

4

Yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé 'áámá cunee yā ndúúccū chi i'téenu yā

¹ Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuús ngaⁿ'a cuaacu yeⁿ'é nguuvi chi cuchii taachi ngaⁿ'a chí naⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ caⁿ'a yā ndaacadaamí yā yeⁿ'é nduudu cuaacu ní cu'neeⁿveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e espíritus chi nginnche'ei 'iiⁿ'yāⁿ, espíritus chi ngi'cueeⁿ cosas chi nguéé cuaacu. Ní yááⁿ'nguiniūⁿ dichó'o sa espíritus.

² Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'á yā chi i'téenu yā Ndyuús yeⁿ'é yú, ní nguéé cuaacu. Ní caⁿ'á yā n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'a nduudu yaadi. Níicú 'iiⁿ'yāⁿ chi nguεε n'daacā idiíⁿ yā canee yā ndúúccū vaanicadiíⁿūⁿ yeⁿ'é yā chi nguéé n'daacā. Ní nguéé ya'ái yā yeⁿ'e chi diíⁿ yā taachi diíⁿ yā cosas chi nguéé n'daacā.

³ 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé n'guuⁿ yā chi ch'iindivaacu 'iiⁿ'yāⁿ. Ní nguéé n'guuⁿ yā chi nge'e 'iiⁿ'yāⁿ tanducuéⁿ'é chi nge'e yú. Deenu yú chi Ndyuús din'dái yā tanducuéⁿ'é chi nge'e yú. Cáávā chi nducyááccá 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Ndyuús ndúúccū 'iiⁿ'yāⁿ chi deenú yā nduudu cuaacu yeⁿ'é yā cuuvi che'é yā tanducuéⁿ'é. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi che'é yā canee chi caaⁿ'máⁿ yā gracias Ndyuús cáávā chí che'e yā.

⁴ Deenu yú chi nducuéⁿ'é chi din'dái Ndyuús chi che'e yú ní n'daacā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ nguéé canee chi cu'neeⁿ yā 'áámá lado mar 'áámá caati canéé chi cuta'á yā ní caaⁿ'máⁿ yā gracias Ndyuús.

⁵ Caati tanducuéⁿ'é dendu'ú 'cūū ní n'daacā ní 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi che'é yā chuū ti Dendyuús ngaⁿ'á yā 'tíicā yeⁿ'e na libro yeⁿ'é yā. Maaⁿ ní ngiica yú Ndyuús chi Ndyuús diíⁿ yā bendecir chuū chi che'e yú.

'Iiⁿ'yāⁿ idiíⁿ ntiimyuⁿ yā chí n'dai yeⁿ'e Jesucristo

⁶ Nduuti chi dii, Timoteo, ca'cueeⁿ dí dendú'u 'cūū nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu Señor Jesucristo tuu'mi ní dichí'vε ca di Señor Jesucristo. Ní taachi ca'cueeⁿ di nduudu n'dái 'cūū yeⁿ'e Jesucristo ní 'cuεεtinee di tan'dúúccā chi ngaⁿ'a nduudu 'cūū tuu'mi ní idiíⁿ di chi dii maaⁿ di chi n'giindiveeⁿ di nduudu yeⁿ'e di ní cu'téenu ca di yeⁿ'é Ndyuús.

⁷ Nguéé cu'neeⁿveeⁿ di yeⁿ'e cuentos zonzos chi yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí, cuentos chi nguéé ngíicá yeⁿ'é Ndyuús caati nguéé dichí'vε chí caaⁿ'maⁿ yú chuū nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ. Ní tanducuéⁿ'é chi diiⁿ di, cueⁿ'e daāⁿmaⁿ diiⁿ di tan'dúúccā Ndyuús neⁿ'é yā chi diiⁿ di.

⁸ Deenu yú chi taachi diiⁿ yú ejercicios cáávā cuerpo yeⁿe yú taaⁿ 'lín chu- undi dichíí^{vē} s'uuúⁿ. Níicú taachí diiⁿ yú chíiⁿ chí neⁿe Ndyuūs tanducuéⁿē dichíí^{vē} yú caati diiⁿ yú chí n'daacā cáávā s'uuúⁿ nguuví s'eeⁿ chí canee yú iⁿ'yeeⁿdí 'cūū níicú cucáávā nguuví chí cuchíi.

⁹ Nduudú 'cūū ní cuaacu chí cuaacu, níicú nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ canéé chí cu'téenu yā nduudú 'cūū.

¹⁰ Ní cáávā nduudú 'cūū ní diiⁿ yú ntiiⁿ'nyuⁿ. Ní n'geenu yú ngii ti 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a taáⁿ yā yeⁿē yú. 'Tíicā chó'ōo yeⁿē yú caati i'teenu yú Jesucristo ní canéé ngiinu yú Ndyuūs chí canduuchi chí cuuvi nadanguáⁿ'ai yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní nadanguáⁿ'ai yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā 'yā.

¹¹ Níicú díiⁿ, Timoteo, 'úú ngaⁿ'á chí canee chí ca'cueeⁿ di nduudú 'cūū.

¹² Nguéé 'cuaaⁿ di lugar chí 'iiⁿ'yāⁿ nguéé neⁿe yā díi cucáávā chí duú^{vi} nguuví yeⁿē di. Din'daacā di ndúú^{cū} tanducuéⁿē chí diiⁿ di, yeⁿē chí ngaⁿ'a di, yeⁿē chí diiⁿ di. Ní dine'e di nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ. Ní díitu canee di ndúú^{cū} chí i'téenu di. Ní diiⁿ di chí vida yeⁿē di ní n'daacā nanááⁿ nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ. Ní vida yeⁿē di canee tan'dúú^{cā} 'áámá ejemplo.

¹³ Níicú 'naaⁿ tiempo chí 'āā cuéé ndaá nanááⁿ di 'cuaeⁿ di libro yeⁿé Ndyuūs nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ. Ní yaa^{vi} di 'iiⁿ'yāⁿ chí 'caandiveeⁿ yā nduudu yeⁿé Ndyuūs. Ní ca'cueeⁿ di 'iiⁿ'yāⁿ tanducuéⁿē chí yeⁿé Ndyuūs neⁿe chí ndaá.

¹⁴ Ní diiⁿ di tanducuéⁿē chí cuuvi di yeⁿé ntiiⁿ'nyuⁿ chí Ndyuūs tee yā díi taachi saⁿ'ā chí 'cuaeⁿ nduudu yeⁿe Ndyuūs ngaⁿ'á yā yeⁿē chí diiⁿ di. Ní saⁿ'ā chí ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿe yáacú s'núuⁿ yā ta'a yā ná tiⁿ di cáávā chí cho'ó yā díi chí diiⁿ di ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿé Ndyuūs.

¹⁵ Canéé chí diiⁿ di nducuéⁿē chí ngaⁿ'á dii ní diiⁿ di tan'dúú^{cā} chí 'āā 'cuaeⁿ di. Ní 'íicú 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi deenú yā chí cu'téenu ca di nguuví nguuví.

¹⁶ Ní díi, Timoteo, cundéé di cuidado yeⁿē maaⁿ di, ní yeⁿé tanducuéⁿē chí diiⁿ di, ní yeⁿē chí ca'cueeⁿ di 'iiⁿ'yāⁿ. Caati nduuti chí diiⁿ di 'túú^{cā} nadinguáⁿ'ai maāⁿ di dii ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giindiveeⁿ yā nduudu yeⁿē di.

5

Yeⁿe tan'dúú^{cā} chí cuuvi diiⁿ di ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs

¹ Nguéé diiⁿ di reprender mar 'áámá saⁿ'ā ndiicúū naati ca'a di consejo saⁿ'ā miiⁿ tan'dúú^{cā} chí chiida di. Ní diiⁿ di tratar ndúú^{cū} saⁿ'ā da'caiyāá tan'dúú^{cā} chí saⁿ'ā s'eeⁿ ní díiⁿ di. Ní canéé chí diiⁿ di nducuéⁿē chí n'daacā.

² Ní diiⁿ di tratar ndúú^{cū} n'daataá ndiicúū tan'dúú^{cā} chí cheⁿcu di. Ní diiⁿ di tratar ndúú^{cū} taⁿ'ā dá'caiyāa tan'dúú^{cā} chí ví'i di. Ní canéé chí diiⁿ di tanducuéⁿē n'daacā ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ.

³ Ní innee di n'daataá nguá'āa chí cuaacu níiⁿ'nyúⁿ véé necesidades yeⁿe yā.

⁴ Naati nduuti chí n'daataá nguá'āa véé daiya tá o daiya yiinu tá da'caiyāa s'ééⁿ canéé chí din'daacā yā ní canéé chí diiⁿ di cumplir obligaciones yeⁿé yā ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe familia yeⁿé yā. Ní da'caiyāa s'ééⁿ ní canéé chí diiⁿ yā cosas chí n'daacā cáávā cheⁿcu yā ndúú^{cū} chiidá yā ní cáávā chí neⁿe ca yā chiidá yā ndúú^{cū} cheⁿcu yā caati chuū ní cosa chí n'daacā, ní cosa chí Ndyuūs neⁿé yā chí da'caiyāa s'ééⁿ díiⁿ yā.

⁵ Ní nduuti chí cuaacu níiⁿ'nyuⁿ chí n'daataá nguá'āa ní dámaāⁿ ta, canéé chí i'téenu tá Ndyuūs ndúú^{cū} confianza ní caaⁿ'maⁿ'ngua'a tá nanááⁿ Ndyuūs ndii nguuví ndii n'gaaⁿ.

⁶ Ní nduuti chí n'daataá nguá'āa diiⁿ tá tan'dúú^{cā} chí maāⁿ tá neⁿe tá, 'áará chí canduuchi tá canee tá tan'dúú^{cā} chí n'dii tá nanááⁿ Ndyuūs.

7 Tíicá ntúūⁿ ca'cueeⁿ di nducueⁿē chuū nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe yaācū ni tanáⁿā 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi caaⁿ'máⁿ yā chi véé nuuⁿndi yeⁿ'é yā.

8 Nduuti chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé candεε yā cuidado yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe familia yeⁿ'é yā ndúúcu chεεcú yā ndúúcu chiidá yā tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndaa-cadaamí yā yeⁿe chi i'téenu yā ní ndii cunncaá cā nguéé ti 'iiⁿ'yāⁿ chi nguεε i'téenu yā.

9 Cuuvi dingúūⁿ di na lista yeⁿe n'daataá nguá'āa ca'áámá n'daataá nguá'āa chi 'āā ngüi tá 'iinu nguεεcu 'áámá nduūyū ní 'áámá nūⁿ isaⁿ'ā nduūcū ta.

10 Ní n'daataá nguá'āa miiⁿ canee chi 'āā ch'εεtinee n'daacā tá ní taavi n'daacā tá daiya tá. Ní canéé chi n'guuⁿ tá na vaacu tá 'iiⁿ'yāⁿ chi snúuⁿ yā yúúní, ní 'āā naaⁿnu tá ca'a 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs tan'dúúccā costumbre yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe ndaata yeⁿe yā. Ní chinnee ta'ā tá 'iiⁿ'yāⁿ chi ngiitā, ní diiⁿ tá 'āā de'ε nūⁿ ntiⁿ'nyuⁿ chi n'daacā.

11 Nguéé dingúūⁿ di na lista yeⁿe n'daataá nguá'āa 'áámá n'daataá nguá'āa naⁿ'a chi nguéé nduuyu yeⁿ'e tá caati cuuvi neⁿ'e ta 'caandavaacu tá ní nguéé neⁿ'e tá diiⁿ tá ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Cristo.

12 Ní cuayiiivi miiⁿ ní n'daataá nguá'āa miiⁿ véé culpa yeⁿ'e tá chi nguéé diiⁿ tá cumplir compromiso yeⁿ'e tá chi diiⁿ tá ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Cristo.

13 Ní más cā cuuvi diiⁿ n'daataá nguá'āa s'eeⁿ. 'Íícú cuuvi 'daān'dī ntúūⁿ ta taachi ngeⁿ'ē tá 'áámá va'ai táámá va'ai. Níícú nguéé dámaāⁿ chi 'daān'dī tá ti neené neⁿ'e nandéé tá yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu nduudu chi nguéé cánéé chi caaⁿ'maⁿ tá ní diyaadí ta. Ní caⁿ'a tá miiⁿ caⁿ'a tá 'muuⁿ ní diiⁿ tá cosas chi nguéé ituneeⁿ táⁿā.

14 Cáávā chuū neⁿ'é chi n'daataá nguá'āa chi da'caiyā ta 'caandivaacu tá ni taavi tá daiya tá ní caaⁿ'maⁿ ntiⁿ'nyuⁿ tá na vaacu tá. 'Tíicā ní 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé i'téenu yā Ndyuūs nguéé caaⁿ'maⁿ cúnncāa yā yeⁿ'ē tá.

15 Caati n'duuví n'daataá nguá'āa chi da'caiyā tá 'āā ndaacadaami tá yeⁿ'e Cristo ní cueⁿ'e tá lado yeⁿ'e yááⁿ'nguiniūⁿ.

16 Ní nduuti chi 'áámá n'daataá o saⁿ'ā chi i'téenu yā Jesucristo yeⁿ'ē yú ní véε n'daataá nguá'āa chi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā, canéé chí ca'á yā n'daataá nguá'āa de'ε chi neⁿ'e tá. 'Tíicā ní nguéé canéé chí ca'a 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū n'daataa nguá'áá miiⁿ. 'Tíicā ní cúúví ca'a 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū tanáⁿā n'daataá nguá'āa chí cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí véé necesidades yeⁿ'e tá.

17 Maaⁿ ní saⁿ'ā s'eeⁿ chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ n'dai yeⁿ'e yaācū ndúúcu saⁿ'ā chí ca'cueeⁿ nduudu yeⁿ'e Ndyuūs ndúúcu saⁿ'ā chí candεε nduudu yeⁿ'e Ndyuūs cuuvi cuta'a sa honor chí doble yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yaācū.

18 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs ndii cuááⁿ vmaaaⁿ. Nguéé cu'nū di yaānā duutu 'yúúdüu o 'itiindu chí inde'ei nuūⁿ tī nguaaⁿ trigo ní 'íícú cuuvi che'ε tī yeⁿ'ē. Ní canéé nguūⁿ táámá. Saⁿ'ā chí nídiⁿ ntiⁿ'nyuⁿ cuuvi cuta'ā sa chíⁿ'vé yeⁿ'ē sa.

19 Nguéé cu'téenu di 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a yā yeⁿ'e saⁿ'ā chí ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yaācū nduuti chí nguéé véé 'uuví ndúú 'iinu testigos yeⁿ'é yā.

20 Naati canee chí diiⁿ di reprender nanááⁿ nducyááccá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū 'iiⁿ'yāⁿ chí nadinuuⁿndí yā. Ní 'íícú tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ní dí'va'á yā.

21 Maaⁿ ní 'úú Pablo ngaⁿ'ā ngüi dii Timoteo chuū nanááⁿ Dendyuūs ní nanááⁿ Señor Jesucristo ní nanááⁿ ángeles chí Ndyuūs ndεεve yā. Diiⁿ di nducueⁿē chuū ní nguéé nadacadíínuuⁿ di chí 'áámá yā chí ch'εεte cá yā nguéé tī táámá yā. Ní 'āā daamá nūⁿ diiⁿ di ndúúcu nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

22 Nguéé ndεενε nuuⁿ di 'áámá saⁿ'á chi caaⁿ'maⁿ ntiⁿ'nyuⁿ sa yeⁿ'e yaācū nduuti chi nguéé n'diichī di saⁿ'á miiⁿ 'naaⁿ tiempo. Ní nguéé véé 'áámá parte yeⁿ'ē di ndúúcū saⁿ'á miiⁿ taachi dinuuⁿndi sa. Diví di yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chi nguéé n'daacā ní nguéé dinuuⁿndi maāⁿ di.

23 Maaⁿ ní taachi ya'āi chεeti di nguéé cu'u di dámaāⁿ nuuⁿnīⁿ caati cuuvi cu'u di 'téé vino. Ní taama vmnéⁿ'ēe chi ya'āi cuerpo yeⁿ'ē di cu'u di 'téé vino.

24 Ní nuuⁿndi chi diiⁿ náⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ, ní deenu yú ti n'diichi yú vmaaaⁿ chi ndaā nguuvi chi Ndyuūs n'diichi yā nuuⁿndi yeⁿ'e yú. Níicú nguéé deenu yú nuuⁿndi chi diiⁿ tanáⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ naati cuayiivi míⁿ taachi n'diichi Ndyuūs nuuⁿndi yeⁿ'e yú tuuⁿ'mi ní snaaⁿ yú nuuⁿndi yeⁿ'é yā.

25 'Tiicá ntūⁿ snaaⁿ yú nducuéⁿ'ē chi n'daacā chi diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'áará chí nguéé inaaⁿ yú maaⁿ chiiⁿ chi n'daacā chi diiⁿ yā cuayiivi ní Ndyuūs idiⁿ yā chí cadiinuuⁿ yú táácá yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

6

1 Nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo chi diiⁿ ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e criado o criada ní 'áámá canee yā na ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e 'iivi yā chí esclavo yā, canee yā tan'dúúca chí véé 'áámá yugo na daandú yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ esclavos canee chí diiⁿ ca yā respetar 'iivi yā. Níicú 'iivi yā nguéé cuuvi cunncaá caaⁿ'maⁿ yā yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú ndíi nguéé ndúú yeⁿ'ē chí ca'cueeⁿ yú.

2 Ní saⁿ'á esclavos chí i'téenu sa ní véé 'iivi sa chí 'tiicá ntūⁿ i'téenu yā, canee chí diiⁿ ca sa respetar 'iivi sa tan'dúúca chí 'aama 'iivi sa chí nguéé i'téenu yā. Naati canee chí diiⁿ sa servir más cā 'iivi sa chí i'téenu yā caati 'iivi sa ní hermano ndúúcū sa caati yeⁿ'é Ndyuūs nduu 'uuví yā. Ní hermano neⁿ'e sa 'iivi sa. Tanducuéⁿ'ē deendu'ū dii, Timoteo, ngi'cueeⁿ di ní ngaⁿ'a di.

'Iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo ní véé vaadi yeenú yeⁿ'é yā

3 Níicú nduuti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ ngi'cueeⁿ yā táámá nduudu chí n'dááⁿ ní nguéé tan'dúúca nduudu n'dai yeⁿ'ē Señor Jesucristo, ndíi nguéé ndúú tan'dúúca nduudu yeⁿ'é Ndyuūs chí ngi'cueeⁿ yú yeⁿ'ē chí 'cuεεtinee yú n'daacā tan'dúúca chí Ndyuūs neⁿ'e yā chí diiⁿ yú,

4 tuuⁿ'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní nadacadíinuuⁿ yā chí maaⁿ yā ch'εεtē yā, ní nguéé de'ē véε deenu yā. 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní ch'εεcu cheendí yā. Ní diiⁿ yā chí náⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ nguⁿ'u yā ní ngue'éi yā ní 'caa'vá yā ní ngaⁿ'a tááⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ diiⁿ yā chí náⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ nguéé véé 'viich'εεtíinūⁿ ndúúcū tanáⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ.

5 Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ diiⁿ yā chí nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ dámaāⁿ n'gεεcu cheendí yā, ní nguéé n'daacā nadacadíinuuⁿ yā. Ní nguéé deenu yā nduudu yeⁿ'e Cristo. 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ nadacadíinuuⁿ yā chí diiⁿ yā ganar tuumí caati chí'téenu yā ní ngaⁿ'a yā nduudu yeⁿ'e Cristo. Diví di yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ chí 'tíicā.

6 Deenu yú chí 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo canee n'daacā yā ndúúcū chí véε yeⁿ'é yā ní yeenú yā. Chiiⁿ chí i'téenu yā ní tan'dúúca vaadi 'cuuica ca yeⁿ'é yā. 'Tiica rá vaa.

7 Deenu yú chí nguéé de'ē véε ndēē yú taachi chí'iindiyāā yú iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū. Ní nguéé de'ē véε ntūⁿ candεε yú yeⁿ'ē iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū taachi 'cuūvi yú.

8 Neⁿ'e chí snee yú iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū nduuti chí véé chí nge'e yú ndúúcū catecai yú, ní ndúúcū chuū nūⁿ cānee chí yeenu yú.

9 Caati 'iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'é yā 'cuuicá yā taachi yááⁿ'guuinūⁿ n'diichi neeⁿ sa 'yā cuuvi diiⁿ yā dendú'ū chí nguεε n'daacā. Ní canee yā ndúúcū vicio zozzo yeⁿ'é yā chí nguεε n'daacā. Ní nguéé dichíi'vē. Ní diiⁿ chí dinuuⁿndi yā níicú diiⁿ chí caⁿ'á yā infierno.

10 **Chín** chí diin chi 'iin'yān dinuunndi yā ní chuū. 'Iin'yān ne'n'e cá yā tuūmī. Ní in'nuun cá yā tuūmī chí 'āā ntéé v'éé tiempo chí cu'téenu yā. Ní maán yā diin yā chí ya'āi n'geenu taavi yā ngii.

Ye'n'e chí cuuvi din'daaca yú maa'n chí i'teenu yú

11 Maa'n ní dii, Timoteo, sa'n'ā chí ye'n'é Ndyuūs dii, diví di ye'n'e nducue'n'é chuū chí nguεε n'daacā. Ní diin di nducue'n'é chí n'daacā. Dich'εεε di Ndyuūs ní cu'téenu ca di. Din'é'e ca di nducyaaca 'iin'yān ní diin di nducue'n'é ndúúcu paciencia. Ní canee di ndúúcu staava ye'n'e di chí n'dai.

12 Ní taachi 'cueenu di cuuvi cáāvā chí i'téenu di Ndyuūs canee diitu di ndúúcu chí i'téenu di ye'n'é Ndyuūs ye'n'é yú. Ní diitu diin di caati chí cuuvi ye'n'é di vida cue'n'e daā'ma'n chí cuuvi cuta'a di ye'n'e Ndyuūs ti Ndyuūs yaa'ví yā dii chí cuuvi ye'n'é yā dii. Ní dii 'āā nga'n'a di chí i'téenu di Ndyuūs nanáán 'yaa'n n'dái 'iin'yān.

13 Maa'n ní 'úu yaa'ví dii nanáán Ndyuūs chí testigo ye'n'e yú, Ndyuūs chí itée yā vida ye'n'é nducue'n'é chí v'éé, ní nanáán Jesucristo chí 'āā nga'n'a yā nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs chiidá yā nanáán gobernador Poncio Pilato.

14 'Úu yaa'ví dii chí 'caandivee'n di ní diin di nducue'n'é chí ca'á orden ye'n'é di. Ni nguéé n'daa'n orden ye'n'é caati nguéé ne'n'é chí 'iin'yān caa'má'n yā contra ye'n'é di caavā cosa chí diin di. Diin di 'tíicā ndii tiempo chí ndaa Señor Jesucristo ye'n'e yú táámá vmné'n'ēe.

15 Níicú tiempo taachi Ndyuūs ne'n'é yā, Ndyuūs ca'n'á yā dicho'ó yā Jesucristo chí n'dai taavi nanáán 'iin'yān taama vmné'n'ēe. Ní Cristo mii'n maán yā ní 'áámá n'dyá'n'ā 'iin'yān nuun chí nga'n'a ntiin'nyu'n yā ye'n'e nducue'n'é chí v'éé, ní Rey chí ch'εεε taavi ca nguéé ti taná'n'ā reyes. Ní 'iivi yú chí ch'εεε taavi ca nguéé ti taná'n'ā sa'n'ā chí 'iivi.

16 Dámaā'n Ndyuūs mii'n ní 'áámá canduuchi yā cue'n'e daā'ma'n. Ní canduuchi yā ná chidεεve chí nguéé cuuvi indaa mar 'áámá 'iin'yān. Ní nguéé n'diichi mar 'áámá 'iin'yān Ndyuūs mii'n ndii nguéé cuuvi snaa'n ra yā. Maa'n ní cué'n'e daā'ma'n canee cuu'mi'n yú dich'εεε yú Ndyuūs ti tanducue'n'é poder chí v'éé ní ye'n'é yā. 'Tíicā rā vaa.

17 Maa'n ní dii, Timoteo, cuuvi di 'iin'yān 'cuiica chí nguéé nadacadíinuun yā chí ch'εεε n'dái yā. Ní nguéé cunee ngiinú yā ye'n'e chí v'éé ye'n'e yā caati cosa chí nguéé seguro chí 'áámá cūnee ndúúcu yā. N'dáácā ca nduuti chí 'iin'yān s'ee'n cu'téenu yā Ndyuūs chí canduuchi ní Ndyuūs ca'á yā n'dee'e n'dái dendu'ū ye'n'é nducue'n'é chí vεε caati cuuvi cuta'a yú ní yeenu yā.

18 Níicú díf yaa'vi di 'iin'yān 'cuiica chí din'daacā yā ní diin yā n'dee'e tááví ntiin'nyu'n chí n'daacā. 'Íicú canee listo yā chí cuuvi ca'a yā taná'n'ā 'iin'yān chí nguéé v'éé ye'n'e yā ní innee yā 'iin'yān s'ee'n.

19 'Tíicā cuuvi ye'n'é 'iin'yān s'ee'n vaadi 'cuiica ye'n'é yā chí vida cue'n'e daā'ma'n chí Ndyuūs ca'n'á yā chí ca'a yā 'iin'yān ye'n'é yā.

Pablo ca'á yā últimas órdenes Timoteo ti 'cuiinū carta maa'n

20 Díin, Timoteo, cundεε di n'daacā cuidado ye'n'e encargo chí 'iin'yān 'āā tee yā dii. Nguéé cu'nee'vee'n di n'dee'e n'dái nduudu chí nga'n'a 'iin'yān ye'n'e cosa ye'n'é i'n'yeen'dí 'cūū o ye'n'é nduudu chí nguéé dichí'vε o ye'n'é chí nga'n'a 'iin'yān chí nduudu deenu ní nguéé 'tíicā.

21 'Iin'yān s'ee'n ndáácadaami yā ye'n'é nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs ní maán yā ní nguéé i'téenu yā nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs. Maa'n ní 'úu ne'n'é chí Ndyuūs téé yā dii tanducue'n'é chí n'daacā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA CUAYIIVI YEⁿE TIMOTEO

¹ Úú Pablo 'úú ni 'úú apóstol yeⁿe Jesucristo caati Ndyuūs neⁿ'é yā chi 'úú cuuvi apóstol yeⁿ'é yā, ní dichó'o yā 'úú. Ní chuū chi Ndyuūs diiⁿ yā ní tan'dúúcā chi ngaⁿ'a yā chi ca'a yā vida cueⁿe daāⁿ'maⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Jesucristo.

² Úú dinguūⁿ carta 'cūū yeⁿ'e di, Timoteo, chi tan'dúúcā daiyá 'tíicā dii caati neⁿ'é taavi dii. Neⁿ'é chi Ndyuūs chiida yú ndúúcū Señor Jesucristo yeⁿ'e yú tée yā dii cosas chi n'dai, ní ya'āi 'iinū yā dii, ní tée yā dii vaadī 'diiⁿ na staava yeⁿ'e di.

Caaⁿ'maⁿ di nduudu yeⁿ'e Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ

³ Maaⁿ ní ca'á Ndyuūs gracias caavā chi 'úú dichiiⁿ'vé Ndyuūs ndúúcū vaanicadiínūⁿ yeⁿ'é chi n'daacā tan'dúúcā chi diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yú tiempo chi 'āā chó'ōo. Ní ndii nguuvī ndii n'gaaⁿ taachi ngaⁿ'anguā'a, 'úú ca'á Ndyuūs gracias, ní cueⁿe daāⁿ'maⁿ 'úú ngaⁿ'anguā'a caavā dii, Timoteo.

⁴ Nééné neⁿ'é snaáⁿ dii, Timoteo, taachi n'gaaⁿcu yeⁿ'é nuūⁿnīⁿ nduutinááⁿ di taachi caneé 'áámá lado yeⁿ'e di. Ní taachi cuuvi n'diichī dii tuuⁿ'mi ní yeenú taavi.

⁵ Ní n'gaaⁿcu chi i'téenu di Ndyuūs ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'e di. Vmnaaⁿ chi i'teenu di Jesucristo táⁿ'ā Loida chi chicuⁿ'u di ní táⁿ'ā Eunice chεεcu di i'téenu yā Jesucristo. Maaⁿ ní seguro caneé chi cuaacu chi dii ntúūⁿ i'téenu di.

⁶ Cáāvā chi i'téenu di Ndyuūs neⁿ'é chi n'gaaⁿcu di chi cuéⁿ'é daāⁿ'maⁿ diiⁿ di ntiiⁿ'nyuⁿ chi Ndyuūs 'āā teé yā dii ndii tiempo chi 'úú sn'duū ta'á vmnaaⁿ tiiⁿ di.

⁷ Ndyuūs nguéé 'āā teé yā s'uuúⁿ 'áámá staava yeⁿ'e yú chi 'va'ā yú naati 'āā teé yā s'uuúⁿ 'áámá staava yeⁿ'e yú chi véé poder yeⁿ'e yú. Ní 'íicú cuuvi dinéⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Ní cuuvi nadicadiínūⁿ yú n'daacā.

⁸ Maaⁿ ní nguéé 'cuináaⁿ di chi caaⁿ'maⁿ di nduudu cuaacu yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ. Ndií nguéé ndúú 'cuináaⁿ di yeⁿ'e 'úú caati canuúⁿ vácūū cáāvā chi ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo. Naati n'daacā ca diiⁿ di chi chεε di yeⁿ'e nducuéⁿ'é chi 'cueenu di cuuvi ntúūⁿ cáāvā chí ngaⁿ'a di nduudu yeⁿ'e Cristo chí nadanguáⁿ'āi 'iiⁿ'yāⁿ chi n'giindiveéⁿ yā yeⁿ'e di. Diiⁿ di tanducuéⁿ'é ndúúcū fuerzas chi Ndyuūs itée yā dii.

⁹ Ndyuūs nadinguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ ní yaaⁿ'ví yā s'uuúⁿ chi diiⁿ yú ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yā chí n'daacā. Nguéé nadinguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ cáāvā ntiiⁿ'nyuⁿ chi diiⁿ yú chí n'daacā. Naati Ndyuūs diiⁿ yā 'túúcā ndúúcū s'uuúⁿ ti 'tíicā neⁿ'é yā diiⁿ yā. Níicú neené neⁿ'e yā s'uuúⁿ. Ní maaⁿ ní s'uuúⁿ 'āā nduuvi daama yú ndúúcū Cristo Jesus. Níicú Ndyuūs neⁿ'e yā s'uuúⁿ cuááⁿ vmnaaⁿ chí 'āā cuéé iⁿ'yeēⁿdī.

¹⁰ Maaⁿ ní Ndyuūs ch'iní yā chí neⁿ'e taavi yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ taachi dichó'o yā Jesucristo yeⁿ'e yú iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū. Jesucristo ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chí nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ. Ní nduudu cuaacu yeⁿ'e evangelio chi yeⁿ'e vida yeⁿ'e Cristo ch'iní s'uuúⁿ chi nguéé 'aama 'cuūvi yú. Níicú cáāvā chí nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ cuuvi cunduuchi yú cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ.

¹¹ Níicú Ndyuūs nidεεvé yā 'úú chí caaⁿ'máⁿ nduudu cuaacu yeⁿ'é yā ní dichó'o yā 'úú lado yeⁿ'e apóstol yeⁿ'é yā chí 'úú caaⁿ'máⁿ nduudu cuaacu yeⁿ'é yā nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿ'e ndaata Israel.

12 Níicú cáávā chi 'úú apóstol ye'n'é yā tanducué'n'ē n'geenú ngii chi canuún' vácūū. Ní ngu'éé ngii 'cuinaán caati deenú du'ú chi Cristo chi i'teenú. Ní deenú chi cuaacu chi Cristo mi'n ní v'ée poder ye'n'é yā chi dii'n cuenta yā ye'n'e nducué'n'ē n'tii'nyu'n chi tee yā 'úú ndíi nguuvi chi dii'n yā juzgar nducyaaca 'ii'nyā'n.

13 Dii, Timoteo, dii'n di ndúúcu nduudu chi serio nducué'n'ē tan'dúúca chi 'úú chi 'cueé'n dii. Ní cunée di n'daacā ndúúcu chi i'teenú di Din'é'e di nducyaaca 'ii'nyā'n caati máán ní s'uúú'n ní ye'n'e Jesucristo s'uúú'n.

14 Ní cundεε di cuidado chi dii'n di n'tii'nyu'n chi Ndyuūs teé yā dii. Ní tee di lugar chí Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs chi canee ndúúcu yú cunneé yā dii.

15 Dii ní deenu di chi nducyaaca 'ii'nyā'n chi i'téenu yā Jesucristo chi ye'n'e yá'n'āa Asia, 'ii'nyā'n s'ee'n chi canee yā nduucú nguuvi chi chó'ōo, maa'n ní ndaacadaamí yā ye'n'é 'úú. Ní nguaa'n 'ii'nyā'n s'ee'n canee sa'n'ā Figelo ndúúcu sa'n'ā Hermógenes.

16 Naati 'ii'nyā'n ye'n'e familia ye'n'e sa'n'ā Onesíforo ngu'éé 'cuináa'n yā 'úú ye'n'é chi canuún' vácūū. Sa'n'ā mi'n ndaa sa n'diichi sa 'úú chi nnee sa 'úú. Ne'n'é chi Señor Jesucristo ca'á yā vaadi ya'ai ye'n'é yā sa'n'ā mi'n ndúúcu 'ii'nyā'n ye'n'e familia ye'n'e sa.

17 Ngu'éé dii'n sa'n'ā Onesíforo tan'dúúca chi dii'n taná'n'a yā caati taachi canee sa na yáán Roma neené na'nuū'n sa 'úú ndíi taachi nndaācā sa 'úú.

18 Ne'n'é chi Ndyuūs ya'ai 'iinú yā sa'n'ā mi'n nguuvi chí Señor Jesucristo ye'n'é yú dii'n yā juzgar 'ii'nyā'n ye'n'e i'n'yee'dí' cūū. Ní dii ní neené n'dai deenú di tan'dúúca chi chinnee sa s'uúú'n taachi snée yú na yáán Efeso.

2

'Áámá soldado ye'n'ē Señor Jesucristo chi din'dááca sa

1 Díi, Timoteo, chí tan'dúúca daiyá, cuta'a di fuerzas ye'n'ē nducué'n'ē vaadi n'dai chí cuuvi ye'n'ē yú caati maa'n ní ye'n'e Jesucristo s'uúú'n.

2 Ní tanducué'n'ē chí n'giindivee'n di ye'n'e 'úú chí nga'n'á nanáán n'dee n'dáí 'ii'nyā'n, chuū ní ca'cuee'n di sa'n'ā s'ee'n chí i'téenu sa chí 'áámá cūnee sa n'daacā ndúúcu chí i'téenu sa, ní sa'n'ā s'ee'n ní cuuvi ca'cuee'n sa taná'n'ā 'ii'nyā'n.

3 Ní taachi canee chí 'cueenu dí cuuvi tuu'mi ní n'geenu di ngii tan'dúúca 'áámá soldado chí n'daacā sa. 'Tíicā dii'n di caati dii ní 'áámá soldado ye'n'e Señor Jesucristo.

4 Deenu di tan'dúúca chí 'áámá soldado chí canee na servicio ngu'éé dii'n sa tan'dúúca taná'n'ā sa'n'ā chí ngu'éé canee na servicio caati canee sa dii'n sa cumplir tanducué'n'ē chí nga'n'a comandante ye'n'ē sa.

5 'Tíicá ntúū'n. 'Ii'nyā'n chí ca'n'á na cancha ngu'éé cuuvi cuta'a yā mar 'áámá premio nduuti chí ngu'éé dii'n yā cumplir reglas ye'n'ē.

6 'Tíicá ntúū'n. 'Ii'nyā'n chí dii'n n'tii'nyu'n na campo ye'n'é yā cuuvi cuta'á yā caavā mán'ā yā cosecha ye'n'é yā chí vmaná'n vmaná'n.

7 Dii, Timoteo, nadacádínūū'n di ye'n'ē chí nga'n'á níicú Señor ye'n'ē yú dii'n yā chí cadíinuū'n di tanducué'n'ē.

8 N'gáácú dí ti Jesucristo ye'n'ē yú ní ye'n'ē ndaata ye'n'ē David 'ii'nyā'n, ní nduuchi yā ye'n'ē nguaa'n tiná'n'ā. 'Túúca nga'n'ā nduudu cuaacu chí nadinguá'n'āi 'ii'nyā'n.

9 Níicú cáávā chí nga'n'á nduudu cuaacu ye'n'é yā neene n'geenú ngii ní canuún' vácūū ndúúcu cadenas tan'dúúca chí 'nii'n'nú'n 'ii'nyā'n naati nduudu ye'n'é Ndyuūs ngu'éé cuuvi 'cucē chíichí ndúúcu cadenas.

10 Ní cáávā nducuéⁿē chuū 'úú cuchéé yeⁿe tanducuéⁿē chi n'geenú ngii caavā 'iiⁿyāⁿ chi Ndyuūs nndεεεε yā chi cuuvi yeⁿé yā 'iiⁿyāⁿ. Ní 'íicú 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cuuvi cu'téenu yā Ndyuūs. Ní Ndyuūs cuuvi nadanguaⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nuuⁿndi yeⁿé yā cáávā Jesucristo. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cuuvi ndaaca yā vida n'dai chi vida cueⁿe daāⁿmaⁿ.

11 Nduudú 'cūū ní cuaacu chi ngaⁿ'a 'iiⁿyāⁿ: Nduuti chi diiⁿ yú cuenta chi 'āā n'diī yú ndúúcu Cristo tuuⁿ'mi ní diiⁿ yú cuenta chi cunduuchi ntūⁿ yú ndúúcu yā.

12 Tiicā ntūⁿ. Nduuti chi n'geenú yú ngii cááva yā ndúúcu nducuéⁿē dendu'ū tuuⁿ'mi ní caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyuⁿ yú ndúúcu yā. Ní nduuti chí cueeⁿdiitu yú yeⁿe Cristo tuuⁿ'mi ní Cristo caⁿ'á yā caaⁿ'maⁿ yā chi s'uuúⁿ nguéé yeⁿé yā s'uuúⁿ.

13 Nduuti chi n'daaⁿ yú ní nguéé 'aama canee yú ndúúcu chi i'teenú yú yeⁿe Jesucristo tuuⁿ'mi ní Jesucristo nguéé n'daaⁿ yā ti'tiica yā ní 'áámá canee yā caati Cristo miiⁿ nguéé cuuvi cueeⁿdiitú yā yeⁿé maáⁿ yā.

14 Maaⁿ ní dii, Timoteo, n'gaacú di yeⁿe nducuéⁿē dendu'ū. Yaaⁿ'vi di 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nanááⁿ 'iivú Ndyuūs yeⁿé yú chí canéé chi diiⁿ yā 'túúca. Yaaⁿ'vi di 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí nguéé cuuvi 'cuuⁿ'máⁿ yā ndúúcu cheendi yā caati nduudu yeⁿé yā nguéé dichíⁿ'vē. Nduudu s'eeⁿ dámaāⁿ diiⁿ chí tanáⁿ'á 'iiⁿyāⁿ nadacadíⁿnuuⁿ ca yā yeⁿe chí ch'iindiveéⁿ yā yeⁿe nduudu yeⁿé yā.

15 Ní díi diiⁿ di tanducuéⁿē chí n'daacā chí cuuvi di caati taachi ndaa di nanááⁿ Dendyuūs cuuvi di 'cuuⁿ'miⁿ di chí n'daacā diiⁿ di ntiiⁿnyuⁿ yeⁿé yā. Ní n'daacā ngi'cueeⁿ di nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ. Ní nguéé cuuvi 'cuináaⁿ di nanááⁿ Ndyuūs.

16 Diví di yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'a n'dee n'dái nduudu chí nguéé dáámá ndúúcu nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs caati nguéé dichíⁿ'vē. 'Iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'a yā 'túúca diiⁿ cá yā nuuⁿndi.

17 Níicú nduudu chí nguéé n'daacā chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ca'cueéⁿ yā 'iiⁿyāⁿ ní ngeenú tan'dúúca chí ca'ai gangrena ní tan'dúúca chí nge'e 'áámá n'daa. 'Tiicā diiⁿ nduudu yeⁿe saⁿ'ā Himeneo ndúúcu saⁿ'ā Fileto.

18 Sáⁿ'ā s'eeⁿ ní diví yā yeⁿé nduudu cuaacu ní ngaⁿ'a yā chí 'iiⁿyāⁿ nguéé nduuchí yā yeⁿé nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní náⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ 'āā ntéé i'téenu yā nducuéⁿē nduudu cuaacu.

19 Naati chíⁿ chí Ndyuūs 'āā diiⁿ yā mar 'áámá 'āā ntéé cuuvi nadin'núⁿ'u yā. Ní 'āā canéé nguūⁿ na libro yeⁿé yā ní chiichi canéé tan'dúúca 'áámá sello. 'Tiicā nduudu miiⁿ: Señor Jesucristo yeⁿé yú deenú yā du'u 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿé yā. Níicú nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'a yā chí yeⁿe Señor yeⁿe yú canéé chí diví yā yeⁿe nuuⁿndi.

20 Taachi caⁿ'a yú cuaaⁿ chεεti va'ai chí ch'εεte taavi ca n'diichi yú nguéé dámaāⁿ platos ndúúcu 'cuūtu yeⁿe 'dííⁿnguaaⁿ o 'dííⁿngueε naati n'diichi yú ntūⁿ 'cuūtu yeⁿé yáⁿ'á ní yeⁿé ínchεεtí. N'duuvi 'cuūtu 'iiⁿyāⁿ cutaⁿ'á yā cáávā ntiiⁿnyuⁿ especiales ní náⁿ'ā 'cuūtu ní 'iiⁿyāⁿ staⁿ'á yā chí 'cuí yā cosas chí nguéé dichíⁿ'vē.

21 Ní taachi 'aama yú neⁿe yú diiⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Señor Jesucristo yeⁿé yú canee chí 'cuεetinéé n'daacā yú ní diví yú yeⁿe tanducuéⁿē chí nguéé dichíⁿ'vē. 'Tiicā diiⁿ yú maaⁿ níicú cuuvi diiⁿ yú 'āā de'é nūuⁿ ntiiⁿnyuⁿ chí n'daacā.

22 'Tiicā ntūⁿ. Dii, Timoteo, diví di yeⁿe vicios yeⁿe saⁿ'ā n'gaiyáá. Cunée di n'daacā ní diiⁿ di tanducuéⁿē chí n'daacā. Cu'téenu ca di Ndyuūs, dinéⁿe di nducyaaca 'iiⁿyāⁿ, ní cunée di ndúúcu vaādí 'diiⁿ ndúúcu nducyááca 'iiⁿyāⁿ

chi Ndyuūs nadidεεvé yā ye'n'ē nuu'ndi ye'n'é yā. Ní maa'n ní nga'angua'á yā ndúúćū 'ii'n'yā'n chi ye'n'e Señor Jesucristo ye'n'e yú.

23 Ní dii, Timoteo, nguéeé dii'n di cuenta ye'n'e 'ii'n'yā'n chi n'deeē n'dái ne'n'é yā caa'n'mán yā ndúúćū dii ndúúćū nduudu chi zonga caati nguεε déenu yā. 'Áā déēnu di chi naachi 'cuiñū nduudu mii'n ní ndaacā vaadi 'caa'va.

24 Deenu di chi mar 'áámá 'ii'n'yā'n chi dichí'vε Señor Jesucristo ye'n'e yú nguéeé cánéé chi 'cuu'mán yā ndúúćū 'ii'n'yā'n naati canéé chí ndúúćú yā ndúúćū nducyaaca 'ii'n'yā. Ní canee chi ngi'cuee'n n'dáácá yā. Ní canee chi dii'n yā tanducue'n'ē ndúúćū paciencia.

25 Ní canee chi dii'n di componer 'ii'n'yā'n chi yáádi'yāa ndúúćū núú'mán staava ye'n'e di. Ní 'ii'n'yā'n mii'n canee chi cūnee ngiinú yā chi Ndyuūs n'daán yā vida ye'n'e 'ii'n'yā'n rebelde caati cuuvi deenú yā nduudu chi cuaacu.

26 'Tíicā ní 'ii'n'yā'n s'ee'n canéé yā tan'dúúćā chi cyaadú yā níicú cyaaiivi ní canduuchí yā ní 'íicú cuuvi ngeenú yā tan'duucā chi dii'n yā cuá'n'ai yā ye'n'e trampa ye'n'e yáá'n'guiinū'n. Ní nguéeé preso yā ye'n'e yáá'n'guiinū'n chi yáá'n'guiinū'n cuuvi dii'n sa chii'n chi ne'n'e sa nduucú yā. Ní maa'n ní 'ii'n'yā'n cuuvi dii'n yā chí'n chí ne'n'e Ndyuūs.

3

Tan'dúúćā chi 'ii'n'yā'n ca'n'á yā dii'n yā nguuvi chí cúchii

1 Dii, Timoteo canee chi déenu ntúū'n di chuū. Nguuvi chi cuchii v'éé cosas chi ngi'n'ii.

2 'Ii'n'yā'n ní ne'n'é yā maán yā 'ii'n'yā'n ní diné'n'e taavi yā tuūmī. Ní caa'n'mán yā chi neené n'gεεte maa'n yā ní nacádíinuu'n yā chi neené n'daacā maán yā, ní nguéeé n'daacā dináa'n yā ye'n'e taná'n'ā 'ii'n'yā'n. Ní ngii taa'n yā contra ye'n'e Ndyuūs. Ní nguéeé n'giindiveé'n yā ye'n'ē chiidá yā ndúúćū checú yā. Ní nguéeé nga'n'a yā 'túicā: N'dii Ndyuūs, gracias. Ní nguéeé n'giindiveé'n yā ye'n'ē nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs.

3 Ní nguéeé diné'n'e yā 'ii'n'yā'n tan'dúúćā chi canéé chi dine'n'é yā 'ii'n'yā'n, ndii nguéeé ndúú ya'āi 'iinú yā 'ii'n'yā'n. Caa'n'mán yā nuu'ndi ye'n'e 'ii'n'yā'n ní nguéeé 'túicā. Ní nguéeé dii'n yā chi n'daacā caati ne'n'é yā ca'n'á yā ndúúćū n'daataá ó sa'n'ā chi nguéeé ye'n'é yā. Ní neené taa'n yā. Ní nguéeé cuuvi n'diichí yā cosa chi n'daacā.

4 Nééné ne'n'e yā vaadi 'caa'va ndúúćū 'ii'n'yā'n. Nguéeé 'va'a yā 'āā dε'ε nūu'n chi dii'n yā ndúúćū 'ii'n'yā'n Ní neené nadacadíinuu'n yā chi n'dεεve maán yā. Nééné ne'n'e yā dii'n yā taanduv'éé vicio chi v'éé i'n'yee'ndí 'cūū. Ní nguéeé nadacadíinuu'n yā ye'n'e Ndyuūs.

5 Nééné n'gi'n'i yā chi i'téenu yā Ndyuūs naati nguéeé dii'n yā chii'n chi nga'n'a nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs. Díi, Timoteo, divíi di ye'n'e 'ii'n'yā'n chi 'túicā.

6 Caati ná'n'ā sa'n'ā s'ee'n ní nge'n'e yā ndúú va'ai nduu va'ai ye'n'e n'daataá chi nguéeé dii'n n'daacā yā. Ní ca'cuee'n sa nduudu chi nguéeé n'daacā. Ní n'daataa s'éé'n nguéeé cuuvi ndaacadaamí yā ye'n'ē nuu'ndi ye'n'é yā.

7 N'daataa s'ee'n ní nguuvi nguuvi n'gee'n yā nduudu mii'n naati nguéeé cuuvi tuumicadíinuu'n yā nduudu mii'n.

8 Ní 'ii'n'yā'n s'ee'n chi dii'n 'túicā ní contra ye'n'ē nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs. Ní tan'dúúćā chi dii'n sa'n'ā ngaatúū Janes ndúúćū Jambres taachi contra ye'n'e Moisés tiempo chi 'āā chó'ōo, 'túicā maa'n ní 'ii'n'yā'n s'ee'n nguéeé n'daacā nadicadíinuu'n yā. Ní nguéeé cuaacu chi i'téenu yā Ndyuūs.

⁹ Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé cuuvi 'cueeⁿ cá yā caati nducyaaca 'iiⁿyāⁿ deenú yā táácá idiin 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi tonto yā tan'dúúcā chi 'tiicá ntúūⁿ deenú nducyaaca 'iiⁿyāⁿ taacā chi diiⁿ ngaatúū Janes ndúúú Jambres tiempo chi 'āā chó'ōo.

Cuááⁿ ná ch'iinu ní Pablo dingúúⁿ yā carta 'cūū yeⁿe Timoteo

¹⁰ Díí, Timoteo, 'āā diiⁿ di nducueⁿē tan'dúúcā chi chi'cueeⁿ dii. Ní tan'dúúcā chi 'úú canee n'daacā, 'tiicá ntúūⁿ cunee di n'daacā. Ní diiⁿ di tanducueⁿē tan'dúúcā chi 'úú diiⁿ nducueⁿē cáávā chi i'teenú yú Ndyuūs. 'Tíicá diiⁿ di. Ní i'téenu di tan'dúúcā chi 'úú i'teenú. Ní ya'ai i'inu di 'iiⁿyāⁿ ní dineⁿe di nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. Ní cucheε di yeⁿe nducueⁿē. Tan'dúúcā chi diiⁿ 'tiicá ntúūⁿ diiⁿ di.

¹¹ Ní deenu di tanducueⁿē chi ch'eenú chiī cáávā chi diiⁿ 'iiⁿyāⁿ nduucú ní táácā chi ch'eenú na yāāⁿ Antioquía ndúúú yāāⁿ Iconio ndúúú yāāⁿ Listra. Ní chichεé tanducueⁿē chi ch'eenú chiī naati Señor Jesucristo yeⁿe yú ní nadanguáⁿai yā 'úú yeⁿe nducueⁿē chúū.

¹² 'Tíicá ní cuaacu. Nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi neⁿé yā 'cueεtinéé n'daacā vida yeⁿé yā cááva Jesucristo ní caⁿá yā 'cueenú yā cuuvi.

¹³ Naati 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacā ní nginnche'éi yā 'iiⁿyāⁿ. Dach'εεε dách'εεε cá diiⁿ yā. Ní nginnche'éi yā tanán^a 'iiⁿyāⁿ ní ndíí maán yā nginnche'éi yā 'iiⁿyāⁿ.

¹⁴ Naati dii, Timoteo, canee n'daacā di yeⁿe chi ch'eeⁿ di caati cuaacu níⁿnyúⁿ chí deenu di chi cuaacu ní deenu di du'ú 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi chi'cueeⁿ di 'túúcā.

¹⁵ Ndíí taachi 'lííⁿ dii chicadíínuuⁿ di yeⁿe nduudu yeⁿé Ndyuūs. Ní cáávā nduudu miiⁿ chi ca'cueeⁿ di cuuvi cadíínuuⁿ di táácā cuuvi ninguaⁿāi di cáávā chi i'téenu di Señor Jesucristo.

¹⁶ Ní nducueⁿē chi canéé nguūⁿ en libro yeⁿé Ndyuūs cucáávā Espiritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ní dichí'vε chi ca'cueeⁿ yú 'iiⁿyāⁿ ní cuuvi yú 'iiⁿyāⁿ chεε chi nguéé n'daacā chi diiⁿ yā. Ní cuuvi yú 'iiⁿyāⁿ táácā chi cuuvi din'daacá yā. Ní ca'cueeⁿ yú táácā chi 'iiⁿyāⁿ cuuvi 'cueεtinéé n'daacá yā nanáán Ndyuūs.

¹⁷ Caati 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿéⁿ Ndyuūs ní dichí'vε yā Ndyuūs ní cuuvi diiⁿ yā nducueⁿē n'tiiⁿnyuⁿ chi n'daacā.

4

¹ 'Úú yaa'ví dii nanáán Ndyuūs ní nanáán Señor Jesucristo. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ caⁿá yā chi ndaa yā taama vmnéⁿēe tan'dúúcā rey. Ní ndaa yā ní diiⁿ yā juzgar 'iiⁿyāⁿ chi sduuchi ndúúú 'iiⁿyāⁿ chi 'āā n'dii caatí ngaⁿa n'tiiⁿnyúⁿ yā yeⁿe nducueⁿē naachi ngaⁿa n'tiiⁿnyúⁿ yā.

² Ní 'úú yaa'ví dii chi ngaⁿa di nduudu cuaacu yeⁿe Cristo nanáán 'iiⁿyāⁿ. Ní caaⁿmaⁿ di nducueⁿē tiempo chi cuuvi diiⁿ di ní 'aara chi tiempo chi nguéé cuuvi diiⁿ di ní diiⁿ di. Caaⁿmaⁿ yuudu di caati 'iiⁿyāⁿ cuuvi cu'téenu yā. Ní caaⁿmaⁿ dí nanáán 'iiⁿyāⁿ chi dinuuⁿndí yā chi 'āā ntéε dinuuⁿndí yā 'tíicā. Ní ca'a di consejo 'iiⁿyāⁿ, ní ca'cueeⁿ di 'iiⁿyāⁿ. Ní diiⁿ di tanducueⁿē ndúúú n'dai, ní ca'cueeⁿ di nduū'cuaaⁿ.

³ 'Tíicá diiⁿ di caati ndaa tiempo chi 'iiⁿyāⁿ nguéé 'caandiveéⁿ yā nduudu chí n'dai. Naati caⁿá yā in'nuuⁿ yā n'deeε n'dái maestros chi ca'cueeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ tan'dúúcā chi neⁿé yā 'caandiveéⁿ yā. Ní tan'dúúcā vaanicadíínuuⁿ yeⁿe maán yā 'tíicā neⁿe yā chi ca'cueeⁿ yā.

⁴ Ní ndaacadaamí yā yeⁿe nduudu cuaacu ní nguéé 'caandiveéⁿ yā yeⁿe. Ní 'caandiveéⁿ yā cuentos chi nguéé n'daacā.

⁵ Naati dii ní canee chi candée di cuidado yeⁿ'é tanducuén^e dendu'ú tanducuén^e tiempo. Ní cuchée di yeⁿ'e nducuén^e chi 'cueenu di cuuvi. Diiⁿ di ntiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs ní caaⁿ'maⁿ di nduudu yeⁿ'é Ndyuūs chi diiⁿ chi nguaⁿ'āi 'iiⁿ'yāⁿ. Canée chi diiⁿ di cumplir ntiⁿnyuⁿ chi Ndyuūs tee yā dii.

⁶ 'Úú deenú chi ca'á vida yeⁿ'é cáávā Cristo ní 'iiⁿ'yāⁿ caⁿ'á yā 'caaⁿ'nuⁿ yā 'úú. 'Āā canée niiⁿ'nuuⁿ nguuví chi 'cuuví.

⁷ Naata deenú chí díiⁿ ntiⁿnyuⁿ yeⁿ'é tan'dúúcā 'áámá soldado chí idiⁿ sa caanda n'daacā. 'Tíicā díiⁿ. Ch'iinú ntiⁿnyuⁿ yeⁿ'é ní 'áámá canee n'daacā ndúúcū chi i'teenú yeⁿ'e Ndyuūs.

⁸ Cáávā chuú cunee ngiinú 'aama corona chi Señor Jesucristo chi juez chi diiⁿ nducuén^e chi cuaacu, caⁿ'á yā chi téé yā 'úú ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e yā, 'iiⁿ'yāⁿ s'een chi n'daacā idiⁿ yā. 'Tíicā cuuvi nguuví chi Cristo ndaa yā taama vmnéⁿ'ēe. Ní nguée téé yā corona dámaāⁿ 'úú naati ca'a yā corona nducyáácā 'iiⁿ'yāⁿ chi neⁿ'é yā Jesucristo ní cūnee ngiinú yā Jesucristo ní neⁿ'é yā chi ndaa Jesucristo taama vmnéⁿ'ēe.

Pablo ca'á yā instrucciones ca'áámá cā'aama 'iiⁿ'yāⁿ

⁹ Dii, Timoteo, diiⁿ núúⁿ yiiⁿ'nu di chi chíi di n'diichi di 'úú.

¹⁰ Saⁿ'ā Demas miiⁿ ní ndaacadaamí sá yeⁿ'e 'úú caati neⁿ'e ca sa cosas chi véé iⁿ'yeeⁿdi 'cūú ní cheⁿ'ē sa yāāⁿ Tesalónica. Saⁿ'ā Cresente cheⁿ'ē sa yāⁿ'āa Galacia ní saⁿ'ā Tito cheⁿ'ē sa yāⁿ'āa Dalmacia.

¹¹ Dámaāⁿ Lucas canee sa nduucú maaⁿ. Ní yaaⁿ'vi di Marcos chi caⁿ'a sa ndúúcū dii. Ní candéē di sáⁿ'ā ndúúcū di caati Marcos cuuvi cunnee ca sá 'úú na ntiⁿnyuⁿ chí diiⁿ.

¹² 'Úú 'āā dicho'ó saⁿ'ā Tíquico na yāāⁿ Efeso.

¹³ Ní taachi cuchii di, nandéé di cotón yeⁿ'é chi s'neén na vaacu saⁿ'ā Carpo na yāāⁿ Troas. Nandéé di ntúūⁿ libros yeⁿ'é ndúúcū caaca chí neⁿ'e niiⁿ'nyúⁿ.

¹⁴ Saⁿ'ā Alejandro chí 'viichi cūú ní neén n'deeé cosas chí nguée n'daacā diiⁿ sa nduucú. Ndyuūs caⁿ'á yā nadíⁿ've yā saⁿ'ā caavā tanducuén^e chí nguée n'daacā diiⁿ sa nduucú.

¹⁵ Cundéé di cuidado yeⁿ'e saⁿ'ā miiⁿ caati neen^e taaⁿ ngaⁿ'a sa yeⁿ'e chí ngi'cueeⁿ yú ti contra yeⁿ'e chí ngi'cueeⁿ yú.

¹⁶ Vmnááⁿ vmaaaⁿ taachi 'úú cheⁿ'é nanaaⁿ juez mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguée cheⁿ'e yā nduucú naati nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ diví yā yeⁿ'e 'úú. 'Úú ngiicá nanááⁿ Ndyuūs chí nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iis'ti.

¹⁷ Naati Señor nginneé yā 'úú ní teé yā fuerzas 'úú cáávā chí 'úú ngii ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'é yā nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí nguée yeⁿ'ē ndaata 'iiⁿ'yāⁿ Israel, nduudu chí diiⁿ chí nguaⁿ'āi 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'íicú nducuén^e 'iiⁿ'yāⁿ s'een cuuvi 'caandiveén yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Ní 'tíicā Señor yeⁿ'e yú nadanguáⁿ'ai yā 'úú yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'een. Ní chuú ní tan'dúúcā chí ninguáⁿ'ai yā 'úú yeⁿ'e cheendi 'yáiⁿ'yāaⁿ cuá'āa. 'Tíicā díiⁿ yā nduucú.

¹⁸ Níicú Señor Jesucristo ní nadanguaⁿ'ai yā 'úú yeⁿ'e tanducuén^e cosas chí nguée n'daacā chí 'iiⁿ'yāⁿ neⁿ'é yā diiⁿ yā nduucú. Ní Señor Jesucristo candéé yā cuidado yeⁿ'e vida yeⁿ'é chí cuuvi naⁿ'á na va'ai cheeti nguuví naachi ngaⁿ'a ntiⁿnyúⁿ yā. Señor Jesucristo miiⁿ ní dich'εete yú 'iiⁿ'yāⁿ cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ. 'Tíicā.

'Cuiinū carta ndúúcū saludos ndúúcū vaadi n'dai yeⁿ'e Ndyuūs

¹⁹ Lado yeⁿ'é: N'dái yā ngaⁿ'á, caaⁿ'maⁿ di taⁿ'ā Prisca ndúúcū isaⁿ'ā tá chí Aquila ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e familia yeⁿ'e saⁿ'ā Onesíforo.

²⁰ Sa^{n'}ā Erasto canee sá na yáⁿ Corinto. Ní sa^{n'}ā Trófimo chi ngiitā sa, 'úú s'neéⁿ sa^{n'}ā na yáⁿ Mileto.

²¹ Maaⁿ ní diiⁿ núúⁿ yiiⁿnu di cuchī dí n'diichi di 'úú taachi 'āā 'cuéé ndaa tiempo chi 'iiche. Sa^{n'}ā Eubulo ndúú^{cū} sa^{n'}ā Pudente ndúú^{cū} sa^{n'}ā Lino n'dúú^{cū} n'daataá Claudia ndúú^{cū} nducyaaca vi'i yú: N'dai ndís'tiī nga^{n'}á yā.

²² Ne^{n'}é chi Señor Jesucristo ye^{n'}e yú canee yā ndúú^{cū} dii hermano ye^{n'}é níicú Ndyuūs téé yā dii ye^{n'}e nducué^{n'}e chi n'dai ye^{n'}é yā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA YE'N'E SA'Ā TITO

1 'Úú Pablo chi apóstol ye'n'é Señor Jesucristo ní diiⁿ ntiinⁿnyuⁿ ye'n'é Ndyuūs. Ndyuūs dichó'ó yā 'úú chi cuuvi inneé 'iinⁿyāⁿ s'eeⁿ chi Ndyuūs nndεεvε yā chi cuuvi ye'n'é yā 'iinⁿyāⁿ s'eeⁿ caati cu'teenu cá yā ye'n'e religión ye'n'e yú.

2 Ní cūnee ngiinú yā ndúúcu s'uuúⁿ chi Ndyuūs téé yā vida cueⁿe daāⁿmaⁿ s'uuúⁿ chi Ndyuūs caⁿa yā chi ca'a yā 'iinⁿyāⁿ chi ye'n'e yā vmnááⁿ vmnaaⁿ chi 'āa cuéé cūnee iⁿ'yeeⁿdí' cūū. Ndyuūs miiⁿ ní nguéé cuuvi caaⁿ'máⁿ yā nduudu yaadi.

3 Ní taachi ndaa tiempo chi neⁿe Ndyuūs, Ndyuūs ch'iⁿi yā nduudu cuaacu ye'n'é yā cucáavā 'iinⁿyāⁿ chi ngaⁿ'a nduudu cuaacu ye'n'é yā. Maaⁿ ní Ndyuūs ye'n'e yú chi nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ dichó'ó yā 'úú chi ngaⁿ'á nduudu cuaacu ye'n'é yā.

4 Maaⁿ ní dinguúⁿ carta 'cūū ye'n'e dii, Tito. Ní cuaacu níⁿnyúⁿ díi ní tan'dúúca daiyá chi ngaⁿ'á nduudu cuaacu nanááⁿ dii, nduudu chi i'teenu yú. Neⁿ'é chi Ndyuūs chiida yú ndúúcu Señor Jesucristo ye'n'e yú chi nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ itée yā dii nducuéⁿ'ē chi n'dai taavi ye'n'é yā ní ya'ai 'iinu yā dii. Ní tan'dúúca chi ya'ai 'iinú Ndyuūs 'iinⁿyāⁿ 'tiica ntúūⁿ diiⁿ di. Ní Ndyuūs téé yā dii vaadi 'diiⁿ ye'n'é yā.

Ntiinⁿnyuⁿ ye'n'e Tito na yáⁿ'āa Creta

5 Ní cáavā ntiinⁿnyuⁿ chi canee chi diiⁿ di 'úú chi neéⁿ dii na isla Creta. Canéé chi dicuaacú di cosas chi nguεε n'daacā. Ní cu'neeⁿ dí 'iinⁿyāⁿ n'gεεte chi ngaⁿ'a ntiinⁿnyúⁿ yā ye'n'é nducuéⁿ'ē yaacū na 'áamá 'áamá ciudad. 'Úú dichó'ó dii chi diiⁿ dí ntiinⁿnyuⁿ 'cūū.

6 Ní 'iinⁿyāⁿ chi ndεεvε dí canee chi 'cuεetinéé n'daaca yā manera chi nguéé cuuvi caaⁿ'maⁿ tanáⁿ'ā 'iinⁿyāⁿ chi véé nuuⁿndi ye'n'é yā. Ní véé 'áamá nūuⁿ n'daataa ye'n'e yā. Ní daiyá yā canéé chí i'téenu yā Ndyuūs, ní nguéé da'caiyāa chí travieso yā chi nguéé n'daacā idiinⁿ yā, ní nguéé da'caiyāa chí yaadi'yāa.

7 'Iinⁿyāⁿ chí diiⁿ yā ntiinⁿnyuⁿ ye'n'é Ndyuūs canee chí candéé yā cuidado ye'n'e ntiinⁿnyuⁿ ye'n'é Ndyuūs. Ní cáavā chuū 'iinⁿyāⁿ s'eeⁿ canee chí 'cuεetinéé n'daaca yā. Nguéé cuuvi 'iinⁿyāⁿ chí necio yā, ní nguéé 'iinⁿyāⁿ chí nduuvi taáⁿ yā, ndíí nguéé ndúú 'iinⁿyāⁿ chí ngii cuu'ví yā va ní in'nuuⁿ yā vaadi 'caa'va. Ní nguéé cuuvi 'iinⁿyāⁿ chí neⁿ'é yā diiⁿ yā ganar tuūmí cáavā ntiinⁿnyuⁿ chí diiⁿ yā chí nguéé n'daacā.

8 Naati 'tíicā canee chí diiⁿ yā. Canéé chí diiⁿ yā recibir na vaacú yā 'iinⁿyāⁿ chí canúú yúúní. Canéé chí neⁿ'e yā chí din'daaca yā ní n'daacā nadacadínuuⁿ yā ye'n'e nducuéⁿ'ē chí caⁿ'á yā diiⁿ yā, ní diiⁿ yā chíiⁿ chí cuaacu. Ní dεεvε vida ye'n'e yā, ní nguéé canee chí taamá yā ca'a yā consejo 'iinⁿyāⁿ.

9 Ní cundéé n'daaca yā nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs chí ch'ééⁿ yā ní 'tíicā cuuvi ca'cueéⁿ yā nduudu cuaacu miiⁿ. Ní cuuvi diiⁿ yā cucheé yā ndúúcu 'iinⁿyāⁿ chí contra ye'n'e nduudu cuaacu ní cuuvi ch'iⁿ'í yā 'iinⁿyāⁿ s'eeⁿ chí nduudu cuaacu miiⁿ ní cuaacu.

10 Neene n'dái 'iinⁿyāⁿ nguaaⁿ 'iinⁿyāⁿ judíos s'eeⁿ nguéé neⁿ'e yā cu'téenu yā nduudu cuaacu miiⁿ. 'Iinⁿyāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'á yā cosas chí nguéé dichíí'vē ní ginnche'éí yā 'iinⁿyāⁿ.

11 Canee chi diin yú chi 'ii'nyān s'eeñ nguéé cuuvi candεε yā nduudu yeñ'é yā caati ndásta'á yā vaadi cadíinūuñ yeñ'é 'ii'nyāñ. Ní diin yā chi nducyaaca 'ii'nyāñ yeñ'e 'áámá va'ái yeñ'e táámá va'ái cu'téenu yā nduudu yeñ'é yā. Ní ngi'cueéñ yā cosas chi nguéé n'daacā cucáávā chi neñ'é yā diin yā ganar tuūmī manera chi nguéé n'daacā.

12 Ní 'áámá sañ'ā yeñ'e isla Creta chi profeta yeñ'e yáāñ miiñ ngañ'a sa 'túucā yeñ'e 'ii'nyāñ yeñ'e yáāñ vaacú sa. Ngañ'a sa chi 'ii'nyāñ yeñ'e yáñ'āa Creta ní neéne yaadí yā, ní neéne táán yā, ní neéne 'daañ'dí yā, ní neéne n'deēe nge'e yā.

13 Ní sañ'ā miiñ ní ngañ'a sa nduudu cuaacu yeñ'e 'ii'nyāñ. Nícu cáávā chuū canee chi yaa'vi dí 'ii'nyāñ s'eeñ ndúúcuñ nduudu cheεchi caati cuuvi cu'téenu n'daacá yā nduudu cuaacu miiñ.

14 Ní nguéé diin yā cuenta yeñ'e nduudu yeñ'e 'ii'nyāñ judíos chi nginnche'ei yā 'ii'nyāñ ndúúcuñ nduudu chi maán yā nadacadíinuuñ yā ní ngañ'a yā. Ndí nguéé n'giindiveéñ yā orden chi ngañ'a 'ii'nyāñ s'eeñ chi ndaacadaamí yā yeñ'e nduudu cuaacu yeñ'é Ndyuūs.

15 Ní 'ii'nyāñ chi Ndyuūs didεεvé yā staava yeñ'é yā chí dεεve nacadíinuuñ yā dámaāñ yeñ'e dendu'ú chi dεεve ní sta'á yā nducueñ'e tan'dúucā chí dεεve. Naati 'ii'nyāñ chí nguéé i'téenu yā Ndyuūs nadacadíinuuñ yā yeñ'e cosas chí nguéé n'daacā. Ní mar 'áámá cosa ní nguéé dεεve yeñ'e 'ii'nyāñ miiñ. 'Tiicá ntúūñ ní vaanicadíinūuñ yeñ'e yā ní nguéé dεεve. Ní nducueñ'e chí véé na staava yeñ'é yā ní nguéé dεεve. Ndí nguéé ndúú chí inadacadíinuuñ yā chí dεεve.

16 'Ii'nyāñ s'eeñ ngañ'a yā chí n'diichí yā Ndyuūs naati dendu'ú chí diin yā ch'iñ'í chí nguéé cuaacu. 'Ii'nyāñ s'eeñ nguéé neñ'é yā 'ii'nyāñ ní nguéé neñ'é yā diin yā chí ngañ'a 'ii'nyāñ. Nguéé n'daacá yā. Ní nguéé dichí'vε chí diin yā mar 'áámá cosa chí n'daacā.

2

Canéé chí ca'cueeñ di dendú'ú chí cuaacu

1 Díí, Tito, nducueñ'e chí caañ'mañ di canee chí caañ'mañ di ndúúcuñ nduudu cuaacu yeñ'é Ndyuūs.

2 Yaa'vi di sañ'ā ndiicúu chí ngañ'a ntiinnyuñ yeñ'e yaácū naachi 'ii'nyāñ i'téenu yā Jesucristo chí canéé chí serio yā. Ní canéé chí nadacadíinuuñ yā n'dai ní nguéé diin yā dendu'ú chí nguεε n'daacā. Canéé chí cu'téenu yā dámaāñ nduudu cuaacu yeñ'é Ndyuūs ní dinéñ'e yā nducyaaca 'ii'nyāñ. Ní canéé chí cuchéε yā yeñ'e nducueñ'e ndúúcuñ paciencia.

3 'Tiicá ntúūñ yaa'vi di n'daataa s'eeñ chí ngeñ'e yā na yaácū yeñ'é 'ii'nyā chí i'téenu yā Jesucristo chí 'cuεεtinéñ n'daaca yā tan'dúucā 'ii'nyāñ dεεve chí yeñ'é Ndyuūs. Nguéé caañ'mañ yā yeñ'e mar 'áámá 'ii'nyāñ chí nduudu yaadi ní nguéé cuu'ví yā va. Ní canee chí diin n'daacá yā caati tanán'ā 'ii'nyāñ cuuvi cuta'á yā ejemplo yeñ'e n'daataa s'eeñ.

4 Ní 'iicú cuuvi ca'cueéñ yā tanán'ā n'daataa da'cáiyā tan'dúucā chí canéé chí dinéñ'e yā isañ'ā yeñ'é yā ní dinéñ'e ntúūñ yā daiya yā.

5 Ní n'daataa s'eeñ cuuvi nadacadíinuuñ yā cheε chí n'daacā ní diin yā chuū. Ní diin yā nducueñ'e chí neñ'e Ndyuūs. Ní din'dai cá yā na vaacú yā ní n'giindiveéñ yā isañ'ā yeñ'e yā. 'Tíicā ní mar 'áámá 'ii'nyāñ nguéé cuuvi cunncaā caañ'mañ yā yeñ'e nduudu yeñ'é Ndyuūs.

6 'Tiicá ntúūñ yaa'vi di sañ'ā n'gaiyā chí nadacadíinuuñ yā n'daacā vmnaañ chí diin yā dε'ε véε.

⁷ Ní díí, Tito, diiⁿ di n'daacā nducuéⁿē chi diiⁿ di ní 'íicú 'iiⁿyāⁿ cuuvi cuta'á yā vida yeⁿ'ē di tan'dúucā 'áámá ejemplo. Ní taachi ca'cueeⁿ di 'iiⁿyāⁿ, diiⁿ di ndúucū núú^mmáⁿ staava yeⁿ'ē di ní canee di serio di.

⁸ Ní ca'cueeⁿ di ndúucū nduudu chi n'daacā ní 'íicu mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi caa^mmáⁿ yā de'ē veε yeⁿ'e chi ngaⁿ'a di. Ní 'iiⁿyāⁿ chi contra yeⁿ'ē di cuuvi 'cuinaáⁿ yā caati nguéé cuuvi caa^mmáⁿ yā mar 'áámá contra yeⁿ'ē di.

⁹ Ní yaa'vi dí 'iiⁿyāⁿ chi 'áámá canee chi diiⁿ yā ntiⁿnyuⁿ, canéé chi n'giindiveéⁿ yā nducuéⁿē yeⁿ'ē 'iivi yā. Ní cunee yiinú yā yeⁿ'e nducuéⁿē yeⁿ'ē 'iivi yā. Ní nguéé canee chi nguεεcútaⁿ'á yā yeⁿ'e 'iivi yā.

¹⁰ Ní nguéé canéé chi diduucú yā yeⁿ'ē 'iivi yā naati canee chi diiⁿ n'daacā yā ndúucū 'iivi yā ní ch'iⁿ'í yā chi dámaāⁿ diiⁿ yā cosas chi n'daacā cáávā 'iivi yā. Ní 'íicú ndúucū nducuéⁿē chi diiⁿ yā cuuvi ch'iⁿ'í yā 'iivi yā ní 'iivi yā cuuvi caa^mmaⁿ n'daacā yā yeⁿ'e nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs chi nanguaⁿ'āi yú.

¹¹ Ndyuūs ch'iⁿ'í yā chi díneⁿ'e yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. Ní ch'iⁿ'í yā vaadi n'dai taavi yeⁿ'é yā caati cuuvi nadanguáⁿ'ai yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

¹² Níicú vaadi n'dai taavi yeⁿ'é Ndyuūs ngi'cueeⁿ s'uuúⁿ chi canee chi divíi yú yeⁿ'e nducuéⁿē chi nguεε n'daacā ndúucū nducuéⁿē vicio chí véé iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū chi neⁿ'e yú diiⁿ yú. Ní canee chí nadacadiinuuⁿ yú n'daacā yeⁿ'e nducuéⁿē vniááⁿ chí diiⁿ yú. Ní 'cuεεtinéé n'daacā yú ní diiⁿ yú tanducuéⁿē chí neⁿ'e Ndyuūs 'naaⁿ chí canee yú iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū.

¹³ Ní vaadi n'dai taavi yeⁿ'é Ndyuūs ngi'cueeⁿ s'uuúⁿ chí 'cuεεtinéé n'giiⁿnu yú nguuvi ch'εεte taachi Cristo diiⁿ yā cumplir nduudu chí ngaⁿ'a yā. Ní taama vniéⁿ'ēe ndaa ntúūⁿ Jesucristo yeⁿ'e yú chí Ndyuūs chí ch'εεte taavi ca chí nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ.

¹⁴ Ní ca'á yā vida yeⁿ'e maán yā chí ch'iⁿ'i yā cáávā s'uuúⁿ chí nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ yeⁿ'e nducuéⁿē nuuⁿndi yeⁿ'ē yú. Ní nadideεvé yā s'uuúⁿ yeⁿ'e nducuéⁿē nuuⁿndi chí diiⁿ yú chí cuuvi yeⁿ'é yā s'uuúⁿ. Ní 'íicú 'áámá cunee yú diiⁿ yú ntiⁿnyuⁿ chí n'daacā.

¹⁵ Nducuéⁿē chuū ní canee chí ca'cueeⁿ di. Ní ca'a di orden ti dii tan'dúucā 'iiⁿntyéⁿē dii. Cunnee di 'iiⁿyāⁿ chí dí'vaachi yā. Ca'a di consejo 'iiⁿyāⁿ chí nguεε n'daacā idiⁿ yā. Din'daacá di yeⁿ'e nducuéⁿē caati mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ cuuvi cunncaā caa^mmáⁿ yā yeⁿ'ē di.

3

Yeⁿ'e chí canéé chí diiⁿ 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú

¹ Cúúví dí 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Señor Jesucristo chí n'gaacu yā chí canéé maaⁿ poder yeⁿ'e gobernador ndúucū tanáⁿ'ā 'iiⁿntyéⁿē ní canee chí n'giindiveéⁿ yā yeⁿ'e yā. Ní 'áá veε yaáⁿ yā chí diiⁿ yā nducuéⁿē ntiⁿnyuⁿ chí n'daacā.

² Ní nguéé canéé chí caa^mmaⁿ taaⁿ yā yeⁿ'e mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ. 'Tíicá canee chí 'cuεεtinéé 'diiⁿ yā ndúucū 'iiⁿyāⁿ ní din'dai yā ndúucu yā. Ní canéé chí ch'iⁿ'i yā tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ ndúucū tanducuéⁿē chí diiⁿ yā ndúucu yā chí maaⁿ yā ndiicuuⁿ yā.

³ 'Tíicá ntúūⁿ s'uuúⁿ tiempo chí chó'ōo taachi tonto yú ní nguéé n'giindiveeⁿ yú nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ní nguéé n'daacā idiⁿ yú. Ní canee yú tan'dúucā san'a esclavo caati yeⁿ'e chí neⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú ní diiⁿ yā ndúucū nducuéⁿē vicio yeⁿ'e chí véé, 'tíicá diiⁿ yú. Ní diiⁿ taán yú, ní neⁿ'e ca yú cosas tan'dúucā chí véé yeⁿ'ē tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ. Ní nguéé neⁿ'e yú 'iiⁿyāⁿ. Ndíi nguéé ndúu neⁿ'ē yā s'uuúⁿ. Ní nguéé neⁿ'e yú 'aama yú taama yú.

4 Naati taachi Cristo chi n'dai taaví yā ní neⁿ'é yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ndaa yā nanáⁿ yú, Cristo chi nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ,

5 tuuⁿ'mi ní nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ. Nguéé nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ cáávā chi diiⁿ yú cosas chi n'daacā naati caati ya'āi 'iinú yā s'uuúⁿ ní nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ caavā chi naaⁿ'nú yā s'uuúⁿ. Ní chuū neⁿ'e caaⁿ'maⁿ chi ch'iindiyaaⁿ yú ndúúⁿcū vida ngai cucáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Ní Espíritu miiⁿ tee yā s'uuúⁿ 'áámá vida chí ngāi.

6 Ní 'tíicā cuuvi cucáávā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú chi nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ, Ndyuūs tee yā núúⁿ'máⁿ ch'εεε Espíritu N'dai yeⁿ'é yā s'uuúⁿ.

7 Ní cucáávā Ndyuūs ca'á yā nducuéⁿ'é chi n'dai yeⁿ'é yā, diiⁿ yā chi s'uuúⁿ nguεε 'iiⁿ'yāⁿ nuuⁿ'ndi yú nanáⁿ yā ti didεεvέ yā s'uuúⁿ. Ní maaⁿ ní diiⁿ yā aceptar s'uuúⁿ ní caⁿ'á yā chí téé yā s'uuúⁿ vida cueⁿ'e daaⁿ'maⁿ chi cuuvi yeⁿ'e yú. Ní cunee ngiiⁿ'nuⁿ yú vida 'cūū chi cuuvi yeⁿ'e yú.

8 Nduudú 'cūū chi ngaⁿ'á ní nduudu cuaacu ní 'áámá cūnee. Neⁿ'é chi diitū cunee di ndúúⁿcū nduudu 'cūū ní diitu caaⁿ'maⁿ di va. Ní 'íicú nduudú 'cūū cūnee 'iiⁿ'yāⁿ chi l'téenu yā Ndyuūs, ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caⁿ'á yā diiⁿ yā ntiⁿ'nyuⁿ chí n'daacā. Nduudú 'cūū ní n'daacā ní dichíⁿ'vε 'iiⁿ'yāⁿ.

9 Nguéé cu'neeⁿveeⁿ di nduudu chi nguéé dichíⁿ'vε chí n'deeⁿ n'dái chí n'guεεcútaⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ. Ní nguéé cu'neeⁿveeⁿ ca di nduudu chí canéé nguūⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e di. Ndíí nguéé ndúú cu'neeⁿveeⁿ di yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí nguūⁿ yā yeⁿ'é nduudu yeⁿ'e ley. Nduudú 'cūū nguéé de'ε vεε ní nguéé dichíⁿ'vε. Naati cu'neeⁿveeⁿ cá di nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs.

10 Nduuti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā chí véé divisiones nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Cristo, yaaⁿ'vi di 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ 'áámá cuuvi o 'uūvī cuuvi. Ní ndúúⁿti chí nguéé n'giiⁿdiveéⁿ yā yeⁿ'é di tuuⁿ'mi ní tun'dáa di 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ yeⁿ'e yaācū.

11 Deenu di chí 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ nguéé n'daacā vaanicadiínūuⁿ yeⁿ'e yā ní dinuuⁿ'ndi yā. Ní nuuⁿ'ndi chí diiⁿ yā ní caaⁿ'maⁿ chí condenado yā.

Pablo ca'cueéⁿ yā Tito yeⁿ'é chí canee chí diiⁿ yā

12 Taachi dicho'ó hermano Artemas o hermano Tíquico nanáⁿ di, diiⁿ di chí diiⁿ'núúⁿ yiiⁿ'nu di chíi di naachi canee na yāāⁿ Nicópolis caati neⁿ'é cūneé yāāⁿ miiⁿ tiempo chí 'iiche.

13 Cunnee di Zenas chí abogado ndúúⁿcū Apolos chí caⁿ'á yā na yúúⁿi. Ní ca'a di 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ nducuéⁿ'é necesidades yeⁿ'é yā cáávā viaje yeⁿ'é yā caati nguéé diiⁿ yā falta mar 'áámá.

14 Ní yaaⁿ'vi di hermanos yeⁿ'e yú chí i'téenu yā Jesucristo chí 'cueeⁿ yā taacā chí canee chí din'daacá yā nducuéⁿ'é tiempo ní cunnee yā 'iiⁿ'yāⁿ chí véé necesidades yeⁿ'e yā caati 'tíicā dichíⁿ'vε vida yeⁿ'e yā.

'Cuiñū carta ndúúⁿcū saludos ndúúⁿcū vaadi n'dai yeⁿ'é Ndyuūs

15 Nducyaaca hermanos chí snée yā nducúⁿ: N'dai dii, ngāⁿ'a yā. Ní díí ngaⁿ'a di: N'dai yā, nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs, hermanos chí dineⁿ'e yú 'iiⁿ'yāⁿ. Neⁿ'é chí Ndyuūs téé yā ndís'tiī nducuéⁿ'é chí n'dai taavi yeⁿ'é yā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA YEⁿ'E SAⁿ'Ā FILEMÓN

1 'Úú Pablo, saⁿ'ā chi canuúⁿ vácūū cáávā chi díiⁿ ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'ē Jesucristo. 'Úú ndúú^{cū} hermano Timoteo idingú^uⁿ 'nū carta 'cūū yeⁿ'ē dii Filemón chi neéné neⁿ'e 'nū dii compañero yeⁿ'e yú ví^t'i chi dáámá idiⁿ'n yú ntiⁿ'nyuⁿ ndúú^{cū} ví^t'i.

2 Ní idingú^uⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e yaācū chi nduuvidaamá yā ná vaacu di ní yeⁿ'ē hermana Apia ní yeⁿ'ē hermano Arquipo chi diiⁿ sa luchar nduucú 'nū na ntiⁿ'nyuⁿ chi diiⁿ 'nū.

3 Neⁿ'é chi Ndyuūs chiida yú ndúú^{cū} Señor Jesucristo téé yā ndís'tiī nducuéⁿ'ē dendu'ū chi n'dai taavi yeⁿ'é yā ndúú^{cū} vaadī 'diīⁿ.

Filemón dinéⁿ'e yā 'iiⁿ'yāⁿ ni i'téenu yā Ndyuūs

4 Cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ 'úú ca'á gracias Ndyuūs taachi n'gaacú yeⁿ'e di 'naaⁿ chi ngaⁿ'āngua'á.

5 Caati hermanos yeⁿ'e yú ngaⁿ'a yā yeⁿ'e di tan'dúú^{cā} chi neⁿ'e di Señor Jesucristo yeⁿ'e yú ndúú^{cū} nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'é Jesucristo, ní tan'dúú^{cā} chi i'téenu di Señor Jesucristo.

6 'Úú ngiicá Ndyuūs caava 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā caati candεε di nduudu cuaacu yeⁿ'é Jesucristo nanáaⁿ yā. Ní ngiicá chi cuuvi tuumicadíⁿnuuⁿ yā yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē chi n'daacá chi Jesucristo itéé yā s'uuuⁿ.

7 Ní 'úú yeenu taaví ní v'éé 'viich'εεtíⁿnuⁿ yeⁿ'é caati dinéⁿ'e di nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Ní ca'a di consuelo 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs.

Pablo ngiicá yā 'áámá favor caavā esclavo Onésimo

8 'Áará chí cuuvi dicho'ó orden yeⁿ'ē di caati 'úú apóstol 'úú chí candεε nduudu yeⁿ'é Ndyuūs,

9 naati neⁿ'é di'cuiitú dii cucáávā chi neⁿ'e yú Cristo. 'Úú Pablo 'āā ndiicúú maaⁿ ní canuúⁿ vácūū cucáávā chi díiⁿ ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Cristo.

10 Ní ngiicá 'áámá favor caavā Onésimo chi tan'dúú^{cā} daiyá cucáávā chi i'téenu sa nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs chi 'úú ngaⁿ'á taachi canuúⁿ vácūū.

11 Tiempo chí chó'ōo sán'a 'cūū 'áámá esclavo yeⁿ'ē di. Ní chéenū sa yeⁿ'ē di. Ní nguéé de'εεε dichí^t'vε sa dii naati maaⁿ ní dichí^t'vε sa dii tan'dúú^{cā} chí dichí^t'vε sa 'úú.

12 'Úú dicho'ó sán'a 'cūū nanááⁿ dii. Dii ní 'cuáaⁿ di sán'a 'cūū tan'dúú^{cā} chí maán 'úú.

13 'Úú neⁿ'é chí cunee sa nduucú caati cuuvi sa dichí^t'vε sa 'úú lado yeⁿ'ē di neⁿ'e chí canuúⁿ vácūū cucáávā chí idiⁿ'n ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs.

14 Naati nguéé de'εεε neⁿ'é chí a fuerza canee chí diiⁿ di nduuti chí nguéé neⁿ'e di. Naati neⁿ'é chí dii cunee yīnū di. Neⁿ'é chí diiⁿ di 'áámá favor nduucú, nguéé 'aama cosa chí di'cuiitú dii naati cosa chí maaⁿ di neⁿ'e di diiⁿ di.

15 Néené dívī sa yeⁿ'e di 'áámá tiempo nūuⁿ caati cuuvi cuta'a di saⁿ'á 'cūū chí dichí^t'vε sa dii cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ.

16 Naati maaⁿ ní nguéé cuta'a di saⁿ'á 'cūū tan'dúú^{cā} esclavo chí 'áámá cānee sa dichí^t'vε sa dii naati tan'dúú^{cā} chí 'aama saⁿ'ā n'daacá ca, nguéé ti 'aama esclavo caati maaⁿ ní Onésimo 'cūū 'áámá hermano yeⁿ'e yú chí neené neⁿ'é 'nū. 'Úú neⁿ'é taavi hermano Onésimo naati dii canee chí dinéⁿ'e taavi ca di

saⁿā. Nguéé dámaāⁿ chi saⁿā esclavo naati chi hermano yeⁿe yú ti saⁿā miiⁿ ntúūⁿ ní yeⁿe Señor Jesucristo yeⁿe yú.

17 Maaⁿ ní nduuti chí dii sta'a di 'úú chí compañero yeⁿe di tuu'mi ní 'cuaaⁿ di Onésimo tan'dúúcā chí 'úú nūuⁿ.

18 Ní nduuti chí vεε chí nguεε n'daacā idiiⁿ sa ndúúcu di o nduuti chí can'diícu sa yeⁿe di tuu'mi ní cu'neeⁿ dí cuenta yeⁿe 'úú.

19 'Úú maāⁿ idinguúⁿ carta yeⁿe di ndúúcu ta'á ní ndúúcu letra yeⁿe. 'Úú nadii'vé yeⁿe di. Nguéé canee chí 'cuuví dii ti maaⁿ vida yeⁿe di can'diícu di yeⁿe cáávā chí caⁿá nduudu cuaacu yeⁿe di.

20 Maaⁿ ní dii Filemón, di'cuítu ca dii chí dii di favor 'cūū nduucú chí 'cuaaⁿ di Onésimo caati s'uuúⁿ hermanos yeⁿe yú vi'ī cucáávā chí i'téenu yú Señor Jesucristo. Téé di 'viich'εεtínūuⁿ na staava yeⁿe tan'dúúcā hermano yeⁿe yú vi'ī chí yeⁿe Cristo.

21 Maaⁿ ní idinguúⁿ yeⁿe di ti seguro cāneé chí n'giindiveeⁿ di nduudu yeⁿe. 'Úú ní deenú chí idiiⁿ di ní n'daacā ca idiiⁿ di nguéé ti chí ngiicá dii.

22 Ní taachi 'úú ndaá cu'neeⁿ yaaⁿ di 'aama cuarto yeⁿe. Cuneé ngiinú chí Ndyuūs caⁿá yā diíⁿ yā chiiⁿ chí ngaⁿ'angua'á nī cáávā 'úú ní Ndyuūs neⁿe yā chí chíí ní n'diichí ndís'tiī.

'Cuiñū carta ndúúcu saludos ndúúcu vaadi n'dai yeⁿe Jesucristo

23 Saⁿā Epafras chí yeⁿe Jesucristo ní compañero yeⁿe ní canee sa vácūū nduucú: N'dai di, ngaⁿ'a sa.

24 'Tiicá ntúūⁿ hermanos Marcos ndúúcu Aristarco ndúúcu Demas ndúúcu Lucas, hermanos chí diíⁿ yā dáámá ntiiⁿnyuⁿ nduucú: N'dai di, ngaⁿ'á yā.

25 Neⁿe chí Señor Jesucristo yeⁿe yú téé yā vaadi n'dai yeⁿe yā nducyaaca ndís'tiī. 'Tiicā cuuvi.

CARTA YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ HEBREOS

Ndyuūs dichó'o yā daiyá yā chi caaⁿ'máⁿ yā lado yeⁿ'é yā

¹ Tiempo chi 'āā chó'ōo, Ndyuūs caⁿ'a yā n'deeē cūūví tiempo ndúúćū neenē n'deeē náán taachi profetas chi candéé yā nduudu yeⁿ'e Ndyuūs ngaⁿ'á yā lado yeⁿ'é yā.

² Ní maaⁿ ní tiempo 'cūū Ndyuūs dichó'o yā daiyá yā Jesucristo chi ngaⁿ'á yā ndúúćū s'uuúⁿ. Ní Ndyuūs ndúúćū daiyá yā din'dái yā tanducuéⁿ'ē chi véé ní Ndyuūs caⁿ'á yā tanducuéⁿ'ē chi yeⁿ'ē daiyá yā.

³ Ní daiyá Dendyuūs miiⁿ ní ngiiⁿ n'gai yā yeⁿ'ē chidεεvé n'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Ní tan'dúúćā Ndyuūs miiⁿ 'āā 'tiicá nūuⁿ daiyá yā. Daiyá yā ní ndúúćū nduudu chi ngaⁿ'a yā, diiⁿ yā chi tanducuéⁿ'ē dendu'ū snéē na lugar yeⁿ'ē. Ní cuayiivi chi daiyá yā diiⁿ yā chi nadach'εεćú yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'é yā tuuⁿ'mi ní ch'iindí yā ná va'ai chεeti nguuvi na lado tá cuaacú chiidá yā chi lado yeⁿ'e honor. Ndyuūs miiⁿ ní poder chi ch'εεte ca yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē poder.

Daiya Ndyuūs ní ch'εεte ca nguéé ti ángeles

⁴ Ní daiya Dendyuūs ní neenē ch'εεte ca nguéé ti ángeles. Ní chi duuchí yā ndúúćū chi véé yeⁿ'é yā ní neenē ch'εεte ca nguéé ti ángeles.

⁵ Caati mar 'áámá vmnéⁿ'ēe nguéé caⁿ'a Ndyuūs ndúúćū mar 'áámá ángel tan'dúúćā chi ngaⁿ'a yā ndúúćū daiyá yā Jesucristo:

Díí ní daiyá; maaⁿ caⁿ'á vida yeⁿ'é ní.

Ní nguéé caⁿ'a yā ndúúćū mar 'áámá ángel 'tíicā:

'Úú ní chiida di 'úú; niicu díí ní daiyá dii.

⁶ Ní taachi Ndyuūs dichó'o yā 'áámá n'dyaⁿ'ā daiyá yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ngaⁿ'a yā 'tíicā:

Nducyaca ángeles yeⁿ'é Ndyuūs canéé chi dich'εεté yā daiya Ndyuūs.

⁷ Ní Ndyuūs ngaⁿ'a yā yeⁿ'e ángeles yeⁿ'e yā 'tíicā:

'Úú diiⁿ chi ángeles yeⁿ'é ní tan'dúúćā espíritu s'eeⁿ, 'tiicá yā. Ní diiⁿ chi ángeles dichí'vé yā 'úú. Ní tan'dúúćā 'áámá nguuchi yaⁿ'ā 'tíicā ángeles yeⁿ'é.

⁸ Naati Ndyuūs ngaⁿ'á yā yeⁿ'e daiya yā Jesucristo 'tíicā:

Dii Ndyuūs, trono yeⁿ'e di ni 'áámá cūnee. Ní ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ di yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē ndúúćū vaadī cuaacu.

⁹ Dii ní neⁿ'e di cosas chi cuaacu, ní nguéé neⁿ'e di chεε chi nguéé cuaacu. Cucáávā chuū Ndyuūs yeⁿ'e di chi chiida di ní tee yā dii vaadī yeenu taavi nguéé ti ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'é ní.

¹⁰ 'Tiicá ntūūⁿ Ndyuūs ngaⁿ'a yā yeⁿ'ē daiyá yā Jesucristo:

Díí, Señor, ndii cuáán vmnaaⁿ s'núuⁿ di cimiento yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, ní din'dái di nanguuvi ndúúćū ta'a di.

¹¹ Iⁿ'yeeⁿdí ndúúćū nánguuvi ní dí'cuiinu naati díí 'áámá cūnee di. Ní tanducuéⁿ'ē chuū cuuvi ndiicūū tan'dúúćā catecaí yú, 'tíicā ndiicūū.

¹² Ní diiⁿ ní n'cánnduu ní nducuéⁿ'ē tan'dúúćā 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā chí n'cánnduu yā catecaí yā. Ní n'daaⁿ di nducuéⁿ'ē tan'dúúćā 'iiⁿ'yāⁿ n'daaⁿ yā catecaí yā. Naati dii Jesucristo daiyá Ndyuūs 'āā daamá nūuⁿ canee di nduuyu nduuyu. Ní 'áámá cūnee di cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ.

¹³ Ndyuūs nguéé caⁿ'á yā mar 'áámá ángel mar 'áámá vmnéⁿ'ē tan'd'úúćā chi ngii yā daiyá yā Jesucristo 'tíicā:

'Cuündi di lado ta cuaacú ndíí 'úú dííⁿ chi nducyaacá yā chi taán yā ye^{n'}ē di canée yā maaⁿ ca'a di tan'dúúca 'áamá banco 'líí 'túca yā chí cheé dí ye^{n'}ē yā.

14 Nducyáácá ángeles ní espíritu s'eeⁿ chi dííⁿ yā ntiíⁿnyuⁿ ye^{n'}é Ndyuūs. Ní Ndyuūs dichó'o yā ángeles chí innee yā 'iiⁿ'yāⁿ na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi Ndyuūs nadinguáⁿ'ai yā.

2

Canéé chí dííⁿ yú cuidado ye^{n'}e chi Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ

1 Ní cucáávā chí Cristo nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ canéé chí candεε yú cuidado ye^{n'}é nduudu cuaacu chí n'giindiveeⁿ yú ti nguéé i'neeⁿ yú cucáávā nduudu chí n'daaⁿ ní maaⁿ ní nguéé can'a yú táámá yúúni.

2 Nduudu cuaacu chí 'āā ngaⁿ'a ángeles ní nduudu chí ch'iⁿ'i nanáán 'iiⁿ'yāⁿ chí cuaacu níⁿ'nyuⁿ chí nduudu cuaacu. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'giindiveeⁿ yā nduudu cuaacu miiⁿ ní véé nuuⁿndi ye^{n'}é yā 'āā cūneé yā na castigo caati 'túca cuuvi.

3 Ní maaⁿ ní 'táácā cuuvi nanguaⁿ'āi s'uuúⁿ ye^{n'}e castigo nduuti chí nguéé dííⁿ yú cuidado ye^{n'}e chí nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ? Vmnáán vmaaaⁿ Señor Jesucristo ngaⁿ'á yā chí nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ. Cuayiivi miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chí ch'iindiveeⁿ yā nduudu miiⁿ dííⁿ yā ch'iⁿ'í yā s'uuúⁿ ndúúcu pruebas chí nduudu miiⁿ ní nduudu cuaacu.

4 'Túca ntúūⁿ tiempo maaⁿ Ndyuūs ch'iⁿ'í yā s'uuúⁿ chí cuaacu chí nduudu miiⁿ ní cuaacu caati dííⁿ yā señas ndúúcu vaadi n'giinu chí ch'εεε. Ní ch'iⁿ'í yā poder ye^{n'}é yā ní dííⁿ yā milagros. Ní ca'a yā n'deeε n'dái ntiíⁿnyuⁿ ye^{n'}é Espiriter N'dai ye^{n'}é yā 'iiⁿ'yāⁿ chí ye^{n'}e yā caati 'túca ne^{n'}é yā dííⁿ yā.

Jesucristo ch'iindiyáaⁿ yā tan'dúúca 'áamá saⁿ'ā ye^{n'}e iⁿ'yeeⁿdí

5 Ndyuūs nguéé cuuvi s'neéⁿ yā chí ángeles miiⁿ ngaⁿ'á yā ntiíⁿnyuⁿ ye^{n'}e iⁿ'yeeⁿdí chí cuayiivi caⁿ'á yā din'dái yā. Ní ye^{n'}e iⁿ'yeeⁿdí miiⁿ chííⁿ chí ngaⁿ'a yú.

6 Nguéé dííⁿ yā 'túca. Ná libro ye^{n'}e Ndyuūs chí canéé nguūⁿ ní 'áamá yā ngaⁿ'a yā 'túca:

N'dii, Ndyuūs, ¿d'é'ε chí saⁿ'ā s'eeⁿ chí snéé na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí nan'gaacu ní ye^{n'}é sa? ¿D'é'ε chí saⁿ'ā s'eeⁿ chí snéé na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí dííⁿ ní cuidado ye^{n'}e saⁿ'ā s'eeⁿ?

7 Ta 'lííⁿ tiempo nūuⁿ n'dii, Ndyuūs, s'neéⁿ ní saⁿ'ā Daiyá ní chí nguéé ch'εεε cá yā tan'dúúca ángeles. Ní teé ní saⁿ'ā daiyá ní chí ch'εεε yā ndúúcu honra ye^{n'}é yā tan'dúúca chí saⁿ'ā rey 'túca yā. Ní chí'neéⁿ ní saⁿ'a miiⁿ chí caaⁿ'maⁿ ntiíⁿnyuⁿ yā ye^{n'}e tanducuéⁿ'ē chí nadin'dái ní.

8 Ní s'neéⁿ ní tanducuéⁿ'ē dendu'ū maaⁿ ta'á yā. Ní 'túca rā va ti Ndyuūs s'neéⁿ yā tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí saⁿ'ā miiⁿ caaⁿ'máⁿ yā ntiíⁿnyuⁿ ye^{n'}é. Maaⁿ ní nguéé inaaⁿ yú chí saⁿ'ā miiⁿ ngaⁿ'a ntiíⁿnyuⁿ yā ye^{n'}e tanducuéⁿ'ē.

9 Naati maaⁿ ní snaaⁿ yú chí Ndyuūs dííⁿ yā chí Jesucristo nguéé ch'εεε yā tan'dúúca ángeles dúú'ví tiempo nūuⁿ. Ní Ndyuūs neene ya'ai 'iinú yā 'iiⁿ'yāⁿ ye^{n'}e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí ne^{n'}é yā chí Jesucristo ch'iⁿ'i yā lugar ye^{n'}e nducyaaca yú. Maaⁿ ní véé dεεvé ye^{n'}e Jesucristo ní véé honra ye^{n'}é yā cucáávā chí ch'iⁿ'i yā na cruz.

10 Ní Ndyuūs din'dái yā tanducuéⁿ'ē dendu'ū ní dííⁿ yā cuidado ye^{n'}é. Ní n'daacā dííⁿ Ndyuūs taachi dííⁿ chí Jesucristo miiⁿ ní saⁿ'ā perfecto yā chí

chichéé yā yeⁿe nducuéⁿē chi n'geenu yā ngii. Ní Ndyuūs n'diichí yā chi n'daācā idiíⁿ yā. 'Tíicā diiⁿ Ndyuūs caati cuuvi yeⁿé yā n'deeē n'dái daiyā yā. Ní cuuvi ca'a yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ parte chi cuuvi yeⁿé yā ndúú^cū vaadi dεεve n'dai yeⁿé yā. Jesucristo ní saⁿá chi nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí'cūū.

11 Ní Jesucristo ní didεεvé yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nuuⁿndi yeⁿé yā ní 'iiⁿyāⁿ chí ndúúví dεεvé yā ní tan'dúú^cā Jesucristo miiⁿ. Vééé 'áámá nūⁿ chiida nducyaaca 'iiⁿyā. Cáávā chuū Jesucristo nguéé 'cuinaáⁿ yā chi caaⁿ'máⁿ yā chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ví'i yā.

12 Ní 'tíicā Jesucristo ngaⁿ'á yā ngii yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní canéé nguūⁿ: N'dií Ndyuūs, 'úú caaⁿ'máⁿ yeⁿé n'dií nanááⁿ hermanos yeⁿé ní caatá himnos chi cantos chi ngaⁿ'ā chi ch'εεtε ní nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿé ní taachi nduuvidaamá yā.

13 Taama vmnéⁿ'ēe Jesucristo caⁿ'a yā 'tiicā:
'Úú ní canéé confianza yeⁿé ndúú^cū Ndyuūs.
Ní táámá caⁿ'a yā:

'Muuⁿ canéé ndúú^cū daiyā chi Ndyuūs tee yā 'úú.

14 'Tíicā, 'iiⁿyāⁿ yeⁿe 'áámá familia ní 'áámá yuūtε yeⁿé yā ní 'áámá yuūuⁿ ntúūⁿ va. Ní 'tiicā ntúūⁿ Jesucristo miiⁿ ch'iindiyáaⁿ yā ndúú^cū cuerpo ndúú^cū yuūuⁿ tan'dúú^cā s'uuuⁿ. Ní 'tiicā ntúūⁿ Jesucristo ch'ií yā caati cuuvi di'cuiinú yā yááⁿ'nguiinúⁿ caavā chi diiⁿ sa chi nducyaaca yú ní n'gii yú.

15 'Tiicā ntúūⁿ Jesucristo diiⁿ yā chi nguéé 'va'a yú yeⁿe tiempo chí 'cuuvi yú.

16 Cuaacu chi Jesucristo nguéé ndaá yā nanááⁿ ángeles chi chinnee yā ángeles naati nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata yeⁿe Abraham cáávā chi nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ.

17 Cáávā chuū Jesucristo canéé chi ch'iindiyáaⁿ yā tan'dúú^cā nducyaaca hermanos yeⁿé yā ní 'íicú maáⁿ yā cuuvi cūneé yā chiiduú ch'εεtε ca chi 'áámá cānee yeⁿe ntiíⁿnyuⁿ yeⁿe Ndyuūs. Ní ya'ai iinú yā 'iiⁿyāⁿ. Ní 'íicú cuuvi nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ ti nadí'vε yā nducuéⁿē nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ.

18 Ní Jesucristo maáⁿ yā ch'eenú yā chií ní chichεε yā taachi ndaá yááⁿ'nguiinúⁿ chí n'diichineeⁿ sa 'yā. Ní cáávā chuū maaⁿ ní Jesucristo cuuvi cūnnee yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ taachi n'geenú yā ngii ní nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yááⁿ'nguiinúⁿ taachi ndaa sa n'diichineeⁿ sa 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

3

Jesucristo ní ch'εεtε taavi cá yā nguéé ti Moisés

1 Ndis'tií, hermanos yeⁿé yú chi Cristo didεεvé yā ní ndís'tií ntúūⁿ Ndyuūs yaa'ví yā ndís'tií chi cuuvi yeⁿé yā. Maaⁿ ní nadicádíinuuⁿ n'dai ní yeⁿe Jesucristo chi apóstol chi dichó'o Ndyuūs ti Jesucristo miiⁿ ní chiiduú ch'εεtε cá yeⁿé 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Jesucristo tan'dúú^cā s'uuuⁿ.

2 Jesucristo miiⁿ 'áámá canéé yā ndúú^cū Ndyuūs ní diiⁿ yā tanducuéⁿē dendu'ū. Ní diiⁿ yā tanducuéⁿē dendu'ū chi Ndyuūs dineⁿ'é yā. Ní tan'dúú^cā Moisés din'daacá yā ntiíⁿnyuⁿ chí Ndyuūs ca'a yā, 'tiicā ntúūⁿ Jesucristo din'daacá yā tanducuéⁿē ntiíⁿnyuⁿ yeⁿé va'ai yeⁿé Ndyuūs chí Ndyuūs ca'a yā.

3 Ní 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí din'dái yā 'aama va'āi ní ch'εεtε cá yā nguéé ti va'āi miiⁿ. 'Tíicā Jesucristo ní ch'εεtε taavi cá yā nguéé ti Moisés.

4 Deenu yú chí véé 'iiⁿyāⁿ chí din'dái yā ca'áámá cā'aama va'āi naati Ndyuūs din'dái yā nducuéⁿē dendu'ū chí véé.

5 Moisés miiñ dichíí've yā Ndyuūs ní n'dáaca taavi idiiñ sa ntií'nyuñ yeñ'e vaacu Ndyuūs. Ní Moisés diíñ yā ntií'nyuñ chi ngañ'a yā nduudu yeñ'e Ndyuūs chi Ndyuūs cañ'a yā chi caañ'máñ yā cuayiivi.

6 Naati Cristo chi daiyá Dendyuūs ní 'áamá diíñ yā ntií'nyuñ ti 'iiñ'yāñ ndii tiíñ yā yeñ'e vaacu Dendyuūs. Ní s'uuúñ tan'dúucā vaacu Ndyuūs 'túicā s'uuúñ nduuti chí canéé diitu yú ndúucū chi i'teenu yú. Ní yeenu yú ndúucū chi cuuvi yeñ'e yú ndíí tiempo chi 'cuūvi yú.

Véé tiempo chi ntaavi'tuunúñ 'iiñ'yāñ chi yeñ'é Ndyuūs

7 Ní chuū Espíritu N'dai yeñ'e Ndyuūs ngañ'a yā 'túucā naachi canéé nguūñ na libro yeñ'é Ndyuūs:

Maañguuvi miiñ nduuti chi ndís'tií 'caandiveéñ ní nduudu yeñ'é Ndyuūs:

8 Nguéé dichεεchí nī staava yeñ'é nī chí ditaáñ nī tan'dúucā chi diíñ 'iiñ'yāñ tiempo chi 'āā chó'oo taachi 'iiñ'yāñ s'eeñ diíñ yā n'diichineéñ yā Ndyuūs ndúucū nuuñndi chí diíñ yā na yáñ'āa cuuñ'máñ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiñ'yāñ.

9 Ní Ndyuūs ngañ'á yā ngíñ yā 'iiñ'yāñ:

Tiempo chí chó'oo na yáñ'āa cuuñ'máñ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiñ'yāñ, 'iiñ'yāñ s'eeñ yeñ'e ndaata yeñ'é nī n'diichineéñ ntúuñ yā 'úú 'áará chí n'diichí yā nducuéñ'e chí 'úú diíñ ndúucu yā 'naañ chí 'uūvī ngeεcu nduuyú.

10 Ní cáāvā chuū 'úú, Ndyuūs, ditaáñ ndúucū 'iiñ'yāñ s'eeñ. Ní 'túucā ngañ'á ngíñ 'iiñ'yāñ s'eeñ: Ndis'tií, nducuéñ'e tiempo nguéé n'daacā nadacadíimuuñ nī na staava yeñ'é nī. Ní nguéé n'diichí nī yúúni yeñ'é.

11 Ní cáāvā chí diíñ 'iiñ'yāñ s'eeñ 'úú ní nguéé canee yiinú yeñ'e yā ní cañ'a 'túucā: Cuáácú chí 'iiñ'yāñ s'eeñ nguéé cuuvi ndaa yā naachi canéé chí ntaavi'tuunúñ 'iiñ'yāñ yeñ'e ndaata yeñ'é nī.

12 Maañ ní ndís'tií, hermanos yeñ'é, cundεε nī cuidado chí nguéé 'áamá ndís'tií chí nguéé n'daacā staava yeñ'é nī chí nguéé i'téenu nī ní nguéé diviñ nī yeñ'e Ndyuūs chí canduuchi.

13 Ní ndís'tií ní yaa'ví nī 'v'í nī 'áamá nī taama nī nguuvi nguavi taachi maañguuvi ní 'íúcu mar 'áamá ndís'tií nguéé dichεεchí nī staava yeñ'é nī cáāvā nuuñndi chí nginnche'ēi ndís'tií.

14 Ní véé 'áamá cuaañ yeñ'e yú ndúucū Cristo nduuti chí s'uuúñ ní 'áamá canee yú ndúucū chí i'téenu yú vmaáñ vmaañ yeñ'e Cristo ndíí tiempo chí 'cuūvi yú.

15 'Túicā canéé nguūñ na libro yeñ'é Ndyuūs:

Nguéé dichεεchí nī staava yeñ'é nī chí ditaáñ nī tan'dúucā chí diíñ 'iiñ'yāñ na yáñ'āa cuuñ'máñ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiñ'yāñ tiempo chí chó'oo taachi n'diichineéñ yā 'úú chí Ndyuūs.

16 ¿Du'ú 'iiñ'yāñ chí ch'iindiveéñ yā nduudu yeñ'e Ndyuūs ní cuayiivi nduuvitaáñ yā? 'Túucā diíñ nducyaaca 'iiñ'yāñ chí cuen'é yā ndúucū Moisés yeñ'e yáñ'āa Egipto. Nducyaacā yā nduuvitaáñ yā.

17 ¿Du'ú 'iiñ'yāñ chí Ndyuūs nguéé yiinú yā nduucú yā 'uūvī ngeεcu nduuyú? 'Túucā nguεε yiinú yā ndúucū 'iiñ'yāñ chí dinuuñndí yā ní ch'ti yā na yáñ'āa cuuñ'máñ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiñ'yāñ.

18 ¿Du'ú 'iiñ'yāñ chí Ndyuūs ngañ'á yā caavā maañ chí duuchí yā chí 'iiñ'yāñ s'eeñ nguéé cuuvi cundaa yā lugar naachi ntaavi'tuunúñ 'iiñ'yāñ yeñ'e yā? 'Túucā ngañ'á yā yeñ'e 'iiñ'yāñ chí nguéé n'giindiveéñ yā nduudu yeñ'e yā.

19 Maaⁿ ní deenu yú ti 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé cuuvi cundaa yā lugar yeⁿ'e Ndyuūs ti nguéé i'téenu yā Ndyuūs.

4

1 Maaⁿ ní Ndyuūs tee yā promesa s'uuúⁿ chi cuuvi cundaa yú lugar yeⁿ'é yā ní cuuvi ntaavi'tuunú^ūn yú ndúúcu Ndyuūs. Canéé chí candεε yú cuidado caati 'aatī 'aama chéé ndis'tī nguéé cuchéé nī tanducuéⁿ'ē dendu'ū ní nguéé cuuvi cundaa nī lugar miiⁿ.

2 Caati 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é Jesucristo ndéé yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Jesucristo nanááⁿ s'uuúⁿ, 'tíicā ntúūⁿ nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí ch'īi yā na yáⁿ'āa cuuⁿ'máⁿ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iiⁿ'yāⁿ. Ní nguéé dichí'vē nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ti taachi ch'iindiveéⁿ yā nduudu miiⁿ nguéé s'téenu yā yeⁿ'é.

3 Naati s'uuúⁿ chi i'teenu yú nduudu miiⁿ, s'uuúⁿ ní cuuvi ndaa yú naachi caⁿ'a Ndyuūs chí ntaavi'tuunú^ūn yú ndúúcu yā. 'Tíicā ngaⁿ'a Ndyuūs na libro yeⁿ'é yā naachi canéé nguūⁿ:

Caávā chí diíⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'úú nguéé yīinú yeⁿ'e yā. Ní cuaacú ngaⁿ'á nduudu ndúúcu maááⁿ chí duuchí. Nguéé cuuvi ndaa yā nduucu na lugar yeⁿ'é naachi ntaavi'tuunú^ūn.

Ní Ndyuūs di'cuinú yā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā taachi din'dái yā iⁿ'yeeⁿ'dí 'cū.

4 Ní 'áámá cuaaⁿ yeⁿ'é libro yeⁿ'é Ndyuūs naachi canéé nguūⁿ ní ngaⁿ'a yeⁿ'é ndíí chí ndεεchε nguuvi chí ntaavi'tuunú^ūn 'iiⁿ'yāⁿ:

Ndyuūs ní ndíí chí ndεεchε nguuvi ntaavi'tuunú^ūn yā yeⁿ'é tanducuéⁿ'ē ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā.

5 Ní canee táámá vmneⁿ'ēe na libro yeⁿ'e Ndyuūs 'tíicā:

'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé cuuvi cūndaa yā ní ntaavi'tuunú^ūn yā nduucu.

6 Maaⁿ ní véé n'duuvi 'iiⁿ'yāⁿ chí canéé chí cundaa yā na lugar naachi ntaavi'tuunú^ūn 'iiⁿ'yāⁿ. Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí vmnááⁿ vmnaaⁿ n'giindiveéⁿ yā nduudu cuaacu miiⁿ nguéé sndaá yā ti nguéé s'téenu yā Ndyuūs.

7 Taama vmnéⁿ'ēe Ndyuūs s'neéⁿ yā 'áámá nguuvi ní ngaⁿ'a yā chí nguuvi ní maaⁿ'nguuvi. Ní Ndyuūs ngaⁿ'a yā yeⁿ'é nduudu miiⁿ cuayiivi taachí 'āā chó'ōo chuū. 'Āā 'naaⁿ tiempo nguuvi chí David ngaⁿ'a sa yeⁿ'é. Ní 'tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'é nguuvi miiⁿ:

Maaⁿ'nguuvi nduuti chí ndís'ti 'caandiveéⁿ nī nduudu chí Ndyuūs ngaⁿ'á yā: Nguéé dichεεchí nī staaava yeⁿ'é nī.

8 Ní nduuti chí saⁿ'ā Josué chí saⁿ'ā ndíí tīiⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ cuuvi sa caⁿ'a sa 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chí ntaavi'tuunú^ūn yā tuu'mi ní Ndyuūs nguéé canee chí caaⁿ'máⁿ yā taama vmnéⁿ'ēe yeⁿ'é táámá nguuvi.

9 Maaⁿ ní cáávā chuū véé chí ntaavi'tuunú^ūn 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'é Ndyuūs.

10 Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí sndaá yā naachi Ndyuūs ntaavi'tuunú^ūn yā 'āā ntéé idiíⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ tan'dúúca chí Ndyuūs 'āā ntéé idiíⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ.

11 Maaⁿ ní canéé chí di'cuítu yú chí cuuvi cūndaā yú lugar naachi ntaavi'tuunú^ūn yú ní 'aatī tanáⁿ'ā yú diíⁿ yú chí nguéé i'téenu yú tan'dúúca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé chí'téenu yā.

12 Ní nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ní canduuchi ní neené ditīimú. Ní véε ca 'caāiⁿ yeⁿ'é nguéé ti 'áámá machete chí 'caāiⁿ nduu 'uuví lados. 'Tíicā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Ndaā na coo yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú naachi canee alma yeⁿ'e yú ndúúcu espíritu yeⁿ'e yú ndíí túútε yeⁿ'e yú. Ní déénu chεε chí

tumicadífínuuⁿ yú ndúúcu chεε chi neⁿe yú diiⁿ yú chi ngiicā yeⁿe staava yeⁿe yú.

¹³ Nguéé de'ē vεε chi véé chi cuuvi cunuúⁿ n'de'ei yeⁿe Ndyuūs. Ndyuūs din'dái yā tanducuéⁿe dendu'ū chi véé ní inaáⁿ yā nducuéⁿe tan'dúúcā chi canee nanáaⁿ yā. Ní canéé chí ca'a yú cuenta yeⁿe vida yeⁿe yú taachi ndaa yú nanáaⁿ yā.

Jesús ni chiiduú ch'εεte taavi ca yeⁿe yú

¹⁴ Jesús chi daiyá Dendyuūs ní chiiduú ch'εεte taavi ca yeⁿe yú. Ní cunaⁿa yā va'ai chεeti nguuvi ní ndaa yā nanáaⁿ Ndyuūs. Ní cáávā chuū canee chí 'áámá canee yú ndúúcu chí i'teenu yú Ndyuūs.

¹⁵ Ní chiiduú ch'εεte taavi ca yeⁿe yú ya'ai 'iinú yā s'uuúⁿ taachi n'geenu yú ngii caati Jesús miiⁿ ní ch'eenú yā chii tanducuéⁿe tan'dúúcā s'uuúⁿ naati nguéé dinuuⁿndí yā mar 'áámá vmnéⁿēe.

¹⁶ Ní cáávā chuū cuuvi ndaa yú nanáaⁿ trono yeⁿe Ndyuūs yeⁿe yú ndúúcu confianza ti dineⁿe yā s'uuúⁿ. Ní 'íicú Ndyuūs cuuvi ya'ai 'iinú yā yeⁿe s'uuúⁿ ní cunnee yā s'uuúⁿ taachi, véé necesidades yeⁿe yú. Ní itée yā s'uuúⁿ dendu'ū chí n'daacā n'dai yeⁿe yā.

5

¹ Tiempo chí ch'ó'oo 'iin'yāⁿ chí snée yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndεεvé yā ca'áámá cā'aama chiiduú ch'εεte chí canéé chí diiⁿ yā ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿe Ndyuūs cucáávā 'iin'yāⁿ s'eeⁿ. Ní ca'á yā ofrendas ní 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiti chí candεε 'iin'yāⁿ s'eeⁿ ti ofrenda caavā nuuⁿndi yeⁿe yā.

² Ní chiiduú ch'εεte ca ní dinuuⁿndí yā tan'dúúcā nducyáácá 'iin'yāⁿ. Ní cáávā chuū véé paciencia yeⁿe yā ndúúcu 'iin'yāⁿ chí tonto ní ndúúcu 'iin'yāⁿ chí dinuuⁿndí yā.

³ Ní chiiduú ch'εεte ca cáávā chí dinuuⁿndi yā canéé chí 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiti chí ofrenda yeⁿe maáⁿ yā cáávā nuuⁿndi yeⁿe maáⁿ yā tan'dúúcā chí diiⁿ tanáⁿā 'iin'yāⁿ cáávā nuuⁿndi yeⁿe yā.

⁴ Ní mar 'áámá saⁿā cuuvi diiⁿ sa nombrar maaⁿ sa lado yeⁿe chiiduú ch'εεte ca cáávā chí maáⁿ sa neⁿe sa ti Ndyuūs yaa'ví yā saⁿā chí cuuvi chiiduú ch'εεte ca chí diiⁿ sa ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿe yā tan'dúúcā chí yaa'ví yā saⁿā Aarón chí cuuvi chiiduú ch'εεte ca tiempo chí 'āā ch'ó'oo.

⁵ 'Tiicā ntúūⁿ ch'ó'oo yeⁿe Cristo. Cristo miiⁿ nguéé diiⁿ yā nombrar maáⁿ yā chí cuuvi chiiduú ch'εεte ca. Ndyuūs yaa'ví yā Cristo chí cuuvi chiiduú ch'εεte ca. Ní 'tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs:

Dii ní daiyá, 'úú ní chiida di ní cuaacu chí dii ní daiyá.

⁶ Ngaⁿa ntúūⁿ táámá ní canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs 'tíicā:

Díí ní daiyá ní cuéⁿe daaⁿ'maⁿ canee di chiiduú ch'εεte ca. Tan'dúúcā chí tiempo chí 'āā ch'ó'oo chiiduú ch'εεte ca chí nguuvi Melquisedec 'tiicā ní ti yeⁿe ndaata yeⁿe yā.

⁷ Ní taachi Jesús canee yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū caⁿ'angua'á yā nanáaⁿ Ndyuūs chiidá yā ní ngaⁿa yā: N'dií Ndyuūs diiⁿ ní chiiⁿ chí neⁿe ní. Ní 'ca'i diitú yā neⁿe chí chεécú yā: N'dií, Ndyuūs, cuuvi nadanguaⁿ'ai ní 'úú chí nguéé 'cuúví nduuti chí neⁿe ní diiⁿ ní 'tíicā. Ní Ndyuūs ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿe Jesús taachi ngaⁿ'angua'á yā ti dich'εεte yā Ndyuūs. Ní Ndyuūs ca'á yā fuerzas Jesús.

⁸ Ní 'áará chí Jesús miiⁿ ní daiyá Dendyuūs ch'eeⁿ yā cáávā dendú'ū chí canéé chí ch'eenú yā chii ní ch'iindiveéⁿ yā yeⁿe nducuéⁿe.

9 Ní taachi Ndyuūs n'diichineéⁿ yā Jesús, Jesús miiⁿ ní diiⁿ yā nducueⁿē chi neⁿe Ndyuūs. Ní 'íicú Jesús miiⁿ cuuví yā nadanguáⁿ'ai yā nducyaaca s'uúuⁿ chi n'giindiveeⁿ yú yeⁿe yā.

10 Ní Ndyuūs diiⁿ yā chi Jesús cuuvi chiiduú ch'εετε ca tan'dúúccā tiempo chi chó'oo chiiduú ch'εετε ca chi nguuvi Melquisedec, 'tiicá yā.

Véé peligro yeⁿe yú chi ngaⁿ'a yú chi 'āā ntéé i'teenu yú Jesucristo

11 Maaⁿ ní véé cá chi neⁿe 'nū caaⁿ'máⁿ 'nū yeⁿe Melquisedec chi chiiduú ch'εετε ca naati ngii n'dái caaⁿ'máⁿ 'nū yeⁿe ti ndís'tií ní nguéé ituumicadi-inuⁿ ní.

12 'Āā chó'oo tiempo chi ndís'tií 'āā s'téenu ní ní maaⁿ ní ndís'tií canéé chí ca'cueéⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ naati ndíí maaⁿ 'āā neⁿe ní taama vmnéⁿ'ēe chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ ca'cueéⁿ yā ndís'tií dendu'ū chi vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿe'ē Ndyuūs. Ní ndís'tií ní 'āā débil ní. Ní tan'dúúccā dacadá'āa chí neⁿe leche ní nguéé neⁿe comida chí ditiínu, 'tiicá ní.

13 Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí dámaāⁿ ngi'i leche ní tan'dúúccā dacadá'āa 'tiicá yā. Ní nguéé deenú yā de'ē chí n'daacā o de'ē chí nguéé n'daacā.

14 Ní comida chí ditiínu ní che'ē 'iiⁿ'yāⁿ n'geēté chí 'āā deenú yā in'nuú yā chéé chí n'daacā o chéé chí nguéé n'daacā caati 'tiicá costumbre yeⁿe'ē yā chí diiⁿ yā.

6

1 Maaⁿ ní i'téenu ca yú ní 'caandiveeⁿ ca yú cosas chí cheεchi chí 'iiⁿ'yāⁿ ca'cueéⁿ yā s'uúuⁿ. Ní nguéé neⁿe yú 'caandiveeⁿ yú taama vmnéⁿ'ēe tan'dúúccā chí ngi'cueéⁿ yā s'uúuⁿ ndii vmnááⁿ vmnaaⁿ taachi cáámá i'teenu yú nduudu cuaacu yeⁿe'ē Cristo. Ní nguéé ngaⁿ'a yú táámá vmnéⁿ'ēe chí s'neeⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe'ē yú chí nguéé n'daacā chí diiⁿ chí 'cuūvi yú tí maaⁿ ní i'teenu yú Jesucristo.

2 Ní nguéé ca'cueeⁿ ca yú yeⁿe'ē chí ngeédínuuⁿ'ní, ní nguéé yeⁿe'ē chí s'nuuⁿ yú ta'a yú nanááⁿ tiíⁿ 'iiⁿ'yāⁿ, ní nguéé yeⁿe'ē chí nnduuchi 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿe'ē Cristo yeⁿe'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā, ní nguéé yeⁿe'ē nguuvi chí Cristo diiⁿ yā juzgar nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

3 Ca'cueeⁿ ca yú más cā yeⁿe'ē chí i'téenu yú yeⁿe'ē Cristo. Ní chuū ní diiⁿ yú nduuti chí Ndyuūs neⁿe'ē yā.

4 Ní ζde'ē yeⁿe'ē 'iiⁿ'yāⁿ chí 'āā sta'á yā δεεεε chí Cristo, ní sta'á yā cosas chí n'dai taavi chí Cristo ca'a yā, ní 'āā sta'á yā Espíritu N'dai yeⁿe'ē Cristo,

5 ní deenú yā nduudu cuaacu chí n'dai chí yeⁿe'ē Ndyuūs ndúúccā poder chí yeⁿe'ē táámá iⁿ'yeeⁿdi chí cuchí?

6 Ní nduuti chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndaacadaamí yā yeⁿe'ē Cristo ní dinuuⁿndí yā, nguéé cuuvi diiⁿ yā ndaa yā nanááⁿ Cristo chí nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿe'ē yā, tí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ diiⁿ yā tan'dúúccā chí s'nééⁿnga'á yā daiyá Ndyuūs miiⁿ taama vmnéⁿ'ēe. Ní diiⁿ yā chí Cristo miiⁿ 'cuináaⁿ yā nguaaⁿ 'yááⁿ n'dái 'iiⁿ'yāⁿ.

7 Ndyuūs diiⁿ yā ndúúccā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúccā chí diiⁿ yā ndúúccā yáⁿ'āa taachi n'dee cuuví ngeeⁿ cuūvi vmnááⁿ yáⁿ'āa ní yáⁿ'āa sta'ā nuūⁿniⁿ miiⁿ 'áámá 'áámá vmnéⁿ'ēe chí ngeeⁿ cuūvi. Ndyuūs ca'á yā yáⁿ'āa miiⁿ cosecha chí n'dai 'iiⁿ'yāⁿ chí ngiínú yā ndaataá.

8 Naati nduuti chí yáⁿ'āa miiⁿ ní ngii yááⁿ yeⁿe'ē ndúúccā yaata chí nguéé dichí'vē tuu'mi ní nguéé dichí'vē. Ní Ndyuūs nguéé ca'á yā cosecha n'dai yeⁿe'ē níicú cuayiivi 'iiⁿ'yāⁿ ní 'neeⁿ yááⁿ yā yáⁿ'āa miiⁿ.

Véé chí cuuvi yeⁿe'ē yú chí nee s'uúuⁿ chí 'áámá cunee yú

⁹ Maaⁿ ní 'áará chí ngaⁿ'á 'nū 'tíicā yeⁿ'e ndís'tiī, hermanos, deenu 'nū chí véé cosas chí n'dai taavi ca yeⁿ'é ní ti yeⁿ'é Cristo ndís'tiī ní Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā ndís'tiī.

¹⁰ Ndyuūs dámaāⁿ diín yā dendu'ū chí cuaacu. Nn'gaacu yā yeⁿ'ē ntiinyuⁿ chí diín ní ní táacā nneé ní hermanos yeⁿ'ē yú caati dineⁿ'é ní hermanos chí i'téenu yā Jesucristo. Ní 'tíicā ní diín ní nguuví nguuví.

¹¹ Maaⁿ ní neⁿ'é 'nū chí ca'áámá ca'áámá ndís'tiī daamá nūⁿ idiín ní ndúúcu núⁿmáⁿ staava yeⁿ'é ní tan'dúúca chí diín ní taachi cáámá i'téenu ní. Ní diín ní ndíí tiempo chí ch'iī ní. Ní 'tíicā cuuvi cuaacu chí véé chí cuuvi yeⁿ'é ní.

¹² Nguéé neⁿ'é 'nū chí nduuví 'daan'di ní naati neⁿ'é 'nū chí din'daacá ní tan'dúúca tanáⁿ'a cā 'iīⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā. Ní cunee ngiinū yā yeⁿ'e vaadi n'dai chí Ndyuūs ca'á yā 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí Ndyuūs ngaⁿ'á yā chí cuuvi yeⁿ'é yā 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

¹³ 'Āā 'nááⁿ tiempo chí chó'ōo Ndyuūs diín yā 'áámá compromiso ndúúcu Abraham ní Ndyuūs ngaⁿ'á yā cáávā chí duuchi maáⁿ yā chí 'tíicā caⁿ'á yā diín yā caati nguéé cá táámá 'iīⁿ'yāⁿ chí ch'εete cá yā ti Ndyuūs.

¹⁴ Ní caⁿ'a yā: Díí, Abraham, cuaacu níiⁿ'nyúⁿ di'viicú dii ní diín chí cuuvi n'dee n'dái daiyá 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē di cuaaⁿ naachi cuchíi.

¹⁵ Abraham cūnee ngiinū yā compromiso yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu vaadi ngiinū ní tunée yā compromiso chí Ndyuūs caⁿ'a yā chí ca'á yā Abraham miiⁿ.

¹⁶ Maaⁿ ní taachi 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí cūū ngaⁿ'á yā chí cuaacu níiⁿ'nyúⁿ caⁿ'á yā diín yā, ngaⁿ'á yā "Por Dios" cucáávā 'áámá yā chí ch'εete cá yā nguéé ti 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Níicú taachi 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'á yā chí 'tíicā caⁿ'á yā diín yā cáávā 'iīⁿ'yāⁿ miiⁿ chí ch'εete ca tuuⁿ'mi ní nguéé véé más cā chí cuuvi caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'ē.

¹⁷ Ní 'tíicā Ndyuūs neⁿ'é yā chíⁿ'í yā 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e Abraham chí cuaacu níiⁿ'nyúⁿ diín yā cumplir compromiso yeⁿ'é yā. Ní nguéé n'daaⁿ mar 'áámá nduudu yeⁿ'é yā. Ní cáávā chuū ngaⁿ'á yā cucáávā chí duuchi maáⁿ yā.

¹⁸ Ní cáávā chuū véé 'úúví dendu'ū chí nguéé cuuvi n'daaⁿ. Ndyuūs ní nguéé cuuvi cu'neéⁿ yā táámá cosa lugar yeⁿ'ē 'uuví compromiso yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu chí ngaⁿ'á yā chí caⁿ'á yā diín yā cáávā chí duuchi maáⁿ yā. Ndyuūs nguéé cuuvi caaⁿ'máⁿ yā nduudu yaadi. Ní ndúúcu compromiso yeⁿ'é yā, Ndyuūs tee yā s'uúúⁿ 'viich'εetíinūⁿ ch'εete yeⁿ'e yú caati s'uúúⁿ n'nuuⁿ yú Ndyuūs ní i'téenu yú 'yā ní yeⁿ'ē chí Ndyuūs téé yā chí cuuvi yeⁿ'ē yú.

¹⁹ Chííⁿ chí i'téenu yú cáávā alma yeⁿ'e yú ní tan'dúúca 'áámá ancla yeⁿ'e barco ti i'neéⁿ diín barco chí 'āā ntéé inuⁿ'u. 'Tíicā s'uúúⁿ ndúúcu chí i'téenu yú cuuvi ndáá niⁿ'nuⁿ yú nanaáⁿ Ndyuūs.

²⁰ Jesucristo 'āā ndaá yā nanaáⁿ Ndyuūs vmaáⁿ vmaaaⁿ yeⁿ'ē s'uúúⁿ. Ní maaⁿ ní cáávā yā cuuvi ndaa yú nanaáⁿ Ndyuūs. Ní maaⁿ ní Jesucristo miiⁿ ní chiiduú ch'εete ca yeⁿ'e yú chí 'áámá cūnee ná ntiinyuⁿ miiⁿ. Ní tan'dúúca chiiduú ch'εete ca Melquisedec chí 'áámá cūnee na ntiinyuⁿ 'āā tiicá nūⁿ Jesucristo.

7

Yeⁿ'e Jesús chí chiiduú ch'εete ca tan'dúúca Melquisedec chí chiiduú ch'εete ca

¹ 'Iīⁿ'yāⁿ Melquisedec ní rey yeⁿ'é yāāⁿ Salem ní chiiduú ch'εete ca yeⁿ'e Ndyuūs chí ch'εete n'dai. Tiempo chí 'āā 'nááⁿ chó'ōo, saⁿ'ā Abraham ní taachi cuchí sa chí cheⁿ'e sa ná caandaá naachi chíⁿ'nuⁿ sa reyes, saⁿ'ā Abraham

miiⁿ ndaaca sa nanááⁿ chiiduú ch'εετε ca Melquisedec ní Melquisedec di'viicú yā Abraham.

2 Ní Abraham miiⁿ ní ca'ā sa Melquisedec 'áámá ndiichí parte yeⁿē nducuéⁿē chi diví yā yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe reyes cucáávā caāndāa. Ní chi duuchi chi Melquisedec vmnááⁿ vmnaaⁿ neⁿ'ē caaⁿ'máⁿ rey chi yeⁿe vaadī cuaacu. Ní cuayiiví ní neⁿ'e caaⁿ'máⁿ rey yeⁿ'e yáāⁿ Salem, ní chi duuchí yā neⁿ'e caāⁿ'maⁿ rey yeⁿ'ē vaadī 'diíiⁿ.

3 Nguéé canee nguūⁿ chεε chi chεεcú Melquisedec, chεē chi chiidá yā ndíí nguéé ndúú yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā yeⁿ'e chi chiicá yā. Nguéé canee nguūⁿ yeⁿ'e tiempo chi ch'iindiyáaⁿ yā ndíí nguéé ndúú yeⁿ'e tiempo chi ch'íi yā. Ní cucáávā chuū Melquisedec miiⁿ tan'dúúcā daiyá Ndyuūs 'tiicá yā ti 'áámá chiiduú ch'εετε ca chí 'áámá cūneeⁿ na ntiiⁿnyuⁿ cueⁿe daāⁿmaⁿ.

4 Maaⁿ ní nadacádíínuuⁿ nī chi ch'εετε n'dai saⁿ'ā Abraham 'cūū. Abraham ca'a yā 'áámá ndiichi parte yeⁿ'ē nducuéⁿē chi diví yā yeⁿ'e reyes taachi cuⁿ'u yā na caāndaá.

5 'Tíicā ngaⁿ'ā ley yeⁿ'e Ndyuūs chi Moisés dingúuⁿ yā: Nducyaaca chiiduú chi yeⁿ'e ndaata yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ Leví canéé chi cuta'á yā ndííchi parte yeⁿ'e nducuéⁿē chi véé yeⁿ'e nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'e Abraham ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é yā, ti 'iiⁿ'yāⁿ Leví miiⁿ ní yeⁿ'ē ndaata Abraham.

6 Naati chiiduú ch'εετε ca Melquisedec miiⁿ ní nguéé yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Leví naati sta'á yā ndííchi parte yeⁿ'e Abraham. Ní Abraham miiⁿ ní saⁿ'ā chi Ndyuūs diíⁿ yā compromiso ndúúcú sa chi véé chi cuuví yeⁿ'e sa. Ní chiiduú ch'εετε ca Melquisedec di'viicú yā Abraham.

7 Maaⁿ ní Melquisedec chí di'viicú yā Abraham ní ch'εετε cá yā nguéé ti Abraham chí di'viicú yā 'yā.

8 Maaⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ Leví chí ita'á yā chí ndiichí parte yeⁿ'e nducuéⁿē chi véε yeⁿ'e yú, ní 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'á yā 'cuúvi yā. Naati canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Dendyuūs 'tiicá chí chiiduú ch'εετε ca Melquisedec chí sta'á yā ndiichi parte yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ ní nguéé ngaⁿ'ā chí n'díi yā.

9 Ní chuū ní neⁿ'e caaⁿ'maⁿ chí taachi Abraham ca'á yā ndiichi parte yeⁿ'é yā chiiduú ch'εετε ca Melquisedec, maaⁿ tiempo nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Leví chí yeⁿ'ē ndaata Abraham ní 'iiⁿ'yāⁿ chí sta'á yā ntúūⁿ chí ndiichi parte yeⁿ'é yā. 'Tiicá ntúūⁿ ca'a yā chí ndiichi parte yeⁿ'é yā chiiduú ch'εετε ca Melquisedec.

10 Ní 'áará chí saⁿ'ā Leví miiⁿ 'āā cuéé 'cuundiyaāⁿ sa, Abraham miiⁿ diíⁿ yā chuū cáávā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā chí 'āā cuéé 'cuundiyaāⁿ yā taachi ndaācā sa chiiduú ch'εετε ca Melquisedec cuaaⁿ na yúúni, ní ca'á yā chí ndiichi parte miiⁿ.

11 Maaⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e ndaata Israel sta'á yā ley yeⁿ'é yā yeⁿ'ē chiiduú s'eeⁿ chí yeⁿ'ē ndaata Leví. Ní 'iiⁿ'yāⁿ Leví s'eeⁿ ní yeⁿ'e ndaata Aarón. Ní nduuti chí 'iiⁿ'yāⁿ Leví s'eeⁿ cuuvi diíⁿ yā chí nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi 'cuεεtinéé n'daacá yā ní nguéé nuuⁿndi yeⁿ'é yā, zδe'ε cáávā chí neⁿ'é yā táámá chiiduú ch'εετε ca chí 'āā ví'í cā ní nguéé yeⁿ'ē ndaata chiiduú Aaron? Naati tan'dúúcā chiiduú ch'εετε ca Melquisedec, 'tiicá yā.

12 Caati naachi n'daaⁿ yā chiiduú ch'εεte ca yeⁿ'ē táámá ndaata yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel 'tiicá ntúūⁿ canee chí n'daa yā ley.

13 Ná libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tiicá canéé nguūⁿ yeⁿ'e Señor yeⁿ'e yú. Señor ní yeⁿ'ē táámá 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé diíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e chiiduú chí diíⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē nátaí naachi 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiti cáávā yeⁿ'e ofrenda yeⁿ'e Ndyuūs.

14 Nducyaaca 'ii'nyān ní déenu yā chi Señor Jesucristo ye'nē yú ch'iindiyáan yā ye'nē 'ii'nyān ye'nē Judá. Ní Moisés nguée nga'n'a yā de'ε vεε ye'nē 'ii'nyān ye'nē Judá taachi cā'n'a yā ye'nē chiiduú ye'nē ndaata ye'nē yā.

15 Ní neenē cuaacu ca canee taachi ndaā táamá chiiduú chí tan'dúúca chiiduú ch'εεε ca Melquisedec, 'tíica yā.

16 Ní táamá chiiduú mii'n nguée díi'n yā ntiinyu'n ye'nē chiiduú cáávā ley chi nga'n'a chi chiiduú mii'n canee chi cuuvi ye'nē 'ii'nyān ye'nē ndaata ye'nē chiiduú. Naati táamá chiiduú mii'n díi'n yā ntiinyu'n ye'nē chiiduú cáávā chi véé vida cue'n'e daā'man ye'né yā ní véé poder ye'né yā.

17 'Tíicā canee nguū'n na libro ye'né Ndyuūs naachi Ndyuūs nga'n'a yā ye'nē yā 'tíicā:

Díi ní 'áámá chiiduú chi cué'n'é daā'man 'áámá cūnee na ntiinyu'n. Tan'dúúca chiiduú ch'εεε ca Melquisedec 'tiicā ní.

18 Maa'n ní ley ye'nē Moisés ní nguée ley ye'nē maa'n caati nguée dichí'vē.

19 Ley ye'nē Moisés nguée cuuvi díi'n chí 'ii'nyān 'cuεεtinéé n'daaca yā chí nguée nuu'ndí ye'né yā. Naati maa'n ná lugar ye'né ley mii'n véé 'viich'εεtíinūu'n chí n'daacā ca chí cuuvi ye'nē yú chí Ndyuūs tee yā s'uuú'n. Ní cáávā chuū ndaa yú nanáán Ndyuūs.

20 Ní Ndyuūs, cáávā chí duuchi maán yā, ca'n'a yā chí díi'n yā chí Jesucristo chiiduú ch'εεε ca. Taná'n'a ca chíiduú díi'n yā ntiinyu'n tan'dúúca chí nga'n'a reglas ye'nē 'ii'nyān nguée cáávā mar 'áámá nombre ye'né Ndyuūs. Naati ye'nē táámá chiiduú ch'εεε ca chí Jesucristo, Ndyuūs nga'n'a yā ye'nē Jesucristo ndúúcu chí duuchi maán yā chí canéé yā 'áámá chiiduú ch'εεε ca.

21 'Tíicā canéé nguū'n na libro ye'né Ndyuūs naachi Ndyuūs nga'n'a yā ye'nē taama yā:

Señor Ndyuūs nga'n'a yā ndúúcu chí duuchi maán yā ní nguée ñ'dáan yā chí nga'n'a yā. Díi ní cué'n'é daā'man canéé dí chí díi ní 'áámá chiiduú díi tan'dúúca chiiduú ch'εεε ca Melquisedec 'tíicā dí.

22 Maa'n ní cucáávā chí Ndyuūs díi'n yā chuū, Jesús ní díi'n yā chí seguro canee compromiso ye'né Ndyuūs. Ní n'daacā ca nguée tí chí vmnáán vmnaa'n chí ye'né 'ii'nyān s'ee'n.

23 'Tíicā dendú'ū neené 'yaa'n chiiduú vεε naati nguée ch'εεtinéé yā ndúúcu ntiinyu'n caati ch'íi yā.

24 Naati Jesucristo mii'n nguée ch'íi yā tí 'áámá canee yā. Ní nguée ca'á yā táámá 'ii'nyān ntiinyu'n chí ye'né yā.

25 Maa'n ní Jesucristo cuuvi nadanguá'n'ai yā cue'n'e daā'man nducyáácá 'ii'nyān chí ndaa yā nanáán Ndyuūs cáávā Jesucristo mii'n. Níicú Jesucristo mii'n canduuchí yā cue'n'e daā'man ní nga'angua'á yā cáávā 'ii'nyān s'ee'n chí ye'né yā.

26 'Tíicā Jesús mii'n ní chiiduú ch'εεε ca chí itée yā necesidades ye'nē yú. Ní deεvε yā. Ní nguée díi'n yā cosas chí nguée n'daacā. Ní nguée díi'n yā mar 'áámá nuu'ndí. Jesucristo mii'n 'aa ví'í ca yā ye'nē 'ii'nyān chí dinuu'ndí yā. Ní cue'n'é yā yaācu cá nguée tí nanguuvi.

27 Ní Jesucristo chí chiiduú ch'εεε ca nguée canéé chí díi'n yā tan'dúúca taná'n'a chiiduú n'geεε ca chí 'caa'nú'n yā 'iiti nguuvi nguuví cáávā nuu'ndí ye'nē maán yā ní cuayiivi cáávā nuu'ndí ye'nē taná'n'a ca 'ii'nyān. Jesús mii'n 'áámá vmné'n'ée díi'n yā chuū taachi nca'a vida ye'nē maán yā taachi ch'íi yā cáávā nuu'ndí ye'né yú.

28 Cáávā ley yeⁿe Moisés 'iiⁿ'yāⁿ i'néeⁿ yā chiiduú n'gεεε ca chi 'iiⁿ'yāⁿ chi véé nuuⁿndi yeⁿ'é yā. Chó'ōo 'naaⁿ tiempo ní cuayiivi ní Ndyuūs ngaⁿ'á yā cáávā chi duuchi maáⁿ yā chi daiyá yā ní chiiduú ch'εεε ca chi diíⁿ yā chiíⁿ chi Ndyuūs neⁿ'é yā chi diíⁿ yā. Ní 'áámá cūnee yā cueⁿ'e daáⁿmaⁿ.

8

Jesucristo ní abogado yeⁿ'ē táámá compromiso

1 Chuū chi caⁿ'a 'nū ní ch'εεε ca yeⁿ'e tanducueⁿ'ē chi ngaⁿ'á 'nū chi 'tíicā. Chiiduú ch'εεε ca yeⁿ'e yú chi Jesucristo ní véé yā ná va'ai chεeti nguuvi na lado yeⁿ'ē honor yeⁿ'e trono yeⁿ'é Ndyuūs chí canéé na va'ai chεeti nguuvi.

2 Ní Jesucristo diíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē chiiduú ch'εεε ca na yaācū na va'ai ch'εεε nguuvi chi cuaacu níⁿnyúⁿ chí yeⁿ'é Ndyuūs. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé diⁿ'dái yā yaācū miiⁿ ti Señor Jesucristo maáⁿ yā diⁿ'dái yā.

3 'Iiⁿ'yāⁿ s'neéⁿ yā ca'áámá cá'aama chiiduú ch'εεε ca chi canéé chí ca'á yā ofrenda ní 'caanⁿ'núⁿ yā 'iiti cáávā nuuⁿndi yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ. Cáávā chuū Jesucristo canéé chi véé yeⁿ'é yā chi cuuvi ca'a yā chi vida yeⁿ'e maáⁿ yā.

4 Ní ndúú^{tí} chi Cristo miiⁿ cunée yā iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū nguéé cuuvi chiiduú yā caati véé chiiduú s'eeⁿ chi nga'a yā ofrendas nanááⁿ Ndyuūs tan'dúú^{cā} chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'e Moisés.

5 Ní chiiduú s'eeⁿ ní diíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é yā ní diíⁿ yā tan'dúú^{cā} ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e yaācū chi canéé na va'ai ch'εεti nguuvi. Deenú 'nū chi diíⁿ yā copiar ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs ti taachi Moisés neⁿ'é yā diⁿ'dái yā yaācū chi va'ai tiiⁿūⁿ, Ndyuūs caⁿ'a yā chí yā Moisés ní ngaⁿ'a yā:

Dii, Moisés, candéé ní cuidado yeⁿ'ē tanducueⁿ'ē chi diíⁿ di. Ní diíⁿ di tan'dúú^{cā} chí ch'iⁿ'í dii taachi canee di na cuéé^{tí}.

6 Naati Cristo chi chiiduú ch'εεε ca yeⁿ'e yú diíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ chí ch'εεε taavi ca nguéé ti yeⁿ'e chiiduú n'gεεε ca yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū caati Ndyuūs diíⁿ yā compromiso chi Cristo canéé yā naavtaⁿ'ā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ndúú^{cū} Ndyuūs. Maaⁿ ní s'uuⁿ cuuvi ndaa yú nanááⁿ Ndyuūs cáávā Cristo miiⁿ. Ní compromiso miiⁿ ní ch'εεε ca tí yeⁿ'e tanducueⁿ'ē chi n'daacā taavi ca.

7 Ní nduuti chí compromiso chi vmnááⁿ vmnaaⁿ chi yeⁿ'é Ndyuūs ní n'daacā taavi ca tuuⁿ'mi ní nguéé canee chi diíⁿ yā ndiichí ndii 'úúví compromiso.

8 Naati Ndyuūs n'diichi yā chi nguéé n'daacā diíⁿ 'iiⁿ'yāⁿ tiempo chí 'āā chó'ōo. Ní ngaⁿ'á yā ngii yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúú^{cā} chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é yā 'tíicā:

'Tíicā ngaⁿ'a Señor: Tiempo chí cuchii 'úú ní diíⁿ 'áámá compromiso ngāi ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel ní ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Judá.

9 Nguεε idiíⁿ tan'dúú^{cā} chí diíⁿ ndúú^{cū} chiidá yā taachi diví 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Egipto. 'Iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ nguéé diíⁿ yā tan'dúú^{cā} chí 'úú yaaⁿ'ví 'iiⁿ'yāⁿ s'uuⁿ. Ní cáávā chuū nguéé diíⁿ cuenta yeⁿ'é yā.

10 Cuayiivi chí chó'ōo nguuvi s'eeⁿ ní maaⁿ ní chuū chí compromiso ngāi chí caⁿ'á diíⁿ ndúú^{cū} 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nación Israel. Ngaⁿ'a Señor: Cuⁿ'neéⁿ leyes yeⁿ'é na vaanicadiiⁿūⁿ yeⁿ'é yā ní dinguúⁿ leyes yeⁿ'é na staava yeⁿ'é yā. Ní 'úú cuuvi Ndyuūs yeⁿ'é yā, ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é.

11 Ní mar 'áámá yā canee chí ca'cueéⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nación yeⁿ'é yā 'tíicā. Ndís'tíi n'diichi ní Señor miiⁿ, caati nducyáácá yā ní n'diichi yā 'úú ndii 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'ā ntiiⁿnyúⁿ yā ndii taná'a 'iiⁿ'yāⁿ.

12 Ní 'úú ní nadach'εεcú nuuⁿndi chi diíⁿ yā ní 'āā ntéé nn'gaacú nuuⁿndi yeⁿ'é yā.

13 Ní Ndyuūs ngaⁿ'a yā yeⁿ'é compromiso chi ngai ti caati compromiso chi vmnááⁿ vmnaaⁿ ní 'āā ndiicūú tuuⁿmi ní deenu yú chi dendúⁿ'ú chi 'āā ndiicūú ní 'āā nuúⁿ'cuiinu.

9

Yeⁿ'e yáacū na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní yeⁿ'é yáacū na va'ai chεeti nguuvi

1 Cuáácú chi vέé reglas yeⁿ'e compromiso chi vmnááⁿ vmnaaⁿ ndúúⁿcū yaácú chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ din'dái yā naachi dich'εεte yā Ndyuūs.

2 Din'dái yā yaácú yeⁿ'e tínnūⁿ ndúúⁿcū 'uuví cuartos. Cuarto chi vmnááⁿ vmnaaⁿ ní nguuvi Lugar Dεεve. Ní chεeti cuarto miiⁿ vέé 'áámá candelero ndúúⁿcū 'áámá mesa, ní vmnaaⁿ mesa vέé pan chi ofrenda yeⁿ'é Ndyuūs.

3 Ná cuarto chi yaānūⁿ táámá lado yeⁿ'e cortina yeⁿ'e tínnūⁿ nguuvi Lugar Dεεve N'dai Ca Yeⁿ'é Ndyuūs.

4 Na cuarto miiⁿ vέé 'áámá nátaī yeⁿ'e 'diiⁿ'nguāⁿ naachi chiiduú ch'εεte ca ngíⁿ'í yā cún'úyaa. Ní miiⁿ canéé 'áámá caja chi yeⁿ'é compromiso. Nducuéⁿ'é lados yeⁿ'e caja miiⁿ ní candúūⁿ 'diiⁿ'nguāⁿ vmnááⁿ yeⁿ'é. Chεeti caja miiⁿ vέé chííté yeⁿ'é 'diiⁿ'nguāⁿ ní miiⁿ snúūⁿ pan chi nguuvi maná. Ní chεeti caja ntúūⁿ canéé nduucu chi nanguaaⁿnu chi yeⁿ'e Aarón ndúúⁿcū 'úúví tablas yeⁿ'é tuūⁿ naachi canéé nguūⁿ ley chi diíⁿ Ndyuūs.

5 Vmnaaⁿ caja miiⁿ canéé 'uūví querubines tan'dúúⁿcā ángeles ndúúⁿcū ngeεchí yā. Ní miiⁿ Ndyuūs canéé yā. Ní canéé 'cutií yeⁿ'e ngeεchí yā yeⁿ'é vmnaaⁿ cuaaⁿ naachi Ndyuūs nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'é nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Maaⁿ ní yeⁿ'é chuū nguéé cuuvi caaⁿ'máⁿ yeⁿ'é tanducuéⁿ'é maaⁿ.

6 'Tíicā chiiduú s'eeⁿ idiíⁿ yā nducuéⁿ'é. Nguuvi nguuvi chiiduú s'eeⁿ ngéⁿ'e yā na cuarto vmnááⁿ vmnaaⁿ ní diíⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yaácú yeⁿ'é Ndyuūs.

7 Ní na cuarto chi yaānūⁿ miiⁿ chí ndii 'úúví dámaāⁿ chiiduú ch'εεte ca indaá yā 'áámá vmneⁿ'éé nūⁿ ca'áámá ca'áámá nduuyū. Ní canéé chí candéé yā yuúúⁿ yeⁿ'e 'iiti chi ca'a yā ofrenda Ndyuūs cáávā nuuⁿndi yeⁿ'é yā ní cáávā nuuⁿndi yeⁿ'é tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ.

8 Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ch'íⁿ'í yā s'uuúⁿ chi nguéé cuuvi ndaa yú nanááⁿ Ndyuūs néⁿ'é chi canéé yaácú yeⁿ'e tínnūⁿ caati yaacu tínnūⁿ miiⁿ ní yeⁿ'e compromiso chi vmnááⁿ vmnaaⁿ.

9 Ní nducuéⁿ'é chuū chi diíⁿ chiiduú s'eeⁿ ní canee tan'dúúⁿcā 'áámá ejemplo yeⁿ'é tiempo yeⁿ'e yú. Chiiduú s'eeⁿ ní ca'a yā ofrendas nanááⁿ Ndyuūs ndúúⁿcū 'iiti chí n'giiⁿ'núⁿ yā cáávā ofrendas yeⁿ'é nuuⁿndi yeⁿ'é yā. Chuū ní neⁿ'é caaⁿ'maⁿ chí ofrendas ndúúⁿcū 'iiti chí n'giiⁿ'núⁿ yā ní ca'a yā Ndyuūs nguéé cuuvi diiⁿ chí staava yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní dεεve neⁿ'e chí 'tíicā chí nga'a yā ofrendas nanááⁿ Ndyuūs.

10 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ dich'εεté yā Ndyuūs dámaāⁿ ndúúⁿcū cosas chí che'é yā ndúúⁿcū cosas chí cu'ú yā ndúúⁿcū chíiⁿ chí diíⁿ yā chí cuuvi dεεvé yā staava yeⁿ'é yā. Nducuéⁿ'é chuū ní reglas chí diíⁿ yā ní canee chí diíⁿ yā 'tíicā ndii tiempo chí Ndyuūs n'daaⁿ yā dendu'ú yeⁿ'é.

11 Cristo ní 'āā ndāa yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní maaⁿ ní Cristo miiⁿ ní chiiduú ch'εεte ca yeⁿ'e dendúⁿ'ú chí n'dai taavi ca. Ní yaácú naachi Cristo diíⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ ní ch'εεte taavi ca ní n'daacā ca nguéé ti yaácú yeⁿ'e tínnūⁿ chí yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé n'dái yā yaácú chí ch'εεte ca.

12 Ní Cristo ndāa yā cheeti yāacū ndíi cuarto yaānūn chī nguuvi Lugar Deεve N'dai Ca Ye'é Ndyuūs. Nguéé sndeé yā ndúúcu yuúú yē'e 'iiti chi chivo o daiyā vaca chi n'gii'nu yā naati ndúúcu yuúú yē'e maá' yā. Ní 'tíicā sndāa yā dámaān 'aama vmné'ēe na Lugar Deεve N'dai Ca Ye'é Ndyuūs cáávā nducyaaca 'ii'yān. Ní maa' ní nadanguá'ai yā s'uuú' chi cuuvi yē'né yā s'uuú' cue'le daā'ma'.

13 Cuáácú chī yuúú yē'e itiindu ndúúcu yuúú yē'e chivo ndúúcu yaiyā yē'e daiya vaca chi 'āā ngiichi vmaān nátaí ní chiiduú s'ee' ch'ee' ndái yā vmaān 'ii'yān chi véé nuu'ndi yē'né yā ti yuúú' cuuvi nadivεεve 'ii'yān cáávā ley yē'né yā.

14 Ní chuū ní cuaacu. Maa' ní nééné n'daacā ca chi cuuvi dii' yuúú yē'e Cristo nguéé ti yuúú yē'né 'iiti. Cucáávā Espíritu N'dai yē'né Ndyuūs chi canduuchi cue'né daā'ma', Cristo dii' yā ofrecer cuerpo yē'vi maá' yā chī 'ii'yān s'ee' 'caa'nú' yā 'yā cáávā ofrenda yē'né Ndyuūs, ofrenda chi n'daacā yē'né. Ní yuúú yē'e Cristo ní cuuvi didεεve staava yē'e yú yē'e nducué'né chī nadacadínuu' yú chī nguéé n'daacā. Ní 'íicú cuuvi s'uuú' ní dichí'vε yú Ndyuūs chi canduuchi.

15 Cáávā chī Jesucristo dii' yā 'áámá compromiso chi ngai, Jesucristo canéé yā naavtá'n'a yē'e 'ii'yān yē'e i'yee'ndí 'cūú ndúúcu Ndyuūs. Ní maa' ní cuuvi ndaa yú nanáán Ndyuūs. Ní cáávā chī ch'íi Cristo, Cristo ní cuuvi nadach'εεcú yā nuu'ndi yē'e 'ii'yān chi cuneé yā máán compromiso chī vmnáán vmaān. Ní 'ii'yān chī Ndyuūs yaa'ví yā chī cuuvi yē'né yā, 'ii'yān s'ee' cuuvi cuta'a yā chī cuuvi yē'né yā chī 'áámá cūnee chī Ndyuūs ca'á yā 'ii'yān cucáávā Cristo.

16 Taachí 'ii'yān s'nee' yā escrito yē'e herencia yē'né yā chī ca'n'a yā ca'a yā taamá yā, 'ii'yān mii' canee chī 'cuúvi yā vmnáán vmaān chī dichí'vε chiín chī canéé nguú'n. Chuū ní tan'dúúca 'áámá compromiso chī dii' yā.

17 'Ii'yān chī s'nee' escrito yē'e herencia yē'né yā chī ca'n'a yā ca'a yā taama yā, nguéé dichí'vε escrito yē'né yā ne'ne' tiempo chī canduuchi yā. Naati taachi 'āā n'díi yā tuu'mi ní dichí'vε chuū. Ní tan'dúúca 'áámá compromiso chī dii' yā 'tíicā escrito mii'.

18 Ní 'tíicā chíi' chī dichí'vε compromiso chī dii' Ndyuūs vmnáán vmaān nduuti chī véé yuúú' ti ch'ii'nú' yā 'iiti.

19 Moisés ca'n'a sa chíi sá nducyaaca mandamiento yē'e ley. Cuayiivi ní 'ii'yān caa'nú' yā 'iiti ní Moisés sta'a sa yuúú' yē'né daiya vaca ndúúcu yuúú' yē'né chivo ní ndásta'n'a sa nuú'ní' ndúúcu yuúú'. Cuayiivi ní sta'á sa yuúú' ndúúcu duúdu 'iiti cuúchí' ndúúcu 'áámá yaatā chī duuchi hisopo. Ní s'neé' yā yuúú' vmaān libro yē'e ley ní vmaān yē'né nducyaaca 'ii'yān dendu'ú.

20 Ní nga'ná Moisés 'tíicā: Chuū ní yuúú' chī 'áámá sello yē'e chī cuuvi cuaacu compromiso chī Ndyuūs ca'a yā orden chī ndís'tíi canee chī dii' ní 'tíicā.

21 'Tiicā ntúú' Moisés s'nee' sa yuúú' mii' vmaān yē'e yaacū yē'e tíinūn ní vmaān yē'e tanducué'né dendu'ú chī itunee' na ntiin'nyu' yē'né Ndyuūs.

22 Cuaacu chī tan'dúúca chī nga'ná ley 'téé' 'téé' nguéé nducué'né ní yuúú' dii' chī canéé deεve nducué'né. Ní Ndyuūs nguéé nadich'εεcú yā 'ii'yān yē'e nuu'ndi yē'né yā nduuti chī nguéé ndúúcu yuúú' yē'né 'iiti chī 'caa'nú' chiiduú s'ee'.

Jesucristo ca'á yā maa' cuerpo yē'né yā chī 'ii'yān s'ee' 'caa'nú' yā yā lado yē'né ofrenda

23 'Tíicā nducué'nē dendú'ū ye'n'e i'n'yee'ndí 'cūū canéé chi ndúúví dεεve ndúú'cū yuūú'n ye'n'e 'iiti. 'Téé 'téé nduuví dεεve tan'dúú'cā dεεve na va'ai chεeti nguuví. 'Tiicá ntúū'n cuuvi ndaa yú na va'ai chεeti nguuví nduuti chí dεεve yú ndúú'cū yuūú'n ye'n'e táamá yā chí Cristo chí ch'εεte taavi ca nguéé ti ndúú'cū yuūú'n ye'n'e 'iiti.

24 Cristo nguéé cue'n'é yā sndaa yā na 'áamá yaacū chí dεεve taavi ca chí nin'dái san'ā ye'n'e i'n'yee'ndí 'cūū. Yaacū ye'n'e i'n'yee'ndí 'cūū 'tεε 'téé tan'dúú'cā yaacū chí dεεve taavi ca chí cuaacu ní'n'yú'n chí yaacū ye'n'é Ndyuūs. Cristo cue'n'é yā sndaa yā na va'ai chεeti nguuví ní miin' canee yā nanáá'n Ndyuūs lado ye'n'e s'uúú'n.

25 San'ā chiiduú ch'εεte ca ye'n'é i'n'yee'ndí 'cūū chí ye'n'e ndaata judíos chí Israel nduuyu nduuyu ndaa yā na Lugar Dεεve N'dai Ca ndíí ná yaānū'n ye'n'e yaacū ye'n'e Ndyuūs ní ca'á yā Ndyuūs ofrenda chí yuūú'n ye'n'e 'iiti, ní nguéé yuūú'n ye'n'é yā chí ca'a yā. Naati Cristo ca'á yā vida ye'n'e maán yā caavā ofrenda 'áamá vmne'n'éé nūu'n.

26 Nduuti chí Cristo canee chí díi'n yā tan'dúú'cā chí idiin' chiiduú ch'εεte ca tuu'mi ní canéé chí 'cuūvi yā n'dee n'dái cuuvi ndíí tiempo chí Ndyuūs din'dái yā i'n'yee'ndí 'cūū ndíí chí 'cui'nū i'n'yee'ndí. Naati nguéé díi'n Cristo 'tíicā. Caati tiempo chí Ndyuūs s'neé'n yā ní Jesucristo 'áamá vmne'n'éé nūu'n ch'i'i yā ní ndāa yā nanáá'n Ndyuūs chí nadach'εεcú yā nuu'ndi ye'n'é nducyaaca 'ii'n'yā'n cucáávā chí ca'a maán yā cuerpo ye'n'é yā chí 'ii'n'yā'n s'ee'n n'gii'n'nú'n yā 'yā cáávā ofrenda.

27 'Tiicá ntúū'n nducyaaca 'ii'n'yā'n ye'n'e i'n'yee'ndí 'cūū canee chí 'cuūvi yā 'áamá vmné'n'ēe. Níicú cuayiivi ní Cristo ca'n'á yā n'diichí yā nuu'ndi ye'n'e 'ii'n'yā'n s'ee'n.

28 Ní 'tíicā Cristo 'áamá vmné'n'ēe ca'á yā cuerpo ye'n'e maán yā cáávā ofrenda chí nadich'εεcú yā nuu'ndi ye'n'e nducyaaca 'ii'n'yā'n. Ní taachi ca'n'á yā ndaa yā taama vmné'n'ēe nguéé ndaa yā cucáávā chí ca'n'á yā nadíí've yā nuu'ndi ye'n'e nducyaaca 'ii'n'yā'n. Naati ca'n'á yā nadanguá'n'ai yā nducyaaca s'uúú'n chí canéé ngiinu yú chí ndaa yā ndiichi ndíí 'úúví cuuvi. Ndaa yā chí nadanguá'n'ai yā s'uúú'n.

10

1 Ní ley ye'n'e Moisés ní tan'dúú'cā 'daā'nú nūu'n 'tíicā ti nguéé 'áamá cūnee. Ní nguéé dáámá dáámá ndúú'cū nducué'n'ē vaadí cuaacu chí n'daacā chí cuchii. Ní cáávā chí nga'n'á ley miin' 'ii'n'yā'n s'ee'n nduuyu nduuyu caa'n'nú'n yā 'iiti cáávā ofrenda cucáávā nuu'ndi ye'n'é yā. Ní cáávā chuū, ζtáácā cuuvi ley miin' díi'n chí 'ii'n'yā'n s'ee'n canéé n'daaca yā nanáá'n Ndyuūs?

2 Ti nduuti chí ley miin' díi'n chí 'ii'n'yā'n s'ee'n canee n'daaca yā nanáá'n Ndyuūs ní nguéé nuu'ndi ye'n'é yā nanáá'n Ndyuūs, tuu'mi ní 'āā ntéé 'caa'n'nú'n yā 'iiti cáávā nuu'ndi ye'n'é yā. Ní nguéé nadacadíinnūu'n yā ye'n'e chí chidεεv'é yā ye'n'e nuu'ndi ye'n'é yā.

3 Ní 'tíicā díi'n ley miin'. Taachi n'gii'n'nú'n yā 'iiti nduuyu nduuyu tuu'mi ní nan'gáácú yā ye'n'é nuu'ndi ye'n'é yā.

4 Ti ndúú'cū yuūú'n ye'n'e 'itíndú ndúú'cū yuūú'n ye'n'e chivo 'ii'n'yā'n s'ee'n nguéé cuuvi didεεv'é yā ye'n'é nuu'ndi ye'n'é yā.

5 Ní cucáávā chuū taachi ndaa Cristo na i'n'yee'ndí 'cūū nga'n'á yā ngii yā ye'n'e nduudu ye'n'é Ndyuūs chí canéé nguū'n 'tíicā:

Díi, Ndyuūs, nguéé neⁿe di chi 'iⁱn'yāⁿ 'caanⁿ'nuⁿ yā 'iiti lado yeⁿe ofrenda ndíi nguéé ndúú chi ca'á yā 'iiti cáávā ofrenda yeⁿe di naati din'dái di 'áámá cuerpo yeⁿe chi ch'iindiyááⁿ.

6 Ní nguéé neⁿe di ofrendas yeⁿe chi nguuchí yā cuerpo yeⁿe 'iiti nátaī, ní nguéé yeⁿe chi 'caanⁿ'núⁿ yā 'iiti cáávā chi Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿe yā.

7 Dii Ndyuūs, 'úú ndaá iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi cuuvi díiⁿ chεε̄ chi neⁿe di chi díiⁿ caati 'tíicā canéé nguūⁿ yeⁿe 'úú na libro yeⁿe Ndyuūs naachi canéé nguūⁿ ley.

8 Vmnááⁿ vmaaaⁿ ngaⁿ'a Cristo: Dii Ndyuūs nguéé neⁿe di ní nguéé yeenú di ndúúcu ofrendas yeⁿe chi n'giiⁿ'núⁿ yā 'iiti, ní nguéé yeⁿe 'iiti chi tee yā díi. Ndíi nguéé ndúú yeⁿe chi n'giiⁿ'núⁿ yā 'iiti ní ngiichí yā yuutε yeⁿe 'iiti cáávā chi nadach'εεcu di nuuⁿndi yeⁿe yā. 'Tíicā ngaⁿ'a Cristo 'áará chí 'iⁱn'yāⁿ s'eeⁿ díiⁿ yā tan'dúúca chi ngaⁿ'a ley miiⁿ yeⁿe ofrenda chi canéé chi ca'á yā Ndyuūs.

9 Ní cuayiivi ngaⁿ'á Cristo: Dii, Ndyuūs, 'úú ndaá na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi cuuvi díiⁿ chεε̄ chí neⁿe di chi díiⁿ. Maaⁿ ní nducuéⁿe chuū neⁿe caaⁿ'maⁿ 'tíicā. Ndyuūs diví yā 'áámá lado ofrenda yeⁿe 'iiti chí 'iⁱn'yāⁿ s'eeⁿ ch'iⁱn'yāⁿ yā. Ní na lugar yeⁿe ofrenda miiⁿ Ndyuūs ca'á yā Cristo chí ch'ti yā.

10 Maaⁿ ní Ndyuūs didεεvε yā s'uuúⁿ cáávā Jesucristo díiⁿ yā nducuéⁿe chi Ndyuūs neⁿe yā chí díiⁿ yā. Ní 'áámá vmnéⁿ'ee nūⁿ Jesucristo ca'á yā cuerpo yeⁿe maáⁿ yā cáávā ofrenda chi 'iⁱn'yāⁿ s'eeⁿ n'giiⁿ'núⁿ yā 'yā cáávā nuuⁿndi yeⁿe nducyáácá 'iⁱn'yāⁿ.

11 Ca'áámá cā'aama chiidúú judío chi Israel nguuvi nguuvi díiⁿ yā ntiⁿ'nyuⁿ ní cheendí yā ní nga'á yā ofrenda dáámá daama nūⁿ nééne n'deεe cuví 'áará chí ofrenda miiⁿ chí n'giiⁿ'núⁿ yā 'iiti nguéé cuuvi diví nuuⁿndi yeⁿe 'iⁱn'yāⁿ mar 'áámá vmnéⁿ'ēe.

12 Naati Jesucristo 'áámá vmnéⁿ'ee nūⁿ ca'á yā maaⁿ cuerpo yeⁿe yā chí 'iⁱn'yāⁿ s'eeⁿ n'giiⁿ'núⁿ yā 'yā caavā ofrenda yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe nducyáácú 'iⁱn'yāⁿ. Ní cuayiivi cueⁿe yā na va'ai chεεti nguuvi ní ch'iindyí yā na lado yeⁿe honor yeⁿe Ndyuūs chí lado tá cuaacu.

13 Maaⁿ ní Jesucristo canee ngiínú yā chí ndaa tiempo chí Ndyuūs idiíⁿ yā chí nducyaaca 'iⁱn'yāⁿ chí contra yeⁿe yā canéé yā maaⁿ ca'á Jesucristo tan'dúúca chí 'áámá banco 'líiⁿ 'tíicá yā chí Jesucristo cuchée yā yeⁿe yā.

14 Ní cáávā chí Cristo ca'á yā cuerpo yeⁿe maáⁿ yā chí 'iⁱn'yāⁿ s'eeⁿ n'giiⁿ'núⁿ yā 'yā 'áámá vmnéⁿ'ee nūⁿ cáávā ofrenda tuuⁿ'mí ní Cristo díiⁿ yā chí dáámá cuuvi dεεvε 'iⁱn'yāⁿ ti nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿe yā. Ní 'iⁱn'yāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿe Ndyuūs cueⁿe daāⁿmaⁿ.

15 Ní Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ngaⁿ'a ndúúcu yú chí nducuéⁿe chuū ní cuaacu. Vmnááⁿ vmaaaⁿ ngaⁿ'a Ndyuūs chuū:

16 Chuū chí díiⁿ prometer chí díiⁿ caavā yā cuayiivi chí ch'ó'ōo nguuvi s'eeⁿ, ngaⁿ'a Ndyuūs. Cuⁿ'eeⁿ ley yeⁿe na staava yeⁿe yā. Ní dinguúⁿ ley yeⁿe na vaanicadíiⁿnuⁿ yeⁿe yā.

17 Ní cuayiivi ngaⁿ'á yā:

'Āā ntéé nan'gaacú nuuⁿndi yeⁿe yā ní nguéé nducuéⁿe chí díiⁿ yā chí nguéé n'daacā.

18 Níicú taachi Ndyuūs nadich'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿe 'iⁱn'yāⁿ s'eeⁿ tuuⁿ'mí ní 'āā ntéé canéé chí ca'á yā ofrendas chí 'caanⁿ'núⁿ yā 'iiti cáávā nuuⁿndi yeⁿe yā.

Canéé chí nan'gaacu yú yeⁿe Ndyuūs yeⁿe yú

19 'Tíicā ní hermanos ye'né maa'n ní cuuvi nandaa yú nanáán Ndyuūs na cuarto chi δεεβε N'dai Ca na yaacū ye'né Ndyuūs ti véé 'viich'εεtínūu' ye'né yú nanáán Ndyuūs cáávā yuúú' ye'n'e Señor Jesucristo.

20 Ní Jesucristo nn'guaa'n yā 'áámá yúúní chí n'dai ní canduuchi taachi chí ntee'n yā tীনūu' ye'n'e yaacū. Tীনūu' mii'n ní ne'n'e caa'n'ma'n chí tan'dúúcā cuerpo ye'n'e maá'n Cristo taachi ch'i'i yā, 'tíicā va. Maa'n ní cuuvi ndaa yú na cuarto chi yaánūu' nanáán Ndyuūs caavā yā.

21 Ní Jesucristo ní chiiduú ch'εεε ca ye'n'e yú ní dii'n yā ntiin'nyu'n ye'n'e yaacū ye'n'e Ndyuūs.

22 Maa'n ní canéé chí indaa yú nanáán Ndyuūs ndúúcu núú'má'n staava ye'n'e yú ní 'áámá canee yú ndúúcu chí i'téenu yú. Cristo mii'n 'āā didεεvé yā staava ye'n'e yú ye'n'e nuu'ndi ye'n'e yú caati nguéé nadacadíinuu'n ca yú ye'n'e castigo ye'n'e nuu'ndi chí dii'n yú. Ní nadidεεβε yā cuerpo ye'n'é yú ndúúcu nuū'nī' dεεβε.

23 Maa'n ní dii'n yú chí 'áámá canee yú ndúúcu chí nga'n'a yú chí i'téenu yú caati deenu yú chí Ndyuūs ca'n'á yā dii'n yā cumplir compromiso ye'n'e chí ca'n'a yā chí téé yā s'uuú'n.

24 Ní s'uuú'n canéé chí inadacádíinuu' yú táacā cuuvi cunnee yú 'aama yú taama yú ní dine'n'e yú 'aama yú taama yú ní dii'n yú dendu'ū chí n'daacā.

25 Ní nguéé dii'n yú chí nguéé nduuvidaama yú chεεti yaacū tan'dúúcā chí dii'n ná'n'a yā. Naati ca'a yú consejo 'aama yú taama yú caati deenu yú chí nguuvi chí ndaa Cristo taama vmné'n'ee 'āā snee nii'n'uuú'n.

26 Ní nduuti chí idii'n yú nuu'ndi caati maa'n yú ne'n'e yú cuayivi chí 'āā deenu yú nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs tuu'mi ní 'āā ntee véé taama ofrenda chí cuuvi ca'a yú Ndyuūs cáávā nuu'ndi ye'n'e yú chí Ndyuūs diví'i yā nuu'ndi ye'n'e yú.

27 Dámaā'n 'va'a yú ne'n'e chí cunee ngiinu yú ye'n'e chí cuchi'i. Cristo ca'n'á yā n'diichi yā nuu'ndi ye'n'é yú ní ndúúcu ya'n'ā ingiichi chí cuucu tanducuén'é 'ii'n'yā'n chí contra ye'n'é Ndyuūs.

28 Deenu yú ye'n'e 'ii'n'yā'n chí nguéé dii'n yā cuenta ye'n'e ley ye'n'e Moisés. Nduuti chí véé 'uuvī o 'iinū 'ii'n'yā'n chí nga'n'ā nduudu cuaacu ye'n'e falta ye'n'é yā tuu'mi ní ch'i'i 'ii'n'yā'n mii'n. Ní nguéé ya'ai 'ii'n'yā'n s'ee'n taachi ch'i'i yā.

29 Maa'n ní nadacadíinuu'n yú ye'n'e 'ii'n'yā'n s'ee'n chí nguéé dii'n yā cuenta ye'n'e yuúú'n ye'n'e Cristo chí cuuvi δεεβε 'ii'n'yā'n s'ee'n. 'Ii'n'yā'n s'ee'n nga'n'a taán yā ye'n'e Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs. ¿De'ē chúúca n'dee ca castigo véé ye'n'é 'ii'n'yā'n s'ee'n?

30 Deenu yú chí Señor ní nga'n'a yā 'tíicā: 'Úú canéé chí ca'á castigo 'ii'n'yā'n. 'Úú idii'n chí 'ii'n'yā'n nadí'vé yā chíi'n chí dii'n yā chí nguéé n'daacā. Chuú dendu'ū nga'n'a Señor mii'n: Señor mii'n ca'n'á yā n'diichi yā nuu'ndi ye'n'e 'ii'n'yā'n ye'n'é yā.

31 De'ē chúúca ya'āi ye'n'e yú. Nééné 'va'a yú chí ndaa yú nanáán Ndyuūs chí canduuchi chí dii'n yā castigar s'uuú'n nduuti chí nguéé n'daacā idii'n yú.

32 Maa'n ní n'gaacú ní ye'n'é nguuvi s'ee'n chí 'āā chó'oo chí caama n'diichi ní ní s'téenu ní Jesucristo, ní cuayivi chí chεé ní ch'eenú ní chíi ye'n'e tanducuén'é dendu'ū cucávā chí dii'n ní luchar ye'n'é chí i'téenu ní.

33 Ná'n'a ní ch'eenú ní chíi ní 'cuináa' ní taachi 'ii'n'yā'n sta'á yā ndís'ti'i ní nga'n'a taán yā ye'n'e ndís'ti'i ní ch'en'é yā ndís'ti'i nanáán n'dee n'dái 'ii'n'yā'n. Ní taachi 'tíicā dii'n yā ndúúcu na'n'ā hermanos ye'n'e yú ne'n'é ní 'cuenú ní cuuvi nduucú yā.

34 Ní taachi ná'nā hermanos ch'eenú yā chiī chi caneeé yā vácūū, ndís'tiī ní ya'ái nī hermanos s'eeⁿ. Ní taachi 'iiⁿyāⁿ sta'á yā nducuéⁿē chi véé yeⁿe nī ndís'tiī ní chichéε nī yeⁿe nducuéⁿē. Ní yeenu nī caati deenú nī chi véé chi cuuvi yeⁿé nī chi n'dai taavi ca ná va'ai chεeti nguuvi chí cueⁿe daāⁿmaⁿ 'áámá cūnee yeⁿe nī.

35 Maaⁿ ní nguéé di'vaachi nī ti nguéé véé confianza yeⁿé nī ndúúcu Ndyuūs caati ndúúcu chi i'téenu nī cuuvi diīⁿ nī ganar cosas chi n'daacā taavi ca.

36 Ní ndís'tiī ní caneeé chi cuchéε nī yeⁿe nducuéⁿē ní diīⁿ nī nducuéⁿē chi Ndyuūs neⁿé yā chi diīⁿ nī. Ní 'íicú cuuvi cuta'á nī yeⁿe chi véé yeⁿé nī chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi téε yā ndís'tiī.

37 Caneeé nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs 'tíicā:
'Āā ntεε 'nááⁿ tiempo ní Señor chi caneeé chi ndaa ní nndaa yā. Ní 'āā ntéε cuuvi 'náaⁿ yā.

38 Ní ngaⁿ'a yā 'tíicā:
'Iiⁿyāⁿ chi yeⁿé ní dεεvé yā ti i'téenu yā 'úú ní canduuchi yā cueⁿe daāⁿmaⁿ. Ní nduuti chi 'aama yā ndaacadaamí yā yeⁿé tuu'mi ní 'úú nguéé yeenu yeⁿe yā.

39 Maaⁿ ní s'uuúⁿ ní nguéé tan'dúúcā 'iiⁿyāⁿ chi ndaacadaamí yā yeⁿe Cristo ní chindai yā. Nguéé 'tíicā s'uuúⁿ. S'uuúⁿ ní i'téenu yú Cristo ní Cristo nadanguáⁿai yā s'uuúⁿ.

11

Yeⁿe chi i'teenu yú Jesucristo

1 Cáávā chi i'teenu yú Ndyuūs deenu yú chi seguro chi cuta'a yú yeⁿé chi caneeé ngiinu yú. Ní deenu yú chí cuuvi cuaacu yeⁿe dendu'ū chi nguéé inaaⁿ yú.

2 Ní tiempo chi 'āā chó'ōo 'iiⁿyāⁿ ngaⁿ'á yā chi 'iiⁿyāⁿ chi diīⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Ndyuūs ní n'dáaca yā nanááⁿ Ndyuūs ti i'téenu yā Ndyuūs.

3 Ní deenu yú cucáávā chi i'teenu yú Ndyuūs, chí chiiⁿ chí inaaⁿ yú ní cáávā chí Ndyuūs din'dái yā íⁿ'yeeⁿdí ní nguéé dε'ε véε.

4 Ní cáávā chi saⁿ'ā Abel ní i'téenu sa Ndyuūs, ca'a sa 'áámá ofrenda chí n'daacá ca nguéé ti saⁿ'a Caín miiⁿ. Ní Ndyuūs n'diichí yā chí ofrenda yeⁿe Abel miiⁿ ní n'daacá ca ní sta'á yā ofrenda miiⁿ. Ní Ndyuūs n'diichí yā chí Abel ní n'daacá sa. Ní cáávā chí Abel i'téenu sa Ndyuūs 'áará chí ch'ii saⁿ'ā miiⁿ ndíi maaⁿ ní ngaⁿ'a 'iiⁿyāⁿ yeⁿe vaadi i'téenu yeⁿe sa.

5 Cáávā chí saⁿ'ā Enoc i'téenu sa Ndyuūs, nguéé ch'ii sa ti Ndyuūs candéε yā saⁿ'ā miiⁿ na va'ai chεeti nguuvi. 'Iiⁿyāⁿ yeⁿé yā 'āā ntéε ndaacá yā saⁿ'ā miiⁿ ti Ndyuūs candéε yā saⁿ'ā miiⁿ nduucú yā. Caneeé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs 'tíicā: Taachi 'āā cuéé candéε Ndyuūs saⁿ'ā miiⁿ, Ndyuūs caneeé yiinú yā chí idiīⁿ sa.

6 Mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nduuti chí nguéé i'téenu yā Ndyuūs, Ndyuūs nguéé cunee yiinú yā 'iiⁿyāⁿ. Nduuti chí 'iiⁿyāⁿ neⁿé yā ndaa yā nanááⁿ Ndyuūs caneeé chí cu'téenu yā chí véé Ndyuūs. Ní Ndyuūs caⁿ'a yā chí ca'a yā chí véé chí cuuvi yeⁿé 'iiⁿyāⁿ chí n'nuúⁿ yā Ndyuūs.

7 Ní cáávā saⁿ'ā Noé i'téenu sa Ndyuūs ní n'giindiveeⁿ sa nduudu yeⁿe Ndyuūs taachi Ndyuūs yaa'ví yā cosas chí caⁿ'á yā diīⁿ yā. 'Áará chí nguéé inaaⁿ sa cosas miiⁿ n'giindiveeⁿ sa nduudu yeⁿé Ndyuūs ní din'dái sa 'áámá arca chí barco ch'εεε ní 'íicú cuuvi nanguáⁿāi 'iiⁿyāⁿ yeⁿe sa na vacú sa.

'Túucā Noé diin sa condenar 'iin'yān ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū caati i'téenu sa Ndyuūs. Ní Ndyuūs didεεvé yā Noé chi cuuvi ye'n'é yā caati i'téenu sa Ndyuūs.

8 Ní cáāvā sa'n'ā Abraham i'téenu sa Ndyuūs, ch'iindiveeⁿ sa nduudu ye'n'e Ndyuūs taachi Ndyuūs yaa'ví yā Abraham. Ní yaa'ví yā sa'n'ā chi canéé chí ca'n'a sa táámá yá'n'āa chi ca'n'a Ndyuūs chi cuuvi ye'n'é sa. Ní s'neeⁿ sa yāān vaacú sa ní cué'n'e sa. Ní nguéé déenu sá tí ndíi ca'n'a sa.

9 Ní cáāvā chi Abraham i'téenu sa Ndyuūs, canee sa na yá'n'āa chi Ndyuūs ca'n'a yā chi ca'a yā. Ní miiⁿ canee sa tan'dúúccá 'ii'n'yā chi canúúⁿ yúúní. Ní canúúⁿ sá va'āi tínnūⁿ ndúúccú daiya sa chi Isaac ndúúccú Jacob. Ní 'āā daamá nūⁿ cuuvi ye'n'é yā ye'n'é chí cuuvi ye'n'e Abraham miiⁿ.

10 Abraham miiⁿ ní cūnee ngíínu sa yāān chi Ndyuūs 'āā din'dái yā tan'dúúccá chi Ndyuūs nadacádíínuuⁿ yā. Yāān miiⁿ chí 'áámá cūnee cimientu ye'n'é ní va'ai chεεti nguuvi.

11 Ní cáāvā chi Sara i'téenu tá Ndyuūs, ní ditiínú ca tá chi taavi tá daiya tá. Sta'a tá poder ye'n'e Ndyuūs ní ch'iindí daiya tá taachi 'āā ndiicúú ta ti i'téenu tá chí Ndyuūs dííⁿ yā cumplir nduudu chí nga'n'a yā.

12 Ní 'túicā Abraham miiⁿ 'āā ndiicúú ca yā chí cuuvi chiidá ye'n'e daiyá yā. Ní n'daataa ye'n'é yā chí Sara miiⁿ 'āā ndiicúú ca ntúⁿ tá. Naati ná 'ii'n'yān ye'n'é yā ichii n'deeⁿ n'dái 'ii'n'yān tan'dúúccá 'íí'nyúⁿ ye'n'e nanguuvi ní tan'dúúccá yá'n'āa ndúútí chí véé cuaaⁿ 'diituú yíccú chí s'uúⁿ nguéé ngii iduuche yú.

13 Nducyaaⁿ 'ii'n'yān s'eeⁿ ch'íi yā naati i'téenu yā Ndyuūs. Nguéé sta'á yā cosas chí Ndyuūs ca'n'a yā chí ca'a yā naati i'téenu yā ní n'diichi chí ya'n'ái yā cosas chí Ndyuūs ca'n'a yā chí ca'a yā. Ní yeenú yā. Ní 'ii'n'yān s'eeⁿ nga'n'a yā chii yā nducyááccá 'ii'n'yān chí tan'dúúccá 'ii'n'yān chí snúúⁿ yúúní, 'túicá yā 'naaⁿ tiempo chí snée yā i'n'yee'dí 'cūū.

14 Ní nducyaaⁿ 'ii'n'yān chí nga'n'á yā 'túicā ch'i'n'i yā chí in'nuúⁿ yā táámá nación chí n'dai chí cuuvi ye'n'e yā.

15 Ní nduuti chí nn'gaacú yā ye'n'e yá'n'āa naachi chiicá yā tuu'mi ní cuuvi nguεεcunée yā ní ndaa yā na yāān miiⁿ.

16 Naati 'ii'n'yān s'eeⁿ ne'n'é yā táámá nación chí n'daacā ca chí ye'n'é va'ai chεεti nguuvi. Ní cáāvā chuú Ndyuūs nguéé 'cuináaⁿ yā taachi 'ii'n'yān s'eeⁿ nga'n'a yā 'túicā: N'díi Ndyuūs ní Ndyuūs ye'n'é yú. Ndyuūs 'āā véé yaáⁿ yā 'áámá yāān chí cuuvi ye'n'e 'ii'n'yān s'eeⁿ.

17 Ní cáāvā chí Abraham miiⁿ i'téenu yā Ndyuūs, n'giindiveeⁿ yā ye'n'e Ndyuūs taachi Ndyuūs n'diichineeⁿ yā Abraham. Ní Abraham ní ca'n'á yā ca'á yā daiyá yā Isaac cáāvā lado ye'n'e ofrenda chí 'caa'n'úⁿ yā daiyá yā. Ní canee listo yā chí ca'á yā 'áámá n'dya'n'ā daiyá yā lado ye'n'e ofrenda miiⁿ 'áará chí Ndyuūs ca'á yā 'áámá compromiso chí 'túicā:

18 Díi, Abraham, cáāvā daiya di Isaac 'úú ní teé dii n'deeⁿ n'dái taavi cuuvi ndaata ye'n'e di.

19 Ní Abraham miiⁿ tuumicádíínuuⁿ yā chí Ndyuūs cuuvi nadacuéⁿ yā 'ii'n'yān s'eeⁿ ye'n'é nguaaⁿ tiná'n'ā. Ní Abraham déenu sa chí Ndyuūs cuuvi nadacuéⁿ yā daiya sa ye'n'é nguaaⁿ tiná'n'ā, naati nguéé ch'ií sa. Abraham miiⁿ candéε sa daiya sa na vaacú sa.

20 Ní cáāvā chí Isaac i'téenu sa Ndyuūs, nga'n'a sa chí ca'n'a sa di'viicú sa daiya sa Jacob ndúúccú sa'n'á Esaú. Ní nga'n'ā sa ye'n'e cosas n'dái chí cuchíi.

21 Ní cáāvā chí Jacob i'téenu sa Ndyuūs, taachi 'āā cháā 'cuuvi sa di'viicu sa ca'áámá ca'áámá daiya ye'n'é daiya José. Ní cuayiivi ní dich'εεε sá Ndyuūs ne'n'e chí sta'ā sa in'daacúú ye'n'é sa. Ní yíin'diicúneeⁿ sa na in'daacúú ye'n'é sa.

22 Ní cáávā chi José i'téenu sa Ndyuūs taachi 'āā cháā 'cuuvi sa nga''a sa ye''e tiempo chi 'ii''yā''n ye''e ndaata Israel nan'dáa yā ná yá''āa Egipto. Ní yaa'vi sa 'ii''yā''n ye''e chi canéé chi dii''n yā ndúúcu 'iini ye''e sa taachi tiná''ā sa.

23 Ní cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs chiida sa ní cheecu sa Moisés, taachi ch'iindiyaā''n Moisés mii''n chinuun'dé''ei yā sa''ā 'lír''n mii''n na 'iinu 'iiyu. N'diichi yā daiyá yā chi Moisés mii''n sa''ā 'lír''n sa neené n'deevéε sa. Nguéé di'vá'a yā ye''e orden ye''e rey chi canéé chi 'caa''nú''n yā sa''ā 'lír''n mii''n.

24 Cáávā chi Moisés i'téenu sa Ndyuūs, ní tááchí ch'εētē sa nguéé 'cuū''n sa chi 'ii''yā''n nga''á yā chi Moisés ní daiya n'daataa daiyá rey ye''e yá''āa Egipto.

25 Naati Moisés mii''n ne''e sa 'cueenu ca sá cuuvi ndúúcu 'ii''yā''n chi ye''e Ndyuūs. Ní nguéé 'cuū''n sa chi yeenú sa 'áámá tiempo ndúúcu vaadi yeenú chi dinuu''ndi sa.

26 Ní Moisés mii''n nadacádíinu''n sa chi n'daacā ca chi 'cueenu sa cuuvi tan'dúúca chi cheenu Cristo chíi na yá''āa 'cuū''n ní nguéé ti chi cuuvi ye''e sa tanducué''n vaadi 'cuiica chi véé na yá''āa Egipto. Ní 'tíicā nacádíinu''n sa caati deenu sa chi Ndyuūs ca''á yā ca'a yā chi véé chi cuuvi ye''e sa.

27 Ní cáávā chi Moisés i'téenu sa Ndyuūs, nan'dáa sa ye''e yá''āa Egipto ní nguéé 'va'a sa chi nduuvi taa''n rey. Ní dítu canee sa chi i'téenu sa Ndyuūs tan'dúúca chi n'diichi sa Ndyuūs 'áará chi nguéé inaa''n sa Ndyuūs.

28 Ní cáávā chi Moisés i'téenu sa Ndyuūs s'nee''n sa orden ye''e 'viicu pascua chi 'ii''yā''n canéé chi s'neé''n yā yuū''n ye''e 'iiti cuúchí na cheendi va'ai ye''e yā caati taachi ndaa ángel chi n'gii''nu''n yā nducyaaca da'caiyā sa''ā chi vmnáá''n vmnaa''n, nguéé cuuvi 'caa''nú''n yā da'caiyāa chi ye''e ndaata ye''e Israel.

29 Ní cáávā 'ii''yā''n ye''e ndaata Israel i'téenu yā Ndyuūs, chicho'ó yā naavta''ā ye''e mar chi nguuvi Rojo ní ngiicá yā ndii yá''āa cuū''má''n. Ní cuayivi ní taachi cho'o 'ii''yā''n s'ee''n ye''e yá''āa Egipto tuu'mi ní chí'i nuū''ni''n 'ii''yā''n ní nducyaaca yā ch'íi yā ti nduuvidaa''má''n nuū''ni''n.

30 Ní cáávā 'ii''yā''n ye''e ndaata Israel i'téenu yā Ndyuūs, che''e yā nuu''ma''n ndiivi cheētí ye''e yáā''n Jericó ndeēchē nguuvi. Tuu'mi ní chí'ii nu mii''n ní chíndεεve cheētí ye''e yáā''n mii''n.

31 Ní cáávā chi Rahab i'téenu tá Ndyuūs, ní 'áará chi cue''e tá ndúúcu sa''ā s'ee''n, nguéé ch'íi tá ndúúcu 'ii''yā''n s'ee''n ye''e yáā''n ye''e tá chi nguéé i'téenu yā Ndyuūs; ti n'daata mii''n ní sta'a tá sa''ā s'ee''n ye''e Israel. Ní n'daacā idii''n tá ndúúcu sa''ā s'ee''n chi 'dííi''n 'dííi''n ndaá yā nguaa''n 'ii''yā''n ye''e tá chi cuuvi deenú yā táácā canee 'ii''yā''n ye''e tá.

32 Maa''n ní ¿de'ε cá cuuvi caa''má''n ndís'tii? Nguéé véé tiempo chi cuuvi ndís'tii ye''e sa''ā Gedeón ní ye''e sa''ā Barac, ní ye''e sa''ā Sansón, ní ye''e sa''ā Jefté, ní ye''e sa''ā David, ní ye''e sa''ā Samuel, ní ye''e sa''ā profetas chi candεε nduudu ye''e Ndyuūs.

33 Nducyaaca 'ii''yā''n s'ee''n ní cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs idii''n caandá yā ní cuchéε yā ye''e ná''ā países. Ní n'daacā nga''a nti''nyu''n yā ye''e taná''ā yáā''n. Ní tuneé''n yā chí Ndyuūs nga''a yā chíi''n chí ca'a yā. Ní dii''n yā chi nduúdi cheendi 'yáí''yā''n cuá''áa.

34 Ní ya''ā chi diitu n'dái ngiichi nguéé cuuvi 'tuuvi 'ii''yā''n s'ee''n chi i'téenu yā Ndyuūs. Ní n'géénu yā ye''e 'ii''yā''n chi ne''é yā 'caa''nú''n yā 'yā ndúúcu machete chi 'caāi''n ndúú 'uuvi lados. Ní 'áará chi duúvá yā ditiinú yā. Ní taachi dii''n caandá yā ní ditiinú yā chí 'caa''nú''n yā. Ní cheε yā ye''e n'deeε n'dái soldados ye''e enemigos ye''e yā.

³⁵ Ní cáávā chi n'daataa s'een i'téenu yā Ndyuūs, nta'á yā tiná'nā chi n'dií ye'n'e familia ye'n'é yā taachi 'āā nduuchí yā ye'n'e nguaa tiná'nā. Ní ná'nā 'ií'n'yān ch'éénu yā chií ní ch'íi yā. Ní nguéé 'cūuⁿ yā chí nngua'ai yā ti ne'n'é yā n'diichí yā táámá vida chi n'daacā ca.

³⁶ Ná'nā yā ní 'ií'n'yān s'een duuchí yā ye'n'e yā ní ch'e'n'é yā 'ií'n'yān. Ní ná'nā yā ní 'ií'n'yān s'een ch'ēē chiichí yā ndúúcu cadenas ní che'n'é yā vácūu.

³⁷ Ní ná'nā yā ní 'ií'n'yān s'een ca'a tuúu yā 'ií'n'yān ní ch'íi yā. Ní ná'nā yā ní 'ií'n'yān s'een n'deé yā nduu 'uuvi taaⁿ yā ndúúcu cierra. Ní ná'nā yā 'ií'n'yān s'een n'gii'nuⁿ yā 'ií'n'yān ndúúcu machete chí 'úúví lados 'caāiⁿ. Ná'nā yā ní ch'ēē chiicá yā ndíí 'muuⁿ ndíí miiⁿ ndúúcu catecai yā ye'n'é 'iiti cuūchí ní ye'n'é dii'maⁿ chivo. Ní pobre yā ní ch'eenú yā chií. Ní nguéé din'daacá 'ií'n'yān s'een ndúúcu yā.

³⁸ Ní 'ií'n'yān chí ch'eenú yā chií cáávā chí i'téenu yā Ndyuūs, 'ií'n'yān ye'n'e í'n'yeen'dí nguéé n'daacā ca chí cuuvi cūneé yā ndúúcu yā. 'Ií'n'yān chí i'téenu yā nge'n'é yā 'muuⁿ nge'n'é yā miiⁿ ní tan'dúúca 'ií'n'yān chí nguéé vaacú yā, 'tiicá yā. Chiicá yā yá'nāa cuu'maⁿ naachi nguéé ch'ēetinéé 'ií'n'yān. Ní chiicá yā na cuééti ní ná yiivi yáává ye'n'e 'iiti o yiivi yá'nāa naachi 'cuēetinéé yā.

³⁹ Cáávā chí 'ií'n'yān s'een chí i'téenu yā Ndyuūs, n'dai yā ndúúcu nducué'n'é chí Ndyuūs 'cūuⁿ yā chí n'geenu yā ngii ndíí tiempo chí ch'íi yā. 'Āā cuéé cuta'a yā chí cuuvi ye'n'é yā chí Ndyuūs ca'nā yā chí ca'a yā,

⁴⁰ caati Ndyuūs nadacadíínuuⁿ yā chí ca'nā yā diiⁿ yā chí n'daacā ca cááva yā ní cáávā s'uúúⁿ. 'Ií'n'yān s'een nguéé cuuvi cuta'á yā chí cuuvi ye'n'é yā ndíí tiempo chí s'uúúⁿ cuuvi cuta'a yú chí cuuvi ye'n'é yú.

12

Cue'n'e daā'maⁿ snaaⁿ yú ye'n'e Jesús

¹ Maaⁿ ní deenu yú cáávā vida ye'n'é n'dee n'dái 'ií'n'yān chí ch'íi yā ti chí i'n'í yā s'uúúⁿ táácā cuuvi cu'teenu ca yú Ndyuūs. Ní cáávā chuū canee chí cū'neeⁿ yú tanducué'n'é dendu'ū chí di'vaachi s'uúúⁿ ndúúcu nuuⁿndi chí diiⁿ yú caati nuuⁿndi míⁿ diiⁿ chí cuuvi ndai yú. Ní caānu yú ndúúcu ngiīnū carrera ye'n'e vida ye'n'é yú chí Ndyuūs itéé yā s'uúúⁿ.

² Ní cue'n'e daā'māⁿ snaaⁿ yú Jesús ti diiⁿ yā chí cuuvi i'téenu yú 'yā. Ní diiⁿ yā chí n'daacā ca cuuvi cu'teenu yú. Jesucristo ní ch'eenú yā chií taachi chí ch'íi yā na cruz. Ní nguéé diiⁿ yā cuenta chí 'cuinaāⁿ yā cucáávā chí ch'íi yā tan'dúúca chí n'gii'nuⁿ yā 'ií'n'yān caati deenú yā chí yeenu yā cuayivi ti cuuvi nadanguá'ai yā 'ií'n'yān. Maaⁿ ní vεé yā na lado ye'n'e honor ye'n'e trono ye'n'e Ndyuūs.

³ Ndis'tií, nadacadíínuuⁿ ní tan'dúúca Jesucristo chí ejemplo ye'n'e yú. Ch'eenú yā chií cucáávā 'ií'n'yān s'een chí dinuuⁿndí yā. Ní 'íicú ndís'tií nguéé cuuvi 'daan'dí ní ní nguéé s'neéⁿ ní chiīⁿ chí i'téenu ní.

⁴ Ndis'tií ní 'āā chicheε ní ndúúcu nuuⁿndí ní nguéé ch'eenú ní chií ndíí chí 'āā n'dií ní.

⁵ ¿'Āā nguéé n'gaacú ndís'tií consejo chí Ndyuūs ca'á yā ndís'tií chí daiyá yā? Canéé nguūⁿ na libro ye'n'é Ndyuūs 'tíicā:

Díí, daiyá, nguéé nadacadíínuuⁿ ní chí nguéé de'ē vεε taachi Ndyuūs diiⁿ yā castigar ndís'tií caati cuuvi deenú ní chí nguéé n'daacā idiīⁿ ní. Ní nguéé ndaacadáámí ní ye'n'é yā taachi diiⁿ yā castigar ndís'tií.

⁶ Señor ye'n'e yú yaa'vineén yā nducyáácá 'ií'n'yān chí ne'n'é yā ní diiⁿ yā castigar nducyaaca 'ií'n'yān chí sta'á yā chí cuuvi daiyá yā.

7 Maaⁿ ní cuchéε nī castigo chi Ndyuūs itée yā ndís'tiī ti Ndyuūs ní chiidá nī. Taachi n'geenú nī ngii tuu'mi ní deenú nī chí diiⁿ yā ndúúcu ndís'tiī tan'dúúca chí ndís'tiī ní daiyá yā. 'Tíicá diiⁿ yā. ¿Dú'ū daiyá yā veε chí chiidá yā nguéé idiíⁿ yā castigar?

8 Nduuti chi Ndyuūs nguéé diiⁿ yā castigar ndís'tiī tan'dúúca chí diiⁿ yā castigar nducueⁿ'ē daiyá yā, tuu'mi ní ndís'tiī nguéé maaⁿ daiyá yā ti ndís'tiī ní daiyá yeⁿ'e táamá yā. Ní nguéé daiya Dendyuūs ndís'tiī.

9 Ní 'tiicá ntúūⁿ chiida yú chí yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū diiⁿ yā castigar s'uuúⁿ tan'dúúca chí neⁿ'é yā. Ní s'uuúⁿ ní dinéⁿ'e yú chiida yú. N'daacā ca chí diiⁿ yú chíiⁿ chí neⁿ'e Ndyuūs chí canéé na va'ai cheεti nguuví ní sндуuchi yú.

10 Chiida yú chí yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū diiⁿ yā castigar s'uuúⁿ dúú'vī nduuyū nūūⁿ tan'dúúca chí tumicadínuuⁿ yā chí n'daacā caavá s'uuúⁿ. Ndyuūs yeⁿ'e yú ní diiⁿ yā castigar s'uuúⁿ ti cuáácú chí n'dai caavá s'uuúⁿ ti s'uuúⁿ ní cuuvi din'dai ca yú tan'dúúca chí Ndyuūs ní n'dai cá yā.

11 Cuaacu chí nguéé yeenu yú taachi téε yā castigo s'uuúⁿ naati yá'ai yú. Cuayivi ní 'iin'yāⁿ chí tuumicadínuuⁿ yā yeⁿ'e castigo yeⁿ'é yā ní véé chí n'daacā yeⁿ'e castigo. 'Iin'yāⁿ s'eeⁿ din'daacā cá yā ní canéé 'diiⁿ vida yeⁿ'é yā.

Véé peligro yeⁿ'e yú nduuti chí nguéé n'giindiveeⁿ yú nduudu yeⁿ'é Ndyuūs

12 Maaⁿ ní Ndyuūs 'āā tee yā castigo ndís'tiī ní maaⁿ ní cuta'á nī fuerzas ndúúcu ta'á nī ní dicuaacú ní duūⁿntii'yá nī chí ndicuūnū.

13 Cachiicá nī ná yúūní cuaacu maaⁿ ní 'íicú cuuvi nanduūvā yeⁿ'é ní ca'a nī chí ndíí dúúvā yeⁿ'e nī.

14 Maaⁿ ndís'tiī ní diiⁿ nī chí 'diiⁿ 'cuεetinée nī ndúúcu nducyaaca 'iin'yāⁿ. Ní diiⁿ ní nducueⁿ'ē chí n'daacā ca caati deεve canéé vida yeⁿ'é nī. 'Iin'yāⁿ chí nguéé deεve vida yeⁿ'é yā nguéé cuuvi n'diichí yā Señor Ndyuūs.

15 Cundéε nī cuidado chí mar 'áámá ndís'tiī nguéé diví nī yeⁿ'e Ndyuūs ti nguéé cuuvi inneé yā ndís'tiī. Ní nguéé cúúví cunee 'aamá nī nguaaⁿ ndís'tiī chí tan'dúúca 'áámá dii'yu yaātā yaāa chí diiⁿ dañó yeⁿ'e nducueⁿ'ē dii'yu yaātā. 'Tíicá cuuvi diiⁿ dañó 'áámá nī tan'dúúca chí veneno nguaaⁿ ndís'tiī.

16 Candéε nī cuidado chí mar 'áámá ndís'tiī nguéé caⁿ'á nī ndúúcu n'daataá o saⁿ'ā chí nguéé yeⁿ'e nī. Ní nguéé diiⁿ nī cuenta yeⁿ'e nducueⁿ'ē chí yeⁿ'é Ndyuūs. 'Tíicá diiⁿ saⁿ'ā Esaú ti cáávā 'áámá comida nūūⁿ n'diicuí sá chí cuuvi yeⁿ'e sa ti saⁿ'ā vmnaaⁿ.

17 Ní ndís'tiī deenú nī yeⁿ'e saⁿ'ā Esaú taachi neⁿ'e sa cuta'a sa yeⁿ'e chiidá sa chí cuuvi yeⁿ'e sa ti saⁿ'ā daiya vmnaaⁿ, naati nguéé 'cuūⁿ chiida sa. Ní Esaú cheεcū taavi sá ní n'nuuⁿ sa manera chí nduuví n'daacā chí 'āā diiⁿ sa naati nguéé ndaacā n'daacā sa.

18 Maaⁿ ní ndís'tiī nguéé ndáa nī na yiūcū chí ngiichi chí diiⁿ nī sentir ngiichi miiⁿ, tan'dúúcu chí diiⁿ 'iin'yāⁿ Israel tiempo chí 'āā chó'ōo. Ndíí nguéé diiⁿ nī sentir maāiⁿ, ndíí nguéé ndúú meēⁿ, ndíí nguéé ndúú 'áámá cheeⁿ cúúví díítū.

19 Ní nguéé n'giindiveeⁿ nī chí ch'εεcū trompeta miiⁿ ní nguéé nduudu yeⁿ'é Ndyuūs chí caⁿ'a yā ndúúcu 'iin'yāⁿ s'eeⁿ. Taachí 'iin'yāⁿ s'eeⁿ ch'iindiveeⁿ yā nduudu yeⁿ'e Ndyuūs chieca yā Ndyuūs chí 'āā ntéé caaⁿ'maⁿ cá yā 'iin'yāⁿ s'eeⁿ.

20 'Tíicá ngaⁿ'a yā ti nguéé cuuvi cheε yā chí Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yā ti 'tíicā: Ndúúti chí 'áámá 'iiti nindaá tī na yiūcū 'cūū canee chí cuiituú yā 'iiti ní 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiti.

21 Ní maaⁿ Moisés miiⁿ ní taachi n'diichí yā yīcū 'cūū ní ch'iindiveéⁿ yā nducuéⁿē, 'tíicā ngaⁿ'á yā: Nééné 'va'á ní yīin'duuví 'úú.

22 Maaⁿ ní nguéé 'tíicā ti ndís'tiī ndaa nī 'áámá yīcū chi nguuví Sión chi yāāⁿ yeⁿ'e Ndyuūs chi cánduuchi chí yāāⁿ Jerusalén chí va'ai chεeti nguuví naachi n'deeē n'dái miles ángeles snée yā.

23 Ní nduuvidaamá yā chí dich'εεté yā Ndyuūs. Ní miiⁿ canee nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí daiyā Ndyuūs. Ní chí duuchí yā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e va'ai chεeti nguuví. Nducyaaca nī ndaa nī nanááⁿ Ndyuūs chí diíⁿ yā juzgar nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ. Ní ndís'tiī chí yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní ndaa nī nanááⁿ espíritu s'eeⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí dεεve ca chí Ndyuūs diíⁿ yā chí nguéé nuuⁿndí yeⁿ'é yā.

24 Ní ndaa nī nanááⁿ Jesucristo chí abogado chí canúuⁿ yā naavtaⁿ'ā compromiso chí ngai chí yeⁿ'e Ndyuūs ndúúⁿcū 'iiⁿ'yāⁿ. Ní ndaa nī nanááⁿ Cristo chí chingéé yā yuúúⁿ yeⁿ'é yā cucááⁿvā s'uuúⁿ. Yuúúⁿ yeⁿ'e Cristo ní n'daacā ca nguéé ti yuúúⁿ yeⁿ'e Abel. Ndúúⁿcū yuúúⁿ yeⁿ'e Cristo, Ndyuūs nadich'εεcú yā nuuⁿndí yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ. Naati cááⁿvā 'díinu Abel ch'iiⁿ'núⁿ Abel tuuⁿ'mí ní Ndyuūs ca'yā castigo 'díinu Abel.

25 Ní cááⁿvā nducuéⁿē chuū candéé nī cuidado chí n'giindiveéⁿ nī nduudu yeⁿ'e Ndyuūs chí ngaⁿ'á yā ngí yā ndís'tiī. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéé ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e Cristo taachí snée yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū nguéé nguaⁿ'ái yā yeⁿ'e nuuⁿndí yeⁿ'é yā. Ní 'tεε cá s'uuúⁿ chí cuuví nguaⁿ'ái yú nduuti chí ndaa-cadaami yú yeⁿ'é Cristo chí canee na va'ai chεeti nguuví ní ngaⁿ'á yā ndúúⁿcū s'uuúⁿ yeⁿ'e chí cuchíi.

26 Tiempo chí chó'ōo taachi Ndyuūs ngaⁿ'á yā yeⁿ'e yīcū nuⁿ'u yáⁿ'āa. Maaⁿ ní Ndyuūs ngaⁿ'á yā 'tíicā: Taama vmnéⁿ'ēe inuⁿ'ú yáⁿ'āa ndúúⁿcū nanguuvi.

27 Maaⁿ ní taachi ngaⁿ'a Ndyuūs taama vmnéⁿ'ēe nūuⁿ deenu yú chí nducuéⁿē chí din'dái Ndyuūs ní caⁿ'á yā din'núⁿ'u yā ní diví yā. Ní nducuéⁿē chí nguéé din'núⁿ'u yā ní cūnee.

28 Canéé chí ca'a yú gracias Ndyuūs caati véeⁿ yāāⁿ yeⁿ'e yú, lugar naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ yā. Ní nguéé cuuví nuⁿ'u lugar miiⁿ. Canee chí dich'εεte yú Ndyuūs ní i'teenú yú Ndyuūs. Ní 'va'va yú yeⁿ'é yā ní diiⁿ yú tan'dúúⁿcā chí neⁿ'e yā.

29 Ndyuūs yeⁿ'e yú tan'dúúⁿcā 'áámá nguuchi yáⁿ'ā chí dituúví nducuéⁿē chí nguéé n'daacā. Tíicā yā.

13

Yeⁿ'é chí diiⁿ yú chí cunee yīinuú Ndyuūs

1 Canéé chí dineⁿ'e yú 'aama yú taama yú caati hermanos s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ.

2 Nan'gaacu yú chí canee chí ca'a yú va'āi yeⁿ'e yú 'iiⁿ'yāⁿ chí canúúⁿ yúúni. N'duuví yā ní diíⁿ yā 'túúⁿcā ní sta'á yā va'ai yā ángeles ní nguéé déenu yā chí ángeles.

3 Nan'gaacu yú yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí snúúⁿ yā vácūū. Diiⁿ yú cuenta chí s'uuúⁿ snuūⁿ yú vácūū nduucú yā. Nan'gaacu yú yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí n'geenú yā ngii na cuerpo yeⁿ'é yā ní diiⁿ yú cuenta chí s'uuúⁿ ní n'geenu yú ngii na cuerpo yeⁿ'e yú nduucú yā.

4 Diíⁿ yú respetar 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giindivaacú yā ti nguéé dinuuⁿndí yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chí n'giindivaacú yā canee chí caⁿ'á yā dámaāⁿ ndúúⁿcū isaⁿ'ā o n'daataa yeⁿ'é yā. Ndyuūs ní n'diichí yā nuuⁿndí yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí véeⁿ nuuⁿndí yeⁿ'é yā ndúúⁿcū 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giindivaacú yā ní caⁿ'á yā ndúúⁿcū táámá n'daataa o saⁿ'ā.

5 Nguéé dineⁿe yú tuúmī naati yeenú yú ndúúcu chi véé chi yeⁿe yú ti Ndyuūs ngaⁿá yā 'tíicā: 'Úú nguéé cu'neéⁿ ndís'tiī ní nguéé diīⁿ abandonar ndís'tiī.

6 Ní 'tíicā cuuvi caaⁿ'maⁿ cuaacu yú ndúúcu confianza:

Señor ní nginnee yā 'úú. 'Úú nguéé 'va'á yeⁿe chi 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi diīⁿ yā nduucú.

7 Nan'gaacú nī yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ n'gεεte yeⁿe yaacú chi ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yā nanááⁿ ndís'tiī ní ngaⁿá yā ngii yā ndís'tiī nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Nadacadiīnuuⁿ nī táaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ diīⁿ yā ní n'gεεtineé yā ní ch'i yā. Maaⁿ ní candéε nī cuidado chi diīⁿ nī tan'dúúca 'iiⁿ'yāⁿ n'gεεte chi i'téenu yā Ndyuūs diīⁿ yā ti 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ejemplo yeⁿ'é nī.

8 Jesucristo miīⁿ ní 'āā 'tiicá nūuⁿ tan'duucá yā 'iicu, 'tiicá ntúuⁿ yā maaⁿ'nguuvi. 'Āā 'tiica nuúⁿ yā cueⁿ'e daaⁿ'maⁿ.

9 Cuin'diichí nī ndís'tiī. Nguéé 'caandiveéⁿ nī ndúúdu 'naⁿ'a chi n'dááⁿ ndúúcu yeⁿ'é chi che'e yú. N'daacá ca chi staava yeⁿ'é nī canéé n'daacá chi cuuvi cuta'á nī fuerzas yeⁿ'é nducueⁿ'é chi n'dai taavi yā ní ch'i yā. Maaⁿ ní ndís'tiī. Staava yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ nguéé diīⁿ aprovechar nduuti chi chiindiveéⁿ yā nduudu n'dááⁿ ndúúcu yeⁿ'e chi che'e yú.

10 Deenu yú chi chiiduú s'eeⁿ chi diīⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yaacú yeⁿ'é yā nguéé cuuvi che'é yā yuūtē yeⁿ'e nátaí yeⁿ'e 'iiti chi ch'iīⁿ'núⁿ yā cáávā ofrenda yeⁿ'e yú ti ofrenda yeⁿ'e yú ní 'āā ví'í caā ti i'teenu yú Jesucristo. Ní Jesucristo miīⁿ ní ch'i yā chi lado yeⁿ'e ofrenda yeⁿ'e yú.

11 Chiiduú ch'εεte ca yeⁿ'e judíos chi Israel s'eeⁿ taachi ch'iīⁿ'núⁿ yā 'iiti cáávā ofrenda yeⁿ'e nuūⁿndí candéε yā yuūúⁿ yeⁿ'é 'iiti cheeti cuarto chi nguuvi Deεve naati cuerpo yeⁿ'é 'iiti miīⁿ ní ngiichí yā 'áámá lado yeⁿ'é yāáⁿ yeⁿ'é yā.

12 Ní 'tiicá ntúūⁿ Jesucristo ch'i yā cuaaⁿ dáámí cheendi va'āi yeⁿ'e yāáⁿ Jerusalén ní 'íicú cuuvi deεvé yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nuuⁿ'ndi yeⁿ'é yā ndúúcu yuūúⁿ yeⁿ'e maáⁿ yā.

13 Maaⁿ ní caⁿ'a yú tan'dúúca chi cueⁿ'e Jesús 'áámá lado yeⁿ'é yāáⁿ ní 'cueenu yú cuuvi tan'dúúca chi ch'eenú yā chiī ní cuuvi 'cuinaaⁿ yú tan'dúúca chi 'cuinaáⁿ yā.

14 Caati nguéé véé 'áámá yāáⁿ chi 'áámá cūnee cáávā s'uuúⁿ naati in'nuuⁿ yú 'áámá yāáⁿ ch'εεte chi 'áámá cūnee chi véé tiempo chi cuchí.

15 Ní cáávā chuū canee yú chi dich'εεte yú Ndyuūs cucáávā Jesucristo. Ní taachi dich'εεte yú Ndyuūs chuū ní ofrenda chi canee chi ca'a yú Ndyuūs. Ní canéé chi ca'a yú gracias Ndyuūs cáávā Jesucristo ndúúcu nduudu yeⁿ'é yú.

16 Nguéé cuuvi 'náaⁿ nī chi din'daacá nī ní nneé nī 'aamá nī taamá nī caati chuū ní ofrenda yeⁿ'é nī chi 'túúca Ndyuūs neⁿ'e yā.

17 Cu'neeⁿveéⁿ nī nduudu yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é nī. Cu'téenu nī yeⁿ'é yā chi ngaⁿ'a yā caati 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ diīⁿ yā cuidado yeⁿ'é staava yeⁿ'é nī. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ canéé chi nca'á yā cuenta nanááⁿ Ndyuūs yeⁿ'é ntiiⁿ'nyuⁿ chi diīⁿ yā. Diīⁿ núúⁿ yiīⁿnu ní ch'i ngaⁿ'a yā caati yeenú yā diīⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é yā. Ti nduuti chi nguéé diīⁿ nī 'túúca nguéé yeenú yā ní nguéé diīⁿ nī aprovechar yeⁿ'é ntiiⁿ'nyuⁿ chi diīⁿ yā cáávā ndís'tiī.

18 Maaⁿ ní caaⁿ'maⁿ'ngua'á nī cáávā nús'uu ti nadacadiīnuúⁿ 'nū n'daacā na staava yeⁿ'é 'nū ní neⁿ'é 'nū 'cuεetinéé n'daacá 'nū yeⁿ'e nducueⁿ'é dendu'ū.

19 'Úú ngiicá ndís'tiī chi taachi ngaⁿ'angua'á nī, ngiicá nī Ndyuūs chi téé yā lugar 'nū chi niīⁿnuúⁿ nūuⁿ cuuvi nandaá ní cuneé ndúúcu ndís'tiī.

Dí'viicú yā ndís'tiī ní dicho'ó yā, n'dai ndís'tiī

²⁰ Maaⁿ ní Ndyuūs ní ye^{n'}ē vaadī 'dīiⁿ, maaⁿ Ndyuūs miiⁿ nadin'duuchí yā Jesucristo ye^{n'}ē yú ye^{n'}ē nguaaⁿ tináⁿ'ā chi Jesucristo miiⁿ Pastor chi ch'εεε n'dai chi dīiⁿ yā cuidado s'uuúⁿ chi tan'dúúcā 'iiti cuūchi ye^{n'}é yā. Ní Jesucristo ye^{n'}ē yú ndúúcū yuūúⁿ ye^{n'}é yā dīiⁿ yā chi 'áámá cūnee compromiso chi Ndyuūs dīiⁿ yā ndúúcū 'iiⁿyāⁿ.

²¹ Ne^{n'}é chi Ndyuūs ye^{n'}e vaadī 'dīiⁿ téé yā ndís'tiī nducué^{n'}ē chi n'dai ye^{n'}é yā chi nguéé ye^{n'}é nī. Ní cuuvi n'dai nī ti ndís'tiī cuuvi dīiⁿ nī chiiⁿ chi ne^{n'}é Ndyuūs chi dīiⁿ nī. Ní ne^{n'}é chi Ndyuūs dīiⁿ yā cáávā nducyaaca yú nducué^{n'}ē chi ne^{n'}é yā dīiⁿ yā cáávā Jesucristo. Ca^{n'}a yú chi ch'εεε ca canéé Cristo ní n'dεεé ngii yā cué^{n'}é daāⁿmaⁿ cue^{n'}e daāⁿmaⁿ. 'Tíicā.

²² Ndís'tiī hermanos ye^{n'}é ngiicá ndís'tiī chí cucheé nī ndúúcū nduudu chi ngi'cueé^{n'} ti nguéé 'yaaⁿ idinguúⁿ na carta miiⁿ ye^{n'}é ndís'tiī.

²³ Yaa'ví ndís'tiī chi cadiinúúⁿ nī chi Timoteo hermano ye^{n'}é yú 'āā ntéé canee sa vácūū. Ní ndúúti chi niiⁿnuⁿ niiⁿnuⁿ ndaa sa nanáaⁿ 'úú tuuⁿmi 'úú ní candéé sa^{n'}ā taachi ndaá nanááⁿ ndís'tiī ní n'diichí ndís'tiī.

²⁴ Maaⁿ ní caa^{n'}máⁿ nī 'iiⁿyāⁿ chi nga^{n'}a ntiiⁿnyuⁿ ye^{n'}é nī ndúúcū nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo: N'dai ndís'tiī, caa^{n'}máⁿ nī. 'Iiⁿyāⁿ ye^{n'}e país Italia: N'dai ndís'tiī, nga^{n'}a yā.

²⁵ Ne^{n'}é chi Ndyuūs téé yā nducyaaca ndís'tiī nducué^{n'}ē vaadī n'dai ye^{n'}é yā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA YEⁿE SANTIAGO

Santiago idingúuⁿ yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi s'nééⁿ 'muuⁿ s'nééⁿ miiⁿ

1 'Úú Santiago 'úú ní 'úú idiⁿ ntiⁿnyuⁿ yeⁿe Ndyuūs ní yeⁿe Señor Jesucristo. Idingúuⁿ carta 'cūū ní dicho'ó: Ndaí ndís'tiī ndúú^cū 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndu'ū ndiichúúví tribus chí familias chí yeⁿe ndaata Israel chí s'nééⁿ 'muuⁿ chí s'nééⁿ miiⁿ ndii núúⁿ máⁿ íⁿyeéⁿdí.

Ndyuūs ca'á yā vaadī deenu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí i'téenu yā 'yā

2 Ndís'tiī hermanos yeⁿe, canéé chí yeenu ní taachi ndaā n'dee n'dái chí idi'vaachí yeⁿe ní.

3 Caati déenu ní chuū chí taachi ndaā n'dee n'dái chí idi'vaachí yeⁿe ní ní n'daacá idiⁿ ní, ch'íⁿí ní chí i'téenu ní Jesucristo ní ch'íⁿí ntúuⁿ ní chí cuuvi cuchéé ní yeⁿe tanducuén'ē ndúú^cū paciencia.

4 Ní canéé chí candéé ní cuidado chí cuchéé ní yeⁿe nducuén'ē chí di'vaachi ndís'tiī ní cuuvi 'cúeⁿtinéé n'daacá ní ní diiⁿ cá chí n'daaca ní. Ní 'āā véé nducuén'ē necesidades yeⁿe ní. Ní Ndyuūs téé yā ndís'tiī cosas chí n'dai yeⁿe yā.

5 Ndúú^ti chí 'áámá ndís'tiī deenu ní chí nguéé deenu ní tuu'mi ní canéé chí caacá ní Ndyuūs chí itéé yā vaadī deenu. Ndyuūs ca'a yā n'dee n'dái vaadī deenu yeⁿe yā nducyáácá 'iiⁿyāⁿ. Ní nguéé n'gaa'vá yā ndúú^cū 'iiⁿyāⁿ yeⁿe chí n'deé vueltas caaca yā Ndyuūs.

6 Canéé chí caacá ní Ndyuūs ní cu'téenu ní Ndyuūs chí caⁿ'á yā téé yā ndís'tiī. Taachi nguéé cu'téenu ní chí Ndyuūs nguéé caⁿ'á yā ca'a yā chíiⁿ chí ngiicá ní tuu'mi ní ndís'tiī tan'dúú^cā nuⁿ'niⁿ'yāⁿ'á taachi olas yeⁿe indéé yaacū chí candéé 'yúúⁿe cuaaⁿ lácūū cuaaⁿ lácāā, 'tíicā ndís'tiī.

7 'Áámá 'iiⁿyāⁿ chí ngiica yā Ndyuūs ní nguéé cu'téenu yā chí Ndyuūs caⁿ'á yā téé yā de'ē véé, tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ nguéé cūnee ngiínú yā chí Ndyuūs caⁿ'á yā téé yā 'iiⁿyāⁿ de'ē véé.

8 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ véé 'uūví vaanicadínūuⁿ yeⁿe yā. Maaⁿ ní nem'é yā diiⁿ yā 'áámá cosa, cuayivi ní taama cosa. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ nguéé canéé yā ndúú^cū 'áámá vaanicadínūuⁿ yeⁿe yā.

9 Ní hermano yeⁿe yú chí nguéé ch'ete ca ní canéé chí yeenu yā taachi Ndyuūs nginneé yā 'iiⁿyāⁿ.

10 'Iiⁿyāⁿ chí 'cuiicá yā canéé chí yeenu yā taachi Ndyuūs diiⁿ yā chí nguéé 'cuiicá yā. 'Iiⁿyāⁿ chí 'cuiica miiⁿ ní tan'dúú^cā naandā yeⁿe yaatā chí 'cuiinu, 'tiicá yā.

11 Taachi can'dáá 'yáⁿ'á ní 'áámá 'íⁿūuⁿ tuu'mi ní tíⁿí yaatā ní naandā yeⁿe chingéé ní 'āā nteé véé naandā tí chíinu. 'Tiicá ntúūⁿ 'iiⁿyāⁿ chí 'cuiica ní 'cuiinú yā ndúú^cū vaadī 'cuiica yeⁿe yā.

Canéé chí cuchéé yú yeⁿe nducuén'ē

12 De'ē chúú^cā yeenu 'iiⁿyāⁿ chí ichéé yā tanducuén'ē taachi n'geenu yā ngii. Taachi chéé yā yeⁿe tanducuén'ē tuu'mi ní Ndyuūs téé yā 'iiⁿyāⁿ chí canduuchí yā cueⁿe daāⁿmaⁿ. 'Tíicā Ndyuūs ngaⁿ'á yā chí caⁿ'á yā ca'a yā 'iiⁿyāⁿ vida cueⁿe daāⁿmaⁿ tan'dúú^cā chí 'aama corona yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí dinéⁿe yā Ndyuūs.

13 Taachi ndaā nanááⁿ ndís'tiī cosa chí diiⁿ chí di'vaachí ndís'tiī chí ne^{n'}e ní diiⁿ ní chí nguεε n'daācā, nguéé canéé chí nadacadíínuuⁿ ní chí Ndyuūs diiⁿ yā chuū caati mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi di'vaachí yā ye^{n'}e Ndyuūs chí Ndyuūs diiⁿ yā cosa chí nguεε n'daācā. Ndií nguéé ndúú cuuvi dinuuⁿndí Ndyuūs. Ndií nguéé ndúú Ndyuūs di'vaachí yā ye^{n'}e 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ yā cosa chí nguéé n'daācā.

14 Taachi 'iiⁿ'yāⁿ inadicadíínuuⁿ yā chí maáⁿ yā ne^{n'}e yā diiⁿ yā cosa chí nguεε n'daacā tuu'mi ní véé nuuⁿndí ye^{n'}e yā ní diiⁿ yā chí nguεε n'daacā.

15 Ní taachi diiⁿ yā chiiⁿ chí ne^{n'}e yā diiⁿ yā chí nguéé n'daacā tuu'mi ní dinuuⁿndí yā. Ní taachi ch'εεε ca nuuⁿndí miiⁿ tuu'mi ní 'cuiinú ní diiⁿ chí 'cuūvi yā cue^{n'}e daáⁿmaⁿ.

16 Ndís'tiī hermanos ye^{n'}e chí ne^{n'}e taaví. Nguéé ca'a ní lugar 'iiⁿ'yāⁿ chí canche'éi yā ndís'tiī chí dinuuⁿndí ní.

17 Nducué^{n'}e chí n'daacā ní δεεve chí Ndyuūs itée yā s'uuúⁿ chiiⁿ ní ngíicá cuaaⁿ 'niiⁿnuⁿ. Chiiⁿ ní ye^{n'}e Ndyuūs. Ndyuūs din'dái yā tanducué^{n'}e δεεve ye^{n'}e nanguuvi. Ndyuūs nguéé n'daaⁿ yā tan'dúúⁿcā 'áámá 'daaⁿ'nūⁿ chí n'daaⁿ.

18 Ní Ndyuūs tee yā vida s'uuúⁿ cáavā chí i'teenú yí nduudu cuaacu ye^{n'}e yā. Ní diiⁿ yā tan'dúúⁿcá chí maáⁿ yā ne^{n'}e yā diiⁿ yā. Ní 'íicú s'uuúⁿ chí i'teenú yú, tan'dúúⁿcá 'áámá cosecha chí vmnááⁿ vmnaaⁿ ye^{n'}e nducué^{n'}e chí din'dái yā 'tíicā s'uuúⁿ.

Ye^{n'}e vaadī cuaacu ye^{n'}e Ndyuūs

19 Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos chí ne^{n'}e taaví 'aama 'aamá ní canee chí 'cuεεtinéé yaáⁿ ní chí 'caandiveé^{n'} ní naati nguéé maaⁿ n'chεεté caaⁿ'máⁿ ní. Ní nguéé maaⁿ n'chεεte nūuⁿ nduuvi taáⁿ ní.

20 'Iiⁿ'yāⁿ chí induuvi taáⁿ yā nguéé n'daacā diiⁿ yā ye^{n'}e chí vaadī cuaacu ye^{n'}e Ndyuūs.

21 Ní cáavā nducué^{n'}e chuū canee chí divíi ní ye^{n'}e tanducué^{n'}e chí nguεε n'daācā chí nadacadíínuuⁿ ní. Ní nguéé diiⁿ ní cosa chí nguεε ndaacā. Ní 'caandiveé^{n'} ní nduudu cuaacu chí i'téenu ní ní canee na staava ye^{n'}e ní. Ní ndiicuuⁿ ní. Ní véé poder ye^{n'}e nduudu cuaacú 'cūú chí cuuvi dingúáⁿ'ai alma ye^{n'}e ní.

22 Naati canéé chí diiⁿ ní chiiⁿ chí nga^{n'}ā nduudu cuaacu miiⁿ. Nguéé dámaāⁿ chí 'caandiveé^{n'} ní ní nguεε diiⁿ ní. Ní nguéé canche'éi maáⁿ ní ndís'tiī.

23 Nduuti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ n'giindiveé^{n'} yā nduudu cuaacu miiⁿ ní nguéé diiⁿ yā chí chiiⁿ chí nga^{n'}ā tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ tan'dúúⁿcá 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí inaáⁿ yā maáⁿ yā na 'aama espejo, 'tíicā yā.

24 Inaáⁿ yā maáⁿ yā tan'duucá yā 'tíicā. Ní cuayiivi nguéé nn'gaacu yā tan'duucá yā 'áará chí n'diichi yā maáⁿ yā na 'áámá espejo.

25 Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí nn'gaacú yā chí chiiⁿ chí n'giindiveé^{n'} yā ní nadacadíínuuⁿ n'daacā yā ye^{n'}e ley chí nduudu cuaacu miiⁿ ye^{n'}e Ndyuūs, tuu'mi ní nduudu cuaacu miiⁿ cuuví nadingúáⁿ'ái 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ canéé chí 'caandivee^{n'} cá yā nguuvi nguuvi. Ní nguéé dámaāⁿ n'giindiveé^{n'} yā naati diiⁿ yā chí chiiⁿ chí nga^{n'}ā, tuu'mi ní cuuvi yeenu yā ndúúⁿcú chí diiⁿ yā.

26 Ní nduuti chí 'aama ndís'tiī nga^{n'}ā ní chí i'téenu ní Ndyuūs ní nguéé candéé ní cuidado ye^{n'}e chí nga^{n'}ā ní tuu'mi ní nginnche'ei maáⁿ ní ndís'tiī. Ní nguéé dichí'vε chí nga^{n'}ā ní chí i'téenu ní Ndyuūs.

27 'Iiⁿ'yāⁿ chí neené i'téenu yā ní didεεve staava ye^{n'}e yā ní nguéé véé nuuⁿndí ye^{n'}e yā nanááⁿ Ndyuūs chíida yú ní 'tíicā diiⁿ yā. Nginneé yā da'cáiyāa

nguá'āa ndúúcu n'daataá nguá'āa taachi n'geenu yā ngii. Ní 'ii'nyān miiⁿ ní nguéé diíⁿ yā cosas yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi nguéé n'daacā.

2

'Cuaáⁿ nī nducyaaca 'ii'nyāⁿ chi daama daamá nūuⁿ 'ii'nyāⁿ

1 Nds'itīi hermanos yeⁿ'é chi maaⁿ ní i'téenu nī Señor Jesucristo yeⁿ'e yú chi δεε^vé ngii yeⁿ'é yā, ndís'tiī canéé chí diíⁿ nī chi 'āā dáámá daamá nūuⁿ nducyaaca 'ii'nyāⁿ nanáaⁿ nī.

2 N'diichí nī. Taachi ndaa' áámá 'ii'nyāⁿ nguuaⁿ ndís'tiī taachi nduuvidaamá nī ní 'ii'nyāⁿ miiⁿ canúúⁿ nduu tá'a yā 'áámá chi ntá'āa yeⁿ'e 'díí'nguāaⁿ ní n'daacā catecai yā, ní 'tiicá ntúūⁿ ndaa' táámá 'ii'nyāⁿ chi ndaachí yā ní ndiicūū catecai yā,

3 ní neⁿ'e cá nī 'ii'nyāⁿ chi n'daacā catecai yā, ní ngaⁿ'á nī ngii nī 'ii'nyāⁿ mii: N'diī cun'diī nī lugar chi n'daacā ca; ní ngaⁿ'á nī ngii nī saⁿ'ā chi ndaachí: N'diī cuééndiinú nī cuaaⁿ la'tiī o 'cundiī nī na yiive,

4 tuu'mi ní nguéé diíⁿ nī chi dáámá daamá nūuⁿ 'ii'nyāⁿ nguuaⁿ ndís'tiī. Ní n'diichí nī 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ chεε chi n'daacā, ní nguéé n'daacā chiiⁿ chi nadacádínuuⁿ nī.

5 Nds'itīi hermanos yeⁿ'é chi neⁿ'é taavi, 'caandiveéⁿ nī chiiⁿ chi ngaⁿ'á. Ndyuūs ndεε^vé yā 'ii'nyāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi pobre yā chi cuuvi 'cuiicá yā ndúúcu chí i'téenu yā. Ní véé chí cuuvi yeⁿ'é yā naachi Ndyuūs caaⁿ'máⁿ ntiíⁿnyúⁿ yā ti chuū Ndyuūs ngaⁿ'á yā chi ca'á yā nducyaaca 'ii'nyāⁿ chi neⁿ'é yā Ndyuūs.

6 Maaⁿ ní ndís'tiī maáⁿ nī s'néⁿ nī 'ii'nyāⁿ chi ndaachí yā chi nguéé véé yeⁿ'e yā ná lugar chi nguéé n'daacā. ¿Áá nguéé 'ii'nyāⁿ 'cuiica chí idi'vaachí yā ndís'tiī ní icandεε yā ndís'tiī nanáaⁿ 'iiⁿntyéⁿ'é?

7 ¿Áá nguéé 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ chí cunncaā ngaⁿ'a yā yeⁿ'é chí duuchi yeⁿ'e Cristo chí n'daacá? Ní Cristo yeⁿ'e yú yaa'vi yā ndís'tiī chí cuuvi yeⁿ'é yā ndís'tiī.

8 Nduuti chí ndís'tiī cuaacu nííⁿnyúⁿ diíⁿ nī tanducuéⁿ'é chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é Ndyuūs chí 'tíicá canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é yā: Dinéⁿ'e di 'ii'nyāⁿ nííⁿnuuⁿ vaacu di tan'dúúca chí neⁿ'e dī maaⁿ dī, tuu'mi ní n'daacā idiíⁿ dī.

9 Ní ndúúti chí ndís'tiī nguéé dáámá daamá nūuⁿ dinéⁿ'e nī nducyaaca 'ii'nyāⁿ tuu'mi ní dinuuⁿndi nī. Ní nguéé diíⁿ nī tan'dúúca chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é Ndyuūs. Ley miiⁿ n'gíⁿ'i chí ndís'tiī ní véé nuuⁿndi yeⁿ'é nī.

10 Ní ndúúti chí 'áámá 'ii'nyāⁿ nguéé diíⁿ yā chí ngaⁿ'a 'áámá 'líiⁿ chuundi yeⁿ'e ley yeⁿ'é Ndyuūs tuu'mi ní canéé yā tan'dúúca chí nguéé diíⁿ yā mar 'áámá chí ngaⁿ'a ley miiⁿ.

11 Ndyuūs chí ngaⁿ'a yā 'tíicá: Nguéé caⁿ'á di ndúúcu n'daataá o sáⁿ'ā chí nguéé yeⁿ'e di, Ndyuūs miiⁿ 'tiicá ntúūⁿ ngaⁿ'a yā: Nguéé 'caaⁿ'nuⁿ di 'ii'nyāⁿ. Maaⁿ ní nduuti chí 'aama 'ii'nyāⁿ nguéé caⁿ'á yā ndúúcu n'daataá o saⁿ'ā chí nguéé yeⁿ'e yā naati ch'iíⁿnúⁿ yā 'ii'nyāⁿ 'āā nguéé diíⁿ yā chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é Ndyuūs.

12 Ní ndís'tiī ní canee chí caaⁿ'máⁿ nī n'daacā ní din'daacá nī tan'dúúca chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é Ndyuūs ti ley miiⁿ n'diichí s'uúúⁿ. Ní ley miiⁿ diíⁿ chí cuuvi nanguáⁿ'āi s'uúúⁿ.

13 'Ii'nyāⁿ chí nguéé neⁿ'e ya'ai iinú yā 'ii'nyāⁿ 'tiicá ntúūⁿ Ndyuūs nguéé neⁿ'e ya'ai iinú yā 'ii'nyāⁿ s'eeⁿ taachi n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'é yā. 'Ii'nyāⁿ chí ya'ai iinú yā 'ii'nyāⁿ ichεε yā taachi Ndyuūs n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'é nducyaaca 'ii'nyāⁿ.

Iin'yān chi i'téenu yā Ndyuūs diín yā ntiin'nyuⁿ yeⁿé Ndyuūs

14 Ndís'tiī hermanos yeⁿé, ¿de'ē dichíí'vē 'áámá 'iin'yān chi ngaⁿá yā chi i'téenu yā Jesucristo ní nguéé diín yā cosas chi n'daacá? ¿Áá cuuvi nanguan'ai yā nduuti chi ngaⁿá yā chi i'téenu yā 'tíicā?

15 Maaⁿ ní nadacadíinuⁿ yú yeⁿe 'áámá hermano o hermana yeⁿe yú chi nguéé véé catecai yā ní nguéé véé chi che'e yā.

16 Nduuti chi n'diichi yú hermano o hermana miiⁿ ní ngaⁿa yú ngii yú 'yā: Dii cueⁿe di ndúúcu vaadí 'diín. Nan'gu^{εε}cundii di ní che'e di. Ní nguéé ca'a yú hermano o hermana miiⁿ yeⁿe yú chi che'é yā o catecai caavā chi diín yā tapar, tuu'mi ní, ¿de'ē chíí'vē chi ngaⁿa yú ngii yú hermano o hermana yeⁿe yú 'tíicā?

17 Ní 'tíicā ntúūⁿ yeⁿe chiiⁿ chi i'teenu yú Ndyuūs. Nduuti chi 'áámá 'iin'yān nguéé din'daacá yā cáávā chi i'téenu yā Cristo tuu'mi ní chííⁿ chí i'téenu yā tan'duucá chi cosa chi n'díí.

18 Nduuti chi 'áámá yā ngaⁿá yā ngii yā s'uúuⁿ 'tíicā: Díí ngaⁿa di chi i'téenu di Ndyuūs naati 'úú idiín nducueⁿé chi n'daacá. 'Úú ngaⁿá ngii 'iin'yān miiⁿ: Dii ch'ín'i di 'úú tan'dúúcu chi cuuvi cu'téenu yú Ndyuūs ní nguéé n'daacá cuuvi diín yú. 'Úú ch'ín'i dii chi i'teenu Ndyuūs caavā chi n'daacá idiín.

19 'Áá i'téenu di chi véé 'áámá n'dyáⁿā Ndyuūs. N'daacá chi i'téenu di 'tíicā. 'Tíicā ntúūⁿ 'yáá'n'guiinuⁿ i'téenu sa ní n'duuvi sa ti 'va'a sa.

20 Díí 'iin'yān chi che^{εε}chí tiiⁿ chi nguéé neⁿe di cu'téenu di. Nduuti chi 'áámá 'iin'yān i'téenu yā Ndyuūs ní nguéé din'daacá yā tuu'mi ní diín yā tan'dúúcu chi nguéé i'téenu yā. Ní vaadí i'teenu yeⁿé yā cūnee tan'dúúcu chi n'díí 'tíicā cunéé.

21 Maaⁿ ní nadacadíinuⁿ ní yeⁿe tiempo chi 'áá chó'ōo yeⁿe chiida yú chi nguuvi Abraham chi yeⁿe ndaata yeⁿe yú. Ndyuūs inadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿé yā cáávā ntiin'nyuⁿ chi diín yā taachi ca'á yā daiyá yā Isaac lado yeⁿe ofrenda nanááⁿ na nátaí cáávā chi 'caaⁿnúⁿ yā daiyá yā naati nguéé ch'íi sa.

22 ¿'Áá nguéé deenú ní chi Abraham i'téenu yā Ndyuūs ní ch'ín'í yā 'iin'yān chi i'téenu yā caavā chiiⁿ chi diín yā? Ní Abraham neéne i'téenu yā Ndyuūs caavā chi diín yā.

23 Ní chíi cuaacu chi canéé nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs 'tíicā: Abraham s'téenu yā Ndyuūs ní Ndyuūs ní diín yā cuenta chi Abraham ní n'daacá yā. Ní Ndyuūs sta'á yā Abraham chi cuuvi yeⁿé yā cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs. Ní 'iin'yān s'eeⁿ ngaⁿá yā chi Abraham miiⁿ ní amigo yeⁿé Ndyuūs.

24 Maaⁿ ní cuuvi n'diichí ní chi Ndyuūs cuta'á yā 'iin'yān chi cuuvi yeⁿé yā nguéé dámaāⁿ caava chi i'téenu yā 'yā naati 'tíicā ntúūⁿ caavā chi din'daacá yā.

25 'Tíicā ntúūⁿ táⁿā Rahab chi ndúúcu tá 'yaaⁿ saⁿā, Ndyuūs ní diín yā cuenta yeⁿe tá chi n'daacá tá. Ní Ndyuūs sta'á yā táⁿā chi cuuvi yeⁿé yā caava chi n'daacá diín tá. N'daata miiⁿ 'cuuⁿ tá saⁿā s'eeⁿ chi ndaaⁿ n'de'ei n'de'ei saⁿā chi Ndyuūs dichó'ō yā. Ní táⁿā miiⁿ dichó'ō tá saⁿā s'eeⁿ táámá yúúni taachi véé peligro yeⁿé sa.

26 Ní tan'dúúcu cuerpo yeⁿe yú taachi nguéé canéé espíritu yeⁿe yú ndúúcu ní n'díí, 'tíicā ntúūⁿ taachi i'téenu yú Ndyuūs ní nguéé n'daacá idiín yú, chiiⁿ chi i'téenu yú cunéé tan'dúúcu chi n'díí.

3

Yeⁿe chiiya yú

1 Ndís'tiī hermanos ye'n'é nguée canéé chi cuuví 'yaa'n maestros ye'n'e yaacū nguaa'n ndís'tiī. Deenú nī chi Ndyuūs diitu n'diichí yā nuu'ndi ye'n'e maestros miī' nguée ti ndís'tiī.

2 Nducyacu yú idiī' yú n'dee n'dái faltas. Ní nduuti chi 'áamá 'ii'nyā' nguée caa'n má'n yā mar 'áamá falta tuu'mi ní 'ii'nyā' miī' nī neené n'daacā. Ní cuuvi nga'n á ntiī'nyu' yā ye'n'e nuu'ma'n cuerpo ye'n'e maá'n yā.

3 Cuin'diichí nī. Cu'nuū' yú frenos naa'n 'yúúdūu ní cu'ténu tī ye'n'e yú. Ní nuu'ma'n cuerpo ye'n'e tī cuuvi diī' tan'dúúcā chi ne'n'e yú.

4 Maa'n ní nadacadíinuū' yú ye'n'e barco. 'Áará chí ch'εεε ní 'yúúné taa'n ngéenu ní 'ii'nyā' cuuvi diī' yā manejar barco miī' cáávā 'áamá yá'n á 'líi' ye'n'e barco miī' chí canúú' ch'εεti nuū'nī'yá'n á. Ní barco miī' ngicā naachi ne'n'é yā.

5 'Tiicá ntúū' chiīya yú. 'Áará chí 'áamá chí 'líi' chí ye'n'e cuerpo ye'n'e yú naati nga'n á yú ye'n'e n'dee n'dái cosas chí n'gεεε ndúúcū chiīya yú. Ní cuin'diichí nī ta 'líi' chuundí ya'n á cuuvi caacyá'n á 'áamá icyá'n á ch'εεε.

6 Ní chiīya yú tan'dúúcā 'áamá nguuchi ya'n á 'tíicā chiīya yú. Ní tanducué'n'é tan'dúúcā 'áamá in'yee'di chí ndiituú ndúúcū nducué'n'é chí nguεε n'daacā, 'tíicā cuerpo ye'n'e yú cáávā chiīya yú. Ní diī' chí núú'má'n cuerpo ye'n'e yú véé nuu'ndi ye'n'e. Ní tan'dúúcā infierno chí ngiichi ya'n á 'tíicā diī' chíīya yú. Ní ya'n á miī' nī diī' tan'dúúcā chí ngiichi nducué'n'é vida ye'n'e yú 'naa' chí canee yú in'yee'di 'cūu.

7 Ca'áamá ca'áamá naa'n 'iiti chí véé in'yee'di 'cūu ye'n'e 'iiti 'yúúdūu, ye'n'e 'yaada, ye'n'e cūú, 'iiti chí snūū' ch'εεti nuū'nī'yá'n á ní nducyaaca tī sa'n á cuuvi diī' sa amansar ní 'áā diī' sa amansar 'iiti s'ee'n.

8 Naati mar 'áamá 'ii'nyā' nguée cuuvi diī' yā chí amansar chiīya maá'n yā. Nga'n á yú cosas chí nguée n'daacā 'aara chí nguée ne'n'e yú. Ní ndúúcū chiīya yú nga'n á yú n'dee n'dái chí nguée n'daacā ye'n'e 'ii'nyā'. Ní diī' yú chí cuuvi 'cūvi yā.

9 Ní ndúúcū maa'n chiīya yú dich'εεε yú Ndyuūs chiida yú ní nga'n á taa'n yú ye'n'e 'ii'nyā' chí Ndyuūs din'dái yā chí tan'dúúcā maá'n Ndyuūs 'tiicá din'dái yā 'ii'nyā'.

10 Ye'n'e maa'n cheendi ntúū' yú nga'n á yú chí Ndyuūs n'daacā yā ní nga'n á taa'n yú ndúúcū 'ii'nyā'. Ndís'tiī hermanos ye'n'é, nguée canéé chí cuuvi 'tíicā.

11 ¿'Áá ye'n'e 'áamá nduutinaa'n nuū'nī' can'dáā nuū'nī yaāa ndúúcū nuū'nī' yaādī? Nguée cuuvi.

12 Ndís'tiī hermanos ye'n'é, ¿'áá cúuví 'áamá yá'n á ye'n'e n'guiidī yáá'n nguuví cuuvi aceitunas ye'n'e? Nguée cuuvi. O 'aama yá'n á 'líi' ye'n'e uvas ¿áá cuuvi n'guiidī yáá'n nguuví cuuvi ye'n'e? Nguée cuuvi. 'Tiicá ntúū' ye'n'e 'aama ndúútinaa'n nuū'nī' nguée cuuvi can'dáā nuū'nī' diini ndúúcū nuū'nī' yaadi.

Ye'n'e vaadī deenu chí cuaacu ní'nyú' chí vaadī deenu

13 Nduuti chí véé sa'n á chí cadiinuū' sa ní chí deenu nguaa'n ndís'tiī canéé chí cuu'mi' sa 'ii'nyā' chí cuaacu chí deenu sa ní ndiicuū' sa cáávā nduudu n'dái ye'n'e sa ndúúcū ntiī'nyu' n'daacā chí diī' sa.

14 Naati nduuti chí véé vaadī ngueēe chí ch'εεε ndúúcū vaadī 'caa'va na staava ye'n'é nī ní ndís'tiī ní nadacadíinuū' nī na staava ye'n'é nī chí can'á nī diī' nī nducué'n'é caavā maá'n nī diī' nī approvechar; tuu'mi ní nguée cuuvi nadacadíinuū' nī chí n'gεεε nī. Ndíí nguée cuuvi caa'má'n nī nduudu yaadi chí contra ye'n'e nduudu cuaacu.

¹⁵ Ní vaadī deenú 'cūū ye'n'é nī nguée vaadī deenu chi ye'n'é Ndyuūs naati vaadī deenú 'cūū ní ye'n'e i'n'yee'ndí 'cūū ní ye'n'e chi nadacádínnuun yā ní ye'n'é yáá'n'guínnuun.

¹⁶ Naachi 'ii'n'yān chí dínngueé yā ní díin' yā nducué'n'ē caava maán' yā ne'n'é yā díin' yā aprovechar, tuu'mi ní mii'n canée 'ii'n'yān' chi nguée véé orden ye'n'é yā. Ní díin' yā tanducué'n'ē dendu'ū chi nguée n'daacā.

¹⁷ Naati 'ii'n'yān' chi véé vaadi deenu ye'n'é yā chi ye'n'e Ndyuūs, tuu'mi ní vmnāá'n vmnaa'n canée chí ch'εεtinée n'daacā yā ndúúcu vida ye'n'é yā chí dεεve. Cuayiivi ní díin' yā chí véé vaadī 'díin'. Ní ndiicúu'n yā, ní amigo yā. Ní ya'ai 'iinú yā ndúúcu 'ii'n'yān' ní dámaā'n díin' yā tanducué'n'ē chí n'daacā. 'Áā daamá nūu'n 'cuaa'n yā nducyaaca 'ii'n'yān'. Ní nguée nadacádínnuun' yā ye'n'e chí nguée ndaacā, ní nguée díin' yā dendu'ū chí nguée n'daacā.

¹⁸ Ní 'ii'n'yān' chí díin' yā chí véé vaadī 'díin' ní díin' yā tan'dúúca chí cuu'nú yā ndaata ye'n'e nducué'n'ē chí cuaacu. 'Tíicā díin' yā. Ní n'gui'i ye'n'e nducue'n'ē chí cuaacu ní vaadī cuaacu.

4

Ye'n'e ndís'tiī amigos ye'n'e 'ii'n'yān' chí nguée i'téenu yā Jesucristo

¹ ¿Tíi ngiica cosas chí caandaá chí 'tíica ngu'n'ú nī nguaa'n maán' nī? Ngiicā ye'n'e ná vaanicadínnūu'n ye'n'e maán' nī ti ne'n'e nī díin' nī cosas chí nguée n'daacā.

² Nds'tiī ne'n'é nī cosas ní nguée véé ye'n'e nī. Ní cáávā chuū ne'n'é nī 'caa'n'nú'n nī 'ii'n'yān'. Ne'n'é nī dendu'ū chí inaán' nī ní nguée cuuvi cuta'á nī. Ní cáávā chuū ngu'n'ú nī ní díin' nī caandaá. Ní nguée ndaacā nī chíin' chí ne'n'é nī ti nguée ngiicā nī Ndyuūs dε'ε chí ne'n'e nī.

³ Ní taachi ndís'tiī ngiicā nī Ndyuūs dε'ε chí ne'n'e nī, Ndyuūs nguée téé yā chíin' chí ne'n'e nī ti ngiicā nī dámaā'n caavā maán' nī caati cuuvi yeenú nī. Ní nguée n'daacā chí ngiica nī 'tíicā.

⁴ Nds'tiī 'ii'n'yān' chí nguée 'áamá cunee nī ndúúcu chí i'téenu nī, ¿'áá nguée deenu ndís'tiī chí taachi ca'n'á nī ndúúcu 'ii'n'yān' chí nguée i'téenu yā Jesucristo ní díin' nī dendu'ū chí ye'n'e i'n'yee'ndí 'cūū tuu'mi ní canée nī enemigos ye'n'é Ndyuūs? 'Tíicā nī.

⁵ ¿'Áá nadacádínnuun' ndís'tiī chí díin' nī chí nguée dichí'vε nduudu ye'n'e libro ye'n'é Ndyuūs naachi canée nguū'n 'tíicā?: Ndyuūs s'nee'n yā Espíritu N'dai ye'n'é yā chεeti staava ye'n'e yú. Ní Espíritu mii'n ní ne'n'e ca chí s'uuú'n canee yú dámaā'n ye'n'e Ndyuūs s'uuú'n.

⁶ Naati Ndyuūs nginnée yā s'uuú'n ní itée yā s'uuú'n vaadī n'dai ye'n'é yā s'uuú'n. Canée nguū'n na libro ye'n'é Ndyuūs 'tíicā: Ndyuūs nguée ca'n'á yā lado ye'n'e 'ii'n'yān' chí idin'gεεε maán' yā naati ca'a yā vaadī n'dai ye'n'é yā 'ii'n'yān' ndiicúu'n.

⁷ 'Tíicā canee chí s'neén' nī vida ye'n'e maán' nī na ta'á Ndyuūs. Nguée ca'á nī lugar yáá'n'guínnūu'n chí nga'n'a ntiin'nyu'n sa ye'n'e ndís'tiī ní yáá'n'guínnūu'n ní cuεεvii sá ye'n'e nanáá'n ndís'tiī.

⁸ Ndaá nī nanáá'n Ndyuūs ní Ndyuūs ní chí nndaa ntúū'n yā nanáá'n ndís'tiī. Nds'tiī 'ii'n'yān' nuu'ndíi nadidεεvé nī vida ye'n'é nī. Nds'tiī chí véé 'uūvi vaanicadínnūu'n ye'n'é nī, nadidεεvé nī staava ye'n'é nī.

⁹ Nds'tiī 'ii'n'yān' nuu'ndíi di'vaachi maán' nī ní cuεεcú nī ní ya'ái 'iinú nī ye'n'é chí díin' nī. Nguée canee chí n'gíi'nyu'n nī naati canee chí cuεεcú nī. Nguée canée chí yeenú nī naati canee chí di'vaachí maan' nī.

10 Ní 'cuεεtinéé ndiicuuⁿ nī nanááⁿ Señor yeⁿe yú ní Señor yeⁿe ē yú ní díiⁿ yā chi n'gεεte nī.

Yeⁿe chi n'diichi yú nuuⁿndi yeⁿe hermanos yeⁿe yú

11 Ndís'tiī hermanos yeⁿé, nguéé caaⁿ'maⁿ cúnncaa nī yeⁿe 'aama nī taama nī hermanos yeⁿe yú. 'Áa du'ú ndís'tiī chí ngaⁿ'a contra 'áámá hermano yeⁿe yú o n'diichi nī nuuⁿndi yeⁿe hermano yeⁿe yú, ndís'tiī ngaⁿ'a ntúūⁿ cúnncaa nī contra ley yeⁿé Ndyuūs ní n'diichi nī yeⁿe ley miiⁿ. Ní naachi n'diichí nī yeⁿe ley miiⁿ tuu'mi ní díiⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe juez ní nguéé díiⁿ nī chi ngaⁿ'a ley miiⁿ.

12 Damaāⁿ vεε 'áámá n'dyáⁿ'ā chi Ndyuūs chi ca'á yā ley miiⁿ ní 'tiicá ntúūⁿ Ndyuūs ní juez. Maáⁿ yā cuuvi nadinguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ o cuuvi d'i'cuiinú yā 'iiⁿ'yāⁿ. Maaⁿ ní ndís'tiī, ¿du'u ndís'tiī chí n'diichi nī de'ē idiīⁿ táámá 'iiⁿ'yāⁿ?

Nguéé deenu yú de'ε chi cuuvi ndúúcu yú ndii cavyaaⁿ

13 Maaⁿ ní 'caandiveéⁿ nī nduudu chi ngaⁿ'á ngī ndís'tiī chí ngaⁿ'a nī 'tíicā. Maaⁿnguuvi o cavyaaⁿ caⁿ'á táámá yāāⁿ nī caneé miiⁿ 'áámá nduūyū, ní díiⁿ negocio ní díiⁿ ganar.

14 Ndís'tiī ní nguéé de'ε vεε déénu nī chí de'ε cuuvi cavyaaⁿ. ¿De'ε vida yeⁿe ndís'tiī? Vida yeⁿe nī ní tan'dúúcā 'áámá meēⁿ chí ngo'oo 'áámá nch'εεté ní n'giinu.

15 Ndís'tiī ní canéé chí caaⁿ'máⁿ nī 'tíicā. Nduuti chí Ndyuūs neⁿ'é yā chí condúúchí tuu'mi ní díiⁿ chuū o díiⁿ cháa.

16 Naati nguéé díiⁿ nī 'tíicā. Ndís'tiī ngaⁿ'á nī yeⁿe cosas n'gεεte chí díiⁿ nī. Ní yeenú nī yeⁿe nducueⁿ'e cūū chí ngaⁿ'a nī chí n'gεεte. Ní nguéé n'daacā chí díiⁿ nī 'tíicā.

17 'Iiⁿ'yāⁿ chí déénu yā yeⁿe chí cuuvi díiⁿ yā chí n'daacā ní nguéé idiīⁿ yā chuū tuu'mi ní dinuuⁿndí yā.

5

Yaa'ví 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cuiica chí candéé yā cuidado

1 'Caandiveeⁿ ndís'tiī 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cuiica. Cuεεcú nī ní 'cuaí nī caati 'cuenú nī cuuvi dendu'ū chí díitūu chí cuchí nanááⁿ yeⁿe ndís'tiī.

2 Vaadi 'cuiica yeⁿé nī ní nchōō ní catecai n'dai nī n'dáá ní che'é tī.

3 Ní 'díiⁿnguāāⁿ ndúúcu 'díiⁿnguεε yeⁿé nī ní che'e yáⁿ'āa. Ní chíiⁿ chí nche'e yáⁿ'āa miiⁿ ní canéé tan'dúúcā 'áámá lado yeⁿe testigo chí caaⁿ'maⁿ contra yeⁿé nī. Ní chíiⁿ chí díiⁿ tan'dúúcā chí cacyáⁿ'ā cuerpo yeⁿé nī nduucú yaⁿ'ā. Ní vaadi 'cuiica yeⁿé nī ní nguáin'dai nī ní maaⁿ ní tiempo chí cuuvi 'cuiinu íⁿ'yeēndi.

4 N'diichí nī. 'Áa cuéé nadíⁿ've nī 'iiⁿ'yāⁿ chí díiⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ ní sta'á yā cosecha yeⁿé nī. Ní chíiⁿ'vε miiⁿ canéé tan'dúúcā 'áámá testigo contra yeⁿe ndís'tiī. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní 'caí yā contra yeⁿe ndís'tiī ní Señor chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿe nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ 'āa n'giindiveéⁿ yā chíiⁿ chí 'caí yā.

5 Ndís'tiī 'iiⁿ'yāⁿ 'cuiica, maáⁿ nī ch'εεtineé nī ndúúcu tanducueⁿ'ē chí neⁿ'é nī ní yeenú nī. Ní dichεεté nī cáávā nguuvi chí 'cuuvi nī tan'dúúcā chí díiⁿ nī ndúúcu 'áámá cuuchi chí cuuvi 'viiché tī nífcú ndaa 'áámá nguuvi chí 'caaⁿ'núⁿ nī 'iiti miiⁿ.

6 Ní ndís'tiī 'āa díiⁿ nī condenar saⁿ'ā chí n'dai ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ n'giiⁿ'núⁿ yā saⁿ'ā. Ní nguéé díiⁿ sa mar 'áámá chí nadanguáⁿ'ai sa maaⁿ sa.

Yeⁿe 'viich'εεtínūuⁿ yeⁿe yú ní yeⁿe chí ngaⁿ'angua'yá yú

7 Ní cáávā nducuéⁿē ngaⁿá ndís'tiī hermanos yeⁿé canéé chí diíⁿ nī nducuéⁿē ndúú^cū vaadi 'diiíⁿ nanáaⁿ nī ní nanáaⁿ Señor yeⁿé yú ndii tiempo chí ndaa yā taama vmnⁿé^e. Cuin'diichí nī. 'Iiⁿyāⁿ chí diíⁿ yā ntiⁿnyuⁿ yeⁿe campo canee chí cūnee ngíⁿú yā chí ndaācá n'daacā cosecha yeⁿe yā. Ní cūnee ngíⁿú n'dai yā chí cueeⁿ cuuvi vmnⁿáⁿ vmnaaⁿ. Ní taachi cho'ōo chí cueeⁿ cúúvi cuayiivi tuuⁿmi ní cuta'á yā cosecha yeⁿe yā.

8 'Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī véé paciencia yeⁿé nī nī canee diitú nī ndúú^cū chí i'téenu nī na staava yeⁿé nī caati tiempo chí ndaa Señor yeⁿe yú 'āā snee niiⁿnuúⁿ.

9 Ní ndís'tiī hermanos yeⁿé nguéé caaca nuuⁿndi nī 'aama nī contra taama nī ní nguéé cuuvi n'diichi Ndyuūs nuuⁿndi 'cūū chí yeⁿe nī. Ndyuūs chí juez ní niiⁿnuúⁿ nūuⁿ ndaa yā.

10 Maaⁿ ní hermanos yeⁿé nadacadíⁿnuuⁿ nī yeⁿe tiempo chí 'āā chó'ōo tan'dúú^cā chí diiⁿ profetas chí candεε yā nduudu yeⁿé Ndyuūs ní n'dee n'dái ch'eenú yā chí. Ní véé paciencia yeⁿé yā. Tan'dúú^cā chí diíⁿ yā 'tiicá ntúūⁿ canee chí diíⁿ nī.

11 Deenu yú chí yeenú profetas s'eeⁿ taachi ch'eenú yā chí. Ndís'tiī ní ch'iindiveéⁿ nī yeⁿe saⁿā Job ní tan'dúú^cā chí véé ca paciencia yeⁿé sa taachi ch'eenú sa chí. 'Āā n'diichí nī ntúūⁿ tan'dúú^cā Señor yeⁿe yú diíⁿ yā cáávā saⁿā Job miiⁿ taachi ch'iinu ch'eenú sa chí. Maaⁿ ní Señor yeⁿe yú ní nééné neⁿé yā s'uuúⁿ ní nééné ya'ai yā s'uuúⁿ.

12 Ní yeⁿe tanducuéⁿē hermanos yeⁿé, nguéé caaⁿmaⁿ nī de'ē chí neⁿe diíⁿ nī ndúú^cū nduudu “por Dios” chí caⁿá nī diíⁿ nī 'tíicā o nguéé caⁿá nī diíⁿ nī 'tíicā. Ní nguéé caaⁿmáⁿ nī “caavā nanguuvi”, ndíi nguéé ndúú cáávā “iⁿyeeⁿdí'cūū”, ndíi nguéé ndúú caavā táámá naaⁿ. Dámaāⁿ caaⁿmáⁿ nī, “tíicā idiíⁿ” o “nguéé 'tíicā idiíⁿ” caati Ndyuūs nguéé cuuvi diíⁿ yā condenar ndís'tiī.

13 Ndúú^ti chí 'áámá chεε ndís'tiī chí n'geenú nī ngii, canéé chí caaⁿmaⁿnguaⁿá nī Ndyuūs. Nduuti chí canee 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí diyeenú, cánéé chí caatá yā chí Ndyuūs ní ch'εté yā.

14 Nduuti chí 'áámá chεε ndís'tiī ní ngíⁿta nī canéé chí yaaⁿvi ní 'iiⁿntyéⁿē yeⁿe yaācū chí cuchiiⁿ yā ní 'cuεendáa yā aceite na cuerpo yeⁿé 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí ngíⁿta yā ní caaⁿmaⁿnguaⁿá yā nanáaⁿ Señor Jesucristo yeⁿe yú cáávā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí ngíⁿta yā.

15 Ní taachi ngaⁿanguaⁿá nī, i'téenu nī chí Jesucristo cuuvi diíⁿ yā chí nduū^vā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí ngíⁿta, ní Señor Jesucristo miiⁿ ní nadicúeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ chí ngíⁿta ní nduū^vā yeⁿé yā. Ní nduuti chí véé nuuⁿndi yeⁿé yā Señor Jesucristo nadach'εcú yā nuuⁿndi yeⁿe yā.

16 Cáávā chuū ní caaⁿmáⁿ nī nuuⁿndi chí diíⁿ nī contra hermanos yeⁿé nī ní cuuvi ní hermanos. Ní caaⁿmaⁿnguaⁿá nī 'áámá nī táámá nī ní cuuvi nduū^vā yeⁿé nī. 'Iiⁿyāⁿ chí n'dai taavi taachi caaⁿmaⁿnguaⁿá yā véé poder yeⁿe Ndyuūs na staava yeⁿé yā taachi caaⁿmaⁿnguaⁿá yā.

17 Deenu yú chí saⁿā Elías chí profeta ní 'áámá saⁿā tan'dúú^cā s'uuúⁿ 'tíicā sa. Taachi caⁿanguaⁿá sa chí chíica sa Ndyuūs chí diíⁿ yā chí nguéé cueeⁿ cuū^vi tuuⁿmi ní nguéé cheeⁿ cuū^vi vmnaaⁿ yáⁿā 'iinu nduū^vyū canéé maⁿā.

18 Ní cuayiivi miiⁿ ní caⁿanguaⁿá ntúūⁿ sa táámá vmnⁿé^e chí cueeⁿ cuū^vi ní cheeⁿ cuū^vi vmnaaⁿ yáⁿā ní chí taavi cosecha yeⁿé.

19 Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos yeⁿé, nduuti chí 'áámá ndís'tiī ngíⁿ diví nī yeⁿé nduudu cuaacu ní táámá yā idiíⁿ yā chí 'iiⁿyāⁿ miiⁿ nanguεεcuné yā ní i'téenu yā nduudu cuaacu,

²⁰ tuumi ní canéé chi cadíinuun nī chuū. 'Áámá 'ii'yān chi díin yā chi táámá 'ii'yān chi dinuunndí yā nacueεcúndii yā ní cuvíi yā ye'nē nuunndi ye'n'é yā, tuu'mi ní 'ii'yān vmnaa" nadanguá"ai yā alma chi n'dii ye'nē taamá yā. Ní dii" chi Ndyuūs nadach'εεcú yā n'dee n'dái nuunndi ye'n'é yā. 'Tíicā cuuvi.

CARTA VMNÁÁⁿ VMNAAⁿ YEⁿ'E SAN PEDRO

Pedro idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿ'ē hermanos chi i'téenu yā Jesucristo hermanos chi s'néén' muuⁿ chi s'néén' miiⁿ

¹ Úú Pedro 'úú ní 'úú 'áamá apóstol yeⁿ'e Jesucristo. Ní Cristo dich'ó' o yā 'úú chí 'úú candéé nduudu cuaacu yeⁿ'e Ndyuūs. 'Úú idingúuⁿ carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Señor Jesucristo ní nguéé chí ch'ετινέe yā na yāāⁿ yeⁿ'e yā tí cheⁿ'e 'néén' múúⁿ cheⁿ'e 'néén' miiⁿ yā ndii yáⁿ'āa yeⁿ'e Ponto, yeⁿ'e Galacia, yeⁿ'e Capadocia, yeⁿ'e Asia, ndúú^c Bitinia.

² Ní idingúuⁿ yeⁿ'e ndís'tiī, 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs ndεεve yā tan'dúú^cā chí Ndyuūs deenú yā chí caⁿ'a yā diiⁿ yā ndíí vmnááⁿ vmnaaⁿ. Ní Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ní nadidεεvé yā ndís'tiī cáávā chí n'giindiveéⁿ ní yeⁿ'e yā ní cáávā yuuuⁿ yeⁿ'e Señor Jesucristo chí nadidεεvé yā ndís'tiī. Neⁿ'é chí Ndyuūs tée yā ndís'tiī n'dee n'dái vaadī n'dai yeⁿ'é yā ní vaadī 'diīⁿ cuuvi ch'ετεε nguaaⁿ ndís'tiī.

³ Dich'ετεε ca yú Ndyuūs chí chiida Señor Jesucristo caati nééné ya'ai 'iinú yā s'uuúⁿ chí diiⁿ yā chí ch'iindiyáāⁿ ngai yú. Chuū diiⁿ yā caati nadacuéeⁿ yā Jesucristo yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā. Maaⁿ ní cucáávā Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ 'áamá vida ngai yeⁿ'e yú ní véé esperanza yeⁿ'e yú.

⁴ Ní cūnee ngiinu yú yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē vaadī n'dai yeⁿ'é Ndyuūs chí Ndyuūs ngaⁿ'á yā chí tée yā s'uuúⁿ chí cuuvi yeⁿ'e yú. Ní Ndyuūs nanguáin[']dai yā cáávā s'uuúⁿ chíiⁿ chí cuuvi yeⁿ'e yú na va'ai chεεti nguuvi naachi nguéé cuuvi chōō. Ní nguéé cuuvi 'cuεε, ndíí nguéé cúúví ch'ó'ōo yeⁿ'ē.

⁵ Ní chuū chí Ndyuūs nguáin[']dai yā ní cáávā ndís'tiī ti ndís'tiī i'téenu ní Jesucristo. Ní Ndyuūs diiⁿ yā cuidado ndís'tiī ndúú^c poder yeⁿ'é yā 'naaⁿ chí cūnee ngiinu ní chí nadanguáⁿ'ai yā ndís'tiī chí cuuvi déénu ní yeⁿ'e chuū tiempo chí cuchū.

⁶ Ní canee chí yeenu ní yeⁿ'e chuū 'aara chí dindaachí ní duu[']vi tiempo nūuⁿ 'naaⁿ chí n'geenú ní ngii n'dee n'dái cosas chí ngii.

⁷ Cáávā chí i'téenu ní Jesucristo vaadī i'téenu yeⁿ'é ní ní tan'dúú^cā 'diīⁿnguāaⁿ, 'tíicā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ canéé chí n'diichineeⁿ 'diīⁿnguāaⁿ ndúú^cū yaⁿ'ā caati cuuvi deenú yā chí dámaaⁿ 'diīⁿnguāaⁿ. Ní 'tiicā ntūūⁿ vaadī i'téenu yeⁿ'é ní 'iiⁿ'yāⁿ canéé chí n'diichineeⁿ yā. Ní vaadī i'téenu yeⁿ'é ní nduuti chí ichéé yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē taachi 'iiⁿ'yāⁿ n'diichineeⁿ yā yeⁿ'ē, tuu[']mi ní cuaacu chí i'téenu ní ní 'áamá cūnee vaadī i'téenu yeⁿ'é ní nguéé ti 'diīⁿnguāaⁿ chí n'giinu. Cuayivi taachi ndaá Jesucristo tuu[']mi ní dich'ετεε yā ndís'tiī ní diiⁿ yā honrar ndís'tiī ní diiⁿ yā chí n'dεεvé ngii ndís'tiī cáávā chí n'daacā ca i'téenu ní Jesucristo.

⁸ 'Áará chí nguéé n'diichí yā Jesucristo dineⁿ'é ní 'iiⁿ'yāⁿ. Ní i'téenu ní 'iiⁿ'yāⁿ 'áará chí nguéé inaáⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ. Maaⁿ ní neené yeenu ní ndúú^cū vaadī yeenu chí ch'ετεε taavi ca. Ní nguéé véé nduudu yeⁿ'é ní chí cuuvi caaⁿ'máⁿ ní yeⁿ'ē.

⁹ Ní neⁿ'é ní tunéⁿ ní nguuvi chí Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā almas yeⁿ'e ní. Ní cáávā chuū chí i'téenu ca ní Ndyuūs.

¹⁰ Tiempo chí 'āa ch'ó'ōo 'iiⁿ'yāⁿ profetas chí candéé yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs neené n'dai n'nuu['] yā yeⁿ'e chí Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní itíinguuneeⁿ yā yeⁿ'e chuū. Profetas ní 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'á yā yeⁿ'e chí Ndyuūs caⁿ'á yā chí tée yā ndís'tiī yeⁿ'e chí n'dai taavi ca yeⁿ'é yā.

11 Ní profetas ní nem'é yā deenu yā ye'n'e tiempo 'cūū ni táácā cuuvi chó'ōo ye'n'e tiempo 'cūū taachi Cristo 'cweenú yā cuuvi ní cuchεε yā. Ní cuayivi cuchīi chí dεεvέ ngii ye'n'é Cristo caati Espírītu ye'n'e Cristo chí canee ndúúćū profetas 'āā chí'n'í yā profetas ye'n'e chuū.

12 Naati Ndyuūs chí'n'í yā profetas chí tiempo ye'n'e Cristo ye'n'e chí nga'n'a yā nguéé cuuvi n'diichí profetas naati ndís'tiī ní 'āā n'diichí nī. Profetas nga'n'á yā nduudu cuaacu ye'n'e chí cuchīi naati ndís'tiī 'āā n'g'iindiveé nī chí 'āā chó'ōo chí'n'í chí ca'n'a yā. Ní cáávā 'ii'n'yān chí nga'n'á yā ngii yā ndís'tiī nduudu cuaacu chí Jesús nadanguá'n'ai yā 'ii'n'yān ndúúćū poder ye'n'é Espírītu N'dai ye'n'é Ndyuūs. Ní Ndyuūs dichó'o yā Espírītu N'dai ye'n'é yā ye'n'é va'ai chεεti nguuvi nanáán s'uuu'n. Ní nducué'n'é chuū ní ángeles maán yā nem'e yā snaan yā dendu'ū.

Ndyuūs yaa'ví yā 'ii'n'yān chí cuuvi ye'n'é yā ní n'daacā ca cuuvi yā

13 Maa'n ní cáávā nducué'n'é chuū nadacadiínuu'n nī n'daacā ye'n'e chí ca'n'á nī dii'n nī ní 'cuεεtinéé n'daacā nī. Ní cunee ngiinú nī dámaān ye'n'e nducué'n'é chí n'dai taavi chí Señor Jesucristo ca'n'á yā téε yā ndís'tiī taachi ndaa yā taama vmné'n'ée.

14 Nds'tiī ní 'caandiveé nī nduudu ye'n'é Ndyuūs ti daiya Ndyuūs ndís'tiī. Ní nguéé dii'n nī tan'dúúćā chí dii'n nī nducué'n'é chí ne'n'e maán nī taachi 'āā cuéé n'diichí nī Ndyuūs.

15 Maa'n ní 'cuεεtinéé n'daacā nī chí nguéé véé nuu'ndi ye'n'é nī caati Ndyuūs chí yaa'ví yā ndís'tiī chí cuuvi ye'n'é yā ndís'tiī ní dεεvε yā.

16 Canéé nguū'n na libro ye'n'é Ndyuūs 'tíicā: Canéé chí dii'n n'daacā nī chí dεεvε nī caati 'úú, Ndyuūs, ní dεεvε 'úú.

17 Nduuti chí ndís'tiī ní nga'n'á nī chí Ndyuūs ní chiidá nī ní caacá nī Ndyuūs chí cunnee yā ndís'tiī, canéé chí 'cuεεtinéé n'daacā nī ní 'va'á nī Ndyuūs ne'n'e chí cunee nī in'yee'dí 'cūū. Ndyuūs ye'n'e yú 'āā daamá nūu'n n'guū'n yā nducyaaca 'ii'n'yān. Ní n'diichí yā ca'ámá cā'aama yā tan'dúúćā chí ch'εεtineé yā ndúúćū ntii'nyu'n chí dii'n yā.

18 Deenú nī chí Ndyuūs nadanguá'n'ai yā ndís'tiī ye'n'e vida chí nguéé n'daacā chí sta'á nī ye'n'e 'ii'n'yān ye'n'e ndaata ye'n'é nī. Ní n'dáácā ca deenú nī chí nadí'vε ye'n'e chí nadanguá'n'ai yā ndís'tiī. Nguéé cuái yā ndúúćū dendu'ū chí nchōō tan'duucā 'dii'nguān o 'dii'nguεε.

19 Naati Ndyuūs nadanguá'n'ai yā ndís'tiī ndúúćū yuū'n chí ya'n'ai chí'vε ti yuū'n ye'n'e Cristo. Cristo ní ca'a yā maán yā cuerpo caavā ofrenda chí 'ii'n'yān s'ee'n 'caa'n'nú'n ya 'yā. Ní Cristo mii'n tan'dúúćā 'áámá 'iiti cuūchī chí nguéé n'gai tī ní nguéé de'ε véε ndíi ye'n'é tī, 'tíicā yā.

20 Ní Ndyuūs ndεεvέ yā Cristo chí maán yā cuerpo ye'n'é yā cuuvi ofrenda ndíi vmnáán vmnān taachi 'āā cuéé din'dái yā in'yee'dí 'cūū. Naati maa'n nī nguuvi s'ee'n Ndyuūs chí'n'í yā Cristo nanáán ndís'tiī ní caavā ndís'tiī.

21 Ní cucáávā Cristo mii'n ní ndís'tiī i'téenu nī Ndyuūs chí nadacué'n yā Cristo ye'n'é nguaa'n tin'á. Ní Ndyuūs dich'εεtε yā Cristo ndúúćū honor. Ní ndís'tiī 'āā i'téenu nī Ndyuūs ní cūnee ngiinú nī ye'n'é chí Ndyuūs ca'n'a yā chí téε yā ndís'tiī chí cuuvi ye'n'é nī.

22 Maa'n ní chí 'āā i'téenu nī nduudu cuaacu ye'n'é Cristo cucáávā Espírītu N'dai ye'n'é Ndyuūs 'āā didεεvέ nī staava ye'n'é nī chí dine'n'é nī hermanos ye'n'e yú. Canéé chí dine'n'é taavi cá nī 'aama nī taama nī hermanos ndúúćū staava ye'n'é nī chí dεεvε.

²³ Ndís'tiī ní 'āā ch'iindiyáaⁿ nī taama vmnén'ēe nguéé yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū chí 'cuūvi yā naati yeⁿ'ē nduudu yeⁿ'é Ndyuūs, nduudu chí canduuchi ní 'áámá cūnee cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

²⁴ Caati canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā:

Tanducuen'ē 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ní tan'dúúca yaātā ní tanducuen'ē chí n'gēεε ca yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ ní tan'dúúca naāndā yeⁿ'e yaātā, 'tíica yā. Yaātā miiⁿ ní tí'i ní naandā miiⁿ ní n'geeⁿ,

²⁵ naati nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ní 'áámá cūnee cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

Ní nduudu cuaacú 'cūū yeⁿ'e evangelio chíiⁿ chí candéé 'iiⁿ'yāⁿ nanááⁿ ndís'iī.

2

¹ Maaⁿ ní cáāvā chuū divíi nī 'áámá lado nducuen'ē chí diiⁿ nī chí nguéé n'daācā ní nguéé cannche'etí nī. Ndíi nguéé caaⁿ'máⁿ nī dendu'ū chí nguεε cuaacu. Ndíi nguéé ndúú diiⁿ ngueé nī yeⁿ'ē taama 'iiⁿ'yāⁿ. Ndíi nguéé ndúú ngaⁿ'a nī nduudu yaadī yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ.

² Ní ndís'tiī tan'dúúca chí dacua'aá chí caama 'niindiyáāⁿ ní neⁿ'e leche, 'tíicā ndís'tiī. Diiⁿ nī ní neⁿ'e nī leche chí nduudu n'dai yeⁿ'ē nduudu cuaacu. Ní cuuvi cu'téenu cá nī ndúúcu nduudú 'cūū tan'dúúca dacua'aá cuuvi 'cuiitā yā ndúúcu leche n'dai.

³ 'Tíicā cuuvi diiⁿ nī nduuti chí cuaacu níⁿ'nyúⁿ n'diichíneeⁿ nī Señor Jesucristo chí n'dai yā.

Jesucristo ní tan'dúúca tuūu ch'εεε chí canduuchi

⁴ Ndís'tiī canéé chí ndaa niiⁿ'nuúⁿ nī nanááⁿ Señor Jesucristo ti tan'dúúca 'áámá tuūu ch'εεε chí canduuchi 'tíicā nī. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū nguéé 'cuúⁿ yā tuúú miiⁿ ti nadacadíiⁿnuuⁿ yā chí nguéé dichíiⁿ'vē naati Ndyuūs ndεεve yā tuūu miiⁿ chí yaⁿ'ai chíiⁿ'vē chí Cristo.

⁵ Ní ndís'tiī ntúūⁿ tan'dúúca tuūu cánduuchi 'tíicā nī ti Ndyuūs 'āā teé yā ndís'tiī vida ngai. Ca'a nī lugar Ndyuūs chí cuta'á yā vida yeⁿ'e ndís'tiī ní din'dái yā yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e ndís'tiī 'áámá yaācū yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Ní ndís'tiī canéé chí diiⁿ nī ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e chíiduú yeⁿ'e yaacú 'cūū ní ca'á nī ofrendas nanááⁿ Ndyuūs ndúúcu chí duuchi Jesucristo, ofrendas chí Ndyuūs cuuvi 'cuáaⁿ yā.

⁶ Ní 'tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs cáāvā chuū:

Cuin'diichí nī. 'Úú Ndyuūs cu'neéⁿ yāāⁿ Sión 'áámá tuūu ch'εεε yeⁿ'e cimientu yeⁿ'e esquina yeⁿ'e yaācū. Tuūu miiⁿ n'dεεv'é ní yaⁿ'ai chíiⁿ'vē. 'Iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā Señor yeⁿ'e yú chí tuūu ch'εεε miiⁿ nguéé cuuvi 'cuinaāⁿ yā yeⁿ'e Señor yeⁿ'e yú.

⁷ Ní tuūu miiⁿ ní neené v'éé chíiⁿ'vē cucáāvā ndís'tiī chí i'téenu nī Cristo naati nguéé 'tíicā tuūu miiⁿ nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téenu yā. 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs:

Tuūu míiⁿ nūⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ chí din'dái yā yaācū nguéé 'cūū yā ti nadacadíiⁿnuuⁿ yā chí nguéé dichíiⁿ'vē. Tuúú 'cūū nūⁿ ní tuūu ch'εεε yeⁿ'e cimientu yeⁿ'e esquina.

⁸ Ní canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs táámá chí 'tíicā:

Tuúú 'cūū ní diiⁿ chí cuundí ca'a 'iiⁿ'yāⁿ ní tuūu míiⁿ chíiⁿ chí cundεεve 'iiⁿ'yāⁿ. Cuaacu chí indéé ca'a yā ti nguéé n'giindiveéⁿ yā nduudu cuaacu ní Ndyuūs diiⁿ yā chí 'tíicā canee chí diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

Yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'e Ndyuūs

⁹ Ndís'tiī ní ye'n'e 'iīn'yān chi Ndyuūs ndεεvέ yā. Ndís'tiī ní chiiduú ye'n'e Ndyuūs chi Rey. Ndís'tiī ní ye'n'e ndaata dεεvέ. Ndís'tiī ní ye'n'e Ndyuūs ndís'tiī. 'Tíicā diīn Ndyuūs caati ndís'tiī cuuvi caaⁿmáⁿ nī chi ch'εετε n'dai chi diīn Ndyuūs. Ndyuūs n'gai yā ndís'tiī ye'n'e na maaiⁿ ní ndaá nī nanáaⁿ yā ná déévέ chi n'dεεvέ n'dai ye'n'e maáⁿ yā.

¹⁰ Ndís'tiī ní tiempo chi chó'ōo ní nguée ye'n'e Ndyuūs ndís'tiī naati maaⁿ ní 'tíicá nī. Tiempo chi chó'ōo Ndyuūs nguée ya'ai 'iīnú yā ndís'tiī naati maaⁿ ní 'tíicā déenu nī chi Ndyuūs ya'ai 'iīnú yā ndís'tiī ti ye'n'é Ndyuūs ndís'tiī.

'Iīn'yān chi 'áámá diīn yā ntiīnyuⁿ ye'n'e Ndyuūs

¹¹ Ndís'tiī hermanos ye'n'é chi ne'n'é taavi, 'úú idi'cuiitū ndís'tiī chi tan'dúúcā 'iīn'yān chi snúúⁿ yúúni 'tíicá nī ne'n'e chi snéé nī i'n'yeeⁿdi 'cūū ndís'tiī. Nguée diīn nī nuuⁿndi tan'dúúcā chi ne'n'e cuerpo ye'n'é nī chi diīn nī caati chiīn chi ne'n'e cuerpo ye'n'é nī ní cueⁿe daāⁿmaⁿ contra ye'n'é chi ne'n'e staava ye'n'é nī.

¹² 'Cuεεtinéé n'daaca nī nguaaⁿ 'iīn'yān chi nguée i'téenu yā nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs. Ní 'áará chí ngaⁿ'á 'iīn'yān s'eeⁿ contra ye'n'e ndís'tiī tan'dúúcā chi ndís'tiī ní 'iīn'yān chi nguée n'daacā, 'iīn'yān s'eeⁿ ní cuuvi snaaⁿ yā ntiīnyuⁿ chi n'daacā ca chi idiīⁿ nī. Ní cuuvi caaⁿmáⁿ yā chi ch'εετε ca Ndyuūs nguuvi chi Ndyuūs ndaa yā taama vmnéⁿ'ēe ní nnguāi yā cuenta ye'n'e nuūⁿndi ye'n'é yú.

¹³ Canéé chi diīn nī tan'dúúcā chi ngaⁿ'á 'iīn'tyén'é 'āā du'ú nūuⁿ chi véé nduuti chi saⁿ'ā rey o chí 'iīn'tyeⁿ'ē ch'εετε. Ní n'daacā canee nī nanáaⁿ yā caavā chi ndís'tiī ní ye'n'é Señor Ndyuūs ye'n'e yú ndís'tiī.

¹⁴ Ní diīn nī chi ngaⁿ'á 'iīn'yān 'iīn'tyén'é chi Ndyuūs s'neén yā miīn caati 'iīn'tyén'é cuuvi ca'a yā castigo 'iīn'yān chi nguée n'daacā idiīn yā ní cuuvi caaⁿmáⁿ yā chi ch'εεte 'iīn'yān chi n'daacā idiīn yā.

¹⁵ Tí chuū ní chiīn chi Ndyuūs ne'n'é yā chi diīn nī. Ní cáávā chi ndís'tiī din'daacā nī, 'iīn'yān chi zonzo yā ní nguée deenu yā nguée cuuvi caaⁿmáⁿ yā dε'ε vεε contra ye'n'e ndís'tiī.

¹⁶ Ní 'cuεεtinéé nī tan'dúúcā 'iīn'yān chi canéé libre yā. Nguée diīn nī chiīn chi nguεε n'daacā cucáávā chi canéé libre nī, ní ngaⁿ'á nī chi cuuvi diīn nī 'túúca. N'daacā ca chi 'cuεεtinéé n'daacā nī ti ndís'tiī 'iīn'yān chi 'áámá canee chi dichí'vε Ndyuūs.

¹⁷ Ní diīn nī honrar nducyaaca 'iīn'yān. Ní dinéⁿe nī nducyaaca hermanos ye'n'e yú. 'Va'á nī Ndyuūs ní diīn nī honrar emperador chi 'iīn'tyén'é.

Ye'n'e chi Cristo n'geenu yā ngūi chi ejemplo ye'n'e yú

¹⁸ Ndís'tiī 'iīn'yān criados chi chí'vε, diīn nī respetar patrón ye'n'é nī ní diīn nī tan'dúúcā chi ngaⁿ'á patrón ye'n'e nī, nguée dámaaⁿ patrón ye'n'é nī chi din'daacā ní n'dai yā naati patrón ye'n'é nī chi nguée din'daacā yā ní taaⁿ yā.

¹⁹ Caati n'daacā ca chi cuchεε nī taachi n'geenu nī ngūi cáávā cosas chi nguée n'daacā chi diīn 'iīn'yān chi contra ye'n'é nī. Ní cuchεε nī ti deenu nī chi n'daacā idiīn nī. 'Tíicā Ndyuūs ne'n'e yā chí diīn nī.

²⁰ ¿Dε'ε ch'εετε chuū nduuti chi n'geenu nī ngūi ti véé nuuⁿndi ye'n'é nī ní 'tíicā castigo ye'n'é nī, ní ichée nī? Nguée ch'εεte chuū. Naati nduuti chi n'geenu nī ngūi ti n'daacā idiīn nī ní ngiūnū ngiūnū cuchεε nī tuu'mi ní Ndyuūs nadi'viicú yā ndís'tiī.

²¹ Ní yaa'ví yā ndís'tiī caavā chi diīn nī 'tíicā. Cristo 'āā ch'eenú yā chiī cáávā s'uúúⁿ ní s'neén yā 'áámá ejemplo ye'n'e yú. Ní s'uúúⁿ canéé chi 'tíicā nūuⁿ diīn yú tan'dúúcā chi diīn yā.

22 Cristo miiⁿ nguéé diiⁿ yā mar 'áámá chuundi 'liiⁿ nuuⁿndi ní nguéé chinnche'éi yā mar 'áámá.

23 Ní taachi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'a taáⁿ yā yeⁿ'e Cristo, Cristo miiⁿ nguéé ngaⁿ'a taáⁿ yā yeⁿ'e yā. Ní taachi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ diiⁿ yā chí Cristo ya'ai ch'eenú yā chí nguéé caⁿ'ā cúnncāa yā yeⁿ'e yā. Naati cūnee ngiinú yā nanááⁿ Ndyuūs chí cuaacu chí Ndyuūs caⁿ'ā yā n'diichi yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní Ndyuūs diiⁿ yā cosa chí cuaacu.

24 Cristo maáⁿ yā candεε yā nuuⁿndi yeⁿ'e yú na cuerpo yeⁿ'e maáⁿ yā taachi ch'iⁿ yā na cruz. Ní 'íicú s'uuúⁿ ní cuuvi diiⁿ yú tan'dúúcā chí n'dii yú yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yú. Ní maaⁿ ní 'cuεεtinee yú yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí n'daacā. Ní 'āā nnduuvá yeⁿ'ē yú yeⁿ'e castigo yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yú cáāvā chí Cristo naca'ái yā cáāvā nuuⁿndi yeⁿ'e yú.

25 Tiempo chí chó'ōo s'uuúⁿ ní tan'dúúcā 'iiti cuūchī chí nindai tí 'tíicā s'uuúⁿ naati maaⁿ ní ndaa yú nanááⁿ Cristo chí candεε yā cuidado s'uuúⁿ tan'duucā 'áámá pastor. Cristo ní candεε yā cuidado alma yeⁿ'e yú.

3

Yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ chí 'níndívaacu chí canéé chí 'caandivééⁿ yā yeⁿ'e ví'í

1 'Tiicā ntúūⁿ ndís'tiī n'daataá chí 'níndívaacu tá, canéé chí diiⁿ ní chí ngaⁿ'ā isaⁿ'ā yeⁿ'é nī. Ní nduuti chí isaⁿ'ā yeⁿ'é nī nguéé 't'éénu sa Cristo, cuuvi cu'téénu sa Cristo cáāvā n'daataá yeⁿ'e sa tí n'daacā n'gεεtinee tá. 'Áará chí nguéé ngaⁿ'ā ta mar 'áámá nduudu yeⁿ'e Cristo tuu'mi ní cuuvi cu'téénu sa Cristo.

2 Caati n'diichi sa chí n'daataá yéⁿ'e sa yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chí idiiⁿ tá ní n'daacā ní diiⁿ tá respetar isaⁿ'ā tá.

3 Ní n'daataá chí n'dai tá chí vée isaⁿ'ā yeⁿ'e tá nguéé canéé chí sta'a tá cosas ní s'nuuⁿ tá cosas miiⁿ na cuerpo yeⁿ'e tá chí diiⁿ chí n'dεεvεε maaⁿ tá. Ní nguéé neené n'dεεvεé diiⁿ tá tiīⁿ tá o sta'a tá cosas yeⁿ'e 'diiⁿnguāāⁿ o catecai chí ya'ai chíí'vε chí snee tá chí cuuvi dich'εεtε maaⁿ tá táⁿ'ā.

4 Naati n'dεεvεé chí yeⁿ'e tá canee chí cūnee yeⁿ'e maaⁿ tá ní canéé chí n'dεεvεε tá ndúúcú espíritu yeⁿ'e tá chí ndiicúúⁿ. Ní canee 'diiiⁿ tá. Chuú ní dichíí'vε nanááⁿ Ndyuūs.

5 Caati tiempo chí chó'ōo 'tíicā idiiⁿ n'daataa s'eeⁿ chí yeⁿ'é Ndyuūs, n'daataa chí i'téénu ca Ndyuūs ní s'teenu tá chí ngaⁿ'ā isaⁿ'ā yeⁿ'e tá.

6 Ní táⁿ'ā Sara 'tiicā ntúūⁿ diiⁿ tá. S'teenu tá isaⁿ'ā yeⁿ'e tá chí nguuvi Abraham. Ní ngaⁿ'ā tá isaⁿ'ā yeⁿ'e tá: N'dii ní señor yeⁿ'é. Maaⁿ ní ndís'tiī cuuvi diiⁿ ní tan'dúúcā chí ndís'tiī daiya Sara ndís'tiī nduuti chí n'daacā idiiⁿ ní ní nguéé 'va'á ní yeⁿ'e mar 'áámá.

7 Ní 'tiicā ntúūⁿ ndís'tiī saⁿ'ā chí vée n'daataá yeⁿ'é nī. 'Cuεεtinee ní ndúúcú tá ní diiⁿ ní respetar n'daataá yeⁿ'é nī. Ní diiⁿ ní honrar n'daataá yeⁿ'e ní tan'dúúcā chí deenu ní chí n'daacā tí n'daataa miiⁿ nguéé vée fuerzas yeⁿ'e tá tan'dúúcā 'áámá saⁿ'ā. Ní 'tiicā ntúūⁿ Ndyuūs yeⁿ'e vaadi n'dai yeⁿ'é yā ca'a yā vida yeⁿ'e tá daama daama tan'dúúcā chí tee yā ndís'tiī saⁿ'ā. Ní ndís'tiī saⁿ'ā diiⁿ ní 'túúcā ní nguéé du'ū vεε chí di'vaachí ndís'tiī yeⁿ'e chí diiⁿ ní taachi ngaⁿ'angua'á nī.

Yeⁿ'e chí n'geenu yú ngii caavā chí n'daacā idiiⁿ yú.

8 Ní yeⁿ'e nducuéⁿ'ē canéé chí dáámá nūⁿ nadacadíínuuⁿ ní nducyaaca ndís'tiī ní dáámá nūⁿ nadacadíínuuⁿ ní na staava yeⁿ'é nī. Din'éⁿ e ní 'aama ní

taama nī tan'dúucā chi cuáacú chi ví'i nī. Ní ya'ai 'iinú nī 'aamá nī taama nī. Ní diiⁿ chi ndiicúúⁿ nī 'aamá nī ndúucū taama nī.

⁹ Taachi 'iiⁿyāⁿ nguéé n'daacā idiíⁿ yā ndúucu nī nguéé idiíⁿ nī chi nguéé ndaacā ndúucu yā. Ní taachi 'iiⁿyāⁿ nguéé n'daacā caaⁿmáⁿ yā yeⁿ'é nī nguéé cuncná caaⁿmáⁿ nī yeⁿ'é yā. Ndaacā ca diíⁿ nī ní caaⁿmáⁿ nī ndúucū 'iiⁿyāⁿ s'tií ní d'i'viicú nī 'iiⁿyāⁿ s'tií. 'Tíicā Ndyuūs cuuvi d'i'viicú yā ndís'tií. Ndyuūs yaa'ví yā ndís'tií chi cuuvi yeⁿ'é yā ti diíⁿ yā 'tíicā nduucú nī.

¹⁰ Canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā:

'Iiⁿyāⁿ chi neⁿ'e chi yeenú yā ndúucū vida yeⁿ'é yā ní neⁿ'é yā chi véé nduuyu yeⁿ'é yā, 'āā ntéé canéé chi caaⁿmáⁿ yā dendu'ū chi nguéé n'daacā. Ní nguéé caaⁿmáⁿ yā nduudu yaadi.

¹¹ Canéé chi diví yā yeⁿ'e nducueⁿ'ē chi nguéé n'daacā ní dámaāⁿ diíⁿ yā chi n'daacā. Canéé chí neⁿ'é yā vaadi 'diiíⁿ ní diíⁿ yā nducueⁿ'ē chi véé vaadi 'diiíⁿ yeⁿ'e yā.

¹² Señor Ndyuūs yeⁿ'e yú maáⁿ yā 'iiⁿyāⁿ chi din'daacá yā. Ní cueⁿ'e daāⁿmaⁿ n'giindiveéⁿ yā chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'angua'á yā. Ní Señor yeⁿ'e yú ní contra yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacā idiíⁿ yā.

¹³ ¿Du'ú 'iiⁿyāⁿ chi nuucá'ai yā ndís'tií nduuti chi ndís'tií nducueⁿ'ē tiempo diíⁿ nī chi n'daacā? Nguéé diíⁿ yā 'tíicā.

¹⁴ Ní nduuti chi ndís'tií n'geenu nī ngii cáávā chi n'daacā idiíⁿ nī tuu'mi ní yeenú nī. Nguéé diíⁿ 'va'a nī yeⁿ'ē mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ ní nguéé d'i'yáá nī cuuvi.

¹⁵ Canéé chí dich'eté nī Cristo na staava yeⁿ'é nī ní 'cuaáⁿ nī lugar Cristo chi 'iivi nī. Ní canéé listo nī chi cuuvi nan'guεcútaⁿ'á nī 'āā du'ú núuⁿ 'iiⁿyāⁿ chi intiinguuneeⁿ ndís'tií 'tíicā: Ndís'tií de'ē cáávā chi cūnee ngíínú nī yeⁿ'e Ndyuūs yeⁿ'é nī. Ní taachi nan'guεcútaⁿ'á nī yeⁿ'e yā diíⁿ nī chi ndiicúúⁿ n'dai nī. Ní diíⁿ nī respetar 'iiⁿyāⁿ.

¹⁶ 'Cuεétinéé n'daacā nī chi nguéé véé chi nadacadínuuⁿ nī yeⁿ'ē chi nguéé n'daacā chi diíⁿ nī. Ní 'iiⁿyāⁿ chi cuncná ngaⁿ'a yā yeⁿ'e chi n'daacā chi diíⁿ nī caavā chi i'téenu nī Cristo, cuuvi 'cuináⁿ yā cáávā chi ngaⁿ'á yā.

¹⁷ N'dáacā ca chi 'cueenu yú cuuvi cáávā cosas chi n'daacā idiíⁿ yú nduuti chi Ndyuūs neⁿ'é yā 'tíicā, nguéé ti cáávā cosas chi nguéé n'daacā idiíⁿ yú.

¹⁸ Cristo miiⁿ maáⁿ yā ch'eenú yā chií chi ch'ií yā cáávā nuuⁿndi yeⁿ'e yú ní 'áámá vmnéⁿ'ēe ch'ií Cristo cáávā nuuⁿndi yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿyāⁿ, ní nguéé nuuⁿndi yeⁿ'é yā. Ní ch'ií yā caati cuuvi candéε ya s'uúúⁿ nanááⁿ Ndyuūs. Cuáacú ch'ií cuerpo yeⁿ'é yā naati espíritu yeⁿ'é yā nduuchi.

¹⁹ Ní espíritu yeⁿ'e Cristo cuayiivi chi ch'ií yā cheⁿ'e yā ní caⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs nanááⁿ espíritu s'eeⁿ yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi n'dií. Ní espíritu s'eeⁿ ní preso yā na lugar yeⁿ'e espíritu s'eeⁿ.

²⁰ Espíritu s'eeⁿ ní yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi nguéé ch'iíndiveéⁿ yā Ndyuūs 'áámá tiempo chí 'āā chó'oo. Ní Ndyuūs canee ngíínu yā ní 'diiíⁿ canéé yā chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ndaacadaamí yā yeⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'e yā 'naaⁿ tiempo chí san'ā Noé din'dái sa 'áámá arco chí barco ch'εεε. Ní ch'εεí barco miiⁿ n'duuví 'iiⁿyāⁿ, dámaāⁿ niíní yā, ní nguaⁿ'ai yā yeⁿ'e nuūⁿnī.

²¹ Ní nuūⁿnī miiⁿ ní tan'dúucā nuūⁿnī chi ngeεdínuūⁿnī yú chi nanguaⁿ'āi s'uúúⁿ. 'Tíicā nuuⁿnī miiⁿ. Taachi ngeεdínuūⁿnī yú nguéé caavā chí naaⁿnu cuerpo yeⁿ'e yú naati ch'áav chí 'áámá compromiso yeⁿ'e yú nanááⁿ Ndyuūs. Ní n'daacā diíⁿ yú chuú ndúucū núuⁿmáⁿ staava yeⁿ'e yú. Ní Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā s'uúúⁿ chí i'teenu yú Cristo cáávā Cristo nducueeⁿ yā yeⁿ'ē nguaⁿ' tináⁿ'ā.

22 Ní Cristo miiñ cunañ'á yā na va'ai chεeti nguuví ní maañ canee yā lado yeñ'e honor yeñ'e Ndyuūs chí lado tá cuaacu. Ní Cristo ngañ'a ntiiñnyuñ yā yeñ'e ángeles ndúucū 'iñntyéñ'ē ní yeñ'ē poderes chí véé.

4

Canee chí dichí'vε yú Ndyuūs tan'dúucā chí Ndyuūs tee yā fuerzas s'uúuñ

1 Tan'dúucā Cristo ch'eenú yā chíi ní díiñ yā sentir na cuerpo yeñ'ē yā 'tiicá ntúuñ ndís'tiñ canéé chí cuta'á nī fuerzas yeñ'ē nī cáávā tiempo chí cañ'á nī 'cuenú nī cuuvi. Maañ ní 'iñ'yāñ s'eeñ chí ch'eenú yā chíi ní díiñ yā sentir na cuerpo yeñ'ē yā 'āā ntéé neñ'ē yā dinuuñdi yā.

2 Ní ndíi maañ ndís'tiñ canee chí díiñ nī tanducuéñ'ē chí neñ'e Ndyuūs chí díiñ nī tanducuéñ'ē nguuví yeñ'e nī. Ní nguéé díiñ nī tan'dúucā chí maañ cuerpo yeñ'ē nī neñ'e chí díiñ nī.

3 Tiempo chí 'āā chó'ōo ní díiñ yú tan'dúucā 'iñ'yāñ chí nguéé yeñ'e ndaata Israel chí nguéé i'téenu yā Ndyuūs. Tiempo miiñ ní díiñ yú cosas chí nguéé nī'daacā. Ní díiñ yú nuuñndi tan'dúucā chí neñ'e cuerpo yeñ'e yú chí díiñ yú. Ní 'cuū'vi yú ní chó'o nee che'e yú taachi véé fiesta yeñ'ē chí che'e yú. Ní cu'u ca yú vino. Ní s'teenu yú santo s'eeñ chí ídolo s'eeñ.

4 'Iñ'yāñ s'eeñ chí nguéé i'téenu yā Cristo, ¿Dε'ē cáávā chí nadacadíinuuñ yā chí ndís'tiñ nguéé nduuvídaamā nī ndúucu yā, ní nguéé idiñ nī ndúucu yā cosas chí nguéé nī'daacā? Ní chíiñ chí 'iñ'yāñ s'eeñ ní cunncaā ngañ'a yā yeñ'ē nī.

5 'Iñ'yāñ s'eeñ canéé chí nga'a yā cuenta yeñ'e vida yeñ'e maañ yā nanáañ Cristo chí díiñ yā juzgar nducyaaca 'iñ'yāñ, 'iñ'yāñ chí canduuchi ndúucū 'iñ'yāñ chí n'díi.

6 Ní cáávā chuū Cristo ngañ'á yā nduudu cuaacu yeñ'e maañ yā nanáañ espíritus yeñ'e 'iñ'yāñ chí n'díi caati espíritus yeñ'ē yā cuuvi canduuchi tan'dúucā chí Ndyuūs canduuchi yā. Ní Ndyuūs nī'diichi yā nuuñndi yeñ'ē 'iñ'yāñ s'eeñ taachi ch'εetineé yā iñ'yeedí 'cūū tan'dúucā chí nī'diichi yā nuuñndi yeñ'e nducyáácá 'iñ'yāñ chí snee yā iñ'yeedí 'cūū.

7 'Āā cháā snee nīiñnuuñ nguuví chí 'cuiinu tanducuéñ'ē dendu'ū. Ní cáávā chuū 'cuεetinee nī'daacā nī ní 'āā dε'ε ora nūuñ ní cuuvi caañ'mañ'ngua'á nī.

8 Ní yeñ'ē tanducuéñ'ē dineñ'e cá nī 'aama nī taama nī caati taachi dineñ'e cá nī tuu'mi ní inadich'εεcū nī nuuñndi yeñ'ē 'áámá nī taama nī.

9 'Cuaáñ nī 'áámá nī taama nī na vacu nī ní nguéé 'cuεεcu cheendí nī.

10 Ní ca'áámá ca'aama nī ní díiñ nī servír taamá nī ndúucū ntiiñnyuñ chí Ndyuūs itée yā chí díiñ nī. Ní canéé chí díiñ nī'daacā nī ntiiñnyuñ yeñ'ē nī chí Ndyuūs itée yā ca'aama ca'aamá nī ti Ndyuūs itée yā ndís'tiñ nducuéñ'ē chí n'dai taavi yeñ'e yā.

11 Nduuti chí 'áámá nī candεε nī nduudu cuaacu canéé chí ngañ'á yā nduudu cuaacu yeñ'ē Ndyuūs. Nduuti chí 'aamá nī díiñ nī ntiiñnyuñ yeñ'e yaácū canéé chí díiñ yā ndúucū nducuéñ'ē fuerzas yeñ'ē yā chí Ndyuūs ca'a yā 'iñ'yāñ miiñ. Ní yeñ'e tanducuéñ'ē chí ndís'tiñ díiñ nī canéé chí díiñ nī chí cuuvi dich'εeté nī Ndyuūs cucáávā Jesucristo. Ní yeñ'ē Ndyuūs chí ngíi dεεve yeñ'e yā ní vεε poder yeñ'ē yā tanducuéñ'ē tiempo. 'Tíica yā.

Canéé chí n'geenu yú ngii ti yeñ'e Cristo s'uúuñ

12 Ndís'tiñ hermanos chí neñ'ē taavi nguéé nadacadíinuuñ nī chí cosa chí díitūu nguéé canéé chí chó'ōo yeñ'ē nī taachi 'iñ'yāñ nī'diichineen cá yā ndís'tiñ chí ya'ai n'geenu nī ngii ti canéé chí chó'ōo yeñ'ē nī 'tíicā.

13 Naati canéé chí cuuvi yeenú nī taachí n'geenú nī ngii tan'dúúca Cristo ch'eenú yā chii. Ní cuayii vi cuuvi yeenu cá nī taachi Cristo ndaa yā taama vmné'ēe ní 'cuu'mí' yā chí ch'εεte n'dai ngiichí yā tan'dúúca δεεve ngiichí ch'εεte.

14 Nduuti chí 'ii'yā' n'gaa'vá yā ndúúcu nī cucáávā chí i'téenu nī Cristo tuu'mi ní yeenú nī. Espíritu N'dai ye'é Ndyuūs chí δεεvé ngii canéé ndúúcu ndís'tiī. 'Áará chí 'ii'yā' s'ee' cunncaā nga'a yā ye'e Cristo, ndís'tiī ní diín nī honrar Cristo.

15 Ní nduuti chí 'áamá chéé ndís'tiī n'geenu nī ngii 'úú nguéé ne'é chí 'cuenú nī cuuvi caati chí 'ii'nú' nī 'ii'yā' o ididuucú nī o nguéé diín nī tan'dúúca chí nga'á ley ye'é Ndyuūs chí ch'εεte ca.

16 Ní nduuti chí 'áamá chεε ndís'tiī n'geenu nī ngii cáávā chí i'téenu nī Cristo nguéé cuuvi 'cuinaá' nī naati canee chí dich'εεtē nī Ndyuūs caati 'ii'yā' nga'a yā chí díí ní ye'e Cristo dii.

17 'Áa ndaa tiempo chí Cristo ca'ná yā n'diichi yā nuu'ndi ye'e 'ii'yā' ní vmnáá' vmaaa' ca'ná yā n'diichí yā nuu'ndi ye'e 'ii'yā' chí i'téenu yā 'ii'yā'. Ní nduuti chí vmnáá' vmaaa' n'diichí yā nuu'ndi ye'e yú, ¿táácā cuuvi ye'é 'ii'yā' chí nguéé i'téenu yā nduudu cuaacu ye'é Ndyuūs cuayii vi taachi n'diichí Cristo nuu'ndi ye'e yā?

18 Ní nduuti chí ngí'ti chí 'ii'yā' chí n'dai cuuvi nanguan'ai yā, ¿d'é'ε cuuvi ndúúcu 'ii'yā' chí nguéé n'daacá diín yā ní ndúúcu 'ii'yā' chí dinuu'ndi yā ní nguéé i'téenu yā?

19 Ní 'tíicā canee chí diín yú. Taachi n'geenu yú ngii caavā chí Ndyuūs ne'é yā chí diín yú 'tíicā, canéé chí diín yú nducué'ē chí n'daacā. Ní canéé chí nga'a yú vida ye'e yú na ta'a Ndyuūs caati Ndyuūs din'dái yā s'uúú' ní 'indεε yā cuidado s'uúú'. Ndyuūs ní diín yā chii' chí nga'a yā chí ca'ná yā diín yā.

5

Ye'é 'ii'yā' chí i'téenu yā Ndyuūs

1 'Úú Pedro ca'á consejo 'ii'ntyen'ē ye'e yaácū chí snéé nguaa' ndís'tiī. 'Úú 'tíicā ntúū' 'ii'ntyen'ē 'úú. 'Úú nga'a ye'e Cristo tan'dúúca chí ch'eenú yā chí ti n'diichí nduucú nduutinaá' maá'. Ní 'tíicā ntúū' véé parte ye'é vaadí δεεve ngii chí Ndyuūs 'cuu'mí' yā s'uúú' cuayii vi.

2 Ndís'tiī 'ii'ntyen'ē ye'e yaácū, idiín nī ntii'nyu' ye'é nī tan'dúúca 'áamá pastor chí indεε yā cuidado ye'e 'iiti cuūchí. 'Tíicā diín nī ndúúcu 'ii'yā' chí ye'é Ndyuūs chí ca'ná yā yaácū naachi ndís'tiī ní 'ii'ntyen'ē. Nguéé diín nī ntii'nyu' ye'e nī chí canéé chí diín nī naati diín nī ti maá' nī ne'e nī diín nī caati 'tíicā ne'e Ndyuūs. Nguéé diín nī caavā chí cuta'á nī tuūmī naati diín nī ndúúcu nuu'ma' staava ye'é nī chí n'dai.

3 Nguéé diín nī ndúúcu 'ii'yā' chí maa' cuidado ye'é nī tan'dúúca chí ndís'tiī ní 'iivi ye'é yā naati 'cuεεtinéé n'daacá nī níicú 'ii'yā' cuuvi n'diichí yā ndís'tiī ní diín yā tan'dúúca chí ndís'tiī diín nī.

4 Ní 'íicú taachi ndaa Jesucristo chí 'ii'yā' chí ndií tii'n chí ícandεε yā cuidado ye'e 'ii'yā' ye'é yā tan'dúúca 'áamá pastor chí ndii tii'n chí ícandεε yā cuidado 'iiti ye'é yā, tuu'mi ní ndís'tiī cuuvi cuta'á nī 'áamá corona chí nguéé 'cuīnu δεεvé ye'ē. Nguéé corona ye'e yaátā chí ituuvií.

5 'Tíicā ntúū' ndís'tiī sa'ná da'caiyáá canéé chí diín nī tan'dúúca chí nga'a 'ii'ntyen'ē ye'e yaácū. Nducyaaca nī canéé chí ndiicuu' nī ní cunnee nī 'aama nī taama nī caati canéé nguū' na libro ye'é Ndyuūs 'tíicā:

Ndyuūs nguéé neⁿe yā 'iiⁿ'yāⁿ chi nacadíinuuⁿ yā chi maáⁿ yā ch'εεte yā naati ca'á yā nducuéⁿ'ē chi n'dai yeⁿe yā 'iiⁿ'yāⁿ chi ndiicúⁿ.

6 Maaⁿ ní nducyaaca ndís'tiī ndiicúⁿ n'dai 'cuεetinée nī maaⁿ poder yeⁿ'é Ndyuūs ti Ndyuūs cuuvi dich'εεté yā ndís'tiī tiempo chi neⁿ'é yā.

7 Ca'á nī nducueⁿ'ē cuidado chi díitū yeⁿ'e nī na ta'a Cristo caati Cristo candéé yā cuidado yeⁿ'e ndís'tiī.

8 Canéé listo nī ní nguéé 'cuεetiyaadú nī. Cundéε nī cuidado chi n'daacá 'cuεetinée nī ti yááⁿ'nguiinūⁿ miiⁿ chí contra yeⁿ'e nī chíicá sá ní n'diichi sa ndii 'muuⁿ ní ndii miiⁿ. Ní tan'dúúⁿcā 'áámá 'yáiⁿyāⁿ cuá'á n'gai tī ní cachiicá tī ní i'nuúⁿ tī du'u chi cuuvi che'é tī 'tíica diiⁿ yááⁿ'nguiinūⁿ miiⁿ.

9 Nguéé ca'a nī lugar yááⁿ'nguiinūⁿ 'cūū naati 'áámá cūnee nī ndúúⁿcū chi i'téenu nī. Ní déenu nī chi 'āā daamá nūⁿ n'geenu yú ngii tan'dúúⁿcā nducyaaca hermanos chi s'néⁿe yā na núúⁿ'máⁿ ín'yeeⁿdi tī i'téenu yā Cristo.

10 Ní cuayiivi chi ch'eenú nī chíi duuⁿ'vi tiempo nūⁿ tuuⁿ'mi ní Ndyuūs díiⁿ yā chi ndεεve canéé vida yeⁿ'e nī. Ní diituu canéé nī ndúúⁿcū chi i'téenu nī Ndyuūs. Ní Ndyuūs ca'á yā fuerzas yeⁿ'e nī ní díiⁿ yā chi seguro canéé nī ndúúⁿcū chi i'téenu nī. Maaⁿ Ndyuūs miiⁿ ní teé yā nducuéⁿ'ē chi n'dai. Ní maáⁿ yā yaaⁿ'ví yā s'uuúⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uuúⁿ cáávā chi véé parte yeⁿ'e yú ndúúⁿcū dεεve ngii ch'εεte yeⁿ'é yā caati s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ.

11 Caaⁿ'maⁿ yú chi Ndyuūs ní ch'εεte n'dai yā ní yeⁿ'é yā véé nducuéⁿ'ē poder chi véé ní cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ 'tíicā.

'Cuiinu carta miiⁿ ní yaaⁿ'vi yā 'iiⁿ'yāⁿ chi n'dai ndís'tiī

12 'Téé nūⁿ idinguúⁿ carta 'cūū yeⁿ'ē ndís'tiī ní hermano Silvano nginnee sa 'úú. Nadicádiinúⁿ chi Silvano miiⁿ ní hermano chi n'dai taavi. 'Úú teé consejo ndís'tiī chí seguro canee ndís'tiī chí nducuéⁿ'ē chí Ndyuūs itée yā ndís'tiī yeⁿ'e vaadi n'dai yeⁿ'é yā ní yeⁿ'é nī ti neⁿ'é yā ndís'tiī. Maaⁿ ní 'cuεetinée n'daacá nī ní diituu canee nī ní cuchéε nī yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē chuū.

13 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaácū chí canéé na yááⁿ Babilonia chí Ndyuūs didεεvé yā tan'dúúⁿcā s'uuúⁿ: N'dai ndís'tiī, ngaⁿ'a yā. 'Tiicá ntúūⁿ Marcos chí tan'dúúⁿcā daiyá: N'dai ndís'tiī, ngaⁿ'a sa.

14 Ndís'tiī hermanos: N'dai nī, ngaⁿ'a nī 'aama nī taama nī ti neⁿ'é nī 'aama nī taama nī ti yeⁿ'é Cristo ndís'tiī. Ní Ndyuūs téε yā vaadi 'diiíⁿ yeⁿ'é yā nducyaacá ndís'tiī chí yeⁿ'e Cristo. 'Tíicā cuuvi.

CARTA CUAYIIVI YEⁿE SAN PEDRO

Pedro idinguún yā carta 'cūu yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Cristo

1 'Úú Simón Pedro 'úú ní 'úú ní apóstol yeⁿe Jesucristo. Ní candéé nduudu yeⁿé Ndyuūs ti Ndyuūs dichó'ó yā 'úú. Ní 'úú dichí'vē Jesucristo. Dinguún carta 'cūu yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi 'āā i'téenu n'dai yā Jesucristo tan'dúúcā nú'suu. 'Tíicā diiⁿ Ndyuūs ndúúcū Salvador chi Jesucristo ti cuaacu yā.

2 'Úú neⁿé chi ndís'tiī cuta'á nī nducueⁿē vaadī n'dai ndúúcū vaadī 'diīⁿ chi Ndyuūs téé yā ndís'tiī, ní cáāvā chi deenu n'daacā nī yeⁿé Ndyuūs chiida yū ndúúcū Jesucristo yeⁿe yú.

Yeⁿē vida yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo

3 Ndyuūs cáāvā poder yeⁿé yā 'āā tee yā s'uuún tanducueⁿē caati cuuvi 'cuεεtineé n'daāca yú ní cuuvi dich'εεε yú Ndyuūs. Ní 'tíicā cuuvi diiⁿ yú ti deenu yú Jesucristo chi ch'εεε maáⁿ yā ní diiⁿ yā vaadī n'giinu. Ní Jesucristo yaa'ví yā s'uuún chi cuuvi yeⁿé yā s'uuún.

4 Ní Cristo 'āā tee yā s'uuún promesas chí n'dεεvεé n'dai ní ng'εεε ca. Ní cucáāvā promesas miiⁿ ndís'tiī ní cuuvi cuta'á nī yeⁿe vida ngai chí yeⁿe Ndyuūs. Ní cuuvi n'guaⁿ'ai nī yeⁿe nuuⁿdi yeⁿé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, nuuⁿdi chí maaⁿ cuerpo yeⁿe yú neⁿe chí diiⁿ yú.

5 Maaⁿ chí i'téenu nī Jesucristo candéé nī cuidado chí n'daacā ca 'cuεεtineé nī. Ní taachi n'daacā ca 'cuεεtineé nī tuu'mi ní ca'cueéⁿ nī caati cuuvi deenu cá nī.

6 Ní taachi déénú cá nī tuu'mi ní ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ nī yeⁿe maaⁿ cuerpo yeⁿé nī. Ní taachi diiⁿ ní chí ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ nī yeⁿe maaⁿ cuerpo yeⁿé nī tuu'mi ní cuchεε nī yeⁿe maaⁿ cuerpo yeⁿe nī. Ní taachi cuchεε nī yeⁿe maaⁿ cuerpo yeⁿé nī tuu'mi ní diiⁿ ní tan'dúúcā chí Ndyuūs neⁿé yā chí diiⁿ nī.

7 Ní taachi 'āā diiⁿ ní tan'dúúcā chí Ndyuūs neⁿé yā chí diiⁿ nī tuu'mi ní dineⁿé nī 'áámá nī taama nī. Ní taachi dineⁿé nī 'áámá nī taama nī tuu'mi ní 'áámá dinéⁿe nī 'iiⁿyāⁿ.

8 Ní yeⁿé tanducueⁿē chuū, nduuti chí ndís'tiī diiⁿ nī ní n'dai n'dai diiⁿ nī tuu'mi ní cuuvi diiⁿ nī ntiⁿnyuⁿ yeⁿe Señor Jesucristo yeⁿe yú. Ní dichí'vε nī Señor yeⁿe yú. Ní chuū diiⁿ chí dichí'vε chí deenu n'daāca cá nī Señor Jesucristo yeⁿe yú.

9 Ní nduuti chí 'áámá nī nguéé diiⁿ nī tanducueⁿē chuū tuu'mi ní ndís'tiī ní tan'dúúcā 'áámá 'iiⁿyāⁿ chí n'guenááⁿ 'tíicā nī ti nguéé cuuvi snaaⁿ nī chí yaⁿ'ai. Ní nguéé n'gaacu nī chí nduuvi dεεvε nī yeⁿe nuuⁿdi yeⁿe nī chí diiⁿ nī cuááⁿ vmmaaⁿ taachi caama i'téenu nī Jesucristo.

10 Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos yeⁿé cáāvā nducueⁿē chuū candεε cá nī cuidado chí 'aama canéé n'daacā nī ndúúcū chí i'téenu nī. Ní canee nī seguro chí Ndyuūs yaa'ví yā ndís'tiī chí cuuvi yeⁿé yā ndís'tiī. Ní ndεεvε yā ndís'tiī. Ní nduuti chí diiⁿ nī dendu'ū chí 'túúcā tuu'mi ní 'āā ntéé de'ē cáāvā chí diiⁿ nī nuuⁿdi.

11 Ní taachi diiⁿ nī 'túúcā Jesucristo téé yā lugar ndís'tiī chí cuuvi ndaa nī naachi canee Señor Jesucristo chí nadanguaⁿ'ai yā s'uuún ní naachi cuéⁿé daāⁿmaⁿ ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ yā yeⁿé.

12 Ní cáávā chuū 'úú cueⁿe daāⁿmaⁿ idiíⁿ chi ndís'tií n'gaacu nī yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē chuū 'áará chí deenú n'dai nī yeⁿ'ē. Ní n'gēetinéé n'daaca nī ní n'g'iindivééⁿ n'daaca nī nduudu cuaacu yeⁿ'ē Ndyuūs.

13 'Úú nadacádiinúúⁿ chi n'daāca ca neⁿ'e chi canduuchi cá chi 'tíicā diíⁿ chi ndís'tií cuuvi nan'gaacu nī yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē chuū.

14 Señor Jesucristo yeⁿ'e yú 'āā ch'iⁿ'í yā 'úú, Pedro, 'tíicā. 'Āā ntéé 'náán canduuchi ní 'cuúví.

15 'Tíicā ntúūⁿ idiíⁿ chi ndís'tií n'gaacu nī cuéⁿ'é daāⁿmaⁿ yeⁿ'e dendu'u 'cūū taachi 'āā n'dií.

Tiⁿ'yāⁿ n'diichí yā dēēve ngii yeⁿ'e Cristo

16 Chííⁿ chi nús'uu ca'cueéⁿ 'nū ndís'tií yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú chi ndaa ntúūⁿ yā ndúú^c poder yeⁿ'é yā nguéé yeⁿ'e vaanicadíinūūⁿ yeⁿ'e 'iⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí' cūū. 'Tíicā nús'uu 'āā n'diichí 'nū ndúú^c nduutinaáⁿ maáⁿ 'nū Señor Jesucristo yeⁿ'e yú chi neené ch'ēēē.

17 Ní n'diichí 'nū chi Cristo ní neené ch'ēēē yā taachi Ndyuūs chiida yú dich'ēēé yā Jesucristo ní ca'a yā Cristo chí dēēvé taavi ngii yā. Caati Ndyuūs chí dēēve ngii ca ngaⁿ'á yā yeⁿ'e Cristo ní n'g'iindiveéⁿ 'nū nduudú 'cūū. Chuū caⁿ'a Ndyuūs: Sáⁿ'a 'cūū chí daiyá chí neⁿ'e taavi ní 'úú nééné yeenú yeⁿ'e daiyá.

18 Ní nú'sūū maáⁿ 'nū ch'iindiveéⁿ 'nū nduudu 'cūū chí chiica yeⁿ'e va'ai chēēti nguuvi taachi cueⁿ'é 'nū ndúú^c Jesucristo na yīcū chí duuchi N'dēēvé N'dai.

19 Maaⁿ ní cu'téenu cá 'nū chí nduudu cuaacu chí 'iⁿ'yāⁿ profetas candēē yā tiempo chí 'āā chó'ōo ní cuaacu. N'daacā ca chí ndís'tií 'i'neeⁿveéⁿ nī nduudú 'cūū. Nduudú 'cūū tan'dúú^c 'áámá chidēēve chí ngii yaⁿ'ā na 'áámá cuaaⁿ chí maāⁿ. 'Tíicā yeⁿ'ē, ní chidēēve ní ngii ndii tiempo chí ndaá nguuvi ní can'daā 'iⁿ'nyūⁿ chí nguuvi 'yuudi chí nduudu cuaacu ní canee na staava yeⁿ'é nī.

20 Neⁿ'é chí ndís'tií vmnááⁿ vmnaaⁿ nadacadíinuuⁿ nī yeⁿ'e chuū. Mar 'áámá nduudu yeⁿ'e libro yeⁿ'é Ndyuūs chí ngaⁿ'a yeⁿ'e 'áámá dendu'u chí cuchii ndís'tií nguéé dámaāⁿ maáⁿ nī cuuvi deenú nī yeⁿ'ē.

21 Ní nduudu cuaacu chí ngaⁿ'a profetas tiempo chí chó'ōo nguéé ngaⁿ'a yā yeⁿ'e chí nadacadíinuuⁿ yā maáⁿ yā naati Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs yaaⁿ'ví yā profetas nduudu cuaacu chí caⁿ'a yā. Ní nduudu yeⁿ'é yā ngiica yeⁿ'é Ndyuūs tí 'áámá diíⁿ yā ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs.

2

Yeⁿ'é 'iⁿ'yāⁿ chí nguéé ca'cueéⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs

1 Tiempo chí chó'ōo nguaaⁿ 'iⁿ'yāⁿ Israel véé 'iⁿ'yāⁿ profetas chí nguéé ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. 'Tíicā ntúūⁿ tiempo maaⁿ caⁿ'a n'dai maestros yeⁿ'e yaācū nguaaⁿ ndís'tií chí nguéé caaⁿ'máⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Ní candēē n'de'ei yā nduudu chí nguéé cuaacu chí diiⁿ chí nguéé i'téenu nī Cristo. Ní 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caaⁿ'máⁿ yā contra yeⁿ'e Jesucristo chí nadanguáⁿ'ai yā 'iⁿ'yāⁿ. Ní chííⁿ chí diíⁿ yā diiⁿ chí 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ niⁿ'nuuⁿ niⁿ'nuúⁿ nūūⁿ 'cuiin' maáⁿ yā.

2 'Áará chí nguéé 'tíicā chíiⁿ chí ngaⁿ'a 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'yaaⁿ 'iⁿ'yāⁿ ní 'caandiveéⁿ yā yeⁿ'e 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní diíⁿ yā chí nguēē n'daacā tan'dúú^c chí diíⁿ 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní nguéé n'daacā ngaⁿ'a 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yúúⁿí cuaacu chí evangelio chí nduudu ngai yeⁿ'e Jesucristo.

3 Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ca'cueéⁿ yā nduudu chi ngiica yeⁿe chi maáⁿ yā nada-cadíinuuⁿ yā ti neⁿ'é yā tuumí chi ndís'tíi ca'á ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. 'Áā 'naaⁿ tiempo chi Ndyuūs 'āā n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'é yā ní 'āā ngaⁿ'á yā chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'āā condenado yā.

4 Deenu yú chi Ndyuūs nguéé nadich'εεcú yā yeⁿ'e ángeles chi dinuuⁿndi yā naati s'neéⁿ yā cuaaⁿ chuva'ai na infierno ní s'neéⁿ yā naachi maaíⁿ. Ní dichiichí yā ángeles ndúúcu cadenas. Ní ángeles cūnee yā miiⁿ ndii nguuvi chi Cristo caⁿ'á yā n'diichi yā nuuⁿndi.

5 Ní deenu yú chi Ndyuūs 'āā idi'cuiinú yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndúúcu 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'é taachi díiⁿ yā chi chee cúúvī vmnáāⁿ iⁿ'yeeⁿdí ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacā idiíⁿ yā. Ndyuūs dámaaⁿ nadinguaⁿ'ai yā saⁿ'a Noé chi candéε sa nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu táámá ndεēchē 'iiⁿyāⁿ. Tanaⁿ'a cá yā ní ch'tíi yā.

6 'Tiicá ntúūⁿ Ndyuūs díiⁿ yā condenar 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Sodoma ndúúcu yāāⁿ Gomorra. Ní di'cuiinú yā yāāⁿ s'eeⁿ chi nduuví yāiyāā cáávā chi dicho'ó yā nguuchi yáⁿ'ā vmnaaⁿ yāāⁿ s'eeⁿ. Ní 'íicú Ndyuūs s'neeⁿ yā ejemplo 'cūū chi 'iiⁿyāⁿ chi cuchíi cuayiivi, ní nguéé n'daacā idiíⁿ yā, cuuvi deenu yā táácā cuuvi chó'óo yeⁿ'e yā.

7 Naati Ndyuūs nadanguaⁿ'ai yā yeⁿ'e yāāⁿ s'eeⁿ saⁿ'a Lot chi saⁿ'ā n'dai, saⁿ'ā chi ch'eenu sa chíi caavā chi díiⁿ 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacā.

8 Ní Lot miiⁿ chi n'dai sa canéé sá nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní nguuvi nguuvi n'diichi sa ní n'giindiveeⁿ sa nducuéⁿ'é chi díiⁿ yā chi nguéé n'daacā. Ní n'geenu sa ngii na staava yeⁿ'é sa.

9 Ní nduuti chi Ndyuūs díiⁿ yā 'túúca tiempo chi 'āā chó'óo 'tiicá ntúūⁿ Ndyuūs deenu yā táácā chi nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacā idiíⁿ yā chí n'diichineeⁿ yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yā. 'Tiicá ntúūⁿ Ndyuūs deenu yā táácā ca'á yā testigo 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacā ndíi taachi ndaa nguuvi chi n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

10 'Tiicá Ndyuūs ca'a yā castigo 'iiⁿyāⁿ chi díiⁿ yā nuuⁿndi tan'dúúca chi neⁿ'e cuerpo yeⁿ'é yā. Ní nguéé n'giindiveeⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'e 'iivú Ndyuūs. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nguéé 'va'á yā chí caaⁿ'maⁿ yā cosas chi nguεε ndaacā yeⁿ'e 'iīⁿntyéⁿ'é. Ní nguéé 'va'á yā yeⁿ'é mar 'áámá. Ní díiⁿ yā nducuéⁿ'é nuuⁿndi chi neⁿ'e yā.

11 Ní ángeles nguéé 'tíica yā. 'Áará chi ditiinu cá yā nguéé ti 'iīⁿntyéⁿ'é s'eeⁿ ti taachi ndaa yā nanáāⁿ Señor Jesucristo yeⁿ'e yú nguéé cunncaā ngaⁿ'a ángeles contra yeⁿ'e 'iīⁿntyéⁿ'é s'eeⁿ.

12 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ díiⁿ yā tan'dúúca 'yúduudu taáⁿ díiⁿ ti ní nguéé nadacadíinuuⁿ tí. 'Tíicá díiⁿ yā. Ní tan'dúúca 'iiti taaⁿ chi 'iiⁿyāⁿ n'nuúⁿ yā ní n'giiⁿ'núⁿ yā 'iiti, 'tíicá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní cunncaā ngaⁿ'a yā yeⁿ'e dendu'ú chi nguéé ituumicadíinuuⁿ yā. Ní 'cuúvī yā tan'dúúca 'áámá 'iiti taaⁿ.

13 Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ch'eenú yā chíi caati 'āā díiⁿ yā chí tanáⁿ'a yā ch'eenú yā chíi. Maaⁿ ní yeenú yā chí dinuuⁿndi yā tan'dúúca chi neⁿ'e cuerpo yeⁿ'é yā. Ní nduuti chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caⁿ'á yā ndúúcu ní ní che'é yā ndúúcu ní taachi véé 'viicu yeⁿ'e ní tuuⁿ'mí ní nadacadíinuuⁿ yā chí nginnche'éi yā ndís'tíi. Ní chuu ní cosa chí cuuvi 'cuinaáⁿ yā yeⁿ'é.

14 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ taachi n'diichí yā 'áámá n'daataá neⁿ'é yā caⁿ'á yā ndúúcu n'daataá miiⁿ. Dámaaⁿ neⁿ'é yā dinuuⁿndi yā ní nginnche'éi yā 'iiⁿyāⁿ chí debil staava yeⁿ'é yā chí dinuuⁿndi yā. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ deenu n'dai yā na staava

ye^{n'}é yā chi ne^{n'}é yā dendu^ū chi ngu^éé n'daacā. Ní Ndyuūs nga^{n'}a yā ye^{n'}e yā 'túicā: Dε'ε chúu cā ya'ai ye^{n'}é yā ti condenado yā.

15 'Ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ diví yā ye^{n'}e yúúni cuaacu ye^{n'}e Ndyuūs ní chiicá yā yúúni chí ne^{n'}e maán yā. Díiⁿ yā tan'dúucā chi diiⁿ profeta Balaam chi daiya sa^{n'}ā Beor. Tiempo chi chó'ōo Balaam miiⁿ ne^{n'}e sa diiⁿ sa ganar tuumī ye^{n'}e chi ngu^éé n'daacā chi diiⁿ sa.

16 Ní taachi cue^{n'}e sa ndúucū burro ye^{n'}e sa, burro ye^{n'}e sa nga^{n'}á tī ndúucū nduudu ye^{n'}e 'ii^{n'}yāⁿ ní diiⁿ tī repretter sa^{n'}ā Balaam miiⁿ ye^{n'}e nuu^{n'}ndi chí diiⁿ sa. Ní 'āā ntéé diiⁿ sa nuu^{n'}ndi miiⁿ tiempo miiⁿ.

17 Ní 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ ní tan'dúucā vaacu nuū^{n'}nī díyaāi 'tiicá yā. Tan'dúucā meēⁿ chí candéé 'yúúné taaⁿ 'tiicá yā. 'Ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ ní condenado yā ní ca^{n'}á yā chó'ó yā naachi diituu n'dái maaiⁿ. Ní miiⁿ canee yā cue^{n'}e daaⁿmaⁿ.

18 'Ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ ní nga^{n'}a yā nduudu n'gεεε chí ngu^éé dichí'vε. Ní ndúucū vicio ye^{n'}e yā, ndúucū nducué^{n'}e nuu^{n'}ndi chí ne^{n'}e cuerpo ye^{n'}e yā, 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ ní ne^{n'}e yā diiⁿ yā chí taná^{n'}ā 'ii^{n'}yāⁿ chí 'āā nduuvideεεvé yā ní 'āā ntéé ca^{n'}á yā ndúucū 'ii^{n'}yāⁿ chí dinuu^{n'}ndi yā ní taná^{n'}ā yā ne^{n'}é yā nanguεεcúndii ntuúⁿ yā ní dinuu^{n'}ndi yā taama vmné^{n'}ēe.

19 'Ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ chí nginnche'úi yā 'ii^{n'}yāⁿ nga^{n'}á yā chí ca'á yā 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ chí libre yā. 'Ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ maán yā ní canéé yā prisioneros ye^{n'}e nuu^{n'}ndi chí diiⁿ yā. Ní ca'áámá ca'aama 'ii^{n'}yāⁿ chí ngu^éé libre yā ní canéé yā maaⁿ poder nuu^{n'}ndi ní ngu^éé cuuvi cuchεε yā ye^{n'}e.

20 Ní 'ii^{n'}yāⁿ chí i'téenu yā Señor Jesucristo ye^{n'}e yú ní ye^{n'}é yā, ní Cristo 'āā nadanguá^{n'}ai yā 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e nducué^{n'}e chí ngu^éé n'daacā ye^{n'}e iⁿ'yee^{n'}dí 'cūū. Ní cuayivi miiⁿ nduuti chí 'ii^{n'}yāⁿ nanguεεcunée yā taama vmné^{n'}ēe ní diiⁿ yā dendu^ū yā nuu^{n'}ndi chí ye^{n'}e iⁿ'yee^{n'}dí 'cūū tuu[']mi ní cunncaā ca canee yā ngu^éé tī tiempo chí 'āā cuéé i'téenu yā Jesucristo.

21 N'dáacā ca chí 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ ngu^éé n'diichí yā yúúni cuaacu ye^{n'}é Ndyuūs tī taachi 'āā n'diichí yā yúúni cuaacu tuu[']mi ní ndaācādaamí yā ye^{n'}e ley ye^{n'}é Ndyuūs chí Ndyuūs ca'á yā 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ.

22 Ní cho'óo ye^{n'}e 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ tan'dúucā chí nga^{n'}a 'áámá nduudu cuaacu 'túicā: 'Yaānā nguεεcunée tī che'e tī chí ndaāchi tī ní cuuchí chí 'ii^{n'}yāⁿ naa^{n'}nú yā chí dεεve tī ní nguεεcunée tī nge^{n'}e tī nguεεcundāa tī nguaaⁿ nuū^{n'}nī ncheētí.

3

Jesucristo ndaá yā taama vmné^{n'}ēe

1 Ndis'tiī hermanos ye^{n'}é chí ne^{n'}e taaví, carta 'cūū ní ndii chíi ndii 'úúví chí idinguúⁿ ye^{n'}e nī. Ní na 'uuví carta chí idinguúⁿ ye^{n'}e ndis'tiī, ne^{n'}é diiⁿ chí nadacadínuuⁿ nī ye^{n'}e nducué^{n'}e chí dεεvé n'dai. Ní teé consejo ndis'tiī chí n'gaacú nī ye^{n'}e nducué^{n'}e chí idinguúⁿ.

2 Ne^{n'}é chí n'gaacu nī ye^{n'}e tiempo chí chó'ōo ye^{n'}e profetas chí dεεve ní nga^{n'}a yā nduudu cuaacu. Ní n'gaacú nī ye^{n'}e tiempo maaⁿ ye^{n'}e mandamiento ye^{n'}e Señor chí nadanguá^{n'}ai yā s'uuúⁿ. Mandamiento ye^{n'}é yā ní apóstoles chí 'cuee^{n'} yā ndis'tiī.

3 Ní vmnáⁿ vmnaaⁿ nadacadínuuⁿ nī ye^{n'}e chuū chí nguvi s'eeⁿ chí 'cuiinū iⁿ'yee^{n'}dí 'cūū. Véé 'ii^{n'}yāⁿ chí duuchinéⁿ yā ye^{n'}e nducué^{n'}e chí ye^{n'}é Ndyuūs. Ní 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ diiⁿ yā nuu^{n'}ndi tan'duucā chí maán yā ne^{n'}e yā.

4 Ní nga^{n'}á yā: ¿Tíi cánéé promesa chí nga^{n'}a chí Cristo canéé chí ndaa yā táámá vmné^{n'}ēe? Ndií tiempo chí 'āā chó'ōo taachi chí 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e ndaata

yeⁿe yú. 'Āā daamá nūuⁿ canéé tanducuéⁿē ndíí taachi Ndyuūs din'dái yā iⁿ'yeeⁿdī.

5 Iⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'á yā 'tíicā nguéé neⁿe yā diiⁿ yā cuenta yeⁿe tiempo chi 'naaⁿ tiempo chi chó'ōo. Tiempo miiⁿ Ndyuūs ngaⁿ'á yā ní ndúúcuⁿ nduudu yeⁿe yā din'dái yā nánguui ndúúcu iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní iⁿ'yeeⁿdí 'cūū can'daā ná nuūⁿiⁿ. Ní iⁿ'yeeⁿdí 'cūū canee na lugar yeⁿe'ē cáávā nduudu yeⁿe'ē Ndyuūs.

6 Ní iⁿ'yeeⁿdí yeⁿe tiempo chi chó'ōo ní chiituú nuūⁿiⁿ ní ndai naāaⁿ yeⁿe'ē cáávā chi cheeⁿ taaⁿ cúúvī.

7 Ní nanguuvi ndúúcu yáⁿ'āa chi véé maaⁿ Ndyuūs ca'á yā orden yeⁿe'ē chi canéé chí candéé yā cuidado yeⁿe'ē ndii tiempo chi cuucu ndúúcu yaⁿ'ā. Ní taachi ngiichi yáⁿ'āa miiⁿ tuuⁿ'mi ní Ndyuūs n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿe'ē 'iiⁿ'yāⁿ. Ní Ndyuūs diiⁿ yā chí 'cuiñū 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé n'daacā.

8 Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos yeⁿe'ē chi neⁿ'é taavi, nguéé cuuvi naáⁿ nī chi nanááⁿ Ndyuūs 'áámá nguuvi ní tan'dúúca chí 'áámá mil nduūyū ní 'áámá mil nduūyū ní tan'dúúca chí 'áámá nguuvi. 'Tíicā canéé nanááⁿ Ndyuūs.

9 Ní Señor Jesucristo yeⁿe'ē yú nguéé cuuvi 'naa yā yeⁿe'ē chí ngaⁿ'a yā chí diiⁿ yā tan'dúúca chí nadicadíinuⁿ tanáⁿ'ā saⁿ'ā. Naatí Ndyuūs ní véé paciencia yeⁿe'ē yā ndúúcu s'uuúⁿ caati nguéé neⁿ'é yā chí 'aama yú cuuvi ndai yú ti neⁿ'é yā chí nducyaaca s'uuúⁿ ni ndaacadaami yú yeⁿe'ē nuuⁿndi yeⁿe'ē yú.

10 Ní nguuvi chí ndaa Señor Jesucristo taama vmnéⁿ'ēe, nguuvi miiⁿ ndaa tan'dúúca chí 'áama duucu chí indáá n'gaaⁿ. Ní nguéé canéé ngiinu yú yeⁿe'ē nguuvi 'cūū taachi Ndyuūs nadi'tuúví yā nanguuvi yuudu n'dái 'cuεεcú. Ní tanducuéⁿē chí véé nanguuvi ní cuūcū ní 'cuiñū ndúúcu ngiichi yaⁿ'ā chí 'iiⁿ'nuⁿ taaⁿ. Ní yáⁿ'āa ntúūⁿ va ndúúcu tanducuéⁿē dendu'ū ní cuūcū.

11 Deenu yú chí tanducuéⁿē dendu'ū chí 'túúca 'cuiinu tuví. Ní ¿táácā cuuvi 'cuεεtíneé nī? Ndís'tiī canee chí ca'á ní nuúⁿ'máⁿ staava yeⁿe'ē nī na ta'a Ndyuūs ní dich'εεtē nī Ndyuūs. Ní 'cuεεtíneé nī dámaāⁿ tan'dúúca chí Ndyuūs neⁿ'é yā.

12 'Tíicā 'cuεεtíneé nī 'naaⁿ chí canee ngiinu yú ndii nguuvi chí ndaa Señor Jesucristo taama vmnéⁿ'ēe. Ní diiⁿ yú nducuéⁿē ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿe'ē Señor caati nīⁿ'nuúⁿ nīⁿ'nuuⁿ cuuvi ndaa yā. Nguuvi chí ndaa yā nánguui ní cuūcū ní 'cuiinu ndúúcu tanducuéⁿē chí véé yeⁿe'ē. Ní 'cuiinu ntuví cáávā nguuchi yaⁿ'ā.

13 Naatí s'uuúⁿ ní canéé ngiinu yú chí snaaⁿ yú 'áámá nanguuvi chí ngai ndúúcu 'áámá iⁿ'yeeⁿdí chí ngai naachi véé dámaāⁿ nducuéⁿē chí cuaacu ní nducuéⁿē ní n'daacā n'dai. 'Tíicā Ndyuūs ngaⁿ'á yā chí téé yā s'uuúⁿ.

14 Ní cáávā chuū ndís'tiī hermanos chí neⁿ'é taavi, 'naaⁿ tiempo chí cunee ngiinu nī dendu'ū 'cūū candéé cá nī cuidado chí 'diiⁿ 'diiⁿ 'cuεεtíneé nī ní nguéé dinuuⁿndí nī. Ní 'tíicā nguéé véé culpa yeⁿe'ē nī nanááⁿ Ndyuūs taachi Cristo ndaa yā.

15 Díiⁿ nī cuenta chí Señor Jesucristo yeⁿe'ē yú ndúúcu ngiñū n'dái diiⁿ yā ndúúcu yú caati neⁿ'é yā chí nanguaⁿ'ai yú. 'Tíicā ntúūⁿ Pablo, hermano yeⁿe'ē yú chí neené neⁿ'é yú, 'āā dinguúⁿ yā yeⁿe'ē ndís'tiī 'áámá carta ndúúcu vaadi deenu chí Ndyuūs nca'á yā Pablo miiⁿ.

16 Ní Pablo miiⁿ ngaⁿ'á yā yeⁿe'ē nducuéⁿē 'cūū ndúúcu vaadi deenu yeⁿe'ē Ndyuūs na nducyáácá carta chí dinguúⁿ yā. Ní naⁿ'a carta yeⁿe'ē yā duuⁿ'vi dendú'ū ní n'gíⁿ'i n'dái chí cuuvi déenu yú. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé deenu yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí duuⁿ'vī i'téenu yā nguéé ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu yeⁿe'ē

dendu'ū chi ngii ní yeⁿe 'tεε chi canéé nguūⁿ. Ní caavā chi ngaⁿ'á yā chi nguéé cuaacu ní dííⁿ yā chi canéé chi ntuuví maáⁿ yā.

¹⁷ Naati ndís'tiī hermanos yeⁿ'é chi neⁿ'é taavi, 'āā deenú nī dendu'ú 'cūū. Cundéε nī cuidado chi nguéé 'caandiveéⁿ nī nduudu yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé dííⁿ yā chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'é Ndyuūs iiⁿ'yāⁿ chi candéε yā ndís'tiī lado yeⁿ'é yā ti ndís'tiī nguéé 'cuεεtinéé n'daacā ndúúcū chi i'téenu nī.

¹⁸ Maaⁿ ní ndís'tiī cu'téenu cá nī Señor Jesucristo yeⁿe yú chi nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ. Ní itée yā s'uuúⁿ nducuéⁿ'ē chi n'dai taavi yeⁿ'é yā ndúúcū vaadī deenu yeⁿ'é yā. Ngaⁿ'a yú chi Jesucristo miiⁿ ní ch'εεε cá yā maaⁿ ndúúcū nguuvi chi cūchī ní cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. 'Tíicā cuuvi.

CARTA VMNÁÁⁿ VMNAAⁿ YEⁿ'E SAN JUAN

Nduudu cuaacu yeⁿ'e vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ

1 Chiiⁿ chí ndii vmnaaⁿ, chiiⁿ chí ch'iindiveéⁿ 'nū, chiiⁿ chí n'diichí 'nū ndúúcu nduutináaⁿ 'nū, chiiⁿ chí n'gínú 'nū, níicū chiiⁿ chí tuuⁿ'vi 'nū ndúúcu ta'á 'nū chiiⁿ ní Nduudu yeⁿ'e vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

2 Ch'iⁿ'i yā ní naáⁿ 'nū chiiⁿ chí vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. Níicū n'diichí 'nū ní caaⁿ'maⁿ cuaacu 'nū, ní yaaⁿ'ví 'nū yeⁿ'e vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ chí canéé ndúúcu chiidá yā. Ní chiidá yā ch'iⁿ'i yā nús'uu vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ miiⁿ.

3 Chiiⁿ chí n'diichí 'nū ní ch'iindiveéⁿ 'nū, chíⁿ chí ngaⁿ'á 'nū yeⁿ'e vida caati ndis'tíⁿ ní canee cúú'miⁿ ní chí nduuvidaama ní ndúúcu nús'uu. Níicū cuaacu níⁿ'nyúⁿ nduuvidaama yú ndúúcu chiida yú ní ndúúcu daiya yā Jesucristo.

4 Cosa chuu ní dingúⁿ 'nū yeⁿ'é ndis'tíⁿ caati vaadi yeenú yeⁿ'é ní cuuvi cuaacu cá.

Dendyuūs ní dεεve gii

5 Chuū ní nduudu chí ch'iindiveéⁿ 'nū yeⁿ'é yā. Chíⁿ chí ngaⁿ'a 'nū chí Dendyuūs ní chidεεve. Níicū mar 'áámá maāⁿ nguéé ndúúcu yā.

6 Ndúúti chí s'uuúⁿ ngaⁿ'á yú chí ndiidaama yú ndúúcu yā níicū na maaiⁿ cachiica yú tuuⁿ'mí nduudu yaadi ngaⁿ'á yú, níicū nguéé idiⁿ'i yú chí ngaⁿ'a nduudu cuaacu.

7 Nduuti chí cachiica yú na chidεεve tan'dúúcā chí Jesucristo canéé yā na chidεεve tuuⁿ'mí ní nduuvidaama yú 'aama yú ndúúcu taama yú. Yuuúⁿ yeⁿ'e Jesucristo daiya Dendyuūs inaaⁿ'nu yā s'uuúⁿ yeⁿ'e tanducuéⁿ'é nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yú.

8 Nduuti chí ngaⁿ'á yú chí nguéé nuuⁿ'ndi yú maāⁿ yú nginncheⁿ'ei yú s'uuúⁿ ní nguéé canee nduudu cuaacu ndúúcu yú.

9 Nduuti chí natúⁿ'miiⁿ'nu yú nuuⁿ'ndi yeⁿ'é yú tuuⁿ'mí Jesucristo miiⁿ ní n'dai yā ní diⁿ'i yā dácaā chí caaⁿ'máⁿ yā ní nguéé n'daáⁿ yā caati nadach'εεcú yā nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yú. Níicū naaⁿ'nú yā s'uuúⁿ yeⁿ'é tanducuéⁿ'é nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yú.

10 Nduuti chí ngaⁿ'á yú chí nguéé nuuⁿ'ndi yú tuuⁿ'mí ní idiⁿ'i yú chí Jesucristo ngaⁿ'a yā nduudu yaadi, níicū nduudu yeⁿ'é yā nguéé canéé ndúúcu yú.

2

Cristo ní caaⁿ'máⁿ yā lado yeⁿ'e yú

1 Ndís'tíⁿ daiya n'gaiyáá, chuū dingúⁿ yeⁿ'e ndís'tíⁿ caati nguéé idiⁿ'i ní nuuⁿ'ndi. Níicū nduuti chí 'áámá yā diⁿ'i yā nuuⁿ'ndi véé táámá yā chí Jesucristo chí neené n'dai chí caaⁿ'maⁿ yā yeⁿ'e yú ndúúcu Ndyuūs chiida yú.

2 Níicū Jesucristo ca'á maáⁿ yā vida yeⁿ'e maaⁿ yā ní ch'iⁿ'i yā cucáávā nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yú. 'Iicu nguéé dámaaⁿ yeⁿ'e s'uuúⁿ naati cucáávā nuuⁿ'ndi yeⁿ'e 'iiⁿ'yā yeⁿ'e núúⁿ'máⁿ iⁿ'yeēⁿ'dī.

3 Chuū chí deenu nús'uu chí n'diichí 'nū 'yā ndúúti chí diⁿ'i 'nū tan'dúúcā chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é yā.

4 Du'ū chí ngaⁿ'a chí n'diichí yā 'iiⁿ'yā ní nguéé diⁿ'i yā tan'dúúcā chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é yā tuuⁿ'mí ní nduudu yaadi chí ngaⁿ'a yā. Níicū nguéé cánéé nduudu cuaacu ndúúcu yā.

5 Du'ū chí n'giindiveeⁿ nduudu yeⁿe yā cuaacu níⁿnyúⁿ cánéé n'dai vaadi neⁿe yeⁿe Dendyuūs ndúúcu yā. Chiiⁿ chí deenu yú chí canee yú nduucú yā.

6 Du'ū chí ngaⁿ'ā chí canee nduucú yā, cánéé chí cuchíicā tan'dúúcā chí cáchiicā yā.

Ley chí ngai

7 Ndis'tiī ví'í, nguéé dinguúⁿ mar 'áámá ley chí ngai, tiī ley ndiicú^u chí 'āā canee ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ, ley ndiicú^u ní ndúúú^u chí ch'iindiveeⁿ ní ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ.

8 Dinguúⁿ táámá vmnéⁿ'ēe ley ngai yeⁿ'é ndís'tiī chí cuaacu chí nduucú yā ní nduucu ní. Caati maāiⁿ míⁿ 'āā cho'ōo ní^ucú chideεve míⁿ ní cuaacu ní nguichi.

9 Du'ū chí ngaⁿ'a chí cachiica na chideεve ní nguéé ngíⁿ n'diichi ví'í, tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ cáchiica núúⁿ yā na maāiⁿ ndíí maaⁿ.

10 Du'ū chí neⁿ'e ví'í cánéé ná chideεve ní nguéé idiíⁿ yā chí cundeε ca'a yā yeⁿ'e taamá yā.

11 Naati du'ū chí nguéé ngii n'diichi yā ví'í cánéé ná maāiⁿ ní^ucú cachiica ná maāiⁿ, ní nguéé deenú yā tiī cuaaⁿ cachiicā yā caati chí maāiⁿ miiⁿ ní nguéé diiⁿ chí inaaⁿ yā.

12 Dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī daiya n'gaiyáa, caati nuuⁿndi yeⁿ'é ní ních'εecu cáávā chí dúúchí Jesucristo.

13 Dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī chiida s'ééⁿ caati 'āā n'diichi ní 'iiⁿ'yāⁿ ndii cuááⁿ vmnaaⁿ. Dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī saⁿ'ā ngaiyáa caati cucheⁿé ní ndúúcu chí nguéé n'daacā. Dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī daiya n'gaiyáa caati 'āā n'diichi ní chiida yú.

14 'Úú dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī chiida s'ééⁿ caati 'āā n'diichi ní 'iiⁿ'yāⁿ chí canee ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ. Dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī saⁿ'ā ngaiyáa caati ditiinú ní. Ní^ucú nduudu yeⁿ'e Dendyuūs chí cánéé nduucú ní ní^ucú cucheⁿé ní ndúúcu chí nguéé n'daacā.

15 Nguéé dinéⁿ'e ní iⁿ'yéⁿ'dī ndíí nguéé dendu'ū chí véé na iⁿ'yéⁿ'dī. Du'u chí dineⁿ'e iⁿ'yéⁿ'dī vaadi neⁿ'e yeⁿ'e Dendyuūs nguéé canéé nduucú yā.

16 Caati tánducuéⁿ'ē chí véé na iⁿ'yéⁿ'dī chí neⁿ'ē cuerpo yeⁿ'e yú ndúúcu chí neⁿ'ē nduutináⁿ yú, ní^ucú vaadi ingueéⁿ yeⁿ'e vida yeⁿ'e iⁿ'yéⁿ'dī ní nguéé yeⁿ'e chiida yú, tiī ní yeⁿ'e iⁿ'yéⁿ'dī.

17 Iⁿ'yéⁿ'dī nínch'ó'ōo ndúúcu taanduvéé yeⁿ'ē ndúúcu vaadi neⁿ'e chí nguéé n'daacā. Naati du'u 'iiⁿ'yāⁿ chí diíⁿ yā chí neⁿ'e Dendyuūs, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ cunée yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

Yeⁿ'e nduudu cuaacu ní yeⁿ'e nduudu yaadi

18 Ndis'tiī daiya n'gaiyáa, 'āā chéé 'cuiinu hora tan'dúúcā chí ndís'tiī ch'iindiveeⁿ ní yeⁿ'e chí anticristo miiⁿ ní ndaa yā. 'Tiicá ntúūⁿ chí caama véé chí n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ ní ngaⁿ'á yā chí anticristo yā. Tiī ní cucáávā chí s'uúⁿ deenu yú chí 'āā chéé 'cuiinu hora.

19 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ can'dáa yā yeⁿ'e yú naati nguéé yeⁿ'e yú 'yā. Nduuti chí yeⁿ'e yú 'áámá canée yā nduucú yú naati can'dáa yā ní cueⁿ'é yā. Ní chíⁿ ní cuuⁿ'míⁿ chí iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nguéé yeⁿ'e yú 'yā.

20 Naati ndís'tiī ní véé yeⁿ'é ní chí ca'ā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Ní ndís'tiī nín'diichi ní tanducuéⁿ'ē dendu'ū.

21 Nguéé idinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī tan'dúúca chí nguéé deenú ní nduudu cuaacu, ti idinguúⁿ tan'dúúcā chí 'āā deenú ní ti nguéé véé ndii 'áámá nduudu yaadi chí yeⁿ'e nduudu cuaacu.

22 ¿Du'ū chi yaadi míiⁿ? 'Iiⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'á yā chi ngu^éé Jesús chi Cristo ní yaadi yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi anticristo chí caaⁿ'máⁿ yā chi ngu^éé i'téenu yā Dendyuūs chiida yú ndúúcu daiyá yā.

23 Du'ū chí ngu^éé i'téenu yā daiyá yā ní ngu^éé canee yā ndúúcu chiidá yā. Du'ū chi i'téenu yā daiyá yā canee yā ndúúcu chiidá yā.

24 Tuu'mi ní chíiⁿ chi ch'iindiveeⁿ ní ndii vmmaaⁿ 'tíicā canee cúuⁿ'míⁿ chi canee ndúúcu ndís'tiī. 'Tíicā ntúūⁿ ndís'tiī ní yeⁿ'é daiyá yā ní yeⁿ'e chiida yú cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

25 Chuū compromiso chi diiⁿ yā ndúúcu nús'uu chi cunee yú ndúúcu vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

26 Dinguūⁿ chuū yeⁿ'e ndís'tiī chi yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chi ginnche'ei yā ndís'tiī.

27 Naati chíiⁿ chí yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chí ndís'tiī sta'á ní yeⁿ'é yā, chuū canee ndúúcu ndís'tiī. Ngu^éé canee cúuⁿ'míⁿ chi du'ū vee iiⁿ'yāⁿ ca'cueeⁿ yā ndís'tiī, naati Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs maáⁿ yā ngi'cuéeⁿ yā ndís'tiī nducueⁿ'e dendú'ū. 'Tíicā chuū ní nduudu cuaacu, ngu^éé nduudu yaadi. Tan'dúúca chí ch'cueeⁿ yā ndís'tiī, 'túúca canee diitú ní ndúúcu nduudu miiⁿ.

28 Maaⁿ ndís'tiī daiya n'gaiyáa, cunee ní chi yeⁿ'é ní caati taachi Cristo ndaa yā véé nduudu yeⁿ'e yú nduucú yā. Ní ngu^éé 'cuináaⁿ yú nanáaⁿ yā taachi ndaa yā.

29 Ndúúti chi ndís'tiī déenu ní chi Cristo miiⁿ ní n'dai yā, 'tíicā ntúūⁿ deenu ndís'tiī chí du'ū chí diiⁿ chí n'daacá ch'iindiyáaⁿ táamá yeⁿ'é yā.

3

Tiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi daiyá Dendyuūs

1 Cun'díichí ndís'tiī vaadi néⁿ'e chi tee chiida yú s'uuúⁿ chi yaa'vi yā s'uuúⁿ chi daiyá Dendyuūs s'uuúⁿ. Cáávā chuū chí iⁿ'yeeⁿdí ngu^éé iⁿ'diichi s'uuúⁿ caati ngu^éé iⁿ'diichi Cristo.

2 Ndís'tiī chi neⁿ'e taavi, maaⁿ ní daiya Dendyuūs s'uuúⁿ. Ní ngu^éé ngii yā s'uuúⁿ táácā chí cūnee yú. Caati deenu yú taachi ndaa yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní tan'dúúca yā 'tíicā ntúūⁿ s'uuúⁿ, caati n'diichi yú 'iiⁿ'yāⁿ taacá yā.

3 Du'ū chí canee ngíínú yā chuū ní nadeevé yā tan'dúúca chí Ndyuūs miiⁿ ní deevé yā.

4 Du'ū chí idiiⁿ nuuⁿndi ngu^éé diiⁿ yā tanducueⁿ'e chi ngaⁿ'a ley. Níicú nuuⁿndi ní chíiⁿ chí ngu^éé diiⁿ yā chí ngaⁿ'a ley.

5 Ndís'tiī déenu ní chi Dendyuūs ní ndaa yā chí divíi yā nuuⁿndi yeⁿ'e yú. Níicú ngu^éé véé nuuⁿndi yeⁿ'é yā.

6 Du'ū chí yeⁿ'é yā ngu^éé idiiⁿ nuuⁿndi. Du'ū chí idiiⁿ nuuⁿndi ngu^éé n'diichi yā 'iiⁿ'yāⁿ.

7 Ndís'tiī daiya n'gaiyáa ngu^éé cannche'ei ní mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ. Du'ū chí idiiⁿ dendu'ū chí n'daacá tuu'mi ní n'dai tan'dúúca 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní n'dai yā.

8 Du'ū chí idiiⁿ nuuⁿndi ní yeⁿ'e yááⁿ'n'guinūⁿ caati yááⁿ'n'guinūⁿ diiⁿ nuuⁿndi sa ndii vmmaaⁿ. Cáávā chuū ndaa daiya Dendyuūs cucáávā chí nadituuví yā chí diiⁿ yááⁿ'n'guinūⁿ.

9 Du'ū chí ch'iindiyáaⁿ yā taama vmnéⁿ'ee ní yeⁿ'e Dendyuūs ní ngu^éé idiíⁿ yā nuuⁿndi caati ndaata yeⁿ'é Ndyuūs canee ndúúcu yā. Ní ngu^éé ngii diiⁿ yā nuuⁿndi caati ch'iindiyáaⁿ yā taama vmnéⁿ'ee ní yeⁿ'é Dendyuūs.

10 Níicú chuū chí n'giⁿ'i cheⁿ chí daiya Dendyuūs. Níicú n'giⁿ'i cheⁿ chí daiya yááⁿ'n'guinūⁿ. Du'ū chí ngu^éé idiíⁿ n'daacá ní ngu^éé neⁿ'e vi'ī, ní ngu^éé yeⁿ'e Dendyuūs.

Dine'e yú 'aama yú taama yú

11 Chuū ní nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs chi ndís'tiī ch'iindiveéⁿ nī ndii vmaⁿ, chi dineⁿe yú 'aama yú ndúúcu taama yú.

12 Nguéé tan'dúúca saⁿā Caín chi yeⁿe yáá'n'guinūⁿ. Saⁿā ch'iiⁿ'nuⁿ sá 'diinū sa. ¿Ícú deⁿé cáavā chi ch'iiⁿ'nuⁿ sá 'diinū sa? 'Tíicā diiⁿ sa caati chíiⁿ chí maaⁿ sa diiⁿ sa ní nguéé n'daacā. Níicú chíiⁿ chí diiⁿ 'diinū sa ní n'daacā.

13 Ndís'tiī vi'í, 'áá nguéé n'diichi nī chi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí nguéé neⁿé yā ndís'tiī.

14 'Āā cho'o yú vaadī n'gii ní 'āā n'gεεtinéⁿ yú ndúúcu vida cueⁿe daāⁿmaⁿ. S'uuúⁿ déenu yú ti neⁿe yú vi'í yú. Du'ū chí nguéé neⁿe vi'í, 'iiⁿ'yāⁿ miīⁿ cánéé vaadī n'gii ndúúcu yā.

15 Du'ū chí nguéé n'diichi vi'í 'caaⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ. Níicú deenu yú chi 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giiⁿ'núⁿ 'iiⁿ'yāⁿ nguéé canéé vida cueⁿe daāⁿmaⁿ ndúúcu yā.

16 Ní ndúúcu chuū n'diichi yú vaadī néⁿe, caati ch'ii Jesús cáavā s'uuúⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ s'uuúⁿ canee chí 'cuūvi yú lado yeⁿe vi'í yú.

17 Naati du'ū chí véé yeⁿe tanducuéⁿé chí veε yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū níicú naáⁿ yā vi'í yā chí nguéé yeⁿé yā, ní nguéé neⁿe yā ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ, ¿tááca cūnee vaadī neⁿe yeⁿe Dendyuūs nduucú yā?

18 Ndís'tiī daiya n'gaiyáa, nguéé dineⁿe yú ndúúcu nduudu yeⁿe yú ndúúcu chí caaⁿ'maⁿ yú naati ndúúcu ntiiⁿ'nyuⁿ chí diiⁿ yú ndúúcu vaadī cuaacu.

Véé confianza yeⁿe yú nanááⁿ Ndyuūs

19 Ndúúcu chuū ní deenu yú chí vaadī cuaacu ní ndúúcu yú. Níicú staava yeⁿe yú seguro canéé nanáaⁿ yā.

20 Ndúúti chí staava yeⁿe yú caaⁿ'maⁿ nuuⁿndi yeⁿe yú, ch'εεε cá Dendyuūs nguéé ti staava yeⁿe yú. Níicú déenu yā nducuéⁿé dendu'ū.

21 Ndís'tiī chí neⁿé, ndúúti chí staava yeⁿe yú nguéé caaⁿ'maⁿ nuuⁿndi yeⁿe yú tuuⁿ'mi ní véé confianza yeⁿe yú ndúúcu Dendyuūs.

22 Nducuéⁿé chí caaca yú Ndyuūs, itée yā yeⁿe yú caati diiⁿ yú chí ngaⁿ'a ley yeⁿé yā níicú idiīⁿ yú cosa chí n'daacā nanáaⁿ yā.

23 Chuū chí ley yeⁿé yā, chí i'teenu yú chí duuchi daiyā yā Jesucristo, ní dineⁿe yú 'aama yú ndúúcu taama yú, tan'dúúca chí ngaⁿ'á yā nduucú yú.

24 Du'ū chí diiⁿ chí ngaⁿ'a ley yeⁿé yā canéé ndúúcu Ndyuūs, níicú Dendyuūs canee yā ndúúcu. Ní chuū chí deenu yú chí 'áamá cūnee yā ndúúcu yú cáavā Espíritu N'dai yeⁿé yā chí tee yā s'uuúⁿ.

4

Yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs ní yeⁿe espíritu chí contra yeⁿe Cristo

1 Ndís'tiī chí neⁿé, nguéé cu'téenu nī tanducuéⁿé espíritu naati n'díichineeⁿ nī tanducuéⁿé espíritu chεé chí yeⁿe Dendyuūs caati néené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ nguéé ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿe Dendyuūs.

2 Caati 'tíicā ní cuuvi deenú nī Espíritu chí yeⁿe Dendyuūs 'yā. Tanducuéⁿé espíritu chí ntúmiīⁿ'nuⁿ chí Jesucristo ní ndaá yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní yeⁿe Dendyuūs.

3 Níicu tanducuéⁿé espíritu chí nguéé ntúmiīⁿ'nuⁿ chí Jesucristo ní ndaá yā iⁿ'yeeⁿdí tan'dúúca s'uuúⁿ nguéé yeⁿe Dendyuūs 'yā. Chíiⁿ chí espíritu yeⁿe anticristo. 'Āā ch'iindiveéⁿ nī yeⁿe espíritu yeⁿe anticristo chí cánéé chí ndaa ní maaⁿ 'āā canéé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

⁴ Ndís'tiī ní daiyá yeⁿe Dendyuūs ndís'tiī. Níícú 'āā chichéé nī yeⁿe espírítu chí canéé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí espírítu yeⁿe anticristo caati 'iīⁿ'yāⁿ chí canéé ndúúcu nī ch'εete cá yā nguéé ti espírítu chí canéé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

⁵ Ní espírítus ní yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, caavā chííⁿ chí ngaⁿ'á yā yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí. Ní 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí n'giindiveéⁿ yā yeⁿe.

⁶ S'uuúⁿ ní yeⁿe Dendyuūs s'uuúⁿ. Du'u chí n'diichí Dendyuūs n'giindiveéⁿ yā yeⁿe yú. Du'u chí nguéé yeⁿe Dendyuūs, nguéé n'giindiveéⁿ yā yeⁿe yú. Caati ndúúcu chúū ní n'diichí yú Espírítu yeⁿe nduudu cuaacu ní espírítu chí nguéé yeⁿe nduudu cuaacu.

Ndyuūs ní vaadī neⁿe

⁷ Ndís'tiī chí neⁿe taaví, dineⁿē yú 'aama yú taama yú caati vaadī neⁿe ní yeⁿe Dendyuūs. Nducyáácá 'iīⁿ'yāⁿ chí ya'āī 'iínú yā 'iīⁿ'yāⁿ ní yeⁿe Dendyuūs 'iīⁿ'yāⁿ miiⁿ, ní n'diichí yā Dendyuūs.

⁸ Du'u chí nguéé idinéⁿe yā 'iīⁿ'yāⁿ nguéé in'diichí yā Dendyuūs, ti Dendyuūs ní vaadī neⁿe.

⁹ Níícú chuū chí ch'iⁿ'í yā nanáaⁿ yú ní vaadī neⁿe yeⁿe Dendyuūs. Níícú chuū chí Dendyuūs dichó'o yā 'áámá n'dyáⁿ'ā daiya yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū caati cuuvi 'cuεeti nduuchi yú cáávā 'iīⁿ'yāⁿ mííⁿ.

¹⁰ Níícú chuū ní chííⁿ chí canéé vaadī neⁿe. Nguéé chí s'uuúⁿ chí dinéⁿe yú Dendyuūs miiⁿ, ti Dendyuūs mííⁿ chí idinéⁿe yā s'uuúⁿ, níícú dichó'o yā daiyá yā chí ch'iⁿ yā lado yeⁿe yú cucáávā nuūⁿndí yeⁿe yú.

¹¹ Ndís'tiī chí neⁿé, ndúúti chí 'tíicā neⁿe Dendyuūs s'uuúⁿ 'tiicā ntúūⁿ s'uuúⁿ canéé chí dinéⁿe yú 'aama yú taama yú.

¹² Mar 'áámá 'iīⁿ'yāⁿ nguéé n'diichí yā Dendyuūs. Ndúúti chí idinéⁿe yú 'aama yú taama yú, Dendyuūs ní canéé yā ndúúcu yú. Níícú vaadī neⁿe n'daacā n'dai canéé ndúúcu yú.

¹³ Ndúúcu chuū ní deenu yú chí canee yú nduucú yā ní 'iīⁿ'yāⁿ miiⁿ nduucú yā s'uuúⁿ cáávā chí tee yā Espírítu N'dai yeⁿe Ndyuūs s'uuúⁿ.

¹⁴ S'uuúⁿ in'diichí yú ní ngaⁿ'a yú nduudu cuaacu chí chiida yú dichó'o yā daiya yā. Ní daiya yā nadangáⁿ'ai yā 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿe tanducuéⁿē nuūⁿndí chí véeⁿ yeⁿe yā yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

¹⁵ Du'ū chí intúmiⁿ'nuⁿ chí Jesús ní daiyá Dendyuūs 'yā, Dendyuūs canéé yā nduucú yā, ní 'iīⁿ'yāⁿ miiⁿ canéé yā ndúúcu Dendyuūs.

¹⁶ Níícú s'uuúⁿ nin'diichí yú ní i'teenu yú chéé chí vaadī neⁿe chí Dendyuūs dineⁿé yā s'uuúⁿ. Vaadī neⁿé mííⁿ ní Dendyuūs. Níícú 'iīⁿ'yāⁿ chí neⁿé yā nducyaaca 'iīⁿ'yāⁿ ní yeⁿe Dendyuūs 'iīⁿ'yāⁿ. Níícú Dendyuūs canéé yā nduucú yā.

¹⁷ Ní chuū ní vaadī neⁿe chí n'dai taavi chí véeⁿ yeⁿe yú. Níícú véeⁿ nduudu yeⁿe yú nduucú yā nguuvi chí ndaa juicio. Tan'dúúca 'iīⁿ'yāⁿ miiⁿ 'tíicā ntúūⁿ s'uuúⁿ canéé yú iⁿ'yeeⁿdí.

¹⁸ Vaadī neⁿé ní nguéé vaadī 'va'ā. Naati chííⁿ chí n'daacā taavi yeⁿe vaadī neⁿe i'neéⁿ 'áámá lado vaadī 'va'ā ti vaadī 'va'a ngúí chí 'cuínáaⁿ yú. Du'ū chí 'va'a nguéé canéé vaadī neⁿe n'daacā ndúúcu.

¹⁹ S'uuúⁿ ní idinéⁿe yú 'yā ti 'iīⁿ'yāⁿ miiⁿ dinéⁿe yā s'uuúⁿ vⁿmaⁿ.

²⁰ Du'ū chí ngaⁿ'a: 'Úú idineⁿé Dendyuūs, níícú nguéé in'diichí yā vi'í yā, ní yaadī yā. Caati dú'u chí nguéé idinéⁿe yā vi'í chí n'diichí yā, ḡtáácá cuuvi dinéⁿe yā Dendyuūs chí nguéé in'diichí yā?

21 Niicu s'uuúⁿ ní canee yú ndúú^{cū} ley ye^{n'}é yā. Du'u chí idiné^{n'}e Dendyuūs, 'tiicá ntú^ūn idiné^{n'}e yā vi'í yā.

5

S'uuúⁿ cuuvi cuchεε yú ye^{n'}e i^{n'}yeē^{n'dī}

1 Nducyáácá yā chí i'téenu yā chí Jesús chí Cristo miiⁿ tuuⁿmi ní ch'iindiyáaⁿ yā táamá ye^{n'}é Dendyuūs. Nducyáácá yā chí diné^{n'}e yā chiida yú, idiné^{n'}e ntú^ūn yā 'ii^{n'}yāⁿ chí daiyá yā.

2 Ndúú^{cū} chuū ní deenu yú chí idiné^{n'}e yú 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ chí daiya Dendyuūs miiⁿ taachi idiné^{n'}e yú Dendyuūs ní diiⁿ yú chí nga^{n'}a ley ye^{n'}e yā.

3 Caati chuū chí vaadi ne^{n'}e ye^{n'}e Dendyuūs chí s'uuúⁿ ní diiⁿ yú chí nga^{n'}a ley ye^{n'}e yā. Ní ley ye^{n'}e yā nguéé cosa chí 'cuinaaⁿ yú ye^{n'}ē.

4 Nducyáácá yā chí ch'iindiyáaⁿ táamá ní ye^{n'}é Dendyuūs ní cuuvi cuchéε yā ye^{n'}e i^{n'}yeē^{n'dī}. Ní chuū chí diiⁿ chí cuchεε yú ye^{n'}e i^{n'}yeē^{n'dī}, ní chuū chí i'teenu yú Dendyuūs.

5 ¿Du'ū chí cuuvi cuchεε ye^{n'}e i^{n'}yeē^{n'dī}? 'Ii^{n'}yāⁿ chí i'téenu yā chí Jesús ní daiyá Dendyuūs 'yā ní cuchεε yā.

Nduudu cuaacu ye^{n'}e Daiyá Ndyuūs

6 Ní chuū ní Jesucristo chí ndaā ndúú^{cū} nuūⁿnīⁿ ndúú^{cū} yuuúⁿ. Nguéé dámaāⁿ ndúú^{cū} nuūⁿnīⁿ caati ndúú^{cū} nuūⁿnīⁿ ndúú^{cū} yuuúⁿ. Ní Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs nga^{n'}ā nduudu cuaacu ye^{n'}e yā caati Espíritu miiⁿ ní vaadi cuaacu.

7 Caati 'iinu yā nga^{n'}a yā nduudu cuaacu na va'ai cheeti nguuvi, Dendyuūs chiida yú ndúú^{cū} Nduudu ndúú^{cū} Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs. Níicú naachi ndii 'iinú yā vεε 'áámá núúⁿ yā.

8 Véé 'iinu yā chí nga^{n'}a yā nduudu cuaacu ná i^{n'}yeē^{n'dī} 'cūū ní Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs ndúú^{cū} nuūⁿnīⁿ ndúú^{cū} yuuúⁿ. Ní naachi ndúú 'iinu yā ní véé 'áámá núúⁿ yā.

9 Ndúú^{tī} chí cu'teenu yú nduudu cuaacu ye^{n'}é 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e i^{n'}yeē^{n'dī} 'cūū ch'εεte ca nduudu cuaacu ye^{n'}é Dendyuūs nguéé ti 'ii^{n'}yāⁿ miiⁿ. Caati chúū chíⁿ chí nduudu cuaacu ye^{n'}é Dendyuūs, Ndyuūs nga^{n'}á yā nduudu cuaacu ye^{n'}e daiyá yā.

10 Du'ū chí i'teenu daiyá Dendyuūs véé nduudu cuaacu ndúú^{cū} maāⁿ. Du'ū chí nguéé i'teenu Dendyuūs, diiⁿ yā chí Dendyuūs ní yaadi yā caati nguéé i'téenu yā nduudu cuaacu chí Dendyuūs chiida yú nga^{n'}á yā ye^{n'}é Daiyá yā.

11 Níicú chuū chí nduudu cuaacu ní chuū chí Dendyuūs téé yā vida cue^{n'}e daāⁿmaⁿ s'uuúⁿ. Níicú vida cue^{n'}e daāⁿmaⁿ 'cūū ní ye^{n'}é daiya yā.

12 Du'ū chí i'teenu daiya yā véé vida cue^{n'}e daāⁿmaⁿ ye^{n'}e yā. Du'ū chí nguéé ye^{n'}e daiya yā nguéé véé vida cue^{n'}e daāⁿmaⁿ ye^{n'}é yā.

Ch'iinū carta ndúú^{cū} consejos

13 Chuū ní dinguúⁿ ye^{n'}e ndís'tī chí i'téenu nī chí Cristo ní daiyá Dendyuūs caati maaⁿ ní cuuvi cádíinuⁿ nī chí véé vida cue^{n'}e daāⁿmaⁿ ye^{n'}é nī. Níicú cu'téenu nī chí Cristo ní daiyá Dendyuūs miiⁿ.

14 Ní chuū ní confianza chí véé ye^{n'}e yú ndúú^{cū} yā. Nduuti chí s'uuúⁿ caaca yú 'yā tan'dúú^{cā} chí ne^{n'}é yā chí caaca yú 'yā 'ii^{n'}yāⁿ miiⁿ n'giindiveéⁿ yā ye^{n'}é yú.

15 Nduuti chi deenu yú chi n'giindiveén yā yeⁿ'e yú yeⁿ'e tanducuén^e chi caaca yú 'yā, tuu[']mi ní 'āā deenu yú chi itée yā s'uuúⁿ chíiⁿ chi 'āā chiica yú 'yā.

16 Du'ū chí n'diichi chi dinuuⁿndí vi'i nuuⁿndi chi nguée^e yeⁿ'e vaadī n'gii, canée chí caacá yā Dendyuūs chi Dendyuūs ca'á yā vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'é yā. Ngaⁿ'á yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée^e dinuuⁿndí yā yeⁿ'e vaadī n'gii. Véé nuuⁿndi chí yeⁿ'e vaadī n'gii. Ní yeⁿ'e chuū nguée^e caacá chi caacá nī yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ nuuⁿndí yeⁿ'e vaadī n'gii.

17 Tanducuén^e chi nguée^e yeⁿ'e nduudu cuaacu ní nuuⁿndi, naati véé nuuⁿndi mííⁿ chí nguée^e yeⁿ'e vaadī n'gii.

18 'Āā deenu yú du'u 'iiⁿ'yāⁿ chí ch'iindiyáaⁿ yā táámá ní yeⁿ'e Dendyuūs ní nguée^e idinuuⁿndí yā. 'Iiⁿ'yāⁿ miiⁿ candéε yā cuidado yeⁿ'e maāⁿ yā. Ní yááⁿ'n'guinūⁿ nguée^e cuuvi tuneēⁿ 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ.

19 Déenu yú ti yeⁿ'e Dendyuūs s'uuúⁿ, ní tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeēⁿdī canee^e yā lado yeⁿ'e yááⁿ'n'guinūⁿ.

20 Déenu yú ti daiya Dendyuūs miiⁿ ní ndaá yā. Ní tee yā chí cadiinuuⁿ yú, ní 'íicú n'diichi yú 'iiⁿ'yāⁿ chí cuaacu yā. Ní s'uuúⁿ ní yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí cuaacu yā ní yeⁿ'e daiya Dendyuūs chí Jesucristo. Dendyuūs miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chí cuaacu, 'iiⁿ'yāⁿ chí véé vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'é yā.

21 Ndís'tī daiyá cundéε nī cuidado ti nguée^e cu'téenu nī santos ídolos. 'Tíicā cuuvi.

CARTA CUAYIIVI YEⁿ'E SAN JUAN

Yeⁿ'e nduudu cuaacu ní yeⁿ'ē vaadī neⁿ'e

1 'Úú Juan chí saⁿ'ā chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e yaācū idinguúⁿ yeⁿ'ē n'daataá chí Ndyuūs ndεεve yā ndúúcu daiya yā chí cuaacu níⁿnyúⁿ neⁿ'é. Ní nguéé 'úú dámaáⁿ neⁿ'é tí 'tiicá ntúūⁿ nducyááca yā chí n'diichí yā nduudu cuaacu.

2 Ní cáāvā chí vée vaadī cuaacu yeⁿ'e yú ní caavā nduudu cuaacu chí canéé ndúúcu yú, 'áámá cūnee tandíí ndúúcu yú.

3 Neⁿ'é chí canéé ndúúcu ndís'tií vaadī n'dai yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu vaadī ya'ai 'iinu yeⁿ'e yā ndúúcu 'diiíⁿ yeⁿ'e Dendyuūs chiida yú ndúúcu Señor Jesucristo chí daiya Dendyuūs chí chiida yú. Tanducuéⁿ'ē chuū canéé ndúúcu nī ndúúcu nduudu cuaacu ndúúcu vaadī neⁿ'ē.

4 'Āā 'áámá yeenú caati chí nindaācá daiya dí chí dííⁿ yā chíiⁿ chí cuaacu tan'dúúca s'uuúⁿ chí sta'a yú ley yeⁿ'ē chiida yú.

5 Maaⁿ ní idi'cuítú n'dií n'daataa chí dinéⁿ'e yú 'áámá yú táámá yú. Chuū nguéé tan'dúúca chí idinguúⁿ 'áámá ley ngaī caati ley yeⁿ'ē yú chííⁿ chí canee ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ.

6 Níicú chuū chí vaadī neⁿ'e ní chíiⁿ chí cachiica yú tan'dúúca chí caaⁿ'maⁿ ley yeⁿ'e yā. Ley yeⁿ'e yā ní chuū chí cachiica nī ndúúcu vaadī neⁿ'e tan'dúúca chí n'giindiveéⁿ nī ndíí cuaaⁿ vmnaaⁿ.

'Iiⁿyāⁿ chí nginnche'éi yā 'iiⁿyāⁿ

7 N'dee n'dái 'iiⁿyāⁿ 'āā nginnche'éi yā 'iiⁿyāⁿ na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Nguéé natumiiⁿ'núⁿ yā chí Jesucristo ní ndaá yā tan'dúúca s'uuúⁿ. 'Iiⁿyāⁿ chí 'tíicá nginnche'éi yā, 'tiicá ntúūⁿ anticristo yā.

8 Cundéε nī cuidado yeⁿ'ē maáⁿ nī ní nguéé dindai yú tanducuéⁿ'ē ntiiⁿnyuⁿ chí dííⁿ yú tí s'uuúⁿ ní cuuvi cuta'a yú tanducuéⁿ'ē chí yeⁿ'e yú.

9 Du'ū chí dííⁿ nuuⁿndi ní nguéé 'áámá canéé yā ndúúcu nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo, nguéé yeⁿ'e Dendyuūs 'iiⁿyāⁿ. Du'ū chí 'aama canéé ndúúcu nduudu cuaacu yeⁿ'ē Cristo, tuu'mí 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní yeⁿ'e chíida yú Dendyuūs ndúúcu daiyá yā.

10 Du'ū chí ndaa vaacú nī chí nguéé ngaⁿ'a nduudu cuaacú 'cūū nguéé 'cuaáⁿ nī chí cunée yā na vaacú nī. Ní nguéé caaⁿ'maⁿ nī, n'daacā chí ndaá yā va'āi yeⁿ'e nī.

11 Du'ú 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'á yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí n'daacā chí ndaá yā va'āi yeⁿ'e yā tuu'mi ní induuvidáámá yā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chí idiíⁿ chí nguéé n'daacā.

Ch'iinu carta maaⁿ

12 'Áámá vée cá yeⁿ'é chí neⁿ'é dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tií ní nguéé neⁿ'é dinguúⁿ na caaca 'cūū ndúúcu tinta, caati neⁿ'é chí n'diichí ndís'tií ní caaⁿ'máⁿ ndúúcu nī ní ndís'tií nduucu. Níicú vaadī yeenú yeⁿ'e yú ní cúúví cuaacu.

13 Vée daiya tá yeⁿ'ē n'daataá chí Ndyuūs indεεvé yā táⁿ'ā. Daiya tá idicho'ó yā: N'dai n'dií, ngaⁿ'a yā. 'Tíicá cuuvi.

CARTA NDÍÍ 'IINŪ YEⁿ'E SAN JUAN

Yeⁿ'e saⁿ'ā Gayo chi n'dai

1 Úú Juan, saⁿ'ā chi ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yáacū idinguúⁿ carta 'cūū yeⁿ'e saⁿ'ā Gayo chi cuaacu niⁿ'yúⁿ neⁿ'e taaví saⁿ'ā.

2 Díí saⁿ'ā Gayo chi neⁿ'é, 'úú neⁿ'é chi cáávā maaⁿ di tanducuéⁿ'ē chi v'éé yeⁿ'ē di ní n'dai taavi. Níícú v'éé vaadī 'viicheé yeⁿ'ē di tan'dúúccā chi alma yeⁿ'e di v'éé vaadī 'viicheé yeⁿ'ē.

3 Nduudu cuaacu chi neene yeenú taachi ndaā vi'í yú chi caⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'ē di chi n'daācā diiⁿ di, tan'dúúccā chi 'áámá idiiⁿ di chiiⁿ chi cuaacu.

4 Nguéé ch'εεε ca vaadī yeenu yeⁿ'é chi ch'iindiveéⁿ chí daiyá díiⁿ yā chiiⁿ chi cuaacu.

5 Dii chi neⁿ'é, tanducuéⁿ'ē chi diiⁿ di, n'daacā n'dai diiⁿ di ndúúccū vi'í yú ndúúccū 'iiⁿ'yāⁿ chi ngiica ná yúúní.

6 'Iiⁿ'yāⁿ miⁿ' ngaⁿ'á yā nduudu cuaacú yeⁿ'e vaadī neⁿ'e yeⁿ'e di nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi snúúⁿ yaācū. Nduuti chi cunnéé dí 'iiⁿ'yāⁿ tan'dúúccā chi canéé chi diiⁿ di ní tan'dúúccā chi neⁿ'e Dendyuūs chi diiⁿ di, tuu'mi ní n'daacā idiiⁿ di.

7 Caati 'iiⁿ'yāⁿ cueⁿ'é yā 'muuⁿ cueⁿ'é yā miⁿ' cucáávā chi neⁿ'é yā caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'e Cristo. Nguéé de'ε vεε sta'á yā yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é yā.

8 S'uuúⁿ ní canee chi 'cuaaⁿ yú 'iiⁿ'yāⁿ s'tíí. Níícú cuuvi cunéé yā ndúúccū yú 'iiⁿ'yāⁿ chí idiíⁿ yā ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e vaadī cuaacu.

Saⁿ'a Diótrfes nguéé n'daacā diiⁿ sa

9 Úú nidinguúⁿ yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū caati Diótrfes nguéé 'cuaaⁿ sa nús'uu ti néⁿ'é sa caaⁿ'maⁿ ntiⁿ'nyuⁿ sá yeⁿ'é yā.

10 Cáávā chuū taachi 'úú chi ndaā tuu'mi ní nin'gaacú tanducuéⁿ'ē chi diiⁿ sáⁿ'ā miⁿ'. Taatíí caⁿ'ā sa yeⁿ'e s'uuúⁿ ndúúccū nduudu taaⁿ chi nguéé n'daacā taatíí 'caā'vā sa contra yeⁿ'e s'uuúⁿ. Ní nguéé yeenú sá ndúúccū dendu'ū. Nguéé n'guuⁿ sa vi'í yú. Ní nguéé neⁿ'e sa chi tanáⁿ'a yā chi 'cuaaⁿ yā vi'í yā. Níícú tun'dáa sa 'yā chεεti yaācū.

11 Díí chi neⁿ'é, nguéé diiⁿ di chiiⁿ chi n'diichi di chi nguéé n'daacā. Diiⁿ di chi n'daacā. Du'ū chi din'daacā ní yeⁿ'ē Dendyuūs. Du'ū chi nguéé n'daacā nidiiⁿ ní nguéé n'dííchí Dendyuūs.

Saⁿ'a Demetrio, n'daacā idiiⁿ sa

12 Nducyáácá yā ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu yeⁿ'e saⁿ'ā Demetrio. 'Áā 'tiicá nūuⁿ nduudu cuaacu n'giⁿ'i vida yeⁿ'é yā. 'Tiicá ntúūⁿ s'uuúⁿ ngaⁿ'a yú ndúúccū cuaacu yeⁿ'e yā. Ní ndís'tií deenú ní chí ngaⁿ'a yú nduudu cuaacu yeⁿ'é yā.

Ch'iinū carta maaⁿ

13 Nééné v'éé yeⁿ'é chi neⁿ'é dinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tií naati nguéé neⁿ'é dinguúⁿ ndúúccū tinta ndúúccū pluma.

14 Caati neⁿ'é n'diichí ndís'tií núúⁿ niⁿ'yūⁿ ní caaⁿ'máⁿ ndúúccū di ní ndís'tií nduucú.

15 'Diiⁿ canéé ndúúccū di. Amigos yeⁿ'e s'uuúⁿ dichó'o yā: N'dai n'dīí, ngaⁿ'a yā. Dii dichó'o di: N'dai ndís'tií, yeⁿ'ē amigos yeⁿ'e s'uuúⁿ taachi yaa'vi di 'iiⁿ'yāⁿ ca'áámá ca'áámá yā caavā chi duuchí Cristo. 'Tiicā cuuvi.

CARTA YEⁿE JUDAS

Judas idinguún carta 'cūū yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi Ndyuūs yaa'ví yā chi cuuvi yeⁿ'é yā

1 'Úú saⁿ'ā Judas ní saⁿ'ā chi dichíí'vē Jesucristo. 'Úú 'diinú Jacobo ní 'úú idinguún carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi Ndyuūs chiida yú dinéⁿe yā ní didεεVé yā. Ní Cristo yaa'ví yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā. Ní Cristo candεé yā cuidado 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cáávā chi yeⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

2 Neⁿ'é chi Ndyuūs téé yā ndís'tiī n'deeé cá yeⁿ'é yā yeⁿ'e vaadi ya'ai ní yeⁿ'é vaadi 'diinú ní yeⁿ'é vaadi neⁿ'e caati cuuví 'yaaⁿ nducuéⁿ'é chuū nguaaⁿ ndís'tiī.

Yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé ngaⁿ'ā nduudu cuaacu

3 Nds'tiī hermanos yeⁿ'é chi neⁿ'e taaví, neené neⁿ'é idinguún yeⁿ'e ndís'tiī yeⁿ'é chi Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ. Maaⁿ ní cadiinuúⁿ chi canee chi idinguún carta 'cūū yeⁿ'e ní caati cuuví yaa'ví ch'εεchi ndís'tiī chi canéé chi diíⁿ ní luchar n'dai cáávā chiiⁿ chi i'téenu ní Ndyuūs. Ndyuūs 'áámá vmnéⁿ'ēe ca'á yā vaadi i'téenu yeⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'é yā.

4 Náⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé yeⁿ'é Ndyuūs ní nduuvídamá yā ndúúⁿcū ní. Ndíí nguéé deenú ní chuū. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nguéé n'daacā. Ní canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs ndii cuááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'é yā 'tíicā: Condenado yā ní 'cuūvi yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ dámaāⁿ sta'á yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs chi tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi tuumicádíinuⁿ yā yeⁿ'e chi maán yā diiⁿ yā chi nguéé n'daacā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'á yā contra yeⁿ'e Ndyuūs yeⁿ'e yú chi 'áámá n'dyáⁿ'ā Ndyuūs chi 'iivú yú, ní contra yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú dendúⁿ'ú.

5 'Áará chi 'āā deenú ní yeⁿ'é Señor 'iivú Ndyuūs taachi nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel ní diví yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Egipto, neⁿ'é chi ndís'tiī n'gaacú ní chuū. Cuayiivi míⁿ Ndyuūs di'cuuinú yā 'iiⁿ'yāⁿ na yáⁿ'āa miinⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ chi nguεε s'téenu yā 'yā.

6 Ní n'gaacú ní yeⁿ'e ángeles chi nguéé diiⁿ yā tan'dúúⁿcā chi Ndyuūs ngaⁿ'ā ntiinⁿ'nyuⁿ yā ángeles miinⁿ. Ní Ndyuūs canéé chí diví yā yeⁿ'e lugar yeⁿ'é yā. Maaⁿ ní Ndyuūs s'néé yā ángeles chi presos yeⁿ'é yā na maaiⁿ chi yáanúⁿ. Miinⁿ canee yā ndíí chiichi yā ndúúⁿcū cadenas chi 'áámá canee ndii tiempo chi Ndyuūs n'diichí yā nuuⁿ'ndi yeⁿ'e ángeles miinⁿ.

7 Ní n'gaacú ní yeⁿ'e yáāⁿ Sodoma ndúúⁿcū yáāⁿ Gomorra ndúúⁿcū yáāⁿ chi snéé cuaaⁿ 'diituú. 'Tiicá ntúⁿ nguéé n'daacā idiinⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ s'eeⁿ tan'dúúⁿcā chi diiⁿ ángeles. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cueⁿ'é yā ndúúⁿcū n'daataá o isaⁿ'ā chi nguéé yeⁿ'é yā. Ní n'daataā nguaaⁿ n'daataá yā induuchineeⁿ tá n'daataa ndúúⁿcū ví'i. Ní saⁿ'ā nguaaⁿ saⁿ'ā yā induuchineeⁿ sa saⁿ'ā ndúúⁿcū ví'i. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cáávā castigo yeⁿ'e yā 'áámá cunéé yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ na nguuchi yaⁿ'ā. Ní chuū ní ch'iⁿ'i s'uuúⁿ chi cuuvi chó'ōo yeⁿ'e yú nduuti chi diiⁿ yú chi nguéé n'daacā.

8 'Tiicá ntúⁿ nguuvi nguuvi saⁿ'ā s'eeⁿ n'gíinu sa tan'dúúⁿcā chi taachi cyaadu sa yeⁿ'e dendúⁿ'ú chi cuuvi diiⁿ sa chí dinuuⁿ'ndi sa ndúúⁿcū maaⁿ n'cuopo yeⁿ'e sa. Ní nguéé neⁿ'e sa chí Ndyuūs ngaⁿ'ā ntiinⁿ'nyuⁿ yā yeⁿ'e sa. Ní cunnccā ngaⁿ'ā yā yeⁿ'e 'iinⁿ'tyén'ē chí diiⁿ ntiinⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs.

9 Ní nguéé 'tíicā diiⁿ ángel Miguel chí ndíí tiinⁿ' taachi diiⁿ caandaá ndúúⁿcū yáāⁿ n'guuinúⁿ ní ngaⁿ'ā yā yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e Moisés. Ángel Miguel miinⁿ

nguée diiⁿ yā condenar yááⁿn'guiinūⁿ miiⁿ ní nguée cuuvi ngaⁿ'a taán yā chi yááⁿn'guiinūⁿ chi cuuvi condenado yā. Dámaāⁿ ngaⁿ'a yā 'túúca. Señor ní diiⁿ yā reprender dii yeⁿ'e nuuⁿndi chi diiⁿ di.

10 Saⁿ'ā s'eeⁿ ní nguée n'daacā ngaⁿ'a sa yeⁿ'e dendú'ū chi nguée deenu sa. Ní taachi saⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'e chi maaⁿ sa deenu sa ngaⁿ'a sa tuu'mí ní canee sa tan'dúúca chi 'iiti s'eeⁿ chi maaⁿ tī deenu tī. 'Tíicā saⁿ'ā s'eeⁿ. Dendú'ū miiⁿ ní diiⁿ chi dituuví maāⁿ saⁿ'ā s'eeⁿ.

11 Dεε chúuca ya'ai yeⁿ'e saⁿ'ā s'eeⁿ caati dámaāⁿ chi neⁿ'ē sa diiⁿ sa tan'dúúca chi diiⁿ saⁿ'ā Caín. Ní saⁿ'ā s'eeⁿ cáávā chi neⁿ'ē sa tuúmī, dinuuⁿndi sa tan'dúúca chi diiⁿ saⁿ'ā Balaam. Ní ch'iī sa caati nguée diiⁿ sa chi ngaⁿ'a Ndyuūs, tan'dúúca saⁿ'ā Coré chi nguée diiⁿ sa chi ngaⁿ'a Ndyuūs taachi nguée ch'iindiveeⁿ sa chi ngaⁿ'a Moisés.

12 Maaⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chi 'tíicā, taachi nduuvidaamá yā ní che'é yā ní cu'ú yā ndúúcu ndís'tiī taachi véé 'viicu ná va'ai yeⁿ'é ní yeⁿ'e chi dineⁿ'é ní 'áámá ní taama ní, tuu'mí ní chuū ní cosa chi cuuvi 'cuináaⁿ ní. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguée 'va'á yā yeⁿ'ē mar 'áámá. Dámaāⁿ candεε yā cuidado yeⁿ'e maāⁿ yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúca meēⁿ chi nguée nuūⁿnīⁿ yeⁿ'ē chi cueeⁿ cuuvī ní tan'dúúca 'yúúne candéε 'muuⁿ ní candéε miiⁿ 'tíica yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúca yáⁿ'á chi nguée véé n'gui'i yeⁿ'ē 'tíica yā. Ní yáⁿ'á miiⁿ ní nguée dichí'vē caati nguée n'gui'i yeⁿ'ē ní n'diī tan'dúúca tiempo yeⁿ'ē 'iicheε. Ní 'iiⁿ'yāⁿ tiicú yā yáⁿ'á miiⁿ ndiī dí'yú. 'Tíicā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

13 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní tan'dúúca nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā chi ngiī yú yaacu ndúúcu ngii yāⁿ inaaⁿ cucáávā 'yúúne taaⁿ. Ní nducuéⁿ'ē chi nguée n'daacā chi diiⁿ yā yeⁿ'e chi cuuvi 'cuináaⁿ yā ní tan'dúúca ngii yáⁿ inaaⁿ yeⁿ'e nuūⁿnīⁿ miiⁿ chi inaaⁿ yú 'táácā idiīⁿ yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ni tan'dúúca 'í'nyúⁿ chi ngiícā, 'tíica yā. Ndyuūs nguáin'dai yā 'áámá lugar yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi díttuu taavi ca maāⁿ ndiī yaānūⁿ naachi canéé yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

14 'Tiicā ntúūⁿ, saⁿ'a Enoc chí ndiī ná ndεēchē ngiini familia yeⁿ'e saⁿ'a Adán, ní Enoc miiⁿ cáávā Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs caⁿ'a sa chiī sa 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e dendu'ū chi cuchí yeⁿ'é yā. Ní caⁿ'a sa 'tíicā: Cuin'diichí ní Señor Jesucristo miiⁿ ní cuchii yā ndúúcu n'deeε n'dái mil 'iiⁿ'yāⁿ chi 't'ténu yā 'yā.

15 Señor Jesucristo ndaa yā chi n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Ní caaⁿ'maⁿ yā chi condenado yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ nuuⁿndi chí nguée i'téenu yā 'yā caavā nducuéⁿ'ē nuuⁿndi chí diiⁿ yā ndúúcu nduudu chi ngaⁿ'a yā chí nguée n'daacā chi contra Ndyuūs.

16 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nééne n'gεεcu cheendi yā tan'dúúca chi 'téε nūⁿ taán yā ní ngaⁿ'á yā yeⁿ'e chí nguée neⁿ'é yā yeⁿ'ē chí táámá yā idiīⁿ yā. Ní diiⁿ yā chí nguεε n'daacā caati maāⁿ yā neⁿ'e yā. Ní ndúúcu nduudu chí n'gεεε ngaⁿ'á yā yeⁿ'e taamá yā chí ch'εεtē yā taachi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ neⁿ'é yā diiⁿ yā aprovechar dendu'ū cáávā maāⁿ yā.

Judas ngaⁿ'a yā yeⁿ'e chí 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'e Cristo canéé chí diiⁿ yā

17 Ndís'tiī, hermanos chí neene neⁿ'é, maaⁿ ní neⁿ'é chí ndís'tiī ní n'gaacú ní yeⁿ'e nduudu chí apóstoles yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú taacā chí caⁿ'a yā.

18 'Tíicā caⁿ'a yā chíī yā ndís'tiī: Taachí 'āā canéé niīⁿnuūⁿ nguuvi chí ndaa Señor Jesucristo taama vmnéⁿ'ēe tuu'mí ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní diduuchineéⁿ yā yeⁿ'e ní ndúúcu tanducuéⁿ'ē chí yeⁿ'e Ndyuūs. Ní nducuéⁿ'ē chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ neⁿ'é yā diiⁿ yā chí nguεε n'daacā, chuū ní diiⁿ yā.

19 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní divíi yā yeⁿ'ē nguaaⁿ ndís'tiī. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní dinuuⁿndi yā tan'dúúca chí neⁿ'e yā ní nguée canéé Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu yā.

²⁰ Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos yeⁿ'é chi neene neⁿ'é, cu'téénu cá nī nguuvi nguuvi yeⁿ'é vaadi i'teenu chi Ndyuūs itée yā ndís'tiī. Taachi caaⁿ'maⁿ'ngua'á nī diiⁿ nī ndúúcū poder yeⁿ'é Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs.

²¹ 'Cuεεtineé nī ni diiⁿ nī nducuéⁿ'é ndúúcū vaadi neⁿ'e chi Ndyuūs itée yā ndís'tiī 'naaⁿ chi cūnee ngiinú nī nguuvi chi Señor Jesucristo yeⁿ'e yú chí n'dai taavi caⁿ'á yā téé yā vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ ndís'tiī.

²² Ndís'tiī n'deeé cá ngaⁿ'a nī ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé n'daacā i'téénu yā.

²³ Ní 'tíicā nadanguáⁿ'ai nī 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e chi nguéé i'téénu yā tan'dúúcā chi tun'dáa nī 'iiⁿ'yāⁿ nguááⁿ nguuchi yaⁿ'ā, 'tíicā diiⁿ nī. Ya'ai 'iinú nī yeⁿ'e tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ naati diiⁿ nī ndúúcū cuidado, ndíi nguéé cuuvi caⁿ'a nī ndúúcū yā chi dinuuⁿndí nī.

Judas ngaⁿ'angua'á yā ní dich'εεtē yā Ndyuūs

²⁴ Maaⁿ ní 'úú chi'neéⁿ ndís'tiī na ta'a Ndyuūs chi cuuvi candεε yā cuidado yeⁿ'e ndís'tiī chi nguéé dinuuⁿndí nī. Ní Jesucristo cuuvi 'cuuⁿ'míⁿ yā nanááⁿ Ndyuūs chi dεεvε ngii n'dai ndís'tiī chi nguéé nuuⁿndi yeⁿ'é nī. Ní neené yeenu nī.

²⁵ Dich'εεtē yú Ndyuūs chi 'áámá n'dyáⁿ'ā Ndyuūs chi deenu nducuéⁿ'é ní nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ cáávā Señor Jesucristo chi 'iivi yú. Caati yeⁿ'é yā ní véé dεεvé ngii n'dai ndúúcū n'gεεtē n'dai ndúúcū poder ch'εεtē n'dai ndúúcū poder yeⁿ'e 'iiⁿ'ntyéⁿ'é yeⁿ'é yā nguuvi chi chó'oo ndúúcū nguuvi maaⁿ ní cuéⁿ'é daāⁿmaⁿ. 'Tíicā cuuvi.

APOCALIPSIS, NDUUDU CHÍ CH'IⁿI NDYUŪS YEⁿ'E JESUCRISTO

Yeⁿ'e chi Jesucristo ch'íⁿ'i yā

1 Na libro 'cūū canéé nguūⁿ chuū chi ch'íⁿ'i Jesucristo. Ní Ndyuūs ch'íⁿ'i yā Jesucristo chuū caati 'cuuⁿ'míⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chi dichíⁿ'vē Ndyuūs dendúⁿ'ū chi 'āā ntéé 'nááⁿ chi ndaa yeⁿ'ē. Ní Jesucristo ch'íⁿ'i yā chuū Juan chi dichíⁿ'vē Ndyuūs cááⁿvā 'áámá ángel chi dichóⁿ'o yā nanááⁿ yā.

2 Juan miiⁿ caⁿ'a cuaacú yā nduudu cuaacu yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē chi n'diichí yā. Chuū ní nduudu cuaacu yeⁿ'e Ndyuūs. Ní chuū ní nduudu cuaacu chí Jesucristo ch'íⁿ'i yā Juan miiⁿ.

3 Dε'ε chúúⁿcā yeenú 'iiⁿ'yāⁿ chi n'geeⁿ yā libro 'cūū chi yeⁿ'é Ndyuūs. Ní dε'ε chúúⁿcā yeenú 'iiⁿ'yāⁿ s'uuuⁿ chi n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e libro 'cūū ní i'téenu yā yeⁿ'e chí ngaⁿ'ā, ti ngaⁿ'ā yeⁿ'e denduⁿ'ū chí cuchíⁿ ti tiempo miiⁿ chi canee chí chóⁿ'o 'āā snee niiⁿ'nuuⁿ.

Juan idingúⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nduⁿ'u ndéechē yaācū.

4 'Úú Juan idingúⁿ cartas yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndéechē yaācū chi snéé na yáⁿ'āa Asia. Neⁿ'é chí Ndyuūs téé yā ndís'tií dendúⁿ'ū chí n'dai yeⁿ'é yā ndúúⁿcū vaadí 'diiíⁿ yeⁿ'é yā. Ní Ndyuūs ní 'áámá canee yā tiempo chí chóⁿ'o, ní maaⁿ ní 'túica yā, ní caⁿ'á yā ndaa yā. Maaⁿ ní neⁿ'é chí yeⁿ'e nduⁿ'u ndéechē espíritus chí snéé yā nanááⁿ trono yeⁿ'é Ndyuūs, espíritus téé yā ndís'tií vaadí n'dai yeⁿ'e Ndyuūs.

5 Ní 'tiicá ntúūⁿ neⁿ'é chí Cristo téé yā ndís'tií vaadí n'dai yeⁿ'é yā, Jesucristo chí cuéⁿ'é daāⁿ'maⁿ ngaⁿ'a cuaacú yā. Ní Cristo miiⁿ ní daiyá Ndyuūs ní 'iiⁿ'yāⁿ chí vmnááⁿ vmnaaⁿ nacueeⁿ yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyúⁿ yā yeⁿ'e nducyááⁿcá reyes chí vée iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū. Ní Cristo dinéⁿ'e yā s'uuúⁿ ní nadeēⁿ'é yā s'uuúⁿ yeⁿ'e nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yú ndúúⁿcū yuuúⁿ yeⁿ'e maáⁿ yā.

6 Ní Cristo diíⁿ yā chí s'uuúⁿ reyes s'uuúⁿ ní chiiduúⁿ s'uuúⁿ chí dichíⁿ'vē yú Ndyuūs chí chiidá yā. Maaⁿ ní vaadí dεεⁿ'vε ngiiⁿ ní yeⁿ'é yā ndúúⁿcū nducuéⁿ'ē poder chí yeⁿ'é yā cuuvi yeⁿ'é yā cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ. 'Túicā.

7 Cuiⁿ'diichí ní. Cristo miiⁿ cuchiiⁿ yā nguááⁿ meēeⁿ ní nducyááⁿcá 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi snaaⁿ yā ndúúⁿcū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí dichóⁿ'o túicuā Cristo ndúúⁿcū machete chí 'uúⁿvī lados 'caāiⁿ. Ní nducyaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyaaⁿ yáāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū cuεεⁿcú yā taachi n'diichí yā Cristo. 'Túica rá va. Cuaacu níⁿ'nyúⁿ chí 'túicā.

8 Señor Ndyuūs chí vée tanducuéⁿ'ē poder denduⁿ'ū yeⁿ'é yā chí 'áámá canee yā tiempo chí chóⁿ'o, ní maaⁿ ní 'túica yā, ní caⁿ'á yā ndaa yā, Señor miiⁿ ngaⁿ'a yā: 'Úú chí 'iiⁿ'yāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ 'úú, ní 'úú ndíí cuááⁿ naachi 'cuiinu 'úú. Tan'dúúⁿcā letras A ndii Z yeⁿ'e alfabeto 'túicā 'úú.

Yeⁿ'e chi Juan n'diichí yā Cristo chí dεεⁿ'vε n'dai taavi yā ndii túúⁿ'núⁿ ngíⁿ yáⁿ'a yā

9 'Úú apóstol Juan 'úú ní hermano yeⁿ'e ndís'tií. Ní caati 'úú ní yeⁿ'e Jesús 'úú, 'úú dáámá ch'eenú chí ndúúⁿcū ndís'tií ní dáámá nduucú ní yeⁿ'e naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyúⁿ yā, ní dáámá nduucú ní yeⁿ'e vaadí 'diiíⁿ chí Jesucristo itée yā s'uuúⁿ. 'Úú canéé preso 'úú na isla Patmos cááⁿvā chí candéé nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ní ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'é Jesucristo.

10 Ní taachi 'úú caneé miiⁿ 'áámá domingo chó'ōo chi 'úú ní caneé maaⁿ poder yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs. Ní ch'iindiveén 'áámá nduudu ch'εεε cuaaⁿ daamí tan'dúúcā chi n'gεεcú 'áámá trompeta.

11 Ní 'tíicā ngaⁿ'ā ngii 'úú: 'Úú 'iiⁿ'yāⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ 'úú, 'úú ndíi cuááⁿ naachí 'cuiinu 'úú. Tan'dúúcā letras A ndii Z yeⁿ'e alfabeto 'tíicā 'úú. Dii, Juan, idingúuⁿ di na 'áámá libro cosa chi inaaⁿ di ní dichó'ō di libro miiⁿ nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndu'u ndεεchē yaácū chi sneé na yáⁿ'āa Asia. Yáacū s'eeⁿ ní yeⁿ'e yáāⁿ Efeso, ní yeⁿ'e yáāⁿ Esmirna, ní yeⁿ'e yáāⁿ Pérgamo, ní yeⁿ'e yáāⁿ Tiatira, ní yeⁿ'e yáāⁿ Sardis, ní yeⁿ'e yáāⁿ Filadelfia, ndúúcū yeⁿ'e yáāⁿ Laodicea.

12 Tuu'mi ní 'úú nan'guaacúndii ní n'diichí du'ū chi yaá'vi 'úú. Taachi n'diichi cuaaⁿ daamí n'diichí ndεεchē candeleros yeⁿ'e 'diiⁿ'nguāaⁿ.

13 Ní náávtaⁿ'a yeⁿ'e ndu'u candeleros miiⁿ 'áámá yā cheendii yā tan'dúúcā 'aama saⁿ'ā daiyá 'iiⁿ'yāⁿ iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū. Canúuⁿ yā 'áámá catecai chi ngeε yā chi ndaa ndii ná daandu ca'a yā. Ní ndéé chiichí 'áámá cinta yeⁿ'e 'diiⁿ'nguāaⁿ cuaaⁿ 'níiⁿ'núⁿ yā.

14 Ní tíiⁿ yā ndúúcū yundutiíⁿ yā ní cuéε tan'dúúcā duudū 'iiti cuūchī cuéé, ní 'tíicā ntúūⁿ cuéε tan'dúúcā yaāⁿ. Ní nduutináaⁿ yā tan'dúúcā 'áámá nguuchi yaⁿ'ā.

15 Ní ca'a yā tan'dúúcā cūū cuááⁿ chi ndís'tií 'āā ngiichí nī cheeti 'áámá horno ní dεεvé diiⁿ nī. Ní nduudu yeⁿ'é yā ní tan'dúúcā chí n'gεεcú 'yaa n'dái yíicú.

16 Ní ndεε yā na ta'a cuaacú yā ndεεchē 'íiⁿ'nyúⁿ. Ní na cheendí yā miiⁿ canéé 'áámá machete chi 'caāiⁿ nduu 'uuví lados. Ní núúⁿ'máⁿ naaⁿ yā ngii n'gāi tan'dúúcā chi n'gāi 'yáⁿ'ā taachi nééné ínguaaⁿ nááⁿ.

17 Ní taachi 'úú snaáⁿ 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ sndεεvé na ca'a yā tan'dúúcā chi ch'íi. Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ s'neéⁿ yā ta'ā cuaacú yā vmnaaⁿ yeⁿ'e 'úú ní caⁿ'a yā chíi yā 'úú: Nguéé 'va'a di. 'Úú chí vmnááⁿ vmnaaⁿ, 'úú ndíi cuaaⁿ naachí 'cuiinu 'úú.

18 'Úú 'áámá canduuchi. Cuááⁿ ch'ií naati cuin'diichí nī maaⁿ ní 'úú canduuchi cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ 'tíicā. 'Úú ní ndεé llaves yeⁿ'e vaadi n'gii chí yeⁿ'e lugar naachi sneé 'iiⁿ'yāⁿ chí n'díi ní nguéé chí'ténu yā Ndyuūs.

19 Maaⁿ ní dii dingúuⁿ di dendu'ū chí 'túúcā chí n'diichi di ndúúcū dendu'ū chí 'tíicā ndúúcū dendu'ū chí ndaa cuayiivi.

20 Maaⁿ ní 'úú n'giiⁿ 'í dii dε'ε neⁿ'e caaⁿ'maⁿ ndεεchē 'iiⁿ'nyúⁿ miiⁿ chí n'diichi di na ta'ā cuaacú ní yeⁿ'e chí ndεεchē candeleros yeⁿ'e 'diiⁿ'nguāaⁿ miiⁿ. Ndu'u ndεεchē 'iiⁿ'nyúⁿ miiⁿ chíiⁿ chí du'ū ndεεchē 'iiⁿ'yāⁿ chí ndíi tíiⁿ yeⁿ'e ndu'ū ndεεchē yaácū miiⁿ. Ní ndu'ū ndεεchē candeleros chí n'diichí di chíiⁿ chí ndεεchē yaácū miiⁿ.

2

Juan idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Efeso

1 Díi, Juan idingúuⁿ di chuū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí ndíi tíiⁿ yeⁿ'e yáacū yeⁿ'e yāāⁿ Efeso. 'Iiⁿ'yāⁿ chí ndéé yā ndu'u ndεεchē 'íiⁿ'nyúⁿ na tá'á cuaacú yā ní chíicá yā nguaaⁿ ndεεchē candeleros yeⁿ'e 'diiⁿ'nguāaⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ngaⁿ'á yā dendu'ū chí 'túúcā:

2 'Úú ní deenú ntiíⁿ'nyuⁿ chí diiⁿ di. Deenú chí díitūu n'dái diiⁿ dí ntiíⁿ'nyuⁿ ní véé paciencia nanáaⁿ di. Ní deenú chí ichεε di yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí nguεε n'daācā idiíⁿ yā. Ní deenú ntúūⁿ chí ndεε di cuidado yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a chí apóstoles ní nguéé 'tíicá yā. Ní dii deenu di chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé apóstoles 'iiⁿ'yāⁿ. Ní deenu di chí yaadi yā.

³ Ní dii vée paciencia nanáa di ní n'geenu di ngii. Ní dii di n'dee n'dáí ntiinyu cáávā 'úú. Ní nguée chicúunu di ye'e dendu'ú.

⁴ Naati vée téé contra ye'e di. Nguée dine'e di 'úú tan'dúúca chi vmnáa vmaaa dine'e ca di.

⁵ Ní cáávā chuū nn'gáácú dí ye'e chi dii di chi nguée dine'e ca di 'úú ní ndaacadaami di ye'e. Ní dine'e ca di 'úú tan'dúúca chí dii di vmnáa vmaaa. Ní nduuti chi nguée 'túúca dii di, 'úú ní ndāa nii'nuú ní divíi candelero ye'e di ye'e naachi snéé.

⁶ Ní chuū chi vée favor ye'e di. Nguée inee yiinu di ntiinyu chi dii 'ii'yā ye'e grupo ye'e Nicolaítas. Ní 'úú ntúū nguεε ne'e chí dii yā.

⁷ 'ii'yā chi vée veé yā 'caandivee yā chi nga'ā Espíritu N'dai ye'é Ndyuūs ngii 'ii'yā ye'e yáacū s'ee'. 'Úú nga'á chí 'ii'yā chí cuchéε yā ye'e dendu'ú, 'úú ca'á 'ii'yā s'ee' chí che'é yā n'gui'i ye'e yá'á ye'e vida cue'ne daā'ma' chí cánéé naavta'ā ye'e paraíso chí jardín ye'e Ndyuūs.

Juan idingúu yā carta 'cūū ye'e 'ii'yā ye'e yáā Esmirna

⁸ Díí, Juan, idingúu di ye'e 'ii'yā chí ndíí tii' ye'e 'ii'yā ye'e yáacū ye'e yáā Esmirna. Dendu'ú chí 'túúca nga'á 'ii'yā chí vmnáa vmaaa ndii chí 'cuiinu, 'ii'yā chí 'āa n'díi yā ní maa' ní 'āa canduuchi ntúú yā.

⁹ 'Úú deenú ntiinyu chí dii di. Deenú chí n'geenu di ngii ndúúcu dendu'ú chí cheεchí n'dai ye'e di. Deenú chí nguée de'ε veε ye'e di naati cuaacu ní'nyú chí 'cuiica di. 'Úú deenú ye'e chí 'ii'yā chí nga'á yā chí judíos yā chí Israel ya ní nguée dii yā tan'dúúca chí 'ii'yā judíos yā. Ní deenú chí 'ii'yā s'ee' nguée n'daacā nga'á yā ye'e di. Ní 'ii'yā s'ee' ní ye'e yáā'n'guiinūu.

¹⁰ Nguée 'va'a di ye'e dendu'ú chí canee chí 'cueenu di cuuvi. 'Caandivee di ye'é. Yáā'n'guiinūu cutá'a sa ná'ā ndís'tií ní cu'nuu sa 'ii'yā vácū caati n'diichinee sa nducyaa ndís'tií. Ní canee chí 'cueenu ní cuuvi ndiichi nguuvi. Naati 'áamá canee ní ndúúcu chí i'téenu ní ndii chí 'cuuvi ní ní 'úú teé ndís'tií 'áamá corona chí vida cue'ne daā'ma'.

¹¹ 'ii'yā chí vée veé yā 'caandivee yā chí nga'ā Espíritu N'dai ye'é Ndyuūs ngii 'ii'yā s'ee' ye'e yáacū s'ee'. 'ii'yā chí cuchéε yā ye'e tanducué' dendu'ú nguée cuuvi 'cueenu yā cuuvi ye'e ndii 'úúví vaadí n'gii chí infierno.

Juan idingúu yā carta 'cūū ye'e 'ii'yā ye'e yáā Pérgamo

¹² Díí, Juan, idingúu di ntúū 'ii'yā ndíí tii' chí ye'e 'ii'yā ye'e yáacū ye'e yáā Pérgamo: Chuū nga'á 'ii'yā chí vée machete chí 'uúví lados 'caái'.

¹³ Chuū nga'a yā. 'Úú ní deenú tanducué' chí dii di. Deenú chí canee di naachi yáā'n'guiinūu nga'a ntiinyu sa. Ní 'áará chí 'tíca 'áamá canee di lado ye'é nguée ndaacádaami di ye'e chí i'téenu di 'úú. Ní 'tíca ntúū dii di nguuvi chí chó'ōo taachi nguaa ndís'tií 'ii'yā s'ee' ch'ii'nú yā sa'ā Antipas chí 'áamá ca'ā sa nduudu cuaacu ye'e na yáā naachi canee yáā'n'guiinūu.

¹⁴ Naati vée n'duuvi dendu'ú ye'e chí contra ye'e di. Na yáā Pérgamo chí yáā ye'e di vée nguaa ndís'tií ná'ā 'ii'yā chí nguée ne'e yā s'neé yā ye'e chí i'téenu yā chí 'cuee' Balaam. Ní Balaam mii' 'ii'yā chí chí 'cuee' yā sa'ā Balac táácā cuuvi dii sa chí 'ii'yā ye'e Israel dinuun'dí yā. Ní 'ii'yā s'ee' ye'e Israel dinuun'dí yā taachi che'é yā dendu'ú ye'e chí 'ii'yā cáávā ofrenda ca'a yā náta ye'e santos chí ídolos, ní taachi ca'á yā ndúúcu 'aama n'daataá o 'aama isá'ā chí nguée ye'e yā.

15 Ní 'tiicá ntúūn véé nguuaaⁿ ndís'tiī 'ii'yāⁿ chi nguéé nee' é yā s'neeⁿ yā yeⁿe chi i'téenu yā chi ca'cueéⁿ yā yeⁿe 'ii'yāⁿ yeⁿe grupo yeⁿe nicolaítas. Ní 'úú nguéé inee yiinú yeⁿe chuū.

16 Ndaacadáámí dí yeⁿe nducuéⁿé chuū. Nduuti chi nguéé diiⁿ di 'túúcā ndaa nuúⁿ naachi canee di ní 'cuuⁿmáⁿ ndúúúⁿ 'ii'yāⁿ s'eeⁿ ndúúúⁿ machete chi 'uūvī lados 'caāiⁿ chi canéé cheendí.

17 'Ii'yāⁿ chi véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chi ngaⁿ'ā Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ngii 'ii'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yáacū s'eeⁿ. 'Ii'yāⁿ chi cuchéε yā yeⁿe tanducuéⁿé 'úú ní ca'á 'ii'yāⁿ s'eeⁿ pan chi duuchi maná chi canúúⁿ n'de'ei. Ní ca'á 'ii'yāⁿ s'eeⁿ 'áámá tuūu cuéε naachi canéé nguūⁿ 'áámá chi duuchi chi ngai. Mar 'áámá 'ii'yāⁿ nguéé deenú yā chi duuchi miiⁿ, dámaāⁿ 'ii'yāⁿ chi cuta'á yā tuūu cuéε miiⁿ deenú yā chi duuchi miiⁿ.

Juan idingúúⁿ yā carta 'cūū yeⁿe 'ii'yāⁿ yeⁿe yáāⁿ Tiatira

18 Díí, Juan, idingúúⁿ di yeⁿe 'ii'yāⁿ ndíí tiīⁿ yeⁿe 'ii'yāⁿ yeⁿe yáacū yeⁿe yáāⁿ Tiatira: Daiyá Ndyuūs chi véé nduutináaⁿ yā tan'dúúúⁿ nguuchi yaⁿ'ā ní ca'a yā tan'dúúca cūū cuaaaⁿ chi deεvé n'dai ngaⁿ'á yā 'túicā.

19 'Uú deenú nducuéⁿé chi diiⁿ di. Deenú chi dineⁿé di 'úú, chi i'téenu di 'úú, ní dichiiⁿ véⁿ di 'úú. Ní véé paciencia nanáaⁿ di. Deenú chi maaⁿ diiⁿ ní ntiīⁿnyuⁿ chi n'deeⁿ n'dái nguéé ti ntiīⁿnyuⁿ yeⁿe ní chi vmnaaⁿ.

20 Naati véé duūⁿvī dendúⁿ'ū contra yeⁿe di. Ndís'tiī ní 'cuaáⁿ ní táⁿ'ā Jezabel chi ngaⁿ'a tá chi chííⁿ chi ngaⁿ'a tá ní nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs. Nginnche'ei tá 'ii'yāⁿ chi dichíⁿvē 'úú ndúúúⁿ chí ngi'cueeⁿ tá. Ní ngaⁿ'a tá chí 'ii'yāⁿ cuuvi caⁿ'á yā ndúúúⁿ n'daataa o isaⁿ'ā chi nguéé yeⁿe yā ní cuuvi chéⁿe yā denduⁿ'ū chí 'ii'yāⁿ s'eeⁿ cáávā ofrenda ca'a yā nátai yeⁿe santos chí ídolos.

21 'Uú ní ca'á lugar táⁿ'ā miiⁿ chi ndaacadaami tá yeⁿe chi diiⁿ tá chí nguéé n'daacā naati nguéé 'cūūⁿ ta ndaacadaami tá yeⁿe nducuéⁿé chí diiⁿ tá chí nguéé n'daacā. Ní neⁿe tá chí tanáⁿ'ā 'ii'yāⁿ dinuuⁿndí yā ndúúúⁿ tá.

22 Maaⁿ ní 'úú diiⁿ chí nééné ngiitá tá miiⁿ ní nducyáácá isaⁿ'ā chí diiⁿ yā tan'dúúúⁿ chí ngi'cueeⁿ tá neené 'cueenu yā cuuvi. 'Tíicā maaⁿ ní diiⁿ ndúúúⁿ nducyáácá yā nduuti chí nguéé ndaacadáámí yā yeⁿe chí ngi'cueeⁿ n'daataa miiⁿ.

23 'Tiicá ntúūn 'úú ní 'caāⁿnúⁿ nducyaaca 'ii'yāⁿ chí diiⁿ yā tan'dúúúⁿ chí chí'cueeⁿ tá. Ní nducyaaca 'ii'yāⁿ yeⁿe nducyáácá yāacū caⁿ'á yā cadíínuuⁿ yā chí 'úú chí n'diichí dε'ε véε chí 'ii'yāⁿ nadicadíínuuⁿ yā ndii na staava yeⁿe yā. Ní 'úú nadiiⁿvé ndís'tiī tuunu tuunu ca denduⁿ'ū chí diiⁿ ní.

24 Chuū ngaⁿ'á ngii ndís'tiī ndúúúⁿ tanáⁿ'ā 'ii'yāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs ní chí snéε yā na yáāⁿ Tiatira chí nguéé diiⁿ yā tan'dúúúⁿ chí ngi'cueeⁿ táⁿ'ā miiⁿ. Ní nguéé déénu ní dε'ε chí nuuⁿndi s'eeⁿ chí ch'εεε chí yeⁿe yáāⁿguiinúⁿ. Tan'dúúúⁿ chí ngaⁿ'a náⁿ'ā 'ii'yāⁿ 'úú ngaⁿ'á chí nguéé cu'neéⁿ táámá dendúⁿ'ū chí díitūu nanáaⁿ ndís'tiī.

25 Naati chííⁿ chí 'āá véé yeⁿe ní cundeé ní cuidado yeⁿe ndii 'úú nindaá nanáaⁿ ní.

26 'Ii'yāⁿ chí cuchéε yā yeⁿe tanducuéⁿé denduⁿ'ū ní nguuvi nguuvi diiⁿ yā tan'dúúúⁿ 'úú neⁿ'é ndíí cuaaⁿ ná n'giinu, 'úú ní ca'á ntiīⁿnyuⁿ 'ii'yāⁿ s'eeⁿ chí 'iiⁿntyéⁿ'é yeⁿe nducuéⁿé naciones.

27 Ní caⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ yā yeⁿe 'ii'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúúⁿ chíidá tee yā poder 'úú chí 'úú ngaⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ yeⁿe nducuéⁿé naciones ndúúúⁿ 'áámá nduucu cūū

yeⁿé. Ní ndúúcu nduucu cūū miiⁿ 'cueⁿé naciones chí ch̄icheiyei tan'dúúca chí naciones ní 'aama vaso yeⁿe yáⁿāa chí 'cueēⁿ.

28 Ní 'iiⁿyāⁿ chí cu^hεε yā yeⁿe tanducuéⁿē 'úú ní ca'á 'iiⁿyāⁿ miiⁿ 'íiⁿnyúⁿ yeⁿe nguεtiyaaⁿ.

29 'Iiⁿyāⁿ chí véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chí ngaⁿā Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuús ngii 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yaācū s'eeⁿ.

3

Juan idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáāⁿ Sardis

1 Díí Juan, idingúuⁿ di yeⁿe 'iiⁿyāⁿ ndíi tíiⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáacū yeⁿe yáāⁿ Sardis: Chuū ngaⁿ'a Cristo chí véé ndεēchē espíritus yeⁿe Ndyuús ndúúcu ndεēchē 'íiⁿnyúⁿ s'eeⁿ. 'Úú deenú chíiⁿ chí diiⁿ di. Ní deenú chí 'áará chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ deenú yā dii cáávā cosas chí diiⁿ di ti cánduuchi di naati nanááⁿ 'úú dii canéé dí tan'dúúca chí n'díi di cucáávā nuuⁿndi yeⁿe di.

2 Nandúúchí dí. Cunéé diitū di ní cu'téenu ca di yeⁿe cosas chí véé caati vmnááⁿ vmnaaⁿ nguéé diiⁿ di cuidado yeⁿe nducuéⁿē. Cu'téenu ca di ní nguéé cuuvi cho'ōo yeⁿe chí véé chí yeⁿe di. Ní 'úú n'diichí ntiⁿnyuⁿ chí diiⁿ di. Ní nguéé n'daacā ca nanááⁿ Ndyuús.

3 N'gaacú di yeⁿe chí n'giindiveeⁿ di chí 'iiⁿyāⁿ chí 'cueⁿ yā dii. Maaⁿ ní diiⁿ di tan'dúúca chí 'cueⁿ di ní ndaacadaami di yeⁿe chí diiⁿ di chí nguéé n'daacā. Ní nduuti chí nguéé diiⁿ di cuidado tuuⁿmi ní 'úú ndaa tan'dúúca 'áamá chí duucu ní nguéé cadíínuuⁿ di hora chí ndaa nanááⁿ dii.

4 Véé duuⁿvi 'iiⁿyāⁿ nguaaⁿ ndís'tiī chí snée yā na yáāⁿ Sardis, 'iiⁿyāⁿ chí nguéé dinuuⁿndí yā tan'dúúca tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ chí dinuuⁿndí yā. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caⁿ'á yā nduucú ndúúcu catecai cuεε yā ti 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní n'dai taaví yā chí cuuvi 'tíicā ndúúcu yā.

5 'Iiⁿyāⁿ chí cu^hεé yā yeⁿe tanducuéⁿē nndaāca yā catecai cuεε yā. Ní 'úú nguéé nadatuūví chí duuchi yā naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ. Ní 'úú ní caaⁿ'máⁿ chí duuchí yā nanááⁿ chiidá ní nanááⁿ ángeles dendú'ū.

6 'Iiⁿyāⁿ chí véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chíiⁿ chí ngaⁿā Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuús ngii 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yaācū s'eeⁿ.

Juan idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáāⁿ Filadelfia

7 Díí, Juan, idingúuⁿ ntúūⁿ di yeⁿe 'iiⁿyāⁿ ndii tíiⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yaācū yeⁿe yáāⁿ Filadelfia. Dendu'ū chí 'túúca ngaⁿ'á 'iiⁿyāⁿ chí δεεε taavi ca yā ní cuaacu yā. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ chí ndεε yā llave yeⁿe David, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ taachi nn'guaaⁿ yā puerta mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi nn'gaadí yā. Ní taachi nn'gaadí yā 'tíicā ntúūⁿ mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi nn'guaaⁿ yā.

8 'Úú n'diichí tanducuéⁿē chí diiⁿ di. 'Úú n'neéⁿ cucáávā di 'áamá cheendi va'āi chí maaⁿ ní cánda'āi ní mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi nn'gaadí yā cheendi va'āi miiⁿ. 'Áará chí véé duuⁿvi fuerzas yeⁿe di chíiⁿndiveeⁿ di nduudu cuaacu yeⁿé ní nguéé ndaacadaami di yeⁿé.

9 'Caandiveeⁿ di yeⁿé. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿe yááⁿnguiinūⁿ ti ngaⁿ'á yā nduudu yaadi. Ngaⁿ'á yā chí 'iiⁿyāⁿ judíos yā chí Israel yā ní nguéé 'túúca diiⁿ yā tan'dúúca 'iiⁿyāⁿ judíos yā. Cuin'diichi di. 'Úú idiíⁿ chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ndaa yā nanaaⁿ di ní caantiⁿ'yá yā nanááⁿ ca'a di ní cu'téenu yā dii. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cuuvi cadíínuuⁿ yā chí 'úú ní neⁿé dii.

10 Dii ní ndéε di cuidado yeⁿe nuuⁿdi chi ngaⁿá yeⁿe chi cuchéε di, ní cuchéε di. Ní cáávā chuū 'úú ndéε cuidado yeⁿe dii yeⁿe tiempo chi cuchíi chí caaⁿmaⁿ ndaá cosas chí n'diichineeⁿ yā dii. Ní cosas miiⁿ ndaa yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí snéε yā núúⁿmánⁿ iⁿyeēⁿdī. Ní n'diichineéⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí s'néεⁿ yā na iⁿyeēⁿdí 'cūū.

11 Cuin'diichi di. Niiⁿnuⁿ ndaá nanááⁿ dii. Cundéε ca di cuidado yeⁿe chí véé yeⁿe di ní mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ cuuvi cutaⁿá yā corona chí cuuvi yeⁿe di.

12 'Iiⁿyāⁿ chí cuchéε yā yeⁿe tanducuéⁿe, 'úú idiíⁿ chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'áámá canéε yā na yaācū yeⁿe tan'dúúⁿcā 'áámá pilar yeⁿe yaācū yeⁿe Ndyuūs, 'tíica yā. Ní 'āā ntéé can'daa yā yeⁿe yaācū miiⁿ. Ní 'úú idinguúⁿ nchéⁿeté yā chí dúúchí Ndyuūs yeⁿe ndúúⁿcū chí duuchi yeⁿe yāā yeⁿe Ndyuūs yeⁿe. Ní yāāⁿ miiⁿ nguuví Jerusalén chí ngai chí ndaā yeⁿe va'ai chéⁿeti nguuví ní yeⁿe Ndyuūs yeⁿe.

13 'Iiⁿyāⁿ chí véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chí ngaⁿá Espíⁿritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ngii 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yaācū s'eeⁿ.

Juan idingúⁿ yā carta 'cūū yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yāāⁿ Laodicea

14 Díí, Juan, idingúⁿ di yeⁿe 'iiⁿyāⁿ ndii tíiⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yaācū yeⁿe yāāⁿ Laodicea: Nduudú 'cūū ní yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí nguuví yā Amén chí neⁿe caaⁿmaⁿ chí cuaacu yā. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ chí testigo yā ní ngaⁿa cuaacu yā cueⁿe daāⁿmaⁿ. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ní yeⁿe yā tanducuéⁿe chí Ndyuūs din'dái yā.

15 'Úú deenú tanducuéⁿe chí diiⁿ di. Ní díí canéε di tan'dúúⁿcā chí nguéé ndúú 'iiⁿnūⁿ di ndíí nguéé ndúú 'iiche di. De'ε chúúⁿcā n'daacā cáávā dii ndúúⁿti chí 'iiⁿnūⁿ di o 'iiche di.

16 Cáávā chí dii ní cuūtū di, ní nguéé 'iiⁿnūⁿ di, ndíí nguéé ndúú 'iiche di, 'úú ní dííⁿ ndúúⁿcū di tan'dúúⁿcā chí caachi dii yeⁿe na cheendi tí dii tan'dúúⁿcā chí nuūⁿnīⁿ daaíⁿ dii, ní 'tíicā diiⁿ.

17 Díí ní 'túúⁿcā ngaⁿa di chí 'cuiica di ní nguéé de'ε veε neⁿe di tíi neené n'deēe dendúⁿ yā yeⁿe di véé. Naati díí nguéé deenu di chí nguéé de'ε veε yeⁿe di. Ní ndaachi canéε di caati canéε di tan'dúúⁿcā chí díí ní pobre di ní nguéé catecai di, ní ngeuenáaⁿ di. 'Tíicā canéε di.

18 'Úú ní teé consejo dii. Cuaí di yeⁿe 'úú 'dííⁿnguāā chí 'iiⁿyāⁿ din'dái yā cáávā nguuchi yaⁿá ní 'íicú cuuvi cuaacu chí 'cuiica di. Ní cuaí di catecai cuéε chí cu'nuuⁿ di cuerpo yeⁿe maaⁿ di ní nguéé cuuvi 'cuináaⁿ di caavā chí nguéé catecai di. Ní cuaí di yīcū ní cu'neeⁿ di na nduutináaⁿ di ní 'íicú cuuvi snaaⁿ di.

19 'Úú yaa'vineé nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí idineⁿé ní diiⁿ castigar 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Maaⁿ ní canéé chí nndááⁿcáⁿdáámí dí yeⁿe chí diiⁿ di chí nguéé n'daacā. Ní serio canéε di ndii staava yeⁿe di.

20 Cuin'diichi di. 'Úú ní canéε cheendi va'āi ní 'cuaí 'iiⁿyāⁿ. Nduuti chí 'áámá 'iiⁿyāⁿ 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿe ní nn'guaaⁿ yā cheendi va'āi caavā 'úú, tuu'mi ní 'úú cho'ó cuaaⁿ chéⁿeti va'āi ní n'diichí 'iiⁿyāⁿ miiⁿ. Ní che'ε ndúúⁿcū yā ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ che'ε yā nduucú.

21 'Iiⁿyāⁿ chí cuchéε yā yeⁿe tanducuéⁿe dendu'ū 'úú ní ca'á lugar yeⁿe yā chí 'cuūndí yā ndúúⁿcū 'úú na trono yeⁿe tan'dúúⁿcā chí 'úú chicheé yeⁿe tanducuéⁿe dendu'ū ní chí'indí ndúúⁿcū chiidá na trono yeⁿe yā.

22 'Iiⁿyāⁿ chí véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chí ngaⁿá Espíⁿritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ngii nducyaaca 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yaācū s'eeⁿ.

4

Nducyáácá yā chi snée yā na va'ai chēeti nguuvi dich'etē yā Ndyuūs

1 Chó'ōo dendu'ū chi 'túucā ní cuayiivi ní 'úú n'diichí cuaaⁿ 'nín'núⁿ ní miiⁿ canéé 'áámá cheendi va'āi yeⁿe va'ai chēeti nguuvi chi canéé candá'āi. Ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu chi tan'dúucā chi n'gēecu trompeta. Ní nduudu miiⁿ dáámá ndúucū nduudu chi ch'iindiveéⁿ vmnáánⁿ vmnaaⁿ. Ní nduudu miiⁿ ní caⁿ'a nduucū 'tíicā: Dii cūchēē dí 'múúⁿ ní 'úú ní 'cuuⁿ'míⁿ dii dendu'ū chi cuchii cuayiivi.

2 Hora miiⁿ nūuⁿ 'úú canéé maaⁿ poder Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ní n'diichí 'áámá trono na va'ai chēeti nguuvi. Ní Ndyuūs véē yā na trono miiⁿ.

3 'Iiⁿ'yāⁿ chi véē yā na trono miiⁿ ní núúⁿ'máⁿ cuerpo yeⁿe yā naáⁿ yā tan'dúucā 'áámá tuūu chi 'áámá ngí n'gai tan'dúucā tuūu jaspe ndúucū tuūu sardio. 'Tíicā cuerpo yeⁿe yā. Ní nuuⁿ'maⁿ ndiivii cuaaⁿ 'diituú trono miiⁿ canee 'áámá cun'gúúⁿ'dí tan'dúucā color yeⁿe tuūu esmeralda.

4 Ní nuuⁿ'maⁿ ndiivii cuáánⁿ 'diituú trono miiⁿ n'diichí ndiicu cuūuⁿ tronos yeⁿe 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē s'eeⁿ naachi véē yā. Ní nducyáácá yā véē catecaí yā chi cuéē. Ní nducyáácá yā snúúⁿ tíiⁿ yā 'áámá corona yeⁿe 'díiⁿ'nguāⁿ.

5 Ní yeⁿe trono chi naavtaⁿ'ā can'dáá 'cuaī ndúucū dēēve ndúucū nduudu. Ní nanáánⁿ trono miiⁿ canéé ndúucū ndēēchē yaⁿ'ā ngiichi chi ndēēchē espíritus yeⁿe Ndyuūs.

6 Ní canéé ntúūⁿ nanáánⁿ trono miiⁿ 'áámá cosa tan'dúucā nuūⁿ'nīⁿ'yáⁿ'ā tan'dúucā 'áámá vidrio chi ngí dēēve n'dai. Ní naavtaⁿ'ā yeⁿe trono miiⁿ ní nuuⁿ'maⁿ ndiivii cuaaⁿ 'diituú yeⁿe trono miiⁿ snée cuūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe va'ai chēeti nguuvi chi snée 'yaaⁿ n'dái nduutináaⁿ yā ndii cuáánⁿ vmnaaⁿ yā ndii cuáánⁿ daami yā. Ní ndiituú nduutináaⁿ yā núúⁿ'máⁿ ch'ēete cuerpo yeⁿe yā.

7 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿe va'ai chēeti nguuvi chi vmnáánⁿ vmnaaⁿ tan'dúucā 'áámá 'yáíⁿ'yāⁿ cuá'áá 'tíicā yā. Ndii chíiⁿ ndii 'uuví yā tan'dúucā 'áámá itiindu 'líiⁿ'tíicā yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ ndii chíiⁿ ndii 'iinū miiⁿ véē naáⁿ yā tan'dúucā naáⁿ 'iiⁿ'yāⁿ 'tíicā yā. Ní ndii chíiⁿ ndii cuūúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ní tan'dúucā 'i'yāⁿ chi nge'e tī na 'yúúné 'tíicā yā.

8 Ní nduu cuūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní véē niyaaⁿ ngeēchi yā 'áámá 'aamá yā ní núúⁿ'máⁿ cuáánⁿ 'diituú yā ní cuaaⁿ náánⁿ ngeēchi yā ní ndiitúu nduuti náaⁿ yā. Nguéé intaaviⁿ tuunuúⁿ yā ndii nguéé ndúú nguuvi ndii nguéé ndúú n'gaaⁿ chi caⁿ'a yā:

De'ē chúucā dēēve yā, de'ē chúucā dēēve yā, de'ē chúucā dēēve yā, Señor Ndyuūs, chi véē tanducuéⁿ'ē poder yeⁿe yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chi canéé ndii vmnáánⁿ vmnaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi maaⁿ canee yā, ní 'iiⁿ'yāⁿ chí canéé chí ndaa yā.

9 Ní ca'áámá ca'áámá vmnéⁿ'ēe chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ dich'etē yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chi véē yā na trono miiⁿ ní díiⁿ yā honrar 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní ca'á yā gracias 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chi candúuchí yā cueⁿe daāⁿ'maⁿ 'tíicā diiⁿ yā.

10 Ndu'u ndiicú cuūuⁿ 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē candiitín'díi yā nanáánⁿ 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chi véē yā na trono miiⁿ ní dich'etē yā 'iiⁿ'yāⁿ chi 'áámá canee yā cueⁿe daāⁿ'maⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ s'neeⁿ yā coronas yeⁿe yā nanáánⁿ trono miiⁿ ní caⁿ'a yā 'túucā:

11 Díi Señor chi Ndyuūs yeⁿe yú, díi ní n'dai taavi di chi dich'etē yā dii, ní díiⁿ yā honrar dii, ní ngaⁿ'á yā chi tanducuéⁿ'ē poder ní yeⁿe di caati dii ní din'dái di tanducuéⁿ'ē dendu'ū chi véē. Ní cáávā chi maaⁿ di neⁿ'e di din'dái di tanducuéⁿ'ē dendu'ū, 'tíicā diiⁿ di.

5

Libro ndúúćũ 'iiti cuũchĩ

1 Ní n'diichĩ na ta'a cuaacũ yā 'ii'yān chi vεε yā na trono miiñ 'áámá libro chi tan'dúúćá 'áámá rollo caaca naachi canéé nguũñ cuáán cheeti ndii cuaañ dáámí. Ní libro miiñ nduudi ndúúćũ ndεεchē sellos.

2 Ní n'diichĩ 'áámá ángel chi vέé poder ye'e yā. Ní yuudu n'dái 'cai yā ní ca'n'a yā 'túúćá. ¿Dú'ũ chi n'dai taavi ca chi cuuvi nn'guaañ libro 'cũũ ní ndiví sellos chi nduudi?

3 Naati mar 'áámá 'ii'yān ye'e va'ai cheeti nguuvi ndí nguéé mar 'áámá 'ii'yān ye'e i'nyeedí 'cũũ ndí nguéé ndúú mar 'áámá 'ii'yān chi canúúñ maañ yá'ña cuuvi nan'guaañ yā libro miiñ ndí nguéé ndúú cuuvi n'diichĩ yā libro miiñ.

4 Ní 'úú Juan neené cheēcu taaví ti nguéé ndaaca yā mar 'áámá 'ii'yān chi n'dai taavi cá yā chi cuuvi nan'guaañ yā libro miiñ ní 'cueeñ yā ye'e. Ndí nguéé ndúú cuuvi snaañ yā libro miiñ.

5 Tuu'mi ní 'áámá 'ii'ntyéñ'e ca'n'a yā chii yā 'úú: Dí nguéé cuēecu di. Cuin'díchi dí. Jesucristo chi duuchi 'yá'yāñ cuá'áá, chi ye'e ndaata ye'e 'ii'yān Judá chi ye'e 'ii'yān ye'e ndaata David, 'ii'yān miiñ chichéé yā ye'e tanducuéñ'e ní cuuvi nan'guaañ yā libro miiñ ní cuuvi cáanteéñ yā ndu'u ndεεchē sellos.

6 Tuu'mi ní n'diichĩ chi naavtañ'a ye'e trono miiñ ní naavtañ'a ye'e ndu'u cuũñ 'ii'yān miiñ ní naavtañ'a ye'e 'ii'ntyéñ'e s'eeñ n'diichĩ 'áámá 'ii'yān chi nguuvi 'iiti cuũchĩ chi chéendii yā. Ní n'diichĩ chi vέé seña na cuerpo ye'e yā chi 'ii'yān ch'iin'núñ yā yā. Ní 'ii'yān chi nguuvi 'iiti cuũchĩ miiñ vέé ndεεchē duu'ní'níñ yā ní ndεεchē nduutináañ yā chi ndεεchē espíritu ye'e Ndyuūs chi Ndyuūs dicho'ó yā núú'máñ i'nyeedí.

7 'Ii'yān miiñ ní cueñ'e yā ní ndaá yā ní sta'á yā libro miiñ ye'e ta'ā cuaacũ yā 'ii'yān chi vεε yā na trono miiñ.

8 Ní taachi sta'á yā libro miiñ ní ndúú cuũñ 'ii'yān miiñ ndúúćũ ndiicũ cuũñ 'ii'ntyéñ'e chintii'yā yā nanáañ 'ii'yān chi nguuvi 'iiti cuũchĩ miiñ. Ní ca'áámá ca'áámá 'ii'ntyéñ'e s'eeñ candεε yā arpas ye'e yā. Ní ndéé yā chiite ye'e 'dii'nguāñ ndiituú ndúúćũ cú'úyaa. Ní 'yaañ miiñ ye'e cú'úyaa miiñ chíñ chi ngañ'anguá'ña 'ii'yān na i'nyeedí 'cũũ, 'ii'yān chí ye'e Ndyuūs.

9 Ní chiitá yā 'áámá canto chí ngai chí 'túúćá:

Dí ní n'dai taaví di chi cuta'á di libro miiñ ní cáanteñ di sellos ye'e caati 'ii'yān ch'iin'núñ yā dii. Ní dii cáávā yuúñ ye'e di cáí di nús'ũũ chi cuuvi 'nũ ye'e Ndyuūs nús'uu. Ní nús'uu ní ye'e nducyáácá raza ye'e 'ii'yān, ní ye'e tanducuéñ'e idioma ní ye'e tanducuéñ'e yáañ, ní ye'e tanducuéñ'e nación. 'Túúćá nús'uu.

10 Ní dii ní din'dái di nús'uu ní diiñ di chi reyes nús'uu, ní diiñ di chi chiiduú nús'uu cucáávā Ndyuūs ye'e yú. Ní 'iicũ cuuvi caañ'mañ ntiñ'nyuñ 'nũ nanáañ 'ii'yān ye'e i'nyeedí 'cũũ.

11 Ní cuaañ 'nii'núñ n'diichĩ ní ch'iindiveéñ nduudu ye'e 'yaañ n'dái ángeles chí snéé yā cuaañ 'diituú ye'e trono miiñ ní ye'e nduu cuũñ 'ii'yān miiñ, ní ye'e 'ii'ntyéñ'e s'eeñ. Ní ángeles ní n'deeñ n'dái yā chí ngii yā ndiichĩ millares ndii chíñ cuuvi millares ndúúćũ millares ndúúćũ millares.

12 Ní yuudu n'dai ca'n'a nducyaaca s'eeñ:

'Ii'yān chi nguuvi 'iiti cuũchĩ chí 'ii'yān ch'iin'núñ yā ní n'dai taavi cá yā chí nducyaaca 'ii'yān dich'eté yā. 'Ii'yān miiñ sta'á yā tanducuéñ'e dendu'ũ poder ndúúćũ tanducuéñ'e vaadí 'cuiica ndúúćũ tanducuéñ'e

vaadi deenu ndúúcu tanducuéⁿē fuerzas ndúúcu tanducuéⁿē honra ndúúcu tanducuéⁿē vaadi δεεεε ngíi ndúúcu chi nducyaaca 'iiⁿyāⁿ dich'εετέ yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ.

13 Ní ch'iindiveéⁿ ntuúⁿ nduudu yeⁿe nducyaaca chi snéé na va'ai chεεti nguuví ndúúcu nducyaaca chi snéé vmnaaⁿ yáⁿ'āa 'cūū ndúúcu nducyaaca chi snéé maaⁿ yáⁿ'āa ndúúcu nducyaaca chi snéé ná nuúⁿníⁿyáⁿ'ā, nducyaaca chí véeⁿ yeⁿe nducueⁿē chí véeⁿ ní ngiita yā 'tíicā:

Cueⁿe daāⁿmaⁿ cueⁿe daāⁿmaⁿ dich'εετέ 'nū dii ní díiⁿ 'nū honrar dii. Ní caⁿ'a 'nū chí vaadi δεεεε ngii ndúúcu poder ní yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ chí vée yā na trono miiⁿ ní yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ chí nguuví 'iiti cuūchī.

14 Ní ndu'u cuūuⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní caⁿ'a yā: Tíicā cuuvi. Ní ndu'u ndiichi cuūuⁿ 'iiⁿntyéⁿē chintii'yā yā ní s'téenu yā 'iiⁿyāⁿ chí 'áámá canée yā cueⁿe daāⁿmaⁿ.

6

Yeⁿe ndεεchē sellos

1 Cuayivi ní n'diichí taachi 'iiⁿyāⁿ chí nguuví 'iiti cuūchī nan'guáaⁿ yā 'áámá chéeⁿ sello yeⁿ'e chí naachi ndεεchē sello yeⁿ'e libro miiⁿ. Ní ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿ'e 'áámá chéeⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e chí cuuúⁿ yā chí canduuchi. Ní neené díitū n'gai yā tan'dúúca daavi ní caⁿ'a yā: Cuchí di ní n'diichi di.

2 'Úú ní n'diichí ní míiⁿ cánée 'yúudūu cuéε ndúúcu 'áámá saⁿ'ā candúu sa 'iiti miiⁿ. Ní ndεε sa 'áámá arco na ta'a sa. Ní ca'a yā 'áámá corona saⁿ'ā miiⁿ ní can'daā sa chí 'cuuⁿ'miⁿ sa. Ní diiⁿ sa chí cuchεε sa yeⁿ'e enemigo yeⁿ'e sa.

3 Ní taachi 'iiⁿyāⁿ chí nguuví 'iiti cuūchī nan'guaaⁿ yā ndii chíiⁿ ndii 'úúví sello yeⁿ'e libro miiⁿ ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿ'e ndii chíiⁿ ndii 'uuví 'iiⁿyāⁿ chí naachi cuuúⁿ yā, ní caⁿ'a yā: Cuchí di ní n'diichi di.

4 Tuu'mi ní n'diichí. Can'daā táámá 'yúudūu chí cuá'a tī ndúúcu 'áámá saⁿ'ā candúu sa 'iiti miiⁿ. Ní saⁿ'ā miiⁿ sta'a sa 'áámá machete chí ch'εεte chí 'uúví lados 'caāiⁿ chí táámá yā ca'a sa. Ní saⁿ'ā miiⁿ ndεε sa poder chí díitiinú miiⁿ chí diví sa vaadi 'diiⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní 'íicú 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū caⁿ'á yā 'caan'núⁿ yā 'áámá yā taama yā.

5 Ní taachi 'iiⁿyāⁿ chí nguuví 'iiti cuūchī nan'guaaⁿ yā ndii chíiⁿ ndii 'íinú sello ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿ'e ndii chíiⁿ ndii 'íinú 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí caⁿ'a yā 'túúca: Cuchí di ní n'diichi di. Ní n'diichí 'áámá 'yúudūu cuám. Ní saⁿ'ā chí candúu sa 'yúudūu miiⁿ ndεε sa 'áámá cūū caadi na ta'a sa.

6 Ní ch'iindiveéⁿ nduudu naavtáⁿ'ā yeⁿ'e na cuūuⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí caⁿ'a 'tíicā: 'Áámá kilo yeⁿ'e trigo ní nditiiⁿ'yuⁿ caadi, ní 'iiⁿnū kilos yeⁿ'e cebada ní nditiiⁿ'yuⁿ caadi. Nguéé diiⁿ di daño yeⁿ'e aceite, ndii nguéé ndúú yeⁿ'e vino ti nduu 'uuví naaⁿ ní nduuví n'deeé n'dái.

7 Ní taachi 'iiⁿyāⁿ chí nguuví 'iiti cuūchī miiⁿ nan'guaaⁿ yā ndii chíiⁿ ndii cuūuⁿ sello miiⁿ ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí ndii chíiⁿ ndii cuūuⁿ 'iiti miiⁿ chí caⁿ'a 'túúca: Cuchí di ní n'diichi di.

8 N'diichí ní snaán 'áámá 'yúudūu cuaaaⁿ δεεεε ndúúcu saⁿ'ā chí cundúu sa 'yúudūu miiⁿ. Saⁿ'ā miiⁿ ní nguuví sa vaadi n'gii. Ní cuaaⁿ daami sa cuchí taama saⁿ'ā chí mensajero yeⁿ'e vaadi n'gíi chí tá'āa ní nguain'dai almas yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí n'díi. Tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ ca'á yā poder saⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'e 'áámá cuarto parte yeⁿ'e yáⁿ'āa yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí saⁿ'ā s'eeⁿ diiⁿ sa caandaá s'eeⁿ. Ní 'íicú ch'íin'nūⁿ sa 'iiⁿyāⁿ ndúúcu machete chí 'uúví lados 'caāiⁿ ní ndúúcu 'áámá vaadi cuiicu ní ndúúcu ca'ai ní ndúúcu 'iiti taaⁿ. Ní 'tíicā saⁿ'ā s'eeⁿ ch'íin'nūⁿ sa 'iiⁿyāⁿ.

9 Ní taachi 'ii'nyān chi nguuví 'iiti cuūchī nan'guaan yā ndii chíin ndii nyu'u sello mii'n, n'diichí máán nátaī ní n'diichí almas ye'n'e 'ii'nyān chi n'díí. Ní 'ii'nyān ch'ii'n'nú' yā 'ii'nyān s'ee'n cáávā chi nga'n'á yā nduudu cuaacu ye'n'e Ndyuūs ní cáávā chi nga'n'a cuaacú yā ye'n'e Ndyuūs.

10 Ní almas ye'n'e 'ii'nyān s'ee'n yuudu n'dái 'caí yā ní ca'n'a yā: N'dii Señor chi véé tanducué'n'e poder ye'n'e nī, n'dii chi dεεve nī ní cuaacú nī, ¿ndíí dε'ē tiempo ca'n'á nī n'diichí nī nuu'ndi ye'n'e 'ii'nyān chi snée yā i'n'yee'dí 'cūū ní díí' nī castigar 'ii'nyān s'ee'n cáávā chi ch'ii'n'nú' yā nú'suu?

11 Ní 'ii'nyān mii'n ca'á yā 'áámá 'áámá yā catecai cuéε yā. Ní 'ii'nyān mii'n nga'n'á yā 'túicā: Ndís'tiī ní ntaavi'tuunúú' nī 'tεε 'téé cá ndíí taachi 'ii'nyān ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū 'caan'nú' yā taná'n'ā ca 'ii'nyān chi dii'n ntiin'nyú' ye'n'e Cristo, 'ii'nyān chi hermanos ye'n'é nī. Ní canéé chi 'cuūvi yā tan'dúúccā ndís'tiī ch'ii' nī.

12 Ní n'diichí 'ii'nyān chi nguuví 'iiti cuūchī taachi nan'guaan yā ndii chíin ndii niyaa'n sello mii'n. Ní n'diichí chi díitūu n'dái nu'u yá'n'āa ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū. N'diichí 'yá'n'ā mii'n chíí tan'dúúccā chi cuái'n catecai yā chi cuái'n ye'n'e luto. Ní 'ii'yū mii'n ní nduuví cua'āa tan'dúúccā yuúú'.

13 Ní 'íin'nyú' s'ee'n ye'n'e nanguuvi ní sn'daa' ndii na yá'n'āa. Ní tan'dúúccā chi ingéé tá'ā n'gui'i yá'n'á ye'n'e n'guiídii taachi ndaa' 'áámá 'yúúné táán' 'túicā sn'daa' 'íin'nyú' s'ee'n.

14 Ní nanguuvi ní ch'ii'nu ye'n'e ní nduuvi 'líin' tan'dúúccā chi n'ge'εcu yú 'áámá caaca. Ní 'áámá 'áámá yūūcú ndúúccú 'áámá 'áámá isla ní nu'u ye'n'e na lugar ye'n'é.

15 Ní 'ii'nyān ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū, reyes ndúúccū 'ii'nyān chí ch'εεte ndúúccū 'ii'nyān 'cuiica ndúúccū 'ii'nyān comandantes ndúúccū 'ii'nyān chí véé poder ye'n'é yā ndúúccū 'ii'nyān chí 'áámá díin' yā ntiin'nyu' ye'n'e 'iivi yā ndúúccū 'ii'nyān chí libre yā, nducyáácá yā chεεti núú' n'de'ei yā na yivi yáávā ní nguáán' na tuūu ye'n'e yūūcū.

16 Ní 'ii'nyān s'ee'n ca'n'a yā chii yā icyá'n'ā ndúúccū tuūu: Ndís'tiī icyá'n'ā ndúúccū tuūu, cun'dáá nduú nī vmnaa' ye'n'e nús'uu ní cunúū' n'dé'ei nī nús'uu ye'n'é nanáán' Ndyuūs chí véε yā na trono mii'n ní ye'n'e castigo chi neené díitūu n'dai chí Jesucristo chí nguuví 'iiti cuūchī téε yā nús'uu.

17 Caati 'āa ndaa' nguuví ch'εεte mii'n taachi Ndyuūs ca'a yā castigo 'ii'nyān s'ee'n ní ¿Du'ū cuuvi cuchéé castigo 'cūū?

7

Ye'n'é 'ii'nyān chí señalado yā ye'n'e tribus ye'n'e 'ii'nyān Israel

1 N'diichí dendú'ū chí 'túúccā, ní cuayivi 'úú' n'diichí cuū'n ángeles chí chééndii yā ndu'u cuuún' esquinas ye'n'é i'n'yee'dí 'cūū. Ní ángeles s'ee'n índεεnee yā ndii chíin ndii cuuún' 'yúúné ye'n'e yá'n'ā 'cūū. Ní 'íicú 'yúúné s'ee'n nguéé chéenū díituu na yá'n'āa ndíí nguéé ndúú vmnaa' mar 'áámá nuú'nī' yá'n'ā, ndíí nguéé ndúú vmnaa' mar 'áámá yá'n'á.

2 Ní n'diichí ntuún' táámá ángel chí cuchii yā naachi can'daa' yá'n'ā. Ní ndεε yā na ta'a yā 'áámá sello ye'n'é Ndyuūs chí canduuchi. Ní ángel mii'n yúúúú' n'dái nga'n'a yā ndu'u cuū'n' ángeles chí sta'á yā poder chí diti'nú' yā chí díin' yā daño na yá'n'ā 'cūū ndúúccū ná nuu'nī' yá'n'ā.

3 Ní ángel mii'n nga'n'á yā 'túúccā: Ndís'tiī ángeles, nguéé díin' nī daño ye'n'e yá'n'ā 'cūū, ndíí nguéé ndúú ye'n'e nuu'nī' yá'n'ā, ndíí nguéé ndúú ye'n'e yá'n'á ndíí taachi s'nuún' nū 'áámá sello ye'n'e Ndyuūs na nch'εεtē 'ii'nyān chí dichí'vε' Ndyuūs ye'n'e yú.

4 Ní ch'iindiveéⁿ chi duuchi 'iiⁿ'yāⁿ chi chií sellado yā ní ngii yā 'áámá ciento 'uūví ngeεεcú cuūuⁿ mil 'iiⁿ'yāⁿ chi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducueⁿ'ē tribus yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel.

5 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Judá ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Rubén ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Gad ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil.

6 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Aser ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Neftalí ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Manasés ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil.

7 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Simeón ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Leví ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Isacar ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil.

8 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Zabulón ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā José ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil. 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tribu yeⁿ'e ndaata saⁿ'ā Benjamín ní ndií yā sellado yā ndiichúúví mil.

Nducyaáca 'iiⁿ'yāⁿ chi véé catecai cué yā

9 Cuayivi ní n'diichi n'dee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tanducueⁿ'ē nación, yeⁿ'e tanducueⁿ'ē raza, yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tanducueⁿ'ē daveedi ndúúcu tanducueⁿ'ē davaacu chi n'dááⁿ, yeⁿ'e tanducueⁿ'ē yāāⁿ yeⁿ'e tanducueⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ chi véé na iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chééndii yā nanááⁿ trono miiⁿ ní nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi nguuvi 'iiti cuūchī. Ní mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi didúúché yā. Nducyaáca yā véé catecai yā cuéé ní ndéé yā yiiⁿ'yūⁿ na ta'á yā.

10 Ní nducyaáca yā 'cai yā yíicú yā ní caⁿ'a yā 'tíicā:

Ndyuūs chi véé yā na trono miiⁿ ndúúcu Cristo chi nguuvi 'iiti cuūchī nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ.

11 Ní nducyaaca ángeles s'eeⁿ ní ch'εεεε yā núúⁿ'máⁿ 'diituú yeⁿ'e trono miiⁿ ndúúcu ndu'ū ndiicú cuūuⁿ 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē ndúúcu ndu'u cuūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní nducyaaca yā candiitín'dii yā nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi véé yā na trono miiⁿ ní dich'εεé yā Ndyuūs.

12 Ní 'tíicā caⁿ'a yā:

'Tíicā va. Di'chεεεε yú Ndyuūs chi deεεεε ngii yā chí deenu na yā tanducueⁿ'ē dendu'ū chi véé. Caⁿ'a yú gracias Ndyuūs. Ní diiⁿ yú honrar 'iiⁿ'yāⁿ. Ní nducueⁿ'ē poder ndúúcu nducueⁿ'ē fuerzas ní yeⁿ'e yā. Ní 'tíicā canéé Ndyuūs yeⁿ'e yú cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ. 'Tíicā.

13 Cuayivi ní 'áámá 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē nan'guεεcútaⁿ'a yā ní itiinguuneéⁿ yā 'úú: ¿Dú'u rá 'iiⁿ'yāⁿ chi véé catecai cuéé yā ní tíi chiicá yā?

14 Ní 'úú ní ngaⁿ'á: N'dii, Señor, deenú ní yeⁿ'e yā. Tuu'mi ní 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē miiⁿ caⁿ'a yā: 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní chiica yā yeⁿ'e chí ch'eenu taaví yā chí ní 'āā deεεvé yā catecai yā ndúúcu yuuúⁿ yeⁿ'e Cristo chi nguuvi 'iiti cuūchī.

15 Ní cáává chuú 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ snéé yā nanááⁿ Ndyuūs chi véé yā na trono yeⁿ'e yā. Ní dichí'vé yā Ndyuūs ndii nguuvi ndii ngaaⁿ na yáacú yeⁿ'e yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chi véé yā na trono miiⁿ ní canéé yā miiⁿ ní candéé yā cuidado nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

16 Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'āā ntéé cuuvi cuicú yā, ní 'āā ntéé cuuvi yaācá yā. Ní 'āā ntéé cundāā yaⁿā vmnaaⁿ yeⁿe yā ndíí nguéé ndúú cuuvi cuucu 'iiⁿyāⁿ ndúúcu yaⁿā.

17 Caati 'iiⁿyāⁿ chi nguuvi 'iiti cuūchī chi vée yā na trono miiⁿ ní dííⁿ yā cuidado 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ tan'dúúca chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní 'iiti cuūchī yeⁿe yā. 'Tíicā dííⁿ yā. Ní can'dáá naaⁿ yā ní 'cuuⁿmíⁿ yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ naachī candaā nuūⁿnīⁿ yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ. Ní Ndyuūs nadidεεvε yā tanducuéⁿe nuūⁿnīⁿ nduutināⁿ yā.

8

Sello chi ndii chííⁿ ndíí ndεēchē ndúúcu incensario yeⁿe 'dííⁿnguāⁿ

1 Ní taachi 'iiⁿyāⁿ chi nguuvi 'iiti cuūchī nan'guaaⁿ yā ní divíi yā ndii chííⁿ ndíí ndεēchē sellos miiⁿ yeⁿe libro miiⁿ tuuⁿmi ní chó'ōo tan'dúúca maⁿ'a hora chí chíí 'diiⁿ canéé na va'ai chεeti nguúvi.

2 Tuuⁿmi ní n'diichí chi ndu'u ndεēchē ángeles chi chéendii yā nanááⁿ Ndyuūs. Ní ángeles sta'á yā 'áámá trompeta 'áámá 'aamá yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chi ca'á yā trompetas.

3 Ní cuayiivi táámá ángel chi ndεε yā 'áámá incensario yeⁿe 'dííⁿnguāⁿ ní ndaa yā nanááⁿ nátai yeⁿe 'dííⁿnguāⁿ ní chéendii yā miiⁿ. Ní ángel miiⁿ ní sta'á yā n'dee n'dái cúⁿúyaa. Ní ca'á yā cááv ofrenda dáámá ndúúcu chi ngaⁿ'angua'á yā 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿe Ndyuūs. Ní s'néeⁿ yā incienso nanááⁿ nátai yeⁿe 'dííⁿnguāⁿ chí canéé nanááⁿ trono miiⁿ.

4 Ní 'yááⁿmíⁿ yeⁿe cúⁿúyaa chí canéé na ta'a ángel miiⁿ ndúúcu yeⁿe chí ngaⁿ'angua'a 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí yeⁿe Ndyuūs ní dáámá cucheε nanááⁿ Ndyuūs.

5 Tuuⁿmi ní ángel miiⁿ sta'á yā incensario yeⁿe 'dííⁿnguāⁿ chiitú yā ndúúcu nduucyaⁿ'ā yeⁿe nátai miiⁿ. Ní chingée yā vmnaaⁿ yáⁿ'āa yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní ndaa daavi chí diituu n'gεεcúū ndúúcu dεεvε yeⁿe 'cuaí ndúúcu chí 'nuⁿ'u yáⁿ'āa.

Yeⁿe trompetas

6 Ní ndu'u ndεēchē ángeles chi ndεε yā trompetas ch'εetinée yaáⁿ yā chí di'cuεεcú yā trompetas yeⁿe yā.

7 Ní ángel chí vmnááⁿ vmnaaⁿ di'cuεεcú yā trompeta yeⁿe yā ní chingée vmnaaⁿ yáⁿ'āa yuūuⁿ ndúúcu nguuchi yaⁿ'ā ndístáⁿ'ā ndúúcu yuūúⁿ. Ní chiichi 'iinū parte yeⁿe yáⁿ'āa yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndúúcu 'iinū parte yeⁿe yáⁿ'á chí vée. Dáámá chiichi ndúúcu 'iinū parte yeⁿe yáⁿ'á ndúúcu nducuéⁿe yaatā cueé yéⁿe.

8 Tuuⁿmi ní ndii chííⁿ ndii 'úúví ángel di'cuεεcú yā trompeta yeⁿe yā ní n'diichí 'áámá cosa tan'dúúca 'áámá yiicū ch'εeté chí ngiichi chí 'áámá 'iiⁿyāⁿ chεεcú yā yeⁿe va'ai chεeti nguúvi. Ní sndaā vmnaaⁿ yeⁿe nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā. Ní yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ná 'iinū parte yeⁿe nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā nduuvi yuúúⁿ.

9 Ní ch'íi 'áámá 'iinū parte yeⁿe 'iiti chí vée chεeti nuuⁿnīⁿyáⁿ'ā miiⁿ ndúúcu 'iinū parte yeⁿe nducuéⁿe barcos chí chiica vmnaaⁿ nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā ní ntuúvíi.

10 Tuuⁿmi ní ángel ndii chííⁿ ndii 'iinū miiⁿ di'cuεεcú yā trompeta yeⁿe yā ní sn'daa 'áámá 'íiⁿnyúⁿ ch'εete ca yeⁿe nanguuvi tan'dúúca 'áámá tááⁿ yáácá chí ngiichi. Ní sn'daa vmnaaⁿ yeⁿe 'iinū parte yeⁿe yíicú s'eeⁿ ndúúcu nuūⁿnīⁿ chí can'daa chí vée na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

11 Ní 'íinnyúⁿ ch'εεte ca miiⁿ ní chi duuchi Ajenjo chí neⁿe caaⁿmaⁿ chí yaaá. Ní 'iinū parte yeⁿe nuūⁿnīⁿ yeⁿe yīcū ndúú^cū nuūⁿnīⁿ chí can'daā ní nduū^vī Ajenjo chí yaaá. Ní neenē 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ ch'tī yā chí chí'i yā nuūⁿnīⁿ miiⁿ ti neenē yaaá nuūⁿnīⁿ miiⁿ.

12 Tuuⁿmi ní ángel ndii chíiⁿ ndii cuūⁿu di'cuεεcú yā trompeta yeⁿe yā ní 'iinū parte yeⁿe 'yáⁿá nca'ái ndúú^cū 'iinū parte yeⁿe 'īiyū ndúú^cū 'iinū parte yeⁿe 'íinnyúⁿ. Ní 'íicū 'iinū parte yeⁿe dendu'ū chí 'túucā ní chii maāⁿ. Ní nguéé canuuⁿ dεεve yeⁿe ná 'iinū parte yeⁿe nguuvi. 'Tiicā ntúūⁿ n'gaaⁿ.

13 Tuuⁿmi ní n'diichí 'áámá ángel tan'dúú^cā 'íi'yāa ní n'giindiveéⁿ chí n'gaí yā naachi cueⁿe yā naavtaⁿá nanguuvi. Ní ngaⁿ'a yuudú yā 'tíicā: De'ē chúú^cā ya'āi, de'ē chúú^cā ya'āi, de'ē chúú^cā ya'āi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí sné^e yā na yáⁿ'āa yeⁿe chí cuuvi taachi tá 'iinū ángeles caⁿ'á yā di'cuεεcú yā trompetas yeⁿe yā.

9

1 Cuayivi ní n'diichí ndíi nyuⁿu ángel miiⁿ di'cuεεcú yā trompeta yeⁿe yā ní n'diichí 'áámá 'íinnyúⁿ chí chíicā nanguuvi ní chíiya na yáⁿ'āa. Ní 'áámá 'iiⁿyāⁿ ndéε yā llave yeⁿe abismo chí 'áámá yīive yáⁿ'āa ch'εεté chí nan'guāⁿ yáaⁿnuūⁿ n'dái. Ní 'áámá ángel chí nguéé n'daacā ca'a yā llave miiⁿ na ta'a 'íinnyúⁿ miiⁿ.

2 Ní ángel miiⁿ n'guaaⁿ yā yīive yáⁿ'āa ní can'dáá 'yaaⁿmiⁿ yeⁿe tan'dúú^cā 'yaaⁿmiⁿ chí can'daā yeⁿe 'áámá horno ch'εεte. Ní 'yaaⁿmiⁿ miiⁿ chí can'daā yeⁿe yīive miiⁿ ní diiⁿ chí nduuvi maāⁿ na 'yáⁿ'ā ndúú^cū 'yúúⁿé.

3 Ní yeⁿe 'yaaⁿmiⁿ miiⁿ can'daā langostas na yáⁿ'āa. Ní 'iiti s'eeⁿ ní taáⁿ tī, ní chingaaⁿ tī. Ní tan'dúú^cā 'iiti dáⁿ'āi diiⁿ tī, 'tíicā cuuvi diiⁿ tī.

4 Ní 'iiⁿyāⁿ dich'ó^o yā langostas chí nguéé diiⁿ tī daño yeⁿe yaātā chí véé na yáⁿ'āa ndúú^cū mar 'áámá naaⁿ chí yaātā cueéé ndíi mar 'áámá yáⁿ'á, naati dámaāⁿ cuuvi diiⁿ tī daño 'iiⁿyāⁿ chí nguéé ndεε yā sello yeⁿe Ndyuūs ná ncheéte yā.

5 Naati caⁿ'á yā chíi yā langostas chí nguéé cuuvi 'caaⁿnúⁿ tī 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ naati cuuvi diiⁿ tī chí 'cueenu yā cuuvi chí ya'ai cá yā cheεti nyúⁿ'ú 'íiyú. Ní diiⁿ tī chí ya'ai cá yā tan'dúú^cā chí ya'ai ca 'iiⁿyāⁿ taachi cá'a 'iiti daⁿ'āi 'iiⁿyāⁿ.

6 Ní nguuvi s'eeⁿ ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū in'nuūⁿ yā taacā chí cuuvi 'cuū^ví yā tī neⁿe yā chí 'cuū^ví yā, naati nguéé cuuvi 'cuū^ví yā.

7 Ní langostas miiⁿ ní tan'dúú^cā 'aama 'yúúⁿū chí canee listo tī chí 'cuuⁿmáⁿ tī 'tíicā langostas miiⁿ. Na tíiⁿ tī cánduūu cosa tan'dúú^cā corona yeⁿe 'diiⁿ'nguāⁿ. Ní naáⁿ tī ní tan'dúú^cā nááⁿ 'iiⁿyāⁿ.

8 Ní yuúⁿdūū tíiⁿ tī tan'dúú^cā yuúⁿdūū tíiⁿ n'daataá. Ní 'diiⁿ'yuⁿ tī tan'dúú^cā 'diiⁿ'yuⁿ 'yáiⁿyāⁿ cuáⁿ'áá.

9 Ní snúⁿ cuerpo yeⁿe tī catecai tan'dúú^cā catecai cūū chí armadura cūū yeⁿe soldado. Ní n'g'éécú ngeεchi tī tan'dúú^cā chí n'g'εecu 'yaaⁿ n'dái carros ndúú^cū 'yaaⁿ n'dái 'yúúⁿū chí ngéénu tī ndεε tī carro yeⁿe tī tan'dúú^cā chí ngéénu tī cueⁿe tī neⁿe chí 'cuuⁿmáⁿ yā.

10 Ní véé nduucudaⁿ'ai tī tan'dúú^cā nduucudaⁿ'ai 'iiti daⁿ'āi ní véε 'iini ch'εεte na nduucudaⁿ'ai tī. Ní ndúú^cū 'iini ch'εεte yeⁿe nduucudaⁿ'ai tī chí diiⁿ tī daño chí ch'εenu yā chíi cheεti nyúⁿ'ú 'íiyú.

11 Ní canéé 'áámá ángel ndíi tíiⁿ yeⁿe 'iiti s'eeⁿ, chíiⁿ chí ángel yeⁿe yīive yáⁿ'āa miiⁿ. Ní ángel miiⁿ chí duuchi Abadón na nduudu hebreo, ní Apolión ná nduudu griego chí neⁿe caaⁿmaⁿ 'iiⁿyāⁿ chí nada'tuū^ví tanducueⁿ'é.

12 Maaⁿ ní chó'ōo 'áámá vaadī ya'āi chí canéé chí chó'ōo naati véé na 'uū^ví vaadī ya'āi chí canéé chí cho'óo.

13 Tuu'mi ní ndii chííⁿ ndii niyaaⁿ ángel miiⁿ idi'cuεεcú yā trompeta yeⁿ'é yā ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu chi cuchíi naavtaⁿ'ā yeⁿ'e chi cuūuⁿ níⁿniⁿ tī chi adornó yeⁿ'ē nátaí yeⁿ'e 'diiⁿnguāⁿ chí canéé nanááⁿ Ndyuūs naachi dich'εεtē yā Ndyuūs.

14 Ní nduudu miiⁿ caⁿ'a chíi ndii niyaaⁿ ángel miiⁿ chi ndεε yā trompeta yeⁿ'é yā: Dii, ángel, n'daatíí dí ndu'u cuūuⁿ ángeles chí snéé i'yúú yā níⁿnuúⁿ na yíícú ch'εεtē chí nguuvi Eufrates.

15 Ní nín'daatíí yā ndú'ū cuūuⁿ ángeles s'eeⁿ caati cuuvi 'caāⁿ'nuⁿ yā 'iinū parte yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní canéé listo yā hora yeⁿ'ē.

16 Ní ch'iindiveéⁿ chí chεε dúúché yā soldados chí sndúu sa 'yuūdūu chí ngii sa tan'dúúcā 'uuvī ciento millones.

17 Ní 'tíicā n'diichí 'yuūdūu s'eeⁿ taachi 'úú, Juan, cueⁿ'é ndúú^{cū} espíritu yeⁿ'é. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí sndúu yā 'yúú^{dūu} s'ééⁿ véé catecaí yā chí armadura yeⁿ'e pecho yeⁿ'é yā ní color cuá'ā tan'dúú^{cā} chí nguuchi yaⁿ'ā ndúú^{cū} color cueéé nanguuvi ndúú^{cū} color cuaaaⁿ. Ní 'yúú^{dūu} s'eeⁿ ní tííⁿ tī tan'dúú^{cā} tííⁿ 'yáíⁿ'yāⁿ cuá'áá. Ní na cheendí tī ican'daā nguuchi yaⁿ'ā ndúú^{cū} 'yaaⁿ'míⁿ ndúú^{cū} azufre.

18 Ní yeⁿ'e 'iinū naaⁿ dendu'ū s'túú^{cā} chí can'daā yeⁿ'e cheendí tī ní 'áámá 'iinū parte yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ch'íi yā ndúú^{cū} nguuchi yáⁿ'ā miiⁿ ndúú^{cū} 'yaaⁿ'míⁿ miiⁿ ndúú^{cū} azufre miiⁿ.

19 Ní chí ditiínú yeⁿ'e 'yúú^{dūu} s'ééⁿ canúúⁿ cheendí tī ndúú^{cū} nduucudaⁿ'ai tī tī nduucudaⁿ'ai tī miiⁿ ní yaaaⁿ ní tan'dúú^{cā} tííⁿ cúú, 'tíicā nduucudaⁿ'ai tī. Ní ndúú^{cū} cheendí tī ndúú^{cū} nduucudaⁿ'ai tī dííⁿ tī daño 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

20 Tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí nguéé ch'íi yā yeⁿ'e daños nguéé ndaācādaamí yā yeⁿ'e dendu'ū chí dííⁿ yā chí nguéé n'daaca. Ní 't'éénu yā espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiínūⁿ ndúú^{cū} santos ídolos yeⁿ'e 'dííⁿ'nguāⁿ ndúú^{cū} santos ídolos yeⁿ'e 'dííⁿ'nguεε ndúú^{cū} santos ídolos yeⁿ'e cúú cuaaaⁿ ndúú^{cū} santos ídolos yeⁿ'e tuūu ndúú^{cū} santos ídolos yeⁿ'e yáⁿ'á. Dendú'ū santos ídolos nguéé cuuvi inaaⁿ, ní nguéé cuuvi n'giindiveéⁿ, ndíí nguéé cuuvi ngiicá.

21 Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'tíicā ntúūⁿ nguéé ndaācādaamí yā yeⁿ'e chí n'gíiⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ, ndíí nguéé ndúú yeⁿ'e ngaatu chí dííⁿ yā, ndíí nguéé ndúú yeⁿ'e chí caⁿ'á yā ndúú^{cū} isaⁿ'ā o n'daataá chí nguéé yeⁿ'é yā, ndíí nguéé ndúú yeⁿ'e chí duucu yā.

10

Yeⁿ'e ángel ndúú^{cū} libro 'lííⁿ

1 Cuayiivi ní n'diichí 'áámá ángel chí véé n'deeε n'dáí poder yeⁿ'e yā. Ní chíicá yā yeⁿ'e va'ai chεεtí nguuvi ní chíiyá yā. Ní véé catecaí yā yeⁿ'e meéεⁿ. Ní vmnaaⁿ tííⁿ yā canéé cuuⁿ'ngúúⁿndí yeⁿ'e nanguuvi. Ní naáⁿ yā tan'dúú^{cā} dεεvε yeⁿ'e 'yáⁿ'ā, 'tíicā ngii naáⁿ yā. Ní ca'á yā ní tan'dúú^{cā} columnas chí nguuchi yaⁿ'ā.

2 Ní na ta'á yā ndεε yā 'áámá libro 'lííⁿ chí canda'āi. Ní ángel miiⁿ s'neeⁿ yā ca'á yā lado ta cuaacú yā vmnaaⁿ na nuūⁿníⁿ'yáⁿ'ā. Ní s'neeⁿ yā ca'á yā lado tá 'cuee yā vmnaaⁿ na yáⁿ'āa.

3 Tuu'mi ní yuudu n'dáí 'cai yā tan'dúú^{cā} chí n'gai 'áámá 'yáíⁿ'yāⁿ cuá'áá. Ní chí'ínú 'cai yā ní ndεεchē daavi ní caⁿ'ā ndúú^{cū} nduudu yeⁿ'ē.

4 Taachí chí'ínú ngaⁿ'ā ndu'ū ndεεchē daavi mííⁿ 'úú ní canéé listo chí dingúúⁿ chíiⁿ chí n'diichí taachi chíiindiveéⁿ 'áámá nduudu yeⁿ'e ná va'ai

chɛɛti nguuvi chí ca'n'a chíi 'úú: Nguéé dinguuⁿ di nduudu chi nga'n'a ndu'u ndɛɛchɛ daavi miiⁿ naati canúúⁿ n'de'ei di na staava ye'n'e di nduudu miiⁿ.

5 Ní ángel miiⁿ chí n'diichí chí chééndii vmnaaⁿ na nuuⁿn'í'yá'n'ā ndúúúⁿ vmnaaⁿ na yá'n'āa ch'ɛ́ yā ta'a yā lado ta cuaacú yā ndii nanguuvi.

6 Ní diíⁿ yā 'áámá compromiso ní nga'n'a yā: “Por Dios”, Ndyuūs chí can-duuchi cueⁿ'e daaⁿmaⁿ, Ndyuūs chí din'dái yā nánguuvi ndúúúⁿ tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí vɛɛ yeⁿ'ē, ndúúúⁿ yá'n'āa ndúúúⁿ tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí vɛɛ yeⁿ'ē, ndúúúⁿ nuuⁿn'í'yá'n'ā ndúúúⁿ tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí vɛɛ yeⁿ'ē. Ní ángel miiⁿ ca'n'a yā: 'Āā ntéé tiempo chí cuuvi 'naaⁿ.

7 Ti nguuvi taachi ndii chíiⁿ ndii ndɛɛchɛ ángeles ní tucá'a yā 'cuɛɛcú yā trompetas ye'n'e yā tuu'mi ní chíiⁿ chí Ndyuūs cunee n'de'ei yā ní 'cuuinu. Ní Ndyuūs tucá'a yā diíⁿ yā tanducuéⁿ'ē chí nga'n'a yā ngii yā 'iiⁿyāⁿ profetas chí dichíⁿvɛ yā Ndyuūs.

8 Tuu'mi ní nduudu chí ch'iindiveéⁿ ndii nanguuvi ca'n'a ntúuⁿ yā ndúúúⁿ 'úú táámá vmneⁿ'ē ní ca'n'a 'tíicā: Dii, Juan, cueⁿ'e di ní cuta'a di libro 'líiⁿ chí ngaadi chí ángel miiⁿ ndɛɛ yā na ta'á yā, ángel chí chééndii yā vmnaaⁿ na nuuⁿn'í'yá'n'ā ndúúúⁿ vmnaaⁿ na yá'n'āa.

9 Ní cheⁿ'é nanááⁿ ángel miiⁿ ní ca'n'á chíi ángel: Díi, ángel, tee di libro 'líiⁿ 'úú. Ní teé yā libro 'líiⁿ 'úú. Ní ángel miiⁿ ca'n'a yā chíiyā 'úú: Cuta'a di ní ché'é dí libro 'líiⁿ. Ní cuuvi yaadi na cheendi di tan'dúúúⁿ ndi'i naati nduūⁿvī yaáá ná chɛɛti di.

10 Tuu'mi ní sta'á libro 'líiⁿ míiⁿ chí canéé na ta'a ángel miiⁿ ní che'é. Ní chíi yaadi cheendi tan'dúúúⁿ ndi'i. Taachi 'āā ch'íinúⁿ che'é ní nduūⁿvī yaáá ye'n'e chɛɛti.

11 Angel miiⁿ ní níiⁿnúúⁿ nūuⁿ nga'n'a yā ngii yā 'úú: Díi, Juan, taama vmnéⁿ'ē canéé chí caaⁿ'maⁿ di nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'ē n'dee n'dái 'iiⁿyāⁿ ndúúúⁿ 'yaaⁿ n'dái naciones ndúúúⁿ 'yaaⁿ taavi 'iiⁿyāⁿ chí nga'n'a davaacu s'eeⁿ chí n'dááⁿ ní ndúúúⁿ reyes.

11

'Uuvi 'iiⁿyāⁿ chí nga'n'a yā nduudu cuaacu

1 Tuu'mi ní ángel miiⁿ tee yā 'aama taaⁿ nduu 'úú ti tan'dúúúⁿ 'áámá nduucu chí dicaadí yā, 'tíicā. Ní ángel miiⁿ nga'n'a yā ngii yā 'úú: Cuééndii di ní dicaadí dí yáacú yeⁿ'e Ndyuūs ndúúúⁿ nátaí. Ní dīduuche di chɛɛti yaacú 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs.

2 Naati chūva'āi yeⁿ'e yáacú na patio miiⁿ nguéé dicaadí dí miiⁿ ti chíiⁿ ní ca'n'á 'iiⁿyāⁿ chí nguéé i'téenu yā Ndyuūs. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní 'caanca'a yā nducuéⁿ'ē yááⁿ miiⁿ chí yeⁿ'é Ndyuūs 'uūⁿvī ngɛɛcú 'uūⁿvī 'iiyū.

3 Ní nga'n'á yā 'tíicā. 'Úú ní dicho'ó 'uūⁿvī 'iiⁿyāⁿ chí nga'n'a cuaacú yā yeⁿ'é, chí caaⁿ'máⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'é 'áámá mil canee 'uūⁿvī ciento ndúúúⁿ 'iinū ngɛɛcu nguuvi. Ní catecai yā ní 'iiⁿyāⁿ chí luto yā.

4 Ná 'uūⁿvī 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí nga'n'a cuaacu yeⁿ'é, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní tan'dúúúⁿ 'uūⁿvī yá'n'á yeⁿ'e olivas ndúúúⁿ 'uūⁿvī candeleros chí snéé nanááⁿ Señor chí 'iivi yeⁿ'e yá'n'āa.

5 Ní nduuti chí 'áámá 'iiⁿyāⁿ neⁿ'e yā diíⁿ yā daño 'uuvi 'iiⁿyāⁿ chí nga'n'a cuaacu yeⁿ'é tuu'mi ní can'dáá nguuchi ya'n'ā na cheendi 'uūⁿvī 'iiⁿyāⁿ ní ch'íinū 'iiⁿyāⁿ chí contra yeⁿ'e yā. Ní 'tíicā cuuvi 'iiⁿyāⁿ chí neⁿ'é yā diíⁿ yā daño 'uuvi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ, canéé chí 'cuūⁿvī yā ndúúúⁿ nguuchi ya'n'ā.

6 'Uuvi 'iiⁿyāⁿ chi caaⁿmaⁿ cuaacu yeⁿ'é ni véé poder yeⁿ'e yā chi cuuvi nn'gaadí yā nanguuvi ní 'ícu nguéé cueeⁿ cúúvi 'naaⁿ tiempo chi ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Ní cuuvi yā díiⁿ ntúuⁿ yā chi nuuⁿníⁿ nduuvi yuúūⁿ. Ní díiⁿ yā chi ndáá n'dee n'dái ca'ai yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, ní díiⁿ yā chuū 'āā de'é nūuⁿ tiempo taachi neⁿ'e yā.

7 Ní cuayiiⁿ taachi 'cuiinu caaⁿmáⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs tuu'mí 'iiti taaⁿ chi nguuvi monstroo ní can'dáa tī yeⁿ'e yiiⁿve yáⁿ'āa ní díiⁿ caandaá tī ndúúⁿcū 'uuvi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní cucheε tī yeⁿ'e yā ní 'caaⁿnúⁿ tī 'uuvi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

8 Ní cuerpo yeⁿ'e 'uūⁿvī tináⁿ'ā s'eeⁿ cunéé na yúúⁿí yeⁿ'e yāāⁿ ch'εεεε miiⁿ chi dáámá yāāⁿ miⁿ naachi 'iiⁿyāⁿ ca'nééⁿnga'á yā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú na cruz. Ní ndúúⁿcū táámá nduudu yāāⁿ ch'εεεε miiⁿ tan'dúúⁿcā yāāⁿ Sodoma o yáⁿ'āa Egipto ti 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacⁿ ch'εεtinéé yā miiⁿ.

9 Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ s'eeⁿ ndúúⁿcū 'iiⁿyāⁿ ndaataa s'eeⁿ ndúúⁿcū 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e n'dee n'dái davaacu chi n'dááⁿ ndúúⁿcū 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e 'naaⁿ naciones caⁿ'á yā n'diichi yā 'uūⁿvī cuerpo chi tináⁿ'ā yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi n'dií chéetī na 'íⁿúⁿ nguuvi canéé maⁿ'a. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé 'cuaáⁿ yā chi 'iiⁿyāⁿ 'cuεεchi yā cuerpos yeⁿ'e tináⁿ'ā yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi n'díⁿ miíⁿ.

10 Ní 'iiⁿyāⁿ chi ch'εεtinéé yā na yáⁿ'āa ní neené cuuvi yeenú yā chi n'díⁿ nduu 'uūⁿvī profetas. Ní díiⁿ yā 'viicu. Ní dicho'ó yā regalos yeⁿ'e 'aamá yā taama yā caati 'uuvi profetas chi ngaⁿ'a nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs díiⁿ yā chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ néené ch'eenu yā chíi.

11 Naati cuayiiⁿ chi chó'ōo 'iinu nguuvi canéé maⁿ'a Ndyuūs nadacuéⁿ yā nduu 'uuvi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní nducyaaca 'iiⁿyāⁿ di'va'a yā yeⁿ'e chi n'diichi yā.

12 Ní cuayiiⁿ míⁿ 'uuvi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ch'iindiveéⁿ yā 'áámá nduudu yuudu n'dái yeⁿ'e ná va'ai chéeti nguuvi chi caⁿ'ā: Ndís'tií, cuchéε ní 'muuⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní cuchéε yā na va'ai chéeti nguuvi na 'áámá meéⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí taan yā yeⁿ'e yā n'diichi yā chuū.

13 Ní hora míⁿ nūuⁿ 'nuⁿ'u taaⁿ yáⁿ'āa ní 'áámá ndiichi parte yeⁿ'e yāāⁿ miiⁿ chi n'daā ní ndεεchē mil 'iiⁿyāⁿ ch'ií yā taachi n'nuⁿ'u yáⁿ'āa miíⁿ. Tanáⁿ'a yā ní dí'vá'a yā ní dich'εεté yā Ndyuūs chi canéé na va'ai chéeti nguuvi.

14 Chó'ōo ndii 'uuvi vaadi yá'āi naati ní ndii chíⁿ ndii 'iinu miiⁿ ndaa núúⁿ.

Yeⁿ'e ángel chí di'cuεεcú yā ndíi ndεεchē trompeta

15 Ní ndii chíⁿ ndii ndεεchē ángel miiⁿ di'cuεεcú yā trompetas yeⁿ'e yā ní ch'iindiveéⁿ 'naaⁿ nduudu yuudu na va'ai chéeti nguuvi chí ngaⁿ'á:

Maaⁿ ní Señor Ndyuūs yeⁿ'e yú ndúúⁿcū Cristo ní vεε poder yeⁿ'é yā tiempo maaⁿ chí caaⁿmaⁿ ntiⁿnyuⁿ yā cueⁿ'é daāⁿmaⁿ yeⁿ'e nducuéⁿ'ē 'iiⁿntyéⁿ'ē yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí ndúúⁿcū naachi ngaⁿ'a ntiⁿnyuⁿ yā ti nducuéⁿ'ē ní yeⁿ'e Cristo maaⁿ.

16 Tuu'mí ní ndu'u ndiicú cuūuⁿ 'iiⁿntyéⁿ'ē chí véε yā na trono yeⁿ'e yā nanááⁿ Ndyuūs ch'εεti ndiitin'díi yā ndúúⁿcū naaⁿ yā na yáⁿ'āa nanááⁿ Ndyuūs ní dich'εεté yā Ndyuūs.

17 Ní ngaⁿ'a yā:

N'dií Señor Ndyuūs chí véé tanducuéⁿ'ē dendu'ū poder yeⁿ'e ní, n'dií chí canéé ní tiempo maaⁿ ní canéé ní tiempo ndíi vmnaaⁿ ní canéé ní ndíi tiempo chí cuchíi. Teé 'nū gracia n'dií, Ndyuūs, ti n'dií ní sta'á ní poder chí yeⁿ'é ní chí ch'εεte n'dai. Ní n'dií ngaⁿ'a ntiⁿnyúⁿ ní maaⁿ.

18 Ní maaⁿ ní ndaa tiempo chi dituúví ní 'iín'yān s'eeⁿ chi idituúví yā ín'yeeⁿdí. 'Iín'yān yeⁿe naciones chi nguéé i'téenu yā ní nduúvi taáⁿ yā ti ndaā nguúvi chi ca'á ní castigo yeⁿe 'iín'yān s'eeⁿ ní hora chi cuúvi n'diichí ní nuuⁿndi yeⁿe tináⁿ'á s'ee. Ní ca'á ní premio 'iín'yān profetas chi dichíí'vē n'dií ní ngaⁿ'á yā nduúdu cuaacu yeⁿ'é ní. Ní ca'á ní nducyáácá 'iín'yān chi neⁿe yā n'dií ndúúcu 'iín'yān chi dich'εεté yā n'dií, 'iín'yān chi ngaⁿ'a n'tiínnyúⁿ yā ndúúcu tanáⁿ'á 'iín'yān, nducyáácá 'iín'yān chi i'téenu yā Ndyuūs.

19 Tuuⁿmi ní 'áámá yā n'guaaⁿ yā cheendi va'ái yeⁿe yáacū yeⁿe Ndyuūs, yáacū chi canéé na va'ai chεeti nguúvi. Ní míiⁿ canéé arca chi caja naachi canéé compromiso yeⁿe Ndyuūs. Ní canéé chεeti yáacū miiⁿ. Ní n'diichí 'cuái ndúúcu n'dee n'dái ruido ndúúcu daavi n'nunⁿ'u na yáⁿ'áa ndúúcu 'aama cúúví yuūⁿ.

12

N'daataa ndúúcu 'iiti dragón

1 Tuuⁿmi ní véé 'áámá seña chi nééné ch'εεte chi ch'iⁿi na va'ai chεeti nguúvi. N'diichí 'áámá n'daataa chi canuuⁿ tá catecai tan'dúúcā 'yáⁿ'á. Ní 'iínnyuⁿ miiⁿ ní canéé maaⁿ ca'a tá. Ní canúūⁿ tiíⁿ tá 'áámá corona ndúúcu ndichuúvi 'iínnyuⁿ.

2 Ní hora míiⁿ nūⁿ ní cuúvi 'cuundiyáāⁿ daiya tá ní 'cāi yiicu tá ndúúcu vaadi ya'ai chi cuúvi 'cuundiyáāⁿ daiya tá. Neené ch'eenu tá chií ní 'āā 'cuéé 'cuundiyáāⁿ daiya tá.

3 Ní nííⁿnuúⁿ nūⁿ véé táámá seña chi nééné ch'εεte chi ch'iⁿi nanguúvi. N'diichí 'áámá 'iiti cuá'āa chi ch'εεte ca chi nguúvi dragón. Ní véé ndεēchē tíiⁿ tí ní ndiichí duuⁿniiⁿ'nⁿ tí. Ní canduu tíiⁿ tí ndεēchē coronas 'áámá 'áámá ca'áámá cā 'aama tíiⁿ tí.

4 Ní dragón miiⁿ ndúúcu ndúúcudaⁿ'ai tí diíⁿ tí chín'daā na 'iinu parte yeⁿe 'iínnyúⁿ yeⁿe nanguúvi ní chiiya ndii na yáⁿ'áa. 'Iiti dragón miiⁿ chééndii tí nanááⁿ n'daataa chí 'cuundiyáāⁿ daiya tá ní 'íicú cuúvi che'é tí daiya tá miiⁿ taachi 'cuundiyáāⁿ.

5 Tuuⁿmi ní n'daataa miiⁿ ní ch'iínndiyáāⁿ 'áámá saⁿ'ā 'líiⁿ. Saⁿ'ā 'líiⁿ miiⁿ canéé chi diituu caaⁿ'ma n'tiínnyuⁿ sa yeⁿe tanducuéⁿ'ē naciones yeⁿe ín'yeeⁿdí ndúúcu 'áámá nduucu cū. Ní nííⁿnuúⁿ nūⁿ 'áámá yā sta'a yā saⁿ'ā 'líiⁿ míiⁿ ni cunaⁿ'á yā ndúúcu dacia'āa miiⁿ na va'ai chεeti nguúvi naachi canéé Ndyuūs chi véé yā na trono yeⁿ'e yā.

6 N'daata miiⁿ ní chéénū ta na yáⁿ'áa cuūⁿ'maⁿ naachi nguéé ch'εεtinéé 'iín'yān ní miiⁿ nūⁿ Ndyuūs din'dái yā 'áámá lugar cáávā táⁿ'á miiⁿ. Ní miiⁿ Ndyuūs ca'á yā chi che'é tá 'áámá mil canee 'uúví ciento nduúyu canéé 'iínnyuⁿ nguúvi.

7 Cuayíivi ní véé 'aama caandaá ch'εεte na va'ai chεeti nguúvi. Angel Miguel chí ngaⁿ'a n'tiínnyuⁿ ndúúcu ángeles yeⁿ'é yā 'cuⁿ'u yā contra yeⁿ'e 'iiti dragón. Ní 'iiti dragón miiⁿ ndúúcu ángeles yeⁿ'é tí 'cuⁿ'u tí ndúúcu ángel Miguel miiⁿ.

8 Naati 'iiti dragón miiⁿ nguéé diíⁿ tí ganar caandaá ch'εεte miiⁿ. Ní 'āā ntéé véé lugar cááva tí na va'ai chεeti nguúvi.

9 'Áámá 'iín'yān ch'εécú yā 'iiti dragón miiⁿ ndúúcu nducyaaca ángeles yeⁿ'é tí ndíi ín'yeeⁿdí 'cū. 'Iiti dragón miiⁿ chí ch'εεte ní 'iiti cúú miiⁿ ndíi vnnááⁿ vnnaaⁿ chí yááⁿ'guiniūⁿ chí Satanás. 'Iiti cúú miiⁿ ní chinnche'éi tí núúⁿ'máⁿ ín'yeeⁿdí.

10 Tuu'mi ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu chí diitūu n'dai yeⁿe na va'ai cheeti nguuvi chí nga'a 'tíicā: Maaⁿ ní ndaā tiempo chí Ndyuūs yeⁿe yú nadanguáⁿai yā 'iⁿi'yāⁿ yeⁿe' é yā. Ní ch'iⁿi'í yā poder yeⁿe' é yā chí rey yā. Ní nga'a ntiⁿnyúⁿ yā yeⁿe tanducuéⁿē dendu'ū yeⁿe' é yā. Ní Cristo ch'iⁿi'í yā chí 'iⁿntyéⁿe yā caati saⁿ'ā miiⁿ chí Satanás chí ca'a sa nuuⁿndi yeⁿe' e hermanos yeⁿe yú ndíí nguúví ndíí n'gááⁿ nanááⁿ Ndyuūs, 'iⁿi'yāⁿ ch'εεcú yā saⁿ'ā miiⁿ ndii va'ai cheeti nguuvi ndii na yáⁿ'āa.

11 Ní hermanos yeⁿe yú chichéé yā yeⁿe yááⁿn'guiniūuⁿ cáávā yuūuⁿ yeⁿe Cristo chí nguuvi 'iiti cuūchī, ní cáávā chí nga'a'á yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs, ní cáávā chí nguéé 'va'á yā yeⁿe vida yeⁿe' e maáⁿ yā chí ch'iⁿi ya cáávā Señor Jesucristo yeⁿe yú.

12 Ndis'ti chí canéé na va'ai cheeti nguuvi yeenú ní, naati de'ē chúúcā ya'āi yeⁿe' é nducyaaca chí snéé na yáⁿ'āa 'cūú ndúúcū nducyaaca chí snéé na nuūⁿnī'yáⁿ'ā caati yááⁿn'guiniūuⁿ ndaa sa nanáaⁿ yā. Ní neené taaⁿ sa ti deenu sa chí 'āā ntéé cuuvi 'naaⁿ sa na iⁿ'yeeⁿdī.

13 Taachi 'iiti dragón miiⁿ ní chicadínuuⁿ tī chí 'āā candiití tī ndíí na yáⁿ'āa, cheⁿe' e tī can'dáa tī n'daataá chí ch'iⁿi'ndiyááⁿ daiya tá chí 'cuenú tá cuuvi.

14 Naati 'áámá yā ca'a yā n'daata miiⁿ 'uūví ngeεchi tá tan'dúúcā ngeεchi 'í'í'yāa chí ch'εete ca. Ní 'iicú cuuvi caavā tá nanguuvi ní caⁿ'a tá lugar yeⁿe' e tá naachi nguéé 'iⁿi'yāⁿ. Ní yaⁿ'ai canee tá yeⁿe' e 'iiti cúú chí yááⁿn'guiniūuⁿ. Ní 'iⁿi'yāⁿ ca'á yā chí che'e tá 'iⁿiū ndúuyū canéé maⁿ'a.

15 Ní cúú miiⁿ tun'dáa tī na cheendi tī n'dee n'dái nuūⁿnīⁿ tan'dúúcā nuūⁿnīⁿ yeⁿe' é 'áámá yíicú. Ní nuūⁿnīⁿ miiⁿ ní nduuvi yíicú chí cuuvi candéé táⁿ'ā miiⁿ tī 'tíicā neⁿe' e cúú miiⁿ.

16 Naati yáⁿ'āa miiⁿ chinnee n'daataá míⁿ tī n'da'ai tan'dúúcā 'iⁿi'yāⁿ n'da'ái yā cheendi yā ní yáⁿ'āa míⁿ chí 'i nuūⁿnīⁿ miiⁿ ní cheēnū nuūⁿnīⁿ miiⁿ cheeti yáⁿ'āa, nuūⁿnīⁿ chí 'iiti dragón miiⁿ tun'dáa tī ndúúcū cheendí tī.

17 Ní ndúúcū chuū 'iiti dragón miiⁿ neené taaⁿ n'dái tī ndúúcū n'daataa míⁿ ní chéⁿe' e tī cu'ú tī ndúúcū tanáⁿ'ā 'iⁿi'yāⁿ ndaata yeⁿe' e n'daataa miiⁿ, 'iⁿi'yāⁿ chí diⁿi' yā chí nga'a mandamiento yeⁿe' é Ndyuūs. Ní 'áámá canee yā ndúúcū nduudu cuaacu yeⁿe' e Jesucristo.

13

Yeⁿe' e 'uūví 'iiti taaⁿ chí nguuvi monstruo

1 Tuu'mi ní taachi chééndíí vmnaaⁿ yáⁿ'āa ndúútí yeⁿe' e nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā miiⁿ n'diichí chí can'daa 'áámá 'iiti chí ch'εete taavi ca yeⁿe' e nuuⁿnīⁿ'yáⁿ'ā. 'Iiti miiⁿ ní nguuvi monstruo ní véé ndeεche tíⁿ tī ndúúcū ndiichi duuⁿniiⁿ'nīⁿ tī. Ní vmnaaⁿ 'áámá 'aama duuⁿniiⁿ'nīⁿ tī sndúūⁿ 'áámá corona. Ní canéé nguūⁿ ca'áámá cā'aama tíⁿ tī chí duuchi chí nguéé inee yíinūu Ndyuūs.

2 'Iiti chí monstruo chí ch'εete míⁿ chí n'diichí ní tan'dúúcā 'iiti chí leopardo, 'tíicā tī. Ca'a tī ní tan'dúúcā ca'a oso, 'tíicā ca'a tī. Cheendí tī ní tan'dúúcā cheendi 'yáíⁿyāa' cuá'aa, 'tíicā cheendí tī. 'Iiti dragón miiⁿ ca'á tī poder yeⁿe' é tī ndúúcū trono yeⁿe' é tī na ta'a 'iiti monstruo chí ch'εete miiⁿ chí nga'a ntiⁿnyúⁿ tī.

3 Ní n'diichí chí 'áámá chéé tíⁿ 'iiti monstruo chí ch'εete taavi ca ní tan'dúúcā chí nca'āi 'áámá 'iiti chí n'díí ní nduūvá yeⁿe' é tī, 'tíicā 'áámá tíⁿ tī. Ní nducyááca 'iⁿ'yāⁿ yeⁿe' e iⁿ'yeeⁿdí 'cūú neené cheⁿe' e yiinú yā yeⁿe' e chuū. Ní cueⁿ'é yā ndúúcū 'iiti monstruo miiⁿ.

4 Ní nducyaacá yā s'téenu yā 'iiti dragón miiⁿ cáávā chi ca'á tī poder yeⁿé tī táámá 'iiti chi monstruo chi ch'εεε taavi ca. Ní 'iiⁿ'yāⁿ 'tiicá ntúūⁿ chi'téenu yā 'iiti monstruo miiⁿ. Tuu'mi ní caⁿ'a yā; ¿Du'u véé poder yeⁿ'é tan'dúúca 'iiti monstruo 'cūū? ¿Du'u cúúví 'cuuⁿ'maⁿ ndúúcu 'iiti monstruo 'cūū ní cuchεε ndúúcu 'iiti 'cūū?

5 Ní 'iiti dragón ca'á tī poder 'iiti monstruo miiⁿ chi caaⁿ'máⁿ tī dendu'ū chi ch'εεε. Ní cunncaā ngaⁿ'a tī contra yeⁿ'e Ndyuūs. Ní di'tiinuú tī chi ngaⁿ'a ntiinⁿnyuⁿ tī 'túúca chééti 'uūví ngεεcu 'uūví 'iiyū.

6 Ní 'túúca idiiⁿ 'iiti monstruo. Ní cunncaā ngaⁿ'a tī contra yeⁿ'e Ndyuūs ní ngaⁿ'a tī cunncaā contra yeⁿ'e chi duuchi Ndyuūs ní contra yeⁿ'e va'ai chεεtī nguuvī naachi Ndyuūs ch'εεtinée yā ní contra yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā ndúúcu Ndyuūs.

7 Ní 'tiicá ntúūⁿ 'iiti dragón ca'á tī poder 'iiti monstruo miiⁿ chi diíⁿ tī vaadi 'caa'va ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'é Ndyuūs ndíí chi chεε tī ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní ca'á tī poder 'iiti monstruo chi ngaⁿ'a ntiinⁿnyúⁿ tī yeⁿ'e tanducuéⁿ'é raza yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tanducuéⁿ'é yáāⁿ ndúúcu yeⁿ'e tanducuéⁿ'é davaacu ndúúcu yeⁿ'e tanducuéⁿ'é nacióⁿ.

8 Ní nducyáacá 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā na yáⁿ'āa cu'téenu yā 'iiti monstruo miiⁿ. 'Túúca néⁿ'e Ndyuūs. Ní nguéé canéé nguūⁿ chi duuchi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ na libro yeⁿ'e vida cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ chi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi duuchi 'iiti cuūchī. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ch'iiⁿ'núⁿ yā Cristo ndii tiempo chi Ndyuūs din'dái yā iⁿ'yeēⁿdí.

9 Nduuti chi 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā nduudu 'cūū.

10 'Iiⁿ'yāⁿ chi can'daa yā 'iiⁿ'yāⁿ chi cuuvi preso yā, 'tiicá ntúūⁿ maáⁿ yā canéé chí cuuvi preso yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chi n'giiⁿ'nuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu machete 'uūví lados 'caāiⁿ canéé chí 'cuuvi ntúūⁿ yā 'túúca. Ní cáávā chuū 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'é Ndyuūs canéé chí véé 'viichεε'tiínūⁿ ndúúcu yā ní canéé chí i'téenu yā Ndyuūs.

11 Cuayiivi ní n'diichí táámá 'iiti monstruo chi ch'εεε ca chi can'daa tī nguaaⁿ yáⁿ'āa miiⁿ. Véé 'uūví duuⁿniiⁿ'niⁿ tī tan'dúúca 'áámá duuⁿniiⁿ'niⁿ 'iiti cuūchī 'tiicá tī. Ní 'iiti monstruo ndii 'uūví indeé tī tan'dúúca 'áámá 'iiti dragón.

12 Ní véé tanducuéⁿ'é poder yeⁿ'e 'iiti monstruo chi ndii 'uuvi chi ch'εεε taavi ca tan'dúúca poder yeⁿ'é 'iiti monstruo ch'εεε ca chí vmaāⁿ. Ní diíⁿ tī chi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeēⁿdí 'cūū ní cu'téenu yā 'iiti vmnááⁿ vmaāⁿ chi 'iiti monstruo chi naca'ái tī ní nduūvá yeⁿ'é tī.

13 Ní 'iiti chi monstruo chí ndii 'uūví diíⁿ tī vaadi n'giiⁿu ch'εεε n'dai. Diíⁿ tī chí can'daa yaⁿ'ā yeⁿ'é nanguuvi ndíí vmaāⁿ yáⁿ'āa 'cūū ní n'deeē n'dái 'iiⁿ'yāⁿ n'diichí yā chuū.

14 Ní caavā vaadi n'giiⁿu chi diíⁿ tī taachi cheendií tī nanááⁿ 'iiti monstruo chi vmnááⁿ vmaāⁿ chí teé tī lugar chí diíⁿ tī 'túúca, tuu'mi ní chinnche'éí tī 'iiⁿ'yāⁿ chí ch'εεtinée yā iⁿ'yeēⁿdí 'cūū. Ní ca'a tī orden 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí din'dái yā 'áámá santo ídolo tan'dúúca 'iiti monstruo chí nca'ái tī ndúúcu machete 'uūví lados 'caāiⁿ ní cunduuchi tī chí cuuvi santo yeⁿ'e yā.

15 Ní 'iiti monstruo chí vmnááⁿ vmaāⁿ ní ca'á tī poder 'iiti monstruo chiiⁿⁿ ndíí 'uuví tī chí ca'á tī vida santo 'iiti ídolo miiⁿ. Ní 'íicú 'iiti santo tī cuuvi 'caaⁿ'máⁿ tī ní diíⁿ tī chí 'cuuvi nducyáacá 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téenu yā 'iiti santo miiⁿ.

16 Ní cuayiivi ní 'iiti monstruo chí ndii 'uūví ní diíⁿ tī ntúūⁿ chí nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiinⁿnyúⁿ yā ndúúcu tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí 'cuiica ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ pobre yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí libre yā ní ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí

'áámá dichíí^{ve} yā 'iivi yā, 'iiti monstuo miiⁿ diíⁿ tí chi nducyaaca yā canéé chi ndεε yā 'áámá sello na ta'a cuaacú yā o ncheεté yā.

17 Ní diíⁿ ntúuⁿ tí 'tífcā. Mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé cuuvi cuái yā o n'diicui yā nduuti chi nguéé ndεε yā sello yeⁿ'e 'iiti monstuo ndii 'uúvī o chi duuchí tí o número yeⁿ'e chi duuchí tí.

18 Ní chuū ní 'iiⁿ'yāⁿ chí déénu yā cuuvi diiⁿ yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chí déénu yā caⁿ'á yā ngaⁿ'a duuchi yā chí duuchí 'iiti monstuo ndíí 'uúvī miiⁿ tí número miiⁿ ní lado yeⁿ'e chí duuchi 'áámá saⁿ'ā. Ní número miiⁿ ní ngii jaāⁿ ciento canduū 'iinu ngeεcu jaaⁿ.

14

Ngiiⁿá 'iiⁿ'yāⁿ chí 'áámá ciento canéé 'uúvī ngeεcu cuūuⁿ mil yeⁿ'e chí nanguaⁿ'ai yā

1 Cuayiivi ní n'diichí 'iiⁿ'yāⁿ chí nguuvi 'iiti cuūchí chí chééndii yā ná yīcū chí nguuví Sión. Ní nduucú yā canéé 'áámá ciento 'uúvī ngeεcu cuūuⁿ mil 'iiⁿ'yāⁿ chí ndεε yā chí duuchí yā ndúúcu chí duuchi chiidá yā chí canee nguūⁿ ncheεté yā.

2 Ní chí 'iindiveéⁿ 'áámá nduudu chí ngeⁿ'ē na va'ai cheεti nguuvi. Ní nduudu miiⁿ tan'dúúca chí yuūdūu n'geεte chí chí yā n'dai nuūⁿ'nī o tan'dúúca chí n'geεcu 'áámá daavi ch'εεte; ní nduudu miiⁿ ní tan'dúúca chí n'geεcu n'dee n'dái arpas chí idi'cuεēcú 'iiⁿ'yāⁿ. 'Tífcā nduudu miiⁿ.

3 Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí n'dee n'dái miiⁿ chí snée yā nanááⁿ trono miiⁿ ní nanááⁿ ndu'u cuūúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní nanááⁿ 'iīⁿ'ntyéⁿ'ē miiⁿ ní ngiiⁿá yā 'áámá canto chí ngai. Ní mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé ngii n'geeⁿ yā canto miiⁿ, dámaāⁿ ndu'u chí 'áámá ciento 'uúvī ngeεcu cuūuⁿ mil 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

4 Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí saⁿ'ā chí nguéé ngaⁿ'á yā ndúúcu mar 'áámá n'daataá ní nguéé n'giiⁿdivaacú yā. Ní caⁿ'a yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ chí nguuvi 'iiti cuūchí 'āā tí nūuⁿ cuaaⁿ naachi caⁿ'á yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ Ndyuūs yaaⁿ'ví yā chí cuuvi yeⁿ'e yā yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí vmnááⁿ vmnaaⁿ chí chíⁿ'í yā cááⁿvā chí diíⁿ yā ntiīⁿnyuⁿ yeⁿ'e Ndyuūs ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí duuchi 'iiti cuūchí.

5 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé ngaⁿ'á yā mar 'áámá nduudu yaadi ní nguéé véé nuuⁿ'ndi yeⁿ'e yā nanááⁿ trono yeⁿ'e Ndyuūs.

Yeⁿ'e chí ngaⁿ'ā 'iīnū ángeles

6 Tuuⁿ'mī ní n'diichí táama ángel ngaá yā naavtaⁿ'ā nanguuvi. Ní ángel miiⁿ ní ndéε yā nduudu chí canéé cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ chí nduudu ngai chí nanguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ. Ní ngaⁿ'á yā nduudu ngai miiⁿ nanááⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, nanááⁿ nducuéⁿ'ē naciones ndúúcu nducuéⁿ'ē tribus yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu nducyaaca davaacu yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcu nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chí snée yā na yáⁿ'āa 'cūū.

7 Ní ángel miiⁿ caⁿ'á yā ndúúcu 'áámá nduudu díttū: Ndis'tiī 'va'á ní Ndyuūs, dich'εεté ní 'iiⁿ'yāⁿ tí 'āā ndaa hora chí diíⁿ yā juzgar nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Dich'εεté ní 'iiⁿ'yāⁿ chí din'dái yā nanguuvi ndúúcu yáⁿ'āa ndúúcu nuūⁿ'nī'yáⁿ'ā ndúúcu naachi icān'daa nuūⁿ'nī.

8 Ní n'diichí taama ángel can'dáa yā ángel miiⁿ ní ngaⁿ'á yā: Yáāⁿ Babilonia 'āā ntuūvī. Yáāⁿ Babilonia chí yáāⁿ ch'εεte miiⁿ 'āā ntuūvī tí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ ní diíⁿ yā chí tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducuéⁿ'ē naciōn dinuuⁿ'ndi cá

yā ní ca'n'á yā ndúúcu n'daataá ó isa'n'á chi ngu'éé ye'n'é yā ti díi'n yā nuu'ndi tan'dúúca chi díi'n 'ii'n'yā'n s'ee'n.

⁹ Ní cuayiivi ní n'diichí ndii 'línú ángel mii'n can'dáa yā ángel s'ee'n ní ca'n'a yuudu yā: Nduuti chi 'áamá 'ii'n'yā'n cu'téenu yā 'iiti monstroo mii'n ndúúcu 'iiti santo chi dáamá ndúúcu 'iiti mii'n ní 'ii'n'yā'n ndéε yā sello ye'n'é tī nchεεtē yā o na ta'á yā,

¹⁰ canéé chi cuta'á yā neené taa'n castigo chi Ndyuūs ca'n'á yā ca'a yā 'ii'n'yā'n mii'n. Ní castigo mii'n tan'dúúca 'áamá copa diituu ndúúcu vaadī taa'n ye'n'e Ndyuūs. 'Tíicā va. Ní castigo mii'n ní chii'n chi 'ii'n'yā'n s'ee'n cuuvi yá'ái ye'n'é yā ndúúcu nguuchi yá'n'á ní ndúúcu tuūu chi nguuvi azufre chi nguuchi ya'n'á ní cuuvi chó'ōo chuū nanáán ángeles ye'n'é Ndyuūs ní nanáán 'ii'n'yā'n chi duuchi 'iiti cuūchī.

¹¹ Ní 'yáán'mín ye'n'é nguuchi yá'n'á mii'n chi castigo mii'n ngeε cue'n'e daā'ma'n ye'n'e lugar chi n'geenu yā ngii. Ní 'ii'n'yā'n s'ee'n chi n'geenú yā ngii ní i'téenu yā 'iiti monstroo mii'n chí ch'εεtε taavi ca ndúúcu 'iiti chi santo ye'n'é tī. Ní ndéε yā seña ye'n'é chi duuchí tī na cuerpo ye'n'é yā. 'Ii'n'yā'n s'ee'n ngu'éé ntaavi'tuunúú'n yā ye'n'e chi ya'ái yā ndíi ngu'éé nguuvi ndíi ngu'éé n'gaa'n.

¹² Ní cáávā chuū 'ii'n'yā'n chi ye'n'é Ndyuūs ní n'giindiveé'n yā mandamiento ye'n'é yā ní 'áamá canéé yā chí i'téenu yā Cristo ní canéé chí vεε paciencia ye'n'e yā.

¹³ Cuayiivi ní 'úú ch'iindiveé'n 'áamá nduudu ye'n'e va'ai chεεti nguuvi chí nga'n'a ngii 'úú 'tíicā: Díi, Juan, dingúu di chuū. De'ē chúúca yeenu 'ii'n'yā'n chí ca'n'á yā 'cuūvi yā tiempo 'cūū ndíi tiempo chí cuchī, 'ii'n'yā'n chí i'téenu yā Señor. Ní 'tíicā cuuvi nga'n'a Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs. Ní 'ii'n'yā'n s'ee'n ntaavi'tuunúú'n yā ye'n'e nti'nnyu'n ye'n'é yā ní candéε yā ndúúcu yā ye'n'e chí díi'n yā.

Cosecha ye'n'e yá'āa 'cūū

¹⁴ Cuayiivi mii'n ní n'diichí 'áamá meē'n cuéε. Ní 'áamá 'ii'n'yā'n vεε yā vmaaa'n meē'n mii'n ní tandúúca Jesucristo chí duuchi Sá'n'á chí Daiya 'Ii'n'yā'n ye'n'e i'n'yee'dí 'cūū. Canduu tíi'n yā 'áamá corona ye'n'e 'díi'nguāa'n ní na ca'á yā ní ndéε yā 'áamá hoz chí 'caāi'n.

¹⁵ Ní n'diichí táámá ángel can'dáa yā ye'n'e yaācū mii'n ye'n'e Ndyuūs ní yuudu ca'n'a yā ndúúcu 'ii'n'yā'n chí vεε yā na meē'n mii'n. 'Cáácá dí cosecha ndúúcu hoz ye'n'e di ti maa'n ní 'āā tiempo ye'n'e chí díi'n di cosechar ti cosecha ye'n'é yá'āa mii'n 'āā n'daacā.

¹⁶ Níi'n'nuú'n nūu'n 'ii'n'yā'n chí vεε yā na meē'n mii'n ch'iicá yā cosecha ye'n'e yā chí canéé na yá'āa ní nta'á yā.

¹⁷ Tuu'mi ní táámá ángel can'dáa yā ye'n'e yaācū mii'n chíi'n canéé na va'ai chεεti nguuvi. Ní 'tíicā ntúū'n ángel mii'n ndéε yā 'áamá hoz chí 'caāi'n.

¹⁸ Ní táámá ángel chí candéε yā cuidado ye'n'e nguuchi ya'n'á vmaaa'n nátaī ye'n'e yaācū mii'n can'dáa yā ye'n'e nátaī ní ca'n'a yuudu yā ángel chí ndéε yā hoz chí 'caāi'n. Díi 'caaca di ndúúcu hoz 'caāi'n ye'n'e di duu'nē 'lín ye'n'e yá'n'á 'lín mii'n ndúúcu n'gui'i chí uvas chí canéé na yá'āa ní cuta'a di uvas mii'n ti n'guaf'í ye'n'é 'āā n'daacā maa'n.

¹⁹ Tuu'mi ní ángel mii'n ndúúcu hoz 'caāi'n ye'n'é yā ch'iica yā duu'ne 'lín ye'n'e yá'n'á chí snéé ndúúcu n'gui'i uvas ye'n'e chí canee vmaaa'n yá'n'á. Ní nta'á yā n'gui'i uvas ní s'néé'n yā n'gui'i uvas mii'n na trapiche naachi cuta'á yā nuū'ní'n uvas mii'n chí vino. Ní trujal mii'n ní tan'dúúca castigo chí ch'εεtε n'dai chí Ndyuūs ca'n'a yā chí ca'a yā 'ii'n'yā'n.

20 Ní trapiche naachi cuta'á yā nuūⁿnīⁿ yeⁿ'e uvas miiⁿ canéé 'áámá lado yeⁿ'e yááⁿ miiⁿ. Ní yeⁿ'e trapiche can'daā n'deeē n'dáí yuūⁿ chí yaacu. Ní yuūⁿ miiⁿ tan'dúúćá 'áámá yíćú ch'εεte yuūⁿ chí ngii caadi 'iinū ciento kilómetros yeⁿ'ē. Ní yaacu n'dáí indáá ndii na freno yeⁿ'e 'yúúduu.

15

Angeles ndúúćū tá ndēēchē yá'āī

1 Cuayiivi ní n'diichí táámá señal na va'ai chεeti nguuví chí ch'εεte n'dai ní cheⁿ'e yiinú yeⁿ'ē. Ní véé ndēēchē ángeles ndúúćū ndēēchē chí cuuvi 'nuūćá'ai chí 'cuiinu. Ní ndúúćū ndēēchē chí cuuvi 'nuūćá'ai chí 'cuiinu, ndúúćū chuú nūuⁿ 'cuiinū tiempo chí Ndyuūs nduuví taán yā.

2 Tuu'mi n'diichí 'áámá nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā chí tan'dúúćā vidrio ndistaⁿ'a ndúúćū nguūchí yáⁿ'ā. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí chéé yā cuⁿ'u yā ndúúćū 'iiti monstruo miiⁿ ndúúćū 'iiti chí santo yeⁿ'é tī ndúúćū 'iiⁿyāⁿ chí canéé chí duuchí tī ní número yeⁿ'é tī na cuerpo yeⁿ'e yā, 'iiⁿyāⁿ chí ichéé yā yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chééndii yā niiⁿnuúⁿ ná nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā chí vidrio miiⁿ, ní ndēē yā arpas chí Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

3 Ní chiitá yā canto yeⁿ'e Moisés, chí saⁿ'ā chí dichííⁿve sa Ndyuūs. Ní chiitá yā canto yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí nguuví 'iiti cuūchí. Ní 'tíicā nduudu chí chiitá yā:

Dii Señor Ndyuūs chí véé tanducuéⁿ'ē dendu'ū poder ndúúćū di. N'gεεte taavi ca dii ní ngeⁿ'e yinu yú yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí diiⁿ di. Dii rey yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē nación ní yúúni yeⁿ'e di ní cuaacu.

4 Díí, Señor, ¿du'ū nguéé 'va'ā dii? ¿Du'ū nguéé caaⁿ'maa chí dii ní neené ch'εεte dii tí dámaaⁿ dii chí dεεve di? Ní ndaa 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē naciones nanááⁿ dii chí dich'εεté yā dii caati nducyáácá 'iiⁿyāⁿ n'diichí yā chí diiⁿ di tanducuéⁿ'ē dendu'ū chí cuaacu ní n'daacā n'dai.

5 Ní cuayiivi ní n'diichí chí nanguaaⁿ cheendi va'āī yeⁿ'e yáacū chí canéé na va'ai chεeti nguuví, ní chεeti yaacū miiⁿ, miiⁿ canéé cuarto chí yaānū naachi canéé tuūu ch'εεté chí canéé nguūⁿ ley yeⁿ'e Moisés.

6 Ní yeⁿ'e yaacū miiⁿ can'dáā ndēēchē ángeles. Ní ndēē yā ndu'ū ndēēchē chí n'nuu cá'ai yā. Ní véé catecai yā yeⁿ'e tīinūⁿ chí nguuví lino chí cuéé ní dεεve. Ní n'dēē chíichí niiⁿnuⁿ yā ndúúćū cinta yeⁿ'e 'díⁿ'nguāⁿ.

7 Núúⁿ'máⁿ chεetí nūuⁿ 'áámá 'iiⁿyāⁿ naachi na cuuúⁿ yā ní ca'a yā ndu'ū ndēēchē ángeles ndēēchē 'cuutií yeⁿ'e 'díⁿ'nguāⁿ ca'áámá ca'áámá yā 'áámá 'cuutií chí ndiituu yeⁿ'e castigo chí neene taaⁿ chí yeⁿ'e Ndyuūs chí canduuchi cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

8 Ní yaacū miiⁿ ndiituu 'yaaⁿ'miⁿ chí can'daā yeⁿ'e vaadi ch'εεte taavi ca yeⁿ'e Ndyuūs ní yeⁿ'e poder yeⁿ'e yā. Ní mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ cuuví cundaa yā na yaacū miiⁿ ndíí taachi chó'oo ndēēchē vaadi ya'ai chí ndēē ndu'ū ndēēchē ángeles.

16

Ndēēchē 'cuutií yeⁿ'e vaadi ya'ai

1 Tuu'mi ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu neene díitūu chí can'daā yeⁿ'e yaacu miiⁿ ní ngaⁿ'a ngii ndu'ū ndēēchē ángeles miiⁿ: Ndís'tií ángeles, cueⁿ'é ní ní n'daaviyai ní vmnaaⁿ yáⁿ'āa yeⁿ'e chí snúūⁿ chεeti 'cuutií yeⁿ'e ní chí castigo chí neené díitūu chí Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿyāⁿ.

2 Ní ángel vmnááⁿ vmnaaⁿ cheⁿ'e yā n'daaviyai yā chí snúūⁿ 'cuutií yeⁿ'e yā vmnaaⁿ yáⁿ'āa ní vmnaaⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí ndēē yā sello yeⁿ'e 'iiti

monstruo na cuerpo yeⁿe yā, 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā 'iiti santo yeⁿé tī. Ní can'dáá n'dúú'ví n'gεεε chi neené ya'ai na cuerpo 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

3 Tuu'mi ní ndii chíiⁿ ndii 'uūví ángel miiⁿ n'daaviyái yā 'cuutíí yeⁿe yā vmnaaⁿ nuūⁿnīⁿyáⁿā ní nduuví yuuúⁿ tan'dúúcā yuuúⁿ yeⁿe 'aama tináⁿā. Ní tanducuéⁿē 'iiti chi sндуuchí chεεti nuūⁿnīⁿyáⁿā miiⁿ ch'īi tī.

4 Ní ndii chíiⁿ ndii 'íínū ángel miiⁿ n'daaviyái yā 'cuutíí yeⁿe yā vmnaaⁿ yeⁿe yíícú ní vmnaaⁿ yeⁿe naachi can'daā nuūⁿnīⁿ miiⁿ. Ní nducuéⁿē nuūⁿnīⁿ miiⁿ nduuví yuuúⁿ.

5 Ní niiⁿnuúⁿ nūuⁿ ch'iindiveéⁿ ángel yeⁿe nuūⁿnīⁿ miiⁿ chi ngaⁿ'a yā: Dii Señor, 'āa canéé dí cuááⁿ vmnaaⁿ, ní canee di maaⁿ. Dii ní cuaacu di ti n'diichi di nuūⁿndī 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

6 Ní 'tíicā diiⁿ di caati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ch'iiⁿnúⁿ yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe di ndúúⁿcū 'iiⁿyāⁿ chi 'áámá diiⁿ yā ntiíⁿnyuⁿ yeⁿe di ndúúⁿcū 'iiⁿyāⁿ chí caⁿ'a nduudu cuaacu yeⁿe di. Ní maaⁿ ní dii nca'a di yuuúⁿ yeⁿe nuūⁿnīⁿ miiⁿ chi cu'ú yā caati 'tíicā chi n'daacā chi cu'ú yā yuūuⁿ miiⁿ cucááⁿvā chi diiⁿ yā chí nguéé n'daacā.

7 Ní ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿe 'áámá yeⁿe nátai chi ngaⁿ'a ngii Ndyuūs, ní ngaⁿ'a: Dii, Ndyuūs, chí véé tanducuéⁿē dendu'ú poder ndúúⁿcū di, cuaacu níⁿnyuⁿ n'diichi di nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ. Ní diiⁿ di chí cuaacu ní n'dai taavi.

8 Ní n'diichí ndíí cuūuⁿ ángel miiⁿ n'daaviyái yā 'cuutíí yeⁿe yā vmnaaⁿ yeⁿe 'yáⁿā. Ní ca'á yā poder 'yáⁿā miiⁿ chí 'neen 'yáⁿā 'iiⁿyāⁿ ndúúⁿcū 'yáⁿā yeⁿe.

9 Ní nducyaaca 'iiⁿyāⁿ ní chíichi yā ndúúⁿcū 'iiⁿnūⁿ taáⁿ yeⁿe 'yáⁿā miiⁿ. Ní neené taaⁿ ya'ai yeⁿe yā. Ní cunncaā caⁿ'a yā yeⁿe chí duuchi Ndyuūs chí véé poder yeⁿe yā yeⁿe ndεεchē cá'ai 'cūū. Naati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé ndaacadaamí yā yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe yā ní nguéé dich'εεé yā Ndyuūs.

10 Ní n'diichí ndii nyuⁿu ángel miiⁿ n'daaviyái yā 'cuutíí yeⁿe yā vmnaaⁿ yeⁿe trono yeⁿe 'iiti monstruo miiⁿ ní vmnaaⁿ yeⁿe tanducuéⁿē chí ngaⁿ'á tī ntiíⁿnyuⁿ yeⁿe ní canéé ná 'áámá maāⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní cheⁿenée yā chíiya yā cááⁿvā chí ya'ai yā.

11 Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cunncaā caⁿ'a yā yeⁿe Ndyuūs chí canée yā na va'ai chεεti nguuví cucááⁿvā chí ya'ai yeⁿe yā ndúúⁿcū n'duu'vi yeⁿe yā. Ní nguéé ndaacadaamí yā yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe yā.

12 Tuu'mi ní ndii chíiⁿ ndii niyaaⁿ ángel miiⁿ n'daaviyái yā 'cuutíí yeⁿe yā vmnaaⁿ yíícú ch'εεε chí nguuví Eufrates ní nuūⁿnīⁿ yeⁿe yíícú ch'εεε miiⁿ nti'í. Ní n'guaāⁿ 'aama yúúⁿ ní 'iicu 'iiⁿyāⁿ reyes cuuvi cuchii yā cuaaⁿ naachi can'daā 'yáⁿā na yúúⁿ miiⁿ.

13 Tuu'mi ní n'diichí chí can'daā 'iinū espíritus yeⁿe yááⁿ'nguiinūuⁿ chí tan'dúúⁿcā sapo, 'tíicā espíritus. Ní can'daā yeⁿe cheendi 'iiti dragón miiⁿ ní yeⁿe cheendi 'iiti monstruo chí ch'εεε taavi cá tī ní yeⁿe cheendi profeta chí ngaⁿ'a yā chí yeⁿe Ndyuūs 'yā, ní nguéé ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿe maáⁿ yā.

14 Espíritus ndúúⁿcū espíritus yeⁿe yááⁿ'nguiinūuⁿ ní diiⁿ yā señas yeⁿe vaadi n'giinu. Ní cueⁿe yā nanááⁿ nducyáácá reyes yeⁿe núúⁿ máⁿ iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chí nadaama yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí cuuvi 'cuuⁿ'maⁿ yā nguuví chí ch'εεε chí yeⁿe Ndyuūs chí véé nducuéⁿē dendu'ú poder yeⁿe yā.

15 Ní Cristo ngaⁿ'á yā. Cuin'diichí ní. 'Úú ní cuchii tan'dúúⁿcā 'áámá chíduucu. De'ē chúúⁿcā n'dai 'iiⁿyāⁿ chí sндуuchí yā ní snúuⁿ yā catecai yā ní nguéé 'cuεεtinée yā chí chíica yā chí yuucú yā chí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ inaáⁿ yā ní 'íícú cuuvi 'cuináⁿ yā.

16 Ní espíritus nduuvidaami yā reyes yeⁿe yáⁿ’āa na ‘áámá lugar chi nguuvi Armagedón na davaacu hebreo.

17 Tuuⁿ’mi ní ndii chííⁿ ndii ndeēchē ángel miiⁿ n’daaviyái yā ‘cuutií yeⁿe yā na ‘yúúné. Ní yeⁿe yáacū miiⁿ chí canéé na va’ái chēeti nguuvi mííⁿ can’daā ‘áámá nduudu neene díítūu lado yeⁿe trono miiⁿ chí ngaⁿ’á ‘túúca: Áa tunééⁿ nducuéⁿ’ē.

18 Tuuⁿ’mi ní véé ‘cuaí ndúúcu nduudu s’eeⁿ ndúúcu daavi ndúúcu chí diituu n’daí n’nuⁿ’u yáⁿ’āa. Ní ch’ēete ca nguéé ti tan’dúúca chí cunee ndii tiempo chí ‘iiⁿ’yāⁿ canéé yā iⁿ’yeeⁿ’dí cūu.

19 Ní yāāⁿ ch’ēete chí yāāⁿ Babilonia miiⁿ chíi ‘iīnū taaⁿ ní nducuéⁿ’ē yāāⁿ yeⁿe iⁿ’yeeⁿ’dí cūu ní sndēve. Ní Ndyuūs nn’gáácú yā yeⁿe yāāⁿ ch’ēete chí yāāⁿ Babilonia miiⁿ. Ní ca’á yā ‘iiⁿ’yāⁿ chí canéé na yāāⁿ s’eeⁿ chí cu’ú yā vino yeⁿe yā chí vino yeⁿe vaadí taaⁿ yeⁿe Ndyuūs. Ní vino miiⁿ chí ca’á yā ní castigo chí neené díítūu.

20 Ní tanducuéⁿ’ē yáⁿ’āa islas ndúúcu tanducuéⁿ’ē yiīcū ngēete ní ndáá inaaⁿ.

21 Ní yeⁿe nanguuvi ní ndēve n’deee n’daí yuūⁿ chí neené diituu vmnaaⁿ ‘iiⁿ’yāⁿ yeⁿe iⁿ’yeeⁿ’dí. ‘Áámá áámá yuūⁿ miiⁿ n’gii tan’dúúca ‘uūvi ngēecu kilos. Ní ‘iiⁿ’yāⁿ yeⁿe iⁿ’yeeⁿ’dí caaⁿ’maⁿ taán yā yeⁿe Ndyuūs cááv yēⁿe vaadí yā’ái miiⁿ yeⁿe yuūⁿ ti castigo yeⁿe vaadí yā’ái miiⁿ ní néené díítūu.

17

Nuuⁿ’ndi taavi yeⁿe ‘áámá n’daataá chí néené caⁿ’a tá ndúúcu saⁿ’ā s’eeⁿ

1 Tuuⁿ’mi ní ‘áámá ángel naachi ndeēche yā chí ndéé yā nduⁿ’u ndeēchē ‘cuutií ndáa yā nanáaⁿ ‘úú, ní caⁿ’a yā chíi yā ‘úú: Dii, Juan cuchí di nduucu ní ‘úú ní ‘cuuⁿ’míⁿ díi castigo chí ch’ēete ca chí cuchí vmnaaⁿ ‘áámá ndaataá chí véé cá saⁿ’ā yeⁿe ta. N’daataá miiⁿ ní véé yā vmnaaⁿ nuūⁿ’niⁿ’yáⁿ’ā s’eeⁿ.

2 Saⁿ’ā reyes yeⁿe iⁿ’yeeⁿ’dí cūu cueⁿ’é yā ndúúcu n’daataá miiⁿ ní ngēetinéé yā ndúúcu n’daataá miiⁿ. Ní nducyaaca ‘iiⁿ’yāⁿ chí snéé yā na yáⁿ’āa cueⁿ’é yā ndúúcu n’daataá ó isaⁿ’ā chí nguéé yeⁿe yā tan’dúúca chí cuuⁿ’vi yā ndúúcu vino yeⁿe tá yeⁿe chí dinuuⁿ’ndi cá yā ‘tíicā.

3 Ní ‘úú canéé maán poder Espiritu N’dai yeⁿe Ndyuūs ní ángel miiⁿ candéé yā ‘úú na yāāⁿ cuuⁿ’máⁿ naachi nguéé ch’ēetinéé ‘iiⁿ’yāⁿ. Ní mííⁿ n’diichí ‘áámá n’daataá candúu tá ‘áámá monstruo cuá’a tí chí ch’ēete ca. Ní néené n’deee chí duuchi chí contra yeⁿe Ndyuūs s’nééⁿ nguūⁿ na cuerpo yeⁿe ‘iiti miiⁿ. Ní véé ndeēche tííⁿ tí ní véé ndiichí duuⁿ’niⁿ’níⁿ tí.

4 Ní n’daataá chí candúu ta monstruo cuá’a tí ní canuuⁿ tá vestido chí morado ndúúcu cuá’á. Ní véé adorno yeⁿe tá chí ‘díínguāⁿ ndúúcu tuūu chí néené yaⁿ’ái chííⁿ’vē ndúúcu perlas. Ní ndēé tá ná ta’a tá ‘aama taza yeⁿe ‘díínguāⁿ chí diituu ndúúcu dendu’ú chí nguēe n’daacā chí nuūⁿ’ndi vaatii ndúúcu chí dendú’ú yeⁿe chí cueⁿ’é tá ndúúcu saⁿ’ā s’eeⁿ chí nguéé yeⁿe tá.

5 Ní canéé nguūⁿ ‘áámá chí duuchi ná nchēetē tá chí canúⁿ’ n’de’ei chí neⁿe caaⁿ’maⁿ chí ‘túúca. Yāāⁿ Babilonia ch’ēete chí chēecuú nducyaaca n’daataá chí caⁿ’á yā ndúúcu saⁿ’ā chí nguéé yeⁿe yā ndúúcu nducuéⁿ’ē cosas chí nguéé n’daacā na iⁿ’yeeⁿ’dí cūu chí diiⁿ ‘iiⁿ’yāⁿ s’eeⁿ.

6 Ní ‘úú chicadiiⁿ’úú chí n’daata miiⁿ ní cuuⁿ’vi tá caati cuⁿ’u ta yuūⁿ yeⁿe ‘iiⁿ’yāⁿ chí n’díi yā ti yeⁿe Ndyuūs ní yeⁿe ‘iiⁿ’yāⁿ chí ngaⁿ’á yā nduudu cuaacu yeⁿe Cristo. Ní taachi n’diichí chuū cueⁿ’é yiínú yeⁿe.

7 Tuu'mi ní ángel chi ndeε yā 'úú ngaⁿa yā ngī yā 'úú: ¿De'ē cúví chí ngeⁿe yīinu dí yeⁿe chuú? 'Úú ní cuuví dii chí canúúⁿ n'de'ei yeⁿē n'daataá miiⁿ ndúúⁿcū yeⁿe monstuo ch'εεte chí ndeε tī ndaataá miiⁿ, monstuo miiⁿ chí véé ndeεchē tiiⁿ tī ní ndiichi duuⁿniiⁿniⁿ tī.

8 'Iiti monstuo chí n'diichī di ní 'áámá tī chí ndii tiempo vmnaaⁿ canduuchí tī naati maaⁿ ní 'āā ntéé tī, naati 'iiti miiⁿ cáámá canéé chí can'daá tī na yīivéε yeⁿe yáⁿāā vmnááⁿ vmnaaⁿ chí caⁿ'á tī dī'cuiinú tī. Ní 'iini'yāⁿ chí snée yā na yáⁿāā ní nguéé snée chí duuchí yā na libro yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ ndii taachi Ndyuūs din'dái yā iⁿ'yeēⁿdī. 'Iini'yāⁿ s'eeⁿ ní ngeⁿe yīinú yā taachi n'diichī yā 'iiti miiⁿ chí vmnaaⁿ canduuchí tī naati maaⁿ ní 'āā ntéé tī. 'Āā chí'í tī naati nnguaacunée tī ndaá tī.

9 Ní yeⁿē chūú véé cá chí cuuvi déenu 'iini'yāⁿ. Ndu'u ndeεchē tiiⁿ tī ní chíinⁿ tan'dúúⁿcā chí ndeεchē yīicū ch'εεte naachi n'daataá miiⁿ ní véε yā vmnaaⁿ yeⁿē.

10 Ní véé ndeεchē reyes. Nyuⁿ'u reyes ní chí'í yā. Maaⁿ ní 'áámá rey miiⁿ ní ngaⁿa ntiinⁿnyuⁿ yā yeⁿe 'iini'yāⁿ chí véé maaⁿ. Ní táámá rey ní canéé chí ndaá yā. Ní taachi ndaá rey miiⁿ chí ndu'u chí ndeεchē nguéé 'naaⁿ tiempo canéé yā iⁿ'yeēⁿdī.

11 Ní táámá 'iiti monstuo chí vmnaaⁿ canduuchí tī ní maaⁿ ní 'āā ntéé tī tī chí'í tī ní 'iiti miiⁿ chí rey miiⁿ ní nduuvídaámá tī ndúúⁿcū ta ndeεchē tī. Ní cuayīivi ní rey miiⁿ caⁿ'á yā cuuvi ndai yā chí vaadi n'gii yeⁿe ndii 'uūvī cuuvi chí infierno.

12 Ní ndu'u ndiichi duuⁿniiⁿniⁿ tī chí n'diichī di chíinⁿ chí ndu'ū ndiichi reyes chí 'āā cuéé cuta'á yā poder yeⁿé yā naachi ngaⁿ'ā ntiinⁿnyúⁿ yā. Taachi cuta'á yā poder ní chí cuuvi reyes ndúúⁿcū 'iiti monstuo miiⁿ 'áámá hora nūuⁿ.

13 Ní reyes s'eeⁿ ní dáámá nūuⁿ vaanicadīinūuⁿ yeⁿé yā. Ní ca'a yā poder yeⁿé yā ndúúⁿcū fuerzas yeⁿe yā na ta'a 'iiti monstuo miiⁿ.

14 Ní reyes ní 'cuuⁿ'maⁿ yā ndúúⁿcū 'iini'yāⁿ chí nguuvi 'iiti cuúchī naati 'iini'yāⁿ miiⁿ chí nguuvi 'iiti cuúchī cuchéε yā yeⁿe reyes. Ní Señor ch'εεte ca ní 'iivi nducyaaca 'iini'yāⁿ señores ní rey ch'εεte ca yeⁿē nducyaaca reyes. Ní 'iini'yāⁿ s'eeⁿ chí canéé yā ndúúⁿcū 'iini'yāⁿ miiⁿ ní Ndyuūs yaa'ví yā 'iini'yāⁿ s'eeⁿ chí cuuvi yeⁿé yā. Ní Ndyuūs ndeεvέ yā 'iini'yāⁿ s'eeⁿ chí yeⁿé yā. Ní 'iini'yāⁿ s'eeⁿ ní 'aama canee yā ndúúⁿcū chí i'téenu yā Ndyuūs.

15 Ní ángel miiⁿ caⁿ'a yā chíi yā 'úú: Nuūⁿniⁿ'yáⁿ'ā s'eeⁿ chí n'diichī di naachi véε n'daataá chí caⁿ'a tá ndúúⁿcū saⁿ'a s'eeⁿ, nuūⁿniⁿ'yáⁿ'ā s'eeⁿ ní chíinⁿ chí yáā s'eeⁿ ndúúⁿcū n'deeε n'dái 'iini'yāⁿ ndúúⁿcū 'iini'yāⁿ chí ngaⁿ'a n'deeε n'dái davaacu chí n'dááⁿ ndúúⁿcū naciones.

16 Ní ndu'u ndiichī duuⁿniiⁿniⁿ tī chí véé yeⁿe monstuo miiⁿ, nguéé neⁿe n'daataa míiⁿ. Ní cuta'a tī nducuéⁿé yeⁿe n'daataa miiⁿ. Ní diví tī catecai n'daataa miiⁿ ní s'neeⁿ táⁿ'ā chí yuucúū tá. Ní che'é tī yuúte yeⁿe tá. Ní 'neeⁿ yaⁿ'ā n'daataa miiⁿ ndúúⁿcū nguuchi yaⁿ'ā.

17 Caati Ndyuūs s'neeⁿ yā na staava yeⁿe reyes chí diinⁿ yā 'túúⁿcā tan'dúúⁿcā chí Ndyuūs neⁿé yā chí diinⁿ yā. Ní ndiichī duuⁿniiⁿniⁿ tī nduuvídaamí tī ní ca'á tī poder yeⁿé tī na ta'a 'iiti monstuo miiⁿ chí caaⁿ'maⁿ ntiinⁿnyúⁿ tī. Ní 'tíicā diinⁿ tī chí cuuví cuaacu nduudu chí ngaⁿ'a Ndyuūs.

18 Ní n'daataa chí n'diichī di chíinⁿ chí yáāⁿ ch'εεte chí caaⁿ'maⁿ ntiinⁿnyuⁿ yeⁿe nducyaaca reyes chí snée yā ná iⁿ'yeēⁿdī.

18

Yáān Babilonia ntuūvī

¹ Ní cuayivi miiⁿ ní n'diichi táámá ángel chi ngiicá yā yeⁿe na va'ai cheeti nguuví ní vée poder ch'εεte yeⁿe yā. Ní yáⁿāa miiⁿ canée δεενε ndúúcu δεενε yeⁿe ángel miiⁿ.

² Ní 'cai yiicú yā ní caⁿa yā: Yáāⁿ chi ch'εεte nituūvī, yāāⁿ Babilonia chi ch'εεte ní nituūvī. Ní maaⁿ ní ch'εεtinee espíritu yeⁿe yáāⁿ'ngiinūuⁿ ndúúcu espíritu chi nguée n'daacā. Ní n'dee n'dái 'yaada chi vaatí snée tī yāāⁿ miiⁿ, 'yaada chi ní nguée 'iinée yiinú yā 'iiti.

³ Caati n'daataa miiⁿ chi yāāⁿ Babilonia miiⁿ ní ca'a tá vino chi vaadī taaⁿ yeⁿe tá nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní cu'ú yā vino miiⁿ chíiⁿ chi yeⁿe chi dinuuⁿndí tá. Ní reyes yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū cueⁿ'é yā na yāāⁿ miiⁿ ní dinuuⁿndí yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū díiⁿ yā negocios chi 'cuiica yā cucáāvā poder yeⁿe vaadī 'cuiica yeⁿe tá.

⁴ Tuuⁿ'mi ní ch'iindiveéⁿ táámá nduudu yeⁿe va'ai cheeti nguuví chi ngaⁿ'a 'túucā: Ndís'tiī, 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é, nan'daa nī yeⁿe yāāⁿ miiⁿ caati nguée díiⁿ nī nuuⁿndí ndúúcu tá. Ní nguée cuta'á nī yeⁿe vaadī yá'āi yeⁿe tá.

⁵ Tí núúⁿndí yeⁿe tá n'dee n'dái chi ndaa ndii na va'ai cheeti nguuví. Ní Ndyuūs nin'gaacu yā yeⁿe chi díiⁿ tá chí nguée n'daacā.

⁶ Ní ndís'tiī díiⁿ nī ndúúcu tá tan'dúucā chi díiⁿ tá nduucú nī. Ní ca'á nī táⁿā miiⁿ 'uūvi vuelas yeⁿe chí tee tá ndís'tiī. Ní didiitú nī ndúúcu vino yeⁿe taza yeⁿe tá ndúúcu vino chi 'uūvi veces ditiinúú yeⁿe chí tee tá ndís'tiī.

⁷ Ní díiⁿ nī chi 'cueenu taavi tá cuuvi ní cuuvi yá'ai yeⁿe tá n'dee cá tan'dúucā chi maaⁿ tá dich'εεte maaⁿ ta táⁿā ndúúcu chí vée cá chí sta'a tá cáāvā maaⁿ tá. Ní 'tíicā nacadiinuuⁿ tá maaⁿ tá na staava yeⁿe tá. 'Muuⁿ canée ní 'úú vée tan'dúucā 'aama reina vée yā. Nguée n'daata nguá'āa 'úú. Ní nguεε 'cuenú cuuvi.

⁸ Ní yāāⁿ Babilonia, cáāvā chí díiⁿ tá 'túucā, n'dee n'dái vaadī yá'āi ní ndaa vmnaaⁿ yeⁿe tá na 'áámá nguuví nūuⁿ, chíiⁿ chí cuuvi yá'ai yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní cuūvi yā ní cheεcu yā chí ya'ai yā. Ní cuiicu yā ní cuūcu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndúúcu nguuchi yáⁿ'ā tī Señor Ndyuūs miiⁿ ní vée poder yeⁿe yā chí ch'εεte taavi ca ní ngaⁿ'a yā chí condenado yā.

⁹ Ní reyes yeⁿe yáⁿ'āa 'cūū chí cueⁿ'é yā ndúúcu tá ní dinuuⁿndí yā ndúúcu tá, ní n'dee n'dái vée yeⁿ'é yā tī díiⁿ yā tan'dúucā chí díiⁿ tá. Reyes miiⁿ cuéécú yā ní yuudu n'dái cuεécú yā taachi snaaⁿ yā táⁿā miiⁿ chí cuūcu tá ní snaaⁿ yā 'yaaⁿ'miⁿ yeⁿ'é tá.

¹⁰ Ní 'va'á yā yeⁿ'é tá cáāvā castigo yeⁿe tá ní cuéndii yā ya'ai yeⁿe tá ní caaⁿ'máⁿ yā: De'ε chúucā ya'ái díi, de'ε chúuca ya'ái díi n'daataa chí yāāⁿ Babilonia chí ch'εεte chí vée poder ch'εεte yeⁿ'é, tī cheeti 'áámá miní'yúⁿ nūuⁿ ndaa castigo yeⁿ'é dí.

¹¹ Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí díiⁿ yā negocio na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū cuεécú yā ní yuudu n'dái cuεécú yā cáāvā yāāⁿ Babilonia miiⁿ. Ní ya'ai yā cáāvā yāāⁿ miiⁿ tī nguée vée mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí cuuvi cuái yā yeⁿe mercancia chí ndεε yā.

¹² Mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguée cuái yā yeⁿe chí ndεε yā chí 'díiⁿ'nguāⁿ ndúúcu 'díiⁿ'nguεε, ndúúcu tuūu chí yaⁿ'ai chíiⁿ'vē, ndúúcu perlas ndúúcu tīnūuⁿ n'dai ca chí nguuví lino, ndúúcu tīnūuⁿ seda, ndúúcu tīnūuⁿ n'dai ca chí cuá'á ndúúcu tīnūuⁿ n'dai ca chí morado, ndúúcu tanducueⁿ'ē clase yeⁿe yáⁿ'á chí yuūdū ngééⁿ, ndúúcu cosas yeⁿe marfil, ndúúcu nducueⁿ'ē cosas yeⁿe yáⁿ'á chí yaⁿ'ai chíiⁿ'vē ndúúcu cūū cuááⁿ, ndúúcu cūū, ndúúcu tuūu mármol,

13 ndúúcū canela, ndúúcū especias chi yuudu ngéén, ndúúcū cú'n'úyaa, ndúúcū unguento chi nguuví mirra ndúúcū perfumes chi δεενε ngéén, ndúúcū vino, ndúúcū aceite, ndúúcū harina fino, ndúúcū trigo. Ní ndéé yā ntúūn 'iiti s'een ye'n'e carga ndúúcū 'iiti cuūchí s'een, ndúúcū 'yuūdūu s'een, ndúúcū carros, ndúúcū 'ii'n'yān chi esclavos.

14 Ní 'ii'n'yān s'een chi díi'n yā negocios mii'n nga'n'á yā ye'n'e yāān ch'εετε mii'n: Tanducué'n'ē cosas ye'n'e chi nguéé n'daacá n'dai chi ne'n'e 'ii'n'yān ye'n'e yāān 'āā ntéé véé. Ní nducué'n'ē chi vaadi 'cuiica ndúúcū cosas chi n'dai taavi ye'n'e yāān mii'n 'āā ntéé véé. Ní 'āā ntéé cuuví nddaāca yā tanducué'n'ē dendu'ū ye'n'ē.

15 Ní 'ii'n'yān chi díi'n yā negocios ndúúcū 'ii'n'yān ye'n'e yāān ch'εετε mii'n, chíi'n chi díi'n chi 'cuiicá yā. 'Ii'n'yān s'een cuεεtindíi yā'n'ái yā ti 'va'a yā ye'n'e castigo ye'n'e yāān mii'n. Ní cuεεcú yā ní yuudu n'dai 'cuai yā.

16 Ní nga'n'a yā: De'ε chúúcā ya'ai ye'n'e yāān Babilonia ch'εετε ti tan'dúúcā 'áámá n'daataá chi véé vestido ye'n'e tiinūu'n lino chi ya'n'ai chíi'vē ndúúcū tiinūu'n chi cuá'ā ndúúcū morado. Ní véé adorno ye'n'e tá chi 'díi'nguāān ndúúcū tuūu chi ya'n'ai chíi'vē ndúúcū perlas.

17 Ní chεεti 'áámá hora nūu'n tanducué'n'ē vaadi 'cuiica ye'n'e yāān mii'n ní ch'iinu. Ní nducyaaca 'ii'n'yān capitanes chi nga'n'a ntii'nyu'n ye'n'e barcos ti díi'n yā negocios cucáāvā barcos ye'n'e yā ní ndúúcū nducyaaca 'ii'n'yān chi ca'n'á yā na barcos, ndúúcū nducyaaca 'ii'n'yān chi díi'n yā ntii'nyu'n ye'n'e barcos, nducyaaca 'ii'n'yān mii'n ní chεεtindii ya'n'ai yā.

18 Ní taachi n'diichí yā 'yaa'n'mi'n ye'n'e nguuchi ya'n'ā ye'n'e yāān mii'n 'cai yiicú yā: ¿Chεε táámá yāān tan'dúúcā yāān 'cūū?

19 Ní 'ii'n'yān s'een ní s'neén yā iyaācá vmnaa'n tíi'n yā ní chεεcú yā. Ní yuudu n'dai chεεcú yā. Ní 'cai yā: De'ē chúúcā ya'ai, de'ē chúúcā ya'ai ye'n'e yāān ch'εετε mii'n. Ní nducyaaca 'ii'n'yān chi véé barco ye'n'e yā vmnaa'n nuū'n'i'n'yá'n'ā ní 'cuíica yā cáāvā vaadi 'cuiica ye'n'e yāān mii'n, chεεti 'áámá hora nūu'n ch'iinu yāān ch'εετε mii'n ndúúcū chi véé ye'n'ē.

20 Naati ndís'tiī chi canéé na va'ai chεεti nguuví ndúúcū ndís'tiī chíi' apóstoles, ndúúcū ndís'tiī chi nga'n'a nduudu ye'n'é Ndyuūs ní ndúúcū nducyaaca 'ii'n'yān chi ye'n'é Ndyuūs, nducyáácá ní yeenú'n ye'n'e yāān mii'n ti Ndyuūs ca'n'a yā chi condenado yāān mii'n. Ní Ndyuūs díi'n yā justicia ye'n'e ndís'tiī.

21 Tuu'mi ní ángel chi neené ditiinú yā sta'á yā 'áámá tuūu ch'εετε chi tan'dúúcā 'áámá tuūu ch'εετε ye'n'e molino. Ní canuú'n yā tuūu mii'n na nuū'n'i'n'yá'n'ā ní nga'n'á yā. 'Tíicā: Ní diitu dituuví yā yāān Babilonia chi yāān ch'εεte mii'n ní 'āā ntéé cuuví n'diichí yā yāān mii'n.

22 Ní 'āā ntéé n'giindivee'n yā na yúúni ye'n'e yāān mii'n música ye'n'e 'ii'n'yān chi di'cuεεcú yā arpas, ndúúcū música ye'n'e 'ii'n'yān músicos, ndúúcū música ye'n'e 'ii'n'yān chi i'tiiví yā flautas, ndúúcū 'ii'n'yān chi di'cuεεcú yā trompetas. Ní nguéé véé 'ii'n'yān chi idi'i'n ntii'nyu'n na yāān mii'n. Ní nguéé n'giindivee'n yā chíi' cuεεcu tuūu ye'n'e molino na yāān mii'n.

23 'Āā ntéé n'diichí yā chideεve ye'n'e lámparas ye'n'e yāān mii'n. 'Āā ntéé n'giindivee'n yā ruido ye'n'e 'viicú chi díi'n 'ii'n'yān chi n'giindivaacú yā. 'Áará chíi' 'ii'n'yān ye'n'e yāān mii'n ní díi'n yā negocios ní ch'εεte n'dai ca poder ye'n'é yā nguéé ti taná'n'a yā ye'n'e i'n'yee'n'dí 'cūū, ní 'ii'n'yān ye'n'e yāān mii'n ní chinche'éi yā 'ii'n'yān ye'n'e taná'n'ā naciones ndúúcū dendu'ū ye'n'e vaadi ngaatu chíi' díi'n yā.

24 Ní na yáaⁿ ch'εετε miiⁿ 'iiⁿyāⁿ nndaāca yā yuūuⁿ yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu yuūuⁿ yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu yuūuⁿ yeⁿ'e nducyáácá 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdi 'cūū chi ch'ī yā.

19

1 Cuayiivi miiⁿ ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu chi ch'εετε n'dai yeⁿ'e na va'ai chεeti nguuvi chi yeⁿ'e nééné 'yaaⁿ n'dai 'iiⁿyāⁿ. Ní ngaⁿ'a yā: Aleluya. Dich'εετε yú Ndyuūs ti nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ. Ní vaadi dεεve n'gii ndúúcu tanducuéⁿ'e poder ní yeⁿ'e Ndyuūs yeⁿ'e yú.

2 Caati Ndyuūs n'diichi yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ ndúúcu nduudu cuaacu chí n'dai. Ngaⁿ'á yā chí n'daataá chí cueⁿ'e tá ndúúcu saⁿ'á s'eeⁿ ní condenado tá ti n'daataa míⁿ ní diiⁿ tá chí 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'aa 'cūū ní dinuuⁿndi yā cáávā chí nééné dinuuⁿndi tá. Ndyuūs ca'a yā castigo táⁿ'ā miiⁿ caati ngée tá yuūuⁿ yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chí dichíⁿ've yā Cristo taachi ch'iiⁿ'nuⁿ tá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

3 Ní n'dee n'dái 'iiⁿyāⁿ ngaⁿ'a ntúuⁿ yā: Aleluya. Dich'εεte yú Ndyuūs. 'Yaaⁿ'miⁿ yeⁿ'e n'daataa miiⁿ chí cuucu yaⁿ'ā táⁿ'ā 'áámá chεε 'yaaⁿ'miⁿ yeⁿ'e tá chí castigo yeⁿ'e tá cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

4 Ní nduⁿ 'u ndiicu cuūuⁿ 'iintyēⁿ'e ndúúcu nduⁿ 'u cuūuⁿ 'iiⁿyāⁿ ch'eēndiitínⁿ dii yā nanááⁿ Ndyuūs chí véε yā na trono yeⁿ'é yā ní nducyaaca yā ndúúcu naáⁿ yā na yáⁿ'aa chí'téenu yā Ndyuūs ní caⁿ'a yā 'tíicā: Aleluya. Dích'εεte yú Ndyuūs.

5 Ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu yeⁿ'e trono miiⁿ chí ngaⁿ'a 'tíicā: Nducyáácá ní canéé chí dich'εεté ní Ndyuūs yeⁿ'e yú. Ndís'tiī chí ngaⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ ní ndúúcu tanáⁿ'a ní, nducyaaca ní chí dichíⁿ've ní Ndyuūs ní 'va'á ní yeⁿ'e yā.

'Viicu yeⁿ'é chí ch'iindivaacú 'iiⁿyāⁿ chí nguuvi 'iiti cuūchī

6 Ní táámá vmnéⁿ'ēe ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu yeⁿ'e n'dee n'dái 'iiⁿyāⁿ tan'dúúcā chí n'gεεcú naachi 'yaaⁿ n'dái nuūⁿnīⁿ ní tan'dúúcā chí n'gεεcu diituu n'dái daavi. Ní ngaⁿ'a yā:

Aleluya. Dich'εεte yú Ndyuūs ti Señor yeⁿ'e yú, Ndyuūs yeⁿ'e yú chí véé tanducuéⁿ'e denduⁿ'ū poder nduucú yā 'āā ngaⁿ'a ntiīⁿnyúⁿ yā yeⁿ'e tanducuéⁿ'e denduⁿ'ū.

7 Maaⁿ ní yeenu taavi yú ní véé vaadi yeenú nanáaⁿ yú ní caⁿ'a yú chí ch'εεte taavi ca Ndyuūs ti ndaā tiempo chí 'iiⁿyāⁿ chí nguuvi 'iiti cuūchī ní 'caandavaacú yā. Ní n'daataá yeⁿ'e yā 'āā véé yaaⁿ tá. N'daataá miiⁿ ní nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Cristo.

8 Ní ca'á yā n'daataa yeⁿ'e yā 'áámá vestido chí yeⁿ'e lino chí yaⁿ'ai chíⁿ'vε chí dεεve ní cué.

Ní tiūuⁿ lino miiⁿ ní chíⁿ chí vida chí n'dai taavi yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿ'é Ndyuūs.

9 Tuuⁿ'mi ní ángel chí candée yā 'úú caⁿ'a yā chí yā 'úú. Díí, Juan, dingúuⁿ di 'tíicā: De'ε chúucā n'dai cáávā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí 'áámá 'caí yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí cuchí yā naachi 'iiⁿyāⁿ chí nguuvi 'iiti cuūchī 'caandavaacú yā ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ che'e nguuinú yā yeⁿ'e 'viicu miiⁿ. Ní ángel miiⁿ caⁿ'a yā chí yā 'úú: Nduudú 'cūū ní yeⁿ'é Ndyuūs ní cuaacu.

10 Ní 'úú chiintiⁿ'yá na ca'a ángel miiⁿ chí dich'εεté ángel miiⁿ. Ní caⁿ'a yā: Nguéé 'tíicā diiⁿ di. 'Úú ntúūⁿ dichiiⁿ've Ndyuūs tan'dúúcā díí ndúúcu hermanos yeⁿ'e di dichíⁿ've ní Ndyuūs ní ngaⁿ'a ní nduudu cuaacu yeⁿ'e

Jesucristo. Dii, cu'téenu di Ndyuūs. Ní 'ii'yāⁿ chi ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Cristo ní ngaⁿ'á yā cáávā chi Ndyuūs ch'iⁿ'í yā 'ii'yāⁿ s'eeⁿ chiiⁿ chi ngaⁿ'á yā.

Yeⁿ'e 'áámá 'ii'yāⁿ chí canduú yā 'yuūdūu cuéē

11 Tuuⁿ'mi ní n'diichí chi canda'áí va'ai cheeti nguuvi ní can'dáa 'áámá 'yuūdūu cuéē. Ní Cristo chí canduú yā 'yuūdūu miiⁿ chí duuchí yā ní 'Áámá N'daacā N'dai yā ní Cuaacú yā. Ní 'ii'yāⁿ miiⁿ ní dííⁿ yā tanducuéⁿ'ē chí cuaacu taachi dííⁿ yā caandaá ní n'diichí yā nuuⁿ'ndi yeⁿ'e 'ii'yāⁿ s'eeⁿ.

12 Ní nduutinaáⁿ yā miiⁿ ní tan'dúú^cā nguuchi yaⁿ'ā, 'tíicā nduutinaáⁿ yā. Ní canéé n'deeⁿ n'dái coronas na tííⁿ yā. Ní canéé nguūⁿ 'áámá chí duuchi yā chí mar 'áámá 'ii'yāⁿ nguéé n'diichí yā. Dámaāⁿ 'ii'yāⁿ miiⁿ deenú yā de'ē chí duuchí yā.

13 Ní catecaí yā chí canuuⁿ yā ndiituú yúúúⁿ. Ní chí duuchí yā ní Nduudu yeⁿ'é Ndyuūs.

14 Ní cuaaⁿ daamí yā ní n'dáa n'deeⁿ n'dái soldados yeⁿ'e va'ai cheeti nguuvi ndúú^cū catecaí yā chí lino chí yaⁿ'ai chííⁿvē chí cuéē ní deeve. Ní soldado candúu ntúuⁿ yā 'yuūdūu cuéē yeⁿ'e yā.

15 Ní na cheendí Cristo can'daā 'áámá machete nduu 'uūvī lados 'caāíⁿ. Ní ndúú^cū chuū n'nuū cá'ai yā 'ii'yāⁿ yeⁿ'e naciones. Tuuⁿ'mi ní caaⁿ'maⁿ ntiíⁿ'nyúⁿ yā diituú yeⁿ'e naciones ndúú^cū 'áámá nduucu cūū. Ní ngii ca'a yā lugar chí 'ii'yāⁿ s'eeⁿ sta'á yā vino chí nuūⁿ'nī yeⁿ'e n'gui'i uvas chí 'ii'yāⁿ dinde'éí yā ndúú^cū ca'á yā. Ní Cristo ca'a yā 'ii'yāⁿ s'eeⁿ chí cu'u yā vino miiⁿ chí castigo yeⁿ'e vaadi taan yeⁿ'é Ndyuūs chí véé tanducuéⁿ'ē poder chí véé ní yeⁿ'e yā.

16 Ní canéé nguūⁿ na vestido yeⁿ'e yā ní na 'diiⁿ'má yā chí duuchí 'cūū: Rey ch'εεte yeⁿ'ē nducuéⁿ'ē reyes chí véé, Señor 'iiví yā ch'εεte yeⁿ'e nducyaaca señores 'iivi chí véé.

17 Ní cuayiví nūuⁿ n'diichí 'aama ángel cheendii yā vmaāⁿ 'yáⁿ'ā. Ní ángel miiⁿ yuudu n'dái n'gai yā ní caⁿ'a yā chii yā nducyaaca 'iiti chí ngaá tí nánguuvi: Ndís'tí 'iiti s'eeⁿ cuchii ní ní nduuvidaamá ní chí cheⁿ'e nguiinú ní chí yeⁿ'ē 'viicu yeⁿ'é Ndyuūs chí ch'εεte.

18 Cuchii ní ní che'ē ní yuute yeⁿ'e reyes ndúú^cū yuute yeⁿ'ē capitanes ndúú^cū yuute yeⁿ'e saⁿ'ā chí véé ca fuerzas yeⁿ'e yā ndúú^cū yuute yeⁿ'e 'yuūdūu ní yeⁿ'e nducyaaca 'ii'yāⁿ chí sндуú yā 'yuūdūu ndúú^cū yuute yeⁿ'e nducyaáca 'ii'yāⁿ, 'ii'yāⁿ chí libre yā ní 'ii'yāⁿ chí esclavo yā, 'ii'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiíⁿ'nyuⁿ ndúú^cū tanáⁿ'ā 'ii'yāⁿ.

19 Tuuⁿ'mi ní n'diichí 'iiti monstruo chí ch'εεte ca ndúú^cū reyes yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿ'dí 'cūū ndúú^cū soldados yeⁿ'é yā chí nduuvidaamá yā ndúú^cū 'iiti miiⁿ chí dííⁿ yā caandaá ndúú^cū 'ii'yāⁿ chí canduú yā 'yuūdūu cuéē miiⁿ ndúú^cū soldados yeⁿ'é yā.

20 Ní 'ii'yāⁿ miiⁿ chí canduú yā 'yuūdūu cuéē miiⁿ sta'á yā monstruo miiⁿ chí 'iiti preso tí. 'Tiicá ntúuⁿ sta'á yā chí preso sa 'áámá saⁿ'ā chí ngaⁿ'a sa chí profeta sa, ní nguéé profeta sa. Naati saⁿ'ā miiⁿ diiⁿ sa señas ndúú^cū vaadi n'gííⁿūu ní chinnche'éí yā 'ii'yāⁿ chí canéé ndúú^cū sello yeⁿ'é tí na cuerpo yeⁿ'é yā. Ní i'téenu yā 'iiti santo yeⁿ'é tí. Níicú nduu 'uuví sa chí preso sa, 'ii'yāⁿ miiⁿ sta'á yā nduu 'uuví sa neⁿ'e chí canduuchi sa ní chin'dáá nuúⁿ yā nduu 'uuví sa na nuūⁿ'nī'yāⁿ'ā yeⁿ'e ngiichi yaⁿ'ā chí ngiichi ndúú^cū tuūu chí azufre.

21 'Áámá yā ndúúçū machete 'uuvi lados 'caā^m chi canéé na cheendí yā chi canduú yā na 'yuūdūu cuéé ch'i^mnúⁿ yā tanáⁿā soldados yeⁿe 'iiti monstuo. Ní nducyaaca 'yááá che'é tī nducuéⁿē yuūtē yeⁿe soldados ní chiitu 'yááá s'ééⁿ yeⁿe yuūtē yeⁿe yā.

20

Yeⁿe mil nduūyū

1 Cuayiivi ní n'diichí 'áámá ángel chi cuch'éⁿ yā yeⁿe va'ai cheeti nguuvi ní ndéé yā na ta'a yā llave yeⁿe yivé yáⁿāa ndúúçū 'áámá cadena ch'ete ca.

2 Ní ángel miiⁿ sta'á yā 'iiti dragón chi cúu miiⁿ chi canéé tī ndii tiempo chi chó'ōo chi nguuvi diablo o yááⁿn'guinūⁿ chi Satanás. Ní ángel miiⁿ dichiiichí yā 'iiti dragón miiⁿ ndúúçū cadena ch'ete ca. Ní canéé tī 'tíicā cheeti 'áámá mil nduūyū.

3 Ní ángel miiⁿ chin'dáá nuúⁿ yā 'iiti dragón miiⁿ na yivé yáⁿā naachi canee chiichí tī. Ní nan'gaadí yā cheendi va'ai yeⁿe. Ní s'neéⁿ yā 'áámá sello v^mnaaⁿ cheendi va'ai miiⁿ. Ní 'iiti dragón miiⁿ 'āā ntéé cuuvi cannche'éi tī 'i^m'yāⁿ yeⁿe naciones ndíⁱ 'cuiinu 'áámá mil nduūyū. Ní cuayiivi ní canéé chi n'daatíi yā 'iiti dragón miiⁿ 'áámá tiempo 'líiⁿ nūⁿ.

4 Ní cuayiivi ní n'diichí tronos ní 'i^m'yāⁿ véé yā na tronos. Ní 'áámá 'i^m'yāⁿ ca'á yā poder 'i^m'yāⁿ s'eeⁿ chi di^m yā juzgar 'i^m'yāⁿ. Ní n'diichí almas yeⁿe 'i^m'yāⁿ ndiitaá daandu yā tī caⁿ'a cuaacú yā yeⁿe Jesucristo. Ní caⁿ'a ntúuⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs. 'I^m'yāⁿ s'eeⁿ nguéé chi'téenu yā 'iiti monstuo miiⁿ, ní nguéé chi'téenu yā 'iiti santo yeⁿe tī. Ndíⁱ nguéé ndúú ca'a yā lugar 'iiti monstuo miiⁿ chi s'neéⁿ tī sello yeⁿe tī ncheéte yā o ta'á yā. Ní 'i^m'yāⁿ s'eeⁿ ch'etinduuchi ntuuⁿ yā ní ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā dáámá ndúúçū Cristo cheeti 'áámá mil nduūyū.

5 Chuú miiⁿ ní v^mnaáⁿ v^mnaaⁿ chi 'i^m'yāⁿ s'eeⁿ nanduuchí ntuuⁿ yā naati tanáⁿā 'i^m'yāⁿ chi n'díi yā nguéé nduuchi ntúuⁿ yā ndíi chi chó'ōo 'áámá mil nduūyū miiⁿ.

6 De'é chúucā yeenu 'i^m'yāⁿ chí yeⁿe Ndyuūs, 'i^m'yāⁿ chi v^mnaáⁿ v^mnaaⁿ caⁿ'á yā ch'etinduuchi ntuuⁿ yā yeⁿe nguaaⁿ tinán'ā. Maaⁿ ní ndii chíiⁿ ndii 'úúvi cuuvi 'cuúvi 'i^m'yāⁿ nguéé véé poder yeⁿe chi tuneen 'i^m'yāⁿ s'eeⁿ chí 'cuúvi yā. Ní 'i^m'yāⁿ s'eeⁿ ní cuuvi chiidúú s'eeⁿ yeⁿe Ndyuūs ní yeⁿe Cristo ní caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyúⁿ yā dáámá ndúúçū Cristo cheeti 'áámá mil nduūyū.

7 Ní taachi ch'iinu 'áámá mil nduūyū miiⁿ n'daatíi yā yááⁿn'guinūⁿ chí ndíchiichi sa ní cucheé sá yeⁿe yivéé chí vácúū naachi canéé sa.

8 Ní caⁿ'a sa chiica sa chí cannche'ei sa 'i^m'yāⁿ yeⁿe naciones yeⁿe núuⁿmáⁿ íⁿ'yeeⁿdí chí 'i^m'yāⁿ s'eeⁿ caⁿ'á yā lado yeⁿe sa. Ní cannche'ei sa rey Gog ndúúçū yáāⁿ Magog chí yáāⁿ yeⁿe yā. Ní nadidáámá sá nducyaaca 'i^m'yāⁿ chí di^m sa caandaá. Ní 'i^m'yāⁿ s'eeⁿ ndúúçū sa ní n'deeé n'dái yā tan'dúucá yaⁿ'ā ndúútíi yeⁿe yíicú.

9 Ní 'i^m'yāⁿ s'eeⁿ cuen'é yā nuuⁿmaⁿ íⁿ'yeeⁿdí ní cuaaⁿ diituu ní nuuⁿmaⁿ ndiivi yeⁿe campamento yeⁿe 'i^m'yāⁿ chí yeⁿe Ndyuūs ní yeⁿe yáāⁿ Jerusalén chí Ndyuūs neené neⁿe. Ní Ndyuūs dicho'ó yā chí chingéé nguuchi yaⁿ'ā yeⁿe na va'ai cheeti nguuvi. Ní 'i^m'yāⁿ s'eeⁿ ngiichi ndúúçū nguuchi yaⁿ'ā miiⁿ ní dí'cuinú yā.

10 Ní yááⁿn'guinūⁿ miiⁿ chí diablo chí chinnche'ei sá 'i^m'yāⁿ, 'áámá yā chin'dáánuúⁿ yā saⁿ'ā miiⁿ ndii nuūⁿn'íⁿ'yáⁿ'ā chí ngiichi ndúúçū tuūu azufre naachi 'āā chin'dáánuúⁿ yā 'iiti monstuo miiⁿ ndúúçū profeta chí nguéé caⁿ'a

yā nduudu cuaacu. Ní 'cuenú yā cuuvi na lugar miiⁿ ndii nguuvi ndíí n'gaan. Ní cueⁿe daāⁿmaⁿ ní 'cuenú yā cuuvi.

Cristo n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ taachi ch'iindí yā na trono cué^e yeⁿe yā

11 Cuayiivi ní n'diichí 'áámá trono chi ch'εετε ní cué^e ní 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ vέε yā na trono miiⁿ. Ní na yáⁿ'āa ndúú^cū nanguuvi cueⁿe yeⁿ'ē nanáaⁿ yā. 'Āā ntéé mar táámá lugar naachí cuuvi cuεεtineē na yáⁿ'āa ndúú^cū nanguuvi.

12 Ní n'diichí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí n'díi yā, tináⁿ'ā chí n'gεετε yā chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yā ndúú^cū tanáⁿ'ā tináⁿ'ā. Nducyaaⁿ yā ní chεεtíndii yā nanááⁿ Nduyūs. Ní Nduyūs nan'gaaⁿ yā libros yeⁿ'e yā. Ní nan'gaaⁿ yā táámá libro chí libro yeⁿ'e vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. Ní Nduyūs n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'e tináⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'é dendu[']ū chí canéé nguūⁿ na libro s'eeⁿ tan'dúú^cā chí díiⁿ yā.

13 Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí ch'íi yā nguaaⁿ nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā ní nan'dáa yā. Ní tanáⁿ'ā chí snuú yā na lugar yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí n'díi ní nan'dáa yā. Ní Cristo n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'e ca'áámá ca'aamá yā tan'dúú^cā chí díiⁿ yā.

14 Tuu'mi ní vaadi n'gii ndúú^cū lugar yeⁿ'ē ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ chí n'díi yeⁿ'e 'áámá yā cannuúⁿ yā ná nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā chí ngiichi. Ní nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā chí ngiichi miiⁿ, chíiⁿ chí ndíí 'úúⁿ vaadi n'gii ní yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí n'díi yā.

15 'Áámá 'iiⁿ'yāⁿ chin'dáa nuuⁿ yā na nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā chí ngiichi miiⁿ nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé canee n'guūⁿ chí duuchi yeⁿ'e yā na libro yeⁿ'e vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

21

Yeⁿ'e va'ai chεεti nguuvi ngai ndúú^cū iⁿ'yeeⁿdī ngai

1 Maaⁿ ní n'diichí táámá va'ai chεεti nguuvi chí ngai ndúú^cū 'áámá yáⁿ'āa chí ngai tí va'ai chεεti nguuvi chí vmnááⁿ vmnaaⁿ miiⁿ ndúú^cū yáⁿ'āa chí vmnááⁿ vmnaaⁿ miiⁿ ní chó'ōo yeⁿ'ē. Ní 'tiicá ntúūⁿ 'āā ntéé vέé nuūⁿnīⁿ'yáⁿ'ā.

2 Ní 'úú, Juan, n'diichí yāāⁿ chí δεεve chí yāāⁿ Jerusalén chí ngai chí chíicā yeⁿ'e na va'ai chεεti nguuvi naachi canéé Nduyūs. Ní yāāⁿ miiⁿ ní yeεve taavi tan'dúú^cā 'aama n'daataá chí caama 'caandavaacu tá ní δεεve idiiⁿ tá ndúú^cū tá cáāvā novio yeⁿ'e tá.

3 Ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu ch'εετε yeⁿ'e na va'ai chεεti nguuvi chí caⁿ'a 'túú^c: Cuiⁿ'diichí nī maaⁿ. Va'ai yeⁿ'e Nduyūs ní canee ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní Nduyūs canéé yā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní Nduyūs canéé yā ndúú^cū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cuuvi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā. Ní maāāⁿ Nduyūs miiⁿ ní cuuvi Nduyūs yeⁿ'é yā.

4 Nduyūs didεεvé yā nuūⁿnīⁿ nduutinaáⁿ yā yeⁿ'e nduutináaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. 'Āā ntéé cuuvi 'cuūvi yā. 'Āā ntéé cuuvi ya'ai ca yā ní 'āā ntéé cuεεcu yā. 'Āā ntéé cuuvi 'cuenú yā cuuvi tí dendu[']ū yeⁿ'e cuááⁿ vmnaaⁿ 'āā chó'ōo.

5 Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ chí vέε yā na trono miiⁿ ní caⁿ'a yā: Ndís'tiī n'diichí nī. 'Úú ní díiⁿ tanducuéⁿ'ē dendu[']ū chí nduuví ngai. Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ caⁿ'a yā chíi yā 'úú: Dii, Juan, dingúⁿ dí nduudu s'eeⁿ tí nduudu s'eeⁿ ní nduudu cuaacu. Ní nducyaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi cu'téenu yā nduudu s'eeⁿ.

6 Cuayiivi caⁿ'a yā chíi yā 'úú 'tíicā: 'Úú dīn'daí nducueⁿ'ē. 'Úú ní yeⁿ'e cuaaⁿ naachi ínga[']ā ní ndíi cuaaⁿ ná 'cuiinu tan'dúú^cā letras A ndíí Z yeⁿ'e alfabeto. 'Iiⁿ'yāⁿ chí yaaca yā 'úú ní ca'á nuūⁿnīⁿ chí cu'u yā tanducuéⁿ'ē chí neⁿ'é yā ní nguéé nadí[']ve yā cáāvā nuūⁿnīⁿ miiⁿ chí vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

7 'Iiⁿyāⁿ chi cuchéε yā yeⁿē tanducuéⁿē 'úú ní ca'á tanducuéⁿē chuū chi cuuvi yeⁿé yā. Ní 'úú cuuvi Ndyuūs yeⁿe yā ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní cuuvi daiyá.

8 Naati 'iiⁿyāⁿ chí 'va'a yā ndúúúú 'iiⁿyāⁿ chí nguéé i'téénu yā o 'iiⁿyāⁿ chí nguéé neⁿe yā 'iiⁿyāⁿ, ndúúúú 'iiⁿyāⁿ chí n'giiⁿnúⁿ yā 'iiⁿyāⁿ, ndúúúú 'iiⁿyāⁿ chí caⁿ'á yā ndúúúú n'daataá o isaⁿ'ā chí nguéé yeⁿe yā, ndúúúú 'iiⁿyāⁿ chí nadiiⁿ denda'u yeⁿe ngaatu, ndúúúú 'iiⁿyāⁿ chí i'téénu yā santos chí ídolos, ndúúúú 'iiⁿyāⁿ chí yaadi yā, nducyaaca 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní canéé chí caⁿ'á yā nuūⁿnīⁿyáⁿ'ā chí ngiichi ndúúúú yaⁿ'ā ní ndúúúú tuūu azufre. Chuū ní chiiⁿ chii ndii 'uūvī cúúví 'cuūvi yā.

Yeⁿe yāāⁿ Jerusalén chí ngai

9 Tuuⁿmi ní ndaā nanááⁿ 'úú 'áámá cheε ángel naachi ndεēche yā chí véé 'cuūtií yeⁿé yā, 'cuūtií s'eeⁿ ndúúúú ndεēchē vaadi ya'ai yeⁿe cuaaⁿ na 'cuiinu. Ní caⁿ'á yā chii yā 'úú: Díí, Juan, cuchíí di 'muuⁿ ní 'úú 'cuuⁿmíⁿ dii du'u chí novia chí n'daataá yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí nguuvi 'iiti cuūchī.

10 Ní chuū ní yeⁿe chí n'diichí taachi canéé maaⁿ poder yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs. Angel candéε yā 'úú naachi véé 'áámá yīcū ch'εete ní yaacu. Ní ch'ímí yā 'úú yāāⁿ ch'εete ní dεεve chí nguuvi Jerusalén chí cuch'ééⁿ yeⁿe na va'ai cheεti nguuvi yeⁿe nanááⁿ Ndyuūs.

11 Yāāⁿ miiⁿ ní dεεvé ngii ndúúúú yeⁿé Ndyuūs chí dεεvé ngii. Ní dεεvé ngii yeⁿe yāāⁿ miiⁿ ní tan'dúúúú 'áámá tuūu chí yaⁿ'ai chíí'vē chí tan'dúúúú tuūu jaspe chí dεεvé tan'dúúúú cristal.

12 Ní véé 'áámá ncheēti nuuⁿmaⁿ ndiivi na yāāⁿ miiⁿ ndúúúú ndichúúví cheendi va'āi ch'εete yeⁿé. Ní véé ndichúúví ángeles 'áámá 'áámá yā ní nguaindaí yā 'áámá 'áámá cheendi va'āi ch'εete miiⁿ. Ní chí duuchi chí canéé nguūⁿ vmnaaⁿ ca'áámá ca'áámá cheendi va'ai ch'εete miiⁿ ní 'áámá yeⁿe chí duuchi yeⁿe chí ndu'u ndichúúví tribus yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí Israel chí judíos.

13 Ní véé 'iinū cheendi va'āi n'geεte 'áámá 'áámá lado yeⁿé yāāⁿ miiⁿ. Cuaaⁿ naachi can'daā 'yáⁿ'ā vεε 'iinū cheendi va'āi. Ní cuaaⁿ na 'niiⁿnuⁿ véé 'iinū cheendi va'āi, ní cuaaⁿ ndiiyā véé 'iinū cheendi va'āi, ní cuááⁿ na ngiiya 'yáⁿ'ā véé 'iinū cheendi va'āi.

14 Ní cimientu yeⁿe yāāⁿ miiⁿ véé ndichúúví tuūu chí cimientu yeⁿé. Ní chí duuchi yeⁿe ndu'u ndichuuví apóstoles yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí duuchi 'iiti cuūchī, 'áámá 'áámá chí duuchí yā canéé nguūⁿ vmnaaⁿ 'áámá 'áámá tuūu miiⁿ.

15 Ní ángel miiⁿ chí ngāⁿ'a yā ndúúúú 'úú ndéε yā 'áámá táán ndúú yeⁿe 'dííⁿnguāⁿ chí dicaadí yā yāāⁿ miiⁿ ndúúúú cheendi va'āi ch'εete miiⁿ yeⁿé ndúúúú ncheēti miiⁿ yeⁿe.

16 Ní yāāⁿ miiⁿ ní cuadrada ní chí ch'eeⁿnuu dáámá nūuⁿ ndúúúú chí ch'ēēnuu. Ní ángel miiⁿ ní dicaadí yā yāāⁿ miiⁿ ndúúúú nduu yeⁿe 'dííⁿnguāⁿ. Ní caadi yeⁿe yāāⁿ miiⁿ ní 'uūvī mil canéé 'uūvī cientos kilómetros yeⁿé. Ní chí ch'eeⁿnuu miiⁿ ní chí ch'ēēnuu ní chí yaacu yeⁿe yāāⁿ miiⁿ 'āā daamá nūuⁿ.

17 Ní ángel miiⁿ dicaadí yā nancheēti miiⁿ. Ní ngíí 'iinū ngeεcu cuūuⁿ metros chí ángel miiⁿ dicaadí yā. Ní caadí miiⁿ ní dáámá ndúúúú caadí yeⁿe chí caadí 'iiⁿyāⁿ chí snee iⁿyeedí 'cūú.

18 Ní ncheēti miiⁿ ní chin'dai ndúúúú tuūu jaspe. Ní yāāⁿ miiⁿ ní chin'dai yeⁿe dámaāⁿ 'dííⁿnguāⁿ puro. Ní tan'dúúúú chí 'nááⁿ vidrio dεεve, 'tíicā yāāⁿ miiⁿ.

19 Cimientu yeⁿe ncheēti miiⁿ ndíí adornado ndúúúú tanducuéⁿē tuūu chí yaⁿ'ai chíí'vē. Cimientu chí vmnááⁿ vmnaaⁿ miiⁿ ní yeⁿe tuūu jaspe, ndii chíí

ndii 'uūvī miiⁿ ní yeⁿe tuūu zafiro, ndii chííⁿ ndii 'íínú miiⁿ ní yeⁿe tuūu ágata ní ndii chííⁿ ndii cuūuⁿ miiⁿ ní yeⁿe tuūu esmeralda.

20 Ndií chííⁿ ndii nyuⁿu miiⁿ ní yeⁿe tuūu ónice, ní ndii chííⁿ ndii niyaaⁿ miiⁿ ní yeⁿe tuūu cornalina, ní ndii chííⁿ ndii ndeēchē ní yeⁿe tuūu crisólito, ní ndii chííⁿ ndii niíⁿniⁿ ní yeⁿe tuūu berilo, ní ndii chííⁿ ndii nuuⁿ ní yeⁿe tuūu topacio, ní ndii chííⁿ ndii ndiichi ní yeⁿe tuūu crisoprasa, ní ndii chííⁿ ndicháámá ní yeⁿe tuūu jacinto, ní ndii chííⁿ ndichúúví ní yeⁿe tuūu amatista.

21 Ní nduⁿu ndichúúví cheendi va'āi n'gēete miiⁿ ní ndiichúúví perlas. Ní ca'áámá ca'áámá cheendi va'āi ch'ēete miiⁿ ní 'áámá perla nūuⁿ. Ní yúúni ch'ēete yeⁿe yáāⁿ miiⁿ dámaaⁿ 'díínguāaⁿ puro ní dinááⁿ tan'dúúca vidrio deēve.

22 Ní 'úú nguéé n'diichí mar 'áámá yaācū na yáāⁿ miiⁿ ti Señor chi Ndyuūs chi véé tanducueⁿē dendu'ū poder yeⁿe yā ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chi nguuví 'iiti cuūchī miiⁿ, 'iiⁿyāⁿ s'uuuⁿ chi Ndyuūs chi yaācū yeⁿe yáāⁿ miiⁿ.

23 Ní yáāⁿ miiⁿ nguéé neⁿe 'yāⁿā ndí nguéé ndúú 'iiyū chi deēve yeⁿe ti Ndyuūs chi deēve ngii ní deēve yeⁿe yáāⁿ miiⁿ, ní 'iiⁿyāⁿ chi duuchi 'iiti cuūchī ní deēve yeⁿe yáāⁿ miiⁿ.

24 Ní 'iiⁿyāⁿ chi nadanguaⁿai yā yeⁿe naciones chiicá yā ná deēve yeⁿe yáāⁿ miiⁿ. Ní reyes yeⁿe yāⁿā 'cuū ndéē yā ch'ēete yeⁿe maáⁿ yā ndúúcu honra yeⁿe maáⁿ yā nduucū yā ndii yáāⁿ miiⁿ.

25 Ní cheendi va'ai n'gēete yeⁿe yáāⁿ miiⁿ nguéé nduudi núúⁿ máⁿ nguuví. Ní 'āā ntéé véé n'gaaⁿ miiⁿ.

26 Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe naciones yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūú ní ndéē yā yeⁿe chi ch'ēete ndúúcu honor yeⁿe naciones yeⁿe yā.

27 Nguéé cuuví cundaā na yáāⁿ miiⁿ dendu'ū chi nguéé deēve, ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chi díiⁿ yā chi nguéé n'daacā, ndúúcu 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿa yā nduudu yaadi. Dámaaⁿ cundaā 'iiⁿyāⁿ chi canéé nguūⁿ chi duuchi yā na libro yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ chi ndéē 'iiⁿyāⁿ chi nguuví 'iiti cuūchī.

22

1 Tuuⁿmi ní ángel miiⁿ ch'iⁿi yā 'úú 'áámá yíicú deēve naachi canéé nuūⁿnīⁿ yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ. Nuūⁿnīⁿ miiⁿ ní deēvé tan'dúúca cristal ní ican'daā yeⁿe trono yeⁿe Ndyuūs ndúúcu trono yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi nguuví 'iiti cuūchī.

2 Ní náávtan'a yeⁿe yúúni ch'ēete yeⁿe yáāⁿ miiⁿ ní nduu 'úúví lado yeⁿe yíicú míⁿ cáta'ai yáⁿ'á yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ chi ngii ndu'ū ndichúúví naaⁿ n'gui'í. Ní ca'aama 'íiyú ní ngii 'áámá 'áámá naaⁿ n'gui'í yeⁿe. Ní tá'ā yáⁿ'á miiⁿ chííⁿ chi díiⁿ chi nduūvā yeⁿe vaadi ya'ai yeⁿe naciones.

3 'Āā ntéé véé mar 'áámá dendu'ū miiⁿ chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi condenado chi canéé na yáāⁿ miiⁿ. Trono yeⁿe Ndyuūs ndúúcu trono yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi nguuví 'iiti cuūchī canéé na yáāⁿ miiⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ chi dichíⁿvē Ndyuūs canéé yā miiⁿ.

4 Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní snaáⁿ yā naáⁿ Ndyuūs ní canéé nguūⁿ chi duuchi Ndyuūs ncheⁿé yā.

5 Ní nguéé cuuví n'gaaⁿ yáāⁿ miiⁿ. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi n'gēetinēē yā miiⁿ nguéé neⁿe yā mar 'áámá deēve yeⁿe lámpara ní nguéé deēve yeⁿe 'yāⁿā caati 'iivú Ndyuūs ngii deēve yā. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyuⁿ yā cueⁿe daāⁿmaⁿ cueⁿe daāⁿmaⁿ tan'dúúca reyes.

Tiempo taachi cuchí Jesucristo ní 'āā canéé niíⁿnuúⁿ

6 Cuayivi miiⁿ ní ángel caⁿ'á yā chii yā 'úú: Nduudú 'cūú ní nduudu cuaacu. Ní 'iiⁿyāⁿ cuuví cu'téenu yā nduudu miiⁿ. Señor chi maaⁿ Ndyuūs yeⁿe

espíritus yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ profetas chi Ndyuūs ndεενέ yā, maáⁿ yā dicho'ó yā ángel yeⁿe yā chi ángel 'cuuⁿ'míⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chi dichíⁱ'vε Ndyuūs dendu'ū chi 'āā canéé chi chó'ōo ní 'āā snee niíⁿ'nuúⁿ.

7 Jesús ngaⁿ'á yā ngii yā ndís'tiī. 'Caandiveéⁿ nī. 'Úú ní ndaá nuuⁿ. Dε'ε chúúcā yeenu 'iiⁿ'yāⁿ chi 'caandiveéⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs, nduudu chi canéé nguūⁿ na libro 'cūū.

8 'Úú, chi Juan, ch'iindiveéⁿ ní n'diichí dendu'ū chi 'túúcā. Ní cuayiivi chi n'diichí ní ch'iindiveéⁿ chuū, candiitin'dií ná ca'a ángel chi ch'iⁿi yā 'úú dendu'ū chi 'túúcā chi neⁿ'é i'teenú ángel miiⁿ.

9 Naati ángel miiⁿ caⁿ'a yā chii yā 'úú: Nguéé diiⁿ di 'túícā. 'Úú ntúūⁿ dichii'vε Ndyuūs tan'dúúcā dii ndúúcū hermanos yeⁿe di chi ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs ndúúcū nducyáácā yā chí 'caandiveéⁿ yā nduudu cuaacu chi canéé nguūⁿ na libro 'cūū. Díi, cu'téenu di Ndyuūs.

10 Ní ángel miiⁿ ní caⁿ'a ntúūⁿ yā chii yā 'úú: Nguéé cuuuⁿ n'dé'ei di nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs chi canéé nguūⁿ na libro 'cūū caati tiempo yeⁿe dendu'ū chi 'túúcā 'āā snee niíⁿ'nuúⁿ.

11 Maaⁿ ní cu'nééⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ chi nguεε n'daacā idiíⁿ yā chi 'túícā diíⁿ yā. 'Tiicā ntúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi nadacadiinúúⁿ yā yeⁿe dendu'ū chi nguεε n'daacā, cu'nééⁿ nī chí 'túícā diíⁿ yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chi din'daacā yā, cu'nééⁿ nī chí diíⁿ yā 'túícā. 'Iiⁿ'yāⁿ chí 'áámá diíⁿ yā ntiíⁿ'nyuⁿ yeⁿe Ndyuūs cu'nééⁿ nī chí 'aama diíⁿ yā 'túícā.

12 'Caandiveéⁿ nī chiiⁿ chí caⁿ'a Jesús. 'Úú ní núúⁿ nūuⁿ ndaá. Ní ndéé premios chí caⁿ'á ca'á 'áámá 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ premios chí tuneé yā yeⁿe ntiíⁿ'nyuⁿ chí yeⁿe yā.

13 'Úú ní 'iiⁿ'yāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ ndíi naachi 'cuiinu. 'Úú ní canéé naachi chinga'ā ndíi cuayiivi chí 'cuiínū tan'dúúca letras yeⁿe alfabeto A ndíi Z, 'túícā 'úú, ngaⁿ'a Jesús.

14 Dε'ε chúúcā yeenu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nandεενέ yā catecai yā caati cuuvi cuta'á yā n'gui'í yeⁿe yáⁿ'á yeⁿe vida, ní cuuvi cundaa yā cheendi va'ai yeⁿe yáāⁿ miiⁿ ní chó'ó yā cuaaⁿ chεεtí va'ai chεεti nguuví.

15 Naati cuaaⁿ daami yāāⁿ miiⁿ ch'εεtinéε 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé chí'téenu yā Ndyuūs ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaatu, ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'á yā ndúúcū ndaataá o isaⁿ'ā chí nguéé yeⁿe yā, ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giiⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ, ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā santos o ídolos ndúúcū nducyáácā 'iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'é yā nginche'éf yā 'iiⁿ'yāⁿ ní ngaⁿ'a yā nduudu yaadi.

16 'Úú Jesús idicho'ó ángel yeⁿe chí caaⁿ'maⁿ cuaacú yā yeⁿe nducuéⁿe cosas chí 'túúcā nanááⁿ ndís'tiī chí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe yaācū s'eeⁿ. 'Úú ní 'iiⁿ'yāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿe ndaata yeⁿe David 'úú. 'Úú ní 'íiⁿ'nyuⁿ chí ngíi dεενε nguεεtiyaaⁿ.

17 Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí yeⁿe Ndyuūs ngaⁿ'a yā 'túícā: Ndís'tiī cuchí nī. Ní 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿe ní canéé chí caaⁿ'máⁿ yā: Cuchí nī. Ní n'dií chí yaaca nī cuchí nī. Cuchí nī ndúúcū 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'é yā. Cuchí nī ní cu'u nī yeⁿe nuūⁿnīⁿ yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ. Ní nguéé de'ε vεε cūndi'í yeⁿe ní nuūⁿnīⁿ yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ.

18 'Úú ngaⁿ'á ngii nduudu cuaacu ca'áámá ca'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chí n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿe dendu'ū chí canéé chí cuchí chí canéé nguūⁿ na libro 'cūū. Nduuti chí 'áámá yā cu'neeⁿ ca n'deéε nduudú nguéé tí chí canéé nguūⁿ na libro 'cūū Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ castigo yeⁿe yā yeⁿe nducuéⁿe vaadi ya'ai chí canéé nguūⁿ na libro 'cūū.

19 Ní nduuti chí 'áámá 'ii'nyāⁿ divíi yā nāⁿ'a nduudu yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'e dendú'ū chí cuchíi chí canéé nguūⁿ na libro 'cūū, 'tiicá ntúūⁿ Ndyuūs nādivíi yā parte chí cuuvi yeⁿ'e yā yeⁿ'e libro yeⁿ'ē vida cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ ndúúⁿcū parte chí cuuvi yeⁿ'é yā yeⁿ'e yāāⁿ chí dεεve yeⁿ'e chí canéé nguūⁿ na libro 'cūū.

20 'Ii'nyāⁿ chí ngaⁿ'a cuaacú yā dendu'ū chí 'túúⁿcā, 'ii'nyāⁿ miiⁿ ngaⁿ'a yā: Cuaacu níⁿ'nyuⁿ chí 'āā chíi nuúⁿ. 'Tíicā cuuvi. Cuchíi ní Señor Jesucristo.

21 Ní maaⁿ ní Señor Jesucristo yeⁿ'e yú té^e yā ndís'tiī nducuéⁿ'ē chí n'daaca yeⁿ'é yā, ní canéé yā ndúúⁿcū ndís'tiī. 'Tíicā cuuvi.